VIBORG LANDSTINGS DOMBØGER B 1616-1664.

(1)

x/1 1616.

** ---- med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet ---- byfoged i Grenå for en dom han 8/5 sidst forleden dømt har imellem ---- og Peder Jensen rådmand sst. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises hr Rasmus Mikkelsen for ting og dom har sigtet Peder Jensen for en løgner, efter han for hr Rasmuses tiltale var kvitdømt, og byfogden derfor har tildømt hr Rasmus Mikkelsen at lide tiltale, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(4)

** Niels Poulsen i Tange og Anders Jepsen i Kejlstrup gjorde deres ed, som deres medbrødre sandemænd havde gjort næste landsting før jul og udlagde et drengebarn Poul Mikkelsen, som i Iller skov skulle være ihjelslået, han af vanlykke at være omkommet.

** Christian Holck til Bustrup høvedsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet hr Niels Pedersen Vrager i Skorup for han har indført i sin stævning, at det vidne som Mads Vistisen i Allinggård og Laurids Pedersen i Fravsing i Christian Holcks vidne vidnet har, det at være et købevidne og løgnevidne. da formedelst dommernes samt flere gode mænds forbøns skyld afstod Christian Holck samme trætte.

(6)

** Anders Christensen i Vorning og Søren Jensen sst havde stævnet mester Mads Hvas i Vorning for et vidne han til Sønderlyng herreds ting 21/11 på sine egne og på sin hustru Bodil Jensdatters vegne vidnet har og mester Madses søn Morten Madsen på sine egne vegne, uanseet Bodil Jensdatter ikke selv var til vedermåls ting for at vidne med oprakte fingre. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med en adelsmands kundskab og andre vidnesbyrd bekræftes, da vidste dommerne ikke imod det at sige eller magtesløs dømme, og efterdi førnævnte nævninge deres ed og tov derefter gjort og svoret har, da kunne dommerne ikke kende nogen årsag samme deres ed og tov at kunne fælde.

(10)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en uendelig dom han til Slet herreds ting 19/10 sidst forleden dømt har og deri tildømt KM tjenere i ---- Niels Tollesen og Niels Christensen at have gjort uret. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og ikke på fersk fod vidnet har, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og den dom derefter dømt er ingen magt at have.

(12)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for et vildigt vidne de 23/11 sidst forleden til

Hindsted herreds ting vidnet har anlangende noget agerjord, som skulle være rebdragen jord til deres gårde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag og ikke vidnet med oprakte fingre, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(13)

** fru Kirsten Juul til Kærsholm havde stævnet Jens Tøgersen i Grågård for et vidne han til Lysgård herreds ting 6/2 sidst forleden forhvervet har, hvor han havde spurgt Peder Poulsen, født i Hårup, om han havde beligget Karen, Anders Tuesens datter i Hauge, og han da at have fremkommet og bekendt at være hendes barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Poulsen ikke samme vidne og bekendelse med helgens ed og oprakte fingre har gjort og bekendt, da fandt dommerne samme vidne og bekendelse ingen magt at have.

(15)

** Niels Lauridsen ridefoged til Hald med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for en dom han 27/11 sidst forleden til Hobro byting dømt har imellem hr Christen Lambertsen i Hobro på den ene og Christen Lauridsen borgmester og Peder Christensen sst på den anden side dømt har. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med mester Laurids Bertelsen, da superintendant i Århus hans, brev dateret 29/7 1573, førnævnte hr Christen Lambertsen til præsteembede at være viet og ordineret, og han har gjort tjeneste i Hobro kirke både før og siden han i fængsel skal være indsat og ikke bevises ham nogen gjort gerning på Mikkel Kirketorp at have gjort, men Mikkel Kirketorp har vidnet, at han ikke begærede enten stok eller jern til hr Christen Lambertsen, og Anders Jensen byfoged dog ikke har kunnet kende Christen Lauridsen og Peder Christensen uret at have gjort, da vidste dommerne ikke samme hans dom at følge.

(22)

** Falk Lykke til Skovgård KM befalingsmand på Christianopel havde stævnet Jens Christensen i Vidstrup herredsfoged i Sønderhald herred for gæld, han har tildømt Falk Lykke at betale til Stygge Høg til Vang, som Falk Lykkes salig bror Erik Lykke har været Stygge Høg skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Rasmussen og Laurids Jensen begge beskylder samme dom og den ikke findes at være endelig, da fandt dommerne samme dom at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(23)

** Christen Rasmussen i Søby havde stævnet Rasmus Amdisen i Glatved for et tingsvidne han 4/10 1614 til Sønderherreds ting med vrang undervisning forhvervet har anlangende Christen Rasmussens stedfar Niels Andersen i Søby skal have kendt sig sin hustru og stedbørn efter den dag ingen ydermere anpart at have i den selvejer bondegård han påboer, uanseet Christen Rasmussen kender sig på sine egne og søsters vegne 3 broderlodder i samme gård, og ligeledes havde stævnet Rasmus Amdisen for et pantebrev, hans far salig Amdi Pallesen i Glatved skal have givet hans stedfar på en part i samme gård. derefter blev fremlagt tingsvidner af Sønderherreds ting 15/3 1597 og 18/11 1600, hvorefter blev afsagt, så efterdi Christen Rasmussen nu beviser med pantebreve, skøder og domme sig og sin søster at have lod og part i førnævnte ejendom, og de vidner og pantebrev Rasmus Amdisen nu fremlagt har findes om samme ejendom at være udganget, da fandt

dommerne samme vidne og sidste pantebrev og desligeste førnævnte vidne, som ikke er vidnet på fersk fod samme syn og dele ingen magt at have og ikke at komme Christen Rasmussen og hans søster imod deres breve til hinder eller skade.

(27)

** Gert Kappelmand Kandestøber borger i Århus havde stævnet Erik Andersen borger sst for et tingsvidne, han på Århus byting 16/11 sidst forgangen forhvervet har anlangende nogen ord, Gert Kandestøber Erik Andersen på Århus byting tilsagt har. derefter blev afsagt, eftersom samme vidne bemelder førnævnte ord at være sagt om vilkår og ikke om ---- tale, da fandt dommerne samme vidne at være som uvidnet var og ingen til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(28)

** Laurids Terkildsen i Torlund havde stævnet Anders Graversen i Ejstrup for en uendelig landstingsdom, han imod Laurids Terkildsen skal have bekommet, anlangende en klage og vidne Sidsel Terkildsdatter vidnet har, hvilken dom han formener med vrang undervisning at være forhvervet. så mødte Laurids Terkildsen og mente samme hans hustrus vidne og nævningsed lovlig og ret at være, dog afstod han samme vidne, klage, syn og nævningsed.

(30)

** Laurids Terkildsen i Torlund havde stævnet Anders Graversen i Ejstrup for en klage han 23/11 til Hastrup birketing over Laurids Terkildsen klaget har, at han har slået ham, så han styrtede omkuld i dynd og møg. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage ikke til Laurids Terkildsens værneting er drevet og gjort, da fandt dommerne den magtesløs at være.

(31)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Christen Madsen i Klæstrup for en uendelig dom han til landstinget forhvervet har, hvilken dom Christen Pedersen formener ingen lovlig stævning for at have fanget. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder ydermere end til den blev stævnet på ny og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(32)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Christen Madsen for han til Nibe birketing har fradømt ham hans rette tiltale. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen ikke for Christen Madsen har bevist, Christen Eriksens hest nogen skade ham at have gjort, og Christen Madsen ikke har vidst at stede høring over Christen Pedersen, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(33)

20/1 1616.

** Jens Christensen Ans borger i Århus havde stævnet Laurids Tostrup borger i Århus for 125 daler, han ham skyldig er, for hvilke pending han er delt blevet. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Tostrup 2 gange tilforn er stævnet og ikke er mødt, men sig nu som tilforn fra rettergang

undholder, da fandt dommerne samme dele ved magt at være.

** Knud Gabriel til ---- havde stævnet Erik Tomasen birkefoged i Nørholm for en dom han til samme birketing dømt har og tildømt hans tjener Mads Lauridsen at bøde til Jens Juel 20 lod sølv for birkefred. samme dag blev opsat til i dag 14 dage.

(34)

3/2 1616.

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Søren Jensen Udesen i Bendstrup for en dom han til Sønderhald herreds ting 16/10 sidst forleden imellem ham og Falk Lykke til Skovgård dømt har, hvori han har kvitdømt Falk Lykke, som han formener, imod hans eget brev, han Stygge Høg givet har. samme sag blev opsat til i dag 14 dage.

(35)

** Søren Jensen i Randers havde stævnet Laurids Sørensen i Klarup for en uendelig dom han til landstinget 18/11 sidst forleden forhvervet har på KM vegne anlangende afgangne Jørgen Smeds gods. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte stævning ---- ikke er stævnet ved deres navne, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, førend den lovligt stævnes og kaldes.

3/2 1616.

** Jørgen Skeel til Sostrup befalingsmand på Kalø havde stævnet Johan Worm i Århus for en sum pending, han ham skyldig er efter hans udgivne brev. samme sag blev opsat til i dag 14 dage.

(36)

** Rasmus Mikkelsen borger i Mariager havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers for en dom, han 18/9 sidst forleden til Randers byting dømt har, anlangende et indlæg Rasmus Mikkelsen skulle være udlagt i salig Niels Bangs gård i Randers, som Jep Jensen iboede, for 70 daler, salig Mads Nielsen i Randers var salig Mikkel Skriver pligtig efter hans brev. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som den udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(37)

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet hr Byrge Pedersen i Torup og Poul Jensen i Farsø for deres forseglede brev dateret 6/2 1615, at de har indlagt Peder Mikkelsens hustru i Farsø Mette Sørensdatter i den stol i Farsø kirke i kvindeskamlerne ved den nør side næst alteret. derefter blev afsagt, så efterdi det tilhører provst, sognepræst og 7 bedste sognemænd at udlægge og forevise enhver sit stolestade i kirken, da kunne dommerne ikke kende førnævnte brev så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(38)

** Niels Skriver borger i Århus havde stævnet fru Else Bille salig Carl Bryskes efterleverske til Mørkegård, Gert Bryske til Katholm og Truid Bryske til Vosnæsgård, arvinger efter Carl Bryske,

for de uden rettergang i hans fraværelse skal have ham af hans rådmands bestilling afsat. derefter blev afsagt, så efterdi Truid Bryske ikke til hans hovedgård findes at være lovligt stævnet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, førend han er lovligt stævnet og kaldet.

(39)

** Christen Nielsen i Torup med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting vidnet har, anlangende at Christen Nielsen skulle have slået Niels Sørensen sst to gange imod jorden på Torup mark. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, da fandt dommerne samme vidne, syn og klage magtesløs at være.

(41)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget 2/12 havde stævnet Niels Lauridsen Rasmus Christensen og Søren Christensen sandemænd i Nibe for en deres ed og tov, de 21/10 har gjort over Mourids Andersen som tjente Ingvard Mikkelsen sst og ham har for vold kvitsvoret for jord og gødning, han skulle have afført af en Stygge Høgs grund og ejendom, uanseet det kunne bevises. derefter blev afsagt, så efterdi ingen er mødt samme sandemandsed at i rette lægge, da fandt dommerne samme sandemandsed magtesløs at være.

(42)

17/2 1616.

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet Jens Sael borger i Mariager for et købebrev og adkomst, hvormed han tilholder sig noget klosterjord, uanseet han det ikke af Eske Bille har sted og fæst, og ligeledes stævnet Rasmus Nielsen borger sst, som samme købebrev udgivet har. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sael og Rasmus Nielsen to gange er stævnet og ikke er mødt til gensvar, men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme købebrev og adkomst ikke så lovligt og nøjagtigt at være, at det bør at komme Eske Bille på KM jorder og ejendom at henfæste til hvem han lyster til forhindring.

(43)

** Christen Skriver i Tostrup havde hidkaldt sandemænd af Hids herred til at udlægge Erik Pedersen, som boede i Kragelund, hans bane, som formenes Anne Rasmusdatter i Kragelund skal have gjort, og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 16/1 sidst forleden, at da der stod bryllup i hr Steffens hus i Kragelund, da lå præstekonen Anne Rasmusdatter så syg i hendes kammer, at hun ikke kunne stå på hendes fødder, og efterskrevne, der iblandt Erik Pedersens søn Jens Eriksen i Kragelund, vidnede, at om aftenen, da brudefolkene var fulgt til sengs, da gik Erik Pedersen ind i præstekonen Anne Rasmusdatters kammer for at spørge hende, om hun ville være forligt med hans hustru Mette Eriks, og da de kom derind, lå han død på gulvet med hans hoved mod en kiste. dernæst gjorde sandemænd deres ed og efterdi ikke bevistes nogen håndgerning at være gjort på Erik Pedersen, udlagde de ham af hastighed og drukkenskab at være død blevet og det ham til bane og livs at være lagt.

(47)

** Niels Christensen og Christen Jespersen i Ebstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 20/6 sidst forleden med Jacob Skriver ridefoged til Silkeborg vidnet har noget jord anlangende, som skulle være udlagt fra Sejling til de gadehuse ved Ebstrup. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Skriver har afstået hvis domme ydermere om samme ejendoms fæste er anlangende om bemelder, da fandt dommerne samme dom at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(51)

** Christen Ibsen byfoged i Århus med flere med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Poul Sørensen og Christen Sørensen i Århus for et vidne, de til Århus byting vidnet har, at de så Rasmus Jørgensen sadelmager slog til Hans Nielsen bøssemagersvend med et spyd i hans hoved, så han ravede og var næsten omkuld, og i det samme stak han efter Rasmus Jørgensen og dræbte ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har været deres vidne bestendig, og deres vidne med synsvidne bestyrkes og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidne eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(55)

** Søren Pedersen i Sinding Christen Jespersen i Ebstrup på deres egne og medfølgeres vegne, tjenere til Silkeborg, med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Brun i Kejlstrup delefoged i Hids herred, for han til Hids herreds ting har ladet dem fordele for pending for deres brændsvin og skovsvin, uanseet KM brev tilholder dem ikke videre end en halv daler for hvert brændsvin at udgive. samme sag blev opsat til i dag måned.

** fru Birgitte Brahe til Turebygård havde stævnet Jens Svendsen i Tostrup for han har ladet hendes tjener Peder Lauridsen i ---- til Nibe birketing manddød oversværge og fra hans fred, og da vidner ikke stemmer overens, formener hun den bør magtesløs at være. sagen blev opsat til i dag 6 uger.

(56)

** Christian Holck til Bustrup høvedsmand på Silkeborg havde stævnet Jens Nielsen, fordum tjenende Rasmus Skriver i Gern, for han til Tvilum birketing 25/9 sidst forgangen er vold oversvoret for sår og skade, han har gjort Maren Madsdatter sst, og fast over 6 uger siden at være forganget og ikke han har bødet eller rettet for sig. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen to gange ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne efter samme doms lydelse Jens Nielsen efter recessen at fare som andre fredløse mænd.

(57)

** Søren Pedersen i Følle havde stævnet Just Rasmussen sst for et vidnesbyrdsvidne, han til øster Lisbjerg herreds ting 13/8 sidst forleden forhvervet har, anlangende efterskrevne skal have vidnet om noget jord i Dyrkærs made og dermed ville Søren Pedersen sin ejendom, som han i langsommelig tid i brug har haft, fravinde. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges synsvidne, voldgiftsvidne og afsigelse, og samme ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på samme vidne at dømme, førend førnævnte synsvidne, voldgift og afsigelse lovligt stævnes og kaldes.

(59)

** Laurids Brun i Volstrup havde stævnet Søren Sørensen sst for han deler og forfølger ham for en gård i Volstrup, som han mener sig at skulle have nogen part i og sigter Laurids Brun for 90 daler, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tilfundet Laurids Brun at gøre Søren Sørensen rede og regnskab for hans anpart i førnævnte bondegård, imidlertid han har været hans værge som for anden hans anfordring, når han af samfrænder bliver sat for bondeskyld, da vidste dommerne ikke imod hans dom deri at sige, og da han har ladet Laurids Brun fordele, bør han for samme dele kvit at være.

(60)

** Terkild Pedersen borger i Horsens havde stævnet Steffen Nielsen rådmand sst for han 18/1 sidst forgangen skal have ladet ham fordele for en sum penge og regnskab som dem skulle imellem være anlangende 946 sletdaler, han har oppebåret til Lübeck og Hamborg at købe ham bøsser og værger for og ikke gjort regnskab. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med tingsvidne Terkild Pedersen at have stået til vedermåls ting med Steffen Nielsen, da han er delt blevet, ---- og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(62)

** Mads Mortensen i Nørholm havde stævnet Knud Nielsen sst for et sigtelsesvidne, han til Nørholm birketing 13/10 sidst forleden forhvervet har, anlangende Mads Mortensen skulle have smurt noget skarn på Knud Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Nielsen nu som tilforn ikke er mødt og sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme sigtelsesvidne magtesløs at være og ikke at komme Mads Mortensen på hans gode rygte og navn til hinder eller skade i nogen måder.

(63)

2/3 1616.

(64)

** Ernst Normand til Tribbevitz befalingsmand på Bygholm havde stævnet sandemænd i Horsens for en sandemandsed, de til Horsens byting svoret og gjort har og deri kvitsvoret Niels Lauridsen og Poul Lauridsen for vold dem var tillyst, som de skulle have gjort Anders Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Niels Lauridsen og Poul Lauridsen at have gjort nogen uførm i førnævnte hus, og sandemænd derfor har dem kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod den deres ed at sige, men efterdi sandemænd har været opkrævet at tove om Johanne Adsersdatter og Kirsten Adsersdatter, og de dog intet over dem enten til eller fra har svoret, da har de dermed gjort uret og bør derfor at stande til rette.

(67)

** Bertel Mikkelsen i Knudstrup og Niels Lauridsen sst med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/1 sidst forleden til Lysgård herreds ting vidnet

har, at de 13/11 skulle have seet dem have haft nogen hassel på deres vogn. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd nu ved helgens ed og oprakte fingre er deres vidne bestendig, og Bertel Mikkelsen og Niels Lauridsen ikke beviser dem førnævnte dag at have været på andre åsteder, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidner at sige eller magtesløs dømme.

(69)

** Christian Holck til Bustrup høvedsmand til Silkeborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vinderslev birketing 31/8 sidst forleden vidnet har angående en eng i Vinderslev. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne, som er ejendom angældende og findes om magelav at være vidnet, og ikke samme magelav med lensmandens samtykke skal være sket, da fandt dommerne samme vidne ingen magt at have, og efterdi samme dom efter førnævnte vidne, som nu er undersagt, er udgået, bør samme dom at være som den udømt var.

(70)

** Mikkel Andersen i Vinderslev og Niels Pedersen i Hørup på deres egne og medtjeneres vegne i Lysgård herred til Silkeborg havde stævnet Anders Nielsen i Levring for en dom, han til Lysgård herreds ting dømt har, hvori han har tildømt efterskrevne for deres brændsvin videre at udgive end af Arilds tid. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke medfører førnævnte vidisse efter KM brev dateret 22/12 1590 for fogden at have været fremlagt, da fandt dommerne samme dom et være som udømt var, og førnævnte mænd som efter førnævnte dom er delt blevet af samme dele kvit at være.

(72)

** Rasmus Nielsen i Skorup på sine egne og menige birkemænds vegne i Tvilum birk havde stævnet Jens Jensen i Gern for en dele, han over efterskrevne udstedt har imod den dom som Clemend Jensen i Borre til førnævnte birketing afsagt har 20/2 1615 angående betaling for deres brændsvin ifølge efterskrevne KM vidisse dateret 22/12 1590 til kronens tjenere i Silkeborg len. derefter blev afsagt, så efterdi med KM vidisse bevises, førnævnte mænd med 2 mark for hvert brændsvin nådigst at være forskånet, og de dog derimod er delt blevet, da fandt dommerne Rasmus Nielsen og hans medbrødre at samme dele kvit at være.

(75)

** Søren Pedersen i Sinding på sine egne og hans efterskrevne medfølgeres vegne, tjenere til Silkeborg, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Brum i Kejlstrup delefoged i Hids herred, for han 12/12 sidst forleden til Hids herreds ting har ladet efterskrevne fordele for pending for deres brændsvin og skovsvin, som er imod efterskrevne KM brev, dateret 22/12 1590. derefter blev afsagt, så efterdi med KM vidisse bevises, førnævnte mænd med 2 mark for hvert brændsvin nådigst at være forskånet, og de dog derimod er delt blevet, da fandt dommerne Søren Pedersen og hans medbrødre at samme dele kvit at være.

(78)

** Mikkel Nielsen til ---- (tidligere til Kyø) havde stævnet Anders Christensen i Ris herredsfoged i Års herred for domme, han til førnævnte ting dømt har og i hans sidste dom tildømt Mikkel Nielsen

at lide rigens æskning og tiltale for stor Åstrup kirkes indkomst, uanseet han for ting og dom har tilbudt at ville betale med sølv, pendinge og gode varer. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne ikke udtrykkeligt bemelder, hvor mange åringer samme tiende skulle være ydet, og førnævnte dom og æskningsvidne ikke klarligt indeholder nogen vis sum eller hvor meget, Mikkel Nielsen skulle have betalt til førnævnte kirke, da fandt dommerne samme vidne dom og æskningsvidne ikke at komme Mikkel Nielsen til nogen forhindring.

(82)

** Simon Nielsen Skomager i Svostrup havde stævnet Ellen Jensdatter for to klager, hun til Hids herreds ting 28/11 og 18/2 på ham klaget har, at han skulle have slået hende, hvilket han højligt har benægtet. derefter blev afsagt, at så vidt samme klage med synsvidne bestyrkes og bekræftes, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme klage bør ved magt at blive.

(84)

** Knud Nielsen i Nørholm havde stævnet Mads Mortensen sst, for han til Nørholm birketing 12/1 sidst forleden har ladet ham fordele for en løgner, for han havde sigtet ham for at have smurt det skarn på ham, som synsmænd havde omhjemlet. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd ikke har forklaret, hvor de gjorde Knud Nielsen varsel for samme dele, og han dog derefter er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(85)

** Kirsten Jensdatter borgerske i Randers havde stævnet Christen Jensen Bang barnfødt sst for en uendelig dom han til landstinget skal have forhvervet over en uendelig dom, hun har forhvervet på borgmester og råds dom i Randers for nogen pending hun tiltales for, som Christen Bang har bekostet og udlagt for hendes salig søn Niels Christensen Bay, som skal være blevet død i Halland ?. da efter mange ord dem imellem var blev de om samme udlæg og bekostning således fordraget at Kirsten Jensdatter skal give Peder Nielsen på Christen Bangs vegne 26 sletdaler.

(86)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald havde stævnet Mogens Storm forrige skriver til Hobro ting for et vidne, han har skrevet 21/7 sidst forleden, hvilket vidne ikke skal findes indskrevet i rådstuebogen. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til Mogens Storms værneting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme.

(87)

** Steen Brahe til Knudstrup og fru Margrete Lange salig Knud Brahes til Engelsholm havde stævnet efterskrevne for et syn, de skal have været opkrævet til på nogen agre, som de ikke har efterkommet. samme sag blev opsat til næste landsting efter sankt hans dag.

(88)

** fru Dorte Munk til Sødal med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Andersen i Rostrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dele han over hendes tjener Lave

Jensen har udstedt anlangende nogen rest, han skulle være skyldig af den gård i Kvorning han iboede. (ufuldendt grundet manglende blad)

(89)

16/3 1616.

** Niels Friis borger i Århus havde stævnet Maren Christoffersdatter borgerske sst for to vidner, hun 29/2 sidst forleden til Århus byting med hendes søn Christoffer Jensen sst vidnet har, at hun skulle have leveret Niels Friis 100 rigsdaler, hvilket han benægter. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(90)

** Just Høg til Vang havde stævnet efterskrevne i Ferslev for vidner, de 28/2 sidst forleden til Horsens birketing med Søren Rasmussen i Ferslev med flere vidnet har, at de lørdag nat efter sankt pouls dag ikke har været fra deres huse og ikke været i Bjørnholms hestehave på Just Høgs endels skov og der ulovligt hugget. efter skudsmål blev samme sag opsat til 2.landsting efter påske.

(91)

** Niels Christensen borger i Randers på sine egne og hans hustrus mor Maren Kedelsmeds og andre hans medarvingers vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Christensen borger sst for et gældsbrev, salig Mads Olufsen Kedelsmed har udgivet til salig Mads Ryum, hvilket gældsbrev skal være 36 år gammelt, og ikke samme gæld blev æsket over skifte efter salig Mads Kedelsmed og ikke heller fremlagt over skifte efter Jens Christensens hustru Anne Pedersdatters død. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Christensen ikke samme brev eller segl vil beskylde for noget uretfærdigt brev at være, da vidste dommerne ikke imod førnævnte brev at sige eller magtesløs dømme.

(92)

** Jørgen Pedersen i Klejs havde stævnet Kirsten Peders i Kalsbøl for et vidne, hun med hendes datter Else Pedersdatter til Bjerre herreds ting 3/6 1615 vidnet har. ligeledes havde han stævnet Peder Jensen i Ustrup, Kirsten Pedersdatter i Nebsager og Johanne Pedersdatter i Klejs for et vidne, de med deres søster vidnet har samt Peder Sørensen i Vrigsted for et vidne, han med hans søsterdatter førnævnte Else Pedersdatter vidnet har. dernæst blev fremlagt samme vidne, hvori Kirsten Peders i Kalsbøl vidnede, at straks efter hendes søn Holger Pedersen var død, kom Jørgen Pedersen i Klejs til hende, om hun ville tilstede, at han måtte bekomme Kalsbøl til stedsmål, og hun ville give ham hendes datter Else Pedersdatter til ægte, da skulle han skikke sig vel imod dem begge. Peder Pedersen i Kalsbøl Johanne Pedersdatter og Kirsten Pedersdatter i Hyllerød vidnede, at de hørte at Jørgen Pedersen havde samme ord til deres mor. Peder Sørensen i Vrigsted vidnede, at Jørgen Pedersen var hos ham om han ville hjælpe ham til samme stedsmål. derefter blev afsagt, så efterdi det er Else Pedersdatters egen mor, søskende og morbror som samme vidne vidnet har og ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(94)

13/4 1616.

** Niels Grøn i Borup havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Anders Jensen fordum foged på Urup for Peder Hansen i Purup, han uden skyld og brøde har ihjelslået og fremlagde tingsvidner af Vor herreds ting, hvor hr Jesper Poulsen i Østbirk, hr Morten Nielsen i Lundum, førnævnte Anders Jensens bror Mikkel Jensen i Svelle ? med flere vidnede, at Anders Jensen og Peder Hansen kom i klammeri, hvorunder Peder Hansen blev stukket i hans liv. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Anders Jensen manddød over og fra hans fred.

(96)

** Christian Holck til Bustrup høvedsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred hærværk at sværge over Niels Jensen i Tollund og Christen Nielsen sst for de gårde de iboer bruger og besidder imod deres husbonds vilje og minde, og fremlagde en dom af Vrads herreds ting 19/2 forgangen år, hvori de for overhørighed imod ham på KM vegne er fradømt deres fæste. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Christen Nielsen og Niels Jensen hærværk over.

(97)

** Eske Bille til Ellinge KM befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup på den tid i dommersted på Vrads herreds ting for domme, han til førnævnte ting dømt har imellem ham og Jørgen Jensen i Agerskov og Jens Christensen i Søgård noget skovhugst anlangende. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(98)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Jens Remmer i Veggerby for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende den gårds brøstfældighed i Veggerby, som Niels Poulsen iboer, og han og hans søn Søren Jensen Remmer tilforn iboede. da efterdi landsdommerne ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

** mester Christen Stub sognepræst til Vorfrue kirke i Århus havde stævnet Niels Mikkelsen i Hørret herredsfoged i Ning herred for en dom, han til Ning herreds ting 14/2 1615 dømt har imellem ham og Jens Sørensen og Tomas Jespersen i Ingerslev om noget jord på Ingerslev mark. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(99)

** Axel Rosenkrantz til Kølskegård havde stævnet Mikkel Nielsen i Høbjerg foged til Katholm birketing for en opsættelse, han over Gert Bryske udstedt har anlangende hvis tiltale, Axel Rosenkrantz har til Gert Bryske for en sum pending, han er ham pligtig. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(100)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Mikkel Nielsen i Høbjerg foged til Katholm birketing for

en dom han 2/3 sidst forleden til Katholm birketing afsagt har, hvori han har fradømt ham hans tiltale til Gert Bryske anlangende hvis gæld, han er ham pligtig. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(101)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Søren Nielsen i Tørring herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 16/8 sidst forleden til samme ting dømt har imellem ham og Hans Skram til Ristrup, og i samme dom fradømt han hans tiltale til Byrge Lauridsen i Hjortsvang for 4.parten bygning af det hus, Byrge Lauridsen iboer. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(102)

** Erik Rantzau til Gesingholm havde stævnet Mikkel Nielsen i Høbjerg foged til Katholm birketing for 2 opsættelser, han til samme ting over Gert Bryske udstedt har anlangende hans tiltale for en sum pending, han i Holsten på hans vegne har udlagt. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(103)

** Peder Jensen i Sønderbæk havde stævnet Christen Jensen i Kondrup og Niels Nielsen i Sønderbæk for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting vidnet har, at Peder Jensen skulle have jaget hans husbond fru Maren Skram hendes foged Christen Pedersen ud af hans hus og kaldt ham en tyv og skælm. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(104)

27/4 1616.

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen i Høbjerg foged til Katholm birketing for 2 opsættelser, han til samme ting over Gert Bryske udstedt har anlangende hvis tiltale Stygge Høg har til ham for adskillige løfter, han for ham har været i. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Nielsen har opsat samme sag flere gange, alligevel der ingen mødte til gensvar og i så måder Axel Rosenkrantzes sag forhalet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Mikkel Nielsen har sig deri forseet og bør at igen give Axel Rosenkrantz hvis billig kost og tæring, han derfor har ladet anvende.

(106)

** Axel Rosenkrantz til Kølskegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen i ---- foged til Katholm birketing for 2 opsættelser, han til samme ting over Gert Bryske udstedt har anlangende tiltale for en sum pending, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Nielsen har opsat samme sag flere gange, alligevel der ingen mødte til gensvar og i så måder Axel Rosenkrantzes sag forhalet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end at Mikkel Nielsen har sig deri forseet og bør at igen give Axel Rosenkrantz hvis billig kost og tæring, han derfor har ladet anvende.

(107)

** Falk Lykke til Skovgård befalingsmand på Christianopel med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Tustrup herredsfoged i Sønderhald herred for en dom, han 11/3 dømt har, anlangende nogen gæld med skadelidelse han Falk Lykke har tildømt at betale Stygge Høg til Vang, som Falk Lykkes bror Erik Lykke skulle have været Stygge Høg skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Falk Lykke af KM og rigsrådet ikke er kvitfundet for hans anpart, han på hans bror Erik Lykkes vegne kunne tilkomme at betale, hvilken herredsfogden derfor har tildømt ham at betale, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(110)

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup på den tid i dommersted på Vrads herreds ting for en dom, han til samme ting dømt har imellem ham og Jørgen Jensen i Agerskov noget skovhugst anlangende. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Bille for Niels Nielsen har sat i rette om Jørgen Jensen ikke burde at straffes for samme skovhugst som for andet tyveri, og Niels Nielsen dog ikke har dømt i samme sag eftersom for ham var i rette sat, da fandt dommerne ikke samme hans dom at følge men ingen magt at have, og sagen til Niels Nielsen igen at komme.

(112)

** Iver Nielsen i Hadbjerg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Galten herreds ting 16/5 næst forgangen år vidnet har, at Iver Nielsen skulle have tøjret sine kalve i Hadbjerg vang på andre steder end hans gårdsted. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner er vider og vedtægt angældende, som Iver Nielsen ikke har benægtet, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og dele at sige, men efterdi Iver Nielsen ikke har tilsagt førnævnte oldermand nogen ord, som hans ære og lempe kunne være for nær og dog for en løgner er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(114)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Anders Christensen i Virring og Søren Jensen sst, for de til Lyng herreds ting 5/12 forgangen år er gårdfred oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede er gårdfred oversvoret, og 6 ugers dag forløbet er, og ikke de har bødet eller sat for dem eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Anders Christensen og Søren Jensen at fare som andre fredløse mænd.

(115)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Palle Lauridsen i Gullev for et tingsvidne til Hovlbjerg herreds ting 15/12 1614, som han for kort tid siden på Dronningborg skriverstue har fremlagt anlangende et løfte, Palle Lauridsen skal have lovet for Tomas Gregersen i Sall. derefter blev afsagt, så efterdi det vidne, Palle Lauridsen nu fremlagt har, ikke aldeles kommer overens med hovedvidnet og tingbogen, da fandt dommerne samme vidne, Palle Lauridsen har i rette lagt, magtesløs at være.

(116)

** Christen Høg til Todbøl med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen i Tørring herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 16/8 sidst forleden til førnævnte ting dømt har imellem ham og Hans Skram til Ristrup og i samme sin dom har fradømt ham sin ret og tiltale til Byrge Lauridsen i Hjortsvang, eftersom Hans Skram samme tid skulle have ladet læse adkomstbreve på samme hus. derefter blev afsagt, så efterdi der ingen breve i samme dom findes indført, efter hvilke den skulle være dømt, da fandt dommerne samme dom ingen magt at have.

(118)

** Hans Skram til Ristrup havde stævnet fru Ellen Rostrup til Vedø for hun har ladet fordele hans tjenere på Mols, som gode mænd ham efter Gert Bryskes strenge forpligt har indført i. derefter blev afsagt, så efterdi fru Ellen Rostrup har ladet indstille samme sag til herredsting, om førnævnte bønder og gods burde hende at følge og i så måde tvistes i sagen, og førnævnte tjenere dog, før dom er gjort, er delt blevet, da fandt dommerne dem af samme dele kvit at være.

(123)

** Iver Juul til Villestrup befalingsmand på Gudumkloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Remmer i Veggerby og hans søn Søren Jensen Remmer for en uendelig dom, de til landstinget har forhvervet anlangende den gårds brøstfældighed i Veggerby, som Niels Poulsen iboer. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges synsvidne dom Jens Remmers forpligt med flere breve, som ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke om førnævnte vurdering at dømme, førend førnævnte breve lovligt stævnes og kaldes.

(127)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Anders Sørensen birkefoged til Stensballe birketing for en dom, han til førnævnte ting 6/4 dette år afsagt har og ikke har stedet hende til æskning over fru Birgitte Rosenkrantz, hvad adkomst hun har til et stykke jord liggende ved Halmstad, som hun og to af hendes søskende har skænket Anders Nielsen i Ålborg fordum foged på Næs. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges adelspersoners breve på begge sider samme ejendom anlangende, og fogden derfor ikke har vidst derpå at dømme men den for sin tilbørlig dommer indstillet, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige.

(130)

** Verner Sandberg til Kvelstrup befalingsmand på Lundenæs med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Jonsen i Kongsgård herredsfoged i Mols herred for en dele, han skal have udstedt over hans efterskrevne tjenere for ægt og arbejde. derefter blev afsagt, så efterdi fru Ellen Rostrup har ladet indstille samme til herredsting, om førnævnte bønder og gods bør hende at følge, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(132)

** Mogens Lykke til Hessel med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Pedersen i Mårup herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til Sønderherreds ting 11/2 sidst forleden dømt har anlangende nogen gård gadehuse og gods liggende i Ålsrode, som Mogens Lykke

af Gert Bryskes jordegods annammet har efter hans strenge brev og forpligt, som han Mogens Lykke udgivet har for 1350 enkende rigsdaler, som han for ham godsagt har, hvilket gods han af herredsfogden er tildømt, og som han formener bør følge ham med ægt og arbejde, skyld og landgilde. derefter blev afsagt, så efterdi i førnævnte herredstingsdom konkluderes og besluttes ikke Truid Bryske eller Gjord Bryske at være mødt til gensvar, da samme dom er udgået, da fandt dommerne samme herredstingsdom ingen magt at have.

(137)

** Knud Lauridsen indvåner i Horsens på sine umyndige søskende og Peder Lauridsen borgersøn sst hans vegne havde stævnet Hans Volbertsen byfoged sst for en dom han til Horsens byting 15/3 sidst forleden dømt har imellem dem og fru Margrete Lange til Engelsholm hendes fuldmægtig Christen Tomasen foged sst anlangende en æskning, som de ville have over fru Margrete Lange om noget gods og arv, som Knud Lauridsen på hans umyndige søskendes vegne og Peder Lauridsen på egne vegne ville udæske og udfordre efter en æskningsseddel, og de mener samme børns fædrene og mødrene arv, som Margrete Lange skal have hos sig, er udkommet af købing og bør at komme derind igen, men byfogden har frafundet dem samme æskning. endvidere formener de at fru Margrete Lange har udgjort en søsterlod til Jacob Abild borger i Århus, som hans hustru var arveligt tilfaldet. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen tilbyder at ville gøre sig vederhæftig med hans kones far Christen Adsersen i Hjordbjerg hans loven og vissen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end når sligt ske kunne, da Knud Lauridsen at bekomme førnævnte umyndige børns gods, og efterdi Peder Lauridsen er hans egen værge, bør han sin anpart af samme arv at bekomme, og Christen Tomasen dermed afstod samme dom hidstævnet er.

(140)

** Knud Christoffersen i Dybvad med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet ung Peder Rasmussen i Ørting og hans søster Ellen Rasmusdatter for et vidne, de til Hads herreds ting 11/12 sidst forleden vidnet har, at de havde seet et stort dyr ligge i Knud Christoffersens kålhave. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet dem at have seet Knud Christoffersen sådant dyr at have skudt, og om det var levende eller dødt, og samme vidne findes at være vidnet 6 uger efter, gerningen skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så noksom, at det må komme Knud Christoffersen til hinder eller skade i nogen måde.

(142)

** Christen Jensen i Ålum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fussing birketing vidnet har anlangende nogen ris, Christen Jensen skulle have hugget i Fussing skov. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner med syn gjort gerning og pant bestyrkes, og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(144)

** Christen Sørensen i Hverrestrup havde stævnet Christen Jensen i Ålestrup for et syn, han til Rinds herreds ting 9/10 sidst forgangen forhvervet har anlangende den gård i Hverrestrup, som kaldes Bjerggård, ikke kunne opbygges med mindre end 30 daler. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises med delevidne Christen Sørensen i andre måder at være delt, end som han nu stævnet har,

da vidste dommerne ikke nu for ham at dømme.

(145)

** Villum Worm borger og rådmand i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Andersen Molbo og hans mor Maren Anderses i Ebeltoft for nogen gård og ejendom i Ebeltoft, som de skal have pantsat Peder Andersen slotsskriver på Kalø og Hieronimus Andersen borger i Ebeltoft, som han formener at være gjort under et skin af den årsag, de ville ham og andre deres retfærdige gæld fravinde, som de og deres medarvinger efter afgangne Rasmus Andersen er tildømt at betale. tilmed skal Jens Andersen og hans mor have pantsat mere end deres egen hovedlod, efterdi der endnu intet skifte efter salig Anders Kræmmer ?, fordum borgmester i Ebeltoft, er gjort. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(147)

** Niels Lauridsen ridefoged til Hald på hr Christen Lambertsen kapellan i Hobro hans vegne havde stævnet Anders Jensen byfoged sst for en dom, han 15/4 sidst forleden til Hobro byting dømt har, i hvilken han har dømt Christen Lauridsen borgmester og Peder Christensen rådmand sst dem imod hr Christen at have forseet, for de 21/7 sidst forleden har i fængsel ladet hæfte og anholde hr Christen, og han mener, samme dom bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Kirketorp ikke har begæret stok eller jern til hr Christen Lambertsen, og han dog er blevet indsat, og byfogden derfor har tilfundet Christen Lauridsen og Peder Christensen at have forseet dem, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(148)

** Niels Christensen i Bystrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Pedersen i Spanggård for et tingsvidne, han til Rinds herreds ting 7/8 sidst forleden forhvervet har efter en misdæders mund ved navn Anne Gjordsdatter den dag, hun er dømt og aflivet blevet, at hun da har udlagt Niels Christensen at have haft hans legemlige fællig med hende, hvilket hun tilforn altid har benægtet, så vel som da hun på Lynderup i to præsters nærværelse, da hun havde annammet sakramentet, havde benægtet, at hun aldrig har haft nogen legemlig omgængelse med ham, hvorfor Niels Christensen formener samme hende sidste bekendelsesvidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, at da Tomas Pedersen ikke er mødt med samme vidne nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme bekendelsesvidne magtesløs at være og ikke at komme Niels Christensen til nogen forhindring.

(149)

** Peder Jensen i Sønderbeg (Sønderbæk) med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting vidnet har, at Peder Jensen skal have jaget hans husbond fru Maren Skram hendes foged Christen Pedersen uf af hans hus og kaldt ham tyv og skælm. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne er vidnet om de ord, Peder Jensen skulle have kaldt Christen Pedersen tyv og skælm, og han ikke slige ord er gestendig, så bør samme vidne og klage ikke at komme Peder Jensen til nogen forhindring

(151)

** Mads Sørensen i Tange havde stævnet Niels Sørensen i Kærsgård, for han 15/4 sidst forleden til Lysgård herreds ting havde ladet ham fordele for 11 daler. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd på begge sider skal have regnskab imod hinanden, og ikke Mads Sørensen var i sognet, da han skulle være givet varsel men at have været i KM bestilling, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være.

(152)

** Christen Hammer i Mammen havde stævnet Jep Christensen i Mammen, for han nogen tid siden til Middelsom herreds ting har ladet ham fordele for nogen pending, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Hammer ikke har rettet for sig inden 4.ting og ikke heller benægtet gælden og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(153)

** mester Christen Stub sognepræst til Vorfrue kirke i Århus med en opsættelse af landstinget i dag ---- dage havde stævnet Niels Mikkelsen i Hørret herredsfoged i Ning herred, for han nægtede at ville forsegle ham en stævning. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises mester Christen Stub at have begæret nogen stævnings forsegling af Niels Mikkelsen, som han skulle have nægtet at udstede, da kunne dommerne ikke kende Niels Mikkelsen herredsfogeds ulempe deri at være.

** Peder Mikkelsen i Ulbjerg havde stævnet Jens Madsen i lille Torup for en klage, han til Rinds herreds ting 5/8 1611 på Peder Mikkelsen i Torup gjort har for sårmål, han havde gjort ham. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, med hvilket Jens Madsens klage kan bestyrkes, og intet lovmål på fersk fod efter samme klage findes at være drevet, da fandt dommerne samme klage magtesløs at være.

(154)

** Mogens Lykke til Hessel med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen i Høbjerg for en dele, han har forhvervet til Katholm birketing over Mikkel Smed i Ålsrode Søren Mikkelsen Jens Madsen Erik Rasmussen og Søren Tomasen sst, for de ikke med folk, heste og vogn er mødt på Katholm at udage møg af gården og gøde gårdens jord, som har været dem tilskiftet. så mødte Christen Pedersen i Århus på Truid Bryskes og Mikkel Nielsens vegne og afstod samme dele, de indstævnede derfor at skal kvit være.

(155)

** Jens Jensen i Siim havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ry birketing 4/5 sidst forleden vidnet har, at de to agre som ligger på Siim mark ved Fægyden, som Rasmus Jensen en tid lang har haft i brug, skal være bevilget af salig Claus Glambek, uanseet samme to agre af Arilds tid skal have ligget til menige Siim mænd. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke på fersk fod men efter en død mand og ikke i hans levende live findes at være stævnet, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Jørgen Lykke til Vig ? for en sum pending som hans salig bror Erik Lykke skulle være ham skyldig. da efter ord og tale dem imellem var blev sagen således

fordraget, at Jørgen Lykke skal give Stygge Høg 120 rigsdaler.

(156)

** Niels Skriver borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Mikkelsen Loft i Østerby for et vidne, han til Ning herreds ting 28/3 1609 vidnet har anlangende en supplikat, som Niels Skriver havde skrevet for ham, hvori Jens Mikkelsen Loft og hans søn Erik Jensen klagede til kongen over Keld Bryske, og han ville ikke have klaget til kongen, havde Niels Skriver og hans hustru ikke fået ham dertil. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne, Jens Loft vidnet har, formelder Niels Skriver den tid at have været til vedermåls ting, og ikke det benægtet i nogen måde, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(157)

** mester Mads Hvas i Vorning havde stævnet Jens Bjerring borger og rådmand i Viborg for et gældsbrev, som mester Mads og Peder Trommeslager skulle have imellem været, som Jens Bjerring og hans medarvinger er tilfaldet efter salig mester Peder Rimboldsen kannik og sognepræst i Viborg. dertil blev stævnet Anne Jensdatter salig Peder Trommeslagers og Dorte Block salig mester Peder Rimboldsens efterleverske, om de havde noget dertil at svare. så mødte Jens Bjerring og fremlagde mester Madses brev, dateret Viborg 28/9 1598 og underskrevet Mads Hvas Mortensen. derefter blev afsagt, så efterdi mester Mads samme brev udgivet og forseglet har, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(158)

** Christen Pedersen i Tindbæk mølle havde stævnet Dorte Brock salig mester Peder Rimboldsens efterleverske i Viborg, for Peder Block foged på Restrup på hendes vegne 11/3 sidst forleden til Hornum herreds ting har ladet ham fordele for mølleskyld, han skulle reste med, da han boede i Skaber mølle for 1604-1608 efter mester Peder Rimboldsens jordebog. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Møller ikke benægter samme skyld, som tilbage står, og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(159)

** hr Christen Lambertsen kapellan i Hobro havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for en dele, han 15/4 til Hobro byting over Christen Lauridsen borgmester sst og Peder Christensen rådmand sst udstedt har, for de 21/7 sidst forleden har ham i fængsel ladet hæfte og formener, samme dele bør ved sin fuldmagt at blive. da på det sagen her forinden med billig middel kunne blive afstillet, har dommerne den opsat i 6 uger.

(160)

** Iver Juel til Villestrup havde stævnet Christen Christensen i Bystrup for et ondt og forargeligt levned og blodskam, han har i ligget med Anne Gjordsdatter født i Skringstrup i Skals sogn og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 19/6 og 3/7, hvori Anne Gjordsdatter bekendte, at Christen Nielsen Brock og hans søn Christen Christensen havde haft deres legemlige fællig med hende, og Christen Gundesen skytte på Villestrup med flere vidnede, at da de tog Anne Gjordsdatter, og Christen Brock og hans søn hørte, hun skreg, da begav de dem af gården ad

marken, men mens Christen Brock kom hjem igen, så havde de ikke set hans søn Christen Christensen siden. dernæst havde kirkenævninge svoret Christen Christensen et fuldt kirkenævn over for sit onde kætterske levned. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Christensen ikke er mødt men sig nu så vel som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed ved fuldmagt at være.

(163)

18/5 1616.

** Jørgen Kås til Gelskov befalingsmand på Århusgård havde stævnet Markor Sørensen i Villersø herredsfoged i Nørherred for en dom, han til Nørherreds ting 7/9 sidst forleden dømt har anlangende en ejendom Tved i Glesborg sogn, som i langsommelig tid har været brugt for en fællesbunden ejendom og under fæfod, som Markor Sørensen har tildømt Niels Pedersen i Glesborg Jens Mov og Lave Sørensen sst og andre i Glesborg ingen part i samme ejendom at skulle have. med begge parters bevilling blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(165)

** Anders Hansen i Boller ? havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Jens Andersens bane, som blev dødfundet i en sandgrav ved Egebjerg mølle og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 14/4 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at sandbakken var faldet ned på drengen, så der blev kastet mere end 20 læs sand af ham. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Jens Andersen af sin egen våde og ulykke at være omkommet, eftersom de selv har udspurgt.

(166)

** Predbjørn Gyldenstjerne til Vosborg høvedsmand på Bøvling på hans datter fru ---- Gyldenstjerne hendes vegne deres visse bud Christen Hansen i Bigum havde stævnet Jep Madsen i Svinding for et vidne, han til Sønderlyng herreds ting 8/4 vidnet har, at Christen Hansen skulle have bedt ham, at han ikke længere skulle være på den skov, som ligger til Hans Terkildsens gård i Ålum, og dermed ville befri sig for hvis, som var hugget i samme skov, imidlertid han var skovfoged. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Hansen ikke for første vidne har fået varsel, og han ikke er bestendig de ord, Jens Torbensen ham påvidnet har, og Jens Torbensen har været delt, da fandt dommerne begge samme vidner magtesløs at være.

(168)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred, for han 30/4 sidst forleden har tilstedt Søren Vinter i Lemming på sine egne og flere Hids herredsmænd deres vegne tilbud beskrevet, at de i 3 ting har standet for tingsdom og opbudt hver 2 rigsmark for enhver deres brændsvin, uanseet der ikke derfor skal have været givet 14 dages varsel. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd har været bestendig for samme vidne at have givet 14 dages varsel, og fogden derefter har samme tilbudsvidne udstedt, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være eller imod førnævnte vidne at sige.

(169)

** Peder Christensen i Hindsels havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en synsvidne, han til Vrads herreds ting 24/4 sidst forgangen har stedt Jacob Tomasen ridefoged til Silkeborg anlangende adskillige træer, som skulle have været hugget i Løgager skov, imod afgangne Jacob Bertelsens hustru, børn og arvinger i Løgager. samme sag blev opsat til i dag 6 uger.

(171)

** Niels Tomasen i Mejlby havde stævnet Niels Olufsen i Hårup Rasmus Pedersen i Bygballe og Oluf Pedersen sst for en dom, de til øster Lisbjerg herreds ting 6/12 sidst forgangen år forhvervet har og med samme dom ville hans hustru og søskende deres rette fædrene arv fravinde, som deres stedfar Jesper Olufsen havde til sig annammet, som var Niels Olufsens bror og Rasmus Pedersen og Oluf Pedersens morbror, som havde arvet efter ham. derefter fremlagde Niels Tomasen et tingsvidne af samme ting 5/11 1594, hvori efterskrevne vidnede, at de 20/10 var på skifte i Mejlby efter salig Peder Jensen Løje imellem Ellen Tøstesdatter og hendes børn Tøste Pedersen, Anne Pedersdatter og Karen Pedersdatter, og deres arvegods havde Jesper Olufsen til sig annammet. derefter blev afsagt, så efterdi samme hans dom ikke er endelig, da fandt dommerne den at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(173)

** Anders Rasmussen byfoged i Grenå havde stævnet Hans Jensen i Ålsrode, for han på Herkules Overbjergs vegne i Kalundborg har ladet ham stævne til landstinget for kost og tæring, han ydermere ville begære, end landsdommerne ham tildømt har. derefter blev afsagt, så efterdi den sag ikke til Hans Jensens værneting er ordelt, fandt dommerne den der at komme.

** Niels Munk til Mølgård på sine egne og på sin bror Søren Munk hans vegne havde stævnet Niels Munk til Serreslevgård for et tingsvidne, han efter en skriftlig klage til Horsens byting 17/2 forhvervet har, hvilken klage de ikke mener kan bevises. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag måned.

(174)

** Palle Lauridsen i Gullev havde stævnet Tomas Mogensen i Stevnstrup med flere for nogen gamle delevidner, de på ham forholder, og desligeste stævnede Laurids Hansen skriver til Hovlbjerg herreds ting, for han har ladet ham fordele for brevpenge. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebreve på 6 mark ikke findes årligt til tinge at være læst og påskrevet, da fandt dommerne dem magtesløse at være, og efterdi Laurids Hansen ikke beviser Palle Lauridsen at være ham nogen brevpending pligtig eller navngiver, hvad breve han af ham ubetalt skal have bekommet, da fandt dommerne Palle Lauridsen af samme dele kvit at være.

(175)

** Palle Lauridsen i Gullev havde stævnet Tomas Mogensen i Stevnstrup samt efterskrevne for et voldsvidne, de på ham skal forholde, uanseet han skal have stillet Tomas Mogensen tilfreds for volden ham var oversvoret, og ikke samme voldsbrev årligt til tinge skal være læst og påskrevet,

hvorfor det ikke burde at komme ham til forhindring. dernæst fremlagde han et brev, dateret 26/10 1606 indeholdende at Tomas Mogensen i Stevnstrup er forligt med Palle Lauridsen i Gullev og hans bror Christen Lauridsen i Gullev om hvis sår, de hans hustru Ellen Andersdatter gjort har, og de har tilfredsstillet ham for samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Mogensen ikke vil benægte, at han samme tid bekom 2 daler af Palle Lauridsen på bemeldte forligelsesmål, og efterdi voldsbrevet ikke årligt er læst og påskrevet, da vidste dommerne ikke imod førnævnte brev at sige men fandt samme vold derimod ikke at komme Palle Lauridsen til nogen forhindring.

(177)

25/5 1616.

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmel, de til Hornum herreds ting 17/7 sidst forleden har hjemlet, at de havde været til den bro og vase ved Estrup, som var øde og ufærdig, så man ikke kunne uden skade derover komme. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(178)

** fru Helvig Kås til Restrup havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred at udlægge Giise Jensdatters bane, som blev dødfundet bag ved Peder Færgemands hus i Sundstrup. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herreds ting 6/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de fandt Giise Jensdatter mellem Sundstrup og færgehuset og at hun var en gammel skrøbelig kvinde. dernæst gjorde sandemænd deres ed, og eftersom de havde udspurgt, udlagde de Giise Jensdatter af hendes egne skrøbelighed at være død blevet og det hende til bane at være lagt.

(180)

8/6 1616

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred til at udlægge Jens Pedersen i Javngyde hans bane, som er fundet i et træ sst og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 25/5 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde været i Javngyde skov, hvor Jens Pedersen sad i en eg i en grenkløft og var død, og en gren af samme eg var faldet på ham og havde klemt hans hovedben sønder. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Jens Pedersen af ulykke at være omkommet og det ham til bane at være lagt.

(181)

** Jens Mikkelsen i Agdrup havde stævnet sandemænd af Hads herred at udlægge Anders Jensens bane, som blev ihjelslået i Poul Skomagers hus i Fillerup og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Hads herreds ting 27/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de var til Poul Skomagers, hvor Anders Jensen i Odder stod og lagde sit regnskab i en pose, og da gik Anne Ruses ud på gulvet med en kniv i sin hånd og da Anders Jensen vendte sig om slog hun ham med kniven i hans strube, hvoraf han fik sin bane. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Anne Ruses at være Anders Jensens bane og derfor svor hende fra hendes fred.

(182)

** Jens Mikkelsen i Agdrup på KM vegne havde hidkaldt sandemænd af Hads herred at udlægge Anders Jensen på Alrø hans bane, som er dødfundet imellem Gyllingnæs og Alrø land og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Hads herreds ting 27/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede at på lørdag var måned sidst forleden, da var de i Åkær i pligtsgerning, og da de kom til stranden kunne de ikke få båden ud for dynd, hvorfor de ville gå over deres ----, men Anders Jensen ville gå op til Amstrup og blive til Jørgen Mosgårds om natten, hvorfra han gik næste dag. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Anders Jensen af hans egen våde og ulykke at være druknet og det ham til bane lagt.

(183)

** Christen Christensen i Bigum havde stævnet Anders Christensen skriver på Dronningborg for et hans udgivne kundskab, han til hr Jens Nielsen i Hersum givet har, indeholdende at salig hr Anders Madsen, som boede i Hersum, skulle for 14 år siden på Sønderlyng herreds ting have forsvoret arv og gæld på hans datters vegne efter Jens Jensen Dal, som boede i Vorning, og skulle have kastet 3 nøgler på tinget, som hans datter skulle have antvortet hans svoger, på hvilket kundskab herredsfogden har kvitdømt hr Jens Nielsen for hans tiltale, og Christen Christensen formener at den ikke bør at komme ham på hans retfærdige gæld til hinder eller skade. samme sag blev opsat til i dag måned.

(184)

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Keldsen i nør Onsild for en dom, han til Onsild herreds ting 24/6 1615 dømt har imellem Peder Nielsen i Hobro og en Mariager klosters tjener lille Niels i sønder Onsild anlangende nogen landbod og 40 mark over rette bøder hans dom om formelder, uanseet førnævnte Niels Andersen tilforn på hans børns vegne til Peder Nielsen skal have udlagt landbod, så vidt han burde. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke har påkendt, om der burde videre bøder at udlægges end rette landbod, da fandt dommerne den hans dom at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(185)

** Søren Pedersen i Følle havde stævnet Just Rasmussen sst for et tingsvidne, han til øster Lisbjerg herreds ting 2/8 sidst forleden forhvervet har, som Anders Rasmussen i Følle Tomas Rasmussen i Ugelbølle Laurids Jespersen i Følle Rasmus Lauridsen sst og Peder Rasmussen i Agri skal have vidnet om nogen ejendom i Dyrkær made og med samme vidne Søren Pedersen sin ejendom fravidnet. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussen Tomas Rasmussen og Laurids Jespersen er Just Rasmussens brødre og svoger og i så måde vildige, og der ikke findes at være givet varsel for førnævnte synsvidne, da fandt dommerne samme vidne synsvidne klage og dom ingen magt at have, og efterdi voldgiftsmænd har funderet deres sigelse på samme vidne og synsvidne, imens de stod ved magt, og de nu er undersagt, da bør samme afsigelsesvidne magtesløs at være.

(188)

** Johan Nielsen Murmand borger i Horsens havde stævnet Laurids Pedersen forrige foged på

Barretskov for et vidne, han til Bjerre herreds ting 23/3 sidst forleden vidnet har, at han 1610 har leveret Johan Nielsen Barrit kirkes tiende, og intet han skulle have bekommet derfor. desuden havde han stævnet hr Laurids Rasmussen i Barrit. derefter blev afsagt, så efterdi Johan Nielsen Murmand tilstår samme korn af Laurids Pedersen at have bekommet, og ikke han beviser med kvittants samme korn betalt at være, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidne dom og dele at sige eller magtesløs dømme.

(190)

** Niels Pedersen i Vejrum på sine egne og efterskrevne deres vegne havde stævnet Peder Nielsen Koldbæk sst, for han har ladet dem fordele til Sønderlyng herreds ting for vider, han har dem skrevet for. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte videbrev bemelder, at dersom ikke enhver ikke betaler sin vide, som var forbrudt, da skulle de tiltales til herredsting, og efterdi førnævnte mænd findes efter deres videbrev at være for samme deres videpending delt blevet, da vidste dommerne ikke dem af samme dele at kvitdømme, førend de retter for dem, som det sig bør.

(191)

** hr Jens Nielsen sognepræst til Hersum kirke havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 7/5 sidst forleden vidnet har, at for 14 år siden da Anne Andersdatter, Jens Jensens hustru, som døde i Vorning, kørte af hendes gård i en vogn, da havde hun en gammel dyne med mere i samme vogn med sig, men om det var af det gods, som var forsvoret, vidste de ikke. hr Jens Nielsen mente, at da samme vidne ikke var vidnet på fersk fod, og han ikke derfor havde fået lovligt varsel, da burde samme vidne magtesløs at være. varselsmænd vidnede, at de stævnede hr Jens Nielsen og hans hustru Anne Andersdatter for dette vidne. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de gjorde hr Jens og hans hustru varsel enten til deres sognekirke bopæl eller mundtligt, da fandt dommerne samme vidne ingen magt at have.

(192)

** Niels Nielsen i Gern havde stævnet Kirsten Sørensdatter sst for en klage, hun 16/4 sidst forleden til Tvilum birketing på ham klaget har, at han har ført sæd i hendes jord uden hendes minde, hvortil Niels Nielsen svarede, at det skete af våde og derfor ville fratræde sæden og sit arbejde, og derfor afstod Kirsten Sørensdatter samme klage.

(193)

** Niels Lauridsen ridefoged til Hald på hr Christen Lambertsen kapellan i Hobro hans vegne havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for en dele, han 15/4 til Hobro byting over Christen Lauridsen borgmester i Hobro og Peder Christensen rådmand sst udstedt har, for de 21/6 sidst forleden har i fængsel ladet ham hæfte, hvilken dele han formener bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden Anders Jensen har tildømt Christen Lauridsen og Peder Christensen at have forseet dem, for de hr Christen Lambertsen i fængsel har ladet anholde, og de efter samme dom er delt blevet, da vidste dommerne ikke imod førnævnte dele at sige.

(196)

22/6 1616.

** Anders Jespersen i ---- havde hidkaldt sandemænd af Nim herred manddød at sværge over Laurids Jensen i Molgier, for Søren Pedersen sst han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Nim herreds ting 5/6 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at de stod hos Laurids Jensen og Søren Pedersen, og da spildte Søren Pedersen øl af sit bæger i Laurids Jensens krave, og da sprang Laurids Jensen ud på gulvet og æskede Søren Pedersen ud, og senere hentede en vognkæp hvormed han slog Søren Pedersen i hans hoved. så er Laurids Jensen ikke mødt, og dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Laurids Jensen manddød over og fra hans fred, for Søren Pedersen han ihjelslog.

(198)

** Peder Christensen i Hindsels havde stævnet Niels Nielsen herredsfoged i Vrads herred for et tingsvidne, han til samme ting 24/4 sidst forgangen har udstedt Jacob Tomasen ridefoged til Silkeborg efter en varselsseddel til Peder Christensen og hans søn Christen Pedersen. samme sag blev opsat til i dag 14 dage.

(199)

** Peder Christensen i Hindsels på hans søn Christen Pedersens vegne Peder Jacobsen i Løgager på sine egne og sin mor Birgitte Pedersdatter hendes vegne Anders Jacobsen, født i Løgager, på sine egne vegne havde stævnet efterskrevne for et syn og vidne, de til Vrads herreds ting 19/4 1615 vidnet og hjemlet har anlangende syn i Løgager skov på hvis træer, som var hugget og afført. sagen blev opsat til i dag 6 uger.

(200)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Laurids Pedersen i Gråskov for et vidne, han 10/5 sidst forleden til Karup birketing vidnet har, at for 3 uger siden var en ung karl hos ham i hans gård, som sagde sig at have hjemme i Ginding herred og begærede at han ville drage med ham til Karup birketing og unde ham og sine medbrødre et vidne beskrevet efter en kvindes mund Mette Hvid, at hun skulle undskylde en karl. sagen blev opsat til i dag 6 uger.

(203)

** Jens Kare borgmester i Randers havde stævnet Søren Andersen Bay, for han 1/7 sidst forleden til Randers byting skal have stedt høringsdele over ham på Peder Skov og Niels Lauridsens vegne, uanseet Jens Andersen Kare skal have ladet gøre skudsmål, for regnskab for det værgemål, han har haft at forestå for hvis arv, Niels Lauridsen og Sidsel Lauridsdatter er tilfaldet efter deres salig far Laurids Andersen, hvis børnegods han bør levere Peder Skov på hans hustrus vegne og Niels Lauridsen på egne vegne, når de forlanger det. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Jens Kares skudsmål at være gjort den dag, han er delt blevet, og Søren Jensen på Jens Kares vegne tilbyder, han at vil være til rede og regnskab med Peder Skov og Niels Lauridsen, da fandt dommerne Jens Kare af den dele kvit at være, og dem på begge sider med hinanden til rede og regnskab at komme.

(205)

** Niels Lauridsen i Støttrup havde stævnet Anders Keldsen i ----for han til Rinds herreds ting 25/3 dette år har ladet ham fordele for korntiende af Hvilsom mark. derefter blev afsagt, så efterdi Niels

Lauridsen siger sig ikke noget korn på samme mark at have sået eller avlet, og det nu ikke ham overbevises at have gjort, og han dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(206)

** Jens Sael borger i Mariager havde stævnet Peder Black borger og skomager i Mariager, for han 29/5 sidst forleden skal have givet nogen vidne på ham beskrevet om nogen ord, som skulle være faldet imellem Jens Sael og Rasmus Mikkelsen. derefter blev afsagt, så efterdi bevises den ene af de 8 mænd at have været delt, da han og hans medbrødre vidnede førnævnte vidne, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(208)

** Byrge Jensen i Mariager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 29/5 sidst forleden vidnet har, at 25/4 skulle Morten Jensen sst være kommet til dem og klaget, at Byrge Jensen havde slået ham, og da skulle han have haft et sårmål på hans arm. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises den ene varselsmand at have været delt, da han og hans medbror gjorde varsel for samme vidne, da fandt dommerne samme vidne og sandemandsed ingen magt at have.

(210)

** Christen Nielsen i Overlade havde stævnet Christoffer Jensen Else Jensdatter og hr Jens sst for et vidne, de til Ål birketing 24/5 sidst forleden vidnet har, at han skulle have sagt til dem, at Karen Jensdatter på Bjørnsholm skulle have ført 3 sække fulde af fætalje fra Bjørnsholm til Grønnerup til hendes søster, hvilke ord han nægtede at have haft til hr Jenses til hans hustru eller hans søn. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen ikke førnævnte ord for ting og dom har haft, og ikke han vil være dem gestendig, da fandt dommerne samme vidne som uvidnet var og ingen til hinder eller skade at komme.

(212)

** Jens Nielsen i Støttrup havde stævnet Jens Christensen i Svenstrup foged til Ål birketing, for han ikke ville forsegle et tingsvidne, som han til Ål birketing 19/4 sidst forleden udstedt har. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen beviser med tingsvidne samme 8 mænds vidne inden tinge at være ganget, som Jens Christensen ikke har forseglet, da fandt dommerne Jens Christensen forpligtet at være samme vidne at forsegle eller derfor at lide tiltale.

(213)

** Laurids Nielsen byskriver i Hobro havde stævnet Mette Mikkelsdatter i Velling for en skriftlig klage, hun til Hobro byting 26/2 gjort har, at Laurids Nielsen har krænket hende på hendes ære. så mødte Peder Madsen i Roum på Mads Pedersen Brøndum og Mette Mikkelsdatters vegne og fremlagde hendes klage, at Laurids Nielsen var kommet ind til hende ved 10 slet om natten, da hun lå i hendes seng, og ligeledes fremlagde Mads Pedersen Brøndums klage over Laurids Nielsen, for han er gået ind til hans hustrus datter Mette Mikkelsdatter, hvilket hun har bekendt for præsten.

(215)

** Christen Ibsen byfoged i Århus lod læse et tingsvidne af Århus byting 24/7 sidst forleden, hvori han lod oplyse 2 grå heste og en gammel beslagen vogn, som blev fundet på gaden 9/6 sidst forleden, om der var nogen, som ville med rette vedkende sig førnævnte heste og vogn, kunne de den igen bekomme, men ingen var fremkommet.

** Verner Parsberg til Sandbygård havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred, for han 8/7 sidst forleden skal have sted høring over efterskrevne hans tjenere i Lynderup sogn, uanseet de aldeles vidste af samme gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme tjenere ikke selv var tilstede, blev samme sag opsat til i dag måned.

(216)

** Mads Madsen i Truust havde stævnet Hans Gremersen tjenende på Silkeborg for en klage, han 29/4 sidst forleden til Tvilum birketing skal have gjort formeldende om 5 bøge, som ulovligt i Tvilum nørskov skulle være hugget. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Madsen ikke selv var tilstede, blev samme sag opsat en måned.

(217)

** Niels Tomasen i Mejlby havde stævnet Niels Olufsen i Skødstrup herredsfoged i øster Lisbjerg herred, for han 17/7 sidst forleden til samme ting skal have imod KM ny reces og mandat fradømt Niels Tomasen for høringsdele og 4.ting over Niels Olufsen i Hårup og hans søskende for deres anpart, som de er tildømt at stande til rette for efter deres bror Jesper Olufsens død for det børnegods, han havde til sig annammet efter salig Peder Jensen Løje i Mejlby, eftersom Niels Tomasens hustru Karen Pedersdatter selv har en søsterlod. ligeledes havde han stævnet Oluf Pedersen Rasmus Pedersen i Bygballe Maren Pedersdatter og hendes lovværge. nu mødte Niels Tomasen og fremlagde samme dom, som indeholder, at han med høringsdele havde tiltale til Niels Olufsen Oluf Pedersen Rasmus Pedersen og Maren Pedersdatter med hendes lovværge for hvis arv, de er tildømt at udgive, som Peder Jensen Løjes børn var tilfaldet efter deres far Peder Jensen Løje, som deres stedfar Jesper Olufsen havde til sig annammet under værgemål. da mødte Niels Olufsen og berettede, at han før 3.ting havde indstævnet herredsfogdens dom til landstinget. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Tomasen havde høringsdele til Niels Olufsen i Hårup og hans søsterbørn og ikke bevises nogen landstings stævning i samme sag til tinget at være læst, og fogden dog har dømt Niels Tomasen fra høring, da fandt dommerne samme dom ingen magt at have og førnævnte herredsfoged sig deri at have forseet og bør derfor igen give Niels Tomasen hvis skellig billig kost og tæring, han derpå anvendt har.

(218)

** fru Hilleborg Då salig Jørgen Skrams til Tjele havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting vidnet har anlangende nogen ord, som skulle være faldet imellem hendes tjener Anders Christensen i Fovlum og Jacob Jensen sst. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Anders Christensen at have vedgået nogen af de ord, bemeldte vidne indeholder, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(219)

** Christen Smed i Svenstrup havde stævnet Søren Ibsen i Smidstrup for et håndskrift, at Christen Smed skulle have lovet for sin bror, som er dateret for 28 år siden, som han aldrig har været påmindet om. sagen blev opsat 6 uger.

(220)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Laurids Pedersen i Gråskov for et vidne, han 10/5 sidst forleden til Karup birketing vidnet har, at for 3 uger siden var en ung karl hos ham i hans gård, som sagde sig at have hjemme i Ginding herred og begærede, at han ville drage med ham til Karup birketing og unde ham og sine medbrødre et vidne beskrevet efter en kvindes mund Mette Hvid, at hun skulle undskylde en karl. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Pedersens vidne er kun een persons kundskab, som regnes for intet vidne, men efterskrevne har vidnet at Laurids Pedersen har talt med Peder Tomasen, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og Mette Hvids bekendelse at sige eller magtesløs dømme.

(225)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Lauridsen skriver på Hald med flere for et vidne, de til Nørlyng herreds ting 11/5 sidst forleden vidnet har, at de havde seet to karle komme gående med Mette Hvid i skoven sydvest fra Ginding herreds ting og Mikkel Vistisen i Torp havde vidnet, at han havde seet Erik Pedersen i Egelund og Christen Pedersen i Feldborg komme gående med Mette Hvid sydvest fra tinget. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet to karle at være kommet med Mette Hvid og Mikkel Vistisen har båret kundskab om, at en af de to personer har været Erik Pedersen, og Christen Pedersen nu i dag tilstår at han var hos, da han kom til dem, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller Mette Hvids bekendelse at sige, og efterdi Mikkel Vistisen alene har vidnet om Christen Poulsen at skulle have hos været, og ikke hans kundskab med andre vidner befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme hans enlige vidne så noksom at det må komme Christen Poulsen til nogen forhindring.

(230)

17/8 1616.

** Anders Ingildsen i Rud havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Karen Pallesdatter i N, som er dødfundet ved en høvogn som lå væltet i Saksild skov og først fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 29/7 dette år, hvori Mogens Jensen, barnfødt i Elkær, vidnede at da de skulle køre hjem med et læs hø, da væltede det ned over Karen Pallesdatter. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Karen Pallesdatter af hendes egen ulykke og samme læs hø væltede at være omkommet og det hende til bane og livs lagt.

(232)

** Niels Christensen Viborg borgmester i Mariager havde stævnet Anders Nielsen i Lystrup for et vidne, han til Mariager byting 19/6 sidst forleden vidnet har anlangende et skippund stål, som Niels Viborg af Jens Andersen Bay borger i Mariager for 13 år siden skulle have bekommet, hvilket stål Anders Nielsen førte til Jens Bays gård på en vogn, Jens Viborg havde lånt af salig hr Mortens

hustru Johanne Rimboldsdatter og hans sønner Christen Mortensen og Peder Mortensen i Udbyneder. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke findes på fersk fod men om det, som for 13 år siden skulle være sket, at være vidnet og tilmed ikke endelig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(233)

** Mourids Mouridsen borger i Randers havde stævnet Mikkel Jensen i Sletten og hans medarvinger efter Mette Lauridsdatter, som døde i Sletten og var salig Rasmus Lauridsens arving, som var Mikkel Jensen og hans medarvingers morbror og var Mourids Mouridsens værge for en broderlod og anpart, som Mourids Mouridsen i den bondegård i Sletten efter sin salig far arveligt kunne tilfalde, og salig Rasmus Lauridsen da har været Mourids Mouridsens værge og farbror for ham i bondegods, hvilket han har bortpantet til salig Oluf Rasmussen fordum borger i Århus i hans umyndige år, og Peder Saxe borger i Århus skal have tilforhandlet sig samme pantebrev, og han formener samme pantebrev, så vidt hans anpart belanger, ikke at komme ham på hans arvepart til forhindring, og efterdi Mikkel Jensens mor Mette Lauridsdatter var Rasmus Lauridsens søster og næste arving, om hun ikke burde at stå ham til rette for hans fædrene arvepart. så mødte Morten Andersen i Århus på Peder Saxe og Maren Lauridsdatter i Århus deres vegne og begærede, at sagen nogen tid måtte bero, hvorfor den blev opsat til i dag 14 dage.

(234)

17/8 1616.

** Eske Brock til Estrup KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Truid Bryske til Estrup birketing 6/8 efter hans brevs indhold at ville lade udæske af ham 600 rigsdaler, som Truid Bryske hans bror Gert Bryske var Eske Brock skyldig. da efter mange ord dem imellem var blev de så forenet, at Truid Bryske skal afstå til Eske Brock det pantebrev, han har på 3 gårde i Favsing for 800 daler til ham er pantsat af hans bror Gert Bryske.

(235)

** Jens Jensen i Randrup Søren Pedersen sst og Clemend Nielsen i Uttrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mette Christensdatter salig Christen Pallesens efterleverske i Hobro som afkald efter salig Peder Sørensen, som boede og døde i Hobro på deres navne forhvervet har, uanseet de ikke har bekommet hvis dem arveligt var tilfaldet efter salig Peder Sørensen og ikke Mette Christensdatter ville holde den kontrakt, hun med dem gjort har. derefter blev afsagt, så er ingen mødt på Mette Christensdatters vegne til nogen gensigelse herimod at gøre men nu som tilforn dem for rettergang undholder, da fandt dommerne bemeldte afkald og dele magtesløs at være.

(236)

** Frands Ibsen i Remmerslund havde stævnet Jens Jensen Christen Jørgensen og Jens Sørensen sst for en klage, de til Hatting herreds ting for et år siden skal have gjort anlangende, at Frands Ibsen skulle have bandet truet og undsagt og ikke ville betale uden part af hvis, han blev skrevet for på deres stævne, og han havde stævnet Jens Jensen for en anden klage, at hans barn Jep Frandsen skulle have slået Jens Jensens barn Tomas Jensen, og havde stævnet Sidsel Jensdatter sst for en

klage, hun på hans hustru Kirsten Frandses gjort har, at hun skulle have kaldt hende en tyv. derefter blev afsagt, så efterdi samme klagevidner ikke med nogen lovlige vidnesbyrd eller syn bestyrkes, da fandt dommerne samme klage magtesløs at være.

(238)

** fru Lene Juel til Halkærholm havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han skal have dømt imellem en hendes tjenere Christen Christensen i Tolstrup og Anders Nielsen i Nørgård om en bordag, de har været i med hinanden. da efter flere ord dem på både sider imellem var, blev de så forligt, at Niels Pedersen på hans søn Anders Nielsens vegne lovede at give Christen Christensen 10 sletdaler til badskærløn for den skade, han ham gjort har.

(239)

** Niels Jensen i Hobro havde stævnet Christen Badskær sst for en uendelig dom, han til landstinget skal have forhvervet over en klage, Niels Jensen har forhvervet til Hobro byting på Christen Badskær, som havde lovet ham at kurere hans ben, hvilket han ikke havde efterkommet. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig eller formelder længere end til sagen kom igen for fogden til byting, og efterdi bemeldte vidnesbyrd ikke er tilstede, da opsatte dommerne sagen til i dag 14 dage.

(240)

** Mads Madsen i Truust havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 29/4 sidst forleden vidnet har, at de på deres egne og medgranders vegne skulle have givet ham 18 skæpper byg, for han skulle gå med dem i skoven og udvise dem deres vogntømmer. så mødte efterskrevne, som vidnede med oprakte fingre og helgens ed, at ridefogden Hans Nielsen var i KM og hans husbonds forfald forhindret, så han ikke for retten kunne møde, hvorfor sagen blev opsat 14 dage.

(242)

31/8 1616.

** hr Niels Eskesen i Hornum havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred manddød at sværge over Anders Poulsen i Hæsum, for Anders Nielsen i Estrup han ihjelslog og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hornum herreds ting 5/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Anders Nielsen var kommet til Anders Poulsens gård med et værge i sin hånd og æsket ham ud, og Anders Poulsen kom ud og havde intet i sin hånd og bad ham gå, da søgte Anders Nielsen ham med samme værge, og Anders Poulsen tog et ålejern som lå på taget og stødte Anders Nielsen fra sig og ramte ham på halsen, og han faldt baglæns til jorden, og det var dem vitterligt, at Anders Poulsen var nødt til at værge sit liv. da Anders Nielsens hustru Maren Poulsdatter hørte bulderet fra hendes brors gård, turde hun ikke gå derover. hr Niels Eskesen gav last og klage, at hans søn Anders Nielsen i Estrup er overgået til Hæsum med et lidet barn i sine arme at lade hans hustrubror Anders Poulsen vide, hvad fortræd deres søster gjorde ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Poulsen manddød over og til hans fred, for Anders Nielsen han ihjelslog.

(246)

** Hans Christoffersen i Vesterby havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Jørgen Mikkelsen i sønder Aldum for Peder Rasmussen sst, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hatting herreds ting 5/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at der kom nogen ord imellem Peder Rasmussen og Jørgen Mikkelsen, og Jørgen Mikkelsen slog Peder Rasmussen i hans hoved med en kande, hvorefter de kom i slagsmål på gulvet, og da de blev skilt ad, løb de ud, og Jens Mikkelsen slog Peder Rasmussen i hans hoved med en sten. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efter førnævnte vidnesbyrd og de selv sanden om samme drab har udspurgt, svor de Jørgen Mikkelsen manddød over og fra hans fred, for Peder Rasmussen han ihjelslog.

(247)

** Laurids Mikkelsen i Rudgård (i Hvilsted sogn) havde hidkaldt sandemænd af Hads herred manddød at sværge over Jens Rasmussen, som tjente i Kanne for hans bror Rasmus Mikkelsen i Onsted, han ihjelslog i sit eget hus og først for sandemændene fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 12/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at da salig Rasmus Mikkelsen var draget af hans klæder og ville i seng, da bankede det på døren, og da han lukkede op kom Mikkel Jensen som tjente i Rosborg og Jens Rasmussen ind i stuen og straks stak Jens Rasmussen Rasmus Mikkelsen i hans liv. så er ingen på manddræberens vegne mødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Rasmussen manddød over og fra hans fred, for Rasmus Mikkelsen han ihjelslog.

(248)

** Jens Jensen i Gultentorp havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred manddød at sværge over Peder Lauridsen i Sæderup for Jens Jensen i Visse, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 19/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så Jens Jensen i Visse kom gående ud af Christen Jensens dør, og hans kone og små børn sad i vognen, da kom Peder Lauridsen gående bag efter ham, og da Jens Jensen vendte sig om, slog Peder Lauridsen til ham med en kniv, og blev Jens Jensen straks hjerteslaget og blev død. så er ingen mødt på manddræberens vegne, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Lauridsen manddød over og fra hans fred for Jens Jensen, han ihjelslog.

(249)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for nogle vidner, han 6/8 skal have udstedt over Christen Graversen i Fruergård anlangende bordag 29/7 i Søren Ørbæks hus skal være sket. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag findes for sandemænd at være indkommet, som er opkrævet derom at tove, da vidste dommerne ikke på førnævnte vidner at dømme, førend sagen formedelst sandemænd bliver ordelt.

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Anders Keldsen i nør Onsild herredsfoged i Onsild herred, for han til Onsild herreds ting 3/4 sidst forleden har kvitfundet Søren Christensen Uldis i Hobro og tilfundet ham at have 14 dages varsel for nogle vidner og klage, Peder Nielsen i Hornum på Eske Brocks vegne skulle have haft beskrevet. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Hobro i Onsild herred at være liggende og Søren Uldis 8 dages varsel for samme klage og vidne har fanget, og Anders Keldsen dog ikke har villet stede Peder Nielsen samme vidner og klage, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Keldsen jo deri har gjort uret og bør derfor at stande til rette og samme hans dom magtesløs at være.

(250)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred for en dom, han 7/5 til førnævnte ting dømt har imellem Christian Holck og Niels Sørensen Vinter og Niels Nielsen i Hvinningdal anlangende nogen elleris, de tog i KM vildtbane KM dyrestade til stor skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(251)

** Niels Viborg borgmester og Rasmus Mikkelsen i Mariager havde stævnet Jens Sael sst for et delevidne, han til Mariager byting 24/10 1619 efter Byrge Jensens befaling skal have forhvervet over Christen Lauridsen Smed med flere efterskrevne i Mariager for skat, de skal med restere til Mariager by, uanseet Jens Sael ikke nogen tid har været byens kæmner. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, Peder Ridefoged og hans medbrødre at have fået varsel til deres bopæl ikke heller mundtligt eller til deres sognekirke for førnævnte dele, og de dog efter det varsel er delt blevet, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(252)

** Jens Sael borger i Mariager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 8/7 sidst forleden vidnet har om nogle ord, som skulle være faldet imellem Jens Sael og Rasmus Mikkelsen sst på bytinget 29/5 sidst forleden, at da synsmænd ville afhjemle deres syn, da fremkom Jens Sael og berettede, at Byrge Jensen var udenlands og burde derfor at have mere end 8 dages varsel, så fremæskede Rasmus Mikkelsen fuldmagt af Jens Sael at svare for Byrge Jensen i KM voldssager, da svarede Jens Sael at han ikke kunne løbe til Norge og hente fuldmagt, men ville Rasmus Mikkelsen have den, da måtte han drage bort og hente den, for hvilke ord han blev dømt til at lide dele og tiltale. derefter blev afsagt, så efterdi den ene vidnesmand har været delt, da han og hans medbrødre vidnede samme vidne, da fandt dommerne samme vidne og dom ingen magt at have.

(254)

** Anne Mortensdatter, født i Horsens, havde stævnet hendes stedfar Mads Pedersen borger i Horsens og hendes bror Gøde Terkildsen sst for et bænkebrev og forpligt dateret 2/4 1616, hvori hun skulle have fraskrevet sig fra al arv, hun kunne tilfalde efter hendes salig mor Anne Sørensdatter, hvilken forpligt hun ved sin højeste ed hårdeligt benægter. ligeledes havde hun stævnet hendes bror Gøde Terkildsen for et afkaldsvidne han på hendes vegne til Horsens byting 4/6 dette år forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Mortensdatter ikke samme brev for ting og dom har indgået og da straks tingsvidne taget, ikke heller hun det har forseglet eller vil være bestendig, da fandt dommerne samme brev og afkald ikke at komme Anne Mortensdatter til hinder eller skade i nogen måder.

(256)

** Anders Jensen i Binderup fremlagde en stævning af Ove Urup til Ovesholm, hvormed han lader stævne efterskrevne herredsnævninge i Hids herred, for de 10/7 sidst forleden til førnævnte ting har

ladet hans tjener Peder Keldsen i Skygge plovfred oversværge, for han har slået Christen Christensen i Skygge og taget hans plov af furen og brudt den. derefter blev afsagt, så efterdi Ove Urup samme sag skal have ladet stævne, og ikke Anders Jensen fremlægger nogen fuldmagt at Ove Urup at gå i rette, da vidste dommerne ikke nu for Anders Jensen i denne sag at dømme.

(257)

** fru Lisbeth Bryske til Tirsbæk havde stævnet Jens Olufsen med flere for et vidne, de til Hatting herreds ting 12/8 sidst forleden vidnet har, at de så Svend Rasmussen i Davgård huggede en eg i Davgård fællesskov, og han samme dag ikke var i hans far Rasmus Svendsens gård, hvortil Svend Rasmussen svarede, at han huggede ikke samme eg, men at den var kommet i hans fars gård, ville han ikke benægte. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Olufsen og hans medfølgere nu er mødt og var deres vidne bestendig, som med Svend Rasmussens bekendelse bekræftes, da vidste dommerne ikke imod Jens Olufsen og hans medfølgere deres vidne at sige eller magtesløs dømme, men fandt Rasmus Pedersens og hans medfølgere deres vidne magtesløs.

(260)

** Anders Keldsen i Papsøhus havde stævnet Peder Nielsen i Nipgård for nogle deler, han har ladet ham overkomme for 3 dagsgerninger og tiende, uanseet han har tilbudt Peder Nielsen samme tiende, men han den ikke ville annamme, og han formener at han har gjort de dagsgerninger, han var tilsagt. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Keldsen ikke benægter samme tiende, og han ikke for fogden eller høring har rettet for sig, og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(261)

** Anders Keldsen i Papsøhus havde stævnet Peder Nielsen i Nipgård for efterskrevne forpligt, han skulle have, som Anders Keldsen og hans hustru Anne Andersdatter 10/5 1602 har givet hr Hans Sørensen i Hinge. derefter blev afsagt, så efterdi samme forpligt ikke formelder til Peder Nielsen men til hr Hans Sørensen at være udgivet, og ikke Peder Nielsen fremlægger nogen fuldmagt af hr Hans samme forpligtsvidne at frembære, men hr Hans Sørensen i sit brev bekender, at Anders Keldsen har tiendet ham ærligt og vel, da vidste dommerne ikke Peder Nielsen samme forpligt at må vidne eller den at komme Anders Keldsen til nogen forhindring.

(262)

** Peder Nielsen i Nipgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 12/8 sidst forleden til Lysgård herreds ting vidnet har, at de skulle have hørt, at Peder Nielsen kaldte Anders Keldsen i Papsøhus for en tyv og en skælm. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen ikke samme ord for ting og dom har haft og ikke vil være dem bestendig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Peder Nielsen til nogen forhindring.

(263)

** fru Anne Lykke salig Claus Maltesens til Højris på hendes tjener Jens Lauridsen Ørmark i Rørbæk hovgård hans vegne havde stævnet Christen Skriver i Tostrup for nogen vidner, han 22/4 sidst forleden til Hobro byting over hendes tjener Jens Lauridsen forhvervet har. ligeledes havde

hun stævnet hr Jens Sørensen Fog i Hobro for et vidne, han samme dag vidnet har, at Jens Lauridsen var kommet i hans stue med Christen Skriver og havde berettet, at han havde gjort forhandling med Christen Skriver, at han skulle have opladt ham Tostrup og begærede at præsten ville hjælpe ham til gode hos Johan Brockenhuus, at han kunne fange gården i hans minde, og følges med ham derhen, hvilke vidner Jens Lauridsen højligt benægter. samtidig havde han stævnet Sofie Nielsdatter Christen Christensen Skrivers hustru i Tostrup, for hun havde vidnet, at Jens Lauridsen og hendes husbond var blevet forligt om 100 rigsdaler, som Jens Lauridsen skulle give dem til minding, for at oplade ham Tostrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om de ord og forligelsesmål, som Christen Skriver og Jens Lauridsen skal have haft og gjort, og ikke Jens Lauridsen er sådanne ord og forligelse bestendig, og Christen Skrivers hustru findes vildig, da fandt dommerne samme vidne, klage, dom og dele ingen magt at have.

(269)

** Poul Nielsen i Tolstrup havde stævnet Jens Brøde i Troelstrup, for han til Rinds herreds ting har ladet ham fordele efter et gammelt forrevet og makuleret gældsbrev på nogen pending, han skulle være Anders Holmgård, som boede i Skringstrup, skyldig. ligeledes havde han stævnet Jens Nielsen og Vogn Nielsen i Skringstrup med samme brev. så mødte Vogn Nielsen med samme brav, dateret Tostrup 1.søndag i advent 1600, hvormed Poul Nielsen i Tostrup kender sig skyldig at være sin bror Anders Nielsen i Tostrup 30 daler. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev findes skrabet og makuleret, da kunne dommerne ikke kende det noksom, men fandt Poul Nielsen, som efter det delt er, af samme dele kvit at være.

(270)

** Anders Mikkelsen borger i Grenå havde stævnet efterskrevne, for de 25/3 til Grenå byting har gjort en afsigelse imellem ham på den ene og Terkild Ibsen og Christen Tomasen på den anden side om Anders Mikkelsens skude, som de bortfragtede, og da efterdi Anders Mikkelsen havde bortlejet Mikkel Ibsen og Christen Tomasen sin skude og ikke til nogen bestemt tid, da kunne de ikke finde deres forsømmelse deri. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd har funderet deres dom og sentering på førnævnte breve og vidne, som står ved sin fuldmagt, da vidste dommerne ikke imod samme dom og afsigelse at sige, medens førnævnte breve og vidne findes urykket.

(271)

** Mogens Pax til Torup på hans tjener Anders Buur i Serreslev hans vegne havde stævnet Knud Sørensen i Stensballe foged til Stensballe birketing for to tingsvidner, han der til tinget skulle have forhvervet over Anders Buur 13/4 og 11/5 sidst forleden, hvor han på fru Birgitte Rosenkrantzes vegne lyste Jens Lauridsen Bødker i Haldrup et fuldt ran til for noget mog, han skulle have bortført fra den halve gård, han iboer. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Jens Bødker at have vedgået gerningen 8 dage før, Anders Buur skulle have lyst ran, og efterdi Rasmus Pedersen ikke har udgivet samme sin sentens og dom under hans eget brev og segl men ved et tingsvidne lader udgå, da kunne dommerne ikke kende samme vidne noksom at være, og efterdi førnævnte ord ikke er nogen mands ære eller lempe anrørende, og Anders Buur dog for dem for en løgner er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(274)

** Verner Parsberg til Sandbygård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred, for han 8/7 sidst forleden skal have stedt høring over efterskrevne hans tjenere for noget rug, de skulle være Jens Madsen Skriver i Viborg skyldig, deriblandt Søren Mortensen i Rind, ---- Mortensen sst og Christen Mortensen i Viborg for deres salig far Morten Christensen i Rind. derefter blev afsagt, så efterdi det register, Jens Madsen fremlægger, findes makuleret, og det skal være 21 år, siden gælden skulle være faldet, og ikke bevises samme gæld af førnævnte mænd i deres levende live eller efter deres død på trødningsdag at være æsket, og de dog for samme korn er delt blevet, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(276)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet Gert Bryske for rigens æskning, han over ham til Lysgård herreds ting skal have forhvervet for en stor sum penge, han er ham pligtig, hvorfor han formener sig i lige måder æskning til landstinget bør at undes og stedes. så er Gert Bryske ikke mødt til gensvar, hvorefter Ulrik Sandberg blev undt samme æskning, hvorefter han æskede af Gert Bryske i lige måde, som til herredsting æsket er.

(278)

14/9 1616.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hjelmslev herred til at udlægge Poul Tomasen i Bjertrup hans bane, som skal være faldet af en vogn på Bjertrup mark og slået hans hals sønder, og fremlagde et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting 26/8 dette år, at da Poul Tomasen kørte sin vogn, faldt han af vognen og til jorden. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Poul Tomasen at våde og vanlykke at være faldet af samme vogn og ham det til bane og livs lagt.

(279)

** Jens Tordsen i Søby havde hidkaldt sandemænd af Gern herred manddød at sværge over Poul Lauridsen, som tjente i Galten, for Jens Nielsen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 31/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så at Jens Nielsen i Hammel og Poul Lauridsen i Ovstrup var inde i Niels Villumsens gård i Hammel, og da slog Jens Nielsen til Poul Lauridsen med en pundert, som bad ham lade være i fred, og da fik Poul Lauridsen en kniv i hånden, hvorefter Jens Nielsen faldt til jorden og døde. dernæst gjorde sandemændene deres ed, og eftersom de har spurgt af mænd og kvinder Poul Lauridsen at have gjort nødværge, svor de ham manddød over og til hans fred for Jens Nielsen, han ihjelslog.

(280)

** Anders Nielsen i Horn med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Christensen foged på Tvilum for et tingsvidne, han på Tvilum birketing 13/5 sidst forleden forhvervet har anlangende nogen ord, som uforvarende skal være faldet fra Anders Nielsen, således det skal være løgn og skalkhed, som hørtes fra Jens Christensen, uanseet han ikke skal have navngivet nogen person. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag findes 6 uger at være opsat og ikke førnævnte mænd nu er mødt med samme vidne dom og dele, da kendte dommerne samme

vidne dom og dele magtesløs at være.

(282)

** Morten Pax til Kyndbyholm havde stævnet Peder Nielsen i Korning og Oluf Lauridsen i Urlev for et vidne, de til Nim herreds ting 12/6 sidst forleden efter Søren Madsen i Lysholt hans tilskyndelse vidnet har, at de skel, som Jens Andersen i Flemming havde synsmænd forevist, holdtes for ret skel imellem Laurids Lauridsens gårds skovsmål og Jens Andersens gårds skovsmål, idet Peder Nielsen skulle have boet i Jens Andersens gård. så mødte efterskrevne, som vidnede at Peder Andersen med flere var lovligt i deres husbonds forfald forhindret, så de ikke kunne møde, hvorfor dommerne opsatte samme sag til i dag 6 uger.

(283)

** Morten Pax til Kyndbyholm havde stævnet Søren Madsen i Lysholt og Jens Andersen i Flemming, for de under deres husbonds navn og segl har ført ham trætte på sin skov og ejendom til en hans gård i Flemming, som dertil har ligget i mange år. så mødte efterskrevne og vidnede, at Søren Madsen og Jens Andersen var lovligt i deres husbonds forfald forhindret, så de ikke kunne møde, hvorfor sagen blev opsat til i dag 6 uger.

(285)

** Jon Jensen Tunglund borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Nielsen Hedegård borger sst for et tingsvidne, han til Århus byting for langsommelig tid siden har forhvervet over Jon Jensen for 11 daler, han skulle være ham pligtig, og ladet fordele Jon Jensen for samme 11 daler imod et rigtigt afkald og kvittering, som Rasmus Hedegård selv har givet Jon Jensen efter hans salig hustru Else Nielsdatter ---- på Rasmus Hedegårds hustru Inge Christoffersdatters vegne, som var Jon Jensens steddatter og på hendes søskendes vegne, som Rasmus Hedegård selv har forseglet. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og ikke førnævnte mænd nu er mødt med samme vidne dom og dele, da fandt dommerne samme dele og vurdering magtesløs at være.

(286)

** Søren Christensen i Stistrup havde stævnet Jens Mikkelsen i Gørup for et forbudsvidne og klage, han 19/8 til Rinds herreds ting over ham forhvervet har og forbudt ham at befatte sig med den halve bondegård i Stistrup, som han af Jens Vognsen i brug havde efter fæstebrev af 15/1 1613. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Søren Christensen at have forbrudt den halve gård eller derfra dømt og udvist, eller hø af samme gård har ført eller førnævnte fæhus ladet nedbryde, da fandt dommerne samme forbudsvidne og klage ingen magt at have.

(288)

** Peder Kuri i Vesterris havde stævnet Rasmus Mikkelsen byfoged i Mariager for en dom, han har dømt til Mariager byting anlangende 25 rigsdaler, som Christen Vognsen og Anders Jensen i Mariager har oppebåret af Peder Kuri på den fragt, de skulle have for den kalk, de førte til Helsingborg, og de har givet Peder Kuri deres forpligt at skulle kvittere samme pending i den fragt, de skulle have, hvilket ikke er sket, og dog er de blevet kvitdømt for tiltale. derefter blev afsagt, så

efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som den udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(289)

** Tomas Poulsen i Kejlstrup havde stævnet Maren Poulsdatter i Nygård for en uendelig dom, hun til landstinget har forhvervet over en endelig landstingsdom anlangende nogen gæld, han skulle være hende skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Poulsen beviser med endelig landstingsdom samme vidne og herredstingsdom at være ved magt dømt, da bør førnævnte uendelige landstingsdom derimod ingen magt at have.

(290)

** Søren Jensen i Veggerby havde stævnet Christen Andersen sst og hans søn Anders Christensen, for de har ladet ham fordele til Hornum herreds ting for gæld og andet, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises med Søren Jensens brev sig Christen Andersen bemeldte gæld pligtig at være, og ikke slig gæld for ting og dom indgået eller vil være den bestendig, da fandt dommerne Søren Jensen af den dele kvit at være.

(291)

** Niels Pedersen i Lyngå havde stævnet Christen Svendsen, som boede i Vitten, som for tyveri har været fængslet for en bekendelse, han på Sabro herreds ting 6/7 skal have bekendt og da beskyldt Troels Pedersen og hans hustru for tyvesag. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Christen Svendsen findes en tyv, som af fængslet er udbrudt, da bør samme hans bekendelse ingen magt at have eller komme Troels Pedersen og hans hustru til hinder eller skade.

(292)

** Niels Pedersen i Lyngå havde stævnet Niels Terkildsen i Vitten for en bekendelse, han til Sabro herreds ting efter en misdæder Mette Albretsdatter i Vitten, Christen Svendsens kvinde, hendes beskyldning forhvervet har, hvori hun har beskyldt Troels Pedersen og hans hustru for at havde taget nogen af Niels Terkildsens penge. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Mette Albretsdatter findes en tyv og derfor standet sin ret, da bør samme hendes bekendelse ingen magt at have eller komme Troels Pedersen og hans hustru til nogen forhindring.

(293)

** Anne Tygesdatter salig Splid Sørensens efterleverske i Randers havde stævnet Tomas Ibsen borger i Tisted for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet imod sit eget brev og gæld, som han salig Splid Sørensen pligtig var, hvilket brev var dateret pinsedag 1615. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Ibsen vedgår pending at have været Splid Sørensen skyldig, og ikke han beviser dem til fulde at have betalt, da vidste dommerne ikke imod bemeldte brev at sige, undtagen Tomas Ibsen sig selvtolvte kan lovværge samme gæld ikke pligtig at være.

(297)

28/9 1616.

** Frands Pedersen i Løjenkær på sine egne og på Mikkel Nielsen i Snerild og Jens Nielsen i Solbjerg deres vegne havde stævnet Rasmus Eriksen i Hvilsted for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet, hvori to uendelige domme, som til herredstinget er udgivet over et forpligtsbrev som Rasmus Pilgårds far Erik Mikkelsen skal have udgivet, skal være magtesløs dømt anlangende om græsning, hvori Erik Mikkelsen skal have udlagt nogen jord og ejendom på Hvilsted mark og i samme brev bepligtet fra sig og sine arvinger og til Eske Rasmussen, der boede i Balle, Rasmus Sørensen og Mikkel Pedersen i Drammelstrup til dem og deres arvinger med græsning og al afgrøde. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag måned.

(298)

** Johan Nielsen Murmand borger i Horsens havde stævnet borgere og sandemænd, for de 20/8 sidst forleden til Horsens byting skal have Johan Nielsens søn Niels Johansen et fuldt vold oversvoret for bordag, han skulle have været i med Christen Christensen borgersøn sst. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises med synsvidne, Niels Johansen at skulle have gjort Christen Christensen sår og skade, og Niels Johansen dog er vold oversvoret, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(299)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde stævnet sandemænd i Horsens, for de til Horsens byting har kvitsvoret Christen Graversen i Fruergård for sår og skade, som Peder Frandsen i Gedved har beskyldt ham for. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Frandsen har haft sår og skade, og han derfor udtrykkeligt har sigtet Christen Graversen ham det at have gjort, og sandemændene dog har Christen Christensen for vold kvitsvoret, da vidste dommerne ikke samme deres ed at følge men magtesløs at være.

(302)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet efterskrevne for deres skriftlige vidne til Nørvang herreds ting 13/8 og til Vrads herreds ting 21/8 sidst forleden, at de havde seet hans tjener Jens Andersen i Kovtrup skulle have æsket Jacob Eriksen i Davding at slås med sig, hvorimod Jens Andersen hans hustru Anne Christensdatter og deres sønner Tomas Jensen og Mikkel Jensen sst vidnede, at Jacob Eriksen i Davding kom gående i deres gård og søgte deres far med et værge, og siden kom Mikkel Ibsen i Kovtrup og hans hustru Karen Eriksdatter med en hellebard og en stang og slog til Jens Andersen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd nu er mødt og med helgens ed og oprakte fingre været deres vidne bestendig samme bordag at være sket på forten, som Jacob Eriksen selv tilstået har, da vidste dommerne ikke imod samme deres vidne at sige, men fandt Jens Andersen hans hustru og børns klage, sigtelse, syn og vidner, så vidt de bemelder gerningen i gården at skulle være sket, ikke at komme Mikkel Ibsen og hans hustru til nogen forhindring.

(307)

** Anne Tygesdatter salig Splid Sørensens efterleverske i Randers havde stævnet Jens Hansen Bay borger sst for 100 daler, han var hende skyldig. derimod havde Jens Bay æsket af hende 100 daler,

som han lånte Splid Sørensen i Viborg snapsting sidst forleden, som Magnus Gardener af Hamborg leverede ham på Jens Bays vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Tygesdatter og Jens Bay har vedgået samme 100 daler at skulle blive bestående på Magnus Gardeners beretning og ed, og efterdi han derom siden har båret sit kundskab, at han antvortede Splid Sørensen bemeldte 100 daler, da vidste dommerne ikke imod Magnus Gardeners ed og kundskab at sige eller magtesløs dømme.

(309)

** Anne Tygesdatter salig Splid Sørensens efterleverske i Randers havde stævnet Jens Hansen Bay borger sst for 500 dalers kvittering, han tilholder sig i de 700 daler, han på regnskab er skyldig blevet, hvilke 500 daler Jens Bay berettede på hendes vegne at være erlagt til Arent Amsing i Hamborg. derefter blev afsagt, så efterdi Rudolf og Arent er bosiddende i Hamborg og der deres kvittants udgivet, vidste dommerne ikke over deres udgivne kvittants dommere at være.

(310)

** Jens Frandsen i Gerning med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet hr Tomas Hansen kapellan til sankt Mortens kirke i Randers med flere anlangende de ord, som salig Peder Andersen, som døde under badskærs hånd i Randers, havde haft for præsten, inden han døde. ligeledes havde han stævnet den dødes bror Christen Andersen i Gerning og sin egen bror Peder Frandsen i Albæk. derefter blev afsagt, så efterdi hr Tomas Hansens og vidnesbyrds kundskab og vidner om de ord, Peder Andersen for præsten skal have haft, ikke stemmer overens og efterdi ikke bevises, at Peder Andersen i levende live har sigtet Jens Frandsen for sår eller skade, og Jens Frandsen straks efter Peder Andersens død begærede at måtte lægge hans hånd på ham, og ikke det blev ham tilstedt, men da han af jorden blev optaget og gjort bøn til Gud, om han var skyldig, at der da måtte ske jærtegn, og intet jærtegn da skete, da fandt dommerne samme vidner, syn og sandemandsed ikke at komme Jens Frandsen på hans fredløsmål til nogen forhindring.

(315)

** hr Hans Poulsen i Torsager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/6 sidst forleden til Torsager birketing vidnet har anlangende den tid, der blev udlagt det udlæg fra de gårde i Torsager for den brøst, der var på den jord som var udlagt tilforn, og da lod hr Poul sig dermed fornøje. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke bemelder på nogen enkende år eller dag, da sligt ejendomsudlæg skulle være sket, ikke heller lovligt varsel derfor at være givet, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(316)

** Søren Rasmussen i Vorde havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til øster Lisbjerg herreds ting 22/5 vidnet har anlangende Rasmus Tordsen i Bygballe hans arv og gods, og efter kontrakt, som 28/4 sidst forleden blev gjort på Søby kærgård, skulle Rasmus Nielsen i Spørring være Rasmus Tordsens værge og annamme hans gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne findes at være vidnet efter den kontrakt, som til landstinget tilforn er underkendt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(318)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Christen Nielsen tjenende Laurids Christensen i ---- for han til Gerlev herreds ting er tingfred oversvoret, som findes 40 marks sag, for sår og skade han Claus Sørensen i Kastbjerg gjort har, og 6 ugers dagen er forløbet, og ikke han har sat borgen eller nævningseden rykket. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen for endelig dom er hidstævnet, og ikke han er fremkommet men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Christen Nielsen at fare som andre fredløse mænd.

(319)

** Jens Sael borger i Mariager havde stævnet Rasmus Mikkelsen sst for en dom, han til landstinget 14/9 har forhvervet, hvori han har bekommet et vidne magtesløs, som Jens Sael til Mariager byting skal have forhvervet om nogen ord og bekendelse, Jep Lauridsen i Kals skal have haft og bekendt. da ---- ikke var mødt, opsatte dommerne sagen i en måned.

(320)

** Rasmus Poulsen i Krannestrup havde stævnet ---i Skødstrup herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han til samme ting 7/8 sidst forleden afsagt har og dømt Anne Groersdatter i Bygballe salig Tord Rasmussens efterleverske kvit for noget gods ---- han er arveligt tilfaldet efter hans salig forældre, som Rasmus Poulsen formener, hans stedmor Anne Groersdatter har inde hos sig, som hendes salig husbond har annammet til sig af en selvejer bondegård i Trustrup i Galten herred. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Nielsen i Krogsager er blevet tilforordnet at være Rasmus Tordsens værge og hans gods annamme, og herredsfogden derfor ikke har vidst, Anne Groersdatter burde til Rasmus Tordsens gods at svare, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(321)

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet ---- byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 11/4 sidst forleden afsagt har og deri kvitdømt Villum Worm imod hans egen hånd. derefter blev afsagt, så efterdi Villum Worm og hans søn Johan Worms brev ikke bemelder, een for dem begge førnævnte pending for førnævnte øksne at skulle erlægge og betale, og efterdi Villum Worm sin anpart har betalt, og byfogden derfor ikke har vidst at stede Christen Sørensen nogen tiltale til Villum Worm for Johan Worms anpart, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs at være.

(323)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet Anders Jensen i Buderup og Peder Brock foged på Restrup for et vurderingsvidne, de til Hornum herreds ting 27/5 sidst forleden forhvervet har anlangende vurdering af salig Peder Madsens bo i Sønderholm. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsmænd og vurderingsmænd ikke er navnligt stævnet, da vidste dommerne ikke på samme synsvidne og vurdering at dømme, førend førnævnte synsmænd og vurderingsmænd lovligt stævnes.

(324)

12/10 1616.

** Mandrup Parsberg til Hagsholm på KM tjener Mads Pedersen i Dal hans vegne havde stævnet ---- for efterskrevne udlægsvidne, han havde forhvervet til Hornum herreds ting til en gård i Sønderholm, som Mads Pedersens salig far Peder Madsen påboede. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn og vurdering ikke i Peder Madsens levende live at være taget og forhvervet, da kunne dommerne ikke kende samme syn, vurdering og udlæg så noksom ----.

(326)

** Jens Pedersen i Ø havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred manddød at sværge over hr Stig Andersen i Højslev for hans bror Niels Pedersen i Mollerup, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting 24/9 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at da salig Niels Pedersen gik fra Ørum hjem til Mollerup, kom hr Stig Andersen i Højslev kørende og kørte ham omkuld, og da Niels Pedersen sagde, i måtte have varet mig ad før i kørte på mig, da slog hr Stig ham i hans hoved med et stakket værge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor hr Stig Andersen manddød over og fra hans fred.

(328)

** Ove Clemendsen i Spørring havde stævnet Jens Jensen sst for efterskrevne kontrakt og forligelse, som han ikke mener Jens Jensen har efterkommet, hvormed Ove Clemendsen i Spørring med hans hustru Inger Rasmusdatter og hans sønner Clemend Ovesen og Anders Ovesen deres samtykke har sted og fæst Jens Jensen barnfødt i Todbjerg den 3.part i den selvejer bondegård i Spørring, Ove Clemendsen påboer, dateret x/x 1614. derefter blev afsagt, så efterdi af Ove Clemendsen og Jens Jensen samme kontrakt på begge sider at være gjort, da vidste dommerne ikke imod førnævnte kontrakt at sige, men dersom Ove Clemendsen mener sig at være sket forkort, da derom til herredsting at gå så meget som ret og lov kan findes.

(329)

** Mads Pedersen Brøndlund i Hobro havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for et vidne, han 1/7 der til tinget udstedt har imellem hr Jens Nielsen Glenstrup og Mads Pedersens søn Peder Madsen om noget jord, Mads Pedersen har i leje af salig Jens Brask og Esben Andersen i Gundestrup. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Brøndum har haft samme jord i hævd og brug, og Peder Madsen dog har indgået kontrakt med hr Jens og hans mor Maren ---- om samme jords leje, Mads Brøndum dertil uadvaret og ukaldt, da fandt dommerne samme kontraktsvidne ikke at komme Mads Brøndlund på førnævnte jords brug til nogen forhindring.

(331)

** Frands Juel til ---- havde stævnet Gert Bryske for en sum penge, han var ham skyldig, hvorfor han derover til Lysgård herreds ting har bekommet rigens æskning over ham, og formente at han i lige måde bør til landstinget æskning over Gert Bryske fange beskrevet, hvilket blev undt ham, hvorefter han æskede af Gert Bryske i lige måde, som til herredsting æsket er.

(332)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet efterskrevne for deres sandhed at være bekendt, om de 12/8 sidst forleden på Lysgård herreds ting ikke hørte, at ridefogden til Silkeborg spurgte Peder Nipgård, om han ville være de ord bekendt, at han skulle have kaldt Anders Keldsen en tyv og skælm. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at førnævnte mænd deres sanden til deres værneting at have bekendt, da fandt dommerne dem der at komme.

(333)

25/10 1616.

** Morten Pax til Kyndbyholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nim herreds ting 12/7 sidst forleden vidnet har angående skel imellem efterskrevne bønders skovlodder. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen findes hos Laurids Lauridsen i gårde at være bosiddende, og ikke han for samme vidne har fået varsel, da fandt dommerne samme vidne og synsvidne magtesløs at være.

(336)

** Morten Pax til Kyndbyholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de efter Anders Ibsen Banbjerg, som da boede i Flemming, hans tilskyndelse skal have vidnet til Rugårds birketing anlangende om skel imellem den gårds skov, Anders Banbjerg da påboede og den gårds skov, Laurids Lauridsen og Søren Lauridsen iboede. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Madsen samme vidner til tinge har brugt, og han med dem findes hidstævnet, og sagen i 6 uger er opsat, og ikke Søren Madsen nu vil bemeldte vidner i rette lægge, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(337)

** Hans Skram til Ristrup havde stævnet Gert Bryske for adskillige løfter, som han for ham i langsommelig tid har været i, hvorfor han har været forårsaget at forfølge ham med rigens æskning, hvilket også til landstinget blev undt ham.

(338)

** Jens Jensen i Værum havde stævnet Peder Sørensen sst, for en uendelig dom han til landstinget forhvervet har, hvori han skal have bekommet et tingsvidne magtesløs, som skal være udgået til Sønderlyng herreds ting, hvori Jens Jensen havde sigtet ham, for han havde tjent ham som en skælm. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Peder Sørensen uretfærdigt at have tjent, da fandt dommerne samme sigtelsesvidne ingen magt at have.

(339)

** Rasmus Pedersen i Løjenkær på sine egne og på Mikkel Nielsen i Snerild og Jens Mikkelsen i Solbjerg deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Rasmus Eriksen i Hvilsted 9/9 til herredstinget vidnet har om noget jord, som Rasmus Eriksens far Erik Mikkelsen havde udlagt fra sin gård og til ---- og Rasmus ---- der boede i Balle, og de havde vidnet, at det græs på den jord på Hvilsted mark, som var udlagt fra Pilgård og til Kærgård, har efterfulgt Rasmus Pilgårds

bolig ulast og ukæret indtil nu, og Rasmus Pilgårds forældre og han selv holdt lukkelse og gærdsel derfor. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises den ene varselsmand at have været fordelt, da han og hans medbrødre gav varsel for samme vidne, da fandt dommerne samme varsel og vidne ingen magt at have.

(341)

** Rasmus Pedersen i Løjenkær på sine egne og Mikkel Nielsen i Snerild og Jens Mikkelsen i Solbjerg deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Rasmus Eriksen i Hvilsted for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over to uendelige domme, som til Hads herreds ting dømt er efter et forpligtsbrev, som Rasmus Pilgårds far Erik Mikkelsen skal have udlagt noget jord på Hvilsted mark fra sig og sine arvinger og til Eske Rasmussen som boede i Balle, Rasmus Sørensen og Mikkel Pedersen, som var i Drammelstrup, og deres arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen blev stævnet på ny og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have, men om førnævnte ejendom bør Rasmus Pedersen og hans medbrødre at efterfølge eller ej, indsatte dommerne til herredsting at komme.

(342)

** Vogn Jensen i Glerup havde stævnet Christen Byrialsen i Bygum og Byrial Miltersen i ---- for et hjemmegjort stuebrev, de har givet Anders Jensen på en part i en bondegård i Klotrup, hvormed han vil fortrænge Vogn Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er ejendom angældende, og ikke det til tinge er vidnet og varsel for givet, da fandt dommerne samme brev ingen magt at have.

(343)

** Søren Christensen havde stævnet Keld Pedersen i Lund ---- for et stuebrev, de har udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner bekender dem ingen brev til Keld Byrialsen at have udgivet, da dersom det befindes, da bør det ingen magt at have.

(344)

** Jens Sael borger i Mariager havde stævnet efterskrevne for at vidne, de til Mariager byting 18/8 sidst forleden vidnet har om nogen ord, han i Mariager kirke skal have haft til Rasmus Mikkelsen sst anlangende en ørte havre, som Jep Lauridsen i Kals i Hindsted herred skulle have lovet Rasmus Mikkelsen, for han ikke skulle blive voldsvoret til Mariager byting. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner på begge sider efter sagden ----, og en part ikke på fersk fod taget, da fandt dommerne samme vidner at være, som de uvidnet og uudgivet var og ingen til hinder eller skade at komme i nogen måde.

(348)

9/9 1616.

** Knud Sørensen i Galten havde stævnet hr Niels Fog i Storring med flere for et vidne, de til Framlev herreds ting 20/12 1615 vidnet har, anlangende Knud Sørensen og Johanne Lauridsdatter var berygtet for hverandre at ----, som han mente ikke at burde komme dem til hinder eller skade på deres gode navn og rygte. da efterdi de gode landsdommere ikke var tilstede blev sagen opsat til i

dag 14 dage.

(349)

** Jens Nielsen i Borum havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred manddød at sværge over Frederik Christoffersen, født i Nim, for Peder Nielsen i Borum, Niels Pedersens søn sst, han ihjelslog, og fremlagde et tingsvidne af Framlev herreds ting, hvor Niels Pedersen vidnede, at hans søn Peder Nielsen og Frederik Christoffersen legede med nogle skolebørn på Borum kirkegård, da satte han sig på Frederik Christoffersens kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Frederik Christoffersen manddød over og til hans fred for Peder Nielsens død, som skete af våde.

(350)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over Oluf Nielsen, barnfødt i Overby, for Simon Pedersen i Husby, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting, hvor Peder Andersen i Husby vidnede, at fredag nat da var Oluf Nielsen i Munkgård i Peder Andersens abildhave og ville stjæle æbler, og da hans husmand Simon Pedersen fornemmede det, da sprang Oluf Nielsen ned af samme træ og slog til Simon Pedersen med en kniv, så han deraf døde. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Oluf Nielsen manddød over og fra hans fred, for sagesløs mand Simon Pedersen han ihjelslog.

(351)

** Jens Pedersen tjenende Peder Smed i Mjels havde stævnet Søren Mikkelsen i nør Tranders for en dele, som han over ham til Fleskum herreds ting har forhvervet anlangende gæld, som han benægter. da eftersom de gode landsdommere ikke var tilstede, blev sagen opsat til i dag 14 dage.

(352)

23/11 1616.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Rasmus Pedersen i Vitten for Christen Lauridsen sst, han skal have dræbt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sabro herreds ting 19/9 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at på søndag 3 uger siden de havde skrevet deres vide, da sad mange af Vitten mænd ved den østre kirkegavl og da kom Rasmus Pedersen og Christen Lauridsen i skænderi ---- og hr Gregers berettede, at da han havde givet Christen Lauridsen sakramentet, spurgte han ham, om han beskyldte nogen for hans sygdom, da svarede han, at han beskyldte ingen undtagen Gud i Himmerig. dernæst gjorde sandemændene deres ed, og ---- og som de selv har udspurgt sandhed, svor de Rasmus Pedersen kvit for samme beskyldning.

(353)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget ---- havde stævnet efterskrevne for deres sandhed og vidne at være bekendt, om de 12/8 sidst forleden på Lysgård herreds ting ikke hørte, at Hans Nielsen tilspurgte Peder Nipgård, om han ville være de ord bestendig, at han kaldte Anders Keldsen sst en tyv og skælm, og da var alle 8 mænd tilstede og i

lige måde ved helgens ed og oprakte fingre var samme vidne bestendig.

(354)

** Knud Sørensen i Galten med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Niels Pedersen Fog i Storring Peder Frandsen i Galten med deres medbrødre for et vidne, de til Framlev herreds ting 20/12 1615 vidnet har anlangende Knud Sørensen og Johanne Lauridsdatter i Galten skulle have ligget i et uskikkeligt levned med hverandre, og de søgte dug og disk med hverandre, og de havde deres fæmon fætalje og avling og alt andet til hobe. dertil svarede Knud Sørensen og svor sig ikke at have haft legemlig fællig med Johanne Lauridsdatter og bad menige herredsmænd, at de ville bede Gud, om at han ville gøre sandt jærtegn, at dersom han havde haft legemlig fællig med hende, at der skulle fare så mange djævle i ham ----. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om rygte og tidende og ikke om nogen gjort gerning, dem selv at skulle være vitterlig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de må komme Knud Sørensen til nogen forhindring.

(355)

** Hans Pedersen i Karup havde stævnet Christen Nielsen sst for et vidne, han til Karup birketing 13/10 sidst forleden vidnet har, at han skulle have hos været i Hans Pedersens hus, da han skulle have forligt sig med Anders Christensen Tordsen i Tulstrup om et øg. så mødte Hans Nielsen og afstod samme vidner, så de skal være, som de uvidnet var, og ingen til hinder eller skade at komme i nogen måde.

(356)

** Niels Jensen i Iller hans visse bud hans bror Peder Jensen sst havde stævnet nævninge i Lysgård herred, for de har ham ran oversvoret for noget rug han har høstet og afført på Iller mark, og havde stævnet Peder Lauridsens steddøtre Anne Wormsdatter og Maren Wormsdatter i Iller for et vidne, de på hans mor Ellen Nielsdatter vidnet har, at hun skulle have været med at høste og afføre samme rug. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med gjort gerning bestyrkes, da vidste dommerne ikke noget derimod at sige, og da bevises afgrøden at være lovbudt, og førnævnte folk dog derimod førnævnte korn har høstet og afført, og nævninge derfor har dem ran oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme nævninges tov at sige eller magtesløs dømme.

(359)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde hidstævnet efterskrevne nævninge, for de til Nørhald herreds ting 20/8 sidst forleden har kvitsvoret Peder Sørensen i Asferg for gårdfred og husfred, og fremlagde et tingsvidne af samme herredsting dette år 16/7, indeholdende at Peder Nielsen og Peder Sørensen i Asferg skulle have været i parlament med hverandre i Christen Pedersens hus sst. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, Peder Sørensen at have slået Peder Nielsen, eller ham af husbonden til huset Christen Pedersen for nogen gårdfred eller husfred at være påklaget, og nævningene derfor har Peder Sørensen for gårdfred og husfred kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod deres ed at sige.

(361)

** Truid Bryske til Estrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/9 sidst forleden til Skern birketing imod hans tjener Rasmus Christensen i Løvskal vidnet har anlangende en åleruse, som ulovligt skal være frataget ham. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Christensen har selv bekendt og vedkendt sig halvparten af samme ruse, og ikke han har nogen hjemmel der nogen ruse at sætte, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(363)

** Hans Pedersen tjenende på Estrup i Salling havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til Lysgård herreds ting 16/10 1615 dømt har over nogen vidner, Hans Pedersen til samme ting forhvervet har anlangende, at Oluf Jespersen i Elsborg tog 3 eller 4 nød fra ham og hans salig mor Volborg Hanses det år, pestilensen regerede, som var i Hans Pedersens umyndige år. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises samme udlæg med nogen uretfærdighed at være gjort, og ikke det på fersk fod findes at være påtalt, og fogden derfor ikke har vidst at tildømme Oluf Jespersen for samme udlæg at stande Hans Pedersen til rette, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(365)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for deres vidne at være gestendig, om de ikke 25/8 om aftenen hørte i Hindbjerg i Erik Pedersens hus, at Hans Nielsen ridefoged til Silkeborg ledte i Lysgård herreds tingbog efter et benægtelsesvidne, han 24/8 skulle være forkommet på Viborg landsting, som Peder Nipgård skal have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises førnævnte vidnesmænd deres sanden til ---- ting at have bekendt, da fandt dommerne dem der at komme.

(366)

** Niels Andersen borger i Horsens havde stævnet hr Niels Mikkelsen i Gern Morten Christensen i Skørring og Rasmus Jespersen sst for et vidne, de til Gern herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har anlangende skifte, som skulle være ganget 15 år forleden imellem Karen Mikkelsdatter i Alling og hr Jens på den ene side og Karen Mikkelsdatters stedbørn og nye børn på den anden side, og i deres vidne har kundgjort det skifteregister de efter vidnet har, hr Jens Christensen i Alling så vel som Niels Andersen hans hustrus mor Karen Mikkelsdatter da at ville befri for ---- hans hustru Karen Christensdatter ---- kunne arveligt tilfalde ---- far hr Christen Jensen. ligeledes havde han stævnet Mikkel Christensen i Alling for et afkald, han hans stedfar givet har. efter begge parters bevilling blev samme sag opsat til snapsting førstkommende.

(367)

** Morten Pax til Kyndbyholm på sine egne og på sin bror Mogens Pax til Torup og fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm salig Claus Glambeks efterleverske deres vegne havde stævnet Poul Jørgensen i Torup for et syn og vidne ---- Åsted bro. så mødte Oluf Eskesen i Ilved Hans Nielsen på Silkeborg og Jens Block på førnævnte lodsejeres vegne og afstod samme synsvidne, så det ingen magt at skal have.

(368)

** Morten Pax til Kyndbyholm på sine egne og på sin bror Mogens Pax til Torup og fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm salig Claus Glambeks efterleverske deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 19/10 1614 vidnet har, at den å neden Åsted bro skal være for nogen år forleden gravet af sin Arilds rende, så vandet er forhøjet med en dæmning. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte syn og vidne ikke om bemelder, når førnævnte dæmning og kast, de omvidnet har, skulle være kastet og gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne, syn og klage så noksom, at de bør nogen magt at have.

(371)

** Morten Pax til Kyndbyholm på sin hustru fru Sidsel Glambek og på sin bror Mogens Pax til Torup på hans hustru fru Sofie Glambek og fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm salig Claus Glambeks efterleverske deres vegne havde stævnet Søren Nielsen i Tørring ---- for to synsvidner, han har udstedt anlangende nogen vandstævning, grøft og dæmning ved Åsted bro til Bjerge mølle liggende. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og deres fædrene arv og gods ---- ikke lovligt for samme synsvidne har fået noget varsel, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(373)

** Morten Pax til Kyndbyholm på sine egne og på fru Birgitte Rosenkrantz salig Claus Glambeks efterleverske og Mogens Pax til ---- deres vegne havde stævnet efterskrevne for et synsvidne og vidne ----- anlangende en å, vandløb og dæmning. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at være givet varsel for hvilken dag og tid, synsmændene skulle være på åstederne, da kunne dommerne ikke finde samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have, og efterdi førnævnte herredstingsdomme er udgivet efter de vidner, som i dag er underkendt, da bør samme herredstingsdomme ikke at komme Morten Pax og fru Birgitte Rosenkrantz til nogen forhindring.

(376)

** Morten Pax til Kyndbyholm på sine egne og på fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Mogens Pax til Torup deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 18/9 sidst forleden vidnet har, at den å som løber under Åsted bro, skal være faldet af sin Arilds rende og løb, og desligeste havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Nørvang herreds ting 27/9 sidst forgangen afhjemlet har om en dæmning ved Åsted bro. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne og syn ikke om bemelder samme å skulle være faldet af sin Arilds rende, da kunne dommerne ---- kende ----.

(379)

** Reinholt Surlænder borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Nielsen borger sst, for han har ladet ham fordele for 640 hollandske gylden, som han har lovet for ham. derefter blev afsagt, så efterdi Reinholt Surlænder fordres for samme pending og efter sin egen forpligt at være delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(381)

** Jacob Jensen i Almind havde stævnet Mads Jensen i Vranum for han til Lysgård herreds ting har ladet ham fordele for 6 mark for et svin, han skulle have solgt ham. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Jensen befindes samme svin at have bekommet og ikke beviser sig det at have betalt, og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

** Peder Jensen i lille Torup i Mogensgård på sine egne og medarvingers vegne efter salig Offued Jensdatter, som døde i Helstrup, havde stævnet Christen Pedersen Dyrby i Helstrup, for han til Helstrup birketing skal have ladet ham fordele for faldsmål efter et andet delevidne, som de skulle have været fordelt for hovedgæld og dermed at ville tiltvinge dem at skulle gøre ham afkald efter salig Offued Jensdatter, hvilke deler ved landstinget er underkendt dog uendelig. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises ---- samme deler og faldsmål ---- ingen magt at have.

(382)

7/12 1616.

** ---- i Assendrup havde hidkaldt sandemænd af Hads herred manddød at sværge over Søren Nielsen i Krekær for Jørgen Pedersen Peder Tomasens søn sst, han ihjelslog i hans fars gård og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 18/11 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at da de var forsamlet til Peder Påskes da kom Søren Nielsen med en økse i hans arm og satte sig på en kiste, og de drak en omgang øl eller to ---- hugget langs ned af hans kind og ned i struben, så han deraf havde fået sin død. andre vidnede, at da Jørgen Pedersen blev begravet i Nølev kirkegård, da hørte de, at Ellen Nielses i Assendrup samme tid på hendes søn Søren Nielsens vegne, som var i Krekær værende, kendtes manddød over graven. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Nielsen manddød over og fra hans fred.

(283)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde hidkaldt sandemænd af Slet herred manddød at sværge over Peder Jensen Ladekarl i stor Åstrup for Hans Smed i Borup, han ihjelslog, og først fremlagde for sandemændene tingsvidner af Slet herreds ting 14/11 og 28/11 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Hans Smed havde sårmål i hans hoved og på hans arme, og klagede at dem havde Peder Jensen Ladekarl gjort ham, og Hans Smeds hustru Maren Skagbos klagede, at siden hendes mand havde fået samme slag, havde han ikke været tilpas. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Jensen manddød over og til hans fred for Hans Smed, han ihjelslog.

(386)

** Jens Pedersen i Sinding havde stævnet Søren Horn i Kejlstrup, for han har ladet ham fordele for ulovlig skovhugst, uanseet han ingen ulovlig skovhugst skal være overbevist. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Jens Pedersen noget af samme træ at have hugget eller samme skov at have haft i varetægt, da fandt dommerne Jens Pedersen af samme dele kvit at være.

(387)

** Jens Høg til Vang havde stævnet Gert Bryske for rigens æskning til landstinget anlangende adskillige løfter som, Jens Høg med andre gode mænd for Gert Bryske har været i efter hans

udgivne breves indhold, og nu begærede Jens Høg æskning at måtte undes beskrevet, eftersom han til herredsting bekommet har, hvilket blev ham undt og derefter æskede han af Gert Bryske ligesom til herredsting æsket er.

(390)

21/12 1616.

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Jens Sael borger i Mariager for en dele, han til Mariager byting 24/10 1610 på byens vegne efter Byrge Jensens sst hans befaling har forhvervet over Christen Lauridsen Smed Peder Rasmussen og flere i Mariager for skat, som de skulle med restere til Mariager by, som de skulle udgive til hyldningen. derefter blev afsagt, så efterdi ingen bevisning fremlægges Christen Lauridsen Smed og hans medbrødre deres anpart af førnævnte skattepending at have betalt, førend de er delt blevet, og ikke Jens Sael samme delebreve at have brugt, siden de til landstinget er underdømt, da kunne dommerne ikke kende Jens Saels ulempe deri at være.

(393)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet Jens Sael borger i Mariager for nogen ord, han i Mariager kirke skal have haft til Rasmus Mikkelsen sst anlangende en ørte havre, som Jep Lauridsen i Kals i Hindsted herred skulle have lovet Rasmus Mikkelsen, for han ikke skulle blive voldsvoret til Mariager byting. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sael ---- og hvis ord dem skulle være imellem faldet, skal være sket efter sagden, og bevises de vidner derom er udgået her til landstinget er fundet som uvidnet og uudgivet og ingen til hinder eller skade at komme, da vidste dommerne ikke andet derom at dømme end som tilforn dømt er, samme ord og vidner Rasmus Mikkelsen og Jens Sael ikke til hinder eller skade at komme i nogen måde.

(395)

** Rasmus Mikkelsen borger i Mariager havde stævnet ---- 23/11 sidst forleden ---- angældende nogen ord, som Jens Sael skulle have haft til Rasmus Mikkelsen, da synsmænd skulle afhjemle deres syn, da fremkom Jens Sael og berettede, at Byrge Jensen var udenlands og burde derfor at have mere end 8 dages varsel, så fremæskede Rasmus Mikkelsen fuldmagt af Jens Sael at svare for Byrge Jensen i KM voldssager, da svarede Jens Sael, at han ikke kunne løbe til Norge og hente fuldmagt, men ville Rasmus Mikkelsen have den da måtte han drage bort og hente den. derefter blev afsagt, så efterdi samme ord og vidner ikke er nogen deres ære og lempe angældende eller gøres bevisligt KM sag formedelst slige ord at være blevet forspildt, da kunne dommerne ikke kende førnævnte vidner og dom så noksom og nøjagtig, at de bør enten af parterne til hinder eller skade at komme i nogen måde.

(397)

** Knud Lauridsen borger i Horsens på sine umyndige søskendes vegne havde stævnet fru Margrete Lange til Engelsholm for hans umyndige søskendes arv, som han formener, han skulle have hos sig og ville forskaffe hans hustrufar Christen Adsersen i Hjordbjerg for sig til vissen og loven, men dertil skal Christen Adsersen have svaret, at han havde skødet og afhændet sit gods til hans børn, hvorfor han ikke kendte sig vederhæftig, men dersom han kunnet have kendt sig vederhæftig, ville

han have lovet for ham. dernæst blev fremlagt hans bror Peder Lauridsen i Horsens hans sendebrev til Niels Grøn, at han ikke samtykkede, at hans bror Peder Lauridsen skulle have hans umyndige søskende Kirsten Lauridsdatter og Laurids Lauridsen deres arvegods under værgemål. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen til landstinget har erbudt sig at forskaffe sin hustrus far Christen Adsersen i Hjordbjerg for sig til vissen og loven for samme børnegods, og ikke han det gjort, har ej heller forskaffet en anden vederhæftig mand i hans sted som fru Margrete Lange kunne være forsikret med, da vidste dommerne ikke imod Knud Lauridsens erbydelse, som han selv gjort har, at sige, førend ---- og hvem siden påskader ---- til Horsens byting, som arven faldet er ----.

(400)

** Rasmus Finsen i Gern havde stævnet ---- til Tvilum birketing anlangende, at Mette Nielsdatter i Gern skulle have sigtet ham for hendes barnefar til det barn, hun sidste gang har bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Mette Nielsdatter ---- og Rasmus Finsen med helgens ed ---- fingre gjort har, da vidste dommerne ikke Mette Nielsdatters vidne og sigtelse nogen magt at have.

(402)

** Peder Saxe borger i Århus havde stævnet Mourids Mouridsen i Randers for nogen uendelige domme, han til landstinget har ladet forhverve anlangende en gård i Sletten. så mødte Mourids Mouridsen og fremlagde en dom af landstinget 16/1 1608, hvori han havde stævnet Peder Saxe for et pantebrev, han skulle have forhvervet af Oluf Rasmussen borger i Århus, indeholdende at Rasmus Lauridsen ? havde pantsat hans lod og part ---- til Mourids Mouridsen. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Saxes børn efter deres afgangne mor har lod og part i samme gård og ikke de er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke på førnævnte samfrænders brev, pante og følgebrev at dømme, før de lovligt stævnes og kaldes.

(404)

** Sejer Pedersen barnfødt i Testrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet over ham til Vrads herreds ting 5/11 1615, at det er dem vitterligt, at han skulle være bortdraget af fru Birgitte Rosenkrantzes tjeneste på Væreholm uden hendes minde og i hendes fraværelse, uanseet han var af hendes tjeneste på Væreholm, førend hun rejste til Halmstad. derefter blev afsagt, så efterdi ---- varsel givet ----, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne så nøjagtigt, at det imod førnævnte varsel bør nogen magt at have.

(406)

** Anders Olufsen Riber borger i Århus havde stævnet Christen Ibsen sst for et vidne, han over ham til Århus byting har forhvervet anlangende gæld. opsat for skudsmål til snapsting.

(407)

** ---- varselsmænd vidnede, at de havde givet Sejer Pedersen varsel ----. derefter blev afsagt, så efterdi Sejer Pedersen har tjent fru Birgitte Rosenkrantz for en foged, hvilket han ikke selv benægter, og ikke gøres bevisligt han drog deraf med vilje, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidne at sige eller magtesløs dømme.

(408)

** Sejer Pedersen barnfødt i Testrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Andersen for et løgnagtigt varsel, han til Vor herreds ting 28/6 skulle have givet anlangende ---- Sejer Pedersen ----.

(0)

18/1 1617.

(1)

** Christen Holck til Bustrup høvedsmand på Silkeborg havde stævnet Tomas Gregersen i Sael, for han til Vejerslev birketing 2/11 1615 er vold oversvoret for nogen gærdestænger, han af KM skov Bur skov uden hjemmel har bortført. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Gregersen to gange tilforn et stævnet og ikke er mødt til gensvar men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen at følge, og Tomas Gregersen at fare som andre fredløse mænd.

(2)

** Iver Juul til Villestrup havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred manddød at sværge over Anders Christensen i Byrsted for Christen Olufsen buddreng på Pandumgård, han ihjelslog, og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 20/10 sidst forgangen, hvori Anne Simonsdatter i Byrsted vidnede, at på fredag var 8 dage sidst forleden da var Christen Olufsen i deres gård, og da hun gik ud af døren så hun, at Anders Christensen lå oven på Christen Olufsen, og da hun havde skilt dem ad, da blødte Christen Olufsen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efter den forfarenhed, som de om samme sag forfaret og udspurgt har, svor de Anders Christensen kvit for samme beskyldning, og Christen Olufsen af sygdom og skrøbelighed af Gud at være hedenkaldt.

(4)

** hr Jens Christensen præst i Haderup havde stævnet Mads Vistisen i Allinggård for et vidne, han til Lysgård herreds ting 12/7 sidst forleden forhvervet har anlangende markskel imellem Allinggård og Lemming, hvilket vidne han ikke formener bør at komme hr Jens på hans gård i Lemming til nogen skade og forhindring. så mødte efterskrevne og vidnede, at Mads Vistisen var lovligt forhindret i KM tømmer at hugge og udvise, hvorfor sagen blev opsat en måned.

** Jørgen Friis til Favrskov på hans tjener Mads Knudsen i Tinning Rasmus Knudsen Jens Knudsen og Christen Knudsen hans brødre sst havde stævnet Jens Amdisen i Haldum for to pantebreve, han skal have i rette båret på Sabro herreds ting imod Peder Bonde i Svejstrup, det første under dato 1594, hvori Amdi Jensen bekendte sig skyldig at være hans søn Jens Amdisen 73 daler og derfor pantsatte ham halvparten af den gård i Haldum Amdi Jensen iboede, og det andet under dato 1593, hvori Amdi Jensen pantsatte sin søn Jens Amdisen den 3.part af samme gård, hvilke pantebreve de formener ikke bør at forhindre dem i deres fædrene arv, som dem arveligt er tilfaldet efter deres morfar førnævnte Amdi Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi samme jord ikke har været lovbudt efter loven, da fandt dommerne samme pantebreve, så vidt de er ejendom angældende, magtesløs at være, og efterdi herredsfogden har tildømt førnævnte arvinger at betale deres anpart af salig Amdi

Jensens pantebreve, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(6)

** Jørgen Friis til Favrskov havde stævnet Peder Bonde i Svejstrup og hans medbrødre synsmænd på hans tjener Jens Christensen i Lyngå hans vegne for et syn, de skal have afhjemlet til Sabro herreds ting for nogen skovhugst i Vivild skov, som han formener Christen Ibsen borger i Århus, som samme gård tilhørte, skulle have ladet hugge. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes at være givet varsel for samme syn, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være, og efterdi herredsfogdens dom er dømt på samme synsvidne, som nu er undsagt, da fandt dommerne det ingen magt at have.

(8)

** Peder Nielsen i Nipgård havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dele, han 13/1 sidst forleden til samme ting over ham udstedt har, uanseet Peder Nielsen samme dag med helgens ed skal have benægtet, at han ikke havde de ord om Anders Keldsen, som da boede i Papsøhus, som da på ham blev påvidnet. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne om de ord, som Anders Keldsen skulle være tilsagt til landstinget, er underkendt, og han dog derimod er delt blevet, da fandt dommerne Peder Nielsen af samme dele kvit at være.

(10)

** Peder Nielsen i Nipgård med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Anders Keldsen som boede i Papsøhus, for en bekendelse, han 9/8 sidst forleden til Lysgård herreds ting gjort har på 3 hallind træer, han efter Peder Nielsens befaling har hugget i Nipgård skov. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen ikke er bestendig at have befalet Anders Keldsen samme træ at hugge og ikke det ham overbevises, da fandt dommerne Anders Keldsens bekendelse magtesløs, og den dom derefter dømt er ingen magt at have.

(12)

** Jens Jacobsen i Højris. dernæst mødte Anders Skriver og var sin dom bestendig. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Knudsens brev ikke lyder på nogen rente af samme pending at skulle udredes og bevises Jens Jacobsen samme pending at have annammet og kvitteret Jens Tøgersen og Anders Pedersen, og intet nøjagtigt bevis fremlægges samme kedel at have været lånt Birgitte Pedersdatter, og herredsfogden derfor ikke har vidst at stede høring over Jens Tøgersen og Anders Pedersen for samme pending og kedel, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(14)

** Christen Smed i Svenstrup havde stævnet Niels Christensen i Torup for en dom, han 19/2 sidst forgangen år til Hornum herreds ting forhvervet har, at Laurids Kras, efter et forpligtsvidne Niels Christensen til salig Niels Jensen udgivet har, ikke at have vidst at stede høring over Niels Christensen for landgilde af den gård, han iboer, som tilhører Christen Smed. så mødte Niels Nielsen i Torup på sin far Niels Christensens vegne og fremlagde samme dom. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(15)

** Jens Jacobsen i Højris havde stævnet Jens Tøgersen i Grågård for en dele, han over hans søster Magdalene Jacobsdatter forhvervet har, for hun skulle være draget fra ham af sin tjeneste. så mødte Jens Tøgersen og afstod samme dele.

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde stævnet Jens Jensen i Ejstrup for et gammelt delebrev, han skal have på hans tjeners pige Maren Jensdatter sst, for hun nogen år forleden har lovet ham sin tjeneste. derefter blev afsagt, så efterdi af opskriften på samme delebrev forfares det ikke årligt til tinge læst og påskrevet at være, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

(16)

** Niels Sørensen i Revshale havde stævnet Peder Nielsen Lyngholm i Skygge for et brev, han skulle have givet ham angående forlig om plovfred. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Sørensen vedgår det hans signet at være, som for bemeldte brev findes trykt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme, undtagen Niels Sørensen selvtolvte afværger sig samme brev ikke at have udgivet og forseglet.

(17)

** Niels Munk og Søren Munk havde stævnet Anders Christensen i Rise herredsfoged i Års herred for en dom, han 19/11 sidst forleden over dem har dømt og tildømt dem at fly Niels Rosenkrantz til Gundersted en hund igen eller derfor at stande til rette, uanseet det ikke var bevist, at de nogen hund fra ham har taget. så mødte Niels Rosenkrantz og berettede, at han nogen tid lang har været udenlands og derfor ikke samme dom har tilstedt. da formedelst dommernes underhandling, afstod Niels Rosenkrantz samme herredstingsdom, hvorfor dommerne fandt den at være som udømt og uudgivet og ingen til hinder eller skade at komme.

(19)

** Iver Hansen i Grølsted med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Niels Nielsen sst for et vidne, han til Karup birketing 28/10 sidst forleden vidnet har, at Iver Hansen ulovligt skulle have hugget et træ i Klinghale skov, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsen ikke sit vidne og kundskab med helgens ed og oprakte fingre gjort har, og ikke andre vidnesbyrd at have vidnet nogen enkend vis år, dag eller tid, og varselsmænd ikke har bestået, når de gav Iver Hansen varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne synsvidne og tilsigelsesvidne så noksom, at de bør nogen magt at have.

(22)

** Peder Jensen på sine egne og på Anne Mortensdatter salig Christen Jensens efterleverske i Nibe hendes vegne havde stævnet Peder Kuri i Vesterris, for han til Nibe birketing 28/10 sidst forleden har ladet dem fordele for nogen gæld, salig Christen Jensen skulle være ham skyldig efter hans regnskabsbogs lydelse. da efter flere ord dem imellem var blev de således forenet, at Peder Jensen skal give Peder Kuri 24 sletdaler for begges gæld.

(23)

** Jens Christensen i Søgård havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup, for han har ladet ham fordele til Vrads herreds ting for nogen pending og øksne, Niels Nielsen skulle have lovet og godsagt for ham til hans husbond for skovhugst. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen har sig tilforpligtet bemeldte pending og øksne med det første at skulle udlægge og ikke gøres bevisligt det sket at være, og han derfor efter sin egen forpligt er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(24)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet Anders Nielsen i Hvolbæk og Anders Simonsen i Mammen for to uendelige domme, de til landstinget har forhvervet over en bekendelse, som Peder Christensen i Mollerup på Sønderlyng herreds ting 15/10 vidnet og bekendt har, hvorledes Anders Nielsens søn i Hvolbæk Niels Andersen i Hvolbæk skulle have givet ham ild i en træsko og bedt ham gå til Mollerup og sætte ild på Niels Christensens ladehus. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Christensen findes at være et lidet umyndigt barn, da kunne dommerne ikke kende hans bekendelse, han på Niels Andersen gjort har, så noksom og nøjagtig, at den må komme Niels Andersen til nogen forhindring.

(25)

** Rasmus Værn borger i Ebeltoft havde stævnet Christen Kjønsen byfoged sst for en dom, han 25/3 sidst forleden til Ebeltoft byting dømt har anlangende nogen KM proviant, som Jens Ovesen borger sst af Kalø under sin hævd havde annammet og var tilbetroet alene i regnskab at skulle føre til København, og det der at levere og igen at annamme rigtig kvittans og føre til Kalø, og ikke Rasmus Værn har været befalet at skal have med samme proviant at bestille. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Rasmus Værn noget deraf i sin forvaring har annammet, og fogden dog ikke har vidst Rasmus Værn for hans anpart af samme afmål at kvitdømme, da vidste dommerne ikke hans dom at følge, men fandt den ingen magt at have.

(27)

** Niels Christensen i Snæbum havde stævnet Tomas Andersen sst, for han har ladet ham fordele til Onsild herreds ting, uanseet han ham intet var skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Niels Christensen bemeldte 18 mark til kirken skyldig at være blevet, og ikke han beviser dem at have betalt men derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(28)

** Rasmus Nielsen i Viby havde stævnet Jens Olufsen borger i Århus, for han 12/12 sidst forleden til Århus byting har ladet ham fordele for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Nielsen ikke beviser, at han har betalt samme gæld og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(29)

** Christen Ibsen byfoged i Århus havde stævnet Anders Olufsen Riber borger sst for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet over en uendelig dom, Christen Ibsen over ham forhvervet har for pending, han er ham skyldig. da er Anders Olufsen ikke mødt med samme uendelige dom, men hovedsagen opsatte dommerne til i dag 6 uger.

(30)

** Iver Hansen i Grølsted med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet synsmænd for et syn, de til Tvilum birketing 19/8 sidst forleden skal have afhjemlet om nogen jord og eng på Grølsted mark. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke har afsagt når eller hvilken dag, de skulle have været på førnævnte åsteder, og ikke heller varselsmændene at have afhjemlet dem at have givet varsel for hvad tid, bemeldte synsmænd på åstederne møde skulle, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(32)

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Søren Rask i Kejlstrup den dag i dommersted for en dom, han til Hids herreds ting 15/10 sidst forleden dømt har anlangende en gæld, som han tiltalte salig Jens Andersens hustru Anne Jepsdatter i Kejlstrup for 9 sletdaler, som Jens Andersen er ham skyldig for en sæk humle, han ham afkøbte 1610. derefter blev afsagt, så efterdi samme regnskabsbog ikke var for fogden i rette, da han førnævnte dom udgivet har, og den nu i rette lægges, da fandt dommerne den dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(33)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 14/11 sidst forleden vidnet har anlangende de skulle have hørt rygte og tidende, at Peder Jensen Ladekarl i Åstrup skulle have slået Hans Smed, som boede i Borup. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Christen Lauridsen at have været delt, da han og hans medbrødre vidnede samme vidne, da fandt dommerne ham og efterskrevne, som efter ham vidnet har, til deres 3 marks fald, og deres vidne magtesløs at være.

(34)

** Niels Andersen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde stævnet hr Niels Mikkelsen i Gern Morten Christensen i Skørring og Rasmus Jespersen sst for et vidne, de til Gern herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har anlangende skifte, som skulle være ganget imellem Karen Mikkelsdatter i Alling og hr Jens på den ene side og Karen Mikkelsdatters stedbørn og egne børn på den anden side, med hvilket vidne hr Jens Christensen i Alling og Niels Andersens hustrumor Karen Mikkelsdatter dem vil befri for hvis, hans hustru Karen Christensdatter kunne arveligt tilkomme efter hendes salig far hr Christen Jensen. så mødte hr Jens Christensen og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 7/9, hvori hr Niels Mikkelsen i Gern vidnede, at han var i Alling præstegård 13/10 1601 over skifte efter salig hr Christen Jensen imellem hans hustru Karen Mikkelsdatter og hr Jens på den ene side og hans børn Maren Christensdatter, Kirsten Christensdatter, Mikkel Christensen, Dorte Christensdatter, Anne Christensdatter, Karen Christensdatter, Maren Christensdatter og Christen Christensen om hvis efterskrevne, som dem kunne tilfalde efter deres salig far. derefter fremlagde hr Jens en dom af Gern herreds ting samme dato, hvori blev afsagt, så efterdi bevises at Niels Andersen og hans hustru Karen Christensdatter

har bekommet videre gods og pending, end hans hustrus fædrene arv sig belanger, da vidste fogden ikke andet end hr Jens burde for Niels Andersens tiltale kvit at være. da efter fremlagte kundskab afstod Niels Andersen denne beskyldning og for retten kvitterede hr Jens Christensen for al den tiltale, han kunne have til ham på sin hustrus vegne for hendes fædrene arv og gav ham afkald derfor.

(37)

** Frands Lykke til Kokkedal havde stævnet Morten Pedersen i Udbyneder, for han til Overgård birketing er vold oversvoret både for konge og bondesagen, for han har slået en af hans tjenere Christen Smed, og 6 ugers dagen er forløbet, og ikke han har rettet for sig. derefter blev afsagt, så efterdi Morten Pedersen ikke er mødt til gensvar og sig nu så vel som tilforn fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Morten Pedersen at fare som andre fredløse mænd.

(38)

** Albret Skeel høvedsmand på Riberhus havde stævnet efterskrevne nævninge for en ed, de til Fussingø birketing 4/5 sidst forleden svoret har over Oluf Nielsen i over Fussing for en uhørsom gerning, han bedrevet har. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Nielsen 3 gange har været stævnet og ikke er mødt til gensvar og sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed ved fuld magt at være.

(39)

1/2 1617.

** Erik Lauridsen borger i Århus havde stævnet Erik Mikkelsen borger sst for et vidne, han 12/12 1616 til Århus byting forhvervet har anlangende nogen regnskabs og gældssag dem at have imellem været, som de har udgivet på dannemænd til minde og ret. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

11/2 1617.

** Envold Seefeld til Visborggård havde hidkaldt sandemænd af Hindsted herred for at udlægge Søren Christensen i Søndergård hans bane, som blev dræbt hellig tre kongers aften om natten, som Christen Pedersen Kærmand i Visborg og Christen Smed sst skal have dræbt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hindsted herreds ting 12/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da de gik hjem fra Palle Andersens i Visborg, hvor de havde drukket deres vide af, da så de Christen Pedersen slog til Søren Christensen med en kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Christen Pedersen at være Søren Christensens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(41)

** mester Niels Villadsen kannik og sognepræst til Århus domkirke mester Peder Tøgersen og mester Bonde Nielsen sognepræster i Randers havde stævnet Niels Terkildsen i Vitten for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en herredstingsdom, som de til Sabro herreds

ting 2/5 sidst forleden forhvervet har, hvori han er tildømt at lide høringsdele for noget hans gårds landgilde, han til samme præster skal være skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte herredstingsdom, efter hvilken førnævnte dele drevet er, ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på den dele at dømme, før bemeldte herredstingsdom lovligt stævnes.

(42)

** Iver Lykke til Eskær havde stævnet Jens Poulsen i Harre som der bruger med købmandskab for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet og magtesløs fanget nogen domme vidner og breve anlangende nogen koster og breve, han skulle have taget fra den karl, som lod sig kalde Jens og er til herredsting forfulgt for samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges Mads Christensen og Laurids Nielsens vidne sigtelse og klage, og ikke de findes stævnet, da vidste dommerne ikke på Søren Nielsen og Anders Christensens vidne at dømme, førend Mads Christensen og Niels Lauridsens vidne, sigtelse og klage lovligt stævnes.

(44)

** Jørgen Friis til Favrskov på hans tjener Peder Bonde i Svejstrup hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hovlbjerg herreds ting vidnet har, at de skulle have seet, Christen Ibsen i Gejlund skulle have betalt Peder Bondes hustru Anne Frandsdatter 4 daler efter hendes forrige husbond salig Steffen Pallesen i Lindgård hans testamente, dateret 27/1 1602. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkend dag, år eller tid, når samme pending skulle have været betalt, da kunne dommerne ikke kende det vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, og da det ikke bevises Christen Ibsen samme pending at have betalt, og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(46)

** Mads Christensen i Stevnstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for en sandemandsed, de til Velling birketing 3/12 sidst forgangen år over ham hans hustru og pige med flere svoret har for en bordag, de skulle have været i med en soldat Niels Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Christensen og hans medfølgere findes at være vold oversvoret, som er 40 marks sag anlangende, og ikke bevises bemeldte sandemandsed inden 6 ugers dag, efter den svoret er, at være stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke på samme sandemandsed at dømme.

(47)

** Rasmus Jensen i Søby havde stævnet Mikkel Jensen i Stevnstrup og Søren Terkildsen i Grund for et vidne, de til Sønderhald herreds ting 25/12 vidnet har anlangende nogen ord, Rasmus Nielsen skulle have haft i Søby til Niels Terkildsen i Tammestrup, at han skulle lade sig trolove med Mette Jensdatter født i Søby, hvilke ord han benægter, og det var vildige vidner, idet det ene vidne var Mette Jensdatters bror og den anden Terkild Sørensens søn. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen ikke slige ord for ting og dom har haft, og da straks tingsvidne efter taget, og ikke han vil være dem bestendig, da fandt dommerne samme vidne ingen magt at have.

(49)

** Rasmus Jensen i Søby havde stævnet Terkild Sørensen i Stevnstrup og Mette Jensdatter og hendes værge sst for en beskyldning, som de ham 2/12 beskyldt har, at han skulle være hendes barnefar, hvilket han benægter ved sin højeste ed, at han aldrig har haft legemlig handel med hende. derefter fremlagde Terkild Sørensen Mette Jensdatters klage over Rasmus Jensen, at han havde haft sin vilje med hende, indtil Niels Terkildsen begærede hende til ægteskab, og efter Rasmus Jensens bedrageri er hun blevet frugtsommelig, så hun sigtede ham for sin barnefar til det barn hun fødte 2.juledag, og hun ikke havde haft legemlig fællig med andre end Rasmus Jensen, før hun kom i ægteskab med Niels Terkildsen. derefter gjorde og gav Rasmus Jensen sin lov selvtolvte med dannemænd og dannesvende, at han ikke var hendes barnefar, og derpå gjorde han og hans lovsmænd deres ed. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen ikke findes at være tildømt samme lov at give, da fandt dommerne den lov at være som ugjort, men efterdi han er sigtet af Mette Jensdatter, da fandt dommerne ham pligtig at være sin lov og værn til hans værneting at give og fulddrive.

(52)

** Knud Mikkelsen i Fregerslev havde stævnet Mads Pedersen og Søren Pedersen i Årslev for et skiftevidne, de har forhvervet imellem dem og deres stedmor Kirsten Jensdatter til Hasle herreds ting, og ikke Knud Mikkelsen, som Kirsten Jensdatter har gjort til sin værge som er hendes søstersøn, det skal have indgået. så mødte Mads Pedersen og Søren Pedersen og fremlagde samme vidne af Hasle herreds ting 29/4 sidst forleden, hvori Søren Madsen i Årslev, Mikkel Sørensen i Brabrand, Jens Sørensen i Gellerup på Mads Pedersen og Søren Pedersens vegne, Jens Mikkelsen i Fregerslev, Iver Mikkelsen i Edslev og Peder Dinesen i Terp på Kirsten Jensdatters vegne i Årslev har bekendt, at de 3/4 sidst forleden var i Kirsten Jensdatters gård i Årslev over en venlig kontrakt og skifte om hvis efterskrevne, som var arveligt tilfaldet Mads Pedersen og Søren Pedersen efter deres far salig Peder Sørensen som boede og døde i Årslev. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte 6 mænd samme skifte for ting og dom har kundgjort og afsagt, og Knud Mikkelsen selv har været til vedermåls ting, da bemeldte vidne efter førnævnte skifte ganget er, da vidste dommerne ikke imod førnævnte skiftetingsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(54)

** Erik Lauridsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Mikkelsen borger sst for et vidne, han 12/12 1616 til Århus byting har forhvervet anlangende nogen regnskab og gældssag dem at have imellem været. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag på fire mænd er voldgivet og ikke den ene af dem har mødt med de tre at sige dem på, da fandt dommerne samme afsigelse ikke noksom, men de fire mænd med det fordeligste tilsammen at komme og Erik Lauridsen og Erik Mikkelsen at imellem sige.

(55)

** Laurids Sørensen som boede i Klejtrup havde stævnet Niels Clemendsen borger i Hobro, for han til Viborg landsting skal have givet Laurids Sørensen 6 ugers varsel for hvis tiltale, som han kunne have til ham, og formener sig ingen rømningsmand at være, så at han bør have 6 ugers varsel, men har sin bopæl i Overgård birk. så mødte Niels Clemendsen og berettede, at han ikke vidste af, at Laurids Sørensens værneting skulle være Overgård birketing og gav tilkende, at han intet efter samme varsel havde taget beskrevet og derfor ville afstå samme varsel, efterdi han nu ved Laurids

Sørensens bopæl.

(56)

** Tord Keldsen i Hobro havde stævnet Jørgen Tobberup sst, for han har ladet ham fordele efter en forpligt anlangende noget møg, som skulle ligge et vandsted til skade. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte delebrev bemelder Jørgen Tobberup og Tord Keldsen to at de 8 mænd at være, dog Jørgen Tobberup har ladet Tord Keldsen fordele, samme delevidne ikke indeholder, hvorfor Tord Keldsen er delt blevet, da fandt dommerne samme delebrev ingen magt at have.

(57)

1/3 1617.

** hr Niels Jacobsen i Kirketorp med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 2/12 sidst forgangen år vidnet har, at de skulle have hørt, at Maren Christensdatter skulle have stedt sig til Niels Christensen Vendelbo i Busted. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men om det løfte, som langsommelig tid tilforn skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom nøjagtig, men efterdi Maren Christensdatter var i hr Niels Jacobsens tjeneste og ikke bevises hende den lovligt at have opsagt, men Johanne Vognsdatters kundskab formelder, når hun har stedt sig til hr Niels Jacobsens hustru Anne Andersdatter, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dele at sige.

(61)

** Christen Mikkelsen barnfødt i Århus havde stævnet Vogn Pedersen borger sst for en kvittans, han har ladet forkynde på Århus byting, hans bror Jens Mikkelsen skal have udgivet til Knud Sørensen i Storring på et brev, Knud Sørensen har givet Christen Mikkelsen, hvilken kvittans han mener ikke kunne komme ham til hinder eller skade på Knud Sørensens udgivne brev, efterdi samme brev lyder på ham. så mødte Vogn Pedersen og fremlagde samme kvittans til Knud Sørensen borger i Århus angående regnskab for hvis kost, Christen Mikkelsen hos ham bekommet har og hvis gæld, han er ham skyldig og da blev Knud Sørensen skyldig 7 daler, dateret 29/5 1614. og har Knud Sørensen hos sig Mogens Andersens brev i Farre på 60 daler og Rasmus Jespersen i Århus hans brev på 10 daler, som Jens Mikkelsen tilkom halvparten af. dernæst fremlagdes et underskrevet brev af Århus rådhus 22/11 1602, at da var skikket Hans Davidsen borger og rådmand i Kalundborg på sin hustru Anne Knudsdatters vegne og på sin hustrus søster Maren Nielsdatters vegne og Knud Sørensen i Storring på sine egne og sin datter Maren Knudsdatters vegne, og Jens Mikkelsen på sine egne og sine brødre Erik Mikkelsen og Christen Mikkelsen deres vegne på den ene og Rasmus Rasmussen på sine egne vegne med Vogn Pedersen skriver på Århusgård efter lensmandens befaling på den anden side og kendtes dem at være forligt om 404 daler, som Rasmus Rasmussen var førnævnte hans medarvinger skyldig. derhos fremlagde et brev dateret 24/11 1612, indeholdende at ovennævnte var forligt om købet af den selv og andet. derefter fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 18/5 1609 bemeldende af Mogens Andersen i Farre og Peder Mogensen i Farre havde kendt, at de var forligt med Jens Sørensen Hvas i Storring og Vogn Pedersen i Århus om den gæld, Mogens Andersen var salig Kirsten Rasmuses skyldig, og kendtes dem skyldig at være Jens Sørensen Hvas og Vogn Pedersen 60 rigsdaler og fremlagde Rasmus Jespersens brev i Århus til Rasmus Eriksen udgivet lydende på 10 daler, dateret 6/3 1589. derefter

blev afsagt, så efterdi af fremlagte breve forfares Jens Mikkelsen at have været Christen Mikkelsen hans brors værge og ikke Christen Mikkelsen beviser sig selv sit gods og værgemål at have forestået, da Jens Mikkelsen samme kvittans udgivet har, da vidste dommerne ikke imod bemeldte kvittans og bytingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(63)

** Rasmus Finsen i Gern havde stævnet Niels Madsen i Truust for et vidne, han til Tvilum birketing 27/1 og 10/2 sidst forleden vidnet har anlangende landgilde af hans gård, han skulle have udgivet midlertid han var delefoged til Silkeborg. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Madsen har vidnet i sin egen sag om den landgilde, han skulle have udgivet og ikke Rasmus Finsen derfor har fået varsel, da fandt dommerne samme vidne ikke at komme Rasmus Finsen til nogen forhindring.

(64)

** hr Jens Christensen præst i Haderup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mads Vistisen i Allinggård for et vidne, han til Hids herreds ting 23/7 sidst forleden forhvervet har anlangende markskel imellem Allinggård og Lemming. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesbyrd har vidnet om skel imellem førnævnte marker og ikke deres vidne med sandemandsbrev eller ridemandsbrev bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(65)

** Anders Stangerum i Mariager havde stævnet Rasmus Madsen, for han 3/11 1615 uskyldigt har lemlæstet hans datter Karen Andersdatter, hvorfor han er delt blevet og ikke rettet for sig, og nu begærede Anders Stangerum opnævnt vurderingsmænd, som vurderede hendes skade for 5 sletdaler.

(66)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Peder Andersen i Voel for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet har over to deler, Christian Holck skal have over ham for adskillige løfter og gæld han har lovet og skyldig er. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen blev stævnet på ny og det nu sket er, da bør den ikke længere magt have men hovedsagen, samme dele er pådømt, opsatte dommerne til i dag 14 dage.

** Carl Lauridsen i Vrigsted havde stævnet Gabriel Holgersen i Egebjerggård og Steffen Nielsen borger og indvåner i Horsens for en skriftlig seddel og besked, de skal have givet fra dem anlangende 80 rigsdaler, de på hans vegne skal have lovet fru Anne Friis til Stensballegård, uanseet han aldrig har bedt dem derom. formedelst skudsmål blev sagen opsat til i dag måned.

(67)

** Casper Nielsen i Gern havde stævnet Iver Hansen i Grølsted for en dom, han til Tvilum birketing skal have dømt, formeldende at Casper Nielsen at lide tiltale for tingbøger for 1611 og 1612, som Casper Nielsen ved højeste ed berettede, at han havde leveret salig Henrik Lønborg igen, forrige birkefoged til Tvilum birketing, før han ved døden afgik, som er på 4.år. sagen blev opsat til i dag

måned.

(68)

** Rasmus Sørensen i Mollerupgård havde stævnet efterskrevne, for de har ham vold oversvoret til Århus byting 30/1 sidst forleden, for han skulle have været på Århus mark den tid, Mogens Jensen i Terp og hans tjenestedreng Mads Pedersen kom i bordag med hverandre. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Rasmus Sørensen at have gjort nogen sår eller skade, men Mogens Jensen har undskyldt Rasmus Sørensen, at han ikke gjorde ham sår eller skade, og sandemænd dog har ham vold oversvoret, da fandt dommerne Rasmus Sørensen af den vold kvit at være.

(69)

** Christen Ibsen byfoged i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Olufsen Riber borger sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele og uendelig dom, Christen Ibsen på ham forhvervet har for en sum penge, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges Anders Olufsens rigtige brev og segl, han Christen Ibsen skal være pligtig, og ikke bevises ham samme pending at have betalt, og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(70)

** Mourids Mouridsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Christensen i Skåde på hans medbrødre samfrænders vegne, for de nogen tid efter Mourids Mouridsens far var ved døden afgået har været i Slet i den bondegård, som Mourids Mouridsens salig forældre og hans bror og søster tilhørte, og udlagt hans farbror og farsøster deres arvepart i samme bondegård, og udlagde Mourids Mouridsen i hans umyndige år den anpart han kunne tilfalde, som kunne være den 5.part. ligeledes havde han stævnet Peder Saxe borger i Århus, som samme gård har sig tilforhandlet. med mange flere ord dem imellem var blev Peder Saxe og Mourids Mouridsen om Mourids Mouridsens anpart i samme gård i så måde forligt og fordraget, at Mourids Mouridsen til Ning herreds ting skal lade lovbyde og give Peder Saxe skøde derpå, og Peder Saxe derefter at give Mourids Mouridsen 12 sletdaler.

(72)

** Rasmus Ibsen i Robdrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Galten herreds ting 7/1 sidst forleden vidnet har på Maren Nielsdatter i Robdrup anlangende noget fætalje, hun skulle have stjålet fra Niels Keldsens hustru i Robdrup for 11 år siden, da hun var et barn og 10 år gammel. da havde Ellen Pedersdatter Jens Sørensens hustru i Robdrup vidnet, at da hun gik til barsel til Niels Keldsens i Robdrup, da mødte hun Maren Nielsdatter, som nu er Rasmus ---- hustru i Robdrup med noget fætalje, og da hun kom til Niels Keldsens, spurgte hun hans hustru Bodil Poulsdatter, som lå på sin barselsseng, hvor hun havde hendes fætalje. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne findes nu at være vidnet om den gerning, som for ti år siden skal være sket og ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(74)

** Peder Knudsen i Bendstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet

Christen Ibsen byfoged i Århus, for han 7/11 sidst forleden skal have ladet ham fordele til Århus byting uden nogen lovlig årsag. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises, Peder Knudsen at have gjort Christen Ibsen og andre på tinget ulyd og ikke ville give plads og rum og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(75)

** Peder Lauridsen i Hvolbæk havde stævnet Anders Knudsen i Vengegård foged til Skanderup birketing for en dom, han til samme birketing snapsting 1617 dømt har imellem ham og hr Knud Jensen i Fruering og hans hustru Maren Bondesdatter, og dømt ham til at lide tiltale, for han havde beskyldt hr Knud for han havde taget en rigsdaler af hans salig mor for hendes jordefærd. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte dom ikke bemelder, hvilken enkende dag den skal være dømt, eller hvem derfor er stævnet, da fandt dommerne samme dom at være som den udømt var og ingen til hinder eller skade at komme.

(76)

** Laurids Mikkelsen i Bjertrup havde stævnet Maren Pedersdatter sst for et skøde, hun har forhvervet på nogen lodder og parter i den gård i Bjertrup, Laurids Mikkelsen iboer, skønt hun ikke er arving dertil, og han var arving dertil og havde budt sølv og pending at ville købe samme lodder. så mødte Tomas Rasmussen i Lemming og mente samme skøde lovligt at være, hvorefter sagen blev opsat til i dag måned.

(77)

15/3 1617.

** Anders Nielsen i Sødring havde hidkaldt sandemænd af Nørhald herred til at udlægge Jens Rasmussen som boede i Tved hans bane, som blev dødfundet udenfor Damsgård 6/2 sidst forleden, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Nørhald herreds ting 20/2 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var i salig Jens Rasmussens hus, og da kom han og Niels Ibsen i Bjerregård nogen ord imellem, og da gik Niels Ibsen ud og Jens Rasmussen kom efter ham med et draget værge og stak Niels Ibsen, så han var nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Ibsen at være Jens Rasmussens bane og svor ham manddød over og til hans fred, eftersom de selv derom har udspurgt.

(78)

** Jørgen Skeel ridder til Kalø havde stævnet efterskrevne, for de til Sønderhald herreds ting 4/3 sidst forleden har Karen Andersdatter, som kaldes Føvting, et fuldt kirkenævn oversvoret for adskillige trolddoms kunster hun har gjort. desligeste havde stævnet efterskrevne vidner samt Karen Andersdatter og hendes datter Maren Madsdatter og deres lovværge og fremlagde tingsvidner af Sønderhald herreds ting, øster Lisbjerg herreds ting Feldballe birketing Torsager birketing og Ebeltoft byting, hvori efterskrevne, der iblandt Karen Jørgensdatter Søren Andersens hustru i Tåstrup, Morten Sørensen kvinde i Kare Anne Mortens, vidnede om hendes trolddoms kunster og spøgeri. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Karen Andersdatter har lovet folk ondt og det dem i adskillige måder at være vederfaret, og hun har brugt adskillige kunster og signelser, som hun selv og hendes datter har tilstået, og hende i langsommelig tid et trolddomsrygte at have efterfulgt,

og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, hvorfor nævningene har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for deres ed og tov at kunne fælde.

(85)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Niels Lauridsen i Mellerup for et vidne, han til Støvring herreds ting 28/8 1616 har forhvervet, hvori efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede at den tønde som årligt har været udgivet af den jord, som ligger til den bolig som Niels Knudsen i Støvring iboer, har været ydet til Mellerup sogn. derefter blev afsagt, så efterdi bevises samme ejendom at ligge i Støvring mark og sogn, og førnævnte Mellerup mænd har tiendet deraf til deres sognekirke Mellerup kirke, og i så måder vidnet i deres egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom at, de kan forhindre Niels Knudsen sin tiende af samme ejendom til kongen kirken og præsten at udgive i det sogn, han boer i og jorden ligger i.

(87)

** Morten Pedersen i Serup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 14/1 sidst forleden vidnet har om Nissetgårds ejendom, endog de efter kontrakt er venligt forligt, at hver af dem sin halve gård at bruge og beholde, og Søren Sørensen i Nisset ville ene tilholde sig al Nissetgårds brug, og han mener samme vidne magtesløs at være og Morten Pedersen den at beholde og besidde efter kontraktens lydelse. så blev fremlagt samme vidne, hvori Mogens Sørensen i Nisset vidnede, at den stund hans salig mor Johanne Ulfs levede, da brugte hun jorden, uden 25 alen jord, og derimod brugte salig Søren Bonde 35 alen jord, og Søren Ulf at have vidnet, at han kunne mindes i 20 år, da han var hos hans salig oldemor, da brugte hun 25 alen jord, og Søren Bonde derimod 35 alen. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om hvor stor lod enhver af førnævnte parter skal have i samme gård, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør forhindre uvildige dannemænd enhver sin anpart i førnævnte ejendom at udvise, når de lovligt bliver tilfundet.

(89)

** Jens Pedersen i Søften havde stævnet hr Jacob Terkildsen sst provst i Lisbjerg herred for en dom, han til Lisbjerg herreds ting 13/12 1615 forhvervet har anlangende nannest, som Jens Pedersen er tildømt at give ham efter præstens kaldsbrev, dateret 4/5 1578. derefter blev afsagt, så efterdi ikke benægtes hr Jacob Terkildsen og hans formænd samme nannest som anden tiende at have efterfulgt, og fogden derfor ikke har vidst ham det at fradømme, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(90)

** Christen Jespersen i Ebstrup havde stævnet Sidsel Sørensdatter sst for en klage, hun til Hids herreds ting 11/2 sidst forleden klaget har, at hun skulle have ladet lyse til bands i kirken efter hendes plovjern, som var taget af hendes bagplov, og da skulle Christen Jespersen offentligt i kirken have bekendt, at han tog dem af ploven, idet de var hans. derefter blev afsagt, så efterdi Sidsel Sørensdatter ikke samme klage gjort bevislig, da fandt dommerne samme klage ingen magt at have.

(91)

** Niels Andersen Hedebo borger i Varde havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting vidnet har, at Niels Andersen skulle have voldgivet de 400 daler, som Peder Ibsen i Århus var ham pligtig, på efterskrevne mænd, hvilket Niels Andersen benægter. efter skudsmål blev sagen opsat til i dag 6 uger.

** hr Rasmus Jensen Kat præst til Assels kirke i Mols havde stævnet Christen Mikkelsen i Skørping for et vedersigelsesvidne, han skulle have gjort til Hellum herreds ting og der forsvoret arv og gæld efter Peder Jensen i Roskilde, hvilket vidne han formener ikke så lovligt og ret at være, eftersom det ikke er gjort i Hornum herred, som gælden er gjort og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 17/10 1603, hvor efterskrevne vidnede, at Mette Poulsdatter i Roskilde arvede hendes fars pending i Skørping alene og Mette Poulsdatters bror Christen Mikkelsen i Skørping beholdt samme arv i hans fars bo hos sig. sagen blev opsat til i dag måned.

(92)

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet Jens Sael borger i Mariager for et delevidne, han til landstinget 31/8 sidst forleden har i rette båret over nogle borgere sst og med samme delevidnet forspildt nogen vidner og forfølgning, som byfogden Rasmus Mikkelsen sst over Jens Sael forhvervet har. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(93)

29/3 1617.

** Peder Pedersen i Folby ridefoged til Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Rasmus Jørgensen i Mundelstrup for Christen Madsen, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sabro herred 27/2, hvori efterskrevne vidnede, at Christen Madsen soldat overfaldt Rasmus Jørgensen med en dragen degen, så han var nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Jørgensen manddød over og til hans fred, for Christen Madsen han ihjelslog, eftersom de selv sanden derom har udspurgt.

(94)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Helle Peders i Odder hendes bane, som druknede i hendes gårdsted i Odder, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hads herreds ting 17/3, hvori efterskrevne vidnede at Helle Peders var af alderdom og skrøbelighed så skrøbelig, at hvis hun faldt omkuld, da var hun ikke selv så mægtig, at hun kunne rejse sig, og da hun ville hente en lille kedel vand i Odder bæk, var hun faldet deri. så mødte Helle Peders søn Eske Pedersen i Ajstrup og fremlagde sognepræsten hr Laurids Madsen i Odder hans underskrevne brev indeholdende, at Helle Peder Jepsens hustru i Odder var så skrøbelig, at hun ikke kunne oprejse sig af hvad sted hun sad på. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Helle Peders at våde og vanlykke at være omkommet.

(96)

** Jens Jørgensen i Pederstrup havde hidkaldt sandemænd af Hids herred manddød at sværge over Rasmus Jacobsen, som tjente Peder Jensen i Holm for Jens Nielsen, som tjente set, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 3/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at da Jens

Nielsen og Rasmus Jacobsen sad til Peder Knudsens i Serup og drak en kande øl, da bad Jens Nielsen, at Rasmus Jacobsen skulle lægge til at betale hans øl, efterdi han var i skyldning med ham, da rejste Rasmus Jørgensen sig og drog sit værge ud og stak igennem Jens Nielsen, hvorefter han undløb. endvidere vidnede de, at Rasmus Jørgensen var født i Ødis på hin side Kolding og var søn af en degn Jacob. så var ingen mødt på manddræberens vegne, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Jørgensen manddød over og fra hans fred.

(97)

** Jens Pedersen i Funder på sine egne og menige Funder mænds vegne havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred, for han skal have forholdt dem nogen vidner om markskel imellem Funder mark og Sejl mark, som de ikke fik varsel for. sagen blev opsat til næste landsting efter påske.

** Christen Sørensen i Brandstrup havde stævnet hr Anders Nielsen i Vinkel for en seddel, han skal have udgivet til Jørgen Jensen barnfødt i Toftum blandt andet indeholdende, at hr Anders skulle have spurgt Jørgen Jensens bror salig Erik Jensen, som døde i Toftum, om Christen Sørensen i Brandstrup havde betalt ham den hest, han bekom af ham, og han da skulle have sagt nej. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises med Christen Sørensens brev, og segl han samme pending Erik Jensen at have været skyldig, som han højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende førnævnte seddel og vidne så noksom, at de bør nogen magt at have, men fandt Christen Sørensen af samme dele kvit at være.

(99)

** Niels Terkildsen i Vitten med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Morten Pedersen i Vissing, for han på hans husbond mester Niels Villadsen kannik i Århus og på mester Bonde i Randers deres vegne har ladet ham fordele til Sabro herreds ting for nogen restants, han skulle reste med af den ejendom han påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Terkildsen ikke har afbevist sig bemeldte restants at have betalt, og fogden derfor ikke har vidst ham for høring at kvitfinde, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige, og efterdi Niels Terkildsen for bemeldte restants er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(101)

** Carl Lauridsen i Vrigsted med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Gabriel Holgersen i Egebjerggård og Steffen Nielsen borger og rådmand i Horsens for en skriftlig seddel, de skal have givet fra dem anlangende 80 rigsdaler, de på hans vegne skal have lovet fru Anne Friis til Stensballegård, uanseet han aldrig har ombedt dem at love for sig. derefter blev afsagt, så efterdi Carl Rasmussen har gjort sin ed, at han ikke har lovet fru Anne Friis samme pending eller ombedt Gabriel Holgersen og Steffen Nielsen at love for sig, da kunne dommerne ikke kende førnævnte brev og vidne så noksom, at de bør nogen magt at have, men fandt Carl Rasmussen af bemeldte dele kvit at være.

(103)

** Hans Lykke til Krabbesholm havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 11/3

vidnet har, anlangende hans tjener Niels Graversen i Tulstrup skulle have bekendt at være Maren Oluf Bugges i Horsens gæld pligtig, endog han det benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om de ord og bekendelse, Niels Graversen og Maren Bugges skulle være imellem faldet, og ikke han er samme ord bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(105)

** Eske Bille til Ellinge KM befalingsmand på Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sael borger i Mariager for et delevidne, han til landstinget 1/8 sidst forleden har i rette båret over Christen Lauridsen Smed med flere borgere sst og med samme delevidne forspildt nogen vidner og forfølgning, byfogden Rasmus Mikkelsen sst over Jens Sael forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag, om Jens Sael bemeldte delevidne at i rette lægge eller ej, ikke til hans værneting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme.

(106)

** Hans Madsen foged på Stensballegård havde stævnet Carl Lauridsen i Vrigsted for slagsmål og bordag med ham i Horsens 12/4 1616. sagen blev opsat til i dag måned.

** Peder Nielsen i Nipgård havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred, for han har stedt høring over ham for 3 rigsdaler fogedpenge, som skulle være af de 30 rigsdaler, han havde lovet hans husbond Christian Holck til sagefald på KM vegne. så mødte Hans Nielsen og fremlagde samme delebrev, hvortil Peder Nielsen svarede, at han ville rette for sig og udlagde samme pending, som Hans Nielsen annammede og gav Peder Nielsen kvit, hvorefter dommerne fandt samme dele ikke at komme Peder Nielsen til nogen forhindring.

(107)

** Hans Jørgensen i Farre med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Pedersen sst, for han på sin husbonds vegne har ladet dem fordele hver for en okse efter et hjemmegjort stuebrev. derefter blev afsagt, så efterdi de Farre mænd samtlige har vedtaget ikke at skulle give hr Jacob bemeldte nannest under hver en okses fortabelse til husbonden, og nu bevises dem derimod samme nannest til præsten at have udgivet, og Hans Jørgensen, som ikke har villet samme okse afbetale, derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(109)

** Mikkel Andersen i Farre og Peder Mogensen sst havde stævnet hr Jacob Pedersen i Røgen for nogen ulovlig dele, han over dem til Gern herreds ting har ladet forhverve for en snes æg og kage. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Mogensen og Peder Nielsen tilstår at de tilforn har udgivet slig nannest til præsten, før den ny reces er udgået, og efterdi samme reces ikke formener præsten den sædvanlige nannest, han tilforn nydt har, og de derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke dem af samme dele at kvitdømme, førend de retter for sig.

(110)

12/4 1617.

** Laurids Nielsen i Ørskov på KM vegne havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Mikkel Andersens bane, som blev ihjelslået i Assendrup og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 19/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de hos var i Anders Ibsens stue i Assendrup, og da hørte og så Søren Ibsen i Blegind og Mikkel Andersen i Grumstrup deres ord, at den ene sagde sig at være bedre på at bruge værge end den anden, og de kom sammen på gulvet, og Søren Ibsen havde et draget værge i hånden og da gjorde han Mikkel Rasmussen sår og skade. der blev tilkendegivet, Søren Ibsen for gerningen at være bortrømt og samme drab i så måde vedgået. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Ibsen at være Mikkel Andersens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(111)

** Niels Munk og Søren Munk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Ernst Diede til Mølgård for hans brev og forpligt, dateret Mølgård 3/8 1616, i hvilken han har tilforpligtet sig at stille dem tilfreds for hvis, han har brugt af den søsterlod, de Niels Munk afkøbt har. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte herredstingsdom ikke angiver, hvor mange penning, korn eller andet, Ernst Diede burde at betale, da fandt dommerne samme dom at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(114)

** Christen Mikkelsen i Skørping havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 17/10 1613 skal have vidnet, anlangende at Mette Poulsdatter i Roskilde arvede hendes far Poul i Skørping alene, og hendes bror Christen Mikkelsen i Skørping beholdt samme arv i hans fars bo hos sig, uanseet Mette Poulsdatters husbond afgangne Peder Jensen ? i Roskilde 17 år tilforn skal have givet Christen Mikkelsen afkald. så fremlagde Christen Mikkelsen et tingsvidne af Hellum herreds ting 7/9 1602, indeholdende at Niels Pedersen efter førnævnte Christen Mikkelsens fuldmagt forsvor arv og gæld efter Christen Mikkelsens svoger Peder Jensen og hans søster Mette Poulsdatter, som da var døde i Roskilde. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Mikkelsen har ladet vedersige arv og gæld efter Peder Jensen og Mette Poulsdatter, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne, som siden om bemeldte arv vidnet er, så noksom, at det bør nogen magt at have, imens førnævnte vedersigelsesvidne står urykket.

(115)

26/4 1617.

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred til at udlægge Jacob Lauridsens barn, som 19/3 omkom i Balle og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Hids herreds ting 8/4 dette år, hvori Maren Sørensdatter i Balle vidnede, at hun havde kogt noget mad i en kedel, som blev sat i salset på gulvet på ilden, og der gik to får på salsgulvet, og da skød et af fårene et barn Jacob Lauridsen i samme kedel, og samme barn var hos sin oldemor Christen Lauridsens hustru Maren Sørensdatter, som er anden Maren Sørensdatters søster, som boer i gårde med dem. derefter gjorde sandemændene deres ed, og eftersom de selv sanden har udspurgt, udlagde de Jacob Lauridsen af våde og vanlykke af får at være skudt i kedlen, og det ham til bane og livs lagt.

(116)

** Niels Andersen Hedebo borger i Varde med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting vidnet har, at Niels Andersen skulle have voldgivet de 400 daler, som Peder Ibsen i Århus er ham pligtig efter hans skadesløsbrevs lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og Peder Ibsen ikke er mødt med samme vidne og dom, da fandt dommerne samme vidne og dom ingen magt at have.

(117)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim KM befalingsmand på Hald havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred hærværk at sværge over Anders Nielsen i Almind, for han er inddraget i hans stedfars Anders Skrædders gård i Vranum og slået hans vinduer ind, og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 14/4 dette år, hvor Anders Nielsen mødte og ikke kunne benægte, at han indslog samme vinduer. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Nielsen hærværk over.

(118)

** Christian Holck til Bustrup KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet hr Niels Pedersen i Skorup med flere sst og i Truust for et vidne, de til Tvilum birketing 7/10 sidst forleden vidnet har, blandt andet indeholdende at Anders Nielsen i Horn og ung Niels Andersen i Sminge ikke at have været i bordag med hverandre til hr Niels Pedersens stue i Skorup 10/9 sidst forleden. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Anders Nielsen for samme lovmål har afstillet og derfor for lovmål at være kvitladt, og efterdi da dommerne samme vidner på begge sider har ladet læse og overse, da kunne dommerne ikke kende dem imod hinanden at være vidnet og derfor ikke vidste på dem at dømme.

(122)

** Hans Madsen foged på Stensballegård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Carl Lauridsen i Vrigsted for slagsmål og bordag, han skal have ført sig i med ham i Horsens 12/4 1616 og da ikke at have gjort som en ærlig karl egner. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd deres vidne med syn og gjort gerning bestyrkes, og intet vidnesbyrd Carl Lauridsen derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidne, syn og klage at sige eller magtesløs dømme, og efterdi bemeldte vidnesbyrds vidne, som nu er ved magt fundet, formelder Carl Lauridsen at have hugget og stukket bag på Hans Madsen, da han lå på jorden, da kunne dommerne ikke kende Carl Lauridsen samme gerning så ærligt at have gjort, som det sig burde.

(125)

** Jørgen Andersen skrædder og borger i Århus på sine egne og sin bror Peder Andersen i Voel hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gern herreds ting 21/12 sidst forleden vidnet har, at Jørgen Andersen og Peder Andersen skulle være kommet i Reinholt Møllers hus ved Silkeborg og uførmet folkene i huset. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Jørgen Skrædder har taget en kniv og truet Reinholt dermed, og Peder Andersen at have taget Reinholts værge, og ingen vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller klage at sige eller magtesløs dømme, og efterdi nævninge efter bemeldte vidne har Jørgen Skrædder og Peder Andersen husfred oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag dem for

samme deres ed og tov at kunne fælde.

(128)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han dømt har imellem Niels Grøn og Karen Jeppes i Kattrup og hendes sønner Eske Ibsen Jørgen Ibsen og Mikkel Ibsen og tildømt Karen Jeppes og hendes tre sønner for deres selvejer bondeskov, de har afhugget, at de derfor bør stå til rette. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Karen Jeppes og hendes sønner strengt at være forbudt bemeldte skovskifter til upligt at forhugge, men mange og adskillige træer i begge skovskifter at være hugget, så deraf forfares slig mangfoldige træer ikke til Karen Jeppes og hendes børns gårds bygning eller ildebrands fornødenhed at være kommet, og fogden derfor har tildømt dem derfor at stande til rette, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige, før KM anderledes derom forordner.

(131)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han 26/3 sidst forleden til Vor herreds ting har afsagt og tildømt Jep Envoldsen i Bleld at stande til rette, for han har hugget sin skov til upligt, hvortil Jep Envoldsen svarede, at han kun kort tid havde haft samme gård i brug, siden hans far ved døden var afganget, og han måtte købe halvparten af hans bror Jørgen Envoldsen i Bleld efter skøde af 30/6 1616. derefter blev afsagt, så efterdi af førnævnte skøde forfares, det ikke at være endnu et år siden Jep Envoldsen bekom samme gård, som bemeldte skovskifte er tilliggende og ikke bevises bemeldte træer, som førnævnte synsvidne om bemelder, siden den tid at være hugget og affført, og førnævnte skøde ikke var for fogden, da han dømte, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var.

(132)

** Christen Sørensen i Svanfolk på sine egne og sine medarvingers vegne havde stævnet Søren Jensen i Veddum for fledføringsbreve, han af salig Christen Andersen i Veddum skal have bekommet, hvormed han Christen Sørensen og hans medarvinger fra deres rette arv efter Christen Andersen ville forholde. så mødte Laurids Sørensen i Vrå på Søren Jensens vegne og fremlagde et tingsvidne af Hindsted herreds ting 11/7 1602, hvori Christen Andersen tog i Søren Jensens hånd, som var hans stedsøn, og afhændede fra sig og sine arvinger og til Søren Jensen og hans arvinger alt hvis gods og boskab, som kunne findes efter hans død. derefter blev afsagt, så efterdi loven medfører, at hvem som sig vil fledføre, han skal først lovbyde sig og sin pending til dem ham skal arve, og efterdi Christen Andersen ikke findes lovligt med sit gods lovbudt, da fandt dommerne samme fledførings kundskab og vidne ingen magt at have.

(133)

** Jon Villumsen i Grønnen havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herredsting 23/6 dette år vidnet har, at den tid der blev skiftet efter salig Laurids Brygger, som døde i Grønnen, da 2.dagen derefter hentede Peder Lauridsen i Ravnstrup med hans far Laurids Mortensen 2 øg 2 ungnød og 2 køer, som var udlagt i Grønnen til salig Erik Mortensens søn, og de to køer blev tilbage i boet, og Inger Andersdatter beholdt dem, hvilket vidne Jon Villumsen mener ikke bør at

komme ham til hinder eller skade, idet samme køer ikke var æsket over graven eller over skifte, da Jon Villumsen er kommet i boet, og ikke heller salig Laurids Christensens søn, som er i Grønnen, er stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke bemelder på nogen enkende vis år, dag eller tid, når Inger Andersdatter skulle have bekommet de køer, som omvidnet er, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(134)

** Mourids Mouridsen borger i Randers havde stævnet Frands Rasmussen byskriver sst, for han til Randers byting har ladet ham fordele for noget Mourids Mouridsens stedbørns fædrene arv, som deres mor Maren Stens, som er Mourids Mouridsens hustru, til sig skulle have annammet, indtil de blev fuldt 12 år gamle, og fremlagde samme delevidne dateret 7/5 1614, hvori han er blevet fordelt for hvis guld sølv pending og gods, som Rasmus Steensen og Steen Steensen borgersønner sst efter deres salig far Steen Hofmand arveligt er tilfaldet, og som Mourids Mouridsen forholder deres formynder hans svoger Frands Rasmussen. derefter blev afsagt, så efterdi Mourids Mouridsen har sig tilforpligtet at forskaffe Frands Rasmussen nøjagtig vederlæggelse for samme børns fædrene arv inden måneds dag eller at blive i førnævnte dele, og ikke bevises han samme sin forpligt har efterkommet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(136)

** Jens Jensen i Værum havde stævnet Christen Sørensen ved Værum bro for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet har anlangende breve og kontrakt, han med vrang undervisning skal have fanget magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag, om Jens Jensen bør Christen Sørensen hans brev igen at levere, eller om han ham nogen uret har gjort eller ej, ikke til Jens Jensens værneting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme.

(137)

** Jens Nielsen i vester Stræt på Laurids Nielsen Lillebonde borger i Oslo ---- i Norge hans vegne havde stævnet Anne Eriksdatter salig hr Erik Lauridsens datter, som boede i Nykøbing for et vidne hun til Nørherreds ting i Mors 1/10 sidst forleden vidnet har, som er tvært imod det vidne, hun til Oslo byting vidnet har og hendes vidne og bekendelse til Løgstør birketing 24/6 samme år anlangende legemlig fællig med Anders Christensen i Nykøbing, salig Christen Gregersens søn, både før og siden hendes husbond Laurids Lillebonde drog fra hende, hvilket Anders Christensen havde benægtet deri uskyldig at være. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges det borgervidne, som Jens Nielsen over Anders Christensen forhvervet har, og det klagevidne ikke findes stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, førend bemeldte klage lovligt stævnes og kaldes.

(139)

10/5 1617.

** Niels Christensen Bonde i Sønderup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 24/3 sidst forleden vidnet har, at de var i Tøttrup til Niels Bertelsens og havde seet, at Niels Christensen Bonde og hans bror Christen Christensen komme efter Tomas Nielsen i Tøttrup, og Niels Bonde havde slået ham med en økse, hvorfor han er husfred og gårdfred oversvoret. da

efterdi de gode landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(140)

** Niels Jensen i Fravsing sandemand i Lysgård herred gjorde sin ed og tov, ligesom hans medbrødre sandemænd i dag 14 dage gjort har over ---- for han har indslået Anders ---- vinduer i Vranum.

24/5 1617.

** Mads Nielsen i Kovsted havde hidkaldt sandemænd af Støvring herred manddød at sværge over Peder Pedersen, født i Rodsted, for Bo Christensen, han ihjelslog og fremlagde tingsvidner af samme herreds ting 30/4 og 6/5 dette år, hvor førnævnte Mads Nielsen gav last og klage over Peder Pedersen i Rodsted, for han desværre har dræbt hans søstersøn Bo Christensen, og efterskrevne vidnede, at Peder Pedersen kom ridende ned i Kovsted enge, og så ville Bo Christensen genne samme øg fra ham, og så slog Peder Pedersen til ham med en svøbe og sprang af hesten og slog videre med en kæp. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Peder Pedersen manddød over og fra hans fred for Bo Christensen, han ihjelslog, eftersom han er rømt for samme gerning.

(142)

** Rasmus Jørgensen i Høver havde hidkaldt sandemænd af Gern herred fil at udlægge hans søster Ellen Jørgensdatter i Vissing hendes bane, som Jens Rasmussen sst ihjelslog med en økse og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 10/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussen i Vissing og Jon Mikkelsen sst kom i slagsmål, og der kom andre til hjælp, og da kom Jens Rasmussen i Vissing løbende af hans gård med en buløkse og slog Ellen Jørgensdatter i hendes skulder. så er ingen mødt på Jens Rasmussens vegne og dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Jens Rasmussen at være Ellen Jørgensdatters bane, og han hende af dage taget og derfor svor ham fra hans fred.

(143)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred Peder Lauridsen hyrde, som vogtede fæ i Volstrup, som er dødfundet ved Mølgård hans bane at udlægge og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af førnævnte herreds ting 5/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Mølgård 3.påskedag sidst forleden, og da drak Peder Lauridsen meget øl og brændevin, og da han gik ud af døren, faldt han omkuld og straks efter døde. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Peder Lauridsen hyrde af drukkenskab og ulykke at være omkommet.

(146)

** Mette Jensdatter i Termestrup havde stævnet Rasmus Jensen i Søby, for han 31/3 sidst forleden selvtolvte har frasvoret sig for hendes barnefar, som hun har sigtet ham for, og samme hans ed lov og værn at have drevet imod hendes sigtelse og imod dannekvinders vidner, som var hos hende i hendes barnefødsel. efter skudsmål blev samme sag opsat til næste landsting efter pinse.

** Iver Lykke til Havnø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel

Nielsen i Høbjerg foged til Katholm birketing for en dom, han til samme birketing 22/2 udgivet har indeholdende, at Iver Lykke havde haft tiltale til efterskrevne Ålsrode mænd for skyld landgilde ægt og arbejde, som de burde at udgive til ham, og ikke Mikkel Nielsen har indført Iver Lykkes indførselsbrev i hans dom. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt bemeldte indførselsbrev, Iver Lykke i samme Ålsrode gods at være indført, der er imod KM og rigsråds dom på samme gods efter det skøde tilforn derpå gjort er, og fogden derfor ikke har vidst sig dommer i den sag at være men den hensat for sin tilbørlig dommer, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(149)

** Peder Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Bertel Nielsen markvogter i Gern for en klage og beskyldning, han til Tvilum birketing 17/3 sidst forleden på ham klaget har, for Peder Andersen skal have slået ham på ilden og gjort ham den skade på hans hånd, hvorfor han er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges synsvidne, hvormed førnævnte klage og sandemandsed bestyrkes, da vidste dommerne ikke på bemeldte sigtelse klage og sandemandsed at dømme, førend førnævnte synsvidne lovligt stævnes og kaldes.

(150)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting dømt har imellem Verner Parsberg og Laurids Vilsen i Årup anlangende hvis stedsmålsbrev, Laurids Vilsen har på Vilsted korntiende og kvittans, at han årligt har ydet samme tiende og afgift, som han ikke ville lægge i rette, og Peder Selgensen alligevel har fundet ham kvit derfor. efter skudsmål blev samme sag opsat til næste landsting efter pinsedag førstkommende.

(151)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 24/3 sidst forleden vidnet har anlangende hvis slagsmål og bordag, som skulle være sket i Tøttrup 9/3 sidst forleden imellem KM tjener Christen Christensen i Skivum og Tomas Nielsen og Christen Nielsen i Tøttrup, hvilke vidner ikke stemmer overens, og Christen Nielsen i Tøttrup og hans mor Kirsten Nielsdatter sst er vildige, idet han selv har med været i samme bordag. efter skudsmål blev samme sag opsat til næste landsting efter pinsedag.

(152)

** mester Henrik Nielsen i Selde sognepræst sst og hr Jacob Jacobsen i Nykøbing med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Jensen i Klotrup for en dom, han til Rinds herreds ting 12/2 1616 forhvervet har anlangende nogen gæld, han salig mester Niels efter hans restants og register skyldig skulle være for resterende tiende for 15-16 år siden. så mødte Jens Andersen i Klotrup på hans far Anders Jensens vegne og fremlagde samme dom, hvori Anders Jensen blev kvitfundet for samme gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, og den anden efter samme uendelige dom findes at være funderet, da bør begge domme ingen magt at have, og sagen til herredsting igen at komme.

(153)

** Niels Lauridsen i Tostrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 28/4 sidst forleden vidnet har anlangende nogen skændsord, som skulle være faldet imellem Niels Lauridsen og Jens Sørensen i Tostrup på påskedag, da de gik fra kirken, at Jens Sørensens hund tog livet af hans fæmon. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Lauridsen ikke samme ord for ting og dom har haft og da straks tingsvidne efter taget, og som han i dag benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det kan komme Niels Lauridsen til nogen forhindring.

(154)

** Christen Sørensen i Jelstrup havde stævnet Anders Christensen i ---- for en uendelig dom, han til Års herreds ting 6/3 dømt har, i hvilken han har tildømt Jesper Jensen i Sønderup den arv, som faldt i Hobro efter hans søster Anne Jensdatter indtil så længe, at der kom nærmere arvinger, og nu er kommet skrivelse fra København fra KM mundkok Simon Lange, at han har et datterbarn hos sig Geske Christensdatter, som han er værge for, som er Anne Jensdatters sønnebarn og mener at hun bør tage arv i fars sted. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, og Christen Sørensen vil bevise Anne Andersdatter andre arvinger end Jesper Jensen at have, da fandt dommerne samme sag til herredsting igen at komme.

(156)

** Maren Nielsdatter i Torup på sine egne og sine to børn Niels Gundesen og Maren Gundesdatter deres vegne havde stævnet Anders Pedersen i Torup for æskningsvidner, han til Rinds herreds ting 12/5 sidst forleden forhvervet har, anlangende han der at have æsket efter salig Gunde Ibsen i Torup pending og andet, og Maren Nielsdatter mente ikke hendes husbond var ham noget skyldig. ligeledes havde hun stævnet Christen Pedersen ---- i København født i Sundstrup for et æskningsvidne, han i lige måde har forhvervet anlangende hvis efterskrevne, som Gunde Ibsen for ham havde haft under værgemål i hans umyndige år. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Pedersen og Christen Pedersen ikke fremlægger brev segl eller nøjagtigt bevis på sådan pending boskab varer og afgift, som førnævnte æskningsvidne pålyder, da fandt dommerne samme æskningsvidne ingen magt at have.

(158)

21/6 1617.

** Tomas Knudsen i Trige havde hidkaldt sandemænd af øster Lisbjerg herred selv at udlægge Anders Knudsen i Mejlby hans bane, som blev dræbt, og fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg herreds ting 21/5, hvor efterskrevne vidnede at sankt Volborg aften sidst forleden, da Laurids Christensen Smed i Todbjerg og Anders Knudsen Spillemand var til hobe i Mejlby, og da forligtes de som brødre og venner, men da folk gik hjem, og det var noget mørkt, da ville Laurids Smed støde døren i med et værge, hvor balgen var sønder, og da kom Anders Spillemand i vejen. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde samme gerning af Laurids Smed at være sket af våde og vanlykke og derfor svor ham manddød over og til hans fred for Anders Knudsens død.

(159)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads

herred at udlægge Niels Pedersen i Kolpensig hans bane, som skal være ihjelslået af et træ i Virklund skov og fremlagde et tingsvidne af Vrads herreds ting 11/6 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Virklund skov for at vælte to ege, og idet samme træ ville falde, råbte de to karle, som huggede, at de skulle forvare dem for samme træ, så det ikke skulle falde på dem, så løb de til side, og der de så til, da lå Niels Pedersen under samme træ. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Niels Pedersen af våde og vanlykke af førnævnte træ at være ihjelslået.

(160)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlægge Peder Jepsen i Elkær hans bane, som er dødfundet i Grågård sø, og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Lysgård herreds ting 2/7 dette år, hvor efterskrevne synsmænd hjemlede, at de havde ikke kunnet se nogen synsgerning på Peder Jepsen, men syntes, at hans øg var blevet løbsk og var løbet i søen og der omkommet både øg og mand. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Peder Jepsen af våde og vanlykke i samme sø at være draget og omkommet.

(161)

** Eske Brock til Estrup KM befalingsmand på Dronningborg havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred hærværk at sværge over Peder Christensen Lavrbjerg i Bjerregrav for Mads Ibsens kålgårdsdør sst, han har sønderbrudt, og fremlagde et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting 3/7 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at de så Peder Christensen løb efter Peder, som tjener mester Adser sst, ind i Mads Ibsens kålgård, og derved stødte han samme dør ned, så den faldt ind i salset. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Peder Christensen Lavrbjerg hærværk over.

(162)

** Villum Hansen borger og indvåner i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til Randers byting 30/9 sidst forleden dømt har imellem ham og Jens Hansen Bay sst anlangende 600 rigsdaler, Jens Bay er ham skyldig, som han efter hans håndskrift vil betale med rede pending og ingen andre varer, hvilket Søren Jensen ikke har anseet men tildømt Jens Bay at rette for sig med penge og andre varer. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til Randers byting igen at komme.

(163)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Peder Nielsen i Farre for gårdfred han til Gern herreds ting 12/4 nærværende år er oversvoret, for han overfaldt herredsfoged Jesper Pedersen, da han var i hans gård for at gøre udlæg. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Peder Nielsen at være gårdfred oversvoret, som findes 40 marks sag at være, og 6 ugers dag og mere siden forløbet er, og ikke han har bødet sat eller rettet for sig, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Peder Nielsen at fare som andre fredløse mænd.

(164)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballe havde stævnet Niels Lauridsen borger i Horsens for et skøde, som han skal have forhvervet til Horsens byting 18/2 sidst forleden, som Carl Lauridsen i Vrigsted har gjort ham for en gård i Horsens by, som han arvede og købte af hans

medarvinger efter salig Iver Hansen, som boede og døde i Horsens. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Carl Lauridsen at have været delt, da han Niels Lauridsen samme skøde gjort har, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være, og efterdi bemeldte købe eller pantebrev og tingsvidne ikke nu fremlægges, bør de ingen magt at have indtil de bliver stævnet på ny.

(166)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Maren Sørensdatter i Balle, anden Maren Sørensdatter Christen Lauridsens hustru sst og Christen Lauridsen selv for et vidne, de til Hids herreds ting 8/4 nærværende år vidnet har anlangende et barn Jacob Lauridsen, som skal have fanget sin bane til sin død i Niels ---- gård i Balle af et får, som skulle have skudt samme barn i en kedelfuld hed såd, som stod på salsgulvet, og formente samme deres vidne vildigt at være, eftersom de er samme barns nære slægt og forældre. dernæst blev fremlagt samme tingsvidne og derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesbyrd nu er mødt og med helgens ed og oprakte fingre været deres vidne bestendig, og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme og kunne ikke finde nogen årsag sandemænd for samme deres ed og tov at fælde.

(168)

** fru Hilleborg Då salig Jørgen Skrams til Tjele havde stævnet efterskrevne, for de til Hornum herreds ting har svoret en hendes tjenere Sinnet Christensdatter væverkone i Brasted kirkenævn over for trolddomssager. sagen blev opsat til i dag måned.

(169)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup KM befalingsmand på Skanderborg på egne og hustrus vegne lod afsige arv og gæld efter hendes salig bror, som døde 11/5 1617.

** Mandrup Parsberg til Hagsholm KM befalingsmand på Ålborg på KM tjener Christen Christensen i Skivum hans vegne og Niels Christensen i Sønderup på sine egne vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne, der iblandt Tomas Nielsens bror Christen Nielsen for vidner, de til Hornum herreds ting 24/3 sidst forleden vidnet har anlangende bordag i Tøttrup, og de havde seet, Niels Christensen Bonde og hans bror Christen Christensen komme efter Tomas Nielsen i Tøttrup og Niels Bonde havde slået ham med en økse, hvorfor han er husfred og gårdfred oversvoret, for de havde uførmet Christen Jensen i Tøttrup hans gæster. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd er mødt og med helgens ed og oprakte fingre var samme deres vidne bestendig, som med synsvidne bekræftes gerningen at være sket, og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidne syn sigtelse og klage at sige eller magtesløs dømme, og efterdi recessen formaner husfred og gårdfred at være, når nogen med oplagt råd kommer til gårde og uførmer husbond hans hustru eller gæster, og da det ikke for dommerne er bevist, da fandt dommerne Niels Christensen og Christen Christensen af samme husfreds og gårdfreds tov kvit at være.

(174)

** Peder Pedersen i Ejstrup havde stævnet Søren Christensen sst for et vidne, han til Nørhald herreds ting forhvervet har, som hans hustru Anne Jensdatter med ham vidnet har, at Peder

Pedersen med en økse i hånden og andre løb efter Søren Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensens egen hustru har vidnet samme vidne, og i så måde vildig, og tilmed et een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom at der bør nogen magt at have, og efterdi førnævnte klage ikke gøres bevisligt, bør det ikke at komme Peder Pedersen til hinder eller skade.

(176)

** Søren Christensen i Ejstrup havde stævnet Peder Pedersen sst for en klage, han 13/5 sidst forleden skal have klaget på Nørhald herreds ting, at Søren Christensen skulle have givet ham mange onde ord og æsket ham ud med en fork. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesbyrd ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne dem for hjemsiddelse og uhørsom hver til deres 3 marks fald og deres vidne så vel som førnævnte klage ingen magt at have.

(178)

** Mette Jensdatter i Termestrup med en opsættelse af landstinget 24/3 sidst forleden havde stævnet Rasmus Jensen i Søby, for han 31/3 sidst forleden selvtolvte har frasvoret sig et være hendes barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Jensdatter har beskyldt Rasmus Jensen for hendes barnefar, og han derimod selvtolvte har givet sin lov og værn sig deri uskyldig at være, og intet bevis fremlægges, med hvilket samme lov rykkes og tilbagedrives kan, da vidste dommerne ikke imod førnævnte lov at sige eller magtesløs dømme, men fandt Mette Jensdatters beskyldning derimod ingen magt at have.

(181)

** Terkild Sørensen i Termestrup havde stævnet Jens Christensen i Tustrup herredsfoged i Sønderhald herred, for han 12/5 sidst forleden har fradømt Mette Jensdatter i Termestrup hendes lov og værn, som hun har tilbudt i 3 ting tilforn at ville ædle og drive med 24 lovsmænd imod Rasmus Jensen i Søby, så at han er hendes rette barnefar, som hun har sigtet ham for. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som den udømt var, og hvem videre påskader da indstævne sig samme sag igen til herredsting.

(182)

5/7 1617.

** Christen Pedersen i Hvam havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 23/6 sidst forleden vidnet har anlangende nogen ord, Christen Pedersen skulle have haft i Hvam kirke til Kirsten Keldsdatter i Hvam, at hun skulle have troldet ham 25 heste og øg ihjel. da efterdi de gode landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

** Falk Lykke til Skovgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørherreds ting 14/4 sidst forleden vidnet har anlangende et skovskifte, som er skiftet Falk Lykke til i søskendeskifte. da efterdi de gode landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(183)

19/7 1617.

** Hans Skram til Ristrup havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Jens Nielsen Østergård i Lading for Niels Pedersen i Skjoldelev, han ihjelslog og først fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 26/6 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Jens Nielsen og Niels Pedersen kom i slagsmål med en fork og en vognkæp, men siden blev forligt om samme bordag. dernæst blev fremlagt hr Niels Torup præst i Lading hans brev, at da han meddelte Niels Pedersen det hellige sakramente, da klagede han på ingen, som var skyld i hans skrøbelighed. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Jens Nielsen manddød over og til hans fred for Niels Pedersen han ihjelslog.

(185)

** Just Høg til Bjørnholm havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Jørgen Sørensen i Davgård for Christen Mikkelsen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hatting herreds ting 4/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Christen Mikkelsen huggede til Jørgen Sørensen sst med en økse, før Jørgen Sørensen gjorde ham de sår og skade, han fik sin død af. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Jørgen Sørensen manddød over og til hans fred for Christen Mikkelsen, han ihjelslog.

(186)

** Søren Christensen i Fløjstrup havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Tomas Mikkelsen, som tjente i Hørning, for hans bror Peder Christensen, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 7/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at da Niels Rasmussen i Hørning og Tomas Mikkelsen blev uens med hverandre, så kom Peder Christensen imellem og ville de skulle forliges, og da fik han hans skade. dernæst gjorde sandemænd deres ed og eftersom de selv sandhed har udspurgt samme gerning af våde at være sket svor de Tomas Mikkelsen manddød over og til hans fred for Peder Christensens død.

(187)

** Christen Pedersen i Borup havde hidkaldt sandemænd af Års herred manddød at sværge over Anders Pedersen i Borup, for Christen Pedersens bror Niels Jørgensen sst han ihjelslog og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Års herreds ting 24/6, hvori efterskrevne vidnede, at da Anders Pedersen og Laurids Pedersen var i slagsmål da, skilte Niels Jørgensen dem ad, og da sagde Niels Pedersen til ham, vil du ikke unde ham det, så skal du selv få det, og gav ham 4 knivslag i hans bryst. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Anders Pedersen manddød over og fra hans fred, for Niels Jørgensen han ihjelslog

(188)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlægge Hans Christoffersen hans bane, som er dødfundet ved Holms mølleå og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 14/7 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på en lille dreng Hans Christoffersen, som gik der i herredet med en lille pige Maren Christoffersdatter at tigge i Guds navn. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Hans Christoffersen af våde og vanlykke i samme å at være druknet og det ham til bane og livs lagt.

(189)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred til at udlægge et barn Johanne Rasmusdatter hendes bane og fremlagde et tingsvidne af Framlev herreds ting 16/7 dette år, hvor Rasmus Sørensen hyrde i Stjær gav last og klage, at Stjær bytyr havde stukket hans barn. dernæst gjorde sandemænd deres ed og som de bekendte dem selv samme barn at have beseet at det var stukket i den højre lår og ilde medfaret udlagde de førnævnte tyr at være Johanne Rasmusdatters bane.

** Poul Pedersen i Troelstrup havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred at udlægge hans barn Peder Poulsens bane, som er dødfundet på Troelstrup gade og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 1/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så at Oluf Nielsen i Troelstrup hans sortebrune ganger slog Peder Poulsen ihjel, da den gik løs på gaden. dernæst gjorde sandemænd deres ed og efter førnævnte vidner, og som de selv sanden har udspurgt, udlagde de førnævnte ganger at være Peder Poulsens bane.

(191)

** Ove Jensen i Løgstør havde stævnet Laurids Tuesen sst, for han til Løgstør birketing, da han sad i fogdens sted, har dømt imellem Ove Jensen og Søren Jørgensen ridefoged til ---- i hvilken dom han har tildømt Søren Jørgensen den jord, som Ove Jensens hus påstår, uanseet Ove Jensen har sted og fæst samme jord af Palle Rodsteen. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som den udømt var, og den dele derefter drevet er ingen magt at have, men sagen til birketing ved endelig dom at ordeles.

(192)

** Jørgen Jensen og hans bror Niels Jensen i ----strup havde stævnet Jens Lauridsen borger i Ebeltoft for 140 daler, han var dem skyldig og derfor pantsat dem en gård i Ebeltoft, som var dem tildømt at følge som ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Lauridsen ikke er mødt men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne førnævnte herredstingsdom ved sin fuldmagt at være.

(194)

** fru Hilleborg Då salig Jørgen Skrams til Tjele havde stævnet efterskrevne, for de til Hornum herreds ting har svoret en hendes tjenere Sinnet Christensdatter vævekone i Brasted kirkenævn over for trolddomssager, som hun selv har bekendt, og fremlagde tingsvidner af Hornum herreds ting, hvor efterskrevne vidnede om Sinnet Christensdatter hendes mand Christen Pedersen og hendes datter Anne Iversdatter. derefter blev afsagt, så efter Sinnet Christensdatter har lovet folk ondt, som dem på deres fæmon at være vederfaret, og hun i fængslet har begæret forgift til sig, og slig hendes gerninger og onde bedrifter med præstemænds kundskab bekræftes, og nævninge derfor har Sinnet Christensdatter kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed at kunne fælde.

(202)

** Niels Moesgård borger i Århus på hans husbonds vegne havde stævnet Peder Jonsen i Kongsgård herredsfoged i Mols herred for en dom, han til Mols herreds ting 14/6 dømt har og fradømt ham fra hvis æskning, han på sin husbonds vegne ville begære over fru Ellen Rostrup for hvis pending, hun er salig Keld Brockenhuuses arvinger skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(203)

** hr Laurids Jensen Trane sognepræst i Mariager havde stævnet Jørgen Nielsen borger sst for to klager, han på ham til Mariager byting forhvervet har, at hr Laurids er kommet i hans hus at ransage efter noget gods, og ligeledes havde stævnet Jørgen Nielsens hustru Kirsten Jensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Jacobsdatter selv har bedt hr Laurids bese samme skrin, om der var noget deri, som ham tilhørte, og Kirsten Jensdatters vidne er vildigt, da fandt dommerne samme klage og vidne ikke at komme hr Laurids Trane til nogen forhindring.

(205)

** Jørgen Skeel til Sostrup havde stævnet kirkenævninge i Todbjerg sogn, for de til øster Lisbjerg herreds ting 25/6 sidst forleden skal have svoret Peder Rasmussens hustru Bodil Ibsdatter Hovens i Grøttrup kirkenævn over for trolddomskunst og spøgeri og fremlagde tingsvidner af samme ting, Rosenholm birketing samt Torsager birketing, hvori efterskrevne vidnede, at hun over 20 år har været berygtet for en skarp troldkvinde, og blev fremlagt hr Niels Rasmussen i Todbjerg hans underskrevne kundskab, at han ofte havde advaret hende i skriftemål. Hans Mikkelsen i Kolind og hans hustru Kirsten Rasmusdatter, Peder Ibsen i Egå og hans bror Jens Ibsen som var i Randers, Niels Lauridsen i Hornslet og hans hustru Anne Rasmusdatter, Albret Glarmester i Hornslet og hans hustru Anne Albrets vidnede om hendes trolddomsgerninger. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Bodil Ibsdatter at have lovet folk ondt og det dem at være vederfaret, og hun selv har tilstået, at have forgjort mælk, og af en anden troldkvinde Karen Føvting at være udlagt, og Christen Sørensen har lagt hans hånd på hende og sigtet hende for en vitterlig troldkvinde, hvorfor nævninge har svoret hende kirkenævn over, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(219)

2/8 1617.

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred til at udlægge Maren Nielsdatter i Ebstrup hendes bane og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 15/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Christen Nielsens stue i Ebstrup, og da ville Maren Nielsdatter bære noget op på loftet og gik ind i buret, og da de hørte hun gav sig, løb de derind, og da lå hun på gulvet ved siden af stigen. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Maren Nielsdatter af våde og vanlykke at være nedfaldet af førnævnte stige og deraf fanget sin død.

(221)

** Hans Skram til Ristrup havde stævnet jomfru Helvig Ulfeld og jomfru Kirsten Ulfeld til

Østergård for et vidne, de 17/7 sidst forleden til Ning herreds ting har ladet forhverve om nogen stolestader i Tulstrup kirke, som hans tjener Jens Ibsen skulle have samtykket at måtte skiftes, skønt han ingen fuldmagt dertil havde haft, og i lige måde efterskrevne Tulstrup sognemænd havde samtykket. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om stolestader og ikke bevises, herredsprovsten med sognepræsten og bedste sognemænd at have overværet, da førnævnte forhandling skal være gjort om førnævnte stolestade, da kunne dommerne ikke kende førnævnte vidne så noksom, at det kunne forhindre provsten præsten med de 7 fornemste sognemænd enhver sit bekvemme stolestade i kirken at udvise.

(222)

** Hans Jensen i Ålsrode havde stævnet Rasmus Pedersen herredsfoged i Sønderherred for en dom, han 19/11 sidst forleden til Sønderherreds ting dømt har og tildømt Hans Jensen at dele og skifte med Maren Anderses i Ebeltoft hvis arv, hende kunne tilkomme efter Hans Jensens salig hustru Bodil Jensdatter efter et landstings udlæg, som han ville efterkomme, om hun ville stå til rette med hendes anpart af hvis gæld, han og hans hustru var bortskyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Anderses og hendes søn Jens Andersen Molbo ikke er mødt med samme dom men dem som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme herredstingsdom magtesløs at være og ikke at komme Hans Jensen til nogen forhindring.

(223)

** Peder Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Bertel Nielsen markvogter i Gern for en klage og beskyldning, han til Tvilum birketing 17/3 sidst forleden skal have klaget og beskyldt Peder Andersen, at han skulle have jaget ham på ilden, stødt ham og gjort ham skade på hans hånd. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte klage og syn ikke med nogen vidnesbyrd bestyrkes Peder Andersen Bertel Markvogter nogen skade at have gjort, og ikke bevises noget vidne klage eller syn for sandemændene at være i rette lagt, da kunne dommerne ikke kende bemeldte klage,, syn og sandemandsed så noksom, at de bør at komme Peder Andersen til nogen forhindring.

(226)

** Peder Grøn født i Hoved havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred, for han 3/10 1604 ikke har villet meddele Peder Grøn sin skriftlige stævning, og desuden for han til Vor herreds ting 18/6 dette år har kvitfundet Sejer Pedersen i Kattrup for hvis gæld, han og hans kvinde er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Grøn ikke beviser sig nogen stævning af Christen Frost at have begæret, og ikke bevises nogen varselsmand at have hos inden tinge tilstede, som har hjemlet varsel over Sejer Pedersen, og fogden derfor ikke har vidst at stede høring over Sejer Pedersen, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(227)

** Hans Skram til Ristrup havde stævnet jomfru Helvig og jomfru Kirsten til Østergård for et vidne, de 17/6 sidst forleden til Ning herreds ting har ladet forhverve, som hr Christoffer Andersen præst i Astrup med flere vidnet har, at da fru Ellen Rostrup kom til Pederstrup hovgård, da stod hun i stolen i Tulstrup kirke hos jomfru Helvig Ulfeld og jomfru Kirsten Ulfeld. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Skram formener førnævnte vidner videre i sagen at være vitterligt, end som de vidnet har, da

fandt dommerne dem til herredsting at komme og der at vidne, hvis de kan gøre lovligt og med rette.

(228)

** Mads Madsen forrige delefoged i Truust med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Hans Gremersen på Silkeborg for en seddel, han skulle have bekommet, og derefter beskyldt Mads Madsen for at skulle have fordulgt KM sager og ikke tjent så trolig, som han burde. derefter blev afsagt, så efterdi samme seddel ikke befindes at være underskrevet eller forseglet og ikke bevises Mads Madsen nogen bøder efter samme seddel at have udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme seddel så nøjagtig, at den bør at komme Mads Madsen til nogen forhindring, men efterdi Mads Madsen er sigtet for samme seddel at have skrevet, og han det vedgår, da vidste dommerne ikke imod samme sigtelse at sige, men efterdi førnævnte birketingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og samme dele ingen magt at have.

(231)

** Tue Jacobsen i Skive på sine egne og på Tomas Nielsen og Knud Hansen borger i Nykøbing deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Gregers Tomasen foged på Bjørnsholm for et vold, han 27/6 til Ål birketing forhvervet har over dem, for de er inddraget på Livland og der i skoven i dalen hugget bådstager og ført til deres skib. derefter blev afsagt, så efterdi sandemænd ikke inden 6 ugers dag har gjort deres ed og tov, og vidnerne ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed og vidner så noksom, at de kan komme Tue Jacobsen Tomas Nielsen og Knud Hansen til nogen forhindring.

(233)

** Rasmus Christensen i Sejling havde stævnet Christen Nielsen sst for et delevidne, han til 4.ting 24/6 sidst forleden har fremlagt med hr Mikkels fuldmagt i Sejling for videpenge og byg, han for 8 år siden skal være skrevet for på hr Mikkels videstævne. derefter blev afsagt, så efterdi kun een person til tinge har forkyndt samme varsel for førnævnte dele, da kunne dommerne ikke kende det varsel noksom, og den dele ingen magt at have.

(234)

** Laurids Jacobsen foged på Palstrup havde stævnet Maren Pedersdatter forrige præstekvinde i Højbjerg, for hun for kort tid siden skulle have beskyldt ham for hendes barnefar, endog hun i hendes barnefødsel skulle have beskyldt en anden derfor, og hr Anders Nielsen forrige præst i Højbjerg havde stævnet Laurids Jacobsen med en uendelig dom, han har forhvervet med vrang undervisning. derefter blev afsagt, så efterdi samme beskyldningsvidne ikke nu fremlægges, da fandt dommerne det magtesløs, indtil hvem der har deri at sige stævner på ny.

(235)

** Rasmus Madsen i Kielsgård havde stævnet Anders Stenhugger i Århus og efterskrevne i Ry for et vidne, de til Ry birketing 22/5 sidst forleden vidnet har anlangende det drab og bordag, som skete i Ry kirke, at Anders Gertsen i Ry ikke skulle have været i kirken den tid. sammeledes havde han stævnet Jens Jonsen i Ry mølle, som er Anders Gertsens svoger. derefter blev afsagt, så efterdi

førnævnte vidnesbyrd nu er mødt og er deres vidne bestendig, og de med hinanden bestyrkes, og ingen vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, og efterdi intet bevis fremlægges, at Anders Gertsen har med været, da Anders Hytter har bekommet sin skade, og nævningene derfor har Anders Gertsen for åråd kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(238)

** Christen Rasmussen i Søby på sine egne og sin søster Tyra Rasmusdatters vegne havde stævnet Rasmus Nielsen i Albøge for et lovbudsvidne, han til Sønderherreds ting 9/2 1613 forhvervet har, anlangende han på Karen Pallesdatter i Rønde hendes vegne skulle have lovbudt den lod og anpart, som hun skal være tilfaldet i den gård i Glatved, Amdi Pallesen fradøde, og som Rasmus Amdisen iboer, så og i den gård i Søby, Niels Andersen iboer, hvilket lovbud skulle være sket i Christen Rasmussens umyndige år, og hverken han eller hans lovværge har derfor fået varsel. dernæst blev fremlagt samme lovbud og skøde dateret 16/2 1613, hvormed Karen Pallesdatter skødede til Rasmus Amdisen ovennævnte anparter, og derefter et tingsvidne af samme ting 2/10 1610, hvori Rasmus Amdisen tilspurgte Niels Andersen i Søby, om han har andre adkomster eller breve, hvormed han på sine egne sin hustrus og stedbørns vegne kunne tilholde dem den selvejer bondegård i Søby, han nu påboer, hvorefter blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 4/12 1599, hvori efterskrevne vidnede, at de var på Albøge kirkegård og forligte Niels Andersen i Søby og Niels Sørensen i Fuglsang på sin afgangne bror Rasmus Sørensen i Søby hans børns vegne i så måde, at Niels Andersen med sin hustru Anne Christensdatter skal nyde bruge og beholde den gård i Søby, som salig Rasmus Sørensen iboede, og Niels Andersen nu iboer i 24 år. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Rasmussen og hans søster ikke for førnævnte lovbud har fået varsel, da fandt dommerne samme lovbudsvidne og skøde magtesløs at være.

(242)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Isgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen Rug i Todslev Poul Sørensen i Tostrup og Niels Lauridsen i Marie Magdalene, for de 7/8 1615 til Sønderhald herreds ting er tyveran oversvoret for gods, de i mørke og mulm har flyttet. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med tingsvidne Jens Sørensen Poul Sørensen og Niels Lauridsen at være tyveran oversvoret og igæld og tvigæld og kongens ret af dem æsket og fordret er, og de dog dem --- ikke udlæg at ville gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end loven deri at følge, og Jens Sørensen Poul Sørensen og Niels Lauridsen at være formeldt på deres hals, som de var taget ved tyveriet.

(244)

16/8 1617.

** Henrik Bille til Tirsbæk havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Vinter Hyrde i Hedensted for Peder Rasmussen hyrde i Assendrup, han ihjelslog og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Hatting herreds ting 14/7 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussen hyrde kom og spurgte efter Vinter Hyrde, og dersom han fandt ham, da skulle det spørges inden aften, og da han kom til Vinter Hyrde, slog han til ham med en kniv, og Vinter Hyrde bad ham, at han ville give ham hans liv og var han samme tid nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Vinter Madsen hyrde manddød over og til hans fred for Peder

Rasmussen hyrde, han ihjelslog.

(245)

** Jørgen Olufsen borger og rådmand i Ålborg havde stævnet Hans Tiedke barnfødt i Flensborg, for han til Horsens byting har offentligt beskyldt ham for en offentlig skælm og Guds ords foragter. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke nu var tilstede, blev samme sag opsat til i dag måned.

** Knud Gyldenstjerne til Ågård havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred at udlægge Jørgen Rasmussen, som blev ihjelslået i Højby, hans bane og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Bjerre herred 21/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Peder Rasmussen kom til Tomas Pedersen og Søren Poulsen i Højrup med en stav i sin hånd, som Jørgen Poulsen tog fra ham og slog ham omkuld, hvorefter Tomas Pedersen huggede ham i sit hoved med et værge. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Tomas Pedersen at være Jørgen Rasmussens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(247)

** Jørgen Skeel til Sostrup havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herreds ting manddød at sværge over Maren Madsdatter for Jens Madsen soldat, hun ihjelslog. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Maren Madsdatter manddød over og fra hendes fred for Jens Madsen, hun ihjelslog, eftersom de selv derom har udspurgt, og hun for sagen er bortrømt.

** Johan Markorsen i Århus havde stævnet hr Torn Olufsen sognepræst i Ry for et vidne, han til Ry birketing 12/6 1616 vidnet har efter et vildt og forbistret menneske. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(248)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup befalingsmand på Lundenæs havde stævnet 24 mænd for et vidne, de på Feldballe birketing 9/1 1613 vidnet har om Johanne Rasmusdatter Jens Tuesens hustru i Koed om rygte og tidende trolddomssag anlangende, hende til gavn og bedste og befrielse for trolddomssag, hvilket deres vidne han formener ikke sanddru og ret at være. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(249)

** Verner Parsberg til Sandbygård på hans tjener Anders Vinter i Næsborg hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 24/7 sidst med Niels Pedersen i Nørgård og hans søn Jens Nielsen sst vidnet har, at Jens Nielsen ikke truede eller talte til Anders Vinter i hans eng. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(250)

** Jørgen Skeel til Sostrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/7 sidst forleden til Rougsø herreds ting vidnet har anlangende den trætte som sig begiver imellem Falk Lykke til Skovgård og Jørgen Skeel om et skovskifte, at det skulle have ligget til Skovgård. så efterdi de gode

mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(251)

** fru Birgitte Brahe ? til ---- havde stævnet Jens Svendsen i Testrup, for han har ladet hendes tjener Peder Lauridsen Torup i Nibe til Nibe birketing manddød oversværge og fra hans fred, hvilket hun formener ikke så lovligt at være drevet, idet vidnerne ikke stemmer overens. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

** Christen Andersen i Kornum ? havde stævnet Laurids Madsen sst for nogen ord, han skulle have ham tilsagt på Vår fruerstue i Jørgen Ernst Worm og fru Anne Due deres påhørelse, som skal være hans ære, gode rygte og navn for nær. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(252)

30/8 1617.

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Christen Ågesen præst til Koed og Nimtofte sogne med flere, for de med deres brev og segl har understået dem at ville erklære Johanne Rasmusdatter Jens Rasmussens hustru i Koed for trolddomssag, uanseet Ulrik Sandberg tilforn har ladet forhverve vidner over hende. derefter blev fremlagt samme brev, hvori underskrevne bekender, at de ikke har seet eller fornemmet noget uærligt med Johanne Rasmusdatter, førend hende nogen snak og tale påsiges, hvad sandingen derom er må Gud kende og dømme, dateret Nimtofte 11/6 1613. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesmænd ikke har vidnet med oprakte fingre og helgens ed, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(254)

** Jørgen Skeel til Sostrup befalingsmand på Kalø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, som mindes op til 64 år, for et vidne, de 17/7 sidst forleden til Rougsø herreds ting vidnet har anlangende de træer og ejendom i den trætte imellem Falk Lykke til Skovgård og Jørgen Skeel om det skovskifte, som skulle have ligget til Skovgård i mange år uden al klage. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de har givet varsel for førnævnte vidne, og vidnesmænd dog har vidnet om samme skovskifte, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(258)

** Falk Lykke til Skovgård befalingsmand over Christianopels len med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørherreds ting 24/4 vidnet har anlangende et skovskifte, som er skiftet til Falk Lykke i søskendeskifte. derefter blev afsagt, så efterdi Falk Lykke befindes at være udenlands på Christianopel og der sst holder hus og ikke med 6 ugers varsel at være stævnet, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidner og dom så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(262)

** Verner Parsberg til Sandbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet synsmænd for et syn og hjemmel, de til Slet herreds ting 7/8 sidst forleden har hjemlet på 3 agre, hvori skulle være gjort skade for 4 læs hø. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Vinter ikke har fået varsel for hvilken dag, synsmænd skulle være på åstederne, og vidnesbyrd ikke har vidnet hvilken enkende dag og tid, de skulle have seet Anders Vinters fæmon i Niels Pedersens korn, da fandt dommerne samme synsvidne og vidnesbyrdsvidne ingen magt at have.

(264)

** Verner Parsberg til Sandbygård på hans tjener Anders Sørensen Vinter i Næsborg hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 24/7 med Niels Pedersen i Nørgård og hans søn Jens Nielsen vidnet har imod 3 sandfærdige vidnesbyrd, som tilforn har vidnet i samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen ikke er bestendig de ord, førnævnte vidne pålyder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme vidne bør jo magtesløs at være.

(268)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet ung Jens Elbæk i Hvanstrup og Byrial Jensen sst for et skudsmål, de 2/8 til Gislum herreds ting imod ham gjort har på Jens Elbæk og hans søns Niels Jensens vegne i Hvanstrup. derefter blev afsagt, så efterdi skudsmålsmænd med helgens ed og oprakte fingre har gjort Jens Elbæk og Niels Jensen deres skudsmål, at de var i deres husbonds lovlige forfald, og nu bevises, at de ikke i deres husbonds forfald har været, da fandt dommerne samme skudsmål usandfærdigt at være og derfor bør magtesløs at være, og førnævnte skudsmålsmænd derfor at straffes efter loven.

(270)

** Jens Nielsen Nejrup borger i Grenå havde stævnet Mikkel Pedersen Tirstrup borger sst for et stokkenævn, han havde i rette lagt på Grenå byting 28/7, som er udgået af samme byting dette år og 2/10 1587, hvori imellem linierne findes tilsat nogen ord, som han formener at være gjort i den mening Mikkel Pedersens hustru Anne Jensdatter for trolddomssag, hun er beskyldt for, at skulle komme hende til befrielse. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte ord, som findes i førnævnte stokkenævn imellem linierne indskrevet med en anden pen og blæk, end vidnet skrevet er, at være tegnet, og ikke samme vidne og tingbogen kommer overens, men samme ord i tingbogen er udelukket, da fandt dommerne samme stokkenævn magtesløs at være.

(271)

** Jørgen Kås til Gelskov havde stævnet Christen Ibsen borger i Århus anlangende et tingsvidne, som Jørgen Kåses fuldmægtig skal have forhvervet til Århus byting 24/7 sidst forleden indeholdende blandt andet, at Christen Ibsen på spørgsmål svarede, at registreringen efter salig Hans Albretsen blev gjort den dag, han blev begravet i Århus domkirke 7/1 1615, hvor arv og gæld blev afsagt og nøglen kastet på graven, endog Jørgen Kås formener sig at bevise, at samme præstemand skal være begravet 8/1 1615 efter domkirkens regnskabs lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Kåses ridefoged samme vidne taget og forhvervet har, og intet derimod fremlægges uden aleneste den ene dag at være forskrevet for den anden, som af forseelse skal være

sket, da vidste dommerne ikke samme vidne magtesløs at dømme.

(273)

** Jørgen Kås til Gelskov havde stævnet efterskrevne i Århus for et vidne, de til Århus byting 7/8 sidst forleden med Christen Ibsen forrige byfoged vidnet har anlangende registrering på afgangne hr Hans Albretsens bo og gods, for hvilken registrering skal være skrevet den dag, han blev begravet, og hvor arv og gæld efter ham blev forsvoret, og nøglen blev kastet på graven. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd udtrykkeligt har vidnet, hvorledes med samme registrering er handlet, og intet bevis fremlægges, med hvilket samme vidne kan tilbagedrives, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(276)

** ---- hans visse bud velagte mand Oluf Tordsen i Gammelgård havde stævnet efterskrevne åródsnævninge, for de til Ry birketing har Peder Bertelsen åråd oversvoret, for han skulle have med været i Ry kirke den tid, Anders Hytter blev dræbt. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte nævninge ikke samme deres ed og tov endelig svoret og gjort har, da fandt dommerne samme nævningsed ingen magt at have.

(277)

** Johan Markorsen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninge, som har oversvoret ham årådstov til Ry birketing 16/7 dette år, uanseet han ikke har fanget varsel derfor. derefter blev afsagt, så efterdi samme nævninge ikke endeligt deres ed og tov svoret og gjort har, tilmed ikke bevises, at Johan Markorsen noget varsel for samme deres ed at have fanget, da fandt dommerne samme nævningstov ingen magt at have.

(278)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Rasmussen i Koed for en uendelig dom, han for nogen tid siden til Viborg landsting skal have forhvervet, hvori nogen vidner Ulrik Sandberg over Jens Rasmussens hustru Johanne Rasmusdatter trolddomssag anlangende skal være magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(279)

** Verner Parsberg til Sandbygård havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred, for han 28/7 sidst forleden ikke ville stede hans fuldmægtig høring over efterskrevne mænd i Rind, for de forgangen vinter skal have brugt fiskeri efter helt for hans grund og ejendom, hvilket ikke bevistes. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(280)

** Søren Andersen Bonde i Tøstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet

samfrænder for den afsigelse, de skal have gjort imellem Søren Andersen og hans bror Ude Terkildsen i Tøstrup, hvori de har tillagt Ude Terkildsen 5 søsterlodder og Niels Bonde 4 søsterlodder, uanseet han har bevist for samfrænder, at han har videre lod deri. så mødte Terkild Udesen i Skiffard på hans far Ude Terkildsens vegne og fremlagde samme sandemandsbrev af Nørherreds ting 23/5 1611, hvori de havde lagt samme bondegård, som Ude Terkildsen og Søren Andersen iboer, for 9 søsterlodder. derefter blev afsagt, så efterdi samfrænder har sagt Niels Bonde og Ude Terkildsen imellem, Ude Terkildsen til 5 lodder og Niels Bonde til 4 lodder i samme gård efter skødes lydelse, men ikke i deres brev har ladet indføre nogen skøder eller breve, som de har efter sagt og kendt, så deraf kunne have været beregnet, hvor stor en lod enhver kunne have i samme gård, da fandt dommerne bemeldte samfrænders brev ejermands brev og herredstingsdom ingen magt at have, og sagen til samfrænder igen at komme og dem begge tvistige parter om samme bondeejendom imellem at sige.

(282)

** Niels Jensen i Ry havde stævnet efterskrevne nævninge i Ry, for de til Ry birketing har ham åråd oversvoret for Anders Hytters død, at han skulle have været i råd og gerning, der han omkom, hvilket han ved sin Gud og salighed benægter. derefter blev afsagt, så efterdi nævninge ikke endeligt har gjort deres ed og tov, tilmed ikke bevises Niels Jensen noget varsel for nævningseden at have fanget, da fandt dommerne samme nævningsed ingen magt at have.

(283)

** Christen Byrialsen i Plejlstrup havde stævnet efterskrevne for et syn, de 7/7 sidst forleden til Hornum herreds ting har afhjemlet, at den gård i Plejlstrup, som Christen Byrialsen iboer, skulle være forfalden på tømmer ler og tag for 11 daler. derefter blev afsagt, så efterdi bevises den ene af synsmændene at have været delt, da han og hans medbrødre afhjemlede førnævnte syn, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom og nøjagtigt, at det kan komme Christen Byrialsen til nogen forhindring.

(284)

** Christen Byrialsen i Plejlstrup havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg herredsfoged over Hornum herred for en dom, han til samme ting 4/8 sidst forleden dømt har og tildømt ham at lide tiltale for landgilde, som ikke skulle være ydet til rette tid. derefter blev afsagt, så efterdi forskrevne rest ikke til tilsagte tid skulle være ydet, hvilket Christen Byrialsen ikke har benægtet, og fogden derfor ikke har vidst andet, end Christian Byrialsen jo dermed har gjort uret og burde at stande til rette og lide tiltale, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(285)

** hr Morten Jensen sognepræst i Hellested sogn og provst i Stevns herred i Sjælland havde stævnet Christen Knudsen borger i Grenå, for han nogen tid forleden har bekommet fuldmagt at indfordre hans fædrene og mødrene arv i Jylland, hvorfor Christen Knudsen har opskrevet ham til en ganske stor omkostning og fortæring. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, bør den ikke længere magt at have, men om samme opskrift kost og tæring at pådømme indsatte dommerne til Grenå byting.

(286)

** Niels Madsen i Truust med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Rasmus Finsen i Gern for et vidne, han til Tvilum birketing 10/5 sidst forleden vidnet har, at Niels Madsen skulle have sagt, at Jens Christensen på Tvilum skal have bekommet 4 tønder byg for det års olden, hvilket Niels Madsen benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag for rigens ret er indkommet, da vidste dommerne dem ikke dommerne deri at være.

(287)

** Jens Jørgensen i Sjørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, for et synsvidne de til Ål birketing 2/5 afhjemlet har, at de havde været til syn på Vogn Lauridsen i Vesterfald, som havde givet last og klage på Jens Jørgensen i Sjørup, for han mange gange slog ham til jorden. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte syn og klage ikke med nogen nøjagtige vidnesbyrd befæstes, kunne dommerne ikke kende det så noksom og nøjagtig, at det kan komme Jens Jørgensen til nogen forhindring.

(289)

** Niels Jensen Remmer i Kalstrup havde stævnet efterskrevne for et syn og vurdering, de til Hornum herreds ting 7/7 sidst forleden afsagt har, Niels Jensens gård at være bygfældig for 60 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Remmer efter sit stedsmålsbrev inden 3 år skulle bygge og forbedre samme gård, og samme synsvidne efter bemeldte 3 års mål er taget, og Niels Remmer intet derimod fremlægger samme synsvidne med at rykke, da vidste dommerne ikke imod det at sige, og efterdi Niels Remmer efter samme synsvidne og sin egne forpligt er delt blevet, vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(291)

** Jens Sørensen i ---- havde stævnet Erik Nielsen i Burgårde herredsfoged i Tyrsting herred for et vidne, han til førnævnte ting 12/12 1615 udstedt har, hvori Jørgen Lauridsen i Ring og Jens Lauridsen i Nimdrup vidnede, at for 7 år siden var de med andre godtfolk i Hjortsvang, der Poul Albretsen i Ring blev trolovet med Inger Christensdatter, nuværende i Tønning, og siden har de tit og ofte budt hende ægteskab til på Jens Albretsens vegne og ville hjælpe dem til bo og væring øg fæ og hvis andet godt, de kunne afstedkomme, og formener samme vidne at være vildigt, idet de har vidnet med deres brorsøn ham til behjælpning, og ikke de har efterkommet hvis de lovet har. derefter blev afsagt, så efterdi Inger Christensdatter med hendes lovværge ikke har fanget varsel for samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(292)

** Hans Dyre til Boller på sine egne og på Iver Dyre til Hvidstedgård hans vegne havde stævnet jomfru Ingeborg Galt til Tolstrup for 500 rigsdaler efter hendes brevs indhold, og hun for samme pending til Vor herreds ting 15/1 er tildømt at lide æskning efter rigens ret, og nu æskede Jens Simonsen på Hans Dyre og Iver Dyre deres vegne af jomfru Ingeborg Galt i dag til Viborg landsting i lige måde som til herredsting æsket er.

(293)

** Søren Christensen i Ejstrup havde stævnet Peder Pedersen sst, for han har ladet ham fordele for en løgner. så mødte Peder Pedersen og fremlagde et tingsvidne af Nørhald herreds ting 13/5 dette år, hvori Søren Christensen sigtede ham og hans bror for at have lovet ham ondt. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Søren Christensen har sigtet Peder Pedersen og hans brødre at have lovet ham ondt på hans fæmon, og det skulle være ham vederfaret, og ikke slige hans ord har bevist men derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke Søren Christensen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(295)

13/9 1617.

** Niels Nielsen i Skelund havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred manddød at sværge over Peder Nielsen i Bælum for Christen Madsen, barnfødt i Bælum, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hellum herreds ting 11/8 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Christen Madsen kom flere gange i Peder Nielsens gård med et draget værge og æskede ham ud, for han ville hævne sig på ham, og Peder Nielsen kom ud med en fork og bad han flere gange gå hjem. så mødte Niels Nielsen i Skelund og gav last og klage på Peder Nielsen for Niels Nielsens bror Niels Madsen han desværre ihjelslog. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Peder Nielsen i Bælum manddød over og til hans fred for Christen Madsen, han ihjelslog, eftersom de selv sandingen derom havde udspurgt.

(297)

27/9 1617.

** Villum Worm og Søren Jensen rådmand i Århus havde stævnet mester Henrik Christensen i Tirstrup hr Gregers Hansen i Feldballe Niels Pallesen i Herst med flere for et stuebrev og kundskab, de har udgivet på en bekendelse, som Bodil Ibsdatter Hovens, som på Kalø slot for trolddomssag er anholdt, skal have gjort for dem 3/9 sidst forleden anlangende en bekendelse, som hun tilforn 24/8 i dannemænds nærværelse gjort har, hvori Villum Worm og Søren Jensen skal være angivet, at de skulle have nødet og tvunget Bodil Hovens at udlægge Maren Justdatter Hans Grønbæks hustru i Århus for trolddomssag. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag måned.

(298)

** Anders Nielsen i Lystrup havde stævnet Maren Jonsdatter Tomas Pedersens hustru i Ajstrup for efterskrevne 12 nævninge for de 5/8 sidst forleden til Gerlev Herreds ting har svoret hende et fuldt kirkenævn over for trolddomssag, som hun bedrevet har og fremlagde tingsvidner af Gerlev herreds ting og Mariager byting, hvori Anders Jensen i Lystrup og hans hustru Mette Sørensdatter hr Rasmus Jensen i Tørslev hr Niels Pedersen præst i Falslev vidnede om hendes trolddoms kunster, og hun berettede selv, at for 8 år siden blev hun bidt af en gal hund, og da blev hun brændt med Falslev kirkenøgle, at hun ikke skulle blive vild, for hun var hundebidt. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Maren Jonsdatter at have lovet Anders Nielsen ondt, og det ham på hans øg og fæmon er vederfaret, som han offentligt med pålagt hånd har sigtet hende for dem med trolddom at have forgjort, og hun har budt ham pending, og intet vidnesbyrd hun fremlægger sig ærligt og vel at

have skikket, og nævninge derefter har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(304)

** Jens Nielsen borger i Grenå med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne borgere sst for et kirkenævn, de var i taget over Anne Jensdatter Mikkel Tirstrups hustru sst og til Grenå byting 4/8 sidst forleden har hende kirkenævn oversvoret for trolddomssager, hun er beskyldt for og fremlagde tingsvidner af Grenå byting, hvori hr Terkild Pedersen forrige sognepræst i Grenå, med flere vidnede om hendes trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte tingsvidne efter Karen Føvtings ord indeholder udtrykkeligt om adskillig handel, Karen Føvting og Anne Jensdatter med hinanden beganget har, som Anne Jensdatter ikke benægter, og hende i langsommelig til et ondt trolddomsrygte har påhængt, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og bekendelse at sige eller magtesløs dømme, og efterdi Jens Nielsen har lagt sin hånd på Anne Jensdatters hoved og sigtet og vedkendt hende for en vitterlig troldkvinde, og efterdi nævninge derfor har hende kirkenævn oversvoret, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(309)

** Jørgen Kås til Gelskov med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet sandemænd i Års herred, for de nogen kort tid siden har fredløs svoret Niels Gregersen Bøssemager for Terkild Sørensen, han skal have dræbt. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemænd har været bevist Terkild Sørensen at have løbet i Niels Gregersens hus med en murhammer i hånden og truet ham om nattetide, før han fik sin bane, tilmed bevises Niels Gregersen at have haft sår og skade i hans mundkrog, som han har beskyldt Terkild Sørensen ham at have gjort, før han fik sit banesår, og sandemænd dog har svoret Niels Gregersen fra sin fred, da fandt dommerne samme sandemandsed ikke at komme Niels Gregersen på hans fredløsmål til nogen forhindring.

(311)

** Jens Hansen Bay borger i Randers havde stævnet Poul Nielsen rådmand sst, for han til Randers byting har ladet ham fordele anlangende nogen rede pending efter hans brevs lydelse, og han beklager sig, at han ikke skadesløst kan betale ham med rede penge. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges Jens Hansen Bays underskrevne brev og forpligt på førnævnte pending med sin rente, og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(312)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Niels Sørensen Jens Sørensen og Peder Rasmussen i Ørting for en benægtelse, de til Hads herreds ting 15/9 sidst forleden vidnet og gjort har anlangende en vogn, de havde taget fra Niels Pedersen i Ørting. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges tingsvidne Niels Sørensen Jens Sørensen Peder Rasmussen og Oluf Smed for tingsdom har bekendt, at de med var at tage samme vogn fra Søren Pedersen i Ørting, hvilket vidne med 12 mænds vidne befæstes, og Niels Sørensen Jens Sørensen og Peder Rasmussen dog med oprakte fingre og ed har benægtet dem ikke bemeldte ord at have haft, da kunne dommerne ikke kende samme 3 mænds benægtelse så sandfærdig, at det bør nogen magt at

have men fandt det magtesløs.

(313)

** Matias Holst tjenende Gunde Rostrup til Sjelle skovgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred, for at han 5/5 sidst forleden til Lysgård herreds ting skal have fradømt Christen Sørensen i Herskind 3.ting på Matias Holsts vegne til Laurids Jørgensen foged på Palstrup og forrige foged på Sjelle skovgård, for 10 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Gunde Rostrups kvittants til Laurids Jørgensen, hvori han bekender, at han har gjort regnskab for alt hvis dem kunne være imellem, og fogden derfor ikke har vidst at stede 3.ting over Laurids Jørgensen for samme 10 daler, da vidste dommerne ikke hans ulempe deri at være eller imod hans dom at sige.

(316)

** Peder Poulsen i Hammershøj havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 5/8 sidst forleden vidnet har, at Peder Poulsen skulle have slået med sten i Laurids Lauridsens gård i Hammershøj, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Peder Poulsen at have gjort Laurids Lauridsen nogen skade, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør at komme Peder Poulsen til nogen forhindring men fandt ham af det gårdfreds tov kvit at være.

(317)

** Jørgen Skeel til Sostrup KM befalingsmand på Kalø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rougsø herreds ting 17/7 sidst forleden vidnet har anlangende et skovskifte, som skulle have ligget til Skovgård. sagen blev opsat til i dag måned.

(318)

** Rasmus Smed i Hørning havde stævnet Jens Christensen i Tustrup foged til Sønderhald herreds ting for et vidne, han 7/7 sidst forleden til førnævnte ting havde forhvervet på Rasmus Smed anlangende nogen ord, han skulle have sagt til Germand Pedersen, hvilket han benægter. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(319)

** Gabriel Mouridsen borger i Mariager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 4/7 sidst forleden vidnet har Gabriel Mouridsens hustru anlangende, hvilket vidne i to uendelige domme er magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesfolk ikke er mødt men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Gabriel Mouridsens hustru til hinder eller skade.

(320)

** Just von Beck borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen Guldsmed borger i Århus, for han har ladet ham fordele efter efterskrevne register. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Just von Beck at have i hånd taget Niels Jensen Guldsmed og sagt

ham sigelse ham inden den ottende dag at betale, hvilket sit løfte han ikke har efterkommet men derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(322)

** Søren Christensen forrige ridefoged til Bygholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Tiedke barnfødt i Flensborg, for han til Horsens byting 8/7 sidst forleden har offentligt beskyldt ham for en offentlig skælm og et udedisk menneske, som er hans ære gode rygte og navn til stor forklejning og for nær, hvilken hans beskyldning han ikke kan bevise. derefter blev afsagt, så efterdi erfares at Hans Tiedke af Gud med melankolsk sygdom og hovedskrøbelighed at være besøgt, så fandt dommerne samme beskyldning ikke at komme Søren Christensen til forhindring ej heller Hans Tiedke til skade.

(324)

** Iver Lykke til Havnø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 4/8 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har anlangende noget smør, som Christen Byrialsen i Plejlstrup skulle have tilbudt Iver Lykkes fuldmægtig på Restrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om det, som om aftenen tilforn skulle være sket og findes 8 dages varsel at være givet for samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne nøjagtigt.

(325)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim KM befalingsmand på Hald havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred hærværk at sværge over Niels Tordsen i Troelstrup, for han har nedbrudt en væg i Peder Nielsens hus sst og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 18/8 dette år, hvori synsmænd afhjemlede deres syn, hvortil Niels Tordsen svarede, at han ikke havde nedbrudt videre, end han havde sted og fæst. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Niels Tordsen hærværk over.

(326)

** Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Isgård havde stævnet Christen Nielsen Degn i Kærende for et register og opskrift, han skal have i rette lagt imod hendes fuldmægtig på Hald herreds ting samt nogen sedler, hvormed han ville sig besmykke for hvis ulovlig skovhugst, som han de 3 sidste år han var hende skovfoged skal have ladet hugge. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogdens dom ikke findes udtrykkeligt forklaret, da bør samme dom at være som den udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(327)

** Peder Lauridsen Durup borger i Hobro havde stævnet Jørgen Tobberup borger sst, for han har ladet ham fordele til Hobro byting 1/9 dette år for kornskade. derefter blev afsagt, så efterdi ikke i samme delevidne benævnes, hvor meget kornskade Peder Durup skal være fordelt for, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være.

(328)

** Anders Jensen Løvel borger i Hobro havde stævnet Christen Nielsen Skomager sst for et skøde, han skulle have på en kålhave, hans salig far Jens Løvel forrige borgmester sst skulle have tilhørt, dog Christen Nielsen beretter at have købt den af Anders Løvels stedfar salig Christen Jacobsen efter efterskrevne skøde, dateret 12/10 1607. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Jensen ikke beviser sig og sine søskende nogen lod i samme kålgård at have, men Christen Jacobsen, som samme ejendom selv har tilhørt at have bortsolgt den, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige eller magtesløs dømme.

(329)

** Hans Tiedke i Horsens havde stævnet Søren Christensen forrige ridefoged til Bygholm, Else Bangs Otte Wildstocks hustru i Horsens, som er Jørgen Olufsens søster, med flere for vidner, de til Horsens byting 8/7 sidst forleden vidnet har, at de havde hørt om Hans Tiedke, at han skulle have været meget aflægs af melankoli og dårskab, som skulle være sket før hans trolovelse med Jørgen Olufsen rådmand i Ålborg hans datter. derefter blev afsagt, at så vidt førnævnte vidner findes om Hans Tiedkes lejlighed efter sagen rygte og tidende at være vidnet, bør de ikke nogen magt at have.

(332)

** Verner Parsberg til Sandbygård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 5/9 sidst forleden til Rinds herreds ting vidnet har, at Bertel Nielsen Christen Mortensen Anders Mikkelsen og Jens Jensen i Rind skulle have brugt fiskeri for Verner Parsbergs endels grund. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd findes 15/9 at have vidnet om den gerning, som forgangen år før jul skulle være sket og ikke om nogen enkende vis dag eller tid, og det fiskeri, de er tiltalt for, skulle være brugt for Rinds land, dog førnævnte vidne formelder, at det skulle være sket for Åstrupholm, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(334)

** Palle Christensen i Hobro havde stævnet Tord Keldsen sst for et voldgiftsvidne, han til Hobro byting forhvervet har og derefter har ladet sig tilskifte en gård og markjord i Hobro mark, uanseet Palle Christensen dertil på sin mors og søsters vegne, som han er værge for, såvel som på sin egen anpart i førnævnte ejendom ikke er stævnet og kaldet til førnævnte vidne. derefter fremlagde Tord Keldsen samme vidne, dateret 2/5 1608 hvori Mette Christensdatter salig Christen Pallesens efterleverske gav hendes sag til minde og ret om den arv og gods, som Tord Keldsen var arveligt tilfaldet efter Christen Pallesen i hus jord og ejendom, og gav hendes sag på hendes bror og værge Jens Bertelsen i Ove og Bertel Jensen hendes brorsøn i Barsbøl, og Tord Keldsen gav sin sag på Anders Poulsen ? i nør Onsild og Christen Lauridsen borgmester i Hobro, og da skiftede de Tord Keldsen en søsterlod til og for den søsterlod, hans hustru Anne Christensdatter kunne tilfalde, skal Tord Keldsen have efterskrevne jord, og alt andet skal følge Mette Christensdatter Palle Christensen og Margrete Christensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Palle Christensen og hans søskende findes at have lod efter deres far i førnævnte ejendom, og ikke samme voldgift samtykket, da kunne dommerne ikke kende samme voldgift så noksom og nøjagtig, at den bør nogen magt at have, men fandt samme afsigelse magtesløs at være.

(336)

** hr Anders Nielsen Munk forrige sognepræst til Elsborg og Højbjerg sogne havde stævnet

efterskrevne, for hr Anders og hr Erik Hansen nu præst i Højbjerg 14/7 sidst forleden har indgivet deres sag og trætte på dem at skulle dem imellemsige om hvis iring dem imellem var om hvis gods fæmon og heste, som hr Erik har fanget af hr Anders Nielsens hustru Maren Pedersdatter, imens han var udenlands, og hun af nød og trang havde måttet sælge til hr Erik. derefter blev afsagt, så efterdi voldgiftsmænd har tilsagt hr Anders sit gods at følge efter KM benådningsbrev, dog at skulle igen give hr Erik hvis pending, han hans hustru derfor givet har, og intet er fremlagt, at der skal have været mere gods i boet end førnævnte afsigelse om formelder, da vidste dommerne ikke imod samme voldgiftsmænds afsigelse at sige eller magtesløs dømme.

(340)

** Jørgen Olufsen borger og rådmand i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Tiedke barnfødt i Flensborg, for han til Horsens byting 8/7 sidst forleden har offentligt sigtet og beskyldt ham for dom og ret for en offentlig skælm og en Guds ords foragter, som er hans ære og lempe angældende. derefter fremlagde Jørgen Olufsen tingsvidner af Horsens byting, hvori efterskrevne, der iblandt Simon Tiedke og hans hustru Margrete Bangs vidnede, at de ikke havde fornemmet Hans Tiedke, som tjente Simon Tiedke i Horsens, havde haft nogen mangel eller mistet forstand, førend han kom fra Ålborg og havde drukket fæstensøl med Jørgen Olufsens datter Maren Jørgensdatter. derefter blev fremlagt hr Poul Mikkelsen sognepræst til Nim og Underup sogne og hr Keld Christensen i Horsens klosterkirke deres brev, at Hans Tiedke begærede, at hans fæstemø ikke skulle opholdes eller bedrages af hans vanvittighed. derefter blev afsagt, så efterdi af adskillige vidner og af Hans Tiedke forfares ham af Gud allernådigste med melankolsk sygdom og hovedskrøbelighed at være besøgt, så samme ord af slig tilfald og ubesindighed ham til førnævnte ting at kunne være faldet, da fandt dommerne samme beskyldning ikke at komme Jørgen Olufsen på hans ære gode rygte og navn til nogen forhindring og ikke heller Hans Tiedke til skade.

(343)

** Laurids Jørgensen foged på Palstrup havde stævnet Maren Pedersdatter forrige præstekvinde i Højbjerg, for hun for en stakket tid siden havde beskyldt ham for hendes barnefar, endog hun tilforn i hendes barnefødsel havde beskyldt en anden derfor. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(344)

11/10 1617.

** Verner Rasmussen i Labing ? mølle havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Tomas Christensen i Sabro for Tord Sørensen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 25/9 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at Tord Sørensen slog efter Tomas Christensen med en kniv, så kom Anne Jensdatter i Sabro og ville være imellem, og han slog hende igennem hånden med kniven ellers havde han dræbt Tomas Christensen, og Tomas Christensen tog et værge og stak til Tord Sørensen, og det var dem vitterligt, at han var nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Tomas Christensen manddød over og til sin fred for Tord Sørensen han ihjelslog.

(345)

** Engelbret Nielsen i Hornborg havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred til at udlægge hans

bror David Poulsen sst hans bane, som blev dræbt på Bygholms mark. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Peder Rasmussen som tjente Tomas Pedersen i Hjordbjerg at være David Poulsens bane og svor ham manddød over og fra hans fred, eftersom de selv sanden derom har udspurgt.

(346)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet efterskrevne, for de 22/9 sidst forleden til Sønderhald herreds ting har svoret Johanne Rasmusdatter Tuesens i Koed kirkenævn over for trolddomssager og fremlagde tingsvidner af Sønderhald herreds ting 25/1 1613, Torsager birketing 6/9 dette år, Bjørnholms birketing 23/8 dette år, hvori efterskrevne der iblandt Niels Tygesen i Koed og hans hustru Maren Pedersdatter Hans Mikkelsen i Kolind og hans hustru Kirsten Rasmusdatter vidnede om hendes trolddoms bedrifter. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Johanne Rasmusdatter Tuesens har lovet folk ondt og det dem på helbred fæmon og kvæg at være vederfaret, og hun af to andre troldkvinder Karen Føvting og Bodil Ibsdatter Hovens at være udlagt, hvorefter hun er rømt, og hendes mand Jens Rasmussen Tuesen har svoret hende ikke at være tilstede og dog er befundet i skjul i halm i mønningen af et hus. samt det af tingsvidner erfares hende et ondt trolddomsrygte at have påhængt, og Rasmus Gregersen har lagt sin hånd på hendes hoved og sigtet hende for en vitterlig troldkvinde, og nævninge derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(353)

** Rasmus Smed i Hørning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Tustrup herredsfoged til Sønderhald herreds ting for et vidne, han 7/7 til samme ting forhvervet har, at Rasmus Smed på deres grandestævne, som holdtes i våbenhuset, havde sagt til Germand Pedersen, tag vare på det skrin, du stjal som en tyv. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Smed har bekendt at have haft samme ord, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidner at sige, men efterdi Rasmus Smed samme sine ord ikke har bevist, og han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(354)

** Liborius Andersen barnfødt i Ry med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne årådsnævninge, for de til Ry birketing har svoret Peder Bertelsen Johan Markorsen og Niels Jensen i Ry åråd over for Anders Hytters død, som blev dræbt i Ry kirke, og ikke de har gjort deres ed efter loven. derefter blev så forhandlet, at førnævnte herredsnævninge skal samtlige give Liborius Andersen 9 rigsdaler, og dermed afstod Liborius Andersen sin tiltale.

(355)

** Laurids Jørgensen foged på Palstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Maren Pedersdatter forrige præstekvinde i Højbjerg, for hun skal have beskyldt ham for hendes barnefar, skønt hun i hendes barnefødsel skal have beskyldt en anden derfor, hvilket han benægter. derimod havde hr Anders Munk fordum sognepræst til Højbjerg og Elsborg sogne stævnet Laurids Jørgensen for sådan beliggelse og Maren Pedersdatter for at bekende, hvem hendes rette barnefar var til de to børn hun avlede, imedens hr Anders var udenlands. derefter blev afsagt, så efterdi samme beskyldningsvidne ikke nu fremlægges bør det magtesløs at være indtil hvem der

har deri at sige stævner på ny.

(356)

** fru Mette Brahe salig Peder Marsvins til ---- med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet en hendes tjenere Niels Ibsen barnfødt i Sjørslev, for han har lokket og beligget en hendes tjenestepiger Kirsten Nielsdatter, som tjente hende for brygger og bagepige på Avnsbjerg og var betroet over hendes øl og brød, hvorfor Niels Ibsen burde at stande til rette efter gårdsretten. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Niels Ibsen og Kirsten Nielsdatter at have tjent i gårde sammen, da slig beliggelse sket er, da vidste dommerne ikke at kunne tilfinde Niels Ibsen at straffes og stande til rette efter gårdsretten.

(358)

** Søren Jensen borger i Århus havde stævnet Hans Deuster skriver på Århusgård og Peder Gregersen i Stadsegård for et stuebrev, de til Hans Grønbæk borgmester i Århus udgivet har 19/8 sidst forleden anlangende nogen uenighed, som sig skal have tildraget imellem Hans Grønbæk og Søren Jensen på Århus rådhus, hvorefter Søren Jensen skal være tildømt at være i KM nåde og unåde. sagen blev opsat til i dag 6 uger.

(360)

25/10 1617.

** Christen Ibsen borger i Århus havde stævnet Peder Steen byfoged sst for en dom, han til Århus byting dømt har og tildømt Christen Ibsen at gøre KM regnskab for hvis gods, som fandtes efter afgangne hr Hans Albretsen, uanseet der ikke fandtes gods over gælden. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(361)

** Christen Ibsen borger i Århus havde stævnet Peder Steen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 22/10 sidst forleden dømt har og har tildømt Christen Ibsen at stande til rette, for han ikke har ført en regnskabsbog og tiendebog tilstede under forsegling, som skulle findes efter afgangne hr Hans Albretsen. efter skudsmål blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(362)

** Villum Worm borger og rådmand i Århus på sine egne og på Søren Jensen rådmand sst hans vegne havde stævnet hr Niels Sørensen præst i Rønde med flere for et vidne, de til Torsager birketing 11/10 sidst forleden med Niels Pallesen i Herst vidnet har anlangende Bodil Ibsdatter Hovens bekendelse, som hun på Maren Justdatter i Århus 17/8 og 24/8 sidst forleden bekendt har, hvilket vidne de mener er vidnet imod andre vidner og kundskab. efter skudsmål blev samme dag opsat til i dag 14 dage.

** Jørgen Skeel til Sostrup høvedsmand på Kalø havde stævnet Peder Rasmussen, som boede i Grøttrup, for kirkenævn ham skal være oversvoret for spøgeri og trolddom, han skal have været i råd og gerning med hans hustru Bodil Ibsdatter Hovens at gøre, og han er rømt af sognet, straks

efter hans hustru blev pågrebet og anholdt for trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Rasmussen to gange tilforn findes hidstævnet og ikke er mødt til gensvar men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed ved fuldmagt at være.

(364)

** Christian Holck til Søbo KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Christen Pedersen i Grønbæk, for han for lang tid siden til Tvilum birketing er vold oversvoret 40 marks sag at være, og ikke han inden 6 ugers dag derefter har bødet sat eller borgen sat. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen to gange tilforn findes hidstævnet og ikke er mødt til gensvar men sig nu så vel som tilforn fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Christen Pedersen at fare som andre fredløse mænd.

(365)

** Bertel Sørensen i Kirial havde stævnet efterskrevne, for de til Nørherreds ting 7/8 har hans hustru Mette Mikkelsdatter trolddomssager oversvoret imod adskillige sognevidner og præsten hr Peder Nielsen i Enslev hans kundskab, som har givet hende et godt rygte og navn, hvilket de ikke har anseet, men efter en troldkvindes bekendelse om hende og hendes datter Mette Sørensdatter har hende kirkenævn oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi recessen medfører intet udedisk menneske står til troende, og Karen Føvting at have været en misdæder og for trolddom standet sin ret og intet bevis fremlægges Mette Mikkelsdatter at have lovet noget menneske ondt, som er ham vederfaret, og ingen er fremkommet hende for trolddom at sigte, men i rette lægges adskillige sognevidner og kundskab hun sig ærligt og vel at have skikket og forholdt, da kunne dommerne ikke kende bemeldte troldkvindes bekendelse eller nævningsed så noksom og nøjagtig, at det må komme Mette Mikkelsdatter til nogen forhindring, førend anderledes bevises kan.

(368)

** fru Kirsten Juul salig Henrik Sandbergs til Kærsholm havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Middelsom herreds ting 11/9 sidst forleden skal have afhjemlet på hvis, der var hugget i hendes skov, og ligeledes havde stævnet Jens Christensen i Bjerring for han har ladet fordele Søren Jørgensen for en løgner. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges imod førnævnte synsvidne, og ikke heller bevises af Jens Christensen nogen til upligt i førnævnte skov at have ladet hugge, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige eller magtesløs dømme, og efterdi Søren Jørgensen for tingsdom har tilsagt Jens Christensen, at han har hugget 7 ege hallind og grønne i førnævnte stykke skov, og ikke han slige hans ord har bevist, men derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(370)

** Oluf Lauridsen borger i Århus havde stævnet Jens Christensen borger sst, for han til Århus byting 8/8 har ladet ham fordele med urette. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges Oluf Lauridsen bemeldte pending, delebrevet pålyder, at være Jens Christensen skyldig, og han dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(371)

** Peder Tomasen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 12/8 sidst forleden vidnet har, at Peder Tomasens hustru Kirsten Tomasdatter skulle have kaldt Henrik Hansens hustru Karen Jørgensdatter en lysetyv lagentyv og knivtyv, og ikke i deres vidne har vidnet, at Karen Jørgensdatter råbte først ud af hende vindue og kaldte Kirsten Tomasdatter en kagstrøgen hore og en tyv, og bad djævlen skulle fare i hende. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Henrik Smed at have været delt, da han forhvervede samme vidne og i så måde umyndig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(373)

8/11 1617.

** Villum Worm borger og rådmand i Århus på sine egne og på Søren Jensen rådmand sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Henrik Christensen i Tirstrup hr Gregers Hansen i Feldballe Niels Pallesen i Herst Niels Mikkelsen i Hørret med flere for et stuebrev, de har forseglet og underskrevet på en bekendelse, som Bodil Ibsdatter Hovens, som på Kalø for trolddomssag er anholdt, skulle have gjort på samme slot 3/9 sidst forleden anlangende en bekendelse, som hun tilforn 24/8 i dannemænds overværelse gjort har, som hun nogen tid derefter i Hans Grønbæks og hans medfølgeres overværelse skal have benægtet, uanseet det ikke kan bevises, at enten Villum Worm eller Søren Jensen, som den sag fornemmelig var anrørende, måtte tilstedes at være hos samme hendes bekendelse på Kalø, og formener Villum Worm og Søren Jensen skal være angivet, at de i et kammer på Kalø skal have nødet og tiltvunget Bodil Iversdatter til at udlægge Maren Justdatter Hans Grønbæks hustru i Århus for trolddomssag. så mødte Laurids Jepsen i Resendal på Hans Hansen Grønbæks vegne og fremlagde et forseglet brev lydende, at 3/9 1617 har Bodil Ibsdatter Hovens, som er anholdt på Kalø for trolddom, godvilligt og uden al trussel eller pine bekendt, at hendes forrige bekendelse var gjort i hendes store pine, som bøddelen havde plaget hende med, og da hun havde udlagt efterskrevne kvinder, da sagde Villum Worm, det var ikke de kvinder, hun havde opregnet, men det var Hans Grønbæks hustru i Århus, thi deres hu hængte på hende, da spurgte Bodil Ibsdatter hvad hun hed, dertil svarede Villum Worm Maren Justdatter, så formedelst den store pine bekendte hun hvis, hende af Villum Worm og Søren Jensen Frost blev ombedt. så kom tilstede to dannekvinder som var Jørgen Knudsens hustru i Århus Mette Pedersdatter og Jens Christensens hustru sst Karen Hansdatter, og hun blev tilspurgt hvilken af dem var Maren Justdatter, og så pegede hun på Karen Hansdatter og sagde det var Maren Justdatter. ligeledes bekendte hun, at sidste gang hun blev pint, da lovede Villum Worm og Søren Jensen hende, at dersom hun ville blive ved de ord om Maren Justdatter, da skulle de skaffe det så, at hun skulle komme til et sværd. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Bodil Ibsdatter har været en misdæder, som for trolddom og sin misgerning har standet sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme kundskab og vidne, der efter hendes ord vidnet er så noksom og nøjagtig, at de må komme Villum Worm og Søren Frost til hinder eller skade i nogen måde.

(377)

** Villum Worm borger og rådmand i Århus på sine egne og på Søren Jensen Frost rådmand sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Niels Sørensen Ramten præst i Rønde Laurids Madsen på Kalø Henrik Smed Peder Frandsen og Tord Skrædder tjenende på Kalø for vidner, de til Torsager birketing med Niels Pallesen i Herst vidnet har anlangende Bodil Ibsdatter Hovens bekendelse, som hun på Maren Justdatter i Århus 17/8 og 24/8 sidst forleden

bekendt har, og mener samme deres vidne ikke så lovligt og ret at være vidnet, at de bør at komme dem til hinder eller skade. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Torsager birketing 11/10 hvor Niels Pallesen på Hans Grønbæks vegne fremlagde efterskrevne brev af 17/4 1617, da den troldkvinde Bodil Hovens blev berettet og til døden berådt, da har hun intet bekendt om Maren Justdatter Hans Grønbæks i Århus, og 24/4 er Villum Worm og Søren Frost kommet til Kalø og ladet hende opskaffe fra fængslet og i kapellet, hvor hun upint er overhørt, og da har hun intet bekendt om Maren Justdatter, og straks efter blev hun i et kammer af bøddelen pint, indtil hun nævnte Maren Justdatters navn, hvorefter hun blev ledt i kapellet, og da bekendte hun efter Villum Worms og Søren Frosts vilje og begæring, dateret Århus 13/9 1617 Niels Sørensen Ramten. derefter vidnede Henrik Smed med flere, at de havde hørt og seet, at Bodil Hovens blev pint i Villum Worms og Søren Frosts nærværelse, og Søren Frost tilspurgte hende, hvem der havde forgjort Peder Skriver i Århus, og da hun svarede at det var ikke Maren Grønbæks, da lo de af hende og bad bøddelen skrue hårdere til, for nu var hun på ret vej, og da skreg hun og bad dem for Guds skyld, at de ville løse hende, så ville hun sige, hvad de ville have. derefter blev afsagt, så efterdi hr Niels Sørensen Ramten har tilstået med oprakte fingre og højeste helgens ed, at han ikke har hørt, at Villum Worm eller Søren Frost skulle have begæret af førnævnte misdæder Bodil Hovens, at hun skulle udlægge Maren Justdatter eller hendes navn af dem at være nævnt, hans vidne dog medfører hendes bekendelse at være sket efter Villum Worms og Søren Frosts begæring og vilje, da kunne dommerne ikke kende det hans vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have, og efterdi Peder Frandsens og hans medbrødre deres vidne sig hentyder på bemeldte misdæder hendes bekendelse, som efter recessen ikke bør at agtes nogen til skade, så vel som også på Villum Worms ord han skulle have haft med bemeldte misdæder, som han ikke vil være gestendig, men med højeste ed benægter, da kunne dommerne ikke kende deres vidne så nøjagtigt, at det bør at komme dem til hinder eller skade, og hvad Villum Worms benægtelse sig belanger, den vidste dommerne ikke at imodsige eller magtesløs dømme.

(382)

** Hans Hansen Grønbæk borgmester i Århus havde stævnet hr Hans Poulsen i Torsager hr Niels Sørensen Ramten i Rønde slotsprædikant på Kalø Simon Degn i Torsager med flere for efterskrevne hjemmegjorte stuebrev og bænkebrev, de til Villum Worm og Søren Jensen Frost i Århus 20/9 sidst forleden udgivet har anlangende hvis sig har tildraget på Kalø 24/8 sidst forleden, da den troldkvinde Bodil Hovens blev forhørt. derefter blev afsagt, så efterdi hr Hans Poulsen med flere deres vidne formelder, at Villum Worm og Søren Frost ikke skulle have begæret af førnævnte misdæder, at hun noget om Maren Justdatter skulle bekende og ikke lokket hende til nogen bekendelse at gøre, men efter udlæggelsen skulle have begæret at Maren Justdatters navn måtte udslettes, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme, og endog hr Niels Sørensen her for retten fast vidner både til og fra, men da det med hans underskrevne brev bestyrkes, da vidste dommerne ikke noget derimod at sige, og efterdi recessen formelder, at intet udedisk menneske står til troende, da kunne de ikke kende Bodil Hovens bekendelse så noksom, at den må komme Maren Justdatter på hendes ære, gode navn og rygte til hinder eller skade.

(387)

** Christen Nielsen Swertfeger i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Christensen i Skamris, for han til Rind herreds ting har ladet hans bror Laurids Nielsen fordele for en lue og livstykke af vadmel og 4 alen lærred med mere, han skulle have bekommet, uanseet Laurids Nielsen har været i hans tjeneste. derefter blev afsagt, så efterdi

varselsmændene for førnævnte dele ikke har navngivet, hvor de gjorde Laurids Nielsen varsel, og Søren Christensen selv bekender sig at være ham hans løn skyldig, og Christen Nielsen tilbyder, at når lønnen hans bror betales, skal bemeldte klæder og sko igen Søren Christensen tilstilles, og det befindes Laurids Nielsen at være et umyndigt barn på 10 år og dog for samme gods, som han i sin løn skal have oppebåret, er delt blevet, da fandt dommerne ham af disse deler kvit at være.

(388)

22/11 1617.

** Eske Bille til Ellinge KM befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet efterskrevne, for de til Visborg birketing 5/11 sidst forleden har svoret Anne Nielsdatter, som kaldes Gammelmor, barnfødt i Bigum et fuldt kirkenævn over for trolddomssager, og fremlagde tingsvidner af Visborg birketing og Mariager byting, hvori efterskrevne vidnede om hendes trolddom, og hun selv bekendte, hvad hun havde bedrevet med Jens Christensens kvinde i Ajstrup Johanne Andersdatter Anders Jørgensens kvinde Maren Christensdatter og Jens Baks kvinde Maren Jensdatter sst. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Nielsdatter selv har bekendt at have begået og med været at udrette adskillige trolddoms kunster, og hendes bekendelse befæstes med en anden troldkvinde Maren Jensdatters udlæggelse, og intet vidnesbyrd hun fremlægger sig ærligt kristeligt og vel at have skikket, men nævninge har hende efter samme hendes egne bekendelse kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(395)

** Knud Gyldenstjerne til Ågård havde stævnet Ernst Normand til Tribbevitz for nogen deler for kongeskat, han har forhvervet over hans vidnesbyrd, som han til dette landsting har ladet indkalde, hvormed Ernst Normand vil forspilde Knud Gyldenstjerne hvis vidner, han til Bjerre herreds ting har forhvervet. så mødte Ernst Normand og berettede sig ingen delebreve at have over Knud Gyldenstjernes tjenere for kongeskat, hvorefter blev afsagt, at så bør de ikke at komme dem til nogen forhindring.

** Knud Gyldenstjerne til Ågård og Axel Arenfeldt til Lysholt havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til samme ting 25/10 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt deres tjenere i Bjerre uret at have gjort og burde derfor at stande til rette. derefter blev afsagt, så efterdi Bertel Mouridsen og Oluf Nielsen har ompløjet Mogens Olufsens pløjning og gødning og i så måde spildt hans arbejde, dog loven medfører, ingen at tage sig til rette men dele sig til rette, og de derfor for herredsfogden har været indstævnet og ingen er mødt, som dem samme gerning vil hjemle, og fogden derfor har tildømt dem uret at have gjort og burde derfor stande til rette, da vidste dommerne ikke imod samme herredsfogeds dom at sige eller magtesløs dømme.

(398)

** Knud Gyldenstjerne til Ågård befalingsmand på Vestervig kloster havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for et syn og vidne, han til samme ting 9/11 sidst forleden har udstedt noget Knud Gyldenstjernes ejendom anrørende, som efter købebrev skulle ligge til den gård hans tjener Mogens Olufsen iboer, uanseet Knud Gyldenstjerne skriftligt har forbudt ham noget syn at udstede. efter mange ord dem imellem blev det så forhandlet, at Knud

Gyldenstjerne på dommernes og andre gode mænds forbøns skyld afstod hvis sag og tiltale, han kunne have til førnævnte herredsfoged og skriver, og for retten bevilgede han og Ernst Normand en granskning på to gode mænd at komme på Bjerre mark og der forfare og granske, om forbemeldte ejendom efter købebrevs indhold bør at følge Knud Gyldenstjerne eller Ernst Normand og Axel Arenfeldt.

(401)

** Hans Lykke til Krabbesholm havde stævner Hans Volbertsen byfoged i Horsens, for han skal have gjort udlæg hos Maren Oluf Bondes sst for 40 enkende rigsdaler, hendes afgangne husbond var ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Olufs findes aleneste for 40 daler at være delt blevet, og der findes udlæg for dem, og ikke nogen skadegæld eller omkostning at være æsket, og fogden derfor aleneste har undt vurdering og udlæg for hovedsum og rente, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(402)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for en dom, han til Hobro byting 27/11 1615 dømt har imellem Niels Lauridsen skriver på Hald på hr Christen Lambertsen kapellan i Hobro hans vegne på den ene og Christen Lauridsen borgmester sst på den anden side, anlangende Christen Lauridsen skal have ladet hr Christen Lambertsen indsætte i byens fængsel et par timer, indtil han satte sin datter og svoger Mikkel Kirketorp borgen, at de skulle være ubevaret, og ikke byfogden har kunnet kende Christen Lauridsen og Peder Christensen uret eller mod vidner og stadsretten at have gjort. da efter dommernes begæring afstod Knud Gyldenstjerne hans tiltale til Anders Jensen, men efterdi hans første dom tilforn har været hidstævnet, og ikke videre dommerne den har kunnet følge efter de årsager, bemeldte landstingsdom bemelder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Jensen har sig deri forseet og bør derfor igen at give Knud Gyldenstjerne hvis billig kost og tæring, han derfor han ladet gøre og anvendt.

(404)

** Johan Ertmand borger i Ålborg havde stævnet Knud Christensen Guldsmed for et vidne, han til Nibe birketing 30/11 1616 forhvervet har anlangende, at Niels Jensen Suodi deri har vidnet, at Knud Christensen skulle have givet Johan Ertmand nogen pending på Maren Steffensdatters vegne i Nibe. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensens vidne er ikke uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne og tilmed ikke vidner om nogen enkend dag eller om hvor mange penge, Johan Ertmand skulle være leveret, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(406)

** Christen Christensen Degn i Hobro havde stævnet Daniel Sørensen Skomagersvend, barnfødt sst, for han har gjort ham en stor skade i hans arm, hvorfor han til bytinget er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Daniel Sørensen til Hobro byting er vold oversvoret, som findes 40 marks sag at være og ikke inden 6 ugers dag har bødet borgen sat eller sandemandseden rykket, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge og Daniel Sørensen at fare som andre fredløse mænd.

(407)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet gammel Jens Elbæk i Hvanstrup og hans søn Niels Jensen sst for et løgnagtigt skudsmål, de til Gislum herreds ting 2/8 sidst forleden har ladet gøre, hvorfor de bør straffes på deres fingre efter recessen. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Elbæk og hans søn Niels Jensen findes to gange hidstævnet og ikke er mødt til gensvar, så to domme er udganget, dem at være og blive de folk, som ikke bør at stå i lov eller tov med ærlige folk, da fandt dommerne gammel Jens Elbæk og Niels Jensen at stande efter førnævnte mandat til rette.

(409)

6/12 1617.

** Laurids Pedersen i Gødvad havde hidkaldt sandemænd af Hids herred til at udlede hans søn Jørgen Lauridsen i Gødvad hans bane, som Anne Kirsten Nielsdatter Lindgårds datter skal have skudt i en kedel og ihjelbrændt og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Hids herreds ting 11/11 dette år, hvori Peder Lauridsen i Gødvad og hans hustru Mette Christensdatter vidnede, at da de to børn legede på gulvet i deres sals da skød Anne Mogensdatter, som moderen sagde var et slegfredsbarn på 4 år, Jørgen Lauridsen baglæns i en kedel med pølser og såd, som stod på ilden. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Anne Mogensdatter at være Jørgen Lauridsens bane og svor hende til sin fred, efterdi de begge var to små og umyndige børn.

(410)

** Anders Olufsen Riber i Århus havde stævnet Jacob Abel borger sst for et håndskrift og et halvt hundrede daler og sin regnskabsbog, han Jacob Abel med tilfredsstillet har, på Christen Ibsens vegne borger i Århus 191 rigsdaler, som han havde været Christen Ibsen skyldig, og Christen Ibsen med sit sendebrev har befalet Anders Olufsen den gæld at betale Jacob Abel, og dog er han af Christen Ibsen for samme pending nogle måneder derefter lovforvundet. da efterdi de gode mænd landsdommere ikke var tilstede blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(411)

20/12 1617.

** Jørgen Skeel høvedsmand på Kalø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninge i Voldby sogn, for de 14/8 sidst forleden har svoret Kirsten Andersdatter Hvids i Torsø et fuldt kirkenævn over for trolddoms kunster, hun skal have begået, hvorfor hun er bortrømt. sammeledes havde han stævnet Kirsten Andersdatter Hvids og hendes lovværge Peder Hvid. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Andersdatter findes to gange tilforn hidstævnet og ikke er mødt men sig nu så vel som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed ved sin fuldmagt at være.

(412)

** Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft på KM vegne havde stævnet nævninge i Ebeltoft, for de har

Gertrud Christensdatter, som kaldes Ringlefyr, kirkenævn oversvoret for trolddoms kunster, hun er udlagt og sigtet for af 6 troldkvinder, og hun og hendes husbond Niels Lauridsen Hede er tilbudt sig for slige trolddoms beskyldninger at befri, hvilket ikke er sket. ligeledes havde de stævnet efterskrevne vidner der iblandt Jens Sørensen i Stabrand og hans hustru Anne Andersdatter, som vidnede om hendes spøgeri og trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen og hans medbrødres vidne aleneste findes at være vidnet om rygte og tidende, og Jens Jørgensen i Stabrand og hans hustrus kundskab ikke med nogen nøjagtigt vidnesbyrd bestyrkes, at Gertrud Christensdatter skulle have lovet dem ondt og dem derefter vederfaret, og efterdi recessen medfører, intet udedisk menneske står til troende, og befindes at Karen Føvting Bodil Hovens og Johanne Tuesens at have været misdædere, som for sine misgerninger har stået deres ret, da fandt dommerne samme vidner bekendelser og nævningsed ikke at komme Gertrud Christensdatter på liv gods eller pending til hinder eller skade i nogen måde, førend anderledes bevises kan.

(416)

** Niels Lauridsen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Andersen Molbo og hans mor Maren Andersdatter for et vidne, de 20/10 næst forgangen til Ebeltoft byting vidnet har, at siden de var kommet i trætte med Niels Lauridsens hustru Gertrud Christensdatter sst, og hun havde lovet dem ondt, da havde de aldrig havde haft lykke til land eller vand, men stedse påført den ene ulidelige skade efter den anden. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Molbos og hans mors vidne ikke med nøjagtige vidnesbyrd bestyrkes, Gertrud Christensdatter at have lovet dem ondt og det dem at være vederfaret eller været skyldig i deres skade og ulykke, da kunne dommerne ikke kende førnævnte vidne, som Jens Molbo og hans mor i deres egen sag har vidnet og ikke med andre uvildige vidnesbyrd befæstes, så noksom at det bør at komme Gertrud Christensdatter til nogen forhindring.

(418)

** Søren Jensen borger i Århus havde stævnet Peder Steen byfoged sst for en dom, han til Århus byting 2/10 sidst forleden dømt har imellem Søren Jensen og Hans Grønbæk borgmester i Århus anlangende nogen tiltale, som Søren Jensen har ladet Hans Grønbæk indstævne for nogen ærerørige skændsord, han Søren Jensen skal have tilsagt, som han bør bevise eller lide tiltale. efter skudsmål blev samme sag opsat til næste landsting efter snapslandsting.

** Christen Knudsen borger i Grenå på sine egne og på Niels Christensen borger sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Jensen i Ålsrode og Christen Pedersen borger i Århus for tiltale og dele, de over Christen Knudsen forhvervet har for kost og tæring, som de på Johan Thorlippe til Hamborg og Herkules Overbjerg i Kalundborgs vegne skulle have gjort imod Christen Knudsen og hans medarvinger efter salig Rasmus Andersen, født i Ebeltoft, om gæld. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte register og opskrift på samme omkostning, efter hvilke førnævnte dele drevet er, ikke også er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke på førnævnte dele at dømme før forområrte opskrift og register lovligt stævnes og kaldes.

(419)

** Christen Knudsen borger i Grenå havde stævnet Rasmus Pedersen i Mårup herredsfoged i Sønderherred for en endelig dom, han imellem Christen Knudsen på hr Morten Jensen i Hellested i

Sjælland hans vegne og Peder Jørgensen borger i Århus og desligeste Jens Mortensen i Homå til Sønderherreds ting 29/3 1614 dømt har anlangende en bondegård, Jens Mortensen iboer, hvori besluttes at efterdi en part i samme bondegård var indkøbt for hr Morten Jensen hans mor Anne Christensdatters pending og gods så vel som for Søren Skrivers pending og gods, og Peder Jørgensen og hans medarvinger efter en landstingsdom var tildømt igen i boet efter loven at indføre hvis, de efter Søren Jørgensen delt, skiftet og bekommet har, da vidste fogden ikke at kunne fradømme hr Morten Jensen sin anpart i førnævnte bondegård. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jørgensen og Jens Mortensen to gange tilforn er hidstævnet og ikke er mødt til gensvar men dem nu så vel som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme herredstingsdom ved fuld magt at være.

(1)

17/1 1618.

** Poul Pedersen i Hylke havde hidkaldt sandemænd af Vor herred manddød at sværge over Rasmus Jensen soldat i Båstrup, for hans søn Jens Poulsen han ihjelslog og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Vor herreds ting 3/12 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da de var til barsel til Peder Lauridsens i Båstrup, da kom Rasmus Jensen soldat og Jens Poulsen i trætte sammen om et stob øl at uddrikke, da kastede Rasmus Jensen til Jens Poulsen med en kniv og ramte ham i hans hat, og derefter kom han med anden kniv og slog Jens Poulsen i hans bryst. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Rasmus Jensen soldat manddød over og fra hans fred for Jens Poulsen, han ihjelslog.

** Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling havde stævnet Bendt Hansen og Poul Nielsen borgere og rådmænd i Randers for hvis skøde, som de til Randers byting af Jens Hansen Bay borger og indvåner sst forhvervet har på Jens Bays gård i Randers, som Iver Juul formener imod loven forhvervet er og ikke at komme ham på hvis gæld, Jens Bay ham skyldig er, til hinder eller afbræk. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Jens Hansen Bay at være fordelt, da han samme kontrakt og skøde til hans hustrufar Bendt Hansen indrømmet og gjort har, da kunne dommerne ikke kende samme kontrakt og skøde så lovlig og noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Iver Juul til nogen forhindring.

(5)

** Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus på sine egne og på Villum Worm rådmand sst hans vegne med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Hans Grønbæk borgmester i Århus for et vidne og benægtelse, han har forhvervet til øster Lisbjerg herreds ting 22/10 sidst forleden, som en misdæder Bodil Hovens skulle have bekendt, før hun for trolddom er blevet brændt, hvilket vidne og bekendelse, han formener er imod recessen. nu mødte Hans Grønbæk med samme tingsvidne, hvori Bodil Ibsdatter Hovens vidnede, at hun på Kalø havde gjort som Villum Worm og Søren Frost har hende dertil ladet tvinge og pine, og Villum Worm sagde til hende, da han lod hende pine, min hu hænger på Maren Justdatter Hans Grønbæks i Århus, og så gjorde hun deres begæring, for hun var ræd for mere pine. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Bodil Hovens har været en misdæder, som for sin misgerning samme dag, hun bemeldte ord haft har, har standet sin ret, da kunne dommerne ikke kende førnævnte vidne, som efter hendes ord udganget er, så noksom og nøjagtigt at det må komme Villum Worm og Søren Frost til hinder eller skade.

(7)

** Niels Jørgensen Møller i Bygholms mølle Anders Jensen Købmand borger i Horsens og Villads Keldsen sst havde stævnet Mogens Axelsen i Svenstrup og Jens Lauridsen i Rind for en dom, de til landstinget 22/12 sidst forleden har forhvervet over en bytingsdom 13/8 1616 til Horsens byting anlangende nogle Horsens borgere over Mogens Axelsen og Jens Lauridsen, afgangne Christen Riises arvinger, til Horsens byting forhvervet har, at de burde at betale salig Christen Riises gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke en endelig, fandt dommerne den at være som udømt var.

(8)

** Falk Lykke til Skovgård KM befalingsmand på Christianopel havde stævnet efterskrevne, som mindes op til 40 år, for et vidne de 23/10 sidst forleden til Nørherreds ting vidnet har anlangende et skovskifte, som skulle ligge til Ulstrup by, men som Falk Lykke mener skal være Jørgen Skeels ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at samme skov og ejendom at have ligget til Ulstrup by, og intet vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og dom at sige eller magtesløs dømme.

(12)

** Terkild Sørensen barnfødt i Askov havde stævnet Steffen Nielsen borger i Horsens, for han 23/7 1616 til Horsens byting en uendelig dom har forhvervet anlangende Terkild Sørensens bror Lave Sørensens gods, breve og regnskab skal være Steffen Nielsen alene tildømt af den årsag, Lave Sørensen i nogen år har været med skib hensejlet og ikke igen kommet, uanseet Steffen Nielsen ikke kan bevise, at Lave Sørensen ved døden skal være afgået eller være ham noget skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, men formelder indtil hvem, der har deri at sige, stævner på ny, da dersom Terkild Sørensen påskader samme dom indstævner sig igen den for byfogden.

(13)

** Christen Andersen i Barmer havde stævnet Laurids Madsen sst for nogen ord, han Christen Andersen tilsagt har, som er hans ære gode rygte og navn for nær, idet han kaldte ham for en tyv, hvorfor fogden havde dømt ham til at bevise det eller derfor at stande til rette. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Madsen to gange tilforn er hidstævnet og ikke er mødt men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne bemeldte herredstingsdom ved magt at være.

(14)

** Anders Rasmussen borger i Horsens havde stævnet Steffen Nielsen borger og rådmand sst for et delevidne, han over ham til Horsens byting forhvervet har efter en håndskrifts lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke findes årligt til tinge at være læst og forkyndt, da fandt dommerne førnævnte delebrev ingen magt at have.

(15)

** Christen Jensen Smed i Nørholm havde stævnet Jens Gundesen Smed sst, for han til Nørholm birketing har ladet ham fordele for nogen gæld, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Smed højligt benægter sig ikke førnævnte pending at være Jens Gundesen pligtig, og intet bevis på samme pending fremlægges, og Christen Smed dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(16)

** Jørgen Andersen borger i Århus havde stævnet Peder Knudsen i Bredstrup, for han 5/12 1616 er vold oversvoret til Århus byting. derefter blev afsagt, så efterdi nu bevises Peder Knudsen at være vold oversvoret, for han i arrest er draget af byen, og ikke han derfor har bødet eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Peder Knudsen at fare som andre fredløse mænd.

(17)

** Anders Pedersen i Gravballe på hans hustru Margrete Hansdatters vegne sst havde stævnet Jørgen Mader i Århus for en kvittants og håndskrift, som salig Henrik Lønborg skulle have givet ham på nogen gæld, dateret 28/7 1613. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte kvittants nu fremlægges findes underskrevet med Henrik Lønborgs hånd, og Anders Pedersen vedgår, det er Henrik Lønborgs underskrift, da vidste dommerne ikke imod samme kvittants at sige eller magtesløs dømme.

(18)

31/1 1618.

** Knud Gyldenstjerne til Tiimgård KM befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget 30/12 sidst forleden havde stævnet 24 synsmænd for et syn, de har hjemlet og afsagt til Vrads herreds ting 29/10 sidst forleden på hvis, som var slået i Skærbæks mølledams eng. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges 24 synsmænds hjemmel, og den ikke er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før de 24 synsmænds hjemmel og vidne lovligt stævnes.

(20)

** Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus havde stævnet Peder Steen byfoged sst for en dom, han til Århus byting 2/10 sidst forleden dømt har imellem Søren Frost og Hans Grønbæk borgmester sst anlangende nogen tiltale, som Søren Frost har til Hans Grønbæk, for han skulle have kaldt ham en hundsfot, men han havde sagt, at han skulle blæse ad en hundsfot. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være, som den udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(21)

** Jørgen Kås til Gelskov befalingsmand på Århusgård havde stævnet Peder Steen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 11/12 sidst forleden imellem Jørgen Kås på KM vegne og Hans Grønbæk borgmester sst dømt har anlangende nogen ord, som Hans Grønbæk skal have Søren Frost rådmand sst på Århus rådstue tilsagt, hvilken dom han ikke formener ret at være. derefter blev

afsagt, så efterdi førnævnte dom sig refererer på bemeldte første bytings uendelige dom, som her i dag er underkendt, da fandt dommerne denne dom, som efter den første uendelige dom er dømt, ingen magt at have.

** Christen Ibsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet Peder Steen byfoged sst, for han 20/8 sidst forleden til Århus byting har stedt Anders Olufsen borger sst hans ord beskrevet anlangende to boder i Århus, som mester Niels Spentrup sognepræst i Århus ville forhverve dom på, om de ikke burde ham at efterfølge for ejendom, og ikke Peder Steen har villet anse, at Anders Olufsen var delt af Christen Ibsen og var dømt i samme dele ved landstinget, og han dermed har dømt Anders Olufsen samme boder fra, som han ikke selv var mægtig at afhænde. da efter mange ord dem imellem var, blev mester Niels Spentrup og Christen Ibsen så forligt, at mester Niels Spentrup skal til Christen Ibsen udlægge de 14 rigsdaler, som samme bod findes at være bedre end pantet, og dermed afstod Christen Ibsen hvis beskyldning, han kunne have til samme domme og breve.

(23)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet Rasmus Mikkelsen byfoged i Mariager, for han sig undholder og ikke vil besegle den dom, som han selv dømt har på Mariager byting 2/12 næst forleden over Anne Nielsdatter, som kaldes Gammelmor, som for trolddom blev henrettet. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Mikkelsen erbyder sig samme dom at ville forsegle, og intet bevis fremlægges nogen for den forsegling skade at have taget, da kunne dommerne ikke kende Rasmus Mikkelsens ulempe deri at være.

(24)

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet Rasmus Mikkelsen byfoged i Mariager, for han ikke har villet stede hans fuldmægtig Mogens Jensen tingsvidne beskrevet efter en bekendelse, Anne Nielsdatter Gammelmor gjort har på Mariager byting 3/12, siden dom er hende overgået. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte 6 mænd har vidnet, at de ikke kunne høre, at Mogens Jensen begærede tingsvidne efter førnævnte bekendelse, og deres vidne ikke er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før de 6 mænds vidne lovligt stævnes og kaldes.

(26)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet Anne Jensdatter Karen Sørensdatter Kocks og Mikkel Knudsens mor Maren Knuds i Mariager for en benægtelse, de på Mariager byting 28/11 forhvervet har imod en bekendelse, som en troldkvinde Anne Nielsdatter Gammelmor har gjort på dem, belangende de ikke har kendt Gammelmor og ikke heller lovet hende noget, for hun skulle omkomme Eske Bille, uanseet samme troldkvindes bekendelse udtrykkeligt skal medføre, at de har lovet hende pending og andet derfor. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Eske Bille at have været udenlands, da førnævnte vidner forhvervet er, og ikke derfor 6 ugers men aleneste 8 dages varsel at være givet, da kunne dommerne ikke kende samme benægtelsesvidner så noksom, at de bør nogen magt at have, men efterdi recessen udtrykkeligt bemelder, at intet udedisk menneske står til troende enten i vidnesbyrd eller nogen anden måde, og da Anne Nielsdatter Gammelmor, som har gjort samme bekendelse, for sin trolddom har stået sin ret, da fandt dommerne samme hendes bekendelse ikke at komme Anne Jensdatter Karen Sørensdatter og Maren Nielsdatter på deres liv

ære gods eller pending til hinder eller skade, indtil anderledes bevises kan.

(30)

** Søren Nielsen i Pederstrup havde stævnet Niels Lauridsen i Vinderslev for en uendelig dom, han til landstinget med vrang undervisning har forhvervet, samt efterskrevne vidner for et vidne, de 1/12 sidst forgangen år til Lysgård herreds ting vidnet har anlangende Niels Lauridsens brev på 15 sletdaler til Else Pedersdatter i Pederstrup, førnævnte Søren Nielsens mor. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte brev findes af Niels Lauridsen forseglet, da vidste dommerne ikke imod den dele at sige eller magtesløs dømme, før han retter for sig.

(31)

** Jens Juel til Keldgård befalingsmand på Tranekær slot havde stævnet Anders Tomasen i Nørholm, for han til Nørholm birketing 22/8 sidst forleden er vold oversvoret for sår og skade, han hans tjener Christen Jensen i Nørholm gjort har, og ikke han har rettet for sig eller med loven eller visning har stillet ham tilfreds. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Tomasen ikke er mødt og nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen at følge, og Anders Tomasen at fare som andre fredløse mænd.

(33)

14/2 1618.

** jomfru Ingeborg Galt til Tolstrup med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet fru Anne Friis til Stensballegård for en uendelig dom, hun 14/8 forgangen år til Vor herreds ting har forhvervet på tiende at give af den gård i Tolstrup, som hun har sig tilforhandlet af hendes morsøster fru Birgitte Rosenkrantz, hvilken gård jomfru Ingeborg selv lader bruge med hendes egen gårds ejendom tilsammen. derefter blev fremlagt samme dom af Vor herreds ting 14/8 1616, hvori besluttes at efterdi fru Anne Friis har sted og fæst KM anpart korntiende af Tolstrup sogn, og jomfru Ingeborg Galt boer på en bondegård i Tolstrup sogn og by, som ikke skal være hendes hovedgård, da burde hun tiende til fru Anne Friis. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(35)

** Peder Hansen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Sørensen købmand i Århus og hans hustru Bodil Frandsdatter sst for et vidne, de til Århus byting 10/11 vidnet har anlangende bordag imellem Peder Hansen salig mester Hans Lauridsens søn sst, og Joachim Semmelhöcken af Lübeck. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrds kundskab med hinanden bestyrkes, at Peder Hansen har gjort Joachim Semmelhöcken samme skade, og intet derimod han fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller Peder Hansen af samme vold at kvitdømme, før han retter for sig.

(37)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Christen Madsen i Klæstrup, for han har ladet ham

fordele for kost og tæring, Christen Madsen skal være tildømt, for han af Christen Pedersen lovligt til samme landsting at være stævnet, hvilket Christen Pedersen benægter. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Christen Pedersen bør så meget for samme fortæring og omkostning at udgive eller ikke, og ikke nogen dom derom er udgået, og han dog er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til birketing igen at komme.

(39)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Maren Nielsdatter og Anne Christensdatter i Nibe for et vidne, de 1/11 sidst forleden til Nibe birketing vidnet har, at Jens Jensen i Gelstrup havde lovet Christen Pedersen i Nibe hans tjeneste, og han skulle derfor give ham til løn 8 sletdaler og et par støvler. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersens egen hustru og datter samme vidne vidnet har og i så måde vildige, og Jens Jensen har deres vidne benægtet, varselsmændene ikke heller har bekendt, hvor de gav Jens Jensen varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(40)

** Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling gav tilkende, at han havde været forårsaget at lade sig indføre i Jens Hansen Bay borger i Randers hans gård og ejendom for 1500 rigsdaler, hvilket han formener rigtigt og lovligt at være. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte udlæg og vurdering lovligt til tinge ar afsagt, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme udlægsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(41)

** Eske Bille til Ellinge KM befalingsmand på Mariager kloster med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne nævninge i Mariager for deres ed og tov, de til Mariager byting 24/12 sidst forleden gjort har over Bodil Jensdatter Kleins for trolddomssager og fremlagde et tingsvidne af Mariager byting 12/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at i 12 år havde Bodil Kleins været berygtet for trolddom og spøgeri og imidlertid havde været fængslet to gange derfor, hvilket bekræftedes af hr Niels Pedersen præst i Vindblæs hans kundskab, og hun ligeledes var udlagt af den troldkvinde Anne Nielsdatter Gammelmor. på spørgsmål svarede Bodil Kleins at hun kom i trætte med salig Christen Mikkelsen om gæld, hun var hans salig far Mikkel Skriver skyldig, hvorfor hun havde sat ham to spænder i pant, som de ikke kunne finde efter hans død, og da sagde hr Jens i Glenstrup, lad hende få samme spænder igen. Christen Lauridsen smed i Mariager vidnede, at i sommer da hr Laurids Trane sst på embeds vegne var hos hans hustru, da bekendte hun, at Bodil Kleins havde givet hende en skål, hvor der syntes at have været slået æggeblommer i, som Bodil Kleins bad hende sætte under sin seng, hvor den stod en tid lang, men så bar hun dem hjem igen, og siden har hans hustru været afsindig. Poul Sørensen Pottemager i Mariager havde klaget og vedkendt sig Bodil Jensdatter for sin vitterlige troldkvinde for at have forgjort hans hustru Kirsten Jensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i dag måned har været her i rette, og Bodil Kleins desmidlertid er ved døden afgået, og ingen er mødt samme vidner og nævningsed at benægte, så efterdi samme vidner står ved deres fuldmagt og urykket og nævningene derefter har gjort deres ed, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed at sige.

(46)

** Ernst Normand til ---- KM befalingsmand på Stjernholm havde stævnet borgmestre og rådmænd i Horsens samt efterskrevne for adskillige vedtægter og forbud, de på Horsens rådhus har samtykket, hvori de har forbudt Horsens indbyggere på nogen vis tid om året byg eller havre at måtte udskibe eller udføre lade og samme forbud siden håndhævet, hvilket skal være sket KM uafvidende. derefter blev fremlagt efterskrevne vedtægter samt KM brev til Ernst Normand, hvorefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd samme vedtægt og brev efter deres egen myndighed har gjort og udgivet, og ikke nogen tilladelse af KM eller deres øvrighed at have haft, da fandt dommerne samme vedtægt og forbudsbrev magtesløs at være.

(49)

** Jens Juul til Keldgård befalingsmand på Tranekær slot havde stævnet Erik Tomasen birkefoged i Nørholm for et hjemmelsvidne, han 23/1 sidst forleden har udstedt imellem Erik Hansen og Christen Jensen i Nørholm, at Erik Hansen havde givet Christen Jensen hjemmel at gå ind i Karen Ibsdatters hus sst, eftersom Gud har hedenkaldt hans farbror gamle Peder Troelsen, som var hans søster Dorte Hansdatters værge og havde hendes arv hos sig. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har hjemlet, hvor de har gjort Karen Ibsdatter varsel, da kunne dommerne ikke kende samme hjemmelsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have, man fandt det magtesløs.

(51)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 26/10 til Vrads herreds ting vidnet har, at de som tilforn har boet på Skærbæk mølle ikke skal have haft nogen brug med engslæt på søndersiden ved samme mølles dam, undtaget de har haft det i Jens Sørensen i Favrholt og formænds minde, til hvilken gård samme eng skal være brugt. dernæst bevilgede Knud Gyldenstjerne og Peder Christoffersen foged på Pallesbjerg på sin husbonds vegne granskning ved gode mænd på førnævnte åsteder.

(52)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet Rasmus Mikkelsen byfoged i Mariager, for han ikke har villet udstede tingsvidne beskrevet efter en bekendelse, som 3/12 næst forleden blev læst og påskrevet i den troldkvinde Gammelmors nærværelse, som samme bekendelse gjort har. dernæst blev fremlagt efterskrevne bekendelse, angående hvem hun og andre troldkvinder havde forgjort. derefter blev afsagt, så efterdi de personer, som i samme bekendelse er beskyldt at være bosiddende i andre herreder og ikke har fanget varsel, og samme varselsmænd ikke har gjort noget navnligt varsel, og fogden derfor efter samme misdæders bekendelse ikke har udstedt noget tingsvidne, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være, men efterdi førnævnte 6 mænds vidne ikke med oprakte fingre og helgens ed efter recessen vidnet at være, da bør samme vidne ingen magt at have.

(56)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet efterskrevne borgere i Mariager for et stokkenævn, de til Mariager byting 26/11 har ladet forhverve anlangende Karen Kocks Anne Jensdatter og Maren Knuds i Mariager, som er beskyldt og udlagt for trolddom. dertil blev stævnet hr Laurids Trane hr

Jens Nielsen i Glenstrup hr Anders Quist i Tørslev med deres medbrødre 24 mænd. dernæst blev fremlagt efterskrevne stokkenævn for Mads Rasmussens hustru Anne Jensdatter Mikkel Knudsens mor Maren Knuds og Karen Kocks, at de har forholdt dem som ærlige kristne dannekvinder. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges tingsvidne efter Anne Nielsdatter Gammelmors bekendelse, hun på Karen Kocks Anne Jensdatter og Maren Knuds 26/11 gjort har, og Eske Bille ikke har fanget varsel for det stokkenævn, som derimod er forhvervet, da kunne dommerne ikke kende samme 3 stokkenævn så noksom og lovlig, at de bør nogen magt at have.

(58)

** Peder Lauridsen Durup borger i Hobro havde stævnet Anders Jensen byfoged i Hobro for nogen uendelig landstingsdomme, han over ham har forhvervet anlangende en dom, han nogen tid tilforn har dømt om salig Hans Nielsens hovedlod og hvem, som skulle lade ham forrette og bekoste, som desværre ihjelslog salig Rasmus Smed, og med samme dom ville Anders Jensen Peder Durup tiltvinge at dømme ham på KM vegne at lade Niels Hansen forrette. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ingen magt at have, og sagen til byting igen at komme.

(59)

28/2 1618.

** Peder Gregersen i Stadsegård havde stævnet Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus, for han til Ning herreds ting 3/2 sidst forleden har ladet ham fordele for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi de tre af de otte tinghørere var delt, da førnævnte dele over Peder Gregersen blev udstedt, da kunne dommerne ikke kende samme delebrev så noksom, at det må komme Peder Gregersen til nogen forhindring.

** Maren salig Oluf Bugges borgerske i Horsens havde stævnet Gissel salig rådmand Clemend Olufsens, for hun har ladet hende fordele for 20 daler efter hendes salig husbond Oluf Bugges brev til Hans Frederiksen af Horsens, dateret Svinesund i Norge 27/8 1613. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Oluf Jensen Bugges brev på førnævnte pending, og ingen nøjagtig kvittants derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke hende af samme dele at kvitdømme, før hun retter for sig.

(61)

** Rasmus Nielsen i Funder havde stævnet Niels Nielsen sst for et vidne, han 3/2 sidst forleden til Hids herreds ting efter sin egen klage med Søren Brun i Kejlstrup delefoged skal have vidnet, at de var kommet til Rasmus Nielsen i Dyrhule i Funder nørskov, hvor han stod og gravede med en spade og skovl i en rævegrav og sagde, han gravede efter en odder. så mødte Hans Gremersen og afstod samme klage vidne og dele, så det ikke skal komme Rasmus Nielsen ti nogen forhindring.

(62)

** Iver Poulsen i Hjøllund på sine egne og på sin søn Eske Iversen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 2/10 sidst forleden til Hids herreds ting med Christen Rasmussen ridefoged til Silkeborg vidnet har

anlangende, de skulle have seet Iver Poulsen og hans søn skulle have haft en eg på deres vogn i Kragelund kirkeskov og kørt bort fra roden med den, hvilket de benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Iver Poulsen og hans søn Eske Iversen hugge samme træ eller fulgt dem til huse, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn bogsed og nævningsed så noksom, at de må komme Iver Poulsen og hans søn Eske Iversen til hinder eller skade.

(65)

** Eske Bille til Ellinge havde stævnet Rasmus Mikkelsen byfoged i Mariager for to stokkenævn, han til Mariager byting 26/11 har udstedt og givet beskrevet, hvilke stokkenævn er indført i tingbogen, dog ikke stemmer overens med deres forsegling. derefter blev tingbogen fremlagt, som fast i ens mening som stokkenævnet ombemelder, dog ikke udtrykkeligt ord fra ord med hinanden at komme overens. derefter blev afsagt, så efterdi tinghørere og vidner nu er mødt og er samme deres stokkenævn bestendig, og dersom det anderledes i tingbogen findes, vil de det ikke være bestendig, da kunne dommerne ikke kende Rasmus Mikkelsens ulempe deri at være, men dersom skriverens forseelse kan findes, bemeldte stokkenævn ikke med tingbogen at konkordere, da derom for hans tilbørlige dommer at gå så meget, som lov og ret kan findes.

(68)

** Laurids Terkildsen og Peder Knudsen i Binderup på deres egne og på Peder Terkildsen sst hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 15/12 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har om noget fiskeri, de skulle have brugt i Binderup å fra Mølletoften til fjorden. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Terkildsen og Niels Knudsen ikke vil benægte at have brugt fiskeri i førnævnte å, da vidste dommerne ikke imod bemeldte vidne og dele at sige eller magtesløs dømme.

(70)

** Oluf Lauridsen borger i Århus havde stævnet Jens Christensen borger sst anlangende gæld, Oluf Lauridsen skulle være ham skyldig efter hans regnskabsbog, hvori var antegnet: hr Niels Jacobsen i Randers. 13/1 1617 købte Oluf hans stedfar af mig efterskrevne tøj. derefter blev afsagt, så efterdi samme opskrift på førnævnte gods findes antegnet i bemeldte regnskabsbog, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme opskrift i regnskabsbogen at sige eller magtesløs dømme.

(71)

** Knud Jensen i Hyllested havde stævnet Laurids Christensen i Homå for et delevidne, han på hans hustru Birgitte Andersdatter til Sønderherreds ting 13/6 har forhvervet for 4 sletdaler, hvilket hans hustru benægter. dernæst blev afsagt, så efterdi ikke bevises Birgitte Andersdatter samme pending er Laurids Christensen pligtig, og hun dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne Birgitte Andersdatter af den dele kvit at være.

(72)

** Søren Amdisen i Glatved på sine egne og sine søskende Rasmus Amdisen Palle Amdisen Niels Amdisen og på hans farbrors børn Peder Sørensen og Mads Sørensen i Hoed deres vegne, som skal

være medarvinger til den gård i Søby, Niels Andersen påboer som omtvistes, havde stævnet Christen Rasmussen i Søby for adskillige skøder og pantebreve, han skulle have på nogen lodder og parter i samme gård i Søby, hvormed han vil tilholde sig ydermere lod i samme gård, end som han med rette kan tilkomme. desligeste havde han stævnet Christen Rasmussen og hans søster Tyra Rasmusdatter Niels Andersen i Søby med samme skøder og pantebreve, Peder Mikkelsen i Søby Rasmus Mikkelsen sst Rasmus Troelsen sst Laurids Sørensen i Fuglsang Christen Nielsen sst Karen Sørensdatter i Hallendrup og Anne Sørensdatter i Søby, som samme skøder og pantebreve har udgivet. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Sønderherreds ting 11/11 1600, bemeldende Søren Mikkelsen i Søby i 3 ting har lovbudt den lod og anpart, han har i den gård i Søby Niels Andersen påboer, og Niels Sørensen i Fuglsang Amdi Poulsen i Glatved og Niels Andersen i Søby at have været til vedermåls ting. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges lovbudsvidne om en part af samme gård til tinge at have været lovbudt, og Søren Amdisens far da selv har været til vedermåls ting og ikke derpå gjort nogen forhindring, og Søren Amdisen ikke fremlægger nogen nøjagtig adkomst sin far nogen lod i bemeldte ejendom at skulle have, da vidste dommerne ikke på samme skøde eller pantebrev at dømme.

(73)

** Søren Amdisen i Glatved på sine egne og sine søskende Rasmus Amdisen Palle Amdisen Niels Amdisen og på hans farbrors børn Peder Sørensen og Mads Sørensen deres vegne havde stævnet Christen Rasmussen i Søby for en klage, han til Sønderherreds ting 3/10 1615 forhvervet har, hvori Christen Rasmussen gav last og klage på et tingsvidne, som hans stedfar Niels Andersen i Søby 4/10 1614 har udgivet, som Rasmus Amdisen i Glatved med vrang undervisning skal være forhvervet, anlangende Niels Andersen kendte sig sin hustru og stedbørn efter denne dag ingen anpart at have i den selvejer bondegård i Søby, Niels Andersen påboer. derefter blev afsagt, så efter varselsmændene både har hjemlet varsel og været tinghørere, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(74)

** Søren Amdisen i Glatved på sine egne og sine søskende Rasmus Amdisen Palle Amdisen Niels Amdisen og på hans farbrors børn Peder Sørensen og Mads Sørensen deres vegne havde stævnet Christen Rasmussen i Søby for en uendelig dom, han til landstinget 14/2 sidst forleden forhvervet har anlangende et skøde Karen Pallesdatter i Rønde hans bror Rasmus Amdisen i Glatved til Sønderherreds ting givet har, på den lod og anpart, hun arveligt var tilfaldet efter sin afgangne far Palle Amdisen i den selvejer bondegård i Søby, Niels Andersen påboer. derefter blev afsagt, så efterdi tvistes om hvis lod, Karen Pallesdatter skal have i førnævnte gård og ikke noget rigtigt bevis derpå fremlægges, da fandt dommerne denne sag til herredsting at komme, og fogden der at kende hvor vidt lod, hun i samme gård kan have, som hun lovligt kunne bortskøde.

(76)

14/3 1618.

** hr Torn Olufsen sognepræst til Ry havde stævnet Erik Nielsen i Burgårde herredsfoged i Tyrsting herred for et lovbuds tingsvidne, som han til Tyrsting herreds ting 4/11 sidst forleden udstedt har på en bondegård i Vinding, som Torben Pedersen iboer, uanseet hr Torn eller hans hustru Maren Christensdatter ikke derfor skal have fanget varsel, endog hans hustrus far hr Christen

Nielsen i Ry 13/6 1615 har undt og bevilget, at hendes søskende og hende at de herefter skulle bruge de to bøndergårde, som han har i Vinding. desligeste havde han stævnet hr Christen Nielsen i Ry og hans sønner hr Niels Christensen Christen Christensen i Emborg og sin svoger Niels Lauridsen i Ry, for de har bortskødet hans hustrus anpart i samme gårde. da eftersom landsdommerne ikke var tilstede, blev samme dag opsat 14 dage.

(77)

28/3 1618.

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet efterskrevne for deres ed og tov, de til Mariager byting 25/2 gjort har over Laurids Jespersen Hjulmand i Mariager for trolddomssager, han er beskyldt og udlagt for, som han mener ved magt bør at blive. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Onsild herreds ting 21/2 dette år, hvor efterskrevne vidnede om Laurids Hjulmand, som havde lovet nogle en djævels færd, og at de havde hørt rygte og tidende, at Laurids Hjulmand på 15 års tid skulle kunne omgås med spøgeri og trolddom, men de havde ikke fornemmet, at han havde bedrevet det, før en troldkvinde Anne Nielsdatter Gammelmor født i Bigum havde udlagt ham. derefter blev fremlagt hr Niels Pedersen Mariager præst i Vindblæs hans kundskab, at midlertid han var kapellan og skolemester i Mariager og siden han blev præst har han hørt af godtfolk, at Laurids Hjulmand har faret med spøgeri og trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Laurids Hjulmand har lovet noget menneske ondt, og det dem på liv eller helbred vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den må komme Laurids Hjulmand til nogen forhindring før anderledes bevises kan.

(80)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Mikkel Nielsen til ---- eftersom Iver Juul 12/9 1608 er kommet i løfte for ham for 200 rigsdaler, hvilket løfte tit og ofte er opsagt, og Iver Juul hans hånd og segl begæret men har ikke kunne bekomme det, skønt Mikkel Nielsen i sit brev har forpligtet sig dertil eller derfor lide rigens æskning, som Iver Juul derfor til Slet herreds ting 26/2 sidst forleden forhvervet har, hvorfor han nu blev undt samme æskning og derfor æskede af Mikkel Nielsen til Viborg landsting i lige måde, som til Slet herreds ting æsket er.

(82)

** Jens Nielsen i Ebstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Sørensdatter i Lemming for to klager, hun på ham til Hids herreds ting skriftligt gjort har, at han skal have givet hende hug slag og jordskud, hvilket han benægter, men hendes egen mand Jens Nielsen i Lemming har bekendt, at dem har han gjort hende. ligeledes havde han stævnet Søren Lauridsen i Møgelund, for han har ladet ham og hans mor Sidsel Sørensdatter og Christen Jespersen i Ebdrup fordele for noget gods, de skal have købt og bekommet i mindelighed af førnævnte Jens Nielsen. da slotsskriveren Christen Rasmussen på Silkeborg, som har brevene, er syg, så blev sagen opsat 6 uger.

(83)

** Iver Lykke til Havnø havde stævnet Christen Byrialsen, som boede i Plejlstrup og Niels Jensen, som boede i Munkholm for et opsigelsesvidne, de har forhvervet til Hornum herreds ting 23/6 og

30/6 1617 anlangende de gårde de iboede at have opsagt, hvilke opsigelsesvidner han formener ikke så lovlige at være, at de bør nogen magt at have, efterdi førnævnte mænd pludselig samme gårde er fraflyttet og ikke avlingen til samme gårde bjerget og indført har. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt til gensvar men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Iver Lykke på hans gård og gods til hinder eller skade.

(84)

** fru Ide Lykke til Buderup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 17/6 sidst forleden vidnet har på hendes tjener Karen Christensdatter i Binderup, at hun på grandestævne 29/6 1617 var kommet i skænderi med Anne Nielsdatter Niels Mikkelsens hustru sst om nogle ord, Maren Jensdatter skulle have sagt, og da slog Karen Christensdatter hendes hænder sammen og sagde til Maren Jensdatter, at hun vidste hverken hvad hun svor eller sagde. derefter blev afsagt, så efterdi forskrevne ord ikke er sagt for ting og dom og ikke Karen Christensdatter er dem bestendig, og undskylder Maren Jensdatter sig ikke at vide andet med hende end ære og godt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(86)

** Tomas Rasmussen i Lemming på salig Poul Tomasens børns vegne, som boede i Bjertrup, og han er værge for havde stævnet Hans Mouridsen i Bjertrup og hans hustru Maren Pedersdatter for et vidne, de til Hjelmslev herreds ting 24/3 1617 har gjort Laurids Mikkelsen sst. da mødte Laurids Mikkelsen og fremlagde samme vidne, hvori Laurids Mikkelsen i Hørning Mikkel Sørensen i Mesing Niels Madsen i Bjertrup og Henrik Clausen i Stilling kundgjorde, at de var i Bjertrup, eftersom de var tilsagt af Laurids Mikkelsen på den ene og Maren Pedersdatter med hendes tilkommende husbond Hans Mouridsen på den anden side at forlige Laurids Mikkelsen og Maren Pedersdatter og da forligte dem så hvis lod og part, Maren Pedersdatter og hendes børn med Poul Tomasen har i den halve gård i Bjertrup, Laurids Mikkelsen påboer, den skal han have, og derimod skal han afstå den part, han har i den anden halve gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne angår Poul Tomasens børns gods, og ikke deri benævnt og ikke de og deres lovværge derfor er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det må komme Poul Tomasens børn til hinder eller skade.

(87)

11/4 1618.

** Søren Knudsen i Odder havde stævnet efterskrevne nævninger for et fuldt årdagstov, de har ham oversvoret efter en klage og beskyldning, som Helle Rasmusdatter barnfødt i Fillerup på ham gjort har, at han skulle have indgivet hende noget og derved havde været årsag til hendes fosters død, uanseet han hendes beskyldning hårdeligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Helle Rasmusdatter beskyldning for nævningene er i rette lagt, og ikke tilforn har beskyldt Søren Knudsen for sin barnefar, men at en anden karl Morten Knudsen at have været hendes barnefar, og for hendes barns og fosters død er hedenrettet og stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme Helle Rasmusdatters beskyldning og nævningsed så noksom, at den må komme Søren Knudsen til nogen forhindring.

(90)

** Jørgen Kås til Gelskov befalingsmand på Århusgård med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jørgen Sommerfeld borgmester i Århus Villum Worm Niels Friis og Peder Ibsen rådmænd sst for et vidne, de til Århus byting 31/7 sidst forleden vidnet har anlangende hvis på rådhuset 19/7 da næst tilforn imellem Hans Grønbæk borgmester og Søren Jensen rådmand har tildraget, hvor Hans Grønbæk kaldte Søren Frost en hundsvot, hvorefter Søren Frost slog til Hams Grønbæk med et blækhorn, hvilket vidne han mener ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen, som en part af førnævnte vidne forhvervet har, samt den første af de otte mænd var fordelte, da samme vidner blev forhvervet og vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom og nøjagtige, at de bør nogen magt at have.

(95)

** Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 5/2 sidst forleden skal have vidnet om et forlig, som skulle være sket imellem Hans Grønbæk borgmester i Århus og Søren Frost i Århus kapitel, hvor de blev venligt og vel forligt om deres trætte. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Frost ikke samme forligelse for ting og dom har indgået, som han ikke vil være bestendig, og samme vidner ikke på fersk fod er vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og kundskab så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(97)

** Jens Nielsen Skrædder i Mårslet havde stævnet (sag overstreget)

(100)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Ove Gregersen og Jørgen Gregersen i Odder, for de 28/6 sidst forleden til Hads herreds ting er blevet ran oversvoret, for de uden hjemmel er indgået i KM skov og der stævnet og afført to læs ved. derefter blev afsagt, så efterdi den sag, om Ove Gregersen og hans bror bør at stande til rette som for anden uhjemlet koste, ikke til herredsting ved dom er ordelt, da fandt dommerne den dertil at komme og der ved dom at ordeles, som det sig bør.

25/4 1618.

** Niels Pedersen i Velling havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred til at udlægge Oluf Nielsen i Træden hans bane, som omkom i Træden skov og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 24/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da Oluf Nielsen med andre ville løfte et savskåret træ, da skred hans fødder og træet faldt ned på hans hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Oluf Nielsen af våde og vanlykke af førnævnte træ at være ihjelslået.

(101)

** fru Ellen salig Tyge Sandbergs til Vedø hendes visse bud Christen Pedersen Harbou i Århus havde stævnet Christen Nielsen i Kærende og hans søn Jens Christensen for 14 hendes skovsedler, som han havde i rette lagt på Sønderherreds ting med hvis tiltale, hun havde til han for ulovlig skovhugst i hendes skovsparter, hvilke sedler han formener skal være raderede, hvortil Jens Christensen svarede, at samme sedler med mere var blevet ham frastjålet og begærede, at sagen nogen tid måtte opstå, at han imidlertid kunne søge efter samme skovsedler. derfor blev sagen opsat til næste landsting efter pinse førstkommende.

(102)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Rasmus Mikkelsen i Mariager for et vidne, han til Mariager byting udstedt har 15/10 sidst forleden anlangende to hans tjenere i Astrup Christen Pedersen Skrædder og Laurids Sørensens hustru Birgitte, for de skulle have lovet Anne Nielsdatter Gammelmor 1 mark for at omkomme Eske Bille, når han drog over Nørresund, hvilket de benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende hvad de vil sige eller vidne på nogen, og efterdi Anne Nielsdatter Gammelmor for sine misgerninger har stået sin ret, og Just Høgs tjenere ikke heller for samme vidne har bekommet noget varsel, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne så noksom, at det må komme Christen Skrædder og Laurids Sørensens hustru til hinder eller skade i nogen måder.

(103)

** fru Edel Ulfeld salig Keld Brockenhuuses til Hanstedgård havde stævnet fru Dorte Skram salig Frands Pohls til Sterup for en dom, hun til Vor herreds ting over hende har forhvervet for 60 rigsdaler, uanseet afgangne fru Karen Brockenhuuses brev lyder på 60 uforfalskede daler og ikke er nævnt nogen rigsdaler. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges fru Karen Brockenhuuses brev på 60 daler, hvilket brev står ved sin fuldmagt, og herredsfogden derefter har tildømt fru Edel Ulfeld hendes anpart deraf at betale, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(104)

** Jens Jensen i Astrup havde stævnet efterskrevne i Nibe for en vurdering, de til Nibe birketing 17/1 sidst forleden vurderet og afsagt har anlangende nogen have og ejendom i Nibe liggende neden præstegården, som sognepræsten hr Laurids Mikkelsen iboer, som Laurids Vilsen i Årup har pantsat Jens Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges pantebrev på bemeldte ejendom, hvorefter vurdering er sket, og ingen er fremkommet derpå at anke, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige eller magtesløs dømme.

(106)

9/5 1618.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Jens Mikkelsen i Skjoldelev, for Reinholt Christensen sst han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 30/4 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de på Skjoldelev gade så, at Reinholt Christensen slog Jens Mikkelsen i hans pande med en stav, så han nær var faldet omkuld, og derefter hentede han en vognkæp og slog Jens Christensen 2-3 slag, så

han var nødt til at værge sit liv. så mødte Jens Mikkelsens far Mikkel Jensen med et synsvidne, at Jens Mikkelsen havde flere åbne sår i hans hoved, som han beskyldte Reinholt Christensen for. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Mikkelsen manddød over og til hans fred.

(107)

** Niels Rasmussen Vinter tjenende i Revshale i Kragelund sogn på sine egne og på sin bror Peder Rasmussen Vinter i Kragelund hans vegne havde stævnet Obbe Hansen i øster Bording, for han for ved en 16 år forleden i Niels Vinter og Peder Vinters barndom og umyndige år skal have med et hjemmegjort skøde solgt til hr Anders Jensen sognepræst i Bording den 3.part af deres bondeeje i en bolig og værested Elbæk i Klode mark i Kragelund sogn, hvilken 3.part skal være dem tilfaldet efter deres salig forældre, som skal gøres bevisligt med det skøde, deres salig far Rasmus Nielsen Vinter havde på førnævnte Elbæk, og deres stedfar Obbe Hansen selv intet bondeeje havde, hvormed han kunne tilholde sig noget i deres forældres bondeeje. så mødte Jens Andersen i Nørlund på sin far førnævnte hr Anders Jensens vegne og fremlagde et skøde dateret Bording 26/4 1602, hvori Obbe Hansen med sin hustru Kirsten Eriksdatters samtykke har solgt til hr Anders Jensen den 3.part af Elbæk. dernæst blev fremlagt et skøde af Hids herreds ting 4/5 1591, hvor Niels Sørensen i Stenholt solgte og skødede til Rasmus Nielsen Vinter i Bording Elbæk ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med skøde, Niels Rasmussen og hans bror at have lod og part i samme ejendom, og Obbe Hansen dog det til hr Anders Jensen har solgt, samme køb ikke heller findes til tinge at være gjort eller lovbudt, da fandt dommerne bemeldte køb eller skødebrev magtesløs at være.

(109)

** Niels Rasmussen Vinter tjenende i Revshale på sine egne og på sin bror Peder Rasmussen Vinter i Kragelund hans vegne havde stævnet deres halvbror Jens Pedersen i Sinding, for han for langsommelig tid siden i deres barndom, imidlertid han var deres rette lovværge, skal have forpantet til hr Anders Jensen i Bording den 3.part af deres salig fars bondeeje, som skal være dem arveligt tilfaldet efter deres salig far Rasmus Vinter, som boede i øster Bording, og efter deres mor Kirsten Eriksdatter sst. så blev fremlagt samme pantebrev dateret Bording 10/9 1602, hvori Jens Pedersen for 20 daler pantsætter til hr Anders Jensen den 3.part af Elbæk, som hans 3 søskende, som er Peder Rask Niels Rask og Anne Rasksdatter havde arvet efter deres salig far Rasmus Nielsen Vinter. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte pantebrev er af Jens Pedersen, da børnenes værge, udgivet og loven formelder, værge ikke at må afhænde børnejord, hvilket pant ikke til tinge lovligt gjort eller lovbudt, da fandt dommerne samme pantebrev magtesløs at være.

(110)

** Christen Ibsen i Elkær havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 3/11 sidst forleden imellem Tomas Pedersen i Spanggård og Maren Nielsdatter i Torup med hendes to børn Niels Gundesen og Maren Gundesdatter deres lovværge dømt har nogen bier anlangende, som salig Gunde Ibsen havde til fællig med Christen Eriksen i Bystrup, og i samme sin dom tildømt førnævnte Gunde Ibsens børn og arvinger at skifte samme bier i lige lodder eller i andre måder, som redelig og ret var. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tildømt Maren Nielsdatter og hendes børn samme bier ved lod redeligt og ret at skifte, hvilket er sket, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(112)

** fru Maren Skram til Tjele havde stævnet Anders Keldsen i Onsild herredsfoged i Onsild herred, for han nogen tid forleden, da hendes tjener Anders Simonsen i Vammen havde 4.ting til Niels Viborg borgmester i Mariager hans tjenere boende i Skellerup for brokorn, som de er skyldig til Tjele, da har opsat sagen, uanseet ingen er mødt med fuldmagt. derefter blev afsagt, så efterdi ingen af samme 3 mænd er mødt til 3.ting imod fru Maren Skrams at gange i rette men dem til 4.ting at være forfulgt med høringsdele, og fogden dog ikke efter recessen har stedt høring over dem, men sagen opsat en måned, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Keldsen har sig deri forseet og bør derfor igen at give hende hvis billig kost og tæring, hun derfor har ladet anvende.

(113)

** Iver Lykke til Havnø havde stævnet Christen Byrialsen i Ersted for et fru Dorte Krabbes brev, som han berømmer sig af at skulle kvitholde for landgilde af Plejlstrup, som han iboede, på nogen års tid. så fremlagde Christen Byrialsen et brev, dateret 17/12 1608, hvormed Dorte Krabbe har sted og fæst Byrial Jensen i Rodsted en hendes gårde i Sønderup sogn Plejlstrup, som hans søn Christen Byrialsen skal påbo, og da den er øde og skal opbygges, skal han have den fri for afgift, ægt og arbejde i 6 år, og derefter skal han give hende eller hendes arvinger årligt 1 ørte rug 1 ørte byg 1 skovsvin og 1 gås. derefter blev afsagt, så efterdi fru Dorte Krabbe samme gård til Iver Lykke har solgt og skødet, så han den ikke for nogen arv efter hende har bekommet, da kunne dommerne ikke kende bemeldte fæstebrev at må komme Iver Lykke på hans retfærdige skyld og landgilde af samme gård til nogen forhindring.

(115)

** Jørgen Andersen Skrædder borger i Århus havde stævnet Peder Knudsen i Bredstrup for en stævning, han har i rette lagt på Århus byting 14/11 1616, hvormed han har ladet stævne nogen folk, som skulle vidne imod Jørgen Skrædders tiltale til Peder Knudsen. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Knudsen for ting og dom samme stævning at have fremlagt og ladet læse og et segl fra et andet brev taget, som på et andet stykke voks for samme stævning at være klinet, da kunne dommerne ikke kende Peder Knudsen med samme stævning at have omgåedes, som det sig burde.

(116)

** Steen Brahe til Knudstrup befalingsmand på Kalundborg havde stævnet Gert Bryske for et pantebrev, han til Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus har udgivet på to gårde ved Mindet, som han arvede efter hans salig far Carl Bryske, som Søren Frost har opladt og afhændet til fru Sofie Rostrup Steen Brahes og hendes arvinger, som han mener lovlig og ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer to gange ikke er mødt samme breve og bytingsdom at beskylde, så de derfor er fundet ved sin fuldmagt, og de endnu ikke er fremkommet, da fandt dommerne samme bytingsdom ved sin fuldmagt at være.

(117)

6/6 1618.

** Eske Bille til Ellinge befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet efterskrevne nævninge i Mariager for deres ed og tov, de til Mariager byting 20/5 sidst forleden svoret og gjort har over

Laurids Jespersen Hjulmand der sst, som sidder fanget for trolddom, han er sigtet og beskyldt for, hvilken ed og tov han formener lovlig og ret at være og fremlagde et tingsvidne af Mariager byting 6/4 sidst forleden, hvori efterskrevne, der iblandt Søren Vævers hustru Ingeborg Jørgensdatter i Mariager, vidnede at Rasmus Hjulmand havde været berygtet for trolddom og spøgeri, og folk havde været rædde for ham, og Laurids Hjulmands hustru Karen Nielsdatter havde sagt, at dersom hendes mand kom ud igen af det fængsel på klostret, da skulle de, som havde været med at forfølge ham få en skammelig færd. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke findes andre vidner end de forrige at være i rette lagt undtaget Niels Vinters og Søren Væver og deres medfølgere deres vidner, som dog ikke lyder hvem Laurids Hjulmand slige ord skulle have tilsagt, og ikke heller bevises han nogen trolddom har gjort eller lovet noget menneske ondt, som dem er vederfaret, da vidste dommerne ikke heller den sidste nævningsed at følge eller andet på Laurids Hjulmand at dømme end som tilforn sket er, førend lovligt bevises han nogen på liv og gods eller velfærd at have lovet ondt, og det dem at være vederfaret.

(123)

** Peder Andersen i Hundslund havde stævnet efterskrevne for klager og vidner, de til Hads herreds ting på Peder Andersens mor Maren Anderses i Hundslund klaget og vidnet har angående hendes trolddom. dertil blev stævnet Maren Anderses Alrø og hendes lovværge Peder Andersen i Hundslund og hendes bror Morten Sørensen Bager på Alrø. Knud Jensen i Fensten vidnede, at for 8 år siden drak han Maren Anderses datter i Hundslund ved navn Mette Andersdatter til i Svinballe gildehus med et bæger øl, da ville hun ikke tage det af ham, så slog han øllet på hende og slog efter hende med bægeret, da sagde Maren Anderses til ham, det skal du få en ulykke for, og dagen derefter blev hans ganske lemmer ben og hemmelighed så tykke, at han ikke i nogen måder var sig selv mægtig, og da lovede Maren Sørensdatter Alrø hans mor Karen Jenses i Svinballe, at han skulle komme i hans tjeneste inden 8 dage, hvilket også skete. Niels Rasmussen i Hundslund og Peder Rasmussen i Elkær havde vidnet, at deres far salig Rasmus Pedersen, som boede og døde i Elkær, på sin sygeseng klagede på Maren Anderses, at hun havde lovet ham ondt. Anne Rasmuses i Elkær vidnede det samme. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges adskillige vidner om Maren Anderses onde trolddomsløfter og bedrifter, og adskillige har lagt deres hænder på hende og sigtet og ved deres højeste ed vedkendt dem hende for en vitterlig troldkvinde, at hun dem på deres helbred har forgjort, og intet hun derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige, og efterdi førnævnte nævninge som boer i sognet hos hende, derfor har hende trolddomsnævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men den ved magt at være.

(130)

** fru Maren Skram til Tjele og Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg herredsfoged i Hornum herred, for han til samme ting 18/9 sidst forleden har fradømt deres salig fars søster fru Hilleborg Då, at Jep Andersen i Bradsted ikke burde at bekoste hvis den troldkvinde Sindet Christensdatter Vævekone i Bradsted at lade forfølge og dømme til døde. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(131)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget 21/4 sidst forleden havde stævnet

Rasmus Mikkelsen i Mariager for et vidne, han til Mariager byting 15/10 sidst forleden har udstedt anlangende to af hans tjenere i Astrup Christen Pedersen Skrædders hustru Kirsten og Laurids Sørensens hustru Birgitte, at de skulle have udlovet 2 mark for at omkomme Eske Bille. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen og Laurids Sørensens hustru deres navne i førnævnte troldkvindes bekendelse og vidne at være benævnt, og de ikke for samme vidne har fanget noget varsel, og Rasmus Mikkelsen dog samme bekendelsesvidne har udstedt, da kunne dommerne ikke andet kende, end at han sig deri har forseet.

(132)

** Erik Sørensen i Tinning havde stævnet Clemend Jensen i Borre for et delevidne, han til Vejerslev birketing 12/3 sidst forleden over han har forhvervet anlangende, at han skulle have beligget sit næstsøskendebarn Birgitte Nielsdatter, som tjente Jens Mikkelsen i Vejerslev, og samme dele er udstedt efter et vidne, som er vidnet efter rygte og tidende, han i samme gerning skulle være skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Erik Sørensen er forbudt sig ikke af birket at begive, før loven har fanget sin ende, men af birket er undveget, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(133)

** Laurids Tomasen i Vrønding havde stævnet efterskrevne sst for en klage, de til Ning herreds ting 25/2 sidst forleden på Laurids Tomasen gjort har for en hest, han har bekommet til Ry marked, som har været skabet og dermed påført dem skade og ulykke med deres øg og heste. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Tomasen bekender sig samme hest fra Ry marked at have bekommet, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidner at sige, men da han til alle helgens dag har fraskilt sig den, og førnævnte klage nu i år 25/2 at være udgået og i så måder ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme klage og uendelige dom så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have

(136)

** Peder Gedsted i Læsten havde stævnet Rasmus Jensen for en klage, han til Sønderlyng herreds ting 9/12 sidst forleden har frembåret og deri beskyldt førnævnte Peder Sørensen for trolddomssag, at han har forkommet ham på hans helbred. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvori efterskrevne vidnede, at der havde fulgt ham et rygte for trolddom og tyveri i 8 år, og de vidnede om deres køers manglende mælk og andet, han skulle være skyld i, og Rasmus Jensen i Læsten vidnede, at Peder Gelsted og hans hustru Dorte Pedersdatter kom gående og hun hissede deres hund på hans gæs, og da han påtalte det, svarede hun intet, og siden den dag blev han forkommet på sit helbred. dernæst vidnede Niels Nielsen i Sønderbæk, at Peder Sørensen Gedsted kom til hans og klagede sig og sagde, han vidste ikke hvor han ville bære sig ad, om han ville drukne sig eller ej, da sagde Niels Nielsen, drukn ikke dig selv, så er både legeme og sjæl fortabt, så blev han i dølgsmål hos ham til palmesøndag, og da begærede han at låne en af hans hustru Johannes læderkjortler til at drage til Viborg i, og låne ham hans søn Christen at tage den tilbage igen, men Niels Nielsen nødte ham til at tage kjortlen af igen, hvorunder han havde en økse, og så gik han fra ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd er mødt og er deres vidner bestendig, hvilke vidner med Peder Gedsteds bortvigelse bestyrkes, som han selv her i dag ikke kan benægte, og Rasmus Jensen har lagt sin hånd på hans hoved og med højeste helgens ed og oprakte fingre vedkendes sig ham for en vitterlig troldmand, som ham på hans helbred og førlighed har forgjort, og nævninge som har boet i sognet hos Peder Gedsted har ham kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for

samme deres ed og tov at kunne fælde.

(142)

** Jens Juel til Keldgård hans visse bud Søren Hår havde stævnet Erik Tomasen birkefoged i Nørholm og Anders Villumsen birkeskriver sst for et synsvidne udganget til samme birketing 24/9 sidst forleden, som er udstedt anderledes end det i tingbogen findes indskrevet og mener, de derfor uret at have gjort. da efter dommernes forbøn og underhandling havde Søren Hår på hans husbonds vegne afstået samme sag, og de lovede at give ham på hans husbonds vegne 6 rigsdaler.

** Christen Pedersen Skrædder i Hvam med en opsættelse af landstinget 9/5 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 23/2 vidnet har anlangende, at han skulle have bekommet 2 øg og 4 skæpper rug af Peder Glarmester, da han drog af den gård i Hvam og over i Fyn. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidne var fordelt, da han og hans medbrødre vidnede samme vidne og ikke bevises, at Christen Skrædder har bekommet samme 4 skæpper rug, da fandt dommerne samme vidne og dele magtesløs at være.

(143)

** Kirsten Andersdatter i Elsborg havde stævnet Matias Svendsen i Tange for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget, hvori han skal have fanget nogen vidner magtesløse, som skal have vidnet med Kirsten Andersdatter, om han skulle have bedt om hende til ægte, før han belå hende, uanseet samme vidner tilforn til landstinget er fundet ved sin fuldmagt, idet han ikke ville benægte det. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges endelig landstingsdom samme vidne at være ved magt dømt, da vidste dommerne ikke den at forandre eller andet i den sag at dømme.

(145)

** Hans Jensen i Ålsrode havde stævnet Casper Pedersen i Grenå for et vidne, han 20/4 på Grenå byting vidnet har anlangende 6 rigsdaler, Mikkel Tirstrup skulle have antvortet Hans Jensen samt en tønde øl. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Jensen ikke vil benægte, at han samme 6 daler og øl har bekommet, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(146)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø med en opsættelse af landstinget 25/4 sidst forleden havde stævnet Christen Nielsen Degn i Kærende for 14 skovsedler, som fru Ellen Rostrup med egen hånd har underskrevet, som har været i rette lagt på Sønderhald herreds ting imod hvis tiltale, hun har til ham for ulovlig skovhugst i hendes skovsparter, og hendes fuldmægtig Christen Pedersen Harbou mener, en del af dem er raderet og i år og dato forandret. derefter blev afsagt, så efterdi samme skovsedler har været i rette lagt, og ikke fru Ellen Rostrup har beskyldt dem for at være falske eller urigtige, men hendes fuldmægtig tilstår bemeldte sedler at have været rigtige nok, da kunne dommerne ikke kende samme sedler for falske at være bragt til tinge.

(149)

** Christen Knudsen borger og rådmand i Grenå havde stævnet Christen Pedersen i Århus og Hans Jensen i Ålsrode, for de til Grenå byting skal have ladet ham fordele for kost og tæring den sag

anlangende, som de har forfulgt på Herkules Overbjerg i Kalundborg og Johan Thorlippe til Hamborg deres vegne gæld at skulle udfordre, som salig Rasmus Andersen dem skyldig var. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag og fortæring og opskrift fra landstinget er hjemfundet til byting der at ordeles, og efterdi byfogden i sin dom ikke har forklaret, hvor meget Christen Knudsen burde derfor at udgive, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og førnævnte deler ingen magt at have, og sagen til byting igen at komme, og byfogden endelig at forklare, hvor meget Christen Knudsen bør for hans anpart af samme fortæring og opskrift at betale.

(151)

20/6 1618.

** Jens Harbou i Nørbæk havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred manddød at sværge over Christen Jensen i Tange for Anders Harbou sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 1/6 dette år udganget, hvor efterskrevne vidnede, at de var inde til Anders Ravnholts i Højbjerg, og da kom Christen Jensen ind og sagde, at nu havde han gjort den gerning, han skulle gå i skov og skjul for, og da så de Anders Sørensen Harbou i Tange lå foran kakkelovnen og hans bukser løse og hængte om benene på ham. dernæst blev fremlagt hr Erik Hansen præst i Højbjerg hans kundskab, indeholdende at da ham meddelte Anders Harbou sakramentet i hans bror Mads Sørensen Harbous hus i Tange, da beskyldte han Christen Jensen, for han slog ham uredeligt, da han sad på sin hemmelighed. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Jensen manddød over og fra hans fred, for Anders Harbou han ihjelslog.

(153)

** Axel Arenfeldt hans visse bud Søren Madsen Lysholm med en opsættelse af landstinget 9/5 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 6/12 sidst forleden vidnet har, at Søren Madsen på Bjerre herreds ting skulle have sagt til Morten Gårdfoged på Møgelkær, at det var skarn og fyldekalk han stod med, som var Knud Gyldenstjernes breve. da efter mange ord dem imellem var afstod Knud Gyldenstjerne for dommernes og andre gode mænds underhandling samme vidner dom og dele med Søren Madsen, som lovede at give Knud Gyldenstjerne to gode færdige staldøksne.

(155)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Christen Sørensen i Brårup for et bænkebrev, han af Jens Nielsen i Brårupholm Christen Nielsen i Ovtrup Tomas Sørensen og Anders Mortensen i Brårup udgivet har, med hvilket bænkebrev han vil fravende Stygge Høgs tjener Niels Madsen i Stensgård hans rette arv, som ham var arveligt tilfaldet efter hans salig farsøster Kirsten Nielsdatter som døde i Brårup. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Slet herreds ting 3/9 1601 indeholdende vurdering hos Christen Sørensen i Brårup efter salig Kirsten Nielsdatters død. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges vurderingsvidne, og førnævnte vurderingsmænd og vidner ikke findes stævnet, da vidste dommerne ikke på samme brev og dom at dømme, førend bemeldte vurderingsmænd og vidner lovligt stævnes.

(156)

** Niels Andersen Skrædder i Sminge på sine egne og sin bror Jens Andersens vegne havde stævnet

Rasmus Finsen i Gern, for han 1/6 1618 til Tvilum birketing har ladet dem fordele for nogen gæld efter efterskrevne register for 1615-1618. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Andersen vedgår sig og sin bror førnævnte korn at have fanget, og ikke afbeviser hvad derpå resterer at have betalt, men derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke dem af samme dele at kvitdømme, før de retter for sig.

(158)

** Christen Nielsen i Ebstrup og Jens Nielsen i Lemming med en opsættelse af landstinget 9/5 sidst forleden havde stævnet Hans Gremersen forrige ridefoged til Silkeborg for nogen delevidner, han over dem har forhvervet anlangende trætte imellem Jens Nielsen og hans hustru Kirsten Sørensdatter, endog de for slig dele ikke har bekommet varsel. sammeledes havde stævnet Søren Lauridsen i Møgelund, Kirsten Sørensdatters far. da efter mange ord og tale dem derom imellem var, blev den sag med Christen Rasmussens samtykke venligt og vel forligt, så alle deler vidner eller forfølgning som over Jens Nielsen i Lemming Christen Nielsen Sidsel Sørensdatter og Christen Jespersen i samme sag taget og forhvervet er, skal være død og magtesløs, og Jens Nielsen forpligtede sig til at skikke sig med sin hustru Kirsten Sørensdatter kristeligt og vel, og Søren Lauridsen tilsagde Jens Nielsen, at hans datter Kirsten Sørensdatter skal handle sig imod hendes husbond som en ærlig dannekvinde.

(159)

** Anders Sørensen og Søren Andersen i Funder på deres egne og på efterskrevnes vegne i Funder med en opsættelse af landstinget 28/3 sidst forleden havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred og Jens Pedersen Skov i Funder for nogen domme, de for nogen år siden har forhvervet til Hids herreds ting, som skal formelde, at hvor som nogen sær stuk findes i Funder mark, det skulle de stede og fæste, og derved trænge dem noget jord fra deres gårde. dertil blev stævnet Christen Jespersen i Ebstrup Niels Jespersen i Serup og deres medarvinger efter salig Jesper Nielsen, som samme dom dømt har. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for fogden er bevist nogen sær stedsmål eller årlig afgift tilforn af samme jord at være udgivet, og han dog har tildømt førnævnte mænd at stede og fæste og afgift deraf at udgive, da vidste dommerne ikke samme herredsfogeds dom at følge.

(162)

** Jens Smed i Ølsted havde stævnet efterskrevne for en afsigelse, de til Hatting herreds ting 26/5 1606 afsagt har imellem Jens Smed og afgangne Jørgen Due i Ølsted om en trætte imellem dem om skel imellem begge deres tofter, hvor de har sat sten efter deres eget sind og tykke. så mødte Peder Jørgensen Due i Ølsted og berettede, at hans far Jørgen Due og Jens Smed havde tilforn voldgivet deres sag på dannemænd ifølge fremlagte tingsvidne af Hatting herreds ting 19/5 1606, og derefter blev fremlagt samme mænds efterskrevne afsigelse 26/5 samme år, hvor de satte sten imellem dem til ret skel. derefter blev afsagt, så efterdi bevises førnævnte voldgiftsmænd har dem imellem kendt og forenet som forskrevet står, da vidste dommerne ikke Jens Smed på førnævnte 4 mænds afsigelse at må tale.

(164)

** Mikkel Ibsen i Lemming havde stævnet Niels Pedersen i Blegind, for han til Ning herreds ting

29/4 1617 har ladet ham fordele for et gældsbrev, endog Niels Pedersen skulle være ham gæld skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Ibsen erbyder sig at vil betale forskrevne rest med Niels Pedersens gældsbrev til ham, og Mikkel Ibsen dog imod samme tilbud er blevet delt, da fandt dommerne ham af de deler kvit at være.

(165)

** Jens Nielsen i Gravballe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/6 1616 til Hids herreds ting vidnet har, da Søren Rask i Kejlstrup og hans medbrødre havde afhjemlet det syn i Gravballe, at Jens Nielsen da skulle have svaret, at det var ikke sandfærdigt. nu mødte Jens Nielsen og sagde, at de 16 mænd ikke havde forurettet ham, og han ikke beskyldte dem for noget løgnagtigt, og dermed afstod Peder Olufsen på sine egne og sine medbrødres vegne samme vidner og dele.

(166)

** Jørgen Gregersen og Ove Gregersen i Odder med en opsættelse af landstinget 9/5 sidst forleden havde stævnet Peder Andersen skovfoged i Odder, for han 12/1 sidst forleden til Hads herreds ting har beskyldt dem, for de skulle have hugget og bortført 2 læs ved af KM skov, hvorfor nævninge svor dem et fuldt tyveran over. deres far Gregers Pedersen i Odder havde bedt skovfogden ikke klage så hårdt på hans sønner, for de fik kun en ringe ting til nogle stave og gærde. derefter blev afsagt, så efterdi ned vidner og synsvidner bevises gerningen at have været gjort, og intet de to brødre herimod fremlægger, hvormed det kan tilbagedrives ikke sådant at være, da vidste dommerne ikke imod samme klage vidne synsvidne bogsed og nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(169)

4/7 1618.

** Envold Jensen i Vitten havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred til at udlægge Birgitte Jensdatter i Lyngå hendes bane, som Anders Pedersen sst skal have ihjelslået og blev fremlagt et tingsvidne af Sabro herredsting 28/5 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så Jens Mikkelsen i Lyngå og hans hustru Birgitte Jensdatter kom gående til Anders Pedersen, og Birgitte Jensdatter satte hendes næver i sin side og sagde til Anders Pedersen, kom nu hid til mig, om du vil mig noget, og så kom de i favnen på hverandre og faldt omkuld, og Jens Mikkelsen slog en stang sønder på Anders Pedersen, som han lå på jorden, så kom Anders Pedersens hustru, og ellers havde Jens Mikkelsen slået ham ihjel den stund, han lå på jorden, og var Anders Pedersen nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anders Pedersen at være Birgitte Jensdatters bane og svor ham hendes bane på og til hans fred, eftersom de selv sanden derom har udspurgt.

(170)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred at udlægge Jens Rasmussen, som er død i sengen hos sine egne forældre, hans bane. så var tilstede barnets mor og svor, at hendes barn lå hos hende om natten næst væggen, og hendes husbond Rasmus Remsnider lå ved stokken, og ikke han var skyldig i samme barns bane. så var sandemændene mødt og mente, de ikke burde i samme sag at tove og begærede opsættelse, hvorfor sagen blev opsat 14 dage.

(171)

18/7 1618.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet kirkenævninge over Maren Brandts for deres ed og tov, de 21/7 sidst forleden svoret har til Gern herreds ting anlangende trolddomsbedrift og kunster og fremlagde adskillige tingsvidner af Gern og Hjelmslev herreder og Skanderup birks ting, indeholdende at Anders Nielsen i Kalbygård stod for tingsdom og ville bestille noget sit lovmål, og da var han stukket af en bi i øjet, og da gik Maren Brandts til ham på tinget og ville have gjort kors over samme øje, hvilket han ikke ville tilstede hende, så spurgte Peder Pedersen i Folby hende ad, hvad for kors der kunne hjælpe på sligt, så opregnede hun sådanne ord, jeg forbyder under Guds høje lydelse enten at bryde eller bolde den syge ham overhænger som kål/kul i ---- og død mand i jord, så skal de forvisnes og forormes. Laurids Andersen og Søren Jensen i Sorring vidnede, at for 16 år siden var Maren Brandts deres hyrdekone i Sorring, da drev de hende af byen for trolddom og spøgeri, da lovede hun dem, at deres køer ikke skulle fange kalv i 4 år, hvilket også skete. endvidere blev vidnet, at da hun blev grebet i Vissing og blev ført til tinge, faldt hun der på sine knæ og bad så mange djævle skulle tage sig, som der er til, om hun kunne trolddom og straks i det samme spyttede hun 3 gange tilbage over sin aksel, så spurgte Peder Pedersen hende ad, hvorfor hun spyttede, jo sagde hun, jeg spytter fanden fra mig. desuden blev vidnet om Keld Kræmmer Maren Brandts mand, og Karen Nielsdatter i Dallerup vidnede at hendes mor Maren Brandts i Dallerup havde forrådt hende og hendes husbond Tomas Rasmussen og fik dem til at stjæle og lovede, at hendes husbond blev hængt. Jon Andersen spurgte Maren Brandts, om hun selv ville kalde kirkenævn over sig eller han skulle, hvortil hun svarede, at han måtte selv kalde kirkenævn over hende, og hun blev tilbudt, om der var nogen af samme 15 mænd var hendes avindsmand, hun skulle det give til kende, da skulle han udskiftes igen. dernæst begærede hun at måtte benådes, hun ville rømme rige og land og aldrig komme her mere, og da svor de hende et fuldt kirkenævn over. dernæst berettede Peder Pedersen, at hun tilforn for trolddom er kirkenævn oversvoret, og da gjorde hun sin forpligt under livsstraf at rømme landet og dog siden med spøgeri ladet sig befinde. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Maren Brandts har lovet folk ondt, og det dem i nogen måde er vederfaret, som hun har vedgået, og tilstår adskillige midler og signelser hun har brugt, hvorfor hun er kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag imod deres ed at sige eller dem derfor at fælde.

(177)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet nævninge over Mette Lauridsdatter Kongens hyrdekone i Yding for deres ed og tov, de 22/6 sidst forleden svoret og gjort har og hende kirkenævn oversvoret for trolddomsgerninger og fremlagde tingsvidner af Vor og Hads herreders ting, hvori blandt andre Brunck Pedersen i Ørridslev vidnede, at siden Mette Kongens havde givet ham en drik imod hans svaghed, da gik han aldrig. Mads Jørgensen i Ørridslev vidnede, at da Mette Kongens tjente ham, da havde han 6 køer med kalve, og da sagde hun, hun ville sige hvor mange fik kviekalve og hvor mange fik studekalve, og det fandtes lige så. andre vidnede, at hun havde gjort kors over deres syge fæmon, og nogen blev så bedre, hvilke gerninger hun vedgik. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Kongens intet fremlægger mod samme beskyldninger, og nævninge har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov, som med Mette Konges egen bekendelse og bortvigelse befæstes, at sige eller magtesløs dømme.

(181)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet efterskrevne nævninge, for de til Vor herreds ting har svoret Maren Lyrings kirkenævn over for trolddomssag og fremlagde tingsvidner af Vor og Hjelmslev herreds ting og Ry og Skanderup birks ting, hvor efterskrevne vidnede, at da hr Jens Jensen ikke ville lade hende age til Havreballe, da lovede hun ham ondt, og på 9.dag derefter mistede en af hans piger det ene øje, og de vidste ikke hvor det gik til. Laurids Ibsen i Ry vidnede, at siden han i stedet for øl flyede vand i et stob til Maren Lyrings, da kunne han aldrig så snart være af en skade, før han var i en anden. derefter blev afsagt, så efterdi af vidnesbyrd forfares, at Maren Lyrings har lovet folk ondt, som er dem vederfaret, og hun tilstår at have brugt signelser, og nævninge derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(186)

** Verner Parsberg til Sandbygård på efterskrevne hans tjeneres vegne havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dele, han til Rinds herreds ting 1/5 har udstedt over samme mænd for kage og æg, som de nogen tid ikke har givet sognepræsten hr Jens Andersen i Ulbjerg. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd ikke tilforn har givet hr Jens samme kage og æg, og de dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(187)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred at udlægge Jens Rasmussen, som er blevet død i sengen hos sine egne forældre hans bane, og fremlagde to tingsvidner af Vrads herreds ting 10/6 og 17/6 sidst forleden, hvor Rasmus Remsnider ved Silkeborg vidnede, at han var drukken, da han gik i seng, og om morgenen var barnet som var 9 uger gammelt død. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er gjort nogen håndgerning på samme barn, og dommerne ikke kumme finde i loven eller recessen sandemænd om slig sag at skulle sværge, da vidste de ikke fylding på sandemænd at stede i samme sag at tove.

(188)

** Tyge Høg til Vang havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han 21/11 1616 dømt har anlangende en arv en af hans tjenere Niels Madsen i Stensgård i ---- Christen Sørensen i Brårup. så mødte Christen Sørensen og fremlagde samme dom af Slet herreds ting, hvori var fremlagt et tingsvidne af samme ting 3/9 1601, indeholdende at efterskrevne var i Brårup på ret trødningsdag efter salig Kirsten Nielsdatters død i Brårup, og da tilbød Christen Sørensen hendes arvinger skifte og jævning efter hans salig hustru. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte arvinger er tilbudt skifte og jævning i boet, og fogden har tilfundet dem at betale i gælden, ligesom de kendes ved lod i arv, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(189)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Nibe, for de til Nibe byting har Jens Poulsen Bødker i Nibe åråd oversvoret. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Ålborg byting 17/4 og af Nibe byting 23/5 sidst forleden, hvor Jens Bødker vidnede, at den tyske pige Cathrine Madsdatter af Greifswald kom ind med forgift i hans hus, hvilket hun bekendte, men hun ikke vidste, hvem der havde forgivet hans børn, men at hun kogte grøden, som var det sidste de fik før de døde, men de otte folk, som først fik af samme grød, de skadede intet. endvidere blev der foretaget syn, og Jens Bødker lagde sin hånd på hans børns lig og da fornemmede de ingen tegn i nogen måder. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte Cathrine samme forgift og rottekrudt har indbåret i Jens Bødkers hus, hvoraf førnævnte børn er blevet forgiftet og fanget deres død, hvorfor hun efter hendes egen bekendelse for samme børns død var aflivet og stået sin ret, og ikke bevises at Jens Bødker har været medvider eller årsag til hans børns død, og sandemændene dog har ham åråd oversvoret, da vidste dommerne ikke samme deres ed og tov at følge.

(193)

** Jørgen Kås befalingsmand på Århusgård havde stævnet Søren Jensen i Spørring for en uendelig dom, han 20/6 sidst forleden til landstinget har forhvervet over et delevidne, Jørgen Kås på KM vegne på Søren Jensen til vester Lisbjerg herreds ting 13/5 forhvervet har anlangende landgilde af nogen særjord og ejendom på Spørring mark, og efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede derom. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med tingsvidne og jordebog, samme småjord at være sær fæstejord, da kunne dommerne ikke kende samme vidne, som nu hidstævnet er, så noksom, at det burde nogen magt at have, og efterdi Søren Jensen for samme landgilde er blevet delt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(196)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm høvedsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde givet til kende, at han havde købt af Niels Friis nogle gårde i Vrangstrup, da har han været forårsaget til herredsting og landsting at lade begære dom, om de ikke bør ham og hans arvinger at efterfølge, og da er de til Hovlbjerg herredsting blevet ham tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi ingen er fremkommet samme herredstingsdom at påanke, og Niels Friis i sin skrivelse gerne seer, samme dom bliver ved magt fundet, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(198)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde givet tilkende, at han til mageskifte har bekommet af Erik Friis Palle Friises søn halvparten af en gård i Vadsted i Gern herred og købt den anden halvpart af Erik Friises bror Niels Friis, så har han været forårsaget til herreds og landsting at begære dom, om den ikke bør ham og hans arvinger at efterfølge, og de er til Gern herredsting blevet tildømt ham at efterfølge for ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi ingen er fremkommet samme herredstingsdom at påanke, men Erik Friis og Niels Friis i deres brev giver til kende, at de intet derimod har at svare men gerne seer, samme dom bliver ved magt fundet, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(200)

** Anders Tomasen i Klattrup havde stævnet Christen Lauridsen Skellerup borger i Hobro, for han imod hans egen forpligt har gjort hans datterbarn skøde på en gård i Hobro og givet fæstebrev på samme gård imod sit pantebrev, hvilket skøde og fæstebrev, han mener bør magtesløs at være. derefter blev fremlagt samme pantebrev lydende på 400 rigsdaler til Anders Tomasen i Ovegård, dateret 5/1 1616. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Christen Lauridsens pantebrev dateret 5/1 1616, hvori han har pantsat Anders Tomasen til underpant førnævnte gård, hvilket pantebrev endnu står ved sin fuldmagt, da kunne dommerne ikke kende bemeldte skøde, som siden derimod gjort er, så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(201)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Rasmus Mikkelsen forrige byfoged i Mariager for et tingsvidne, han til samme byting 15/10 sidst forleden stedet har, anlangende to af hans tjenere i Astrup Christen Skrædders hustru og Laurids Sørensens hustru anlangende at de har udlovet 2 mark for at omkomme Eske Bille. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Mikkelsen tilforn for samme sag har været hidstævnet og da endelig kendt sig at have forseet, da vidste dommerne ikke videre på hans forseelse at dømme, men han derfor bør at igen give Just Høg en billig kost og tæring.

(202)

** Laurids Christensen i Torning havde stævnet Peder Sørensen i Iller for et afkaldsvidne, at hans hustru Else Jensdatter skulle have givet Peder Sørensen kvit og kravesløs for hvis, han på hendes vegne havde annammet under sit værgemål, uanseet Else Jensdatter da skulle have været et umyndigt barn og intet andet værgeskab end Peder Sørensen, og da har han listet hende til at give sig førnævnte vidne på det, han ville hende hendes rette arvegods fravende, og for en dom Peder Sørensen til Lysgård herreds ting efter førnævnte vidne har forhvervet, at han bør for Laurids Christensens tiltale kvit at være. så blev de her for retten forligt, så Peder Sørensen lovede at give Laurids Christensen på Else Jensdatters vegne halvfemte daler for samme hendes arvepart, som Laurids Christensen kvitterede ham for på hans hustrus vegne.

(203)

1/8 1618.

** Peder Lauridsen i Pederstrup havde hidkaldt sandemænd af Hids herred manddød at sværge over Peder Lauridsen i Kragelund for Hans Lauridsen Bonde sst, han ihjelslog og fremlagde tingsvidner af Lysgård herreds ting 7/7 og 14/7 sidst forleden, at eftersom Peder Lauridsen i Kragelund desværre havde ihjelslået Hans Lauridsen Bonde sst, hvorfor han er manddød tillyst, da tilbød eftermålsmanden førnævnte Peder Lauridsen i Pederstrup, som er salig Hans Bondes bror, dag og stunder til på lørdag 3 uger, sandemænd har svoret, og den dag til aften. da fremkom Stig Sørensen i Tandskov på Peder Lauridsens vegne kendtes manddød bod og bedring til og begærede dag og stunder. derefter vidnede efterskrevne, at de så Peder Lauridsen Pig og Hans Lauridsen Bonde i Kragelund skændtes om Hans Bondes øg, som Peder Pig havde taget i hus, eftersom han var markmand, og da tog Peder Pig en kniv og gav Hans Bonde et knivslag i hans bryst, så han faldt omkuld, og de bar ham hjem i en dyne. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efter førnævnte vidner og som de selv sanden har udspurgt, da svor de Peder Lauridsen manddød over og fra hans fred for Hans Bonde han ihjelslog.

(205)

** Christen Ibsen borger i Århus havde stævnet Anders Olufsen borger sst for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet, og da kvitdømt af delen, Christen Ibsen havde ham i, for en sum penge, han har udlagt for ham. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Olufsen var delt, midlertid han samme to uendelige domme forhvervet har og i så måder umyndig, da fandt dommerne samme uendelige domme magtesløse at være.

(206)

** Søren Rasmussen i Hjortshøj havde stævnet Tord Jensen i Hobro for en dom, han på Rasmus Nielsens vegne i Egå til landstinget 18/7 sidst forleden skal have bekommet, i hvilken han har fanget em anpart i et skøde magtesløs, som Mikkel Tordsen, som for nogen tid siden skal være død, skal på to børns vegne have solgt til Søren Rasmussen. med flere ord dem imellem var, blev da så forhandlet og forligt, at Rasmus Sørensen på hans far Søren Rasmussens vegne lovede at give Rasmus Nielsen 15 sletdaler, og Rasmus Nielsen da straks på hans hustrus vegne at skal give Søren Rasmussen skøde på hans anpart i samme gård.

(207)

** Poul Sørensen i Fjelsø og hans søn Just Poulsen sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ove Ovesen sst, for han 18/6 har klaget på ham til Rinds herreds ting anlangende nogen uenighed imellem Just Poulsen og Ove Ovesen, hvorfor de er kommet i slagsmål. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidne var delt, da han og hans medbrødre vidnede samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(208)

** Mikkel Ibsen borger i Grenå havde stævnet Rasmus Jensen Møller borger sst for et vidne, han 30/3 sidst forleden til Grenå byting med Peder Loumand borger sst vidnet har anlangende en halv tønde fisk, Mikkel Ibsen skulle have bekommet af Peder Loumand i vilje og minde. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsvidne og dele ikke fremlægges, og Rasmus Jensen Møllers vidne ikke er uden een persons kundskab, som agtes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det må komme Mikkel Ibsen til hinder eller skade.

(210)

** Christen Pedersen som boede i Sødring havde stævnet Peder Tomasen foged på Demstrup, for han til landstinget er tilfundet at føre Christen Pedersen hjem til herredsting, og der af ham at få hans forpligt, at han ikke skulle rømme inden 6 ugers dag, og efter han har gjort samme forpligt, har sat ham i fængsel og jern. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til Peder Tomasens værneting er ordelt, fandt dommerne den der at komme.

(211)

** Jens Nielsen i Gravballe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Brun i Kejlstrup, for han på Christen Rasmussens vegne på Silkeborg har ladet ham fordele til Hids

herreds ting 19/5 sidst forleden for 15 rigsdaler fogedpenge, og der ikke er gået dom før samme dele, og samme penge havde han nogen tid tilforn antvortet Hans Gremersen, som den tid var ridefoged. derefter blev afsagt, så efterdi samme dele er blevet opsat 6 uger til i dag, og Søren Brun ikke har villet i rette lægge samme dele, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være og ikke komme Jens Nielsen til nogen forhindring.

(212)

** Jens Nielsen i Gravballe havde stævnet Søren Brun i Kejlstrup for en dele, han til Hids herreds 21/7 1618 har forhvervet anlangende den sag, som han forgangen år aftinget har, og dertil udgivet 7 rigsdaler. så mødte Søren Brun og afstod samme dele, hvorfor dommerne fandt samme dele ikke at komme Jens Nielsen til hinder eller skade.

** Ove Ovesen i Fjelsø havde stævnet Jep Nielsen i Gedsted for et vidne, han til Rinds herreds ting 8/6 sidst forleden forhvervet har lydende, at Just Poulsen i Fjelsø for ting og dom har ladet syne 18 store sårmål, og han havde klaget på Ove Ovesen sst, at han skulle have gjort ham samme sår. så mødte Just Poulsen og Poul Sørensen og afstod samme klage vidner og deler, hvorfor dommerne fandt samme klage vidner og deler ikke at komme Ove Ovesen til hinder eller skade i nogen måder.

(213)

** Jens Gundesen borger i Hobro havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 14/3 sidst forleden vidnet har, at de 14/6 1614 var i Christen Jensens gård i Suldrup, og da kom Jens Gundesen og førte sig i trætte med hans hustru Kirsten Vognsdatter og tit og ofte kaldte hende en hore. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Gundesen ikke er samme ord bestendig men undskylder Christen Jensens hustru, sig ikke andet at vide med hende end ære og godt, da fandt dommerne samme vidne og dom at være som uvidnet og uudgivet var og ikke komme enten af parterne til hinder eller skade.

(215)

** Erik Friis til Søndergård havde stævnet Markor Sørensen herredsfoged i Nørherred for en dom, han til Nørherreds ting dømt har imellem Jørgen Kås til Mejlgård og Erik Friis anlangende et stykke skov, som Erik Friis formener at skulle ligge til Tustrupgård i søskendeskifte. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt en adelspersons brev så vel som også ---- efter KM dom på Erik Friis på sin ære at være sagt, og fogden derfor ikke har vidst sig at være dommer i den sag, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(217)

15/8 1618.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred at udlægge Niels Rasmussen i Klintrup hans bane, som blev fundet død i Christen Sørensens gård sst og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 8/8 dette år, hvor synsmænd afhjemlede syn på et barn, som kunne være 8 år, som lå død under en slæbe, som de syntes at have stået op ad en væg, og barnet selv været årsag til, at samme slæbe var nedfaldet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Rasmussen af våde og vanlykke at være af samme slæbe ihjelslået.

29/8 1618.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Jens Jensen i Snerild og hans medbrødre nævninge, for de 17/8 sidst forleden til Hads herreds ting har Knud Nielsen i Odder, som kaldes Grydergård-Knud, et fuldt kirkenævn for trolddomssag oversvoret. Søren Knudsen i Odder på hans far førnævnte Knud Nielsens vegne havde stævnet efterskrevne vidner. derefter blev fremlagt tingsvidner af Hads herreds ting, hvori Jep Pedersen i Odder, salig Peder Ibsens søn, beskyldte Knud Nielsen at være årsag til hans salig mor Helle Pedersdatters død, og Rasmus Rasmussen i Hostrup ? vidnede, at Knud Nielsen havde lovet hans bror Morten Juel, som var herredsfoged i Hads herred, en ulykke, hvorefter han blev blind og døde. Maren Sørensdatter Alrø og Mette Lauridsdatter Kongens stod for tingsdom og beskyldte Knud Grydermand for en vitterlig troldmand. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Nielsen af troldkvinder er udlagt for en troldmand, og andre har beskyldt ham, at han med sine trolddomskunster har været årsag til folks død, og nævningene har ham derfor kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed at sige eller magtesløs dømme, men fandt hr Laurids Madsen i Odder, Knud Sørensen og deres medfølgeres vidne derimod ingen magt at have.

(223)

** Morten Sørensen Bager på Alrø med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Simon Pedersen sst og hans medfølgere for et vidne, de til Hads herreds ting 6/7 sidst forleden vidnet har om rygte og tidende om Morten Bagers hustru Karen Mortens, at hun på 10 års tid skulle fare med trolddom og spøgeri. dernæst fremkom Mette Lauridsdatter Kongens og beskyldte Karen Mortens, for de var i selskab sankt mortens nat at ville forgøre Knud Kræmmers, og Eske Jensen på Alrø hans bror Søren Jensen vidnede, at Morten Bagers datter Karen Mortensdatter og Jørgen Jensens hustru Anne Mortensdatter sagde til ham, at de havde talt med Eske på Åkær og lovet ham en kåbe, for han ikke skulle vidne ydermere på hende til landstinget. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige har vidnet om hendes trolddom og spøgeri, og at hun har været årsag til vanlykke, og af andre troldkvinder udlagt, hvorfor nævninge har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(229)

** Rasmus Nielsen i Svinballe havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for to misdæderes bekendelse og beskyldning, han 22/6 og 2/8 sidst forleden til Hads herreds ting over hans hustru Karen Jenses udstedt har, at hun har været med dem i trolddoms bedrift. derefter blev afsagt, så efterdi intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Maren Alrøs og Mette Kongens findes at være to misdædere, som for deres trolddom har stået deres ret, da kunne dommerne ikke kende samme deres bekendelser så noksom, at de må komme Karen Jenses på liv ære gods eller velfærd til hinder eller skade.

(231)

** Rasmus Pedersen i Hundslund på sin søster Mette Pedersdatter Bagerkvinde sst hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 25/6 sidst forleden vidnet har, at de havde hørt rygte og tidende, at Mette Bagerkvinde havde forgjort deres bytyr i Sondrup, for de ikke ville unde hende den til en ko. derefter blev afsagt,

så efterdi vidnesbyrd selv har stillet deres vidner i tvivl og ikke udførligt har sigtet Mette Bagerkvinde for samme tyr, og bemeldte vidne om rygte og tidende ikke med nøjagtige vidnesbyrd bekræftes, og de to misdædere Maren Alrø og Mette Kongens ord ikke står til troende, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bekendelse og nævningsed så noksom, at de må komme Mette Bagerkvinde til hinder eller skade.

(235)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet nævninge af Halling og Randlev sogne, for de 17/8 sidst forleden til Hads herreds ting har Sidsel Jensdatter, som kaldes lamme Sidsel, kirkenævn oversvoret for trolddom efter adskillige klager og beskyldninger og fremlagde tingsvidner af Hads herreds ting 10/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at på 10 års tid havde lamme Sidsel haft ord og rygte for trolddom og spøgeri, og da Maren Alrøs blev sigtet for trolddom, da rømte lamme Sidsel. Mette Kongens bekendte, at lamme Sidsel kastede Mikkel Skriver og hans hustru salig Karen Lauridsdatter deres sygdom på. derefter blev fremlagt hr Jens Madsen præst til Randlev og Bjerager sogne hans attest. Jens Ovesen i Halling beskyldte lamme Sidsel for hans hustru Bodil Knudsdatters skade. derefter blev afsagt, så efterdi lamme Sidsel har lovet folk ondt, som dem derefter på helbred eller andet er hændt, og hun er beskyldt for en vitterlig troldkvinde, og har forgjort folk, og nævninge har hende derfor kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(239)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Eske Mortensen i Lerdrup for et stuebrev, han har udgivet til sin bror Ove Mortensen sst, at dersom Eske Mortensen kan bekomme sin salig mors gård til stedsmål, da skal han unde sin bror Ove Mortensen efterskrevne jordstykker, dateret Lerdrup 20/2 1585. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev findes at være et hjemmegjort brev og KM ejendom angældende, som lensmanden ikke har forseglet, da kunne dommerne ikke kende samme brev så noksom, at det bør nogen magt at have.

(241)

** hr Laurids Trane sognepræst i Mariager havde stævnet Magdalene Pedersdatter Peder Mikkelsens (Peder Lauridsens) efterleverske i Hov med sine børn Peder Pedersen tjenende på Mariager kloster, Kirsten Pedersdatter tjenende i Ålestrup, så og Jens Andersen i Hov for et vidne, de til Mariager byting 12/8 sidst forleden vidnet har anlangende Magdalene Pedersdatter for nogen år forleden har givet hr Laurids en ungstud for hendes husbond Peder Lauridsens lig at begrave, hvilken han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at hr Laurids samme stud for Peder Lauridsens begravelse at have fanget, hvilket hr Laurids selv bekender, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(243)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet kirkenævninge i Fregerslev for deres ed og tov, de til Hjelmslev herreds ting 29/7 sidst forleden gjort har over Anne Ellekone for trolddom, og fremlagde tingsvidner af Hjelmslev Vor Framlev og Hasle herreders ting og Skanderup birketing, hvori efterskrevne vidnede om hendes bedrifter, der iblandt Jens Jensen i Grumstrup, som vidnede, at for 16 år siden var hans søster Maren gift og var hos ham, og da gav

hun Anne Ellekone en kjortel, for at hun skulle skaffe hende af med hendes mand, kjortelen beholdt hun, men manden blev ved livet. Eske Nielsen i Tvingstrup vidnede, at for 16 år siden da kom hun ind til Simon Bildsen i Ås og gav sig i sengen til ham, og han døde straks derefter, og hans bror Niels Bildsen gennede hende ud. Anne Ellekones datter Anne Rasmusdatter vidnede, at siden hun var et barn, da har hendes mor brugt spøgelse, og det var bedre om hun var blevet brændt for 20 år siden. andre vidnede, at Hans Madsen i Skårup havde købt Anne Ellekone til at forgøre 3 øg for Søren Fisker, og hans hustru Maren Rasmusdatter var med dertil. Rasmus Rasmussen gav last og klage på hende, for hun for 2 år siden på hans bryllupsdag om aftenen med hendes trolddomskunster havde gjort ham skade på hans mandermål, så han ikke siden i sådanne måder havde været tilpas, som han var tilforn, og hun i så måder tog hans lønlige lem fra ham for det, hans hustru gjorde hende ondt, for hun dyppede et stykke brød i en gryde. Maren Sørensdatter Alrø svor, at Anne Ellekone havde lært hende trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Anne Ellekone har lovet folk ondt og det dem en part på helbred og kvæg at være vederfaret, og efterskrevne har lagt deres hænder på hendes hoved og ved deres højeste ed og oprakte fingre sigtet for deres vitterlige troldkvinde, og nævninge derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(249)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet efterskrevne nævninge i Skanderup birk for deres ed og tov, de 14/8 sidst forleden gjort har, hvori de Kirsten Lisbjergs trolddomssag oversvoret har og fremlagde tingsvidner af Skanderup birk, hvor Christen Knudsen i Sondrup vidnede, at da hans bror Anders Knudsen lå syg i Skanderup, da klagede han, at hans fæstemø Anne Lisbjergs var årsag til hans sygdom, hvoraf han døde i Sondrup. Mette Nielsdatter i Skanderup vidnede, at 3 uger før påske stod hendes fæstensøl med Adser Christensen hendes fæstemand, og 8 dage derefter lå der udenfor hendes far Niels Jensens hus 6 ---- korsvis, og siden har hendes fæstemands hjerte været tvært imod hendes. Mette Lauridsdatter Kongens vidnede, at Kirsten Lisbjergs var en vitterlig troldkvinde. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Kirsten Lisbjergs har lovet folk ondt, som dem er vederfaret, og efterskrevne har sigtet hende for en vitterlig troldkvinde, og nævningene har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige eller magtesløs dømme.

(254)

** Jens Jensen i Kvotrup havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Onsild herreds ting 30/5 sidst forleden vidnet har, som iblandt andet indeholder, at Jens Jensen skulle have bekommet 3 plovjern af det forbrudte gods, som Jens Sørensen i Asferg frarømte. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Jensen ikke ved sin ed vil benægte sig samme plov og plovjern at have bekommet, da vidste dommerne ikke imod samme vidne dom eller dele at sige eller magtesløs dømme.

(255)

** Maren Lauridsdatter i Ridemands mølle på hendes husbond Jens Sørensens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Morten Jensen i Lynggård på Mandrup Parsbergs vegne for et synsvidne, han 9/3 til Hornum herreds ting har forhvervet på hvis brøstfældighed findes på Ridemands 3 huse ved samme mølle. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Møller sig har tilforpligtet samme 30 daler, husets brøstfældighed er vurderet for, at betale, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige eller magtesløs dømme og ikke Jens Sørensen

Møller af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(256)

** Maren Lauridsdatter i Ridemands mølle på hendes husbond Jens Sørensens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne, for de 20/1 sidst forleden vidnet har, at der skulle være sket forkort på deres korn og maling, som de har ført til ham, hvilket han benægtede, at han havde ikke taget videre af deres korn end den rette told, han burde at have. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd har vidnet i deres egen sag, og ikke deres vidner med andre uvildige vidnesbyrd befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det må komme Jens Sørensen Møller til hinder eller skade.

(258)

** Byrial Miltersen i Klotrup på sine egne og på anden Byrial Miltersen hans vegne og Niels Nielsen sst havde stævnet Peder Lauridsen i Klotrup og hans to sønner Tomas Pedersen og Jens Pedersen for et vidne, de til Rinds herreds ting 23/7 sidst forleden vidnet har, hvormed de ville dem selv gods tilvende. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Lauridsen og hans sønner selv har vidnet førnævnte vidne, som findes vildigt og i deres egen sag, som ikke med nøjagtigt kundskab befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(259)

** Mandrup Parsberg høvedsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Nielsen i vester Stræt for et vidne, han til Slet herreds ting 9/7 sidst forleden forhvervet har, at Jep Sørensen i Næsborg Niels Jensen sst og Christen Kock i Kornum havde været i Jens Nielsens lade og der taget Søren Nielsen født i Kongelv i Norge og kaldt ham en tyv og bortført ham med dem. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises med syn, at Jep Sørensen og hans medfølgere har gjort Jens Nielsen og hans folk nogen skade, da kunne dommerne ikke kende forskrevne vidner klage eller nævningsed så noksom eller nøjagtig, at de må komme Jens Sørensen Niels Jensen og Christen Kock til nogen forhindring.

(262)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjørnholm birketing 1/8 dette år vidnet har, anlangende Mikkel Skomager i Tirstrup 14/3 kom til Søren Sørensen i Tirstrup og lånte en hest at ride til fogden på Rugård på. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke om nogen enkend måned dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(263)

** Jacob Krabbe til Våbensholm havde stævnet Erik Nielsen i Burgård herredsfoged i Tyrsting herred for en dom, han til samme ting 11/7 sidst forleden dømt har imellem Jacob Krabbe og Christen Nielsen i Åstrup anlangende noget skov, han skulle have ladet hugge i kirkeskoven.

derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(264)

** Hans Andersen Grønbæk borger i Århus havde stævnet Christen Pedersen Harbou sst, for han har nogle bænkebreve og tingsvidner på en skibspart, som Hans Andersen har købt i Ebeltoft af Peder Lauridsen og Peder Olufsen sst, og samme skibspart ikke at have fulgt Christen Pedersen efter hans brev og tingsvidnes lydelse, men Hans Andersen efter hans brev at have efterfulgt for et fuldkomment købt køb. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen og Niels Jensen, som forhandlingen og vidnet har indgået, at have været to af de otte mænd tinghørere og i så måde vidnet om den iring dem selv har været imellem, da kunne dommerne ikke kende bemeldte brev eller ulovligt tingsvidne, hvorpå det sig refererer, så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(266)

** Johan Thorlippe borger i Hamborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Hans Andersen Grønbæk borger i Århus for et hjemmegjort købebrev eller bænkebrev, han af Peder Olufsen i Ebeltoft skal have bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Lauridsen og Peder Olufsen har solgt Hans Andersen bemeldte to parter i samme skib, hvilke parter ham siden har efterfulgt, da vidste dommerne ikke imod samme købebrev at sige eller magtesløs dømme.

(267)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet efterskrevne for et skudsmål, de til Bjørnholm birketing har gjort, at Mikkel Nielsen Skomager i Tirstrup den dag skulle være i hans husbond Oluf Sandbergs forfald hos fogden på Rugård at købe foder, så han den dag ikke kunne møde, hvilket skudsmål hun formener falsk at være. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Mikkel Nielsen ikke har været på Rugård hos fogden, som de har vidnet om, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Niels Rasmussen og Rasmus Jensen har gjort samme skudsmål løgnagtigt og bør derfor fældt at være.

(270)

** Godslev Budde til Rødslet befalingsmand på Børglum kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen til Østerfald for et fru Anne Krabbe som boede på Stenholt hendes brev på al hendes anpart i Stenholt, at den skulle følge Godslev Budde kvit og fri, hvilket brev han endnu ikke har fået af Mikkel Nielsen, hvorfor han har været forårsaget det ved rigens æskning af ham at udfordre, eftersom rigens æskning over ham til Ål birketing er udgået, og nu til landstinget blev han undt samme æskning over Mikkel Nielsen.

(271)

** Jens Nielsen i Ørskov havde stævnet Niels Grøn i Borup ridefoged til Skanderborg for vidner, han har forhvervet til Vor og Hads herreders ting over hans datter Maren Jensdatter i Ørridslev, at en troldkvinde Mette Kongens havde sagt, at Mette Jensdatter skulle havde ladet hendes husbond Brunck Pedersen i Ørridslev forgifte på hans bryllupsaften, der han gik til hans brudeseng og tog

hans mandermål fra ham. Maren Pedersdatter i Ørridslev salig Brunck Pedersens mor vidnede. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og eftersom en misdæder Mette Kongens, som samme sin bekendelse gjort har, som for sine misgerninger og trolddom har stået sin ret, her og fremlægges tingsvidne og præstens kundskab, at bemeldte Maren Jensdatter altid at have fulgt et ærligt rygte, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke at komme hende til hinder eller skade.

(273)

** Lydik Lydiksen Skrædder i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Lauridsen sst for et vidne, han til Nibe birketing 11/4 over ham forhvervet har for et skørt, han skulle gøre til hans hustru, som ikke var rigtigt gjort. derefter blev afsagt, så efterdi Lydik Lydiksen har tilforpligtet sig inden 14 dage samme skørt at skulle færdiggøre eller stande til rette derfor, hvilket han ikke har villet efterkomme, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(275)

** Peder Jensen Loumand i Grenå havde stævnet Mikkel Ibsen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet og af den dele han for en halv tønde fisk, han skal være kommet i til Grenå byting, hvilken fisk han skulle have bekommet af Peder Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi intet nøjagtigt bevis fremlægges, Mikkel Ibsen samme fisk at have bekommet, og delen derefter endelig til landstinget at være underkendt, da fandt dommerne Mikkel Jensen af samme dele kvit at være.

(276)

** Mourids Mouridsen borger i Randers havde stævnet Mogens Christoffersen i Værum, for han for nogen tid siden til Randers byting og til Viborg landsting har ladet ham fordele for nogen gæld, han beskylder ham for at være Tomas Nielsen i Randers pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi Mourids Mouridsen benægter sig ikke samme pending at være Mogens Christoffersen pligtig, og intet bevis derpå fremlægges, og han dog derover er blevet delt, da fandt dommerne Mourids Mouridsen af den dele kvit at være.

(277)

** Morten Mikkelsen i Vads mølle på sin mor Inger Mikkels vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for to beskyldninger, han til samme ting 12/6 og 3/8 efter to misdæderes beskyldninger har udstedt, som har udlagt hende for trolddomskunster. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Maren Alrøs og Mette Kongens, som har gjort samme bekendelse, er misdædere og for deres trolddom har stået deres ret, og der også fremlægges stokkenævn og præstens kundskab, at Inger Mikkels sig ærligt og vel at have skikket, da fandt dommerne samme misdæderes bekendelser magtesløs at være, og ikke komme Inger Mikkels til hinder eller skade.

(278)

** Ove Sørensen i Halkær havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred

for en misdæders bekendelse, han 22/6 sidst forleden til Hads herreds ting udstedt har, hvori Maren Sørensdatter Alrøs på hans spørgsmål havde svaret, at hun tvivlede på om det var ham, der var med dem i den dans ved Guldhøj sankt volborg nat. derefter blev afsagt, så efterdi en misdæder ikke står til troende, og Maren Alrø for trolddom har stået sin ret, og Ove Sørensen har fremlagt stokkenævn og sognevidne, at han sig ærligt og vel har skikket, da kunne dommerne ikke kende førnævnte misdæder Maren Alrøs bekendelse så noksom, at den bør komme Ove Sørensen til hinder eller skade.

(280)

** Jens Madsen i Hundslund på hans hustru Else Jenses vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for en misdæders bekendelse, han til Hads herreds ting udsted har, hvori Else Jenses skal være beskyldt, for hun skulle have forgjort sin nabo salig Poul Hansen, som boede og døde i Hundslund. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Mette Kongens har været en troldkvinde og for sin misgerning har stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse eller udlæggelse så noksom og nøjagtig, at de må komme Else Jenses til hinder eller skade.

(281)

** Jens Sørensen og Niels Sørensen i Ørting havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for en misdæders beskyldning, han 13/8 sidst forleden til samme ting over dem udstedt har, at Mette Kongens havde beskyldt dem, for at de ville lade slotsherren Laurids Ebbesen Peder Segemand og Jacob Jensen forgøre. derefter blev afsagt, så efterdi et udedisk menneske ikke står til troende, og efterdi Mette Kongens har været en misdæder, som for sin trolddom har stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse så noksom eller nøjagtig, at den må komme Jens Sørensen og Niels Sørensen til hinder eller skade.

(283)

12/9 1618.

** Hans Sørensen borger i Horsens havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Simon Rasmussen i Stubberup for hans bror Søren Sørensen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hatting herreds ting 10/8, hvor efterskrevne vidnede, at Simon Rasmussen og Søren Sørensen på deres grandestævne kom i trætte om jord, som Søren Sørensen skulle have frapløjet ham, og da tog Simon Rasmussen en kølle og slog Søren Sørensen i hans hoved dermed. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Simon Rasmussen manddød over og fra sin fred.

(284)

26/9 1618.

** Laurids Pedersen Fog i Farre havde stævnet Niels Gødesen delefoged sst, for han 12/9 sidst forleden til Gern herreds ting havde ladet ham fordele for nogen geder, som skulle være i hans gård efter et enligt vidne, som Jens Mortensen hyrde i Farre og hans hustru Anne Nielsdatter skal have vidnet, hvorefter han er blevet delt, uanseet at Laurids Pedersen har fremlagt Rasmus Testrup

borger i Århus hans sendebrev, at han vedkendte sig samme geder og begærede, at hyrden ville drive dem til sin morbror hr Niels i Storring. derefter blev afsagt, så efterdi den ene varselsmand var delt, der han og hans medbror gjorde varsel for samme vidne og dele, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne og dele så noksom, at de må komme Laurids Pedersen til hinder eller skade.

(286)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Hans Skram til Ristrup for et delevidne, han har forhvervet over KM tjenere i Sabro Jens Rasmussen med flere Sabro bymænd. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, at samme mænds svin nogen skade på Hans Skrams korn har gjort, tilmed delevidnet ikke ombemelder, at varselsmændene ikke til tinge har bestået at have givet varsel for samme dele, da kunne dommerne ikke kende samme delevidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(287)

** Hans Deuster skriver på Århusgård havde stævnet Peder Steen byfoged i Århus for en seddel, han hr Christen Stub sognepræst til Vorfrue kirke i Århus 4/3 sidst forleden tilskrevet har, formeldende at Else Pedersdatter Kannes er gået i barselseng og bekendte, at hun har avlet barn med Hans Deuster, og begærede at det må komme til dåben. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Steen har tilladt fogedsvenden samme seddel at lade skrive, at bemeldte barn måtte komme til dåben, og Hans Deuster ikke her for retten har villet fragå, at han jo med Anne Pedersdatter har haft legemlig fællig, så samme seddel med hans egne ord bestyrkes, da vidste dommerne ikke imod samme seddel at sige eller magtesløs dømme.

(288)

** Jens Juel til Keldgård statholder i Norge havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 15/8 sidst forleden med Mads Jørgensen og Jørgen Mikkelsen i Nørholm vidnet har anlangende det kær og tørvegrøft i Nørholm kær, som de agter dem at tilvende. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har lagt deres vidner i tvivl og ikke endeligt vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(290)

** Jens Juel til Keldgård havde stævnet Søren Pedersen birkefoged i Nibe og Jens Nielsen birkeskriver sst for genparten til nogen vidner, som Mandrup Parsberg til samme ting har forhvervet anlangende Jens Juels bondegårds sæd og grund for Nørholm, hvilke genparter hans foged skal være forholdt. derefter blev afsagt, så efterdi det er lang tid siden, samme vidner er udgået, og Poul Kras har begæret genparten til dem, som ikke var ham tilstedt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte birkefoged og skriver har sig jo deri forseet og bør derfor igen at give Jens Juel hvis kost og tæring, han derfor har anvendt.

(291)

** hr Laurids Trane i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Viborg borgmester sst for en hjemmegjort skriftlig bekendelse og bænkebrev, han 19/7 sidst forleden til Mariager byting har ladet læse og påskrive anlangende Mogens Sørensen Knivsmed sst,

imidlertid han har været fængslet for Niels Viborgs vinduer han har indslået, på hr Laurids Trane skal have gjort, anlangende nogen ord, som skulle være faldet imellem hr Laurids og Søren Knivsmed om Niels Viborg og Søren Knivsmeds hustru. derefter blev afsagt, så efterdi hr Laurids Trane ikke bemeldte ord, som førnævnte bekendelse og vidner om bemelder, for ting og dom har sagt, som han ikke er bestendig men slige ord til tinge har benægtet, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse og vidner så noksom og nøjagtig, at de må komme hr Laurids Trane til hinder eller skade i nogen måder.

(294)

** hr Laurids Trane i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Viborg borgmester i Mariager for et vidne, han 15/7 sidst forleden til Mariager byting forhvervet har, anlangende hr Laurids skulle for nogen tid siden have haft og forholdt Niels Viborgs fordelte tjener Christen Sørensen, som rømte af hans tjeneste, hvilket er imod den kontrakt, som er ganget imellem dem. med flere ord og tale dem imellem var, blev her afsagt, at så vidt førnævnte vidner med hr Laurids Tranes egen bekendelse, at Christen Sørensen undertiden var i hans arbejde, befæstes, vidste dommerne ikke imod førnævnte vidner at sige eller magtesløs dømme.

(296)

** Hans Skram til Ristrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/8 sidst forleden til Sabro herreds ting med hr Niels i Skjoldelev vidnet har, hvilket vidne Hans Skram ikke mener så lovligt at være. så mødte Peder Pedersen i Folby på hr Nielses vegne og afstod samme vidne, hvorefter dommerne fandt samme vidne ingen magt at have.

(297)

** Otte Christoffersen Rosenkrantz til Boller havde stævnet nævninge, for de til Boller birketing har Anne Jeppes kirkenævn oversvoret for trolddom hun skal have brugt, ligeledes havde stævnet efterskrevne vidner samt Anne Jeppes og hendes lovværge og husbond Jep Christensen i Boller og fremlagde tingsvidner af Boller og Skanderup birketing 15/8 og 31/7 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at Anne Nielses, som tilforn har boet i Sejet og nu kaldes Anne Jeppes, lovede Hans Pedersen som var ladegårdsfoged på Boller en ond færd, for han fængslede hendes datter Anne Nielsdatter, den tid hun havde myrdet hendes eget barn som var 1611, og straks derefter kom han i ulykke og dræbte Jens Fynbo i Nebel, og siden har hun haft et ondt trolddomsrygte. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Jeppes har lovet Hans Pedersen ondt, og det ham er vederfaret, og Niels Pedersen har ved helgens ed har beskyldt hende, at hun ved hendes trolddom kunst har været årsag til hans bror Hans Pedersens død, og hun af en anden troldkvinde Mette Kongens findes at være udlagt, som med hendes onde rygte og levned bestyrkes, og nævninge, som boer i sognet hos hende, har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed at kunne fælde.

(300)

** Anders Troelsen i Ellinge på hans mor Maren Troelses vegne havde stævnet Niels Grøn i Borup ridefoged til Skanderborg for to vidner, han har forhvervet til Vor og Hads herreds ting efter en misdæder Mette Kongens bekendelse og beskyldning, at Maren Troelses skulle have med været og formedelst trolddom forgjort Brunck Pedersen i Ørridslev. derefter blev afsagt, så efterdi recessen

formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Mette Kongens, som samme bekendelse gjort har, har været en misdæder, som for sin trolddom har stået sin ret, og der fremlægges sognepræsten med mange dannemænds kundskab, Maren Troelses et ærligt navn og rygte at have efterfulgt, da fandt dommerne samme misdæders bekendelse ikke at komme Maren Troelses til hinder eller skade.

(301)

** Rasmus Sørensen i Ustrup på hans hustru Birgitte Ibsdatters vegne havde stævnet Niels Grøn i Borup ridefoged til Skanderborg for to vidner, han på KM vegne har forhvervet til Vor og Hads herreds ting efter en misdæder Mette Kongens bekendelse og beskyldning, at Birgitte Ibsdatter skulle have været med og formedelst forgjort Brunck Pedersen i Ørridslev. derefter blev afsagt, så efterdi intet udedisk menneske står til troende, og Mette Kongens, som samme bekendelse gjort har, for sin trolddom har stået sin ret, og Birgitte Ibsdatter sig ærligt og vel har forholdt, da fandt dommerne Mette Kongens bekendelse ikke at komme Birgitte Ibsdatter til hinder eller skade.

(303)

** Niels Krag til Nørbeg havde stævnet Laurids Navl til Hedegård for en sum penge, han til jomfru Margrete Bille til Donslund skyldig er efter hans udgivne brev, som han for ham har lovet at betale, og dersom han led nogen skade, skulle han annamme hans og hans hustru fru Karen Krags anpart i det sønderste af Nørbegs gods til evindelig ejendom, hvilket han ved Sønderlyng herreds ting blev tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom er endelig, og efter Laurids Navls eget udgivne brev at være udgivet, og Laurids Navl intet anker på samme dom, da fandt dommerne samme herredstingsdom ved fuldmagt at være.

(305)

** Kaj Rantzau til Rantzausholm havde stævnet efterskrevne i Svenstrup for et vidne, de til Hornum herreds ting 24/8 dette år vidnet har, anlangende de på Svenstrup grandestævne havde hørt, at Svend Pedersen havde sagt til Rasmus Pedersen, at han ikke havde gjort ham den skade, synsmænd havde omhjemlet. derefter blev afsagt, så efterdi Svend Pedersen ikke er samme ord bestendig eller slige ord for ting og dom at være faldet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Svend Pedersen til hinder eller skade i nogen måder.

(306)

** Kaj Rantzau til Rantzausholm KM befalingsmand på København slot havde stævnet efterskrevne i Svenstrup for et syn, de til Hornum herreds ting 3/8 hjemlet og afsagt har anlangende Rasmus Pedersen i Svenstrup hans 3 fingre skulle være slået, som han har beskyldt hans tjener Svend Pedersen for at have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, Svend Pedersen skal have gjort Rasmus Pedersen den skade på hans finger, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne bør at komme Svend Pedersen til nogen forhindring, og førnævnte dele ingen magt at have.

(307)

** Iver Lykke til Eskær havde stævnet Niels Munk til Mølgård for en klage, han på hans tjener Niels Basse til Års herreds ting 4/8 gjort har for gårdfred, han skulle have gjort på Mølholm. så mødte Niels Munk og berettede, at han tilforn til hjemting har afstået samme vidne og klage, og da fandt dommerne samme klage og vidne ikke at komme Niels Basse til hinder eller skade.

(308)

** Laurids Nielsen Lillebonde borger i Oslo med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anne Eriksdatter salig hr Erik Lauridsens datter, som boede i Nykøbing, for et vidne hun til Nørherreds ting i Mors 1/10 1616 med Anders Christensen borger i Nykøbing vidnet har, som skal være tvært imod det vidne, hun til Oslo rådstue vidnet har og hendes vidne og bekendelse til Løgstør birketing 24/6 samme år anlangende legemlig fællig med Anders Christensen i Nykøbing, salig Christen Gregersens søn, både før og siden hendes husbond Laurids Lillebonde drog fra hende, hvilket Anders Christensen havde benægtet. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Eriksdatter til Løgstør birketing har vidnet på Anders Christensen og siden tværtimod beskyldt ham, og i så måder ikke uden for et udedisk menneske at kan eragtes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtig, at de bør Laurids Nielsen eller Anders Christensen til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(312)

** Peder Simonsen Fog på Keldgård havde stævnet efterskrevne sandemænd i Hasle herred, for de skulle have svoret hans far Simon Pedersen i Århus manddød over og fra hans fred, hvilken deres ed og tov til landstinget er kendt magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte sandemænd ikke er mødt til gensvar men nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme sandemands ed ikke at komme Simon Pedersen på hans fredløsmål til hinder eller skade.

(313)

10/10 1618.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet nævninge i Gylling, for de 3/8 sidst forleden til Hads herreds ting har Maren Pouls i Søby, Poul Jensens hustru, kirkenævn oversvoret for trolddomssager. dernæst blev fremlagt tingsvidner af Hads herreds ting, hvori efterskrevne vidnede om hendes bedrifter, der iblandt Søren Andersen i Gylling hans datter Dorte Sørensdatter, og Anders Jensen Tømmermand ved Skanderborg som vidnede at da hans salig farbror Jep Andersen, son boede og døde i Søby, blev gift sidste gang, da blev hans hemmelighed taget fra ham, så fik han råd derfor, og fik den så igen, men så blev den borte. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Maren Pouls har lovet folk ondt og det dem på helbred liv kvæg og i andre måder at være hændt, hvilket med andre troldkvinders bekendelse og udlæggelse af hende bestyrkes, og efterskrevne har lagt deres hænder på hendes hoved og ved ed og oprakte fingre har sigtet hende for en vitterlig troldkvinde, og nævninge har hende kirkefred oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(319)

** Jørgen Lauridsen i Trustrup på hans mor Maren Lauridses vegne havde stævnet efterskrevne vidnesbyrd for et vidne, de 10/8 og 24/8 sidst forleden til Hads herreds ting om rygte og tidende om

Maren Lauridses vidnet har. derefter vidnede Jens Sørensen i Sondrup Søren Sørensen i Trustrup og Maren Rasmusdatter Ellen Rasmusdatter og Christen Rasmussen sst at deres mor salig Helle Jensdatter i Trustrup klagede på Maren Lauridses. Mette Lauridsdatter Kongens beskyldte Maren Lauridses for en vitterlig troldkone at være, som var med hende og hendes selskab på Alrø sankt volborg nat at ville forgøre Knud Kræmmer, og senere var hun med at forgøre byggen, men da blev deres skriver Gryder Knud kastet omkuld, så det ikke ville lykkes for dem, og de havde en med dem som legede på sækkepibe og en på skalmeje. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Lauridses for 18 år siden for trolddom at være anklaget, og Helle Jensdatter i hendes sygdom har klaget på hende for samme hendes sygdom og begge hendes sønner Jens Sørensen og Søren Sørensen har lagt deres hænder på Maren Lauridses hoved og vedkendtes hende for en vitterlig troldkone, og nævningene har hende kirkenævn oversvoret, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(324)

** Verner Parsberg til Sandbygård havde stævnet efterskrevne, for de 21/9 sidst forleden på Rinds herreds ting har vidnet, at de mænd som havde boet i Virksund færgehus har haft deres fri ildebrand med lyng og tørv og lukkelse til deres kålgård. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd selv har lagt deres vidne i tvivl og ikke endeligt vidnet har, da fandt dommerne samme deres vidne ingen magt at have.

(325)

** Rasmus Andersen i Stilling havde stævnet Henrik Clausen sst, for han har bortstedt et stykke jord i Stilling, hvilken jord Rasmus Andersen med sin søster Maren Andersdatter er ejer og arving til så vel som Henrik Clausen, og han har dog uden deres vidne og minde stedt samme jord til Søren Rasmussen Smed i Stilling efter et fæstebrev dateret 14/8 1614. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Andersen og hans søster har lod og part i samme ejendom og ikke indgået og samtykket samme fæstebrev, da kunne dommerne ikke kende førnævnte fæstebrev så noksom og nøjagtigt, at det må komme Rasmus Andersen eller hans søster til nogen forhindring.

(326)

** Rasmus Mikkelsen i Mariager havde stævnet Jens Worm i Næsborg, for han til Mariager byting med dele har ham forfulgt for kost og tæring, hans husbond Just Høg har bekostet på en trætte for et vidne, Rasmus Mikkelsen har udstedt på to hans tjeneres hustruer i Astrup og ikke derfor har fanget varsel. da Jens Worm var i hans husbonds forfald, så han ikke kunne møde, blev sagen opsat til i dag 14 dage.

(327)

** Niels Gyldenstjerne til Bjørnsholm havde stævnet Christen Pedersen i ---- foged til Ål birketing for en dom, han 15/5 til samme ting dømt har imellem Niels Gyldenstjerne og Poul Pedersen i Munksjørup anlangende en frihed på den halve gård i Sjørup, Poul Pedersen iboer. så mødte Poul Pedersens hustru Maren Hansdatter og berettede, at hende samme halve gård af salig fru Irmgard Gyldenstjerne hendes livstid uden afgift er bevilget. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været fremlagt fru Irmgard Gyldenstjernes brev, at hun Maren Hansdatter samme halve gård hendes livstid uden afgift ægt og arbejde har bevilget, og fogden derfor ikke har vidst at stede høring over

Poul Pedersen for samme skyld og arbejde, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være eller imod hans dom at sige.

(328)

** Jørgen Strømsen borger i Århus på sine egne og på Jens Olufsen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Gregers Pedersen og Jørgen Pedersen i Odder, for de 4/7 til Århus byting er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi Gregers Pedersen og Jørgen Pedersen til Århus byting er vold oversvoret, og langt mere end 6 uger er forganget, og ikke de har bødet eller borgen sat eller sandemandseden rykket, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og de bør at fare som andre fredløse mænd.

(329)

** Hans Ravn i Rolse havde hidkaldt sandemænd af Mols herred manddød at sværge over Søren Madsen i Egens for Niels Pedersen, som var Egens hyrde, han ihjelslog og fremlagde tingsvidner af Mols herreds ting 19/2 og 26/9 dette år, hvor Søren Pedersens far Peder Rasmussen i Vrinders gav last og klage over Søren Madsen, og efterskrevne vidnede, at da Søren Madsen kom ridende, da slog Niels Pedersen til ham med en sten, så han faldt af hesten, og derefter slog til ham med en økse, hvorpå de kom sammen og sloges. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Madsen manddød over og til hans fred.

(330)

** Jens Jensen i Ørting havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han 3/8 sidst forleden til samme ting efter en misdæder Mette Kongens beskyldning udstedt har, at Jens Jensens hustru Anne Jenses skulle have lånt en kærne af Stilling hyrdekone, og da hun fik den hjem igen, da kunne hun ikke kærne smør i den en ganske måned. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, at intet udedisk menneske står til troende, og Mette Kongens, som samme beskyldning på Jens Jensens hustru gjort har, for sine misgerninger har stået sin ret, og Jens Jensen derimod fremlægger sognepræsten med andre dannemænds kundskab, at hans hustru sig ærligt og vel har skikket, da kunne dommerne ikke kende Mette Kongens ord og beskyldning så noksom og nøjagtig, at den bør at komme Jens Jensens hustru Mette Jenses til hinder eller skade i nogen måde.

(332)

** Anders Jørgensen borgmester i Horsens på Kirsten Jacobsdatters vegne sst havde stævnet Peder Madsen indvåner sst, for han bruger det hus, han nu besiddet uden tiende og rente, hvorfor han er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Madsen til Horsens byting findes vold oversvoret, og 6 ugers dag er forganget, og ikke han har bødet eller sat borgen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Peder Madsen at fare som andre fredløse mænd.

(333)

** Tomas Andersen i Ry havde stævnet hr Christen Nielsen og hr Niels Christensen i Ry og efterskrevne indvånere i Ry for et vidne, de 6/8 sidst forgangen til Ry birketing vidnet har, at de

skulle have hørt, at Tomas Andersens hustru Anne Christensdatter skulle være berygtet for trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd aleneste har vidnet om rygte og tidende og ikke om deres egen vitterlighed eller gjort gerning, og recessen formelder intet udedisk menneske står til troende, og Mette Kongens som en troldkvinde har stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme vidne, bekendelse eller nævningsed så noksom og nøjagtig, at det må komme Anne Christensdatter til hinder eller skade i nogen måde.

(335)

** hr Laurids Trane i Mariager havde stævnet Niels Viborg borgmester sst for et forbudsvidne, han til Mariager byting har forhvervet anlangende nogen at huse eller at helle hans fordelte tjener Christen Sørensen, som er rømt af hans tjeneste. derefter blev afsagt, så efterdi hr Laurids Tranes navn ikke i samme vidne er nævnt, og ikke derfor varsel givet, da kunne dommerne ikke kende samme forbudsvidne så noksom, at det må komme hr Laurids Trane til hinder eller skade.

** Anders Hansen indvåner i Ålborg havde stævnet hans far Hans Lauridsen Væver borger i Mariager for et skøde, som han til Mariager byting 7/1 1617 på hans vegne udgivet har til Jens Clausen på noget ejendom i Mariager. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte købebrev aleneste bemelder på det hus og ejendom, Jens Clausen og Søren Kornmåler iboer, og Jens Clausens skøde er på al ejendommen, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(337)

24/10 1618.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Søren Nielsen i Smedrup hans bane, som er omkommet i Gyllingnæs, og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 28/10 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Søren Nielsen var klatret op til toppen af et træ og begyndte at hugge grene af det, så gik træet omkuld. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Nielsen af våde og vanlykke at være omkommet, og det ham til bane og livs lagt.

(338)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hjelmslev herred til at udlægge Knud Jensens bane, som er dødfundet i Blegind skov og fremlagde et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting 5/10, hvor efterskrevne vidnede, at da de med Knud Jensen i Blegind og hans søn Steffen Knudsen var i Blegind skov, da faldt Knud Jensen ned af et træ og slog hans hals sønder. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Knud Jensen af våde og vanlykke at være nedfaldet og omkommet og det ham til bane og livs lagt.

(339)

** Mads Lauridsen i Yding havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Maren Madsdatter i Yding hendes bane, som er omkommet i en tørvegrav på Yding mark og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vor herreds ting 23/9 sidst forleden, hvori blandt andre Laurids Madsen og Kirsten Madsdatter vidnede, at de drog Maren Madsdatters lig op af en tørvegrav, og da

havde hun haft en fork i hånden at skulle løfte nogen tørv af noget hamp, som lå i røde, og som hun havde en stor tørv på forken, er forken kommet af hånden og hun var kommet baglæns i en anden tørvegrav og druknet. på Niels Grøn i Borup hans spørgsmål svarede hendes far Mads Lauridsen i Gylling, at han tiltænkte ikke nogen at være årsag til hendes død. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Madsdatter at våde og vanlykke i samme pyt at være faldet og omkommet.

(340)

** Ejler Gyldenstjerne til Bidstrup på sin tjener Niels Pedersen Kær i Vissing hans vegne havde stævnet Niels Mortensen borger i Randers for en uendelig dom, han til landstinget 25/9 sidst forleden forhvervet har, hvori han har fanget et afsigelsesvidne magtesløs dømt anlangende at arv og gæld efter Peder Sørensen Kær i Vissing hans død skulle være forsvoret, hvilken dom Ejler Gyldenstjerne formener med vrang undervisning at være forhvervet. dernæst blev fremlagt et vidne af Galten herreds ting 28/2 1609, hvori efterskrevne vidnede, at den tid Peder Sørensen Kær i Vissing døde, da blev arv og gæld efter ham forsvoret og nøglen kastet på graven af hans søn Niels Pedersen Kær og begge hans svogre. Peder Baltsersen ridefoged på Dronningborg fremlagde en forseglet tingbog under dato 23/4 1594, hvori efterskrevne vidnede, at Niels Madsen i Vissing på hans hustru og hendes søskendes vegne forsvor arv og gæld efter Peder Kær, som døde i Vissing. derefter blev afsagt, så efterdi arv og gæld i 4 tingdage efter Peder Kær at være forsvoret og afsagt, og intet Niels Mortensen derimod fremlægger, hvormed han kan bevise Peder Kærs børn og arvinger noget af hans efterladte gods at have dem dermed befattet, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(341)

** Christen Nielsen borger i Ålborg på sine egne og sin bror Niels Nielsens vegne, som han er værge for, havde stævnet Ejler Meier borger og rådmand i Randers for en uendelig dom, han til landstinget med vrang undervisning uden lovlig stævning imod ham har forhvervet anlangende en dom, Jens Vendelbo borger sst i dommersted til bytinget dem imellem dømt har, at dersom Christen Nielsen og Niels Nielsen på deres afgangne bror mester Tøger Nielsens vegne, fordum latinske skolemester i Randers, var ham noget skyldig, da burde de stævnes til deres værneting. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Christen Nielsen og hans medarvinger noget i Randers by og købing af Ejler Meier at have udtaget eller noget løfte til ham for slig gæld udlovet, og Jens Vendelbo derfor ikke har vidst mester Tøgers arvinger at tilfinde for samme gæld der at lide tiltale men til deres værneting at ordeles, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dæmme.

(342)

** Mikkel Sørensen Mosgård i Framlev havde stævnet Jens Pedersen i Laven Niels Smed i Linå og Jens Nielsen i Mollerup for en uendelig dom, de til landstinget på deres egne og deres medgældneres vegne efter salig Niels Mosgårds testamente, 10/10 sidst forleden forhvervet har over to uendelige domme, som på samme testamente dømt er. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd bemeldte testamente pålyder ikke selv er fremkommet samme gæld at benægte og fragå, da vidste dommerne ikke på samme testamente at dømme, førend de det lovligt stævner og kalder og samme gæld benægter, som det sig bør.

(343)

** Søren Munk og Niels Munk til Mølgård havde stævnet Ernst Diede I Ebdrup for en klage, han 15/8 sidst forleden til Gislum herreds ting forhvervet har, at de skulle have kaldt ham en skælm og tyv og i hans hus overfaldet ham, som hans hustru Karen Sørensdatter og hans søn Frederik Diede havde bevidnet. så mødte efterskrevne og vidnede, at Ernst Diede var så syg, at han ikke kunne møde, hvorpå efter hans begæring sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(344)

** Søren Munk og Niels Munk til Mølgård havde stævnet Ernst Diede i Ebdrup for hans brev og forpligt, hvori han har forpligtet sig at gøre dem skøde på Mølgård og Mølgård gods, hvilken forpligt han ikke har efterkommet. så mødte efterskrevne og vidnede, at Ernst Diede var så syg, at han ikke kunne møde, hvorpå efter hans begæring sagen blev opsat til i dag 14 dage.

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet Mikkel Nielsen Skomager i Tirstrup, for han til landstinget er tildømt ikke at agtes bedre end Niels Rasmussen Skomager og Rasmus Jensen Skomager, som for et løgnagtigt skudsmål er fældet blevet. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges endelig dom her af landstinget, Mikkel Skomager at være fundet ikke at agtes bedre end dem, som samme skudsmål gjort har, da vidste dommerne ikke videre i den sag på ham at dømme, end samme landstingsdom medfører.

(345)

7/11 1618.

** Peder Nielsen i Loverstrup havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Rasmus Rasmussens bane, som er omkommet i Halling skov og først fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 26/10, indeholdende at hr Jørgen Mogensen i Halling og andre vidnede, at Rasmus Rasmussen i Halling skov havde hugget et træ, som var blevet udvist ham, men det blev hængende på et andet træ, hvorfor han løb op ad stammen for at hugge det fri, skønt de andre advarede ham, og da sagde han, dør jeg her så dør jeg ikke et andet sted, og da faldt han ned på sit hoved og stødte sin hals sønder. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Rasmussen af våde og vanlykke af samme træ at være nedfaldet, eftersom de selv sanden derom har forfaret.

(347)

** Christen Christensen i Volsted havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred manddød at sværge over Vogn Jensen i Flamsted for Knud Christensen i Volsted, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 5/10 dette år, hvori Anders Christensen Bygsæk i Volsted og Birgitte Nielsdatter i Flamsted vidnede, at de 16/9 sidst forleden var i Flamsted og så salig Knud Christensen kom kørende, og Vogn Jensen kom ud af Peder Gregersens gård med en vognkæp i hånden og løb til Knud Christensens vogn og slog ham nogle slag, og da han rejste sig op, slog han ham under øret, så han faldt død ned af vognen. derefter slog han Anders Christensen Bygsæk nogle slag, og så Niels Pedersens datter Birgitte Nielsdatter og sagde til Vogn Jensen hvi handler i så med min morbror, hvortil han svarede, hvor er din far og ung Christen Bygsæk, jeg skal --- dem alle sammen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Vogn Jensen manddød over og fra hans fred.

(349)

** Mads Nielsen i Sivested havde hidkaldt sandemænd af Nørherred manddød at sværge over Rasmus Jensen Kjørt i Hemmed for Niels Pedersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Nørherreds ting 15/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de mænd som havde takseret for olden i Embedsbo skov var i Peder Stigsens gård i Embedsbo, og som de havde siddet og drukket 2 kander øl eller flere, da gav Niels Pedersen Rasmus Jensen sst mange slemme ord og tog i hans skæg og slog ham på munden, og da de gik hjem, kom de i parlament og slog på hverandre med deres økser. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Jensen manddød over og til hans fred.

(350)

** Rasmus Jensen i Vore havde hidkaldt sandemænd af Onsild herred manddød at sværge over Jens Worm i Astrup for Søren Jensen født i Vore, han på Edderup mark ihjelslog. dernæst gjorde sandemændene deres ed og begærede sagen opsat, hvorfor den blev opsat 1 måned.

** hr Laurids Trane i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Viborg borgmester sst for et vidne, som han for langsommelig tid siden til samme byting har forhvervet anlangende nogen ord, som var faldet imellem dem, da de gik fra Mariager kloster ned til broen ved kirkeporten, og hr Laurids skulle have sagt, i har ikke behov at forføre mig for min øvrighed, dersom i slår på mig da slår jeg på eder igen, og slog i vejret med hans hånd. derefter blev afsagt, så efterdi hr Laurids Trane ikke bemeldte ord for ting og dom har sagt, og ikke han er dem bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det må komme hr Laurids Trane til hinder eller skade i nogen måde.

(352)

** Jens Nielsen i vester Stræt på Laurids Nielsen boende i Oslo hans vegne havde stævnet Anne Eriksdatter salig hr Eriks datter, som boede i Nykøbing, for to vidner, som hun har vidnet med helgens ed og oprakte fingre til Løgstør birketing og Nørherreds ting i Mors, som findes tvært imod hverandre. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Eriksdatter nu som tilforn ikke er mødt men sig for rettergang undholder, da fandt dommerne Anne Eriksdatter for samme hendes vidne fældet at være.

(353)

** Hans Worm i Serup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Poul Mortensen i Serup, for han 9/6 sidst forleden på Hids herreds ting har haft sit 3.ting til Hans Worm for noget tømmer skulle være udvist af KM skov til den gård de begge iboer, hvoraf han havde solgt noget til Viborg, siden det brændte af byen. derefter blev fremlagt kong Christians missive til Christian Holck skrevet på Koldinghus 7/9 1618, at da han er kommet i forfaring, at Jens Worm af en af KM bønder er saggivet for en eg, han af KM orlovsskov ulovligt skulle have bekommet og afhændet, så efterdi KM tjenere bør være uden mistanke, beder han Christian Holck om at tiltale Hans Worm. derefter blev afsagt, så efterdi intet nøjagtigt bevis eller vidnesbyrd fremlægges Hans Worm samme træer enten i Holm skov eller Serup skov at have bekommet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så noksom, at de må komme Hans Worm til hinder eller skade.

(355)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Niels Andersen Skrædder i Sminge og hans bror Jens Andersen sst for en benægtelse, de til Tvilum birketing 18/5 nærværende år for ting og dom ved deres helgens ed og oprakte fingre imod Rasmus Finsen i Gern gjort har, da han havde 3.ting til dem for nogen gæld, de er ham skyldig, hvorfor han mener de bør at straffes på deres fingre. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Andersen beviser med Rasmus Finsens underskrevne brev, at han al regnskab imellem dem har klareret, da vidste dommerne ikke på Niels Andersen og Jens Andersens fælding at dømme.

(357)

** Søren Jensen i Burgård havde stævnet Mette Andersdatter i Ebeltoft salig Anders Jensen Kræmmers efterleverske for et vidne, hun til Ebeltoft byting 12/1 sidst forleden har ladet forhverve efter et hjemmegjort bænkebrev udgivet af hr Niels Sørensen sognepræst i Ebeltoft og Søren Nielsen --- skolemester sst, anlangende nogen sølvskeer, som var blevet borte for Mette Andersdatter efter hendes salig husbonds død, og da skulle Søren Jensen have sagt, at han vel vidste, hvor de var. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen ikke slige ord for ting og dom har sagt, som han ikke vil være bestendig, og samme vidne ikke bemelder, hvilken dag og tid slige ord skulle være faldet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det må komme Søren Jensen til hinder eller skade.

(359)

** Anders Christensen Bygsæk i Volsted havde stævnet efterskrevne, for et vidne de til Fleskum herreds ting 10/8 sidst forleden vidnet har anlangende Anders Christensen i Volsted kirke, da Jens Pedersen sst begærede sognevidne på hans søn Peder Jensens vegne, da svarede Anders Bygsæk, vil han have det vidne for det lam, han solgte Jens Kock. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd er deres vidne bestendig, og intet Anders Christensen derimod fremlægger men vedgår samme ord at have sagt, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(360)

** Laurids Madsen i Vinderslev havde stævnet Mikkel Andersen sst for en dom, han til landstinget har forhvervet, hvori han har magtesløs fanget et tingsvidne, Laurids Madsen til Lysgård herreds ting forhvervet har, at Mikkel Andersen ham skal have tilsagt, at han holdt et tyvehus og horehus. derefter blev afsagt, så efterdi loven formelder, tingsvidne så stærkt at være, at der ikke må lov imod gives, og Mikkel Andersen samme ord for ting og dom Laurids Madsen at have tilsagt, så bemeldte 8 mænds vidne straks derefter er udgået, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(361)

** Laurids Madsen i Vinderslev havde stævnet Mikkel Andersen sst for en uendelig dom, han til landstinget bekommet har over en anden dom, Laurids Nielsen tilforn på nogen vidner og klage anlangende kro og ølsalg, han har brugt, forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Madsen ikke benægter, at han har solgt øl undertiden, så samme vidne dermed bestyrkes, og intet derimod han fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og klage at sige eller

magtesløs dømme.

(362)

** Anders Olufsen Riber borger i Århus havde stævnet Christen Ibsen forrige byfoged sst for et delevidne, han til Århus byting over ham forhvervet har 22/1 sidst forleden for gældssag. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Olufsen i andre måder er delt blevet, da vidste dommerne ikke nu for ham at dømme.

(363)

21/11 1618.

** Erik Friis til Søndergård havde stævnet Markor Sørensen i Villersø herredsfoged i Nørherred for en dom, han for nogen tid siden dømt har imellem Jørgen Kås til Mejlgård KM befalingsmand på Århusgård og Erik Friis om et stykke skov og ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Markor Sørensen herredsfoged tilforn for samme dom har været hidstævnet og ikke hans ulempe da er fundet, da vidste dommerne ikke videre på ham i samme sag at dømme end som tilforn dømt er.

(364)

** Jørgen Nielsen Bødker i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for deres ed og tov, de over Margrete Ovesdatter Munks gjort og svoret har for trolddom og spøgeri, hun skulle have gjort, og fremlagde et tingsvidne af Århus rådhus 8/10 sidst forleden, hvori Jørgen Nielsen Bødker fremlagde hans hustru Kirsten Jørgensdatters klage. derefter blev afsagt, så efterdi af bemeldte vidner forfares, at Mette Munks har lovet folk ondt, som dem derefter på liv og helbred er vederfaret, og hende i langsommelig tid et ondt trolddomsrygte har efterfulgt, og af en anden troldkvinde Mette Kongens udlagt, og nævningene derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at fælde.

(368)

** Niels Nielsen i Ålborg på sine egne og hans bror Christen Nielsens vegne havde stævnet Niels Rasmussen forrige locat i Randers, for han til Randers byting har ladet dem fordele for en bog, han skulle have lånt Niels Nielsen, uanseet han samme dag har tilbudt Niels Rasmussen samme bog. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsen har tilbudt Niels Rasmussen samme bog, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(370)

** Jens Juel til Keldgård statholder i Norge med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Nibe birketing 23/5 sidst forleden har hjemlet og afsagt anlangende Jens Juels grund og ejendom Nørholm, som han af KM er med forlenet, samt for en klage samme dag angående bundgarn, som var sat i fiskens opgang. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn og vidnesbyrd ikke med genparten overens stemmer, da kunne dommerne ikke kende bemeldte syn og vidne nøjagtigt, men fandt dem så vel som den klage ingen magt at have.

(373)

** Oluf Nielsen Mule borger i Horsens havde stævnet Rasmus Skriver borger sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende noget gods, som Rasmus Skriver har bekommet til vurdering for gæld. da efter flere ord dem imellem var, blev sagen så forhandlet, så Oluf Mule lovede for hvis mangel, som kunne findes på samme gods, at skulle give Rasmus Skriver 6 sletdaler, og dermed afstod Rasmus Skriver samme dom dele og vurdering.

(374)

** Erik Friis til Søndergård havde stævnet Markor Sørensen herredsfoged i Nørherred for et vidne, han har udstedt til Nørherreds ting imod en herremands brev og segl, som han har indført i hans dom, og havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til samme ting 11/12 med Jørgen Kås til Gelskov vidnet har om et stykke jord og ejendom, som skulle ligge til Tustrupgård. derefter blev afsagt, så efterdi nu her for retten af begge parter i rette lægges adskillige adelspersoners skøder bemeldte omtvistede ejendom anlangende, og dommerne ikke over samme skøder findes dommer at være, da vidste de ikke på samme vidne at dømme, før førnævnte adelspersoners adkomster for sin tilbørlig dommer bliver indkaldt og derom kendt, som det sig bør.

(378)

** Rasmus Mikkelsen i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Worm i Kastbjerg, for han til Mariager byting med dele har forfulgt ham for kost og tæring, som hans husbond Just Høg skal have ladet bekoste på en trætte for et vidne, Rasmus Mikkelsen skal have udstedt på to hans tjeneres hustruer i Astrup, og ikke de har fanget lovligt varsel derfor. derefter blev afsagt, at efter dommerne havde efterseet samme opskrift, da tilkom det Rasmus Mikkelsen for samme kost og tæring til Just Høg at udrede 30 sletdaler, og dermed bør han af den dele kvit at være.

(379)

** Søren Udesen i Bendstrup havde stævnet Anders Bonde i Lime for et skiftebrev, han skulle have, hvor Lime Bondegård blev skiftet og delt i skov mark ager og to gårdsted, hvilket skiftebrev Søren Udesen skulle have i 3 ting æsket af Anders Rasmussen Bonde, efterdi Søren Udesen skulle være den bedste arving til samme gård. så mødte Anders Bonde og fremlagde samme skiftebrev eller tingsvidne af Hald herreds ting 1513, hvor Mogens Andersen i Lime udlagde Niels Ibsen i Lime på hans hustrus vegne efterskrevne jord, som efterskrevne mænd havde skiftet. derefter blev afsagt, så efterdi Basti Jensen siger sig ingen beskyldning til samme tingsvidne eller skiftebrev at have men aleneste begæret, det at måtte heri indføres, så hans bror sig derefter kunne rette, da vidste dommerne ikke imod samme tingsvidne eller skiftebrev at sige eller magtesløs dømme.

(380)

** Rasmus Jensen i Harlev havde stævnet hr Mads Danielsen i Harlev for en dele, han over ham har forhvervet for nogen pending tiendegæs og korn, hvilket han benægter ikke er ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har bestået, hvor de gav Rasmus Jensen varsel for samme dele enten til hans bopæl sognekirke eller mundtligt, og han dog efter det varsel er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(381)

** Søren Tomasen i Tørring havde stævnet Sidsel Lauridsdatter i Vinten samt Niels Lauridsen i Lundumskov for et tingsvidne, de skulle have forhvervet til Nim herreds ting, hvormed de ville fravende Søren Tomasen hans retfærdige gæld efter Mourids Poulsens død efter hans brev. derefter blev fremlagt samme tingsvidne af Nim herreds ting 2/9 sidst forleden, hvor Sidsel Lauridsdatter på sine egne vegne og Niels Lauridsen i Lundum skov på hendes børns vegne, efterdi den ældre bror Jep Lauridsen ikke for sygdom kunne møde, afsagde arv og gæld efter Mourids Poulsens død. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Sidsel Lauridsdatter og hendes børn at have befattet dem med noget af salig Mourids Poulsens gods, efter han ved døden er afgået, da vidste dommerne ikke imod samme afsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(382)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde Søren Jensen i Tvenstrup, for han til Hads herreds ting har hjemlet Hans Rasmussen sst et sølvbælte på 24 lod sølv, som Søren Jensen fik af hans far, som han tjente som soldat. dertil svarede Laurids Ebbesens fuldmægtig, at Søren Jensens fars hustru rømte fra ham, og hendes gods skal være KM tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke findes noget varsel for samme vidne at være givet, da kunne dommerne ikke kende det så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(383)

** Christen Poulsen i Hvilsum havde stævnet Eske Ibsen i Gedsted for en dele han til Rinds herreds ting over Mikkel Sørensen i Hvilsum 26/10 skal have forhvervet, anlangende han skulle have lovet Eske Ibsens hustru Gertrud Nielsdatter, at han skulle tjene hende det år. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Sørensen benægter ikke at have lovet sig til Eske Ibsens hustru, og ikke noget bevis derfor fremlægges, og Mikkel Sørensen dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

** Christen Poulsen i Hvilsum havde stævnet Jep Hansen i Fjelsø for en dele, han over Mikkel Sørensen i Hvilsum har forhvervet, anlangende han skulle have lovet ham tjeneste, hvilken han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Sørensen selv bekender 4 skilling af Jep Hansen at have oppebåret, for han har lovet ham sin tjeneste, og ikke han det holdt har men derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(384)

** Søren Andersen i Gylling på hans hustru Mette Sørens vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han efter en misdæder Maren Pouls som kaldes Sømtøjet beskyldning 19/10 sidst forleden til samme ting har udstedt, anlangende at Mette Plovmands, Søren Andersens hustru i Gylling, skulle have forgjort Søren Frandsens kone i Gylling. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme beskyldning gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges sognepræsten og andre dannemænds kundskab Mette Sørens altid et ærligt rygte og navn at have påhængt, da kunne dommerne ikke kende samme misdæders bekendelse så noksom og nøjagtig, at

det må komme Mette Sørens til hinder eller skade.

(385)

** Simon Degn i Gylling havde stævnet Jacob Jensen i Kanne for et tingsvidne, han til Hads herreds ting 19/10 sidst forleden forhvervet har lydende, at Maren Pouls i Søby skulle have beskyldt Simon Degn for trolddomssager, som hun af had og avind for hans sandheds vidnesbyrd, som han på hende vidnet har, ham har påsagt. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Maren Pouls som samme beskyldning gjort har for sin trolddom har stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme beskyldning så noksom og nøjagtig, at den må komme Simon Clemendsen til hinder eller skade i nogen måde.

(387)

** Søren Mikkelsen i Fensten på hans mor Maren Mikkels i Halling hendes vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han 19/10 sidst forleden til samme ting efter en misdæders bekendelse har udstedt, anlangende Maren Pouls, som kaldes Sømtøjet, havde beskyldt Maren salig Mikkel Storums kone i Halling, at hun skulle have frataget Simon Pedersen og Hans Olufsen i Halling deres lykke, og det af den årsag at Maren Mikkels datter og svoger i Søby skal Maren Pouls deres sandhed påvidnet. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme beskyldning gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges sognepræstens kundskab og stokkenævn Maren Mikkels sig ærligt og vel at have skikket, da kunne dommerne ikke kende samme misdæders bekendelse så noksom, at den må komme Maren Mikkels til hinder eller skade.

(388)

** Jens Rasmussen i Gylling på hans mor Karen Rasmuses Fiskekones vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han efter en misdæder Maren Pouls hendes beskyldning,, 19/10 sidst forleden til samme ting har udstedt, at Karen Fiskekone skulle have kastet Niels Sørensen i Gylling hans sygdom på. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og ingen anden ville beskylde Karen Rasmuses for nogen trolddom, da kunne dommerne ikke kende Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Maren Rasmuses til hinder eller skade.

(389)

** Søren Jørgensen i Gylling på hans hustru Anne Sørens vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han 19/10 sidst forleden til samme ting efter en misdæder Maren Pouls, som kaldes Sømtøjet, hendes beskyldning har udstedt, at Anne Sørens skulle have lært af lamme Sidsel, hvorledes hun skulle få Søren Jørgensen til ægte, og gav hende 3 mark derfor men forholdt hende pengene, indtil der var lyst 1.gang. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges sognepræsten med andre gode mænds kundskab, Anne Sørens et ærligt rygte har efterfulgt, da kunne dommerne ikke kende samme Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Anne Sørens til hinder eller skade i nogen måde.

(391)

** Rasmus Pedersen i Odder på Inger Mikkels vegne i Vads mølle havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han efter en misdæder Maren Pouls hendes beskyldning har udstedt til samme ting 19/10 sidst forleden, hvori hun skal have udlagt Inger Mikkels, at hun var med at sætte kobberhesten ned i havet, og hun burde aldrig gå på jorden. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges sognepræsten med andre gode mænds kundskab, Inger Mikkels et ærligt rygte har efterfulgt, da kunne dommerne ikke kende samme Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Inger Mikkels til hinder eller skade i nogen måde.

(392)

** Peder Jensen i Fensten på hans mor Maren Jenses sst hendes vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne, han efter en misdæder Maren Pouls hendes beskyldning til Hads herreds ting 19/10 sidst forleden har udstedt, at Maren Jenses i Fensten salig Jens Andersens hustru skulle have taget lykken fra Jens Rasks hustru sst både på hendes gæs og andet. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges tingsvidne Maren Jenses sig ærligt og vel at have skikket og forholdt, da kunne dommerne ikke kende samme Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Maren Jenses til hinder eller skade i nogen måde.

(394)

** Rasmus Pedersen i Odder på Mikkel Pedersen i Kysing og hans hustru Mette Mikkels vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for to misdædere Mette Kongens og lamme Sidsel Jensdatters beskyldninger, han 3/8 og 17/8 sidst forleden til Hads herreds ting har udstedt efter tingsvidnes indhold, anlangende de har beskyldt Mette Mikkels, at da Knud Rasmussen i Kysing var draget til Elkær til hans mor, da var hun med at bære en nyfødt kalv fra hans gård til Mikkel Pedersens gård og tilbage igen, og den levede kun 3 dage. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende og Mette Kongens og lamme Sidsel som samme bekendelse gjort har for deres trolddom har stået deres ret, og derimod fremlægges sognepræsten med andre gode mænds kundskab, Mette Mikkels et ærligt rygte har efterfulgt, da kunne dommerne ikke kende bemeldte to misdæderes bekendelse så noksom, at den må komme Mette Mikkels til hinder eller skade i nogen måde.

(396)

** Søren Jensen i Søby på hans hustru Birgitte Pedersdatters vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne efter en misdæder Maren Pouls Sømtøjets beskyldning, han 28/9 sidst forleden til Hads herreds ting har udstedt, at Birgitte Pedersdatter skulle have forgivet hendes forrige husbond salig Jep Andersen i Søby med rottekrudt, som hun gav ham i hornfisk grød og anden mad, og videre bekendte Maren Pouls, at i 18 eller 19 uger måtte salig Jep Andersen aldrig have legemlig fællig med Birgitte Pedersdatter, thi undertiden rev han hendes klæder og særk sønder og ville have haft hans vilje med hende, og han måtte dog

ikke. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges tingsvidne, Jens Andersen ikke for sin sygdom på førnævnte hans hustru at have klaget, da kunne dommerne ikke kende samme Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Birgitte Pedersdatter til hinder eller skade i nogen måde.

(397)

** Jens Pedersen i Gylling på hans hustru Birgitte Ibsdatters vegne havde stævnet Morten Jørgensen i Rindelev herredsfoged i Hads herred for et tingsvidne efter en misdæders bekendelse, han 19/10 til Hads herreds ting har udstedt, at Birgitte Pedersdatter skulle have bekommet to børn med Jens Pedersen, som hun skulle have myrdet. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Maren Pouls som samme bekendelse gjort har for sin trolddom har stået sin ret, og derimod fremlægges sognepræsten med andre gode mænds kundskab, Birgitte Ibsdatter et ærligt rygte har efterfulgt, da kunne dommerne ikke kende samme Maren Pouls bekendelse så noksom, at den må komme Birgitte Ibsdatter til hinder eller skade i nogen måde.

(398)

5/12 1618.

** Rasmus Jensen i Vor med en opsættelse af landstinget i dag måned havde hidkaldt sandemænd af Onsild herred manddød at sværge over Jens Worm i Astrup for Søren Jensen født i Vor ---- herred, han på Edderup mark ihjelslog, og fremlagde tingsvidner af Onsild herreds ting 3/10 og 24/10 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på Søren Jensen, som klagede at en karl han ikke kendte slog ham med et spyd. to kvinder, som havde kørt med Jens Worm i Kastbjerg fra Mariager vidnede, at Jens Worm kørte over en rugagerende på Edderup mark, hvorfor Søren Jensen slog til ham med to sten, så Jens Worm var nødt til at værge hans liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Mikkelsen Worm manddød over og fra hans fred for Søren Jensen, han ihjelslog, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt.

(400)

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet Christen Lauridsen i Sønderup og Niels Mouridsen i Overvad sst for et vidne, de til Hornum herreds ting vidnet har, at det stolestade Søren Tøgersens kone Maren Pedersdatter i Sønderup står i i Sønderup kirke, det skulle ikke ligge til andre gårde end til de to gårde, som Laurids Jensen og Niels Christensen iboer, og efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede at Mette Christensdatter, som boede i den gård i Sønderup, Søren Tøgersen iboer, søgte aldrig det stolestade, som Maren Pedersdatter nu søger, men da Søren Tøgersens hustrumor boede i den gård Mads Lauridsen nu iboer, da søgte hun samme stol, og siden hun kom i Søren Tøgersens gård søgte hun og deri og hendes sønnekone efter hende ind til denne tid. derefter blev afsagt, så efterdi at hvor tvist findes om stolestader, tilhører det provsten, sognepræsten med syv fremmeste sognemænd efter ordinansen enhver sit bekvemme stolestade at forevise, da fandt dommerne samme sag om bemeldte stolestade for dem at indkomme.

(401)

** Søren Munk og Niels Munk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Ernst

Diede i Ebdrup for en klage, han 15/8 sidst forleden til Gislum herreds ting forhvervet har, at de i Ebdrup skulle have skældt ham for en skælm og en tyv og overfaldet ham i hans hus. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges synsvidne, som ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke om bemeldte klage og synsvidne at dømme, før samme synsvidne lovligt stævnes.

(402)

** Søren Munk og Niels Munk til Mølgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Ernst Diede i Ebdrup for en forpligt, hvori han har forpligtet sig at gøre Søren Munk skøde på Mølgård, hvilken hans forpligt han ikke har efterkommet, hvorfor herredsfogden har tildømt ham at give og gøre Søren Munk skøde. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, vidste dommerne ikke den at følge men fandt den som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(403)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet Hans Sørensen i Ebdrup birkefoged i Bjørnholm birk, for han med vidtløftige opsættelser ikke vil forelægge Mikkel Skomager i ----dag for sin lovværn at ædle og fuldgøre, som Hans Sørensen har tildømt ham for hvis breve, han røvede og fratog hendes tjener Niels Tomasen Snedker i Ålsrode på vejen fra Bjørnholm til Vedø. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Skomager er tilfundet sin lov og værn at ædle og fulddrive til bemeldte birketing, da fandt dommerne Hans Sørensen birkefoged forpligtet at være Mikkel Skomager en vis dag og tid at forelægge, som han sin tilfundne lov og værn kan ædle og fulddrive.

(404)

** Hans Ravn i Rolse på sin husbond Hans Skade til Rolsegård hans tjener Peder Rasmussen Kornmand i Vrinders hans vegne havde stævnet efterskrevne sandemænd i Mols herred, for de til landstinget skal have svoret Søren Madsen i Egens til hans fred for Niels Pedersen hyrde sst, han skal have ihjelslået. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Lauridsen og hans medbrødre alene har vidnet om nogen ord, Søren Madsen for dem skulle have haft, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi Anders Poulsens og hans medbrødres vidne udtrykkeligt formelder, Niels Pedersen har søgt Søren Madsen og slået ham fra hesten med en sten og slået ham med en økse, før Niels Pedersen fik nogen skade, og sandemændene derfor har svoret Søren Madsen til sin fred, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(407)

** fru Maren Skram til Tjele havde stævnet Peder Nielsen Lyngholm i Skygge for en uendelig dom, han skal have forhvervet til landstinget på nogen deler, hendes tjener Niels Madsen i Skygge skal have ladet Peder Nielsen i Skygge overkomme til Hids herreds ting 19/5 sidst forleden anlangende et vidnesbrev at forsegle om nogen sæd, Peder Nielsen skal have ompløjet på Skygge mark. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte synsmænd har stillet deres syn i tvivl og ikke endeligt hjemlet, da kunne dommerne ikke kende dette synsvidne eller dele så nøjagtig, at de må komme ham til nogen forhindring.

(409)

** Niels Mikkelsen i Tirstrup havde stævnet Christen Pedersen Harbou tjenende fru Ellen Rostrup til Vedø for nogen uendelig dom, han har forhvervet til landstinget på hans fredløsmål, anlangende at Gert Bryske for nogen år siden har ladet ham vold oversværge til Bjørnholm birketing, som han formener af den gode mand at være afstået. derefter blev afsagt, så efterdi ikke sandemandseden fremlægges, da vidste dommerne ikke på hans fredløsmål at dømme, førend eden i sig selv kommer tilstede og da gås om, hvis ret er, og efterdi ikke fremlægges tingsvidne og sandemandsed Niels Mikkelsen at være vold oversvoret, da vidste dommerne ikke på hans fredløsmål at dømme.

(410)

** Mandrup Parsberg KM befalingsmand på Ålborg slot hans visse bud Jacob Vognsen ridefoged sst gav tilkende, hvorledes Halkær bro i Ålborg len skal være forfalden, så ingen uden fare kan komme derover, og Laurids Kras i Molbjerg herredsfoged i Hornum herred har tildømt bønderne i Hornum herred samme bro at færdigholde. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte lodsejere og deres tjenere ikke for førnævnte syn og vidner har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme syn og vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, og efterdi herredsfogden efter samme syn og vidner, som nu er underkendt, har sin dom funderet og ikke for ham har været bevist, samme bro nogen adelvej af Arilds tid at have været, som de Hornum herredsmænd til købing eller fra har brugt, eller tilforn nogen tynge dertil at have udgivet, og fogden dog har tildømt førnævnte lodsejeres tjenere at tilhjælpe førnævnte bro at bygge og færdigholde, da fandt dommerne samme hans dom ingen magt at have.

(414)

** Peder Munk til Sæbygård havde stævnet Christen Pedersen i Sødring for sit fængsel, han har brudt og undrømt på Demstrup 14/8 om natten imod hans forpligt, som han har givet på Gerlev herreds ting 10/8 næst tilforn. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen ikke er mødt men sig endnu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne Christen Pedersen dermed imod sin udgivne forpligt at have gjort uret og derfor at fare som andre fredløse mænd.

(415)

19/12 1618.

** Anne Christensdatter i Mariager havde stævnet efterskrevne, for de til Mariager byting 18/11 sidst forleden har hende vold oversvoret, for hun skal have slået Rasmus Jensen sst på munden. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen ikke er mødt med samme sandemandsed, så bør samme sandemands ed ikke at komme Anne Christensdatter til hinder eller skade.

** Laurids Nielsen i Forlev havde stævnet Peder Segemand slotsfoged på Skanderborg for et tingsvidne, han til Skanderup birketing 24/7 sidst forleden forhvervet har efter to misdædere Maren Brandts og Mette Kongens deres bekendelse anlangende trolddomssag, de har beskyldt hans hustru Sidsel Nielsdatter for, at hun skulle have taget en kalv i Søren Nielsens nøds i Forlev og båret hjem til hendes eget og siden gravet den ned i jorden og dermed ville have Søren Nielsen og hans søn Niels Sørensens lykke fra dem. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og Mette Kongens og Maren Brandts som samme bekendelse gjort har for

deres trolddom har stået deres ret, og derimod fremlægges stokkenævn og sognepræstens kundskab, Laurids Nielsens hustru et ærligt rygte har efterfulgt, da kunne dommerne ikke kende bemeldte to misdæderes bekendelse så noksom, at den må komme Sidsel Nielsdatter til hinder eller skade i nogen måde.

(417)

** Jens Jørgensen indvåner i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Gabriel Mouridsen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over nogen deler, som Jens Jørgensen forhvervet har over Christen Rasmussen i Hem for nogen svin, han for Jens Jørgensen skal have huset. derefter blev fremlagt skudsmål, at Christen Rasmussen var i hans husbonds forfald forhindret, hvorfor sagen blev opsat til snapsting.

(418)

** Ernst Normand til Tribbevitz KM befalingsmand på Stjernholm havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til Bjerre herreds ting 28/11 afsagt har imellem ham på KM vegne og Knud Gyldenstjerne til Ågård befalingsmand på Skivehus anlangende hans tjenere i Skjold og Bjerre sogne, til Møgelkær liggende, som han for KM påbudne skat har kvitdømt. sagen blev opsat til snapsting førstkommende.

(420)

** Ernst Normand til Tribbevitz havde stævnet Hans Theiste på Lundgård for hans æres forpligt, anlangende at inden philipi jacobi dag sidst forleden skulle han sig have indstillet med efterstående regnskab af Lysekloster len i KM rentekammer og klargøre for hvis, han derpå skyldig blev, hvilket han ikke har efterkommet, så Ernst Normand selv har måttet betale hvis, han derpå skyldig var. derefter blev afsagt, så efterdi af Hans Theistes forpligt befindes ham en fribåren og adelsperson at være, over hvilke dommeren ikke findes at være dommer, da vidste han ikke på hans ære og lempe at dømme, men den sag henstiller for sin tilbørlig dommer.

(0)

16/1 1619.

** herren forfremmer hvem ham ikke forglemmer.

(1)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred til at udlægge Anne, Niels Sørensens stedbarn i Vivild hendes bane, som Niels Sørensen Krog selv skal have dræbt og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 14/9 sidst forleden udgået, hvor efterskrevne der iblandt Morten Christensens hustru Anne Jensdatter vidnede, at Niels Sørensen sad ved deres kakkelovn med sit stedbarn, og da det skreg, spurgte de Niels Sørensen, hvad det skadede, da sagde han, jeg varmer det ved kakkelovnen, og da havde han brændt det. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Sørensen at være sit stedbarn Anne M hendes bane og derfor svor ham fra sin fred, efterdi han for sagen er bortrømt, og som de selv sandingen har udspurgt.

(2)

** Niels Krabbe til Torstedlund på jomfru Helvig Krabbe til Kølbygård hendes vegne havde stævnet Anders Christensen herredsfoged i Års herred for to uendelige domme, som han til førnævnte ting 13/1 og 30/6 næst forgangen år dømt har og da kvitdømt Mads Simonsen i Skivum for brokorn at udgive af en halv gård sst, uanseet Simon Madsen Mads Simonsens far er samme halve gård bevilget til hans søn. derefter blev afsagt, så efterdi begge herredstingsdomme ikke er endelige, fandt dommerne dem som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(4)

** fru Lene Juel salig Jørgen Dues til Bratskov og hendes børn Frands Due Mandrup Due og jomfru Anne Due havde stævnet Anders Christensen i Rise for en dom, han til Års herreds ting 4/8 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt fru Lene Juel og hendes børn efterskrevne gårde for evindelig ejendom efter Gert Bryskes skødebrev at følge. derefter blev afsagt, så efterdi Gert Bryske ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme herredstingsdom ved dens fuldmagt at blive, og førnævnte gård bør fru Lene Juel Frands Due Mandrup Due og jomfru Anne Due for evindelig ejendom at efterfølge.

(5)

** Kaj Rantzau på hans bror Frands Rantzaus vegne havde stævnet Peder Jensen i Volsted, for han til Fleskum herreds ting 7/12 sidst forleden har ladet Anders Christensen i Volsted fordele for nogen ord, han skal have ham tilsagt. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte tingsvidne ikke udtrykkeligt formelder, Anders Christensen nogen ord at skulle have sagt, at Peder Jensen samme lam ulovligt skulle have solgt, som kunne være hans ære eller lempe anrørende, og Anders Christensen for retten har erklæret, at han ikke ved andet med Peder Jensen, end hvis ærligt er, han dog for samme ord for en løgner er fordelt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(7)

** Poul Knudsen i Ålborg havde stævnet Søren Frandsen borger sst for et vidne, han til Nørholm birketing 20/11 sidst forleden forhvervet har, at Søren Frandsen skulle have ladet læse tingsvidner og breve anlangende et plankeværk, som Margrete Jørgensdatters folk skulle have nedtaget, da lovede Poul Knudsen ham, at han ville påminde hans morsøster Margrete Jørgensdatter ingen videre gevalt at gøre ham, og derefter fremlagde han et tingsvidne af Ålborg byting 29/3 1613, hvori Jørgen Knudsen sst på hans mor Dorte Jørgensdatters vegne lod fordele Jens Jensen for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi en af de otte tinghørere var delt, da han og hans medbrødre vidnede førnævnte vidne, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne så noksom og lovlig, at det bør nogen magt at have.

(8)

** Jens Andersen Krog borger og rådmand i Ålborg havde stævnet Matias Kræmmer borger sst for et vidne, han til Nørholm birketing vidnet har 13/11 sidst forleden anlangende nogen ærerørige ord og tale, som Søren Frandsen borger i Ålborg skulle have haft til Matias Kræmmer. med flere ord dem imellem var afstod Jens Andersen Krog samme vidne, så det skal være, som det ikke vidnet

var, og ingen til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(9)

** Peder Nielsen i Hornum på sine egne og medbrødre sandemænd i Onsild herred deres vegne havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Onsild herreds ting 24/10 vidnet har anlangende en dom imellem Jens Worm i Kastbjerg og Søren Jensen i Edderup, som død blev, hvilke vidner førnævnte sandemænd formener ikke sanddru at være, at de bør at komme dem imod den ed, de har svoret, til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne vidner er blevet forhørt, kommer de i adskillige måder med deres mundheld ikke overens, og deres ord en part imod deres forrige vidne og til den dødes skade ikke at konkordere, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi sandemænd har gjort deres ed, efter de selv sanding har udspurgt, som loven dem tillader, og de derfor har svoret Jens Worm manddød over og fra hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige eller magtesløs dømme.

(12)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg på KM tjener Peder Andersen i Sejl hans vegne havde stævnet efterskrevne nævninge i Kragelund sogn, eftersom de til Hids herreds ting 22/12 sidst forleden har Anne Simonsdatter, som kaldes Engel, som nogen tid har haft sit tilhold i Kragelund, kirkenævn oversvoret for trolddom, som hun er påklaget og påvidnet efter adskillige vidner og efter hendes egen bekendelses indhold og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 8/12 sidst forleden, hvori vidnede efterskrevne Peder Jensen vognsvend i Funder hans hustru Maren Lauridsdatter og hendes søn Laurids Pedersen, Svend Christensen i Kragelund hans datter Anne Svendsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Simonsdatter har lovet folk ondt, og det dem en part på liv helbred kvæg mælkende og i andre måder at være vederfaret, eftersom hun af bemeldte personer til tinge og for retten derfor er sigtet og beskyldt, og hun har været gestendig sig adskillige signelser at have brugt, og intet derimod hun fremlægger, og nævninge derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke imod deres ed og tov at sige eller dem derfor at fælde.

(21)

** Jens Jørgensen borger i Mariager havde stævnet Morten Jensen tjenende på Trudsholm for et vidne, han til Onsild herreds ting 17/10 sidst forleden vidnet har om nogen ord, at Jens Jørgensen skulle have haft sine svin i Kragelund i Hem skov, hvilket Ellen Christensdatter, Christen Rasmussens datter i Hem og hans hustru Kirsten Rasmusdatter også havde vidnet. sagen blev opsat 6 uger.

(22)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Poul Mortensen i Serup og hans søn Salmand Poulsen sst for et vidne, de til Hids herreds ting 22/12 sidst forleden vidnet har, at den tid Frands Rantzau havde Silkeborg, da blev Hans Worm udvist en hul eg i Holm skov, og de havde seet, han huggede en halind eg i deres gårds skov, hvilket vidne de har vidnet i deres egen sag om hvis ærerørige ord, de Hans Worm har tilsagt. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Mortensen har vidnet samme vidne med sin egen søn og ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(24)

** Niels Munk på sine egne og på sin bror Søren Munks vegne havde stævnet Ernst Diede i Ebdrup for et vidne, han til Gislum herreds ting 9/1 sidst forleden forhvervet har, at han har tilbudt dem et skøde på halvparten af hvis gods, han har tilforpligtet sig at skulle gøre dem og dermed ville fraholde dem et skøde på halv Mølgård og dets gods. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Munk og Søren Munk, som er udenherreds bosiddende, ikke har fået 14 dags varsel, da kunne dommerne ikke kende samme varsel og vidne så noksom lovlig, at det bør nogen magt at have.

(25)

** Jacob Nielsen foged på Jernit havde stævnet Johanne Nielsdatter i Søby for et vidnesbyrd, hun i sin egen sag vidnet har til Hovlbjerg herreds ting 30/4 sidst forleden, anlangende hun har beskyldt hans tjener Rasmus Christensen i Nygård at være hendes barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Johanne Nielsdatter ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre men sig endnu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme beskyldning og vidne magtesløs at være og ikke at komme Rasmus Christensen til hinder eller skade i nogen måde.

(26)

** Ernst Normand til Tribbevitz KM befalingsmand på Stjernholm med en opsættelse af landstinget 19/12 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til samme ting 28/11 afsagt har imellem ham på KM vegne og Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Skivehus anlangende hans tjenere til Møgelkær liggende i Skjold og Bjerre sogne, som han for KM skat har kvitdømt. derefter blev afsagt, så efterdi loven bemelder, at mindre end 7 mænd må ej ting holde, og efterdi bemeldte tingsvidne af 1565 ikke indeholder bemeldte 24 mænd for 7 eller 8 mænd at have vidnet, og ikke noget varsel for det at være givet, da kunne dommerne ikke kende samme 24 mænds vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi førnævnte vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Knud Gyldenstjerne har skov mark og eng i bemeldte sogne, som ligger til Møgelkærgård, og efterdi herredsfogden i Bjerre herred, efter førnævnte syn og vidner er ved magt kendt, og efter kong Frederiks brev og sædvanlige domme har Knud Gyldenstjernes ugedagsbønder i Skjold og Bjerre sogne for kongeskat kvitdømt, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme, førend KM med menige rigens råd anderledes derom forordner.

(37)

** Mette Andersdatter i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget 21/11 sidst forleden havde stævnet Hieronimus Andersen i Ebeltoft og Maren Kjønsdatters børn og deres lovværge Søren Jensen i Burgård og Jens Sørensen i Stabrand for et løst register, de i rette skal have båret, hvormed de ville hende fravinde hendes retfærdige gæld. dernæst blev det så forhandlet, at Hieronimus Andersen og Søren Jensen på deres egne og medarvingers vegne afstod samme register og brev, så de skal være, som de ugjort var.

(38)

30/1 1619.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vor herreds ting vidnet har på Johanne Pedersdatter kaldet Pus i Lundum, at hun i langsommelig tid har haft et ondt rygte for trolddom, og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 2/9 sidst forleden, hvori Karen Nielsdatter, Oluf Madsens hustru i Lundum, vidnede, at hun ikke beskyldte Johanne Pedersdatter for hendes sygdom, og det gjorde Maren Pouls, salig Poul Møllers, i Lundum mølle og hendes svoger Niels Møller heller ikke. desuden vidnede Maren Poulsdatter i Urup mølle, hendes første husbond Jens Møller og hendes bror Niels Poulsen, og Maren Envoldsdatter vidnede om salig Jens Mortensen hendes første mand. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte klage på Johanne Pedersdatter ikke med nøjagtige vidnesbyrd bekræftes, at hun har lovet folk ondt, og dem det skulle være hændt, men de til tinge samme klage har afstået, og vidnesbyrd alene har vidnet efter rygte og tidende, da kunne dommerne ikke kende samme klage og vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, og efterdi nævningene derfor har hende for trolddomssag kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige eller magtesløs dømme.

(43)

** Mads Sørensen Harbou i Tange havde stævnet Peder Jacobsen i Løgager for en dom, han 19/10 næst forleden til Lysgård herreds ting har forhvervet, hvori han skal være dømt fra sin gård, uanseet han ikke har hugget noget i skoven, og hans forpligt, dateret 2/9 1611, ikke tilholder ham nogen skovvogter at være for salig Jacob Bertelsen. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Sørensen sig har tilforpligtet samme halve gård inden bestemt tid at opbygge, hvilket ikke sket er, og fogden derfor har fundet Mads Sørensen sit fæste dermed at have forbrudt, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(44)

** Søren Nielsen i Horn havde stævnet Clemend Jensen i Borre birkefoged til Tvilum birketing for et tingsvidne, han 11/1 sidst forleden til bemeldte ting forhvervet har, anlangende Søren Nielsen skulle have ham tilsagt, at han måtte ingen lov eller ret ske, midlertid han stod i rettergang. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte ord ikke findes at være nogens ære og lempe anrørende, og Søren Nielsen nu her ham erklærer, at han ham intet beskylder andet end godt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det må komme Søren Nielsen til nogen forhindring.

(45)

** Erik Mogensen i Tiset havde stævnet Søren Jensen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en anden uendelig dom, Erik Mogensen tilforn forhvervet har, anlangende et gærde om en have de omtrætter, og ligeledes for et forpligtsvidne af Ning herreds ting 16/3 1613 som Erik Mogensens far Mogens Eriksen skulle have gjort til granderne på 40 skæpper byg. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Eriksen samme sin forpligt for ting og dom gjort har, og loven formelder tingsvidne så stærkt at være, at efter ej må lov gives, da vidste dommerne ikke imod samme forpligtsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(46)

** Rasmus Bertelsen i Tirstrup havde stævnet Søren Pedersen. dernæst blev sagen forhandlet og forligt at Rasmus Bertelsen lovede at betale Søren Pedersen for samme øg 10 sletdaler.

(47)

** Morten Eriksen i Troelstrup havde stævnet Jørgen Poulsen i Kørup for et skøde, han skal have forhvervet af Morten Eriksens bror Peder Eriksen i Lindved på det hus i Vrønding deres fælles ejendom, og ikke førnævnte hus har været skiftet imellem Morten Eriksen og hans søskende, så Peder Eriksen kunne vide, hvilken hans part er. så mødte Jørgen Poulsen og fremlagde samme skøde af Nim herreds ting 30/10 1605, hvor Peder Eriksen har solgt fra sig og sine arvinger til Jørgen Poulsen og hans hustru Maren Eriksdatter og deres arvinger den lod og part, han efter hans salig far Erik Pedersen, som boede og døde i Kørup, har arvet i det hus i Vrønding, som hans salig far tilhørte. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises samme ejendom lovligt til tinge at være lovbudt, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så noksom og lovligt, at det bør nogen magt at have.

** Eske Pedersen i Ejstrup havde stævnet Morten Jensen i Balle og Mads Hansen sst for et tingsvidne og stuebrev, de skal have af hans far Peder Ibsen i Odder på en gård i Balle som kaldes Juelsgård, som er Eske Pedersens mødrene arv. så mødte Morten Jensen og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 4/9 1615, hvormed Peder Ibsen og hans hustru, Eske Pedersens mor, har sted og fæst Morten Jensen og hans hustru Karen Ottesdatter førnævnte gård. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Ibsen i sin og hustrus levende live samme gård til Morten Jensen for ting og dom sted og fæst har, og han ikke samme sit fæste har forbrudt, da vidste dommerne ikke imod samme tingsvidne at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Mads Hansen ikke er mødt med samme brev at i rette lægge, fandt dommerne berørte brev ingen magt at have, indtil hvem, der har deri at sige, stævner på ny.

(49)

** Jørgen Kås til Gelskov KM befalingsmand på Århusgård havde stævnet efterskrevne kirkenævninge for deres ed og tov, de 12/1 sidst forleden til Ning herreds ting gjort og svoret har over Anne Jensdatter Sommer i Fløjstrup for trolddomskunst. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte nævninge ikke samme deres ed og tov endeligt har gjort, da fandt dommerne den usvoret at være, og sagen til nævningene igen at komme, og de derom endeligt at tove, som det sig bør.

** Anders Lauridsen i Volstrup havde stævnet Anders Keldsen i nør Onsild herredsfoged i Onsild herred for et klagevidne, han Peder Nielsen i Hornum skal have udstedt, for han skulle have bortført kongens og kirkens tiende af Niels Christensens halvgård i Snæbum. da gav Poul Baltsersen tilkende, at efterdi samme dom ikke findes til Anders Lauridsens værneting dømt, vil han den afstå, så den ikke skal komme Anders Lauridsen til nogen forhindring.

(50)

** Jens Andersen i Gravballe havde stævnet Jens Nielsen sst for en klage, han til Hids herreds ting 29/4 1617 på ham gjort har, at han skal have gjort ham 22 sårmål, hvilket Jens Andersen benægter. dernæst blev det så forhandlet og forligt, at Jens Andersen skal give Jens Nielsen for samme sår og skade 3 sletdaler.

(51)

** Mikkel Christensen forrige ridefoged til Ørum slot havde stævnet efterskrevne borgmester og råd i Hobro, for de ham til stor skade ikke har ladet registrere boet efter hans afgangne mor Maren Jensdatter, som for rum tid siden ved døden er afgået. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag ikke til borgmester og råds værneting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme, og der en uvildig dommer i fogdens sted at sætte.

(52)

** Jens Christensen i Tirstrup havde stævnet Christen Pedersen Harbou i Århus for en uendelig dom, han over ham til landstinget har forhvervet anlangende nogen domme, han har dømt imellem fru Ellen Rostrup til Vedø og Christen Nielsen Degn i Kærende anlangende noget skovhugst. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tilfundet Christen Nielsen at stå fru Ellen Rostrup til rette for så mange træer, som han ikke med hendes sedler afbeviser at være hugget med hendes vilje og minde, da vidste dommerne ikke hans ulempe deri at være.

(54)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø med en opsættelse af landstinget 19/12 sidst forleden havde stævnet Jens Christensen i Trustrup herredsfoged i Sønderhald herred og Anders Pedersen Skovlkær herredsskriver, for de ikke har villet indføre i et delevidne, som hun har ladet forhverve over Jens Christensen i Kærende, så vidt hendes beskyldning om formelder. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte beskyldning til herredsting, da delen er ganget, findes i rette lagt, læst og påskrevet, så samme dele derefter er udstedt og refererer sig på samme beskyldning, da kunne dommerne ikke kende fogdens og skriverens ulempe deri at være.

(56)

** Jens Nielsen i Gravballe havde stævnet Christian Holck befalingsmand på Silkeborg for en forpligt anlangende et fire binding hus at nedbryde inden 8 dage efter hans forpligt, og ham et andet sted at udvises til samme hus. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen findes til herredsting og landsting for samme gærde at afbryde og jorden ryddelig gøre at være fordelt blevet, da vidste dommerne ikke nu for ham at dømme.

(59)

13/2 1619.

** Christen Nielsen i Vellev havde hidkaldt sandemænd af Middelsom herred manddød at sværge over Christen Jensen, som tjente i Langå, for hans bror Frands Nielsen, som boede i Terp, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 14/1 og 28/1 sidst forleden, hvor efterskrevne, der iblandt Peder Madsen i Langå og hans søn Mads Pedersen, vidnede om slagsmål på Langå mark mellem Frands Nielsen og Christen Jensen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Jensen manddød over og til hans fred.

(62)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred at udlægge Jens Nielsen Holm, som lå død under en bøg i Farre skov, hans bane og fremlagde et

tingsvidne af Gern herreds ting 6/2 sidst forleden, hvor efterskrevne fra Farre kundgjorde, at de var til syn til Jens Nielsen Holm, som lå død under en bøg i Farre skov blå og blodig, og hans venstre lår var sønder. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Nielsen af våde og vanlykke af være faldet af samme træ og slået sig ihjel.

** Christen Pedersen i Svostrup havde hidkaldt sandemænd af Hids herred manddød at sværge over Rasmus Christensen Foged i Sejling for Christen Pedersens bror Peder Pedersen i Dalsgård, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 12/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Niels Salmandsens hus i Sejling, hvor Peder Pedersen i Dalsgård og Rasmus Christensen i Sejling sad og drak, hvorover de kom i parlament, og da Peder Pedersen ville gå hjem slog Rasmus Christensen ham med et spyd under hans øre, så han faldt til jorden, og Kirsten Christensdatter i Dalsgård klagede, at hendes mand Peder Pedersen kom hjem og klagede, at Rasmus Christensen i Sejling havde slået ham ganske ilde. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Christensen manddød over og fra hans fred.

(65)

27/2 1619.

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Christen Tomasen foged på Engelsholm, for han til Vrads herreds ting 2/9 sidst forleden har ladet en hans tjenere Jens Andersen i Kovtrup fordele, for han har forkrænket en forte ved Kovtrup by. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Andersen har forpligtet sig at forskaffe samme forte 8 alen vid eller derfor at lide tiltale, hvilket han ikke har efterkommet, så han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke Jens Andersen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(66)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Mikkel Ibsen i Kovtrup for et delevidne, han over en hans tjenere Jørgen Andersen sst 4/11 til Vrads herreds ting forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev skulle være forhvervet 4/10 1618, hvilken dag indfaldt på en søndag, som ikke nogen tingdag holdtes, da kunne dommerne ikke kende samme delevidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(68)

** Søren Munk og Niels Munk til Mølgård havde stævnet Ernst Diede i Ebdrup for et synsvidne, han til Gislum herreds ting 15/8 sidst forleden forhvervet har, angående hans frammersdør, hvori der var slået to slag med en økse, og for en klage, han har gjort på dem, for de skulle have overfaldet ham i hans hus. da efter flere ord dem imellem var blev det så forhandlet, at Niels Basse på Jørgen Grubbes vegne og fru Karen Sørensdatter på hendes husbonds vegne afstod samme syn, klage og vidne.

(69)

** Niels Andersen i vester Bølle havde stævnet Christen Nielsen i Ebdrup Vogn Pedersen sst og Peder Maltesen i Skringstrup for den store overvold, som de har gjort på ham og slået ham bag på hans hoved og slået hans arm sønder. da efter flere ord dem på begge sider imellem var, blev de om

samme sag så forligt, at Peder Maltesen Vogn Pedersen og Christen Nielsen samtlige skal give Niels Andersen for samme hans skade 15 sletdaler.

(70)

** mester Jens Jacobsen Krog læsemester i Århus domkirke havde stævnet Jens Lauridsen rådmand og borger sst for klage og vidne, han imod ham til Århus byting 3/9 1618 skulle have forhvervet, anlangende at han skulle være uden lovlig minde indkommet på deres salig fars liberie og registreret hvis bøger, der fandtes, og for nogen bøger mester Jens uden hans og hans brors minde af deres salig fars liberie udfået. da eftersom Jens Lauridsen var lovligt i KM og byens bestilling forhindret, så han ikke kunne møde, blev sagen opsat til næste landsting efter påske førstkommende.

** Mikkel Lauridsen boende i Ferslev havde stævnet Peder Nielsen i Vorså ? for en dele, han har forhvervet til Fleskum herreds ting noget forleden på 13 daler, som Mikkel Lauridsens morfar hr Laurids Vinter i Ferslev skulle have været Peder Nielsen pligtig. så mødte Poul Knudsen i Ålborg på Peder Nielsens vegne og fremlagde et brev indeholdende, at jeg Laurids Vinter sognepræst i Ferslev kender mig at være Just Pedersen i Dal 13 daler pligtig på hans brorbarn Gertrud Andersdatters vegne, dateret Ferslev 25/6 1606, og da Peder Nielsen nu har Gertrud Andersdatter til hustru så tilkommer gælden i så måder ham. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Lauridsens morfar hr Laurids Vinters underskrevne brev fremlægges på 13 mark til Gertrud Andersdatter at skulle udgive, når hun det behov har, og Peder Nielsen nu har hende til ægte og derfor ladet Mikkel Lauridsen for samme pending tiltale efter hans morfars brevs indhold og derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(71)

** Anders Jensen Skriver borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i Hedegård foged til Ål birketing for en dom, han 23/10 sidst forleden dømt har belangende en sum pending, som hr Otte Lauridsen i Kærsgård var ham skyldig, og fremlagde hans brev, hvori Otte Lauridsen i vester Kærsgård sognepræst til Bjørnsholm og Malle kirker lover at betale Anders Jensen Skriver, borger og rådmand i Ålborg og ridefoged til Ålborg slot hvis gæld, hans far Laurids Vilsen i Årup ? var ham skyldig, dateret 9/11 1613. derefter blev afsagt, så efterdi hr Otte Lauridsen i hans underskrevne brev på hans fars vegne har lovet Anders Jensen samme penning at betale, og samme sag af provsten til verdslig ret indfundet, og intet derimod har været bevist dem noget regnskab om samme gæld at være, og fogden dog har fundet dem til regnskab, da vidste dommerne ikke samme hans dom at følge men fandt den magtesløs at være.

(74)

** Jørgen Ernst Worm til Vår hans visse bud Niels Jensen foged sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Pedersen og Christen Sørensen i Nibe for et vidne, de til Nibe birketing 16/1 sidst forleden efter deres eget bænkebrev vidnet har i deres egen sag dem selv til behjælpning imod Stygge Høgs tiltale, hvori de har angivet, førnævnte Niels Jensen at skulle have optaget et garn, hvilket han benægter. så blev fremlagt Stygge Høgs brev, hvori han begærer, at sagen nogen tid måtte opstå, hvorfor sagen blev opsat til næste landsting efter påske.

(75)

** Søren Nielsen i Tåning havde stævnet Peder Hellesen sst for nogen vidner om nogen ord, dem skulle være imellem faldet på Tåning birketing 23/1 21/9 og 12/10 1611, at Søren Nielsen tog Jens Jensens vogn i Tåning og med hans bror Oluf Jensen kørte til skoven for at skyde den store hjort, som han sagde, han havde forlov til, men de så den ikke. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne alene bemelder om ord og tale, som skal være faldet og ikke om nogen gjort gerning, nogen skulle have seet Søren Nielsen gøre, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(77)

** Rasmus Clemendsen i Fillerup havde stævnet Gregers Pedersen i Odder og Jens Jensen i Snerild for en uendelig dom, de har forhvervet til landstinget over en dele, Rasmus Clemendsen har dem i for nogen gæld, de er ham pligtig for en arv, Gregers Pedersen har ham afkøbt efter hans salig morsøster Mette Gregersdatters død, som boede og døde i Århus, og Jens Jensen at være Rasmus Clemendsen skyldig for hvis arv, ham tilfaldt efter hans salig bror Søren Clemendsen, som boede og døde i Snerild, i boet hos Jens Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi Gregers Pedersen og Jens Jensen ikke har været tilstede og samme gæld benægtet, da opsatte dommerne samme sag til 2.landsting efter påske førstkommende.

13/3 1619.

** Christen Høg til Todbøl med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup for domme, han til Vrads herreds ting næst forgangen år skal have dømt anlangende en svingel, som Christen Høg skal have ladet opsætte på sin egen endels grund østen for Møllerup by, sin eng og korn dermed at hegne, og ikke han formener sig med samme svingel nogen ret alsvoren vej at forkrænke, og Niels Nielsen i samme sin dom skal have ladet indføre i beslutningen, at for ham var bevist at samme vej var en ret alfar vej. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Høg ikke med fogdens skriftlige stævning derfor har været stævnet for samme vidne, efter hvilket fogden sin dom har funderet, da fandt dommerne samme herredstingsdom at være som udømt, og sagen til herredsfogden igen at komme.

(79)

** Christen Høg til Todbøl med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Eske Christensen i Tåning Christen Terkildsen sst og deres medbrødre for vidner, de til Nørvang herreds ting 30/6 sidst forgangen år vidnet har om en alfar vej, som skulle gå fra Kovtrup by og østen igennem Møllerup by og mark, som skulle være Christen Høgs endels grund og ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, samme vej på førnævnte åsteder at have ligget i 46 år mere eller mindre efter hver deres minde, og intet derimod Christen Høg fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(83)

** Anne Pedersdatter i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Steen byfoged i Århus for domme, han til samme byting dømt har, i hvilken dom han har tildømt Hans Deuster på Århusgård at give Anne Pedersdatters værge 9 rigsdaler, for han hende beligget

har og avlet barn ved ham, som hun har beskyldt ham for. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Pedersdatter for samme bøders udlæg to gange til Århus byting har været indstævnet og ikke er mødt, og Hans Deuster derfor har været forårsaget 3.gang for endelig dom hende med hendes lovværge at lade stævne, og fogden derefter efter loven har tildømt Anne Pedersdatters frænder og værge for samme lejermål at have tilbudt af Hans Deuster 9 rigsdaler, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(84)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm befalingsmand på Dalum kloster havde stævnet Niels Olufsen i Skødstrup herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han 25/11 sidst forleden dømt har anlangende Jens Clemendsen i Mørke, som kom i Mørke kirke til hans sognepræst hr Just Saxe med hustru og børn, og da sakramentet blev uddelt, gik Jens Clemendsen ud af kirken og det ikke ville annamme. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Clemendsen alene for herredsfogden har været i rette kaldt for sådan hans utilbørlige gerning, og ---- han findes at være en bonde og ikke nogen gejstlig person, og han dog ikke har vidst sig i samme sag at kunne dømme, men den for sin tilbørlige dommer indsat, da fandt dommerne samme hans henfindelse at være, som den ugjort var, og sagen til herredsting igen at komme.

(85)

** Søren Brun i Kejlstrup sandemand i Huds herred svor, som hans medbrødre svoret har, Rasmus Christensen i Sejling manddød over og fra hans fred.

** Bagge Griis til Trinderup havde stævnet Anders Keldsen i nør Onsild herredsfoged i Onsild herred for en dom, han har dømt imellem ham og Claus Kås til Øland anlangende to breve, som Bagge Griis har udgivet til salig Envold Kruse til Vingegård, som han formener skal være indløst. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden i sin dom har tildømt Bagge Griis at lide tiltale og tilmed sagen for sin tilbørlig dommer indfundet og i så måde ikke endelig deri har dømt, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(86)

** Peder Madsen fordum foged på Hansted havde stævnet Peder Pedersen Dal borger i Horsens, for han 9/2 til Horsens byting har ladet ham vold oversværge for et hus, som han skulle have besat i Horsens, og ikke Peder Dal skulle have anseet, at Peder Madsen skulle have samme hus i pant. derefter fremlagde Peder Dal et tingsvidne af Horsens byting 15/12 sidst forleden, hvori Søren Jensen Kræmmer borger i Horsens og hans hustru Kirsten Jacobsdatter tilstod, at de af Peder Pedersen bager sst havde bekommet 200 rigsdaler for det pantebrev, Kirsten Jacobsdatter fik af afgangne Iver Hansen efter hans fuldmagt til Anders Jørgensen borgmester sst på hendes vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Madsen intet bevis fremlægger sig til samme hus at være berettiget, men Peder Pedersen i rette lægger tingsvidne og kundskab det til ham at være opdraget, så ham er leveret hvis pantebreve derpå er udgivet, da vidste dommerne ikke ham af samme vold at kvitdømme, førend han retter for sig.

(89)

** fru Dorte Munk til Sødal på hendes tjener Christen Carlsens vegne havde stævnet Anders

Tomasen i Klejtrup for adskilligt gods, han har ladet Christen Carlsens hustru Maren Andersdatter fratage, da hun boede i Vus ? mølle efter hendes forrige salig husbonds død. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag, om Anders Tomasen bør at stå til rette eller ej, ikke til hans værneting er ordelt, fandt dommerne den der at komme.

(90)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Jonsen i Kongsgård hans hustru Anne Lauridsdatter Jon Pedersen Laurids Pedersen Ellen Pedersdatter Magdalene Pedersdatter Anne Pedersdatter Lisbeth Pedersdatter og Mikkel Pedersen sst med deres lovværge for en dom, Peder Jonsen 30/8 1617 til Middelsom herreds ting dømt har imellem fru Ellen Rostrup og salig Keld Brockenhuuses arvinger samt fru Edel Ulfeld Just Brockenhuus og Johan Brockenhuus, eftersom fru Ellen Rostrup har hægtet til Keld Brockenhuus for hvis løfter, han med flere dannemænd var i for Gert Bryske, og da har Peder Jonsen tildømt hende et brev på den 3.part at fuldgøre. derefter blev afsagt, så efterdi fru Ellen Rostrup har bepligtet sig at betale Keld Brockenhuus 1333 daler efter hendes brev, og fogden derefter har tilfundet hende samme brev at efterkomme, og anlangende at fru Ellen Rostrup med vrang undervisning var tiltvunget samme brev at udgive eller videre at skulle betale end hendes anpart af hovedbrevet, hvilket fogden har hensat for sin tilbørlig dommer, kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(92)

** Christen Knudsen borger i Grenå havde stævnet Peder Kvast byskriver sst for en dom, han til Grenå byting imellem ham og Peder Jensen borger sst dømt har for nogen ord, Peder Jensen for ting og dom ham tilsagt har, at han ikke var på Grenå rådhus i Anne Tirstrups skriftemål, der hun for hendes misgerninger blev skrevet. dernæst blev de med sammenlagte hænder venligt og vel forligt så alle hvis vidner dom og breve på enten sider forhvervet er skal aldeles være kasserede døde og magtesløse.

(93)

** Christen Knudsen borger i Grenå havde stævnet Anders Rasmussen byfoged sst for en dom, han til Grenå byting 30/11 næst forleden år dømt har imellem ham og Christen Pedersen i Århus og tildømt Christen Knudsen en stor udgift, som skulle være anvendt på en trætte, og tildømt Christen Pedersen 1 rigsmark vognleje. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden har tildømt Christen Pedersen for et halvt mål til vognleje en rigsmark, tilmed samme hans beslutning i nogen måde lagt i tvivl, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til byting igen at komme.

(95)

** Christen Knudsen borger i Grenå havde stævnet Anders Rasmussen byfoged sst for en dom, han til Grenå byting 8/2 imellem ham og Christen Pedersen i Århus på Johan Thorlippes vegne dømt har, idet Christen Knudsen ikke har godvilligt fuldgjort sin hustrus bror salig Rasmus Andersens skadesløs gældsbrev til Johan Thorlippe udgivet, og betalt sin søn Niels Christensen og sin hustrus anpart deraf. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden har tildømt Christen Knudsen for hver mils vej at give Christen Pedersen en rigsmark, og tilmed giver til kende, Christen Pedersen ikke alene for den sag men og andre sager på den tid havde at bestille, og byfogden dog har tildømt Christen

Knudsen sådan sum pending alene for sin anpart til ham at udgive, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge.

(97)

** Jens Andersen Molbo i Ebeltoft på sine egne hans mor Maren Jensdatter og Søren Andersen og Maren Andersdatter sst deres vegne havde stævnet Hans Jensen i Ålsrode, for han har ladet dem fordele på Herkules Overbjergs vegne borger i Kalundborg efter en ubillig og usandfærdig opskrift på kost og tæring. så blev fremlagt et delebrev af bytinget 3/8 1616, som bemelder Maren Jensdatter Jens Andersen Søren Andersen Maren Andersdatter og Søren Jensen Kræmmer på sin hustru Maren Andersdatters vegne at være fordelt. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Maren Jensdatter og hendes medarvinger bør sådan sum pending for denne bekostning at udrede eller ikke, og ikke nogen dom derom er udgået, men de dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være, og sagen til deres værneting at komme.

(98)

** Jens Andersen i Ebeltoft på sine egne sin mor og søskende Søren Andersen og Maren Andersdatter deres vegne havde stævnet Christen Pedersen Harbou i Århus, for han nogen tid forleden til Ebeltoft byting har ladet dem fordele på Johan Thorlippes vegne i Hamborg efter en ubillig og usandfærdig opskrift anlangende kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Maren Jensdatter og hendes medarvinger efter samme opskrift bør samme sum pending for samme bekostning og skadegæld at udrede eller ej, og de dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne dem af samme dele kvit at være, og sagen til deres værneting igen at komme.

(100)

** Peder Jensen i lille Torup havde stævnet efterskrevne for et vidne og syn, de til Middelsom herreds ting på ham vidnet har. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen ikke er taget ved stub eller stavn, som loven udviser, og synsvidnet ikke bemelder, at være noget af det træ i skoven er hugget som i Peder Jensens gård skulle være fundet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så noksom, at de må komme Peder Jensen til nogen forhindring.

(101)

** Jens Olufsen i Hole havde stævnet Anne Lauridsdatter sst og hendes datter Maren Christensdatter for et vidne, de 30/1 til Gislum herreds ting på ham vidnet har, at de havde seet, at Jens Olufsen var kommet i Mourids Christensens gård og udæsket ham og skulle have slået til væggen med sten. derefter blev afsagt, så efterdi Mourids Christensens egen hustru og steddatter samme vidne vidnet har og i så måder vildige, og deres vidne ikke med andre uvildige vidner bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne syn klage eller nævningsed så noksom og nøjagtig, at de må komme Jens Olufsen til nogen forhindring.

(103)

10/4 1619.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg hans visse bud Bertel Jensen i Tulstrup havde

hidkaldt sandemænd af Gern herred om Laurids Sørensen i Vissing, som er dødfundet i hans fars lade sst, sandemænd at udlægge hvad var ham til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Gern herreds ting 13/3 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Laurids Sørensen som blev dødfundet i hans far Søren Terkildsens lade i Vissing, han havde ligget syg, og efter hans fars død havde han ønsket at han var af med hans liv. Laurids Sørensens bror Rasmus Sørensen vidnede det samme. dernæst gjorde sandemændene deres ed, og udlagde Laurids Sørensen sig selv at have af dage taget og derfor svor ham hans egen bane på.

(104)

** Peder Ibsen i Odder og sin søn Jep Pedersen havde stævnet Mads Hansen i Odder for et vidne, han 5/4 sidst forleden til Hads herreds ting forhvervet har, hvormed han sig vil tilholde det hus i Balle, han iboer, efter et hjemmegjort fæstebrevs indhold, at Jep Pedersen skulle have fæstet ham samme hus hans livstid. derefter blev afsagt, så efterdi det 1.vidne Jens Jensen har været fordelt, da han og hans medbrødre vidnede samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(105)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet efterskrevne nævninge, for de til Vrads herreds ting 10/3 sidst forleden har Maren Jensdatter Mørs kirkenævn oversvoret og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 22/2 sidst forleden, hvor blandt andre Søren Nielsen i Sjørslev vidnede om hans far Niels Vestergård sst. så blev fremlagt et tingsvidne af Hids herreds ting 23/2 sidst forleden, hvori blandt andre Kirsten Sørensdatter i Moselund hendes mand Villads Pedersen og hendes søn Peder Villadsen samt Maren Hansdatter i Bording hendes mand Gravers Jensen og Søren Christensen i Ibsgård hans far Christen Jørgensen vidnede. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Hammerum herreds ting 27/2 dette år indeholdende blandt hr Jens Nielsen Gistrup i Gellerup og hr Jens Clemendsen Ikast i Ikast deres attester. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jensdatter Mørs har lovet folk ondt, og det dem i adskillige måder er vederfaret, og hun af en anden troldkvinde at være beskyldt og udlagt, så vel som hende i langsommelig tid et ondt rygte for trolddom at have efterfulgt og intet vidnesbyrd eller kundskab, hun fremlægger sig ærligt og vel at have forholdt, og hun ikke søger kirken eller sakramentet, hvorfor nævninge har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed at sige eller dem derfor at fælde.

(114)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Bertel Salmandsen i Serup for en afgangne Frands Rantzaus seddel, han på Maren Jørgensdatter i Serup hendes vegne med fuldmagt til Hids herreds ting 9/2 nærværende år har ladet fremlægge dateret 2/2 1608 anlangende en hallind eg, som er Hans Worm bevilget i Holm skov, og Poul Mortensen ville bevise, at Hans Worm har bekommet samme eg og solgt deraf til Viborg, siden det var brændt af byen. da efter flere ord dem imellem var afstod Christian Holck for dommernes forbøns skyld hvis tiltale, han kunne have til Poul Mortensen.

(115)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Jens Nielsen Borup i Grønbæk, eftersom han til landstinget 30/1 sidst forleden har stævnet tingbogen af Hids herred for 1618, som

han har angivet urigtig at være, eftersom den dom ham overganget er ikke rigtigt i samme tingbog findes indført, hvorfor han havde begæret den under forsegling. derefter blev afsagt, så efterdi Christian Holck formener adskillige vidner og breve i samme tingbog er indskrevet og ikke skal være udskrevet, da kunne dommerne ikke anderledes kende for ret, at samme tingbog bør af forseglingen optages, og siden i forvaring at tilstede holdes, om nogen den vil beskylde.

(116)

** Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling på hans tjener Christen Sørensen i Plovhuse eftermålsmand efter Søren Christensen Holck i Nibe hans vegne havde stævnet Oluf Pedersen i Ågård for et vidne, han til Nibe birketing 23/1 sidst forleden forhvervet har anlangende en kontrakt imellem Søren Holck og Anders Lauridsen i Nibe for de sår og skade, Anders Lauridsen Søren Holck gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi samme kontrakt med Søren Holcks kvittanser, som han i levende live udgivet har, bestyrkes den halve sum pending samme kontrakt omformelder at have annammet, da vidste dommerne ikke imod samme kontraktsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(118)

** Niels Andersen i Volstrup på hans søsterdatter Lucie Christensdatter i Giver hendes vegne med en opsættelse af landstinget 27/2 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 24/11 vidnet har om Lucie Christensdatters gerninger rygte og tidende. deriblandt vidnede Kirsten Nielsdatter i Giver om hendes mand Peder Knudsen, og Christen Nielsen og hans kone Birgitte Andersdatter i Giver mølle, Tomas Pedersen i Torsted og hans kone Kirsten Nielsdatter vidnede om Lucie Christensdatter og hendes mand Jens Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi ingen af førnævnte vidner udtrykkeligt ombemelder, at Lucie Christensdatter skulle have lovet nogen ondt, og det dem derefter er vederfaret, og Søren Andersen Hugger hans vidne og sigtelse ikke er uden een persons kundskab i hans egen sag, som ikke med andre vidnesbyrd bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner beskyldning og nævningsed så noksom, at de bør at komme Lucie Christensdatter på liv eller ære til hinder eller skade i nogen måder, før det anderledes bevises kan.

(122)

** Claus Nielsen ridefoged til Næsborg los læse et brev, hvori Christian Grubbe til Lystrup på hans hustru Jytte Gyldenstjernes vegne afsagde arv og gæld efter salig Eske Bille til Ellinge.

(123)

** Peder Nielsen i Skårupgård på sine egne og hans medbrødres vegne med en opsættelse af landstinget 27/2 sidst forleden havde stævnet Niels Pallesen i Herst herredsfoged i vester Lisbjerg herred for en sandemandsed og tov, hans far Palle Ibsen i Herst har udstedt til førnævnte ting onsdagen næst for Vorfrue dag visitationis 1556. sammeledes havde stævnet de sandemænd, som da var i førnævnte herred deres arvinger som er Tomas Olufsen i Spørring i sin far Oluf Jensens sted Søren Sørensen i Trige i sin far Søren Jensens sted Søren Nielsen sst i sin far Niels Todbjerg i Pannerup hans sted Peder Sørensen i Lisbjerg i Peder Jensen ? sst hans sted Christen Jensen i Lisbjerg i Jens Lauridsen i Ølsted hans sted Søren Ibsen i Jep Frandsens sted i Elev Jens Mikkelsen i Grundfør i Jens Sørensen sst hans sted for en sandemandsed og tov, de gjort har imellem Elev og

Trige mark. derefter blev afsagt, så efterdi i samme sandemandsbrev ikke navnlig benævnes hvem sandemændene har været, der samme ed gjort har, så deraf kunne forfares om de eller deres arvinger kunne være stævnet, og ikke heller bevises, at førnævnte mænd, hvis arvinger nu her stævnet er, samme tov skulle have gjort, da vidste dommerne ikke på førnævnte ed at dømme.

(124)

** Christen Jensen i Bode havde stævnet mester Christen Stub kannik i Århus for en dom, han til Rougsø herreds ting 18/2 sidst forleden har ladet forhverve og der ladet Christen Jensen dømme fra hans gårds fæste. så mødte mester Christen Stub og afstod samme herredstingsdom, og derefter bør den ingen magt at have.

** Mikkel Ibsen i Lemming havde stævnet Niels Pedersen i Blegind for en dele til Nim herreds ting med urette for gældsbreve, som salig Anders Ibsen havde givet sin salig bror Simon Ibsen på nogen gæld, hvilken gæld Mikkel Ibsen og sin søster arvede efter deres salig bror, og Niels Pedersen derefter har ladet Mikkel Ibsen fordele, uanseet han ikke bekom videre, end som han havde ret til. da blev det så forhandlet, at Niels Pedersen og Mikkel Ibsen indgav samme sag på deres husbond Otte Rosenkrantz til Rosenholm, og hvad han dem imellem siger, skal de på begge sider lade sig nøje med.

(125)

** Christen Jensen i Bode med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet mester Christen Stub kannik i Århus for et synsvidne, han 22/10 sidst forleden til Rougsø herreds ting har ladet forhverve anlangende en øde ejendom, som Christen Jensen har sted og fæst sin livstid til den gård han iboer. derefter blev fremlagt efterskrevne synsvidne af førnævnte ting 12/3 1603 på den gård, som Søren Eriksen Skriver iboede og Christen Jensen nu iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Jensen ikke i sit fæstebrev sig har forpligtet samme ejendom at opbygge, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom og nøjagtigt, at det må komme Christen Jensen på nogen pendings udgift til forhindring.

(127)

** Peder Jensen borger i Horsens havde stævnet Else Hanses for en håndskrift på nogen pending, som Else Hanses skulle have forhvervet af hans hustru Maren Jørgensdatter i hendes umyndige år, hvilket brev hendes formynder Søren Jørgensen borger sst ikke har forseglet. derpå blev fremlagt samme brev dateret 14/6 1618, hvori Maren Jørgensdatter salig Jørgen Sørensens datter i Horsens kender sig at være Else Hanses skyldig 56 rigsdaler. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jørgensdatter var møbarn og under værge, da hun samme brev skal have underskrevet, og ikke hendes værge sligt med hende samtykket eller beseglet, da kunne dommerne ikke kende samme brev og dom så lovlig eller nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(128)

** Christen Pedersen Skrædder i Hvam med en opsættelse af landstinget 27/2 sidst forleden havde stævnet Anders Jensen i Glerup, for han 6/7 sidst forleden til Rinds herreds ting har ladet ham fordele for en løgner for nogen ord, han skal have haft i Hvam kirke om Kirsten Keldsdatter sst, uanseet han tilforn med hendes husbond Jens Kock skal være forligt. ligeledes havde han stævnet hr

Hans Jensen præst til Hvam kirke for hans seddel i samme sag. da for dommernes forbøns skyld afstod Anders Jensen samme gæld, så Christen Skrædder skal være kvit imod 5 sletmark derfor at udgive, og ligeledes afstod Anders Jensen samme tiltale om førnævnte ord.

(130)

** Ingeborg Mikkelsdatter borgerske i Århus havde stævnet efterskrevne for et hjemmegjort bænke og stuebrev, de har udgivet, at de skulle have været hos Anne Pedersdatter i Ris og tilspurgt hende, om Niels Lauridsen borger i Horsens havde haft nogen legemlig brug og handel med hende, siden han blev trolovet med Ingeborg Mikkelsdatter, og hun havde benægtet det ikke at have haft, uanseet det med tingsvidne kan bevises, Anne Pedersdatter for samme sag at have aftinget hos KM og byfoged Hans Volbertsen i Horsens, og Niels Lauridsen har lovet at stille byfogden tilfreds for samme sag, efterdi Anne Pedersdatter har avlet og født samme barn ved Niels Lauridsen 40 uger og 3 dage efter han blev trolovet med Ingeborg Mikkelsdatter, og ikke hun har søgt seng med ham, siden hun sådan hans onde brug fornemmede at være sket, og samme stuebrev ikke må forhindre skilsmisse imellem hende og Niels Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte brev og tingsvidne to gange tilforn findes her til landstinget at være stævnet og da at være undersagt, og ovennævnte personer ikke er mødt men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, fandt dommerne samme bænkebrev og tingsvidne magtesløs at være og ikke at komme Ingeborg Mikkelsdatter til nogen forhindring.

(131)

** Stygge Høg til Vang på hans tjener afgangne Jens Vognsens efterleverske Kirsten Miltersdatter i Gørup og begge deres børn Vogn Jensen og Gertrud Jensdatter deres vegne så vel som på salig Anne Jensdatters vegne havde stævnet Peder Lauridsen, som boede i Klotrup, for adskillige efterskrevne klage og æskning han til Rinds herreds ting 16/2 sidst forgangen år forhvervet har anlangende noget gods og boskab af hans bo skulle være fra ham kommet, hvori han klager på Anne Jensdatter hans hustru, som i hans fraværelse er rømt og taget adskilligt boskab med sig, og ligeledes klager på Jens Vognsen i Gørup og hans hustru Kirsten Miltersdatter for hvis, de har lovet ham til medgift med deres datter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises bemeldte personer af Peder Lauridsen at have bekommet eller været ham pligtig hvis, bemeldte hans æskningsseddel om bemelder, da kunne dommerne ikke kende samme klage og æskningsseddel så nøjagtig, at de bør nogen magt at have, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den at være som udømt og hvem videre påskader indstævner sig sagen til herredsting.

(134)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Peder Lauridsen, som boede i Klotrup, for han til Rinds herreds ting har ladet Stygge Høgs tjeners søn Vogn Jensen i Gørup fordele og beskylde for en bryggekedel efter hans egen vurdering så god som 15 daler, endog han er en ung dreng og hjemme i sin mors hus, så han ikke behøver nogen bryggekedel. derefter blev afsagt, så efterdi Vogn Jensen ikke er tilstede, blev denne sag opsat til i dag måned.

(135)

24/4 1619.

9/5 1619.

** Søren Jensen i Kare havde hidkaldt sandemænd af Nørhald herred manddød at sværge over Rasmus Pedersen i Vore for Christen Andersen Stigsen tjenende sst, han ihjelslog og fremlagde tingsvidner af Nørhald herreds ting 27/4 og 4/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede om slagsmål imellem dem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Pedersen i Vore manddød over og til hans fred for Christen Andersen, han ihjelslog, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt.

(136)

** Niels Christensen i Kærende havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Frands Andersen Kørbak i Vedø for hans bror Jens Christensen Degn, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sønderhald herred 26/4 sidst forleden, hvor blandt andre Jens Nielsen i Koed vidnede, at Jens Christensen i Kærende kom i hans hus med et draget værge i den ene hånd og en kniv i den anden og bad hans hustru Maren Jensdatter hente sig en kande øl, og da hun svarede, at hun intet havde, slog han hende med sit blotte værge og slog tappene af tønderne, så øllet flød på gulvet, og så gik han ud på gaden og sønderhuggede vinduer, og da hentede Jens Nielsen hans husbonds foged Frands Kørbak, som var i byen, og da søgte Jens Christensen ind på Frands Kørbak, som ville undvige ham og da han ikke længere kunne fri sig, skød han ham med en lille bøsse i nødværge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Frands Andersen Kørbak manddød over og til hans fred.

(138)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet kirkenævninge af Falling sogn, for de 12/4 sidst forleden til Hads herreds ting har svoret Mette Pedersdatter Rasks kirkenævn over for trolddomssag efter adskillige vidner og beskyldninger. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Pedersdatter Rasks har sig udgivet for at kunne fly dem bedre, som var forgjort, så vel som hende i langsommelig tid et ondt rygte for trolddom og spøgeri at have påhængt, som og med præstens kundskab bekræftes, og to misdædere Maren Alrøs og Mette Kongens bekendelser også stemmer overens, så nævningene efter førnævnte vidner og hendes egen bekendelse ved deres ed og tov har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag imod samme deres ed og tov at sige eller dem derfor at fælde.

(142)

** mester Christen Hansen superintendant over Vendelbo stift med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Tomasen birkefoged til Nørholm birketing for en dom, han til førnævnte ting 26/2 sidst forleden afsagt har imellem mester Christen Hansen og Søren Frandsen borger i Ålborg anlangende nogen rettighed, han på Klitgårds grund skal tilholde sig. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i 4 uger har været opsat og fogden da endelig har dømt i sagen, uanseet ingen er mødt imod sagsøgeren til gensvar, da fandt dommerne samme hans dom at være som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

(143)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i

dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i vester Stræt for en dom, han til Slet herreds ting 29/10 sidst forleden over Jens Nielsen forhvervet har anlangende den øde gård i Næsborg, som salig Laurids Vinter iboede, som har i langsommelig tid stået øde, og ingen bosiddende folk har været deri og ikke holdt den ved sin magt. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden i sin dom aleneste har tildømt Jens Nielsen at have gjort uret og burde at stande til rette og ikke specificeret hvorledes med samme sag skulle procederes efter recessen, da fandt dommerne samme hans dom som udømt var og fogden, når den for ham lovligt indstævnes, endelig derom dem imellem at dømme og forklare som det sig bør.

(144)

** Christen Jensen i Bode med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Christen Stub kannik i Århus for et stedsmålsbrev, han skal have givet Tomas Lauridsen i Hollandsbjerg på en ejendom i Bode, som Christen Jensen skulle have stedt til den gård, han iboer. derefter blev afsagt så efterdi af universitetets fundats og privilegier forfares, ingen kannik at skulle kaldes for anden øvrighed end for KM, da vidste dommerne ikke på mester Christen Stubs fæstebrev at dømme, ikke heller den hjemmel derefter gjort er at imodsige, medens fæstebrevet står ved magt.

(146)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 26/4 sidst forleden til Randers byting vidnet har, at skipper Hans Jensen af Helsingør 21/9 havde været i Niels Jacobsen rådmands hus i Randers og ham ombedt, om han den dag ville gå i rette med ham om den skude og salt, han var forhindret, formedelst han ikke skulle have stunder at ligge der længere. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd 26/4 har vidnet om de ord, som Hans Jensen forganget år 21/9 skulle have haft, og ikke derom på fersk fod vidnet har, og Hans Jensen ikke heller sådanne ord vil være gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(149)

** Eske Brock til Estrup KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Vendelbo borger i Randers for en dom, han nogen tid tilforn har dømt til Randers byting imellem Niels Jacobsen borger og rådmand i Randers på Randers bys vegne og Hans Jensen indvåner i Helsingør og fradømt Hans Jensen en skude og nogle læster salt, formedelst nogle tønder salt af samme skude i Randers fjord skal være solgt, den halve part til KM at være forbrudt og den anden halve part til Randers by. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Jensen er stævnet for rettergang til Randers byting til 28/9 at møde, og Jens Vendelbos dom dog findes 8 dage tilforn 21/9 udgivet, så han ikke for samme dom lovligt at være stævnet, og det af indlagte dokumenter forfares Søren Andersen den største part af samme skib og gods at tilhøre, og han ikke til samme dom er kaldet, og byens privilegier, som for Jens Vendelbo er i rette lagt, ikke heller tilholder, dersom sådan forseelse kunne være sket, noget af samme skib eller gods til Randers by at skulle være forbrudt, da kunne dommerne ikke kende Jens Vendelbos dom så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(157)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han til førnævnte ting 21/4 sidst forleden dømt har anlangende en hans tjenere Jens Andersen i Kovtrup, som han 2/9 har stedt høringsdele over, uanseet Jens Andersen både før og siden han er delt blevet har tilbudt at rette for sig. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Peder Lauridsen som boede i Klotrup for han har ladet en af hans tjeneres søn Vogn Jensen i Gørup fordele til Rinds herreds ting for en bryggekedel. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har bestået, hvor de gjorde Vogn Jensen varsel for samme dele, kunne dommerne ikke kende det varsel noksom, men fandt Vogn Jensen at den dele, han derefter er kommet i, kvit at være.

(158)

** fru Margrete Lange til Engelsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Andersen i Kovtrup for et vidne, han skal have forhvervet til Vrads herreds ting 8/1 1617, i hvilket vidne Christen Høg formener, at Mikkel Ibsen skulle have beskyldt Jens Andersen at omgås med skælmstykker, hvormed han ville eftertragte Mikkel Ibsen. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne ikke bemelder, at Mikkel Ibsen har nævnt Jens Andersens navn, men han nu her holder ved sin højeste ed og oprakte fingre sig ikke at have ment Jens Andersen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør at komme Mikkel Ibsen til nogen forhindring.

(159)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Jens Andersen i Kovtrup for en forpligt, han til Vrads herreds ting 2/7 1617 ham aldeles ubevidst og imod hans vilje og tilladelse til Christen Tomasen foged på Engelsholm gjort har, i hvilken han har tilbudt at gøre en vej 8 alen vid, som udløber fra Kovtrup by ud til deres mark. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Andersen har været Christen Høgs foged, da han har sig tilforpligtet samme Kovtrup bys forte at gøre 8 alen vid, og med syn bevises, den ikke på hans endels ejendom er gjort eller mod hans vilje er sket, da vidste dommerne ikke imod samme forpligt at sige eller magtesløs dømme.

(160)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Christen Tomasen foged på Engelsholm og Mikkel Ibsen i Kovtrup, for de til Vrads herreds ting 2/9 og 4/11 sidst forleden har beskyldt to af hans tjenere Jens Andersen og Jørgen Andersen i Kovtrup, for de med deres toftegærder har indhævdet og forkrænket en markvej. derefter blev afsagt, så efterdi for samme deler over Jens Andersen og Jørgen Andersen tilforn at have været hidstævnet, og da endelig dom derom er ganget, da vidste dommerne ikke samme endelige dom at forandre.

(162)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet Hans Sørensen i Ebdrup for en dom, han til Bjørnholm birketing 13/3 sidst forleden over Mikkel Skomager i Tirstrup dømt har for

nogen breve, han skulle have taget fra hendes tjener. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård på hans tjenere Jens Sørensen i Ørup og Christen Sørensen i Pismølle deres vegne havde stævnet Ulrik Sandberg til Kvelstrup for et delevidne, han ved sin tjener Anders Mikkelsen i Tirstrup over dem til Bjørnholm birketing skal have forhvervet, for at de skulle have med været ved Tirstrup kirke langfredag 1616 og der taget Mikkel Nielsen Skomager i Tirstrup. derefter blev afsagt, så efterdi bevises med delebrev, at Anders Mikkelsen selv har været delt, da han forhvervede bemeldte dele over Jens Sørensen og Christen Sørensen og i så måder umyndig, da fandt dommerne samme dele ingen magt at have.

(164)

22/5 1619.

** ingen dommer, småsager opsat.

19/6 1619.

** Jens Rasmussen i Ilshøj havde hidkaldt sandemænd af Støvring herred om manddød at sværge over Morten Hansen Kiil for Jens Jensen i Mejlby, han har ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Randers byting 10/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Jens Jensen slog Morten Hansen med en tørvekrog, så blodet løb ham i øjnene, hvorefter han løb fra ham og Morten Hansen bagefter ham med en kniv i hånden og gjorde ham dermed sin bane. så var Morten Hansen selv tilstede og sagde sig til samme gerning og ulykke at have været forårsaget. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Morten Hansen manddød over og fra hans fred for Jens Jensen, han ihjelslog, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt.

(165)

** Christen Nielsen i vester Alling havde stævnet Rasmus Pedersen i Mosekær Anders Mikkelsen og hans far Mikkel Rasmussen sst med flere efterskrevne for en kontrakt, de har med været og gjort 19/5, som skal formelde at Rasmus Pedersen skulle give Anders Mikkelsen 20 daler for den bordag, som de har gjort tilsammen, hvilket forlig Christen Nielsen formener ikke retfærdigt at være efterdi salig Kirsten Nielsdatter, førnævnte Rasmus Pedersens hustru, som ved døden er afganget, skal have gjort en hård klage over Anders Mikkelsen, at han var årsag til hendes død. derefter blev afsagt, så efterdi samme kontrakt ikke alene bemelder om hvis bordag, imellem Rasmus Pedersen og Anders Mikkelsen været har, men også hentyder på Kirsten Nielsdatters klage og hendes børn eller andre ikke derpå at måtte klage, endog hun til hendes død for samme sygdom og skrøbelighed skal have klaget på Anders Mikkelsen, da kunne dommerne ikke kende samme kontrakt så nøjagtig, at den bør at forhindre sandemænd om førnævnte Kirsten Nielsdatters bane at tove, når de dertil findes lovligt kaldet.

(167)

** Poul Rasmussen i Randlev på hans hustru Kirsten Jensdatters vegne havde stævnet Jens Nielsen Smed sst for en klage, han til Hads herreds ting 24/5 sidst forleden på Kirsten Jensdatter gjort har,

anlangende Jens Smeds ko skulle en morgen tidlig være kommet malket af Poul Rasmussens gård og siden blev samme ko død, og nogle hans køer derover været fordærvet. derefter vidnede efterskrevne om hvis bedrifter, Kirsten Jensdatter havde gjort. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd stiller deres vidnesbyrd i tvivl, og ingen fuldkommen har sigtet Kirsten Jensdatter for nogen trolddomsgerning, og ikke Jens Nielsens enlige klage med nøjagtige vidnesbyrd bevises, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage sigtelse og nævningsed så noksom, at de bør at komme hende på liv eller ære til hinder eller skade, førend anderledes hende overbevises kan.

(173)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm høvedsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 7/6 sidst forleden vidnet har, at Gertrud Lauridsdatter og Maren Nielsdatter i Søgård i Hjeds skulle have sagt til Maren Andersdatter, Anders Jensens datter sst, at hun skulle få en djævel, for hun havde slået Gertrud Lauridsdatters barn Keld Pedersen, hvilket de benægtede, men Kirsten Andersdatter Anders Jensens egen hustru Laurids Andersen Peder Andersen og Jens Andersen hans egne sønner vidnede deres far til vilje. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod, da samme ord skulle være faldet, og en part af vidnesbyrd findes at være vildige, og Gertrud Lauridsdatter og Maren Nielsdatter med helgens ed og oprakte fingre samme ord og vidne benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(175)

** Palle Christensen i Kellerup og Niels Nielsen i Hørup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de vidnet har efter en misdæder Anne Simonsdatter som kaldes Engel hendes ord og bekendelse indeholdende blandt andet, at førnævnte Palle Christensen og hans hustru Mette som er født i Nipgård Niels Nielsen og hans hustru Sidsel skulle have været med hende at tage hjertet og den ene fod af en tyv, som hængte ved Lysgård herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Anne Simonsdatter har været en troldkvinde, som for sine misgerninger har standet sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme misdæder Anne Simonsdatters bekendelse så noksom, at den må komme Palle Christensen Niels Nielsen og deres hustruer til hinder eller skade i nogen måde.

(177)

** Christen Nielsen i vester Alling havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred til at udlægge Rasmus Pedersens Germands hustru Kirsten Nielsdatter i Mosekær hendes bane, som døde i Mosekær. først for sandemændene blev fremlagt hendes egenhændigt underskrevne klage på Anders Mikkelsen, og dernæst et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 19/4 26/4 3/5 1619, hvori efterskrevne vidnede om slagsmål mellem Rasmus Pedersen hans søn Rasmus Rasmussen og Anders Mikkelsen, hvorefter Mikkel Rasmussen på hans søn Anders Mikkelsens vegne fremlagde hr Hans Pedersen Årslev i Årslev hans underskrevne brev. dernæst gjorde sandemændene deres ed, og efterdi ikke for dem bevises, Anders Mikkelsen at have slået Kirsten Nielsdatter, men 7 uger efter samme parlament imellem hendes husbond børn og Anders Mikkelsen sket var i barselsseng ved døden er afgået, da vidste de ikke at sværge ham hendes bane på men derfor kvit at være.

(179)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup dommer til Vrads herreds ting for en dom, han 12/5 sidst forgangen til samme ting dømt har, og hvori han har dømt en vej, som løber østen ud af Møllerup by op over hans endels mark, at være en ret adelvej. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidner bevises i langsommelig tid at have gået en strygende alfar vej fra Kovtrup by til Møllerup igennem Møllerup by og øster til Egholm mølle Tørring og Horsens, som til landstinget ved endelig dom er ved magt kendt, og fogden derfor har tildømt samme vej herefter som tilforn at blive en landstrygende vej, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(181)

** Christen Høg til Todbøl med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 4/11 1618 vidnet har, at de har været forskikket fra Mikkel Ibsen i Kovtrup til Hammergård 13/10 sidst forleden med al den tiende, som Christen Høg kunne tilkomme af Mikkel Ibsens kornagre, hvilket vidne han formener ikke ret at være af den årsag, at han ikke har hos været, da hans korn blev kastet og talt. derefter blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 12/8 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de havde været på Mikkel Ibsens mark og talte med hans stedsøn Jens Jensen og forbød Mikkel Ibsen at indføre hans korn, og Mikkel Ibsen og hans hustru Karen Eriksdatter svarede dem, at de havde ikke stunder at gå med dem at tælle kornet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, hvorledes Christen Høg en part Mikkel Ibsens korn har ladet omkaste og igennem ransaget, som han ikke fragår, og ikke bevises Mikkel Ibsen nogen urigtighed med samme tiende har begået, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(187)

** Rasmus Nielsen tjenende Peder Pedersen i Dalsgård i Hids herred havde stævnet Clemend Jensen i Borre og Jens Christensen i Tvilum for en klage, de 26/4 sidst forleden til Tvilum birketing på ham klaget har anlangende en bordag, de skal have i været. så mødte Christen Rasmussen ridefoged til Silkeborg og berettede, at hans husbond Christian Holck var forrejst til København, før samme stævning blev forkyndt og mente derfor, de ikke burde efter samme stævning at dømme, hvorefter dommerne ikke vidste for Rasmus Nielsen efter samme stævning at dømme.

(188)

** Knud Gyldenstjerne til Vosborg havde stævnet efterskrevne nævninge, for de 10/5 til Rinds herreds ting har kvitsvoret Peder Eriksen i Hedehuset for ran for tre træer, han skal have taget i hans skov. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Maltesen i Skringstrup har hjemlet Peder Eriksen et træ i hans husbonds skov Fussingø skov, og samme hjemmel stod ved sin fuldmagt, og nævningene derfor har Peder Eriksen for ran kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige.

(189)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup befalingsmand på Lundenæs havde stævnet Daniel Block foged på Bjørnholm for et vidne, han har forhvervet til Bjørnholm birketing, at hans tjener Mikkel Nielsen i Tirstrup skulle have pantet to forke fra Laurids Sørensen og Søren Rasmussen i Tirstrup, som de

stod og læssede to læs træ, som de ulovligt skulle have hugget i hans husbonds endels skov, og han slog til Laurids Sørensen med en bøsse, før han ville lade sig pante. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Mikkel Nielsen Skomager slog Anders Sørensen med en bøsse, hvilket Mikkel Skomager for ting og dom bekendt har, og sandemænd derfor har ham vold oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidner eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(191)

** Jens Nielsen i Mårslet havde stævnet hans brødre Rasmus Nielsen i Bjertrup og Mourids Nielsen i Mårslet for nogen uendelige domme, de har forhvervet over ham til landstinget over hvis dom tingsvidner og breve, som Jens Nielsen over dem taget og bekommet har. ligeledes havde han stævnet Mikkel Jensen i Ajstrup, som har vidnet om et forligelsesmål, hvilket Jens Nielsen benægter. da efter flere ord dem imellem var, voldgav Jens Nielsen Rasmus Nielsen og Mourids Nielsen samme deres sager og trætte om bondeskyld pantegodsgæld og andet på 4 dannemænd.

(192)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmelsvidne, de til Sønderhald herreds ting 15/2 sidst forleden vidnet og afhjemlet har, at de havde seet i skellet i Kærende holt imellem hende og Envold Kruse til Ryomgård, at der skulle være hugget en grøn bøg. på grund af forfald blev denne sag opsat en måned.

(193)

** Peder Sørensen i Tisted med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Sørensen i Gandrup for et vidne, han 13/2 til Gislum herreds ting forhvervet har, hvori efterskrevne vidnede om to stude, som Peder Sørensen og Søren Sørensen omtrætter, at de skulle være salig Niels Ibsens stude, som døde i Tisted. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidne bemelder samme stude Niels Ibsen at have tilhørt i hans levende live, og ikke det indeholder ham dem at have ejet, da han ved døden afgik, og det andet vidne at være vidnet efter hyrdens ord og ikke om sin egen vitterlighed, og bemeldte Anne Pedersdatters og lille Søren Sørensen at være Søren Sørensens egen hustru og søn og i så måder vildige, da kunne dommerne ikke kende begge samme vidner så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(194)

** Peder Nielsen i Kvorning havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 25/5 vidnet har, anlangende at Peder Nielsen skulle have taget i Jens Sørensens skæg på Kvorning kirkegård, der grandestævne blev holdt, og skulle have tyvtet ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme ord bemeldte vidne pålyder ikke er faldet for ting og dom, og Peder Nielsen ikke er dem gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og ord så noksom, at de bør nogen magt at have.

(195)

3/7 1619.

** Anders Jensen Skomager i Horsens havde hidkaldt sandemænd af Vor herred om manddød at sværge over Christen Jensen i Bleld for Rasmus Andersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 16/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Christen Jensen og Rasmus Andersen var i bordag sammen på Bleld gade og Rasmus Andersen kastede til Christen Jensen med en vognkæp og stak efter ham med et draget værge, før Christen Jensen gjorde ham nogen skade. så mødte Søren Jensen i Kattrup på sin bror Christen Jensens vegne og fremlagde genpart af samme vidne. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Jensen manddød over og til hans fred for Rasmus Andersen, han ihjelslog, eftersom de selv sanden derom har udspurgt og vitterligt er.

(196)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred om Rasmus Nielsen i Skibby hans bane, som skulle være druknet, sandemænd at udlægge, hvad ham til bane og livs lagt og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Framlev herreds ting 23/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at da de sad nede ved åen neden for Skibby, så kom Rasmus Nielsen som tjente Rasmus Lauridsen sst gående og spurgte, om de ville gå i bad i åen, da svarede de nej, så gik han langt fra dem og da de hørte, det plaskede i åen, så de hans ene hånd, og da de kom derhen, lå han på 4 alen vand og var død, og synsmænd hjemlede, at de kunne intet steds på hans krop finde blå eller blodig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Nielsen af våde og vanlykke i samme å at være druknet, og det at være ham til bane og livs lagt.

(197)

** Niels Andersen i Spettrup havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred om manddød at sværge over Hans Pedersen i Spettrup for hans brorsøn Niels Hansen som tjente i Kragelund, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hatting herreds ting 14/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at 5.pinsedag kom Niels Hansen og Hans Pedersen, barnfødt i Stovby, i Hans Olufsens hus, og da de havde drukket en stund, sang Niels Hansen et vers af en vise og sagde til Hans Pedersen, at han skulle kvæde ellers skulle han få hug, og da han svarede, at det kunne han ikke, slog Niels Hansen til ham med en kniv, og Hans Pedersen fangede også en kniv og gjorde Niels Hansen dermed skade i sin arm, og det var dem vitterligt, at Hans Pedersen dermed værgede sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Hans Pedersen manddød over og til hans fred for Niels Hansen, han ihjelslog efter førnævnte vidner, og som de selv sandhed derom har udspurgt.

(198)

** Jørgen Friis til Favrskov på jomfru Helvig Ulfeld til Moesgård hendes vegne havde hidkaldt sandemænd af Ning herred til at udlægge Christen Pedersen, som tjente på Moesgård hans bane, som blev ihjelslået i lille Fulden og fremlagde et tingsvidne af Ning herreds ting 1/6 sidst forleden, hvori Anders Terkildsen i Beder vidnede, at han 2.pinsedag om aftenen, da han var budt til Søren Ibsens hus i lille Fulden til barsel, da så han, at Søren Ibsen slog Christen Pedersen omkuld i bækken og tog hans eget værge fra ham og huggede hans hoved sønder, så hjernen lå uden på hans aksel, og Clemend Ibsen Søren Ibsens bror slog Christen Pedersen med et spyd. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Ibsen at være Christen Pedersens bane og derfor svor han fra sin fred efter førnævnte vidner, og som de selv sandhed derom har udspurgt.

** Tomas Lauridsen i Aldrup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred om Laurids, som vogtede Urupgårds får, som blev moksen dødfundet på Urup mark, hans bane, sandemænd at udlægge hvad var ham til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vor herreds ting 16/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de kom til samme dreng, som lå på marken, og Hans Pedersens hest stod hos ham og tøjret var opringet om drengens arm, og som de rejste ham op og ville se, om han kunne stå, da kom livet af ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme hest at være Laurids Hyrdedrengs bane og ham til livs lagt.

(199)

** Anne Peders i Revn havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 6/4 sidst forleden med Rasmus Sørensen i Saldrup på Eske Brock befalingsmand på Dronningborg hans vegne vidnet har om 4 bøge, som skulle være hugget af en skovpart i Allelev og skulle være seet i hendes gård. da efterdi de gode mænd og dommere ikke er tilstede, blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(200)

17/7 1619.

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård på Jens Mikkelsen anden Jens Mikkelsen i Attrup deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 12/6 til Bjørnholm birketing vidnet har, at de skulle have seet store og lille Jens Mikkelsen hugge og afføre en eg i Hestehaven på Ulrik Sandbergs fælles skovskifte. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod, men lang tid efter sådan gerning og skovhugst skal være sket, og vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(201)

** Søren Knudsen i Stavn med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Jensen i Terpet, for han på Stavn grandestævne har påvidnet Søren Knudsen, at han havde kaldt Jens Podemester blabberøv og ligeledes havde stævnet Jens Christensen og hans hustru Sinnet Christensdatter i Stavn for de havde vidnet, at han havde kaldt Niels Kock i Stavn rejsebukser, og han havde kaldt Søren Andersens kone en hesselhøne. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke til tinge er vidnet eller varsel for givet og en part ikke på fersk fod men alle efter Søren Knudsens ord og sagen, som han ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom eller nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(202)

** Christen Jensen i Tisted på Morten Hansen Kiils vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 10/5 sidst forleden vidnet har anlangende bordag imellem Morten Kiil og Jens Jensen i Mejlby, som død blev. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet om, hvorledes samme drab og gerning sig skal have tildraget, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme, og efter sandemænd efter samme vidne har gjort deres ed og tov, da vidste de ingen årsag dem derfor at fælde eller samme deres ed at imod dømme.

(204)

** Jørgen Ernst Worm til Vår med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Frederik Budde til Gunderupgård for rigens æskning, han til Gislum herreds ting har ladet ham med forfølge for adskillige løfter efter hans efterskrevne skadesløsbrevs indhold, og formener han i lige måde bør æskning til landstinget over ham at have beskrevet. så er Frederik Budde ikke mødt til gensvar, da blev Niels Jensen undt samme æskning på Jørgen Ernst Worms vegne, som til herredstinget æsket er.

(206)

** Iver Lykke til Eskær og Gert Bryske med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Frederik Budde til Rødslet for 2000 rigsdaler hovedstol efter hans udgivne hovedbrev, som de har godsagt for ham i Holsten, og ikke har han flyet dem deres hånd og segl igen, hvorfor han til Gislum herredsting er tildømt at lide æskning. så er Frederik Budde ikke mødt nogen gensigelse her imod at gøre, da blev Iver Lykke og Gert Bryskes fuldmægtig på deres vegne undt æskning, og han æskede af Frederik Budde, som til herredstinget æsket er.

(207)

** Jacob Lykke til Tandrup og Hans Lykke til Krabbesholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Frederik Budde til Rødslet for 2000 rigsdaler hovedstol efter hans udgivne hovedbrev, som de har godsagt for ham i Holsten, og ikke han har flyet dem deres hånd og segl igen, hvorfor han til Gislum herredsting er tildømt at lide æskning. så er Frederik Budde ikke mødt nogen gensigelse her imod at gøre, da blev Iver Lykke og Gert Bryskes fuldmægtig på deres vegne undt æskning, og han æskede af Frederik Budde, som til herredstinget æsket er.

(208)

** ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Knud Jensen salig Jens Jensens søn i Remmerslund og Mikkel Sørensen i Hedensted for et delebrev, der skal være udganget af Hatting herreds ting 7/11 1614 som medfører salig Jens Jensen i Remmerslund har fordret Iver Olufsen, barnfødt i Urlev, for 12 rigsdaler efter hans brev og segl, hvilket han benægter aldrig at have givet ham. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte hovedbrev ikke fremlægges, fandt dommerne det samt den dele magtesløs at være og ikke at komme Iver Olufsen til hinder eller skade.

(209)

** Mogens Lykke til Hessel havde stævnet Daniel Madsen foged på Bjørnholm og Niels Madsen podemester ved Bjørnholm for et vidne, de til Bjørnholm birketing 17/4 sidst forleden vidnet har, anlangende at Mikkel Jensen skulle have haft mange bud til Just Høg til Bjørnholm, og Daniel Black havde taget ham i tjeneste på hans husbonds vegne. derefter blev afsagt, så efterdi begge vidner ikke findes vidnet om enkende dag eller tid, når Mikkel Jensen skulle være stedt til Just Høg, da kunne dommerne ikke kende begge vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(210)

** Poul Nielsen i Mammen havde stævnet Mads Pedersen sst, for han til Middelsom herreds ting 10/6 sidst forleden har ham beskyldt og påvidnet, at han havde seet ham have haft sin vilje og fællig med et øg, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Pedersens vidne er ikke uden een persons kundskab, som agtes og regnes for intet vidne og ikke heller med andre vidnesbyrd bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme hans enlige vidne så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(211)

31/7 1619.

** Peder Madsen i Albøge havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred manddød at sværge over Jens Pedersen i Søby for Niels Madsen sst, han ihjelslog og først fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 13/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jens Pedersen i Søby var kommet til dem og sagt, at Niels Madsen lå død på Søby mark, og Maren Madsdatter i Albøge gik derud og fandt hendes bror Niels Madsen ligge død og var blå og blodig, og andre vidnede, at de havde hørt rygte og tidende, at Jens Pedersen var Niels Madsens dødsbane, og at der blev sendt bud til Jens Pedersen, at han skulle komme og lægge sin hånd på Niels Madsens lig, om han var uskyldig, og intet han kom. da Niels Madsen blev begravet i Albøge kirkegård, da klagede og kærede hans bror Peder Madsen manddød over graven og sigtede Jens Pedersen for hans død. så er Jens Pedersen ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Pedersen manddød over og fra hans fred for Niels Madsen, han ihjelslog, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt.

(213)

** Peder Sørensen i Navndrup havde hidkaldt sandemænd om voldtægt at sværge over Christen Jørgensen i Bjerregrav for hans søster Kirsten Sørensdatter, han skal have voldtaget imod hendes vilje og samtykke og fremlagde en skriftlig klage over Christen Jørgensen, for han tirsdag eftermiddag 15/6 har overfaldet deres søster og søsterdatter Kirsten Sørensdatter, da hun gik i hendes arbejde og rejste tørv, rev og sled hende omkuld, splittede hendes klæder og voldtog hende, og dersom Gud ikke havde hjulpet hende, var hun ikke kommet fra ham med livet, underskrevet i Bjerregrav 21/6 1619 Peder Sørensen Claus Christensen. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herreds ting 28/6 sidst forleden, hvori efterskrevne, der iblandt Kirsten Sørensdatters mor Maren Christensdatter, vidnede. dernæst blev fremlagt hr Jens Nielsen i Hersum med flere deres sognevidne, at Kirsten Sørensdatter i Bjerregrav, barnfødt i Vestrup i Gislum herred, har de 17 år hun har været i Bjerregrav har skikket sig ærligt og vel. dernæst fremlagde Christen Jørgensen et tingsvidne af Rinds herreds ting 26/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de hørte 21/6 da Kirsten Sørensdatter var på tinget, at hun sagde, at Christen Jørgensen rev og sled hende og ville have gjort hende skam, og han gjorde hende ingen skam. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Jørgensen voldtægt over og fra hans fred, for Kirsten Sørensdatter han har voldtaget.

(217)

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Jens Elbæk i Torup for et vidne, han til Års herreds ting 16/4 1616 på hans egne mors og medarvingers vegne forhvervet har og der bevilget Claus Dås tjener Poul Jensen i Mejlby en halv bondegård, de har i Mejlby kvit og fri i 3 år, uanseet han da var delt. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Jensen samme forpligt for ting og dom har gjort, og ingen

samme dele har påtalt, førend nu langsommelig tid efter, da vidste dommerne ikke imod samme hans forpligt og dom at sige eller magtesløs dømme.

(219)

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 9/8 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet Claus Dås tjener Poul Jensen i Mejlby bjerge hø til den halve gård, Jens Elbæk og hans medarvinger tilhører. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet Poul Jensen at have bjerget hø til samme halve gård og ført til den bolig han påboer, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(220)

** Eggert Kås på sine egne sine brødres og søskendes vegne afsagde arv og gæld efter deres salig bror Niels Kås, som på en Ostindienrejse med KM flåde skal være død.

** Simon Nielsen i Andi havde stævnet efterskrevne for en voldgift, de har indgået på Sønderhald herreds ting 9/5 sidst forleden imellem Simon Nielsen og Peder Sørensen i Andi, og ikke førnævnte mænd har villet fuldgøre samme deres voldgift. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag på 4 dannemænd at være voldgivet, og ikke førnævnte tvistige parter for dem er mødt, så de derom kunne gøre til ende, da indfandt dommerne samme sag til førnævnte voldgiftsmænd at komme og begge parter forpligtet at være for dem at møde.

(220)

** Rasmus Nielsen tjenende Peder Pedersen i Dalsgård havde stævnet Clemend Jensen i Borre og Jens Christensen i Tvilum for en klage, de 26/4 til Tvilum birketing på ham klaget har anlangende en bordag, han beskyldes at have været i med dem. derefter blev afsagt, så efterdi samme stævning ikke findes for Clemend Jensen at være forkyndt, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før Clemend Jensen lovligt stævnes og kaldes.

(221)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmelsvidne, de til Sønderhald herreds ting 15/2 sidst forleden vidnet og afhjemlet har, at de skulle have seet i skellet i Kærende holt imellem hende og Envold Kruse til Ryomgård at skulle være hugget en grøn bøg. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen var delt og fuldmægtiget samme delebrev at i rette lægge, da vidste dommerne ikke ham myndig at være at gange i rette eller for ham at dømme, før han sig for samme dele lovligt forklarer.

(222)

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet Peder Lauridsen borger sst, for han har ladet ham fordele for nogen sum pending efter nogle håndskrifter, som han har betalt. derefter blev afsagt, så efterdi ingen breve eller bevisning fremlægges, Knud Lauridsen samme pending at være Peder Lauridsen pligtig, som han er delt for, da fandt dommerne Knud Lauridsen af disse deler kvit at være.

(223)

** Christen Jensen Ravn i Ørum havde stævnet Jacob Jørgensen i Mollerup, for han 6/6 har ladet ham fordele til Sønderlyng herreds ting for 50 dalers bygfældighed på den gård han iboer, uanseet han ikke skal have uden halvparten af gården. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd udtrykkeligt i stykvis samme gårds bygfældighed har omhjemlet, og intet Christen Jensen derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme syn eller dele at sige eller magtesløs dømme.

(225)

** Søren Pedersen Loft i Viby havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 19/2 sidst forleden til Viby birketing med Morten Terkildsen i Beder har vidnet, at de for 4 år siden skulle have seet at Morten Terkildsen antvortede Søren Pedersen Loft 4 rigsdaler, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesbyrd ikke er vidnet på fersk fod eller ved enkende dag eller tid, og ikke samme vidne med Søren Lofts brev og segl bekræftes, og han benægter sig ikke slig pending at have bekommet, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne eller dele så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(226)

** Peder Nielsen i Skjoldelev på Erik Jensen Loft i Østerby hans vegne havde stævnet efterskrevne, for de 24/6 til Århus byting har svoret Erik Jensen Loft manddød over og fra hans fred for Peder Andersen i Balle, som pinseaften sidst forleden blev dræbt i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi den ene sandemand ikke har gjort lovligt forfald, men en anden i hans sted har gjort eden, som ikke dertil var mægtig, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så noksom lovlig fuldkommen, at den bør nogen magt at have.

(227)

** Terkild Sørensen i Tammestrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, han 23/12 1616 til Sønderhald herreds ting har vidnet, at da Terkild Sørensen og Rasmus Jensen i Søby var i tale om Maren Jensdatter, da sagde Terkild Sørensen til Rasmus Jensen, i har ligget hos hende, siden byg var sat. derefter blev afsagt, så efterdi befindes sagen om Maren Jensdatters beliggelse, som Rasmus Jensen var beskyldt for, at have hængt i trætte, da samme ord skulle være faldet, og hendes beskyldning endnu at have stået ved magt, da kunne dommerne ikke kende samme forrige vidne og dele at må komme Terkild Sørensen til hinder eller skade.

(228)

14/8 1619.

** Jørgen Skeel høvedsmand på Kalø havde stævnet nævninge af Vistoft sogn, for de 29/7 sidst forleden til Mols herreds ting har Maren Rasmusdatter født i Strands et fuldt kirkenævn oversvoret for blodskam, hun skal have begået med hendes søskendebarn Rasmus Nielsen, Niels Mikkelsen Stubs søn i Vistoft, og avlet barn tilsammen myrdet og omkommet efter rygte og tidende, og hun selv har bekendt at have været med barn og fremlagde tingsvidner af Mols herreds ting og Torsager birketing. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Rasmusdatter på adskillige tider er blevet beseet og

malket og da befundet sådan kvinde, der reder til barsel og siden som den, der har født barn, og i lige måde er gjort bevisligt hende med Rasmus Nielsen at have søgt seng og brugt legemlig fællig, og hun har sig forstukket, da hun blev eftersøgt, og da han for gerningen blev berygtet, da straks at være bortrømt, og nævningene derfor har hende kætteri oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(232)

** Knud Christensen i Asp havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred at udlægge Maren Christensdatter sst hendes bane, som skulle af et læs hø være slået og omkommet i en pyt og fremlagde et tingsvidne af Hellum herreds ting 20/7 dette år, hvori synsmænd hjemlede, at de havde set Maren Christensdatter lå i en vandpøl, så vandet stod over hende, og lå et halvt læs oven på hende. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Christensdatter af våde af høet i samme vandpyt at være ned----, og det hende til bane og livs lagt.

(233)

** Søren Jørgensen tjenende i Kanne havde stævnet Bodil Mortensdatter på Alrø, for hun 21/5 sidst forleden til Hads herreds ting skal have beskyldt Søren Jørgensen for hendes barnefar at være til hendes sidste barn, hvilket han benægter, og formente at Poul Pedersen, som var barnefar til hendes første barn, også at være barnefar til hendes sidste barn, men er rømt af riget. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Bodil Mortensdatter at være en letfærdig og løsagtig kvinde, som tilforn skal være bekrænket, og ikke hendes rette lovværge har sigtet Søren Jørgensen for samme beliggelse, da kunne dommerne ikke kende samme hendes sigtelse og beskyldning så noksom, at den bør at komme Søren Jørgensen til hinder eller skade i nogen måder.

(234)

** Niels Jacobsen borger i Randers og hans medbrødre rådmænd sst og Christen Skriver borger sst på sine egne vegne havde stævnet Niels Lauridsen borgersøn i Randers, nu borger i Ålborg, for to uendelige landstingsdomme, han 17/7 og 31/7 sidst forleden til landstinget har forhvervet over en dom, som Christen Skriver 5/7 til Randers byting har dømt anlangende Niels Lauridsens patrimonium og arv og værgemål efter salig Jens Kare forrige borgmester sst og efter hans salig far Laurids Andersen borger sst, som døde for 15-16 år siden her sst, hvilke uendelige domme de formener med vrang undervisning at være forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Skriver i adskillige måder samme sin dom uendelig har senteret og ikke endelig parterne adskilt, derfor bør hans dom som udømt at være, og sagen til byting igen at komme.

(236)

** Eske Brock til Estrup KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Jens Sørensen Block i Odden for en dom, han til Hindsted herreds ting 22/7 sidst forleden har dømt imellem Eske Brock og Anders Lauridsen i Volstrup om KM og Snæbum kirkes korntiende af det rug på Snæbum mark, som Anders Lauridsen ikke på ageren har afsat. sagen blev opsat 6 uger.

** Peder Jensen i Funder på hans hustru Maren Lauridsdatters vegne og hendes søn Laurids Pedersen sst på egne vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Rasmussen ridefoged på Silkeborg for nogle vidner, han til Hids herreds ting 3/12 sidst forleden

forhvervet har anlangende en misdæder Anne Simonsdatter i Kragelund, som kaldtes Engel, som for samme sine misgerninger er blevet hedenrettet, som havde beskyldt Anne Lauridsdatter og Laurids Pedersen for trolddom, og salig Anne Baltsersdatter i Sejl havde beskyldt Maren Lauridsdatter for at have forgjort hende. derefter blev afsagt, så efterdi tyve, troldkarle eller troldkvinder ikke står til troende, og deres vidner ikke med anden kundskab bekræftes, dem nogen at have lovet ondt og derefter vederfaret, men med sognevidne bevises, at Maren Lauridsdatter og hendes søn har skikket og forholdt sig ærligt, da kunne dommerne ikke kende samme misdæders bekendelse og førnævnte vidne og nævningsed så noksom, at de må komme Maren Lauridsdatter til nogen forhindring, før anderledes bevises, men efterdi Jens Pedersen og hans medfølgeres ed ikke er endelig tovet og gjort, da bør den ingen magt at have.

(243)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet efterskrevne kirkenævninge af Funder sogn, for de til Hids herreds ting 6/7 har Margrete Nielsdatter i Elling for trolddomssag kvitsvoret, uanseet for dem var bevist, at hun var beskyldt for trolddomssag, hvorfor formenes deres ed bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi for nævningene ingen er fremkommet, som ville eller kunne sigte Margrete Nielsdatter for trolddom, og nævningene derfor har kvitsvoret hende, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed eller tov at sige eller magtesløs dømme.

(244)

** Niels Gødesen i Farre med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gern herreds ting 1/5 vidnet har efter en løs tale og snak, Niels Gødesen og Peder Ersholt i Skannerup skulle have haft, at Niels Gødesen skulle ville unde Søren Jensen i Mølhave en eg, som var hul ved roden, i den lille øde gårds skov, og efterskrevne vidnede, at Gøde og Niels Gødesen i Farre var til Mølhave, og da sagde Niels Gødesen til Erik Sørensen Søren Jensens søn i Mølhave, at han havde undt hans far en eg. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Gødesen samme ord ikke for ting og dom har sagt, og han ikke er dem bestendig, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(245)

** Niels Gødesen i Farre havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gern herreds ting 1/5 vidnet har, at da de var til syn til den omtvistede eg i lille ødegård i Mølhave skov, da sagde Niels Gødesen i Farre delefoged til Silkeborg, at såfremt Søren Jensen i Mølhave ville lade hans søn Erik Sørensen udskrive det pantebrev på en gård i Farre, da ville han hjemle dem den eg. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Gødesen ikke samme ord for ting og dom har sagt, som han ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(247)

** Verner Parsberg til Sandbygård havde stævnet efterskrevne nævninge i Lynderup sogn, som har svoret Karen Nielsdatter Ulbjergs i Lynderup by kirkenævn over for trolddom, som hun skal have bedrevet, og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 5/7 sidst forleden, at ladegårdsfogden på Lynderupgård en morgen, inden gårdens kvindfolk vandt vindebroen ned, havde fundet hende blandt køerne, og en af de køer, hun havde malket, døde inden 10 dage derefter. Poul Jensen i Lynderup vidnede, at han kom i skænderi med Karen Ulbjergs, og da lovede hun ham to gange, at

han ville få skam, og to dage efter kom han i vanlykke og slog låret sønder på Hovgårds tyr, og han ankede hende derfor. Maren Christensdatter, Anders Mikkelsens kone i Rinds og Jens Madsen Fisker i Lynderup og hans hustru Gertrud Jørgensdatter, Niels Bonde i Hjarbæk og hans hustru Kirsten Tomasdatter og Peder Lyngsø og hans hustru Sidsel Lauridsdatter i Hjarbæk vidnede om Karen Nielsdatter, som boede i hendes bror Søren Humlemands gård i Lynderup. derefter blev afsagt, så efterdi Karen Nielsdatter har lovet nogen ondt på deres helbred kvæg og i andre måder, som er hændt dem, hvoraf hun en part for ting og dom har været gestendig, og et trolddomsrygte har hende i langsommelig tid påhængt, og Jens Madsen og Niels Lauridsen for retten med pålagte hænder har sigtet hende for en vitterlig troldkvinde, og nævningene ved deres ed har hende kirkenævn oversvoret, og hun intet derimod fremlægger sig ærligt og vel at have skikket og forholdt sig, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde.

(256)

** Laurids Christensen i Roum på sine egne og på Jens Ibsen og Jens Pedersen sst deres vegne havde stævnet Peder Byrialsen i Ålestrup for en dom, han 31/7 til landstinget har forhvervet, hvori han har fanget en kvittans magtesløs, som Maren Jensdatter salig Niels Byrialsens efterleverske i Randers dem på deres landgilde skal have kvitteret. derefter fremlagde Peder Byrialsen samme efterskrevne kvittans dateret Randers 14/10 1618, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme bondegods, Laurids Christensen og hans medbrødre påboer, som Peder Byrialsens brorbørn tilhører, og han er deres rette lovværge, og Maren Jensdatter har annammet landgilden deraf og sin kvittans derpå udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme kvittans så noksom, at den bør nogen magt at have.

(257)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet Christen Pedersen tjenende på Restrup for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, Mikkel Nielsen skomager i Tirstrup til Bjørnholms birketing har forhvervet over Christen Pedersen for hvis gæld, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis på samme gæld fremlægges, og Christen Pedersen benægter samme gæld, og varselsmændene ikke har navngivet, hvor de har givet ham varsel, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

** Niels Krabbe til Torstedlund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn og hjemmel, som de har afsagt og hjemlet til Sønderlyng herreds ting 1/6 sidst forleden anlangende syn på Velds mark til noget gammel grøn jord. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd ikke har angivet, hvor de gav varsel for samme syn, og synsmændene både har synet og vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(259)

** Søren Jensen i Veggerby havde stævnet Niels Christensen i Nibe, for han 29/5 sidst forleden til Nibe birketing har sigtet ham med flere personer for sår og skade, han havde ved hans øje. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Christensens sigtelse hentyder på 5 personer, som ham samme sår skulle have gjort, og vidnesbyrd ikke i det ringeste har vidnet, hvem der har givet ham samme sår, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse klage vidne og sandemandsed så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(262)

** Søren Jensen i Vranum havde stævnet Else Henriksdatter Søren Nielsen hustru sst for en skriftlig klage, hun 21/6 sidst forleden på Lysgård herreds ting har frembåret og lod læse, at han skulle have rykket hende i hendes hår og slået hende til jorden, hvilken hendes klage han benægter. så blev Søren Jensen og Søren Jensen for retten forligt, så Søren Jensen skal give Søren Nielsen og hans hustru 20 sletdaler

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Christoffer Pedersen i Pederstrup for et gammelt forbudsvidne, han for 10-12 år siden har forhvervet til Bjørnholms birketing angående hvis rishugst, der kan findes på Ovdrup mænds lodskifte enge, og dermed fratvinge Just Høgs tjenere deres rishugst på deres lodskifte enge. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(263)

28/8 1619.

** Ejler Gyldenstjerne til Bidstrup havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred manddød at sværge over Christen Smed i Bidstrup for Niels Christensen sst, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 5/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Christensen, som var noget drukken, var kommet i parlament med Maren Christensdatter, som han 3 uger tilforn havde slået, og da bad Christen Smed ham lade hans gamle hustru og ham selv i fred, da tog Niels Christensen et plovskær og slog Christen Smed i hans hoved, så han måtte værge sig og slog Niels Christensen i hans bryst med en kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Smed manddød over og til hans fred.

(264)

** Jens Ibsen i Davgård havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over Søren Jensen i Davgård for Søren Ibsen, Jep Sørensens søn sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 26/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jens Sørensen i Davgård og Søren Ibsen sst kom nogle ord imellem, og da tog Jens Sørensen en kølle og bad Søren Ibsen komme ud med ham, og i det samme tog Søren Jensen en bismer og slog Søren Ibsen i hans tinding, og da fik hans sit banesår. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen i Davgård manddød over og fra hans fred.

(265)

** Jørgen Friis til Favrskov havde stævnet Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg og Ejler Gyldenstjerne til Bidstrup for efterskrevne brev og segl dateret 23/3 1587, formeldende efterskrevne sandemænd i Sabro herred havde været på Sabro herreds ting og der stadfæstet deres ed anlangende markskel imellem Favrskov mark, som Rasmus Let iboede, og Vivild mark. derefter blev afsagt, så efterdi samme sandemands brev er markskel anlangende, som ikke på tinge for 8 mænd er vidnet, og der ikke er givet varsel til lodsejerne, da kunne dommerne ikke kende samme sandemands brev så noksom, at det bør nogen magt at have.

(267)

** Kirsten Nielses i Skærbæk havde stævnet Jørgen Christensen ridefoged på Kalø for en uendelig dom, ham til landstinget 14/8 sidst forleden på Lave Sørensen i Glesborg hans vegne har forhvervet efter en herredstingsdom og testamente, som hendes salig husbond Niels Pedersen 1619 i sit levende live har gjort. derefter blev afsagt, så efterdi Lave Sørensen til tinge en part af samme gæld har betalt og derved vedgår gælden, og fogden har tildømt ham samme gæld at betale, da vidste dommerne ikke imod samme testamente, vidner og dom at sige.

(269)

** Niels Mortensen borger i Randers havde stævnet mester Bonde Nielsen sst for en dom, han har forhvervet på Randers rådhus anlangende hans fars fuldmagt, og hans svoger hr Knud i Storring om en ligsten i sankt Mortens kirke, og samme dom tilholder Niels Mortensen at skal lade udhugge samme navn og bogstaver, som derpå tilforn har stået og at lægge den på samme sted igen. desligeste blev stævnet mester Bonde Nielsen og mester Niels Villadsen i Århus og hr Knud i Storring. da efter flere ord dem imellem var indgav de på begge sider samme deres sag og trætte om samme ligsten på efterskrevne mænd.

(270)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ulrik Sandberg til Kvelstrup for to uendelige domme, han 8/5 og 13/6 har forhvervet over Just Høgs tjenere sandemænd i Bjørnholms birk, for de har kvitsvoret Laurids Block i Tirstrup for vold for nogen elle, han havde på sin vogn. dernæst blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat over 6 uger, og ikke bemeldte vidnesbyrd er mødt, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være og ikke at komme sandemændene til forhindring.

(271)

** Anders Jensen i Glerup på sine egne og på Vogn Jensen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Jensen i Klotrup for nogle synsvidner, han til Rinds herreds ting har forhvervet på engskade på Glerup mark. dertil blev stævnet førnævnte Anders Jensen og hans søn Jens Andersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og Anders Jensen ikke er mødt, da fandt dommerne samme synsvidne delevidne og vurdering magtesløs at være.

(272)

** Anders Jensen Skriver forstander i Helliggejst kloster i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i stor Binderup for en dom, han til Gislum herreds ting 15/7 sidst forleden dømt har anlangende noget jord på Hole mark, som skal ligge til hospitalets bolig i Hole. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(273)

** Anders Jensen Skriver forstander i Helliggejst kloster i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Basse i Vannerup og Mourids Christensen i Hole for et vidne, de

10/7 sidst forleden til Gislum herreds ting forhvervet har belangende et stykke jord, som Anders Skriver formener ligger til hospitalets bolig i Hole. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har forklaret, på hvad åsteder samme jord, de har vidnet om, skal være beliggende, kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(274)

** Søren Bertelsen i Todbjerg havde stævnet Niels Olufsen i Skødstrup herredsfoged i øster Lisbjerg herred, for han 7/7 sidst forleden har tildømt ham at stande for 6 høringe efter samme dom efter et gammelt gældsbrev, Jens Pedersen i Elkær bar i rette, dateret 1600, som salig Oluf Lauridsen, som boede i Mejlby, skal have været Peder Frandsen i Ovstrup skyldig, som Jens Pedersen skal være til arv faldet efter Peder Frandsen, og ikke Søren Bertelsen var Oluf Lauridsens rette arving, som døde 1602. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Lauridsens brev på samme gæld fremlægges, som ikke med kvittans bevises at være betalt, og fogden derfor har tildømt Søren Bertelsen og hans medarvinger at betale, da vidste dommerne ikke imod samme brev og dom, så vidt det Søren Bertelsen vedkommer, at sige, ikke heller ham af den dele at kvitdømme.

(275)

** Jens Nielsen barnfødt i Aidt havde stævnet Poul Sørensen sst for et forligelsesbrev og kontrakt, han til Vejerslev birketing 7/7 har ladet læse og påskrive, indeholdende at Jens Nielsen skulle have givet Poul Sørensen på sin søn Søren Poulsens vegne kvit og kæreløs for hvis sår og skade, Søren Poulsen gjorde ham, hvilket brev han nu i dag for retten underskrev. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen har underskrevet samme brev, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(276)

** Palle Fasti til Mindstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nim herreds ting 9/6 sidst forleden vidnet har, at de 25/5 var i Hornborg fælles skov og der seet Hans Pedersen hans søn Christen Hansen og Mikkel Poulsen i Korning skulle have kørt fra stub med en grøn eg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Hans Pallesen og hans medfølgere at have hugget samme træ eller taget dem ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så lovlig og noksom, at de bør nogen magt at have.

(278)

** Mikkel Andersen i Skåde med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Sørensen i Ingerslev og Jens Andersen i Edslev for et gammelt gældsbrev, som de skulle have af Mikkel Andersen på en sum penge, han var dem pligtig for 20 år siden, hvilket brev han formener er falsk. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme brev og dele magtesløs.

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs til Vedø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Olufsen i Tirstrup birkeskriver til Bjørnholm birketing for et delevidne, han for nogen tid siden til samme ting har forhvervet over Christen Pedersen Harbou i Århus for 12 skilling brevpenge. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Jørgen Olufsen en rum tid siden samme delebrev at have kasseret, da bør samme delebrev ingen magt at have.

(280)

** Tomas Pedersen i Hornum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Onsild herreds ting 3/7 har vidnet anlangende trætte, Tomas Pedersen skulle have været i med Jens Madsen tjenende hr Keld i Hornum. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet at have seet Tomas Pedersen i hr Kelds gård have gjort nogen håndgerning på Jens Madsen, og ikke hans klage med tingsvidne eller syn bekræftes, da fandt dommerne samme vidne klage og nævningsed ingen magt at have.

(282)

11/9 1619.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup havde hidkaldt sandemænd af Hjelmslev herred om Jens Jensens bane, barnfødt i Virring som døde i Stilling sø, sandemænd at udlægge, hvad ham var til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting 23/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de fandt hans nøgne lig i søen og hans klæder lå lagt sammen ved siden på Stilling sø og lå hans skjorte ved siden af, som han ville have taget bad. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Jensen af våde og vanlykke i Stilling sø at være druknet.

** sandemændene af Sønderlyng herred gav tilkende at være hidkaldt om manddød at sværge over Jens Sørensen i Nørbæk for Peder Tuesen Kock sst, han skal have ihjelslået, og eftermålsmanden ikke er fremkommet, hvorfor de dog tilbød deres ed at gøre efter KM forordning. da er tilstede Søren Sørensen i Løvskal på hans bror Jens Sørensens vegne, som tjente hr Jesper Pedersen i Nørbæk og fremlagde et brev, hvormed Peder Tuesen Kock kendes at være forligt med Jens Sørensen om det knivslag, han gjorde ham, så han skal give Jens Kock 4 sletdaler og betale badskærløn, og da skal han ikke gøre nogen klage på ham, hvilket brev hans sønner Knud Pedersen i Hviding og Tue Pedersen var bestendig. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 27/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jens Sørensen i trætte med en anden karl i nødværge desværre i stedet ramte Peder Kock. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Sørensen manddød over og til hans fred.

(284)

** Christian Holck til Bustrup befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred om hærværk at sværge over Maren Andersdatter og Karen Andersdatter i Funder, for de havde taget deres fars 3 øg ud af Rasmus Rasmussen sst hans hus, som han havde indtaget i hans eng. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hids herreds ting 10/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de så Anders Sørensens to døtre i Funder Maren Andersdatter og Karen Andersdatter komme af Rasmus Rasks gård med tre øg, og Rasmus Rask hans hustru Maren Andersdatter og hans søn Rasmus Rask vidnede. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Maren Andersdatter og Karen Andersdatter hærværk over.

(285)

** Verner Parsberg til Lynderupgård havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred Anne Ulfs bane at udlægge, som skal være ihjelstukket i Lynderupgårds tårn. sagen blev opsat 14 dage.

(286)

25/9 1619.

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred for Anne Ulfs bane at udlægge, som var ihjelstukket i Lynderupgårds tårn og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 6/9 sidst forleden, hvor Karen Ulfs havde vidnet, at den nat hendes mor om morgenen blev ihjelstukket i Lynderupgårds tårn, da sagde hun til hende, at hun havde gemt en kniv i hendes snørliv, som de ikke kunne finde, da de overledte hende, og sagde til hende, vil du først slå mig ihjel og siden dig selv, da svarede Karen Ulfs nej. så var Karen Ulfs tilstede og svor, at hun aldeles intet med hendes mors død havde at gøre. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anne Ulfs sig selv at have ihjelslået og derfor svor hende hendes egen bane på.

(287)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne kirkenævninge af Ejstrup sogn for de 10/8 sidst forleden har svoret Helvig Mortensdatter, Jep Mortensens hustru i Ejstrup, kirkenævn over for trolddomssag, for hun har været med at forgøre Peder Pedersen i Ejstrup. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Vrads Herreds ting 12/3 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at da Peder Pedersen gennede Christen Mouridsens ko i Ejstrup af hans eng, da lovede Christen Mouridsens kvinde Kirsten Bertelsdatter ham, at han skulle få en ufærd derfor, og Helvig Mortensdatter havde forgjort Peder Pedersen og var skyld i hans sygdom og vanførsel. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, misdæderes ord ikke står til troende, og Maren Mørs og Kirsten Bertelsdatter, som har gjort samme bekendelse, for deres misgerninger har stået deres ret, og ikke Peder Pedersens sigtelse og bemeldte vidner med nøjagtigt kundskab bestyrkes, at Helvig Mortensdatter har lovet Peder Pedersen noget ondt, som ham er vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse, så vidt den Helvig Mortensdatter anlanger, ej heller sigtelse vidne og nævningsed så nøjagtig, at de må komme Helvig Mortensdatter på liv eller ære til hinder eller skade, førend anderledes bevises kan.

(291)

** Christen Pedersen i vester Bølle med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 9/8 sidst forleden vidnet har, at hr Laurids Pedersen sst hans bier skulle være fløjet til Christen Pedersens kålgård til en gammel kube og en gammel kage, og hr Laurids Pedersens hustru Johanne Nielsdatter var fulgt med og havde bedt Christen Pedersen om at tage hendes bier, og da havde han svaret, at dersom hun og hendes pige ikke pakkede dem derfra, da skulle djævlen følge dem derfra. da efter flere ord dem imellem var blev de på begge sider så forenet, at Christen Pedersen lovede at lade følge hr Laurids en bistok til at nyde og beholde.

(293)

** Ellen Lauridsdatter Buck hr Peder Hansens hustru i Sønderup havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de til Hornum herreds ting 16/11 1618 og 12/7 sidst forleden vidnet har anlangende trolddoms bedrift, hvorfor nævninge har Bodil Jensdatter Degn i Sønderup kirkenævn

oversvoret. Kirsten Nielsdatter i Sønderup vidnede, at Bodil Jensdatter havde lovet hendes husbond Niels Christensen ufærd, og siden fik han ondt i sit ben, og andre vidnede, at for 3 år siden lovede hun hr Peder og hans hustru, at de ikke skulle kunne holde folk, og det har de ikke siden kunnet og ikke dem selv eller deres kvæg er sket lykke eller held. derefter blev afsagt, da efterdi ikke for nævningene var bevist, at Bodil Jensdatter skulle have lovet hr Peder eller hans hustru nogen ufærd på deres liv eller helbred, som dem derefter skal være hændt, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og nævningsed så noksom, at de bør at komme Bodil Jensdatter på hendes liv til nogen forhindring.

(295)

** Niels Rasmussen Vinter i Revshale havde stævnet hans bror Jens Pedersen i Sinding og hans stedfar Obbe Hansen i øster Bording for et skøde, som de til Hids herreds ting 17/11 sidst forgangen år har givet hr Anders Jensen præst i Lemming sogn Jens Pedersen på sine egne vegne og Obbe Hansen på sin datter Kirsten Obbesdatters vegne, som han er værge for, og solgt ham den lod og part, som de arveligt var tilfaldet efter deres mor salig Kirsten Eriksdatter, som døde i Bording, i den bolig og bondeeje som kaldes Elbæk. så mødte Jens Andersen på sin far hr Anders Jensens vegne og fremlagde samme skøde. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen først har solgt Niels Rasmussen sin lod og part i samme ejendom, som han har forpligtet at give ham skøde på, som han ikke har efterkommet, hvorfor han er blevet delt, da kunne dommerne ikke kende det skøde, han siden imod sin første forpligt har gjort, nøjagtigt, sammeledes efterdi Obbe Hansen har solgt sin datters mødrene ejendom, og loven formelder, værge ikke at må afhænde børnegods, fandt dommerne den hans skøde ikke lovligt men magtesløs at være.

(297)

** Albret Skeel til Fussingø havde stævnet Christen Sørensen i Drammelstrup for en dom, han 27/2 til Bjørnholms birketing dømt har anlangende noget rishugst, hvor han har fradømt Christen Jensen foged på Katholm klage og vidner, han på sin husbonds vegne ville forhverve over Hans Sørensen i Ebdrup for ulovlig skovhugst. så mødte Christen Sørensen og afstod samme dom, så den skal være som udømt og ingen til hinder eller skade at komme.

** Albret Skeel til Fussingø havde stævnet Christen Sørensen i Drammelstrup for en dom, han 14/8 til Bjørnholms birketing dømt har anlangende et skudsmål, som på Albret Skeels vegne til samme ting er gjort, at han i KM tjeneste var udenlands. derefter blev afsagt, så efterdi fogden ikke har anseet Albret Skeels skudsmål, at han har udenlands, men har udstedt vidner, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end sætfogden Christen Sørensen har sig forseet og bør derfor at give Albret Skeel, hvis billig kost og tæring han derpå han anvendt.

(299)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget 28/8 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 13/4 sidst forleden vidnet har anlangende udvisning af bygningstømmer. nu mødte Albret Skeel og gav tilkende, at efterdi samme vidner og beskyldning uden lovligt varsel var forhvervet, så ville han afstå dem og den dom, derefter var dømt, så den skal være som udømt.

** Albret Skeel til Fussingø KM befalingsmand på Riberhus med en opsættelse af landstinget 28/8

sidst forleden havde stævnet Christen Sørensen i Drammelstrup for en dom, han til Bjørnholm birketing 3/4 har dømt og tildømt Ebdrup bymænd rishugst i Albret Skeels endels skov, til hvilken dom han ikke er stævnet. nu mødte Daniel Block og afstod samme dom, så den skal være som udømt og ingen til hinder eller skade at komme.

(300)

** Albret Skeel til Fussingø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 27/2 sidst forgangen til Bjørnholm birketing vidnet har anlangende nogen rishugst, Ebdrup bymænd skulle have i Albret Skeels endels skove i Bjørnholms skove, som han formener er imod gammel hævd og adkomst, og fremlagde efterskrevne lodsejeres skiftebrev dateret 30/4 1600. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Ebdrup bymænd i langsommelig tid har haft deres fri rishugst på samme åsteder ulast og ukæret, og derimod fremlægges lodsejeres skiftebrev, som ikke formelder dem nogen rishugst at skal være berettiget, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt og sanddru, at det bør nogen magt at have, og efterdi Hans Sørensen og hans medbrødres vedkendelse henstrækker sig imod samme skiftebrev, da bør den ingen magt at have.

(305)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Sørensen Block i Arden for en dom, han til Hindsted herreds ting 22/7 sidst forleden har dømt imellem Eske Brocks fuldmægtig og Anders Lauridsen i Volstrup om KM og Snæbum kirkes tiende. derefter blev afsagt, så efterdi for Jens Block har været i rette lagt en 6 ugers opsættelse i samme sag, og han dog ikke deri endeligt har kendt, da kunne dommerne ikke andet kende, end bemeldte Jens Block har forseet sig deri og bør derfor igen at give Eske Brock hvis billig kost og tæring, han på samme dom har anvendt.

** Anders Sørensen i Funder havde stævnet Rasmus Rasmussen sst for et klagevidne, han til Hids herreds ting over to Anders Sørensens døtre Maren Andersdatter og Karen Andersdatter har klaget anlangende nogen øg, de skulle have udtaget af hans hus, som han havde indtaget af hans eng, hvilken klage er gjort på to umyndige børn, og han benægter, de ikke har udtaget nogen øg. sammeledes havde han stævnet Maren Lauridsdatter førnævnte Rasmus Rasmussens hustru og hans søn Rasmus Rasmussen. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Rasmussens hustru og søn som for retten har vidnet er vildige, og en af varselsmændene var delt, da der blev givet varsel, da kunne dommerne ikke kende bemeldte klage vidner og sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(308)

** Erik Iversen indvåner i Sæby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ellen Hansdatter og Anne Rasmusdatter for et vidne, de til Grenå byting har vidnet 21/11 1615, at Erik Iversen var deres barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Rasmusdatter og Ellen Hansdatter har vidnet, at Erik Iversen er deres barnefar, men ikke har sigtet ham efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(309)

** Jep Jensen i Randers havde stævnet Søren Jensen Lang borger sst, for han 13/9 sidst forleden til

Randers byting har ladet ham fordele for gæld efter Mourids Christensens regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Jensen er delt for 1 mark mere, end der er indskrevet i Mourids Christensens regnskabsbog, da fandt dommerne Jep Jensen af den dele kvit at være, og sagen til byting ved dom at ordeles.

(310)

** Niels Lauridsen indvåner i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Jensen Bang borger i Randers for en skriftlig klage, han 9/8 sidst forleden til Randers byting har ladet i rette lægge, anlangende to ruder i et vindue i hans lille stue skulle have sønderslået. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen Bang ikke til tinge ved ed har klaget og ikke med vidnesbyrd bekræftes, Niels Lauridsen samme gerning at have gjort, og der ikke fremlægges noget syn, da kunne dommerne ikke kende samme klage tingsvidne og sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Niels Lauridsen til forhindring.

(312)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Rasmus Nielsen i Borup, for han til Tvilum birketing for nogen tid siden er vold oversvoret, for han har ufømet hans tjener Jens Christensen foged på Tvilum. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Nielsen for rum tid siden er vold oversvoret, som findes 40 marks sag at være, og han ikke inden 6 ugers dag efter sidste henfindelse i samme sag har stævnet samme sandemandsed rykket bødet eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen deri at følge, og Rasmus Nielsen at fare som andre fredløse mænd.

(313)

** Niels Jensen byens kæmner i Hobro med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Christensen borger sst for en dom, han til Hobro byting 9/8 dømt har imellem Niels Jensen og Christen Bystrup sst anlangende byens fald i 5 svin, som fandtes efter salig Peder Støvlemager, der døde i Hobro, som Christen Bystrup har optaget uden Niels Jensens minde. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til Hobro byting igen at komme.

(314)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet efterskrevne, for de til Rinds herreds ting 7/6 sidst forleden har vidnet med Peder Lauridsen i Dollerup anlangende, at hans hustru salig Anne Jensdatter skulle være draget fra Peder Lauridsen og til hendes salig far Jens Madsen i Gørup. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke bemelder på enkende år dag eller tid, sligt skulle være sket, og nogle vidnesbyrd har lagt deres vidner i tvivl, da kumme dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(315)

** Peder Lauridsen i Dollerup havde stævnet Christen Pedersen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for en dom, han til samme herredsting har dømt og tilfundet ham at give Kirsten Miltersdatter Vogn Jensen og Gertrud Jensdatter kost og tæring for en klage, han har forhvervet

anlangende noget gods, hans hustru skulle have ført til dem imod hans vilje. så mødte Henrik Pedersen og afstod samme dom og begge deler, hvorefter dommerne fandt samme dom og deler ikke at komme Peder Lauridsen til hinder eller skade.

(316)

** Niels Andersen i Mammen med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sst for et vidne, de 10/6 til Middelsom herreds ting vidnet har anlangende skænderi imellem ham og Mads Pedersen i Mammen, for han havde skrevet Niels Andersens svin på toldestokken, da skulle Niels Andersen have sagt, du skrev mig som en skælm. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte ord ikke for ring og dom er faldet og da straks derefter tingsvidne taget, og Niels Andersen ikke er dem bestendig, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne og dom så noksom eller nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(317)

** Peder Nielsen i Skygge havde stævnet Niels Madsen sst, for han har ladet ham fordele for et videbrev at besegle. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen har tilbudt samme videbrev at besegle, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(318)

** Jens Thielsen borger i Horsens havde stævnet Morten Lauridsen borger sst for en skriftlig klage, han 31/8 sidst forleden til Horsens byting på hans hustru Sidsel Andersdatters vegne har gjort, som bemelder at Sidsel Andersdatter skulle have stukket hans hustru Sofie Terkildsdatter 3 sting bag i hendes ryg, hvilket hun benægter, og da det ikke er bevist, mener Jens Thielsen det ikke bør at komme hans hustru Sidsel Andersdatter til hinder eller skade. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten venligt fordraget, så Morten Lauridsen afstod samme klage syn og vidne.

(319)

** Niels Jensen i Ørridslev havde stævnet Jens Sørensen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over Anders Buur i Ørskov og hans medbrødre vidnesmænd for et vidne, de har vidnet med førnævnte Niels Jensen om det yderste stolestade i karleskamlen i Ørridslev kirke i den stol Niels Jensen og Jens Sørensen begge i står, og efterskrevne som mindes op til 60 år vidnede at det yderste stolestade i den stol Niels Jensen og Jens Sørensen nu i står, har ligget og ligger til den gård, som Niels Jensen nu iboer og salig Peder Jørgensen, som boede i samme gård, stod yderst i samme stolestade den stund han levede. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om stolestader, og det tilhører herredsprovsten med sognepræsten og ni bedste sognemænd sådanne stolestader at udvise, da fandt dommerne den sag til dem at komme.

(320)

** fru Anne Krabbe til Baggesvogn havde stævnet Peder Block i Gerholm og hans tre sønner Sendts Block Niels Block og Jacob Block sst deres sandhed at vidne, som de af landsdommerne var tildømt at vidne om hvem, der havde nedkastet det lukkelse for Hareskov dam. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Block og hans sønner ikke har efterkommet landstingsdommen, og de derfor et stævnet til deres værneting, da fandt dommerne Peder Block og hans sønner hver til deres 3 marks

fald, som Peder Block straks betalte, så de derfor bør kvit at være, og tilfandt dem endnu til deres værneting at vidne, hvis dem i samme sag vitterligt er.

(321)

** Jørgen Skeel til Sostrup tilbød og oplagde de 185 daler, om nogen på Erik Rantzaus dem ville annamme og ham derfor kvittere, men ingen fremkom.

** fru Kirsten Juul til Kærsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for en vedkendelse, de 12/7 sidst forleden til Lysgård herreds ting med Jens Pedersen i Skræ gjort har og dermed forspildt hendes sag imod Jens Pedersen for 3 grønne ege, han om nattetide har afsavet og bortrøvet i hendes skov, som man havde ransaget for i hans og hans søster Maren Pedersdatters gård i Skræ. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd udtrykkeligt har hjemlet dem at have seet samme tre ege at være afsavet og så fulgt vognslaget til Jens Pedersens gård og der fundet samme træer og straks taget taksmærke på samme træer, og ingen vidner derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme syn klage eller bogsed at sige eller magtesløs dømme.

(326)

** Peder Felbereder borger i Horsens havde stævnet Jens Jensen i Grumstrup for sår og skade, han var med at gøre ham udenfor Horsens, hvorfor han er vold oversvoret, og han ikke har rettet eller sat for sig inden 6 ugers dag. derefter blev afsagt, så efterdi der er forhvervet to uendelige domme i sagen over Jens Jensen, der nu som tilforn ikke er mødt men sig for rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end recessen at følge, og Jens Jensen at fare som andre fredløse mænd.

(327)

9/10 1619.

** Jep Hansen i Ullerup havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over Erik Ibsen i Glud for hans bror Laurids Hansen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 25/9 sidst forleden, hvor efterskrevne, der iblandt Karen Lauridsdatter Laurids Hansens hustru, vidnede, at da de var i marken at hente boghvede, da kom Jens Sørensens sønner og piger i Glud som var Erik Ibsen Knud Ibsen og Inger Ibsdatter sst og overfaldt Laurids Hansen bagfra, og mens pigerne holdt ham, slog Erik Ibsen ham åbne sår i hans hoved, som var benhugne, og de slog ham til hans død. derefter blev fremlagt hr Søren Andersen i Glud hans attest, at da han meddelte Laurids Hansen alterets sakramente, klagede han på Jep Sørensens sønner. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Erik Ibsen manddød over og fra hans fred.

(330)

** Niels Pedersen i Gødvad havde hidkaldt sandemænd af Hids herred hærværk at sværge over Søren Christensen sst for nogen stager, han skal have nedbrudt for hans abildhave og borttaget hans frugt og fremlagde et tingsvidne af samme herreds ting 10/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde set Søren Christensen Christen Sørensens Skomagers søn i Gødvad kom ind til dem med æbler og blommer, og Christen Sørensens hustru Inger Jensdatter lovede Niels Pedersen 5

stød til hans skov, for han ikke skulle klage på hendes søn. Søren Pedersen i Gødvad Christen Vindings søn som er 14 år gammel vidnede. dernæst gjorde sandemændene deres ed, at efterdi intet bevis for er fremlagt, at Søren Christensen skulle have været i Niels Pedersens abildhave og gjort ham nogen skade på hans frugt eller lukkelse, da svor de Søren Christensen kvit for samme hærværk.

(331)

** Niels Jensen i Hjorthede havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred manddød at sværge over Christen Andersen i Hviding for Jens Andersen sst, han ihjelslog. sagen blev opsat 14 dage.

(332)

** Niels Nielsen i Hjorthede med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred manddød at sværge over Christen Andersen i Hviding for Jens Andersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting 21/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Christen Andersen kom kørende til det dynd, som var tilskiftet hans far Anders Lauridsen og som var blandet med hans møddings mog, og da holdt Jens Andersens vogn deri og var læsset med mog, da kom Christen Andersen i slagsmål med Jens Jensen, som kørte samme vogn, og da kom Jens Andersen gående med en skovl og slog Christen Andersen, som tog en gren og slog igen. dernæst gjorde sandemændene deres ed, og efterdi ikke er bevist med syn eller vidner, Christen Andersen at være gjort sår eller skade med od eller æg, så han derfor kunne være nødt til at værge sit liv, men for sagen er bortrømt, da svor de ham manddød over og fra hans fred.

(333)

** Kirsten Mogensdatter salig Poul Nielsens efterleverske i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Jensen borger i Randers for en uendelig dom, han til landstinget ved sin fuldmægtig Niels Lavesen sst har forhvervet på den dele, hun over ham til Randers byting har forhvervet på nogen gæld, Anne Pedersdatter var skyldig efter hendes salig husbonds regnskabsbog, hvilken dele Søren Jensen mener uret at være og havde stævnet Kirsten Mogensdatter og hendes søn Mads Poulsen og Anne Poulsdatter Hans Bendtsen Niels Bendtsen Anne Bendtsdatter og Maren Bendtsdatter. derefter blev fremlagt Hans Lavesen, barnfødt i Borup, hans brev hvori han tilbyder at ville betale hans stedmor Kirsten Mogensdatter de 2 mark for 3 stob øl, hvorpå blev fremlagt Poul Nielsens regnskabsbog, hvori er indført 18/11 1612 blev hr Lave Jensens efterleverske Anne Pedersdatter i Randers mig skyldig 2 mark 3 skilling for 3 stob øl hendes stedsøn Hans Lavesen har bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Nielsens regnskabsbog i rette lægges, hvori Anne Pedersdatter findes indtegnet for 2 mark, hun er ham skyldig for 3 stob mjød hendes stedsøn Hans Lavesen skal have bekommet, så Søren Jensen for sin hustrus gæld er blevet delt, da vidste dommerne ikke imod samme regnskabsbog at sige eller Søren Jensen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(337)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 31/8 de med Christen Jensen i Svoldrup vidnet har, anlangende at de i Farsø havde hørt Stygge Høgs tjener Jep Lauridsen i Støttrup havde lovet

Christen Jensen 20 daler på hans søn Mads Ibsens vegne, hvilket han benægter. dernæst blev afsagt, så efterdi ikke med brev bevises, at Jep Lauridsen har lovet samme penge at betale, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør at komme Jep Lauridsen til nogen forhindring.

(339)

** fru Else Bille til --- gård havde stævnet Mogens Jensen skriver på Skivehus og Christen Rasmussen ridefoged på Silkeborg for en uendelig dom, de til landstinget 4/8 sidst forleden har forhvervet over en dele, som hendes tjener har forhvervet til Vrads herreds ting 10/10 1618 over Elsborg sognemænd, for de ikke vil fremlægge et retfærdigt lægdsbrev på Elsborg sognetiende. derefter blev afsagt, så efterdi af samme delebrev forfares, at to af de 8 mænd tinghørere var delte, som har vidnet samme delebrev, da kunne dommerne ikke kende samme delevidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(340)

** Anders Christensen i Alling mølle havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred for en dele og beskyldning for 33 skæpper mel, han skulle være afgangne Søren Skriver skyldig fordum slotsskriver på Silkeborg. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Christensen rester med 33 skæpper mel af samme mølle for 1610, og derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Anders Christensen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(341)

** Niels Pedersen i Tørring havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gerlev herreds ting 21/6 sidst forleden med Søren Sørensen foged på Demstrup vidnet har angående en vaks so, som Niels Pedersen har ladet oplyse til tinge, som skulle have fået grise i hans værge. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Sørensen har haft lang respit samme dom at igenkalde, men det ikke har gjort men undholder sig for rettergang, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme vidne burde magtesløs at være og ikke komme Niels Pedersen på hans ære eller lempe til hinder eller skade i nogen måde.

(342)

** Jens Nielsen i Gravballe havde stævnet hans bror Jens Nielsen i Borup for to forpligter, han skal have gjort til deres far og mor og Jens Nielsen i Gravballe, at han skulle hjælpe ham til en gård, og efterdi deres far havde undt Jens Nielsen i Borup den halve gård, han iboer, da har Jens Nielsen i Gravballe forpligtet sig ikke at stede den anden halve part, hvilken forpligt han ikke har holdt og dermed aftvunget Jens Nielsen i Gravballe hans retfærdige arv og fædrene halve gård. så mødte Jens Nielsen i Borup og skød sig til sit værneting, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til hans værneting er ordelt, så fandt dommerne den der at komme.

(343)

6/11 1619.

** Laurids Jensen og Christen Christensen i Skals på deres egne og deres efterskrevne medbrødres

vegne havde stævnet Knud Christensen i Tostrup Jens Knudsen og Christen Lauridsen sst for et vidne, de til Rinds herreds ting 9/8 sidst forleden vidnet har anlangende Jep Sørensen og Christen Lauridsen i Tostrup deres hø skulle af Guds vejrlig være ført på Skals enge imellem deres hø. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid, som sådant skulle være sket, de har vidnet om, men selv lagt deres vidner i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, og efterdi deres bymænd efter samme vidne er blevet delt, fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(344)

** Jens Smed i Ølsted havde stævnet Niels Sørensen i Ølsted og hans medbrødre for en klage, de til Hatting herreds ting 2/8 sidst forleden har gjort men ikke bevist anlangende nogen ord, han skulle have sagt angående deres vider. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten med sammenlagte hænder venligt og vel forligt, så alle hvis vidner breve og deler som dem imellem ganget er skal være aldeles kasserede.

(345)

** Christian Holck til Bustrup KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet hr Jacob Pedersen sognepræst til Røgen og Sporup sogne for en supplikat, Niels Gødesen i Farre for nogen tid siden har overleveret ham, og han til Gern herreds ting har bekendt at have ladet digte og skrive, som formenes hr Jacob Pedersen for Niels Gødesen har skrevet og sammenføjet. derefter blev fremlagt Niels Gødesens efterskrevne supplikat til lensmanden angående hans trætte med Søren Jensen i Mølhave, hvorefter blev afsagt, så efterdi hr Jacob Pedersen har været indkaldt for herredsprovsten, som har indfundet ham for verdslig ret, og da han ikke til sit værneting har bekendt sin sandhed, da fandt dommerne ham der at komme at vidne under hans faldsmål.

(347)

20/11 1619.

** Peder Nielsen i Fovlum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 10/10 sidst forleden vidnet har på Peder Nielsens hustru Else Sørensdatter, at hun skulle have været i Jens Sørensens fåresti sst og ledt efter et lam, hvilket hun benægter, og vidnerne ikke var uvildige, idet Anne Jensdatter var Jens Sørensens datter og Anne Svenningsdatter tjente ham. dernæst blev Peder Nielsen og Jens Sørensen for retten forligt, og Jens Sørensen afstod samme vidne og syn, så de skal være som uvidnet og uudgivet og ingen til hinder eller skade at komme.

(348)

** Laurids Jensen i Søndergård i Sønderup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 12/7 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har, at på skærtorsdag sidst var et år, da havde de hørt i Sønderup kirke og på kirkegården, at hans hustru Maren Olufsdatter nogle gange havde sagt og bedt Gud om, at hr Peder Hansen i Sønderup blev så vild og gal inden påskeaft　en, at de måtte binde ham både med bolt og jern, hvilket hun benægter. dertil blev stævnet hr Peder Hansen og hans hustru Else Lauridsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke er mødt til gensvar men nu som tilforn undholder dem for rettergang, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme Maren Olufsdatter på hendes gode ære, rygte og navn til hinder eller skade.

(350)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Hans Torbensen foged på Trudsholm for to uendelige domme, han til landstinget 6/11 sidst forleden har forhvervet over et klagevidne, Christen Tuesen i Skellerup til Onsild herreds ting på Christen Jørgensen i Skrødstrup og hans hustru Maren Madsdatter forhvervet har, at de skulle have høstet noget havre på Krogsager. derefter blev afsagt, så efterdi to vidner, som Hans Torbensen har fremlagt, ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før de to vidner stævnes og kaldes.

(351)

** Kirsten Jensdatter borgerske i Randers på hendes søn Anders Christensen Bays vegne havde stævnet Else Pedersdatter, Christen Rosens hustru, og Birgitte Nielsdatter sst for et vidne, de 25/10 sidst forleden til Randers byting har vidnet, at Anders Bay i hans hus skulle have gjort skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidner og synsmænd ikke er stævnet og kaldet, vidste dommerne ikke på samme vidne klage og sandemandsed at dømme, før de lovligt stævnes.

(353)

** Christen Jensen i Skedshale havde stævnet Mourids Jensen i Skove, for han i en dom til Rinds herreds ting 20/8 har ladet indføre en misdæder Karen Nielsdatter Ulbjerg bekendelse, at Christen Jensen og hans søn var årsag til den ulykke, som tildrog sig på fjorden med mestermanden, at han med Lynderupgårds folk så nær var omkommet på det skib, hvilket hun af et djævlens løgnagtigt indskud har løjet ham på, og ikke han har eller har haft nogen søn. derefter blev afsagt, så efterdi to uendelige domme i samme sag er forhvervet, men ingen er mødt og nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme misdæders bekendelse så vidt den Christen Jensen anlanger magtesløs at være.

(354)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn og hjemmelsvidne, de til Sønderhald herreds ting 15/2 sidst forleden vidnet og afhjemlet har angående en grøn bøg, som var hugget og bortført. så mødte Hans Gremersen og på hans husbonds vegne afstod samme vidne, hvorfor det ingen magt bør at have.

(355)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderhald herreds ting 5/7 vidnet har, at de skulle have seet hendes forrige tjener Jens Pedersen Harbou ved Sønderhald herreds ting 22/3 sidst forleden, hvilket skulle være vidnet Hans Gremersen foged på Ryomgård til befrielse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og ikke Hans Gremersen samme vidne ville i rette lægge, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(356)

** fru Ellen Rostrup salig Tyge Sandbergs hendes visse bud Christen Pedersen Harbou borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne, som var tinghørere til Sønderhald herreds ting og Rasmus Jensen i Søby, som sad i dommersted 15/2 og 22/2 sidst forgangen angående vidner om skovtrætte, som Hans Gremersen foged på Ryomgård har påført hende. så mødte Hans Gremersen og afstod samme vidner, hvorfor dommerne fandt samme to vidner ingen magt at have.

(357)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Else Keldsdatter for et forsværgelses tingsvidne, at hun har forsvoret arv og gæld efter hendes salig husbond Christen Fisker, som døde i Nibe og dermed ville forspilde hans tjeners retfærdige gæld. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Nibe birketing 25/7 1612, hvor efterskrevne vidnede, at på onsdag var 8 dage, da Christen ----Fisker blev begravet, kastede hans hustru Else Keldsdatter nøglen på graven og forsvor, at hun hverken ville arve eller gælde efter ham. derefter blev afsagt, så efterdi Else Keldsdatter ikke har forrykket noget af boet, siden hun det forsvor, men det straks derefter af dannemænd at være vurderet og hende tilladt huset at besidde, da vidste dommerne ikke imod samme vedersigelse vurdering og hjemmel at sige eller magtesløs dømme.

(358)

** Jens Tomasen i Vosnæs havde stævnet efterskrevne for et vidne de 13/9 1618 vidnet har, at de i hvedesæden ved middagstid mellem nogen buske havde seet Jens Tomasen ligge imellem Anne Pedersdatters ben og krøbet på hende, som er Anders Sørensen Brands hustru i Vosnæs, og sagde til dem, derfor skal i få skam. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke vidnet om nogen vis dag, når de sligt skulle have seet, og en part vidnet om rygte og tidende, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(359)

** Jens Tomasen i Vosnæs havde stævnet Jens Mikkelsen i Mårup for en bekendelse, han efter en misdæders mund Karen Andersdatter Føvtings, som for sin trolddom er blevet hedenrettet, som blandt andet har bekendt, at Jens Tomasen skulle have været hos hende og ville give hende 2 mark, for hun skulle tage livet af hans hustru Mette Esbensdatter og Anders Brand, så ville han have hans hustru til ægte. dernæst blev afsagt, så efterdi misdæderes ord ikke står til troende, og efterdi Karen Andersdatter, som samme bekendelse har gjort, har for sine misgerninger og trolddom stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse eller den dom så noksom, at de bør at komme Jens Tomasen til hinder eller skade.

(360)

** Søren Bang borger i Randers havde stævnet Christen Pedersen Harbou fru Ellen Rostrups tjener for en uendelig dom, han har forhvervet på en dele over ham for gæld efter hans brevs lydelse, han har været Poul Andersen i Hebelstrup skyldig, som han siden har givet ham. dertil blev stævnet Poul Andersen foged på Hammelmose. dernæst blev fremlagt samme brev, hvori Christen Pedersen ridefoged til Åstrup len kendes at være Poul Andersen foged på Hammelmose 10 sletdaler skyldig, dateret 29/4 1610. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen ikke kan bevise samme gæld at have betalt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(362)

** Niels Jensen i Hejlskov på sine egne og sin far Jens Ibsen sst hans vegne havde stævnet efterskrevne, som 15/4 sidst forleden til Sønderhald herreds ting var tinghørere, for et vidne de samme dag har vidnet, at de havde hørt, at Jens Ibsen og hans far skulle have hjemlet, at de havde givet Jens Pedersen Harbou mundtligt varsel ved tinget, hvilket de benægter. dertil blev stævnet Envold Kruse til Hjermeslevgård og fru Else Rostrup. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen på sin og sin fars vegne ved ed og oprakte fingre benægter, at de ikke samme varsel at have afhjemlet, og en af de 8 mænd tinghørere har været delt, da han og hans medbrødre vidnede om samme varsel, da kunne dommerne ikke kende samme varsel og vidne så nøjagtigt, at de bør nogen magt at have.

(365)

** Just Høg til Kyøholm havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting 9/9 sidst forleden imellem Just Høg og Aksel Rosenkrantz har dømt og fradømt Just Høg hans 3.ting til Jens Andersen i Borup, for han ikke har villet gøre arbejde til Kyøholm af det hus, han iboer, liggende til Boelsmarken i Borup. derefter blev afsagt, så efterdi af Aksel Rosenkrantzes bog forfares samme hus på Boelsmarks ejendom er bygget, som Jens Andersen har sted, men hans tilskiftede lod ikke formelder ham samme hus at være berettiget, men Just Høgs lod indeholder ham samme ejendom at være tilfaldet, og herredsfogden dog har efter sådanne dokumenter ikke om samme hus endeligt har adskilt, da fandt dommerne disse hans domme at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(367)

** Christen Nielsen borgersøn i Randers havde stævnet sandemænd i Randers, for de 25/10 sidst forleden til Randers byting har ham vold oversvoret, for han med et værge skulle have hugget Henrik Malersvend i hans hoved, hvilket han benægter. dernæst blev fremlagt et synsvidne af samme ting 4/10 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på Henrik Malersvend, som havde en skramme over hams venstre øje, som han beskyldte Christen, Niels Bodelsens søn i Randers, for at han havde hugget ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme sandemandsed og synsmænds ed ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke derpå at dømme, før de stævnes.

(368)

** Knud Christensen i Lysgård havde stævnet efterskrevne for en bekendelse, de efter en misdæders mund ved navn Anders Sørensen Munk forhvervet har, som for hans trolddoms bedrift er brændt, og i samme bekendelse skal han have påklaget Anne Christenskone i Lysgård, at hun kunne trolddom, endog hun for langsommelig tid siden er ved døden afgået. derefter blev afsagt, så efterdi intet udedisk menneske står til troende, og efterdi Anders Sørensen, som samme bekendelse har gjort, for sine misgerninger har stået sin ret, da kunne dommerne ikke kende førnævnte hans bekendelse så noksom, at den bør nogen magt at have.

4/12 1619.

(369)

** Oluf Ibsen foged på Boller havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Knud Andersen i Stenderup for Anders Sørensen i Lystrup, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hatting herreds ting 1/11 sidst forleden, hvor Anne Andersdatter i Ejstrup vidnede, at 18/10 om aftenen sad hun i hendes hus og hørte, at Knud Andersen bandede hendes mand Søren Andersen, og da han gik ud til ham, kom de sammen og hendes mand fik hans bane, idet han fik et sår i livet, så tarmene løb ud. dernæst blev fremlagt hr Søren Jensen præst i Urlev hans brev, at da han meddelte Anders Sørensen alterets sakramente, da sagde Anders Sørensen, at Knud Andersen gjorde ham hans sår. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Knud Andersen manddød over og til hans fred.

(371)

** Niels Pedersen i Gødvad havde stævnet Christen Sørensen Skomager sst, for han har sigtet Niels Pedersen for hvis hug, hans søn Søren Christensen har fanget. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensen har sigtet Niels Pedersen for hug og slag, som med syn bekræftes, og ingen vidnesbyrd Niels Pedersen derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme sigtelse og dele at sige eller magtesløs dømme.

(372)

** Peder Byrialsen i Ålestrup havde stævnet Peder Jensen ---- ----for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, hvori han har bekommet en dele magtesløs, som Peder Byrialsen over Laurids Christensen Jens Ibsen og Jens Pedersen i Roum til Rinds herreds ting forhvervet har for resterende skyld til bonden af de boliger de iboer. derefter blev afsagt, så efterdi i samme delebrev ikke specificeres hvad eller hvor meget, førnævnte mand findes at være fordelt for, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(373)

** Peder Madsen i Engesvang på sin mor Dorte Mikkelsdatters vegne havde stævnet Mogens Axelsen i Svostrup og Jens Tøgersen i Grågård for to bekendelser, de efter en misdæder ved navn Anders Munk, som for sine misgerninger er hedenrettet, hans mund og sagden til Fjends herreds ting 6/7 og til Karup birketing 2/7 forhvervet har, hvori han har beskyldt Dorte Mikkelsdatter, at hun skulle være så god som han i trolddoms kunster, hvilket hun benægter. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer to gange tilforn er stævnet og ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke at komme Dorte Mikkelsdatter til hinder eller skade.

(374)

** Gert Bryske havde stævnet Frederik Budde til Gunderup for 2000 rigsdaler hovedstol og rente, som Gert Bryske har lovet og godsagt for, og Gert Bryske har måttet indløse Frederik Buddes hovedbrev, hvorfor Frederik Budde til Gislum herreds ting er tildømt at lide æskning. derefter blev afsagt, så efterdi Frederik Budde ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, så blev Gert Bryske undt samme æskning, hvorefter han æskede af Frederik Budde her i dag til landstinget i lige måde som til herredsting.

(375)

** Iver Juul til Villestrup hans tjener Simon Christensen foged på Lundbæk havde stævnet Ingvard Mikkelsen i Nibe for et vidne, han til Nibe birketing 19/11 1617 har forhvervet anlangende, at Ingvard Jensen skulle have været i Christen Jensens gård i Nibe og gjort ham sår og skade, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi tilforn to uendelige domme er udgået, og samme personer nu som tilforn dem for rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne og dele magtesløs at være og ikke komme Ingvard Jensen til hinder eller skade.

(0)

19/1 1622.

** herren forfremmer hvo ham ikke forglemmer. Christen Jensen Vorde egen hånd.

** landsdommere: Niels Krag, Gunde Lange, Peder Bertelsen.

(1)

19/1 1622.

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred til at udlægge Peder Sørensen i Terndrup hans bane, som er dødfundet mellem Terndrup og Blæsborg og fremlagde et tingsvidne af Hellum herreds ting 15/1 sidst forleden, hvor Niels Lauridsen Smed i Blæsborg og hans hustru Birgitte Nielsdatter vidnede, at Peder Sørensen havde drukket øl hos dem og derefter ville gå hjem, og da han blev fundet, faldt de på knæ ved liget og bad til Gud, at der måtte ske jærtegn, om nogen af dem var skyldig i hans død, og intet skete på liget i nogen måde. dernæst gjorde sandemændene deres ed, at eftersom det ikke for dem bevistes, Peder Sørensen med nogen samme aften at have været i parlament eller nogen dødssår at have haft, udlagde de Peder Sørensen af våde og vanlykke i kæret at være omkommet, og det ham til bane og livs lagt.

(2)

** Reinholt Heidersdorff KM befalingsmand på Stjernholm på KM vegne havde stævnet Hans Gjordsen i Klakring, for han nogen tid siden har levet et uskikkeligt levned med sin hustru Maren Jørgensdatter, som han har slået og bortjaget, hvorfor han efter kapitelsdom er tildømt at straffes af sin øvrighed, og Knud Galt til Palsgård har hensat hans forseelse til KM og siden til Bjerre herredsting, hvor han efter KM missive er tildømt at straffes med fængsel og arbejde samt på hans formue. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Gjordsen og Knud Galt to gange er stævnet og ikke mødt til gensvar, så to domme er udgået, hvori samme herredstingsdom er fundet ved sin fuldmagt at blive, og Hans Gjordsen med fængsel og arbejde at straffes og på hans formue at stå KM til rette, så fandt dommerne samme dom lovlig og ret at være.

(3)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne 4 ransnævninge i Sønderhald herred, for de har kvitsvoret Niels Udesen i Kastrup for ran 15/10 sidst forleden for en bøg, han på Mandrup Parsbergs skov har hugget og bortført. derefter blev afsagt, så

efterdi førnævnte nævninge og Niels Udesen ikke er mødt til gensvar, så to domme er udgået, og de nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed magtesløs at være.

(4)

** Reinholt Heidersdorff befalingsmand på Stjernholm havde stævnet Keld Skriver i Oens herredsfoged i Hatting herred for to domme, han til samme ting 4/6 1614 og 5/11 sidst forleden dømt har, hvori han har fradømt KM ægt og arbejde af den gård i Ølsted, Laurids Jensen nu iboer, efter KM benådningsbrev dateret 18/3 1581, som blandt andet indeholder, at imod den gård i Gårslev, som Hans Hansen til KM har skødet, da har han undt og bevilget, at Hans Hansens efterleverske Anne Olufsdatter og deres børn efter hende, imedens en af deres sønner Hans Hansen lever, må nyde og beholde 3 deres jordejer bøndergårde i Skærup Børkop og Ølsted. hertil blev stævnet Hans Hansen i Skærup og Niels Hansen i Vejle med hvis skøder, de har på samme gårde. derefter blev afsagt, så efterdi KM brev formelder, at Hans Hansen og Anne Olufsdatter og deres søn Hans Hansen må beholde ovennævnte tre gårde deres livstid kvit og fri for ægt og arbejde, og deres søn Hans Hansen endnu lever, og fogden derfor ikke har vidst at tildømme Laurids Jensen af samme gård nogen ægt eller arbejde, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller hans ulempe deri at være.

(5)

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand over Mariager kloster havde stævnet efterskrevne, som har været tinghørere til Års herreds ting 20/11 sidst forleden, for et vidne de 11/12 sidst forleden vidnet har om nogen ord, Niels Andersen i Ulstrup skulle have sagt 20/11, at det skriftemål, der skete i Ulstrup kirke gik ikke sagte af at de kunne høre det indeni kirken til tårnet, hvilke ord han benægter at have sagt. andre havde vidnet, at da Niels Andersen hans hustru og børn var til skrifte, da kunne de ikke høre hvis skriftemål, som faldt, idet det skete i løndom. så mødte Christen Schiønning og afstod samme vidner, hvorefter blev afsagt, at samme vidner bør ingen magt at have.

(6)

** hr Laurids Pedersen sognepræst til Ulstrup og Gundersted kirker havde stævnet Niels Andersen i Ulstrup for et vidne, han til Års herreds ting 20/11 sidst forleden vidnet har, samt hans hustru Maren Jørgensdatter hans søn Jens Nielsen hans datter Kirsten Nielsdatter og hans søsterdatter Kirsten Christensdatter, at da Niels Andersen begærede af præsten, at han ville skrifte ham, da svarede han, at det gjorde ingen gode, for han forfulgte ham og volddrev hans stubbe med hans svin og gæs, og til Maren Jørgensdatter sagde han, da hun begærede sine synders forladelse, hvad godt gør det. lev ilde, som i har gjort, i har skilt folk ved liv og helbred. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Andersen og hans hustru har vidnet i deres egen sag, og en del vidnesbyrd er vildige, og samtlige har vidnet efter Poul Pedersens ord, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at de bør nogen magt at have eller komme hr Laurids Pedersen til nogen forhindring.

(7)

** Oluf Mule borger i Horsens havde stævnet Laurids Jelovsen borger sst for en uendelig dom, han

til landstinget har forhvervet anlangende et delevidne, Oluf Mule har forhvervet over ham for nogen gæld, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi med Laurids Jelovsens regnskabsbog bevises, at han med Oluf Mule har været over regnskab, og intet skal være blevet ham pligtig, da fandt dommerne Laurids Jelovsen af samme dele kvit at være.

(8)

** Oluf Mule borger i Horsens havde stævnet Jens Mortensen Skrædder borger sst, for han på Laurids Jelovsens vegne skal have ladet ham fordele for en sum penge for kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Mule alene efter den landstingsdom, som i dag er undersagt, findes at være blevet delt, og ikke nogen kost og tæring pligtig, da fandt dommerne Oluf Mule af den dele kvit at være.

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Anders Christensen i Rise herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herreds ting for nogen tid siden imellem Niels Andersen i Ulstrup og Laurids Schiønning på afgangne hr Christen Lauridsen forrige præst i Ulstrup hans vegne har dømt, og deri tildømt Niels Andersen med flere at udgive til hr Christen Lauridsen tiendeost æg og kage, som skal være imod KM reces. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(9)

** Anders Jensen i Århus havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmel, de til Århus byting 10/1 sidst forleden har gjort, hvori de har afsagt, at Anders Jensens tagdrop af hans sidehus skal indfalde på Gert Kandestøbers bygning, som skal være et gammelt hus. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne ikke bemelder at være givet varsel til Gert Kandestøbers vederpart, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(10)

** Hans Dyre til Boller havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting 20/12 sidst forleden dømt og afsagt har imellem ham og Jørgen Ernst Worm til Vår og dømt Jørgen Worm kvit for rigens æskning, som Hans Dyre har forhvervet over ham for adskillige løfter, han er i for ham efter hans breves indhold, hvilke breve herredsfogden ikke har anseet, hvormed han mener, han har gjort uret og bør stå til rette. sagen blev opsat 6 uger.

(13)

** Iver Lykke havde stævnet Peder Selgensen herredsfoged i Slet herred for en dom, han 20/12 sidst forleden har afsagt imellem Jørgen Ernst Worm og Iver Lykke, hvori han har kvitfundet Jørgen Ernst Worm for rigens æskning, som Iver Lykke ville forhverve over ham for nogle løfter, han er i for ham efter hans udgivne breve, og han mener ikke hans dom er så lovlig, at den bør nogen magt at have. sagen blev opsat 6 uger.

(14)

** Christian Tomasen til Tanderup havde stævnet Niels Jespersen i Boest for en dele, han 12/12 sidst forleden til Vrads herreds ting forhvervet har over en hans tjenere Søren Nielsen Borgsmed i

Tørring og hans hustru Maren Jensdatter anlangende nogen gæld, de skal være ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Søren Nielsen og hans hustru er samme gæld skyldig, og de dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(15)

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet Niels Navnholt i Mammen, for han til Middelsom herreds ting har ladet hans tjener Peder Olufsen i Mammen fordele for et videbrev at forsegle. derefter blev så forhandlet, at Peder Olufsen skal møde ved Middelsom herreds ting på torsdag førstkommende og forsegle samme videbrev.

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Christen Poulsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han 6/6 1620 til samme ting har dømt anlangende et hus, som Peder Jensen i Mels på menige granders vegne har ladet opsætte på de åsteder, deres forrige hyrdehus har påstået. derefter blev afsagt, så efterdi samme omtvistede hus skal være bygget på Mjels bys forte og fælled, menige bymænd til bedste, og ikke lodsejere og grander for samme syn har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne og dom så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(16)

** Iver Juul til Villestrup befalingsmand på Bøvling havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 2/7 sidst forleden dømt har imellem Iver Juul og Joachim Olufsen i Hørby og i sin dom tildømt ham fri fiskeri i Hørby sø, formedelst hans forældre har igen købt en selvejer bondegård sst, som var forfaldet til kronen. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt. dernæst for retten lovede Joachim Olufsen, at han herefter ikke skal bruge fiskeri i samme sø, hvorefter Iver Juul på dommernes begæring afstod hans tiltale.

(18)

** Niels Jensen Islænder borger i Randers havde stævnet Jørgen Pedersen borger i Tisted, som ham til Randers byting tiltaler for 70 sletdaler efter et brev til Maren Pedersdatter i København, og Jørgen Pedersen fremlagde efterskrevne brev, hvori Niels Jensen Islænder borger i København kender sig skyldig at være Maren Pedersdatter salig Hans Ibsens efterleverske sst 70 sletdaler, dateret 29/11 1614. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen fremlægger hans brev, som han ved højeste ed og oprakte fingre tilstår sig fra Maren Pedersdatter at have indfriet og betalt, da kunne dommerne ikke kende samme brev, som Jørgen Pedersen fremlægger, så noksom rigtigt, at det bør nogen magt at have.

(19)

** Peder Mikkelsen foged på Sødal havde stævnet Anders Christensen ---- i Vorning for en vurdering og afsigelse, Peder Mikkelsen skal lade tage på den skade, Anders Christensen har gjort ham på hans næse. da var Anders Christensen ikke mødt, og på begæring blev opnævnt efterskrevne, som vurderede Peder Mikkelsens skade på hans næse for 10 rigsdaler.

(20)

** fru Edel Ulfeld havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for en dom, han nogen tid siden til Horsens byting dømt har anlangende en skovspart, som var udlagt hende for hvis gæld, Peder Hansen borger i Horsens var hende skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi fogden ikke i sin dom udtrykkeligt har forklaret enten til eller fra, som for ham har været i rette lagt, da fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til byting igen at komme.

** Jørgen Mund til Serreslevgård havde stævnet Niels Munk på Serreslevgård for en sølvhalsring guld og en rosenobel, som Niels Munk til Jørgen Munds søster jomfru Birgitte Mund skyldig er efter kontrakts indhold, som han forholder ham, hvorfor han har forfulgt ham til Vor herreds ting med rigens ret, og han der rigens æskning skal være overgået. da er Niels Munk ikke er mødt til gensvar, hvorefter Christen Pedersen blev undt æskning, og han æskede på Jørgen Munds vegne af Niels Munk her til landstinget i lige måde som til herredstinget æsket er.

(21)

2/2 1622.

** Poul Sørensen i Vinding havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred til at udlægge Rasmus Nielsen sst hans bane, som blev dødfundet i Vinding natten efter 7/12 sidst forleden og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 8/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de 7/12 var gået til Niels Sørensen i Vinding og hans hustru Anne Jensdatter, og da var deres barn Rasmus Nielsen brændt, og Niels Sørensen berettede, at han havde lagt sit barn i vuggen og gik ud at fodre, og da var Niels Pedersen og hans hustru Anne Christensdatter inde i hans stue at brygge, og havde sat bryggekedlen på en skammel, og da det ene ben sank nogen ned i jorden, da skvulpede noget urt over på barnet i vuggen. Poul Sørensen i Vinding på hans bror Niels Sørensens vegne fremlagde hans skriftlige klage, og Niels Pedersen fremlagde sit skriftlige vidne. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Nielsen af våde og vanlykke af samme urt at være brændt blevet og det ham til bane og livs lagt.

(23)

** Peder Munk til Sæbygård havde stævnet Hans Pogwisch til Damsbo og Holger Rosenkrantz til Boller for 4000 rigsdaler hovedstol, som Peder Munk med flere har godsagt og lovet for deres salig far og hustrufar afgangne Otte Christoffer Rosenkrantz, som ikke er betalt, hvorfor de bør lide æskning. da blev Søren Sørensen undt samme æskning, og han æskede på Peder Munks vegne af Hans Pogwisch og Holger Rosenkrantz her til landstinget i lige måde som til birketing æsket er.

** Niels Sørensen i Nøddelund på sine egne og medgranders vegne havde stævnet Jens Jensen i Gullev for en dom, han til Hovlbjerg herreds ting 1/11 sidst forleden forhvervet har efter en klage for nogle tørv, som ham er frataget, som han beskyldte Nøddelund mænd for. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage ikke med vidnesbyrd bevises Nøddelund bymænd samme tørv at have bortført, men de det højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme klage dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(25)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup på hans tjener Søren Christensen Degn i Kærende hans vegne

havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers for en dom, han 17/12 sidst forleden til Randers byting har dømt, hvori han har tildømt Hans Gremersen indvåner i Randers alene at betale Søren Christensen hvis kost og tæring, han har anvendt. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Hans Gremersen på sin husbonds vegne bemeldte frue for KM og rigens kansler skulle have indkaldt, så han derfor kunne være pligtig dem nogen kost og tæring at erstatte, og byfogden derfor ikke har vidst at tilfinde Hans Gremersen bemeldte frue nogen kost og tæring at give men alene tilfundet ham at betale Søren Christensen kost og tæring, han på samme hans sag har anvendt, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige, og da de to bytingsdomme ikke er endelig, bør de som udømt at være, og sagen til byting igen at komme.

(28)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han til samme ting 20/12 sidst forleden afsagt har imellem Stygge Høg og Jørgen Ernst Worm og tildømt Jørgen Worm at lide tiltale efter rigens ret, og nu han sin dom fra sig har leveret, befindes den anderledes at være, idet han har tildømt Stygge Høg noget gods at skulle annamme. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Ernst Worm til Stygge Høg har udlagt jordegods for 2160 speciedaler, og fogden derfor kar kendt Jørgen Ernst Worm for Stygge Høgs tiltale kvit, og godset Stygge Høg at følge, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller fogdens ulempe deri at være.

(29)

** Hans Skram til Ristrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen borger i Viborg for et tingsvidne, han 23/8 sidst forleden til Sabro herreds ting har forhvervet, hvor efterskrevne havde vidnet om en vej over Hanghede. dernæst gav de på begge sider til kende, samme sag var indgivet til granskning på to deres fælles venner, og hvis de om samme vej gransker det fra dem at give beskrevet.

(30)

** Jens Nielsen i Skals ? havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 7/1 sidst forleden med Søren Jensen i Bartum vidnet har anlangende, at salig Niels Jensen i Ørris ikke havde fået betaling af Christen Pedersen i Hørup for de to køer, han solgte ham, og Anne Jensdatter i Bartum havde vidnet, at ikke hun eller hendes bror fik betaling for samme køer. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Jensdatter har vidnet i hendes egen sag, og de samtlige har vidnet efter en død mand Niels Jensens mund, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(31)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han 8/9 sidst forleden på Vor herreds ting dømt har imellem hans mor fru Edel Ulfeld og Jep Envoldsen i Bleld anlangende hvis skov, som ligger til den gård i Bleld, som Jep Envoldsen iboer, som han har forhugget. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke i sagen udførligt har dømt til eller fra, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

** Mourids Nielsen i Battrup på sine egne og på sine brødre Rasmus Nielsen i Mårslet Laurids Nielsen sst og på sin svoger Jens Bondesen i Beder hans vegne havde stævnet Peder Rasmussen i Ravnholt for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over et afsigelsesvidne, som Mourids Nielsen og hans medfølgere har gjort til Ning herreds ting 1/7 1619 dem ikke at ville annamme arv og gæld efter deres salig mor Maren Lauridsdatter, som boede og døde i Ravnholt. så mødte Peder Rasmussen og fremlagde samme domme af landstinget 8/12 og 19/1 sidst forleden, hvori samme vedersigelsesvidne er magtesløs kendt og ikke at komme Peder Rasmussen til hinder eller skade, hvortil Mourids Nielsen fremlagde samme vedersigelsesvidne af Ning herreds ting 1/7 1619, hvor 8 mænd vidnede, at Søren Rasmussen på sine egne og søskendes vegne til 3.ting havde tilbudt Rasmus Nielsen Mourids Nielsen Laurids Nielsen Jens Nielsen og Jens Bondesen på hans hustrus vegne, om de ville komme til hus og annamme hvis arv, som dem lovligt tilfaldt efter deres mor og betale halvparten af hvis vitterlige gæld, som deres salig stedfar Rasmus Pedersen og deres mor bortskyldig var, og da fremstod Mourids Nielsen Rasmus Nielsen Laurids Nielsen på deres egne og på deres svoger Jens Bondesen vegne, og da de ikke vidste at svare til nogen gæld efter deres stedfar og mor, afsagde de arv og gæld, og Jens Nielsen afsagde sig arv og gæld undtaget hvis bondegods i Ning herred, som han havde arvet efter hans salig far Niels Madsen, som boede og døde i Battrup, og hans mor Maren Lauridsdatter. derefter blev fremlagt provst hr Morten Andersen i Tiset hans attest, at 24/3 1619 blev Maren Lauridsdatter berettet og søndag derefter 5/4 blev hun begravet i Tiset kirkegård, og da var tilstede begge hendes sønner Rasmus Nielsen og Mourids Nielsen, som bygger og boer i Battrup, og deres svoger Jens Mikkelsen i Beder by og afsagde, at de ikke ville kræve arv eller betale gæld efter hendes død. derefter blev afsagt, så efterdi Mourids Nielsen og hans medarvinger til tinge har afsagt arv og gæld efter deres salig mor, og ikke derefter befattet sig med hendes efterladte gods, da vidste dommerne ikke imod samme vedersigelse at sige eller magtesløs dømme.

(33)

** Laurids Jensen i Hauge på salig Ernst Harkens børns vegne, som han er værge for, havde stævnet Peder Jacobsen i Løgager for en dom, han på sine egne og mor Birgitte Jacobs og sine søskende og medarvingers vegne til Gern herreds ting 17/1 sidst forgangen år har forhvervet, anlangende Laurids Jensen på førnævnte børns vegne at være tildømt at betale en sum penge, salig Ernst Harken havde sat salig Jacob Bertelsen i Løgager øg heste og en bryggekedel i pant for. hertil blev stævnet Peder Jacobsen og hans medarvinger Birgitte Jacobs i Løgager, Anders Jacobsen sst, Peder Christensen i Hindsels på sine børns vegne, Bertel Jacobsen sognepræst til Levring kirke. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er gæld anlangende, og ikke samme dom til Laurids Jensens værneting er dømt og ikke heller de børn, som gælden er anlangende er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Laurids Jensen til nogen forhindring.

(34)

** Niels Sørensen i Gravlev havde stævnet Søren Andersen og Hans Nielsen sst for et vidne, de til Hornum herreds ting 20/9 sidst forleden vidnet har, at de i høsten skulle have set ham føre noget rug af Borup mark og på Gravlev mark. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid, da Niels Sørensen skal have affør samme rug, og deres vidner ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne klage og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(35)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Jens Sørensen Sael borger i Mariager for et skøde, han til Mariager byting af Anne Sørensdatter afgangne Peder Friises hustru sst skal have forhvervet på et hus sst, som hun til ham har solgt, uanseet der findes barn, som salig Peder Friis med hende sig har efterladt. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sael og Anne Sørensdatter to gange tilforn er stævnet og ikke mødt til gensvar men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være og ikke komme afgangne Peder Friises efterladte barn til hinder eller skade.

(36)

** Anders Tygesen i Gøttrup på hans hustru Maren Keldsdatters vegne Peder Lauridsen Købmand sst på hans hustru Else Andersdatters vegne og på hans datter Maren Pedersdatters vegne og Keld Jensen i Gøttrup med en opsættelse af landstinget 8/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et stuebrev, de har udgivet, at de i Fredbjerg fruerstue 31/1 sidst forleden havde hørt, at Anne Pedersdatter, født i Fredbjerg, havde bekendt, at hun tog pending af hendes frues pending og antvortede Anders Tygesens hustru Maren Keldsdatter samt Peder Lauridsen og hans hustru samt Keld Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme bekendelse, sigtelse og klage magtesløs at være.

(37)

16/2 1622.

** Søren Jensen i Kvosted havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred manddød at sværge over Knud Byrialsen i nør Borup for Niels Olufsen i sønder Borup, han ihjelslog og først for sandemændene fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 14/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Olufsen for dem havde klaget, at Knud Byrialsen havde slået hans pandeben sønder med en vognkæp, og andre vidnede, at de havde seet Knud Byrialsen kom fra salig Niels Olufsen, som lå på jorden, med et stykke træ i hans hånd. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Knud Byrialsen manddød over og fra hans fred.

(38)

** Rasmus Jespersen i Revn havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred og Niels Jespersen i Revn hans bane, som er dødfundet på Kragsø, sandemænd at udlede, hvad ham var til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 22/1 sidst forleden, hvor Søren Mikkelsen i Homå vidnede, at da han kørte med Niels Jespersen fra Grenå over isen på Kragsø, kørte Niels Jespersen i en våge, så begge hans heste druknede, og Niels og han kom næppe af vognen, og da ville Niels Jespersen ikke gå med ham men blev ved vognen, som stod på isen, og han ikke vidste, at han ikke var kommet hjem. Søren Tomasen borger i Grenå og hans hustru Karen Sørensdatter vidnede, at på snapsmandag var Niels Jespersen hos dem og solgte noget korn, og da ville han køre Søren Mikkelsen i Homå hjem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Jespersen af våde og vanlykke på isen på Kragsø af frost og kulde at være omkommet.

(39)

** Søren Keldsen i Hallendrup havde stævnet Niels Christensen sst, for han på Niels Christensen i Mygind og Søren Nielsen Lemmer deres vegne har ladet ham fordele for 15 skæpper rug, han skulle være Jep Nielsen Gerrild pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med brev bevises Søren Keldsen har været Jep Nielsen gæld skyldig, da kunne dommerne ikke kende samme testamente og dele så noksom, at de må komme Søren Keldsen til nogen forhindring.

(40)

** Hans Ravn i Rolse på hans husbonds tjenere Søren Eriksen og Mikkel Eriksen sst og deres medbrødres vegne havde stævnet Laurids Pedersen og Mikkel Pedersen i Andrup og deres medarvinger efter Jep Pedersen for et hjemmegjort bænkebrev dateret 14/3 1607, som Mads Mikkelsen i Andrup havde gjort anlangende hvis gods, han havde som skulle efterfølge Karen Peders og hendes børn Laurids Pedersen Mikkel Pedersen og Jep Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Mikkelsens brev alene formelder, han at have afhændet til Karen Pedersdatter og hendes børn alt hvis, han havde eller kunne få for hans underholdning sin livstid at kunne beholde, og ikke bevises han sig med sit gods og pending til andre sine arvinger at have ladet lovbyde og derefter til tinge fledført efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme bænkebrev og tingsvidne så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Mads Mikkelsens arvinger på hvis, de efter ham kunne arve, til nogen forhindring.

(41)

** Rasmus Jensen i Værum havde hidkaldt sandemænd af Galten herred manddød at sværge over Søren Jensen Skrædder sst for Niels Jensen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting 8/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var til Jens Rasmussens i Værum, og da kom nogen ord imellem hans hustru Anne Christensdatter og Søren Jensen Skrædder, som skar noget klæde ved bordet, for han havde beskyldt hende for at have haft fællig med Niels Jensen, som sad ved bordet. så sprang Niels Jensen over border og gav sig i favn til Søren Skrædder, som slog til ham med en kniv. så var Søren Skrædder nu tilstede og svarede, at han blev overfaldet af Niels Jensen, som selv var løbet på kniven. derefter blev fremlagt en dom af Galten herreds ting 15/1 sidst forleden, at da der var tvivl, om gerningen var sket i nødværge, og loven formelder, at sandemænd skulle sværge om alle drabssager, da vidste fogden ikke andet, end sagen burde at indkomme for sandemænd. derefter blev afsagt, da efterdi recessen formelder, at dersom drab ikke sker af våde eller nødværge og manddræberen gribes, da bør han bøde liv for liv, og da Søren Skrædder har dræbt Niels Jensen og straks pågrebet, da vidste dommerne ikke at stede fylding på sandemænd over ham at tove, men den sag af herredsfogden og domsmænd at ordeles.

(42)

** mester Christen Hansen domskolemester i Århus og Christen ---- på Sidsel Nielsdatters vegne samt alle salig Niels Friises arvinger og børns vegne havde stævnet hr Niels Mikkelsen Basse præst i Årslev for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over en dele, han har forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at hr Niels Basse er Niels Friis samme stedsmål pligtig, og han dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne hr Niels Basse af den dele kvit at være.

(43)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 3/9 sidst forleden har vidnet anlangende nogen pæle, hendes tjener Peder Christensen Hovmand i Nibe skulle have sat på Gelstrup mark til skel mellem Nibe og Gelstrup, som synsmænd har omhjemlet. da efter flere ord dem imellem var, afstod de på begge sider samme uendelige landstingsdom syn og vidner, og sandemænd lovligt at opkræves skel imellem samme byer at sværge eller tove.

(44)

** Jens Olufsen, som boede i Mariager, havde stævnet sandemænd i Mariager, for de 9/1 sidst forleden til Mariager byting har ham og hans bror Niels Olufsen sst vold oversvoret for sår og skade, de skulle have gjort Niels Bertelsen Remsnider. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn og klage, hvorpå sandemænd deres ed har funderet, ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på samme sandemandsed at dømme, før de stævnes og kaldes.

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Peder Christensen i Mariager for et skøde, han for nogen tid forleden af Jens Sael borger sst skal have bekommet på et hus og ejendom i sankt Peders dal sst, som han iboer, uanseet det skøde, Jens Sael af Anne Sørensdatter afgangne Peder Friises bekommet har, ikke findes så lovligt, som det sig burde, af den årsag samme hus og ejendom skal findes fra et umyndigt barn ud af et uskiftet fællig, uden øvrighed eller værges samtykke, af Anne Sørensdatter at være skødet. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt og dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være og ikke at komme Peder Friises efterladte umyndige barn på hans retfærdige arv til hinder eller skade.

(45)

** Christen Jensen Kold i Løgsted havde stævnet Jacob Jensen i Løgsted for nogen landstingsdom, han skal have forhvervet over ham på kost og tæring, for Christen Kold havde stævnet ham til landsting og var ikke selv mødt. da efter flere ord dem imellem blev de så for retten så forenet, at Christen Jensen Kold lovede at give Jacob Jensen 3 kurant daler for kost og tæring.

(46)

** Hans Nielsen borger i Hobro med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tord Keldsen sst for nogen uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, som Hans Nielsen har ladet ham komme i til Hobro byting for gæld, han skal være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi med regnskabsbog bevises, hvad Tord Pedersen har bekommet og betalt, som han ikke vil vide for falsk, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Tord Keldsen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(47)

** Søren Jensen mønsterskriver i Skanderup ved Skanderborg havde stævnet Niels Christensen i Hvolbæk for en usandfærdig klage, han på ham til Skanderup birketing har gjort, anlangende Søren Jensen skulle have været årsag til at et af Niels Christensens øg skulle være død blevet. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen ikke benægter at have haft Niels Christensens øg og vogn og kørt fra Ry til Skanderborg, hvor samme øg er dødfundet, så syn og vidne med hans egen vedgåelse

bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme klage vidne og dele at sige eller magtesløs dømme.

(49)

2/3 1622.

** Obbe Rasmussen borger i Horsens havde stævnet Hans Volbertsen byfoged sst for en dom, han til bytinget 13/11 sidst forleden dømt har og da ikke efterfulgt landsdommernes dom men efterfulgt sine forrige domme. derefter blev afsagt, så efterdi med 6 mænds vidne af Horsens rådstue bevises, sagen på 6 dannemænd at være indgivet til endelig ende at gøre, og fogden derfor ikke har vidst at tilfinde Obbe Rasmussen nogen tiltale over de 6 mænd, imens samme rådstuevidne står urykket, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller hans ulempe deri at kende.

(50)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne borgere i Horsens for en vedtægt, som de har sagt for ham, eftersom de ingen skriftlig vedtægt havde, hvorover Obbe Rasmussen har lidt stor skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme vedtægt har været hidstævnet og da til kende givet ingen skriftlig vedtægt at være gjort og den da, dersom den fandtes, er underkendt, da vidste dommerne ikke den dom at forandre eller videre på samme vedtægt at kende.

(51)

** Jørgen Olufsen borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Gregers Iversen i Brovst provst i Han herred for et pantebrev, han skal have bekommet af Jens Pedersen Skriver i Ålborg på et hus i Nibe, hvilket pantebrev han formener ikke så lovligt at være, at det bør nogen magt at have. derimod havde hr Gregers Iversen stævnet Jørgen Olufsen for en vurdering og udlæg, han havde bekommet i samme pantsatte hus, for gæld, Jens Skriver ham skyldig var. derefter blev afsagt, så efterdi med pantebrev bevises, af hr Gregers Iversen samme hus 1616 til Ålborg byting at være pantsat, hvilket pantebrev stod ved sig fuldmagt, da samme hus til Jørgen Olufsen blev vurderet og udlagt, da fandt dommerne samme vurdering magtesløs at være.

(53)

** Henrik Brun borger i Ålborg havde stævnet Laurids Ibsen i Ebeltoft for en dom, han til landstinget 1618 har forhvervet for kost og tæring, for Henrik Brun skulle lade ham stævne til landstinget, og ikke han er mødt og givet ham sag. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Ibsen og Henrik Brun har indgivet deres sag på fire dannemænd og hvad, de dem imellem siger, skal de orges og nøjes med på begge sider, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme.

(54)

** Jens Olufsen borger i Mariager havde stævnet Niels Bertelsen Remsnider sst for et synsvidne og klage, han til Mariager byting 18/12 sidst forleden forhvervet har anlangende adskillige sår, som han klagede, at Jens Olufsen og hans bror Niels Olufsen skulle have gjort ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage og syn ikke med vidnesbyrd bekræftes, at Jens Olufsen eller hans bror skulle have gjort Niels Remsnider nogen sår, da kunne dommerne ikke kende samme ubevislige klage

eller sandemandsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(55)

** Christen Høg til Todbøl havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gerlev herreds ting 21/1 sidst forleden vidnet har, at hans tjener Tomas Andersen skulle have truet og stukket oldermanden i sine bukser og ikke de har navngivet, hvad trusselsord han skulle have haft. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag, og der ikke er givet lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(56)

** Morten Poulsen i Åbo havde stævnet Christoffer Pedersen borger i Århus for en dele, han til Århus byting over ham har forhvervet for en sum penge, han var ham skyldig efter hans regnskabsbog. da blev de her for retten så forenet, at Morten Poulsen skal give Christoffer Pedersen for samme gæld 20 sletdaler.

(57)

** Peder Jensen i Lem havde stævnet Clemend Jensen i Borre birkefoged til Vejerslev birketing for en dom, han har dømt anlangende hans brordatter Maren Jensdatter, som han er lovværge og formynder for, anlangende hvis gods som hun er arveligt tilfaldet efter hendes salig far Jens Jensen og tildømt hendes stedfar Laurids Envoldsen i Vejerslev at beholde samme gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig fandt dommerne den som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

** fru Anne Kås salig Preben Bilds til Torupgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/9 sidst forleden til Års herreds ting vidnet har anlangende et sildebundgarn, som var hende frataget i fjorden på hendes grund. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men på 3.år, efter samme garn er blevet optaget, og en part vidnesbyrd har lagt deres vidne i tvivl, og garnet igen efter KM dom at være leveret, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bør at komme nogen til hinder eller skade.

(60)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Middelsom herreds ting 1/8 sidst forleden over Poul Jensen i Hjermind vidnet har, at han skulle have taget et øg i Hjermind havrevang, imidlertid han var markmand og gennet det i Hjermind fold, hvilket øg skulle tilhøre Peder Jensen i Hjorthede, og samme øg skulle være sprunget over gærdet i samme fold og deraf bekommet den skade, hvoraf det døde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid, da samme øg skulle have fået nogen skade, og de ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(61)

** Anders Pedersen i Levring havde stævnet doktor Lucas Paludanus i Viborg for en opskrift, han til Lysgård herreds ting har ladet læse og påskrive anlangende efterskrevne opskrift på kost og

tæring, han af landsdommerne er tildømt at udlægge. derefter blev afsagt, så efterdi dommerne samme opskrift har igennemseet og overvejet, kunne de ikke kende den for højt eller ubilligt at være opskrevet og derfor ikke vidste imod den at sige.

(62)

** fru Maren Skram til Tjele havde stævnet efterskrevne for nogen brev og segl, de Hans Sørensen på Tjele har givet anlangende nogen øg og stude, som de har solgt ham til forprang som findes imod KM forordning og imod hendes vilje. så mødte Hans Sørensen og berettede sig ingen brev af dem at have forhvervet, hvorefter blev afsagt, at dersom han har samme brev, bør det ingen magt at have.

** Vogn Lauridsen i Ranum havde stævnet Inger Christensdatter i Hornum, som havde været hyrdekone i Ranum, og hendes datter Anne Pedersdatter for et vidne, de til Ål birketing 14/9 sidst forleden vidnet har på hans hustru Maren Knudsdatter og hendes mor Karen Christensdatter i Ranum, at de havde bedt hende, om hun ville fly dem em skefuld mælk af hver ko i Ranum, som hun ville komme i hendes konød, som var dødt, og da ville hun bekomme det igen i live. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod eller om nogen vis dag eller tid og er vidnet efter sagen og ikke om nogen gjort gerning eller deres egen vitterlighed, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have og ikke komme Vogn Lauridsens hustru på hendes ære rygte og navn til hinder eller skade.

(64)

** Hans Dyre til Boller med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred for en dom, han til samme ting 20/12 dømt har imellem ham og Jørgen Ernst Worm og har dømt Jørgen Worm kvit for rigens æskning, som Hans Dyre ville forhverve over ham for adskillige efterskrevne løfter, som han er i for ham efter hans strenge brevs indhold, og det formedelst det tilbud Jørgen Worm har gjort på udlæg i jordegods ifølge efterskrevne jordebog, og han formener at herredsfogden deri har gjort uret og bør stande ham til rette. derefter fremlagde Hans Dyre efterskrevne opskrift på hans anvendte bekostning på sagen. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Ernst Worm har tilbudt at lade gøre udlæg i jordegods, og dersom det ikke tilstrækker at betale med rede penge, hvorfor fogden ikke har vidst nogen æskning over ham at udstede, da vidste dommerne ikke imod fogdens dom at sige eller magtesløs dømme.

(77)

** Iver Lykke Christoffersen med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Vilsted herred for en dom, han til Slet herreds ting 20/12 sidst forleden dømt har imellem ham og Jørgen Ernst Worm og da kvitfundet Jørgen Worm for rigens æskning, som Iver Lykke ville forhverve over ham for nogen løfter han er i for ham efter hans breves indhold, og det af årsag, at Jørgen Ernst Worm havde tilbudt og udlagt til betaling jordegods efter fremlagte efterskrevne jordebog. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Ernst Worm har tilbudt at rette for sig med udlæg i jordegods, da vidste dommerne ikke imod fogdens dom, som ikke har vidst efter bemeldte udlæg og tilbud over Jørgen Ernst Worm nogen æskning at udstede, at sige eller magtesløs dømme.

(86)

16/3 1622.

** Søren Nielsen i Ørsted havde hidkaldt sandemænd af Rougsø herred at udlægge Rasmus Eriksens bane, som for nogen tid siden skal være ynkeligt omkommet og fremlagde et tingsvidne af Rougsø herreds ting 20/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at for 9 år siden blev Rasmus Eriksen, som boede i Hollandsbjerg afsindig, og nu i sommer, da han blev borte, var han fra sin fornuft. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Eriksen at den sygdom og afsindighed, som er pålagt ham, var årsag til hans død.

(87)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg hans visse bud Peder Pedersen i Folby havde stævnet Niels Nielsen i Sejl for en ejendom, han tilholder sig i Hobro efter et brev, som salig Anders Maltesen skal have givet ham, som Laurids Ebbesen ikke formener, han har efterkommet, og derefter fremlagde efterskrevne brev, hvori Anders Maltesen til Faddersbøl for lang tids tjeneste for ham og hans salig søn har undt Niels Nielsen en ejendom i Hobro hans livstid, dateret Brusgård 4/12 1600. dernæst begærede Peder Pedersen samme brevs indhold beskrevet, hvilket dommerne ikke vidste ham at nægte.

(88)

** Verner Parsberg til Lynderupgård, som efter KM missive var formynder for Hans Lindenovs børn under hans Ostindienrejse, og da han på samme rejse er hedenkaldt, og hans efterleverske fru Else Thott vil afsige sig arv og gæld efter hendes salig husbond, da afsiger han på Hans Lindenovs børns vegne arv og gæld efter deres salig far, dateret Lynderupgård 4/3 1622.

** Verner Parsberg til Lynderupgård på fru Else Thotts vegne lod afsige arv og gæld efter hendes salig husbond Hans Lindenov efter hendes fuldmagt, dateret København 19/2 1622.

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for et vidne, han 11/12 1619 har ladet forhverve over hans tjener Jens Mikkelsen i Attrup anlangende noget korn, han skulle være Just Høg skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Madsen, som samme vidne forseglet har, og den ene af de otte mænd var delt, da samme vidne blev vidnet og udgivet, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(89)

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for en gammel restants, han har i rette båret, at Jens Mikkelsen skulle have bekommet på Bjørnholm 3 sletdaler at købe dansk hamp for, som skal være imod Jens Mikkelsens benægtelse. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Mikkelsen tilforn for samme tre daler er blevet fordelt og til landsting dømt i samme dele, hvorefter han har betalt de tre daler, idet han ikke da havde Daniel Blocks kvittans tilstede, og på det han samme dele kunne blive erlediget har gælden erlagt og i så måder restantsen vedgået, da vidste dommerne ikke samme restants deri, så vidt allerede udlagt er, at imodsige.

(90)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Jørgen Simonsen i Bolle mølle for en opskrift, han har skrevet på en opsættelse, som var skrevet på Rosmus birketing 9/1 1622. derefter blev afsagt, så efterdi samme opsættelse til landstinget er udgivet 19/1 næst forleden, og Jørgen Mikkelsen har den påskrevet 9/1 tilforn på Rosmus birketing at være læst, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jørgen Mikkelsen har forseet sig og bør igengive Just Høg hvis billig kost og tæring, han for hans forseelse har anvendt.

(91)

** Claus Doerhus af Brunsvig havde stævnet Søren Sørensen i Ustrup for en dom, han har dømt 12/1 til Boller birketing og dømt ham fra rigens æskning anlangende en sum penge, salig Otte Christoffer Rosenkrantz til Boller ham pligtig var. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden er bevist, at Boller og Rosenvold til fru Ellen Marsvin er solgt, og fogden derfor ikke har vidst nogen æskning der til tinget over dem at udstede, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være, men Claus Doerhus til et andet ting, hvorunder andet salig Otte Christoffer Rosenkrantzes gård eller gods endnu usolgt kan være liggende, sin proces at begynde.

(92)

** Jacob Ouserin borger i København havde stævnet Søren Sørensen i Ustrup for en dom, han har dømt 12/1 til Boller birketing og dømt ham fra rigens æskning anlangende en sum penge, salig Otte Christoffer Rosenkrantz til Boller ham pligtig var. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden er bevist, at Boller og Rosenvold til fru Ellen Marsvin er solgt, og fogden derfor ikke har vidst nogen æskning der til tinget over dem at udstede, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være, men Jacob Ouserin til et andet ting, hvorunder andet salig Otte Christoffer Rosenkrantzes gård eller gods endnu usolgt kan være liggende, sin proces at begynde.

(93)

** Peder Galt til Tiselholt havde stævnet Niels Madsen birkefoged til Overgårds birketing for en dom, han 29/11 sidst forleden til førnævnte ting dømt har og kvitfundet Frands Lykke til Overgård for hvis tiltale, Peder Galt havde til ham for hvis gæld, han tilkommer efter afgangne Frands Banner at betale. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til birketing igen at komme.

** Rasmus Sørensen i Viderup havde stævnet Rasmus Lauridsen i Viderup og hans hustru Mette Rasmusdatter samt hans døtre Anne Rasmusdatter og Kirsten Rasmusdatter for et vidne, de 16/12 1620 på Mols herreds ting vidnet har, at Rasmus Sørensen skulle have været i deres hus og bedt om deres barn Anne Rasmusdatter for hæder og ægte, hvilket han straks benægtede ved og oprakte fingre, og Anne Pedersdatter bekendte, at hun havde sit levende barn under hendes bælte, og Rasmus Sørensen var hendes barnefar og havde lovet hende ægteskab. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd findes vildige og er vidnet efter Rasmus Sørensens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, og de ikke med andre uvildige vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(95)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Søren Sørensen i Ustrup birkefoged til Boller

birketing for en dom, han til samme ting 2/2 sidst forleden dømt har, hvori han har frafundet den gode mand hvis tiltale, han kunne have til afgangne Otte Christoffers arvinger for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været bevist, at Boller og Rosenvold til Ellen Marsvin er solgt, så fogden derfor ikke har vidst endelig dom at udgive, da kunne dommerne ikke deri kende hans ulempe, men Knud Gyldenstjerne til et andet ting, hvorunder afgangne Otte Christoffers gård eller gods findes usolgt liggende, sin proces at begynde.

(96)

30/3 1622.

** Søren Skriver forstander i Helliggejst kloster i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Andersen i Guldbæk Anders Jensen og Johanne Christensdatter sst for et vidne, de til Hornum herreds ting 4/2 sidst forleden vidnet har i sin mening, at Christen Jensen i Guldbæk intet har bekommet noget af de børnepenge i Peder Keldsens bo i Sjørup, som han er værge for, hvilket vidne Søren Skriver formener ikke ret at være, af den årsag det ene vidne er hans egen datter, det andet hans kones søn og det tredie hans brorsøn. ligeledes havde han stævnet Laurids Kras i Molbjerg herredsfoged i Hornum herred for en dom, han 4/2 sidst forleden til samme ting dømt har imellem Søren Skriver og Christen Jensen i Guldbæk anlangende 88 daler og en opgjort seng, som Christen Jensen på hans datters børns vegne, han er værge for, er vurderet fuldkommen fyldest for af Peder Keldsens bo i Sjørup, og efterskrevne vidnede, at de i Peder Keldsens bo havde gjort udlæg for den arv, salig Peder Mogensen, som døde sst, hans børn Mogens Pedersen og Tomas Pedersen efter deres far var tilfaldet, og Christen Jensen var værge for, og som Peder Keldsen godvilligt skal have udlagt til hans stedbørns værger Christen Jensen i Guldbæk og Niels Mogensen i Hjeds. dertil blev stævnet Peder Keldsen i Sjørup og hans hustru Kirsten Christensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi bevidnes, at Christen Jensen intet af samme børnepenge har bekommet, men med Peder Keldsens forpligt bevises, at samme børnepenge er bevilget hos ham i fire år uden rente at skulle bestå, hvilken dag og termin endnu ikke er forbi, da vidste dommerne ikke imod Jens Andersen og hans medfølgeres vidner og derpå funderede dom at sige eller magtesløs dømme, men Peder Lauridsen og hans medbrødres vidne, som ikke er lovligt givet varsel for, ingen magt at have.

(100)

** Søren Madsen i Veggerby havde stævnet Mikkel Jensen og Christen Jensen i Hornbæk i Slet herred for et vidne, de til Hornum herreds ting 4/2 sidst forleden vidnet har, at Søren Andersen, Anders Sørensen og Birgitte Jensdatters søn, som boede i Veggerby, var i Roskilde og gik til skole der fire år efter den store pestilens og døde der, hvilket vidne han mener falsk at være og vidnet af den årsag, at de begge er Birgitte Jensdatters søskende og vidnet dem selv til behjælpning og ville indkræve arv ligesom Anders Christensens i Vokslev hans hustru Maren Jensdatters arv efter hendes salig søstersøn Anders Sørensen, som skulle være død i Roskilde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd befindes vildige og ikke har vidnet på fersk fod men mange år efter Søren Andersen ved døden er afgået og ikke bevises, arv efter Søren Andersens far eller mor at være krævet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(102)

** Niels Madsen Tømmermand borger i Viborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 4/9 vidnet har, at Niels Madsen var kommet ind til Anne Oluf Bjørnskovs i Horsens og der slået Christen Envoldsen Bonde i Tyrsted med en kniv. dernæst blev fremlagt hr Oluf Knudsen i Tyrsted hans brev dateret 19/11 1621, at da han i godtfolks overværelse meddelte Christen Bonde sakramentet, klagede han meget, at Niels Tømmermand i Viborg gjorde ham hans banesår. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene har givet Niels Tømmermand varsel til et hus, som foregives han ikke at have boet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne nøjagtigt, men efterdi sandemænd ikke alene på samme vidne, men og som de selv sandhed har udspurgt, har svoret Niels Tømmermand manddød over og fra hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(105)

** Verner Parsberg til Lynderupgård på Jens Lauridsen Rind sognedegn til Lynderup og Ulbjerg sogne hans vegne havde stævnet Palle Pedersen i Gørup med flere efterskrevne for et underskrevet fuldmagtsbrev, de imod Jens Lauridsen har i rette lagt for herredsprovsten i Fjelsø kirke 12/2 sidst forleden, som efterskrevne Ulbjerg sognemænd havde udgivet og deri givet Palle Pedersen med flere fuldmagt at afsige degnen fra hans kald, for han er flyttet af Ulbjerg sogn og degnebolet, som nu står øde, og han ikke underviser deres børn i deres børnelærdom. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er Jens Lauridsen Degns embede angældende, og ikke førnævnte mænd er mægtige ham at afsætte, og der ikke er givet varsel derfor, da kunne dommerne ikke kende samme brev så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(106)

** Peder Nielsen i Pisselhøj havde stævnet Anders Nielsen i Gislum for en dele, han over ham har forhvervet til Års herreds ting 4/2 sidst forleden, hvori han har delt ham for 3.parten af en arv, som Anne Christensdatter født i Skivum og nu tjenende i Sønderlund, skal være tilfaldet efter hendes salig far og mor, som døde i Skivum. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Nielsen for ting og dom har bekendt, at han har Anne Christensdatters børnepenge hos sig i sit bo, og han dog har ladet Peder Nielsen for 3.parten fordele, da fandt dommerne Peder Nielsen af den dele kvit at være.

(107)

13/4 1622.

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet fru Anne Kås til Torupgård for adskillige vidner, hun imod ham har forhvervet på Fjends herreds ting 19/3 sidst forleden om det gamle bundgarn, han af KM til sidste fardag blev tildømt igen at lade levere hid, efterdi han samme bundgarn har ladet overlevere på Torupgård 28/1 sidst forleden efter KM doms indhold, og fru Anne Kås samme garn til nøje har ladet annamme, og ikke des mindre har ladet forhverve vidner derover. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen på fru Anne Kåses vegne tilstår, at hun samme garn har ladet annamme til fuld nøje, så KM dom dermed er efterkommet, afstod de på begge siden efter dommernes begæring alle domme og vidner samme bundgarn anlangende.

(110)

** Christen Kås på Hartvig Kås til Møllerup hans vegne havde stævnet sandemænd i Rougsø herred for deres ed og tov, de til landsting 16/3 sidst forleden gjort har og svoret Rasmus Eriksen, som boede i Hollandsbjerg, af sygdom og afsindighed at være død og det årsag til hans bane, hvilken deres ed og tov Christen Kås ikke mener så kristeligt og retfærdigt at være svoret og gjort, at den bør ved magt blive. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Eriksen i nogle år har været syg og fra sine sanser og fornuft, og sandemændene ikke alene efter vidner, men og som de selv sandhed har udspurgt, som loven dem tillader, har udlagt den sygdom og afsindighed, Rasmus Eriksen af Gud var pålagt, har været årsag til hans død, og intet nøjagtigt vidnesbyrd derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige men den ved magt at være.

(112)

** Anne Burisdatter borgerske i Horsens havde stævnet Niels Kollemorten borger sst for en uendelig dom, han nogen tid forleden til landstinget har forhvervet anlangende et stolestade i Klosterkirken, hans hustru Mette Sørensdatter skal være tildømt, uanseet Anne Burisdatter samme stolestade skal have sig tilforhandlet, at hendes datter Lisbeth Albretsdatter det skal have og nyde, som kirkeværgen har solgt hende. derefter blev afsagt, så efterdi samme hjemmegjorte kontrakt stuebrev og bænkebrev ikke fremlægges, bør de magtesløs at være og ikke komme Niels Kollemortens hustru på hendes rette stolestade i kirken efter hendes alder og giftermål til nogen forhindring.

(113)

27/4 1622.

** Mogens Kruse til Balle havde stævnet Rasmus Mikkelsen borger i Mariager for en sum penge og kalk, han er ham skyldig, som han har ladet ham fordele for. derefter blev sagen opsat 6 uger.

(114)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet Jens Jensen i Dyrby for et synsvidne, han til Nørhald herreds ting 21/8 sidst forleden har forhvervet anlangende syn i Dyrby kær, hvor der var gravet grøfter de Dyrby mænd på deres fædrift til trængsel. derefter blev afsagt, så efterdi af synsvidnet forfares, at der 7/8 var givet Eske Brock 3 ugers varsel for samme syns afhjemmelse, som dog skete 14 dage efter, varslet var givet, da kunne dommerne ikke kende samme syn og vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(115)

** fru Ellen Marsvin til Vallø lod fremlægge et tingsvidne af Boller birketing 13/4 1620, hvori hun lod læse og påskrive efterskrevne jordebog over Boller gård og tilliggende ejendom, som Holger Rosenkrantz Ottesen til Boller og Hans Pogwisch har tilskødet hende med efterskrevne skøde. derefter fremæskede hendes fuldmægtig, om der var nogen, som ville vedkende sig nogen lod eller del deri at have, men ingen har været tilstede det at vedkendes.

(125)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens

Mikkelsen i Attrup, for han på Rosmus birketing 4/10 1620 har benægtet ikke at være Just Høg korn eller pending pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Mikkelsen var delt, da han samme benægtelse til Rosmus birketing har gjort, da kunne dommerne ikke kende samme hans benægtelse så nøjagtig, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(127)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Hans Sørensen i Ebdrup for en dom, han 19/12 sidst forleden til Bjørnholm birketing har dømt anlangende Jens Mikkelsen i Attrup, han har kvitdømt af dele for 3 daler, han har fordelt ham for. derefter blev afsagt, så efterdi birkefogden har kvitdømt Jens Mikkelsen for dele, som ikke befindes hans dom at være på nogen dele at dømme, da fandt dommerne den hans dom magtesløs, og han at igengive Just Høg hvis billig kost og tæring, han derpå har anvendt.

** Sidsel salig Clemend Olufsens efterleverske i Horsens havde stævnet Kirsten salig Steffen Nielsens borgerske i Horsens, for hun har ladet hende fordele for en stor sum penge efter et løst register, uanseet hun har regnskab derimod. derefter blev afsagt, så efterdi salig Clemend Olufsen har børn og arvinger, som med Sidsel Clemends til hvis gæld, som efter ham kan findes, burde at svare, og hun dog alene for sådan gæld er blevet delt, da fandt dommerne Sidsel Pedersdatter af den dele kvit at være.

(128)

** Kirsten salig Steffen Nielsens efterleverske i Horsens havde stævnet Gissel salig Clemend Olufsens efterleverske i Horsens, for hun har ladet hende fordele for efterskrevne sølv og guldsmykker, som hun har lånt hende 5/6 1615. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Kirsten Steffens underskrevne brev, hvilket brev hun ikke har efterkommet, da vidste dommerne ikke Kirsten Steffen Nielsens af samme dele at kvitdømme, før hun retter for sig.

(129)

** Claus Doerhus af Brunsvig havde stævnet Søren Sørensen i Ustrup birkefoged til Boller birketing for en dom, han til førnævnte birketing 22/12 1621 dømt har imellem salig Otte Christoffer Rosenkrantzes arvinger og ham anlangende en sum penge, han var Claus Doerhus skyldig og formener samme dom ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi salig Otte Christoffer Rosenkrantzes gæld ikke er betalt, og fogden derfor har tildømt Hans Pogwisch og Holger Rosenkrantz at betale eller lide rigens æskning, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Hans Pogwisch og Holger Rosenkrantz jo bør Claus Doerhus samme penning efter salig Otte Christoffer Rosenkrantzes brevs indhold at kontentere eller derfor lide æskning.

(130)

** Jacob Ouserin borger i København havde stævnet Søren Sørensen i Ustrup birkefoged til Boller birketing for en dom, han til førnævnte birketing 22/12 1621 dømt har imellem salig Otte Christoffer Rosenkrantzes arvinger og ham anlangende en sum penge, han var Jacob Ouserin skyldig og formener samme dom ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi salig Otte Christoffer Rosenkrantzes gæld ikke er betalt, og fogden derfor har tildømt Hans Pogwisch og Holger Rosenkrantz at betale eller lide rigens æskning, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end

Hans Pogwisch og Holger Rosenkrantz jo bør Jacob Ouserin samme penge at betale eller lide æskning.

(132)

** Erik Jensen i Østerby havde stævnet efterskrevne i Århus for nogen delevidner, de har forhvervet over ham, hvilket han benægter sig ikke at være dem noget skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme personer ikke er mødt men nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme delevidne magtesløs at være og ikke at komme Erik Jensen til hinder eller skade.

(133)

11/5 1622.

** Søren Gregersen i Levring havde stævnet Søren Christensen i Træholt for en dom, han til landstinget 30/3 sidst forleden har forhvervet anlangende et vidne, førnævnte Søren Christensen har forhvervet til Lysgård herreds ting 18/12 1620, hvori efterskrevne vidnede, at salig Erik Christensen i Levring skiftede alt, hvis salig Sidsel Nielsdatter i Træholt havde, og Erik Christensen annammede hans part, som ham tilfaldt efter førnævnte hans mor, hvilket vidne blev fundet magtesløs at være og ikke komme Søren Gregersen til hinder på hans rette tilfaldne gods. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag år eller tid, når sådant skifte skulle være sket og tilmed kort tid efter Erik Christensens død, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom eller nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(134)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg gav til kende, at han og Peder Galt til Tyrrestrup har været i lov for salig Otte Christoffer Rosenkrantz for 7000 rigsdaler, som Eske Brock salig Eske Billes arvinger og Otte Brahe har været forårsaget alene at betale, hvorfor de til Vor herreds ting 20/2 sidst forleden har indstævnet Peder Galt, som blev tildømt halvparten af samme sum at betale eller derfor lide rigens æskning. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tildømt Peder Galt halvparten af samme sum at betale, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Galt bør jo Eske Brock og Otte Brahe samme 4000 daler med sin rente at kontentere eller derfor lide æskning.

(135)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård for hans salig fars Keld Brockenhuuses hånd og segl, som han for hende skal have udsat for 3000 enkende rigsdaler efter hendes derpå udgivne skadesløsbrev, som hun ikke har efterkommet, hvorfor hun til Stensballegård birketing er blevet tildømt straks at forskaffe ham hans salig fars hånd og segl igen. derefter blev afsagt, så efterdi fru Anne Friis ikke har efterkommet hendes skadesløsbrev, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fru Anne Friis jo bør forskaffe Johan Brockenhuus hans salig fars hånd og segl for 3000 dalers lov skadesløs igen eller derfor at lide æskning.

(137)

25/5 1622.

** fru Ellen Marsvin til Ellensbjerg lod læse hendes efterskrevne underskrevne brev, at da hun har tilforhandlet sig Boller og Rosenvold af salig Otte Christoffer Rosenkrantzes arvinger, og nogen formener, at hun ikke har købt dem så dyrt, som de kunne være værd, da på det at ingen skal kunne hende sådanne ord eftersige, da tilbyder hun, at dersom nogen adelsperson inden år og dag vil igengive hende hendes udlagte pending, da vil hun straks afstå samme gårde.

(138)

** Hans Felthus rådmand i Ålborg havde hidkaldt sandemænd af Slet herred manddød at sværge over Anders Nielsen, Niels Pedersens søn i Nørgård for hans bror Anders Bang i Ålborg, han har ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting 15/4 sidst forleden, hvor efterskrevne i Tolstrup vidnede, at de så Anne Knudsdatter førnævnte Niels Pedersens hustru i Nørgård fulgtes med Anders Bang til hans vogn og gik så ind, og så stod Anders Bang af og skød hans bøsse af, og så kom Anders Nielsen og han sammen i leddet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Nielsen manddød over og fra hans fred.

(139)

** Ernst Normand til ---- KM befalingsmand på Antvorskov havde stævnet Knud Galt til Palsgård for 1500 rigsdaler, som Ernst Normand på hans vegne havde erlagt, samt for to løfter på 6000 rigsdaler, hvorfor han er tildømt at betale ham 1500 rigsdaler og forskaffe ham hans hånd og segl for de to forløfter skadesløs. derefter blev afsagt, så efterdi den ene stævningsmand var delt, da han og hans medbror stævnede for herredstingsdom, da kunne dommerne ikke kende samme dom så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(141)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde hidstævnet sandemænd af Støvring herred manddød at sværge over Oluf Andersen Poulsen, som tjente Niels Poulsen i Vestrup for Christen Ibsen sst, Jep Sørensen i Harreslev hans søn, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Støvring herreds ting 1/5, hvor efterskrevne vidnede, at 9/4 da Niels Poulsen og hans hustru Maren Rasmusdatter i Vestrup var gået i deres seng, da slog Oluf Andersen Christen Ibsens hoved sønder med en fork, som Oluf Andersen selv erkendte, hvorefter han er bortrømt. så er Oluf Andersen Poulsen ikke mødt til gensvar, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Oluf Andersen Poulsen manddød over og fra hans fred.

(142)

** Ernst Normand til ---- havde stævnet jomfru Ingeborg Galt til Tolstrup for et løfte, han for hende har gjort for 200 rigsdaler, og hun har tilforpligtet sig hans hånd og segl sig igen at forskaffe til sankt martini 1616, og da det ikke skete, er hun til Vor herreds ting 15/5 sidst forleden tildømt at forskaffe den gode mand hans hånd og segl. derefter blev afsagt, så efter jomfru Ingeborg Galt ikke har efterkommet sin forpligt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end jomfru Ingeborg Galt bør at forskaffe Ernst Normand hans hånd og segl igen skadesløs eller derfor lide æskning.

(143)

** Ernst Normand til ---- havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han til samme ting 15/5 sidst forleden imellem Ernst Normand og jomfru Ingeborg Galt til Tolstrup har dømt, hvori han har kvitdømt jomfru Ingeborg Galt for hans tiltale og rigens æskning, han agtede over hende at forhverve anlangende 1500 rigsdaler, han har udlagt for hende. derefter blev afsagt, så efterdi fogden ikke udtrykkeligt har dømt om hvis for ham var indstævnet og i rette sat men en del forbigået, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(144)

** Jens Block i Arden på Peder Nielsens vegne i Visborg havde stævnet sandemænd i Visborg birk for deres ed og tov, de til samme ting 1/5 sidst forleden gjort har om en kvindes død ved navn Anne Rasmusdatter, hvor de har Peder Nielsen Greve manddød oversvoret, uanseet han i hendes død var aldeles uskyldig, men hun for tyveri, som hos hende befandtes har sig selv ombragt, og på broen udenfor vindebroen på Visborggård har ladet sig falde af en vogn ned i graven og der druknet, hvilket efterskrevne bevidnede. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for sandemændene er blevet bevist, at Peder Nielsen skal have gjort nogen håndgerning på Anne Rasmusdatter eller hende ombragt, men hun selv i samme grav skal have begivet sig og druknet, da han var af vognen fra hende vindebroen at forfærdige, og sandemændene dog har ham manddød oversvoret, da vidste dommerne ikke samme deres ed at følge eller den at komme Peder Nielsen til nogen forhindring.

(146)

** Jacob Jensen i Vranum havde stævnet efterskrevne i Vranum for et vidne, de til Lysgård herreds ting 18/4 sidst forleden vidnet har anlangende, at de havde været i Vranum kirke 7/4 og seet Anders Nielsen i Tostrup kom og gik i en stol i kirken og Jacob Jensen havde stødt til ham, så han var gået omkuld. ligeledes havde han stævnet Jens Nielsen i Vranum, som er førnævnte Anders Nielsens bror. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har bestået, hvor de gav Jacob Jensen varsel enten til hans bopæl eller mundtligt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og nævningsed så noksom, at de bør at komme Jacob Jensen til nogen forhindring.

(147)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for vidner de til Onsild herreds ting 12/1 og 2/1 sidst forleden har vidnet og dermed ville fravinde Iver Juuls tjener Christen Nielsen i Hornum hans hustru hendes rette stolestade i Hornum kirke, som hende efter hendes alder og giftermål med rette tilkommer ovenfor Mogens Mouridsens hustru sst, som nylig er gift og dog trodseligt vil trænge sig uden for hende. derefter blev fremlagt samme vidne, hvor efterskrevne vidnede, at samme stol havde været til Morten Pedersens gård i Hornum, og hans hustru Elise Nielsdatter stod deri, mens hun levede, og det er den gård, Mogens Mouridsen nu har sted og fæst. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om samme stolestade, da fandt dommerne den sag til herredsprovsten sognepræsten og nogen sognemænd at komme.

(148)

** Jens Christensen i Tustrup med en opsættelse af landstinget 13/4 sidst forleden havde stævnet efterskrevne synsmænd for et vidne, de til Torsager birketing 24/11 sidst forleden vidnet har

anlangende syn til den gård i Tustrup, Jens Christensen og Anders Rasmussen påboer, og da har de vidnet, at Jens Christensen har mere af samme ejendom end Anders Rasmussen. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har afhjemlet at have stævnet hvilken dag eller tid, synsmændene skulle være på samme ejendom, og synsvidnet ikke er forhvervet til det herredsting, godset er liggende i, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(149)

** Bodil Jørgensdatter i Ørridslev Christen Jensen og Hans Pedersen sst med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Bondesen foged til Stensballe birketing for et vidne, han til samme ting 30/5 sidst forleden over dem udstedt har anlangende noget gods, de skulle have taget i Stensballe og bortført. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og vidnesbyrd ikke er mødt til nogen gensigelse, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(150)

** Mogens Keldsen i Stenild havde stævnet efterskrevne for et hjemmevidne, de til Gislum herreds ting 1/4 1621 hjemlet og vidnet har om to øde gårde i Nyrup, som han har haft i brug. derefter blev afsagt, så efterdi samme personer nu som tilforn ikke er mødt og to domme er udgået, hvori samme synsvidne og klage er magtesløs fundet, da fandt dommerne samme syns og klagevidne magtesløs at være og ikke komme Mogens Keldsen til hinder eller skade.

(151)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde stævnet efterskrevne nævninge i Sønderlyng herred anlangende deres ed og tov, de nogen tid forleden imellem Maren Christensdatter i Hammershøj og Mads Pedersen sst, nu boende i Hviding, gjort har, som til landstinget findes magtesløs dømt, og en uendelig dom på deres fælding har bekommet, anlangende Mads Pedersen havde overfaldet Søren Christensens fæstemø Anne Christensdatter og slået hende, så hun havde måttet værge for sig, og da havde de svoret hende husfred over og kvitsvoret Mads Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte nævninge nu som tilforn ikke er mødt til gensvar og dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne førnævnte nævninge for samme deres ed og tov fældt at være.

(152)

** Niels Andersen i Løgstør på hans hustru Maren Madsdatters vegne havde stævnet sandemænd i Løgstør, for de 12/9 sidst forleden til Løgstør birketing har hans hustru vold oversvoret for sår og skade, hun skulle have gjort Margrete Olufsdatter i Niels Andersens hus, uanseet hun i drukkenskab har overskældt hans hustru. derefter blev afsagt, så efterdi sandemænd og Christen Selgensen i Løgstør, som samme klagevidne har forhvervet, nu som tilforn ikke er mødt, men dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme sandemandsed syn og klage ingen magt at have og ikke komme Maren Madsdatter til forhindring.

(153)

8/6 1622.

** nogen ringe sager opsat.

22/6 1622.

** Mikkel Sejersen i Vedslet havde hidkaldt sandemænd af Vor herred om Jens Jensen, barnfødt i Kattrup, hans bane, som er dødfundet i vandet ved Gangsted bro, sandemænd at udlægge, hvad var ham til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene tingsvidner af Nim og Vor herreders ting 5/6 sidst forleden, hvori Karen Knudsdatter født i Kørup vidnede, at 29/4 var hun og hendes mand Jens Jensen i Kattrup inde til Jørgen Ibsens i Horsens, og da var der ingen uenighed imellem dem. andre vidnede, at Jørgen Ibsen borger i Horsens og barnfødt i Kattrup var blevet seet ved Gangsted bro, og der gik rygte og tidende, at han skulle være Jens Jensens bane, og straks da Jens Jensens lig blev fundet, skulle han være bortrømt. så mødte Mikkel Ibsen i Kattrup og fremlagde fuldmagt af Jørgen Ibsen til at svare for ham til tinget, mens han var i Norge hans handel at udrette. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efter vidner, såvel som Jørgen Ibsen for samme sag er rømt, udlagde de Jørgen Ibsen at være Jens Jensens bane og derfor svor ham manddød over og fra hans fred.

(155)

** Jørgen Skeel befalingsmand på Kalø havde hidkaldt sandemænd af Nørherred til at udlægge Anne Rasmusdatter i Nimtofte hendes bane, som Søren Rasmussen sst skal have ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Nørherreds ting 23/3, at de æskede Søren Rasmussen at lægge hans hånd på Anne Rasmusdatters lig og gøre sin årsag, da sagde han at han ville, men kom dog ikke frem. andre vidnede, at Søren Rasmussen i Svenstrup slog Peder Rasmussens hustru Anne Rasmusdatter op til en væg og stødte hende med sine fødder, men Mads Rasmussen i Nimtofte benægtede, at hans bror Søren Rasmussen slog ikke Anne Rasmusdatter, men turde dog ikke hæfte sin ed ved. derpå blev fremlagt hr Hans Lauridsen i Nimtofte hans vidne, at da han meddelte Anne Rasmusdatter sakramentet, klagede hun på ingen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Rasmussen at være Anne Rasmusdatter hendes bane og derfor svor ham fra sin fred.

(157)

6/7 1622.

** nogen ringe sag opsat i 14 dage.

20/7 1622.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred manddød at sværge over Niels Rasmussen tjenende på Starupgård for Christen Sørensen Skytte i Herskind, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Framlev herreds ting 10/7 1622, hvor efterskrevne vidnede, at de så Niels Rasmussen som tjente på Skovgård og Christen Sørensen Skytte kom kørende gennem Labing, og da de kom uden byen, stod de af vognen og slog sammen med to værger, og Christen Skytte faldt omkuld, og Niels Rasmussen huggede til ham og kørte sin vej. så er Niels Rasmussen ikke mødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Rasmussen manddød over og fra hans fred.

(158)

** Rasmus Mikkelsen i Hyllested havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred til at udlægge Niels Pedersen, som tjente på Skærsø, og som blev slået ved Gravlev mølle 2.pinsedag sidst forleden, hans bane og fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 2/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Pedersen klagede, at de sår og skade han fik ved Gravlev mølle 2.pinsedag, at Rasmus Møllers dreng Rasmus Rasmussen slog ham over hans hals med en stang. dernæst blev fremlagt hr Jacob Sørensen Hommand præst til Hyllested hans kundskab, at da ham meddelte Niels Pedersen sakramentet, klagede han ikke på nogen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Rasmussen at være Niels Pedersens bane og derfor svor ham fra hans fred.

(160)

** Anders Jespersen i Truust havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred om hans bror Anders Jespersen som tjente i Torsølund hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 27/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da de om natten kørte hjem fra Århus, stod der nogle karle i Hasle med dragne degener, og Anders Jespersen stod hos dem med en fork, og da gik han til hans vogn, og da havde han fået den skade i hans arm, som han fik sin død af. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Christen Nielsen i Haslund at være Anders Jespersens bane og derfor svor ham fra hans fred.

(162)

** Jens Nielsen i Sejling med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Jonsen i Vissingkloster, for han har ladet ham fordele for kost og tæring for en landstingsrejse, for han har stævnet sandemændene i Ry birk og ikke givet dem sag, eftersom han til landstinget 13/4 var tildømt at betale hvis, Peder Pedersen i Folby på Anders Jonsens vegne til Viborg landsting fortæret og anvendt har frem og tilbage fra Folby til Viborg. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen er tildømt at give sandemænd og Anders Jensen kost og tæring, for han ikke er mødt at give dem sag, som han ikke har udredet og derfor blevet delt, da vidste dommerne ikke Jens Nielsen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(163)

** Christen Sørensen og Peder Sørensen i Sorring på deres egne og på deres mor Mette Christensdatter og bror Rasmus Sørensens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet afgangne Jens Jonsens arvinger i Ry mølle, som er Anne Jons i Kalbygård, Anders Jonsen i Vissingkloster og Anne Nielsdatter i Ry mølle for et skøde, de til Gern herreds ting har gjort og givet Jens Jonsen i Vissingkloster på al den gård og gårds ejendom, Laurids Jonsen i Sorring iboer, uanseet Mette Christensdatter og hendes sønner er langsommelige åringer tilforn bebrevet at skal nyde og have noget hus og ejendom deres livstid og til evindelig eje. dertil blev stævnet Anne Jons Anders Jonsen Tord Jonsen og Jens Jonsen i Vissingkloster. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Christensdatter og hendes børn er tilladt en part af samme ejendom, som skødet, Anders Jonsen siden derpå gjort har, ombemelder, og ikke samme gadehus i sidste skøde findes undtaget, da kunne dommerne ikke kende samme lovbud eller skøde så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(164)

** Kaj Rantzau til Rantzausholm befalingsmand på Kalundborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 28/5 sidst forleden vidnet har, at for to år siden kom Poul Christensen, Christen Lauridsens søn i nør Kongerslev til Peder Lauridsen sst og begærede af ham, at han ville låne hans far et stykke jord på nør Kongerslev mark til 2 skæpper boghvede, hvilket han lånte. dernæst blev i rette lagt et vedkendelsesvidne, hvori Peder Lauridsen vedkendte sig samme jord for hans rette gårdsjord. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne og vedkendelse er ejendom angældende, og ikke derfor lodsejerne har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne og vedkendelse så noksom, at de bør nogen magt at have.

(165)

** Søren Jensen i Fredbjerg havde stævnet Jens Jensen Skrædder sst for to klager, han på ham til Gislum herreds ting 18/5 og 25/5 sidst forleden gjort har anlangende, at Søren Jensen skulle have slået Jens Skrædders søn Poul Jensen med en sten og slået hans hustru Birgitte Poulsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage vidne ikke med nogen sandfærdige vidner bestyrkes samme gerning at være sket, og nogle vidner efter Søren Jensens ord, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme syn og klage så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(167)

** Jens Jensen i Fredbjerg på hans hustru Birgitte Poulsdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne herredsnævninge for husfred, de har oversvoret hans hustru til Gislum herreds ting 1/6 sidst forleden efter en ubevist klage, som Jens Pedersens dreng i Fredbjerg Søren Jensen har påklaget hende, og Jens Pedersen i Fredbjerg hans hustru Anne Pedersdatter vidnede, at Søren Jensen kom blodig ind i deres stue. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensens klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(168)

** Kaj Rantzau til Rantzausholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet kirkenævninge, for de til Hellum herreds ting 19/9 sidst forleden skal have Anne Pedersdatter, Peder Christensen Hundehoveds hustru i Seem, kirkenævn oversvoret for trolddom, hun er udlagt for, og for samme sag er rømt, da Krøbbel-Maren blev brændt ved førnævnte ting, og da hun er blevet pågrebet, er hun udbrudt af sit fængsel, og fremlagde et tingsvidne af Hellum herreds ting 5/9 1620, hvori efterskrevne vidnede om hendes påståede trolddomsgerninger, som en del kun havde hørt rygte og tidende om. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, Anne Pedersdatter nogen trolddomsbedrift at have begået, eller hun har lovet nogen ondt, som dem derefter på liv eller helbred er vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme vidner sigtelse eller nævningsed så noksom, at de bør at komme hende til på hendes liv til forhindring. belangende de vidner om hendes udbrydelse af fængslet, da vidste dommerne ikke de vidner at imodsige, men da Anne Pedersdatter begærede af Laurids Hansen, at hun på hendes liv måtte forskånes, da ville hun være overbødig at rømme af landet, hvilket han på hans husbonds vegne bevilgede, mod at hun bepligtede sig inden i dag 14 dage at rømme Nørjylland, og dersom hun efter den tid betrædes her i landet, skal hun uden al videre dom have forbrudt sin hals.

(173)

** Frederik Pedersen borger i Horsens havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting afsagt har imellem ham og Jens Thielsen borger sst og deri kvitfundet Jens Thielsen for høringsdele for en sum penge, han var skyldig, og hvorfor han havde pantsat hans hustrus arvelod. så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til byting igen at komme.

** Anders Pedersen i Gerlev havde stævnet Poul Nielsen sst for en uendelig dom, han 25/5 sidst forleden har forhvervet over nogen vidner, som i samme dom er kendt magtesløs, og han mener, samme dom ikke så lovlig skal være, og stævnede efterskrevne, som 1/7 1611 havde vidnet om hans ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer er fældet for deres hjemsiddelse og uhørsom, og de ikke er mødt og deres fæld udlagt, da vidste dommerne ikke på samme fældningsdom at dømme, før de retter for dem.

(174)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Skriver i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 5/11 sidst forleden til samme ting har dømt imellem ham og Jens Rasmussen i Bisballe, formedelst han har haft omgængelse med Niels Sael, da han var udbrudt af Hald slot, hvor han på sin livsstraf for en drabssag var indsat, og Jens Rasmussen intet derimod havde fremlagt. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Skriver samme sin dom har sluttet efter sigtelse og gensigelse, endog samme hans dom i ingen måde omformelder, vederparten for ham var mødt eller nogen på hans vegne, som har haft nogen rettergang, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Skriver har forseet sig og bør derfor at igengive Knud Gyldenstjerne hvis billig kost og tæring, han derpå har anvendt.

(175)

** Mogens Kruse til Balle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Mikkelsen borger i Mariager for 287 kurant daler, som rester på 398 læster kalk, som han at Mogens Kruse har bekommet til at udskibe til KM behov. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Mikkelsen vedgår kun en part af samme kalk at have betalt og derfor for resten er blevet delt, da vidste dommerne ikke Rasmus Mikkelsen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(176)

** Jens Sørensen i Sejling havde stævnet Jens Nielsen sst for et delevidne, han har forhvervet over ham for nogen ord, han skulle have tilsagt ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev alene formelder om nogen ord, Jens Sørensen skulle have tilsagt Jens Nielsen, at han skulle have taget hans brors øg af kornet, og intet fremlægges hvormed kunne bevises, om han havde taget samme øg eller ikke, og Jens Sørensen dog for samme ord er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(177)

** Jens Sørensen i Sejling havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal herredsfoged i Hids herred for en dom, han til Hids herreds ting 3/7 sidst forleden har afsagt, hvori han har tildømt Jens Sørensen

og hans medarvinger at give Jens Nielsen skøde på hans anpart i 12 agre og blokke, som de har udlagt til ham og hans arvinger, og Jens Nielsen at være forpligtet at give Jens Sørensen og hans søskende skøde på alt andet ejendom, som han havde lod i. da efter flere ord dem imellem, blev de for retten så forenet, at de på begge sider lovede at møde til Hids herreds ting og gøre hinanden skøde på samme ejendom efter deres forrige kontrakts indhold.

(178)

** Knud Lauridsen i Borup havde stævnet efterskrevne for et vold, de har oversvoret ham til Horsens byting for parlament med Niels Nielsen i Lund. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Volbertsen, som samme sandemandsed forhvervet har, den tid var delt og i så måde ikke myndig inden tinge at måtte sysle, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så noksom, at den bør nogen magt at have.

** Axel Rosenkrantz til Buderupholm havde stævnet efterskrevne varselsmænd, for de har bestået, at de havde været for Buderupholms port og givet varsel på Peder Skyttes vegne i Mastrup for opsigelse af den halvgård, han iboer. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd med deres højeste ed og oprakte fingre har været bestendig at have givet lovligt varsel, og intet derimod fremlægges, hvormed kan bevises ikke så at være, da vidste dommerne ikke imod samme varsel og opsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(179)

** Hans Jensen i Vinge med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Andersen i Vinge for nogen ord, som han skulle have sagt i Tjelegårds borgestue anlangende, at han skulle have fundet noget tingest udenfor Hans Jensens dør i Vinge, og at Hans Jensens hustru Maren Olufsdatter skulle have begæret og bekommet samme tingest af ham, som var i form som en ligbåre med 4 fødder og derhos en liden hestesko med to huller. dernæst blev fremlagt et brev angående samme, som var skrevet i overværelse af Maren Olufsdatter hendes husbond Hans Jensen og hendes bror Poul Olufsen i Mammen. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er givet efter Søren Andersens ord og mundheld, som ikke med andre vidner bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme brev så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(180)

** Jacob Bendtsen i Randers havde stævnet Karen Mogensdatter salig Hans Bendtsens efterleverske for en dele hun har forhvervet over ham til Randers byting for nogen gæld, han skulle have været hans salig bror skyldig efter hans brev dateret 3/3 1619. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Jacob Bendtsens brev på samme pending, som ikke med kvittants bevises at være betalt, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Jacob Bendtsen at samme dele at kvitdømme før han retter for sig.

(181)

3/8 1622.

** Oluf Pedersen i Søhale havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred manddød at sværge over

Christen Pedersen Snedker for Anders Pedersen Smed i Ejstrup, han har ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Vrads herreds ting 10/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Christen Pedersen slog Anders Smed i hans hoved med en vognkæp, så han faldt omkuld og slog ham et slag, mens han lå på jorden, og andre vidnede, at da salig Anders Smeds lig blev begravet, da var der ingen som på Christen Snedker hans vegne som kendtes manddød over graven eller i nogen måde tilbød bod og bedring. så er Christen Pedersen Snedker ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Pedersen Snedker manddød over og fra hans fred.

(182)

** Rasmus Gregersen i Hyrup havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred om manddød at sværge over Claus Nielsen tjenende i Hyrup for hans søn Laurids Rasmussen sst, han ihjelslog med en høle og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 13/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde seet, at Laurids Rasmussen og Claus Nielsen talte sammen på marken, hvorefter Laurids Rasmussen gik sin vej, men Claus Nielsen løb efter ham og slog ham med en høle, så han faldt død om, og Claus Nielsen løb bort. så er Claus Nielsen ikke mødt at undskylde eller nogen gensigelse herimod at gøre. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Claus Nielsen manddød over og fra hans fred.

(183)

** Christen Pedersen Skrædder i Hvam havde stævnet Christen Tomasen Skrædder i Hvam, for han har ladet ham fordele for 9 daler, han var ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen ikke har betalt sit fremlagte brev, hvorfor han er blevet delt, da vidste dommerne ikke Christen Pedersen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(184)

** Otte Velstock borger i Horsens havde stævnet Anne Christensdatter i Tolstrup for et vidne, hun til Slet herreds ting 24/4 har vidnet, at hun havde stået norden hendes hus og hørt salig Anders Bang, som blev dræbt ved Nørgård, havde udæsket Anders Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Christensdatters vidne formelder, at hun har stået udenfor sit hus i Tolstrup og seet Anders Bangs håndtering og skyderi og hørte ham udæske Anders Nielsen, og da hendes vidne med syn bestyrkes, at de gørligt kunne se imellem hendes hus og Nørgård, og bestyrkes med Karen Madsdatters kundskab, da vidste dommerne ikke Else Christensdatters vidne at imodsige eller magtesløs dømme.

(185)

** Jens Sørensen i Sejling havde stævnet Jens Nielsen sst for en klage og sigtelse, han til Hids herreds ting 1621 har forhvervet, som han mener magtesløs bør være. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten venligt og vel forligt, så Jens Sørensen sine bøder til Jens Nielsen for samme slagsmål udlagde, som han annammede og afstod samme klage, syn og sigtelse.

(186)

17/8 1622.

** Søren Nielsen Vinter i Karlby havde hidkaldt sandemænd af Galten herred manddød at sværge over Niels Jensen i Astrup for Peder Rasmussen Vinter i Røved, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting 23/7 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn, at han var dræbt af knivslag i hans bryst, og Søren Vinter beskyldte Niels Jensen derfor. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Jensen i Astrup manddød over og fra hans fred.

31/8 1622.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred til at udlægge Anne Sørensdatter i Sorring hendes bane, som er dødfundet sst i en kilde (brønd) og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 17/8 sidst forleden, hvor Søren Jespersen i Sorring vidnede, at hustru Lisbeth i Sorring kom løbende, at Anne Sørensdatter var faldet i hendes kilde, og andre vidnede, at hun tit og ofte havde været sanseløs. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anne Sørensdatter af våde og hendes misforstand i kilden at være druknet.

(187)

** Jens Rasmussen i Tvingstrup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge hans bror Hans Rasmussen Bonde, som døde i Vedslet, hvis ham var til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 29/7 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at havde været til syn til Hans Bonde på Vedslet mark hos hans vogn, og de syntes, han var kommet ned af vognen på hans hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Hans Rasmussen af våde og vanlykke at være faldet af vognen og ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

(188)

** Tomas Kås til Ørndrup lod læse efterskrevne frasigelse, at eftersom Gud har hedenkaldt salig Anne Vind salig Envold Kruses, og da de ikke ved, hvor megen gæld findes efter hende, så frasiger Tomas Kås på sine egne og hustru samt svogre og svogersker Iver Vind Jørgen Vind Henrik Vind jomfruerne Birgitte Vind og Else Vind samt fru Anne Vind til Rammegård deres vegne arv og gæld efter salig fru Anne Vind.

** Søren Nielsen i Blær havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Års herreds ting 16/4 sidst forleden har afhjemlet, at de havde været til syn til Laurids Vinters hustru i Blær hendes sår, som Laurids Nielsen klagede, at Søren Nielsens søn Niels Sørensen i Blær skulle have gjort hende. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Nielsen ikke er delt til sit værneting, som der ikke er givet varsel for, og delebrevet findes dateret nærværende år 21/9, hvilken dag endnu ikke er kommet, da kunne dommerne ikke kende samme dele så nøjagtigt at det bør nogen magt at have, og efterdi samme hidstævnede syn og klage ikke fremlægges, fandt dommerne dem magtesløs at være.

(189)

** Inger Poulsdatter i Korsø havde stævnet Mogens Jensen i Gørup, for han til Rinds herreds ting 24/6 har ladet hende hendes børn og svoger fordele for 7 daler, han skulle have lånt hendes husbond salig Christen Ibsen i Åstrup for 22 år siden. så fremlagde Morten Nielsen samme delebrev 24/6 sidst udganget, hvori han lod fordele Inger Poulsdatter Christen Christensen Morten Christensen Gertrud Christensdatter i Hvam Kirsten Christensdatter Lisbeth Christensdatter Anne Christensdatter og deres lovværger. derefter blev afsagt, så efterdi samme seddel alene formelder, at

Christen Ibsen har begæret samme 7 daler til låns af Mogens Jensen, og Christen Ibsen ved ed havde benægtet samme pending at have annammet, og de ikke til trødningsdag efter Christen Ibsen at have været æsket, da kunne dommerne ikke kende samme seddel og dele så nøjagtig, at de bør at komme Inger Poulsdatter eller hendes medarvinger til nogen forhindring.

(190)

** Niels Jacobsen borgmester i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde salig Jens Kares arvinger, eftersom Niels Jacobsens hustrus salig far Peder Lauridsen forrige borgmester i Randers ved køb og pantebrev dateret 29/11 1613 har bekommet en gård af salig Jens Kare. deslige havde han stævnet salig Jens Kares arvinger, som er Baltser Jensen Kare Jens Jensen Kare Anders Jensen Kare Kirsten Jensdatter Kare borgerske i Randers samt hr Peder Pedersen i Mørke på hans hustru Margrete Sørensdatters vegne, sammeledes Peder Skov i Randers Niels Lauridsen borgmester sst på sine egne og sin søster Maren Jørgensdatters vegne, som han er værge for. så mødte hr Peder Pedersen og fremlagde et underskrevet brev, at da han fornemmer, at der ikke befindes noget skifte eller jævning er ganget efter salig Jens Kares hustru Maren Kares med deres børn og børnebørn, hvor deres lod og anpart kunne falde i salig Jens Andersen Kares ejendom og gods, hvorfor han mente at samme pant ikke burde at komme han på hans hustrus vegne på hendes tilfaldne arv til forhindring. dertil svarede Niels Jacobsen, at salig Jens Kare havde haft samme gård i hånd og hævd, da han den til Peder Lauridsen ved hr Peder Pedersens hustrus egen far Søren Jensen har pantsat, og dersom hr Peder Pedersen havde noget deri at sige, burde han det hos den hans hustrus værge, som da var, at fordre. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte pantebrev formelder, at dersom Jens Andersen Kare ved døden blev hedenkaldt, før samme gård blev indløst, og den ikke et halvt år derefter af hans arvinger blev Peder Lauridsen eller hans arvinger afløst, da skulle samme gård følge Peder Lauridsen eller hans arvinger, og borgmester og råd i Randers derfor efter to uendelige domme har tildømt samme gård at følge Niels Jacobsen og hans arvinger, så vidste dommerne ikke imod samme rådhusdom at sige, men den ved sin fuldmagt at blive.

(192)

** Henrik Lange til ---- på sine egne og medarvingers vegne Hans Lange Christen Lange, Jørgen Krag, Christen Krag og Jacob Krag gav afkald for arv efter salig fru Anne Vind salig Envold Kruses, og i lige måde på Iver Langes vegne.

** Jens Sørensen i Albøge med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft for et skøde, han skal have udgivet til hr Niels Pedersen sst om et hus, som Rasmus Smed påboede, uanseet Jens Sørensen samme hus lang til tilforn har købt af Rasmus Smeds arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde to gange er underkendt, og ikke hr Niels Pedersen er mødt med samme skøde det at i rette lægge, og Christen Kjønsen giver til kende, intet fuldkomment skøde til hr Niels Pedersen på samme gård at være gjort, da dersom der befindes samme skøde at være gjort, da fandt dommerne det magtesløs.

(193)

** Poul Nielsen i Torup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Pedersen i Mammen for to uendelige landstingsdomme, han har forhvervet, hvor han har fanget en herredstingsdom og dele magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte landstingsdomme ikke er stævnet og kaldet, vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før de lovligt stævnes.

(194)

** Peder Nielsen i Hasle på sine egne og Peder Mikkelsen sst hans vegne havde stævnet Anders Jespersen i Truust for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende et vidne, som Peder Nielsen og Peder Mikkelsen til Hasle herreds ting har vidnet om det slagsmål, som skete i Hasle natten efter 2.pinsedag, da Christen Nielsen i Haslund dræbte Anders Jespersen i Torsølund. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere, end til den blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

14/9 1622.

** Niels Gyldenstjerne til Iversnæs havde stævner fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård for hans hånd og segl, som han for hende har udsat lovet og godsagt har i to hovedbreve. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges fru Anne Friises skadesløsbreve, hvori hun forpligter sig at forskaffe Niels Gyldenstjerne hans hånd og segl igen, som hun ikke har efterkommet, hvorfor der er gået endelig dom til herredsting og siden to gange stævnet til landsting, og ikke fru Anne Friis er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fru Anne Friis bør at forskaffe Niels Gyldenstjerne hans hånd og segl igen skadesløs eller derfor lide æskning.

(196)

** Søren Terkildsen i Grund på hans søster Anne Terkildsdatter, Jens Rasmussen Tysks hustru i Værum, hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Poul Skriver ridefoged til Dronningborg for to vidner, han til Galten herredsting 26/2 sidst forleden forhvervet har efter en misdæders bekendelse ved navn Søren Jensen Skrædder, som for hans misgerninger blev rettet og skulle have tilstået, at hun skulle have haft legemlig fællig med ham så vel som med to brødre Peder Møller og Jens Rasmussen Møller, som er født i Værum mølle, og andre vidnede om hendes uskikkelige liv og levned med Søren Skrædder og de to brødre, hvorfor hun er kirkenævn oversvoret for kætteri. derefter blev fremlagt hr Peder Christensen i Værum hans vidne om Søren Jensen Skrædders bekendelse for ham og hr Peder Olufsen i Galten. derefter blev afsagt, så efterdi samme bekendelse er gjort af en misdæder, og som angår Anne Terkildsdatter på hendes liv, og ikke derfor har fået varsel, og andre vidner ikke har vidnet om nogen gjort gerning med to brødre, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse eller nævningsed så nøjagtig, at de bør at komme hende på hendes liv til nogen forhindring, men efterdi vidnesbyrd har seet Søren Skrædder har haft legemlig fællig med Anne Terkildsdatter, og intet derimod fremlægges, hvormed hun kunne sig befri, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller Søren Skrædders bekendelse, så vidt han i så måder med nøjagtige vidner bekræftes, at sige eller magtesløs dømme.

(201)

** Jens Tomasen borger i Ebeltoft på sine egne og på Peder Andersen Grønbæk og medbrødre i Ebeltoft, som æskede gæld efter afgangne Peder Guldsmed, deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Hansen Tysk indvåner i Grenå for nogen uendelig dom, han har forhvervet til landstinget anlangende deres regnskabsbøger, hvorefter byfogden skal have dem deres gæld tildømt. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til byting igen at komme.

(202)

** Knud Hansen i Kørup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 24/7 sidst forleden til Vor herreds ting vidnet har, at Jens Jensen i Kattrup, som er dødfundet ved Hansted bro, skulle 27/4 være kommet ind til dem i Kattrup med et brev, at hans hustru Karen Knudsdatter, førnævnte Knud Hansens datter, skulle have skrevet ham til, at han skulle komme ud til Horsens til hende og tage den kapitelsdom med sig, som var gået imellem dem, hun ville minde ham den af, og siden havde de ikke seet ham, før han lå død ved Hansted bro, hvilket brev hun benægter aldrig at have skrevet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd en del har vidnet efter en død mands ord, han skal have sagt, og ikke med nøjagtige vidner bekræftes, at Karen Knudsdatter har været i råd eller gerning, at Jens Jensen skal være omkommet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og nævningsed så nøjagtig, at de bør at komme Karen Knudsdatter på liv eller ære til nogen forhindring men magtesløs at være.

(204)

** Jens Poulsen i Snede med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Jensen i Tønning og Peder Ibsen i Davding for en voldgifts afsigelse, de til Tyrsting herreds ting 25/6 sidst forleden afsagt har anlangende den bondegård i Sejet, som Jens Poulsen og Jesper Nielsen omtvister, hvilken afsigt skal være imod to andre dannemænds afsigt. da efterdi de fire voldgiftsmænd ikke har kunnet komme overens, da voldgav de deres sag og trætte på 6 uvildige dannemænd.

(205)

** Søren Pedersen i Ondrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Hans Jensen i Ondrup for en beskyldning og klage, han til Hads herreds ting 4/8 sidst forleden har gjort på ham anlangende nogen pending, som skulle være borte for ham. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Jensens enlige vidne alene formelder om mummesnak imellem ham og Søren Pedersen, som ikke med nøjagtige vidnesbyrd bestyrkes, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Søren Pedersen til hinder eller skade.

(206)

** Søren Pedersen i Ondrup havde stævnet efterskrevne for vidner de til Hads herreds ting 25/8 med Hans Jensen i Ondrup vidnet har anlangende nogen pending og fællig med en hest, og med samme deres vidne de vil bestyrke Hans Jensens klage på Søren Pedersen, Peder Sørensens søn i Ondrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Christen Sørensens sagen, han om samme penge og hest har haft, og ikke om deres egen vitterlighed og om rygte og tidende, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Søren Pedersen til hinder eller skade.

(207)

** Otte Kås til Vingegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 16/7 sidst forleden vidnet har anlangende en

åleruse, som Otte Kås havde ladet sætte i Vinge sø. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet endeligt men selv lagt deres vidner i tvivl, da fandt dommerne ikke samme deres vidne magtesløs at være.

(208)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup befalingsmand på Lundenæs med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne lovsmand for en lov, de 21/6 sidst forleden på Hald herreds ting har gjort og svoret hr Hans Lauridsen i Nimtofte, at han ikke skulle være Bodil Iversdatter i Hoed hendes barnefar til det barn, hun reder til barsel med, som hun og hendes bror Niels Mikkelsen i Hoed beskylder ham for. derefter blev afsagt, så efterdi recessen tilholder at ingen, som til nogen kønsed blevet tildømt, må af dommeren tilstedes at bør bruge andre sin ret at fulddrive end de, som i herred med ham er bosiddende, og hr Hans Lauridsen iblandt sine lovsmænd har brugt to ungkarle, som ikke er bosiddende eller har noget sted og fæst, da kunne dommerne ikke kende samme lov så noksom efter recessen at være fulddrevet, at den bør nogen magt at have.

(210)

** Otte Velstock borger i Horsens havde stævnet Niels Pedersen i Nørgård for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over en klage, han har gjort over Niels Pedersen og hans hustru Anne Andersdatter og over en sigtelse til Henrik Pedersen og hans hustru til Slet herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Vodskov og Hermand Jensen befindes udenlands at være forrejst, der de til samme dom er stævnet og ikke med 6 ugers stævning kaldet, vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, førend de lovligt stævnes.

(211)

28/9 1622.

** Christen Jensen bodderdreng tjenende på Torstedlund havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for et brev, han til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden har ladet læse og påskrive, som jomfru Riborg Arenfeldt har udgivet anlangende nogen ord, Christen Bodderdreng skulle have sagt om Anne Christensdatter, som døde i Torsted mølle, at Apelone Christensdatter møllerkone i Torsted mølle havde sagt til ham, at hendes datter Anne Christensdatter, som tilforn havde tjent hendes søster Helvig blev advaret, at Gude Galde ville lade tage hende, hvilke ord han benægtede at have haft. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev af jomfru Riborg Arenfeldt at være udgivet og underskrevet, og dommerne ikke over hendes brev er dommere, da vidste de ikke på samme hendes brev at dømme, men hvem påskader da indkalder sig den for sin tilbørlig dommer.

(212)

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård på hans tjener lille Jens Mikkelsen i Attrup hans vegne hans visse bud Christen Sørensen havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjørnholm birketing 8/5 sidst forleden vidnet har anlangende en okse, som Jens Mikkelsen for 3 år siden havde befalet Rasmus Pedersen gå til Ebdrup at hente. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Sørensen var delt, så han ikke kunne sysle til tinge, da vidste dommerne ikke nu for at dømme.

** Gregers Høg til Rørbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet

efterskrevne for et vidne, de 17/6 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har anlangende, at Maren Terkildsdatter i Svenstrup og Mogens Tomasen skulle være indkommet samme dag på Hornum herreds ting med en spidse og en fork og rykket Rasmus Pedersen i Svenstrup af tinget til at slås med dem. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Tomasen og hans hustru Maren Terkildsdatter med våben og værge har udæsket Rasmus Pedersen at slås med dem og overfaldet ham med mange utilbørlige ord, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige, og efterdi nævningene derfor har dem tingfred oversvoret, da vidste dommerne ikke dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men ved magt at være.

(213)

** Ernst Normand til ---- havde stævnet Knud Galt til Palsgård for to løfter på 6000 rigsdaler, og Knud Galt har forpligtet sig at skaffe Ernst Normand hans hånd og segl for førnævnte løfter igen, hvilket ikke er sket, hvorfor han er tildømt at forskaffe Ernst Normand hans hånd og segl igen eller derfor lide rigens æskning. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(215)

** Albret Christensen i Bodalskrog havde stævnet (blank). derefter blev fremlagt et vidne af Hindsted herreds ting 21/7 sidst forleden, at Albret i Krogen havde den hule bøg. ville ikke have beskrevet.

** fru Ellen Marsvin til Ellensbjerg havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred, for han 14/9 sidst forleden ikke har villet anse en landstings stævning, som hun har ladet stævne nogen vidnesfolk i Bjerre by med, anlangende Bjerre skov og mark skulle være ret rebet skov og mark, så længe de kunne mindes. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Gyldenstjerne for Møgelkær port er givet 8 dages varsel for samme vidne, og fogden derfor ikke har vidst samme vidne at udstede, før Knud Gyldenstjerne som er udenlands i KM bestilling får 6 ugers varsel, da kunne dommerne ikke kende Morten Sørensens ulempe deri at være eller imod hans dom at sige.

(217)

** Søren Christensen i Hørby med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anne Mikkelsdatter i Hvoldals mølle for et klagevidne og sigtelsesvidne, hun til Hindsted herredsting 11/7 sidst forleden på ham har gjort, at han skulle have taget 3 svin fra hende ved Hvoldals mølle, uanseet han samme dag havde benægtet, at han ikke tog dem fra hende, men tog dem i hans grønne eng. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Mikkelsdatters klage og sigtelse ikke med nogen nøjagtige vidnesbyrd bestyrkes at have seet Søren Christensen tog samme svin fra hende, da kunne dommerne ikke kende samme hendes klage og sigtelse bogsed og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(218)

** Søren Jensen i Vosnæs med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne, for de ikke efter voldgift og tingsvidne til øster Lisbjerg herreds ting 5/11 1617 er mødt på åstederne at granske og forfare hvis uret, som fandtes imellem Søren Jensen og Jens Tomasen, og der sætte stabel og sten imellem begge deres jord. dernæst blev afsagt, så efterdi Søren Jensen og

Jens Tomasen har indgivet samme deres tvistige sag på fire mænd, og hvad de gjorde i den sag skulle stå uigenkaldt, da vidste dommerne ikke imod samme deres voldgift at sige, men efterdi de 4 mænd ikke har adskilt, hvor vidt enhver burde at have, da fandt dommerne den deres afsigelse ingen magt at have og sagen til dem igen at komme.

(220)

** Jens Tomasen i Vosnæs havde stævnet Søren Jensen sst for et delevidne, han 15/10 1617 forleden har forhvervet over ham anlangende nogen uenighed imellem dem om noget gærdsel. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen og Jens Tomasen 5/11 1617 har indgivet deres sag om jordtrætte på 4 mænd, som skulle dem imellemsige, og loven bemelder, den sidste kontrakt fortager hvis tilforn ganget er, da fandt dommerne Jens Tomasen af samme dele, han for samme jordtrætte er kommet i, kvit at være.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Clemend Jensen i Borre dommer til Tvilum birketing for en dom, han imellem Christian Holck og Niels Jensen i Truust afsagt har 16/9 sidst forleden anlangende hvis ulovlig gerning og røveri, som er sket i Niels Jensens hus fra Niels Rasmussen barnfødt i Sjelle skovgård. derefter blev afsagt, så efterdi for birkefogden med klagevidne har været bevist, at Niels Rasmussen i Niels Jensens hus af Anders Andersen Smed i Grønbæk er samme pending bøsse og værge frarøvet i Niels Jensen nærværelse, dog han ikke har anholdt Anders Smed, endog Niels Jensen har været KM betroede delefoged i birket, og birkefogden derfor har tildømt Niels Jensen deri uret at have gjort og burde at stande til rette, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(223)

** Niels Christensen Viborg borgmester i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Amdi Christensen i Glenstrup for en uendelig dom, han 20/7 til landstinget har forhvervet over et udlæg og vurderingsvidne, Niels Viborg 9/3 1603 til Mariager byting har forhvervet i salig Laurids Humlemands hus og have, som ham for en sum penge er tilvurderet, som salig Laurids Humlemands hustru Anne Lauridsdatter da påboede. derefter blev afsagt, så efterdi tre af de otte mænd tinghørere, som samme vidne til tinget har vidnet, også har været vurderingsmænd, da kunne dommerne ikke kende samme vurderingsvidne så noksom og lovligt, at det bør nogen magt at have.

(225)

** Jens Rasmussen i Bisballe havde stævnet Laurids Jørgensen i Tostrup, for han til Lysgård herreds ting har ladet ham fordele for noget rug og bygtiende, hvilket Jens Rasmussen benægtede, og som han ville bevise med kvittants. så mødte Knud Gyldenstjerne og afstod samme dele.

** Laurids Jensen i Hauge havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup herredsfoged i Gern herred for en dom, han til Gern herreds ting 27/1 1621 dømt har og deri tildømt Laurids Jensen at føre det gods, som salig Ernst Hocher havde i Striben, der han ved døden afgik, tilstede med en kønsed, uanseet samme herredsting ikke var hans værneting, hvorfor han mener, fogden har uret gjort. derefter blev afsagt, så efterdi tre herredstingsdomme indeholder, at Laurids Jensen har været stævnet og ikke mødt eller indskudt sig til sit værneting, så fogden derfor samme domme har udgivet, og de siden til landstinget, formedelst de ikke til hans værneting ganget var, og det ikke

formedelst nogen Jesper Pedersens ulempe eller uret, som deri skulle være gjort, da kunne dommerne ikke kende Jesper Pedersens ulempe deri at være.

(226)

** Hans Grønbæk borger i Århus havde stævnet Mads Nielsen indvåner i Århus for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, som Hans Grønbæk til Århus byting over ham har forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi samme dele med Hans Grønbæks regnskabsbog bestyrkes, og samme bog ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før samme bog lovligt stævnes og kaldes.

(227)

** Iver Lykke Christoffersen havde stævnet Niels Sørensen i øster Bølle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til samme ting 23/7 sidst forleden dømt har imellem Iver Lykke og fru Edel Mogensdatter til Hessel anlangende hendes brev og segl, anlangende salig Mogens Lykkes gæld, som hun ikke har holdt og efterkommet. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for et synsvidne, han til Års herreds ting 6/8 sidst forleden forhvervet har på en indelukket toft, som ligger til Claus Dås gård i Mejlby, som Poul Jensen iboer. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne er ejendom angældende, og Claus Då som er ret jordejer ikke derfor har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(228)

** Poul Lauridsen i Tilst en af sandemændene i Hasle herred gav til kende, at han af skrøbelighed ikke havde kunnet møde til landsting med sine medbrødre sandemænd, hvorfor han nu i dag mødte og udlagde Christen Nielsen i Haslund at være Anders Jespersen, som tjente i Torsølund, hans bane og svor ham fra hans fred, som hans medbrødre tilforn gjort har.

** Christen Jensen i Guldbæk på hans datter Kirsten Christensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Skriver forstander i Helliggejst kloster i Ålborg for en dele, han til Hornum herreds ting 13/5 sidst forleden over hende forhvervet har for korn og adskillige varer, hun har ført af kirkens boeslod i Sørup, midlertid boet stod uskiftet imellem Kirsten Christensdatter og de fattige. derefter blev afsagt, så efterdi en del af de fattiges anpart dem tilkommer i Peder Keldsens bo, midlertid Kirsten Christensdatter det at have haft under hænder, at være ødt og forkommet, hvorfor Søren Skriver har ladet hende fordele, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige, men efterdi Kirsten Christensdatter efter samme dele ved nam er besøgt og udlæg gjort, dog Søren Skriver ikke har bekommet fuldt udlæg, bør samme dele efter loven ikke videre at komme hende til forhindring.

(230)

** Jacob Jensen i Løgstør på Hans Pedersen i Leira Claus Pedersen på ---- Christen Pedersen på Agger og Jens Pedersen sst alle boende i Norge deres vegne havde stævnet Christen Jensen Kold i Løgsted for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en birketingsdom af Løgstør

birketing, hvori blev afsagt, så efterdi ovennævnte brødre ikke har bekommet nogen arv efter deres mor, men deres søster er udgift med hjemfærd af fællesbo, og Christen Jensen Kold på sin hustrus vegne tilstod at have givet Anne Sørensdatter afkald for arv efter hendes mor, så bør Christen Jensen Kold igen fra sig at levere hvis, han i så måder har oppebåret, og siden samme pending at gods at skiftes imellem arvingerne. derefter blev de så for retten forenet, at Christen Jensen skal give Jacob Jensen på Hans Pedersen Claus Pedersen, Christen Pedersen og Jens Pedersen brødre deres vegne for hvis, de kan være berettiget i samme pending sølv og arv, han til sig har annammet, 70 sletdaler.

(231)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 16/9 sidst forleden til Hornum herreds ting vidnet har, at de skulle have seet førnævnte Christen Pedersen og hans folk jaget Søren Nielsen i Gelstrup fra sin plov og sønderbrudt den. så mødte en part af vidnerne birkefogden og delefogden og mente samme stævning ulovlig var forkyndt, idet den fandtes påskrevet, læst på Hornum herreds ting 23/9 1622, og begærede den under forsegling, hvilket skete.

12/10 1622.

** Hans Sørensen i Gylling havde hidkaldt sandemænd af Hads herred manddød at sværge over Rasmus Nielsen i Svinballe for Clemend Rasmussen sst, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hads herreds ting 23/9 sidst forleden, at på grandestævne lod Rasmus Nielsen Clemend Rasmussens far Rasmus Rasmussen skrive for tre heste, som havde gået løse, og da Clemend Rasmussen ville lade Rasmus Nielsen skrive for hans svin, som havde gået i deres vang, sprang Rasmus Nielsen op og stak ham i maven med sin madkniv. dernæst blev fremlagt hr Frederik Arildsen i Hundslund hans attest, at da han meddelte Clemend Rasmussen sakramentet, da berettede han det samme. så var Rasmus Nielsen ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Nielsen manddød over og fra hans fred.

(233)

** Søren Bjørnsen i Ørsted havde hidkaldt sandemænd af Rougsø herred for manddød at sværge over Jens Andersen sst, som var ladefoged på Stenalt, for hans bror Jep Bjørnsen i Ørsted, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Rougsø herreds ting 20/8 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn på Jep Bjørnsen, hvis pande var knust, som han sagde Jens Andersen forrige ladefoged på Stenalt havde gjort, og efterskrevne vidnede, at der kom nogen ord imellem Jep Bjørnsen og Jens Andersen, som da slog Jep Bjørnsen omkuld på stenbroen. så gjorde sandemændene deres ed og eftersom de selv grundelig sandhed havde udspurgt og forfaret, at Jens Andersen sagesløs har dræbt Jep Bjørnsen, da svor de ham manddød over og fra hans fred.

(234)

26/10 1622.

** ingen dommer. sagerne opsat.

9/11 1622.

** Iver Friis til Volstrup gav til kende, at eftersom hans hustrufar Godslev Budde af alderdom og skrøbelighed og af rådgivere, som dertil havde været bekvemmelig, skriftligt havde ladet ham forstå, at han var til sinds at gøre hans hustru Dorte Budde arveløs for hendes fædrene, og han derefter sit gods har afhændet, da er Iver Friis imod al hans vilje forårsaget på hans hustru fru Dorte Buddes vegne arv og gæld efter ham at forsværge, hvilket han også har ladet forkynde og forsværge over salig Godslev Buddes grav i sankt Budolfi kirke 25/10 sidst forleden.

23/11 1622.

** Tønne Friis til Hesselager befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred manddød at sværge over Morten Jensen i Skivum for Jens Christensen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting 5/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var på Dal marked og så, at Jens Christensen Jens Mortensen i Skivum og hans bror Terkild Mortensen i Skivum sad i en bod og drak til hobe, og Jens Christensen blev skældagtig og gik ud og kom tilbage med en fork og æskede dem ud, og da de tog forken fra ham og holdt ham, kom Jens Mortensens søn Morten Jensen og slog Jens Christensen et knivslag i hans bryst, og for samme gerning er han bortrømt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Morten Jensen manddød over og fra hans fred.

(238)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Brodersen i Galten Søren Tomasen sst Christen Poulsen i Røved og deres medbrødre samfrænder, som har været opnævnt til Sønderhald herreds ting at skulle komme til den gård i Tustrup, Jens Christensen og Anders Rasmussen påboer, og dem derom adskille, og samfrænderne har dem ikke endeligt om samme gårds ejendom adskilt. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn på samfrænder er indfundet om samme ejendom endelig at adskille, og ikke deres sigelse er gjort endelig, da fandt dommerne samme deres afsigt at være som den ugjort var, og sagen igen til bemeldte samfrænder at komme og endeligt imellem Anders Rasmussen og Jens Christensen at imellemsige.

(239)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Groersen borger i Randers for sin lod og anpart i den gård i Tustrup, Anders Rasmussen og hans hustru Mette Groersdatter iboer, som han havde arvet efter hans salig far Groers Madsen og hans salig mor Maren Sørensdatter, som boede og døde i Tustrup, som han har skødet Christen Nielsen i Hadbjerg på salig Mads Groersens børns vegne, som er Groers Madsen Rasmus Madsen Mads Madsen Anne Madsdatter og Mette Madsdatter efter det købebrev, Niels Groersen har givet deres far Mads Groersen for nogen tid lang siden, hvilken lod og part ikke har været lovbudt til næste frænder eller til Anders Rasmussen og Mette Groersdatter, hans søster, som boer på gården og er den største arving. så mødte Christen Nielsen og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 15/7 dette år, hvor den 6.part i den halve selvejergård, Anders Rasmussen påboer, blev lovbudt til salig Mads Groersens børn og deres lovværge Christen Nielsen i Hadbjerg, og der blev givet varsel til Anders Rasmussen i Tustrup og Peder Groersen i Essenbækgård. derefter blev afsagt, så efterdi samme gods ikke findes til Niels Groersens næste arvinger at være lovbudt, da fandt dommerne samme lovbudsvidne og skøde ingen magt at have.

(240)

** Laurids Tomasen i Askildrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 1/10 sidst forleden vidnet har, at for 13 år siden skulle salig Anders Mouridsen i Horsens have solgt Christen Jensen i Askildrup en bryggekedel, hvilket deres vidne førnævnte Laurids Tomasens hustru Mette Christensdatter benægter, men hendes forrige husbond Anders Mouridsen havde pantsat ham samme kedel for 9 sletdaler. Jens Mikkelsen i Gerding havde vidnet, at han havde begæret af hans farbror Anders Mouridsen, før han flyttede til Fræer, at han ville unde ham samme bryggekedel at indløse fra Christen Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Christen Jensen afkøbte Anders Mouridsen samme kedel og betalte ham derfor, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme

(243)

** Hans Hansen Hamborg borger i Århus på residerende kapitel hos Århus domkirke deres vegne havde stævnet Niels Mikkelsen i Langballe herredsfoged i Ning herred for en uendelig dom, han har afsagt på Ning herreds ting 8/1 sidst forleden imellem bemeldte kapitel og Peder Gregersen i Stadsegård anlangende årlig afgift til deres domkirkes bygning af nogle stykker jord liggende i Stadsegårds mark kaldes Smedetoft, hvilken afgift han har forholdt dem. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(244)

** Niels Pedersen i Hørup havde stævnet Peder Jensen i Hørup for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet og deri magtesløs dømt en dele, som Niels Pedersen over ham til Lysgård herreds ting 21/5 sidst forleden har forhvervet anlangende et gærde, han har sat ham til fortrængsel. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne ikke er hidstævnet, vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før den lovligt stævnes.

(245)

** Jens Nielsen i Gravballe havde stævnet Søren Brun i Kejlstrup for et vidne, han har forhvervet anlangende tiende af hans avling, uanseet hans sognemænd har gjort tingning både på hans og deres vegne med Hans Skriver i Kejlstrup for skæppekorn med rede penge. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen i Gravballe vedgår at have brugt kornavl på bemeldte Gravballe mark bemeldte åringer og ikke tiendet deraf, men til tinge med høringsdele for KM anpart er forfulgt, da vidste dommerne ikke Jens Nielsen i Gravballe af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(246)

** Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet efterskrevne for to vidner, de på ham vidnet har til Hindsted herreds ting 29/8 og til Hornum herreds ting 2/9, at de på deres husbonds vegne havde forbudt Erik Møller at lade begrave Anne Christensdatters lig, som der lå død, og de havde været med jomfru Riborg Arenfeldt i samme mølle og hørte, at Karen Pedersdatter på Nørlund havde sigtet Anne Christensdatter, som tilforn havde tjent på Nørlund, at hun nogen gange havde taget nøglen af Gude Galdes bukser om nattetide og opladt hans skrin og taget penge, som hun

havde givet hendes mor Apelone Christensdatter, Erik Møllers hustru. derefter blev afsagt, så efterdi med fru Helvig Marsvins seddel bevises, at Christen Knudsen tjener som ladefoged på Blomesholm i Norge og Karen Pedersdatter er i Sæby, så de derfor efter stævningens påskrift ikke er lovligt stævnet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før de lovligt stævnes.

(247)

** Mikkel Jensen i Møldrup havde stævnet efterskrevne, for de til Hindsted herreds ting 31/10 sidst forleden skulle have Maren Nielsdatter i Møldrup kirkenævn oversvoret for trolddomssag, som Mikkel Jensen havde sigtet hende for, og fremlagde et tingsvidne af Hindsted herreds ting 26/9 sidst forleden, hvori Peder Skrædders hustru i Møldrup Anne Jensdatter og Peder Sørensens hustru Maren Jensdatter sst vidnede, at de var til Mikkel Jensens, da Vorherre havde kaldt hans hustru Karen Jensdatter, og liget var lagt i kisten, og lyset stod og brændte på den, da tog Maren Nielsdatter to lange halmstrå og lagde korsvis, og da Mikkel Jensen spurgte, om hun ville gøre hans børn faderløse og kors for ham, da svarede hun det kan vel ske. andre vidnede, at da Christen Murmester havde bryllup med Maren Christensdatter, førnævnte Maren Nielsdatters datter, da om aftenen, siden Maren Christensdatter havde lagt halm i hendes brudeseng, da tog Maren Nielsdatter tre halmstrå og kastede ind under sengen, og andre stoppede hun i fodenden af sengen. andre vidnede, at de aldrig havde hørt rygte og tidende om Maren Nielsdatter for nogen trolddom, før Mikkel Jensen beskyldte hende. Christen Nielsen i Volsted mødte på hans søster Maren Nielsdatters vegne. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at Maren Nielsdatter har lovet nogen ondt, som dem derefter med trolddoms kunst eller bedrift skal være dem tilføjet, men efter præstens kundskab og sognevidne bevises, at hun har skikket sig ærligt og kristeligt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og sigtelse eller nævningsed så noksom, at de må komme Maren Nielsdatter til nogen forhindring, førend hende anderledes overbevises kan.

(250)

** Niels Christensen Viborg borgmester i Mariager havde stævnet Byrge Jensen byfoged sst for en dom, han 9/10 sidst forleden til Mariager byting dømt har anlangende noget salig Laurids Humlemands gods og ejendom sst, som Niels Viborg skal være tilvurderet og udlagt 1603 for hvis gæld, salig Laurids Humlemand var ham skyldig, og hvilket gods han havde bekommet efter Ellen Lauridsdatter, Laurids Humlemands datter sst, som døde i Vestergade sst, som hun efter hendes afgangne far havde arvet, og Amdi Christensen i Glenstrup og hans søster Maren Christensdatter Christen Lauridsen samt deres medarvinger siden arveligt tilfaldt efter Ellen Lauridsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg for retten har tilbudt at rette for sig for samme gods, han uden hjemmel skulle have bekommet, og fogden derfor har tildømt ham samme gods igen at udlægge efter loven og derfor at bøde 3 mark til kongen og 3 mark til bonden og stå til rette for samme gods, han i langsommelig tid har brugt, da vidste dommerne ikke imod samme bytingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(254)

** Rasmus Nielsen i Grølsted havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vejerslev birketing 17/10 sidst forleden vidnet har anlangende et øg, som Rasmus Nielsen skulle have solgt Jens Nielsen i Aidt. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen og Niels Jensen udtrykkeligt har vidnet, at Rasmus Nielsen solgte Jens Nielsen samme øg for 3 daler, hvilket køb Rasmus Nielsen ikke vil benægte men sværger, at han ikke fik pending, da vidste dommerne ikke imod samme to

menneskers vidne at sige eller magtesløs dømme.

(255)

** hr Oluf Christensen i Ørum og hr Jørgen Christensen i Karlby havde stævnet sandemænd af Århus for deres ed og tov, de til Århus byting 26/9 sidst forleden gjort har over Rasmus Rasmussen Bonde borger sst og svoret ham til sin fred, for salig Christen Olufsen Pind borger sst han dræbte, hvilket de ikke mener, at de har gjort ret i, men Rasmus Bonde burde med rette fra sin fred at have været svoret. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Århus byting 26/9 sidst forleden, hvori Søren Mogensen Skrædder hans hustru Maren Villadsdatter og Tomas Rougsings hustru Maren Andersdatter sst samt Christen Olufsen Pinds datter Bodil Christensdatter Pinds og Anne Knudsdatter, Jens Lauridsens hustru alle i Århus vidnede om det parlament imellem Rasmus Bonde og Christen Pind, og hr Oluf Christensen og hr Jørgen Christensen mente, at eftersom Rasmus Bonde havde gjort deres far den skade, da burde han derfor miste sin fred. derefter blev afsagt, så efterdi forfares, at Rasmus Bonde har været i trætte og parlament med Christen Pind, der han samme skade har bekommet og ikke bevises, at Rasmus Bonde dertil at have været forårsaget, og sandemændene dog har svoret Rasmus Bonde manddød over og sin fred at holde, da vidste dommerne ikke samme deres ed at følge, så den må komme Rasmus Bonde på hans fredløsmål til befrielse.

(258)

** Sidsel Christensdatter indvåner i Randers på hendes søn Jens Lauridsen fordum organist i Århus hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Århus, for de til Århus byting 1/8 sidst forleden har svoret hendes søn Jens Lauridsen manddød over og fra hans fred for Lorents Baltsersen Trompeter i Århus, han skulle have ihjelstukket, og Laurids Baltsersens hustru Maren Jensdatter havde klaget, at Jens Lauridsen ynkeligt havde dræbt hendes husbond. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Organist ikke har været overfaldet af Lorents Baltsersen med hug eller slag, så han derfor kunne være forårsaget at gøre nødværge, og han straks derefter er rømt, og sandemændene derfor har ham manddød oversvoret og fra hans fred, da vidste dommerne ikke nogen årsag samme deres ed at imodsige, men den ved magt at være.

(260)

** Søren Rasmussen i Svenstrup hans visse bud og bror Mads Rasmussen med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørherreds ting 23/5 sidst forleden vidnet har angående Anne Rasmusdatters død. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Søren Rasmussen har slået hende op til en væg stødt hende med foden og slået Anne Rasmusdatter, som med syn og klage bestyrkes, og sandemændene derfor har svoret Søren Rasmussen i Svenstrup hendes bane på og fra hans fred og intet nøjagtigt derimod fremlægges, hvormed han kan befries, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(263)

** Otte Velstock borger i Horsens havde stævnet Niels Pedersen i Nørgård og hans hustru Anne Knudsdatter og hans døtre Bodil Nielsdatter og Anne Nielsdatter for nogen benægtelse, de skal have gjort til Slet herreds ting, at de ikke hos var, da salig Anders Bang borger i Ålborg blev dræbt ved Nørgård. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Pedersen hans hustru og døtre med oprakte fingre

har benægtet dem ikke at have hos været, der salig Anders Bang fik hans banesår, og intet derimod fremlægges, hvormed kan bevises dem i samme drab at have været medvidere eller hos, der den gerning gjort er, men nævningene for samme sag har dem kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod samme benægtelse at sige eller magtesløs dømme.

(264)

** Laurids Frandsen Smed i stor Åstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 6/6 sidst forleden med Mikkel Christensen i Åstrup vidnet har, at de 19/5 på Åstrup gade hørte, at Laurids Smed sagde til Mikkel Christensen, tag den grå sæk du holdt op på høloftet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Laurids Frandsens ord, som han ikke er bestendig, men for ting og dom højligt benægter, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(265)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Pedersen Dal borger sst for en dom, han til Horsens byting 12/3 over ham har forhvervet anlangende nogen kost og tæring, Peder Pedersen på egne og medbrødres vegne har anvendt til landstinget. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Peder Pedersen og hans medbrødre af Obbe Rasmussen har været hidstævnet, og byfogden dog har tildømt Obbe Rasmussen at igengive og betale Peder Pedersen og hans medbrødre hvis kost tæring og vognleje, de derpå har anvendt, da vidste dommerne ikke samme hans dom at følge eller den dele så noksom, at den bør nogen magt at have.

(266)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Volbertsen byfoged sst for en dom, han 12/3 sidst forleden til Horsens byting forhvervet har anlangende nogen kost og tæring, Hans Volbertsen til landstinget har anvendt. derefter blev afsagt, så efterdi for Anders Jørgensen har været i rette lagt en dom af landstinget, hvori Hans Volbertsens dom er ved magt kendt, og Hans Volbertsens ulempe deri ikke kan findes, og Anders Jørgensen derfor har tilkendt Obbe Rasmussen at igengive Hans Volbertsen billig kost og tæring, da vidste dommerne ikke hans dom at imodsige.

(267)

** Bodil Sørensdatter salig Christen Markorsens efterleverske borgerske i Ebeltoft havde stævnet Mikkel Sørensen og Rasmus Sørensen i Andkær for en løgnagtig gæld, som hendes salig husbond skulle være deres far skyldig, som ikke med brev bevises. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte personer ikke er mødt og nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Bodil Sørensdatter eller hendes børn til hinder eller skade.

(268)

** to ringe landsting næst før jul. nogle ringe sager, som til snapslandsting blev opsat.

(1)

18/1 1623.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Kirsten Andersdatter af Endelave, som er omkommet i Gylling skov, hvad hende var til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 24/11, hvor efterskrevne vidnede, at nogle personer var kommet til dem meget forfrosne, så de af kulde nær var omkommet, idet de var kommet i stor havsnød, og Kirsten Andersdatter havde ikke kunnet vinde med dem til byen men blev i skoven, og de havde svoret, at de gav det til kende, at hun var tilbage. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Kirsten Andersdatter af frost og kulde ulykkeligt at være omkommet.

(2)

** Niels Grøn i Borup ridefoged til Skanderborg hans visse bud Jørgen Grøn i Astrup havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred om Johannes Sørensen hans bane at oplede, som døde i Bredvads mølle og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herred 10/12 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var i møllen for at få malet mel, og da gik møllersvenden ned fra loftet for at se til kværnen, og da den gav et skrig fra sig, gik de ned ad stigen, og da lå møllersvenden død ved knaghjulet med hans hoved knust. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Johannes Sørensen af våde og vanlykke formedelst knaghjulene i møllen at være ihjelslået.

(3)

** Frederik Reedtz til Tygestrup KM befalingsmand på Tryggevælde med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne i Klakring for et vidne, de 22/6 sidst forleden til Bjerre herreds ting vidnet har anlangende et stolestade i Klakring kirke, at Mette Olufsdatter på Barretskov skulle have stødt Sidsel Pedersdatter i Helbjerg mølle af hendes rette stolestade. desligeste stævnede han Peder Møller i Helbjerg mølle og Sidsel Pedersdatter sst. dernæst blev afsagt, så efterdi samme sag over 6 uger har været opsat, og ingen er mødt dertil at svare, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(4)

** Frederik Reedtz til Tygestrup med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde stævnet Hans Krag i Klakring for en klage, han skal have gjort til Bjerre herreds ting 19/6, at Mette Olufsdatter tjenende på Barretskov skulle have stødt Sidsel Pedersdatter i Helbjerg mølle fra hendes rette stolestade i Klakring kirke, hvilket han formener er en uretfærdig klage, idet samme stolestade hører Frederik Reedtz til. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag over 6 uger har været opsat, og ingen er mødt dertil at svare, og der ikke imod recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme klage magtesløs at være.

(5)

** Gude Galde til Nørlund havde stævnet Anders Christensen i Rise herredsfoged i Års herred, for han 22/10 sidst forleden til samme ting har dømt hans tjener Peder Hansen fra 3.ting for hans tiltale til Mikkel Jensen i Kokborg. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Gude Galde til Nørlund havde stævnet efterskrevne for et vidne, han 10/12 sidst forleden til Års herreds ting har vidnet anlangende Gude Galdes tjener Jacob Lauridsen i Mejlby og Knud Christensen sst skulle være forligt om alt, hvis dem imellem har været. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Lauridsen har givet hans husbond samme sag til lovmåls forfølgning og 8 dage derefter har indgået kontrakt og forligelse med Knud Christensen og ikke Gude Galde derfor har fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme forligelsesvidne så noksom, at det bør at komme Gude Galde på sin tiltale i samme sag til nogen forhindring.

(6)

** Gude Galde til Nørlund havde stævnet Anders Christensen i Rise herredsfoged i Års herred for en dele og dom, han 9/7 og 13/9 sidst forleden til Års herreds ting over hans tjener Poul Nielsen i Troelstrup udstedt har anlangende nogen gæld, Christen Nielsen i Tøttrup æskede af Poul Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges en kontrakt, hvori Poul Nielsen og Christen Nielsen bekender dem om samme deres trætte at være forligt, og Anders Christensen derfor ikke har udstedt samme vidne, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri eller videre på samme dele at dømme.

(7)

** Niels Sørensen i Sejlflod havde stævnet Knud Christensen i Asp for en dele, han over ham til Storvorde birketing har forhvervet anlangende nogen gæld efter hans brev dateret 1/1 1614. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Sørensens brev alene lyder på 9 daler og 10 skæpper byg, som han er Knud Christensen skyldig, og han dog for mere gæld findes at være delt, da fandt dommerne Niels Sørensen af den dele kvit at være.

(9)

** Peder Hansen indvåner i Grenå og hans hustru Margrete Johansdatter, på salig Peder Guldsmed i Ebeltoft hans arving Claus Witts vegne med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for gæld, de er salig Peder Guldsmed skyldig, deriblandt Mourids Sørensen i Mårup og hans bror Peder Sørensen sst. efter flere ord dem imellem var, blev kreditorerne og Claus Witt her for retten forligt, at kreditorerne skal give Claus Witt et halvt hundrede sletdaler.

(11)

** Niels Sørensen i Tange Mads Harbou og hans datter Anne Madsdatter og Peder Madsen sst med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Middelsom herreds ting 21/3 sidst forleden over dem vidnet har, at de skulle have gjort ransgerning med et vod, de skulle have frataget nogen af de Bjerring mænd. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har seet, Niels Sørensen og hans medfølgere havde indtaget samme vod, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn og klage at sige, men da samme klage Peder Nielsen og Niels Sørensen anlanger, og ikke med vidnesbyrd befæstes dem at have med været voddet at borttage, da bør samme klage ikke komme dem til forhindring, og efterdi samtlige 6 personer var lyst et fuldt ran til, og nævningene har dem hver et fuldt ran oversvoret, da kunne dommerne ikke kende den lovmål og nævningsed så noksom at være procederet, som det sig burde, og derfor fandt de samme bogsed og nævningsed ingen magt at have.

(14)

** Mogens Kås til Tidemandsholm gav til kende, at eftersom KM havde befalet ham sig salig Envold Stygges brødre og søstres værgemål at påtage, og da han har efterladt sig en stor gæld, da forårsages han på salig Envold Stygges brødre og søstre, som er jomfruerne Birgitte Stygge Christence Stygge Anne Stygge og Jesper Stygge, som er ude af landet, deres vegne at vedersige og forsværge arv og gæld efter ham.

** fru Else Munk salig Niels Stygges lod læse og påskrive et brev, at eftersom hendes søn salig Envold Stygge var ved døden afgået i Landskrona og der begravet, og da han skal have efterladt sig en stor gæld, forårsagedes hun til at vedersige arv og gæld efter ham.

(15)

** Mogens Lauridsen i Onsted havde stævnet Mikkel Ibsen i Kattrup for en dele, han til Vor herreds ting forhvervet har over hans mor Karen Jeppes i Kattrup og søskende Eske Ibsen og Karen Ibsdatter sst for 8 eller 9 snese daler. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Ibsen var delt, da han samme dele over hans mor Karen Jeppes forhvervet har, da fandt dommerne Karen Jeppes af den dele kvit at være.

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for et delevidne, hans foged Jens Poulsen på landstinget 28/9 sidst forleden i rette bar over Christen Sørensen i Ørup. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Sørensen ved sin højeste ed benægter sig ikke at have købt eller fået noget rug af Jens Poulsen og ikke med hans brev bevises, og han dog er blevet delt, da fandt dommerne Christen Sørensen af samme dele kvit at være.

(17)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Anders Pedersen Vendelbo i Gravballe for et skøde, han på den selvejer bondegård i Skellerup, han har bekommet med hans nu afgangne hustru Margrete Hansdatter, afgangne Henrik Lønborgs efterleverske, til Gern herreds ting 17/11 1621 har givet Reinholt Møller på Silkeborg og hans hustru Anne Pedersdatter, hvilket skøde han formener ikke så lovligt at være gjort, efterdi Anders Pedersen Vendelbo ikke har børn med Margrete, og de ikke har vidst nogen af hendes rette arvinger, efterdi hun er udenlandsk. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Anders Pedersens hustru Margrete hendes arvinger ikke for samme lovbudsvidne at være kaldet, og godset dog efter det lovbudsvidne er bortsolgt, da kunne dommerne ikke kende samme skøde, som efter samme ulovlige lovbud gjort er, så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(18)

** Peder Møller af Silkeborg mølle med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Jens Jørgensen kældersvend på Silkeborg for et vidne, han til Gern herreds ting 10/8 sidst forleden vidnet har på Peder Møllers hustru Maren Møllerkvinde, for hun skulle have været i Silkeborg ålekiste og taget 7-8 ål, hvilket hun benægter. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de gav Peder Møller varsel, da kunne dommerne ikke

kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(19)

** Iver Iversen barnfødt i Edslev med en opsættelse af landstinget 9/11 sidst forleden havde stævnet Mikkel Eriksen i Amstrup for et forbudsvidne, han på Jens Jensen klosterforstanders vegne i Århus har forhvervet på nogen sæd, som Iver Iversen har sået i hans og hans mors og søstres eget bondeboel i Ingerslev, som Peder Bjørnsen i klosteret har tingsvidne på at skulle beholde hans livstid. dertil blev stævnet Mikkel Jensen i Edslev Rasmus Tomasen i Emborg og Iver Iversen. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har hjemlet, hvor de har givet førnævnte personer varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom lovlige, at de bør nogen magt at have.

(20)

** Mikkel Nielsen borger i Horsens havde stævnet Jens Pedersen Påske borger sst for et vidne, han på Horsens rådhus 15/10 forhvervet har, hvor efterskrevne vidnede, at Mikkel Nielsen skulle have givet Jens Pedersen mange ukvemsord og kaldt ham en tyv og skælm og hans mor en gammel tæve. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Mikkel Nielsens ord, som han ikke er bestendig men højligt benægter og erklærer, at han ved ikke andet med Jens Pedersen end det, som ærligt og godt er, da fandt dommerne samme vidne dom og dele magtesløs at være.

(21)

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård med en opsættelse af landstinget 13/11 sidst forleden havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for et delevidne, han ved sin tjener Jens Poulsen 27/4 sidst forleden på landstinget har i rette båret over hans tjener Jens Mikkelsen i Årup for 7 tønder havre, uanseet han benægter intet at være den gode mand skyldig. derefter mødte Jens Poulsen og gav tilkende, at gælden var betalt, så delen derfor var igen leveret, hvorefter dommerne fandt samme delebrev ingen magt at have.

(22)

** Jørgen Arenfeldt til Vorgård med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjørnholm birketing 18/5 sidst forleden vidnet har, at Jens Mikkelsen for 3 år siden lod hente nogle Just Høgs stude i Ebdrup. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Mikkelsen har stillet Daniel Block tilfreds for samme stude, og han er blevet fordelt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele bør at komme Jens Mikkelsen imod samme kvittans til nogen forhindring men ham derfor kvit at være.

(24)

** Rasmus Skriver borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Peder Hansen indvåner sst for en fortegnelse, han 30/9 sidst forleden på Horsens byting har skrevet på løst papir, at Rasmus Skriver skulle have lyst Peder Lauridsen borger sst et fuldt ran til for sten, han tog på Lodbrohoved. derefter blev sagt, så efterdi ikke bevises at Rasmus Skriver til fuldt mål har beskyldt Peder Lauridsen for nogen sag, som kunne være hans ære anrørende, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift vidne dom og dele bør nogen magt at have men

magtesløs.

(26)

** Niels Munk til Mølgård lod læse en underskrevet afsigelse, hvori hans bror Jørgen Munk til Mølgård lod afsige arv og gæld efter hans hustrus bror salig Envold Stygge.

** Keld Tomasen i Hvam havde stævnet Anders Christensen i vester Bølle for en klage, han til Rinds herreds ting 16/9 sidst forleden på ham klaget har, at han skulle have gjort ham sår og skade på Dal marked. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Keld Tomasen gjorde Anders Christensen den skade, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn sigtelse klage og dele at sige eller magtesløs dømme, og eftersom Keld Tomasen efter samme vidner for sårmålsbøder er delt blevet, vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(28)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget 23/11 sidst forleden havde givet til kende, at ung Jens Nielsen i Gravballe imod forbud har ført sæd i noget jord, som ligger til den gård i Borup, hans bror stor Jens Nielsen påboer, og ung Jens Nielsen og hans hustru Karen Madsdatter og hendes bror Laurids Madsen havde høstet og afført afgrøden til Gravballe. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Jens Nielsen i Gravballe for samme lovbudsvidne om frøgæld har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme lovbudsvidne og uendelige dom opkrævelse og sandemandsed så noksom at være procederet, at de bør nogen magt at have, men efterdi vidnesbyrd udtrykkkeligt har vidnet at have seet Jens Nielsen i Gravballe hans hustru og hendes bror høstede korn af de 6 agre og bortført det, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige.

(32)

** Niels Christensen Viborg i Mariager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 7/8 sidst forleden vidnet har anlangende en gang og kørevej fra Skibsgyden til Vestergade, som Niels Viborg skulle have ladet tillukke. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg for samme ejendom er tildømt at bøde 3 mark og samme gods fra sig igen at udlægge, og da han ikke har efterkommet det, da vidste dommerne ikke nu for ham at dømme.

(33)

** Peder Sørensen i Hørup havde stævnet Christen Nielsen i Bygum for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende et pantebrev, som Peder Sørensen for nogen tid siden til Rinds herreds ting skal have forhvervet af Christen Nielsens søskendes værge Peder Byrialsen i Ålestrup på en gård i Bygum, Mads Poulsen sidst iboede, og i rette lagde samme pantebrev af Rinds herreds ting 19/11 1621, hvori Maren Jørgensdatter i Bygum hendes søn Niels Andersen og Peder Byrialsen Maren Jørgensdatters værge pantsatte til Peder Sørensen den gård i Bygum, som Mads Poulsen sidst iboede. derefter blev afsagt, så efterdi samme bøndergods ikke har været lovligt lovbudt, da kunne dommerne ikke kende samme pantebrev så noksom, at den bør nogen magt at have.

(34)

** Peder Jacobsen i Løgager havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dele, han til samme ting 11/12 sidst forleden over ham udstedt har anlangende, at han i hr Mikkels stævning har berettet, at hr Steffen Andersen ikke tilforn har villet bekende sin sandhed om hvem, der blev udlagt for Anne Christensdatters barnefar, der den blev kristnet i Funder kirke. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jacobsen alene i provstens stævning har tilkendegivet, at hr Steffen ikke endda havde vidnet sin sandhed i samme sag og ikke bevises, at han har beskyldt ham for det, som kunne være hans ære anrørende, og han dog for samme ord er blevet delt, da fandt dommerne Peder Jacobsen af den dele kvit at være.

(35)

** Peder Jacobsen i Løgager havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dele, han 11/12 sidst forleden over ham udstedt har anlangende kost og tæring, som hr Mikkel i Sejling ville have over ham efter en uendelig dom. så mødte hr Mikkel og berettede, at Peder Jacobsen havde ham for hans dom i Århus kapitel indstævnet, og samme hans dom er ved magt kendt, så Peder Jacobsen var ham kost og tæring pligtig, men efter dommernes begæring afstod hr Mikkel samme kost og tæring samt dele, så Peder Jacobsen bør af samme dele kvit at være.

** Frederik Munk til Krogsgård havde stævnet fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes efterleverske til Stensballe for hvis gods, som Johan Brockenhuus til Lerbæk er indført for i Haraldskær, som han mener, hun bør indløse og indfri ham til Haraldskær og bør hendes brev at efterkomme. derefter blev afsagt så efterdi er fremlagt fru Anne Friises brev, hvori hun bepligter sig at forskaffe Frederik Munk hans hånd og segl for førnævnte løfter, eller han derefter skulle annamme hendes gård Haraldskær i et brugeligt pant, som hun efter hendes brev af 20/2 1622 har indrømmet ham til ejendom, indtil han bekom sin hånd og segl igen, hvilket hun ikke har efterkommet, men en del af godset til Johan Brockenhuus er udlagt, og birkefogden derfor har tildømt hende samme gods igen fra ham at indfri, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fru Anne Friis bør at indløse og forskaffe Frederik Munk samme gods til Haraldskær, som Johan Brockenhuus derfra er udlagt eller derfor lide æskning.

(38)

** Poul Knudsen borger i Ålborg havde stævnet Poul Kras i Nørholm for han 1/11 sidst forleden til Nørholm birketing på hans husbond Niels Krag til Agerkrog hans vegne for hovedgæld at have ladet fordele Margrete Jørgensdatter borgerske i Ålborg og hendes lovværge førnævnte Poul Knudsen for 3 tønder saltede vårsild. så mødte Niels Krag og afstod samme dom og dele, hvorefter dommerne afsagde, at da bør de ikke at komme Margrete Jørgensdatter til hinder eller skade.

** Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet efterskrevne for vidner, de på ham har vidnet til Hindsted herreds ting 29/8 og til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden, at de på deres husbonds vegne havde været i Torsted mølle og forbudt ham at lade begrave Anne Christensdatters lig, og ligeledes havde stævnet Peder Hansen foged på Nørholm for vidner, han på Gude Galdes vegne har taget på ham til Hornum herreds ting 7/10 sidst forleden, at han mod forbud havde ladet begrave Anne Christensdatters lig, hvorefter han 4/11 havde ladet ham fordele derfor. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Anne Christensdatter formedelst forgift eller i andre måder at

være ombragt eller selv sit liv at have forkortet, og ikke noget lovmål for tyveri hende at have været overgået, hvorfor hendes lig billigt kunne forholdes at begraves, da kunne dommerne ikke kende samme forbud klage sigtelse og dele at må komme Erik Sørensen til hinder eller skade.

(40)

** Niels Krabbe til Torstedlund med en opsættelse af landstinget 23/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de til Års herreds ting 22/1 sidst forleden vidnet har, at efterskrevne, som mindes op til 50 år, havde så længe kørt over Fårebroens vad fra Nørlund til Ålborg med deres husbonds gods, og at der var sat pæle og svingel for Fårebroens vad. derefter blev afsagt, så efterdi er fremlagt adskillige vidner, som har vidnet at samme vej i 50 år har været med pæle eller svingel forhindret, så ingen måtte køre eller ride over samme vad, uden de har det i deres minde af Torstedlund, og det ikke har været nogen adelvej, da kunne dommerne ikke kende samme vidner, som ikke udtrykkeligt har vidnet førnævnte vej over bemeldte vad at være nogen ret gammel adelvej til købstad strand og fra, men fast mere at det var den retteste og næste vej fra Nørlund og til Ålborg og i så måde ikke endeligt, og ikke heller førnævnte synsvidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(46)

** Mogens Godske til Lidemark på sine egne og på Peder Galt til Tiselholt hans vegne med en opsættelse af landstinget 28/9 sidst forleden havde stævnet Jens Madsen birkefoged til Overgård birketing for en dom, han til førnævnte ting 8/8 sidst forleden dømt har imellem Peter Galt og hans egen husbond Frands Lykke og tildømt Frands Lykke at betale Peder Galt hovedsummen og rente, siden den gæld er krævet ham af dem, af den sum penge Frands Lykkes morfar salig Frands Banner har været afgangne Mogens Godske skyldig, men kvitdømt ham for rente fra den tid, den skulle have været betalt. derefter blev afsagt, så efterdi birkefogden i sin dom ikke udtrykkeligt har forklaret, hvad Frands Lykke for sin anpart burde for samme brevs indhold at betale, så fogden i så måde dem ikke endeligt har adskilt, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt og hvem påskader, indstævner sig sagen til birketinget igen.

(48)

** Poul Poulsen i Vindblæs med en opsættelse af landstinget 9/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 30/11 1620 vidnet har på hans hustru Karen Olufsdatter sst, at hende skulle have fulgt et trolddomsrygte. Jens Nielsen i Hornbæk og hans hustru Anne Jensdatter, som tidligere boede i Ardrup ? mølle og Anne Jensdatter i Vindblæs og hendes datter Maren Andersdatter vidnede om hende. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd mestendels har vidnet efter rygte og sagden, og det ikke udtrykkeligt bevises, at Karen Olufsdatter skulle have lovet nogen ondt, som dem derefter skulle være hændt, da fandt dommerne samme vidner og klage magtesløs at være.

(50)

** Niels Christensen borger i Hobro havde stævnet Jørgen Tobberup sst for et rådhusvidne, han har forhvervet anlangende et sengeklæde med mere, Niels Christensen og hans hustru skulle have pantsat ham. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte rådhusseddel indeholder, at Jørgen Tobberup skulle have stævnet Niels Christensen og hans hustru Anne Lauridsdatter men ikke benævnes, hvem

der skulle være stævnet, så den ikke kan eragtes for nogen lovlig stævning, da kunne dommerne ikke kende samme seddel så nøjagtig, at den bør nogen magt at have men magtesløs.

** Jens Christensen i Bygum med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 10/8 vidnet har, at de skulle have været i Suldrup i Kirsten Vognsdatters stue og der forligt hende og førnævnte Jens Christensen om hvis, dem imellem har været, og Jens Christensen da skulle have lovet, at han skulle gøre hende afkald, og Claus Då derefter havde ladet fordele Jens Christensen, for han ikke har villet give Kirsten Vognsdatter, salig Christen Jensens efterleverske, afkald for et halvt bo, som Jens Christensen i Bygum og hans hustru Karen Jensdatter havde til sig annammet efter hendes salig bror Christen Jensen, som døde i Suldrup. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen efter deres kontrakt har til sig annammet 25 daler og det ikke benægter, da vidste dommerne ikke imod samme vidne om deres forligelse at sige eller magtesløs dømme, og efterdi førnævnte Jens Christensen ikke efter samme kontrakt har gjort Kirsten Vognsdatter afkald men derfor er blevet delt, vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(52)

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet Laurids Schiønning i Grarup for et syn og hjemmel, han til Gislum herreds ting 2/3 sidst forleden forhvervet har anlangende den gårds bygfældighed i Suldrup, salig Christensen iboede. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen har indgået kontrakt med Kirsten Vognsdatter om rugavl, som er sket rum tid efter samme syn og vurdering, og Jens Christensen for ting og dom har annammet 25 sletdaler for samme rugavl, og ikke han, da samme kontrakt gjort er, samme vurdering har undtaget, og loven bemelder, den sidste kontrakt fortager alt, hvis tilforn gjort var, da vidste dommerne ikke imod samme kontraktsvidne på samme syn eller vurdering at dømme.

(54)

** Oluf Lauridsen borger i Århus havde stævnet Jens Christensen sst, for han har ladet udvurdere af hans bo for 17 daler efter et gammelt delevidne, uanseet det til landstinget for lang tid siden magtesløs er dømt. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Lauridsen for samme gæld er blevet fordelt, og derefter er gjort vurdering og udlæg i hans bo, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige eller magtesløs dømme.

(55)

** Niels Pedersen i Nørgård havde stævnet efterskrevne borgere i Ålborg for et vidne, de til Ålborg byting 6/5 sidst forleden vidnet har, at de havde hørt rygte og tidende, at Niels Pedersen skulle være en parlamentsmager og ført sig i parlament med mange godtfolk. dertil blev stævnet hr Knud Christensen i Vilsted og hr Hans Tomasen i Næsborg. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt til gensvar, så to domme er udgået, at samme vidne er magtesløs fundet, og de endnu som tilforn dem for rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Niels Pedersen til hinder eller skade.

(56)

** Niels Pedersen i Nørgård havde stævnet Jens Andersen Vodskov borger i Ålborg for en klage, han på Slet herreds ting 15/4 sidst forleden har frembåret, at han gav klage og klage over Niels Pedersen og hans hustru Anne Knudsdatter og hans to døtre Bodil Nielsdatter og Anne Nielsdatter samt hans husfolk som var tilstede, da Anders Nielsen havde dræbt salig Anders Bang, hvilken klage han ikke har bevist. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt til gensvar men dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne og sigtelse magtesløs at være og ikke at komme Niels Pedersen hans hustru og børn eller folk til hinder eller skade.

(57)

** Peder Jensen Tømmermand i Mariager havde stævnet Søren Lauridsen sst for et syn sigtelse samt vidner, han til Mariager byting på adskillige tider over hans hustru Maren Sørensdatter har forhvervet anlangende spøgeri og trolddoms gerninger, og Søren Lauridsen lagde sin hånd på Maren Sørensdatters hoved og fuldt og fast beskyldte hende, at hun var årsag i hans salig far Laurids Skrivers død og forgjorde ham med trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Lauridsens sigtelse ikke med nøjagtige vidner bekræftes, at Maren Sørensdatter har lovet nogen ondt, som dem derefter formedelst trolddomskunst kunne være hændt, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse vidne og nævningsed så nøjagtig, at den bør nogen magt at have eller at komme Maren Sørensdatter til hinder eller skade, førend hende anderledes overbevises.

(59)

** Mikkel Sørensen i Elkær havde stævnet Laurids Lauridsen i Ebeltoft for et tingsvidne, han til Ebeltoft byting 4/2 sidst forleden på sin mor Kirsten Frandses salig Frands Lauridsens efterleverske skal have forhvervet anlangende nogen pending, Frands Lauridsen skulle have været førnævnte Mikkel Sørensens far salig Søren Knudsen i Vrinders skyldig efter brevs lydelse. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke heller om nogen vis dag eller tid og tilmed på en død mand, men mere findes vidnet imod brev og segl på samme gæld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(60)

** Peder Sørensen i øster Velling kirkeværge til Velling kirke havde stævnet Peder Nielsen i Velling med flere for en dom, de til Velling birketing har forhvervet anlangende birkefogden Peder Andersen i Grensten skulle have kvitdømt dem for noget korn, de skulle have udlovet til Velling kirkes bygning. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

1/2 1623.

** Mads Lauridsen i Onsted havde stævnet hr Jørgen Madsen i Kattrup for en uendelig dom, han til landstinget 18/1 sidst forleden har forhvervet imod Mads Lauridsens uendelige dom, som han har forhvervet anlangende det pantebrev, som Karen Jeppes i Kattrup Mikkel Ibsen og Eske Ibsen sst har gjort hr Jørgen Madsen på nogen anparter i en gård i Kattrup, som han mener magtesløs bør at være. derefter blev afsagt, så efterdi Karen Jeppes Eske Ibsen Jørgen Ibsen og Mikkel Ibsen ikke videre i samme ejendom til hr Jørgen Madsen har pantsat end deres lodder og parter og ikke den part, Mads Lauridsen på hans hustrus vegne kunne være berettiget, da vidste dommerne ikke imod samme pantebrev at sige eller magtesløs dømme

(61)

** Christen Jensen i Funder havde stævnet Jens Pedersen sst for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget over nogen vidner, Christen Jensen har forhvervet over ham for en daler, han skulle have taget fra ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jens Pedersens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, og de ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og Christen Jensens ubevislige klage så noksom, at den bør at komme Jens Pedersen til nogen forhindring men magtesløs at være.

(63)

** Anders Pedersen i Gerlev havde stævnet Poul Nielsen sst for et synsvidne, han 11/3 til Gerlev herreds ting har forhvervet anlangende en ager på Gerlev mark, eftersom hr Anders Pedersen i Gerlev Peder Hammer og Jens Christensen dem foreviste. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd både har synet og tilmed vidnet samme ager at skulle ligge til Poul Nielsens gård og i så måde båret kundskab om ejendom, som ikke tilhører synsmænd og vidnesbyrd at omvidne, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(64)

** Jesper Mortensen i Overby med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, som de 10/9 sidst forleden til Vor herreds ting på ham vidnet har efter rygte og tidende, at han kunne fare med spøgeri med folks mælkende at fordærve, hvilket vidne han mente var vildigt, idet Envold Jensen i Tåning og Envold Pedersen i Overby er søskendebørn. derhos havde han hidkaldt Laurids Nielsen i Ørskov for et vidne, han 2/10 på hans hustru Kirsten Jørgensdatter har vidnet, at da hun blev ført til tinget, eftersom Jesper Mortensen skulle have anklaget hende, da skulle hun have sagt, at hun skulle fly ham brændt til Vor herreds ting for de kunster han kunne, hvilke vidner Jesper Mortensen mente burde magtesløs være og ikke komme ham og hans hustru til hinder eller skade. dernæst blev vidnet, at næste søndag efter hellig trefoldigheds søndag sidst forleden var 3 år, da Peder Envoldsen i Overby gjorde hans datters bryllup, da havde Jesper Mortensen sagt, at han kunne sætte 3 knive i en bjælke og malke blod at den ene vand af den anden og mælk af den tredie. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Vor herreds ting 18/9 sidst forleden, hvor otte mænd havde vidnet, at Jesper Mortensen den tid han sagde, at de skulle straks se tegn og underlige gerninger, da bad han herredsmændene, at de med ham ville bede til Gud, at Gud ville lade se og ske tegn på ham, om han var skyldig i nogen af de sager, Envold Pedersen lagde ham til, og derpå tog salt brød og ord, og begærede af Envold Pedersen at han ville gøre det samme, og han det ikke gjorde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd en del har vidnet om rygte og tidende, og om de ord Jesper Pedersen for 3 år siden skulle have haft, hvilke ord han ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(65)

** Jesper Mortensen i Overby med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Envold Pedersen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over et vidne, som til Vor herreds ting 11/9 sidst forleden er udgået anlangende adskillige ukvemsord og skælden, Envold Pedersen skal have overfaldet ham med i hans egen gård og kaldt ham en troldkarl, hvilke ord han

benægtede, men han spurgte Jesper Mortensen, om han kunne give dem et råd til deres mælkende, som i så langsommelig tid havde været fordærvet. derefter blev afsagt, så efterdi Envold Pedersen ikke vil Jesper Mortensen erklære, at han ikke ved med ham andet end ærligt, så deraf forfares, at han har beskyldt Jesper Mortensen på hans ære, og samme vidne dermed bestyrkes, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(66)

** Knud Rasmussen i Malling bisgård havde stævnet Mikkel Pedersen i Pøl for nogen ord, han ham på Ning herreds ting har tilsagt anlangende 7 daler, Mikkel Pedersen skulle have antvortet Knud Rasmussen for den sag at aftinge med Jens Pedersen Øvli i Starup og Anne Madsdatter i Nors. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Pedersen alene med sine egne ord har tilsagt Knud Rasmussen, det han skulle have antvortet ham bemeldte 7 daler samme sag med at aftinge, hvilket Knud Rasmussen ikke er bestendig, og ikke Mikkel Pedersen sådanne sine ord og tilsagn kan bevise, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vidne og tilsagn så noksom, at de bør nogen magt at have.

(67)

** Niels Christensen Skriver borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han 28/11 sidst forleden til Århus byting har afsagt, anlangende Niels Skriver skal 1621 have tilforpligtet sig på hans datter Sidsel Nielsdatter og salig Niels Friises arvinger vegne at indfordre hvis restants, som findes i Palle Rosenkrantz Axelsens provsti og kannikkedom i Århus, som Niels Friis har haft under forsvar. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Skriver i sit brev har sig tilforpligtet at udfordre samme restants på Niels Friises arvingers vegne, og ikke han beviser samme restants at have indfordret, og byfogden derfor har tildømt ham samme sit brev at holde og efterkomme, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(68)

15/2 1623.

** hr Niels Pedersen Fog i Storring havde stævnet Øvli Jensen i Skivholme for et vidne, han til Framlev herreds ting 18/9 sidst forleden har forhvervet, at Jens Olufsen og Rasmus Nielsen i Stjær skulle have sagt, at de ikke rettere vidste, end han havde part i den gård i Stjær, Rasmus Nielsen iboer, efter sin far, og ville efter samme vidne sælge i samme gård, hvad han lyster førnævnte hr Niels sine lodder, som hans forfader i gammel tid har ejet, til forkrænkning, og formener at Øvli Jensen ikke med adkomst kan bevise sig nogen lod deri at have. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidne var delt, så Jens Olufsens vidne derfor ikke kan eragtes for uden een persons vidne, og de ikke heller har vidnet med oprakte fingre og ed, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(69)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Anders Christensen i Bjerregrav for en uendelig dom, han har forhvervet over et sognevidne, som Stygge Høg har ladet forhverve til Bjerregrav kirke og over et tingsvidne til Rinds herreds ting, og mener samme dom er usandfærdigt forhvervet af den årsag, at de personer, som samme sognevidne og tingsvidne har forhvervet, ikke er lovligt stævnet til

samme dom. derefter blev afsagt, så efterdi Bjerregrav sognemænd har vidnet i deres egen sag om hvis ulejlighed og skade, Anders Christensen og hans børn skal have tilføjet dem, som ikke med andre vidnesbyrd bekræftes, men med stokkenævn og sognevidne bevises de sig vel at have skikket, da fandt dommerne samme sognevidne ingen magt at have.

(70)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Anders Christensen i Bjerregrav for en dom, han til landstinget har forhvervet anlangende at hans tjenere Henrik Pedersen samt Claus Christensen i Bjerregrav skal give Anders Christensen kost og tæring, for de skulle have stævnet ham til landsting og ikke mødt og givet ham sag. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Christensen ikke beviser sig til det landsting af dem at være hidstævnet, da bør samme dom ikke at komme Claus Christensen og Henrik Pedersen til nogen forhindring.

(71)

** Laurids Jensen Agerskov borger i Viborg havde stævnet Poul Lauridsen i Almind for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over et skøde og tingsvidne til Lysgård herreds ting 25/6 1604 skal være udgået, hvori samme skøde er fundet magtesløs. derefter fremlagde Laurids Jensen samme skøde af Lysgård herred mandag 8/9 1600 hvor otte mænd vidnede, at Jep Christensen i Almind på sine egne og med sin søster Mette Christensdatters og med sine brorbørn afgangne Laurids Christensen og Niels Christensen i Almind deres børn Laurids Lauridsen Christen Lauridsen Poul Lauridsen Niels Lauridsen og Christen Nielsen sst deres vegne, som han var værge for, Anders Christensen i Vium Tomas Christensen i Almind på deres egne, Jens Mikkelsen og Jens Ibsen sst på deres hustruer Maren Christensdatter og Volborg Christensdatter at have siddet inden alle fire stokke for tingsdom solgt skødet og afhændet fra dem og til hr Jochim deres halve selvejer bondegård i Vium sogn i Almind by, som Jens Ibsen da iboede, som skylder årligt til bondeskyld 1 1/2 ørte korn og anpart i Katballe skov og mark. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte arvinger, som samme skøde har gjort, ikke samtlige er stævnet, da vidste dommerne ikke på samme skøde og tingsvidne at dømme, før de lovligt stævnes.

(72)

** Villads Pedersen Kræmmer borger i Viborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 27/1 sidst forleden med hr Anders Rasmussen præst i Låstrup vidnet har anlangende nogen tilbud, de på hr Anders Rasmussens vegne skulle have tilbudt Villads Pedersen det korn, han og hr Anders har været i køb om. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd dels er een persons kundskab, som agtes for intet vidne, og dels ikke formelder om nogen vis dag eller tid, når Villads Pedersen samme rug på hr Anders Rasmussens vegne skulle være tilbudt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(73)

1/3 1623.

** på Viborg landsting, som holdtes i Asmildkloster, var skikket Niels Jensen i Fredbjerg som med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet kirkenævninge i Ertbølle, for de til Gislum herreds ting 25/1 sidst forleden har Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, kirkenævn

oversvoret for trolddomssag og fremlagde et tingsvidne af Gislum herreds ting 30/11 sidst forleden, hvori Niels Christensen i Risgård hans søster Mette Christensdatter, som er Christen Madsens i Grynderup hans hustru, og Niels Jensens hustru i Fredbjerg Else Simonsdatter og hr Christoffer Christensen præst i Strandby med flere vidnede om Maren Jensdatters bedrifter, og der havde fulgt hende et trolddomsrygte. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jensdatter tilforn har lovet folk ondt, som dem efter sådanne hendes løfte en del på liv og helbred og en part på kvæg og i andre måder skal være hændt og vederfaret, som en del med andre vidner bekræftes, og intet derimod fremlægges, hvormed bevises Maren Jensdatter Vildfår sig ærligt og kristeligt at have skikket, men i 11 år ikke har søgt kirken, og nævningene, som i sognet hos Maren Jensdatter er boende, derfor har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men den ved magt at være.

(79)

** Christen Pedersen sandemand i Vor herred gjorde sin ed og udlagde Hans Rasmussen af våde og vanlykke at være faldet af vognen og ihjelslået, ligesom hans medbrødre sandemænd tilforn svoret har.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Jørgen Nielsen i Vestbirk hans bane, som er dødfundet ved Lundum mølle, hvad ham var til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vor herreds ting 1/2 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde været på Lundum mark i en hulvej, hvor de så Niels Markorsen i Vestbirk hans heste og vogn stod, og et læs ved var væltet ned over Niels Markorsens søn Jørgen Nielsen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jørgen Nielsen af våde og vanlykke af samme læs ved at være ihjelslået.

** hr Søren Jensen i Urlev havde stævnet Peder Nielsen Juel i Dalby for en dom, han 1/11 sidst forleden til Hatting herreds ting forhvervet har formeldende blandt andet, at Peder Juel ikke videre smør skulle udgive til hr Søren af den anneksgård, han iboer, end som KM og kirkens jordebog ham tilholder. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom findes at være funderet på kirkens jordebog, endog den ikke for herredsfogden har været fremlagt, da fandt dommerne samme herredstingsdom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(80)

** Poul Lauridsen i Almind på sine egne og søskende Niels Lauridsen sst og Laurids Lauridsen tjenende på Silkeborg deres vegne havde stævnet Kirsten Jepsdatter i Almind for hendes salig far Jep Christensen, som boede i Almind, skal have bortsolgt deres anpart i en bondegård i Almind, som dem med rette tilhørte, og samme ejendom var solgt til afgangne hr Jens Tomasen som boede i Agerskov. hertil blev stævnet hr Jens Tomasen hans arvinger som er Laurids Jensen Agerskov borger i Viborg og Søren Jensen sst, som samme skøde arvet har. item Jello Christensen i Fløjgård hr Hans i Næsborg Anne Tomasdatter sst Christen Jensen i Tisted Morten Jensen sst Jørgen Jensen hr Niels Christensen i Vridsted Erik Christensen Påske ? Maren Christensdatter i Almind Christen Tomasen sst Bodil Tomasdatter tjenende i Tapdrup. så mødte Laurids Jensen Agerskov og fremlagde efterskrevne skøde dateret 8/9 1600. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde på samme ejendom for 23 år siden er gjort, og ikke midlertid derpå har været klaget, men ejendommen i så lang tid har efterfulgt hr Jens Tomasen og hans arvinger, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige eller magtesløs dømme.

(82)

** Iver Iversen i Emborg havde stævnet Knud Rasmussen i Malling bisgård, for han har ladet ham fordele til Ning herreds ting for husbondhold af det boel i Ingerslev, Peder Bjørnsen iboede, uanseet Iver Iversen har sit værelse og bopæl i et andet len og herred. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Iver Iversen har haft samme ejendom i besiddelse eller den til brug, og ikke nogen nøjagtig bevis eller dom derom er udgået, og han dog for samme husbondhold er blevet delt, da fandt dommerne Iver Iversen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting ved dom at ordeles.

** Jep Pedersen i Odder med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 23/7 1621 har vidnet anlangende det jordsmon østen Jep Pedersens gård. med flere ord dem imellem var blev de så forenet, at Jep Pedersen for retten lovede at udlægge hvis jord, han af byens forte til sin gård har indhævdet.

(83)

** Mogens Kås til Støvringgård på Anders Christensen Stangerum borger i Mariager hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet hr Laurids Jensen hospitalsforstander i Viborg for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, Anders Stangerum til Mariager byting 27/3 forgangen år har forhvervet over ham for en sum penge, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme dele ikke lyder endelig men alene på vilkår, da kunne dommerne ikke kende den dele så nøjagtig, at den bør nogen magt at have men magtesløs være.

(84)

** Laurids Lindenov til Vorgård havde hidkaldt sandemænd i Århus, for de 16/1 sidst forleden til Århus byting har svoret Hartvig Skuster i Århus til hans fred, for han har dræbt Hans Gløsen Rottbrog skustersvend sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Hans Gløsen Rottbrog har overfaldet Hartvig Skomager og hans hustru Birgitte i deres eget hus, og søgt Hartvig Skomager med en kniv og degen i hænderne, så Hartvig Skomager har været tiltvunget sit liv at værge, og sandemændene derfor har svoret Hartvig Skomager manddød over og til sin fred, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige, men den ved sin fuldmagt at blive.

(85)

15/3 1623.

** Peder Munk til Havgård (Havbrogård) havde stævnet Christen Harbou til neder Hvolris for en klage, han til Rinds herreds ting 3/12 1622 over Jens Andersen i Palsgård har gjort, for han ikke har ydet kirkens tiende til Bjerregrav kirke. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Munk tilstår, at Jens Andersen til Palsgård har brugt nogen ringe avl og deraf ikke har tiendet, og Christen Harbou derfor har gjort samme klage på ham for kirkens anpart af samme tiende, han ikke har udgivet, da vidste dommerne ikke imod samme klage at sige eller magtesløs dømme.

(86)

** Jacob Bendtsen borger i Randers havde stævnet Tomas Poulsen borger sst, for han 13/1 sidst

forleden på Laurids Festen borger i Lübeck hans vegne har ladet ham fordele for 320 daler. så mødte Tomas Poulsen og berettede pengene at være betalt og derfor havde leveret brevene fra sig, og derfor lod Jacob Bendtsen af den dele, hvorefter blev afsagt, at samme dele bør ikke at komme Jacob Bendtsen til nogen forhindring.

** Rasmus Bendtsen borger til Lübeck havde stævnet Tomas Poulsen borger i Randers for et delevidne, han 13/1 sidst forleden til Randers byting på ham forhvervet har lydende på Laurids Festen borger i Lübeck på 660 daler. så mødte Tomas Poulsen med samme dele og formente den lovligt at være drevet til Randers, hvor Rasmus Bendtsen holdt hus, hvortil Rasmus Bendtsen svarede, at han endnu skulle være borger i Lübeck og ikke sit borgerskab der opsagt, hvilket Tomas Poulsen ville bevise ikke var rigtigt, hvorfor sagen blev opsat til næste landsting efter påske.

(87)

** Rasmus Bendtsen borger til Lübeck havde stævnet Tomas Poulsen borger i Randers for en dele, han 13/1 sidst forleden til Randers byting har forhvervet lydende på Poul Warnebeck borger i Lübeck på 1400 daler. så mødte Tomas Poulsen og afstod samme dele, hvorefter blev afsagt, at samme dele ikke bør at komme Rasmus Bendtsen til nogen forhindring.

** Christen Lauridsen Brems borger i Ålborg havde stævnet Niels Viborg i Mariager for et skøde, han for nogen tid forleden til Mariager byting af Christen Jensen i Alstrup skal have bekommet på et hus med tilliggende have liggende i Vestergade sst, som Christen Lauridsen Brems skulle være arveligt tilfaldet efter hans afgangne forældre, hvilket skøde Christen Jensen skulle have udgivet i Christen Lauridsens umyndige år, derefter blev fremlagt samme skøde dateret 14/3 1604, hvori Christen Jensen på salig Laurids Bremses søn Christen Lauridsens vegne skødede samme hus til Niels Viborg. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde refererer sig på den pant til Niels Viborg på samme hus skulle være opladt, og det pantebrev ikke er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke på samme skøde at dømme, før samme pant lovligt stævnes og kaldes.

(88)

** Jens Bang borger i Ålborg havde stævnet Jens Nielsen borger sst for et pantebrev, han ham på hans hus til Ålborg byting 12/11 1621 har givet, og da han havde ladet Jens Nielsen indstævne for borgmester og råd, da er Niels Mikkelsen i stor Binderup hans stedsøn Søren Maltesen fremkommet og i rette lagde et delevidne af Gislum herreds ting 13/5 1620, hvor Niels Mikkelsen har ladet fordele Jens Nielsen for 91 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen var fordelt, før han sin ejendom til Jens Bang har forpantet, da vidste dommerne ikke efter denne stævning på samme dele at dømme.

(89)

** mester Jens Jacobsen læsemester i Århus domkirke havde stævnet Christen Sejling borger i Århus for en dom, han 20/2 sidst forleden afsagt har og tildømt ham at stå dele, fordi der skal være et hus nedfaldet i hans tid i læsestolens residens, uanseet han med tingsvidne kan bevise, samme hus før hans tid at havde været forfaldet, og i samme dom tilstedt Hans Hamborg på kapitlets vegne 3.ting over mester Jens Jacobsen mester Christen Hansen Karen Lauridsdatter Magdalene Hansdatter for hvis, i mester Hans Horsens og mester Jens Jacobsens tid på samme residens kunne være forfalden. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn, som nu nyligt er forhvervet, ikke

forklarer hvor meget på samme residens kan være forfaldet i enhver læsemesters tid, da fandt dommerne samme dom, som på nyt og uforklaret syn funderet er, som den udømt var, og lovligt syn på ny til samme residens at opkræves og da for synsmændene at fremlægges mester Laurids Borums og mester Jens Jacobsens forhvervede synsvidner, at de derefter kunne forfare hvor meget, samme gård i enhver læsemesters tid kan være forfaldet.

(92)

** Christen Jensen (Christen Nielsen) i lille Torup havde stævnet Niels Jensen i Grensten for et vidne, han til Velling birketing 10/12 bekommet har, hvor Christen Nielsen Kvist i Hallendrup og Laurids Jensen i Grensten havde vidnet, at salig Christen Jensen, som døde i Viborg og er barnfødt i Grensten, at han skulle have sagt til dem, at Christen Jensen i lille Torup var ham mange penge skyldig, hvilket han benægtede. Laurids Jensen og Niels Jensen i Grensten er førnævnte salig Christen Jensens brødre. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter en død mand, og samme gæld ikke heller med brev eller nøjagtigt kundskab bevises, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(93)

** Anders Tygesen løjtnant i Skanderborg havde stævnet Peder Bhi foged til Tåning birketing for en dom, han imellem ham og Frederik Lauridsen dømt har og deri ikke ville anse hans kontrakt, at han skulle holde den gård, Anders Tygesen ham undt har, ved hævd og bygning. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig fandt vi den som udømt at være, og sagen til Frederik Lauridsens værneting igen at komme.

(94)

29/3 1623.

** Anders Andersen i Himmelstrup og Niels Pedersen i Tulstrup havde stævnet Niels Jacobsen i Middelhede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han til samme herredsting 6/2 sidst forleden afsagt har, hvori han har tildømt dem at stande til rette for nogen pending, de af mester Mads Hvas i Vorning skal have bekommet, skønt det ikke er bevist, at de enten penge eller andet af Niels Jensen Søgård eller hans hustrus efterladte arv at have bekommet, end som mester Mads dem givet har, men Niels Pedersen skal være af mester Mads Hvas og Svend Lauridsen i Hammershøj for Niels Søgård og hans hustrus efterladte gods og pending kvitteret. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(95)

** hr Niels Tomasen i Sjelle havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers for et tingsvidne, han til Randers byting 10/3 sidst forleden over ham har udstedt anlangende nogen ord, som er faldet på Randers bro imellem hr Niels og Frands Rasmussen byskriver i Randers, hvor hr Niels var sprunget af slæden og sagt til byskriveren, at han havde skrevet for ham som en skælm, da svarede Frands Rasmussen, at han skulle selv blive en skælm, indtil han beviste ham noget skælmsstykke over. derefter blev afsagt, så efterdi hr Niels Tomasen ikke slige ord for ting og dom har haft, men dem højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at

have eller nogen til hinder eller skade at komme.

(97)

** Niels Sørensen i Tange med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde efterskrevne for en bogsed, de til Middelsom herreds ting har svoret og bundet og har ham ran oversvoret, endog ham ingen ransgerning skal være påbevist. derefter blev afsagt, så efterdi hvis vidner og klage om samme vod ved landstinget er kendt ved magt og været i sin fulde ----, da samme bogsed og nævningsed er svoret, så de ikke derfor er underkendt, men alene for de ikke så noksom er procederet, da vidste dommerne ikke på samme mænds fælding for samme bogsed og nævningsed at dømme eller videre derom at kende, end som tilforn dømt er, og som landstingsdom bemelder og medfører.

(98)

** Søren Christensen i Hørby havde stævnet Niels Christensen i Volstrup, for han på hans søster Anne Christensdatters vegne til Hindsted herreds ting har ladet ham fordele for 10 daler, han skulle være hende skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer nu som tilforn ikke er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, i hvilke samme brev og dele er magtesløs fundet, da fandt dommerne samme brev og dele magtesløs at være.

(99)

** Søren Christensen i Hørby havde stævnet Mads Keldsen i Sønderup, for han skal have ladet ham fordele for 10 sletdaler, som salig Mads Jensen, som boede og døde i Hørby, for 12 år siden skulle have været ham skyldig, hvilke Mads Jensens hustru benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Keldsen ikke er mødt til gensvar men sig endnu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme brev og dele magtesløs at være.

26/4 1623.

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred at udlede en karl som er dødfundet ved Gudenå hans bane, som formenes skulle være Laurids Offersen, som tjente Peder Olufsen Let i Astrup, som mødte og berettede, at Laurids Offersen var rømt af hans tjeneste, hvorefter Anders Sejersen bevilgede samme sag opsat 12 uger.

(100)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlede Rasmus Rasmussen, som tjente Christen Skrædder i Almind hans bane, som af en gren skal være ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af samme herredsting 9/4 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde været til syn i Christen Skrædders gård på Rasmus Rasmussen, som havde et stort åbent sår i hans hoved, som var gjort af en gren, som var faldet ned fra en rådden eg. derpå gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Rasmussen at våde og vanlykke af samme egegren at være ihjelslået.

(101)

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet efterskrevne for et syn, de har afsagt til Hornum herreds ting 31/3 sidst forleden anlangende en vej, som skal løbe fra Torsted by og ad Dynstrup made. derefter blev afsagt, så efterdi de forrige synsmænd, som om samme vej har hjemlet, ikke har fået varsel for det sidste syn, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så lovligt at være forhvervet, at det bør nogen magt at have men magtesløs være.

** Niels Jensen i Haverslev og Mikkel Jensen sst havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for en uendelig dom, han til landstinget på hans husbonds vegne har forhvervet 13/11 sidst forleden over en hjemmel og to benægtelser, anlangende at Søren Andersen i Rostrup til Hindsted herreds ting 1/8 sidst forleden har hjemlet Niels Jensen og Mikkel Jensen, og de skulle have benægtet, at de ikke havde af Gude Galdes træer på deres vogn. så mødte Gude Galde og afstod samme dom.

(102)

** Niels Jensen i Haverslev og Mikkel Jensen i Haverslev havde stævnet Niels Knudsen som forrige sommer var foged på Nørlund for et vidne, han til Års herreds ting 2/7 sidst forgangen vidnet har, at han havde seet dem komme med grønne voller på deres vogn, som han formente, de havde taget i hans husbonds skov. ligeledes blev stævnet Christen Mikkelsens arvinger i Haverslev som er Kirsten Mouridsdatter i Haverslev Ingeborg Christensdatter Christen Christensen og Mikkel Christensen sst Maren Christensdatter i Mejlby og Anne Christensdatter i Tolstrup for et vidne, deres far Christen Mikkelsen til Hindsted herreds ting 15/8 vidnet har. så mødte Gude Galde og afstod samme dom, så den ikke skal komme Niels Jensen og Mikkel Jensen til hinder eller skade.

** Niels Munk til Mølgård på hans bror Søren Munks vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 18/12 sidst forleden til Vrads herreds ting har vidnet, at salig Terkild Krabbe skulle være nedkommet af Sälen til salig jomfru Else Glambeks begravelse, som stod i Horsens 12/6 sidst forleden, og da udæskede han Søren Munk, og de slog sammen med to dragne værger, og der fik Terkild Krabbe skade. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd på begge sider udtrykkeligt har vidnet om samme gerning, som ikke er imod hverandre, da vidste dommerne ikke imod samme vidner på enten sider at sige eller magtesløs dømme.

(104)

** Tønne Friis til Hesselager befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne kirkenævninge i Sørup, for de til Ål birketing 4/4 har Anne Jensdatter i Ranum, Palle Jensens hustru, kirkenævn oversvoret for trolddoms sager, som hun var beskyldt for. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Anne Jensdatter har lovet Jacob Nielsen eller andre ondt, som dem efter hendes løfte formedelst trolddom kunne være vederfaret, uden Jacob Nielsens sigtelse, som efter to onde ånders løgnagtige skælden er gjort, og ikke med sanddru vidnesbyrd befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så nøjagtig, at den bør at komme Anne Jensdatter til nogen forhindring, førend hendes anderledes overbevises kan.

(106)

** Tønne Friis til Hesselager havde stævnet efterskrevne kirkenævninge, for de til Ål birketing 4/4 sidst forleden har Mette Poulsdatter i Ranum kirkenævn oversvoret for trolddomssag efter sigtelse og tingsvidnes indhold, og efterskrevne vidnede, at de havde seet Jacob Nielsen Løbers barn Niels Jacobsen, som flere gange var afmægtig, mens de var der, og da spurgte Jacob Nielsen barnet og

sagde, din onde ånd og slemme djævel, hvad gør du i det uskyldige barn, svar mig med samme navn, som du er udsendt i, da svarede det af barnets mund, det har Mette Poulsdatter og Palles Anne gjort. Bodil Nielsdatter i Ranum salig Søren Løbers hustru og Maren Sørensdatter Christen Pedersens hustru med flere vidnede, at der havde fulgt Mette Poulsdatter et trolddomsrygte i mange år. derefter blev afsagt, så efterdi af samme vidner og sigtelse ikke udtrykkeligt findes at være bevist, at Mette Poulsdatter har lovet nogen ondt, som dem straks efter hendes løfte på liv eller helbred skal være vederfaret, men mestendel af samme vidner og sigtelse findes gjort efter den onde satan, som er en løgnagtig ånd, hans ord, og nævninge derefter har svoret hende kirkenævn over, da fandt dommerne samme nævningsed ikke at komme Mette Poulsdatter på hendes liv eller ære til nogen forhindring, førend hende anderledes overbevises kan.

(108)

** Erik Sørensen Møller i Torsted mølle havde stævnet Karen Pedersdatter, som havde tjent på Nørlund, for et vidne, hun til Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden vidnet har og for en bekendelse, hun på Nørlund har gjort og bekendt på Anne Christensdatter, som tilforn tjente på Nørlund, og på ham og hans hustru Apelone Christensdatter, at Anne Christensdatter havde taget penge af Gude Galdes skrin og af fru Anne Marsvins kommode taget en pudehynde, som med andet om natten blev båret til Torsted mølle. derefter blev afsagt, så efterdi samme bekendelse vidner sigtelse og klage med Gude Galdes underskrevne sigtelse bestyrkes, at han har sigtet Erik Møller og hans hustru at være tyve og tyvemedvidere, da vidste dommerne ikke på samme bekendelse sigtelse vidne klage og dele at dømme, imens samme hans sigtelse for sin tilbørlig dommer stander urykket, men efterdi ikke bevises Erik Møller og hans hustru ikke er svoret til tyve, så derefter igæld og tvigæld af dem kunne æskes efter loven, og Peder Hansen dog sådanne bøder af dem udæsket har, da kunne dommerne ikke kende samme æskning så noksom, at den bør nogen magt at have.

(113)

** fru Anne Brahe salig Otte Lindenovs til Borreby lod læse og påskrive efterskrevne skøde, dateret Vorgård 29/11 1622, indeholdende at fru Anne Krabbe til Baggesvogn havde skødet noget hendes jordegods til fru Anne Brahe, og derefter fremæskede, om der var nogen som deri kendte sig nogen lod eller rettighed, men da er ingen fremkommet.

(114)

** fru Anne Brahe salig Otte Lindenovs til Borreby lod fremlægge et tingsvidne af Hindsted herred nærværende år 17/4, hvor hun havde ladet læse og påskrive efterskrevne skøde, hvormed fru Anne Krabbe til Baggesvogn havde skødet til fru Anne Brahe noget hendes jordegods i Hindsted herred.

** Jørgen Skeel høvedsmand på Kalø havde stævnet Mogens Kås til Støvringgård for et vidne, han 16/3 162x til Middelsom herreds ting har forhvervet, hvor efterskrevne havde vidnet om nogen ejendom på Hjorthede, som var indstenet for Mogens Kås. så mødte Mogens Kås og afstod samme vidner syn tilbud ejerstov og dom, hvorefter de bør ingen magt at have.

(115)

** fru Edel Ulfeld til Hanstedgård havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 5/4 sidst forleden til same ting har dømt imellem hende og Bendt Pedersen i

Brund anlangende tiltale med høringsdele, som hun har til ham for resten af hans anpart af husleje jordleje og bygfældighed efter hans bror afgangne Jens Pedersen, som han arvede og i langsommelig tid boede i hendes gård i Horsens, og da har fogden ment, at hendes opskrift på skadelidelse havde været ubillig. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsting ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt og hvem videre påskader, da indstævner sig sagen til herredsting igen.

(116)

** Frederik Reedtz til Tygestrup med en opsættelse af landstinget 29/3 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 25/1 imellem fru Edel Ulfeld og hans tjener Bendt Pedersen i Brund, anlangende efterskrevne brev hans salig bror Jens Pedersen, som boede og døde i Horsens, til salig Keld Brockenhuus har udgivet 26/8 1609 anlangende husleje og jordskyld af en gård i Horsens, han har brugt. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Bendt Pedersens salig brors brev på hvis husleje med mere, han skulle give salig Keld Brockenhuus, og Bendt Pedersen har gået i arv efter ham, og herredsfogden derfor har tildømt ham hans anpart af hans salig brors gæld at betale, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(118)

** Niels Christensen Viborg i Mariager havde stævnet efterskrevne i Mariager for et vidne, de til Mariager byting 2/8 sidst forleden vidnet har anlangende en gang og kørevej fra Skibsgyden til Vestergade, som Niels Viborg skulle have ladet tillukke. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg findes at være tildømt at bøde sine 3 mark til kongen og bonden for noget ejendom, han sig uden hjemmel skal have tilholdt, og dommerne tilforn ikke har vidst for ham at dømme, da vidste de ikke heller nu at stede ham til rettergang, før han sig erklærer, som det sig bør.

(119)

** Søren Simonsen i Grund havde med en opsættelse af landstinget 29/3 sidst forleden havde stævnet Mads Andersen og Tomas Pedersen Holst borgere i Horsens for et hjemmegjort købebrev, de imellem dem har gjort 14/3 sidst forleden imod hans vilje og minde anlangende en gård i Horsens, som Mads Andersen iboer, uanseet samme gård skal være ham udpantet, hvilket pantebrev ikke er opsagt, og hvilket brev indeholder, at Tomas Pedersen skal betale Mads Andersen et hus og 200 sletdaler og hans hustru og hendes datter Maren Jørgensdatter 11 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er ejendom anlangende, og det ikke til tinge er gjort, som det sig burde, men findes et stuebrev at være, da kunne dommerne ikke kende samme hjemmegjorte brev så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(121)

** Jacob Madsen Smed i Grumstrup havde stævnet Maren Jensdatter sst for et løgnagtigt vidne, hun på ham til Vor herreds ting 2/4 vidnet har, at han havde haft nogle lam i hans hus, som ikke var hans egne. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke vidnet på fersk fod, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(122)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Peder Galt for hans anpart, han kan tilkomme at betale anlangende det forløfte, som Peder Galt og hans far Keld Brockenhuus med flere var i kommet for afgangne Christoffer Rosenkrantz, og Johan Brockenhuus alene har været forårsaget at indløse. derefter blev afsagt, så efterdi der er udgået to uendelige domme i sagen, og Peder Galt endnu ikke er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Galt bør jo betale Johan Brockenhuus sin anpart i samme rest eller derfor at lide æskning efter recessen.

(123)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget 29/3 sidst forleden havde stævnet Laurids Jepsen i Resendal foged i Hids herred for et tingsvidne, han til herredstinget har udstedt og forseglet, anlangende Jens Nielsen i Borup til 3.ting skulle have lovbudt den sæd, som hans bror Jens Nielsen i Gravballe havde ført i hans jord og tilbød frøgæld, og ikke i samme lovbudsvidne findes at være givet Jens Nielsen i Gravballe varsel. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne er udgivet foruden varsel imod recessen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end at Laurids Jepsen har sig dermed forseet og bør at stande Christian Holck til rette.

(127)

** Christen Nielsen i Nølev havde stævnet Dorte Knudsdatter i Odder for en beskyldning, hun til Hads herreds ting på ham gjort har og beskyldt ham for hendes barnefar, hvilket han benægter, og hun desuden er et løsagtigt kvindfolk. derefter blev afsagt, så efterdi Dorte Knudsdatter nu som tilforn ikke er mødt til nogen gensigelse men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke at komme Christen Nielsen til hinder eller skade.

(128)

10/5 1623.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herreds ting hærværk at sværge over Niels Gødesen i Farre Sejer Gødesen og deres mor Margrete Andersdatter Gøde Nielsens efterleverske sst, for de imod forbud besidder den gård i Farre, som Gøde Nielsen afdøde, og som de er fradømt for oversiddelse med rejser og gårdens brøstfældighed, og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 22/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde udvist Margrete Andersdatter og hendes sønner Niels Gødesen Christen Gødesen Sejer Gødesen og Anders Gødesen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Margrete Gødes Niels Gødesen og Sejer Gødesen hærværk over.

(129)

24/5 1623.

** hr Christen Jensen sognepræst til Tved sogn med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ulrik Sandberg til Kvelstrup for en uendelig dom, han til landstinget 26/4 har

forhvervet det præstekald anlangende, som ham på Tved sogn af sognemænd er undt og givet, hvilket hans kaldsbrev af den årsag skal være magtesløs fundet. så blev fremlagt hans efterskrevne kaldsbrev, at Tved sognemænd efter hr Jacob Pedersens død havde hørt hr Christen Jensens forklaring på evangeliet og efter formaning af provsten hr Oluf Sørensen Dal i Helgenæs, blev de samtykket at kalde ham som deres sognepræst. derefter blev afsagt, så efterdi samme kaldsbrev med Jørgen Skeels konfirmationsbrev på KM vegne bekræftes, og landsdommerne ikke over samme hans brev er dommere, da vidste de ikke på samme kongebrev at dømme men hvem påskader indstævnet sig sagen for sin tilbørlige dommer.

(130)

** Søren Jensen i Hørby havde stævnet Jens Gundesen i Hobro for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over hans uendelige dom anlangende et vidne, at efterskrevne skulle have seet Søren Jensen med et draget værge i sin hånd på Hobro gade, men ikke havde vidnet, at de havde seet ham gøre skade. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jensdatter alene har vidnet, at Søren Jensen skulle have hugget Laurids Jensen i hans kindben, hvilket vidne ikke er uden een persons kundskab og regnes for intet vidne, og de øvrige vidner ikke har vidnet, at de har seet ham gøre samme skade, da fandt dommerne samme vidne og dele magtesløs at være.

(131)

** Niels Christensen Viborg i Mariager havde stævnet Christen Lauridsen Brems møller i Ålborg mølle, for han har ladet ham stævne samt hans egen morbror og rette lovværge Christen Jensen i Alstrup, som for 20 vintre siden var med Christen Brems på Mariager byting, da Christen Jensen skødede til Niels Viborg det hus, som hans salig far Laurids Brems iboede, og Poul Kræmmer borgmester oplod det pant, han havde i samme hus. dertil blev stævnet hr Laurids hospitalsforstander i Viborg og hans hustru og børn Bodil Jensdatter Poul Kræmmers efterleverske Byrge Jensen i Mariager på hans hustrus vegne og Christen Bager i Randers på hans hustrus vegne og Anders Stangerum i Mariager, som er værge for tre af Poul Kræmmers børn Peder Poulsen Poul Poulsen og Margrete Poulsdatter med det pantebrev, Poul Kræmmer havde af Laurids Brems. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Jensen i Ålestrup har været en udenbys mand, som efter stadsretten ikke kunne være Christen Lauridsens værge for hvis gods, han i Mariager by er tilfaldet, og værger ikke heller må afhænde børnegods i deres umyndige år, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(132)

** Iver Lykke Christoffersen havde stævnet Niels Skriver i øster Bølle herredsfoged til Sønderherreds ting, for han ikke ville tilstede hans fuldmægtig at få KM brev brudt læst og forseglet. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Knud Lauridsen på Iver Lykkes vegne at have været til Sønderherreds ting og leveret fogden samme 10 dages brev og begærede, at det måtte blive brudt læst og forseglet og herredsfogden det ikke ville bryde eller forsegle, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Niels Sørensen jo sig dermed har forseet.

(133)

** Adser Nielsen i Yding med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet sandemænd i Ry birk, for de til Ry birks ting har svoret Jens Sørensen og hans søn Søren Jensen i Yding kvit, at

de ikke skulle have været med at gøre ham sår og skade. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevist, at Jens Sørensen skal have gjort Adser Nielsen nogen sår eller skade, og sandemændene derfor har Jens Sørensen for vold kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed at sige.

(134)

** Oluf Rasmussen i Tørslev mølle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Christensen herredsfoged i Hald herred samt efterskrevne domsmænd for en dom, de til samme herreds ting forganget år 10/3 dømt har, hvori de har tildømt Maren Jensdatter værende hos førnævnte Oluf Rasmussen at lide på sit liv for et utidigt kommet foster, som hun kun 15 uger skal have med været, hvilket hun har bekendt og sig fraskilt og hverken med liv eller lemmer skal have været så fuldkommet, som det sig burde, og formener Oluf Rasmussen på Maren Jensdatters vegne, at hun ikke burde at lide på sit liv for det, som ikke liv har haft. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og ingen med samme dom er fremkommet den i rette at lægge, da fandt dommerne samme dom ingen magt at have eller at komme Maren Jensdatter på hendes liv til nogen forhindring.

(135)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup KM befalingsmand på Lundenæs med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Hans Lauridsen præst til Koed og Nimtofte kirker for en lov og ed, han skal have svoret til Sønderhald herreds ting 25/11 sidst forleden imod den beskyldning og sigtelse, Bodil Iversdatter og hendes bror har gjort, at han er hendes rette barnefar, hvilken lov og ed Ulrik Sandberg ikke mener lovlig og ret at være svoret. dernæst for dommernes forbøns skyld afstod Ulrik Sandberg denne stævning og tiltale, så samme lovsed skal blive ved sin fuldmagt.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Laurids Pedersen i Fravsing herredsskriver i Lysgård og Hids herred for et lovbuds tingsvidne, som er udgået til Hids herreds ting 13/7 1621, hvori Jens Nielsen i Borup havde lovbudt den sæd, hans bror Jens Nielsen i Gravballe havde ført i hans jord. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Pedersen selv tilstår samme tingsvidne under de otte mænds navne at have skrevet, som det til tinge skulle være ganget, og dog ikke i tingbogen findes at være indskrevet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Laurids Pedersen sig jo dermed har forseet.

(137)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen Ørbæk borger sst for et benægtelsesvidne, han til Horsens byting 7/1 sidst forleden har gjort imod et rådstuevidne 25/1 1620, formeldende at Jens Ørbæk havde stået for tingsdom imod Obbe Rasmussen og der taget dom på en sæk humle, som Obbe Rasmussen sigter ham for. derefter blev afsagt, så efterdi samme benægtelse ikke befindes at være imod samme rådstuevidne, da vidste dommerne ikke imod samme benægtelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(138)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Volbertsen byfoged sst for en dom, han 18/2 nærværende år har dømt anlangende førnævnte sæk humle. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har på dannemænd været indgivet, og de har

dem imellem sagt, så de med samme trætte skulle være forligt, og ikke samme deres afsigt tilholder at Jens Ørbæk skal levere Obbe Rasmussen samme humle, og byfogden derfor har Jens Ørbæk for Obbe Rasmussens tiltale kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(139)

** Gude Galde til Nørlund havde stævnet Søren Christensen i Næsby den tid foged til Ål birketing for en uendelig dom, han 11/1 1622 til samme birketing har dømt imellem Gude Galde og Svend Fredbjerg boende i Gude Galdes gård Kærsgård, som Godslev Budde har solgt ham, men Svend Fredbjerg forholder ham skyld landgilde og andet deraf, og i samme dom har han ikke har vidst sig at dømme, før den kom for hans overdommer. derefter blev afsagt, så efterdi samme birkefoged intet har dømt i sagen enten til eller fra, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 12/3 sidst forleden der til tinget har afsagt og dømt Peder Madsen i Skærbæk mølle ikke pligtig at være sin mølleskyld at frembringe til Hald slot. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(140)

** Niels Tordsen i Årestrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Peder Hansen foged vidnet har 17/2 anlangende Niels Tordsen skulle have taget noget træ og et stykke møllesten. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, hvor Niels Tordsen tog samme træ og sten, eller hvem det har tilhørt, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(141)

** Christen Sørensen i Vælds havde stævnet Laurids Pedersen i Helstrup for en benægtelse, han 12/3 sidst forleden til Velling birketing benægtet har, at hvis rug han lånte af Christen Sørensen, det havde han lovet ham penge for. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Sørensen holder ved sin ed, at han lånte Laurids Pedersen samme rug, som han lovede ham igen med rug at betale, og derimod intet bevis fremlægges, da kunne dommerne ikke kende Laurids Pedersens benægtelse så nøjagtig, at den må komme Christen Sørensen på vederlag for samme udlånte rug til nogen forhindring.

** Rasmus Nielsen i Grølsted havde stævnet Niels Andersen i Skorup for et vidne, han til Tvilum birketing 21/4 sidst forleden vidnet har, at han tog de hassel i Grølstedlund, hvilket han nu benægtede. så mødte Rasmus Finsen og afstod samme vidne og sandemandsed, hvorefter dommerne fandt samme vidne og sandemandstov ikke at komme Rasmus Nielsen til nogen forhindring.

(142)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 13/5 sidst forleden vidnet har, at Obbe Rasmussen skulle have slået Jens Ørbæk for hans bryst med hans

knytnæve, hvilket han benægtede. så mødte Jens Ørbæk og afstod samme vidne, hvorefter blev afsagt, at det bør ikke at komme Obbe Rasmussen til hinder eller skade.

** Christen Mikkelsen i Hobro havde stævnet Laurids Rasmussen Hans Nielsens stedsøn sst for en uendelig dom han til landstinget har forhvervet anlangende klage syn og sigtelse, som Christen Mikkelsen på hans og hans mors vegne forhvervet har, og han og hans mor er ikke stævnet til samme dom. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere, end til sagen bliver stævnet på ny, og det nu er sket, da bør den ikke længere nogen magt at have.

(143)

** Peder Galt til Tiselholt og Mogens Godske til Lidemark med en opsættelse af landstinget 29/3 sidst forleden havde stævnet Jens Madsen i Udbyneder foged til Overgård birketing for en dom, han til samme ting 20/2 sidst forleden dømt har og deri kvitfundet Frands Lykke for sin anpart at betale af hvis gæld, salig Frands Banner skulle være afgangne Mogens Godske skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Godske tilstår sig samme sag til førstkommende herredag at have indkaldt, om førnævnte hovedbrev ikke bør at blive ved sin fuldmagt og efterkommes, da vidste dommerne ikke på samme bytingsdom at dømme, førend samme breve for sin tilbørlig dommer bliver omkendt.

(145)

** Gert Bryske med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/2 sidst forleden til Sønderherreds ting vidnet har, anlangende Gert Bryske adskillige gange havde slået uførmet og udjaget hans hustru Kirsten Sandberg, så hun nær var frosset ihjel, så hun måtte søge tilflugt i en gård, hvor de gemte hende, for Gert Bryske ledte efter hende og ville skyde hende ihjel og brænde gården af. andre vidnede, at de havde seet, Gert Bryske og Drude Jacobsdatter søgte seng med hverandre, som de kunne have været to ægtefolk, han i hans skjorte og hun i sin inderste særk, og de ikke agtede hvem det så. dertil blev stævnet Mads Sørensen og hans hustru Maren Simonsdatter i Ålsrode Kirsten Pedersdatter salig hr Jacobs i Tved og Mette Hansdatter Knud Pedersens hustru i Ålsrode. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet om den gerning og bedrift de har seet og hørt Gert Bryske med fru Kirsten Sandberg at have begået, og de ved ed er deres vidnesbyrd bestendig og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige.

(152)

** Ulrik Sandberg befalingsmand på Lundenæs havde stævnet hr Daniel Christoffersen præst til Lavrbjerg og Lerbjerg sogne og 24 mænd for et sognevidne, som de har udgivet i Lavrbjerg kirke 28/4 1622, at Drude Jacobsdatter, født i Haderslev, som har tjent på Løjstrup hos Gert Bryske, har skikket sig som en god og ærlig pige. derefter blev afsagt, så efterdi hr Daniel Christoffersen og hans medbrødre 24 mænd alene har vidnet, at de ikke andet vidste eller havde hørt med Drude Jacobsdatter end ærligt, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme sognevidne at sige eller magtesløs dømme.

(153)

7/6 1623.

** Morten Christensen i Vivild havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Søren Rasmussen Bonde sst for hans søn Peder Mortensen, han skulle have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 5/3 sidst forleden, hvor efterskrevne, der iblandt Christen Bay, vidnede, at en væg på gildehuset var faldet ned på Morten Christensens barn, og Søren Rasmussen ved ed benægtede, at han ikke tog det løsholt fra samme gildehusvæg. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efterdi ikke er bevist, at Søren Rasmussen skulle have gjort nogen håndgerning på Peder Mortensen, så han kunne være skyldig i hans død, da svor de Søren Rasmussen for drabssag kvit og udlagde Peder Mortensen af våde og vanlykke formedelst samme væg at være ihjelslået.

(154)

5/7 1623.

** Christen Mikkelsen i Hobro havde stævnet efterskrevne, for de har hans mor Bodil Christensdatter vold oversvoret, for hun skulle have lukket Hans Nielsens stuedør så hårdt, at en vindue gik sønder. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage syn og sigtelse ikke med nogen nøjagtige vidner bekræftes, at Bodil Christensdatter har sønderstødt samme vindue men alene døren efter sig tillukket, da kunne dommerne ikke kende samme klage syn sigtelse og sandemandsed så nøjagtig, at de bør at komme Bodil Christensdatter til nogen forhindring.

(156)

** Jens Pedersen i Davgård havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød af sværge over Jens Nielsen i Dalby for hans bror Rasmus Jensen i Davgård, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hatting herreds ting 9/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at på Davgård gade sagde Rasmus Jensen til Jens Nielsen, gør min bror intet ondt, og da slog Jens Nielsen ham med en kniv og gjorde ham hans banesår. så er Jens Nielsen ikke mødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Nielsen i Dalby manddød over og fra hans fred for Rasmus Jensen, han ihjelslog.

** Jens Jensen i Skern havde hidkaldt sandemænd af Middelsom herred at udlægge Christen Lauridsen Skern, som boede i Restrupkrog, hans bane, som Laurids Jensen i Løvskal og hans bror Søren Jensen sst skal have myrdet. på sandemændenes begæring bevilgede Jens Jensen sagen opsat en måned.

** hr Niels Finsen i Gammelby havde stævnet Niels Justsen borger i Horsens for en dom, han 10/6 dette år til Horsens byting dømt har imellem hr Niels Finsen med sin stedsøn Jørgen Frandsen Brun borger i Køge og Ernst von Baden borgmester i Horsens i så måder efter en taksering af Sorø klosters jyske gods, som Frands Jørgensen, der døde i Horsens, havde haft under forsvar, at mester Hans Steffensen forstander på samme kloster skal være tilfundet at have æskning i Frands Jørgensens gods og ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Justsen i sin dom har tildømt Ernst von Baden æskning og udlæg i Frands Jørgensens gods og ejendom for samme indkomsts oppebørsel og dog ikke i sin dom lader indføre hvis jordebog missiver og andre breve, hvorefter samme oppebørsel skulle kræves, da fandt dommerne samme hans dom at være, som den udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(157)

** Jens Lauridsen Skrædder i Væt havde stævnet Kirsten Nielsdatter Lykke sst for en bekendelse, hun til Galten herreds ting 27/6 sidst forleden har gjort, anlangende han skulle være hendes barnefar til det barn, hun sidst fik, som hun tilforn har skyldt Jens Nielsens Skrædders søn Niels Jensen for, som boer i Jebjerg, som bevises med hr Daniel Christoffersens bevis, dateret Lavrbjerg 8/9 1622. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Nielsdatter Lykke ikke fuldkommen har sigtet Jens Lauridsen Skrædder for sin barnefar at være men tilforn for præsten en anden udlagt og er en letfærdig kvinde, som tilforn har ladet sig beligge, da fandt dommerne samme hendes hidstævnede beskyldning ingen magt at have.

(158)

** Jørgen Brockenhuus og fru Kirsten Rosenkrantz til Sebbergård salig Johan Brockenhuuses efterleverske havde stævnet Troels Christensen i Overlade birkefoged til Ål birketing for en dom, han til samme ting 13/6 nu sidst dømt har og deri dømt Jørgen Ernst Worm til at lide rigens æskning for en sum penge, som salig Johan Brockenhuus var kommet i løfte for Jørgen Ernst Worm. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den ingen magt at have, og sagen til birketing igen at komme.

(159)

** Mikkel Tordsen i Vadum havde stævnet Hans Gremersen borger i Randers for en uendelig dom, han har forhvervet over ham til landstinget om 38 daler, han skal have udgivet sit æresbrev på til salig Splid Sørensen, der boede i Randers, hvilket han benægtede, da han hverken kunne læse eller skrive. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten forenet, at Mikkel Tordsen lovede at give Hans Gremersen 19 sletdaler.

(160)

** Mogens Jensen i Krannestrup på sine egne og sine søskende og medarvingers vegne og hans søsterdatter Anne Sørensdatters vegne med en opsættelse af landstinget 10/3 sidst forleden havde stævnet salig Jens Blacks arvinger, som er Jens Christensen Gertrud Christensdatter Anne Christensdatter Maren Christensdatter og Edel Christensdatter i Lerbjerg for et skøde, deres salig far Christen Black har udgivet til deres mor Gertrud Madsdatter, før de blev gift, hvori han ikke alene sin egen arvepart men også den 4.part i gården til hende har bortskødet, uanseet hans søskende det med ham har hjemløst, hvilket skøde er dem selv til fordel og hans søskende til skade. dertil var stævnet salig Mogens Brorsens hustru og arvinger som er Kirsten Nielsdatter i Hallendrup Peder Mogensen i Galten Margrete Mogensdatter i Nielstrup Mette Mogensdatter i Hadbjerg Ellen Mogensdatter i Hallendrup og Niels Mogensen hvis bopæl ikke vides, samt salig Edel Mogensdatter Kirsten Tomasdatter og Jens Tomasen med deres lovværge, så og alle salig Laurids Mogensens arvinger, som er alle førnævnte personer, såvel som salig Christen Poulsens børn i Allestrup, som er Ellen Christensdatter og Mette Christensdatter Poul Christensen Mogens Christensen og Jens Christensen med deres lovværge samt Søren Poulsen i Hadbjerg, som er salig Laurids Mogensens arvinger, så og Jens Rasmussen Niels Christensen Tomas Jensen og Jens Christensen i Allestrup hans arvinger, som er Mogens Jensen Mette Jensdatter med de andre deres søskende og lovværge, ved hvilke og på hvis vegne første skøde gjort er med hvis lovbudsvidner, salig Mogens Brorsen på førnævnte part gjort har. desligeste var stævnet Christen Blacks børn med samme skøde og Gertrud

Madsdatter og hendes bror Niels Madsen, som sidste skøde forhvervet har. så mødte Søren Jensen og fremlagde et skøde af Galten herreds ting 12/1 1608, bemeldende at Christen Jensen Black tog i hånd Niels Madsen på hans søster Gertrud Madsdatters vegne og solgte og skødede til hende den lod og part, han havde arvet i den selvejer bondegård i Lerbjerg efter hans salig far Jens Black, som fordum boede i samme gård, samt den 4.part han havde indkøbt af salig Mogens Brorsens arvinger. dernæst fremlagde han et lovbudsvidne på Christen Jensens vegne i Lerbjerg, hvortil var givet lovligt varsel til Mogens Jensen og hans andre søskende og hans mor Margrete Andersdatter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Christen Jensen at have været mægtig samme anpart i førnævnte gård at afhænde, og som ikke har været lovbudt til fædrene og mødrene frænder, da kunne dommerne ikke kende samme lovbud eller skøde så lovlig og nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(161)

** Mogens Jensen i Krannestrup på sine egne og på sine søskende Mette Jensdatter og Anne Jensdatters vegne havde stævnet Peder Mogensen i Galten Jens Rasmussen i Grundfør Niels Christensen i Nielstrup Tomas Jensen i Lerbjerg, desligeste Jens Christensens arvinger i Allestrup, som er Mogens Jensen Mette Jensdatter Margrete Jensdatter Edel Jensdatter og Else Jensdatter med deres lovværge for et skøde, de 4/6 1605 på Galten herreds ting til Christen Jensen i Lerbjerg gjort har og skødet ham et pant og pantebrev, som salig Mogens Brorsen i Hallendrup havde pantet af salig Peder Jacobsen og hans hustru Margrete Andersdatter i den gård i Lerbjerg, salig Christen Jensen iboede, hvilket skøde Mogens Jensen mener er gjort imod loven, idet bonden må sælge sin egen jord, men ikke andres, hvorfor samme skøde bør være magtesløs, og ikke heller Mogens Jensen eller hans søskende har fanget varsel for samme lovbudsvidne, som er Margrete Andersdatters børn og arvinger. dertil blev kaldet Mogens Brorsens hustru og arvinger, som er Kirsten Nielsdatter i Hallendrup Peder Mogensen i Galten Margrete Mogensdatter i Grundfør Kirsten Mogensdatter i Allestrup Bodil Mogensdatter i Nielstrup Mette Mogensdatter i Hadbjerg Ellen Mogensdatter i Lerbjerg i hendes sted hendes arvinger som er to Mette Tomasdatter, Kirsten Tomasdatter Jens Tomasen og deres lovværge, så og salig Laurids Mogensens arvinger i hans sted alle førnævnte personer såvel som og salig Christen Poulsen i Hadbjerg, som er salig Laurids Mogensens arvinger Peder Mogensen i Galten Jens Rasmussen Niels Christensen Tomas Jensen Jens Christensen i Allestrup hans arvinger i hans sted Mogens Jensen Mette Jensdatter Maren Jensdatter Margrete Jensdatter Edel Jensdatter og Else Jensdatter med deres lovværge, så og salig Christen Blacks børn og arvinger som er Jens Christensen Gertrud Christensdatter Anne Christensdatter Maren Christensdatter og Edel Christensdatter med deres lovværge, samt Gertrud Madsdatter med hendes lovværge og Niels Madsen i Østergård, som er sammes morbror, så og Margrete Andersdatter og hendes lovværge. så mødte Søren Jensen i Lerbjerg og fremlagde samme skøde af Galten herreds ting 4/6 1605 udgivet bemeldende Peder Mogensen i Hallendrup på sine egne sin mor og to brødres vegne Jens Christensen i Allestrup på sin hustrus vegne Jens Rasmussen sst på sin hustrus vegne Niels Christensen i Brandstrup på sin hustrus vegne Tomas Jensen i Lerbjerg på sin hustrus vegne havde solgt fra dem og deres arvinger til evindelig eje det pant og pantebrev, som Mogens Brorsen havde pantet af salig Peder Jacobsen og hans hustru Margrete Andersdatter, som var 4.parten af den bondegård i Lerbjerg. derefter blev fremlagt et lovbudsvidne af samme ting 5/2 1605, hvor Mogens Brorsen lovbød et pant, som Margrete Andersdatter og hendes husbond havde gjort ham i den gård i Lerbjerg, Christen Jensen iboede, og der blev gjort varsel til hende i samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Mogensen og hans medbrødre for evindelig ejendom har bortskødet samme bondeeje, endog det var pantet og ikke dem fuldkommen solgt, og Peder Mogensen og har solgt hans umyndige søskendes anpart, som han var

værge for, hvilket loven forbyder børneværger, og samme gods ikke er lovbudt efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme lovbudsvidne og skøde så lovlig, at de bør nogen magt at have.

(162)

** Anders Christensen i Halling på Anne Lauridsdatters vegne i Boldrup havde stævnet efterskrevne kirkenævninge, for de til Års herreds ting har Birgitte Lauridsdatter kirkenævn oversvoret for trolddom, som han mener bør ved sin fuldmagt at blive og fremlagde et tingsvidne af samme herreds ting 1/4 dette år udgivet, hvor førnævnte Anders Christensen gav last og klage på hans bror Christen Christensen og hans mor Anne Lauridsdatter i Boldrup deres vegne over Birgitte Lauridsdatter, for hun tog livet af salig Christen Jespersen i Boldrup med hendes spøgeri, og efterskrevne vidnede, at så længe de havde kendt Birgitte Lauridsdatter, havde der fulgt hende et trolddomsrygte, og andre vidnede om hendes trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Birgitte Lauridsdatter for nævningene lovligt at være overbevist nogen trolddoms bedrift at have gjort, og hun heller ikke er sigtet for sådan gerning, så nævningene derom kunne tove, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så nøjagtig, at den må komme hende på hendes liv til nogen forhindring, men efterdi hun selv vedgår at kunne signe og måle og har opregnet hvis ord, hun ville have brugt, som hentyder til Gud og den hellige trefoldigheds navn til misbrug og vanære, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Birgitte Lauridsdatter efter KM forordning bør sin boeslod at have forbrudt og pligtig at rømme alle KM riger, lande og forstrande inden i dag 6 uger førstkommende, såfremt hun derefter befindes, da at straffes som vedbør.

(164)

** Anders Rasmussen i Tustrup havde stævnet Jens Christensen sst for et skudsmålsvidne, han har forhvervet på Sønderhald ting 20/1 dette år, som 24 mand med ham har vidnet, hvilket Anders Rasmussen formener, Jens Christensen skal have ladet anderledes indføre det, end han begærede, og han mener, en del af de 24 mænd ikke kunne mindes så længe, som de har vidnet om, og Niels Sørensen i Gundestrup skal være Jens Christensens svoger. så mødte Jens Christensen med samme 24 mænds vidne, som han mente sandfærdigt at være, hvortil Anders Rasmussen svarede, at han havde stævnet alle 24 mænd i egen person, men kun een var mødt, og da fandt dommerne enhver for deres hjemsiddelse og uhørsom til deres 3 marks fald, og samme vidne ingen magt at have.

(165)

** Christen Christensen i Volstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Christensen i Hørby for to uendelige og een endelig dom, han til landstinget har bekommet over en dele, Christen Christensen på hans søsters vegne over ham til Hindsted herreds ting har forhvervet for 10 daler efter hans udgivne brev, til hvilke domme Christen Christensen ikke har været stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi samme to uendelige domme er påskrevet adskillige tider at være læst og påskrevet, hvilket ikke med herredsskriverens hånd er underskrevet, og ikke heller Søren Christensen vil vedgå, hvis håndskrift der er, at deraf forfares samme opskrift ikke at være så lovlig, men endelig dom med vrang undervisning at være forhvervet, da fandt dommerne samme domme ikke længere magt at have.

(166)

** Anders Bødker i Ry hans hustru Lisbeth Henriksdatter havde stævnet Else Niels Jensens i

Torlund for en sigtelse og klage, hun til Vrads herreds ting på Lisbeth Henriksdatter gjort har anlangende en kåbe, hun til sankt Sørens marked skulle have mistet, som hun skulle have antvortet Lisbeth Henriksdatter i forvaring. derefter blev afsagt, så efterdi Else Mouridsdatter har vidnet i hendes egen sag, og Jens Nielsen hendes egen søn er vildig, og andre har vidnet efter hendes ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(167)

** Anders Rasmussen i Tustrup havde stævnet Jens Christensen sst for et vidne, han til Sønderhald herreds ting 12/5 sidst forleden har forhvervet anlangende nogen ord, Anders Rasmussen skulle have haft til ham, hvilket han benægter, og mener de har vidnet efter Jens Christensens had og avind, og en af dem Rasmus Sørensen i Fløjstrup er hans svoger. så mødte Jens Christensen og afstod samme vidne, så det ikke skal komme Anders Rasmussen til nogen forhindring.

(168)

** Christen Pedersen i Lundgård i Læsten havde stævnet Mads Kræmmer boende i Viborg for et brev, han af Christen Jensen i Hammershøj har forhvervet, anlangende førnævnte Mads Pedersen skulle have betalt Christen Jensen noget på det brev lydende på 18 daler og dermed ville fravende den retfærdige gæld, som Mads Pedersen til Christen Jensen skyldig er, som Christen Pedersen har købt af Christen Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Jensen 1618 har opdraget til Christen Pedersen hvis gæld ham tilstod og leveret ham samme brev på 18 daler, og dog 1622 har udgivet sin kvittants samme pending at skulle være betalt, da kunne dommerne ikke kende den hans kvittants så nøjagtig, at den må komme Christen Pedersen på samme gæld til nogen forhindring.

(169)

19/7 1623.

** Didrik Krefting borger til Bremen havde stævnet Albret Bomhoff borger til Bremen for en klage, han i Randers rådhus 26/5 næst forleden på ham har gjort, anlangende han skulle have sigtet ham på hans ære og mandermål og kaldt ham skælm og tyv. så mødte Albret Bomhoff og berettede, at han ikke forstod sig på landets lov, hvorledes han for sådant vidne skulle give varsel og derfor afstod samme klage og vidne, men sagde sig på ny at ville lade stævne og varsel give og derefter vidne forhverve, som det sig burde.

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget 25/4 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred at udlede en karl, som er dødfundet ved Gudenå, hans bane og fremlagde et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 19/12 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn på en karl, som blev fundet druknet ved Gudenå. dernæst gjorde sandemændene deres ed, at efterdi intet bevis fremlægges, hvem samme karl skulle have været, eller nogen derpå at have talt eller ham eftersøgt, så nogen for hans død skulle være beskyldt, og synsmændene ikke heller har kunnet syne nogen håndgerning på ham at være gjort, da udlagde de samme karl af våde og vanlykke at være druknet og det ham til bane og livs lagt.

(170)

** Niels Torbensen i Hovtved havde stævnet Christen Skytte sst for et vidne og sigtelse, han på ham til Hindsted herreds ting 12/6 sidst forleden gjort har, at han skulle have seet for 20 år siden, at Niels Torbensen havde haft fællig med et øg i Overgårds skov, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Skyttes vidne ikke er vidnet på fersk fod, ikke heller om nogen vis dag eller tid, og ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt og nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(171)

** Knud Andersen i Grensten havde stævnet Anders Sørensen i Vellinggård for en dele, han til Velling birketing 17/6 sidst forleden over ham udstedt har for en gæld, Niels Mogensen i Grensten fordrer efter afgangne Anders Nielsen sst. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Andersen for ting og dom har sig tilforpligtet samme penge og rug at betale, og ikke han beviser samme gæld at have betalt, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Knud Andersen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

** Niels Ibsen borger i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de på ham til Rinds herreds ting 5/5 sidst forleden vidnet har, for han havde sagt til Christen Olufsen, at han skulle give ham et sengeklæde igen, han tog op på vejen fra Viborg, hvilket han benægter og ikke har kaldt Christen Olufsen tyv eller skælm. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Niels Ibsens ord, som han ikke er bestendig men højligt benægter, og nu for retten har erklæret Christen Olufsen, at han ikke ved andet med ham, end som en ærlig dannemand vel anstår, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(172)

** Kirsten Jørgens borgerske i Horsens havde stævnet Gissel Clemends borgerske sst for en uendelig dom, hun til landstinget har forhvervet på et sigtelsesvidne, som Hans Volbertsen byfoged i Horsens har sagt for Sidsel Clemends til Kirsten Jørgens, hvilket vidne i samme dom blev kendt magtesløs og ikke at komme Sidsel Clemends til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Hans Volbertsen at have haft nogen fuldmagt af Sidsel Clemends sådan en sigtelse på hendes vegne at gøre, og hun ikke for samme vidne er givet varsel, da fandt dommerne samme sigtelsesvidne ikke at komme Sidsel Clemends til nogen forhindring.

(173)

** Christen Mikkelsen i Hobro havde stævnet Oluf Nielsen sst for et pantebrev og gældsbrev, salig Christen Pedersen i Hobro skulle have udgivet anlangende en lod jord, ham skulle være arveligt tilfaldet efter hans salig forældre. derefter fremlagde Oluf Nielsens medarving Peder Andersen efterskrevne brev, hvori Christen Pedersen salig Peder Nielsen borgmesters søn i Hobro kender sig at være hans farbror Anders Nielsen borger i Hobro 15 daler skyldig, dateret Hobro 24/6 1573, og dernæst et pantebrev for samme penge på en lod jord i Østermark, dateret Hobro 1573. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Andersen selv tilstår, samme ejendom pantet i langsommelig tid ikke har efterfulgt og ikke heller lovligt til tinge er gjort, da kunne dommerne ikke kende samme pantebrev så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have, men efterdi Christen Pedersens ukasserede gældsbrev i rette lægges, og ikke med kvittants bevises samme gæld at være betalt, da vidste dommerne ikke

samme gældsbrev at imodsige.

(174)

** Albret Nielsen i Bjerring havde stævnet Jens Nielsen i Karmark for et købebrev, han har i rette lagt til Middelsom herreds ting 12/6 sidst forleden bemeldende, at han havde solgt til Jens Nielsen hans arvelod i Horslevgård efter hans salig far Niels Sørensen, så og hvis arvelod, som han kunne tilfalde efter hans mor Ellen Tomasdatter, som endnu lever, hvilket brev Albret Nielsen benægter at have læst eller vidst, hvad det indeholdt, før det 12/6 blev i rette lagt. da efter flere ord dem imellem var, blev der for retten så forhandlet at Jens Nielsen lovede at give sin bror Albret Nielsen 30 sletdaler, og derimod lovede Albret Nielsen at han med det første, samme gods kan blive lovbudt, skulle møde til Hovlbjerg herreds ting og gøre Jens Nielsen nøjagtigt skøde på hans anpart i Horslevgård.

(175)

** Mikkel Jørgensen i Hesselballe havde stævnet Peder Påske borger i Horsens for nogen uendelig dom, han til Horsens byting har forhvervet anlangende om nogen brug, som han vil tilholde sig på Horsens mark, som er en gårdsavl, uanseet Mikkel Jørgensen samme gårdsavl har købt og betalt, og ikke han har sted og fæst Peder Påske samme gårdsavl. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at Mikkel Jørgensen lovede at betale Peder Påske hvis dannemænd kan synes, han for hvis sæd, han nu har i samme jord, bør med rette at betale.

(176)

2/8 1623.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Peder Pedersen, som boede i Vrold, Filipus Skrædder, født i Holsten, og Søren Nielsen skræddersvend, født i Træden, deres bane, som er dødfundet i åen mellem Vrold land og Horndrup land og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vor herreds ting 25/6 dette år, hvor synsmændene afsagde, at de kunne ikke andet syne på de tre karle, end de havde været deres egen bane og var druknet af en knobskib. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Pedersen Filipus Skrædder og Søren Nielsen af våde og vanlykke at være druknet.

** Jens Jensen i Skern med en opsættelse af landstinget i dag måned havde hidkaldt sandemænd af Middelsom herred at udlægge Christen Lauridsen Skern, som boede i Restrupkrog, hans bane, som Laurids Jensen i Løvskal og hans bror Søren Jensen sst i Christen Lauridsens hus ynkeligt skal have myrdet og fremlagde et tingsvidne af Middelsom herreds ting 19/6, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på den dræbte, som havde mange hug og sting, og desuden var der slået 11 vinduer sønder, og Maren Pedersdatter i Restrupkrog Christen Lauridsens hustru vidnede, at Laurids Jensen Krog og Søren Jensen Krog overfaldt og huggede og stak hendes husbond, til han lå død på jorden og derefter skamferede alt i huset. Christen Jensen i Stevnstrup på hans bror Søren Jensens vegne tilbød sølv og guld og begærede tid og dage efter loven, indtil sandemænd havde svoret. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Jensen at være Christen Lauridsens bane og derfor svor ham fra hans fred.

(177)

** Laurids Nielsen i Pisselhøj havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred manddød at sværge over Anders Nielsen i Gislum for Laurids Nielsens bror Peder Nielsen Brun i Gislum, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Gislum herreds ting 19/7 dette år, hvor Else Nielsdatter i Gislum førnævnte Peder Nielsens hustru vidnede, at Anders Nielsen og hendes husbond kom i trætte om kornskade, og Peder Nielsen sagde, lad mig være i fred, men Anders Nielsen slog ham med en kniv i hans bug og gjorde ham hans dødssår, og Else Nielsdatters søn Tomas Mortensen i Hesborg kom til hjælp. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Nielsen manddød over og fra hans fred.

(181)

** Søren Nielsen i Vrangstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde hidkaldt sandemænd af Galten herred manddød at sværge over Rasmus Nielsen i Værum for Jens Nielsen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting 27/5 sidst forleden, hvor Anne Jensdatter i Værum salig Jens Nielsens efterleverske vidnede, og synsmænd afhjemlede syn på salig Jens Nielsen og Rasmus Nielsen, som begge havde mange slag, og efterskrevne vidnede, at Jens Nielsen gav Rasmus Nielsen mange slemme uhøflige ord, så det var en skam at høre derpå, og da bad Rasmus Nielsen ham, at han ville gå hjem, han ville intet være i trætte med ham, da svarede Jens Nielsen nej, de skulle følges hjem, og Rasmus Nielsen skulle få den styrtende syge, inden de kom hjem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Nielsen manddød over og til hans fred.

(183)

** Mads Ibsen i Ørridslev en af sandemændene i Vor herred gjorde sin ed, som hans medbrødre tilforn havde gjort, og udlagde Jørgen Nielsen i Vestbirk af våde og vanlykke af et læs ved at være ihjelslået.

** Tomas Pedersen i Spanggård på ungkarl Gert Tomasen, født i Sønderlade, og på sin hustru Gidsel Tomasdatters vegne og egne vegne vedersagde og forsvor arv og gæld efter deres salig far Tomas Gertsen, som boede og døde i Sønderlade, som Tomas Pedersen og Gert Tomasen tilforn over graven i Bjørnsholms kirke 23/7 sidst forleden har gjort.

(184)

16/8 1623.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Christen Jensen degn i Havrum, for han skal have ladet hans tjener Oluf Nielsen i Njær fordele for 6 skæpper byg. derefter blev afsagt, så efterdi vurderingsmænd ikke til tinge har afsagt samme vurdering og ikke navngivet dag eller tid, og tilmed ikke med fogden først at have søgt Oluf Nielsens hus og bo efter recessen, da kunne dommerne ikke kende samme vurderingsvidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(185)

** Verner Parsberg til Lynderupgård havde stævnet Erik Jørgensen i Hvam for to tingsvidner, han 12/5 sidst forleden på Rinds herreds ting forhvervet har anlangende adskillige omstændigheder med

en ko og 3 svin, Niels Knudsen i nør Borup skal have bekommet i Verner Parsbergs gård i nør Borup i sin gælds betaling af Anders Nielsen og hans mor Anne Jensdatter, Niels Andersens hustru i nør Borup. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Andersen af Verner Parsberg har været fordelt, da hans søn og hustru førnævnte ko og svin til Niels Knudsen har afhændet, så Niels Andersens gods derfor ikke lovligt måtte flyttes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(186)

** Christen Nielsen i Stovby på sin egen og menige bymænds vegne havde stævnet hr Arent Pedersen i Gerlev Peder Hammer (Hans Hammer) med flere for en vedkendelse, de til Gerlev herreds ting 6/11 1620 gjort har på en hede imellem Stovby og Gerlev. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Pedersen og hans medfølgere deres vedkendelse og vidne er gjort og vidnet i deres egen sag, og synsvidnet sig hentyder på markskel, som ikke med noget sandemandsbrev bestyrkes, og samme synsvidne ikke er endeligt, da kunne dommerne ikke kende samme vedkendelse vidne og syn så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have med magtesløs at være.

(187)

** Christen Nielsen i Pederstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting 30/6 sidst forleden vidnet har, anlangende at hans hustru Maren Pedersdatter skulle have slået Peder Jensen i Nørgård i Nøvling på hans mund på tinget, hvorfor hun er tingfred oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at de har seet, Maren Pedersdatter slog Peder Jensen på sin mund, og samme vidne straks på fersk fod samme dag er vidnet, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(188)

** Anders Jensen Guldsmed borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Andersen Vodskov for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over ham for nogen vurdering, ham 10/12 1622 i Skovstrup hovgård skal være udlagt hos salig Christen Jensens hustru Gertrud Tordsdatter, eftersom han har delt hende til Fleskum herreds ting 21/10 sidst forleden for samme gæld. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen i fogdens sted med Jens Christensen alene samme vurdering til tinge har kundgjort og afsagt, og ikke havde taget to eller 4 mænd med sig samme vurdering at gøre efter recessen, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering så noksom, at den bør nogen magt at have.

(190)

** Hans Dyre til Boller havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han til samme ting 25/3 dømt har imellem Hans Dyre og hans medarvinger efter salig jomfru Inger Stygge til Viskum anlangende to huder, som den salig jomfru i hendes levende live skal have givet Mourids Pedersen i Svinding at barke for sig. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(191)

** Christen Jensen i Hald havde stævnet Knud Pedersen i Hald og hans søn Laurids Knudsen for et vidne, de til Nørhald herreds ting med Peder Knudsen sst 7/1 sidst forleden vidnet har, at han skulle have kaldt Peder Knudsen tyv og skælm, hvilke vidner han mener er vildige, idet Knud Pedersen er Peder Knudsens far og Laurids Knudsen hans bror. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Christen Jensens ord og mundheld, han til Peder Knudsen skal have haft, som han ikke er bestendig, og tilmed erklærer Peder Knudsen, at han ikke ved med ham andet, end hvad en ærlig karl vel sømmer og anstår, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(193)

** Mogens Kås til Støvringgård på hans tjener Niels Pedersen i nør Tulstrup hans vegne havde stævnet Jens Nielsen i lille Torup, for han 3/6 sidst forleden til Middelsom herreds ting har ladet Niels Pedersen fordele for nogen pending, som han ikke mener, han er ham skyldig, hvilke penge han skulle have bekommet af Niels Søgård og Anne Søgård i Tulstrup, og ikke heller Jens Nielsen eller hans bror Søren Nielsen befindes at være Niels Søgårds arvinger. da efter flere ord dem imellem var blev Niels Pedersen og Jens Nielsen for retten så forenet, at Niels Pedersen skal betale Jens Nielsen på sin og sin bror Søren Nielsens vegne 16 sletdaler.

(194)

** Peder Andersen Glarmester borger i Randers havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 16/6 sidst forleden vidnet har, at Peder Glarmester skulle have rakt sin mund frem og sagt til Hans Glarmester, er du bedre end en skælm, så slå mig på min mund, med hvilket vidne Hans Glarmester ville tilbage drive sandemænd, som har ham vold oversvoret for sår og skade, han havde gjort Peder Glarmester. da efter flere ord dem imellem var, blev Peder Glarmester og Hans Glarmester nu for retten forligt, så de på begge sider afstod samme sandemandsed.

(195)

** Frands Rantzau til Mogenstrup ? med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 14/6 med Hans Vinter i Kællingtand på hans tjener Svend Pedersen degn i Nyrup vidnet har, at han ikke har lært deres børn deres børnelærdom og holder et uskikkeligt hus med partiske folk samt solgt øl med mere. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke med bispens provstens eller sognepræstens kundskab bekræftes, men samme mænd af had, som det synes, samme vidne i deres egen sag at have vidnet, da kunne dommerne ikke kende, samme vidne og nævningsed bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(196)

** Peder Jacobsen i Løgager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Jespersen i Ebstrup Erik Hansen Christen Nielsen og Christen Nielsen Bonde sst for en uendelig landstingsdom, de har forhvervet over et synsvidnes indhold til Hids herreds ting 13/8 1622 for ulovlig skovhugst i Ebstrup fællesskov. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke indeholder navnlig hvem derfor har fanget varsel, og ikke heller findes nogen månedsdag i samme delebrev indført, når dette skulle være udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme syn og dele så

noksom, at de bør nogen magt at have eller komme samme mænd til nogen forhindring.

(197)

** Oluf Madsen Smed i Gern på hans søn Anders Olufsens vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Tvilum birketing 9/6 sidst forleden vidnet har, at Anders Olufsen skulle have slået Niels Markmand i Gern med en ellekæp, og der ingen skade skal være sket. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Olufsen er en liden umyndig dreng, som ikke er kommet til lovalder, at han kan være sin egen værge, og han dog ikke for samme vidne syn klage eller sandemandsed med sin lovværge har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn klage og sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(199)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget 2/8 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, for han 16/6 til samme byting skal have anseet skudsmål, som er gjort for Villum Worm borgmester sst, så han derfor skal være draget fra hans retfærdige lovmåls forfølgning, som han til 3.ting har til ham for 250 mark lübsk. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Christoffersen alene ved tingsvidne har givet samme skudsmål beskrevet, som for Villum Worm gjort er, og ikke ved sin egen enlig forsegling enten har dømt til eller fra, eller sagen til en vis tid opsat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Christoffersen sig dermed har forseet og bør derfor igen at give Rasmus Bendtsen hvis billig kost og tæring, han derfor har anvendt.

(200)

** Niels Christensen i Horsens havde stævnet Niels Lund i Ris for en dele, han 3/7 sidst forleden til Horsens byting over ham forhvervet har for gæld, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte delebrev indeholder, at det efter Niels Christensens egen forpligt skal være forhvervet, og samme forpligt ikke fremlægges eller noget bevis på samme gæld, da fandt dommerne Niels Christensen af den dele kvit at være.

** Rasmus Pedersen borger i Horsens havde stævnet Niels Lund i Ris for en dele, han 8/7 til Horsens byting over ham har forhvervet anlangende en sum penge, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev indeholder, det efter Rasmus Pedersens forpligt skal være forhvervet, og ikke samme forpligt eller bevis på samme gæld fremlægges, da fandt dommerne Rasmus Pedersen af den dele kvit at være.

(201)

** Jens Jensen i Snerild med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Pedersen i Odder for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet anlangende nogen ord, som Jens Jensen skulle have tilsagt ham, at han skulle være en kætterunge, hvilket Jens Jensen formener vidnet at skal være efter et tingsvidnes indhold, som 22/7 1594 er udgået, hvori Anne Sørensdatter i Odder skal have beskyldt Rasmus Pedersen og hans far Peder Skrædder at have haft omgang med hende og begge ligge i et ondt levned med hende. derefter blev afsagt, så efterdi de nævninge, som ved døden er afgået, eller dem, som nævningseden forhvervet har, eller deres arvinger ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før de lovligt stævnes.

(202)

** Jørgen Andersen Skrædder i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 8/6 1618 vidnet har, at de 10/2 samme år var tilstede i Borum og så, at Jørgen Skrædder slog knep med sine fingre for kaptajnens næse og sagde, at han ville skide i deres ---- med flere ukvemsord, han skulle have haft, og han mener, at da samme vidner ikke er vidnet på fersk fod, og hans ord ikke er faldet for ting og dom, da bør de ingen magt at have. men da Rasmus Pedersen i Odder, som havde forhvervet samme vidne, da var fordelt, afstod Ejler Gabrielsen samme vidne, dom og dele.

(203)

** Niels Jensen i Suldrup havde stævnet Gert Tomasen i Fredbjerggård for en bekendelse, han til Gislum herreds ting 5/3 sidst forleden har forhvervet efter en misdæder Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, hendes ord, at hun havde beskyldt Niels Jensens hustru Maren Pedersdatter for trolddomskunster med mælk at fordærve med mere. derefter blev afsagt, så efterdi Gert Tomasen to gange er stævnet og ikke er mødt til gensvar men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, fandt dommerne samme misdæders bekendelse magtesløs at være og ikke at komme Niels Jensens hustru Maren Pedersdatter til hinder eller skade.

(203)

30/8 1623.

** fru Kirsten Rosenkrantz til Sebbergård havde hidkaldt sandemænd af Slet herred manddød at sværge over Claus Ibsen i Valsted for Christen Dinesen Murmester ved Sebbersund, han ihjelslog og først fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting 14/8 sidst forleden, at Christen Dinesen og Claus Ibsen kom i trætte, da de sad og drak øl, da tog Claus Ibsen murmesterens egen hammer og huggede ham i hans hoved. så er Claus Ibsen ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Claus Ibsen manddød over og fra hans fred.

(205)

** Eske Brock til Estrup KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Galten herreds ting 27/5 sidst forleden vidnet har, og som 2/8 sidst forleden til landstinget var indstævnet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jens Nielsens ord og mundheld, og hr Keld Rasmussens kundskab ikke er endeligt, så samme synsvidne ikke med ikke med nøjagtigt kundskab bevises, at Jens Nielsen bemeldte Rasmus Nielsen sådan skade at have gjort, som de omhjemlet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidne kundskab og syn så nøjagtige, at de bør nogen magt at have, og efterdi ikke for sandemændene er bevist, at Rasmus Nielsen skal have gjort nødværge, og sandemændene dog har svoret ham til hans fred, da vidste dommerne ikke den deres ed at følge men magtesløs at være.

(208)

** Eske Brock befalingsmand på Dronningborg på hans tjener Rasmus Andersen i Ugelbøllegård hans vegne havde stævnet Anne Sørensdatter i Torsager for et vidne, hun til Torsager birketing 5/4

sidst forleden vidnet har, at Rasmus Andersen skulle være hendes barnefar, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Sørensdatter ikke på fersk fod har beskyldt Rasmus Andersen for hendes barnefar, men hr Peder Pedersen Sommer i Mørke tilstår, hende at have bekendt det for 15 eller 16 år siden at være sket, hun og siden har været gift, men først påtalt det nu, da kunne dommerne ikke kende samme hendes beskyldning så noksom, at den bør nogen magt at have eller at komme Rasmus Andersen til nogen forhindring.

(209)

** Christen Nielsen i Grølsted på Grølsted bymænd deres vegne havde stævnet hr Niels Pedersen i Skorup for en uendelig dom, han til landstinget over Jens Nielsen i Grølsted Niels Jensen i Farre og deres medfølgere vidnesmænd har forhvervet anlangende noget jord, som Skorup og Grølsted mænd omtrætter, og som efterskrevne, som mindes op til 32 år, vidnede om, der iblandt Mourids Pedersen i Truust, som for 32 år siden var hjemme i Skorup hos hans far. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har hjemlet, hvem de har givet varsel, kunne dommerne ikke kende samme varsel vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(210)

** mester Jens Jacobsen læsemester i Århus domkirke med flere opsættelser af landstinget havde stævnet Mogens Christoffersen i Værum dommer til Galten herreds ting for en dom, han til samme ting 19/8 1617 afsagt har anlangende hvis herlighed, ham af KM af en gård i Hadbjerg er undt og forlenet ifølge hans efterskrevne brev. derefter blev afsagt, så efterdi sagen i langsommelig tid fast over 6 uger har været opsat, så der imod recessen ikke kan gøres længere ophold, og ikke samme herredstingsdom fremlægges, fandt dommerne samme herredstingsdom ingen magt at have.

(212)

** Poul Skriver borger og indvåner i Randers ridefoged til Dronningborg havde stævnet Peder Eriksen borger i Viborg for et brev og segl, han til hr Tøger Jacobsen i Skivum skal have leveret, som han af hans mor Anne Andersdatter i Tøttrupgård har købt, og ligeledes for et hjemmegjort pantebrev, hvormed Peder Eriksen til hr Tøger Jacobsen til underpant for 400 daler sætter Tøttrupgård, som Peder Eriksens mor salig Anne Andersdatter, fordum boende i Knudstrup, ejede, uanseet Peder Eriksen kun en ringe part i samme gård skal have haft, dog har han også hans to søstre Gertrud Eriksdatter og Kirsten Eriksdatter, så vel som og hans bror Niels Vinter hans søn Anders Vinter og hans søsterbørn Peder Skrivers hustru og hendes søskende deres lodder i samme gård bortpantet. nu mødte Morten Jacobsen i Holmgård og fremlagde Anne Andersdatters købebrev, hun hendes søn Peder Eriksen gjort og givet har, og Søren Vinter i Næsborg hendes bror og hendes sønner Anders Eriksen og Anders Vinter i Klejtrup har det forseglet og underskrevet, dateret Klejtrup 4/10 1593. derefter blev fremlagt Peder Eriksens pantebrev, underskrevet af hans hustru Inger Andersdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Vinter, Anders Eriksen og Anders Vinter, som samme brev med Anne Andersdatter til Niels Christensen forseglet har, de eller deres arvinger ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på samme brev og Peder Eriksens pantebrev, han siden derefter udgivet har, at dømme, før de lovligt stævnes.

(214)

** Isak Pedersen til ---- hans foged og tjener Mads Andersen havde stævnet Mette Jensdatter,

barnfødt i Holbæk i Rougsø herred nu boende i Randers, for en løgnagtig fuldmagt, hun skal have givet Anders Torstensen, hvorefter han skal have forhvervet nogen løgnagtige bænkebreve, anlangende at hun skulle være Mads Andersens ægte hustru, hvilke bænkebreve hr Christen Madsen i Holbæk har forseglet, hvilke breve han mener bør magtesløse at være. hun mødte dog ikke frem og da magtesløs kendt.

** Christen Jensen i Havrum havde stævnet Anne Pedersdatter Jens Pedersens hustru sst og hans dreng for et vidne, de 21/6 sidst forleden til Nørhald herreds ting på hans hustru Kirsten Mikkelsdatter vidnet har, at hun skulle have stjålet 3 brød fra Anne Pedersdatter. ligeledes blev stævnet Anne Pedersdatters søster Karen Pedersdatter og hendes næstsøskendebarn Magdalene Hansdatter. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte folk to gange tilforn er hidstævnet og nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidner og dele magtesløs at være og ikke komme Christen Jensen eller hans hustru til hinder eller skade.

(215)

18/9 1623.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Søren Christensen på Alrø hans bane, som 7/8 sidst forleden er omkommet og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 18/8 sidst forleden, hvor Peder Frandsen på Alrø vidnede, at på torsdag var 8 dage om aftenen tog han Søren Skrædder med i sin båd til Alrø og da de var kommet i land, blev Søren Skrædder borte for ham, og da de næste dag ledte efter ham, fandt de ham stående i dynd, og da Søren Skrædders hustru Anne Pedersdatter havde toet hans ansigt, overså synsmændene hans ganske krop, og da havde han ingen hug eller slag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Christensen Skrædder af våde og vanlykke i vand og dynd at være draget og omkommet.

(217)

27/9 1623.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herreds ting til at oplede Villum Hjulmand i Sorring hans bane, som er dødfundet neden for Alling ved færgestedet, og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 20/9 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, og de havde ikke kunnet syne andet, end han havde fået hans bane af at være druknet, og andre vidnede, at han ville gå til Ry til en badskær og er omkommet, da han selv ville ro sig over. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Villum Christensen af våde at være druknet og omkommet og ham det til bane og livs lagt.

** Simon Olufsen og hans bror Mikkel Olufsen i Jebjerg havde stævnet Peder Nielsen sst for et vidne, han til Galten herreds ting 2/3 sidst forleden vidnet har, at han skulle have været til Niels Olufsens i Jebjerg, hvor de to brødre sad og doblede med Christen Hjulmand om nogen øl, som Niels Hjulmand ikke ville betale, så de derfor skulle have slået ham til jorden. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forligt, at Simon Olufsen og Mikkel Olufsen skulle give Christen Hjulmand 10 sletdaler.

(218)

** Peder Jensen Skriver rådmand i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Hans Nielsen borger i Hobro for et stykke kålgårdsjord, han har ladet indelukke fra den gård i Hobro, som Peder Skriver af salig Jørgen Skram er med forlenet. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Nielsen ikke er mødt til nogen gensigelse derimod at gøre, og der ikke imod recessen kan gøres videre forhaling, da fandt dommerne samme vedkendelse og dom magtesløs at være.

(219)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim KM befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget 16/8 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Vrads herreds ting 12/3 afhjemlet har til Torlund eng, hvortil ikke var opkaldt 8 uvildige mænd men kun 7, hvoraf Søren Terkildsen i Snede er Laurids Smeds hustrus bror, og Christen Lauridsen i Grættrup har Laurids Smeds fosterdatter. derefter blev afsagt, så efterdi de to varselsmænd og deres faldsmål har udrettet, da bør samme dom magtesløs at være, og dernæst afstod Johan Brockenhuus samme syn opkald og vedkendelse, hvorefter de ikke bør at komme Knud Gyldenstjerne til nogen forhindring.

(220)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk på hans mor fru Edel Ulfelds vegne havde stævnet Søren Simonsen i Grund for en dom, han til Vor herreds ting 20/7 sidst forleden forhvervet har, hvor herredsfogden har tildømt hende at betale en part af hvis skade, som var gjort på Niels Tomasen i Rådvedgård hans eng. så mødte Søren Simonsen og Niels Tomasen og samtlige afstod samme dom, hvorfor den ikke bør at komme fru Edel Ulfeld til nogen forhindring.

** fru Ellen Marsvin til Ellensborg med en opsættelse af landstinget 30/8 sidst forleden havde stævnet Simon Andersen i Hansted for et vidne, han til Vor herreds ting 2/7 sidst forleden vidnet har, at Niels Tomasen i Rådvedgård skal have drevet et af hendes svin af hendes enemærke og slået det med en knippel. nu mødte Johan Brockenhuus på hans mor fru Edel Ulfelds vegne og afstod samme vidner og deler, hvorfor de ikke bør at komme Niels Tomasen til hinder eller skade.

(221)

** Dines Dinesen i Tvingstrup havde stævnet Ove Sørensen sst for nogen usandfærdige ord, han på Vor herreds ting 16/7 sidst forleden har ham tilsagt, at han skal have slået hans bror Peder Sørensen ihjel. derefter blev afsagt, så efterdi Ove Sørensen findes to gange at være hidstævnet og ikke er mødt til gensvar, hvorfor to uendelige domme er udgået, hvori samme klagevidne er magtesløs kendt, og han nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme klagevidne magtesløs at være og ikke komme Dines Dinesen til nogen forhindring.

(222)

** Christen Sørensen Plovmand og Morten Pedersen i Løgstør havde stævnet Jens Nielsen i Stræt, for han dem til Løgstør birketing har ladet vold oversværge, for de efter Gregers Lauridsen borger i Lemvig hans begæring har udført ham nogen købmandsvarer og hans søstersøn Niels Jensen, som førnævnte Jens Nielsen er far til, og den tid Gregers Lauridsen var der med korn, da ville samme barn med sin morbror Gregers Lauridsen hjem til sin mor Anne Lauridsdatter i Skørbæk, til hvilken drengs udførsel de har haft Gregers Lauridsens hjemmel samme dreng at føre til Skørbæk. så mødte

Jens Nielsen og afstod samme vold, og derefter fandt dommerne samme vold og sandemandsed ikke at komme Christen Sørensen og Morten Pedersen til nogen forhindring.

(223)

** fru Edel Ulfeld til Hanstedgård havde stævnet Jens Andersen ridefoged til Stjernholm for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet på Jørgen Smed på Stjernholm hans vegne anlangende over en anden uendelig landstingsdom, hun til landstinget har ladet forhverve, hvori en sandemandsed skal være magtesløs dømt, som over hendes tjeners søn Jacob Nielsen i Hansted og hendes egen smed Christen Nielsen på Hanstedgård skal være oversvoret for bordag, de har gjort i Horsens med Jørgen Smed. derefter blev afsagt, så efterdi befindes samme sandemandsed ikke inden 6 ugers dag efter at være tovet og svoret efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så noksom lovlig, at den bør nogen magt at have.

(224)

** Gregers Lauridsen i Lemvig havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Løgstør birketing 16/7 sidst forleden vidnet har, at han skulle have givet Jens Nielsen i vester Stræt hans hustru Birgitte Harbous nogen utilbørlige ord og taget hans søstersøn Niels Jensen med sig imod hendes vilje. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Gregers Lauridsens ord, som han ikke er bestendig eller for tingsdom indgået, og Jens Nielsen selv tilstår Gregers Lauridsen at være morbror til samme slegfredsbarn, så han derfor på mødrene side er ret værge, da fandt dommerne samme vidne og klage magtesløs at være og ikke at komme Gregers Lauridsen til nogen forhindring.

(225)

** Jens Sørensen i Albøge havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft for et æsknings tingsvidne, han til samme ting 3/3 sidst forleden skal have forhvervet, at han skulle have fremæsket hvis breve og adkomst, Rasmus Smeds arvinger havde til det hus, som Jens Sørensen købt har af hans arvinger, som er Mikkel Sørensen i Albøge Jens Sørensen og Søren Sørensen sst. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Sørensen Smeds arvinger har tilforpligtet sig at gøre Jens Sørensen skøde til tinge, og ikke de for samme æskningsvidne har fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme æskningsvidne så nøjagtigt, at det må komme Jens Sørensen imod hans købebrev til nogen forhindring.

(226)

** Jens Hansen i Støvring havde stævnet Peder Gundesen i Ellidshøj for et vidne, han til Hornum herreds ting 18/8 har forhvervet, som Søren Jensen i Støvring Johanne Sørensdatter og Kirsten Sørensdatter sst har vidnet, at førnævnte Jens Hansen skal have bidt deres søn og bror Jens Sørensen i hans finger, hvilket vidne han formener er vildigt, idet far mor og søster har vidnet med deres egen søn og bror. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne syn og klage med Jens Sørensens sigtelse befæstes, at Jens Hansen har gjort ham sår og skade, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og dele at sige, uden Jens Hansen sig imod samme sigtelse kan forværge efter loven, som det sig bør.

(227)

** Peder Jensen i Nørremølle havde stævnet hr Tomas Jensen i Ring for en dele, han til Tyrsting 22/10 1622 over ham forhvervet har anlangende 35 sletdaler på førnævnte Peder Jensens farbrors søns vegne, som hr Tomas har taget til sig og ville være værge for, uanseet Peder Jensen formener sig nærmere at være værge for. desuden har han ikke fanget lovligt varsel, idet den ene varselsmand Jens Ibsen i Ring er hr Tomases svoger. sammeledes havde han stævnet Jens Sørensen i Nimdrup og Christen Olufsen i Brendstrup for to deler, de over ham har forhvervet til samme ting 5/11 anlangende deres part i 60 daler, dog han intet er dem skyldig, men tilholder dem deres part i et pantebrev, som fandtes efter førnævnte Peder Jensens salig fars død. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 22/10 1622, hvori hr Tomas på Poul Jørgensen i Ring præstegård hans vegne, som han er ret værge for, havde ladet fordele Peder Jensen Møller og hans 4 søskende Laurids Jensen Anne Jensdatter Maren Jensdatter og Kirsten Jensdatter med deres lovværge for 35 daler. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 5/11, hvor førnævnte Jens Sørensen havde ladet førnævnte Peder Jensen fordele for hans anpart af 40 daler, som han har oppebåret af Poul Albretsen i Ring, som er for de 80 daler, salig Jens Lauridsen, som boede i Nimdrup, havde Poul Albretsens gård i pant for. derefter blev afsagt, så efterdi tvistes om, hvem samme barns værge bør at være så vel som og om Peder Jensen er pligtig samme pending til Jens Sørensen og Christen Olufsen at udrede eller ej, da fandt dommerne samme sag til herredsting at komme.

(228)

** fru Edel Ulfeld til Hanstedgård havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 6/9 til samme ting dømt har imellem hende og Bendt Poulsen i Brund anlangende resten af hvilke jordskyld og brøstfældighed af hendes gård i Horsens, hans bror Jens Pedersen iboede, hans anpart, som han er arveligt tilfaldet og tildømt at betale, men Morten Sørensen har kvitdømt ham for skadelidelse.
derefter blev afsagt, så efterdi Bendt Pedersen har tilbudt sin anpart af samme husleje, jordskyld og bygfældighed efter fru Edel Ulfelds seddels indhold at betale, hvorfor fogden ikke har vidst høring over ham at udstede eller nogen skadelidelse at dømme, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller fogdens ulempe deri at kende.

(230)

** Jens Jørgensen borger i Mariager havde stævnet Poul Christensen i Stovby Niels Jensen sst og Mikkel Jensen i Gerlev, for de til Gerlev herreds ting 10/2 1617 har afsagt dem arv og gæld efter Jens Nielsen,, nemlig Poul Christensen på hans hustru Birgitte Christensdatters vegne efter hendes forrige husbond og Niels Jensen og Mikkel Jensen efter deres far Jens Nielsen, som boede og døde i Dalbyover. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Christensen Niels Jensen og Mikkel Jensen for ting og dom har afsagt arv og gæld efter salig Jens Nielsen, da vidste dommerne ikke imod samme vedersigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for han 7/7 sidst forleden har dømt hans tjener Anders Keldsen i Hannerup fra vidne efter hans tilbud sølv og pending, om Anne Jensdatter i Viborg kunne bevise sig nogen pant at have på den gård i Bjerregrav, Christen Jørgensen iboede og fremæskede, om han havde noget skøde derpå. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og hvem påskader da indstævner sagen til værneting igen.

(231)

** Christen Lauridsen Brems indvåner i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Laurids Christensen Stangerum den tid i dommersted til Mariager byting for en uendelig dom, han 9/7 sidst imellem Christen Lauridsen og Niels Viborg i Mariager dømt har anlangende det skøde, som Niels Viborg havde på salig Laurids Bremses ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til byting igen at komme.

** Søren Sørensen i Nibe havde stævnet 24 mænd for et vidne, de til Nibe byting 18/1 sidst forleden vidnet har anlangende rygte og tidende, at Søren Sørensen skulle have taget noget salt af KM toldbod sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet om rygte og tidende, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(233)

** Hans Sørensen i Gylling havde stævnet Rasmus Nielsen som boede i Svinballe for han med en kniv havde dræbt Clemend Rasmussen, som var født i Svinballe, og for samme misgerning er manddød oversvoret og fra sin fred, hvorfor han bør æresløs være og straffes, om han nogetsteds kunne antastes, og han havde forhvervet to uendelige domme, hvor Rasmus Nielsen er æresløs fundet. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Nielsen nu som tilforn ikke er mødt, da fandt dommerne ham for slig sin gerning æresløs at være.

** Rasmus Pedersen i Odder havde stævnet Eske Pedersen i Ajstrup for en uendelig dom, han har forhvervet over nogen deler, Rasmus Pedersen over ham efter hans udgivne brev på 60 daler, som han har bekommet i rede penge af en fattig mand Peder Tomasen i Balle. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Pedersen nu som tilforn ikke er mødt, da fandt dommerne samme uendelige dom magtesløs at være, og Eske Pedersen i samme dele at blive, til han retter for sig.

(234)

11/10 1623.

25/10 1623.

** Peder Clemendsen i Begtrup havde hidkaldt sandemænd af Mols herred manddød at sværge over Peder Sørensen Hellesen i Vittrup for hans søn Rasmus Pedersen, han dræbte og fremlagde et tingsvidne af Mols herreds ting 28/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at på deres vide og grandelav da faldt Peder Sørensen og Peder Clemendsen i skænderi om Peder Sørensens svin, som havde været i Peder Clemendsens korn, og da kom Rasmus Pedersen og ville forsvare hans far, og da tog Peder Sørensen en kniv ud og gav ham et knivslag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Sørensen manddød over og fra hans fred.

(235)

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst (intet mere)

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for to domme, han

22/9 sidst forleden imellem ham og Rasmus Bendtsen sst dømt har anlangende deres mellemværende om humle og penge. dernæst blev fremlagt et tingsvidne 14/10 1622, hvor Mads Sørensen Værum på borgmester og råds vegne lod fordele Rasmus Bendtsen, for han 24/7 sidst forleden har været over skifte i hans salig far Bendt Hansens hus sst og ikke har villet underskrive skiftebrevet. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Bendtsen har været delt, da to domme og tingsvidne 22/9 er dømt og udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme domme tingsvidne og opladelsesvidne og Søren Jensen Århuses dom så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(237)

** Rasmus Bendtsen indvåner i Randers havde stævnet Mads Sørensen Værum borger sst, for han 14/10 1622 til bytinget på KM og byens vegne har fordelt ham for 650 rigsdaler, som skal være den 6.part af hvis, han efter hans salig far arveligt var tilfaldet, og efter samme dele er gjort indlæg i hans tilfaldne jord og ejendom, uanseet han ikke formener sig imod KM mandat har forseet sig. så mødte Hans Gremersen på Niels Jacobsen borgmester og Søren Jensen byfogeds vegne og afstod samme dele, hvorfor dommerne fandt samme delebrev og indlægsvidne ingen magt at have.

(238)

** Rasmus Bendtsen indvåner i Randers havde stævnet Mads Sørensen Værum borger sst, for han på borgmester og råds vegne 14/10 1622 til Randers byting har ladet ham fordele, for han ikke ville underskrive skiftebrev efter hans salig far Bendt Hansen, da skifte blev holdt 24/7 1622 imellem Rasmus Bendtsen og Jacob Bendtsen på deres egne vegne Karen salig Hans Bendtsens i hendes brors Peder Skovs overværelse og hun som en mor på hendes og salig Hans Bendtsens børn ved navn Mogens Hansen Mads Hansen Bendt Hansen Anne Hansdatter Søren Hansen Peder Hansen og Karen Hansdatter deres vegne Jens Baltsersen Bay på salig Jens Hansen Bays og Åse Bendtsdatters børn ved navn Hans Jensen Bay Søren Jensen Bay og Maren Jensdatter Bays vegne. sammeledes Kirsten salig Poul Nielsens på sin datterbørns som er Niels Bendtsen ung Hans Bendtsen Anne Bendtsdatter og Maren Bendtsdatter deres vegne. derefter blev afsagt, så efterdi samme skiftebrev er lagt i tvivl og ikke endelig gjort, og der tvistes om Rasmus Bendtsen bør det at besegle eller ej, og ingen dom derom er gået, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen til Randers byting ved dom at ordeles, som det sig bør.

(239)

** borgmester og råd i Ribe med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Terkild Hansen borger i Horsens oldermand for købmandslavet for en dele, han har forhvervet til Horsens byting over to medborgere Mads Hansen og Jens Viborg borgere i Ribe, for de skal have solgt og brugt deres købmandsskab med handel i Horsens og der omkring i landet, og formener samme dele er imod byens privilegier, hvorimod blev fremlagt kong Hanses privilegium under dato 1500, og Ribeborgerne lod fremlægge et privilegium under dato 1492, at de måtte handle i alle købstæder. da efter begge parters bevilling blev samme sag opsat 6 uger.

(240)

** Jens Christensen i Tustrup havde stævnet synsmænd for en hjemmel, de til Sønderhald herreds ting 23/6 sidst forleden hjemlet har med Anders Rasmussen i Tustrup anlangende den gård, han og

Jens Christensen iboer, og har stillet deres hjemmel imod 12 samfrænders ed, som har været på samme gård og adskilt den imellem dem. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke udtrykkeligt har afhjemlet deres syn og selv lagt det i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(242)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet samfrænder for deres ed og tov, de har svoret og gjort til Sønderhald herreds ting 28/4 imellem ham og Jens Christensen i Tustrup, som han ikke mener er rigtigt gjort. så mødte Jens Christensen og fremlagde efterskrevne tingsvidne, hvori var indført to pergamentsbreve af Sønderhald herreds ting 1565, bemeldende at Groers Madsen i Tustrup og Christen Pedersen sst er forligt om den gård, de påboer, om hvilke udarvinger den ene skulle svare, og hvilke den anden skulle svare, og formedelst Christen Pedersen og hans bror Jens Pedersens lod var ringere end Groers Madsens har han udlagt efterskrevne agre til dem. dernæst fremlagde Anders Rasmussen et pergaments skøde af samme ting 1579 bemeldende Anne Christensdatter i Tustrup og hendes søn og værge Jens Christensen da har solgt til Groers Madsen og hans arvinger halvparten af den udlægsjord, som Groers Madsen selv tilforn har udlagt Christen Pedersen. så fremlagde de begge to ejeres breve 26/11 1593, som Hans Christensen og Mads Groersen begge har forhvervet, hvori de har indsvoret til Hans Christensen og Mads Groersen for endels jord og enemærke, som deres lovhævd og adkomstbreve på formelder, undtagen Tomas Christensens lod og del i Tustrup. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussen ikke har bevist, at samfrænder har tillagt Jens Christensen videre end hans rette anpart, da vidste dommerne ikke imod samme samfrænders afsigelse at sige eller magtesløs dømme.

(246)

** Knud Lauridsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Svanes salig Hans Ribers sst for en dele, hun har forhvervet over ham. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen har lovet at stille Anne Svanes tilfreds inden kyndelmisse, hvilket han ikke har efterkommet, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Knud Lauridsen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(247)

** Niels Olufsen i Nøvling havde stævnet Jens Jensen i Oppelstrup for et vidne, han til Fleskum herreds ting 4/8 sidst forleden har forhvervet, at Niels Olufsen samme dag inden tinge har kaldt Jens Jensen en tyveunge, og Niels Olufsen vil bevise at Jens Jensens far Jens Hermandsen ? har været berygtet for tyveri, hvorfor han er bortrømt. så mødte de begge og erklærede, at de ikke vidste andet end ærligt om hinanden, og dermed blev de venligt forligt.

** Poul Madsen i Visse havde stævnet Søren Poulsen sst for en dele, han har forhvervet over ham til Fleskum herreds ting for kornskade, han skulle have gjort i hans korn forgangen sommer. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Poul Madsens fæmon har gjort skade på Søren Poulsens korn, og han dog er blevet delt derfor, da fandt dommerne Poul Madsen af den dele kvit at være.

(248)

8/11 1623.

** Peder Christoffersen byfoged i Århus havde stævnet Rasmus Bendtsen indvåner i Randers angående kost og tæring, som Peder Christoffersen til landstinget er tildømt at udgive til Rasmus Bendtsen, som han formener af ham er for højt ansat. efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at Peder Christoffersen skal give Rasmus Bendtsen for samme omkostning 10 sletdaler.

(249)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Århus, for de til Århus byting på Villum Worms vegne har ham vold oversvoret, for han imod arrest er draget af byen, uanseet han ikke har forseet sig imod byens frihed. nu mødte nogen sandemænd på deres og deres medbrødres vegne og formente de ikke andet kunne sværge, end de har gjort, og Villum Worm afstod samme vold og sandemandsed, hvorfor blev afsagt, at den derfor ingen magt bør at have eller at komme Rasmus Bendtsen til hinder eller skade.

** Villum Worm borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged for en dom, han imellem ham og Rasmus Bendtsen i Randers til Århus byting 11/9 sidst forleden dømt har, og deri kvitfundet Villum Worm for Rasmus Bendtsens tiltale efter en håndskrift, han 1620 til Hans Schröder i Hamborg udgivet har, som Hans Schröder har overdraget til Rasmus Bendtsen. da efter flere ord dem imellem var, blev Villum Worm og Rasmus Bendtsen for retten venlig og vel forligt, at Villum Worm skal erlægge Rasmus Bendtsen 60 mark lybsk.

(251)

** Rasmus Pedersen Testrup borger og kæmner på byens vegne havde stævnet Anders Nielsen Segalt borger sst for en dom, han til bytinget 27/1 nærværende år har dømt imellem Århus by og Peder Christoffersen byfoged anlangende nogen boeslod og sagefald efter Rasmus Rasmussen Bonde og Jens Lauridsen Organist, som begge manddrab i Århus har begået og derfor fredløs svoret og bortrømt, og Peder Christoffersen alene på KM vegne deres halve boeslodder blevet tildømt, uagtet Århus har købstadsret og andre friheder. derefter blev afsagt, så efterdi sætfogden ikke i sin dom har forklaret, hvem samme forbrudte gods burde at følge, da fandt dommerne samme hans dom at være som udømt, og sagen til Århus byting igen at komme.

** Peder Keldsen Ammelhede borger og indvåner i Randers havde stævnet Mads Sørensen Værum borger sst for han til Randers byting forganget år 16/5 på borgmester og råds vegne har ladet ham fordele, for han ikke ville underskrive de skiftebreve, som er ganget imellem hans hustru og hendes børn anlangende hvilken arv, de kunne tilfalde efter deres fars død. dernæst blev i rette lagt samme efterskrevne skiftebrev dateret 5/12 1621 efter salig Anders Sørensen Skrædder imellem hans efterleverske Mette Lucasdatter i overværelse af hendes trolovede fæstemand Peder Keldsen Ammelhede og hendes tre børn Ove Andersen Peder Andersen og Anne Andersdatter, barnfødt her sst, i overværelse af deres fødte værge og farbror Peder Ovesen i Kovsted. da efter flere ord dem imellem var, blev der så forhandlet af Peder Keldsen nu her for retten samme skiftebrev besegler og dermed kvit at være af den dele.

(254)

** Gert Rantzau til Breitenburg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Estrup birketing 30/9 sidst forleden vidnet har, at efterskrevne skulle have ført noget korn af Søren Sørensens jord i Allestrup. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Brorsen har befalet samme mænd samme korn at afføre, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs at dømme.

(255)

** Frederik Reedtz til Tygestrup KM befalingsmand på Tryggevælde på jomfru Abel Bryskes vegne og Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget 27/9 sidst forleden havde stævnet efterskrevne, som mindes op til 40 år, for et vidne de 5/6 sidst forleden med Mikkel Jensen i Hammerum til Hastrup birketing har vidnet anlangende nogen enge de Torlund mænd og Niels Mouridsen i Torlund omtvister. derefter blev afsagt, så efterdi Frederik Reedtz er forordnet at være værge for jomfru Abel Bryske, og han er udenlands og ikke givet 6 ugers varsel for samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(257)

** Mikkel Tomasen i Dalbyover havde stævnet Niels Lauridsen i Dalbyover med flere for et vidne, de til Gerlev herreds ting 15/12 sidst forleden vidnet har, anlangende han skulle have kaldt stor Niels Lauridsen en oksetyv, hvilket han benægter, og at stor Niels Lauridsen, ung Niels Lauridsen og Anders Lauridsen er brødre, som har vidnet i deres egen sag. så mødte Poul Skriver ridefoged til Dronningborg på Niels Lauridsens vegne og afstod samme vidner, hvorfor dommerne fandt samme vidner ingen til hinder eller skade at komme.

** Mikkel Tomasen i Dalbyover havde stævnet stor Niels Lauridsen i Dalbyover for et vidne, han til Gerlev herreds ting 8/9 sidst forleden efter Mikkel Tomasens mund har forhvervet for nogen ord, som kunne være ham til forklejning på ære og lempe. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte tingsvidne ikke formelder, at Mikkel Tomasen har tilsagt Niels Lauridsen nogen ord, som kunne være ham på ære og lempe til forklejning, da kunne dommerne ikke kende samme vidne bør at komme Mikkel Tomasen til nogen forhindring.

(258)

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård og fru Kirsten Rosenkrantz salig Johan Brockenhuuses til Sebbergård havde stævnet Troels Christensen i Overlade birkefoged til Ål birketing for en dom, han 8/8 sidst forleden dømt har og tildømt Jørgen Ernst Worm at lide rigens æskning for 1000 rigsdaler, som salig Johan Brockenhuus var kommet i løfte for Jørgen Ernst Worm. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Jørgen Ernst Worm har indløst samme sum fra Jørgen Brockenhuus og hans mor, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end han bør samme sum med rente at betale eller derfor at lide æskning efter rigens ret.

(259)

** Palle Jensen i Ranum på hans hustru Anne Jensdatters vegne havde stævnet Gregers Tomasen i Vester Fald og Anders Nielsen i ---- for vidner, de til Ål birketing 28/2 og 14/3 sidst forleden forhvervet har, at efterskrevne skulle have hørt i Jacob Nielsens stue i Ranum, at hans barn, som skulle være besat, havde sagt, at Mette Pouls og Palles Anne skulle have vist den onde ånd i ham, så ofte hans far spurgte ham derom, uanseet hans hustru aldrig havde lovet samme barn eller andre

noget ondt, men Jacob Nielsen fuldt og fast havde vedkendt sig hans hustru for sin troldkone. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte personer nu som tilforn ikke er mødt, så to uendelige domme er udgået, hvor samme vidner er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme vidner klage og sigtelser magtesløs at være og ikke at komme Anne Jensdatter på hendes gode rygte og navn til hinder eller skade.

(260)

** Vogn Lauridsen i Ranum havde stævnet efterskrevne for et stuebrev, som de for nogen år siden skal have udgivet og Tomas Brun i Års til Års herreds ting 21/10 lod læse og påskrive, at han skulle være forligt med salig Tyge Lauridsen, som boede i Støttrup, om hvis arvelod, som kunne være ham tilfaldet efter Tomas Nielsen Bruns salig hustru Anne Lauridsdatter, Vogn Lauridsens søster. derefter blev fremlagt samme stuebrev, hvori efterskrevne vidnede, at de i dag var på skifte i Gislum, som var den rette trødningsdag efter salig Anne Lauridsdatters død, og Tyge Lauridsen spurgte, om der var noget at arve efter hans salig søster, og da svarede Tomas Nielsen, at han vidste vel selv, hvad der var, og berettede at en ko var pantsat hans bror Peder Nielsen, og brevet var dateret Gislum 4/9 1602. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er en bænkebrev, som ikke til tinge er vidnet og tilmed på en død mand, da kunne dommerne ikke kende samme brav så nøjagtigt at det bør nogen magt at have.

(261)

** Christen Pedersen i Binderup Jens Pedersen Oluf Sørensen i Nyrup Christen Nielsen Niels Sørensen i Gislum havde stævnet Laurids Nielsen Brun i Pisselhøj, for en klage han på sine egne og hans bror Tomas Nielsen Brun i Års hans vegne 19/7 sidst forleden til Gislum herreds ting på dem klaget har, at de skulle med råd og dåd være kommet til hans bror salig Peder Nielsens gård i Gislum samme tid, han desværre blev dræbt af Anders Nielsen sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, at Christen Pedersen Jens Pedersen Oluf Sørensen Smed Christen Nielsen Niels Sørensen eller hans hustru Maren Jensdatter skulle have gjort nogen håndgerning på salig Peder Nielsen eller været medvider til samme drab, så de dermed nogen årådsgerning kunne have begået, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør at komme førnævnte personer til hinder eller skade.

(263)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Peder Sørensen i Farre for et vidne, han har forhvervet til Gern herreds ting 9/8 sidst forleden, hvor Rasmus Hyrde i Farre havde vidnet, at ingen af Farre bymænd havde nogen bukke. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensens vidne er ikke uden een persons kundskab, som agtes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(264)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Peder Sørensen i Farre for et vidne, han forhvervet har til Gern herreds ting 16/11 1622, at han havde forbudt KM tjenere i Gern herred til Silkeborg at holde geder imod KM brev, uanseet de har holdt bukke i byen hos dem selv så vel som andre steder i hver by i herredet. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke i deres varsel har navngivet i hvilke kirker eller hvem, de havde givet noget varsel, da kunne dommerne

ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(265)

** Erik Sørensen i Mølhave med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Finsen i Gern for et vidne, han til Gern herreds ting 9/8 på hans husbonds vegne har forhvervet, at Ellen Lauridsdatter i Veng havde udlagt Erik Sørensen til hendes barnefar til det pigebarn, hun da stod med i hendes arm. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Ellen Lauridsdatter har udlagt Erik Sørensen for hendes rette barnefar, og han det ikke har villet benægte, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

** Peder Jensen Lovmand borger i Grenå på sine egne og hans bror Tomas Jensen Lovmands vegne havde stævnet Søren Ibsen borger sst for et delevidne, han har forhvervet til Grenå byting, imidlertid de ikke har været i landet, og med samme dele ville tiltvinge dem at give afkald for hvis, de efter deres afgangne søster Anne Jensdatter har arvet og bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi samtlige arvinger er fordelt, og ikke uden Peder Jensen og Tomas Jensen har fået varsel for samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme dele så noksom, at den bør nogen magt at have.

(266)

** Søren Olufsen ved Hvalpsund havde stævnet Gert Tomasen i Sønderlade for et vidne, han 8/3 sidst forleden til Gislum herreds ting på Niels Jensen i Fredbjerg hans vegne efter en misdæders bekendelse har forhvervet, at Maren Jonsdatter, som kaldes det vilde får, da skal have bekendt, at Maren Pedersdatter færgekone ved Hvalpsund skulle have været så god som hun og brugt trolddom i to år, og Søren Olufsen mener hans hustru deri er uskyldig og havde forhvervet to uendelige domme, hvor samme vidner er magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke komme Søren Olufsens hustru Maren Pedersdatter på hendes ære, liv, gode rygte og navn til hinder eller skade.

(267)

22/11 1623.

** ingen dommere. Peder Bertelsen alene. var nogen ringe sager som blev opsat til i dag 14 dage.

6/12 1623.

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Keldsen i nør Onsild herredsfoged i Onsild herred, for han til samme ting 9/6 sidst forleden har stedt Bagge Griis til Trinderup 3.ting med høringsdele over Dines Mouridsen i Hornum, uanseet han var i lovligt forfald, hvorimod Keld Andersen på hans far Anders Keldsens vegne fremlagde hans svar. derefter blev afsagt, så efterdi Dines Mouridsen har ladet gøre skudsmål, at han var i husbondens arbejde forhindret, så han ikke kunne møde at svare for sig, og Anders Keldsen dog samme dag har ved 3.ting over ham beskrevet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Keldsen har sig dermed forseet og bør derfor billig kost og tæring at udgive.

(268)

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand over Mariager kloster havde hidkaldt sandemænd af Støvring herred hærværk at sværge over Peder Eskesen i Bjergby Anders Lauridsen Peder Sørensen Niels Mikkelsen Rasmus Mikkelsen og Mikkel Randlev sst samt Mads Mikkelsen i Kondrup, for de bruger de gårde, som de er lovligt fradømt og udvist fra for overhørighed. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor de indstævnede mænd et fuldt hærværk over.

(269)

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/8 til Rinds herreds ting vidnet har, at Vogn Jensen i Torup var i Mads Lauridsens gård sst og der gjort parlament og bordag. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Kås og flere vidner ikke er stævnet for samme vidner, da kunne dommerne ikke kende samme sidste vidne og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(271)

** Ejler Meier borgmester i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til Randers byting 10/11 næst forleden imellem ham og Rasmus Bendtsen har afsagt, og deri tildømt Ejler Meier at betale sit udgivne forlovsbrev, som han 1615 for afgangne Bendt Hansen fordum borger sst har udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises med kvittans, at samme gæld er betalt, og byfogden derfor har tildømt Ejler Meier samme sit brev at betale, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(272)

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til bytinget 19/11 næst forleden har afsagt imellem Tomas Poulsen borger sst og Hans Gremersen og tildømt Hans Gremersen at betale Tomas Poulsen 300 daler, uanseet der om samme gæld er gjort forlig. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Gremersen med tingsvidne har bevist, at han var forligt med Rasmus Bendtsen om samme gæld, før Rasmus Bendtsen samme gæld til Tomas Poulsen har overdraget, og byfogden dog har tildømt Hans Gremersen samme 300 daler til Tomas Poulsen at udgive, da kunne dommerne ikke kende samme bytingsdom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(274)

** Anders Rasmussen i Tustrup gav tilkende, at eftersom der var trætte imellem ham og Jens Christensen om den gård, de begge iboer, og sagen af samfrænder er ordelt, og Anders Rasmussen i deres afsigelse skal være ----, hvorfor han har været forårsaget at tilbyde Jens Christensen en landstingsgranskning af gode mænd, så blev udmeldt efterskrevne gode mænd dertil.

(275)

** Jens Bang borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Mikkelsen i stor Binderup for et delevidne dateret Gislum herreds ting 13/5 1620, hvor han har ladet fordele hans svoger Jens Nielsen Simested borger i Ålborg for 91 sletdaler, med hvilken dele

Niels Mikkelsen ved hans fuldmægtig hans stedsøn Søren Maltesen har ladet forspilde Jens Bang hans tiltale, han har til Jens Nielsen. derefter blev afsagt, at eftersom samme delebrev ikke er indført i tingbogen, og ikke med fogdens og dannemænds segl forseglet, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end samme delebrev findes falsk og urigtigt og bør magtesløs at være.

(278)

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 24/10 1620 har vidnet, at Niels Jensen Søgård i Hammershøj var så forarmet, at han ikke kunne give KM skat, uanseet efter Niels Søgårds og hans hustrus død har de efterladt dem en stor formue. hertil blev stævnet Niels Søgårds og hans hustrus arvinger, som er Christen Jensen i Hjorthede Peder Christensen i Terp Christen Nielsen i Torup Søren Nielsen i ----, Christen Nielsen sst. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Middelsom herred 2/5 sidst forgangen år angående Niels Søgård, som boede i Lee, hans kiste som stod hos Niels Pedersen i Tolstrup, som mester Mads Mortensen præst i Vorning, med fuldmagt af Niels Søgårds hustru, lod åbne og som indeholdt en del penge, hvoraf Christen Jensen, som var Niels Søgårds arving på hans hustrus vegne, fik 160 daler. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Niels Søgård var fattig og forarmet og ikke i herredet har haft nogen formue, men har haft penge og andet i et andet herred, som først efter hans død er åbenbaret, da vidste dommerne ikke på Peder Justsens og hans medbrødres vidne for nogen usandfærdighed at dømme.

(280)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet efterskrevne 24 mænd for et syns afsigelse, de til Lysgård herreds ting 16/9 1622 har afsagt anlangende syn på Bastrup mark, som ligger til Bastrup. derefter blev afsagt, så efterdi Otte Marsvin, som er Peder Marsvins børns værge, er udenlands, og ikke er stævnet med 6 ugers varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(282)

** Laurids Nielsen Guldsmed borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 29/7 sidst forleden vidnet har anlangende en krob imellem Laurids Guldsmed og Christen Andersen Skomagers ejendomme i Ålborg, at den har været brugt til Christen Andersens ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Guldsmed har bevist med vidner og adkomst at samme krob har været brugt til den ejendom, han har i værge, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtig, at de må komme Laurids Guldsmed til nogen forhindring men magtesløs at være.

(283)

** Christoffer Friis til Astrup havde stævnet Niels Nielsen i Skovstrup for et vidne, han til Fleskum herreds ting 1/9 sidst forleden vidnet har, at han skulle have været med at gøre Anders Nielsen Guldsmed i Ålborg udlæg fra Christen Jensens hustru Gertrud Tordsdatter i Skovstrup hovgård anlangende en stud, hendes forrige husbond salig Christen Jensen skulle være Anders Guldsmed skyldig, hvilket Jens Andersen Anders Guldsmeds søn bevidnede. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsens vidne om samme vurdering 1/12 forganget år ikke er vidnet på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(285)

** borgmester og råd i Ribe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Terkild Jensen oldermand for købmandslavet i Horsens for en dele, han har forhvervet til Horsens byting over to deres medborgere Hans Madsen og Jens Viborg i Ribe, for de har brugt deres købmandsskab med handel i Horsens og der omkring i herredet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Hans Madsen og Jens Viborg nogen ulovlig handel har brugt imod deres privilegier i Horsens, og de dog er blevet delt, da fandt dommerne Hans Madsen og Jens Viborg af den dele kvit at være.

(286)

** Gabriel Mouridsen borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Lauridsen Brems i Gammelmølle i Ålborg for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget anlangende et skøde, som Gabriel Mouridsen skal have bekommet af Niels Christensen Viborg borgmester i Mariager anlangende to boder. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at vidne om, og en del har lagt deres vidner i tvivl, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(287)

** Christen Byrialsen i Ersted med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Morten Jensen i Suldrup for et vidne, de til Fleskum herreds ting 8/9 forhvervet har, at Else Nielsdatter i Ersted havde klaget, at Christen Byrialsen skulle have taget i hendes hår og stødt hende til jorden, hvilket han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi Else Nielsdatter for ting og dom ved hendes højeste ed har sigtet Christen Byrialsen for håndgreb og jordskud, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme klage sigtelse og vidne at sige, eller Christen Byrialsen af den dele at kvitdømme.

(288)

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet efterskrevne for syn og hjemmel, de til Hornum herreds ting 8/9 sidst forleden afsagt har, at de var på syn til Otte Christensen Christen Byrialsens søn i Ersted, som havde et blåslag ved hans øje. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn ikke med vidnesbyrd er bevist, at Else Nielsdatter skulle have gjort Otte Christensen samme blåslag, da kunne dommerne ikke kende samme syn eller dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(289)

** Søren Nielsen i Tåning havde stævnet hr Jens Jensen i Sneptrup for et delevidne, han til Vor herreds ting 15/8 sidst forleden over ham har forhvervet anlangende nogen ord, han skulle have tilsagt hr Jens Jensen. nu for retten erklærede han, at han ikke vidste med hr Jens Jensen andet, end som en ærlig præstemand i alle måder vel egner og anstår, hvorefter de for retten blev forligt.

(290)

** Jens Poulsen i Hole hans visse bud og søn Christen Jensen havde stævnet Gert Tomasen i

Fredbjerg for en bekendelse, han til Gislum herreds ting 8/3 sidst forleden har forhvervet efter en misdæders mund ved navn Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, hvori hun har beskyldt Jens Poulsens hustru Maren Jensdatter, at hun skulle være en troldkvinde. derefter blev afsagt, så efterdi Gert Tomasen nu som tilforn ikke er mødt men sig for rettergang undholder, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke at komme Jens Poulsens hustru Maren Jensdatter på hendes liv ære gode navn og rygte til hinder eller skade.

(291)

** Peder Christensen i Ullits havde stævnet Gert Christensen i Fredbjerg for et en bekendelse, han til Gislum herreds ting 8/3 sidst forleden forhvervet har efter en misdæders mund ved navn Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, som skal have beskyldt hans hustru Karen Lauridsdatter at være skyldig i trolddomskunster og skulle være en troldkvinde. derefter blev afsagt, så efterdi Gert Tomasen nu som tilforn ikke er mødt og sig for rettergang undholder, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være og ikke at komme Peder Christensens hustru Kirsten Lauridsdatter på hendes liv ære og gode navn og rygte til hinder eller skade.

** Søren Nielsen i Tåning havde stævnet hr Jens Jensen i Sneptrup og Anders Sejersen i Tammestrup for et vidne, de til Vor herreds ting 18/6 sidst forleden vidnet har i deres egen sag anlangende nogen gæld, de skulle være ham skyldig, som han benægter aldrig at have fået de penge. derefter blev afsagt, så efterdi hr Jens Jensen ikke ved sin ed vil holde, at samme penge til Søren Nielsen er betalt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så nøjagtig, at de må komme Søren Nielsen på hans betaling til nogen forhindring.

(292)

** Laurids Lauridsen i Tørslev havde stævnet Anders Skriver i stor Sjørup for en vedkendelse, han til Rougsø herreds ting 30/10 næst forleden har gjort på et kvienød, hvilken vedkendelse ikke bør at komme Laurids Lauridsen på Guds og hans egen hjemmeføding til nogen forhindring. dertil blev stævnet blandt andre hr Peder Jensen i Udby, Anne Jensdatter i stor Sjørup for et vidne, hun med hendes morbror førnævnte Laurids Lauridsen vidnet har, og Laurids Lauridsens hustru Anne Lauridses. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag om det kvienød findes ganske tvivlsom, så er der i så måder forhandlet, at samme kvienød skal gives til Randers hospital, og Anders Skriver Laurids Lauridsen og hans søn Rasmus Lauridsen tilstod ikke at vide med hverandre andet en al ære og godt, og dermed blev de med sammenlagte hænder venligt og vel forligt, så alle vidner på begge sider skal være kasserede døde og magtesløse.

(293)

** hr Peder Jensen sognepræst til Børglum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Bertel Henningsen foged til Kristrup birk for en dom, han til samme birketing har dømt anlangende gæld, hr Iver Pedersen præst til Kristrup er hr Peder Jensen skyldig, og birkefogden har først besluttet sin dom på breve, som skulle være imod hverandre og siden kvitdømt hr Iver Pedersen for tiltale. så mødte hr Iver Pedersen og berettede, at hr Peder Jensen var bortskyldig en sum penge i København, og hans kreditorer havde ladet gøre arrest på den gæld, han hr Peder Jensen pligtig var, hos hans far doktor Peder Iversen i Viborg. derefter blev afsagt, så efterdi med hr Peder Jensens indløste breve bevises, samme gæld tilforn er betalt, da kunne dommerne ikke kende samme arrest eller birketingsdom så nøjagtig, at de må komme hr Peder Jensen på hans gælds

anfordring til forhindring.

(296)

** Niels Pedersen i Tørring havde stævnet Jens Jensen i Knejsted herredsfoged i Gerlev herred for en dom, han 6/10 sidst forleden har dømt og kvitfundet en part af Tørring bymænd for tiltale, som Søren Sørensen foged på Demstrup har til dem på hvis vider, de var faldet for efter videbogens indhold. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

20/12 1623.

** Claus Då til Ravnstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård, for han har pantsat Claus Då 3.parten af Bonderupgård for 4000 speciedaler efter hans udgivne efterskrevne pantebrev dateret 1621. derefter blev afsagt, så efterdi Verner Parsberg har pantsat Claus Då 3.parten af Bonderupgård, som Verner Parsberg tilstår ikke at ville indløse, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme 3.part af Bonderupgård bør Claus Då for ejendom at følge.

(298)

** Christen Rasmussen i Holbæk havde stævnet Ture Tomasen i Holbæk med flere for et vidne, de med Peder Rasmussen i Holbæk har vidnet til Rougsø herreds ting 23/10 om to stykker jord, som ligger i en have ved Holbæk, som skulle have efterfulgt Skyttegården i Holbæk. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Rasmussen og hans medbrødre, som først om samme jord vidnet har, ikke har fået varsel for Ture Tomasens og hans medbrødres vidne, som derimod er vidnet, da fandt dommerne sidste vidne magtesløs at være.

(299)

** Christoffer Jacobsen i Helsingør på sine egne og hans mor Karen Jeppes i Kattrup hendes vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vor herreds ting 19/11 vidnet har om en ejendom Nederlund, uanseet Karen Jeppes medarvinger Maren Ibsdatter i Onsted Anne Ibsdatter i Gammelstrup førnævnte Christoffer Jacobsen og Karen Ibsdatter i Kattrup ikke har fanget varsel, som er medarvinger i samme gård, og da har de vidnet, at Eske Andersen og hans salig far Anders Buur har holdt en soldat af en øde ejendom på Ørskov mark kaldes Angård og de anden af en øde ejendom kaldes Nederlund, som Eske Andersen Anders Buur og Karen Jeppes i Kattrup og hendes medarvinger har brugt til hobe, og dertil har de stævnet Karen Jeppes i Kattrup og hendes to sønner Eske Ibsen og Mikkel Ibsen. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne og herredstingsdom bemelder om Karen Jeppes og hendes medarvinger skulle bruge samme ejendom, og ikke hendes medarvinger samtlige derfor er stævnet, da fandt dommerne samme vidne dom og dele magtesløs at være.

(300)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Jensen Skov i Funder, for han har lokket og beligget Anne Nielsdatter sst i hendes enkesæde og avlet børn, som hun har beskyldt ham for for hendes sognepræst hr Steffen Andersen i

Kragelund. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Nielsdatter har sigtet Christen Jensen for hendes rette barnefar, og han for samme beliggelse er blevet delt, da vidste dommerne ikke Christen Jensen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig eller forværger sig ikke hendes barnefar at være.

(301)

** Mandrup Parsberg til Hagsholm havde stævnet Anders Simonsen i ---- for han til Sønderlyng herreds ting 23/9 sidst forleden har ladet Maren Christensdatter i Kvorning fordele for 2 sletdaler, som hun skal bøde for til granderne i Kvorning til vide. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke indeholder Maren Christensdatter derfor at have fanget noget varsel, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

(302)

** fru Birgitte Sehested i hendes husbond Hans Lykkes fraværelse og med hans fuldmagt lod vedersige arv og gæld efter hans salig mor fru Dorte Krabbe.

** Iver Lykke Eriksen og jomfru Johanne Lykke to vedersigelser som foran er rørt.

** det gamle år forgangen ere, vi takker dig o herre kære.

(1)

17/1 1624.

** Ernst Normand KM befalingsmand på Antvorskov havde stævnet Morten Sørensen herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til Bjerre herreds ting 29/11 sidst forleden dømt har imellem ham og Niels Grøn i Borup og hans hustru Ingeborg Galt anlangende hvis efterskrevne jord og gods, Ernst Normand har afkøbt dem, som hende efter hendes salig forældre er arveligt tilfaldet, og som fogden har tildømt Ernst Normand for evindelig ejendom at følge. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Grøn og Ingeborg Galt har solgt samme gårde til Ernst Normand efter skødets indhold og herredsfogden derfor har tildømt Ernst Normand samme gods for ejendom at efterfølge, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige men den ved magt at blive.

(2)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet Niels Knudsen i Binderup for et vidne, han til Hornum herreds ting har forhvervet om et stolestade i Vokslev kirke, som skulle ligge til den gård, Mads Nielsen iboer og Mikkel Christensen og salig Simon Pedersen tilforn iboede. derefter blev afsagt, så efterdi det tilhører provsten og sognepræsten og 7 bedste sognemænd at udvise stolestader i kirken, da fandt dommerne samme sag til dem at komme.

(3)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Jens Sørensen i Galten for en dele, han til Ål birketing 5/12 sidst forleden har overkommet to af hans tjenere Søren Christensen og Jens Nielsen i Næsby for skyld og landgilde, de skulle være fru Kirsten Juel skyldig for 1623, uanseet de er hans tjenere, som Palle Rodsteens brev om formelder. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om

samme skyld og landgilde, hvem den med rette bør at følge, og KM forordning formelder, at ingen skulle fordeles for sager, som over 3 dalers værd er, da fandt dommerne Søren Christensen og Jens Nielsen af den dele kvit at være.

(4)

** Tomas Rasmussen i Lemming havde stævnet Ove Sørensen borger i Århus for en dele, han over ham til Århus byting 30/11 sidst forleden har forhvervet anlangende varer, han af ham har bekommet efter hans regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Rasmussen vedgår samme gæld, som ikke er betalt, hvorfor han er blevet delt, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige, ikke heller Tomas Rasmussen af den dele at kvitdømme.

(5)

** Falk Gøye til Bratskov lod afsige al arv og gæld efter hans salig moster fru Dorte Krabbe, som blev begravet 19/12, på jomfru Johanne Lykkes vegne.

** Sidsel Pedersdatter salig Peder Ibsens efterleverske i Århus hendes stedbørn Søren Pedersen og Maren Pedersdatter havde stævnet Niels Madsen fogedsvend for et tingsvidne, han til Århus byting 6/11 sidst forleden har forhvervet, at han på deres vegne har vedersagt arv og gæld efter hendes stedsøn deres bror Jens Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Madsen ikke har haft nogen fuldmagt til sådan vedersigelse at gøre, da kunne dommerne ikke kende samme vedersigelse så noksom, at den bør nogen magt at have.

(6)

** den rasende kælling af Randers efter stævningen. så var Karen Worms her tilstede og svor, at hun i samme sag er uskyldig, og hun ikke har lovet nogen ulykke, som derefter skulle være dem vederfaret, som ikke kunne bevises, og mente samme vidner og nævningsed ikke burde nogen magt at have. sagen blev opsat 6 uger.

** Peder Justsen Saxe af Stavanger i Norge havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 18/12 sidst forleden har dømt imellem ham og Mads Nielsen indvåner i Århus anlangende gæld, Peder Saxe havde at fordre hos ham efter hans egen forpligt, som var fra den tid, Mads Nielsen tjente Torn Sørensen KM foged i Stavanger. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Nielsen har forpligtet sig at betale Peder Saxe 8 daler, og byfogden dog har Mads Nielsen kvitfundet for samme pending efter hans forpligt at betale, da fandt dommerne den hans dom ingen magt at have.

(8)

** Niels Jensen i Lillefulden og Laurids Sommersen i Fløjstrup havde stævnet Jens Rasmussen i Lillefulden for et delevidne, han til Ning herreds ting har forhvervet anlangende en sum gæld. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen og Laurids Sommersen for samme gæld til tinge er forfulgt, hvorefter de er blevet delt, da vidste dommerne ikke Niels Jensen og Laurids Sommersen af samme dele at kvitdømme, før de retter for sig.

(9)

** Jørgen Grubbe Ejlersen til Tostrup på sine børns vegne lod afsige arv og gæld efter hans salig hustrus mor fru Dorte Krabbe, eftersom hun har efterladt sig en stor gæld.

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Peder Jensen, Jens Nielsen og Søren Jensen i Lund for et vildigt sankevidne, de har forhvervet til Hornum herreds ting 1/9 sidst forleden, hvori Maren Sørensdatter i Lund, som er førnævnte Jens Nielsens mor og førnævnte Peder Jensens faster, havde vidnet, at de steder som samme mænd har gravet og blandet møg i, de har været brugt til Lunden i 40 år. Anders Nielsen i Stubberup, som er førnævnte Jens Nielsen i Lund hans bror og søskendebarn med førnævnte Peder Jensen i Lund, og Anders Christensen i Vokslev som er søskendebarn med de to mænd i Lund vidnede det samme. derefter blev afsagt, så efterdi en del af vidnerne er vildige og ikke heller for samme vidne er givet lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller vedkendelse, som ikke med adkomst bekræftes, så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(11)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Anders Christensen i Doens for nogen vedkendelsesvidner, han til Hindsted herreds ting 21/8 og 11/9 sidst forleden til Jens Black i stor Arden herredsfoged i Hindsted herred Anders Jensen i Binderup og Niels Smed i stor Arden på Iver Juuls grund og ejendom i lille Arden endels mark udstedt har. derefter blev afsagt, så efterdi deres vedkendelse er ejendom anbelangende, og ikke Iver Juul, som deri findes interesseret, derfor ikke har fanget noget varsel, og deres vedkendelse ikke med adkomst bekræftes, da fandt dommerne samme vedkendelsesvidne magtesløs at være.

(12)

** Aksel Lykke lod vedersige arv og gæld efter hans salig mor fru Dorte Krabbe.

** Jens Nielsen i Fravsing havde stævnet Christoffer Jensen ridefoged til Silkeborg for en dom han til landstinget skal have forhvervet over en uendelig dom, Jens Nielsen tilforn har forhvervet over et klagevidne, Maren Rasmusdatter, som er Rasmus Simonsens datter i Ans, til Lysgård herreds ting har gjort på Jens Nielsens mor Maren Eriksdatter og hans søster Johanne Nielsdatter i Fravsing, at de skulle have slået dem. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte klagevidne ikke fremlægges, da fandt dommerne det magtesløs at være og ikke at komme Jens Nielsen til forhindring.

(13)

** Christen Rasmussen i Holbæk havde stævnet Rasmus Jensen sst og hans far Jens Lauridsen for et vidne, de 13/11 til Rougsø herreds ting vidnet har, at de havde set Christen Rasmussen stod ved Peder Rasmussens kålgårdsdør med en økse, hvilket han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Christen Rasmussen i Peder Rasmussens hus og selv lægger deres vidne i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller Peder Rasmussens sigtelse så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(14)

31/1 1624.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet sandemænd af Tyrsting herred til at udlægge Oluf Nielsens bane, som blev dræbt i Peder Bangs gård i Davding og fremlagde for sandemændene et tingsvidne at Tyrsting herreds ting 23/12 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de 21/9 var i Peder Bangs gård, og da hørte de Oluf Nielsen råbte og sagde, han slog mig, og da lå han på jorden og sagde, Peder Jørgensen i Græstrup havde slået ham med en kniv i hans bryst, og hr Tomas Jensen i Ring vidnede, at da han meddelte Oluf Nielsen sakramentet, da sigtede han Peder Jørgensen for hans sår. så mødte Jens Pedersen på sin far Peder Jørgensens vegne og fremlagde et forlig mellem Oluf Nielsen og Peder Jørgensen i Græstrup om samme sår. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Jørgensen at være salig Oluf Nielsens bane og ham uskyldig at have ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred.

(15)

** Mourids Pedersen i Svinding med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet Niels Jensen buddreng på Viskumgård for et vidne, han til Sønderlyng herreds ting 12/8 sidst forleden vidnet har, at han talte med Mourids Pedersen om nogle huder, som han havde at barke for salig jomfru Inger, og da skulle han have svaret, at hendes foged Jens Knudsen skulle have hentet dem, hvilket vidne Mourids Pedersen benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Mourids Pedersen tilbyder samme huder fra sig at levere, og fogden derfor har tildømt Hans Dyre og sine medarvinger samme huder at være følgagtig for sin arbejdsløn, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(16)

** Just Christoffersen indvåner i Viborg på hans søster Anne Christoffersdatter i Skals hendes vegne med en opsættelse af landstinget 6/12 havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 17/11 sidst forleden vidnet har, at de havde ydet til salig Jens Nielsen i Skals blandt andet kongeskat af Ulbjerg sogn, hvilket vidne han mener bør magtesløs at være og ikke at komme Anne Christoffersdatter til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer ikke er mødt, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(17)

** Hans Jørgensen i Bastrup havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Lysgård herreds ting 24/5 1619 har hjemlet og afsagt, anlangende hvis efterskrevne årlig skyld og landgilde Bastrupgård og ejendom skulle være god for at udgive, hvilket han mener er imod KM jordebog og Christoffer Gersdorffs skøde. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formaner, at ingen må besvære sine tjenere med ydermere fordring, end som de plejer af gammel tid, da kunne dommerne ikke kende samme 12 mænds afsigt og hjemmel at må komme Hans Jørgensen på videre landgilde af samme gård at udgive, end af Arilds tid ganget, til nogen forhindring.

(19)

** Maren Oluf Bugges borgerske i Horsens havde stævnet Anne Svanes borgerske sst for delevidner, hun har forhvervet over hende for kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Bugges ikke er tildømt nogen kost og tæring, og hun dog derfor er delt, da fandt dommerne hende af samme dele kvit at være.

(20)

** Laxmand Gyldenstjerne lod afsige arv og gæld efter fru Else Friis Henrik Holcks til Hvolgård.

** Tønne Andersen borger i Mariager havde stævnet hr Niels Pedersen i Fuglslev for en dele, han over ham til Mariager byting 7/5 sidst forleden har forhvervet for 2 skæpper rug og en hængelås, han lånte ham, midlertid han gik i Mariager skole. derefter blev afsagt, så efterdi Tønne Andersen ikke fuldkommen benægter at være ham samme rug pligtig, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme

(21)

** Søren Christian i Hørby havde stævnet Christen Christensen sst, for han 12/12 sidst forleden har ladet ham fordele til Hindsted herreds ting for 21 skæpper rug, som skulle være vide for skade, hans kvæg skulle have gjort i deres bys korn, hvilket han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte folk nu som tilforn ikke er mødt og undholder dem fra rettergang, da fandt dommerne samme dele og vurdering magtesløs at være.

(22)

14/2 1624.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred at udlægge Rasmus Olufsen i Fensholt hans bane, som 2.juledag næst forleden er omkommet sst og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 26/1 nu sidst, hvor Sidsel Rasmusdatter i Fensholt vidnede, at 2.juledag lagde hun et spædbarn hun havde Rasmus Olufsen i Jens Sørensens ovn i Fensholt, for hun havde ingen anden plads at forvare samme hendes barn, thi hun ville gå til Torrild kirke at høre Guds ord, og satte fjæl og stang for, og da hun kom hjem var samme fjæl og stang borte fra ovnen, og en lille galt havde ædt næsen og den øverste af munden på samme barn, så det ikke kunne die, og fingrene af den ene hånd, så det døde 2.dagen derefter. hendes datter Karen Simonsdatter vidnede det samme. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme gris at være Rasmus Olufsens bane.

(23)

** Niels Nielsen i Vivild på hans søn ung Niels Nielsen sst hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Kristrup birketing 4/12 har vidnet anlangende et slagsmål på Kristrup mark, hvor 4-5 karle skulle have slået Søren Pedersen i Alling, som hans hustru Maren Nielsdatter i vester Alling vidnede om. derpå blev fremlagt hr Niels Pedersen i øster Alling hans håndskrift, at da han meddelte Søren Pedersen sakramentet, klagede han på de karle, der havde overfaldet ham. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Pedersen ikke på fersk fod har klaget, at Niels Nielsen skulle have slået ham, og vidnesbyrd til deres egen befrielse har vidnet, at Niels Nielsen skulle have gjort ham hans største skade med en vognkæp endog af synsmænd forfares, at samme skade var gjort med en fork, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn klage og sandemandsed så nøjagtig, at den bør at komme ung Niels Nielsen til nogen forhindring.

(28)

** Herlov Jensen i Torrild havde stævnet Mikkel Pedersen i Fensholt for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over et vidne, som Herlov Pedersen skal have vidnet anlangende et lam, som blev ommærket for Jens Rasmussen i Fensholt, som havde Mikkel Pedersens mærke. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid og har vidnet efter andre deres ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(29)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Søren Sørensen i Resdal for et gammelt skiftebrev på stolene i Serup kirke, han har haft for landstinget for dermed at ville bevise, stolene i Serup kirke ligeligt har været delt, uanseet en del af sognemændene har klaget dem brøstholden, at stolene ikke har været dem så rigtigt imellem delt og skiftet, og provsten hr Mikkel Sørensen i Sejling har i 3 ting æsket, om sognemændene havde noget skiftebrev og intet er blevet fremlagt. så blev fremlagt det gamle indlægsbrev af 1596 forseglet af 7 sognemænd og hr Jens Sørensen i Serup provst i Hids herred. derefter blev afsagt, så efterdi samme gamle indlægsbrev i langsommelig tid har stået ved magt og upåtalt, da vidste dommerne ikke imod samme gamle indlæg at sige, og efterdi den ny forordning er gjort af en del mænd, som ikke boer i Serup, og ikke af de bedste 7 sognemænd med provsten og præsten hr Jørgen Nielsen i Serup, da fandt dommerne den magtesløs at være.

(31)

** Søren Poulsen i Helstrup havde stævnet Anne Jensdatter Gertrud Mogensdatter og Else Pedersdatter sst for et vidne, de til Velling birketing 12/1 sidst forleden vidnet har om noget rug og byg, som Jens Christensen i Helstrup skulle have ydet Maren Sørensdatter sst, som han mener vildigt at være, idet det første vidne er Jens Christensens mor det andet hans hustru og det tredie hans søsterdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis år dag eller tid, når Maren Sørensdatter samme pending skulle have bekommet, og deres vidne ikke med kvittans bekræftes, da kunne dommerne ikke kende deres vidne så nøjagtigt, at det må komme Jens Christensen på samme gæld imod hans forpligt til nogen befrielse men magtesløs at være.

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dele, han til Randers byting 30/7 1621 har udstedt over ham for en sum penge for kost og tæring. dertil blev stævnet Bodil Hansdatter og hendes husbond Jens Nielsen i Ålsrode, som er afgangne Hans Jensens arving, forrige foged på Løjstrup, som samme dele forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke formelder om nogen vis sum, Hans Gremersen skulle være delt for, da kunne dommerne ikke kende den dele nøjagtig men bør magtesløs at være.

(32)

** Rasmus Bendtsen indvåner i Randers havde stævnet Hans Gremersen sst for et vidne, han 2/2 sidst forleden til Randers byting har forhvervet, anlangende at han skulle tiltale Rasmus Bendtsen for 994 hollandske skålpund humle, tønden 18 mark, som han uden hans hjemmel skal have solgt. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at de på begge siden indgav samme trætte på to købmænd, som skal have fuldmagt dem imellem at sige.

(33)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Jens Nielsen i Vestrup forrige herredsskriver i Gislum herred for et falsk delevidne, han har skrevet for Niels Mikkelsen i Binderup over hans svoger Jens Nielsen Simested i Ålborg. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen tilforn offentligt har bekendt samme delebrev hjemme i sit hus at have skrevet, som ikke er indskrevet i tingbogen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jens Nielsen Skriver jo med samme delebrev har omgåedes falsk og bør derfor som en falskner at stande til rette.

(35)

** Knud Rasmussen og hans bror Niels Rasmussen og deres mor Mette Rasmuses på Vorsø havde stævnet hr Niels Finsen i Gammelby for en dom, hvori han er tildømt udlæg i afgangne Frands Jørgensen fordum borger i Horsens hans efterladte gods for gæld til hr Niels Finsen og hans stedsøn Jørgen Frandsen i Køge. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden har tildømt hr Niels Finsen på sin og Jørgen Frandsens vegne vurdering og udlæg i Frands Jørgensens bo og ikke dermed dømt Knud Rasmussen og hans medkreditorer fra hvis, de med rette kunne kræve, da vidste dommerne ikke imod samme bytingsdom i det punkt at sige.

(36)

** Laurids Pallesen i Balle med flere havde stævnet Hans Skriver i Kejlstrup med flere for et skiftebrev på stolestader i Balle kirke, som de for 32 år siden skulle have været med at forsegle, som så godt som aldeles intet holdes og efterkommes, formedelst mange af sognefolkene fra adskillige steder er kommet til Balle, tilmed er kirken nyligt med stole forbedret. derefter blev fremlagt samme gamle brev, hvor år og dato ikke kunne læses, som indeholder, at der skulle være skiftet kirkeskamler i Balle kirke. derefter blev afsagt, så efterdi samme gamle brev er så forfalden og revet, så man deraf ikke kan kende nogen vis ordning i kirken om stolestader, da kunne dommerne ikke kende samme gamle brev så fuldkomment, at det bør nogen magt at have.

(37)

28/2 1624.

** Hans Grønbæk borger i Århus havde stævnet Søren Hansen borger i Århus for et pant, han for rum tid siden har givet ham på en halv gård sst, som tid efter tid forfalder, som var blevet tildømt Hans Grønbæk at efterfølge som ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Hansen ikke er mødt og nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme bytingsdom på samme halve gård ved sin fuldmagt at være.

(38)

** Niels Pedersen Skrædder i Randers på hans hustrumor Karen Jensdatter Worms vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for vidner, de har vidnet til Randers byting angående hendes trolddomskunster, som hun benægter. Ellen Byrgesdatter vidnede, at efter hendes husbond Niels Poulsen havde været i trætte med Karen Worms, da blev han hastigt syg og lå en tid lang, som han havde været forbistret, og der kom ondt i stuen, og de bad Gud, at han ville fri dem for den lede ånd, så for den ud af stuen og gav en slem stank fra sig. Else Børges

vidnede, at hun var med hendes datters mand Niels Poulsen, da han skulle sejle til Halland, og de udstod megen modgang på rejsen, og al den stund Niels Poulsen var med dem på skibet, fulgte den en slem sort ravn, indtil skibsfolkene satte ham i land, og siden fornemmede de intet til samme ravn. Peder Pedersen Hattemager og hans hustru Maren Rasmusdatter Søren Andersen Bay og hans hustru Maren Tomasdatter vidnede om ulykker, som skyldtes Karen Worms. andre vidnede, at da Bodil Ebbesdatter og Karen Worms var i trætte sammen, da lovede Karen Worms hende en ulykke, og at hun inden juleaften skulle komme i bøddelens hånd, og næste juleaften skulle Bodil Ebbesdatter være stubt til kagen for et sølvbælte, hun havde taget fra Reinholt Skov, så bøddelen straks derefter trak hende af byen, og da klagede hun, at Karen Worms havde lovet hende ondt, som hende var vederfaret, og de havde aldrig tilforn hørt, at samme kvinde havde været berygtet for tyveri. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hobro byting 16/2 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Villum Bysvend beskyldte Karen Worms, at hun om nattetide malkede godtfolks køer, derfor blev hendes far vred, som da var byfoged, og løb ud med et spyd at slå bysvenden, da underløb han spydet og slog ham ihjel med en kniv, og bysvenden mistede hans hoved derfor. ligeledes blev vidnet om skifte efter Karen Worms bror i Hobro Jens Justsen. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Karen Jensdatter Worms skal have lovet folk ondt, som dem derefter skal være vederfaret, for hvilke gerninger hun er sigtet, og Maren Kastbjerg for retten har sigtet hende for at have været med i Vindblæs kirke og andetsteds at bruge trolddomsgerninger, og dermed ville have forgjort den gode frue, og intet derimod fremlægges, at Karen Worms har skikket sig ærligt, og nævningene har svoret hende kirkefred over, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag dem for samme deres ed at kunne fælde men den ved magt at være. ** stubt til kagen

(47)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet ransnævninge i Vor herred, for nogle af dem har Eske Ibsen i Kattrup ran oversvoret, og andre af dem har ham kvitsvoret for samme ran, som Eske Andersen i Ørskov har tillyst ham, for han skulle have hugget i hans skov. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Ibsen har vedgået samme hassel at have hugget, før nævningene gjorde deres ed, og de dog har ham ran oversvoret, da kunne dommerne ikke kende den deres ed bør nogen magt at have, men efterdi 5 nævninge har ham kvitsvoret, da vidste dommerne ikke den deres ed at imodsige.

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet efterskrevne for en vurdering, de til Randers byting har gjort på en skade, Tomas Sørensen Fussing hans stedsøn Claus Sørensen skulle have bekommet af Hans Gremersens bøsse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke her til retten har været indstævnet og vurderet, som det sig burde, da kunne dommerne ikke kende samme deres vurdering så lovlig, at den bør nogen magt at have.

(48)

** Mads Jensen i Jebjerg i Galten herred havde stævnet kirkenævninge i Ørum sogn, for de 27/1 sidst forleden har svoret Gertrud Pedersdatter Kås i Jebjerg trolddomssag over, uanseet det ikke er bevist. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Galten herreds ting 9/12 sidst forleden, hvor Mogens Christoffersen i Værum vidnede, at da den troldkvinde Karen Andersdatter Flutens, som blev brændt i Kalø len, hun havde udlagt Gertrud Kås for trolddom, da havde han været på Dronningborg på Mads Jensen og hans hustru Gertrud Pedersdatter Kås deres vegne og lovet Eske Brock 20 rigsdaler, for hun måtte blive i rolighed for samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Gertrud Pedersdatter med trolddom skal have forgjort nogen eller lovet dem ondt, som

derefter skulle være hændt dem, og nævninge dog har hende kirkenævn oversvoret, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så lovlig, at den bør at komme Gertrud Pedersdatter på hendes liv til nogen forhindring, før hende anderledes overbevises kan.

(50)

** Eske Brock KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet kirkenævninge i Randers for deres ed og tov, de har gjort og svoret over Maren Jensdatter Kastbjerg i Randers for trolddomsbedrift. derefter blev fremlagt hendes efterskrevne skriftlige bekendelse. derefter blev afsagt, så efterdi det er bevist, at Maren Jensdatter Kastbjerg har lovet folk ondt, som er vederfaret dem, og hun har bekendt at have øvet trolddomskunster, og nævningene derfor har svoret hende kirkenævn over, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men fandt den ved sin fuldmagt at være.

(52)

** Niels Nielsen Ovesen i Lem havde stævnet Søren Udesen i Bendstrup for et delevidne, han 25/8 sidst forleden på Hald herreds ting på hr Søren Andersen konrektor i Århus skole hans vegne har i rette båret anlangende skyld og landgilde, han rester med af hans gård, og desligeste for et synsvidne på hans gårds bygfældighed. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd udtrykkeligt har vidnet om bygfældighed på Niels Nielsens gårdspart, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige, men efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(54)

** Mikkel Pedersen i Fensholt havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 2/1 sidst forleden vidnet har om et lammeskind, som er mærket at skulle være Mikkel Pedersens fåremærke, og samme skind skulle være Jens Rasmussen i Fensholt egen hjemmeføding. da efter flere ord dem imellem var, afstod Jens Rasmussen samme vidne og bekendte ikke at vide med Mikkel Pedersen andet, end al ære og godt, og dermed blev de forligt.

(55)

13/3 1624.

** Rasmus Hansen i Ebdrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af øster Lisbjerg herred til at udlægge Søren Eriksen i Bjødstrup hans bane, som blev slået fredag nat sidst forleden, og fremlagde et tingsvidne af øster Lisbjerg herreds ting 11/2 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde været til syn i Bjødstrup til Erik Sørensens søn Søren Eriksen, som havde hug og sår i hoved og på krop, og efterskrevne vidnede, at Søren Eriksen havde sagt, at Peder Lauridsen i Bjødstrup skovgård havde slået ham til jorden og siden vidste han ikke hvor mange slag han fik. så mødte Peder Lauridsen og fremlagde hr Niels Sørensen i Rønde hans underskrevne vidne, han for provsten hr Peder Sommer i Hornslet vidnet har, at da han meddelte Søren Eriksen sakramentet, da vidste han ingen, der var årsag til hans skade. andre vidnede, at de var på kirkegården, da Søren Eriksens døde krop blev taget op af jorden, og Peder Lauridsen lagde sin hånd på det og bad Gud, at der måtte ske et jærtegn, om han var skyldig, men intet skete. dernæst svor sandemændene Peder Lauridsen kvit og Søren Eriksen selv af sin egen

forseelse sin egen bane på.

(57)

** Hans Skram til Skovgård bød sig i rette imod Jørgen Madsen på hans husbonds vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Madsen ikke fremlægger samme stævning, da bør Hans Skram for den stævning kvit at være.

(58)

** Tønne Friis befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Års herred til at udlægge Anne Christensdatter, som lå død under en tørvestak i Christen Jensen Smeds gård i Dybvad, hendes bane. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anne Christensdatter at våde og vanlykke af tørvestakken at være ihjelslået.

** Peder Nielsen i Hornum havde stævnet Keld Andersen i nør Onsild for et forbudsvidne, han til nør Onsild herreds ting 28/2 har forhvervet, hvor han har ladet Peder Nielsen forbyde at pløje og så mere til den gård, han iboer end han har gjort. så mødte Keld Andersen og afstod samme forbudsvidne, og da fandt dommerne samme forbudsvidne ingen magt at have.

(59)

** Anders Jensen Guldsmed borger i Ålborg havde stævnet Anne Nielsdatter i Torup og Laurids Nielsen sst for et vidne, de til Fleskum herreds 30/9 1622 ting har vidnet, at i høst da de gik med Skovstrup fæ, kom Anders Guldsmed og hans søn Jens Andersen og tog en stud fra deres fæ. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten således forligt, at Anders Guldsmed skal give Christoffer Friis 8 sletdaler.

(60)

** Hans Skram til Skovgård havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for tre forløftsbreve, som Hans Skram på hans vegne med andre gode mænd har udgivet lovet og godsagt for Just Høg, som han ikke har hjemløst og tilstillet Hans Skram efter hans forpligtsbreves indhold anlangende 12000 rigsdaler med sin rente, eftersom samme forløfte er lovligt opsagt, hvorfor han til Bjørnholms birketing er tildømt at lide æskning. så lod Just Høg give tilkende, at efter forhandling imellem ham og Niels Krag om Trudsholm havde Niels Krag lovet at betale til KM omtalte breve, hvorefter Hans Skram afstod samme stævning.

(61)

** Lene Lydik Andersens i Ribe. så mødte Tyge Skov på fru Anne Friises vegne og berettede, at Lene Lydik Andersens hendes datter siden skal have kontraheret med fru Anne Friis, at Lene Lydiks skulle indløse et smykke og beholde det, til hendes penge blev betalt. samme sag opsat til næste landsting efter påske.

(61)

** Christen Pedersen i Hvam havde stævnet Erik Jørgensen sst, for han til Rinds herreds ting 19/1 har ladet ham fordele for en skæppe byg. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen benægter ikke at være Erik Jørgensen bemeldte skæppe byg skyldig, og intet bevis fremlægges, og han dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(62)

** Frederik Munk til Haraldskær havde stævnet fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes efterleverske til Stensballe for 1000 rigsdaler, som hun til Stensballe birketing er tildømt at betale, hvorfor hun bør gøre ham udlæg i hendes jordegods. nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre Frederik Munk udlæg i fru Anne Friises løsøre eller gods.

(63)

** Hans Sørensen KM tolder i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jacobsen og Ejler Meier borgmester i Randers for at afmindelsesbrev, de 30/5 1621 i hans hustrus far Bendt Hansen fordum borger i Randers hans stue skal have bevilget og underskrevet belangende hvis arv, hans hustru Anne Bendtsdatter efter hendes salig mor Karen Poulsdatter nogle år tilforn arveligt er tilfaldet. dertil blev stævnet samtlige salig Bendt Hansens arvinger, børn og børnebørn nemlig Rasmus Bendtsen Jacob Bendtsen Peder Skov afgangne Hans Bendtsens efterladte børns lovværge, Jens Baltsersen Bay salig Åse Bendtsdatters børns lovværge desligeste og Tomas Poulsen og Mads Poulsen, som skal være værge for salig Karen Poulsdatters tre børn Niels Bendtsen Hans Bendtsen og Maren Bendtsdatter. nu blev fremlagt samme brev angående arveskifte og arvepartiafmindelse imellem Bendt Hansen i hans søn Hans Bendtsen rådmand sst hans hosværelse på den ene og Tomas Poulsen og Mads Poulsen borgere sst i deres mor Kirsten Madsdatter salig Poul Nielsens efterleverske hendes nærværelse på deres salig søster Karen Poulsdatter hendes fire børn ved navn Niels Bendtsen Hans Bendtsen Anne Bendtsdatter og Maren Bendtsdatters vegne på den anden side. derefter blev afsagt, så efterdi samme afmindelsesbrev ikke på fersk fod er gjort, og ikke heller så lovligt som det sig med skifte burde at ske, da kunne dommerne ikke kende samme afmindelsesbrev bør at komme Hans Sørensen på hans lovlige anfordring han på hans hustrus vegne kan have til hendes værge for hendes mødrene arv til forhindring.

(67)

** mester Jens Jacobsen læsemester i Århus domkirke havde stævnet Mogens Christoffersen i Værum herredsfoged til Galten herreds ting for en dom, han 24/2 sidst forleden har dømt og fradømt ham hans tiltale til Jens Jensen i Hadbjerg for den gård, han allernådigst med sin rettighed er forlenet, som Jens Jensen besidder imod hans vilje. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om den rettighed, som tilforn har fulgt KM og Eske Brock har protesteret, om han ikke til sagen burde stævnes, og herredsfogden derfor ikke har vidst deri at dømme, før Eske Brock blev stævnet, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller fogdens ulempe deri at være.

(68)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Anders Pedersen Mørk i Ålborg for et vidne, han til Ålborg byting 23/2 sidst forleden vidnet har, at 4/9 1622 var han i Anders Skrivers hus sst for Jens Nielsen Simested for at æske nogen tingsvidner, med hvilket vidne Jens Nielsen og hans svoger

Niels Mikkelsen i Binderup vil tilbagedrive Jens Nielsen i Vestrup forrige herredsskriver i Gislum herred hans bekendelse om et falsk delebrev. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Pedersens vidne ikke er uden een persons kundskab og ikke er vidnet på fersk fod, og der ikke er givet lovligt varsel, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(69)

** Stygge Høgs opsættelse. så mødte Gabriel Mouridsen borger i Mariager på Just Høgs vegne og berettede blandt andet, at hvis løfte Stygge Høg kunne være i for Just Høg, ville han rette for sig med jordegods. sagen blev opsat til første landsting efter påske.

** Niels Madsen i Fredbjerg på hans hustru Bodil Vognsdatters vegne havde stævnet efterskrevne for en bekendelse til Gislum herreds ting 8/3, som Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, har gjort, at Bodil Vognsdatter skulle have begæret af hende, at hun skulle gifte hendes søsterdatter i Vannerup med en af enkens sønner i Fragtrup, hvilket hun benægter at have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi recessen bemelder, ingen troldkarle eller troldkvinder med flere står til troende, hvad de vidner på nogen, og Maren Jensdatter, som har gjort samme bekendelse, har været en troldkvinde og misdæder, som for sin misgerning har stået til rette, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Bodil Vognsdatter til hinder eller skade.

(70)

** Peder Jacobsen i Løgager på sine egne og på sin bror hr Bertel Jacobsen i Levring Anders Jacobsen i Løgager samt hans mors vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 24/11 1619 har dømt imellem ham og deres svoger Peder Christensen i Hindsels på hans søn Christen Pedersens vegne anlangende arv efter deres far salig Jacob Bertelsen og efter deres mor Birgitte Pedersdatter, når hun ved døden afgår. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke i sin dom har forklaret, hvorledes med arv og skifte efter salig Jacob Bertelsen skulle procederes, så hans dom ikke er endelig, da fandt dommerne samme hans dom at være som udømt og ingen til hinder eller skade at komme.

(71)

** Falk Gøye til Bratskov på hans mosterdatter jomfru Johanne Lykkes vegne til Bajlumgård havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård for to af hendes gårde i Himmersyssel i Farsø sogn i Vannerup, som Verner Parsberg tilholder sig efter et pantebrev, som Iver Lykke Christoffersen har givet ham på Eskærgård med tilliggende gods, uanseet samme herregård er Jomfru Johanne Lykke arveligt tilfaldet efter hendes salig far. derefter blev afsagt, så efterdi samme gårde i Vannerup er indført i Iver Lykkes underskrevne jordebog, han har leveret Verner Parsberg, og samme gårde er indført i jomfru Johanne Lykkes lod, da vidste dommerne ikke i den sag at være dommere, men hvem påskader da indkalder sagen for sin tilbørlige dommer.

(73)

10/4 1624.

** Jens Nielsen Ray i Randers på hans hustru Anne Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget 14/2 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Randers byting 24/1, 8/12 og 26/1 vidnet har på hans hustru for trolddom, hvilket hun benægter. derefter vidnede Christen Mortensens barn Karen Christensdatter Frands Rasmussen hans datter Karen Frandsdatter, Søren Andersen Bay og hans hustru Maren Tomasdatter med flere om Anne Jensdatters bedrifter, og Rasmus Tømmermand vidnede, at for 10 år siden havde han været i trætte med Karen Worms, og da kom hendes datter Anne Jens Rays imod ham og spurgte ham, om han ville have hendes mor brændt og sagde, han skulle få en ulykke derfor, og så gik han til sit arbejde, og han havde ikke hugget mere end 3 hug, før han huggede sit ben sønder, så han derfor lå ved sin seng i 14 uger. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Anne Jensdatter har lovet nogen ondt, som dem derefter er vederfaret, og de to misdædere, som for deres misgerninger den ene forvist af byen og den anden brændt, deres bekendelser ikke efter recessen at agtes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage sigtelse bekendelse og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller at komme Anne Jensdatter på hendes ære eller liv til nogen forhindring.

(80)

** Rasmus Bendtsen indvåner i Randers havde stævnet Hans Gremersen borger sst for en dom, han til landstinget 13/3 sidst forleden har forhvervet efter en afsigt, som Peder Skov og Peder Let imellem dem har gjort, som Hans Gremersen ikke vil efterkomme. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Bendtsen og Hans Gremersen har indgivet deres trætte på to mænd, som har fuldmagt dem imellem at kende, og de har afsagt, at Rasmus Bendtsen skulle betale Hans Gremersen 75 daler, da vidste dommerne ikke samme deres afsigt at imodsige eller magtesløs dømme.

(81)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus på sine egne og Hans Andersens vegne på Christen Nielsen Friis og Tønne Nielsen Friis salig Niels Friis fordum rådmand i Århus hans sønners vegne, som de er tilforordnede formyndere for, havde stævnet Sidsel Pedersdatter salig Peder Ibsens fordum rådmand i Århus hans efterleverske, hendes datter Maren Pedersdatter og stedsøn Søren Pedersen samt Anne Nielsdatter salig Oluf Jensen fordum borger sst hans efterleverske og hendes børn for et løst register, som Peder Ibsen og Oluf Jensen for svogerskab har underskrevet og dermed har fraskrevet de to moderløse og faderløse børn, som Niels Friis havde med sin første hustru 300 daler af deres moders gods og tilskrevet Sidsel Nielsdatters børn, deres halvsøskende Carl Nielsen Rasmus Nielsen og Niels Nielsen til deres opfødsel på hendes stedbørn Christen Nielsen og Tønne Nielsen deres vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Ibsen og Oluf Jensen som værger med de to umyndige børn har underskrevet samme register og forhandling på 300 daler på deres vegne at skulle udgives, samme børn til skade og ikke agtet deres bedste, som de burde efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme register og forhandling så nøjagtig, at den må komme Christen Nielsen Tønne Nielsen eller deres formyndere på samme 300 daler til forhindring, og samme bytingsdom ingen magt at have.

(84)

** Laurids Lindenovs opsættelse. så mødte sandemændene og formente, at de ikke kunne sværge anderledes, end som de har gjort, og Peder Lauridsen berettede, at han for sandemænd med vidnesbyrd havde bevist, at Søren Eriksen på sit yderste ikke havde klaget over ham og mente, at samme sandemandsed burde ved magt at blive. sagen blev opsat til i dag måned.

(85)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm med en opsættelse af landstinget 13/3 sidst forleden havde stævnet Niels Christoffersen i Svingel i Tise sogn i Jerslev herred for en hjemmel, han har givet Morten Jensen i Svenstrup anlangende nogen køer, han ved nam havde taget fra Christen Madsen i Klæstrup for gæld til Niels Christoffersen. derefter blev afsagt, så efterdi med endelig landstingsdom bevises, at den vurdering på samme køer, hvorefter Niels Christoffersen kan være til dem berettiget, er underdømt, og Niels Christoffersen dog sin kvittering til Morten Jensen har udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme kvittans at må komme Christen Madsen til nogen forhindring, og efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som udømt.

(86)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet Morten Jensen i Svenstrup for en vurdering, han til Hornum herreds ting 3/12 1621 har forhvervet, anlangende efterskrevne var i Christen Madsens gård og der vurderede fra ham og til Morten Jensen på Niels Christoffersens vegne i Svingel i Tise sogn for gæld, han var ham skyldig, to køer og to kvier. derefter blev afsagt, så efterdi første vurdering 27/10 1621 til landstinget er magtesløs dømt, og derefter 3/12 på ny har afsagt samme vurdering, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering så lovlig, at den bør komme Christen Mortensen til nogen forhindring.

(88)

** Christen Sørensen forrige kældersvend på Overgård havde stævnet Søren Stålsen foged på Overgård, for han har overfaldet ham, mens han sad værgeløs ved bordet og hugget og skamferet ham i hans arm med en degen. efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten venligt forligt, så Søren Sørensen lovede for samme badskærløn og omkostning at give Christen Sørensen 20 sletdaler.

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring for en dom, han til Rinds herreds ting 1/3 sidst forleden dømt har imellem hendes tjener Poul Sørensen i Fjelsted og Jens Andersen i Klotrup, hvori han har tildømt Poul Sørensen at have gjort uret, efterdi han ikke har sat sin tiende af i kærv eller neg på ageren til den, der den skulle oppebære. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige tingsvidner fremlægges, som ikke har været for herredsfogden, da fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(89)

** Christian Holck til Bustrup havde stævnet efterskrevne for en uendelig dom, de til landstinget har forhvervet over nogen domme deler og synsvidner, som Christian Holck har ladet forhverve over dem til Lysgård herreds ting for ulovlig skovhugst i KM skov. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn ikke er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke på samme dele og syn at dømme, før det lovligt stævnes og kaldes

(91)

** Knud Gyldenstjerne til Møgelkær havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til Bjerre herreds ting 10/5 sidst forleden dømt har imellem ham og Peder Galt Gjordsen anlangende noget gods i Bjerre herred, som Peder Galt for rum tid siden har forskrevet Knud Gyldenstjerne for hvis løfter og udlæg, han for ham har gjort, og fogden har tildømt Knud Gyldenstjerne hvis gods, som er tilfaldet Peder Galt i Palsgård jordegods, til evindelig ejendom. derefter blev fremlagt en underskrevet lod på hvis efterskrevne jordegods, som var ham arveligt tilfaldet, som var underskrevet af Knud Galt Axel Galt Peder Galt Mogens Kås på jomfru Sofie Galts vegne, Iver Vind på jomfru Sidsel Galts vegne Jens Sørensen borger i Horsens på fru Margrete Galts vegne og Niels Grøn. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Galt har forskrevet Knud Gyldenstjerne alt hvis jordegods, han efter hans far og bror kunne tilfalde, og herredsfogden har tildømt ham samme gods at efterfølge, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige, men ved sin fuldmagt at blive.

(94)

** Rasmus Nielsen borger i Hobro havde stævnet efterskrevne for løgnagtige beskyldninger og vidner de til Hobro byting har gjort og vidnet på hans hustru Anne Lauridsdatter, at hun skulle være en troldkvinde. efterskrevne vidnede, at Anne Lauridsdatter og Søren Bysvend havde været i skænderi for et af hendes svin, Søren Bysvend havde slået ihjel, og da sagde hun, at han skulle få utak for sin umage, og sankt volborgnat så han, tre sorte katte kom springende ned af kirketrappen. Peder Mikkelsen og hans hustru Gertrud Knudsdatter vidnede, at de havde seet på Søren Bysvend, at hans lønlige ting og mandermål var borte, så han havde ikke det, han havde godt af, og Søren Bysvend beskyldte Anne Lauridsdatter derfor. Jens Sørensen vidnede, at Anne Lauridsdatter kom ind i hans bryggers til hans kone og sagde, deres barn Laurids i skolen havde sagt, at hun skulle have siddet under Jens Sørensens bænk og klukkede som en høne med nogen kyllinger, og da svarede hans kone, det har siddet under vort ølkar i vores kælder lade og nu under en slagbænk, er det eder der sidder, det ved i og ikke jeg. Anne Rasmusdatter Rasmus Nielsens hustru vidnede i lige måder. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, at Anne Lauridsdatter har lovet nogen ondt, som dem derefter er vederfaret og ikke heller har vidnet, at hun har bedrevet nogen trolddomsgerning, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage sigtelse og nævningsed så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(95)

** Niels Christensen Viborg i Mariager havde stævnet Poul Nielsen i Mariager for en klage, han til Mariager byting har gjort på Niels Viborg, at han skulle have ønsket ham ulykke, før han drog til Viborg, og bad ham gøre hans bøsser rene, hvilket Niels Viborg benægter, men samme klagevidne har han gjort sig selv til befrielse for det manddrab, som han havde gjort. sammeledes for en dom, han til bytinget har forhvervet over ham for kost og tæring, Poul Nielsen har fortæret, der han sad anholdt for det manddrab, han havde gjort på den anden Niels Viborgs dreng. dertil blev stævnet Børge Jensen sst og hans hustru Bodil Pedersdatter og hendes søstersøn Anders Christensen for et vidne, de har vidnet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg til Mariager byting er tildømt sine 3 mark til KM og bonden at udlægge, hvilken dom til landstinget er ved magt kendt, og han ikke sig derfor har erlediget, da vidste dommerne ikke for Niels Viborg at dømme, førend han sig derfor erlediger, som det sig bør.

(96)

** Jens Block i Arden på sine egne og ransnævninges vegne i Hindsted herred havde stævnet Søren Christensen i Hørby for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over dem, hvori de er fundet fældet at være. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensen har været delt, da han samme uendelige dom har forhvervet, da fandt dommerne samme uendelige dom ingen magt at have.

(97)

** Knud Madsen i Hastrup havde stævnet Peder Madsen i Spentrup, for han med flere 9/5 1620 til Nørhald herreds ting har ladet ham fordele for stedsmål med mere. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke bemelder hvor meget, Christen Madsen skulle være Peder Madsen skyldig, da fandt dommerne Christen Madsen af den dele kvit at være.

** Knud Madsen i Hastrup på hans søn Peder Knudsens vegne havde stævnet Peder Madsen i Spentrup, for han har ladet ham fordele for 3 skæpper byg og 4 skæpper havre. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Knudsen ikke har betalt hvis tiendekorn, han rester med, så han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Peder Knudsen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(98)

** Knud Madsen i Hastrup havde stævnet Peder Madsen og Laurids Lauridsen i Spentrup for en dom, de 2/3 sidst forleden til Nørhald herreds ting har forhvervet, at han skulle betale dem 13 daler efter Mads Pedersens testamentes indhold, hvilke penge ikke har været fordret, uanseet hans søn Peder Madsen var i gården, der han lå syg. derefter blev afsagt, så efterdi samme testamente ikke med Knud Madsens brev eller segl befæstes, at han skal være Mads Pedersen 13 sletdaler pligtig, hvilket han benægter, da kunne dommere ikke kende samme testamente eller dom at må komme Knud Madsen på samme pendings udgift til hinder eller skade.

(99)

** Christen Lauridsen borgmester i Hobro havde stævnet Mogens Storm sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende en kontrakt, som for 70 år forleden er udgivet om et slagsmål imellem Søren Sørensen og Niels Lauridsen sst. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til hjemting er ordelt, fandt dommerne den dertil at komme.

** Jens Nielsen i Dolmer på sine egne og på Jens Nielsen i Skiffard hans vegne havde stævnet Rasmus Jensen i Søby for en uendelig dom, han 13/3 til landstinget har forhvervet over en samfrændeafsigelse, Rasmus Jensen selv nogen år forleden har forhvervet på den gård og ejendom i Søby, Rasmus Jensen selv iboer, og da har samfrænder omkendt hvor stor lod og part, førnævnte Jens Nielsens hustrus far og hans medarvinger havde i samme gård, så og hvad årlig skæppeskyld de derover skal have. og nu fremlagde Jens Nielsen tingbogen af Sønderherreds ting 22/2 1602, hvor samfrænder har afsagt, at Rasmus Jensen var jo næst alene at besidde al gården og gårdens tilliggelse, eftersom han var den største og bedste arving, idet Rasmus Jensen og hans medarvinger tilkom 5 søsterlodder og Søren Sørensen i Skiffard og hans medarvinger 3 søsterlodder. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen selv har æsket og forhvervet samfrænder, som hver sin lod i samme gård har tillagt og i langsommelig tid har stået upåtalt, da vidste dommerne ikke Rasmus Jensen mægtig på samme samfrænders brev at tale.

(100)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget 13/3 sidst forleden gav tilkende, at han til Bjørnholms birketing har forhvervet endelig dom over Just Høg til Bjørnholm for gæld efter hans udgivne skadesløsbreve. derefter blev afsagt, så efterdi Just Høg tilbyder at ville rette for sig med efterskrevne jordegods, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd at taksere samme gods og siden imod Stygge Høgs fordring at likvidere.

(105)

24/4 1624.

** Rasmus Nielsen i Geding havde stævnet Rasmus Testrup borger i Århus for et stuebrev anlangende en stor sum penge, som Rasmus Nielsen skulle give ham til husleje af en gård, som Rasmus Testrup havde lejet ham i 4 år, hvilket han benægter, og ikke heller har han bedt sin søn Jens Rasmussen at underskrive samme brev. derefter blev fremlagt samme brev, forseglet af Rasmus Nielsen Lund nu boende i Halling og underskrevet af hans søn Jens Rasmussen. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Rasmus Nielsens forseglede brev, som han ikke vil holde for falsk, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller Rasmus Nielsen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(107)

** Oluf Lauridsen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for nogen delebreve, han til Århus byting og til landstinget over ham har forhvervet for en løgner, for han skulle have sagt, at han gjorde ham uret, idet han havde stedt nam og tag i hans bo anlangende Jens Christensens opskrift i hans regnskabsbog for den gæld, afdøde hr Niels Jacobsen kapellan i Randers skulle være ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges bytingsdom, som før samme dele findes udganget, hvilken dom ikke findes stævnet, da vidste dommerne ikke på bemeldte dele at dømme, før bytingsdommen lovligt stævnes og kaldes.

(108)

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til Randers byting 2/2 næst forleden afsagt har, hvori han har kvitfundet Tomas Poulsen borger sst for Hans Gremersens tiltale for noget gods, han har lånt ham. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Gremersen og Tomas Poulsen Bay har gjort rede og regnskab med hinanden, og fogden derfor har kvitfundet Tomas Poulsen for tiltale, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(109)

** Mogens Kåses opsættelse. så mødte Jacob Jørgensen på fru Sofie Brahes vegne og berettede, at hun nogen tid ikke har været hjemme i landet og begærede at sagen måtte bero, til den gode frue hjemkommer.

** Niels Krag til Trudsholm lod læse og påskrive tingsvidner af Gerlev herreds ting 22/3 5/4 og 12/4 sidst forleden, hvori han har ladet læse og påskrive efterskrevne forseglede skøder, hvormed

Just Høg til Bjørnholm skøder til ham Trudsholm med efterskrevne bøndergods, og Margrete Podebusk Frederik Rantzaus skøder til ham efterskrevne deres bøndergods.

(114)

** Jacob Thenober borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 13/3 sidst forleden havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for en dom, han til bytinget 10/2 nu sidst mellem Rasmus Skriver på borgmester og råds vegne på den ene og Jacob Thenober på den anden side har dømt, at han efter en opskrift skulle have haft flere personer til hans bryllupskost i Horsens 12/10 og 13/10 1623, end KM forordning om formelder, og tildømt ham 200 daler in specie at have forbrudt. så blev fremlagt efterskrevne opskrift på bryllupsgæsterne, hvor iblandt var mester Hans Samuelsen hr Gjord Pedersen hr Otte Sørensen hr Mads Christensen hr Daniel Samuelsen hr Peder i Assens hr Morten i Rorup hr Terkild i Ølsted hr Christen i Hvirring hr Jørgen i Kattrup hr Jens i Vær hr Holger i Hylke hr Søren i Tønning hr Niels i Præstholm hr Søren i Ørre Holger Rosenkrantz på Åkær. derefter blev afsagt, så efterdi samme opskrift alene findes af borgmester og råd, som selv er sagsøgere i deres egen sag, at være underskrevet, og ikke med lovlig vidnesbyrd til tinge ganget, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift og dom bør nogen magt at have.

(115)

8/5 1624.

** Søren Jensen i Hornsgård havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred manddød at sværge over Tomas Pedersen tjenende Søren Jensen i Lunden, for Søren Nielsen sst han havde ihjelstukket og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af samme ting 12/4, hvor efterskrevne vidnede, at de var indbudt til Peder Jensens i Lunden, og da søgte Søren Jensen Tomas Pedersen med en kniv i hans hånd, og Tomas Pedersen slog til ham med et spyd. så blev fremlagt Tomas Pedersens fuldmagt, hvori han bekender sig samme gerning desværre at have gjort, og tilbød guld sølv gunst og gode ord, eftersom gerningen er tildraget og lejde og dage, til loven har haft sin gænge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Tomas Pedersen manddød over og fra hans fred.

(116)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred til at oplede Dorte Pedersdatters bane, som på palmelørdag sidst forleden af hendes egen husbond Niels Jensen skal være dræbt og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 10/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Jensen markmand løb efter hans hustru Dorte Pedersdatter med en økse og slog hende oven i hendes hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Jensen at være hans hustrus bane og derfor svor ham fra hans fred.

(117)

** Peder Pedersen i ---- havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred til at udlægge Tomas Pedersen, som boede i Vinge, hans bane, som blev slået i Herup og fremlagde et underskrevet brev, hvori efterskrevne kendes, at de var i Tomas Pedersen Fiskers hus i Vinge 16/3 sidst forleden, hvortil de var bedt af hans hustru Maren Keldsdatter, og da gav Tomas Pedersen last og klage på en ung karl Christen Nielsen huggede ham i siden af hans hoved, som var benhugget. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herred, hvor Niels Bodsens hustru i Herup Anne Jensdatter med flere vidnede,

at Tomas Pedersen drog sit værge og søgte Christen Nielsen, som tog sit værge og slog ham et lille slag i hans hoved, for han var nødt til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Christen Nielsen at være Tomas Pedersens bane og svor ham manddød over og til hans fred.

(118)

** Peder Hansen i Fjelsø havde stævnet Anne Pedersdatter afgange Poul Jensens i Randers og Morten Christensen, for de skulle have forsvoret arv og gæld efter salig Poul Jensen. så mødte Hans Pedersen Bager og fremlagde et vedersigelsesvidne af Randers byting 9/12 1622, hvor Anne Pedersdatter på sine egne vegne og Morten Bager på sin salig søsters børn Poul Jensens børns vegne havde afsagt arv og gæld efter Poul Bager. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Pedersdatter og Morten Bager for ting og dom har afsagt arv og gæld efter Poul Bager, og ikke har befattet dem med hans efterladte gods, da vidste dommerne ikke imod samme afsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(119)

** Anders Justsen i Torup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 12/6 sidst forleden til Rinds herreds ting har vidnet, at Tomas Møller i Ulbjerg mølle og hans folk havde kastet møllebækken 10 favne af sin Arilds rende og gænge, og han skulle have ladet grave tørv på Tolstrup mark til samme mølle, uanseet hans medarving og lodsejer til samme mølle Bagge Justsen ikke skal have fanget varsel. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, og der ikke heller er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så nøjagtigt, at de bør nogen magt at have.

(120)

** Søren Christensen i Gedsted havde stævnet hans far Christen Sørensen sst for en klage, han til Rinds herreds ting 8/3 sidst forleden har klaget på ham og hans hustru, at de skulle have slået Christen Sørensens hustru Anne Nielsdatter, så hun lå og skreg, og hans søn Christen Christensen måtte hjælpe hende hjem. derefter blev afsagt, så efterdi syn og vidner ikke med vidner bevises, at Søren Christensen skulle have gjort Anne Nielsdatter nogen uførm, da kunne dommerne ikke kende samme klage og syn så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(121)

** Ernst Ernstsen borgmester i Horsens havde stævnet Hans Volbertsen byfoged sst for en vurdering og udlæg, han har gjort i afgangne Frands Jørgensens gård og gods i Horsens for hvis gæld, hr Niels Finsen i Gammelby på hans stedsøn Jørgen Frandsen Brun borger i Køge hans vegne havde krævet. derefter blev afsagt, så efterdi vurderingsmændene ikke har afsagt, hvad de stykvis til samme gæld har udsat, da kunne dommerne ikke kende samme vurderingsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(122)

** Knud Lauridsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Abel Hans Andersen borgere i Århus og sin bror Laurids Lauridsen, som er umyndig, i

Horsens for et skøde, de har gjort og et skiftebrev, som de indbyrdes har gjort, ham ubevidst, på ejendom og gods i Horsens, som dem arveligt er tilfaldet efter hans bror Peder Lauridsen, som døde i Horsens, hvoraf Knud Lauridsen skal tilfalde den 3.part en broderlod. derefter blev fremlagt en kontrakt mellem Hans Andersen Jens Abel og Laurids Lauridsen på den ene side og Anne Svanes på den anden side om hvis gæld, deres salig svoger og bror Peder Lauridsen, som boede og døde i Horsens, var hende skyldig, og da har de skødet til hende deres arveparter. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede alene har solgt deres egne arveparter til Anne Svanes, da kunne dommerne ikke kende Knud Lauridsen på samme køb og skøde at må tale.

(123)

** Jørgen Sørensen i Vellev havde stævnet Jens Pedersen sst for nogle delevidner, han har forhvervet over ham til Hovlbjerg herreds ting og landstinget anlangende resterende stedsmål, han skulle give salig Gertrud Jensdatter i Vellev, hvilket han mener er uretfærdigt, eftersom Jens Pedersen ikke har hans andre søskendes fuldmagt, og Jens Pedersen og hans hustru Margrete skal have bekommet efterskrevne varer af ham. med flere ord dem imellem var blev de for retten så forenet, at Jørgen Sørensen lovede at give Jens Pedersen 5 sletdaler.

(124)

** Christen Ibsen borger på jomfru Lisbeth Friises vegne lod vedersige arv og gæld efter fru Else Friis til Hvolgård.

** Oluf Parsberg cit Oluf Parsberg. sagen blev opsat 14 dage.

** den sag af Lisbjerg herred blev opsat 14 dage.

(125)

22/5 1624.

** Tomas Jensen i Firgårde havde stævnet Jens Pedersen Møller i Ry mølle for nogen ord, han til Ry birketing 22/1 sidst forleden har sagt, at Peder Andersen Mikkel Jørgensens dreng i Javngyde havde sagt, at Peder Jensen skulle have været på mølleloftet med en sæk, uanseet Peder Andersen ikke havde sagt det. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet om nogen gjort gerning, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have eller komme Tomas Jensen til hinder eller skade.

(126)

** Peder Lauridsen i Bjødstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 25/2 sidst forleden har vidnet om Søren Eriksen i Bjødstrup hans ord, før han ved døden er afgået. der iblandt vidnede Niels Rasmussen i Korup som er salig Søren Eriksens hustrus far, Maren Sørensdatter sst hans hustrus mor, Maren Eriksdatter hans søster. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd er vildige og vidnet efter Søren Eriksens ord, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtige, at de bør komme Peder Lauridsen til nogen forhindring, og da vidnesbyrd har vidnet, at Peder Lauridsen samme nat ikke var af hans gård, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod deres vidne eller imod den

sandemandsed, som har kvitsvoret Peder Lauridsen, at sige eller magtesløs dømme.

(130)

** Otte Marsvins opsættelse. sagen blev opsat til i dag 14 dage.

(131)

** fru Sofie Below salig Christen Thotts til Boltinggård havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for et løfte, hendes salig husbond med flere har været i for ham for 3500 daler efter hans skadesløsbrev, han derpå udgivet har, hvilket han ikke har efterkommet, hvorfor han til Bjørnholms birketing er blevet tildømt samme gæld at betale. derefter blev afsagt, så efterdi Just Høg tilbyder at rette for sig med efterskrevne jordegods, så blev tilfundet gode mænd at gøre fru Sofie Below udlæg deri.

(132)

** borgmester og råd i Randers havde stævnet Christen Madsen Skriver borger sst, som sad i dommersted til bytinget 23/2 sidst forleden, for de har ladet saggive Rasmus Bendtsen, for han ikke ville udgive KM bøsseskyttepengeskat og anden byens tynge, han var takseret for, efterdi han bruger borgerlig næring, og har flyttet en stor formue med sig fra Lübeck og en anselig arv efter hans far er tilfaldet. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Madsen har dømt om det punkt, som ikke for ham var indstævnet, og tilmed samme hans dom ikke er endelig, da fandt dommerne samme dom at være som udømt, og hvem påskader da indstævner sagen til bytinget igen.

(134)

** Oluf Parsberg til Jernit med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård og Hans Skram til Skovgård, eftersom Verner Parsberg til underpant har forskrevet Hans Skram den 3.part af Jernit hovedgård for 5000 daler, og Hans Skram har afhændet samme panterettighed til Oluf Parsberg, som ikke er tilsinds at lade det så længe henstå. derefter blev afsagt, så efterdi samme pantebrev for KM og rigens råd til første almindelige herredag er indstævnet, da vidste dommerne ikke om samme pant at dømme.

(135)

** Knud Offersen borger i Kolding med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård, for hun skulle have udlagt 8 heste og føl på Vosnæsgård, da han var foged på gården og skulle levere sit regnskab fra sig, som han ikke måtte godtgøres i sit regnskab. derefter blev afsagt, så efterdi jomfru Lisbeth Friis ikke da ikke på Vosnæsgård har haft værelse eller holdt dug og disk, og dog der for samme vidner er givet 8 dages varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og domme så lovlige, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(138)

** Niels Madsen i Resdal havde stævnet Niels Jespersen i Serup, for han til Hids herreds ting 16/3 har ladet ham fordele for hans hustru Johanne Pedersdatter har en tid lang gået i Niels Jespersens kones stol i kirken, skønt han kan bevise, at samme yderste stolestade og skammel har af

langsommelig tid ligget til den gård, Niels Madsen nu iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Madsen var fordelt for det stolestade hans hustru sig tilholder, og ikke hun selv for samme gerning er tiltalt, og dog er han blevet delt, da fandt dommerne Niels Madsen af samme dele kvit at være.

(139)

** Hartvig Kås til Møllerup havde stævnet Just Høg til Bjørnholm for en sum penge, han til Gert Rantzau med flere gode mænd for ham lovet og godsagt har, hvorfor han er tildømt at lide tiltale. derefter blev afsagt, eftersom Just Høg tilbyder at rette for sig med efterskrevne jordegods, da tilfandt dommerne gode mænd til at gøre Hartvig udlæg deri.

(141)

** Herlov Pedersen i Torrild havde stævnet efterskrevne for nogen vidner, de med Mikkel Pedersen i Fensholt og hans søn Peder Mikkelsen sst til Hads herreds ting har vidnet anlangende nogen kongeskat, de skal have leveret Herlov Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod og ikke heller om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(142)

5/6 1624.

** fru Ellen Marsvin til Ellensborg havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred hærværk at sværge over Christen Eriksen i Bystrup og hans sønner Erik Christensen Peder Christensen og Niels Christensen for hendes tjener Poul Keldsens dige i Bystrup, de har nedbrudt og ompløjet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Eriksen og hans sønner hærværk over.

19/6 1624.

** nogen ringe sager opsat.

(143)

3/7 1624.

** Niels Ibsen i Elsted havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred manddød at sværge over Niels Rasmussen i Herst for Søren Sørensen i Elsted, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af vester Lisbjerg herreds ting 16/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at 7/5 på deres hjemvej fra Århus da slog Søren Sørensen til Niels Rasmussen to slag med en vognkæp, så tog Niels Rasmussen en vognkæp og slog ham et slag igen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Rasmussen manddød over og til hans fred.

17/7 1624.

** Niels Mikkelsen i Ølsted havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over

Mads Pedersen i over Vrigsted for Niels Mikkelsens bror Hans Mikkelsen i Vrigsted kær, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 19/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Mads Pedersen i granders forsamling gik bagfra til hans bror og slog ham med en økse under hans øre. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Mads Pedersen manddød over og fra hans fred.

(144)

** fru Helvig Kås til Restrup havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred hærværk at sværge over Peder Pedersen Skrædder i Hvam for hendes tjener Kirsten Christensdatter i Hvam hendes kålgårdsdige, han har gravet og nedbrudt efter syns afhjemmelse. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Pedersen hærværk over.

(145)

31/7 1624.

** Mogens Nielsen og Mads Poulsen borgere i Randers på Maren Mogens Skovs Margrete Mogensdatter og Kirsten salig Poul Nielsens deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet borgmestre og rådmænd i Randers, for de har taget beskrevet en misdæders ord, nemlig Maren Kastbjerg, som først for sine misgerninger skal være kirkenævn oversvoret, som til landstinget er stadfæstet, og siden af byfogden og borgmester og råd til bytinget været dømt til ilden og antvortet i bøddelens hånd, som har bragt hende på pinestedet, som hun straks er blevet pinligt forhørt, og da ikke det ringeste på førnævnte kvinder har sagt førend rum tid efter, at de en juleaften skulle have været i sankt Mortens kirke sst og har med "draffue docker" ? omgåedes, hvilket de hårdeligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt med samme bekendelse, da fandt dommerne samme misdæders bekendelse så vidt den Maren Skovs Margrete Mogensdatter og Kirsten salig Poul Nielsens anlanger ikke at komme dem på deres ære rygte og navn til hinder eller skade.

(146)

** Laurids Ebbesen til Tulstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred at udlægge et spædbarn, som er dødfundet i Hår å, og fremlagde et tingsvidne af vester Lisbjerg ting 6/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Edel Rasmusdatter, som var i Ølsted til huse i vinter, om hende hørte de rygte, at hun havde været frugtsommelig, og hun skulle have omkommet hendes foster og derefter bortrømt, og de havde set hende vanke frem og tilbage ved Hår å, hvor samme barn blev fundet dødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Edel Rasmusdatter at være samme barns bane og derfor svor hende fra hendes fred.

(147)

** Laurids Lindenov til Oregård havde hidkaldt sandemænd af Ning herred til at udlægge Rasmus Pedersen, som tjente i Fløjstrup hans bane, som var omkommet i Ning herred og af en hest at have fanget sin skade og fremlagde et tingsvidne af Ning herreds ting 6/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Rasmus Pedersen var kommet til dem med samme grå hest og klagede sig, at den havde slået ham i hans bryst, så han havde meget ondt. dernæst gjorde sandemændene deres

ed og udlagde samme grå hest at være Rasmus Pedersens bane ham at have ihjelslået.

** Kirsten Rasmusdatter i Mygind havde stævnet Peder Sørensen i Andi for en dele, han til Sønderhald herreds ting har udstedt over hende, at hr Hans Pedersen i Årslev har ladet hende fordele, for hun huser hans lovforvundne mand, uanseet hun ikke har ham i sit brød. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Mortensen både har ladet Kirsten Rasmusdatter fordele og selv har været tinghører i samme dele, da fandt dommerne Kirsten Rasmusdatter af den dele kvit at være.

(148)

** Svend Fredbjerg i Kærsgård havde stævnet Peder Hansen foged på Nørlund for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, hvori han har fanget en dom magtesløs, som til Ål birketing skal være afsagt anlangende hvis skifte afgangne Godslev Budde og han har gjort anlangende Kærsgård, han nu iboer, hans livstid at besidde uden al afgift, og da vidste fogden ikke deri at kunne dømme, eftersom Svend Fredbjerg kender sig for en fri adelsmand. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har være i rette sat, om Svend Fredbjerg ikke var pligtig samme skyld og landgilde af Kærsgård at udgive, og han intet derom endeligt har dømt, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til birkefogden igen at komme.

(149)

** Laurids Christensen i Volsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Poulsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en uendelig dom, han 2/6 sidst forleden har dømt og tildømt Laurids Christensen at lide tiltale for en stævning over en del Volsted grander for hvad rygte, de har hørt om en karl nogen utilbørlig gerning der skulle have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen igen til herredsting igen at komme.

(150)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Niels Krag i Assendrup birkefoged til Tirsbæk birketing for en dom, han 30/6 har dømt, som han har gjort uendelig, uanseet samme sag tilforn i 6 uger har været opsat. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen igen til birketing at komme.

(151)

** Niels Christensen i Nøvling med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tord Nielsen i Gultentorp, for han til Fleskum herreds ting 10/3 sidst forleden har ladet hans hustru Kirsten Andersdatter fordele, for hun skal have forment Tord Nielsens hustru Mette Sørensdatter hendes rette stolestade i Nøvling kirke, uanseet hun ikke holder sig til andre stole end som har ligget til Nørgård i 60 år. så mødte Carsten Andersen ridefoged til Ålborg slot og afstod samme vidne klage og dele, hvorfor dommerne fandt det ingen til hinder eller skade at komme.

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet Svend Mortensen i Hvam for nogen deler, han har forhvervet over hans tjener Christen Pedersen i Hvam efter et delebrev af Hvam grandestævne 22/12 1622. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke til tinge er udstedt eller derfor givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme dele så noksom lovlig, at den bør nogen magt at

have.

(152)

** Knud Gyldenstjerne til Møgelkær med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Ebbesen til Tulstrup med flere for en indførsel, de har gjort ham i noget salig Otte Christoffer Rosenkrantzes købstadsgods i Horsens by for en sum penge, Knud Gyldenstjerne har været i lov for Otte Christoffer Rosenkrantz, som har udgivet sit skadesløsbrev derpå. derefter blev afsagt, så efter gode mænd ved indførselsbrev har indført Knud Gyldenstjerne i førnævnte gård med tilliggelse for samme gæld at nyde og beholde, da vidste dommerne ikke andet derom at sige and samme gård, boder og ejendom jo bør Knud Gyldenstjerne Henriksen for ejendom at efterfølge, med mindre det inden år og dag ham lovligt bliver afløst.

** hr Jens Nielsen kapellan til Vorfrue kirke og præst til hospitalet i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Lauridsen rådmand sst for et vidne, han 13/5 sidst forleden til Århus byting har forhvervet formeldende, at mester Jens Jacobsen lektor til domkirken skulle have benægtet, at han ikke nogen tid havde haft en præstekjortel og en samari i sit hus, som Jens Lauridsen ham på sin søster Margrete Lauridsdatters vegne tiltaler for, som tværtimod er bevist. så blev fremlagt Margrete Lauridsdatters brev, at da hun og hendes salig husbond var hendes bror skyldig 44 daler samt 26 daler til hendes salig husbonds begravelse, så har han af medynk annammet hendes salig husbonds præstekjortel kappe og to grovgrin samari, som hun er hans hjemmel til, dateret Århus 17/12 1623. derefter blev afsagt, så efterdi mester Jens Jacobsen har benægtet sig ikke at have givet hr Jens Nielsen samme klæder eller haft dem i sit gemme, og ikke vil fragå hr Jens Nielsen jo samme klæder i hans hus har haft og ikke vil benægte, at de er kommet fra Margrete Lauridsdatter med hendes vilje hr Jens Nielsen til nytte at skulle bruges, da kunne dommerne ikke kende samme benægtelsesvidne bør at komme hr Jens Nielsen på nogen tiltale at lide, det han samme klæder som uhjemlet skulle bekomme, til hinder eller skade, og efterdi ikke fremlægges nogen bytingsdom før samme dele er udgået, fandt dommerne samme dele ingen magt at have.

(155)

** hr Jens Nielsen kapellan til Vorfrue kirke og præst til hospitalet i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Jens Jacobsen rektor til domkirken for en dom, han 20/5 og en dele 27/5 på ham forhvervet har anlangende 12 ugers kost, som han hos ham skulle have bekommet, uanseet det ikke var bevist. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden endelig sin dom har senteret og dømt, uanseet hr Jens Nielsen ikke var mødt, da fandt dommerne den hans dom og dele magtesløs at være.

(156)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jørgen Brockenhuus til Sebberkloster for to uendelige og en endelig dom, han til Slet herreds ting over ham har forhvervet, hvori han som salig Johan Brockenhuuses arving er tildømt 3150 rigsdaler med rente og interesse at betale, og nu blev tilfundet gode mænd at gøre ham udlæg i Jørgen Brockenhuuses løsøre eller gods.

(158)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget i dag 8 uger havde stævnet Anders Skriver i Levring, herredsfoged i Lysgård herred, for en dom, han 5/4 sidst forleden dømt har og tildømt Johan Rantzau til Palstrup at betale 80 tønder havre til Otte Marsvin, hvilken dom han formener ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme tingsvidne, Niels Villumsen har vidnet, og regnskaber ikke har været for herredsfogden i rette lagt, der han sin dom har udgivet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(160)

** Herlov Pedersen i Torrild med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Mikkel Pedersen i Fensholt 1/6 til Hads herreds ting har vidnet anlangende en rigsdaler, Herlov Pedersen skulle have annammet af Peder Mikkelsen i Torrild på to af hans drenges vegne. så mødte Mikkel Pedersen og afstod samme vidne, hvorefter dommerne fandt bemeldte vidne magtesløs.

(161)

** Herlov Pedersen i Torrild havde stævnet Peder Mikkelsen i Torrild, for han har beskyldt ham for nogen kongeskat, han på to drenges vegne skulle have leveret ham. så mødte Peder Mikkelsen og afstod samme beskyldning, hvorefter dommerne fandt det magtesløs og ingen til hinder eller skade at komme.

** Margrete Rantzau lod afsige arv og gæld efter hendes salig bror Bendix Rantzau.

** Laurids Jørgensen Friis rådmand i Viborg i dag 14 dage havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til samme ting 22/12 sidst forleden har dømt, og tildømt Mette Christensdatter salig Christen Jensens datter i Hannerup en gård i Bjerregrav, som Christen Jørgensen iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Friis har samme bondegård i hævd og possession og deraf udreder hvis kongelig tynge deraf bør gå, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne bør at komme ham på samme pant til nogen forhindring.

(162)

** Laurids Pedersen i Farsø havde stævnet Gert Tomasen barnfødt i Sønderlade for en bekendelse, han har forhvervet til Gislum herreds ting, at den misdæder Maren Jensdatter, som kaldtes det vilde får, skulle have bekendt, at Laurids Pedersens hustru Mette Andersdatter var en troldkone, hvilket hun benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, at troldkarle troldkvinder med flere ikke må vidne på nogen, og Maren Jensdatter har været en misdæder og troldkvinde, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse så nøjagtig, at den må komme Mette Andersdatter på hendes ære rygte og navn til hinder eller skade.

** Christen Pedersen i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Gelstrup, for han i dommersted til Nibe ting 22/5 har kvitfundet hr Laurids Mikkelsen og Maren Nielsdatter for 3.ting på hans husbonds vegne, for de ikke har villet tale hans minde for resterende skyld og landgilde. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen ikke har dømt endeligt, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til birketing igen at komme.

(163)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Søren Pedersen birkefoged sst, for han ikke har villet tilstede ham nogen mænd af tinge, som kunne se og syne hans hånd og arm. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen af birkefogden har begæret syn til hans hånd og arm, og Søren Pedersen ikke har villet tilstede ham samme syn, efterdi intet varsel derfor var givet, da kunne dommerne ikke kende Søren Pedersens ulempe deri at være.

** Niels Nielsen i Farsø på hans mor Maren Jensdatters vegne havde stævnet Gert Tomasen barnfødt i Sønderlade for en bekendelse, han har fremlagt på Gislum herreds ting 8/3 sidst forleden, at en misdæder Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, skal have bekendt, at hans mor Maren Jensdatter var lige så god at tage folk deres mælk fra dem som hun var. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, at troldkvinder med flere ikke må vidne på nogen, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse så nøjagtig, at den må komme Maren Jensdatter i Farsø på hendes ære gode rygte og navn til hinder eller skade.

(164)

** Karen Simonsdatter i Farsø havde stævnet Gert Tomasen barnfødt i Sønderlade for en bekendelse, han har forhvervet til Gislum herreds ting 8/3 1623 anlangende en misdæder Maren Jensdatter, som kaldes det vilde får, for hun har bekendt, at Karen Simonsdatter var en vitterlig troldkvinde, hvilket hun benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder, at troldkvinder med flere ikke må vidne på nogen, da kunne dommerne ikke kende samme hendes bekendelse så nøjagtig, at den må komme Karen Simonsdatter på hendes ære gode rygte og navn til hinder eller skade.

(165)

** hr Jens Nielsen kapellan til Vorfrue kirke og præst til hospitalet med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Mortensdatter tjenende Jens Lauridsen rådmand sst for et vidne, hun 15/4 til Århus byting har vidnet, at hun 2.juledag var til sakramente i Vorfrue kirke og mester Bonde Nielsen sognepræst gik først og meddelte messebrød, og hr Jens Nielsen kapellan gik efter med vin og ikke gav hende noget af vinen, og ikke hun gav ham det tilkende før 19/1, hvilket vidne mester Bonde Nielsen har forhvervet, efterdi han eftertragter ham. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Mortensdatters vidne ikke er uden een persons kundskab, som agtes og regnes for intet vidne, som ikke med andre uvildige vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme hendes enlige vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Jens Andersen i Klotrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 3/5 sidst forleden vidnet har, at 20/3 1622 blev de forligt på Fjelsø kirkegård med Jens Andersen om hvilken tiende, de årligt skulle give ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag om den tingning, de med Jens Andersen har gjort på samme tiende, som Jens Andersen ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør at komme Jens Andersen på sådan årlig tingning til nogen forhindring, og samme dom ingen magt at have.

(168)

** Frederik Reedtz til Tygestrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 22/5 har vidnet om et stykke endels jord Bøgballe, hvor hans tjener Søren Pedersen i Vrigsted skal have hugget to træer, og formener samme træer er hugget i fælles skov. derefter blev afsagt, så efterdi den ene varselsmand har været fordelt, da han og hans medbror hjemlede varsel for de to vidner, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(169)

** Frederik Reedtz til Tygestrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre birketing 3/7 sidst forleden vidnet har, at salig Hans Mikkelsen skulle have klaget for dem, at Mads Pedersen i Vrigsted havde gjort ham hans banesår, og fordum havde han klaget af hans bror Søren Pedersen var årsag. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet efter en død mands ord og mundheld, og ikke med syn bekræftes, at Søren Pedersen skal have gjort nogen håndgerning på Hans Mikkelsen, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør komme Søren Pedersen til forhindring.

(171)

** Gert Rantzau til Breitenburg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 26/6 har vidnet anlangende noget eng kaldes Bøgballe. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd både har vidnet og synet og tilmed lagt deres vidne i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Tønne Friis til Hesselager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg for en uendelig dom, han 3/5 til Hornum herreds ting har dømt og tildømt to KM tjenere Morten Jensen og Christen Pedersen i Volstrup at stå Christen Madsen til rette for noget fæmon, som ham for gæld er fravurderet. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(173)

** Obbe Rasmussen Bager i Horsens havde stævnet Christen Frost i Hoved for et pant, som salig Anne Olufs fordum borgerske i Horsens har ladet pantsætte til Christen Frost, og ikke taget hendes søn til sin værge for hans skrøbeligheds skyld, og efter Anne Olufs død har borgmester og råd sat ham en fuldmægtig på, som hans sager kunne forfølge, hvorefter Obbe Rasmussen på Peder Olufsens vegne havde opsagt samme pant. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden i hans dom ikke har ladet indføre pantebrev eller andre dokumenter sagen angældende, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til byting igen at komme.

** Obbe Rasmussen Bager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Lauridsen indvåner i Horsens for et brev, som Obbe Rasmussen har givet ham, dateret 13/11 1611, på 22 daler for 2 års husleje af den gård, han iboer, og da var Niels Lauridsen foged på Lerbæk. derefter fremlagde Christen Frost et vedkendelsesvidne af Horsens byting 24/2 sidst forleden om den gård i Horsens, som Niels Lauridsen skulle have solgt Obbe Rasmussen, og Christen Frost skulle have en søsterlod i efter hans hustrus bror Jens Lauridsen, hvilken lod han havde solgt Niels

Lauridsen. derefter fremlagde Obbe Rasmussen et skøde af Horsens byting 29/6 1613, hvor Peder Lauridsen i Vorbjerg på hans bror Niels Lauridsens vegne har solgt til Obbe Rasmussen og hans hustru Maren Obbes efterskrevne hans gård i Horsens. derefter blev afsagt, så efterdi Obbe Rasmussen ikke med kvittans beviser samme penge at være betalt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige, og da ingen lod er undtaget i Niels Rasmussens skøde, da kunne Niels Lauridsens seddel ikke komme Obbe Rasmussen imod hans skøde til hinder.

(175)

** Christoffer Jensen i Overlade med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Jensen i Vestergård for en dom, han til Ål birketing 30/4 har dømt og tildømt ham hans salig fars brev at betale, hvilken gæld ikke til trødningsdag var æsket men først 5 år efter salig hr Jens Nielsens død. derefter blev afsagt, så efterdi birkefogden alene har tildømt Christoffer Jensen sin fars brev at efterkomme, hvilket ikke ham alene tilkommer at betale, idet han har mor og bror levende, da kunne dommerne ikke kende samme dom så lovlig, at den bør nogen magt at have.

(176)

** Christoffer Jensen i Overlade med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet tre sandemænd i Ål birk, for de er faldet fra deres medbror Christoffer Jensen, som er den 4.sandemand og fortovsmand og svoret han vold over, uanseet han har benægtet med oprakte fingre, at han aldrig har gjort Anders Christensen i Overlade sår eller skade, hvorfor han har sig selv kvitsvoret. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte sandemænd ikke er mødt, da fandt dommerne samme sandemandsed ikke at komme Christoffer Jensen til hinder eller skade.

(177)

** Jens Nielsen borger i Ålborg og Niels Mikkelsen i stor Binderup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i Vestrup forrige skriver til Gislum herreds ting, for han skal have bekendt, at han skulle have skrevet et delevidne i hans hus for Niels Mikkelsen lydende på en mand i Ålborg. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsens bekendelse ikke er svoret med ed og oprakte fingre og ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme hans bekendelse og vidne så nøjagtigt, at de må komme Jens Nielsen i Ålborg og Niels Mikkelsen i Binderup til hinder eller skade.

(179)

** Niels Trolle til Trolholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Vrads herred for en sandemandsed og tov, de til Vrads herreds ting 4/2 sidst forleden har afsagt imellem Skærbæk møllemark Sillerup møllemark Sillerup mark og stor Borlund mark. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Trolle alene for sin person har tilsagt Knud Gyldenstjerne at ville være ham 14 dages varsel gestendig, og hans bønder, som samme gods har i fæste, ikke for samme dom og sandemandsed er stævnet eller givet varsel, da kunne dommerne ikke kende bemeldte lysning opkrævelse dom og sandemandsed så lovlig, at de bør nogen magt at have.

(181)

14/8 1624.

** Jens Jensen i Snerild med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen i Odder for en uendelig herredstingsdom, han til Hads herreds ting 7/6 sidst forleden har forhvervet anlangende nogen ord, Jens Jensen på tinge har tilsagt Rasmus Pedersen, idet han har kaldt ham en kætterunge. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder anderledes end til hvem, der har deri at sige, stævner på ny, da hvem samme dom påskader indstævner den til herredstinget igen.

** Jens Christensen Gert Hermandsen Søren Poulsen og Ove Nielsen Guldsmed i Århus havde stævnet Jens Nielsen afgangne Niels Guldsmeds søn i Århus, for han trodsigt har siddet i 5 år og brugt guldsmedeembede, guldsmedene til stor skade, og imod borgmester og råds dom, at han skulle gøre sin rettighed som andre guldsmede. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til byting igen at komme.

(182)

** Peder Jensen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Jensen i Roum for noget rug, som han Peder Jensen på hans hustru Maren Jensdatter og hendes børns vegne er pligtig, hvilken rug han havde bekommet af hendes salig forrige husbond Niels Byrialsen. derpå blev fremlagt et skiftebrev dateret Randers 23/4 1616, og derefter blev afsagt, så efterdi med skiftebrev bevises, samme gæld er tilfaldet alle salig Niels Byrialsens arvinger, og Anders Nielsen ikke har haft fuldmagt hendes anpart i samme gæld at fordre, da kunne dommerne ikke kende samme hans seddel så nøjagtig, at den bør at komme hende på hendes anpart i samme gæld at fordre til forhindring, og efterdi samme dom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(183)

** Frederik Munk til Haraldskær havde stævnet fru Anne Friis til Stensballe for 537 rigsdaler, som han på hendes vegne har givet Johan Brockenhuus sit brev på, som han selv har måttet indfri, og som hun til Stensballe birketing er blevet tildømt at betale. nu blev tilfundet gode mænd til at gøre ham udlæg i Anne Friises løsøre og jordegods.

(184)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet fru Sofie Brahe salig Peder Munks til Sæbygård for hendes salig mands gæld, hvorfor hun har pantsat ham efterskrevne gårde, som hun bør at indløse eller samme ejendom at følge ham som ejendom. derefter blev tilfundet gode mænd til at gøre Mogens Kås fyldest i samme gårde, som ham for ejendom bør at følge.

(186)

** Jens Jørgensen i Mariager på hans tjener Jens Nielsen sst hans vegne havde stævnet efterskrevne for et synsvidne, de til Hobro byting skal have afsagt anlangende nogen sårmål, de skulle have seet Christen Bystrup da byfoged skulle have haft, som Jens Nielsen skulle have gjort ham. derefter blev afsagt, så efterdi den ene tinghører, som samme vidne og syn har hjemlet, selv for samme vidne at have hjemlet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og dom så noksom, at de bør

nogen magt at have

(187)

** Jep Pedersen i Odder med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen sst for en dele, han til Hads herreds ting har forhvervet over ham anlangende et gærde, som står ved Jep Pedersens gård. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Pedersen har lovet at udlægge hvis jord, han af byens forte til sin gård har indhegnet, og han ikke har efterkommet sin forpligt, så han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Jep Pedersen af samme dele at kvitdømme.

(188)

** Jørgen Esbensen borger i Horsens havde stævnet Knud Lauridsen borger sst for en dele, han til Horsens byting 11/5 sidst forleden over ham har forhvervet for sår og skade, han skulle have gjort ham. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen var delt, da han samme dele over Jørgen Esbensen forhvervet har, og i så måde ikke mægtig at sysle inden tinge, da fandt dommerne Jørgen Esbensen af den dele kvit at være.

(189)

** Mikkel Jensen i Skumstrup havde stævnet Niels Andersen Rødhoved indvåner i Århus, for han skal have gjort Mikkel Jensen sår og skade, hvorover han er vold oversvoret, men ikke tilfredsstillet Mikkel Jensen for hans store sår og skade. efter flere ord dem imellem var blev de for retten så forenet, at Niels Andersen skal give Mikkel Jensen 16 sletdaler, og dermed afstod Mikkel Jensen samme sag.

** Iver Juul til Villestrup på hans tjener Laurids Jensen i Gundestrup hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 6/7 sidst forleden til Års herreds ting har vidnet, at salig Laurids Olufsen, som boede i den sønderste og østerste gård i sønder Hobro, var Lave Christensen i Hobro i Kongegård Jep Christensen sst og Niels Christensen Brun i Års deres morbror, og Laurids Olufsen havde en datter Johanne Lauridsdatter, som boede i den gård hos hendes far og havde en mand Jens Pedersen, og de havde en søn til hobe Peder Jensen Skrædder, som nu siges at være død i Trondheim i Norge, og han og førnævnte Laurids Jensen skulle være to ægte søstersønner, og Laurids Jensen er hans rette arving, men de vidste ikke hvem Peder Jensens mor Johanne Lauridsdatters far var, enten Laurids Olufsen i Hobro eller Laurids Andersen i Møgelgård. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke stemmer overens, om hvem Johanne Lauridsdatters far skal have været enten Laurids Olufsen i Hobro eller bemeldte Laurids Andersen, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidner så sanddru, at de bør nogen magt at have, men efterdi Karen Tomasdatters og hendes medfølgere udtrykkeligt har vidnet hvem Peder Jensens far og mor samt hans morfar har været, da vidste dommerne ikke nogen årsag samme vidne at imodsige men ved magt at blive.

(191)

28/8 1624.

** Mikkel Jensen i Hallendrup på Jens Gertsen foged på Østrup i Fyn hans vegne havde stævnet Gert Bryske til Bogensholm for en sum penge, han efter hans brev er Jens Gertsen skyldig, som han

ikke har holdt, og fremlagde et brev på 136 daler til Peder Gregersen skriver på Århusgård, dateret 20/12 1608, hvilket brev Peder Skriver 1624 havde solgt til Jens Gertsen, og nu begærede endelig dom. derefter blev tilmeldt to gode mænd til at gøre Jens Gertsen udlæg i Gert Bryskes løsøre og jordegods.

(193)

** Hans Dyre til Boller havde stævnet Anders Pedersen i Borum herredsfoged til Framlev herreds ting for en dom, han 21/7 sidst forleden har dømt imellem Hans Dyre og hans svoger Hans Skram til Sjelle skovgård og fridømt Hans Skram for hvis tiltale, Hans Dyre kunne have til ham for et brev, som Hans Dyre fordrer, som han skulle have lovet Hans Skram for Søren Munk i Mølgård. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Hans Skram for samme sum penge med sin rente at være kontenteret, og herredsfogden ikke har vidst at tildømme Hans Skram samme brev til Hans Dyre at levere, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller fogdens ulempe deri at være.

(195)

** Hans Gremersen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for en vurdering, de 25/4 på noget Hans Gremersens efterskrevne gods for gældssag til Mogens Kås til Støvringgård til Randers byting har udlagt, hvilket gods de ikke så lovligt eller rigtigt skal have vurderet, som han mener bør gøres af uvildige købmænd og kræmmere. med flere ord dem imellem var blev det så forhandlet, at Jens Jørgensen overleverede Hans Gremersen samme gældsbrev, så samme vurdering skal blive ved sin fuldmagt.

(196)

** Peder Keldsen borger i Randers havde stævnet Søren Jensen Lang borger sst for en dom og et delevidne, han til Randers byting over ham imod en landstingsdom har forhvervet anlangende salig Anders Ovesens børns gods, som deres stedfar Peder Keldsen har hos sig. derefter blev afsagt, så efterdi bytingsdommen indeholder, at Peder Keldsen ikke var mødt og dommen dog er endelig sluttet, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at den bør at komme Peder Keldsen til nogen forhindring.

(197)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Rasmus Pedersen i Holmstol for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, Rasmus Finsen til Gern herreds ting 10/1 sidst forleden har forhvervet over ham og flere mænd i Holmstol, hver for et læs kul, de har annammet i Gern skov at skulle levere på Silkeborg. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke indeholder Rasmus Pedersen ved sit rette navn deri er indført, da bør den ikke at komme ham til hinder eller skade i nogen måde.

(198)

** Erik Jensen Loft i Østerby havde stævnet efterskrevne, der iblandt Peder Pedersen Loft i Østerby, for et brev, de har forseglet med hans far Jens Mikkelsen Loft i Østerby, at Erik Jensen skulle have taget noget engjord fra sin fattige far Jens Mikkelsen. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænds kundskab er et bænkebrev, som ikke til tinge er vidnet eller lovligt varsel for givet,

da kunne dommerne ikke kende samme brev så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Christen Christensen i Gedsted på sine egne og sin far Christen Sørensens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Inger Pedersdatter sst for et vidne, hun til Rinds herreds ting 22/3 har vidnet, at de skulle være kommet til hendes husbonds gård og æsket hendes husbond Christen Sørensen og sønderslået deres dør, hvilket vidne er vildigt, eftersom det er vidnet af hans egen hustru. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat en måned og derefter 6 uger og førnævnte folk ikke er mødt, og der ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne klage syn nævningsed og dele magtesløs at være og ikke komme Christen Christensen og Christen Sørensen til nogen forhindring.

(199)

** Niels Rasmussen i Holmstol med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Rasmussen i Skannerup og hans 56 medbrødre for adskillige vidner, de til Gern herreds ting og Tvilum birketing har vidnet, at Niels Rasmussen skulle have brugt køb på landsbyerne med honning mjød og voks. desuden har nogle vidner kaldt Niels Rasmussens far Rasmus Hansen dog hans rette navn er Rasmus Pedersen, og vidnerne ikke stemmer overens. nu mødte Rasmus Finsen og afstod samme vidne og dom, som er hidstævnet, hvorfor dommerne fandt det ingen til hinder eller skade at komme.

(200)

** Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred og Niels Pedersen sst på deres egne og på Laurids Andersen i Simested deres vegne havde stævnet Niels Christensen borger i Randers for en uendelig dom, han til landstinget 31/7 sidst forleden over dem har forhvervet anlangende et udlæg og vurdering, som skulle være sket i Nørbeg (Nørbæk) 17/3 1623 efter Niels Poulsen, som døde sst. derefter blev afsagt, så efterdi parterne på begge sider tilforn arv og gæld efter Niels Poulsen har forsvoret, så godset derfor til trødningsdag burde tilstilles kreditorerne, og dog er tilforn en del af godset udlagt til Niels Pedersen og hans medbrødre, da kunne dommerne ikke kende det deres udlægsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(201)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Anders Friis til Krabbesholm for et syn, han til Vor herreds ting har ladet forhverve anlangende Stensballe skov og lund. derefter blev afsagt, så efterdi samme skov og lund er beliggende i Stensballe birk, og fru Anne Friis her til landstinget for samme dom og syn er kaldet, da kunne dommerne ikke kende samme dom og synsvidne så nøjagtigt, at det bør at komme fru Anne Friis til nogen forhindring.

(202)

** Søren Tomasen i Skovby på Mogens Pax til Torup Morten Pax til Bjerre fru Birgitte Rosenkrantz salig Claus Glambeks til Væreholm og nogle af salig fru Regitze Rosenkrantz hendes børn og arvinger deres vegne havde stævnet fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård anlangende en kontrakt, som er oprettet imellem hende og hendes salig husbonds arvinger om besiddelse af Stensballegård og dets tilliggende gods. derefter blev afsagt, så efterdi fru Anne Friis fremlægger gode mænds indførsel, som af KM og Danmarks råd er konfirmeret, så

Anders Friis i hendes forleningsgård er berettiget, og han ikke er stævnet eller kaldet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme før han lovligt stævnes og kaldes.

(204)

** Anders Friis til Krabbesholm havde stævnet fru Anne Friis eftersom han har lovet for Truid Bryske for 5000 rigsdaler, hvilket hovedbrev, han har måttet indløse, som han mener hun må betale, hvorfor dommerne tilfandt gode mænd at gøre ham indførsel i fru Anne Friises løsøre og jordegods.

(206)

** Mikkel Andersen i Vinderslev og Niels Lauridsen sst på deres egne og medbrødres vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn de til Lysgård herreds ting sidst forganget år har afsagt om 25 små hallind egetræer, som skulle være hugget i Mølleskov. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat over 6 uger og førnævnte folk ikke er mødt, da fandt dommerne samme syn domme og dele magtesløs at være.

(207)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm Mogens Pax til Torup, Morten Pax til Kærholm Knud Galt og Peder Galt Gjordsen og deres fuldmægtig Søren Tomasen i Skejby mølle for en opsættelse og to uendelige domme, som han til landstinget har forhvervet over fru Anne Friis for et brevskrin, som hun efter hendes salig husbonds død uden arvingernes vilje lod åbne, og siden hvis ejendomsbreve angældende Stensballegård og dets tilliggende gods uden lovlig registrering i hendes forvaring har haft. så mødte Søren Tomasen og afstod samme opsættelse og uendelige dom, hvorfor den ikke bør at komme fru Anne Friis til nogen forhindring.

(208)

** Rasmus Pedersen i Stokbrogård på sine egne og på hr Jens Sørensen i Gerrild på hans hustrus vegne og på salig Morten Pedersens børns vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 4/9 sidst forleden til Nørherreds ting med Mikkel Pedersen i Gammelmølle vidnet har anlangende noget toldmel, de skulle have aget fra Gammelmølle til salig Morten Pedersen i Stokbro 1622, hvilket vidne han ikke formener bør komme salig Morten Pedersens arvinger til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og på en død mand og ikke i hans levende live, da han kunne have svaret dertil, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(209)

** Mikkel Pedersen i Gammelmølle med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen i Stokbro for et delevidne, han 15/10 på Nørherreds ting har lagt i rette mod ham for 22 tønder mel, som skal være af hans landgilde salig Morten Pedersens regnskab anlangende, uanseet han formener intet at være ham skyldig, men salig Morten Pedersen at være ham mere pligtig, men da Rasmus Pedersen på hans brorbørns vegne har ladet ham fordele, så har fogden fradømt ham hans tiltale, uanseet Mikkel Pedersen med et register kan bevise hvis, Morten Pedersen og hans hustru Maren Rasmusdatter har bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Pedersen

ikke med kvittans beviser, at han har ydet resten 22 tønder mel, hvorfor han er blevet delt, da vidste dommerne ikke Mikkel Pedersen af samme dele kvitdømme, før han retter for sig.

(211)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Jørgen Ernst Worm, for han med Johan Brockenhuus har godsagt for ham til Claus von Buchwald for en stor sum penge, hvilke penge Jørgen Ernst Worm ikke til tid og termin har erlagt, så Stygge Høg selv har måttet indløse samme hovedbrev. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Ernst Worm nu som tilforn ikke er mødt men sig fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jørgen Ernst Worm er pligtig samme penge med sin rente og interesse at betale eller derfor at lide æskning efter rigens ret.

(212)

** fru Abel Blom boende i Kiel havde stævnet Hans Sørensen i Ebdrup birkefoged til Bjørnholms birketing for en dom, han 21/8 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt Just Høg til Bjørnholm at lide rigens æskning og tiltale for 6000 enkende rigsdaler, og nu tilfandt dommerne gode mænd til at gøre fru Abel Blom udlæg i Just Høgs løsøre og gods.

(213)

** hr Jens Nielsen kapellan til Vorfrue kirke og præst til hospitalet i Århus havde stævnet mester Jens Krog sst, for han 5/7 til Århus byting har ladet ham fordele for en løgner, for han ikke har bevist at skulle have haft en præstekjortel og en samari i hans hus, eftersom mester Jens Krog på bytinget det ved sin salighed har benægtet. så mødte mester Jens Krog og afstod samme dele, hvorefter dommerne fandt samme dele ikke at komme hr Jens Nielsen til hinder eller skade.

(214)

** mester Jens Jacobsen Krog lektor i Århus havde stævnet prælater og kannikker residerende ved Århus domkirke, for de ikke har villet opbygge og forfærdige den residens til læsestolen efter KM befaling 10/6 1621, hvortil Anders Bertelsen på sine egne og menige medbrødre residerende prælater og kannikker deres vegne svarede skriftligt, at de formener, at mester Jens Krog ikke burde stævne dem til byting eller landsting men for KM. derefter blev afsagt, så efterdi ingen dom tilforn i sagen er gået, da indfandt dommerne den sag for sin tilbørlige ret at indkomme og der ordeles, som det sig bør.

** Jens Jensen i Vejrum med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting har vidnet anlangende Jens Jensen skulle have været i Niels Pedersen Fiskers gård sst og udæsket ham, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og ovennævnte personer ikke er mødt, da fandt dommerne samme vidner og nævningsed magtesløs at være og ikke at komme Jens Jensen til nogen forhindring.

(215)

** Lucas Paludan kannik i Viborg havde stævnet Laurids Pedersen i Ginnerup birkefoged til Fussing birketing for et synsvidne, han til samme ting 31/7 sidst forleden udstedt har anlangende

noget eng og ejendom på Bjerregrav mark, hvor Christen Christensen i Bjerregrav skulle reste 5 alen i hans jordtal til den gård, han iboer, og dermed vil forringe kapiteltjeneren, som er Christen Christensens næste rensbroder, hans eng og ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi KM brev formelder, at når nogen trætte kom på kapitels kommun gods, da skulle prælater kannikker og menige Viborg kapitel derfor gives varsel, hvilket ikke er sket, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(216)

** Christen Pedersen i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Pedersen birkefoged sst, for han har forurettet ham, for han ikke har villet unde ham syn af tinget til noget korn, som var ham frataget, men vist ham fra sit værneting. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen har begæret syn til tinge og det beskrevet, og Søren Pedersen i sin forsegling intet derom har udgivet til eller fra, da kunne dommerne ikke andet derom sige, end Søren Pedersen dermed har forseet sig og bør derfor at igengive Christen Pedersen hans billige kost og tæring, han derpå anvendt har.

(217)

** Jens Mogensen til Sindinggård havde stævnet Poul Christensen Skomager i Davgård, for han til Hatting herreds ting har ladet ham gårdfred oversværge, som han har gjort i Hedensted, og ikke han har rettet for sig, og 6 uger og mere er forløbet, hvorfor han formener, at han bør at fare som andre fredløse mænd. da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge og Poul Christensen Skomager at fare som andre fredløse mænd.

(218)

11/9 1624.

** Eske Brock til Estrup befalingsmand på Dronningborg på hans tjener Søren Stålsen i Belle og hans søn Søren Sørensen deres vegne havde stævnet borgmester og råd i Horsens, for de imod loven og imod varsel de til landstinget 13/3 sidst forleden har ladet give salig Hermand Viffers arvinger og kreditorer at skulle møde i Horsens 6 uger derefter at tage udlæg at hans efterladte gods, og de det derover forholder, og godset derover kan blive forrykket og ikke at komme hans tjenere og andre til nogen betaling. derefter blev afsagt, så efterdi denne sag hvem samme udlæg med rette bør at gøre ikke til Horsens byting er ordelt, fandt dommerne den der at komme.

(219)

** Rasmus Bendtsen i Randers havde stævnet sandemænd i Randers, for de til Randers byting har ham vold oversvoret for skade Iver Keldsen sst har fået, uanseet det ikke er bevist, at Rasmus Bendtsen har gjort det og som han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi med syn bevises, at Iver Keldsen har haft sår og skade, som han har påklaget Rasmus Bendtsen og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme syns afsigelse og klage at sige, ikke heller Rasmus Bendtsen af den vold, han var oversvoret, at kvitdømme, før han retter for sig.

(220)

** Oluf Parsberg til Jernit høvedsmand på Stjernholm havde stævnet hr Søren Jensen sognepræst til Urlev og underliggende annekskirker for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over en herredstingsdom af Hatting herreds ting 4/4 1605 anlangende herlighed ægt og arbejde af to gårde i Stenderup og Dalby. derefter blev afsagt, så efterdi herredstingsdom og vidner ikke fremlægges, opsatte dommerne hovedsagen en måned.

(221)

** Jens Pedersen i Lem på hans fars vegne havde stævnet Niels Christensen herredsfoged til Støvring herreds ting for en uendelig dom, han 10/12 har dømt anlangende noget engjord og fædrift, som er imod menige granders vide og vedtægt. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig fandt, dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Anders Jensen Skomager i Hobro havde stævnet Bertel Christensen Smed sst for en uendelig dom han til landstinget har forhvervet over nogen vidner, Anders Jensen over ham til Hobro byting har forhvervet, anlangende Bertel Christensen skulle have med været og gjort håndgerning på Anders Jensens søn salig Mads Andersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme sandemandsed ikke fremlægges, fandt dommerne den ingen magt at have, indtil den fremkommer.

(222)

** Jørgen Sørensen i Hobro havde stævnet Søren Andersen Bysvend sst med flere for et vidne, de til Hobro byting har vidnet, anlangende Jørgen Sørensens hustru Maren Nielsdatter havde taget et gammelt sengeklæde og gik ud af rådhuset. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd på fersk fod udtrykkeligt har vidnet, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(223)

** Herlov Pedersen i Torrild havde stævnet Mikkel Pedersen i Fensholt for en uendelig dom, han har forhvervet over et synsvidne Herlov Pedersen har forhvervet på noget skovhugst, Mikkel Pedersen med flere har hugget i KM skove i Torrild og Fensholt. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn og beskyldning ikke med nøjagtige vidner bevises, da kunne dommerne ikke kende samme syn og beskyldning så nøjagtig, at de bør nogen magt at have, og efterdi samme delebrev ikke fremlægges, bør det magtesløs at være, indtil den fremkommer.

(224)

** Hans Nielsen i Mavsing havde stævnet Jens Mortensen i Kølvrå for en uendelig dom, han 14/8 til landstinget har forhvervet over en dom og tingsvidne som til Hids herreds ting er udgået anlangende 13 sletdaler, Hans Nielsen mod kvittans havde leveret til rette ejermand. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges vidner, hvormed samme hidkaldte tingsvidne bestyrkes, og ikke samme deres vidne findes stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før samme vidner lovligt stævnes og kaldes.

(225)

** Jens Madsen og Niels Knudsen i Binderup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde

stævnet Laurids Kras i Molbjerg herredsfoged i Hornum herred, for han 21/6 sidst forleden har sted syn og vidner til en hede imellem Torup og Binderup, som Binderup mænd vedkendes at have været brugt til Binderup ulast og ukæret i langsommelig tid. så mødte Jens Madsen og Niels Knudsen og berettede at det ene vidne var delt, da han vidnede, så samme vidne ikke var lovligt, hvorfor Morten Jensen afstod samme vidne, syn og nævningsed.

** Niels Pedersen i Ginnerup havde stævnet Niels Nielsen i Hallendrup for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over et syn Niels Pedersen til Galten herreds ting har ladet hjemle, som han med samme dom har bekommet magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsen har vedgået samme hø at have slået og bortført, så synsvidnet dermed befæstes, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(226)

** Just Bomand borger i Viborg gav til kende, at han ved gode mænd er blevet indført i to gårde i Vindblæs og Salling for hvis gæld, Axel Urne har været ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi der er gået to uendelige domme i sagen og ingen er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gårde bør Just Bomand og Hader Holst for ejendom at efterfølge, dog de det igen til fri folk skal afhænde efter håndfæstningen.

(228)

** Holger Rosenkrantz KM befalingsmand på Odensegård havde stævnet efterskrevne kirkenævninge, for de 21/8 sidst forleden har svoret Maren Jørgensdatter Brands i Terndrup et fuldt kirkenævn over. Peder Nielsen i Terndrup og hans hustru Anne Pedersdatter Peder Rytter i Terndrup og hans hustru Anne Rytters Niels Bødkers hustru Gertrud og Jens Snedker og hans hustru Karen i Karlby vidnede, at de har kendt Maren Brands i op til 60 år, og da har hun været i rygte for trolddom og spøgelse, og hr Peder Pedersen Sommer i Hornslet fremlagde en bekendelse om hendes spøgeri. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jørgensdatter ikke har lovet nogen ondt, som dem på liv og helbred skal være hændt, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed bør at komme hende på hendes liv til forhindring, men efterdi hun har omgåedes med spøgeri og med ceremonier ville råde folk for deres sygdomme, hvilket hun en del selv har vedgået, tilfandt dommerne hende inden 6 ugers dag at rømme landet efter KM forordning

(230)

** den drabssag af ---- blev opsat 6 uger.

** Niels Lykke Erik Lykke Ejler Lykke Anne Lykke Dorte Lykke afsagde arv og gæld efter deres salig mor fru Sofie Reedtz.

(231)

25/9 1624.

** Christian Holck til Bustrup havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred at udlægge en mand Mikkel Kock, som er dødfundet ved Åstedbro hvad ham til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vrads herreds ting 30/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede,

at Anne Eskesdatter i Smedebæks mølle havde været i trætte med sin far Eske Andersen og sagt til han, at hun kunne løbe fastere end den karl, som han bandt den sten ved, som blev fundet ved Åstedbro. derefter blev fremlagt et underskrevet brev, at da kældersvenden på Silkeborg havde ladet Eske Andersen gå ud af pumpen, da er han hastigt sprunget i båden og roet ud midt på søen og er sprunget af båden og med forsæt druknet. dernæst gjorde sandemændende deres ed og udlagde Eske Andersen, som selv for sagen har sig ombragt, at være Mikkel Kocks bane og ham at have myrdet.

(232)

** Axel Christensen Skriver borger i Randers på borgmester og råds vegne sst havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til bytinget 23/8 sidst forleden imellem ham og Rasmus Bendtsen indvåner sst har dømt, at Rasmus Bendtsen bør at tilstedes borgerskab. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Bendtsen er født og båren i Randers, og nogle års tid har opholdt sig i Lübeck sit hverv og bestilling at forrette, og ikke er påklaget noget at have gjort, hvorfor han kunne nægtes borgerskab, som han i sin fædrene by begærer, og byfogden derfor har tildømt ham borgerskab i Randers by at tilstedes, og han skat og tynge efter bedrift og formue at udgive, da vidste dommerne ikke imod samme bytingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(233)

** Frederik Reedtz til Tygestrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 22/6 sidst forleden vidnet har på Inger Jensdatter Rasmus Lauridsens hustru i Fløjstrup, at hun tit og ofte har overskældt dem ved grandestævne og andetsteds. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkend år dag eller tid, når Inger Jensdatter sådanne skældsord skulle have haft, som hun ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(234)

** Søren Pedersen i Nibe havde stævnet Christen Pedersen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, at Søren Pedersen har tilstedt hr Laurids Mikkelsen sst dele over Christen Pedersen, for han har indhøstet en part af sin byg, og ikke i hans eller hans fuldmægtigs nærværelse afsat tienden på ageren. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen selv vedgår samme tiende ikke i kærven har afsat eller ydet, da vidste dommerne ikke Christen Pedersen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(235)

** hr Jens Nielsen kapellan til Vorfrue kirke og præst til hospitalet i Århus havde stævnet Jens Lauridsen rådmand sst, for han 15/7 sidst forleden til Århus byting har ladet hr Jens Nielsen fordele for en løgner, for han inden tinge har sagt, at han ikke kunne bekomme af Margrete Lauridsdatter en samari, som ham blev gjort en trøje af, uanseet samme ord ikke skal være ærerørige. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvistige sag på to dannemænd dem imellem at sige.

(236)

** Tomas Nielsen i Års havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 8/6 sidst forleden vidnet har, som ved landstinget er kendt magtesløs, og han mener de fire vidner bør for

samme løgnagtige vidne at straffes på deres to fingre. så mødte Iver Juul til Villestrup på hans tjener Laurids Jensen i Gundestrup hans vegne og i hans nærværelse og fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting 14/9 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Laurids Lauridsen er barnfødt i Hobro, hans far hed Lave Lauridsen, og Peder Jensen, som nu er død i Trondheim, og førnævnte Laurids Lauridsens er to søskendebørn Laurids Lauridsen er født af broderen Lave Lauridsen og Peder Jensen af søsteren Johanne Lauridsdatter, og Christen Troelsen, som nu boer i Kildebrønde i Sjælland er født i nør Hobro, hans far hed Troels Poulsen og hans mor Karen Lauridsdatter førnævnte Lave Lauridsen og Johanne Lauridsdatters ægte søskende, og er Laurids Lauridsen og Christen Troelsen førnævnte Peder Jensens rette arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Lauridsen og Christen Troelsen i Sjælland er nærmere og rette arvinger efter Peder Jensen, som døde i Norge, end de første vidner har vidnet om, og ikke har givet Tomas Nielsen nogen fuldmagt, hvorefter han samme sag kunne påtale, da kunne dommerne ikke kende Tomas Nielsen at være mægtig på samme sag at tale.

(237)

** Ejler Holck KM sekretær på hans tjener Christen Eriksen i Bystrup hans tre sønner Erik Christensen Peder Christensen og Niels Christensen deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 16/5 vidnet har anlangende et dige, Christen Eriksen og hans sønner har nedpløjet, som skulle tilhøre Poul Keldsen i Bystrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet for 7 eller 8 mænd tinghørere, så det kan eragtes for et fuldkomment tingsvidne, som loven tilholder, og der ikke er givet lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og sandemandsed så lovlig, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(239)

** Johanne Rimboldsdatter salig gamle Mortens efterleverske i Mariager havde stævnet efterskrevne for et syn og vidne, de til Mariager byting hjemlet og vidnet har, at de har været til syn til Christen Guldsmeds hustru Else, som havde en blå plet på sin arm, som hun havde sagt, at Johanne Rimboldsdatter havde gjort. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med nøjagtige vidnesbyrd bevises, at Johanne Rimboldsdatter har slået Else Pedersdatter, og hun ikke udtrykkeligt er sigtet derfor, da kunne dommerne ikke kende samme syn klage eller sandemandsed så nøjagtig, at de bør at komme Johanne Rimboldsdatter til hinder eller skade.

(240)

** Jens Christensen i Vrold havde stævnet Jens Mikkelsen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over nogen deler, som Jens Christensen over Jens Mikkelsen for en løgner har forhvervet for nogen ord, han har tilsagt ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet efter Jens Mikkelsens ord og mundheld, som han ikke er bestendig men benægter, og Jens Christensen har erklæret, at han ikke ved andet med ham end al ære og godt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(242)

** Niels Madsen Sael boende i Stengård havde stævnet Mads Rasmussen Kock borger i Mariager for et forligelsesbrev han har, som er gået imellem hans hustru Johanne Pedersdatter og Niels

Madsen anlangende en ligsten, hun skulle lade bekoste og indlægge i Mariager kirke på hendes salig husbond Jens Sael, som døde i Mariager, som hun har lovet men ikke efterkommet, uanseet det er langt over år og dag siden hans begravelse, og formedelst samme brev kan han ikke afhænde hans hus og jord, eftersom han en anpart af samme ligsten skal betale. da efter flere ord dem imellem var blev de for retten så forenet, at Niels Madsen Sael skal give Mads Rasmussen Kock 10 sletdaler.

(243)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for vidner og syn, de til Hindsted herreds ting 26/8 og 2/9 sidst forleden vidnet har anlangende nogen enge i Rørkær imellem lille Arden og store Arden. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner vedkendelse og syn ikke udviser, at de mænd boende i lille Arden og ejendommen dertil har i fæste, derfor har været stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner vedkendelse og syn så noksom og lovlig, at de bør nogen magt at have.

(245)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for vidner og vedkendelse, de har vidnet og gjort på Iver Juuls endels ejendom i lille Bredenkær inden ret skel og mærke. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne vedkendelse og syn ikke udviser. at de mænd boende i lille Arden og ejendommen dertil har i fæste, derfor har været stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og vedkendelse så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(246)

** Christen Pedersen i Hvam havde stævnet Laurids Jacobsen i øster Bølle, for han til Gislum herreds ting har ladet ham fordele for 4 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen ikke med kvittans har bevist, at han samme gæld har betalt, og han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Christen Pedersen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(247)

** Oluf Ibsen borger i Horsens havde stævnet Morten Gans foged på Møgelkær for en dom, han til landstinget 31/7 sidst forleden på sin husbonds vegne har forhvervet, hvori Knud Gyldenstjerne er tildømt et hus i Horsens, som Oluf Ibsen tilhører efter en indførsel ved gode mænd, uanseet samme indførsel ikke skal være endelig. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder videre, samme gods Knud Gyldenstjerne at skal efterfølge, men at dersom samme indførsel for sin tilbørlig dommer blev urykket, vidste dommerne ikke den at forandre, men om samme forbudsvidne at dømme, opsatte de til i dag 6 uger.

(248)

** Karen Sørensdatter i Ebeltoft havde stævnet Peder Andersen Grønbæk og Christen Madsen Kock borgere sst, for de har ladet hende binde og anholde for tyveri for nogle penge, som var bortkommet af almisseblokken i kirken sst, og i så måder angrebet hende på hendes ære og liv, formedelst adskillige småpenge i søslinger og hvider, hun der i byen har udgivet, hvilke pending

hun har arvet efter hendes salig far og forældre. da efter flere ord dem imellem var, afstod Peder Andersen Grønbæk og Christen Madsen Kock for dommernes bøns skyld samme sag og nævningsed.

(249)

** fru Karen Lange til Spøttrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 15/6 til samme ting har dømt anlangende salig fru Anne Vinds gods, som to år efter hendes død endnu står under forsegling på fru Karen Langes børns grund og ejendom, dem til skade og fortrængsel. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn har været hidstævnet og er opsat 6 uger og ingen er mødt med samme dom, da fandt dommerne samme Christen Andersens dom magtesløs at være.

(250)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk på hans mor fru Edel Ulfeld til Hanstedgård hendes vegne havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han 11/2 sidst forleden har dømt, hvori han har kvitdømt nogle af Gabriel Holgersens bønder for tiende af den årsag, at Gabriel Holgersen skal have sit gods så frit som en adelsperson, hvorimod hun formener uret at have gjort, efterdi ingen adelsperson har nogen af deres bønder kvit for tiende, men kun af deres hovedgård og dem selv. så mødte Gabriel Holgersen og afstod samme herredstingsdom, hvorefter blev afsagt, at den bør at være som udømt og ingen til hinder eller skade at komme.

** doktor Peder Iversen i Viborg havde stævnet Christen Skriver af Randers for en dom, han der til bytinget har dømt imellem ham og Anders Jensen Elkær sst og kvitfundet Anders Jensen for hans tiltale for 30 specie daler, han er ham skyldig, for han har kureret ham i hans store sygdom. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(251)

** Frederik Rantzau til Søholm havde stævnet Poul Poulsen i Vindblæs for en dele, han til Slet herreds ting 7/2 1623 har forhvervet over hans tjener Jens Pedersen i Vindblæs for nogen ord, han har tilsagt hans hustru. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke indeholder hvad ord, Jens Pedersen skal have tilsagt Poul Poulsens hustru, hvorfor han er blevet delt, og der ikke fremlægges nogen dom, da fandt dommerne Jens Pedersen af den dele kvit at være.

(252)

** Iver Lykke til Bigum med en opsættelse af landstinget 28/8 sidst forleden havde stævnet Niels Sørensen i øster Bølle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til samme ting 22/4 1623 dømt har, hvori han har tildømt fru Edel Mogensdatter til Hessel al Iver Lykkes anpart gæld efter hans salig bror og hendes salig søn Mogens Lykke at betale. derefter blev afsagt så efterdi fru Edel Mogensdatter har lovet al salig Mogens Lykkes gæld sig at påtage, så vidt Iver Lykkes anpart kunne sig beløbe, at betale, og herredsfogden har tildømt fru Edel Mogensdatter hendes løfte at efterkomme, da vidste dommerne ikke samme herredstingsdom at imodsige.

(254)

9/10 1624.

** nogen ringe sager opsat.

23/10 1624.

** Mads Tybo borger i Ålborg lyste Christen Lauridsen sst hans bane, som ynkeligt blev ihjelslået i Dal marked, hans banemand at udlægge.

** Laurids Pedersen i Gråskov havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred manddød at sværge over Søren Ibsen i Sjørslev for Jens Mikkelsen i Humlegård i Grovehuse, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 4/10 sidst udgivet, hvor synsmænd hjemlede, at Jens Mikkelsen havde et dødeligt sår i hans pande, som var gjort med et spyd, og han klagede, at Søren Ibsen gjorde ham samme skade, og andre synsmænd hjemlede, at Søren Ibsen havde knivslag i hans arm, og han klagede Jens Mikkelsen gjorde ham samme sår. dernæst vidnede andre, at Jens Mikkelsen søgte Søren Ibsen med en kniv og en buløkse, men han veg for ham til salsdøren og der stod et spyd, som han tog og holdt imellem dem, og slog fra sig og ramte ham i hans hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Ibsen manddød over og til hans fred for Jens Mikkelsen, han ihjelslog.

(256)

** Matias Pedersen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Madsen Skriver borger sst for et vurderingsvidne, han til Randers byting 31/1 1620 har forhvervet på noget børnegods, han selv under sit værgemål har, som var Margrete Lauridsdatter og Karen Lauridsdatters efterskrevne gods, som de arvede efter deres salig far og mor, som Christen Madsen tilbød Peder Saxesen og Hans Lauridsen sst, om de ville det annamme for de pending, det var vurderet for. dernæst blev afsagt, så efterdi samme vurdering ikke er gjort på fersk fod, og en del af børnegodset indskrevet i vurderingen, som ikke var til stede, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering så nøjagtig, at den bør at komme Matias Pedersen på hans hustrus vegne til hinder eller skade.

(257)

** Inger Lauridsdatter boende i Randers på hendes og sine børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Mikkelsen borger i Mariager for en uendelig dom, han her til landstinget har forhvervet over et pantebrev, som Hans Günther Felbereder i Randers har givet hendes salig husbond Tomas Clemendsen på en toft østen Randers. derefter blev afsagt, da efterdi Jacob Møller begærer stævning over samme delebrev, vidste dommerne ikke på samme pantebrev at dømme, før den dele lovligt stævnes.

(258)

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet Oluf Mule for en endelig dom, han her til landstinget har forhvervet anlangende et svin, som i vinter er kommet i hans gård, som han har ladet oplyse til bytinget, at dersom det hører noget godtfolk til, kunne de bekomme deres svin uhuldt og udulgt. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere, end til sagen

stævnes på ny og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have eller komme Knud Lauridsen til nogen forhindring.

(259)

** Oluf Parsberg til Jernit med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Søren Jensen sognepræst til Urlev og underliggende annekskirker for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over en herredstingsdom af Hatting herred 4/5 1605 anlangende herligheden af to gårde i Stenderup og Dalby, som skal være fradømt hr Søren Jensen og igen efterfølge kronen. hr Søren Jensen fremlagde et tingsvidne 16/6 1600, hvor efterskrevne vidnede, at herligheden af de to anneksgårde i 70 år har været givet til dem, der har været præster i Urlev, først hr Peder Terkildsen siden hr Jens Pedersen og efter ham hr Søren Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to gode mænds jordebøger, hvori er indtegnet de to anneksgårde samme rettighed til Stjernholm at skulle udredes, så samme herredstingsdom dermed befæstes, da vidste dommerne ikke på samme herredstingsdom at dømme, imedens samme jordebøger står ustævnet.

(260)

** fru Sofie Brahe salig Jørgen Lunges til Odden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 13/7 næst forleden vidnet har, at de Bodholt mænd skulle have haft de Engesvang mænds minde til det brug, de har haft i Engesvang mark med fædrift og andet. derefter blev afsagt, så efterdi fru Sofie Brahes børn, som i godset er berettiget, ikke for samme vidne har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(262)

** fru Sofie Brahe salig Jørgen Lunges til Odden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 13/7 næst forleden vidnet har angående de mænd i Bodholt har drevet og brugt mere end de burde i Engesvang mark. derefter blev afsagt, så efterdi fru Sofie Brahes børn, som i godset er interesseret, ikke har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(263)

** fru Sofie Brahe salig Jørgen Lunges til Odden havde stævnet Peder Skriver i Stagshede Christoffer Jensen ridefoged til Silkeborg og Søren Mortensen i Engesvang for en uendelig dom, de til landstinget har forhvervet over nogen vidner, hun har forhvervet anlangende nogen ejendom og brug, som har været til de gårde i Bodholt. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder længere, end til den bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Nielsen Lund nu boende i Geding, for han 27/5 er vold oversvoret til Århus byting, og 6 ugers dag og mere er gået og han har ikke villet rette for sig, om han ikke derfor burde at fare som andre fredløse mænd. da for dommernes bøns skyld bevilgede Rasmus Pedersen samme sag til dannemænds sigelse at komme, og på begge sider indgav de deres sag på 4 dannemænd.

(265)

** Jens Knudsen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne sandemænd, for de 9/8 sidst forleden til bytinget har svoret Søren Rasmussen Skrædder i Ebeltoft, som har gjort Jens Knudsens far Knud Sørensen Væver sår og skade, hvoraf han er død, til bod og sin fortrydelse, idet de formentlig har anseet et forligelsesbrev, som hans far skal have givet Søren Skrædder, hvilken sandemandsed har formener uret at være. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag har været opsat 6 uger og ikke Søren Rasmussen Skrædder nu er mødt samme sandemandsed at fremlægge, da fandt dommerne samme sandemandsed magtesløs at være.

** Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Pedersen i Levring foged til Lysgård herreds ting og Peder Tomasen i Torning skriver til samme ting for 3 domme, som de ham forholder, som omhandler ulovlig skovhugst og fæstes fortabelse. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Gyldenstjernes fuldmægtig har æsket samme domme, og dog ikke har kunnet bekomme dem, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Anders Skriver og Peder Tomasen dem dermed har forseet og bør at stå til rette.

(267)

** Hans Mouridsen i Bjertrup havde stævnet Oluf Mikkelsen i Mårslet, for han til Ning herreds ting har ladet ham fordele for nogen pending, Hans Mouridsen er ham skyldig, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev er udgivet 1612 og ikke siden årligt til tinge er læst og påskrevet, da kunne dommerne ikke kende den dele noksom men bør magtesløs at være.

(268)

** Anders Torstensen i Berg i Bahus len i Norge med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Andersen Vejkær for en dom, han til landstinget 30/8 sidst forleden har forhvervet og magtesløs fanget en fuldmagt og breve, som Anders Torstensen havde bekommet anlangende ægteskab imellem Mads Andersen og hans hustru Mette Jensdatter, nu boende i Randers, hvilket Mads Andersen ville fragå. dernæst blev afsagt, så eftersom Mads Andersen og Mette Jensdatter nu som tilforn ikke er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, og de dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne Mads Andersens uendelige landstingsdom magtesløs at være og ikke at komme Anders Torstensen imod samme fuldmagt og breve til nogen forhindring.

(269)

** Niels Jensen Teglbrænder borger i Århus havde stævnet Niels Christensen Skriver borger sst for en dele, han til Århus byting har forhvervet over ham på nogen pending, uanseet Niels Jensen formener intet at være ham skyldig, men om Niels Skriver har lovet for ham og hans hustru Anne Lauridsdatter for hvis arv, som hende var tilfaldet efter hende søster Dorte Lauridsdatter i Århus, til borgmester og råd, om der kom nærmere arvinger end hans hustru, og ingen andre arvinger er kommet, og ikke Niels Skriver for samme løfte har lidt nogen skade. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Teglbrænder har forpligtet sig til at give Niels Skriver 20 daler, som han ikke har efterkommet, og han derfor er delt, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

** Laurids Christensen i Volsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Poulsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han til samme ting 16/8 sidst

forleden dømt har og dømt ham til at lide tiltale for en stævning over nogen Volsted grander for at vidne om hvad rygte og tidende, de har hørt om en karl, som har været til Søren Søndergårds sst for nogen år siden, og hvad han der har bedrevet. hertil blev stævnet Søren Christensen Søndergård og hans hustru Maren Lauridsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Christensen ikke har sigtet Søren Christensen og hans hustru for noget, som kunne være deres ære for nær, men for retten erklæret ikke at vide andet med dem end alt ærligt, da fandt dommerne samme herredstingsdom ikke at komme Laurids Christensen til nogen forhindring.

(270)

6/11 1624.

** Mogens Nielsen forrige skriver på Dronningborg havde stævnet Bartomeus Jensen i Tostrup dommer til Hovlbjerg herreds ting for en dom, han til samme ting 20/5 sidst forleden dømt har imellem Mogens Nielsen og Jens Pedersen i Vellev angående et skøde på 4 broderlodder i den selvejer bondegård i Vellev, som Jørgen Sørensen Bonde påboer, som Mogens Nielsen har givet Jens Pedersen et genbrev på, at når Jens Pedersen betaler ham 116 enkende daler, skulle samme broderlodder igen efterfølge Jens Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi fogden ikke har dømt endeligt, om samme gods burde Mogens Nielsen at efterfølge, indtil han bekommer hans penge, da fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(272)

** Tomas Poulsen borger og indvåner i Randers havde stævnet Hans Gremersen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dom, Søren Jensen byfoged i Randers til bytinget 6/9 sidst forleden dømt har imellem dem, anlangende nogen ord Hans Gremersen utilbørligt har tilsagt Tomas Poulsens mor Kirsten salig Poul Nielsens. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom i nogen måde er uendelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til bytinget igen at komme.

(273)

** Rasmus Bendtsen wohnhaftig i Randers havde stævnet Hans Gremersen sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet anlangende nogen sårmål, som Iver Keldsen skulle have bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Gremersen ikke fremlægger nogen fuldmagt af Iver Keldsen, vidste dommerne ikke for ham at dømme i hovedsagen.

(273)

** Niels Sehested til Nøragergård på hans tjener Jens Andersens vegne havde stævnet Tøger Andersen Slagter i Ålborg for et vidne, de til Hornum herreds ting med Svend Pedersen i Svenstrup har vidnet anlangende et lam, som Jens Andersens hustru Anne Hellesdatter i Svenstrup skulle have solgt ham, hvilket hun benægter. hertil blev stævnet førnævnte Tøger Andersens hustru Karen Rasmusdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet med deres oprakte fingre, da fandt dommerne samme deres vidne magtesløs at være.

(274)

** Albret Skeel til Fussingø med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Brorsen foged på Gesingholm for en dele, han 30/9 sidst forleden til Rougsø herreds ting forhvervet har efter et synsvidne han til Sønderhald herreds ting har forhvervet over Søren Pedersen Lykke i Ørsted for en gård i Allestrup, han afflyttede af Gert Rantzaus stavn. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne ikke indeholder, at Søren Lykke er givet varsel, eller der er gået dom før dele, da kunne dommerne ikke kende samme syn og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(275)

** Peder Jensen borger i Horsens havde stævnet Søren Jørgensen borger sst for et forligelsesbrev af 4/9 sidst forleden, hvormed de er forligt om hvis efterskrevne arv, Peder Jensens hustru kunne være arveligt tilfaldet efter hendes afgangne mor Bodil Mortensdatter, førnævnte Søren Jørgensens hustru. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen har bekræftet samme kontrakt og skiftebrev, da vidste dommerne ikke samme hans eget brev at imod påtale eller det at imodsige.

(276)

** Tønne Friis til Hesselagergård på KM tjener Morten Jensen i Svenstrup hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 20/9 sidst forleden til Hornum herreds ting med Laurids Kras i Molbjerg har vidnet, at den tid de havde vurderet de køer fra Christen Madsen i Klæstrup, da skulle Morten Jensen have gennet fæet til Gelstrup til budfogden. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at Morten Jensen skal have bortdrevet samme kvæg, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom bør at komme Morten Jensen til hinder eller skade.

(277)

** Tønne Friis til Hesselagergård havde stævnet Svend Pedersen i Svenstrup for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, hvori han har fanget et delevidne magtesløs, som Villads Jensen i Svenstrup har forhvervet over ham for 3 rigsmark, han har antvortet ham at udlægge. derefter blev afsagt, så efterdi delebrevet ikke årligt til tinge er læst og påskrevet, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

(278)

** Peder Eskesen i Hjeds på sin stedsøn Poul Jensen hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen i Ellidshøj Niels Vognsen Jens Ibsen Laurids Ibsen Anders Mikkelsen og Else Jensdatter sst for et vidne, de til Hornum herreds ting 4/10 sidst forleden vidnet har anlangende en stud, som er fundet i Niels Gundesens mors plov, og Mads Keldsens søn i Rise Markus Madsen har vedkendt sig samme stud og taget taxmærke på, og Jacob Jensen i Ellidshøj siden har hjemlet Niels Gundesen samme stud, og Poul Jensen skulle have solgt Jacob Jensen samme stud, hvilket han højligt benægter og mener, at samme vidne er vildigt, idet Niels Jensen er Niels Gundesens svoger og har hans søster Niels Vognsen er Niels Gundesens mosters søn og Jacob Jensen hans eget søskendebarn og Else Jensdatter hans egen hustru. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod om samme køb, som ikke med uvildige vidner bevises, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(279)

** Johanne Jensdatter i Galten med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 24/3 sidst forleden vidnet har anlangende skel imellem hendes og Niels Mortensens skovskifte i Galten bondeskov, hvilken skov skal være omsvoret til 4 gårde i Galten, hendes hans Peder Frandsens og Frands Pedersens, og Niels Mortensen har ladet fordele Johanne Jensdatter og hendes søn Rasmus Sørensen for nogen elle, de har ladet hugge i hans skovspart. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om skel, som ikke tilhører vidnesbyrd at derom vidne, og ikke deres vidne med sandemandsbrev eller ejeres tov bestyrkes, og der ikke for samme syn er givet varsel, da fandt dommerne samme vidne syn og dele magtesløs at være.

(281)

** Rasmus Sørensen i Galten på sine egne og sin mor Johanne Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Mortensen i Galten, for han til Framlev herreds ting og til landstinget har ladet dem fordele, for de har sagt, at han skulle have hugget nogen grønne ege imellem hendes og hans skovskifte i bondeskoven, hvilket de ikke mener skal være hans ære og lempe for nær, så de derfor burde at deles for løgnere. da formedelst dommernes forbøns skyld afstod Niels Mortensen samme dele, så den ikke skal komme Johanne Jensdatter eller Rasmus Sørensen til hinder eller skade.

(282)

** Oluf Ibsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Morten Gans foged på Møgelkær for et forbudsvidne, han har forhvervet anlangende et hus i Horsens, som tilhører Oluf Ibsen, som af Holger Rosenkrantz Ottesen er solgt til Niels Jensen i Svendborg og siden solgt til Oluf Ibsen. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn har været opsat 6 uger og ingen er mødt med samme forbudsvidne, da fandt dommerne samme forbudsvidne magtesløs at være.

(283)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Gert Bryske og hans hustru fru Kirsten Sandberg, eftersom han af KM er tildømt udlæg af deres samtlige gods og fælles løsøre for hvis løfter, han for dem har været i, hvorefter blev tilfundet gode mænd til at gøre ham indvisning.

(284)

** Peder Jacobsen i Løgager på sine egne sin mor og bror Anders Jacobsen deres vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Madsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han til samme ting har dømt og tildømt Birgitte Pedersdatter at udlægge hr Bertel Jacobsen sognepræst i Levring hans arvelod efter sin salig far Jacob Bertelsen var tilfaldet, og hr Bertel Jacobsen mente, samme dom burde ved magt at blive og berettede, at hans svoger Peder Christensen i Hindsels på hans søns vegne skulle have æsket arv efter salig Jacob Bertelsen. nu var Peder Christensen tilstede og svarede dertil, at han havde ladet sig nøje med den hjemfærd Jacob Bertelsen har givet hans salig datter og derfor ingen fordring ville gøre. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden alene har tildømt Birgitte Pedersdatter at skaffe hr Bertel Jacobsen sin arvelod ham efter hans far tilfaldet er, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller

magtesløs dømme.

(285)

** Christen Jensen i Gerning havde stævnet Morten Sørensen i Mellerup med flere for et vidne, de til Rougsø herreds ting 7/10 sidst forleden vidnet har, at Christen Sørensen i Voer havde klaget, at han var slået på Randersvejen og der var nogen pending borte for ham, med hvilket vidne han ville påføre Christen Jensen og Peder Christensen i Gerning skade, uanseet de højligt benægter nogen skade at have gjort ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke navnligt har vidnet, at Christen Jensen har været med i samme parlament, og han ikke fuldkommen er sigtet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og klage så noksom, at det bør nogen magt at have.

** fru Johanne Skram til Hersumgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting vidnet har på hendes tjener Christen Christensen i Tostrup anlangende trætte og bordag, hvori Christen Christensen skulle have kaldt Christen Jensen en tyv. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om de ord, Christen Christensen skal have haft, som han ikke er bestendig men benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne i det punkt at må komme Christen Christensen til nogen forhindring.

(287)

** Jørgen Andersen borger i Viborg havde stævnet Jacob Lauridsen i Skovgård for en dom, han 12/4 til Hads herreds ting har dømt og fradømt hans fuldmægtig tiltale til Rasmus Pedersen i Odder, uanseet Rasmus Pedersen ikke benægtede samme gæld. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Lauridsen og Rasmus Pedersen nu som tilforn ikke er mødt men dem for rettergang undholder, da fandt dommerne samme Jacob Lauridsens dom magtesløs at være og ikke at komme Jørgen Andersen til forhindring.

(288)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mads Christensen i Hvidsten for en dele, han 17/5 sidst forleden på Onsild herreds ting har forhvervet over hans tjener Kirsten Rasmusdatter i Hem for 3 sletdaler, han har godsagt for hendes salig husbond til salig Poul Nielsen i Randers. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn har været hidstævnet og opsat 6 uger, og ikke Mads Christensen og Anders Keldsen er nu mødt, da fandt dommerne samme delebrev og udlægsvidne magtesløs at være.

(289)

20/11 1624.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred manddød at sværge over Niels Gødesen tjenende på Tvis for Peder Lauridsen Pig i Kragelund, han på Kragelund gade har ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 9/11 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at da Peder Pig kom gående på gaden, sprang Niels Gødesen af sin vogn og huggede til ham, så han faldt til jorden. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Gødesen manddød over og fra hans fred.

** Mads Lauridsen Tybo borger i Ålborg havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred til at udlægge hans bror Christen Lauridsen sst hans bane, som ynkeligt blev ihjelslået på Dal marked og fremlagde et tingsvidne af Gislum herreds ting 6/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Laurids Nielsen Rold ville tage en fork af Mads Tybos vogn, og da Christen Lauridsen ville forhindre det, slog Laurids Rold ham omkuld med forken og slog videre på ham, da han lå på jorden. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Laurids Nielsen Rold at være Christen Lauridsens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(290)

** Sidsel Pedersdatter Peder Ibsens efterleverske i Århus samt hendes børn og medarvinger deres visse bud Christen Ibsen borger i Århus havde stævnet Berent Klodt borger sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet anlangende rigtigt regnskab efter salig Peder Ibsen og Oluf Jensen med Berent Klodts hustru Anne Nielsdatter hendes far og lovværge Niels Christensen Skriver. derefter blev afsagt, så efterdi deres regnskabsbøger på begge sider i rette lægges, hvori findes at være gjort regnskab imellem Niels Christensen på hans datters vegne, som da var enke, og salig Peder Ibsens hustru og børns formynder Christen Ibsen, da vidste dommerne ikke imod samme opsættelse at sige.

(292)

** Christen Frost i Hoved havde stævnet Obbe Rasmussen i Horsens for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende 22 rigsdaler efter hans brev, som Obbe Rasmussen var Niels Lauridsen foged på Møgelkær skyldig for husleje af den gård, han iboer, som han blev tildømt at efterkomme. derefter blev afsagt, så efterdi samme håndskrift tilforn her er ved magt kendt, da vidste dommerne ikke samme deres dom at forandre eller videre deri at dømme, end tilforn sket er.

(293)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens havde stævnet Christen Frost i Hoved for en håndskrift, han af Peder Olufsen Anne Olufs søn i Horsens i hans drukkenskab og misforstand har bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Olufsen ikke vil vide sit brev på 100 daler for falsk, men tilstår selv at have underskrevet det, da vidste dommerne ikke samme brev at imodsige eller magtesløs dømme.

(294)

** hr Mikkel Christensen i Gislum havde stævnet Laurids Jacobsen i Bølle for en dom, han til Gislum herreds ting har forhvervet for nogen gæld, han skulle være en fredløs mand skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi hr Mikkel Christensen ikke for samme sag for sin herredsprovst har været indkaldt, da kunne dommerne ikke kende de domme bør nogen magt at have.

(295)

** Villum Worm rådmand i Århus havde stævnet doktor Matias Jacobsen kantor i Århus domkirke for nogen kundskab og klagevidner han har forhvervet i Århus kapitel af efterskrevne residerende kannikker og andre kapitelstjenere anlangende en gyde på Kannikkegade imellem doktor Matias Jacobsens residens og Villum Worms gård, som KM har bevilget Villum Worm for ejendom, og

residensen kunne tage skade af gydens tillukkelse, om uforvarende ildebrand påkom. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Hansen ikke fremlægger klagevidne eller andre breve, som til tinge er ganget læst og påskrevet, da bør de ingen magt at have, indtil de stævnes på ny og da fremlægges.

(296)

** Eske Brock til Estrup på hans tjener Søren Stålsen i Belle hans vegne havde stævnet Anders Jørgensen og Ernst van Baden borgmestre i Horsens med flere, som har afgangne Hermand Viffers efterladte gods under forsegling, og de ikke vil gøre Søren Stålsen udlæg deri for hvis pending, han er Søren Stålsen og hans søn Søren Sørensen skyldig, hvilket udlæg de af byting og landsting er tildømt. derefter blev afsagt, da efterdi Jens Sørensen har tilfundet byfogden at gøre Søren Sørensen på sine egne og fars vegne udlæg af Hermand Viffers gods for deres gæld, men der ikke siden er gjort anfordring om samme udlæg hos ham, da kunne dommerne ikke kende borgmester og råds ulempe ikke heller vidste imod Jens Sørensens dom at sige.

(298)

** Inger salig Tomas Clemendsens borgerske i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Mikkelsen rådmand i Mariager for et delevidne, han til Randers byting har forhvervet over Hans Günther borger i Randers for en sum penge, han ham skyldig var. hertil var stævnet førnævnte Inger Lauridsdatter og hendes børn Clemend Tomasen Laurids Tomasen Tomas Tomasen og Kirsten Tomasdatter med samme pantebrev, og dernæst børnenes farbrødre Jens Christensen og Niels Jensen i Vorning. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Günther var Rasmus Mikkelsen nogen års husleje skyldig, så han derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke samme dele at imodsige, og efterdi han var delt da han samme pant til Tomas Clemendsen har gjort, da fandt dommerne samme pantebrev magtesløs at være.

(301)

** Hans Andersen Skrædder borger i Ålborg havde stævnet Maren Pedersdatter i sønder Tranders og Poul Jensen sst for et vidne, de til Fleskum herreds ting 25/10 vidnet har anlangende efterskrevne penge og gods, hendes forrige husbond Jens Sørensen sst, som var Poul Jensens far, 3/7 1603 har betalt Anne Sørensdatter førnævnte Hans Andersens hustru på hendes fædrene og mødrene arv, som Jens Sørensen har været værge for. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men nogle år efter, samme gæld skal være betalt, og ikke deres vidne med skiftebrev sådan gæld at være udlagt, bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(302)

** Tomas Poulsen borger i Randers havde stævnet Hans Gremersen sst for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over 3 vidner til Randers byting. sagen blev opsat til snapslandsting førstkommende.

** Christen Albretsen i Ove havde stævnet Laurids Christensen Stangerum borger i Mariager for en dom, han til Mariager byting 15/10 1624 har dømt og tildømt Christen Lauridsen Brems i Ålborg mølle en bod og en have, som hans morbror Christen Jensen i øster ? Alstrup har solgt til Niels Viborg i Mariager. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde nu er fremlagt findes på den

omtvistede ejendom at være gjort, og den ikke for Laurids Stangerum, der han sin dom udgivet har, var i rette lagt, da fandt dommerne den hans dom i det punkt at være som udømt.

(303)

** Falk Gøye til Bratskov havde stævnet Henrik von der Wisch til Glasau, for han med flere at hans kreditorer havde ladet indhøste avlen af Skærsø. derefter blev afsagt, da efterdi ikke bevises at KM befaling, at 4 mænd skulle dem imellemsige om deres trætte, som ikke er fuldgjort, vidste dommerne ikke i den sag at dømme men indstiller den for de gode kommissærer.

(304)

** Falk Gøye til Bratskov havde stævnet Henrik von der Wisch til Glasau med flere for en sum penge, han er dem skyldig, hvoraf de har taget en stor ubillig rente, så han har måttet afstå Skærsø, hvorover de ved herredstinget er tildømt uret at have gjort. derefter blev fremlagt KM befaling, at 5 gode mænd skulle kende og dømme dem imellem om hvis trætte og iring dem imellem var.

(305)

** Falk Gøye til Bratskov med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Henrik von der Wisch til Glasau med flere, for de har ladet tærske avlen til Skærsø, som han ingen betaling har bekommet for. nu mødte ridefogden på Skærsø og berettede, at der var forhvervet KM befaling til 4 gode mænd, at de skulle kende imellem samme Holstenere og Falk Gøye, som endnu ikke er efterkommet.

(306)

** Henrik von Lintow af Amsterdam havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for adskillige domme, han til Horsens byting dømt har, i hvilken dom nogle af afgangne Hermand Vifferts kreditorer i hans efterladte bo for deres gæld skal være indfundet. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Brock er interesseret i sagen, og han ikke er stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, før han lovligt stævnes og kaldes.

(307)

** Ib Svendsen borger i Århus havde stævnet Jesper Nielsen Worm i Lundgård i Hovlbjerg herred for en uendelig dom han til landstinget har forhvervet over en dom og dele, over ham til Århus byting er forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi af samme bytingsdom forfares, at ingen er mødt til gensvar, og den dog endelig er afsagt, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(308)

** Svenning Christensen i Ørris havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 18/10 vidnet har med Niels Lauridsen i Korsø, at den tid hans bror Anders Lauridsen døde, skulle Niels Lauridsen ikke være så gammel, at han kunne være sin egen eller sine brorbørns værge, og dermed ville vinde Svenning Christensens hustru Maren Andersdatter fra hendes fædrene arv. Niels Lauridsen fremlagde Christen Harbou til Hvolris hans brev, at mellem pinsedag og sankt hansdag

1602, da hans bror Anders Lauridsen, som da boede og døde i Guldager, da var hans mor en fattig enke og boede i Skedshale, da var hendes søn Niels Lauridsen født sst ikke myndig. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Niels Lauridsen ikke så vidt til alders var kommet, da Anders Lauridsen ved døden afgik, at han kunne være sin egen eller brorbørns værge, da vidste dommerne ikke imod samme deres vidne at sige eller magtesløs dømme.

(309)

** Knud Gyldenstjerne til Møgelkær havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 9/10 har vidnet anlangende nogen gårdsteder sønden for Klakring. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Pax til Palsgård, som er lodsejer til en del af det omtvistede, ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i sagen at dømme, førend han lovligt stævnes og kaldes.

** Oluf Nielsen Mule borger i Horsens havde stævnet Obbe Rasmussen borger sst for en uendelig dom, han til Horsens byting 28/9 har forhvervet, for han har pløjet ind i hans engskifte. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Mule har gjort sigelse at skulle stille Obbe Rasmussen tilfreds for samme jord, han har ham frapløjet, og synsvidnet med hans bekendelse bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige.

(310)

** Jens Jensen i Snerild med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen i Odder for en dom og dele, han har forhvervet over ham til Hads herreds ting anlangende nogen ord, Jens Jensen havde tilsagt ham på førnævnte ting. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(311)

** Mikkel Jensen i Snerild oldermand i Snerild grandelav havde stævnet Hans Jørgensen Skrædder sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over nogle klage og delevidner, som Peder Eriksen forrige oldermand har forhvervet over Hans Jørgensen anlangende fædrift. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder længere, end til sagen bliver stævnet på ny, og det nu er sket, da bør den ikke længere magt at have.

** Peder Poulsen i Gistrup havde stævnet Søren Poulsen sst for et gammelt forpligtsvidne, hvormed Peder Poulsen lovede at betale ham 6 skæpper byg, han ham skyldig var. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Poulsen samme forpligt for ting og dom har gjort, da vidste dommerne ikke imod samme forpligtsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(312)

** Peder Poulsen i Gistrup havde stævnet Kirsten Poulsdatter i Gistrup for en myndigheds fuldmagt, hun har givet hendes yngste bror Søren Poulsen sst, anlangende han skulle være værge for hendes fædrene penning, uanseet hun tilforn har gjort hendes bror Peder Poulsen til hendes fulde værge. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Poulsdatter, som samme fuldmagt har gjort, befindes at have været møbarn og derfor ikke mægtig sig selv at gøre værge imod loven, hun og havde en ældre bror, som nærmere var hendes værge at være, da kunne dommerne ikke kende samme

fuldmagt så noksom, at den bør nogen magt at have.

** Peder Poulsen i Gistrup havde stævnet efterskrevne for et afsigelsesvidne, de på Fleskum herreds ting 13/9 sidst forleden har gjort anlangende forlig imellem Peder Poulsen og Søren Poulsen i Gistrup. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Poulsen og Peder Poulsen for ting og dom deres sag på dannemænd har voldgivet, som har dem imellem sagt, da vidste dommerne ikke imod deres afsigelse at sige eller magtesløs dømme.

(313)

4/12 1624.

** Stalder Kås lod afsige arv og gæld efter hans salig bror Eggert Kås, som skal være dræbt, efterdi han ikke kunne vide, hvis gæld eller løfte hans salig bror kunne være gerådet i.

(314)

18/12 1624.

** Tønne Friis til Hesselager havde hidkaldt sandemænd af Hindsted herred at udlægge Anders Villumsen i Doens hans bane og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hindsted herreds ting 2/12 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Madsen var kommet i Jens Villumsens hus ved Hobro og kom i trætte med Jens Villumsen og hans bror Anders Villumsen, og han tog en kniv og slog Anders Villumsen i hans bryst, og da Jens Villumsens hustru Anne Christensdatter og hendes datter Maren Nielsdatter lagde sig imellem, da slog han en kniv i Anne Christensdatters aksel. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Madsen i Rørbæk, som nu siden er død blevet, Anders Villumsen at have dræbt.

(315)

** Christen Mouridsen i Erkilstrup havde hidkaldt sandemænd af Slet herred at udlægge hans søn Mourids Christensdatters bane, som af Mette Olufsdatter ynkeligt skal være brændt og af dage taget, og fremlagde et tingsvidne af Slet herred ting 9/12 sidst forleden, hvor Christen Mouridsen gav last og klage på Mette Olufsdatter for hun havde brændt hans barn og rømt af hans tjeneste, og efterskrevne vidnede, at hun havde sat en gryde med hed mad på en skive oven over vugges, som hans barn lå, og gryden kom omkuld og ned på barnet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Mette Olufsdatter at være Mourids Christensens bane og ham at våde og vanlykke at have brændt, så han deraf er død blevet, og derfor svor hende til sin fred.

(315)

** Christian Holck til Bustrup havde hidkaldt sandemænd at Hids herred hærværk at sværge over Jens Pedersen Skov i Funder for Jens Pedersen sst hans vinduer, han har sønderhugget og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 30/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de så Jens Skov huggede i døren og vinduerne, og sagde, at da han ikke kunne komme ind af døren ville han ind af vinduet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Pedersen Skov et fuldt hærværk over.

(316)

** til den opsættelse af Århus. så mødte Hans Hamborg på prælater og kannikkers vegne med samme bytingsdom og formente den, efter deres privilegier for fogden har være i rette lagt, lovlig at være og burde ved magt at blive. derefter blev afsagt, så eftersom samme privilegier ikke er tilstede, opsatte dommerne samme sag til første landsting efter snapsting, og samme privilegier in originale da at i rette lægges.

(317)

** fru Karen Pax til Eriksholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Nielsen i Skjoldelev herredsfoged i Sabro herred for en dom, han til samme ting 23/9 sidst forleden afsagt har imellem fru Karen Pax og Jørgen Friis til Favrskov anlangende et hovedbrev, hun har givet ham på den gæld, hun skulle betale på jomfru Helvig Ulfeld til Moesgård og jomfru Kirsten Ulfeld til Østergård deres vegne, så vidt deres anpart kunne tilkomme efter salig Erik Vasspyd, som hun mener hun har betalt. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden ikke er bevist, at fru Karen Pax bemeldte jomfruers anpart i salig Erik Vasspyds gæld har betalt, og fogden derfor har kvitfundet Jørgen Friis for samme brev fra sig at levere, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(318)

** mester Jens Gødesen superintendant i Århus havde stævnet Anders Mortensen i Kolt for to uendelige domme han til landstinget har forhvervet over et tingsvidne 14/9 sidst forleden af Ning herred er udgivet anlangende ti læs ved, som var hugget på mester Jens Gødesens grund. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke udtrykkeligt formelder Anders Mortensen derfor at være givet varsel, og ikke sagen har været procederet efter loven, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(319)

** residerende prælater og kannikker hos Århus domkirke havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en uendelig dom han har afsagt på Århus byting 11/11 imellem kapitlet og afgangne mester Laurids Bordum fordum læsemester i Århus domkirke hans børn og arvinger anlangende den residens til læsestolen, som han har beboet i 18 år, som han ikke har holdt ved hævd. hertil blev stævnet mester Jens Jacobsen Krog Jens Lauridsen Margrete Lauridsdatter og hendes børn Mads Christensen Maren Christensdatter og Margrete Christensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen igen til byting at komme.

(320)

** Mogens Pax til Torup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom og vidne, han 20/10 har dømt og udstedt, hvori han har fradømt hans tjener Christen Hansens hustru Apelone Nielsdatter i Bjerres mølle hvis gods, hun var arveligt tilfaldet efter hendes salig mor Kirsten Knudsdatter, som boede og døde i Bygholms mølle, uanseet hun er alene arving. derefter blev fremlagt samme dom, hvori Niels Jørgensen Møller efter lovens 1.bogs 15.kapitel tilbød Apelone Nielsdatter, at dersom hun ville

indføre i boet hvis medgift, hun havde fanget med hendes to mænd salig Hans Clausen og Christen Hansen, som nu lever, da ville han skifte med hende efter hendes salig mor Kirsten Knudsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi tilbudsvidnet ikke formelder om nogen dag eller tid, Christen Hansen og hans hustru sådant skifte med arv og gæld at annamme skal være tilbudt, da kunne dommerne ikke kende det tilbudsvidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(321)

** Simon Sørensen i Ølholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Pedersen borger og rådmand i Horsens med flere for et vidne, de til Horsens byting 14/9 sidst forleden har vidnet, anlangende de har seet Jørgen Munk antvorte salig Jens Sørensen, født i Ølholm, i forvaring 120 rigsdaler 19/9 sidst forleden, og ligeledes stævnet jomfru Sidsel Galt for et vidne, hun til Nørvang herreds ting 18/10 vidnet har, at hun også har seet det samme, hvilke penge Simon Sørensen og hans medarvinger er tildømt at lide tiltale for. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Pedersen og hans medbrødres vidne med jomfru Sidsel Galts brev bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige, imens jomfru Sidsel Galts udgivne brev for sin tilbørlige dommer står urykket.

(322)

** Jens Tøgersen i Grågård på sine egne og på Peder Nielsen i Skygge hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Terkildsen i Snede og hans medarvinger, alle salig Terkild Christensen, som døde i Snede, hans efterskrevne børn og børnebørn for et afkald som Oluf Ibsen i Brogård til Vrads herreds ting skal have gjort efter fuldmagt, som han formener falsk at være, efterdi hans hustru Birgitte Jacobsdatter hårdeligt benægter, aldrig at have bekommet nogen arv efter hendes salig mor Kirsten Jensdatter, som døde i Snede, ikke heller hendes forrige husbond Peder Knudsen skal have udgivet nogen fuldmagt eller afkald derpå, og Peder Nielsen benægter aldrig på sin hustru Apelone Jacobsdatters vegne at have bekommet nogen arv eller givet afkald. han havde også hidstævnet Søren Terkildsen Laurids Smed i Torlund på hans hustrus vegne Jens Andersen i Tørring Mette Jensdatter sst Anne Jensdatter i Lund Johanne Jensdatter i Træden Anne Terkildsdatter i Favrholt Anne Jacobsdatter i Højris Mette Terkildsdatter Jens Christensen Terkild Christensen Kirsten Christensdatter Karen Christensdatter Mette Christensdatter Kirsten Christensdatter og Kirsten Nielsdatter i Højris og deres lovværger, Troels Nielsen sst Hans Mikkelsen Niels Mikkelsen Karen Mikkelsdatter og deres far Mikkel Hansen i Pathul, Kirsten Christensdatter i Hestlund og hendes lovværge, Oluf Ibsen i Brogård Christen Mouridsen i Ejstrup. derefter blev i rette lagt et skiftebrev dateret Snede 19/9 1602 imellem Terkild Christensen og hans sidste salig hustru Kirsten Jensdatters arvinger, som var Peder Nielsen i Lyngholm på sin hustrus vegne Jens Jacobsen i Højris på sine egne og to hans søskendes vegne som er Jens Jacobsen Kærbæk og Magdalene Jacobsdatter, som han er værge for, Birgitte Jacobsdatter i Grågård på sine egne vegne Christen Terkildsen i Højris på sin hustrus vegne Anders Poulsen i Grøde på sin hustrus vegne. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges forseglet skiftebrev dateret 1602 imellem Terkild Christensen og hans salig hustru Kirsten Jensdatters arvinger, som straks har annammet deres arveparter, samt fremlægges Birgitte Jacobsdatters fuldmagt, hun i hendes husbond Peder Knudsens alderdoms skrøbelighed har udgivet til hendes farbror Oluf Ibsen for samme arv at gøre afkald, da vidste dommerne ikke imod samme skiftebrev fuldmagt eller afkald at sige eller magtesløs dømme.

(325)

** Søren Terkildsen i nør Snede havde stævnet efterskrevne for et vidne de 1/12 sidst forleden til Vrads herreds ting har vidnet anlangende en arvelod i nør Snede efter salig Kirsten Jensdatter, som er mere end 20 år siden, og salig Peder Knudsen i Grågård skulle have været i Snede og æsket samme arv, og i så måde vinde Jens Tøgersen i Grågård arv til. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod og ikke heller på nogen vis år dag eller tid samt på en død mand, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

** Hans Mouridsen i Bjedstrup havde stævnet Mikkel Sørensen og Laurids Mikkelsen sst for et synsvidne, de til Hjelmslev herreds ting har forhvervet anlangende noget jord, han fra dem skulle have pløjet, hvilket han benægter. til samme syn var stævnet Hans Mouridsen og hans hustru Maren Pedersdatter og varselsmændene havde talt med Hans Mouridsens steddatter Kirsten Poulsdatter, samt Niels Madsen sst Tomas Rasmussen i Lemming og Anne Poulsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd udførligt har hjemlet om hvor meget, der var pløjet fra Mikkel Sørensens ager til Hans Mouridsens, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(327)

** Hans Mouridsen i Bjedstrup havde stævnet Laurids Mikkelsen sst, for han har ladet ham fordele til Hjelmslev herreds ting for noget videbyg, uanseet det ikke er bevist, at han er noget videbyg skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Hans Mouridsen samme videkorn at være pligtig, hvilket han benægter, da fandt dommerne Hans Mouridsen af den dele kvit at være.

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet fru Anne Friis til Stensballe for 60 rigsdaler for kost og tæring, hun med sin bror skal være ham skyldig efter en KM og rigens råds dom 5/7 1624. derefter blev tilnævnt gode mænd til at gøre ham udlæg af hendes løsøre eller jordegods.

(328)

** Søren Jensen Burgård i Dråby havde stævnet Christen Jensen i Ebeltoft og afgangne Niels Snedkers børns rette lovværge for et skøde, hvormed de tilholder dem et stykke toftland østen ved Ebeltoft, som Søren Jensen skal have et gammelt skøde og ret adkomst på. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer nu som tilforn ikke er mødt men dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være og ikke at komme Søren Jensen til hinder eller skade.

(329)

** Villum Worm rådmand i Århus havde stævnet Laurids Navl til Nørbeggård for 100 rigsdaler, han er ham skyldig efter hans udgivne brev, dateret 17/1 1615. dernæst blev tilfundet gode mænd til at gøre Villum Worm udlæg i Laurids Navls løsøre og jordegods.

(330)

** Søren Tomasen i Skejby havde stævnet herredsfogden i Nim herred for en dom, han til Nim

herreds ting 1/12 dømt har og tildømt Søren Tomasen at lide tiltale for nogen tiltale, han på fru Birgitte Rosenkrantz Mogens Pax og Morten Pax deres vegne har haft til Anne Friis til Stensballe anlangende nogen ejendomsbreve på Stensballegård og gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og hvem videre påskader indstævner sig sagen igen til herredsting.

(331)

** Laurids Bonde i Tyrsted havde stævnet Christen Nielsen i Møldrup for en klage, han til Vor herreds ting har gjort anlangende 3 skæpper rug, som Laurids Bonde skulle have tærsket og udført af Christen Nielsens lade uden hjemmel og minde. hertil blev stævnet Christen Nielsen og hans bror Adser Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsens egen hustru Anne Jensdatter og hendes søster Maren Jensdatter, som har vidnet i sagen, er vildige, og hans klage ikke med uvildige vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(332)

** Peder Skriver i Stagshede. så mødte Mogens Hjort med samme hjemmel og berettede, at den med gamle vidner skulle bestyrkes. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges adskillige tingsvidner på samme ejendom, hvorpå Mogens Hjort har funderet sin hjemmel, da vidste dommerne ikke på samme hjemmel at dømme, før de lovligt stævnes og kaldes.

** Søren Christensens stævning til Børge Jensen i Mariager for han har ham vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi sandemænd har Søren Christensen vold oversvoret og 6 ugers dagen er forløbet, da vidste dommerne ikke på samme sandemandsed at dømme, med mindre Søren Christensen kan erlange KM oprejsning derpå at tale.

(333)

** Tomas Jensen i Skovsbøl med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Karen Christensdatter i Grættrup for et vidne, hun til Vrads herreds ting 21/7 1622 har vidnet, at Tomas Jensen skulle have truet hende og sagt, hun skulle komme i bødlens hånd, for hun drev Rørbæk fæ i Skovsbøl skov, og han ligeledes havde truet Peder Poulsen. så mødte Peder Poulsen og afstod samme vidne dele og forfølgning, hvorefter blev afsagt, at de bør da ingen magt at have eller komme Tomas Jensen til hinder eller skade.

(334)

** Christen Jensen, som boede i ---- havde stævnet Søren Christensen i Onsild og hans medbrødre synsmænd for et syn, de til Gislum herreds ting 11/9 har afhjemlet anlangende noget byg, som på adskillige steder skulle være borttaget, som de har beskyldt ham for. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidner og sigtelse magtesløs at være.

(335)

** ende, Gud os sin nåde sende.

(1)

15/1 1625.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg slot havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred til at udlægge Anne Offersdatter bane, som Niels Kødmand skal have myrdet i Kalbygård sønderskov og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 18/12 sidst forleden, hvor Christen Christensen i Flensted vidnede, at der kom to kvinder til hans og bad om noget i Guds navn, så han gav dem en skilling, og så gik de mod Kalbygård sønderskov. lidt efter kom Niels Kødmand og en anden karl med to bundter klæder, og siden kom den ene kvinde igen og klagede, at Niels Kødmand havde slået hendes mor ihjel og taget deres klæder fra dem. så er Niels Kødmand ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Kødmand at være Anne Offersdatters bane og hende at have ihjelslået, og derfor svor ham fra hans fred.

** Poul Poulsen i Vindblæs på hans søn Poul Poulsens vegne havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Slet herreds ting 16/9 afhjemlet har, at Jens Pedersen i Vindblæs havde 4 åbne sår, som han klagede at Poul Poulsen havde gjort. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de stævnede ung Poul Poulsen for samme vidne enten til hans bopæl eller mundtligt, og det ikke med nøjagtigt vidnesbyrd bevises, at ung Poul Poulsen har gjort Jens Pedersen noget sår, da kunne dommerne ikke kende samme syn og klage så noksom, at den bør at komme ung Poul Poulsen til nogen forhindring.

(2)

** Gude Galde til Nørlund havde stævnet Niels Jensen i Vestergård foged til Ål birketing for to uendelige domme, han 10/12 sidst forleden har dømt imellem Gude Galde og Svend Jensen Fredbjerg, at han ikke har vidst andet derom at kende end Svend Fredbjerg burde at beholde Kærsgård kvit og fri. derefter blev afsagt, så efterdi er i rette lagt Godslev Buddes brev, at han har bevilget Svend Fredbjerg Kærsgård med hendes tilliggende ejendom at nyde hans livstid kvit og fri, og det lang tid før han har afstået den til Gude Galde, og birkefogden har tildømt Svend Fredbjerg samme Kærsgård kvit og fri at beholde, da vidste dommerne ikke samme hans domme at imodsige eller magtesløs dømme.

(5)

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård, eftersom han har pantsat ham 3.parten af Bonderupgård Bromølle og dets gods for 4000 specie daler, som af gode mænd er takseret for 4170 specie daler, som ved landstinget 20/12 1623 er tilkendt Claus Då for evig ejendom, såfremt det ham ikke inden år og dag med 4000 specie daler bliver igen fraløst. derefter blev afsagt, så efterdi Verner Parsberg i sit skriftlige svar tilstod, at han ikke samme gods ville indfri, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gods bør Claus Då for ejendom at efterfølge.

(6)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet Jens Pedersen i Søften, for han 30/7 1623 på vester Lisbjerg herreds ting på sine egne og menige granders vegne i Søften har vedkendtes Holm

for fælles fægang til Søften og Grundfør drift. derefter blev afsagt, så efterdi samme vedkendelse er ejendom angældende, og lodsejerne ikke dertil er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vedkendelse eller dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(7)

** hr Christen Jensens stævning til Niels Jensen blev opsat til i dag 6 uger.

** Ulrik Sandbergs stævning til Else Rasmusdatter blev opsat til i dag 6 uger.

(8)

** Ulrik Sandbergs stævning til Poul Madsen blev opsat 6 uger.

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ebeltoft byting med hr Christen Jensen præst i Tved har vidnet om en kvinde Mette Rasmusdatter nuværende i Tved sogn i Dejret, at hun for 20 år siden skulle have stjålet en ged fra forrige borgmester og blevet drevet af byen derfor. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, og Mette Rasmusdatter ikke er taget med tyvegodset, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(9)

** Anders Knudsen i Torrild havde stævnet Rasmus Clemendsen og hans søn Søren Rasmussen i Fillerup for nogen ulovlige skøder, som han har forhvervet nogen tid forleden til Hads herreds ting af salig Peder Jensen Smed, som døde i Torrild, og Oluf Nielsen Skrædder, som døde i Mårslet, hvilke skøder ikke bør at komme Anders Knudsen på hans hustrus mødrene arv til hinder eller skade. hertil blev stævnet Oluf Skrædders arvinger Niels Olufsen i Mårslet og Maren Olufsdatter i Spettrup og hendes lovværge, så og salig Peder Smeds arvinger Maren Pedersdatter i Assendrup Karen Pedersdatter og Jens Pedersen i Torrild med deres lovværge. så blev fremlagt et tingsvidne af Hads herreds ting 7/1 1594, hvormed Oluf Nielsen Skrædder i Mårslet skødede til Rasmus Clemendsen den lod og anpart jordegods, han havde i det boel i Fillerup, Rasmus Clemendsen iboede, som var to søsterlodder, som han havde arvet efter hans salig far Niels Olufsen og efter hans salig mor Maren Nielses. dernæst fremlagde et skøde af samme ting 25/2 1595, hvormed Maren Sørensdatter i Torrild og hendes husbond Peder Jensen Smed sst solgte til Rasmus Clemendsen den lod og anpart jordegods, Maren Sørensdatter havde arvet efter hendes salig far Søren Rasmussen og efter hendes salig søster Kirsten Sørensdatter, som døde i Fillerup. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde for mere end 20 år siden er gjort, og ingen klage derpå er gjort, da vidste dommerne ikke imod samme to skøder at sige eller magtesløs dømme.

(10)

** Søren Jensen i Bjødstrup havde stævnet Johanne Jensdatter i Ingerslev og hendes børn for nogen delevidner, som salig Peder Nielsen i Ingerslev har forhvervet over Søren Jensen for penge, han var ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebreve 1607 og 1608 udgået ikke årligt har været læst og påskrevet. da fandt dommerne samme delebreve ingen magt at have.

(11)

** Niels Nielsen i Lundum skov havde stævnet Knud Lauridsen i Borup for den skade, han har gjort ham i hans øje, som han har udslået. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Niels Nielsen søgte Knud Lauridsen med en kniv og slog ham i hans arm, og intet Niels Nielsen herimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Niels Nielsen ikke med nøjagtige vidner beviser, at Knud Lauridsen har udslået hans øje, hvilket han benægter, da vidste dommerne ikke ham at udstede vurdering på samme skade.

(12)

** Peder Andersen Gesing boende ved Skanderborg havde stævnet Peder Jensen Toftebjerg borger i Århus for et vidne, han 9/10 1623 til Århus byting har forhvervet, som Rasmus Olufsen i Århus har vidnet, at Peder Andersen skulle have solgt en fjerding smør til Kiel for 14 mark, som han havde indskibet i Peder Toftebjergs skude, og han havde givet Peder Toftebjerg derfor 1 skilling til fragt. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte personer ikke er mødt til gensvar, så to domme er udgået samme vidner og seddel at være magtesløs fundet, da fandt dommerne samme vidner og seddel magtesløs at være og ikke at komme Peder Andersen Gesing til hinder eller skade.

(13)

** Marcus Hansen i Løgstør havde stævnet Laurids Nielsen Juel i Løgstør for en uendelig dom, han til Løgstør birketing 1/12 sidst forleden har forhvervet anlangende en fjerdepart gård på Ormstrup mark, som Laurids Juel for Marcus Hansen har opladt, og Marcus Hansen tildømt at udgive skat og tynge af samme partgård. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til birketing igen at komme.

(14)

29/1 1625.

** Christen Andersen borger i Århus havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred manddød at sværge over Jens Jensen, som tjente Niels Let i Enslev, for hans bror Jørgen Andersen, barnfødt i Grølsted, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 20/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jens Jensen og Jørgen Andersen kom i trætte i skoven, og Jørgen Andersen kylede et stykke træ over til Jens Jensen og sagde, du skal få skam din tyv, så kylede Jens Jensen stykket tilbage og ramte Jørgen Andersen bag hans øre, så han faldt til jorden. så var Jens Jensen ikke mødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Jensen manddød over og fra hans fred.

** Laurids Nielsen Guldsmed borger i Ålborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 19/11 1624 på Nørholm birketing har vidnet anlangende at Hans Poulsen, som boede i Nørholm, fik af Karen Ibsdatter Jens Christensens Klitgårds hustru sst et ege ølkar en kobbergryde med mere, som var på den gæld, han havde lovet for til Laurids Guldsmed. dernæst blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(15)

** Søren Sørensen i Kelstrup en af sandemændene i Hindsted herred mødte og udlagde Niels Madsen i Rørbæk at være Anders Villumsen i Doens hans bane, eftersom hans medbrødre tilforn svoret har.

** Jørgen Mader indvåner i Ebeltoft havde stævnet Anders Jensen i Boeslum hovgård for en dele, han over ham til Hassens birketing 22/11 sidst forleden har forhvervet for nogle penge, han skulle have annammet af ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, når Jørgen Mader samme penge skal have annammet men selv stiller deres vidne i tvivl, da fandt dommerne samme vidne, dom og dele magtesløs at være.

(17)

** Hans Andersen Grønbæk borger i Århus havde stævnet Ove Sørensen borger sst og hans medbrødre for en uendelig dom, han til landstinget 15/1 sidst forleden har forhvervet over en bytingsdom til Århus byting udgået, om en snævre, som Hans Andersen Jens Iversen og deres formænd har efterfulgt og haft i hævd over 24 år. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte bytingsdom ikke fremlægges, fandt dommerne den magtesløs at være, indtil den fremkommer.

** Anne Nielsdatter salig Hermand Pottemagers hustru i Århus havde stævnet kirkenævninge i Århus, for de nogen tid siden har Karen Tomasdatter Davgårds kirkenævn oversvoret for trolddomsgerning, hun har gjort hendes husbond og hende, og imod hendes egen forpligt er bortrømt. derefter blev afsagt, så er Karen Tomasdatter Davgårds nu som tilforn ikke mødt til gensvar, men sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme nævningsed ved magt at være.

(18)

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Christen Jensen, som boede i Fredbjerg for nogle landstingsdomme, han til landstinget har forhvervet anlangende nogen byg, de omtvister, som skulle være borttaget af Suldrup mark. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn har været hidstævnet, og endelig dom er ganget, da vidste dommerne ikke samme dom at forandre eller anderledes deri at dømme end som tilforn dømt er.

(19)

** Mogens Jensen i Gørup havde stævnet lægdsmænd over selvejere og lægdsmænd over fæstebønder i Ulbjerg sogn for, de har lagt Mogens Jensen i skat både med selvejerbønder og fæstebønder, uanseet han formener han ikke bør skatte med begge. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke bemelder, hvor meget skattepenge Mogens Jensen skal udgive og ikke heller fremlægges nogen dom derom, da fandt dommerne Mogens Jensen af den dele kvit at være.

** Christoffer Jensen i Overlade på sine egne og medarvingers vegne havde stævnet Jens Nielsen i Lundgård for et gammelt gældsbrev, som han ham og hans medarvinger forholder, som hans salig far hr Jens Nielsen i Overlade til ham skulle have udgivet for et løfte, Jens Nielsen Lundgård for ham skal have været i til afgangne Jens Lillelund i Nykøbing for 11 tønder rug, som han formener at være betalt. med flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at Christoffer Jensen på sine egne og medarvingers vegne lovede Jens Nielsen 1 1/2 tønde rug.

(20)

** Hans Gremersen borger i Randers havde stævnet Peder Andersen rådmand med flere for et vidne, de til Randers byting 6/9 næst forleden har vidnet om nogen ord, Hans Gremersen skulle have sagt om Tomas Poulsens mor Kirsten salig Poul Nielsens, at hun havde tilkøbt en at fly den rasende kælling en kniv. da efter mange ord dem imellem var, blev Hans Gremersen og Tomas Poulsen formedelst dommernes underhandling forligt om al tvist, dem imellem har været.

(22)

12/2 1625.

** Henrik Bille til Tirsbæk havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over Morten Nielsen født i Davgård for Poul Nielsen født i ---- han ihjelslog, og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 29/1, hvor efterskrevne vidnede, at Morten Nielsen og Rasmus Jensen i Davgård kom i trætte og Morten opløftede et spyd og slog efter Rasmus Jensen, som underløb spyddet, så Morten Nielsen i stedet ramte Poul Nielsen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Morten Nielsen manddød over og fra hans fred.

** Søren Mikkelsen i Grumstrup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred manddød at sværge over Christen Nielsen for hans søn Jens Sørensen, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 19/1 næst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de var til Christen Smeds i Hansted, og da kom der nogen ord imellem Christen Smed og Jens Sørensen, for han ville tage Christen Smeds hustru med magt og sætte hende hos sig, da sagde Christen Smed, jeg tror ikke i vil overfalde os i vort eget hus, lad os have fred for Guds skyld, da svarede Jens Sørensen, du skal ikke have fred længere end vel til måde, og de trak hver en kniv og Christen Smed gjorde Jens Sørensen hans banesår, og Jens Sørensen drog først sin kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Nielsen Smed manddød over og fra hans fred.

** Peder Christensen i Tjæreby havde stævnet sandemænd af Støvring herred til at udlægge hans bror Anders Christensens bane, som er død på Tjæreby mark 18/12 sidst forleden og fremlagde et tingsvidne af Støvring herreds ting 26/1, hvor synsmænd hjemlede, at de 18/12 var til syn til Anders Christensen, som med sin vogn var kommet fra den rette vej, og han lå i en bæk under vognen, som var væltet ned over ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anders Christensen af våde og vanlykke at være væltet og omkommet.

(24)

** Søren Madsen i Vinterslev havde stævnet efterskrevne for et vidne de 1/7 sidst forleden til Galten herreds ting med Frands Sørensen i Vinterslev har vidnet, at de havde været i Søren Madsens gård, hvor han og hans svigerfar Frands Sørensen skulle være blevet forligt, at skulle have halvparten af rugsæden, som var sået til hans gård, og tilmed skal Mette Frandsdatter, på hvis vegne han ville tilholde sig samme korn, være Søren Madsens ægte hustru, og ikke for konsistoriet at være adskilt. derefter blev afsagt, så efterdi den kontrakt imellem Søren Madsen og Frands Sørensen ikke for ting og dom er indgået, og som Søren Madsen ikke er gestendig, men for retten højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidner hjemmel og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(26)

** Tomas Rasmussen i Lemming på Kirsten Poulsdatter Anne Poulsdatter og Mette Poulsdatter i Bjertrup deres vegne havde stævnet Laurids Mikkelsen og Mikkel Sørensen i Bjertrup for to synsvidner, de til Hjelmslev herreds ting har forhvervet, anlangende Hans Mouridsen i Bjertrup skulle have frapløjet Laurids Mikkelsen og Mikkel Sørensen deres jord. derefter blev afsagt, så efterdi samme syn tilforn har været hidstævnet og ved endelig dom ved magt kendt, da vidste dommerne ikke samme deres dom at forandre eller videre i samme sag at dømme.

(27)

** Niels Trolle til Trolholm med en opsættelse af landstinget 15/1 sidst forleden havde stævnet Niels Nielsen i Fogstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 30/11 sidst forleden har afsagt anlangende to enge og noget agerjord i Vrads herred, som i rolig hævd har fulgt Niels Trolles gårde stor Hørlund og Fåreholt. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogeden har funderet sin dom på et sandemandsbrev, som ikke er hidstævnet, da vidste dommerne ikke på samme dom at dømme, før bemeldte sandemandsed lovligt stævnes og kaldes.

(28)

** Frederik Munk til Haraldskær havde stævnet fru Anne Friis til Stensballe, for han er indført i hendes gods for en sum penge, han for hende har udlagt, og han formener samme jord bør ham for ejendom at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to gode mænds indvisning, de har gjort Frederik Munk i fru Anne Friises gods, som hun ikke vil påanke, da bør samme gods Frederik Munk som ejendom at efterfølge.

(29)

** Falk Gøye til Bratskov havde stævnet Henrik von der Wisch til Glasau med flere for de på deres egne og medkreditorers vegne har ladet tærske den indhøstede avl rug byg boghvede og havre, som han på Skærsø 1623 har indavlet på sin egen bekostning, før Skærsø hovedgård med dens tilliggelse blev hans kreditorer af KM kommissærer udlagt for deres gæld. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tilfundet samme avl at være løsøre, da vidste dommerne ikke hans dom i det punkt at imodsige, men da kommissærerne ikke har kendt om hvem, avlen burde at følge, og fogden dog har tildømt de holstenske kreditorer uret at have gjort, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hovedsagen for de gode kommissærer igen at fremkomme.

(31)

** Falk Gøye til Bratskov havde stævnet Henrik von der Wisch til Glasau med flere kreditorer, for de har ladet tærske den indhøstede avl til Skærsø 1623, som de har anvendt dem selv til gavn og bedste uden hans vilje og minde, og efterdi samme korn er dømt at skal være løsøre, og Falk Gøye af hans kreditorer ingen fyldest derfor er sket, da mener han, de har gjort uret. derefter blev afsagt, så efterdi KM kommission tilholder kommissærerne om det punkt hvem samme avl skal følge, og det endnu ikke er sket, da fandt dommerne samme herredstings henfindelse at være som ugjort, og de ikke vidste i samme sag at dømme, før kommissærerne derpå har imellem kendt, som det sig bør.

(32)

** Christen Pedersen i Nibe havde stævnet Tomas Pedersen sst, for han til Nibe birketing i dommersted 30/10 har pludseligt imod lov og ret stedet 3.ting over Christen Pedersen for en sum penge, Søren Pedersen ville have af ham for kost og tæring efter en opskrift, uanseet Christen Pedersen samme tid har stået for tingsdom og budt dig i rette og begæret dom i sagen, om hans opskrift var ret. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen for samme omkostning godvilligt har gjort udlæg, og hans varer ikke var sat for ringe, da kunne dommerne ikke kende Tomas Pedersens ulempe deri at være, men efterdi vidnesbyrd alene har vidnet efter Tomas Pedersens ord og mundheld, da fandt dommerne samme deres vidne ingen magt at have.

(35)

** Bertel Christensen i Hobro havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hobro byting 5/7 sidst forleden vidnet har, anlangende at Bertel Christensen skulle have slået hatten af salig Mads Andersens hoved, som Oluf Troelstrup ihjelslog, hvilket vidne han benægter, og tilmed har sandemændene ham kvitsvoret for åråd. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd og Anders Jensen nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to domme er udgået, hvor samme vidne er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Bertel Christensen til hinder eller skade.

(36)

** Niels Sehested til Nøragergård på hans tjener Jens Andersen i Svenstrup hans vegne havde stævnet Svend Pedersen sst for nogen sigtelse, han 29/7 sidst forleden på deres grandestævne har tilsagt Christen Hellesen i Svenstrup, at hans søster Anne Hellesdatter skulle have taget et lam fra ham. derefter blev afsagt, så efterdi Svend Pedersen har bekommet hans lam igen, som han ikke ved hans ed vil fragå, da fandt dommerne samme vidne sigtelse og dele magtesløs at være og ingen til hinder eller skade at komme.

(37)

** Svend Pedersen i Svenstrup havde stævnet lægdsmændene Mogens Bertelsen sst og Jesper Sørensen i Lere for de til Hornum herreds ting 22/12 1623 har beskyldt ham for at have taget af deres penge. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Bertelsen og Jesper Sørensens beskyldning findes i deres egen sag og ikke med andre vidner bekræftes, da fandt dommerne samme sigtelse magtesløs at være.

** Niels Pedersen Fisker i Vejrum havde stævnet Jens Nielsen Hjulmand i Viskum for et brev og segl, han til Sønderlyng herreds ting har i rette båret lydende på 6 tønder havre, som Niels Fisker skulle være jomfru Inger Stygge skyldig, uanseet han formener aldrig noget at have lovet hende. så blev fremlagt hans brev dateret 15/7 1606, indeholdende at han er inddraget i hendes enemærke og der afskudt hans bøsse, siden solen var nede, og da hun for Guds skyld og godtfolks forbøns skyld har ladet falde hvis lovmål, hun kunne have til ham for hans forseelses skyld, da lovede han at betale hende 6 tønder havre. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Niels Pedersens brev at være betalt, og han ikke holder samme brev for falsk, da vidste dommerne ikke imod samme brev eller herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(38)

26/2 1625.

** de sager som var stævnet udsat til i dag måned.

(39)

12/3 1625.

** Søren Jensen i Skovby havde stævnet Jens Sørensen Hvas i Storring for et delebrev, han på KM vegne til Framlev herreds ting over ham har forhvervet, at han skulle have slået Karen Rasmusdatter i Skovby, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Søren Jensen har slået Karen Rasmusdatter, og hun ikke har sigtet ham til tinge, og han dog er blevet delt, da fandt dommerne Søren Jensen af den dele kvit at være.

** Søren Jensen i Skovby havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 26/1 sidst forleden har vidnet, at Søren Jensen skulle have haft sin søgning til Tomas Smeds datter i Skovby Mette Tomasdatter, og han skulle være hendes barnefar, uanseet hun har beskyldt en anden karlsperson. desuden gav Ellen Jensdatter i Hørslev last og klage, at nogen tid efter hun og Søren Jensen var kommet til hobe i ægteskab, drog han fra hende til Mette Tomasdatter i Skovby. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen for ting og dom tilstår at have haft legemlig fællig med Mette Tomasdatter, og med hans hustrus klage bestyrkes, at han har forladt hans hustru og med deres gods er draget til Mette Tomasdatter, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(40)

** hr Jens Nielsen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Jensen Frost borger og rådmand i Århus for en seddel, han til mester Bonde har udgivet, at Søren Frost skulle have gjort forbud til bispen, at hr Jens skulle forholdes ingen kirketjeneste at gøre, indtil han erklærede sig, uanseet samme seddel ikke i kapitlets dom er indført. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Frosts bevis alene formelder, at han efter lensmandens befaling har været hos mester Jens Gødesen, at han skulle forholde hr Jens Nielsen ingen kirketjeneste at gøre, før han har erklæret sig for hvis, han er beskyldt for, da vidste dommerne ikke imod samme udgivne bevis at sige eller magtesløs dømme.

(42)

** Mikkel Nielsen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Laurids Pedersen i Fravsing for en skriftlig klage han på sin bror Mourids Pedersens vegne på ham til Lysgård herreds ting har gjort, at Mikkel Nielsen skulle have stået bag ved Jens Nielsen i Fravsing, da han stak Mourids Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke i det ringeste har vidnet, at Mikkel Nielsen har gjort Mourids Pedersen nogen slag eller skade, og en part vidnet efter andre deres mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage og nævningsed så noksom, at de bør at komme Mikkel Nielsen til nogen forhindring.

(43)

** Palle Rosenkrantz Axelsen til Glimminge KM befalingsmand på Vordingborg og domprovst i Århus kapitel havde stævnet Laurids Svendsen i Serup KM løjtnant, for han til Hids herreds ting 23/9 1623 har hjemlet Mikkel Mouridsen Jens Nielsen og Rasmus Jespersen i Serup deres korntiende KM anpart, som de til Maren Hansdatter i Holm skulle udgive, som samme tiende stedt har, som han formener er imod kong Frederik II hans udgivne mageskiftebrev med Århus kapitel. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Frederik ll hans udgivne mageskiftebrev, da kunne dommerne ikke kende Laurids Svendsens hjemmel derimod bør at komme Palle Rosenkrantz eller Maren Hansdatter, som har samme tiende i fæste, til nogen forhindring, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt.

(45)

** Peder Justsen i Hammershøj havde stævnet Laurids Lauridsen og hans hustru Maren Jacobsdatter sst for et vidne, de 18/11 1623 har vidnet anlangende Peder Justsen skulle have været i deres hus hos afgangne Anne Søgårds, som døde sst, hvilket han benægter, at han ingen pending eller pendings værd har annammet af eller efter hende. hertil blev stævnet hr Mads Hvas i Vorning. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, men over år og dag efter sådant skulle være sket, og har vidnet efter Peder Justsens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(46)

** Rasmus Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Pedersen i Hørup forrige delefoged i Lysgård herred for et vidne, han til samme ting har forhvervet, så han derefter er blevet delt for en løgner, idet han havde sagt, at der var en halvgård i Grønbæk, som var ustedet og fæstet, som skulle give lensmanden 4 øksne. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt bemelder, at Rasmus Andersen skal have tilsagt nogen mand de ord, som ham på ære kunne anrøre, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele bør at komme Rasmus Andersen til hinder eller skade.

(47)

** Søren Nielsen i sønder Tranders havde stævnet Christen Poulsen i Dal for en dom, han til Fleskum herreds ting 1/11 har dømt imellem Søren Nielsen og Hans Andersen Skrædder i Ålborg anlangende en arvepart, som Hans Andersen tilholder sig på hans hustru Anne Sørensdatters vegne, som Søren Nielsens formand salig Jens Sørensen var værge for, og på skifte efter ham blev betalt Anne Sørensdatters bror Anders Sørensen i Ålborg på hendes vegne. så mødte Hans Andersen og fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 16/3 1601, hvor efterskrevne kundgjorde, at de var i Visse på et venligt skifte og kontrakt imellem Søren Poulsen og hans stedbørn, som er Maren Sørensdatter og Anne Sørensdatter om hvis arvelodder, dem kunne tilfalde efter deres far og mor salig Søren Jensen og Kirsten Sørensdatter, som boede i Visse og de har kæret Jens Sørensen i sønder Tranders for deres værge og ikke deres bror Jens Sørensen i Torderup, men ham for samme værge kvit at være. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Poulsen i Dal den selv har udstedt og har været den første, som samme skifte og kontrakt har afsagt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(49)

** Anders Nielsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Christensen guldsmededreng tjenende Ove Guldsmed i Århus for et vidne, han til Århus byting 2/12 sidst forleden har vidnet, at Anders Nielsen skulle have bedt ham at smelte noget sølv i hans hus, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi ingen er mødt med samme vidne og dom dem at i rette lægge, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være og ikke at komme Anders Nielsen til hinder eller skade.

(50)

** Poul Pedersen i Serup havde stævnet Søren Poulsen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over et skiftebrev, som provsten sognepræsten og lensmandens fuldmægtig med flere af sognemændene skal have gjort i Serup kirke anlangende et rigtigt skifte og forordning om stolestader, som han mener ret at være og hans hustru at beholde det stolestade, hun er indlagt i. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Poulsen nu som tilforn ikke er mødt, og to uendelige domme er udgået, hvori samme vidner er fundet magtesløs, da fandt dommerne samme uendelige domme magtesløs at være, og ikke at komme Poul Pedersen på hans hustrus stolestade i kirken til hinder eller skade.

26/3 1625.

** hertug Jochum Ernst arving til Norge med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 19/10 sidst forleden afsagt har imellem hans nådes fuldmægtig og fru Karen Lange til Spøttrup og Tjele og hendes børn, nemlig Hans Tyge Henrik Laurids Frederik og jomfru Lisbeth Below, i en gældssag, og da har fogden, formedelst det angik adelspersoner, og der skulle være breve imod hverandre, indfundet sagen for sin overdommer. derefter blev afsagt, så efterdi der befindes tvist om samme brev skal være så rigtigt, som det sig bør, og herredsfogden derfor ikke har vidst sig derom at kende, men det for sin overdommer at indkomme, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige, men hvem påskader da samme brev for sin tilbørlig dommer at indkalde.

(52)

** Laurids Nielsen i Lystrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Jensen Vestergård i Gesing for nogen delevidner for hovedgæld og faldsmål han af afgangne Peder Nielsen i Bendstrup til Sønderhald ting over ham forhvervet har anlangende bygfældighed på den gård i Lystrup, han fraflyttede og hjemlet i fald for, som han mener ulovligt at være forhvervet, eftersom det er gjort rum tid efter, han fraflyttede samme gård. hertil blev stævnet førnævnte Søren Jensen og Peder Nielsens arvinger i Bendstrup hans hustru Maren Pedersdatter og børn, nemlig Anders Pedersen Niels Pedersen Anne Pedersdatter Bodil Pedersdatter og Dorte Pedersdatter. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd har hjemlet stykvis på hvad måde, samme gård har været bygfældig, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme syn at sige og ikke heller Laurids Nielsen at den dele at kvitdømme.

(54)

** Christen Jensen Smed i Knejsted havde stævnet Christen Nielsen i Ilshøj for en klage, han har gjort over ham til Gerlev herreds ting 17/1 sidst forleden, anlangende at han skulle have skudt hans søn Anders Christensen omkuld i Tørslev kirke under prædiken. derefter blev afsagt, så efterdi

vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at Christen Smed har gjort Christen Nielsens søn nogen skade, og han ikke derfor er sigtet efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidne og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(55)

** Laurids Jacobsen i øster Bølle på sine egne og på Peder Jacobsen i Bigum hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/11 sidst forleden til Rinds herreds ting har vidnet, anlangende de skulle være forligt med Laurids Nielsen født i Rold, at de skulle give 35 daler, for han skulle kendes den drabssag, som skete i Dal marked sidst forleden, hvilket de benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Laurids Jacobsens ord, som han ikke er bestendig, men til tinge ved højeste ed benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(56)

** Ejler Gabrielsen kaptajn i Skanderborg havde stævnet Peder Mikkelsen i Serup for en uendelig dom, han til Hids herreds ting har forhvervet anlangende nogen kirketiende, som Peder Mikkelsen har ham i forfølgning for. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** fru Helvig Kåses sag blev opsat til i dag 14 dage.

(57)

** Søren Hatstafferer borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst med flere for et vidne og kundskab, de har givet fra dem efter en person Vendel Møller guldsmededreng, barnfødt i Augsburg, hans ord, at han med Søren Hatstafferer i hans hus har møntet forskellige falske pengestykker, og Anne Jacobsdatter Hans Billedskærers hustrus vidnede, at Søren Hatstafferer lånte en hammer af hende. derefter blev afsagt, så efterdi Karen Sørensdatter udtrykkeligt har vidnet, at Søren Hatstafferers hustru har givet hende falske blymønter, og har givet øvrigheden det til kende, og der er fundet forme stempler og falske mønter i hans hus, og Vendel Møller, før han blev henrettet, har beskyldt Søren Hatstafferer, at han i samme falskmønts gerning var skyldig, og Søren Jensen og hans medbrødre domsmænd derefter har tildømt ham sit liv at have forbrudt, da vidste dommerne ikke imod samme vidner, kundskab og dom at sige eller magtesløs dømme.

(62)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mols herreds ting har vidnet, anlangende at de har været til Guds bord i Tved kirke 19/9, og en del har siddet neden og en del oven for Anne Christensdatter i Dejret og Maren Mogensdatter i Tved, og da seet at hr Christen Jensen holdt de to kvinder kalken i munden, men de ikke vidste, om de har været meddelt vin deraf. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Mogensdatter og Anne Christensdatter udtrykkeligt har vidnet, at dem ikke nogen vin af hr Christen Jensen i sakramentet var meddelt, som de på fersk fod for sognemændene har beklaget, og de nu ved højeste ed er bestandig, som med andres vidner befæstes, da vidste dommerne ikke samme vidner at imodsige, men efterdi hr Christen Jensens vidnesbyrd ikke stemmer overens og en del er ikke deres vidner bestandig, da kunne dommerne ikke kende hr Christens vidner så nøjagtig

at de bør nogen magt at have.

(66)

** Laurids Lindenov til Oregård havde stævnet kirkenævninge i Århus for deres ed og tov, de har gjort og svoret over Maren Tomasdatter Trindhattes for trolddom, hun har begået på adskillige steder, og taget pending gunst og gave derfor. derefter vidnede efterskrevne, at Ellen Mortensdatter, som havde Peder Rugsæk, lovede hende for Peder Rugsæk ville have hende, og gav hende derfor 1 mark, og Mikkel Jørgensen i Hasle gav hende et par sko for hun gjorde det så, at Laurids i Hasle kunne få Karen Mikkelsdatter til ægte. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Tomasdatter har bekendt at hun kunne adskilligt spøgeri, og lovet at samle folk i ægteskab, og gøre dem som skal forliges gode venner samt at skaffe gårde at besidde, og nævningene derfor ikke har vidst hende at befri men efter hendes egen bekendelse kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag dem for samme deres ed og tov at kunne fælde men ved magt at blive.

(70)

** fru Else Marsvin til Stenalt med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Axel Urne til Viffertsholm for en hans salig mor fru Margrete Vifferts hovedbrev på 200 rigsdaler, hvilket brev ikke er efterkommet, som han er blevet tildømt at betale. derefter blev tilfundet gode mænd til at gøre fru Else Marsvin udlæg i Axel Urnes jordegods.

(71)

** Anders Pedersen Snedker i Skelund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Viffertsholm birketing har vidnet, at Anders Snedker i Solbjerg kirke havde begæret af Axel Urne 6 mark for prædikestolen og himmelen, han har gjort for ham. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Anders Pedersen for ting og dom har tilsagt Jens Mikkelsen nogen ord, som kunne være ham på hans ære til forklejning, og han dog for en løgner er blevet delt, da kunne dommerne ikke kende samme dele nøjagtig, og efterdi samme forbud og vold er drevet efter samme dele, da fandt dommerne samme forbud og voldsvidne magtesløs at være.

(72)

** hr Christen Jensen præst til Tved kirke med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jensen i Tirstrup for han 6/11 på Mols herreds ting har sigtet ham for at hans husbonds tjener Søren Madsen er død uden skriftemål. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen har sigtet hr Christen, at hans husbonds tjener er bortdød uden skriftemål, og dommerne ikke fandt at være en sag som med sigtelse bør at forfølges, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse så nøjagtig, at den bør at komme hr Christen Jensen til nogen forhindring.

(73)

** hr Christen Jensen sognepræst til Tved kirke med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/1 sidst forleden har vidnet angående Søren Madsen, som døde i Tved, og som bad hans bror Peder Madsen hente præsten. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet på hvad steder, Søren Madsen har haft sin væring, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme deres vidne at sige eller magtesløs dømme.

(74)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet Peder Madsen nu værende i Blåkær for et vidne, han til Mols herreds ting 11/12 sidst forleden vidnet har med hr Christen Jensen i Tved, at da han kom til hans bror Søren Madsen i Tved, da kunne han ikke tale, hvorfor Peder Madsen hentede præsten. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Madsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som agtes og regnes for intet vidne, og som ikke med andre vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende Peder Madsens vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(75)

** Niels Pedersen i Hørup havde stævnet Niels Jensen i Iller for nogen uendelige dom, han har forhvervet til landstinget, hvori han har fanget nogen vidner og dele magtesløs at være, som Niels Pedersen over ham til Lysgård herreds ting har forhvervet anlangende adskillige klager, han for lensmanden af had og avind har gjort, som han ikke har bevist. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen nu som tilforn ikke er mødt men sig for rettergang undholder, da fandt dommerne samme uendelige dom magtesløs at være og ikke komme Niels Pedersen imod hans vidner og dele til forhindring.

(76)

** Tord Nielsen i Gultentorp havde stævnet Jens Pedersen i Nøvling for et vidne, han 25/11 1625 i hr Peder Andersen hans hus i Nøvling har vidnet anlangende et stolestade i Nøvling kirke, som skulle ligge til Nørgård sst, og Niels Christensens hustru Kirsten Andersdatter sig tilholder, uanseet han tilforn 22/5 1624 med flere har vidnet, at hen ved en 24 år siden der Keld Jensen boede i Nøvling i Nørgård, da stod hans hustru Birgitte Poulsdatter yderst i førnævnte stol og siden har Maren Nielsdatter førnævnte Tord Nielsens mor haft samme stolestade. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte personer ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(77)

** Jens Nielsen guldsmededreng i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom han til Århus byting 30/9 forleden har dømt, hvori han har tilfundet ham efter en borgmesters dom 7/12 1620 at gøre mesterstykke. derefter blev afsagt, så efterdi KM forordning formelder, at ingen skal give eller gøre noget gæstebud eller mesterstykke, når han vil sætte sig ned og bruge embedet, da kunne dommerne ikke kende samme domme eller dele bør at komme Jens Nielsen på sit embede at bruge og sig at nedsætte, når han har vundet borgerskab, til nogen forhindring.

(78)

** Mikkel Tomasen borger i Horsens havde stævnet Tyge Skousen foged på Tyrrestrup for en uendelig landstingsdom, han 5/11 har forhvervet anlangende et skrin, Christen Nielsen forrige foged på Tyrrestrup, skal have givet til Mikkel Tomasen til forvaring. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Tomasen samme skrin, som Christen Nielsen har antvortet ham, har tilstede, og byfogden har tildømt ham samme skrin efter Christen Nielsens skrivelse fra sig at levere, da vidste dommerne

ikke fogdens dom at imodsige.

(80)

** Ib Svendsen borger i Århus havde stævnet Jørgen Sørensen borger sst for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over en dele, som Ib Svendsen over ham for gæld, som han efter hans brev er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Sørensen efter hans udgivne forpligt for samme 20 daler, som der på rester, at være delt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for dig.

(81)

** Niels Tøgersen i Duelundsgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jacobsen i Mejlhede for en dom, han til Middelsom herreds ting 1/6 sidst forleden har dømt og kvitdømt Jens Lauridsen i Skavngård for hvis korn, han høstede af den jord, som ligger til den gård Niels Tøgersen iboede, uanseet Niels Tøgersen har ydet kornskyld deraf. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har funderet sin dom på lensmandens seddel, når samme gård til Peder Lauridsen skal være fæstet, og samme seddel ikke er inddraget i hans dom eller her i rette lægges, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(82)

** Mikkel Nielsen i Skavngård havde stævnet Niels Tøgersen i Duelundsgård for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over nogen vidner og breve, som skulle være gået om afgangne Niels Amdisen, som boede og døde i Skavngård, hans efterladte gods, formue og andet, og efterskrevne, som 1591 af Tomas Lauridsen, som for kort tid siden døde i Skavngård, var bedt om at se Niels Amdisens efterladte gods, vidnede, at han var så fattig, at hans børn Mikkel Nielsen og hans søskende intet kunne arve. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om den formue Niels Amdisen for 34 år siden skulle have haft og hvis, der efter ham er fundet og ikke på fersk fod frembåret kundskab, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig at det bør nogen magt at have.

** Ib Svendsen borger i Århus havde stævnet Jens Pedersen i Søften for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over ham, uanseet han ikke har stævnet Ib Svendsen til hans hus og bopæl, og Jens Pedersen endnu er ham 19 sletdaler skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdomme ikke lyder længere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu er sket, da bør de ikke længere magt at have.

(83)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Pedersen i Gram ? og Anders Pedersen i Astrup for nogen delevidner, de til landstinget har forhvervet over hans tjener Niels Madsen ladegårdsfoged på Bjørnholm for nogen fisk, han hos dem skulle have fået, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme mænd nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme Niels Madsen til hinder eller skade.

(84)

9/4 1625.

** nogen ringe sager udsat.

23/4 1625.

** fru Ellen Marsvin til Ellensborg havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred hærværk at sværge over Christen Eriksen i Bystrup og hans sønner Erik Peder og Niels Christensen for hendes tjener Poul Keldsens dige i Bystrup, de har nedbrudt og ompløjet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Eriksen og hans sønner Erik Christensen Peder Christensen og Niels Christensen hærværk over.

(85)

7/5 1635.

** fru Helvig Kås til Restrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Jensen borger i Ålborg for et vidne, han til Gislum herreds ting 6/11 vidnet har, anlangende han i Dal marked havde set at Laurids Jacobsen i Bølle skulle have slået salig Christen Lauridsen i Ålborg et slag med en fork. dernæst blev afsagt, så efterdi Søren Jensens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke med nøjagtige vidner befæstes, at Laurids Jacobsen gjorde nogen håndgerning på salig Christen Lauridsen, som han også benægter, da kunne dommerne ikke kende samme enlige vidne klage syn og nævningsed så nøjagtig, at de bør at komme Laurids Jacobsen til hinder eller skade.

(86)

** Niels Lauridsen Nim indvåner i Horsens havde stævnet Obbe Rasmussen i Horsens for en dele, han har forhvervet over ham, som han ikke har fået lovligt varsel for, og tilmed har han tilbudt ham samme brev, som Obbe Rasmussen ikke ville annamme. nu blev samme brev tilbudt Obbe Rasmussen, som han annammede, hvorfor dommerne fandt Niels Lauridsen af samme dele kvit at være.

** Søren Nielsen hospitalsforstander i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 10/1 sidst forleden vidnet har, at de 3/12 havde seet hospitalstjener Niels Mogensens søn Niels Nielsen i Hjeds og Anders Ibsen Jep Andersens søn i Bradsted stangede ål på nørside af Busted sø på Niels Krabbes endel. derefter blev afsagt, så efterdi med vidnesbyrd bevises, at Niels Nielsen har stanget ål på Niels Krabbes endel, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner i det punkt at sige eller Niels Nielsen af den dele at kvitdømme, men efterdi bemeldte personer har stanget ål på Hjeds sø i fællig, hvor de til deres gårde har lod og derfor til fiskeri er berettiget, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dele, dem derover er drevet, så noksom, at de bør at komme dem til forhindring.

(88)

** Albret Skeel til Fussingø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren

Jensen Vestergård i Gesing med flere for et vidne, de nogen tid tilforn til Sønderhald herreds ting med Peder Brorsen foged på Gesingholm har vidnet anlangende bygfældighed i den gård i Allestrup, som hans tjener Søren Lykke skal have været brøstholden med en bjælke og egetræ, som skal være bortflyttet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men rum tid efter, Søren Lykke samme gård er fraflyttet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(89)

** Tomas Jensen i Lystrup Søren Nielsen Laurids Nielsen Niels Jensen og Rasmus Sørensen på hans datter Kirsten Rasmusdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen Claus Hansens stedsøn i Mogenstrup og Jens Nielsen i Rygård for et vidne, de til Sønderhald herreds ting 15/11 og 17/1 sidst forleden vidnet har, at førnævnte personer havde været i Gert Rantzaus skovspart i Strandkær og der hugget ved og bortført. derefter blev afsagt, så efterdi samme personer ikke er taget ved stubben eller uden adelvej, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(91)

** Niels Krabbe til Torstedlund med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har anlangende tørvegrøft, som de Skivum mænd havde gravet i Skivum hede vesten åen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod eller om nogen vis dag eller tid og ikke navngivet hvem, sådan gerning skal have gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(92)

** Niels Krabbe til Torstedlund med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmel, de har afsagt til Års herreds ting 20/7 sidst forleden, at de havde været til syn på Skivum hede til tørvegrøft, som de Østrup og Plejlstrup mænd havde ladet grave og bortføre. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Krabbe selv vedgår Østrup mænd på de åsteder har ladet grave tørv, som han formener dem at være berettiget, og i så måder selv samme syn og vidner bestyrker, da vidste dommerne ikke imod samme syn og vidner at sige, men hvem ejendommen i sig selv tilhører, det gåes om hvis ret er.

(93)

** Tønne Friis til Hesselager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 16/8 sidst forleden vidnet har, at de mænd som har boet og endnu boer i Østrup og Plejlstrup har haft deres brug vesten over åen i heden. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet om hvis brugelighed, de af Østrup har haft i samme hede og intet om nogen ejendom, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(96)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Axel Urne til Viffertsholm og hans søster jomfru Anne Urne for en indførsel, han i deres gods har bekommet for deres salig mors gæld, hvilket gods de

straks bør løse eller ham for ejendom at følge. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd har gjort Iver Juul indførsel og udlæg i samme gods, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte gård med ejendom bør Iver Juul som evindelig ejendom at efterfølge.

(99)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Peder Lauridsen i Vorbjerg herredsfoged i Nim herred for en uendelig dom, han til samme ting 1/12 sidst forleden har dømt imellem hende og Søren Tomasen Møller i Skib mølle, og tildømt Søren Møller at lide tiltale for hvis ærerørige ord og beskyldninger, han har tilsagt hende. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom er uendelig, fandt dommerne den til herredsting igen at komme.

** Hans Dyre til Boller havde stævnet Christen Pedersen i Bonderup for en dom, han til Gislum herreds ting 12/3 sidst forleden dømt har imellem ham og Christen Lauridsen på Bonderup angående nogen oppebørsel, som han skal have oppebåret af Hans Dyres tjenere. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tildømt Christen Lauridsen samme landgilde fra sig at levere, hvilket han erbyder sig at efterkomme, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige.

(100)

** Tønne Friis til Hesselager havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ål birketing 5/5 1622 vidnet har, at den engholm som ligger i Ejstrup, skal have været brugt til den gård sst, som Mads Jensen iboer. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at samme engholm i langsommelig tid har været brugt til den gård, Mads Jensen iboer, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke samme deres vidne at imod sige eller magtesløs dømme.

(101)

** fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Morten Pax til Bjerre med en opsættelse af landstinget 26/3 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en uendelig dom, han til samme herreds ting 20/11 1624 afsagt har anlangende noget fiskeri og ålegårdsted, som Knud Gyldenstjerne til Møgelkær vil tilholde sig, uanseet samme ålegård i langsommelig tid har fulgt og været brugt til Palsgård, som Knud Galt påboer. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(102)

** fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Morten Pax til Bjerre med en opsættelse af landstinget 26/3 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en uendelig hensættelse, han til Bjerre herreds ting 20/11 afsagt har anlangende en skovspart i Klakring skov, som Knud Gyldenstjerne til Møgelkær og Ernst Normand til Selsø tilholder dem, uanseet samme skovspart har været brugt til Palsgård hovedgård. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Morten Pax til Bjerre med en opsættelse af landstinget 26/3 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 8/1

nærværende år har vidnet anlangende græsning lergrøft og skovhugst i Klakring nørskov, som ligger til deres tjeneres gårde i Klakring. så mødte Morten Gans og gav tilkende, at han ville afstå samme vidne, hvorefter blev afsagt, at det bør ingen til hinder eller skade at komme.

(103)

** Christian Holck til Bustrup havde stævnet Peder Nielsen i Skjoldelev herredsfoged i Sabro herred for en dom, han 2/11 til samme ting har afsagt og tildømt Peder Jacobsen forrige foged på Lyngbygård at stå til rette for en kvinde Maren Christensdatter, som han i Christian Holcks tjeneste har beligget, og Peder Nielsen ikke har funderet sin dom på gårdsretten. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jacobsen for adskillige sager har været tiltalt, og fogden ikke i samme parter udførligt sin dom har forklaret, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(104)

** Søren Pedersen birkefoged i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Pedersen Bisgård sst for en dom, han til Nibe byting 2/3 sidst forleden har dømt imellem Christen Pedersen i Nibe og førnævnte Søren Pedersen, hvor han har tildømt ham at give Christen Pedersen en ubillig kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til birketinget igen at komme.

(105)

** Niels Olufsen i Vinderslev med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Mads Sørensen i Tange og hans medbrødre for et syn, de til Lysgård herreds ting 24/5 sidst forleden afhjemlet har anlangende Niels Olufsens og Søren Nielsen deres toftejord, hvor de skulle have lige meget. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet varsel for samme synsvidne, og det ikke med vidnesbyrd bevises, at Niels Olufsen samme skel at have forvildet, og han dog derfor er delt, og samme dom ikke er endelig, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(106)

** Mikkel Pallesen i Torning på sine egne og medgranders vegne havde stævnet 25 synsmænd for efterskrevne synsvidne, de 25/4 sidst forleden til Lysgård herreds ting afhjemlet har anlangende markskel og sandemandsgang imellem Torning og Skræ mark. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd har hjemlet og omkendt, hvor samme sandemænd skulle gøre deres tov og markskel, som ikke tilhører synsmænd at udvise, og der ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne varsel og opkrævelse så nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(108)

** Christen Pedersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 26/3 sidst forleden havde stævnet Jens Lauridsen i Hesselballe for en dom, han til Århus byting 3/2 sidst forleden har forhvervet anlangende en sum penge og korn, som Christen Pedersen er fradømt, mens to sedler som Jens Lauridsen har i rette lagt er ved magt, uanseet Christen Pedersen er samme gæld arveligt

tilfaldet, og da de to sedler er raderet, mener han, samme dom ikke bør at komme Christen Pedersen til forhindring på hvis, han i søskendeskifte er arveligt tilfaldet. derefter fremlagde Jens Lauridsen de to sedler udgivet af hr Laurids Pedersen medtjener til sankt Clemens kirke i Århus til Jens Lauridsen, at Jens Lauridsen har betalt ham og hans medarvinger al den gæld efter salig Peder Poulsens død. derefter blev afsagt, så efterdi datoerne på de to sedler er forandret, da kunne dommerne ikke kende samme to sedler eller dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(109)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 23/12 vidnet har, at de 23/11 skulle have tilbudt Simon Pedersen borger i Århus to par øksne, som han havde afkøbt Niels Sørensen i Mejlby i Lisbjerg herred, hvilket vidne han mener usandfærdigt at være, efterdi samme øksne den dag stod på foder på Avnsbjerg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet, at de tilbød Simon Pedersen samme øksne, og ikke han dem ville annamme, og intet derimod fremlægges, da kunne dommerne ikke kende samme vidne løgnagtigt.

** Søren Pedersen birkefoged i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 5/2 sidst forleden har vidnet anlangende hvis iring og trætte, de har været i. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om det forlig imellem Søren Pedersen og Christen Pedersen, som for nogen år siden er gjort, og Søren Pedersen ikke vil være samme forlig gestandig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(110)

** Jens Andersen i Glesborg og Laurids Sørensen sst havde stævnet fru Dorte Juul til Mejlgård, for hun 25/8 sidst forleden til Nørherreds ting har ladet dem ran oversværge for noget jord, de har pløjet i hendes endels skov. så blev fru Dorte Juuls skrivelse fremlagt, at hun for samme mænds husbonds skyld har frastået samme sag, hvorefter dommerne fandt samme ranstov klage syn og vidner magtesløs at være.

(111)

** Verner Parsberg til Lynderup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne og syn, de 13/6 sidst forleden har afsagt på Rinds herreds ting på nogen tvistige åsteder imellem Sundstrup og Tolstrup marker. derefter blev afsagt, så efterdi de bønder i Sundstrup ikke har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så lovligt at være forhvervet, at det bør nogen magt at have.

(112)

** Christen Nielsen i Dalbyneder havde stævnet Jens Jensen i Knejsted herredsfoged i Gerlev herred for en dom, han 11/4 imellem ham og Peder Christensen i Gerlev ? afsagt har anlangende nogen klæder og løsøre, som Christen Nielsen skulle have af Christen Smed i Dalbyneder medgift hans hustru Gertrud Christensdatter, for hvilket løsøre Peder Christensen til ham skal have lovet og godsagt. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen samme gamle deler afstår, bør de ingen at komme til forhindring, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Peder Skriver i Stagshede Søren Mortensen i Engesvang og Peder Madsen sst med en opsættelse af landstinget 9/4 sidst forleden havde stævnet Anne Jenses Søren Madsens hustru i Bodholt og Anne Jensdatter som er Jens Poulsens hustru i Stjert ? for et vidne de til Vrads herreds ting 10/8 1623 med Oluf Eskesen, som døde i Ilved, på salig Erik Lunge til Stovgård hans vegne har vidnet, at Jens Sørensen i Bodholt havde ladet hans far, som boede i Hestlund, bruge den eng norden og vesten Bodholt, som kaldes Fælligkrog. Søren Pedersen i Pårup og Christen Pedersen i sønder Vork vidnede, at samme eng har været brugt til Bodholt 10 år, før Jens Sørensen undte hans far samme eng, hvilke vidner de mener er vildige, idet Anne Jensdatter er Jens Sørensens datter og de andre hans kones brødre. endvidere blev stævnet salig Oluf Eskesens arvinger, som er Morten Eskesen i Vinderslev Knud Eskesen i Havstrup og Knud Viborg borger i Vejle på hans hustru Anne Eskesdatters vegne. med flere ord dem imellem var afstod fru Sofie Brahe samme klage, og Christen Rasmussen Søren Mortensen og Peder Madsen efter dommernes begæring bevilgede de mænd i Bodholt i fru Sofie Brahes livstid at have deres fædrift i Engesvang hede.

(115)

** Hans Skram til Skovgård havde stævnet Jens Sørensen i Hammel for et vidne, han 31/9 1604 til Gern herreds ting har vidnet anlangende den gård, han iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen og vidnesbyrdene nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

** Niels Tomasen Bødker i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Byrge Andersen og hans hustru Ingeborg Pedersdatter sst for et vidne og syn, de 4/10 til Randers byting skal have med Rasmus Poulsen i Amstrup kundgjort angående en dyne, de omtvistedes, og Anne Sørensdatter Niels Bødkers hustru vidnede, at det ikke var deres dyne, som for retten var fremlagt. derefter blev afsagt, så efterdi Byrge Andersen og hans hustrus kundskab ikke er gjort med oprakte fingre, og Anne Sørensdatter har været delt, og Kirsten Sørensdatter har lagt hendes vidne i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme tingsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(116)

** Byrge Andersen i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst og Bertel Henningsen i Essenbæk ladegård for et vidne, de til Randers byting 18/10 har vidnet, anlangende at Byrge Andersens hustru skal have annammet garn af Niels Tomasen Bødkers hustru sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Ingeborg Pedersdatters ord og mundheld, som hun ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(118)

** Hans Mouridsen i Bjertrup havde stævnet Laurids Mikkelsen og Mikkel Sørensen sst for en uendelig dom han har forhvervet for nogen kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke er påskrevet årligt til tinge at være forkyndt, da kunne dommerne ikke kende samme dele så noksom, at den bør nogen magt at have.

** Søren Madsen i Vinterslev havde stævnet Frands Sørensen sst og hans søn Søren Frandsen for en

uendelig dom, de har forhvervet til landstinget anlangende synsvidne og hjemmel, som 6 mænd skulle have hjemlet om Søren Madsens førlighed. derefter blev afsagt, da efterdi Rasmus Pedersen og hans medbrødres syn med Jacob og Morten Badskærs kundskab bekræftes, vidste dommerne ikke på samme deres vidne at dømme, før det lovligt stævnes og kaldes.

(119)

** Hans Jensen i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Jensen i Hadsten for et vidne, han 8/1 sidst forleden til Galten herreds ting med Niels Embedsbo i Randers har vidnet om øl og brændevin, han har bekommet af ham. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Jensen for retten har holdt Niels Embedsbos bog og opskrift for urigtig at være, da vidste dommerne ikke på bemeldte vidne at dømme, førend Jens Jensen sig selvtolvte imod samme bog forværger, at han ikke samme øl og brændevin har bekommet.

(120)

** Jens Pedersen i Søften med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ib Svendsen borger i Århus for en gæld, han vil tilholde sig efter brev og regnskabsbog, som Jens Pedersen siger er betalt. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod men efter Jens Pedersens ord, som han ikke er bestendig, og han er fordelt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig at den bør nogen magt at have.

(121)

** Just Bomand borger i Viborg på sine egne og på sin svoger Hader Holst af Flensborg hans vegne solgte og skødede til fru Sofie Brahe salig Jørgen Lunges af Odden efterskrevne frie jordegods, som for gæld er udlagt dem.

(122)

** Niels Andersen i Hornborg havde stævnet Jens Tygesen i Hjortsvang for en uendelig dom, han til landstinget 12/2 har forhvervet over et vidne om det køb, Niels Andersen og Jens Tygesen har været imellem om en halv bondegård i Bredsted, som Jens Tygesen har givet ham købebrev på. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Tygesen ikke er mødt men nu som tilforn sig fra rettergang undholder, fandt dommerne samme dom magtesløs at være.

(123)

21/5 1625.

** Christen Pedersen af stor Brøndum havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred manddød at sværge over Jens Christensen i Askildrup for hans bror Poul Pedersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hellum herreds ting 10/5 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jens Christensen kom i Poul Pedersens hus og drak en kande øl med Poul Pedersen og hans søn Jens Poulsen, og da kom Jens Poulsen og Jens Christensen i trætte og da Poul Pedersen ville lægge sig imellem, gav Jens Christensen ham et knivslag i hans bryst. så mødte Christen Jensen i Askildrup på Jens Christensens vegne og tilbød sølv pending gunst og gode ord, eftersom sig skaden var sig tildraget og begærede lejde og dag af den dødes slægt og køn, til loven har haft sin

gænge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Christensen manddød over og fra hans fred for Poul Pedersen, han ihjelslog.

(124)

** Laurids Lindenov til Oregård havde stævnet kirkenævninge i Århus for deres ed og tov, de har svoret over Kirsten Sørensdatter Tolstrups, og fremlagde et tingsvidne af Århus rådhus 2/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede om hendes trolddomskunster. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke er bevist, at Kirsten Sørensdatter skal have lovet nogen ondt, som dem derefter på liv og helbred skal være hændt, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den bør at komme Kirsten Sørensdatter på hendes liv til nogen forhindring, men efterdi hun har bekendt, at hun har brugt signelse Gud og hans hellige navn til vanære, da bør hun inden 6 uger at rømme dette land og rige efter KM forordning.

(125)

** Karen Jørgensdatter salig Henrik Smeds efterleverske i Horsens havde stævnet Peder Hansen borger sst for en dele, han til Horsens byting har forhvervet over hende. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev er udgået af Horsens byting 1623 og ikke til tinget siden årligt er læst og forkyndt, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

** Christen Kjønsen i Ebeltoft havde stævnet Jens Sørensen Marcusen i Albøge for et ulovligt købebrev anlangende Rasmus Smeds hus i Ebeltoft. dertil blev stævnet Rasmus Smeds brødre Mikkel Sørensen Jens Sørensen i Albøge Søren Sørensen og hans lovværge sst og Niels Sørensen i øster Bølle. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne bevises samme hus og ejendom til Christen Kjønsen er udlagt, hvilket vidne ikke et stævnet og kaldet, da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, før det lovligt stævnes og kaldes.

(127)

** Christen Madsen Bager borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 23/4 sidst forleden havde stævnet Knud Lauridsen borgersøn sst for en dom, han til Horsens byting har forhvervet over ham, hvor han med urette er tildømt sin forpligt at efterkomme angående den skude, de omtvister. så efter flere ord dem imellem var, blev de venligt forligt, at Christen Madsen lovede at give Knud Lauridsen 40 sletdaler.

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet Oluf Mule sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over ham anlangende et svin, de omtvister. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten forligt, at Knud Lauridsen lovede at give Oluf Mule for hans omkostning i samme sag 3 sletdaler.

(128)

** Christen Lauridsen borger i Hobro havde stævnet Hans Nielsen sst for et vidne, han til Hobro byting 28/3 forhvervet har, hvor efterskrevne har vidnet anlangende en grøn bakke, som skulle være brugt til får svin og lærred at blege til dem, som har boet i gården. da efter flere rod dem imellem var, blev det så forhandlet, at Christen Lauridsen og Hans Nielsen indgav deres sag på 4 dannemænd.

(129)

18/6 1625.

** Søren Troelsen i Durup med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet nævninge for deres ed og tov, de over Sofie Jensdatter i Durup har gjort. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Troelsens vidne og sigtelse ikke med uvildige vidner bekræftes, at Sofie Jensdatter med ham eller hans børn at have været i tvist, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse og nævningsed så noksom, at den må komme Sofie Jensdatter til nogen forhindring.

(131)

** Søren Tomasen i Skejby havde stævnet Peder Lauridsen i Vorbjerg herredsfoged i Nim herred for en dom, han 18/5 dømt har og tildømt ham at lide tiltale for nogen lovmål han på fru Birgitte Rosenkrantz Mogens Pax Morten Pax og nogle salig fru Regitze Rosenkrantz hendes børn og arvingers vegne skulle have haft til fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes anlangende nogen ejendomsbreve på Stensballegård. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke indeholder noget bevis, at Søren Tomasen skal have gjort nogen utilbørlig sigtelse på fru Anne Friis, og fogden dog har tildømt ham at lide tiltale, da fandt dommerne den hans dom ingen magt at have eller komme Søren Tomasen til forhindring.

(132)

** Tomas Andersen i Ulbjerg mølle havde stævnet Jens Poulsen i Ulbjerg for en klage, han til Rinds herreds ting 9/5 på har gjort, at han havde truet og undsagt ham og kaldt ham en tyv og skælm. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd er vildige og en part i deres egen sag har vidnet, og de har vidnet efter Tomas Andersens ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(133)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Rasmus Pedersen i Stensballe birkefoged sst for en dele, han har udstedt over en hendes tjenere Anne Knudsdatter mælkedeje for noget mel, hun har bekommet af Peder Jørgensen efter hans regnskabsbog, som ikke vedkommer hende at betale men fru Anne Friis. dertil mødte Peder Jørgensen hans bror Jens Mortensen i Horsens. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Knudsdatter ikke er stævnet for samme dom og dele, og samme dom er endelig dømt, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(134)

** Jørgen Grubbe til Tostrup havde stævnet Jens Block i Arden herredsfoged i Hindsted herred for en dom, han 7/4 sidst forleden imellem Falk Gøye til Bratskov og Jørgen Grubbe har dømt anlangende det købe og gavegods, som Jørgen Grubbe af salig fru Dorte Krabbe bekommet har. derefter blev afsagt, så efterdi KM og rigsråds dom tilholder, samme gave og købejord Jørgen Grubbe på sine børns vegne alene at følge så meget som en søsterlod og resten at følge Axel Lykke så meget som en broderlod, og herredsfogden har funderet sin dom derpå, da vidste dommerne ikke

imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(135)

** hr Jens Nielsen forrige kapellan til Vorfrue kirke i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst, for han har ladet ham fordele for en sum penge, for han har ladet han stævne til landstinget. så blev de for retten forligt og fordraget, så de på begge sider afstod kost og tæring.

(136)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst udganget havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Horsens byting 15/3 og 29/3 nu sidst vidnet har anlangende parlament og bordag imellem Peder Olufsen i Horsens og Morten Rasmussen i Ballebo. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Peder Olufsen søgte Morten Rasmussen og gjorde håndgerning på ham, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, og efterdi samme dom ikke fremlægges, bør den ingen magt at have, indtil den fremkommer.

(137)

** Christen Frost i Hoved havde stævnet Laurids Nielsen i Ørskov for en dom, han 2/3 til Vor herreds ting har dømt imellem Christen Frost og Obbe Rasmussen i Horsens, for Christen Frost skal have vedkendt sig en søsterlod i den gård i Horsens, som Obbe Rasmussen påboer, og som hans hustru har arvet efter hendes salig bror Jens Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den være som udømt var og ikke at komme Christen Frost til nogen forhindring.

** Christen Frost i Hoved havde stævnet Hans Volbertsen i Horsens for et vidne, han til Horsens byting 1/6 sidst forleden vidnet har, at han var hos i hans hus, da Christen Frost og Peder Olufsen og hans mor Anne Olufs gjorde regnskab med hverandre. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Volbertsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som agtes for intet vidne, og som han selv har lagt i tvivl, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(138)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet Oluf Mule borger sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over ham på en dele og domme, som Obbe Rasmussen efter hans egen forpligt, som ved landstinget er ved magt kendt, har forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Mule for ting og dom gjorde Obbe Rasmussen sigelse, at han inden 14 dage skulle stille ham tilfreds for den jord, han har ham frapløjet, som han ikke har efterkommet, så han derfor efter hans egen forpligt er blevet delt, da vidste dommerne ikke Oluf Mule af samme dele at kvitdømme, før han efter dannemænds sigelse retter for sig.

(139)

** Christian Holck til Bustrup med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 31/1 til samme ting har

afsagt imellem hans fuldmægtig Mourids Pedersen i Grågård på hans vegne og Jens Madsen, og dommeren ikke har vidst at kunne tildømme Jens Madsen at stande til rette for adskilligt utilbørligt skovhugst i de skove, han havde i befaling. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har funderet sin dom på hvis sedler, slotsskriveren har tilskrevet Jens Madsen, og på vidner Jens Madsen for ham har fremlagt, og de ikke er inddraget i hans dom, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(140)

** Anders Christensen i Stavn havde stævnet Tomas Isaksen sst for en sigtelse, han på Slet herreds ting har sigtet ham, at han er kommet af Hornum skov med et læs grønne bøgetræer, som blev bevidnet af Tomas Isaksens hustru Inger Skammelsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd derom findes vildige, idet den ene er Tomas Isaksens egen hustru og den anden en umyndig dreng, da fandt dommerne samme vidne og ubeviste sigtelse magtesløs at være.

(141)

** Niels Trolle til Trolholm med en opsættelse af landstinget 21/5 nu sidst udgivet havde stævnet efterskrevne sandemænd i Vrads herred for en sandemandsgang og markskel, de har gjort imellem Skærbæk møllemark og Sillerup møllemark med mere, for de ikke har begyndt deres gang og tov på de åsteder, de har været opkrævet til. så mødte Knud Gyldenstjerne og Niels Trolle og indgav samme trætte på efterskrevne gode mænd, som har fuldmagt dem til minde og rette at imellemsige.

(142)

** Henrik von der Wisch til Glasau og Claus von Buchwald til Krogsgård havde stævnet mester Henrik Christensen i Tirstrup for et vidne, han til Bjørnholm birketing 24/7 en deres tjener Søren Andersen i Hedegård har aftvunget og dermed ville pålægge ham usædvanlig tiende af noget skovland. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Andersen samme forpligtsvidne for ting og dom har gjort, da vidste dommerne ikke imod samme forpligtsvidne at sige.

(143)

** Christen Pedersen i Nibe med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet Søren Pedersen birkefoged sst, for han 14/8 sidst forleden har stedet Laurids Mikkelsen 3.ting over ham og derefter stedet høring over ham for nogen tiendekærver, uanseet han samme dag tilbød med vidnesbyrd at bevise, at hr Laurids havde bekommet samme tiende. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen tilforn har hidstævnet samme delebrev, og da Christen Pedersen endeligt er dømt i samme dele, så eftersom eragtes Søren Pedersen ham ingen uret at have gjort, burde han ham sin kost og tæring at igen give, og Christen Pedersen velvilligt hat gjort udlæg og ved vurdering for sig rettet, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme, end bemeldte endelige dom medfører, men efterdi samme vurderingsvidne ikke fremlægges, bør det ingen magt at have, indtil det fremlægges.

(145)

** Henrik von der Wisch til Glasau og Claus Buchwald til Krogsgård på deres egne og deres medejeres vegne til Skærsø havde stævnet Søren Lauridsen i Strandkær herredsfoged i Mols herred

for to domme, han har dømt efter to uendelige domme har dømt anlangende ubillig rente Falk Gøye til Bratskov hans kreditorer skulle have taget, og derfor stedet ham indvisning i deres gods. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Falk Gøyes brev på 7 og 8 procent og kontrakt på det udlæg Falk Gøyes kreditorer er sket, som er oprettet af KM og rigens råd, da vidste dommerne ikke i den sag at dømme eller Falk Gøye nogen indvisning for samme udgiftsrente at tildømme i bemeldte holstenere deres gods, men indstævner den for sin tilbørlig dommer.

(147)

** fru Kirsten Juul salig Henrik Sandbergs til Kærsholm med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet fru Sofie Rostrup til Løjstrup for 300 daler, hendes salig husbond Mads Sandberg samt hans medarvinger ved en kontrakt dateret 1589 har forpligtet dem at betale til fru Kirsten Juul. derefter blev afsagt, så efterdi samme gode mænds kontrakt ikke i herredsfogdens dom er inddraget, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(149)

** Niels Tøgersen i Duelundsgård med en opsættelse af landstinget 7/5 sidst forleden havde stævnet Niels Jacobsen i Mejlhede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han 22/5 1621 til samme ting dømt har og endelig dømt ham fra sin gårds fæste, uanseet Niels Tøgersen har samme halve gård bygget og forbedret tid efter tid. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jacobsen sin dom endelig har senteret, endog ingen for ham var mødt til noget gensvar, da fandt dommerne den hans dom ingen magt at have.

** mester Hans Jørgensen badskær i Horsens havde stævnet Johan Nielsen Murmand borger i Horsens for en uendelig dom, han har forhvervet over en dele, som Hans Badskær har forhvervet over ham anlangende sår og skade, han har helet og læget for ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke årligt til tinge er læst og forkyndt, da kunne dommerne ikke kende samme delebrev så noksom, at det bør nogen magt at have.

(150)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet Christen Pedersen Skrædder for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget over nogen forfølgning, hun over ham har ladet forhverve. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Skrædder er delt og endelig dømt i samme dele her til landstinget, da vidste dommerne ikke for ham at dømme, før han sig derfor erklærer, som det sig bør.

** Christen Nielsen i Års havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 29/6 sidst forleden har vidnet, at de har seet ham pløje i nogen ager på Års mark. dertil blev stævnet Søren Simonsen i Hvorvarp og salig Anders Christensens arvinger i Rise Christen Andersen og Søren Andersen, som samme vidne syn og klage har udstedt. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen selv har vedgået samme vidne, da vidste dommerne ikke samme vidne at imodsige, men efterdi samme synsvidne ikke indeholder, Christen Nielsen at være givet noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(151)

** Jens Tygesen i Hedegård havde stævnet Niels Andersen Kock i Hornborg, for han har ladet ham fordele for skøde at gøre på den halve bondegård i Bredstrup, han har solgt Niels Andersen Kock og hans hustru Karen Lauridsdatter, som salig Tyge Sørensen påboede. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Tygesen har tilforpligtet sig at give Niels Andersen skøde på den halve gård, han har solgt ham, og herredsfogden har tildømt samme hans forpligt at holde, og han derefter er blevet delt, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(152)

** Jep Nielsen i Tørslev havde stævnet Rasmus Andersen, som vinteren 1624 har haft hans værelse i Ilshøj, for han i en dannemands hus i Randers uden al advarsel skælmskagtigt er løbet bag på ham og slået ham nogen knivslag og beskadiget ham på hans helbred, som blev bevidnet af Maren Jacobsdatter Peder Andersens mor i Randers. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Andersen nu som tilforn ikke er mødt og sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne Rasmus Andersen samme gerning uærligt at have gjort og bør derfor æreløs at være.

(153)

2/7 1625.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget 12/3 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred at udlægge Hans Tomasen Bøg, som boede i Skivholme hans bane, som på kyndelmissedag om aftenen er omkommet i Lundgård og fremlagde et tingsvidne af Framlev herreds ting 23/2, hvor Johanne Poulsdatter i Skivholme havde klaget at søndag før kyndelmissedag sidst forleden da havde Herlov Andersen i Lundgård bud efter hendes husbond med hans datter Karen Herlovsdatter og hans tjenestekarl Peder Andersen, at han skulle komme over til dem at se noget arbejde, de ville have gjort, og kyndelmissedag gik han derover. Hans Tomasen ved Skanderborg på egne og slægts vegne gav last og klage, at Hans Tomasen væver, som boede i Skivholme, er blevet borte af Lundgård i hans inderskjorte og alle hans klæder ligger tilstede og ikke man ved ham levende eller død. Herlov Andersen i Lundgård hans hustru Kirsten Pedersdatter og hans børn Karen Herlovsdatter Birgitte Herlovsdatter Anders Herlovsen og Knud Herlovsen vidnede, at Hans Skrædder var gået i seng i deres vester stue, og da havde han sønderslået et af de øverste vinduer og deraf udkommet, og var blevet fundet druknet i åen ved Præstebroen, og samme tid han blev lagt i kisten var tilstede Herlov Andersen hans hustru og hans børn, som faldt på deres knæ og lagde hver deres hånd på Hans Væver en efter en og bad Gud i himlen, at dersom de havde nogen skyld i hans død, at det kunne blive åbenbaret, så de som var fri måtte blive fri, og ingen tegn de kunne se på samme lig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Hans Tomasen om nattetide at være udløbet og i åen sig omkommet og derfor svor ham hans egen bane på.

(155)

** Niels Pedersen i Voer havde hidstævnet sandemænd af Rougsø herred manddød at sværge over Christen Lauridsen i Ørsted for Søren Pedersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Rougsø herreds ting 9/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at ovennævnte kom i skænderi på Ørsted gade, og Christen Lauridsen slog Søren Pedersen i hans hoved med en spade, og da man fremæskede Christen Lauridsen om han havde nogen sår, svarede hans bror Jens Lauridsen i Ørsted, at han var ikke tilstede at svare dertil. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen

Lauridsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han ihjelslog.

** Peder Steffensen i Årslev havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred at udlægge hans søster Maren Steffensdatters bane, som Rasmus Rasmussen Smed formenes uskyldigt skal have af dage taget, og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 30/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Rasmus Smed havde givet Maren Steffensdatter et slag på skulderen med en kæp, men hun siden havde arbejdet med i høsten med at skære og tage op efter mejeren, men da hr Hans Pedersen i Årslev meddelte hende sakramentet, klagede hun på Rasmus Smed, at hun havde ondt af det slag, han gav hende. dernæst gjorde sandemændene deres ed, at efterdi Maren Steffensdatter alene har haft et håndslag på hendes skulder, hvorom hun med Rasmus Rasmussen på fersk fod er blevet forligt, og ikke bevises at han har gjort hende nogen dødelig skade, da udlagde de Maren Steffensdatter af sygdom at være død og derfor svor Rasmus Rasmussen for den sag kvit at være.

(157)

** Poul Kras i Nørholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Justsen forrige foged på Vor for en seddel og stuevidne, han til Jens Krog i Ålborg har udgivet, at han 7/4 sidst forleden havde hørt, da KM forordning anlangende fiskeri fra Klitgård og Nibe var blevet læst, at Poul Kras havde sagt, at Jens Andersen Krog skulle tage samme breve, der var blevet læst, og stryge hans rumpe med. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er vidnet ved ed og oprakte fingre men ved en seddel, og et andet kun et een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme kundskab og vidne så nøjagtigt, at de bør nogen magt at have.

(158)

** Jens Andersen Degn i Ranum havde stævnet Jacob Nielsen sst og hans søn Niels Jacobsen for et vidne, de til Ål birketing 4/3 har vidnet, at Jacob Nielsen havde set en sort ravn komme flyvende med en karl under sig, som han syntes var Jens Andersen, og Niels Jacobsen havde set en karl komme ridende på en ravnsort hest, som han syntes var Jens Degn, og da havde Jens Andersen svaret, at det var ikke ham men måske fanden i hans skikkelse. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Nielsens vidne er vidnet i hans egen sag, og hans søn Niels Jacobsen er et umyndigt barn, og deres vidne ikke med uvildige vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og sigtelse så nøjagtig, at de bør nogen magt at have, men efterdi det ikke er bevist, at Jens Andersen nogen trolddoms gerning har gjort, og nævningene derfor har kvitdømt ham, da vidste dommerne ikke den deres ed at imodsige.

(160)

** Mogens Kås til Støvringgård på KM tjener Amdi Christensen i Glenstrup og hans medarvingers vegne havde stævnet Byrge Jensen byfoged i Mariager for en dom, han til samme byting 6/4 sidst forleden har dømt og tildømt Niels Christensen Viborg sst at lide rigens æskning for noget gods og arv, som han tilforn er tildømt at indføre, som han uden lovlig adkomst har bekommet efter salig Ellen Lauridsdatter, som boede og døde i Mariager. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg er tildømt samme ejendom igen at udlægge, som til landsting er konfirmeret, hvilken dom han ikke har efterkommet, og byfogden derfor har tildømt ham som en jordejer at lide æskning, da vidste dommerne ikke hans dom at imodsige, men Niels Viborg derfor æskning at lide.

(162)

** Niels Pedersen i Vive. derefter blev afsagt, så efterdi samme tingsvidne, hvorefter sandemænd har svoret deres ed, ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på samme sandemandsed at dømme, før samme tingsvidne stævnes og kaldes.

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård havde stævnet Stygge Høg til Vang for to uendelige domme, han har forhvervet til landstinget anlangende det gods, Stygge Høg af Jørgen Brockenhuus har ladet sig indføre til ejendom ved dom at ville sig tilegne. dommerne opsatte hovedsagen til i dag 14 dage.

(163)

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård, som formener sig at være forårsaget at besværge sig over fru Kirsten Rosenkrantz salig Johan Brockenhuuses til Sebbergård, formedelst hun 1623 skal have bevist for KM og højesteret, at hun skal være forårsaget at afhænde hendes arvegods at betale en fællebunden gæld med, som fandtes efter salig Johan Brockenhuus. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Brockenhuus i hans stævning disputerer på KM og rigens råds dom, da vidste dommerne sig ikke deri at dommere at være, men hvem påskader sagen for sin tilbørlig dommer at indkalde.

(164)

16/7 1625.

** Søren Nielsen i Demstrup havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlægge hans hustru Anne Christensdatter hendes bane, som Niels Jensen skal have ihjelslået, og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting, hvor efterskrevne vidnede, at da Niels Kynde og Søren Nielsen sloges, da ville Anne Christensdatter skille dem, og da fik hun hendes banesår. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Jensen at være Anne Christensdatter hendes bane, og hende at have ihjelslået og derfor svor ham fra sin fred.

(165)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 3/12 1623 vidnet har, at de har været med Niels Sørensen i Mejlby hos Simon Pedersen i Århus og tilbød ham 2 par øksne, som Simon Pedersen har ham afkøbt. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne tilforn har været hidstævnet, og dommerne da ikke har vidst den at imodsige, da vidste de ikke den deres dom at forandre, og ikke heller imod samme herredstingsdom, som Niels Sørensen for tiltale for samme øksne har kvitdømt, at magtesløs kende.

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet fru Sofie Brahe salig Peder Munks til Sæbygård, for han af gode mænd er indført i to hendes efterskrevne gårde og begærede endelig dom. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd har indvist Mogens Kås i to gårde for 950 daler, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme to gårde med deres tilliggelse og herlighed bør Mogens Kås og hans arvinger for ejendom at efterfølge.

(166)

** Rasmus Ingildsen i Odder med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Rasmus Pedersen i Odder for nogle vidner, han 3/3 til Århus rådhus har forhvervet efter en mundsnak, som Maren Tomasdatter, der var fængslet for trolddom, som havde bekendt, at Rasmus Ingildsen kom til hende og sagde, at Rasmus Pedersen havde stedet et stykke jord fra hans hus og derfor begærede af hende, at skulle fly Rasmus Pedersen en ulykke på, og han gav hende 1 daler derfor, og dersom hun ikke tog livet af ham, da skulle han hugge arme og ben af hende, og ligeledes havde hun været til Rasmus Ingildsens salig hustru Maren Jensdatter, da hun lå syg. Jens Ingildsen i Snerild vidnede, at da hans bror Rasmus Ingildsens hustru Maren Jørgensdatter for 10 år siden var syg, da kom Maren Tomasdatter til hende. desuden havde Maren Tomasdatter bekendt, at hun fulgtes med Rasmus Ingildsen til Jørgen Hyrde i Framlev, og hun og Rasmus Ingildsen og hans brødre Eske Pedersen og Jep Pedersen samtlige mødte i Karen Brevkvindes hus i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Tomasdatters bekendelse med tingsvidne bekræftes, at Rasmus Ingildsen har givet hende 1 daler og et lam, da vidste dommerne ikke imod samme hendes bekendelse Rasmus Ingildsens person anlangende at sige eller magtesløs at være.

(168)

** Morten Madsen nuværende i Horstved havde stævnet Terkild Dinesen, som boede i Pederstrup, og hans arvinger for et skøde, han 16 år forleden til Sønderherreds ting til Søren Rasmussen i Nødager og hans hustru Anne Mortensdatter har udgivet på et halvt skovskifte, som af Arilds tid har ligget til den gård i Horstved, Morten Madsen påboer. han havde også stævnet Mikkel Terkildsen i Horstved og hans arvinger Anders Tomasen sst og Mikkel Mortensen i Pederstrup og hans arvinger for en kontrakt, de 8/12 1607 til samme ting med Søren Rasmussen indgået har, at han sin livstid skulle have et stykke jord til græsning. hertil blev stævnet Terkild Dinesen Jens Terkildsen og Dines Terkildsen i Dråby samt Mikkel Rasmussen i Pederstrup Mikkel Terkildsen og Mikkel Mouridsen deres arvinger Morten Mikkelsen Anders Mikkelsen og Anders Tomasen i Horstved. så mødte Søren Rasmussen og fremlagde samme skøde dateret 20/12 1603 på samme skovskifte på Nødager mark, som ligger til den selvejergård i Horstved, Anders Andersen og Anders Tomasen da påboede, og derefter fremlagde samme kontrakt 8/12 1607, indeholdende at Søren Rasmussen og Mikkel Terkildsen i Horstved Anders Tomasen sst Mikkel Mortensen i Pederstrup er blevet forligt om et pant, Mikkel Terkildsen på sine egne og sine brorbørn afgangne Mads Terkildsens børns vegne har pantsat Søren Rasmussen en skovspart hans livstid. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde og lovbud 1603 til tinge er gjort, og godset over recessens hævd har efterfulgt Søren Rasmussen og hans hustru, og ingen derpå har klaget, da vidste dommerne ikke samme lovbudsvidne og skøde at imodsige, og efterdi samme kontrakt ikke strækker sig videre, end samme gods ham hans livstid er bevilget, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag samme kontraktsvidne at underdømme men ved magt at blive.

(169)

** Niels Jensen i Hundshoved Peder Nielsen Morten Tomasen sst Anders Jensen i ---- og Peder Nielsen sst havde stævnet Søren Jensen i Klovborg for en fældingsdom, han på sin husbonds vegne til landstinget har forhvervet over dem for deres hjemfindelse, for de ikke er kommet deres syn og vidne at være bestendige. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder ydermere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, de 6 personers faldsmål har ----, da fandt dommerne samme fældingsdom ingen magt at have og ikke komme samme vidnesbyrd til nogen forhindring.

(170)

** Mikkel Jensen i Solbjerg havde stævnet Hans Pedersen i Århus, for han 8/5 sidst forleden til Århus byting har forhvervet dele over ham for 5 sletdaler, som han benægter at være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Mikkel Jensen er Hans Pedersen samme gæld skyldig, og han det benægter, da fandt dommerne samme dom og deler magtesløs at være.

(171)

** Ejler Holck med en opsættelse af landstinget 18/6 sidst forleden havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Rinds herreds ting 11/4 sidst forleden afhjemlet har anlangende et markdige på Bystrup mark, som Christen Eriksen og hans sønner Erik Christensen Peder Christensen og Niels Christensen skulle have nedpløjet. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Christen Eriksen og hans sønner har nedpløjet Poul Keldsens diger, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(173)

** Stygge Høg til Vang havde stævnet Jørgen Brockenhuus til Sebberkloster, for han ved gode mænd er indført i noget Jørgen Brockenhuuses jordegods for en sum penge, han har måttet betale, hvorfor han formener samme gods bør ham for ejendom at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænd har gjort Stygge Høg indvisning i Jørgen Brockenhuuses gods, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gård med dens tilliggelse bør Stygge Høg for ejendom at efterfølge.

(174)

** Byrge Jensen i Mariager med en opsættelse af landstinget 2/7 sidst forleden havde stævnet Søren Christensen, som boede i Hørby, for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over ham på en dom dele og nam derefter, som Byrge Jensen har ladet ham overkomme for skyld og landgilde af hans gård, han iboede. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensen ikke har ydet sin landgilde, hvorfor han er delt, hvorefter der er gjort vurdering og udlæg af hans gods, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige, og eftersom Søren Christensen har tilstedet andre at bruge samme gårds jord, og han derfor er udvist og sit fæste fradømt, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag samme udviselse og dom at imodsige.

(176)

** Jacob Nielsen borger i Mariager på sine egne og medbrødre, som var sandemænd i Mariager 1624, deres vegne havde stævnet Søren Christensen i Hørby for en uendelig dom, han har forhvervet over et vold, som de har ham oversvoret, for han imod retten er draget af Mariager by. dernæst efter dommernes begæring afstod Byrge Jensen samme vold og sandemandsed, så den ikke skal komme Søren Christensen til nogen forhindring.

** Niels Trolle. sagen blev med begge parters bevilling opsat til næste landsting efter sankt mauritii.

(177)

30/7 1625.

** Gert Rantzau til Breitenburg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne, for de 11/1 til Estrup birketing har vidnet, at Søren Sørensen i Allestrup flyttede af hans gård og til den gård sst, Søren Lykke iboede, førend Søren Lykke flyttede af hans gård, og ikke samme gård stod øde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis tid eller dag, da Søren Sørensen skal være flyttet af den gård og ikke heller, når Søren Lykke er flyttet derfra, og Gert Rantzau ikke har fået varsel, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(178)

** Knud Offersen borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Lauridsen i Hesselballe herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han til samme ting 8/6 sidst forleden har dømt, hvori han har tildømt jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård at betale Knud Offersen 250 sletdaler, hvorfor han formener at han bør at have indvisning i hendes gods og løsøre. derefter tilfandt dommerne gode mænd til at gøre Knud Offersen indvisning i hendes løsøre.

(180)

** Gert Rantzau til Breitenburg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for nogen bænkebreve, de har vidnet og udgivet 4/6 sidst forleden anlangende et hus, som er sat i Svenstrup og Nimtofte mark. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Tygesen og hans medbrødres kundskaber alene er nogen bænkebreve, som ikke til tinge er vidnet, da kunne dommerne ikke finde samme bænkebreve så noksom, at de bør nogen magt at have.

(182)

** Frederik Munk til Haraldskær havde stævnet Peder Galt for 4000 rigsdaler hovedstol, og herredsfogden har tildømt ham hans anpart deraf at betale, som han bør betale eller lide indvisning. derefter blev tilfundet gode mænd til at gøre Frederik Munk indvisning i Peder Galts løsøre og jordegods.

(183)

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et synsvidne, de til Hindsted herreds ting 17/3 sidst forleden har vidnet anlangende nogen skovhugst i Skelund fælles skov. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede ikke er givet varsel for bemeldte synsvidne, og vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har forklaret hvad dag eller på hvilke åsteder, førnævnte personer skulle have gjort samme skovhugst, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidnesbyrdsvidne klage og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(185)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård med en opsættelse af landstinget i dag

6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen i Stensballe, for han har opholdt sagen imellem hende og Peder Jørgensen foged sst og Niels Simonsen ladegårdsfoged for hendes kvæg og får, de har ladet bortdrive. derefter blev afsagt, så efterdi sætfogden intet har dømt i sagen, da fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til birketing igen at komme.

(186)

** Jørgen Sørensen i Vellev havde stævnet Jens Pedersen Kovdal sst for et benægtelsesvidne, han til Hovlbjerg herreds ting 3/6 1624 har gjort anlangende nogen gæld, han på hans egne og hans mor salig Gertrud Jensdatters vegne skulle være Jørgen Sørensen pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen benægter at være Jørgen Sørensen nogen gæld pligtig, som ikke med brev bevises, da vidste dommerne intet imod hans benægtelse at sige, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt.

(187)

** Kirsten Jensdatter i Vestrup havde stævnet Søren Christensen skolemester i Vonsild, som var sætskriver til Gislum herreds ting 15/11 1624 for et vidne, han samme dag til samme ting på hans husbond Jens Nielsen i Vestrup skrevet har anlangende en dele, som Niels Mikkelsen i Binderup skulle have forhvervet over Jens Nielsen Simested borger i Ålborg, og da Jens Nielsen skulle have bekendt, den dele var ikke lovlig. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen for ting og dom samme ord har bekendt, så han ved endelig dom er tildømt med samme delebrev falskeligt at have omgåedes og burde derfor som en falskner at stå til rette, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme end som allerede sket er og samme dom om formelder.

(188)

** Jon Sørensen borger i Ebeltoft havde stævnet Jens Nielsen Jonsen og hans brorsøn Christen Jensen sst for to uendelige domme, de til landstinget har forhvervet anlangende 3 gulv hus sst, som Jon Sørensen efter afgangne Jens Nielsens brev er tilvurderet, som i langsommelig tid har efterfulgt ham uden klage. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere eller ydermere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(189)

13/8 1625.

** Oluf Knudsen i Aggersborg havde hidkaldt sandemænd af Slet herred at udlægge Anders Olufsen i Stræt hans bane, som en tyr skal have ihjelstukket 17/6 sidst forleden og fremlagde et tingsvidne af Slet herred 4/8 udgivet, hvor efterskrevne vidnede, at da Anders Olufsen ville binde tyren i et hus, stak den ham i låret. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme tyr Anders Olufsen at have ihjelstukket.

** Niels Tomasen Bødker indvåner i Randers havde stævnet Byrge Andersen sst for et stuebrev, han har givet Rasmus Poulsen i Amstrup, at Byrge Andersen og hans hustru Ingeborg Pedersdatter 14 dage før sankt mikkelsdag har annammet af ham 1 1/2 pund garn til to dynevår. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Randers byting 2/5 sidst forleden, hvor Maren Mikkelsdatter i Randers

vidnede, at 14 dage før sankt mikkelsdag da sagde Niels Bødkers hustru Anne Sørensdatter til hende i hende søsters hus i Galten, at Ingeborg Byrges hustru havde 3 dynevår at væve for hende og hendes husbond Niels Bødker. derefter blev afsagt, så efterdi Byrge Andersen og hans hustru for retten er samme deres brev bestendig, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme brev eller tingsvidne at sige eller magtesløs dømme, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da bør den at være som udømt.

(190)

** hr Tomas Christensen sognepræst til Vium og Lysgård sogne havde stævnet Søren Nielsen i Lysgård med flere for en seddel og stuebrev, de har bekommet af Jørgen Christensen tjenende i Randers hospital, at de skulle have været i hospitalet at ville fæste KM anpart korntiende af Lysgård sogn, som præsten har i fæste. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Christensens seddel alene er et stuebrev, som ikke til tinge er vidnet, og de øvrige vidner ikke er vidnet på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme seddel og vidne så noksom, at de bør nogen magt at have.

(191)

** fru Kirsten Rosenkrantz havde stævnet herredsfogden i Slet herred for to uendelige domme, han til Slet herreds ting 14/7 og 28/7 nærværende år har dømt, hvori han har tildømt hende at gøre likvidering med Jørgen Brockenhuus til Sebbergård. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder længere, end til sagen for herredsfogden igen blev indkaldt, da hvem påskader indkalder sig samme dom for herredsfogden igen.

(192)

** Niels Lauridsen i Lemming havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Søren Rask til Hids herreds ting har vidnet, at Niels Lauridsen skal have ladet sig forlige med Søren Rask om en trætte om 2 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om den kontrakt, Niels Lauridsen og Søren Rask skulle være imellem gjort, hvilket Niels Lauridsen ikke vil være bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(193)

** hr Laurids Mikkelsen i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 8/2 sidst har vidnet om hvad, Christen Pedersen skulle have givet hr Laurids for at begrave hans mor. Christen Pedersens hustru Maren Nielsdatter og hans søn Peder Christensen vidnede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid, når hr Laurids samme gæld skulle bekomme, og Christen Pedersens hustru og søn er vildige vidner, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(194)

** Søren Jensen i Balle på sine egne og sine medgranders vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting har vidnet anlangende en liden agervej mellem Kærsgård og Balle, som de Balle mænd ikke kan holde ved magt for et stort hastigt vandløb derpå flyder, og efterskrevne, som mindes op til 60 år vidnede, at så længe havde der været en adelvej sønder ud af

Balle ved hyrdehuset og ned til Kærsgård og har de Kærsgård mænd haft deres rette kirke og tingvej af Arilds tid. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet efter deres alder og minde om samme vej, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(195)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Jensen i Binderup for en beskyldning, han på hans tjener Peder Jensen (Peder Mouridsen) i Nibe skal have gjort til Nibe birketing 30/3 1622 og beskyldt ham for noget gods, Christoffer Jensen Skrædders hustru Maren Pedersdatter skulle have draget fra hendes husbond med, og efterskrevne skulle have set hende med hendes far Peder Jensen i Øresundsfiskeriet ved Barsebæk. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende dag eller tid og ikke heller på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende deres vidne då nøjagtigt at det bør nogen magt at have, og da det ikke bevises, at Peder Mouridsen samme gods har bekommet eller hans datter Maren Pedersdatter huset eller hellet, da fandt dommerne samme beskyldning klage og dele magtesløs at være.

(197)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christoffer Skrædder i Nibe for nogen dele. (ingen dom indført)

** Jørgen Munk til Højgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet og givet til kende, at han ved gode mænd havde ladet sig indføre i en skovspart ved Vejrum bro for en sum penge, Truid Bryske var ham skyldig, hvilken skovspart han mener bør ham som ejendom at følge, eftersom Eske Brock tilholder sig samme skovspart. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges gode mænds indvisning, ar de har udlagt samme skovspart til Jørgen Munk og derimod Truid Bryskes brev til Eske Brock på samme skovspart, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, men hvem påskader da indkalder sig samme sag for sin tilbørlig dommer.

(199)

27/8 1625.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Peder Skrædder i Ejer hans bane og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 12/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Peder Skrædder kom kørende med et læs tørv og kørte på en sten, så vognen rystede, og han faldt af vognen og blev liggende. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Skrædder af våde og vanlykke at være faldet af vognen og deraf blevet død.

(200)

** fru Karen Paxes til Eriksholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Nielsen i Skjoldelev herredsfoged i Sabro herred for en dom, han til samme ting 23/12 sidst forleden dømt har imellem hende og Jørgen Friis til Favrskov anlangende de lodder der er ganget imellem dem, der skifte stod efter Erik Vasspyd, for gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme kontrakt ikke indeholder, at Jørgen Friis har sig tilobligeret nogen lodder at levere fru Karen Pax, og

herredsfogden derfor ikke har vidst at tildømme Jørgen Friis nogen lodder fra sig til fru Karen Paxes at levere, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(201)

** Hans Dyre til Boller med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Voldum birketing 4/6 sidst forleden har afhjemlet på et stykke ejendom på Mammen mark til den gård Niels Rosenholt påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Dyres medarvinger for samme syn vedkendelse og vidne ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende bemeldte syn vedkendelse og vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(203)

** Niels Jensen borger i Århus havde stævnet Niels Christensen borger sst for en dele, han har forhvervet over ham til Århus byting anlangende 20 rigsdaler, som Niels Jensen efter en seddel skulle være ham skyldig på Jørgen Knudsens hustru Mette Poulsdatters vegne, som for nogen tid siden drog af Århus, uanseet han aldrig har været i køb med Jørgen Knudsen eller hans hustru. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Christensen nu som tilforn ikke er mødt til gensvar og sig fra rettergang undholder, fandt dommerne samme dele og seddel magtesløs at være.

(204)

** fru Anne Friis til Stensballegård havde stævnet Peder Nielsen i Vorbjerg herredsfoged i Nim herred, for han til samme ting 18/5 sidst forleden har dømt imellem hende og Søren Tomasen Møller i Skejby, hvor han har tildømt Søren Tomasen at lide tiltale for hvis ærerørige ord, han har beskyldt hende. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Lauridsen samme dag dommen er faldet har spurgt Anne Friises fuldmægtig, om han ville have nogen af de breve indført, han den dag lod læse og påskrive, da skulle han antvorte skriveren dem at indføre, men han har ikke villet levere dem fra sig, så fogden derfor ikke samme breve i sin dom kunne inddrage, da kunne dommerne ikke kende herredsfogdens ulempe deri at være.

(205)

10/9 1625.

** Claus Då til Ravnstrup KM befalingsmand på Dragsholm havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred til at udlægge Terkild Villumsen, som boede i Svingelbjerg og er død fundet i fængsel på Bonderup, hans bane og fremlagde et tingsvidne af Gislum herreds ting 20/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de i Bonderup fangetårn om morgenen fandt Terkild Villumsen lå på skrå op til en tønde og havde en snor om hans hals, som var bundet til en kakkelovn, og han kunne ikke nå jorden med hans hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Terkild Villumsen sig selv at have hængt og omkommet og derfor svor ham hans egen bane på.

** Niels Hansen Kræmmer borger i Ålborg på sine egne og på Peder Rasmussen borger sst hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 13/4 sidst forleden til Skyum birketing har vidnet, at Christen Jensen Skrædder borger i Tisted ikke har været årsag til Niels Hansen og Peder Rasmussens korn desværre er blevet borte under Øland. derefter blev afsagt, så efterdi søretten formelder, at dersom skib og gods bliver af ulykke, og skipperen kan bevise med al sit skibsfolk, at

det ikke var sket for hans forsømmelses skyld, da må han bjerge sit skib og ingen skadegæld give købmændene for deres gods, og da bådsmændene har vidnet, at samme skib og gods ikke blev for skipperens forsømmelses skyld men af Guds vejrlig og is er drevet, da vidste dommerne ikke samme deres vidner at imodsige eller kunne kende Jens Vognsen og hans medfølgeres vidne så nøjagtig, at de imod søretten bør at komme Christen Jensen Skrædder til nogen forhindring.

(208)

** Jacob Sørensen forrige foged på Tulsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Hellum herreds ting 19/7 har afhjemlet om et værk, der var ude på Tulsted lade og nogle fjæl slået for, og efterskrevne har vidnet om hvis omgængelse, Jacob Sørensen og Maren Nielsdatter på Tulsted skulle have bedrevet med hinanden på gården med seng at søge, og de havde set dem ligge sammen på sengen, han i hans skjorte og hun i hendes særk. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Jacob Sørensen nogen løsagtighed med Maren Nielsdatter har begået, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(210)

** Jens Andersen Mammen borger i Randers havde stævnet Christen Christensen Kusk borger i Viborg for to uendelige landstingsdomme, han har forhvervet, hvori han har fanget et vidne magtesløs, som efterskrevne til Randers byting 15/11 vidnet har anlangende 4 beslagne hjul, som skal være antvortet Jens Mammen i forvaring. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at samme hjul blev antvortet Jens Mammen og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(211)

** Søren Nielsen i Lemming havde stævnet Jens Villumsen i Resdal, for han nogen år forleden har skødet fra sig og hans hustru Karen Rasksdatter og til sin søsters søn Søren Sørensen i Resdal og hans hustru Kirsten Andersdatter den lod og part, de har arvet og købt i den halve bondegård i Resdal, som de iboer, og Søren Nielsen, som har Jens Villumsens hustrus søster Bodil Rasksdatter til ægte, mener det bør ikke at komme hans hustru til skade på hendes retfærdige arv i den bondegård, hendes far iboede. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Villumsen og hans hustru i deres velmagt har skødet og solgt Søren Sørensen den lod og part, de i samme halvgård har arvet og købt, og det er lovbudt, og ingen da fremkom det at købe, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige eller magtesløs dømme.

(212)

** fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Kras i Molbjerg i Hornum herred for en dom, han til Hornum herreds ting 27/6 sidst forleden imellem hende og Jørgen Brockenhuus til Sebbergård dømt har anlangende 605 rigsdaler, som hendes salig husbond skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden var fremlagt kvittans for 500 rigsdaler, og fru Anne Høg har ladet tilbyde for resten at ville gøre udlæg, og fogden samme kvittans og tilbud har forbigået og tildømt Jørgen Brockenhuus fyldest for den ganske sum, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(214)

** Niels Pedersen i Vejrum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 16/8 og 23/8 sidst forleden vidnet har, hvor Peder Rasmussen i Vejrum vidnede, at for 24 år siden var han til skifte i Vejrum efter hans salig bror Christen Rasmussen, da beholdt Kirsten Hansdatter et sølvbælte, som Niels Jespersen i Vorning har pantsat dem, som hans datter Maren Nielsdatter i Vorning bevidnede. andre vidnede, at de var med Niels Pedersen Fisker i Randers og da tilbød han Jens Nielsen samme bælte igen, som hans salig far havde pantsat hans hustru Karen Hansdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og en del har vidnet på en død mand og efter Niels Pedersens mundheld, som han ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have, og efterdi samme dele ikke fremlægges, fandt dommerne den magtesløs, indtil den fremkommer.

(215)

** fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup på sine børn og medarvingers vegne havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 8/3 sidst forleden har dømt imellem dem og Otte Lunov til Søgård anlangende salig fru Anne Vinds gods, som endnu står under forsegling. så mødte Søren Jensen på Otte Lunovs vegne og herredsfogden på sine egne vegne og afstod samme herredstingsdom, hvorefter blev afsagt, at derfor bør den at være dom udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

24/9 1625.

** Claus Då til Ravnstrup med en opsættelse af landstinget 2/7 sidst forleden havde stævnet efterskrevne synsmænd for et vidne, de har afhjemlet til Rinds herreds ting anlangende et stykke jord, som hans tjener Anders Nielsen i Skamris skal have pløjet over i Hersum mark. derefter blev afsagt, så efterdi Claus Då hans børn ikke navnligt for samme syn er givet varsel, og Anders Nielsens vidne ikke heller er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke vidnet på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidne klage og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(217)

** Claus Då til Ravnstrup med en opsættelse af landstinget 2/7 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et syn, de har afhjemlet til Rinds herreds ting 21/2 anlangende et stykke endels skovskifte, som kaldes Skamris. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke har hjemlet endeligt men selv har lagt deres syn i tvivl og tilmed har hjemlet om skel, som ikke tilhører synsmænd at omhjemle, og ikke samme syn og vidne med sandemandsbrev eller lovhævd bekræftes, da fandt dommerne samme syn og vidne ingen magt at have men magtesløs.

(218)

** Gunde Lange til Bregning på sine egne og søskendes vegne havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred, for han 1/8 sidst forleden har udstedt syn på deres ejendom en ager i Skamris dal. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at omvidne, og synsmænd både har synet og vidnet om ejendom, som ikke med

sandemandsbrev befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(219)

** Gunde Lange til Bregning havde stævnet Christen Mouridsen herredsfoged i Rinds herred, for han 13/8 sidst forleden har udstedt nogen vidner på noget lukkelse og eng, som kaldes Tostrup kær. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, og de er vildige og i deres egen sag ejendom at ville tilvinde, og ikke med andre uvildige vidner bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(220)

** Otte Marsvin til Dybæk og fru Kirsten Juul til Kærsholm havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmel, de 8/8 sidst forleden til Lysgård herreds ting hjemlet og afsagt har anlangende nogen skovmål, Hans Knudsen og Peder Christensen Vestergård i Elsborg skal have indelukket på Elsborg mark. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene har været delt, da de for samme vidne har hjemlet varsel, og i så måde umyndige at måtte sysle inden tinge, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(221)

** Christen Jacobsen i Farsø havde stævnet efterskrevne, for de 13/8 sidst forleden har ham gårdfred oversvoret, uanseet han ikke i nogen måde har uførmet Jens Christensen Påske i Farsø. derefter blev afsagt, så efterdi samme nævningsed ikke indeholder eller med tingsvidne bevises, samme nævninge lovligt ved to mænd at være tilfyldt samme deres ed og tov at gøre, og ikke heller bevises Christen Jacobsen at have uførmet Jens Påske, og nævningene dog har Christen Jacobsen oversvoret, da fandt dommerne samme nævningsed ingen magt at have.

(222)

** Jens Hansen i Gravlev havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 29/8 sidst forleden vidnet har, at han på deres grandestævne havde tilbudt at optinge til Søren Andersen sst for noget lyng, han ulovligt tog fra ham i Gravlev hede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Jens Hansens løfte, som han ikke er gestendig, og ikke med brev og segl bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(223)

** Niels Pedersen i Simested med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Lauridsen i Guldager for en klage, han til Rinds herreds ting 2/5 på hans hustru Bodil Jensdatter har gjort, at hun med trolddom skal have forgjort Anders Lauridsens hustru Maren Pedersdatter, og at den onde ånd skulle tale af hendes mund. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer nu som tilforn ikke er mødt til gensvar og dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne klage og sigtelse magtesløs at være.

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Mouridsen herredsfoged i Rinds herred, for han har tildømt hans tjenere i Rinds herred at

give månedsskat. derefter blev afsagt, så efterdi KM brev ikke udførligt tilholder adelens tjenere sådan månedsskat at skal udgive, og fogden dog ikke har vidst Mogens Kåses tjenere for samme månedsskat at kvitdømme, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge, med mindre KM med samtlig rigens råd gør derom anden forordning.

(224)

** Jens Christensen i Tustrup havde stævnet Anders Rasmussen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over et synsvidne, som har hjemlet om noget tørvegrøft og tofteland imod Jens Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd både har synet og vidnet om de åsteder, som Jens Christensen og Anders Rasmussen er forligt om, hvilken kontrakt de begge har underskrevet, og da Anders Rasmussen ikke tilholder sig mere, end kontrakten tillader ham, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så nøjagtigt, at det bør at komme Anders Rasmussen imod deres kontrakt på ejendom til nogen forhindring.

(226)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Christensen sst for et vidne, han har forhvervet til Sønderhald herreds ting 27/6, hvilket er imod samfrænders ed og tov samt 12 ejermænds vidne, og fremlagde deres efterskrevne kontrakt. derefter blev afsagt, så efterdi med kontrakt bevises, at Jens Christensen og Anders Rasmussen er forligt om deres gård og jord, og Anders Rasmussen ikke har indtaget mere, end han efter kontrakten kunne være berettiget, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det må komme Anders Rasmussen imod samme kontrakt til nogen forhindring.

(228)

** Jens Christensen i Tustrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderhald herreds ting 25/6 sidst forleden har vidnet om den vej, som løber fra Tustrup østre vangled og til marken, som skulle have været afpælet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet endeligt men en part selv lægger deres vidne i tvivl og ikke heller på fersk fod, hvor samme pæl skulle være nedsat, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(229)

** Stalder Kås til Faddersbøl havde stævnet Christen Kås til Møllerup for en sum penge, han efter adskillige efterskrevne løfter og breve skulle være ham skyldig på hans egne og hans salig bror Niels Kåses vegne, som han til Sønderherreds ting 5/4 sidst forleden var blevet tildømt at betale, og nu blev tilfundet gode mænd til at gøre Stalder Kås udlæg i Christen Kåses tilfaldne arv jordegods og løsøre.

(231)

** Gert Rantzau til Breitenburg befalingsmand på Haderslevhus havde stævnet Christen Christensen i lille Torlund for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en delevidne, Gravers Graversen over ham har forhvervet til Vrads herreds ting 20/7 sidst forleden angående et gældsbrev. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Christensen for retten ikke har holdt samme brev for falsk, da vidste dommerne ikke på samme brev at dømme, men tilfandt Christen Christensen på

onsdag førstkommende 6 uger til Vrads herreds ting selvtolvte at forværge, det hans segl ikke for samme brev med hans vilje og videnskab er kommet.

(232)

** Niels Nielsen i Albæk og Søren Andersen i Næsborg havde stævnet Christen Christensen Kock i Kornum for et klagevidne, han til Slet herreds ting 1/7 over dem forhvervet har, at de skulle have været i hans gård og gjort ham uførm. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevist, at Niels Nielsen og Søren Andersen skal have gjort Christen Kock nogen skade, som han ikke har sigtet dem derfor, da kunne dommerne ikke kende samme klagevidne så lovligt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(233)

** Falk Gøye til Bratskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Block i Arden herredsfoged i Støvring herred for en sag, han ham en tid lang har opholdt, og da der endelig er gået dom, da har han ikke funderet sin dom efter KM og rigens råds dom, hvori Axel Lykke Eriksen er tildømt en broderlod i det gods som omtvistes. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt KM og Danmarks riges råds dom, hvori Jørgen Grubbe på sine børns vegne er tildømt samme gave og købegods alene at følge så meget, som em søsterlod kan tåle, men ikke efter KM befaling nogen endelig likvidation er sket, at derefter kunne erfares, hvor meget resten af samme gods skulle være, som Axel Lykke kunne være berettiget, og fogden derfor ikke har vidst indvisning i førnævnte mands bo at stede, da vidste dommerne ikke samme herredstingsdom at imodsige.

(235)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Knud Knudsen foged på Stensballegård for et vidne, hun til Nørherreds ting 31/8 sidst forleden har forhvervet, anlangende han skulle have gjort hende skade, og havde stævnet efterskrevne vidner, som havde vidnet, at han ikke gjorde hende den skade. derefter blev afsagt, så efterdi fru Anne Friis straks på fersk fod for samme sår og skade har klaget på Knud Knudsen, da vidste dommerne ikke imod samme hendes klage at sige.

(237)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk på sin mor fru Edel Ulfelds vegne med en opsættelse af landstinget 37/8 sidst forleden havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted for en dom, han 9/6 sidst forleden til Slet herreds ting dømt har imellem hendes fuldmægtig og Anders Friis til Krabbesholm anlangende noget gods, han til Peder Jacobsen i Torsgård, indvåner i Løgstør, havde afhændet, og da har dommeren senteret, at han kunne ikke dømme i sagen af årsag, at i rette var lagt adelsmænds breve, som var tvært imod hverandre, uanseet Anders Friises brev var udgivet i hans egen sag for sig selv ejendom at tilvinde. derefter blev afsagt, så efterdi sagen flere gange har været opsat, og ikke Anders Friis herredsfogden eller Poul Jacobsen nu er mødt, da fandt dommerne samme herredstingsdom magtesløs at være og ikke komme fru Edel Ulfeld på hendes ejendom til nogen forhindring.

(238)

8/10 1625.

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 29/7 dømt har, hvori han har beskyldt afgangne Henrik Sandbergs egen håndskrift på 12 kroner til Keld Brockenhuus urigtig at være, hvilke 12 kroner, han formener at fru Kirsten Juul til Kærsholm burde at betale. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten så forenet, at fru Kirsten Juul lod udlægge til Johan Brockenhuus 19 specie daler for førnævnte 12 kroner.

(238)

** Kirsten Jensdatter borgerske i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til bytinget 29/8 næst forleden dømt har, hvori hun er tilfundet nogle breve at lade komme tilstede, som Christen Skriver borger sst fordrer af hende. derefter blev afsagt, så efterdi ikke Kirsten Jensdatter var mødt til gensvar, og byfogden samme sin dom endelig over hende har senteret, da fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(239)

** Kirsten Jensdatter borgerske i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en endelig dom, han til bytinget har dømt imellem hende og Christen Skriver borger sst, hvori han har tilfundet hende nogen gæld at betale eller lide høringsdele. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Jensdatter ikke var mødt, og fogden dog i sin dom endelig har senteret, da fandt dommerne samme dom og dele ingen magt at have.

(240)

** Peder Christensen i Kovtrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting har vidnet anlangende nogen egetræer, som skulle være fundet i hans hus, hvilket Peder Christensen højligt benægtede, og han havde hjemmel til det træ. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Peder Christensen hugge samme træer eller taget ham ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(241)

** Mogens Jensen i Gørup med en opsættelse af landstinget 18/6 sidst forleden havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting imellem ham og Anders Mikkelsen i Rind dømt har, og tildømt Mogens Jensen at udgive dobbelt skat med andre selvejerbønder af den gård, Anders Mikkelsen påboer bruger og besidder, uanseet Mogens Jensen er skrevet i skat med fæstebønder. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Jensen boer på en andens stavn og deraf som en bryde at udrede KM skat, og Anders Mikkelsen boer på Mogens Jensens selvejer bondeeje, og herredsfogden dog har tildømt Mogens Jensen samme bondeskat at udgive, da vidste dommerne efter sædvanlig brug og forrige dom ikke den hans dom at følge.

** Erik Bille til Kærsgård med en opsættelse af landstinget 27/8 sidst forleden havde stævnet Niels

Jonsen med flere for et vidne, de til Vrads herreds ting 22/12 sidst forleden vidnet har om noget træ, dom er fundet i Peder Christensens hus, samt Jørgen Andersen i Kovtrup for hans hjemmel til Peder Christensen sst. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jonsen og hans medfølgere udtrykkeligt har hjemlet, at de har seet samme træ været beskaffen, og Jørgen Andersen har været Peder Christensens hjemmel til samme træ, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og hjemmel at sige eller magtesløs dømme.

(243)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet Christen Pedersen Skrædder i Hvam, for han til landsting er hærværk oversvoret for hendes tjener Kirsten Christensdatter sst hendes kålgårdsdige, han har nedbrudt, og da han ikke har sat borgen og år og dag er fast forløbet, da menes derfor, at han derfor bør at fare som andre fredløse mænd. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne er enlige vidner, og andre vidner i deres egen sag, så samme klage ikke med lovlige vidnesbyrd er bevist, at Christen Pedersen har nedkastet samme dige, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og sandemandsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Christen Pedersen til forhindring.

(245)

** Henrik von der Wisch til ------ havde stævnet Frands Kås for 400 rigsdaler efter hans udgivne brevs indhold, som han ved Sønderlyng herreds ting er tildømt at betale. derefter blev afsagt så efterdi fremlægges Frands Kåses hovedbrev, som han er tildømt at betale, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, at Frands Kås er pligtig sin gæld at betale, og derfor tilfandt efterskrevne mænd til at gøre Henrik von der Wisch udlæg af Frands Kåses bo og løsøre.

(246)

** Jens Jensen, barnfødt i Hadbjerg, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Nielsen Embedsbo borger i Randers for to uendelige domme, han her til landstinget har forhvervet anlangende hans lovs vederfældighed, uanseet Jens Jensen har været udenlands efter KM stævning, da samme domme forhvervet er, og derfor ikke for samme dom lovligt stævnet, og samme dom bør derfor magtesløs at være. derefter blev afsagt, efterdi Jens Jensen her for retten har ---- Niels Embedsbos bog for urigtig og i så måder ham på sit rygte og navn forulempet, og derfor ved uendelig dom er tilfundet sig med lovsmænd imod Niels Embedsbos bog at skulle forværge, hvilken lov han ikke har holdt eller tilbudt at fulddrive, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end at Jens Jensen jo dermed er fældet af loven og bør derfor lovfældt at være.

** Niels Viborgs stævning. så mødte Anders Nordmand i Viborg på Rasmus Jensens vegne og formente, at Niels Viborg burde samme pantebrev fra sig levere, hvortil han svarede, at han havde forskikket det til Norge og ventede med post derfra at få nogen besked, hvorfor sagen med begge parters bevilling blev opsat 6 uger.

(248)

** Margrete Andersdatter og Kirsten Andersdatter i Randers havde stævnet Niels Mortensen sst for en dom, han har forhvervet over dem for en sum penge, de skulle være ham pligtig, uanseet de har regnskab sammen. derefter blev afsagt, så efterdi af samme bytingsdom erfares, at Margrete og

Kirsten Andersdatter ikke mødte til gensvar, og byfogden dog samme sin dom endelig har senteret, da fandt dommerne samme bytingsdom og dele magtesløs at være.

** Jens Nielsen i Ajstrup havde stævnet Peder Christensen i Ajstrup Anders Christensen og Jens Christensen sst for de 1624 2/10 på hans hjemvej imellem Mariager og Falslev en aften sildig havde overfaldet ham og gjort ham sår og skade. da efter flere ord dem imellem var, blev de nu for retten med sammenlagte hænder venligt og vel forligt og fordraget, at de indstævnede skal give ham 30 sletdaler.

(249)

22/10 1625.

** Jørgen Skeel til Sostrup KM befalingsmand på Kalø havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred til at udlede Jesper Nielsen Hovgård, som for nogen tid siden tjente hr Søren i Vejlby, hans bane, som er blevet borte, og fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 22/8 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede syn på nogle ben, som lå i en grav ved hr Søren Jensens lade, som de syntes var et lig, som var begravet der. derefter vidnede Jep Rasmussen i Vejlby, at for 18 år siden så han hr Søren Jensen og hans bror Rasmus Jensen slog Jesper Hovgård ihjel og begravede ham i en savgrav. andre vidnede, at der tidligere var blevet gravet menneskeben op fra samme savgrav, og at Jep Rasmussen, før han blev ført til Kalø, havde sagt til hr Søren, at han ikke vidste noget om Jesper Hovgårds død. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Sønderherreds ting 17/11 1707, hvor Jens Mikkelsen i Tolstrup lod lyse efter hans morbror Jesper Nielsen, som boede i Revn, og var blevet borte, og andre tingsvidner angående samme sag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde hr Søren Jensen at være bemeldte Jesper Nielsen Hovgård, som er blevet borte, hans bane og svor ham derfor fra hans fred.

(252)

5/11 1625.

** Peder Nielsen Worm borger i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til bytinget 19/9 næst forleden dømt har anlangende en opskrift på kost og tæring, hvori han har tildømt Peder Nielsen at give vederparterne en billig kost og tæring, de på en landstingsrejse havde anvendt eller derfor at lide høringsdele. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og samme dele og vurdering efter bemeldte uendelige dom fandt dommerne magtesløs at være.

(253)

** borgmester og råd i Randers havde stævnet Mads Poulsen borger sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en bytingsdom 25/7 sidst forleden anlangende Mads Poulsen med flere deres pålagte skat, de til KM skulle udgive. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke bemelder, nogen at være mødt til gensvar på Mads Poulsens vegne, og byfogden dog samme sin dom på ham endelig senteret, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge men magtesløs at være.

(254)

** Ejler Meier borgmester i Randers på Randers bys vegne og Rasmus Steensen borgersøn sst på sine egne vegne havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner kundskaber og klager, de med Mogens Nielsen borger i Randers til bytinget har vidnet og ham meddelt anlangende om slag og stød, som Rasmus Steensen skal have gjort Mogens Nielsen på Randers Sønderbro. ligeledes hidstævnet hr Mads Pedersen præst i Søby og andre, som havde vidnet, at Rasmus Steensen skulle have været afsindig og brudt ud af hospitalet. derefter blev afsagt, så efterdi med vidnesbyrd og badskærs kundskab bevises, at Rasmus Steensen har gjort Mogens Nielsen skade, da vidste dommerne ikke imod samme klage vidner og kundskab at sige, og eftersom byfogden efter samme klage vidner og beskyldning har tildømt Rasmus Steensen som et forbistret menneske at forvares, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag den hans dom at imodsige.

(258)

** Albret Skeel til Fussingø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Nielsen Bonde i over Fussing for et skudsmålsvidne, han med oprakte fingre og helgens ed har givet Hans Sørensen Møllers søn i Fussing mølle Søren Hansen til Fussing birketing 6/8 sidst forleden, at han vidste med ham intet andet end som en ærlig dreng vel anstår i alle måder, uanseet han vidste, hvad uhørlige gerning han to gange har begået med en hoppe, hvorfor han formener samme hans skudsmålsvidne løgnagtig, og ham derfor fældt at være og efter recessen at straffes på hans fingre. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Nielsen 6/8 har vidnet med oprakte fingre, at Søren Hansen havde skikket sig ærligt og siden vidnet, at han havde tilforn set ham sådan slem og uhørlig gerning at have gjort, da kunne dommerne ikke andet kende, end Mads Nielsen Bondes første vidne findes løgnagtigt vidnet, og bør derfor fældt at være.

(260)

** Niels Grøn i Borup på sin husbond Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg hans vegne havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom, han til Vor herreds ting dømt har imellem ham på KM vegne og Søren Nielsens gældnere, som boede i Tåning og blev rettet i Horsens. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Nielsen ikke videre end sin egen hovedlod kunne forbryde, og recessen formelder, at al vitterlig gæld og børnepenge burde af fællesbo at betales, og herredsfogden derefter han dømt vitterlig gæld og børnepenge først af boet at udredes, og siden den øvrige rest af Søren Nielsens hovedlod KM at efterfølge, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård havde stævnet Laurids Kras herredsfoged i Hornum herred for en dom, han 17/10 sidst forleden dømt har imellem Jørgen Brockenhuus og fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm anlangende en sum penge, han søgte hende for efter hendes salig husbonds brev og segl. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt Peder Niemeiers kvittans, at han på fru Anne Pogwisches vegne har oppebåret halvfemte hundrede rigsdaler af salig Axel Rosenkrantz på bemeldte gæld, og herredsfogden derfor har tildømt fru Anne Høg samme penge i hovedstolen at kvitteres, da vidste dommerne ikke samme hans dom at imodsige, og eftersom fru Anne Høg har ladet tilbyde for den resterende sum 155 rigsdaler at ville gøre udlæg og for sig rette, da tilfandt de efterskrevne mænd til at gøre Jørgen Brockenhuus udlæg af hendes løsøre.

(263)

** Søren Jensen i Fensholt havde hidkaldt sandemænd af Hads herred manddød at sværge over Søren Andersen i Ondrup for Peder Sørensen sst, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hads herreds ting 12/9 sidst forleden, hvor de otte mænd vidnede, at Peder Sørensen klagede, at på deres grandestævne da sagde Søren Andersen i Ondrup til Peder Sørensen Hovsgårds søn Rasmus Pedersen, du har slået din fars heste løs i mit græs, da svarede han nej dertil, og da sagde Søren Andersen, at det var løgn han sagde, og så rejste han sig op og slog til Peder Sørensen i hans hoved med en tollekæp, og Peder Sørensens hustru Mette Pedersdatter og hendes datter Anne Pedersdatter kaldte Søren Andersen en tyv og skælm. efterskrevne vidnede, at de var hos Peder Sørensen i hans sygdom og skrøbelighed, og da begærede han at Søren Andersen ville komme og tale med ham, og da det skete sagde han, at han havde intet at beskylde Søren Andersen for. andre vidnede, at Peder Sørensen i hans alderdom og skrøbelighed har været afmægtig og det har rallet i hans bryst og hals, hvorefter synsmændene hjemlede, at Peder Sørensen var lidt stødt på et sted på hans hoved. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Sørensen af alderdoms skrøbelighed og sygdom at være død blevet, og derfor svor Søren Andersen kvit for samme sag.

(264)

** fru Sofie Rostrup til Løjstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de 20/6 sidst forleden har gjort på et hus og årdagsjord, som hun har ladet opsætte og bryde på hendes skovskifte. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for synsmændene har været fremlagt noget sandemandsbrev på samme sten eller anden lovlig adkomst, hvorefter de kunne hjemle på hvis ejendom, samme hus og årdagsjord var sat og året, så de derfor har lagt deres syn i tvivl og ikke hjemlet endeligt, da kunne dommerne ikke kende samme syn så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(266)

** fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballegård havde stævnet Rasmus Pedersen dommer til Stensballe birketing for en dom, han 1/10 sidst forleden imellem hende og Anders Friis dømt har, hvori han har tildømt hende at tage sin betaling af den visse jordebogs indkomst af Stensballe gods i Stensballe birk og af de fire korntiender KM anpart, som hende er med forlenet, hvilken dom hun formener ret at være, og Anders Friis er forpligtet at gøre hende regnskab for hvis, han deraf har oppebåret. derefter blev afsagt, så efterdi gode mænds indførselsbrev indeholder, at Anders Friis er indført i samme gods KM tiender med mere så vidt, fru Amme Friis er berettiget, og birkefogden dog har tildømt hende den visse herlighed uforkrænket, da vidste dommerne ikke den hans dom deri at følge, men da indførselen ikke har været fremlagt for birkefogden, da kunne dommerne ikke kende ham derfor nogen tiltale at lide.

(267)

** Anders Friis til Krabbesholm befalingsmand på Sejlstrup havde stævnet Rasmus Pedersen birkefoged til Stensballe birketing, for han ikke absolut har dømt på Matias Lauridsen i Stensballe hans liv til eller fra, som for ham var sat i rette, for han skulle have skrevet for Jørgen Pedersen, som boede i Stensballe, det falske stokkenævn, som fandtes hos ham den tid han blev angivet i Ry og fremlagt på Vor herreds ting samme dag, han for sine misgerninger blev henrettet. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Pedersen, som har gjort samme bekendelse, har været en misdæder, som for sit tyveri er henrettet, så hans ord og mundheld derfor efter recessen ikke bør at stå til troende, da

fandt dommerne samme hans bekendelse ingen magt at have, og efterdi birkefogden ikke har dømt endeligt i hvad måde, Matias Lauridsen burde at stande til rette, da bør hans dom at være som udømt, og hvem påskader sagen for birkefogden igen at indkalde.

(269)

** Rasmus Jespersen i Revn havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Grenå byting 31/1 sidst forleden vidnet har, som blandt andre var Mads Bryggers hustru i Grenå Inge Sørensdatter og Mikkel Burgårds hustru Maren Nielsdatter, som havde vidnet om Mikkel Burgårds penge, som under prædiken blev stjålet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke om noget synligt tyveri, de skulle have seet Rasmus Jespersen har begået, og ikke heller den sigtelse med nøjagtige vidner er bevist, Rasmus Jespersen med samme penge i hænde taget, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse, dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have eller at komme Rasmus Jespersen til forhindring.

(270)

** Eske Madsen i Gedved havde stævnet mester Hans Samuelsen sognepræst i Horsens for et vidne, han til Horsens byting 9/8 vidnet har, at da han besøgte en af skolens personer Laurids Madsen, som er Eske Madsens bror, på sit yderste, da klagede han ikke på Lave Christensen skolemester sst for hans sygdom. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Madsen har beskyldt mester Lave Christensen for sin bror Laurids Madsens død, men ikke sagen med sandemænd forfulgt, og ikke fogden vidste derom at kende, da fandt dommerne samme bytingsdom ingen magt at have, men belangende de vidner, der var hidstævnet, vidste dommerne ikke at pådømme, førend sandemænd opkræves i samme sag at sværge.

(271)

** Christen Nielsen i Ebstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Jespersen i Ebstrup og hans hustru Anne Nielsdatter og hans slægt Rasmus Nielsen i Humlegård for et vidne, de til Hids herred 4/10 sidst forleden vidnet har anlangende salig Sidsel Sørensdatter, som døde i Sorring, skal have givet Christen Nielsen 19 geder og kid med mere, hvilket han benægter ikke at have bekommet andet af hans mor, end hun havde givet ham til medgift og som han havde arvet efter hans salig far og bror, som hun har været hans hjemmel til. hertil blev stævnet Christen Jespersens bror Niels Jespersen i Serup samt Svend Knudsen i Sorring salig Sidsel Sørensdatters husbond. derefter blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 25/10 sidst forleden, hvor Christen Jespersen og Anne Nielsdatter vidnede, at onsdag før Vorherres himmelfartsdag 1621, da Sidsel Sørensdatter førte hendes gods til Sorring, da gav hun Christen Nielsen 19 geder og kid, som havde hendes mærke, som hans børn Christen Christensen Jens Christensen Peder Christensen Maren Christensdatter Karen Christensdatter og Anne Christensdatter tit og ofte hentede i Christen Jespersens gård og gennede i Christen Nielsens gård. så mødte herredsfoged Laurids Jepsens fuldmægtig på hans vegne og mente, at hans ulempe ikke at skulle findes. dertil svarede Christen Nielsen og fremlagde et tingsvidne af samme ting 1/5 1621, hvor Sidsel Sørensdatter bestod, at hvis gods som Christen Nielsen i Ebstrup og Jens Nielsen i Lemming havde bekommet, siden hendes salig husbond Niels Christensen i Ebstrup døde, det var hun deres hjemmel til, og hendes datter Anne Nielsdatter Christen Jespersens hustru havde bekommet mere til medgift end nogen af hendes sønner. dernæst et andet tingsvidne 24/7 1621, hvor Sidsel Sørensdatter bestod, at hun havde givet Christen Nielsen en kandebænk med mere imod

Christen Jespersen fik et ølkar med mere, og Anders Nielsen i Sejling og Jens Nielsen i Lemming vidnede, at de samme tid var nærværende. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd, hvoraf en part er vildige, ikke har vidnet på fersk fod men 5 år efter, Christen Nielsen skulle have bekommet samme gods, og Sidsel Sørensdatter i hendes velmagt har været Christen Nielsens fri hjemmel til hvis gods, han af hendes gods og bo bekommet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidner Svend Knudsens sigtelse og dele så nøjagtige, at de bør at komme Christen Nielsen til nogen forhindring men magtesløse at være.

(273)

** Christen Nielsen i Ebstrup havde stævnet Christen Jespersen og hans hustru Anne Nielsdatter for et vidne, de til Hids herreds ting 25/10 vidnet har anlangende noget gods, som Christen Nielsen skulle have bekommet af hans mor. han havde også stævnet Knud Jensen i Kragelund og hans søster Anne Jensdatter for et vidne, de til Lysgård herreds ting 31/10 med Christen Jespersen vidnet har om samme. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og tilmed på en død kvinde og ikke i hendes levende live, da hun vidste dertil at svare, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have, og efterdi Christen Jespersen og hans hustrus vidne og bemeldte uendelige dom ikke fremlægges, da fandt dommerne den magtesløs at være indtil den her fremkommer.

(274)

19/11 1625.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg hans visse bud Bertel Jensen i Tulstrup havde hidkaldt sandemænd af Gern herred til at udlægge Kirsten Pedersdatters bane, som boede i Vissing og på sit eget loft er død fundet og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 29/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde båret Kirsten Pedersdatter Søren Jørgensens hustru i Vissing ned fra lofter, hvor hun havde hængt sig, og hendes datter Maren Sørensdatter havde skåret hende ned. desuden vidnede de, at der blev ikke ringet for Kirsten Pedersdatter og ikke heller blev hun begravet af præsten, men hendes husbond og børn førte hende hemmeligt bort og begravede hende uden præst og ringen, og hvor de lagde hende så de ikke. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Kirsten Pedersdatter sig selv at have hængt og derfor svor hende hendes egen bane på.

(275)

** Anne Madsdatter i Alling mølle havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 30/8 sidst forleden til Hids herreds ting har vidnet anlangende to hvide svin, som skal være udkommet af Jens Pedersen hans hus, som Anne Madsdatter skulle have taget, og hvorfor hun blev tildømt at lide tiltale, uanseet vidnerne ikke har vidnet om nogen gjort gerning, og af vidnerne er Mette Jensdatter i Allinggård Jens Pedersens hustru og Hans Jensen sst hans søn, og Anne Madsdatter højligt benægtede deres vidne. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke har vidnet om nogen gerning, de har set Anne Madsdatter gøre, og vidnerne er vildige, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse syn og dom så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Anne Madsdatter til nogen forhindring.

(277)

** Christoffer Blik til Sønderbeggård havde stævnet Laurids Navl i Nørbeg for 3 års skyld og landgilde stedsmål og andet af den gård, han iboer, som han af Christoffer Blik sted og fæst har, som beløber sig til 121 daler, hvorfor Laurids Navl har pantsat al hans rugsæd og kvæg med mere, og da pantebrevet ikke er indløst, mente han samme korn og kvæg burde ham efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi det fremlagte pantebrev ikke er indløst, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd med herredsfogden at indvise Christoffer Blik i bemeldte pantegods.

(279)

** Anders Sørensen i Borup havde stævnet Jens Pedersen i Allinggård for en klage, han til Hids herreds ting har gjort, at Anders Sørensen skulle have taget to ege i Alling klosterskov, hvilket han højligt benægter. ligeledes havde han stævnet Søren Christensen i Borup og hans steddatter Karen Andersdatter, for de skulle have set ham hugge samme ege. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen selv har lagt sin klage i tvivl, Søren Christensens vidne ikke heller uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og hans og hans steddatters vidne ikke så lovligt at være forfulgt, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidner eller nævningsed så lovligt at være drevet, at de bør nogen magt at have.

(280)

** Herlov Pedersen i Torrild havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 29/8 med Jens Nielsen i Torrild vidnet har anlangende em lovhævd i Torrild, som Herlov Pedersen har i brug, og da samme vidner er vidnet imod lovhævd og ikke stemmer overens med hverandre, formener han samme vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne selv har lagt deres vidner i tvivl og ikke vidnet endeligt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(281)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Niels Krag foged på Tirsbæk for en sag mellem Just Høg og Henrik Bille til Tirsbæk, som efter opsættelse var optaget til doms, men han havde afvist. derefter blev afsagt, så efterdi Just Høgs fuldmægtig ikke til 3 ugers dag til birketinget er mødt og begæret dom, så birkefogden da samme sag skal have sluppet, da kunne dommerne ikke kende birkefogdens ulempe deri at være.

(282)

** hr Søren Jensen i Vejlby havde stævnet Jep Rasmussen sst for et vidne han til Sønderherreds birketing 23/8 sidst forleden vidnet har, at han skulle have seet hr Søren Jensen og hans bror Rasmus Jensen skulle have slået Jesper Nielsen Hovgård ihjel søndagen næst før sankt mikkelsdag for 18 år siden, og begravet ham i en savgrav på den anden side adelvejen mellem kirkegårdsmuren og adelvejen, hvilket vidne han formener usandfærdigt at være, og de forrådnede ben, som var blevet fundet der, kunne være gamle ben fra en anden. ligeledes havde han stævnet efterskrevne, som havde vidnet, at Peder Andersen i Tyvkær og hans mor Karen Andersdatter i Horstved ikke skulle have ligget til hr Sørens den aften, Jesper Hovgård kørte hans hustru til Grenå, samt Søren Jensen i Revn og hans hustru Maren Pedersdatter og andre, som havde vidnet, at Rasmus Jensen i

podehuset ved Hessel lå syg i sin fars gård i Ålsø den tid Jesper Hovgård blev borte, og Sidsel Jensdatter i Allelev vidnede, at hun samme tid blev hentet til sin mor og førnævnte Rasmus Jensen, som samme tid lå syg i Ålsø. desuden havde han stævnes sandemændene, som havde svoret ham fra hans fred, endog det ikke var bevist, at han var skyldig i Jesper Hovgårds død, men kun efter løs snak, og hr Søren benægter højligt at være skyld i hans død, om han er ombragt. derefter blev fremlagt efterskrevne tingsvidner, hvorefter blev afsagt, så efterdi fremlægges adskillige tingsvidner angående samme drab i hr Sørens hus, og intet nøjagtigt derimod fremlægges, da kunne dommerne ikke finde noget tilfælde samme vidner at imodsige eller magtesløs dømme, og da sandemændene efter samme vidner har svoret hr Søren fra sin fred, da vidste dommerne dem ikke for deres ed og tov at kunne fælde.

(291)

3/12 1625.

** Tomas Andersen i Ulbjerg mølle på hans søn Mikkel Tomasens vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 17/10 sidst forleden har vidnet anlangende Mikkel Tomasen skulle have gjort hr Niels Mortensen i Ulbjerg ulyd i kirken, da han efter tjenesten var endt talte til de to, som skulle troloves, hvilke han højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet, at Mikkel Tomasen har læst en landstingsstævning i kirken siden prædiken var endt med tjeneste og velsignelse for alteret, og ikke om nogen ulovlig ulyd eller uførm, han skulle have gjort hr Niels Mortensen i hans kald, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og nævningsed så nøjagtig, at de bør at komme Mikkel Tomasen til hinder eller skade.

(292)

** Søren Nielsen i Mollerup, en af sandemændene i Gern herred, mødte i dag og gjorde sin ed som hans medbrødre sandemænd for 14 dage siden og udlagde Kirsten Pedersdatter i Vissing sig selv at have hængt.

** Niels Sehested til Bækmark hans visse bud Anders Sørensen med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Lauridsen i Guldager for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over to deler, som Anders Sørensen over ham forhvervet har, anlangende Anders Lauridsen for en løgner er delt for nogen ord har tilsagt Anders Sørensen, som er hans ære for nær. så blev de her for tinget med sammenlagte hænder forligt, så alle hvis vidner sigtelser domme og deler i samme sag er forhvervet skal være kasserede døde og magtesløse.

(294)

** Anders Friis til Krabbesholm befalingsmand på Sejlstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Stensballe birketing 11/12 sidst forleden vidnet har anlangende noget kvæg med fru Anne Friises mærke, som de skal have drevet fra Stensballegård og til Hvolgård, som Niels Simonsen ladefoged sst havde antvortet dem. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet om hvem, samme kvæg har tilhørt eller om nogen vis år og tid og ikke heller på fersk fod men 12 år efter sligt er sket, og Søren Skriver tilstår, at Anders Friis i løsøre på Stensballegård var indført, så han derfor dertil kunne være berettiget, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage og dom så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Anders

Friis og hans tjenere imod indførselen til nogen forhindring.

(297)

** Tomas Jensen i Åstrup og Søren Jensen i Rårup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 9/7 sidst forleden vidnet har, at de på midsommeraften havde set nogle vogne med lange træer på, som kørte omkring Ove Jørgensens gård, og andre vidnede, at de på samme aften havde mødt Tomas Jensen gående imod hr Peders skovskifte. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes, at Tomas Jensen og Søren Jensen er befundet ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidner dom og dele så noksom lovlig, at de bør nogen magt at have.

(298)

** Niels Tomasen Bødker indvåner i Randers havde stævnet Søren Jensen byfoged sst for en dom, han til Randers byting har dømt, hvori han har tildømt Rasmus Poulsen i Amstrup tre dynevår, de i lang tid har omtvistet. ligeledes havde han stævnet Børge Andersen og hans hustru Ingeborg Pedersdatter i Randers, som havde vidnet i samme sag, skønt han var delt. derefter blev afsagt, så efterdi Børge Andersen og hans hustrus vidne formelder, samme bolster tilhørte Rasmus Poulsen, og byfogden derfor har tildømt dem Rasmus Poulsen at efterfølge, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige, men da hans dom anlangende kost og tæring ikke er endelig, da fandt de den ingen magt at have.

(300)

** Knud Nielsen i Stensballe med flere havde stævnet fru Anne Friis til Stensballegård for to uendelige domme, hun her til landstinget har forhvervet over et vidne, som de til Stensballe birketing med Knud Knudsen foged sst vidnet har, hvilket vidne de mener ydermere at være skrevet, end de vidnet har, så hun derfor efterstræber dem. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Nielsen og hans medfølgere har vidnet, at de har været i den røde stue fra først og til sidst, og ikke har seet Knud Knudsen har bidt eller stødt fru Anne Friis, hvorimod andre vidnede, at da fru Anne Friis kom ud af den røde stue, lod hun sin arm syne og klagede på Knud Knudsen, at han havde bidt og stødt hende, hvilke vidner er tvært imod hverandre, og da det første vidne ved endelig dom er underkendt, da kunne dommerne ikke kende Knud Nielsen og hans medfølgeres vidne sandfærdigt men løgnagtigt, og de bør efter recessen fældet at være.

(302)

** Jens Frandsen i Oppelstrup havde stævnet Erik Bang sst for et vidne, han 20/6 sidst forleden til Fleskum herreds ting har forhvervet, anlangende at Jens Jensen skal have slået Erik Bang med en kølle, hvorfor han har lovet ham en stud. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten så forenede, at Jens Jensen skal give Erik Bang samme stud, som de er forligt om.

(303)

** Peder Sørensen i Dokkedal havde stævnet Niels Jensen i Sejlflod for en dele, han har forhvervet over ham til Storvorde birketing 16/9 sidst forleden anlangende en forpligt, Peder Sørensen og andre skal have givet Niels Jensen på Morten Pedersen i Dokkedal hans vegne om engskifte ved Dokkedal. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev med doktor Peder Iversens underskrift er

kasseret, da fandt dommerne samme delebrev ingen magt at have.

(304)

** jomfru Helvig Kåses opsættelse imod Mogens Kåses stævning. efter begge parters bevilling blev samme sag opsat til næste landsting efter snapsting førstkommende.

** Christian Friis til Kragerup på hans tjener Jens Nielsen i Ørnsnæs hans vegne havde stævnet Christen Pedersen i Nibe for et gammelt delebrev, som til Nibe birketing for 20 år siden er udgået, som Christen Pedersens formand Niels Lauridsen har forhvervet, som Jens Nielsen aldrig har været krævet for. ligeledes havde han stævnet Christen Pedersens hustru Maren Nielsdatter for et vidne, hun til samme birketing 4/1 vidnet har, at 1594 fik Jens Nielsen af Niels Lauridsen en tønde nedsild ved helmistide, som han døde sankt hansdag derefter. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer ikke nu som to gange tilforn er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvori samme vidne og dele er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme dele og vidne magtesløs at være.

(305)

** Anders Pedersen i Bording havde stævnet Obbe Hansen sst for et vidne, han har forhvervet til Hids herreds ting anlangende Anders Pedersen skal have bepligtet sig at gøre mageskifte med Obbe Hansen på deres gårdes jord, hvilket han højligt benægter, og fogden har kvitdømt ham for mageskifte, hvorfor ham mener samme vidne bør magtesløs være. derefter blev afsagt, så efterdi Obbe Hansen nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvor samme vidne er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Anders Pedersen til nogen forhindring.

** Albret Skeel befalingsmand på Ålborghus havde stævnet Christen Nielsen Påske i Bjerregrav for et skudsmålsvidne, han med oprakte fingre og helgens ed har givet Søren Jensen født i Fussing mølle til Fussing birketing 30/7 sidst forleden, at han ikke vidste andet med ham, end som er ærlig dreng vel egner og anstår, uanseet han var bevidst hvad slem og uhørlig gerning, han har begået med en hoppe, hvorfor samme vidne løgnagtigt bør være og Christen Påske at straffes på hans fingre. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen to gange tilforn er stævnet og ikke er mødt, så to uendelige domme er udgået, hvor samme skudsmålsvidne er fundet løgnagtigt, og Christen Nielsen Påske derfor fældet at være, da fandt dommerne samme skudsmålsvidne løgnagtigt, og Christen Nielsen Påske derfor fældet at være og efter recessen at straffes som vedbør.

(306)

17/12 1625.

** Jens Madsen i Grønbæk havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged til Lysgård herred for en dom, han 5/9 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt Jens Madsen at stå Christian Holck til rette for en bøgestump og to bøgestrengler, som Niels Baltsersen i Tolstrup og Simon Skrædder i Ans skal have ladet hugge, og han mener ham uret at være sket, om han skulle stå til rette for den gerning, de andre har gjort. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden Anders Pedersen i sin dom navngiver Niels Baltsersen og Simon Skrædder de to strengler at have hugget, og han dog har tildømt Jens Madsen derfor at stande til rette, da kunne dommerne ikke kende det

punkt i samme hans dom samt den dele bør at komme Jens Madsen til hinder eller skade.

(307)

** Kirsten Jensdatter borgerske i Randers havde stævnet Christen Madsen Skriver borger sst for en uendelig dom, han til Randers byting 7/11 sidst forleden forhvervet har, og derefter ladet hende fordele for en håndskrift, som hun skal have forholdt Eske Brock og ham lydende på 1400 daler, uanseet hun tit og ofte har tilbudt Christen Skriver og medarvinger samme håndskrift, såfremt de ville forsikre hende for hvis pending, hun deri kunne tilkomme. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og den dele, som er drevet efter samme underkendte dom, bør ingen magt at have.

(308)

** Stygge Høgs opsættelse. sagen blev opsat til andet landsting efter snapsting.

** Stygge Høg til Vang lod fremlægge hans underskrevne brev, at da salig Niels Rosenkrantz, salig Axel Rosenkrantzes søn til Buderupholm er ved døden afgået, og efterdi hans umyndige søskende, som skal arve ham, ikke er kommet til år og alder, og da Stygge Høg mener sig at være deres rette værge, så afstår han på deres vegne arv og gæld efter salig Niels Rosenkrantz.

(1)

14/1 1626.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidstævnet sandemænd af Gern herred til at udlede et spædt pigebarns bane, som er død fundet på isen på Bomholts vig 19/11 sidst forleden, og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 17/12 sidst forleden, hvor Jens Nielsen i Mollerup vidnede, at Mette Pedersdatter var hos dem, indtil det barn blev fundet, da rømte hun bort, og synsmænd vidnede, at næsen var trykket ind i hovedet på det spæde barn. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efterdi Mette Pedersdatter er bortrømt og i så måde gerningen vedgår, så udlagde de hende at være førnævnte barns bane og derfor svor hende fra hendes fred.

(2)

** Jens Mikkelsen i Edslev på sine egne og far Mikkel Jensens vegne med en opsættelse af landstinget 19/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Hids herreds ting 9/8 vidnet har, at 25/7 om natten havde de set Jens Mikkelsen og Mikkel Jensen på Åbo mark, hvor de optog 7 agre rug, som Søren Jensen Frost og Jens Christensen tilkom, hvorefter ransnævningene havde svoret dem et fuldt ran over. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Mikkel Jensen og Jens Mikkelsen har afført afgrøden af bemeldte ager, og intet derimod fremlægges hvormed de kan befri sig, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og nævningsed at sige men ved magt at blive.

(3)

** Niels Andersen i Fræer med en opsættelse af landstinget 17/12 sidst forleden havde stævnet Sinnet Christensdatter i Rebild for en sigtelse, hun til Hornum herreds ting 13/10 gjort har, at Niels

Andersen skulle være hendes rette barnefar til det barn, hun har fanget, uanseet hun i Skørping kirke 6/3, da hun blev afløst, havde sigtet Mads Christensen i Rebild for hendes rette barnefar, hvorfor han mener hendes sidste sigtelse ikke bør at komme Niels Andersen til forhindring. derefter blev afsagt, så efterdi Sinnet Christensdatter for menigheden har beskyldt Mads Christensen for hendes rette barnefar, men nu for retten har vidnet ved ed, at Mads Christensen ikke har haft løsagtigheds samkvem med hende, da kunne dommerne ikke kende samme hendes sidste sigtelse eller dom så nøjagtig, at den må komme Niels Andersen til nogen forhindring.

(4)

** Knud Nielsen Tømmermand indvåner i Mariager havde stævnet Børge Jensen byfoged sst for en dom han til Mariager byting 13/4 1625 dømt har og tildømt Knud Nielsen at forskaffe fru Else Marsvin til Stenalt 3 par skruer, som skal være bortkommet fra Svenstrup, og som skulle have tilhørt salig jomfru Maren Kruse og hendes arvinger, hvilket han højligt benægter aldrig sådanne skruer at have haft i hænde, og fremlagde fru Dorte Marsvin salig Mogens Kruses hendes seddel, at Knud Tømmermand havde bekommet 3 par skruer af hendes salig husbond, som ham tilhørte, hvorfor dommerne afsagde, at derfor bør samme dom og dele ikke at komme Knud Tømmermand til hinder eller skade.

(5)

** Laurids Hansen i Gerholm havde stævnet efterskrevne for en vurdering de til Hellum herreds ting 22/11 sidst forleden afsagt har på adskilligt kvæg og gods for 185 sletdaler, han var hans stedbørn skyldig, hvilken vurdering han formener burde være langt højere. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Hansen var tilbudt samme gods at indløse for den værd, det var vurderet for, inden snapsting, men han har det ikke indfriet, da vidste dommerne ikke imod samme vurderingsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(6)

** Hans Hansen Skåning notarius i Århus kapitel havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet til Ning herreds ting 2/8 sidst forleden anlangende en vej og køring fra Anne Bodels vej i Starup over en ager bagom Maren Øvlises lade sst. ligeledes havde de vidnet om sten imellem Maren Øvlises jord og Peder Bodelsens jord, som nu skal være borttaget, hvilken jord tilhører Anne Bodels den stund hun lever og sidder ugift, og Peder Bodelsen som en tjener driver for sin mor, hvilket vidne var forhvervet af Mikkel Pedersen i Pøl. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd deres syn og vidne formelder om skelsten og ikke med sandemænd eller ejermænds brev bekræftes, sådanne sten så lovlig som skel burde at være sat, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom eller lovligt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(7)

** Laurids Hansen i Gerholm med en opsættelse af landstinget 3/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et syn og hjemmel, de til Hornum herreds ting 13/6 sidst forleden har afhjemlet anlangende adskillig skade, de har set Maren Nielsdatter i Gerholm have, som hun skulle have beskyldt hendes egen husbond ovennævnte Laurids Hansen at have gjort hende, hvilket han benægter, skønt hun noksom har givet ham årsag dertil formedelst hans gods, som hun imod hans vilje har forrykket af hans hus. så blev de for retten så fordragen, at Maren Nielsdatter skal tilfalde

efterskrevne hendes egne klæder og sengeklæder, og så skal Laurids Hansen betale al gælden og give Maren Nielsdatter 200 sletdaler.

(8)

** Maren Justdatter salig Hans Grønbæks efterleverske i Århus havde stævnet Jørgen Andersen Skrædder i Viborg om nogen uendelige domme, han har forhvervet til landstinget, hvori han har bekommet hans egen håndskrift magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte håndskrift, Jørgen Skrædder tiltales efter, er dateret 25/12 1621, og Jørgen Andersen fremlægger Hans Grønbæks skrift, at han 7/7 1622 død og magtesløs gør alle hvis andre håndskrifter, Jørgen Skrædder tilforn til ham har udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme brev imod bemeldte sidste kvittering bør at komme Jørgen Skrædder til nogen forhindring.

(9)

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet efterskrevne for et stuevidne og bænkebrev, de nogen tid forleden til hr Mikkel i Brandstrup har udgivet anlangende fiskeris brug i Brandstrup gadesø til præstegården sst, hvilket deres bænkebrev han formener ikke så lovlig at være, at det bør nogen magt at have. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede nu som tilforn ikke er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme vidne og bænkebrev magtesløs at være og ikke at komme Mogens Kås til hinder eller skade.

(10)

28/1 1626.

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne, som var sandemænd i Horsens 1625 for en uendelig landstingsdom, de har forhvervet, hvori han er tilfundet at give dem kost og tæring, for han havde stævnet dem til landstinget, uanseet han formener, at hovedsagen burde først at ordeles, førend sandemændene burde nogen kost og tæring. (uafsluttet)

** Peder Pedersen Skriver borger i Randers havde stævnet kirkenævninge i sankt Mortens sogn i Randers, for de efter adskillige vidner har påsvoret Maren Knudsdatter Børges trolddomssag, og han formener deres ed lovlig og ret at være og bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Randers byting 9/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at 5/12 sidst forleden hørte de i Peder Pedersens hus, at hans hustru Gertrud Hansdatter berettede, at det år prinsen kom til Dronningborg, kom Maren Byrges til hende og sagde, hun havde hørt at fru Christence var meget syg, men dersom hun ville gøre hende noget til gode, da skulle hun forvinde hendes sygdom, men da hun dagen efter kom til Dronningborg, turde hun ikke sige det til fru Christence, men bad Kirsten hr Mortens i Sall om at give det tilkende for hende, hvorefter fru Christence sendte Maren Byrges flæsk ost og andet. endvidere berettede Gertrud Hansdatter, at for to år siden da Peder Skriver var til Lübeck i stor storm og uvejr, hvorfor hun frygtede han var omkommet og hun beklagede sig meget, da kom Maren Byrges og sagde, at han kom vist inden to dage i det aller seneste hjem og skader slet intet, og straks anden dagen kom han hjem, ligesom hun berettede. siden spurgte hun, hvad Gertrud skadede i hendes ben, hvorpå der var 9 huller, så tog hun det ben, som der ikke var huller på, som var der højre ben, og strøg det og tog aske af skorstenen i hendes hånd og blæste det i ilden, og siden lægtes det venstre ben af sig selv, og på det højre ben kom straks mange onde huller, så hun siden den tid ikke har været før men ligget ved hendes seng i stor

pine, som hun beskyldte Maren Byrges for. derefter blev fremlagt andre tingsvidner, hvor Gertrud Christensdatter havde vidnet, at Maren Byrges havde lovet hende og hendes salig husbond Jens Pedersen en ulykke, og Christoffer Skomager og hans hustru Inger Jensdatter vidnede om Maren Byrges kat, som krøb under Christen Skrivers staldgårdsport, og da han om morgenen ville gå ud af samme port fik han ondt i sin venstre arm, så han siden har haft stor mangel og bræk deri. derefter blev fremlagt et tingsvidne hvor en misdæder Maren Kastbjerg havde vidnet, at hun og Maren Byrges med flere havde befattet sig med spøgeri og trolddomsbedrifter, hvorefter kirkenævninge havde svoret Maren Knudsdatter Byrges et fuldt kirkenævn over. dernæst fremviste Christen Bysvend et bånd, som han fandt Maren Byrges med om halsen, da han ville give hende mad, hvormed hun ville have omkommet sig selv. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges ovennævnte vidnesbyrd, og Maren Kastbjerg har udlagt Maren Byrges med flere trolddomskunst og spøgeri med hende at have begået, af hvilket parti nogle for deres trolddom er hedenrettet, en part rømt og en del sig selv omkommet, og intet derimod fremlægges, hvorfor nævningene har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ingen årsag den deres ed at imodsige, men ved magt at blive.

(15)

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 21/6 sidst forleden vidnet har med Peder Bhi i Hjordbjerg, at Knud Lauridsen var kommet i Peder Bhis hus på Nørregade i Horsens, hvor han har slået ham under hans øre, så han tumlede ned i kælderen. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Knud Lauridsen har gjort Peder Bhi uførm i hans hus, og hans klage ikke med syn bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og sandemandsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(16)

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne, som var sandemænd i Horsens 1625 for en uendelig landstingsdom, de har forhvervet, hvori Knud Lauridsen er tildømt at give dem kost og tæring, for han har stævnet dem til landsting, uanseet han formener, sagen burde først ordeles, før sandemændene burde nogen kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen har hidstævnet sandemænd til 24/9 og ikke bevises, at han dem samme stævning så tidligt har ladet opsige, at de kunne vide dem derefter at rette, og han derfor er tildømt dem kost og tæring at give, da vidste dommerne ikke samme dom at forandre eller imodsige.

(17)

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård med en opsættelse af landstinget 17/12 sidst forleden gav tilkende, at han havde ladet forhverve herredsfogdens dom, i hvilken fru Kirsten Rosenkrantz er tildømt at fremlægge hvis hovedhåndskrifter, som hun for ridemændene på Sebbergård 5/9 påberåbte sig at have indløst og betalt. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Jørgen Brockenhuus må være mægtig godset at afhænde eller ikke, og fogden intet derom har kendt, da hvem påskader indstævner sig sagen til herredsting og der gåes om, hvis ret er.

** Niels Mortensen borger i Randers havde stævnet Peder Pedersen sst for en dom, han her til landstinget har forhvervet anlangende nogen domme og deler, som ikke er endelige, og derfor bør magtesløse at være. efter flere ord dem imellem var indgav de på begge sider deres tvistige sag og regnskab på fire dannemænd, dem at imellemsige og likvidere.

(18)

** Simon Ibsen Bysted havde stævnet Jens Pedersen i Ry mølle for et brev, han af Simon Ibsen bekommet har på 40 daler, endog han benægter ikke at have udgivet samme brev højere end 30 daler. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev på 40 daler fremlægges, og Simon Nielsen ikke vil benægte eller fragå det at være hans signet, det er forseglet med, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(19)

** Jørgen Jensen Degn i Gødvad havde stævnet Christen Andersen i Kragelund for en klage, han til Hids herreds ting 8/11 sidst forleden over ham forhvervet har, at på hans hjemvej fra Randers havde Jørgen Degn slået ham med en vognkæp, så han faldt baglæns i hans vogn og derefter jaget hans heste af vejen, så de med vogn faldt næsegrus i en grav og døde derover. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Jørgen Degn slog Christen Andersen med en vognkæp og har jaget hans heste af vejen, så de derover blev døde, så Christen Andersens klage dermed bestyrkes, da vidste dommerne ikke imod samme klage vidne og syn at sige, men efterdi ikke nogen dom før samme dele er ganget, bør den dele ingen magt at have.

(20)

** Stalder Kås til Faddersbøl havde stævnet Christen Kås, for eftersom Stalder Kås ved gode mænd har bekommet indvisning og udlæg i Christen Kås hans efterskrevne jordegods, som han efter hans salig farbror Hartvig Kås til Møllerup arvet har, for en sum penge, han ham skyldig var, hvilken indvisning han formener ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges gode mænds indvisning, at de har gjort Stalder Kås udlæg i bemeldte gods, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte gods efter indvisning bør Stalder Kås for ejendom at efterfølge.

(21)

** jomfru Helvig Kås til Nandrupgård med en opsættelse af landstinget 3/12 sidst forleden havde stævnet Laurids Christensen borger i Mariager for en dom, han til Mariager byting 31/8 dømt har imellem Tomas Nielsen Tøfting og Christen Sørensen, og fradømt hende fra hendes ret for tiltale til Tomas Nielsen, for han bruger hendes ejendom uden hendes tilstand. derefter blev afsagt, så efterdi stævningsmændene nu er mødt og ved deres ed er gestendig samme stævning for Tomas Tøfting at være forkyndt, da vidste dommerne ikke samme opskrift at imodsige, og efterdi samme bytingsdom ikke er endelig sagen til byting igen at komme.

(22)

11/2 1626.

** Søren Clemendsen i Dørup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at oplede Maren Sørensdatter i Dørup hendes bane, som døde i Dørup 2.juledag sidst forleden, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vor herreds ting 11/1 sidst forleden, hvor hr Otte Ovesen i Vissing med flere vidnede, at de 2.juledag var i Søren Clemendsens hus at høre Maren Sørensdatter ord om årsagen til hendes sygdom, og da sagde hun, at første dag de gik at høste, da løftede Niels Christensen i Såby hende op og ville slå hende ned på Jens Madsen, som lå på sin ryg, og da stødte

Jens Madsen hende mange gange med hans fødder på hendes bryst og bug, så der brast noget sønder i hendes liv, og siden havde hun aldrig været før. derimod blev fremlagt tingsvidner, at hun ikke var blevet stødt og havde gået i marken og gjort sin gerning og ikke havde klaget over noget, og hr Jesper Poulsen i Birk vidnede, at samme dag var hun til skrifte i Yding kirke, og da var hun frisk. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Sørensdatter at sot og sygdom at være død og det hende til bane og livs lagt.

(24)

** Morten Eriksen i Troelstrup havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred at udlægge Morten Jørgensen i Ning hans bane, som blev dødfundet i Tørring skov og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 10/1 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede syn til en dreng Morten Jørgensen, og da var der tændt ild i en gammel stavn, som de syntes han havde varmet sig ved, og samme stavn er faldet om, så en gren havde slået ham ihjel. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Morten Jørgensen formedelst våde og vanlykke af en gren at være ihjelslået.

25/2 1626.

** Albret Skeel befalingsmand på Riberhus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet kirkenævninge for deres ed og tov de har svoret og gjort over Mette Christensdatter i Fussing anlangende blodskam, hun med to brødre skal have begået ved navn Peder Nielsen Bonde og Christen Nielsen Påske i Bjerregrav, hvilke to brødre er bortrømt, og hun selv har bekendt, at de to brødre har ligget i seng hos hende, og hendes søster Maren Christensdatter i Binderup skulle have avlet barn med Peder Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Mette Christensdatter adskillige tider har søgt seng med Peder Nielsen Bonde og avlet barn med hans bror Christen Nielsen, hvilket deres bror Mads Bonde har beskyldt hende for, og hun selv har bekendt det, og nævningene derfor har hende kætteri oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag samme deres ed at imodsige men ved magt at blive.

(26)

** Claus Buchwald til Krogsgård og Henrik von der Wisch med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Jensen i Borregård for en klage, han til Hassens birketing 21/11 1625 på deres tjenere Søren Andersen og hans to sønner Anders Sørensen og Mads Sørensen i Hedegård har gjort anlangende en eg, de skal have hugget om natten 3/11. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises nogen har set de indstævnede hugge eller bortføre samme eg eller taget dem ved stub eller stavn, og de benægter ved deres højeste ed ikke at have hugget samme eg, da kunne dommerne ikke kende samme klage syn vidne og sandemandsed så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(28)

** Anders Mogensen i Farre havde stævnet Søren Jensen i Mølhave for et pantebrev, som er ganget imellem ham og Mogens Andersen i Farre anlangende det hus og ejendom i Farre Niels Sørensen iboer, hvilket pantebrev han mener uret at være, efterdi Mogens Andersen ikke alene har indkøbt samme hus, før han har pantsat det bort, som Anders Mogensen med købebrev kan bevise at to søsterlodder har været udkøbt, som har været Anne Pedersdatter i Farre og Maren Pedersdatter i Låsby, og da de to arvinger ikke har fået varsel, og samme hus ikke har været lovbudt, mener han samme pantebrev bør magtesløs at være og ikke komme ham til hinder eller skade. derefter

fremlagde Søren Jensen samme pantebrev dateret 5/5 1599 indeholdende at Mogens Andersen for 30 daler har pantsat Søren Jensen samme hus i Farre i 5 år, samt i rette lagde en dom af Gern herreds ting 19/10 1605, hvor Søren Jensen blev tildømt samme hus at efterfølge for ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Andersen samme hus til Søren Jensen har pantsat til en vis tid at skulle afløse eller ham for ejendom at følge, og samme ejendom derfor til herredsting er tildømt Søren Jensen for ejendom at følge, hvilken dom ved landstinget er endelig konfirmeret, da vidste dommerne ikke samme endelige landstingsdom at forandre.

(29)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet 12 ejermænd for et tingsvidne om en vej, de skal have udlagt fra Fumeldgård og Saldrup til Albøge, som han formener, de har lagt over en hans tjeneres mark på Albøge mark og mener, det ikke skal bevises, at der har ligget nogen adelvej tilforn. derefter blev afsagt, så efterdi samme ejertov er ejendom angældende hvor samme vej har ligget, og lodsejerne ikke er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme ejertov så lovlig, at det bør nogen magt at have.

(30)

** Christen Pedersen i Korning havde stævnet Peder Jensen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over et vidne anlangende nogen ukvemsord, som Peder Jensen har tilsagt ham på Viborgvejen, da han kørte forbi ham, idet han skulle have sagt, Christen Skrald din tyv er du her. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen ikke sine ord for ting og dom har haft, og ikke er dem gestendig og dem benægter ved sin højeste ed, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør at komme Peder Jensen til nogen forhindring.

(31)

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Selgensen herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting 1/12 sidst forleden afsagt har, i hvilken fru Kirsten Rosenkrantz er tildømt at forrente hvis del af salig Johan Brockenhuuses gæld, som hun efter hendes forleningsbrev skulle forrente. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden i sin dom ikke forklarer, hvor stor gæld fru Kirsten Rosenkrantz bør Jørgen Brockenhuus forrente, ikke heller hendes forleningsbrev for fogden har været i rette lagt, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt og sagen til herredsting igen at komme.

(33)

** Christen Lauridsen i Hobro havde stævnet efterskrevne for en voldgift, de er tiltaget at afsige imellem Christen Lauridsen og Hans Nielsen om noget ejendom de omtvister, og de har afsagt til gården efter Christen Lauridsens skøde, men ikke samme ejendom retteligt afmålt efter skødets formelding. derefter blev afsagt, så efterdi samme tvistige sag her fra landstinget på fire dannemænd er indgivet Christen Lauridsen og Hans Nielsen at imellemsige, og de ikke deri endeligt har kendt, da fandt dommerne samme sag til fire dannemænd igen at komme at dem imellemsige efter deres skøder og adkomster, hvor meget enhver kan være berettiget.

(34)

** Pax opsættelse. så afstod Knud Gyldenstjerne samme uendelige landstingsdom, og Morten Pax afstod hvis dele over Knud Gyldenstjernes tjener i samme dag er forhvervet. hovedsagen er opsat med begge parters bevilling til næste landsting, efter Knud Gyldenstjerne i landet hjemkommer.

** Knud Offersen borger i Kolding med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til øster Lisbjerg herreds ting har vidnet anlangende 4 daler, Knud Offersen skulle have oppebåret for en stub, som skulle være brændt i Studstrup skov. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner og dom tilforn har været hidstævnet og opsat til i dag og ingen er mødt samme vidner og dom at i rette lægge, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

** Christoffer Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Mikkelsen i Trustrup for et vidne, han til Sønderherreds ting 17/9 1616 forhvervet har, som Søren Mikkelsen i Homå og Peder Mikkelsen i Revn med deres bror Niels Mikkelsen har vidnet om en bryggekedel, som Mette Mogensdatter i Homå og hendes husbond Jep Jensen har pantsat Niels Mikkelsen. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner tilforn har været hidstævnet og opsat 6 uger, og ikke han eller vidnesbyrd er mødt, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(35)

** Jens Tomasen borger i Viborg lod læse en seddel, hvori Karen Krag salig Laurids Navls lod afsige arv og gæld efter hendes salig mand Laurids Navl, idet han har været behæftet med en vidtløftig gæld, dateret Viborg 25/2 1626.

(36)

** Morten Pax til Torup på sine egne og på fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Mogens Pax til Torup deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet fru Anne Friis salig Gert Rosenkrantzes til Stensballe, eftersom hendes salig husbond har forlenet hende med Stensballegård og siden er gjort en kontrakt i Viborg 25/12 1601 imellem hende og salig Gert Rosenkrantzes arvinger, hvori hun har forpligtet sig at holde gården ved hævd og ikke forhugge tilliggende skove, hvilket hun ikke har efterkommet. derefter blev afsagt, så efterdi for birkefogden har været i rette sat, om fru Anne Friis ikke hendes besiddelsesbrev og kontrakt på Stensballegård har forbrudt, og birkefogden intet derom har kendt og sagen fra sig sat, endog han deri billigt burde at dømme, da indfandt dommerne samme sag til birketing at komme, birkefogden dem derom imellem at dømme og adskille.

(37)

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage gav tilkende, at han ved gode mænd er indført i Gert Bryske og fru Kirsten Sandbergs gods og løsøre for en sum penge, han for Gert Bryske og hans hustru har udlagt, hvilket gods han formener han bør at beholde, med mindre det inden år og dag bliver betalt. derefter blev fremlagt et indførselsbrev, dateret 1/2 1625 indeholdende registrering af det boskab og løsøre, der er gjort indførsel i. derefter blev fremlagt et brev dateret 10/1 1618 hvormed Gert Bryske sælger til sin hustrumor fru Ellen Rostrup hans hustru fru Kirsten Sandbergs fars gård Isgård samt det løsøre, som tilhører ham og hans hustru. derefter blev fremlagt fru Ellen Rostrups gavebrev til hendes datterbarn jomfru Abel Bryske, som hun har bedt hendes søstersøn Frederik Rechersius fuldmægtig at registrere dateret Isgård 17/3 1618

indeholdende efterskrevne løsøre på Isgård, som fru Ellen Rostrup har købt af hendes svigersøn. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges gode mænds indvisning, at de samme gods til Stygge Høg i Gert Bryskes og fru Kirsten Sandbergs gæld har udlagt, og derimod fremlægges skøde og gavebrev på en del gods, som jomfru Abel Bryske er berettiget, som i så måde er imod hverandre, og landsdommerne ikke over samme indvisning eller breve er dommere, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, men hvem påskader indkalder samme sag for sin tilbørlige dommer.

(40)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald på KM tjeneres vegne havde stævnet Just Smed borger i Viborg og hans hustru Kirsten Jensdatter for et vidne, de til Viborg byting 30/1 vidnet har, at da de for 7 år siden boede i Baltser Ottesen i Stenholt hans hus i Vranum, da førte Baltser en ørk og en kiste til dem, og han mener samme vidne for gunst og gave er vidnet. ligeledes havde han stævnet Søren Jespersen i Alling og Kirsten Ibsdatter sst for et vidne de med Niels Simonsen i Alling vidnet har anlangende samme gods, men ikke om der var Niels Simonsens eller hans hustrus. derimod havde Niels Simonsen stævnet Sidsel Mikkelsdatter i Alling og Jens Nielsen i Vranum for et vidne, de til Lysgård herreds ting 16/6 har vidnet om nogen bistokke, som skulle findes til Niels Simonsens, som skulle have tilhørt salig Maren Sørensdatter. andre havde vidnet, at da salig Maren Sørensdatters lig blev fundet på Vranum mark, da skulle Niels Simonsens søn Oluf Nielsen og Poul Mikkelsen i Vranum være gået ind i salig Maren Sørensdatters hus i Tostrup og taget adskillige varer og ført til Alling på Niels Simonsens vogn. ligeledes var hidkaldt Oluf Madsen i Alling og Christen Poulsen sst for en klage de og deres medarvinger til Middelsom herreds ting 19/1 på Oluf Nielsen og Poul Mikkelsen gjort har, at de har udtaget deres gods i Tostrup, samt hidkaldt Oluf Madsen i Alling Torsten Poulsen Christen Olufsen Niels Mikkelsen Christen Mikkelsen Jens Mikkelsen og deres medbrødre for en vedkendelse af deres anpart i førnævnte ørk og kiste. da efter flere ord dem imellem var voldgav de tvistige parter samme deres sag og trætte på fem dannemænd, som har myndighed dem om deres tvist og uenighed at imellemsige.

(43)

** til Stygge Høgs opsættelse. derimod mødte Christoffer Gersdorff til Søbygård og gav tilkende, at fru Ellen Rostrup havde med Isgård og dets gods solgt førnævnte skovskifte i Bjørnholm skov, som han fuldt og fast vedkender sig. så blev samme sag opsat til i dag måned.

11/3 1626.

** Tomas Poulsen borger i Randers på salig Bendt Hansens børn og arvingers vegne havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers for to domme, han imellem dem og Jørgen Olufsen borgmester i Ålborg har dømt, i hvilke domme han har tildømt dem samtlige hver sin anpart af 80 tønder rug at betale efter Bendt Hansens brev. derimod blev fremlagt samme dom, hvori salig Bendt Hansens arvinger, nemlig Rasmus Bendtsen borger i Randers Jacob Bendtsen Niels Bendtsen Maren Bendtsdatter samt salig Hans Bendtsens børn som er Mogens Hansen Mads Hansen Bendt Hansen Søren Hansen Peder Hansen Anne Hansdatter og Karen Hansdatter og deres lovværger, desligeste salig Åse Bendtsdatters børn som er Søren Jensen Bay Hans Jensen Bay og Maren Jensdatter Bay sst og deres lovværger blev tildømt hver deres anpart af 80 tønder rug at betale. derefter blev afsagt, så efterdi for byfogden var fremlagt Bendt Hansen og Kirsten salig Poul Nielsens brev, at de har solgt til Jørgen Olufsens søn Poul Jørgensen på hans vegne 1000 tønder rug, hvoraf Bendt Hansen

har lovet at forskaffe de 800 tønder, og han ikke har leveret mere end 720 tønder, og byfogden derfor har tildømt Bendt Hansens arvinger enhver deres anpart af samme 80 tønder rug at betale. da vidste dommerne ikke samme bytingsdom at imodsige men den ved magt at blive.

(45)

** Niels Krabbe til Torstedlund havde stævnet Christen Schiønning herredsfoged i Års herred for en dom, han 6/12 sidst forleden har dømt imellem Niels Krabbe og Søren Jørgensen ridefoged til Ålborg slot på hans husbonds vegne, hvor han har kvitdømt Simon Madsen i Skivum og hans medfølgere, for de har sønderskåret og sønderhugget en stor hob tørv vesten for Østrup, som hans tjenere har ladet grave, og det af den årsag at KM lensmand eller rette lodsejere i Skivum ikke skal være stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen for herredsting igen at komme.

(46)

** Peder Tomasen i Labing mølle på hans hustru Mette Andersdatters vegne havde stævnet Søren Eskildsen borger i Århus for en dom og delevidne, han til Århus byting 2/2 og 23/2 forhvervet har, hvori Peder Tomasen og hans hustru Mette Andersdatter er tildømt at lide tiltale for 12 sletdaler, som Mette Andersdatter af ham skulle have annammet på Ernst Mogensen forrige foged på Lyngbygård hans vegne. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, samme pending af Mette Andersdatter på sine egne vegne er annammet, hvilket hun ved oprakte fingre benægter, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at de bør at komme Peder Tomasen eller Mette Andersdatter til nogen udgift eller hinder eller skade.

(47)

** Peder Tomasen i Fræer havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Hellum herreds ting 10/1 sidst forleden vidnet har, at de skulle have set Peder Tomasen læsse to læs bark på hans vogne og kørte nør på med. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod eller om nogen vis dag og tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(48)

** Peder Tomasen i Fræer havde stævnet efterskrevne for et vidne de 10/1 vidnet har, at den tid han kørte til Hobro marked, da skulle han have ført Søren Sørensens lam med sig og solgt, og det var de lam, der blev lyst efter, og ligeledes at Peder Tomasen havde sagt, at djævlen havde taget hans hustru Sidsel Pedersdatter af sengen fra ham og sat hende hovedpuden af sengen og ikke ville slippe hende, før der stod bobler fra hendes mund. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter andre deres ord og sagden og ikke på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

** Peder Tomasen i Fræer havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 10/1 sidst forleden vidnet har, at Peder Tomasen i hans gård skulle have mærkede og brændte svin, som Jacob Lauridsen i stor Arden skal være frastjålet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter rygte og om sagden om Jacob Lauridsens svin, som Peder Tomasen skal sig tilvinde, og Jacob Lauridsen selv for ting og dom Peder Tomasen for samme svin har erklæret, da fandt

dommerne samme deres vidne magtesløs at være og ikke at komme Peder Tomasen til nogen forhindring.

(50)

** Peder Tomasen i Fræer havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 6/12 1625 vidnet har, at de havde hørt sige, at Peder Tomasen var kommet af skoven med et svin, men hvor han havde bekommet det, vidste de ikke. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter sagden og ikke om nogen deres vitterlighed men alene efter rygte og tidende, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

** Hans Dyre til Boller på sine egne og medarvingers vegne efter salig jomfru Inger Stygge til Viskum med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Otte Marsvin for nogle uendelige landstings domme, han har forhvervet over nogle sandfærdige vidner, han selv har forhvervet til Middelsom herreds ting 18/8 sidst forleden anlangende noget skov til den gård i Mammen, Niels Ravnholt iboer. derefter blev afsagt, så efterdi Otte Marsvin alene for Clausholms port er stævnet, og han ikke der holder foged eller folk dug og disk, da vidste dommerne ikke efter den stævning at sømme, men hvem påskader at stævne Otte Marsvin på de steder det sig bør.

(52)

** Jørgen Munk havde stævnet Truid Bryske for 3300 daler han er ham skyldig, som han af KM og rigens råd 9/7 1622 er tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi Truid Bryske tilstår i Odense i Fyn at have sit boværelse og henskyder sig til sit værneting, da vidste dommerne ikke heri sagen at dømme, men hvem påskader ham at tiltale på de steder det sig bør.

** Knud Galt til Boringsgård og Peder Galt på deres brorbørns salig Axel Galts og hans hustru salig fru Mette Rantzaus børn ved navn Gjord Galt Birgitte Galt Anne Galt Regitze Galt og Margrete Galt deres vegne lod afsige arv og gæld efter Axel Galt, så de aldeles intet efter ham vil arve eller gælde.

(53)

** Christen Tomasen i Søskov havde stævnet Jørgen Knudsen i Egebjerg og Jens Pedersen i Horsens for et vidne, de til Vor herreds ting 19/1 1620 vidnet har, at de skulle have været med Peder Madsen i Søskov og hørt, at han tilbød Christen Tomasen 12 rigsdaler rentepenge på førnævnte Jens Pedersen og Dorte Pedersdatters vegne, hvilket Christen Tomasen benægtede, og han havde forhvervet to uendelige domme, hvor samme vidne var magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer som tilforn ikke er mødt og sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

25/3 1626.

** Henrik Bille til Tirsbæk KM befalingsmand over Stavanger len i Norge havde stævnet sandemænd af Bjerre herred at udlægge Jens Rasmussen Kirkegård i Davgård hans bane, og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hatting herreds ting 20/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var i Svends mølle, hvor Jens Rasmussen sad ved bordet og sov, og da han vågnede og ville rejse sig, faldt han omkuld på gulvet og døde straks efter. dernæst gjorde

sandemændene deres ed og udlagde salig Jens Rasmussen ved hastig og brat død ulykkeligt at være hedenkaldt og det ham til bane og livs lagt.

(55)

22/4 1626.

** Jens Pedersen i Stånumgård havde stævnet sandemænd af Galten herred manddød at sværge over Niels Sørensen i Munkdrup for Jens Pedersens bror Peder Pedersen i Munkdrup, han om nattetide på sin rette hjemrejse fra Randers har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Kristrup birketing 30/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da de var ude at lede efter Peder Pedersen, kom de til Niels Sørensens gård, og da tog Niels Sørensen et krudthorn fra et skrin og hans bøsse fra væggen og sagde til hans hustru, kone lille nu ser jeg dig ikke mere, da svarede hun, hvor går det til mand lille. da sagde han, der ligger Peder Pedersen på vejen og er død og lad mig aldrig fange Guds ansigt at se, om Peder Pedersen ikke havde et spyd på mit bryst, og så tog han hans heste og vogn og noget sengetøj og kørte bort. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Sørensen i Munkdrup manddød over og fra hans fred for Peder Pedersen, han ihjelslog.

(56)

** Jens Christensen i Hunderup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Niels Envoldsen, som er død fundet i Tåning skov, hvad ham var til bane lagt, og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 8/3 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde været til syn til samme dreng, som havde nedhugget noget af en eg og var så nedfaldet og lå under samme eg. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Envoldsen af våde og vanlykke af træet at være nedfaldet og deraf død blevet.

** var skikket Jens Steffensen i Gedved, en af sandemændene i Vor herred, som formedelst sygdom ikke kunne være tilstede, og derfor i dag udlagde som sine medbrødre sandemænd Maren Sørensdatter i Dørup af sot og sygdom at være død blevet.

** Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling på en hans tjenere Jens Mogensen i Gassum hans vegne havde stævnet Søren Jensen i Hvidsten med flere for et vidne, de til Nørhald herreds ting 28/9 1624 vidnet har, at Søren Jensens bror Niels Jensen i Hvidsten og Jens Mogensen skulle have blevet forligt, at Niels Jensen skulle give ham for de sår og skade, han har gjort ham, 21 mark, hvilket Jens Mogensen højligt benægter. derefter blev afsagt, at da det ene vidne Søren Jensen er Niels Jensens bror og i så måde vildig, og de har vidnet om et forlig, som Jens Mogensen benægter, da fandt dommerne dette vidne magtesløs at være. derefter blev opnævnt efterskrevne 6 uvildige mænd til at vurdere hans skade og de berettede, at Jens Mogensen havde skade på hoved og skulder og mangel på hans mål og mæle, og samme hans bræk satte og vurderede de for 100 sletdaler.

(58)

** Peder Christensen Bhi i Hjordbjerg med en opsættelse af landstinget 25/3 sidst forleden havde stævnet Terkild Pedersen i Horsens for et syn og granskningsvidne, han har forhvervet til Horsens byting 8/11 1625 og 13/12 sidst forleden, som skal formelde om hans hus og våning på Nørregade, han har ladet opbygge, samt om et stykke plankeværk imellem deres gårde, og Peder Bhi formener,

at hvis iring og tvist dem imellem om samme bygning skal være forligt i borgmester og rådmænds overværelse. derefter blev afsagt, så efterdi Terkild Pedersen og Peder Bhi har gjort kontrakt om samme tvist anlangende deres bygning og ejendom, da kunne dommerne ikke kende samme syn og granskning så nøjagtig, at de bør at komme Peder Bhi imod samme kontrakt til hinder eller skade.

(60)

** Tønne Friis til Hesselager med en opsættelse af landstinget 25/3 sidst forleden havde stævnet Jens Lauridsen herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han 8/3 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård at betale Tønne Friis 4000 rigsdaler med skadegæld og interesse, som han på hendes vegne har udlagt til fru Elsebeth Buchwald. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges jomfru Lisbeth Friises skadesløsbrev på en sum penge, som ikke er betalt, som hun ved herredstinget er tildømt at betale, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, at hun er pligtig samme sum penge at betale, og derfor tilfandt de efterskrevne mænd til at gøre Tønne Friis udlæg i hendes løsøre og jordegods.

(62)

** Hans Då til Ravnstrup befalingsmand på Dragsholm med en opsættelse af landstinget 25/3 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 22/8 sidst forleden har vidnet på hans tjener Niels Pedersen i Skamristved, at han med hans bror Jens Pedersen skal have afført nogen tørv i Hersum hede, som deres far Peder Nielsen i Skamristved havde ladet grave. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet om nogen vis tid og dag, da samme tørv skulle være blevet afført, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn bogsed nævningsed og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(64)

** Peder Jensen i Lund havde stævnet Peder Keldsen Ammelhede i Randers, for han til Essenbæk birketing 28/2 1621 er vold oversvoret, og da han efter 6 ugers opsættelse ikke har sat borgen, om han da ikke efter recessen bør at fare som andre fredløse mænd. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Keldsen nu som tilforn ikke er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, at han bør at fare som andre fredløse mænd, og han nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen at følge og Peder Keldsen Ammelhede at fare som andre fredløse mænd.

(65)

** Oluf Parsberg til Jernit med en opsættelse af landstinget 25/3 sidst forleden havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård og Hans Skram til Sjelle skovgård, eftersom Verner Parsberg nogle år forleden har pantsat Hans Skram den 3.part af Jernit hovedgård, og Hans Skram siden har solgt til Oluf Parsberg samme panterettighed, og han formener samme 3.part bør at efterfølge ham som ejendom. nu mødte Verner Parsberg og berettede, at Iver Lykke Christoffersen til Bigum havde pantsat ham den anpart, som hans hustru Sofie Parsberg i Jernit er berettiget og arveligt tilfaldet efter hendes salig bror Jørgen Parsberg. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Iver Lykkes pantebrev, at han har pantsat sin hustrus anpart i Jernit til Verner Parsberg, og Iver Lykke i sit indlæg tilstår, at han vil afstå samme 3.part, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme 3.part bør Verner Parsberg for ejendom at efterfølge.

(67)

** Tomas Andersen i Ulbjerg mølle med en opsættelse af landstinget 25/2 sidst forleden havde stævnet Mourids Jensen i Skoven for to deler, han på ham til Rinds herreds ting forhvervet har for tiende til Lynderupgård, uanseet han ingen avl har haft. så mødte Verner Parsberg og berettede, at Tomas Møller på adskillige steder har haft korn og avl, som han til møllen har hjemført, hvoraf han har tiendet til præsten, men ikke til KM. da formedelst dommernes bøns skyld afstod Verner Parsberg samme dele ikke at skal komme Tomas Møller til forhindring, dog Tomas Møller derimod forpligter sig ikke at påføre Verner Parsberg og hans tjener eller præsten i Ulbjerg nogen trætte.

(68)

** Anders Sørensen ridefoged til Bratskov lod læse Falk Gøye til Bratskov hans underskrevne brev indeholdende, at eftersom Iver Lykkes frue fru Sofie Parsberg er ved døden afgået, og i samme bo findes en stor og vidtløftig gæld, og da han er børnenes næste værge, da vil han på Iver Lykkes børns vegne forsværge al arv og gæld, så vidt dem efter deres salig mor kunne tilfalde, dateret 6/4 1626.

** Stygge Høg til Vang med en opsættelse af landstinget 25/3 sidst forleden havde stævnet Gert Bryske til N, for eftersom han ved gode mænd er indført i noget Gert Bryskes jordegods kaldes Pismølle for en sum penge, han for ham har udlagt, som han mener bør ham som ejendom at efterfølge, med mindre det ham inden år og dag bliver lovligt fraløst. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges gode mænds indførsel, som de har gjort Stygge Høg i bemeldte mølleboel for samme sum penge, indtil han bliver kontenteret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte mølleboel jo bør Stygge Høg som ejendom at efterfølge.

(70)

** Otte Kruse til Ristrup gav til kende, at Laurids Ebbesen til Søndersthoved befalingsmand på Skanderborg med hans hustru fru Ellen Gøye havde skødet og afhændet til hans frænke Otte Kruse hans hovedgårde Restrup Lyngballe og Pederstrup med tilliggende gods, og derfor har ladet læse og påskrive efterskrevne pergamentskøde. og nu havde Otte Kruse samme pergamentskøde tilstede og for retten fremæskede, om der var nogen som kunne kende sig nogen rettighed at have til eller i samme hovedgård, at de nu ville fremkomme, og ingen fremkom.

(74)

** Erik Krabbe til Tulstrup gav til kende, at Laurids Ebbesen til Søndersthoved med hans hustru fru Ellen Gøye har afhændet til Erik Krabbes hustru fru Maren Kruse hans hovedgård Tulstrup med dets tilliggende gods, og derfor lod læse og påskrive efterskrevne skøde.

(76)

** Christen Rasmussen i Holbæk havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 9/3 til Rougsø herreds ting med Niels Jensen i Ørsted har vidnet anlangende hvis arvelod, Niels Jensen på hans hustru Maren Rasmusdatters vegne var tilfaldet efter hendes far og mor i det jordegods i Holbæk, og Christen Rasmussen skal have lovet Niels Jensen for samme arvelod 40 sletdaler, hvilke pending

han benægter at have lovet ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men lang tid efter samme kontrakt skulle være gjort, og Christen Rasmussen ikke heller slig kontrakt vil være bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom og nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(77)

** Hans Nielsen borger i Hobro havde stævnet Søren Nielsen borgmester med tre andre, for de ikke har efterkommet landsdommernes dom og retfærdigt målt den ejendom i Hobro imellem Christen Lauridsen og ham efter deres skøders indhold, som ikke er blevet målt med jyske alen. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn på fire dannemænd er indgivet, og de har dem imellem kendt efter voldgifts indhold, da vidste dommerne ikke samme deres kendelse at underkende.

(78)

** Søren Olufsen i Fræer havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting vidnet har om nogle ord, han skulle have tilsagt Peder Tomasen på Fræer grandestævne, at han havde tjent kongen som en tyv og pulde barken af kongens ege og solgte i Ålborg, hvilke ord han højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Søren Olufsens ord og mundheld, som han ikke for ting og dom har haft, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Laurids Jensen i Øls havde stævnet Anders Jensen i Brøndum for et vidne, han til Hindsted herreds ting 21/7 forhvervet har, at Anders Jensen havde hjemlet ham tre stude på hans brors vegne, han ham afkøbte, og ikke i vidnet indførtes hans bror Christen Jensen i Snorup, som samme stude købte, og aldrig Laurids Jensen købte samme stude. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Jensen har forhvervet tingsvidne, at Anders Jensen har hjemlet ham samme tre unge stude, og begæret hans penge derfor, da vidste dommerne ikke samme tingsvidne at undersige, og eftersom ingen dom før delen er ganget, da kunne dommerne ikke kende samme dele og vurdering så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(79)

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand over Mariager kloster havde stævnet Laurids Christensen Stangerum borger i Mariager for en dom, han til Mariager byting 22/3 sidst forleden dømt har imellem jomfru Helvig Kås til Nandrupgård og Tomas Nielsen Tøfting anlangende skyld og afgift af et hus ved Klitmøller. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Christensen Stangerum i sin dom har tildømt Tomas Nielsen at være i jomfru Helvig Kåses minde efter hans forpligt og intet kendes hvad eller hvor meget, han burde af samme møllested til skyld at udgive, da fandt dommerne denne hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(80)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget 25/2 sidst forleden havde stævnet Jens Jensen i Mollerup, for han har gjort Just Høgs tjener sår og skade, så han deraf er stymperet, ved navn Peder Simonsen i Holbæk. så mødte Peder Simonsen og begærede, at der måtte opnævnes dannemænd samme hans stymperdom at vurdere, hvorefter blev opnævnt efterskrevne uvildige mænd, som satte og vurderede hans skade og stymperdom for 30 sletdaler.

(81)

** Jens Nielsen i Sejling med en opsættelse af landstinget 25/2 sidst forleden havde stævnet Jens Sørensen sst for et købebrev og skøde, han af Jens Nielsens bror Jesper Nielsen i Roskilde har forhvervet på hvis, han arveligt tilfaldt efter hans søstre Anne Nielsdatter og Kirsten Nielsdatter i den jord og ejendom, som Jens Nielsen bruger og besidder i Sejling, og Jens Sørensen og hans brødre Anders Sørensen Niels Sørensen og deres mor Kirsten Andersdatter og deres medarvinger har udlagt til ham den lod og part, de har deri, til evindelig ejendom efter tingsvidne af Hids herreds ting 30/7 1616, og som de efter tingsvidne af samme ting 3/9 1622 har tilskødet ham for hans salig fars halve bondegård, de har i brug. da efter flere ord dem imellem var blev de nu for retten så forligt, at Jens Sørensen afstod det lovbud købebrev og skøde ham på Jesper Nielsens vegne af Roskilde gjort er, så det skal være kasseret, og Jens Nielsen at beholde samme huse og 12 stykker jord, Jens Sørensen ham tilforn skødet har, og alting imellem dem at forholdes efter den gamle kontrakt.

(82)

** Claus Dås stævning til Verner Parsberg. efter begæring at sagen måtte bero til Claus Då selv kommer til landet, bevilgede Verner Parsberg sagen opsat til næste landsting efter mauritii førstkommende.

6/5 1626.

** hvis som stævnet er opsat en måned.

20/5 1626.

** Peder Lauridsen i Stenalt havde hidkaldt sandemænd af Hindsted herred manddød at sværge over Christen Christensen i Døstrup for Mads Andersen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hindsted herreds ting 20/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at skærtorsdag så de Christen Christensen kom løbende og Mads Andersen løbende efter ham med en kniv i den ene hånd og en sten i den anden og slog ham omkuld, så vendte Christen Christensen sig og tog fat om Madses hånd, som han havde kniven i, og skød ham fra sig, og i det samme fik Mads hans banesår, og Christen Christensen var nødt til at værge hans liv. derefter udlagde sandemændene Christen Christensen at være Mads Andersens bane og derfor svor ham manddød over og til hans fred.

(84)

** Peder Nielsen i Byrumslet ? havde hidkaldt sandemænd af Slet herred manddød at sværge over Jesper Mikkelsen, som boede i Hedegård for Peder Nielsens bror Mads Nielsen sst, han ihjelslog og først fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting 27/4 sidst forleden, hvori han gav last og klage over Jesper Mikkelsen for han dræbte hans bror på hans hjemvej fra Jesper Mikkelsens bror Niels Mikkelsens gård i Kornum. derefter blev fremlagt Jesper Mikkelsens skriftlige svar, at han desværre havde dræbt Mads Nielsen, hvilket han var nødt til for at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jesper Mikkelsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Mads Nielsen, han ihjelslog.

(85)

** Jens Bertelsen i Bodalskrog havde stævnet sandemænd af Hindsted herred manddød at sværge over Jens Pedersen for Laurids Bertelsen sst, han på Arden mark ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Hindsted herreds ting 20/4 sidst forleden, hvor Bertel Poulsen vidnede, at han fulgtes med Laurids Bertelsen over Arden mark og der stod Jens Pedersen Holm i Arden og hans søster Anne Pedersdatter og spredte noget møg i en mødding, og da gik Laurids Bertelsen til dem og med et spyd stak ad hovedet af Jens Pedersen, som sprang tilbage og holdt greben for sig, og så slog Laurids til ham med en pundert i hans hoved, så han og hans søster faldt omkuld, så kom Bertel Poulsen og drog Laurids fra dem, da sagde Laurids til Bertel, kast mig mit spyd, hvilket han gjorde, og det var meget kroget, og så gik han fra dem. derefter hjemlede synsmændene, at de havde seet Jens Pedersen Holm og hans søsters mange sårmål, og at de havde set Laurids Bertelsens lig, og han havde et sting i hans øje, så øjet hængte ud på kindbenet og ingen andre sårmål. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Pedersen manddød over og til hans fred for Laurids Bertelsen, han ihjelslog.

(86)

3/6 1626.

17/6 1626.

** Jens Mortensen borger i Horsens havde stævnet efterskrevne kirkenævninge i Horsens, for de 2/5 sidst forleden til Horsens byting har Maren Jespersdatter sst kirkenævn oversvoret for trolddomsgerninger, hun skal have begået og fremlagde et tingsvidne af samme ting 28/3 dette år, hvori efterskrevne, der iblandt Karen Søren Berentsens, vidnede, at 8/9 1620 hørte de, at Morten Jensen skrædder i Horsens og Maren Jespersdatter kaldet Pisforhårdt var i trætte, og da lovede hun Morten Skrædder en ulykke, og han skulle blive så tør som en sild de vendte to gange på en rist førend han døde, og der skal ikke blive marv i hans skinneben, og fra den tid, hun lovede ham en ulykke, var han aldrig så snart af en ulykke, før han var i en anden, hvortil Maren Jespersdatter havde svaret, at Jens Mortensens datter Maren Jensdatter og de andre Jens Mortensens børn skulle blive ligesom deres bror Morten Skrædder, førend de døde, og hun havde lovet Morten Jensen en ulykke, for han havde slået hendes dør op, og hun vidnede, at Morten Jensens hustru Karen Jensdatter havde spurgt hende om råd til at komme af med hendes mand, for han var så ond imod hende, og da havde hun svaret, at det kunne hun ikke, hun måtte bie til Gud skilte dem, og dersom Morten Jensen havde hugget hans kårde i en kolort, da han huggede Oluf Kedelslåers vinduer ind, og der han huggede den karl af Ry, da skulle han have hugget en hvid pind sønder, og der han huggede hendes vinduer ind og hendes dør sønder, havde han da sagt med tolderne Gud være mig synder nådig, da havde han ikke ligget så længe og pintes. synsmænd hjemlede, at de havde synet salig Morten Jensens lig, og da havde de ikke nogen tid set seet et sådant elendigt udpint legeme i deres dage, så de syntes det var spøgeri. Jørgen Hansen Skoleperson vidnede, at da hans mor Anne Jørgensdatter lod Maren Jespersdatter tiltale for gæld, da lovede hun hende en ulykke, og straks derefter blev hun syg. ligeledes vidnede Maren Mikkelsdatter, at da hendes husbond Mikkel Jørgensen havde fordelt Maren Jespersdatter, lovede hun ham en ulykke, og andendagen derefter slog han en karl ihjel og måtte rømme landet derfor. derefter vidnede Tomas Christensen skomager om hans mor Bodil Christens, og Maren Pouls om hendes husbond Poul Sketten, og Karen Poulsdatter om hendes husbond Berent Glarmester, at Maren Jespersdatter havde lovet dem ulykke. derefter blev afsagt, så efterdi er i rette lagt adskillige vidner, at Maren Jespersdatter har lovet

Morten Jensen og andre ulykke og har befattet sig med spøgeri og trolddom, og derfor beskyldt for en vitterlig troldkvinde, og nævninge, som i by og sogn hos Maren Jespersdatter er boende, derfor har været opkrævet hende for trolddomssag enten at skirre eller skylde, ved deres ed har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag samme deres ed og tov at kunne fælde men den ved magt at være.

(90)

** Verner Parsberg til Lynderupgård havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred hærværk at sværge over Peder Mikkelsen i Skals for han har brudt og sønderslået svingelen og bommen for Lillevejlebro, for Dorte Madsdatter i Lillevejle brohus ikke ville lade ham igennem. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Mikkelsen hærværk over.

(91)

** Obbe Rasmussen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Nielsen i Ørskov for en dom, han til Vor herreds ting dømt har 21/9 1625 imellem ham og Christen Frost i Hoved og i samme dom kvitdømt ham for Obbe Rasmussens tiltale, uanseet Christen Frost ikke har bevist med skiftebrev efter afgangne Jens Lauridsen, hvormed han kunne kende sig nogen lod og anpart i Obbe Rasmussens gård. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevist Christen Frost har vedkendt sig videre lod i samme gård end efter skiftebrev, og ingen vedkendelse derpå har gjort, siden Obbe Rasmussens skøde på samme ejendom er ved magt kendt, og fogden derfor har kvitfundet Christen Frost for Obbe Rasmussens tiltale, da vidste dommerne ikke samme hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(92)

** Laurids Nielsen Sael borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Rasmussen Kock borger sst for en dom, han har forhvervet til Mariager byting 5/2 sidst forleden anlangende en ligsten, han skal have ladet indlægge i Mariager kirke på salig Jens Saels grav, og formener Laurids Sael derfor bør at betale ham 10 daler, uanseet Laurids Sael ikke formener sig at være salig Jens Saels arving. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom har været opsat flere gange og Mads Rasmussen ikke er mødt med bemeldte dom, da fandt dommerne samme bytingsdom magtesløs at være og ikke komme Laurids Nielsen Sael til nogen forhindring.

** Tord Pedersen i København med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Hegelund borgmester i Ebeltoft Jens Jensen Søren Blåkær og Rasmus Værn rådmænd sst for en dom, de 9/2 sidst forleden dømt har imellem Tord Pedersen og Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft Christen Madsen Kock Christen Skrædder og deres medfølgere anlangende et anker, de for kort tid siden har frataget Tord Pedersens skib, som da lå for anker på Ebeltoft vig i storm og Guds strenge vejrlig, hvorover han har mistet gods og skib. derefter blev afsagt, så efterdi af borgmester og råds dom forfares, intet bevis på enten sider for dem har været i rette lagt, hvorledes med anker og skib skal være omgået, hvorefter de kunne dem rette, da fandt dommerne den deres dom at være, som den udømt var, og sagen til borgmester og råd i Ebeltoft igen at komme.

(94)

** Peder Grønbæk rådmand i Ebeltoft på sine egne og medejere på Ebeltoft mark deres vegne

havde stævnet Jens Rasmussen Roed sst for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget over en anden uendelig dom til bytinget anlangende nogen rådne egetræer, Jens Roed om nattetide kom kørende med i byen. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Jens Rasmussen Roed at have røvet nogen koster eller dermed på ulovlige steder befundet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(95)

** Jochum Jestrup ? tjenende Henrik Lintow af Amsterdam med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd af Horsens, for de 24/2 sidst forleden har ham vold oversvoret, for han imod beslag skal være draget af byens frihed med en håndskrift, som han skal forholde Frederik Pedersen Johan Clausen og Laurids Pedersen sst, og ikke for dem er bevist, samme håndskrift skal være betalt. derefter blev afsagt, så efterdi med delebrev bevises den ene mand, som samme forbud gjort har, har været fordelt, der han sligt har gjort, da kunne dommerne ikke kende samme forbud eller sandemandsed så noksom og nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(96)

** Jens Christensen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred, for han ikke vil være følgagtig at gøre Jens Christensen indlæg og vurdering i Jørgen Tøgersen, barnfødt i Holm, hans løsøre og jordegods for 61 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Tøgersen for samme gæld er delt og to uendelige domme er udgået, hvori Anders Skriver er tilfundet at gøre Jens Christensen udlæg, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Anders Skriver jo er pligtig at være Jens Christensen følgagtig og gøre ham udlæg i Jørgen Tøgersens løsøre og gods for sin gæld.

** Niels Pedersen Fisker i Vejrum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting har vidnet anlangende at Mette Rytters skulle have sagt for dem, at Niels Fisker skulle have været hendes barnefar, og ikke hun sligt for ting og dom har haft, men de har vidnet efter hendes ord og mund, hvilket han højligt benægter, at han ikke har haft legemlig fællig med hende. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd og kundskab ikke med Mette Rytters ---- så lovligt til tinge er ganget, og samme vidner ikke indeholder om nogen vis dag og tid, da hun slig bekendelse har gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og kundskab på noksom, at de bør nogen magt at have.

(97)

** hr Jens Christensen i Veggerslev havde stævnet Peder Skriver i Randers for en bekendelse den misdæder Maren Byrges skal have gjort 18/2 sidst forleden, at hr Jens skulle have været hos salig fru Christence Eske Brocks og til spøgeris bedrift skal have brugt nogen urter i en potte, som Maren Byrges selv har indslået under slotsporten, hvilken bekendelse hr Jens hårdeligt benægter, og da ingen misdæder må vidne nogen mand på hans ære og mandermål til skade, bør hendes vidne magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Skriver ikke er mødt men nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme misdæders bekendelse magtesløs at være og ikke at komme hr Jens Christensen på hans ære gode rygte og navn til hinder eller skade.

** førnævnte hr Jenses søster Maren Christensdatter en dom over berørte misdæders bekendelse i

lige måde som forskrevet står.

(98)

** Søren Christensen i Tolstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Henrik i Løgstør vejrmølle for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over nogen vidner og en sandemandsed, anlangende Søren Christensen skulle have slået Henrik Møller omkuld, hvilket han benægter. da efter flere ord dem imellem var, blev Søren Christensen og Henrik Møller her for retten forligt, at Søren Christensen skal give Henrik Møller 3 sletdaler.

(99)

** Niels Nielsen i Næsborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Henrik Nielsen Møller i Løgstør vejrmølle for en landstingsdom, han har forhvervet over nogen vidner og sandemandsed, for de har ham vold oversvoret, som han mener skal være imod vidnesbyrd og Henrik Møllers egen undskyldning. efter mange ord Niels Nielsen og Henrik Møller imellem faldt, blev de for retten så forenet, at Niels Nielsen straks skal forskaffe Henrik Møller hans økse igen, og dermed afstod de på begge sider hvis vold, de har ladet hinanden oversværge.

(100)

** Jørgen Jørgensen Bøssemager borger i Århus på sine egne og sin mor Kirsten Jørgens hendes vegne og med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Skriver i Horsens for en kontrakt, han har tilforhandlet sig ham og Kirsten Jørgens imellem, anlangende nogen iring og trætte de har været imellem, og samme kontrakt indeholder, at den som samme kontrakt opbrød, skulle give 50 rigsdaler til Horsens kirke, og da Kirsten Jørgens er kommet i Rasmus Skrivers hus at kræve sin retfærdige gæld, da har Rasmus Skriver overfaldet hende med onde ord, men han har med løgnagtige vidner bevist, at hun overfaldt ham og kaldte ham en skælm og tyv. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Olufsdatter og Maren Rasmusdatter befindes vildige, idet de er Rasmus Skrivers egen hustru og pige, og har vidnet om Kirsten Jørgens ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(101)

** Jørgen Jørgensen Bøssemager borger i Århus på sine egne og sin mor Kirsten Jørgens borgerske i Horsens hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Bodil Jørgensdatter Mads Kølholts efterleverske og Jørgen Madsen for en dom, afgangne Mads Kølholt har forhvervet over hans mor, for hun skal have kastet 3 mark på tinget og klaget sig retsløs, og ikke har bevist at han havde gjort hende nogen uret. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom og dele ikke indeholder Kirsten Jørgens derfor at være stævnet, og samme delebrev ikke heller årligt til tinge er læst og påskrevet, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Kirsten Jørgens til forhindring.

(102)

1/7 1626.

** Albret Skeel til Fussingø med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids

Nielsen i over Fussing og hans medbrødre kirkenævninge for deres ed og tov, de har svoret og gjort over Peder Nielsen Bonde i Randers anlangende blodskam, han med to søstre skal have begået ved navn Mette Christensdatter i Fussing og Maren Christensdatter i Gjandrup, og for samme gerning skal være bortrømt, og han mener samme nævningsed bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, så efterdi ingen nu som tilforn er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme nævningsed ved magt at blive

(103)

** Niels Christensen Kock i Kornum havde stævnet Christen Sørensen i Gatten for et vidne, han til Slet herreds ting har gjort anlangende at han skulle have gjort Christen Sørensens søn Søren Christensen overvold og skade, da han gik til Ovtrup med et plovjern, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Christensen har båret kundskab i hans egen sag om den gerning, ham skal være vederfaret, og ikke sligt med uvildige vidner er bevist, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller klage så noksom, at de bør nogen magt at have.

(104)

** Peder Nielsen Rørbæk i Nibe havde stævnet Mikkel Christensen Fjends sst for et stuebrev, som salig Maren Keldsdatter skal have givet ham i hendes alderdom på halvparten af hendes gårds avling med mere, hvormed han vil fravende Peder Nielsens hustru hendes rette arv. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Keldsdatter ikke har forseglet og underskrevet samme kontrakt, ikke heller for tingsdom indgået og samtykket, da kunne dommerne ikke kende samme kontrakt så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(105)

** borgmester og råd i Randers havde stævnet Peder Keldsen Ammelhede i Randers, for han til bytinget er vold oversvoret for hans uringede svin, han har udtaget af Randers bys fold, og ikke derfor har bødet eller sat borgen for sig. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Keldsen 13/12 1623 er vold oversvoret, og han ikke inden 6 uger har rettet for sig, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Keldsen Ammelhede at fare som andre fredløse mænd.

** Peder Tomasen i Labing mølle havde stævnet Peder Christoffersen borger og byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 4/5 sidst forleden dømt har imellem Peder Tomasen og Søren Eskildsen borger i Århus, hvor han ikke har vidst at kunne tildømme Søren Eskildsen kost og tæring Peder Tomasen at betale. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden intet har dømt i sagen, som for ham har været i rette lagt, men sagen for sin overdommer indfundet, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og sagen igen til bytinget at indkaldes.

(106)

** Niels Lauridsen indvåner i Horsens havde stævnet Jens Sørensen borger sst for en dom, han imellem Obbe Rasmussen og ham dømt har, hvori han har tildømt ham at have gjort uret for et brev, han har forholdt ham, uanseet han aldrig af Obbe har bekommet for samme brev pending eller daler. så mødte Obbe Rasmussen og mente samme dom ret at være, dog på dommernes begæring afstod han samme bytingsdom.

** Niels Christensen Viborg i Mariager med en opsættelse af landstinget 22/4 sidst forleden havde stævnet Børge Jensen byfoged sst for en dom, han 24/8 dømt har og tildømt Niels Viborg 34 daler at annamme, som Rasmus Jensen i Eidsvold i Norge var ham skyldig, og igen at levere Rasmus Jensen hans pantebrev, uanseet deres kontrakt, som blev gjort i Århus 5/4 1594, medfører samme pant at følge Niels Viborg for ejendom, såfremt det ikke er indløst til mauritiidag samme år. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Viborg er blevet tilbudt sin pending og afæsket pantebrevet, og han har lovet at skaffe det tilstede, hvilket endnu ikke er sket, da vidste dommerne intet at sige imod byfogdens dom, som har tildømt Niels Viborg sin pending at annamme og brevet igen fra sig at levere.

(108)

** Jens Bertelsen rådmand i Vejle havde stævnet Frederik Pedersen borger i Horsens for to håndskrifter, han har pantsat Jens Bertelsen. derefter blev afsagt, så efterdi deres sag er gæld anlangende og ikke til hjemtinget er endeligt ordelt, hvad den ene den anden skyldig bliver, da hvem påskader indkalder sig samme sag til hjemtinget og der endeligt ordeles.

(109)

** Jørgen Friis til Favrskov på jomfru Helvig Ulfeld til Moesgård og jomfru Kirsten Ulfeld til Østergård deres vegne havde stævnet Niels Mikkelsen i Langballe herredsfoged i Ning herred, for han 28/3 har tildømt deres tjener Knud Pedersen i Mårslet at give Laurids Lindenov til Oregård, befalingsmand på Århusgård, stedsmål af et stykke jord, som er givet af samme gård til Tiset kirke, uanseet samme jord er til magelag, den afgift undtaget, udlagt deres salig mor fru Anne Kås og hendes arvinger af KM efter mageskiftebrev dateret 27/1 1581. derefter blev afsagt, så efterdi KM mageskiftebrev ikke i fogdens dom er inddraget, da fandt dommerne denne hans dom som udømt var, og sagen til hjemting igen at indkaldes.

** Frederik von der Wisch til Glasau havde stævnet Frands Kås for 2008 rigsdaler, som endnu skal reste, og da han ikke har bekommet udlæg, har han været forårsaget at forhverve dom over ham til Sønderlyng herreds ting, hvor Frands Kås er tildømt sin gæld at betale eller derfor at lide indvisning. derefter blev afsagt, så efterdi der til herredsting er ganget endelig dom og til landsting to uendelige domme, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Frands Kås er pligtig samme rest at betale, og tilfandt efterskrevne mænd at gøre Frederik von der Wisch udlæg for samme gæld.

(111)

** Søren Madsen i Torrild havde stævnet Torrild bymænd for et vidne, de til Hads herreds ting 22/3 1624 vidnet har, at de har delt og skiftet Torrild hede imellem menige grander, så enhver kunne få sit rette rebsmål. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Madsen selv for ting og dom med bymændene i Torrild har indgået kontrakt, hvorledes med samme deres omtvistede hede og mark skulle forholdes, da kunne dommerne ikke kende Søren Madsen at være mægtig imod sin egen kontrakt på samme sag at tale.

(112)

** Jens Christensen borger i Viborg med fuldmagt af Anne Krag hr Peder Hansens sognepræst til

Sandager og Holevad i Fyn skødede til Hartvig Brun til Vindum overgård al den lod og anpart, som er tilfaldet hende efter hendes salig to sønner i en gård i Vindum sogn og by kaldes Storgård, Christen Madsen iboer, som er lagt for en tønde hartkorn.

15/7 1626.

** Morten Tomasen i Hundshoved havde stævnet Jens Nielsen i Ring, for han har ladet sig indføre i Morten Tomasens hus og jord i Horsens for en gæld Hans Christensen sst skulle være ham skyldig, uanseet Hans Christensen ikke har nogen lod ret eller rigtighed i førnævnte ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte personer nu som tilforn ikke er mødt, så to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme indførsel dom og vidner magtesløs at være og ikke at komme Morten Tomasen på hans ejendom til hinder eller skade.

(113)

** Peder Jensen Skibbygger borger i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Christensen Påske i Løgstør og hans hustru Anne Tomasdatter for et vidne, de til Løgstør birketing 22/3 sidst forleden vidnet har, og andre for et vidne, de til Slet herreds ting 13/4 vidnet har, at de ikke har set at Niels Christensen Bødker har haft nogen kniv eller andet værge i sin hånd, hvormed han kunne give Jesper Hansen årsag til at have dræbt ham, og dog har sandemændene svoret ham manddød over og til hans fred. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Niels Bødker med våben skal have Jesper Hansen eftertragtet, meget mindre gjort ham sår eller skade, hvoraf han kunne være forårsaget sit liv at forværge, og sandemændene dog har svoret Jesper Hansen til sin fred, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så fuldkomment, at det kan komme Jesper Hansen på hans fred til befrielse, ikke heller samme sandemandsed at følge men magtesløs at være.

(115)

** Peder Rasmussen i Holbæk havde stævnet Søren Jensen Smed sst, for han til Rougsø herreds ting 29/3 sidst forleden har ladet ham fordele for nogen ord, Peder Rasmussen skal have tilsagt ham inden tinge. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Smed selv har været delt, der han samme forfølgning over Peder Rasmussen drevet har, og i så måde umyndig ikke inden ting at måtte sysle, da fandt dommerne Peder Rasmussen af den dele kvit at være.

** Tønne Friis til Hesselager havde stævnet Jens Lauridsen i Hesselballe herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han 8/3 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård at betale Tønne Friis 4000 enkende rigsdaler, som han har udlagt for hende, som hun er tildømt at betale eller have indvisning i hendes jordegods og løsøre. derefter blev fremlagt efterskrevne fortegnelse på jordegods, hvormed jomfru Lisbeth Friis ville rette for sig. derefter blev afsagt, at jomfru Lisbeth Friis er pligtig samme sum at betale, og derfor tilfandt dommerne efterskrevne mænd at gøre Tønne Friis udlæg i hendes løsøre og jordegods.

(117)

** Niels Friis til Krastrup havde stævnet Anders Nielsen i Næsborg herredsfoged i Slet herred for en dom, han 23/3 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt Niels Friis at have udlæg i salig Niels Rosenkrantzes efterladte gods og løsøre for 300 rigsdaler, og nu blev tilfundet efterskrevne

mænd at gøre Niels Friis udlæg i salig Niels Rosenkrantzes løsøre eller gods.

(119)

** Maren Pedersdatter salig Niels Jacobsens efterleverske i Randers havde stævnet Tomas Poulsen borger sst, for han til bytinget 2/7 sidst forleden ikke har villet stede høringsdele over Kirsten Jensdatter boende uden Nørreport, for hun med magt har frataget hyrdedrengen nogen får, som Maren Pedersdatter havde ladet tage på hendes rug i hendes kornhave. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Pedersdatter har begæret ransdele over Kirsten Jensdatter, men da det ikke er brugeligt nogen med ran i købstæder at forfølges, og Tomas Poulsen, som sad i dommersted, har derfor samme ransdele forbigået, og dog ikke hende for tiltale at kunne befri, indtil der blev stævnet på ny, da kunne dommerne ikke kende Tomas Poulsens ulempe deri at være.

** fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm havde stævnet Anders Nielsen i Næsborg herredsfoged i Slet herred for en dom, han 29/3 næst forleden dømt har, og dømt fru Anne Friis at have indvisning ved gode mænd i salig Niels Rosenkrantzes jordegods og løsøre for hvis efterskrevne løfter, hendes salig husbond for ham lovet har, og nu blev tilfundet efterskrevne mænd at gøre hende udlæg i salig Niels Rosenkrantzes gods og løsøre.

(121)

** Anne Jensdatter i Randers havde stævnet Niels Jensen og hans hustru Maren Rasmusdatter sst for en klage, de i Randers rådhus 14/2 sidst forleden for borgmester og råd har gjort, at Anne Jensdatter skal have tillokket deres datter at tage gryn brød salt og malt fra hendes forældre, hvilket hun ved hendes højeste ed benægter. derefter blev afsagt, så efterdi ovennævnte personer nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvori samme vidner med mere en magtesløs kendt, da fandt dommerne samme klage vidner og syn magtesløs at være, og ikke at komme Anne Jensdatter på hendes ære lempe og gode rygte til hinder eller skade.

** fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm havde stævnet Anders Vinter i Næsborg herredsfoged i Slet herred for en dom, han 23/3 næst forleden dømt har og endelig tildømt fru Anne Høg at have indvisning i salig Niels Rosenkrantzes jordegods og løsøre for hvis løfter, hendes salig husbond for ham godsagt har. derefter blev afsagt, at fru Anne Høg bør at have sin betaling, og derfor tilfandt dommerne gode mænd til at gøre hende udlæg i salig Niels Rosenkrantzes løsøre eller gods.

(123)

** Søren Wormsen indvåner i Viborg havde stævnet Søren Hyrde i Mammen for en ulovlig hjemmel, han til Middelsom herreds ting 25/5 sidst forleden gjort har og deri hjemlet Søren Simonsen Skrædder i Sall det hvide sosvin, som Søren Wormsen ved herredsretten har taget øret af og for sit eget svin vedkendtes, hvilken hjemmel Søren Wormsen ikke formener ikke sandfærdig at være, og han hårdeligt benægter, at han aldrig har solgt Søren Hyrde noget svin. derefter blev de for retten så forenet, at Søren Hyrde skal give Søren Wormsen 2 sletdaler for samme svin.

(124)

29/7 1626.

** Mikkel Pedersen i Fristrup havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred manddød at sværge over Poul Christensen i Dal for Mikkel Pedersens bror Peder Pedersen Block, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 17/7 sidst forleden, at de 22/6 sidst forleden var i Christen Poulsens hus i Dal, og da sagde Christen Poulsen til Peder Block, at han skulle slå hø for en anden, hvortil han svarede nej, da sagde Christen Poulsen, vil du ikke gøre det, jeg beder dig om, jeg giver dig kost og løn. da kom Poul Christensen ind i stuen og sagde til Peder Block, du svarer altid min far så ilde, du får en stor løn, du måtte vel gøre en dags arbejde for en dannemand. så sprang Peder Block op og slog ham 4-5 slag på næse og mund, og så slog de på hverandre, og Poul Christensen gjorde nødværge og idet fik Peder Pedersen sit banesår. dernæst gjorde sandemændene deres tov, at da det var sket af våde, da svor de Poul Christensen manddød over og til hans fred.

(125)

** hr Anders Rasmussen sognepræst til Skals og Låstrup sogne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen i Låstrup og hans medfølgere kirkenævninge i Låstrup sogn, for de til Rinds herreds ting 15/5 sidst forleden har Maren Pedersdatter Peder Ibsens hustru i Låstrup kirkenævn oversvoret for trolddomskunster, hun har begået efter adskillige tingsvidner og sigtelser. derimod havde Peder Ibsen på hans hustrus vegne stævnet efterskrevne der iblandt Anders Terkildsen i Låstrup og hans hustru Mette Sørensdatter og Tomas Pedersen i Låstrup og hans hustru Anne Jensdatter og hr Anders Rasmussen og hans hustru Karen Jensdatter for vidner og klager, de til Rinds herreds ting har forhvervet over Maren Pedersdatter. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner, hvor efterskrevne vidnede, at Maren Pedersdatter i over 20 år har været berygtet for trolddom, og for nogle år siden er udlagt af Karen Ulbjergs, som blev brændt ved Rinds herreds ting, at hun havde taget Søren Christensen i Låstrup hans lykke fra ham, og de vidnede om hendes trolddomskunster. Bodil Tomasdatter vidnede, at da hun tjente i Låstrup præstegård straks efter hr Jens Ibsen døde, da sagde Maren Pedersdatter til hende, sig til Karen Jensdatter, at hendes far var mig intet god, og hun ikke selv er mig god, og doktorer han intet hjælpe hende. hr Anders Rasmussens hustru Karen Jensdatter vidnede, at for 6 år siden, da hun lå i barselsseng efter et hendes børn Christen Andersen, da kom Maren Pedersdatter og spurgte hende, om hun havde noget mælk til hendes barn, og hun følte og krystede hendes patter, og straks derefter fik hun så ondt med sting og pine i hendes patter både dag og nat. siden der hun kom i barselsseng med et andet hendes barn, som nu sommer blev 3 år, da så hun i mørkningen Maren Pedersdatter, som kom til sengen og lagde sig over hende og trykkede og krystede hende, og siden var hun aldrig så før, at hun kunne komme af hendes seng. andre vidnede, at da Karen Jensdatter sidste sommer lå i barselsseng igen, da kom der om aftenen over hendes seng en høj klukken som af en høne, så det klingede i stuen, og hr Anders som og havde sin seng i stuen bad at de skulle bede Gud om nåde, og der de tilsammen befalede dem Gud, hørte de straks hundene i gården forfulgte en ting østen omkring stuen og huset og under vinduet, hvor Karen Jensdatter lå, så hun blev så forskrækket, at hun moksen havde ladet sig falde af sengen, og før og siden har hun ligget på hendes seng gavnløs på 4.år, og Karen Jensdatter beskyldte Maren Pedersdatter, at hun havde gjort hende hendes langvarige og underlige sygdom. derefter blev afsagt, så efterdi med adskillige vidnesbyrd bevises, at Maren Pedersdatter har lovet folk ondt, som dem på helbred og i andre måder skal være hændt, og af hr Anders Rasmussen og hans hustru for hendes sælsomme sygdom og ulykke er sigtet, og intet bevis derimod fremlægges, at hun har skikket sig kristeligt, men i lang tid et ondt rygte for trolddom har påhængt, og af en misdæder derfor udlagt, og nævninge i sognet, der har været opkrævet hende enten at skirre eller skylde, har hende et fuldt kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke deres ed at kunne fælde men ved magt at blive.

(132)

** Rasmus Lauridsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christian Holck, KM befalingsmand på Silkeborg, for en uendelig dom, han har forhvervet til Århus byting 25/3 sidst forleden anlangende to tønder rug, han skal have købt af den gode mands foged på Lyngbygård Erik Mogensen, uanseet samme rug er betalt. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke lyder længere indtil sagen igen bliver indkaldt, da hvem påskader indstævner samme dom til bytinget igen.

(133)

** Søren Jensen i Holbæk havde stævnet Peder Rasmussen sst for et delevidne, han har forhvervet over ham anlangende kornskade. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Rasmussen selv var delt, da han samme delebrev over Søren Smed forhvervet har, da fandt dommerne Søren Jensen Smed af samme dele kvit at være.

** Peder Lauridsen boende i Højslev mølle havde stævnet Anders Jensen i Glerup for en dom, han til Rinds herreds ting over ham forhvervet har, hvor han er tildømt at lide dele og tiltale for hvis skyld og landgilde at Bygum mølle, som han tilforn iboede, uanseet han benægter intet at være ham skyldig, men har udgivet til salig Christen Byrialsen i Bygum den årlige skyld og landgilde. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er for fogden bevist hvor meget skyld Peder Lauridsen kan være pligtig til Anders Jensen at udgive, og ikke heller herredsfogden ikke i hans dom derom har under ----, da fandt dommerne den hans dom ikke at komme Peder Lauridsen til nogen forhindring.

(134)

** Hans Andersen borger i Århus havde stævnet Bodil Jensdatter salig Hieronimus Andersens, som boede og døde i Ebeltoft, og hendes børn og medarvinger for en uendelig dom, Bodil Jensdatter har forhvervet til landstinget anlangende en arrest, Hans Andersen har ladet gøre på noget korn, hun har liggende i Århus, for gældssag. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke lyder længere end indtil sagen bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(135)

** Ove Madsen i Gedved med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet mester Hans Samuelsen sognepræst i Horsens for et vidne, han til Horsens byting 9/8 sidst forleden vidnet har, anlangende at han to gange skulle have besøgt salig Laurids Madsen i hans sygdom, da skulle han have sagt, at han havde ondt for hans hjerte, og ikke han klagede på mester Lauge Christensen latinske skolemester eller nogen for sin skrøbelighed. efterskrevne skolepersoner havde vidnet, at Laurids Madsen ikke var blevet straffet anderledes end andre disciple, idet han selv havde trukket skjorten op og lagt sig over bommen, og mester Lauge havde straffet ham med ris og ikke havde stødt eller sparket ham. Maren Christensdatter Laurids Andersens hustru i Borgergade vidnede, at Laurids Madsen havde sagt, at han ikke vidste hvad ham skadede. derefter gjorde sandemændene deres ed, at da de ikke kunne erfare, at mester Lauge Christensen var årsag i Laurids Madsens død, svor de ham kvit for samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Madsen ikke har klaget på mester Lauge Christensen, og han alene har straffet Laurids Madsen med ris, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller den sandemandsed at kunne fælde men ved sin fuldmagt at

blive.

(139)

** Christian Holck til Bustrup KM befalingsmand på Silkeborg efter KM oprejsningsbrev havde stævnet den sandemandsed og tov, som sandemændene i Lysgård herred 1606 svoret har om det manddrab Jens Nielsen, nu boende i Gravballe men da var i Borup, har gjort på hans søskendebarn Jens Nielsen i Nebel, hvor de har svoret ham manddød over og til hans fred, hvilken deres ed formenes ikke kristelig eller retfærdig at være, idet han ham uskyldigt med en kniv om nattetide i mulm og mørke med vilje har dræbt. hertil blev stævnet førnævnte sandemænd og deres arvinger, som er døde, Jens Groves arvinger i Sejling, som er Peder Jensen i Vejerslev Søren Jensen i Sejling Christen Jensen i Sall og Niels Skrædder og Laurids Jonsen i Sminge på deres hustruers vegne Bodil Jensdatter og Maren Jensdatter samt Niels Nielsen i Skellerup som eftermålsmand efter hans bror Jens Nielsen i Nebel. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen i Gravballe nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvori samme vidner og sandemandsed er fundet magtesløs, men sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da kendte dommerne samme vidner og sandemandsed magtesløs at være.

(141)

12/8 1626.

** Laurids Ebbesen til Tulstrup høvedsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde hidkaldt sandemænd af Gern herred til at udlægge Søren Simonsen, som boede i Javngyde hans bane, som blev død fundet i Flensted skov, og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 29/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at torsdag aften, da folk var næsten gået til senge, før Søren Simonsen blev fundet død, da så de Simon Sørensen kom ud af et herberg i Anders Rasmussens gård i Linå og var al nøgen uden hans inderskjorte, og de gik ud at lede efter ham, men fandt ham ikke. Kirsten Simonsdatter i Linå vidnede, at hendes bror Søren Simonsen lå på sin sygeseng og var noget afsindig, og synsmænd hjemlede, at de havde seet Søren Simonsens lig i Flensted skov, hvor de syntes han var faldet ned af en bøg og havde stødt hans hals sønder. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Simonsen i sin sygdom at være omkommet og det ham til bane og livs lagt.

** fru Kirsten Kås salig Ove Urups til Ovesholm havde stævnet Niels Andersen i Sinding for et syn, han til Hids herreds ting 23/4 nærværende år på fru Sofie Below til Fårup hendes vegne har forhvervet anlangende nogen enge på Skygge mark, som fru Sofie Belows tjener Niels Madsen i Skygge skulle være brøstholden på, til hvilket syn fru Kirsten Kås ikke skal have fanget varsel. derefter blev afsagt, så efterdi samme synsvidne og klage alene beskyldes for varsel, endog varselsmændene har hjemlet at have givet fru Kirsten Kås lovligt varsel, da vidste dommerne ikke imod samme syn og klage at sige eller magtesløs dømme.

(143)

** Peder Keldsen Ammelhede borger i Randers efter KM oprejsningsbrev havde stævnet Axel Christensen borger og rådmand i Randers for klage vidne og voldsvidne anlangende 4 svin, som Peder Ammelhede skulle have taget af Randers bys fold, hvilket han benægter og formener samme vold ikke lovligt at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sager har været hidstævnet, og

dommerne har tildømt Peder Keldsen Ammelhede at fare som andre fredløse mænd, hvilke domme endnu står ved deres fuldmagt, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme.

(145)

** Henrik von der Wisch til Glasau havde stævnet Frands Kås, eftersom han skal være Henrik von der Wisch en sum penge skyldig, og han derfor har bekommet indvisning i den 4.part af Møllerup hovedgård, som han formener bør ham som ejendom at følge, og fremlagde en indvisning dateret 27/9 1625 på efterskrevne gårde. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges gode mænds indvisning, da vidste dommerne ikke andet derom at sige at samme ejendom efter indvisning bør Henrik von der Wisch som ejendom at efterfølge.

(146)

** Mads Tomasen i Nørholm på sine egne og medarvingers vegne efter salig Erik Tomasen havde stævnet Mikkel Pedersen i Nørholm for en dom, han til Nørholm birketing 14/7 sidst forleden dømt har imellem Mads Tomasen og hans medarvinger søstre og brødre for hvis, de kunne tilfalde efter deres salig bror Erik Tomasen, som han mener er uret dømt. hertil blev stævnet Laurids Kras og Maren Jensdatter med samme dom, som Poul Kras på sine egne og Mikkel Pedersens vegne fremlagde. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Pedersen har tildømt salig Erik Tomasens arvinger halvparten af hans efterladte bo og halvparten af det sårede korn, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(147)

** Knud Knudsen i Rude havde stævnet Mikkel Pedersen i Kysing og Jens Mikkelsen i Rude for et vidne, de har vidnet til Hads herreds ting med Eske Simonsen i Rude på et stolestade i Saksild kirke, hvori Knud Knudsens hustru Anne Hansdatter har stået ulast og ukæret i 24 år, hvorfor han formener samme stolestade bør hans hustru at efterfølge. så mødte Eske Simonsen og fremlagde samme vidne af Hads herreds ting 19/12 1625, hvori de vidnede, at det kvindestolestade i Saksild kirke, som er til Rude hovgård, var alt sammen til gården, førend salig Poul Skriver og Karen Pouls lånte Maren Sørens et stade i samme stol, og siden havde Jens Madsen, som boede og døde i Rude, forundt Knud Knudsens hustru nogle år samme stolestade af den årsag deres hustruer var nært beslægtede. ligeledes vidnede de, at det yderste kvindestolestade neden i Saksild kirke var til Knud Knudsens og Jep Bertelsen i Rude deres gårde, som da var lejet bort til Morten Knudsens hustru i Rude, hvilket stolestade førnævnte Maren Sørens istod, førend salig Poul Skriver lånte hende samme stolestade, som omtvistes. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om samme stolestade til samme gård at have ligget, som ikke tilhører vidnesbyrd at vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom at det bør nogen magt at have, men hvem påskader da hos provst præst og sognemænd samme stolestade at lade udvise.

(148)

** Christen Nielsen i Lundby havde stævnet Christen Nielsen i Skovstrup, for han til Fleskum herreds ting har ladet ham fordele for en løgner for nogen ord, som skulle være faldet fra Christen Nielsen i Lundby, hvilke ord ikke er ære eller lempe anrørende. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen samme ord for ting og dom har haft og derefter tingsvidne taget, da vidste dommerne ikke samme vidne at imodsige, og efterdi der ikke er gået dom i sagen før delen, da fandt

de ham af den dele kvit at være.

(148)

** Peder Sørensen Skrædder i Fovlum havde stævnet Just Poulsen sst for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele og nogen vidner, som skulle være forhvervet over ham for Peder Sørensens datter Maren Pedersdatter, han skulle have slået uden skyld og brøde. derefter blev afsagt, så efterdi Just Poulsen ikke har fået varsel for samme synsvidne, så bør det ingen magt at have, men efterdi Peder Skrædder har sigtet Just Poulsen for samme hans datters slag og skade, da vidste dommerne ikke samme sigtelse at imodsige, og da ingen dom er ganget før dele er udganget, da bør den ikke at komme Just Poulsen til forhindring.

(149)

9/9 1626.

** Hans Sørensen Murmester borger i Horsens havde stævnet efterskrevne for vidner de til Horsens byting vidnet har anlangende Hans Murmands hustru Anne Murmands, at de havde hørt rygte, at hun skulle kunne trolddom og hun skulle have lovet nogen ondt, som er dem vederfaret. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner, hvori efterskrevne, der iblandt Peder Rasmussen sst vidnede om adskillige ord imellem hans hustru Maren Jensdatter og Anne Murmands, og andre vidnede om Anne Murmands havde lovet dem ulykke, og hvad derefter skete dem. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd mestenpart er vildige og har vidnet i deres egen sag, og ikke deres kundskab med uvildige vidner bekræftes, at Anne Hans Murmands skulle have lovet nogen ondt, som dem derefter skal være vederfaret, eller ved trolddom tilføjet dem nogen ulykke, da kunne dommerne ikke kende samme vidner sigtelse og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have eller at komme Anne Hans Murmands på hendes liv eller ære til nogen forhindring.

(153)

** Anders Olufsen i Uttrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Gregers Pedersen i ---- for en dele, han til Fleskum herreds ting 17/7 sidst forleden har forhvervet anlangende nogen ord, Anders Olufsens datter Maren Andersdatter og Ingeborg Mikkelsdatter skulle have sagt til Peder Christensen Christen Pedersens søn i Uttrup og Laurids Jensens datter Margrete Lauridsdatter i Uttrup. så var her tilstede Maren Andersdatter og Ingeborg Mikkelsdatter og ved deres højeste ed benægtede samme ord, og de vidste intet andet at beskylde ham end al ære og godt. da efter slige deres høje benægtelse og erklæring, de for retten har gjort afstod Carsten Andersen samme vidne og dele.

(154)

** Keld Andersen i Hornum havde stævnet Peder Jensen Lerbjerg borger i Randers for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet anlangende at have fanget en dom dele og vurdering magtesløs, som skal formelde på 20 daler, som salig Niels Byrialsen, som boede i Roum, var Peder Iversen, som nu boer i Guldager, skyldig efter hans brev af 7/3 1611, og Keld Andersen efter fuldmagt skal have fået indlæg i Peder Jensens gårdseje i Randers. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den og den dele magtesløs at være, men efterdi Niels Byrialsens brev ikke er betalt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(155)

** Poul Skriver borger i Randers på sine egne og på KM og Jens Christensen forrige ridefoged til Dronningborg deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Pedersen Fisker i Vejrum for en kvittans, han til Sønderlyng herreds ting 7/2 nærværende år har i rette båret, som Eske Brock skal have givet ham, dateret Dronningborg 14/6 1625, i sit indhold, at han har stillet den gode mand tilfreds på KM vegne for hvis sager og lovmål, den gode mand til denne dag har ladet forhverve over ham. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Pedersen samme seddel sig til befrielse til tinge har i rette båret, som salig Eske Brock skal have udgivet og underskrevet, og det skinbarligt forfares, at samme seddel ikke af salig Eske Brock er skrevet eller underskrevet, da kunne dommerne ikke kende samme kvittans rigtig men falsk at være.

(156)

** Søren Tomasen i Skejby på Anne Eriksdatter og Anne Nielsdatter i Århus deres vegne havde stævnet efterskrevne mænd for en vurdering, de har vurderet på en gård i Horsens i lille Smedegade, som Mikkel Tomasen påboer, og ikke de har fulgtes ad med deres vurdering, hvorfor deres vurdering bør magtesløs at være og byfogden igen at opnævne 12 lovfaste dannemænd til at sætte og vurdere samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vurderingsmænd ikke har samtykket deres vurdering på bemeldte gård at afsige, da hvem påskader fordrer sig andre vurderingsmænd samme gård på ny at taksere og vurdere for sin værd og som ret er.

(157)

** Christen Eskesen forrige foged på Kollerup i dag 6 uger havde stævnet Jens Madsen i Kongstrup for et brev og segl, han har udgivet anlangende 6 tønder mjød, han skulle have haft i sit værge, som skulle have været salig Poul Pedersens forrige foged på Hagsholm, hvormed hans arvinger ville med bekræfte en ulovlig opskrift, som bemelder om noget mjød, som skulle ligge til Niels Knudsens i Hadbjerg. hertil blev stævnet Jens Madsen, som samme brev udgivet har, Peder Mørk i Nøtten og hans søn Christen Pedersen forrige foged på Holbækgård Jens Sørensen i Galten og Mogens Christoffersen i Værum, om de har noget dertil at svare. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag er opsat 6 uger og ikke nogen med samme brev er mødt det at i rette lægge, da fandt dommerne samme brev magtesløs at være.

(158)

** Tønne Friis til Hesselager KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet Jens Lauridsen i Hesselager herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han 8/3 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård at skulle betale Tønne Friis 4000 enkende rigsdaler med sin rente, som han for hende har udlagt og hjemløst, eller han bør have indvisning og udlæg i hendes jordegods og løsøre. derefter blev fremlagt jomfru Lisbeth Friises underskrevne fortegnelse på hvis efterskrevne jordegods, hvormed hun ville rette for sig, og derefter blev tilfundet gode mænd til at gøre Tønne Friis indvisning.

(159)

** Jørgen Skeel til Sostrup Tyge Brahe til Tostrup og Frands Lykke til Overgård med en opsættelse

af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Nielsen i Nørtvedskov for en dom, han til Viffertsholm birketing 23/7 afsagt har og deri fradømt førnævnte gode mænd nogle tiltaler til Axel Urne til Viffertsholm og hans søster jomfru Anne Urne efterskrevne vidtløftige gæld, som deres salig mor fru Margrete Viffert har lånt af Eske Brock til Estrup. dernæst blev fremlagt efterskrevne gældsbreve, og derefter blev nogle punkter i samme dom kendt ved magt og andre ikke.

(164)

** mester Svend Pedersen i Odense havde stævnet jomfru Anne Kås Eriksdatter salig Hartvig Kåses arving for 160 rigsdaler, hun ham efter hendes brev skyldig er, som hun til øster Lisbjerg herreds ting er tildømt at betale, og han mente at der burde navngives to gode mænd at gøre han udlæg i hendes gods og løsøre, og fremlagde hendes brev til Maren doktor Eskilds i Odense, dateret 12/12 1620. derefter blev afsagt, så efterdi jomfru Anne Kåses brev ikke er betalt, og der er udgået endelig dom til herredsting og to uendelige domme til landsting, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end jomfru Anne Kås er pligtig samme gæld at betale, og de tilfandt to gode mænd at gøre mester Svend Pedersen udlæg.

(165)

** Christoffer Basse til ----bjerg i Fyn havde stævnet jomfru Anne Kås Eriksdatter salig Hartvig Kåses arving for en sum penge, hun er ham skyldig efter brevs lydelse, som hende var arveligt tilfaldet at betale efter salig fru Mette Eriksdatter salig Jørgen Tidemands efterleverske hendes død, ifølge hendes brev til Johan Norby til Tagemosegård dateret 27/7 1607. derefter blev afsagt, så efterdi fru Mette salig Jørgen Tidemands brev ikke er betalt, og der er forhvervet to uendelige domme, da fandt dommerne hende pligtig samme brev at betale, og de tilfandt gode mænd at gøre Christoffer Basse indvisning i hende løsøre og jordegods.

(167)

** fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes til Nørlund med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Sørensen til Vestergård for et synsvidne, han til Års birketing 21/4 forhvervet har anlangende noget jord, som hendes tjener Morten Nielsen i Risgård langsommelig tid har haft i brug. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd har synet og tilmed vidnet i en sag og vidne, kunne dommerne ikke kende deres syn så noksom, at det bør nogen magt at have, og efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til birketing igen at ordeles.

(168)

** Jens Ovesen i Korsø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 3/7 vidnet har anlangende nogen ord, Jens Ovesen tilsagde Jens Smed sst på Korsø grandestævne, hvilke ord han benægter aldrig at have haft. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Jens Ovesen på grandestævne har kaldt Jens Smed en tyv, da vidste dommerne intet imod samme vidne at sige, men efterdi ingen dom i sagen er ganget, og Jens Ovesen dog er fordelt blevet, da fandt de ham at den dele kvit at være.

(169)

** Anders Olufsen i Uttrup på sine egne og Datter Maren Andersdatter hendes vegne med en

opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Andersen sst for et synsvidne, han til Fleskum herreds ting har forhvervet anlangende nogen sårmål, han har beskyldt dem for, at de skulle have givet ham, hvilket de højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er opsat 6 uger og førnævnte mænd ikke er mødt, da fandt dommerne samme vidne og klage magtesløs at være og ikke at komme Anders Olufsen og hans datter til nogen forhindring.

(170)

23/9 1626.

** Hans Hansen Skåning notarius i Århus kapitel havde stævnet Peder Jensen Rodskov borger i Århus, for han 7/9 sidst forleden skal have fradømt Århus kapitel opkrævelse på synsmænd til nogen kapitelsejendom som støder på Jacob Bruns jord. efter flere ord dem imellem var, afstod Jacob Brun samme synsvidne, og på begge sider bevilgede de til Århus byting at skal tages 12 uvildige synsmænd, 6 af hver part, som skal granske og forfare de omtvistede åsteder.

(171)

** fru Kirsten Kås salig Ove Urups til Ovesholm havde stævnet efterskrevne i Skygge for et bænkebrev og stuekontrakt, som de selv indbyrdes har indgået anlangende deres rebstov på Skygge enge, som rebsmændene for nogen tid siden har gjort, og fremlagde samme efterskrevne brev. derefter blev afsagt, så efterdi lodsejerne til Skygge by ikke har samtykket samme brev med bønderne, da kunne dommerne ikke kende samme brev så noksom, at det bør nogen magt at have.

(172)

** Hans Andersen borger i Århus havde stævnet Bodil Jensdatter for tingsvidne hun tilholder sig at have forhvervet kort forleden, hendes sag dermed at bestyrke imod Hans Andersens retfærdige gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev er et bænkebrev, som ikke til tinge er vidnet eller givet lovligt varsel for, da fandt dommerne samme brev magtesløs at være.

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Maren Pedersdatter og Maren Madsdatter i Mammen for et vidne, de til Middelsom herreds ting 25/5 med deres husbond og far Mads Pedersen i Mammen vidnet har anlangende et gråt øg, som skulle være i hus taget til Niels Pedersens i Tolstrup, og den der skulle have fået den skade, den døde af. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at de har seet Niels Pedersen eller hans folk gjorde samme øg nogen skade, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og dom så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(174)

** Søren Nielsen i sønder Tranders havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting vidnet har anlangende at Søren Nielsen skulle have været til gæst i hans brors hus i Lundby Mourids Nielsen, og der indslået et vindue og skudt en hund ihjel. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet at Søren Nielsen har været i Lundby til gæst, og han har været af gården og igen indkommet og ind ad vinduet skudt samme hund ihjel, som Søren Nielsen ikke selv fuldkommen vil benægte, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Laurids Kras herredsfoged i Hornum herred samt efterskrevne domsmænd for en dom, de til Hornum herreds ting 28/8 sidst forleden dømt har og kvitdømt Kirsten Christensdatter, som er fængslet på Restrup, for et barn hun er med blevet i hendes tjeneste på Restrup. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt, om Kirsten Christensdatter ikke burde at bevise med dannekvinder eller godtfolk, hvor hun fik samme barn, om den var levende født eller ikke, og af hvem den blev begravet, og fogden dog derom intet har kendt, da fandt dommerne denne dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(175)

** Bodil Jensdatter salig Hieronimus Andersens efterleverske i Ebeltoft havde stævnet Hans Andersen borger i Århus, for han til Århus byting har ladet hende fordele for nogen fisk, som hendes salig husbond skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi Bodil Jensdatters børn som og til samme gæld burde at svare, ikke har fået varsel, da fandt dommerne Bodil Jensdatter af den dele kvit at være.

(176)

** Jens Lauridsen i Lund havde stævnet Laurids Jacobsen i øster Bølle for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, hvor Jens Lauridsen er tildømt at stå til rette for nogen eng, han nogen år forleden skal have brugt, som skal tilhøre Poul Sørensen og hans søn Just Poulsen i Fjelsø, uanseet det ikke kan bevises, at han har brugt det. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte herredstingsdom alene er funderet på en uendelig landstingsdom, som nu er undersagt, da fandt dommerne samme herredstingsdom ikke at komme ikke at komme Jens Lauridsen til nogen forhindring.

(177)

** Søren Sørensen i Resdal havde stævnet Jens Svendsen i Sejl for han 29/8 sidst forleden har sigtet ham for 4 rigsdaler, som hans bror Peder Sørensen i Kejlstrup skulle have fået af ham, hvilket Søren Sørensen benægter, at han ikke havde bedt hans salig bror samme penge at udlåne til ham af Jens Svendsen. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Svendsens sigtelse er gæld anlangende, og ikke sådan gæld med Søren Sørensens brev eller segl befæstes, hvilken gæld han ikke har vedgået, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse og dom så noksom, at de må komme Søren Sørensen til nogen forhindring.

(178)

** Anne Poulsdatter i Lemming, salig Mikkel Ibsens efterleverske, som boede og døde i Lemming, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen Åbo og hans hustru Anne Pedersdatter og Poul Mortensen og hans søskende for to uendelige domme, de har forhvervet til landstinget på en kvittering de skal have på gældsbreve, som salig Morten Poulsen i Åbo hendes bror skal have været hende pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Poulsdatters kvittans i rette lægges, som hun har udgivet, og ikke hendes visse bud Iver Iversen i Emborg ville vide den for falsk at være, da vidste dommerne ikke imod samme kvittans at sige.

(179)

** Jørgen Friis til Favrskov på jomfru Helvig Ulfeld til Moesgård og jomfru Kirsten Ulfeld til Østergård deres vegne havde stævnet Niels Mikkelsen i Langballe herredsfoged i Ning herred, for han 8/8 sidst forleden har tildømt Knud Pedersen i Mårslet at tage fæste af Laurids Lindenov til Oregård befalingsmand på Århusgård på Tiset kirkes vegne af et stykke jord liggende til Knud Pedersens gård, hvilket han de formener er imod efterskrevne KM mageskiftebrev til deres salig mor fru Anne Kås, dateret 27/1 1581. derefter blev afsagt, så efterdi KM Mageskiftebrev formelder, at samme stykke jord er givet fra bemeldte gård til Tiset kirke, og fogden derfor har tildømt Knud Pedersen, som har taget samme jord i brug, at tage fæste af Laurids Lindenov på kirkens vegne, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(180)

** Rasmus Lauridsen borger i Ebeltoft havde stævnet Niels Tomasen Skomager sst, for han er gået til ham i deres skude, som lå for Bogense red, og slået ham med et vindspær. derefter blev afsagt, så efterdi samme bordag er sket i Fyns land og sandemænd i Ebeltoft om samme sag har svoret, da fandt dommerne samme deres ed som usvoret var, men efterdi Rasmus Lauridsen ved sin ed har sigtet Niels Tomasen for samme slag, da vidste dommerne ikke imod samme klage og sigtelse bemeldte slag anlangende at sige, med mindre Niels Tomasen sig derimod kan forværge efter loven.

(182)

** Villum Worm KM tolder på Skagen havde stævnet Arent Kræmmer borger i Århus for en fuldmagt, som Villum Worm og hans salig far for 37 år siden har antvortet ham, hvorefter han skal have indkrævet en sum penge i Nederland, som Frands Didriksen var hans salig far skyldig, og han nu beretter at have udlagt en stor sum penge for dem. derefter blev afsagt, så efterdi Villum Worms og Johan Worms fuldmagt alene tilholder Arent Kræmmer, som da var deres tjener, deres gæld at indfordre, og ikke befalet samme penge på deres vegne at udlove dem til besværing, da kunne dommerne ikke kende samme gamle fuldmagt bør at komme Villum Worm til skade, og samme bytingsdom og dele ingen magt at have.

(183)

** Stalder Kås til Faddersbøl havde stævnet Frands Kås, for han til Sønderlyng herreds ting 28/3 sidst forleden havde bekommet endelig dom over Frands Kås for hans anpart af 3000 daler med rente, som han for ham har udlagt og betalt, og han formener han derfor bør have indvisning i Frands Kåses løsøre og jordegods, og derfor blev nu tilfundet to gode mænd til at gøre ham indvisning.

(185)

** Peder Nielsen Rørbæk i Nibe havde stævnet Mikkel Christensen Fjends sst for 18 læs byg og havre, som han har høstet, som var sået til den gård i Nibe salig Maren Keldsdatter afdøde, som han ikke mener, han har haft hjemmel til, og efterdi Mikkel Christensen ikke har efterkommet samme kontrakt, så formener Peder Nielsen at samme korn bør at efterfølge ham på hans hustrus vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Rørbæk og Mikkel Christensen samme kontrakt har samtykket og straks taget tingsvidne, da vidste dommerne ikke imod samme kontraktsvidne at sige eller magtesløs dømme, og efterdi om samme korn og om Mikkel Christensen samme kontrakt ikke har

efterkommet ikke til hjemting er ordelt, da fandt dommerne den der at komme.

(186)

** Christen Olufsen ridefoged til ---- på Hans Nielsen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 17/4 sidst forleden vidnet har anlangende nogen ord, Hans Nielsen skal have påsagt Laurids Christensen tjenende på Restrup, at han ulovligt skal have frataget ham et skrin. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Hans Nielsens ord og mundheld, som han ikke er bestandig eller for ting og dom har indgået, og Laurids Christensen har erklæret sig ikke at vide med ham andet end ærligt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft havde stævnet Jens Sørensen Markorsen i Albøge for to uendelige domme, han har forhvervet over ham for nogen adkomstbreve, som Christen Kjønsen skal have på Rasmus Smeds have og ejendom, hvilken dom han mener uret at være. ligeledes havde han stævnet ham for et hjemmegjort købebrev, hvormed han ville tilholde sig Rasmus Smeds hus og ejendom for den bortskyldige gæld, og han mener ikke, at Rasmus Sørensens brødre er mægtige deres medarvingers anpart at afhænde. dernæst fremlagde Jens Sørensen et tingsvidne og købebrev, hvormed Mikkel Sørensen i Albøge,, Jens Sørensen og Søren Sørensen sst sælger til Jens Sørensen det hus, som er dem tilfaldet i Ebeltoft efter deres salig bror Rasmus Sørensen Smed, som boede og døde i Ebeltoft, dateret Albøge 24/1 1622. dertil i rette lagde Christen Kjønsen et brev, hvori Mikkel Jensen Kock borger i Ebeltoft afhænder til Christen Kjønsen al hvis arvepart, hans hustru Birgitte Jensdatter kunne tilfalde i Rasmus Smeds hus og ejendom efter hendes søster Karen Jensdatter, som var Rasmus Smeds hustru, dateret Ebeltoft 3/3 1620, og derefter fremlagde Jens Mikkelsen i Glatved hans brev, hvor han på Birgitte Olufsdatters vegne, som han er værge for, afhænder fra hende og til Christen Kjønsen al hvis arvepart, samme barn kunne tilkomme i Rasmus Smeds hus, så vidt barnets far kunne tilfalde deri efter hans søsterbarn Karen Jensdatter, som havde Rasmus Smed. derefter blev afsagt, så efterdi købebreve på begge sider af Rasmus Smed og hans hustrus arvinger og børns arvinger er udgivet, og ingen dem derpå anker eller klager, da vidste dommerne ikke samme købebreve på enten sider at imodsige, og dernæst om samme tvistige sag om samme hus gæld og anden iring dem imellem var, voldgav Christen Kjønsen og Jens Sørensen Markorsen på efterskrevne dannemænd.

(188)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne 12 synsmænd for det syn og taksering, de til Lysgård herreds ting 17/7 sidst forleden over Kærsholm hovedgårds huses og mølles brøstfældighed gjort vidnet og hjemlet har, uanseet Iver Juul tilforn og straks efter hans søsters død har gjort tilbud om gode mænd dertil. derefter fremlagde synsmændene efterskrevne syn, og der blev afsagt, så efterdi det er usædvanligt at bønder skulle taksere nogen adels sædegård, hvad dets bygning kunne være værd eller brøstfældig, men det af ridemænd at ske, da kunne dommerne ikke kende deres syn og taksering så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(190)

** Iver Juul til Villestrup KM befalingsmand på Bøvling havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 17/7 sidst forleden vidnet har, at den tid salig Henrik Sandberg ved døden afgik, hvor mange svin da Kærsholms skove kunne fede. derefter blev afsagt, så efterdi

Mikkel Jensen og medfølgeres vidne ikke med noget syn befæstes, som kunne være taget til samme skov efter salig Henrik Sandbergs død, men langsommelig tid efter har vidnet om hvad samme skov til olden den tid kunne tåle, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(191)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for de har vidnet, at den tid salig Henrik Sandberg døde, var det to lofts høje hus i borgegården på Kærsholm tækket med sten, uanseet samme hus da ikke var så ved magt holdt, at salig Henrik Sandberg og hans hustru da kunne holde hus derpå, og en part sten derfra blev ført til Torning kirkes våbenhus og en part til Viborg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, om samme hus på de tider kunne være brugeligt, men nu så mange år efter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, men fandt det magtesløs at være.

(192)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, som de har vidnet om hans salig søster fru Kirsten Juul, at hun havde ladet nedbryde en mølle og opbygget en ny mølle på Vattrup grund, de mænd i Vattrup til skade med vanding og drift til deres fæ. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om noget vist år, samme mølle skulle være brudt og igen opbygget, men først efter salig Kirsten Juuls død og ikke i hendes levende live, da hun kunne have vidst dertil at svare, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(193)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet efterskrevne, for de til Lysgård herreds ting 17/7 sidst forleden har vidnet, at salig fru Kirsten Juul havde ladet hugge i Kærsholm skov tømmer til to huse, som er opsat i Viborg samt til Ramme mølle. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og en del vidnet i deres egen sag, og alle efter salig Kirsten Juuls død, da fandt dommerne samme vidne unøjagtige og bør magtesløs at være.

(195)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Ulrik Sandberg til Kvelstrup KM befalingsmand på Lundenæs for to vidner, han til Lysgård herreds ting har forhvervet om to heste og en hoppe, som efter salig fru Kirsten Juuls død skulle være kommet til Iver Juuls gård i Viborg med en vogn med hendes lig på og ikke kommet tilbage til Kærsholm igen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, der samme heste og hopper skulle være kommet til Viborg, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(196)

** Iver Juul til Villestrup havde stævnet Anders Andersen og Niels Nielsen i Skræ for en klage og vidne, de har gjort over hans søster fru Kirsten Juul, at hun skulle have opsat et hus på deres hørjord, dem til trængsel, samt hun lod dem tilsige med lange rejser, og ikke årligt ville tage deres brændsvin. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet eller klaget på fersk fod og ikke om nogen vis år eller dag, der sligt skulle være sket men først efter salig fru Kirsten Juuls død,

da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have.

(197)

** Jens Andersen i Bygum havde stævnet Peder Maltesen i Skringstrup for en dom, han til Rinds herreds ting 11/9 nu sidst forgangen imellem ham og hans bror Byrial Andersen dømt har og tildømt Byrial Andersen sin fædrene og mødrene pending i løsøre at annamme, uanseet han ikke har sin fulde alder dertil. derefter blev afsagt, så efterdi Byrial Andersen er over 18 år gammel, så han efter loven må annamme hans eget gods og værgemål, og herredsfogden har tildømt ham sin arv i løsøre at være mægtig, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(198)

** Henrik von der Wisch til Glasau havde stævnet Frands Kås for 2008 rigsdaler hovedsum, som herredsfogden har tildømt ham at betale eller at have indvisning i hans jordegods og løsøre, og nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre Henrik von der Wisch indvisning i Frands Kåses jordegods eller løsøre.

(199)

4/11 1626.

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Svenningsen i Hvam for et syn, han til Rinds herreds ting 21/8 sidst forleden har forhvervet anlangende en knold eller knude hans hustru Maren Mikkelsdatter har fået på hendes hånd, som hun har klaget at Erik Jørgensen i Hvam har gjort hende. derefter blev afsagt, så efterdi ikke nøjagtigt bevises, at Erik Jørgensen skal have slået Maren Mikkelsdatter, og hun ikke fuldkomment har sigtet ham derfor, da kunne dommerne ikke kende samme syn klage sigtelse og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(200)

** Axel Strick i Terpgård, kaptajn i Århusgård og Bygholms len, havde hidkaldt sandemænd af vester Lisbjerg herred hærværk at sværge over Laurids Mikkelsen i Terpgård hans hustru børn og folk for den halvgård, han besidder mod forbud dom og udviselse, eftersom han er samme gård fradømt, for han ikke har efterkommet hans kontrakt og ladet gården forfalde, og synsmænd afhjemlede efterskrevne syn på gården. derefter gjorde sandemændende deres ed og svor Laurids Mikkelsen et fuldt hærværk over.

(202)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet Tomas Svendsen i Hvam for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet, hvor han har fanget magtesløs nogle vidner som til Rinds herreds ting skal være overgået ham for sår og skade, han hendes tjener Erik Jørgensen i Hvam skal have gjort. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, som samme bordag skulle være sket, og otte mænd burde at have synet og vidnet, da fandt dommerne samme vidne syn og klage magtesløs at være.

** fru Kirsten Kås salig Ove Urups til Ovesholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christoffer Jensen i Holm for en dom, han til Hids herreds ting 16/5 sidst forleden dømt har imellem fru Sofie Below og hende, og har dømt Skygge enge til reb, uanseet hun formener for samme dom ikke skal være stævnet. så blev fremlagt efterskrevne rebsmænds tov over Skygge enge, og der blev afsagt, så efterdi Christoffer Jensen har dømt endeligt, men ikke i hans dom er indført nogen uendelig dom, som tilforn i sagen er ganget, da kunne dommerne ikke kende samme dom og rebsmænds tov så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(204)

** fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes til Nørlund på hendes egne og hendes børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Sørensen i Vestergård for en vedkendelse, han til Ål birketing 12/5 sidst forleden forhvervet har anlangende et fælles kær, som kaldes Myrhøj hulkær, som han har vedkendt for hans husbonds Johan Brockenhuuses endels ejendom, uanseet det altid har været et fælles kær. derefter blev afsagt, så efterdi samme vedkendelse er ejendom angældende, og ikke lodsejerne for samme vedkendelse har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vedkendelse så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(205)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 9/6 sidst forleden til Ål birketing vidnet har om et stykke jord sønden og vesten for Vestergård nær samme gård, som kaldes Hulkær. og nu blev fremlagt samme vidne, hvor efterskrevne, som mindes op til 35 år, vidnede at så længe havde samme kær ligget i fællig. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at samme Hulkær skal være i fællig og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller vedkendelse at sige eller magtesløs dømme.

(206)

** Palle Rosenkrantz til Ørup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 8/8 sidst forleden vidnet har, at Anders Bodelsen og Søren Pedersen i Års med flere 1625 havde været med at indtage hans tjener Christen Nielsen i Års hans fæ i hus. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men år og dag efter samme gerning skulle være sket, og ikke deres vidner stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(207)

** Anders Bodelsen i Års med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Nielsen i Års for et delevidne, han til Års herreds ting har forhvervet over Anders Bodelsen for nogle ord, som vedgik Christen Nielsens fosterdatter Gertrud Christensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev er udgået 1608 og ikke er påskrevet før 1625, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være.

(208)

** Niels Jensen Kyvling borger i Randers havde stævnet Henrik Wolderpas kniplingskræmmer for en dom, han til Randers rådhus 4/9 sidst forleden har forhvervet anlangende 64 mark lybsk, som han har sigtet Niels Kyvling for at han har godsagt for Troels Vognsen til Rotkier van Banckhuisen i Ålborg 1623 for adskillige varer, Troels Vognsen hos ham har udtaget, hvilket Niels Kyvling højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Rotkier van Banckhuisens regnskabsbog, som Niels Jensen ikke fuldkommen vil vide for urigtig, og borgmester og råd efter samme regnskabsbog har tildømt Niels Jensen samme gæld at betale, da vidste dommerne ikke imod samme deres dom at sige men den ved magt at blive.

(209)

** Rasmus Lauridsen Bager borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christian Holck befalingsmand på Silkeborg for vidner, han til Hasle herreds ting 26/6 og Framlev herreds ting 24/5 sidst forleden har forhvervet, at Rasmus Bager skulle have købt på Lyngbygårds loft 12 tønder rug af hans foged Erik Mogensen, og han til Århus byting blev tildømt at betale 6 tønder rug, uanseet samme vidne ikke formelder, om det var af de 12 tønder rug eller ikke. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke er vidnet på fersk fod men lang til efter samme køb er sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner nøjagtig at være, og bytingsdommen derpå funderet er ikke at komme Rasmus Bager til nogen forhindring.

(213)

** Søren Jensen Frost borger i Århus og Anders Bertelsen indvåner sst havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers, for han 9/9 sidst forleden har inddømt 1000 specie daler i forvaring på Randers rådhus, indtil Søren Hansen og Anders Bertelsen har gjort rede og regnskab for hvis pending de allerede har oppebåret, i hvilken sin dom han ikke har anseet en overregning, som kompagniets forvaltere havde underskrevet dateret Århus 12/8 1624, hvori er indført Peder Ankersen af Randers at blive skyldig 1500 specie daler, hvoraf han aleneste har fremskikket 400 rigsdaler, som de dem i deres overgivne regnskab har ført til indtægt. derefter blev afsagt, så efterdi af Århus kompagniets forvalteres overregning befindes hvis enhver havde i beholdning, som skulle forskikkes til Århus til skibet og udredningens fornødenhed, og samme overregning ikke i hans dom er indført, da kunne dommerne ikke kende samme arrest og dom bør at komme Søren Jensen og Anders Bertelsen på samme 1000 daler til nogen forhindring, men pengene dem at tilfalde.

(216)

** Tønne Friis til Hesselager med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Morten Justsen i Dal med flere for et vidne, de til Fleskum herreds ting vidnet har anlangende det drab, som skete imellem Peder Block og Poul Christensen i Dal i hvilket deres vidne de hentyder, at Poul Christensen skal have gjort nødværge, og de ikke har vidnet, at Peder Block havde søgt Peder Block med en kniv, og efter samme sin gerning han har gjort på Peder Block er han bortrømt. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, at Peder Block skulle have haft nogen kniv i hans hånd, og dog vidnet, at Poul Christensen skulle have gjort nødværge, så synsmænd har hjemlet at Poul Christensen havde et sår på hans arm, som de syntes var gjort med en kniv, dog ikke bevist at Peder Block havde haft nogen kniv, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og sandemandsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(218)

** Poul Sørensen i Tolstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mogens Mikkelsen foged på Ulstrup for et vidne, han til Middelsom herreds ting 13/7 forhvervet har, at efterskrevne skulle have sagt til ham, at Poul Sørensen skulle have haft sin handel med en ko, som tyre plejer at gøre. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og derefter 14 dage og ingen er mødt nogen gensigelse at gøre, da fandt dommerne samme indstævnede vidner magtesløs at være.

(219)

** Niels Degn i Knudstrup havde stævnet Jep Eskesen i vester Bølle for en dom, han til landstinget forhvervet har anlangende en herredstingsdom og en ubevist dele han til Rinds herreds ting forhvervet har, hvor Niels Degn er tildømt at stå Jep Eskesen til rette for hvis skade, han kunne tage på et stykke jord, han skulle have lejet ham, endog Niels Degn benægter ikke at have lejet ham nogen jord. derefter blev afsagt, da efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om noget vist år, hvor Niels Degn har lejet Jep Eskesen samme jord, da fandt dommerne samme vidner og herredstingsdom ingen magt at have.

(220)

** Niels Lauridsen ved Aggersund havde stævnet Henrik Møller i Løgstør vejrmølle for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over ham for et vidne de over ham til Slet herreds ting har vidnet, at der har fulgt ham er rygte for en parlamentsmager, der har haft ilde tiltale ved tinget til både foged og skriver og alle andre. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet om rygte og ikke om deres egen vitterlighed og ikke har forklaret, hvis parlament Henrik Møller skulle have gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(221)

** Iver Lykke Eriksen på hans børns tjener Claus Pedersen Bonde i Als hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Tomasen i Tofte og Claus Nielsen i Haslevgård for et vidne, de har vidnet til Visborg birketing 30/8 sidst forleden, at han skal have været forligt med hans (mor)mor Lene Clausdatter i Haslevgård anlangende den arv, hendes husbond Niels Jørgensen skal have taget til sig på Claus Bondes vegne, som han var værge for, og samme vidne skal findes vildigt, idet hendes egen søn Claus Nielsen i Haslevgård har vidnet hende til vilje. derpå blev fremlagt omtalte tingsvidne, hvori efterskrevne vidnede, at da salig Peder Christensen Bonde i Visborg blev henkaldt, da blev hans hustru salig Anne Nielsdatter afsindig, hvorfor hendes far Niels Lauridsen og mor Lene Clausdatter tog hende hjem til dem med hendes børn en dreng og en pige. Mikkel Christensen Bonde i Kærby vidnede, at han var nærværende i Jørgen Nielsens hus i Haslevgård og ville forlige hans brorsøn Claus Pedersen og Lene Clausdatter og hendes rette værge Jørgen Nielsen om hvis arv, som Claus Pedersen kunne tilfalde efter hans salig far og mor Peder Christensen Bonde og Anne Nielsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi en part vidnesbyrd har vidnet om en kontrakt imellem Claus Pedersen og Lene Clausdatter skal være gjort, som ikke med hans brev og segl bekræftes, hvilken han højligt benægter, og en part vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(223)

** Peder Jensen Skibbygger borger i Nykøbing med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Løgstør birk, for de til Løgstør birketing 19/4 sidst forleden har svoret Jesper Hansen manddød over og til sin fred for Niels Christensen Bødker i Løgstør, han uskyldig har dræbt. derefter blev afsagt, så efterdi samme sandemandsed tilforn har været hidkaldt, og det ikke er bevist, at Niels Bødker med våben eller værge har eftertraktet Jesper Hansen, hvoraf han kunne være forårsaget sit liv at værge, og sandemænd dog har svoret ham til sin fred, er deres ed magtesløs dømt, og da vidste dommerne ikke andet derom at sige end sandemændene jo har svoret uret og bør derfor fældt at være.

(224)

18/11 1626.

** Christen Mikkelsen i Brommer ? havde hidkaldt sandemænd af Slet herred manddød at sværge over Svend Jensen i Salling præstegård for Christen Mikkelsens bror Niels Mikkelsen i Kornum, han skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting 2/11 sidst forleden, hvori Frands Pedersen i Salling og hans hustru Sidsel Sørensdatter vidnede, at de så Svend Nielsen komme af hans gård med Niels Mikkelsen efter ham og de havde nogle ord tilsammen. Karen Simonsdatter i Salling præstegård vidnede om det drab, som skete imellem hendes husbond og hendes svoger, og ikke hun kunne fortælle det for hendes store sorg, men havde ladet det opskrive, at Niels Mikkelsen var kommet i Svend Jensens gård og han havde slået Svend Jensen med et stob fuldt af øl og slået ham til jorden og tog en økse og sagde, nu skal jeg kløve dig, som man gør ved et andet svin, og Svend Jensen slog sig fra ham og løb ud af stuen og Niels Mikkelsen efter ham. derpå gjorde sandemændene deres ed og svor Svend Jensen manddød over og fra hans fred, for Niels Mikkelsen han ihjelslog.

(226)

** Anders Pedersen i Lemvig havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred manddød at sværge over Peder Lauridsen i Torup for Niels Møller i Bygum mølle, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 6/11 sidst forleden, hvor Mette Poulsdatter i Bygum mølle vidnede, at da på lørdag sidst forleden var 8 dage da hun og hendes mand Niels Møller gik hjem fra Dal marked, da kom Peder Lauridsen i Torup og løb om dem og gav dem mange onde ord, så kom hans bror Niels Lauridsen til dem, og de drog deres værger og overfaldt Niels Møller, som ville undløbe, men de indhentede ham og stak ham i hans bug, så tarmene var ude. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Lauridsen manddød over og fra hans fred for Niels Pedersen Møller, han ihjelslog.

** Jens Rasmussen i Haslund på hans bror Niels Nielsens vegne tjenende i Torup ladegård havde stævnet Christen Pedersen i Randers for et vidne, han til Kristrup birketing 12/10 sidst forleden vidnet har, at han fulgtes med sin farbror salig Anders Smed i Kristrup fra Randers og som de kom i Strømmen, kom to karle gående efter dem, og da Christen Pedersen gik fra dem hørte han, at Anders Smed råbte, hvorfor slog du mig, og da havde han fået hans bane. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Anders Smed skal have gjort nogen håndgerning på Niels Nielsen, hvoraf han kunne være forårsaget sit liv at forværge, og sandemændene derfor har svoret Niels Nielsen manddød over og fra hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(228)

** Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft havde stævnet Jens Sørensen Markorsen i Albøge for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende en afsigelse af efterskrevne mænd imellem dem, som til Sønderherreds ting 3/10 sidst forleden skal være imellem sagt efter landstings endelige dom, og han mener at samme uendelige dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn på landstinget er indgivet på 5 dannemænd, som dem skulle imellem sige, og de har givet deres afsigt beskrevet, da vidste dommerne ikke samme deres afsigt at imodsige.

(229)

** Mikkel Tomasen i Dalbyover havde stævnet Anders Lauridsen og Niels Lauridsen i Dalbyover for et vidne, de til Gerlev herreds ting forganget år 1625 8/8 vidnet har, at de skulle have set en bisværm flyve fra deres mor Anne Nielsdatters have til Niels Tomasens gård og indkrøbet i hans bistok. derpå blev afsagt, så efterdi samme vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, men rum tid siden samme bier skal være fløjet til Mikkel Tomasens, og samme vidner ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(230)

** Peder Grønbæk borger og rådmand i Ebeltoft havde på sine egne og borgmester og råd deres vegne stævnet Tord Pedersen borger i København for en uendelig dom, han skal have forhvervet til landstinget 9/9 sidst forleden over en borgmester og råds dom 10/7 sidst forleden afsagt imellem borgerne og Tord Pedersen, hvor de har kvitdømt Christen Kjønsen og hans medfølgere, for da Tord Pedersen med sit skib er kommet fra København, hvor pesten grasserede, og da de blev forbudt at ligge for Ebeltoft, har de lettet anker og løbet til Handrup strand, og der har de frataget ham hans anker og forbudt ham at ligge der, som ikke er på Ebeltoft grund. derefter blev afsagt, at da skibet straks, da det blev dem forbudt, har lettet anker og løbet til Handrup strand, hvor deres anker er blevet dem frataget, og borgmester og råd dog har Christen Kjønsen og hans medbrødre kvit dømt, da vidste dommerne ikke den deres dom at følge men ingen magt at have.

(232)

** Laurids Christensen i Volsted havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/11 sidst forleden vidnet har anlangende at han skulle have sagt til Anders Christensen Bygsæk sst på Volsted kirkegård, at han skulle blive en tyv til han kunne bevise ham noget tyveri over. derpå blev afsagt, så efterdi Laurids Christensen ikke samme ord for ting og dom har haft, og det højligt benægter, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(233)

** fru Karen Lange havde stævnet Mads Sørensen Skrædder i Vælds mølle, for han til Sønderlyng herreds ting har sigtet hendes tjener Peder Andersen i Ørum, at han skulle have skudt ham 8 gange imod jorden, og det ikke er bevist. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges et tingsvidne om samme bordag 5/9 og sagen dog fru Karen Lange atter givet, og hun ikke for den sigtelse vidne og dele har fanget lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse vidner og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(234)

** Laurids Christensen indvåner i Hobro havde stævnet Morten Mortensen sst for en dom, han til bytinget dømt har og tildømt Hans Nielsen sst nogen kongebreve, uanseet Hans Nielsen er ingen arving til det hus og ejendom, som kongens breve pålyder, men Bodil Christensdatter, som er hr Christen Lambertsens ældste datter, og de angår det gods salig hr Christen Lambertsen var med forlenet. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Nielsen har leveret Laurids Christensen to kongebreve til troerhånd, og Morten Mortensen derfor har tildømt Laurids Christensen samme breve igen til Hans Nielsen at antvorte, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(235)

2/12 1626.

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred til at udlægge Jens Sørensen i Lemming hans bane, som er død fundet i hans mors herbergshus sst, og fremlagde et tingsvidne af Hids herred 1/11 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de havde ikke fundet nogen synlig gerning, der kunne være årsag til hans død. dernæst blev fremlagt hr Jørgen Nielsen i Serup hans kundskab, at Jens Sørensen langsommelig tid havde ligget på hans sotteseng og han havde meddelt ham sakramentet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Sørensen af sygdom og skrøbelighed, ham af Gud aller mægtigste pålagt, at være død blevet og det ham til bane og livs lagt.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Jens Ovesen i Sondrup hans bane, som blev omkommet i Oldrupbjerg, og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 13/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de hørte nogen hugge i samme skov, og da så de, at det var Jens Ovesen, som huggede på en rådden egestavn, og i det samme faldt den ned på ham, så han blev dræbt under den. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Ovesen formedelst våde af samme træ at være ihjelslået.

(236)

** Niels Christensen Skriver borger i Århus havde stævnet Jens Olufsen og Hans Andersen borgere sst for et vidne, de til Århus byting 23/11 sidst forleden vidnet har, at de efter Berent Klodts begæring der sst havde været hos Niels Skriver og spurgte ham, om han ikke for rum tid siden havde annammet noget gods af salig Peder Jensen, som boede i Stadsegård, hans bo, som han havde givet Berent Klodts hustru Anne Nielsdatter, hvortil han svarede, at han havde bekommet gods for 200 daler og det var kommet i fælles bo medens hans salig hustru levede, hvilke ord han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet om de ord, Niels Skriver for dem skulle have haft, som han ikke er bestandig men fragår, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(237)

** Jochum Brun (Jacob Brun) landfoged på Samsø havde stævnet Rasmus Pedersen Testrup med flere i Århus for et vidne, de 29/6 sidst forleden til Århus byting vidnet har anlangende det stykke jord liggende sønden bag den residens, Hans Hansen Skåning iboer, som kapitlet med Jochum Brun

omtvister, og de havde vidnet, at for omkring 25 år siden gik de til skole hos salig Mads Ringdegn i den residens, Hans Hansen Skåning nu iboer, og da lå en liden have sønden for skolehuset men hvem som ejede den vidste de ikke, derefter blev fremlagt synsmændenes afsigelse efter Jacob Bruns adkomst. derpå blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen fuldkommen hævd og selv har lagt deres vidne i tvivl, dem ikke at være vitterligt hvem ejendommen tilhørte, og synsmænd både har hjemlet og vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og synsmænds afsigelse så noksom, at de bør nogen magt at have.

(239)

** kapitlet i Århus deres visse bud Hans Hansen Skåning havde stævnet efterskrevne, som havde vidnet, at de folk, som havde boet i Jacob Bruns boder, skal have sat kål op til kapitlets hus i klokkerens residens i Århus, og mester Hans Knudsen på Samsø, da ejermand for samme boder, havde 1587 bevilget Mads Jørgensen på samme hus at have udgang for børn, som da gik i danske skole, men Mads Jørgensen ingen urenlighed på samme stykke jord lade føre videre, end han for sin skrøbeligheds skyld kunne udgå at lade sit vand på. Maren Sørensdatter sst vidnede, at for 40 år siden tjente hun Mads Ringdegn, som da havde hendes søster, og da satte de folk, som boede i de boder, som nu tilhører Jacob Brun, deres kål i samme jord. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet, at samme jord i 60 år har været brugt til Jacob Bruns boder, og ikke bevises med dokumenter, at Århus kapitel til samme jord er berettiget, da vidste dommerne ikke imod samme 4 personers vidne at sige, men efterdi Anne Jensdatter ikke har vidnet med oprakte fingre, kunne de ikke kende hendes kundskab nøjagtigt men magtesløs at være.

(242)

** Christen Nielsen i Vebbestrup havde stævnet Laurids Jensen Agerskov borger i Viborg for en dom, han til Hindsted herreds ting 8/11 sidst forleden forhvervet har efter en løs seddel salig hr Jacob Andersen (Jacob Bresen) i Rold skulle have opskrevet, at Christen Nielsen skulle være ham 23 sletmark skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme testamente og forligelse ikke med Christen Nielsens brev og segl bekræftes, at han er hr Jacob samme gæld pligtig, hvilket han for retten har benægtet, da kunne dommerne ikke kende samme testamente og forligelse bør at komme Christen Nielsen på nogen udgift til nogen skade.

(243)

** Rasmus Pedersen i Uldum havde stævnet Oluf Albretsen i Horsens for en uendelig, han har forhvervet sidst forleden landsting, for at Rasmus Pedersen skulle have ladet ham stævne til landsting og da ikke mødte og saggav ham, uanseet Rasmus Pedersen ikke har stævnet ham til det landsting men til landstinget 2/12. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Pedersen ikke har stævnet ham til forgangen landsting, men til dette landsting, da kunne dommerne ikke kende samme kost og tæringsdom bør at komme Rasmus Pedersen til hinder eller skade.

** Poul Madsen i Visse havde stævnet Niels Andersen i Visse og hans søn Niels Nielsen sst for et vidne, de til Fleskum herreds ting nogen rum tid siden vidnet har anlangende en ko, som han skulle have solgt Niels Andersens søn Anders Nielsen sst for 38 mark danske, hvilket han benægter aldrig at have solgt Anders Nielsen nogen ko for endeligt køb. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne med Poul Madsens brev og segl bekræftes, at han har solgt Anders Nielsen samme ko, og Poul Madsen ikke siden samme ko har igenløst efter hans brevs formelding, da vidste dommerne ikke

imod samme vidner og breve at sige, men efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt.

(244)

** Tønne Friis til Hesselager befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård på hans moster jomfru Sofie Gyldenstjernes vegne for en indvisning, han på hans mosters vegne har bekommet i jomfru Lisbeth Friises hovedgård Agersbæk med dets tilliggende gods, og ham mener at samme gods bør at følge hans moster for ejendom ifølge fremlagte indvisning på efterskrevne gods. derefter blev afsagt, så efterdi to gode mænd har gjort indvisning i jomfru Lisbeth Friises løsøre og gods, og to uendelige domme er forhvervet, og ingen er nødt til gensvar, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gods efter indvisnings indhold jo bør Tønne Friis på hans morsøsters vegne for ejendom at efterfølge.

(1)

20/1 1627.

** Morten Nielsen i Hyllebjerg med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Års herreds ting 24/10 sidst forleden vidnet har angående hvad hans hustru Kirsten Nielsdatter skulle have lovet Niels Christensen Smed i Krogstrup, og Mette Jensdatter i Krogstrup vidnede, at hendes salig husbond Niels Christensen Smed klagede på Kirsten Nielsdatter i Hyllebjerg Morten Nielsens hustru, at hun med hendes trolddomskunster havde forgjort ham, og skete ham aldrig lykke siden han fik hendes datter Maren Mortensdatter, som døde i Krogstrup, og da hun døde kom han i trætte med hendes mor Kirsten Nielsdatter om hendes datters klæder med mere, og da lovede hun ham at han skulle få skam og skade, og hun havde holdt hvad hun lovede ham, og han brændte op indeni. Peder Christensen i Krogstrup vidnede, at han var i hans bror bemeldte Niels Christensens stue og hørte, at Kirsten Nielsdatter lovede Niels Smed skam og skade, da svarede Esben Poulsen i Krogstrup, hold moster, det er så godt som i kan trolddom. Anne Nielsdatter i Krogstrup i lige måde at have sigtet Kirsten Nielsdatter for at have taget livet af hendes søn Niels Christensen Smed, og Peder Nielsen Skrædder i Vilsted havde sigtet hende for at have taget livet af hans søstersøn Niels Smed i Krogstrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd om Kirsten Nielsdatters løfte, hun skal have lovet dem, er enlige vidner, som ikke med nøjagtige kundskaber bekræftes, og en del vidnet efter rygte og tidende og ikke om deres vitterlighed, da kunne dommerne ikke kende samme vidner sigtelse og nævningsed så noksom, at de bør at komme Kirsten Nielsdatter til hinder eller skade før hende anderledes overbevises kan.

(3)

** Hans Gremersen borger i Randers på Kirsten Jensdatters vegne, som han er værge for, havde stævnet Søren Jensen byfoged i Randers, for han nogen tid siden har udstedt indlæg og vurdering i Kirsten Jensdatters efterskrevne bo for en gæld på 500 sletdaler til Christen Skriver, som Christen Skriver tilbød hende at løse og give ham samme penge igen, som han er hans svoger Laurids Vognsen sst skyldig for det værgemål han, for hans hustru Karen Lauridsdatter har haft at forestå, så han kan komme til en ende med hvis børnepenge han er Laurids Vognsen skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi af Kirsten Jensdatters tilbud forfares hun selv har tilstået en del af samme ejendom ikke alene at tilhøre, hvorfor udlægsmændene har forbigået samme ejendom, og har indlagt Christen Skriver i anden Kirsten Jensdatters tilhørende ejendom, efterdi hun ikke i boet har tilbudt

løsøre, da vidste dommerne ikke imod samme indlæg og vurdering at sige eller magtesløs dømme.

(5)

** Jørgen Skeel til Sostrup Tyge Brahe til Tostrup og Frands Lykke til Overgård havde stævnet Jep Nielsen i Nørtvedskov foged til Viffertsholms birketing for to sententser, han 23/6 sidst forleden har dømt, hvori han har kvitdømt hans husbond Axel Urne til Viffertsholm og jomfru Anne Urne for de gode mænds tiltale for rente af deres salig mor fru Margrete Vifferts skadesløsbrev. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Nielsens dom tilforn har været hidstævnet og da i to punkter underkendt, da vidste dommerne ikke anderledes derom at sige, end at Jep Nielsen har forseet sig deri og bør derfor igen give Jørgen Skeel Tyge Brahe og Frands Lykke hvis billig kost og tæring, de derover har anvendt.

(6)

** Jørgen Skeel til Sostrup Tyge Brahe til Tostrup og Frands Lykke til Overgård med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde givet tilkende, at de til Viffertsholms birketing 23/6 og 13/10 sidst forleden har fået endelig dom over Axel Urne til Viffertsholm og hans søster jomfru Anne Viffert for efterskrevne anselige gæld, hvorfor de formener her til landstinget at tilfindes to gode mænd til for hovedsum og rente at gøre dem indvisning i Axel Urne og jomfru Anne Urens gode løsøre og jordegods. derefter lod Axel Urne fremlægge tilbud på efterskrevne jordegods, hvormed de ville rette for sig, og nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre dem indvisning i samme gods.

(12)

** fru Helvig Kås til Restrup havde stævnet Christen Andersen herredsfoged i Sønderlyng herred for et tingsvidne, han til Sønderlyng herreds ting 21/11 forhvervet har, hvor efterskrevne havde vidnet, at Kirsten Sørensdatter i Fovlum skulle have gjort Christen Andersen uførm, hvilket hun havde benægtet. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, at Kirsten Sørensdatter har gjort nogen håndgerning på Christen Andersen, men alene at hun ville gøre det, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Kirsten Sørensdatter til forhindring.

(13)

** fru Helvig Kås til Restrup på hendes tjener Just Poulsen i Fovlum hans vegne med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 3/10 dømt har, hvori Just Poulsen er tilfundet at bøde for slagsmål eller og derfor at værge sig efter loven, og sammeledes havde stævnet Peder Sørensen Skrædder i Fovlum, for han 24/10 nu sidst har ladet ham fordele for sår og skade, han skulle have gjort hans datter Maren Pedersdatter, uanseet han det hårdeligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme, og den dele og vurdering bør ingen magt at have.

(14)

** Anders Keldsen i Handerup havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds

herred for en dom, han til Rinds herreds ting dømt har, og der tildømt Anders Keldsen at udgive kirkens korn efter fæstebrevets indhold. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om samme tiendekorn bør med tønde eller skæppemål leveres, og fogden intet derom har adskilt, da fandt dommerne denne hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(15)

** Niels Mouridsen i Bjerregrav havde stævnet Peder Nielsen i nør Hvam for et vidne, han og Christen Carlsen tjenende på Tårupgård havde vidnet til Fjends herreds ting 12/12 sidst forleden, at Christen Carlsens hustru Maren Andersdatter for 13 år siden, da hun tjente på Sødal, havde pantsat ham en bryggekedel, hvilket han benægtede, men han havde købt den af hende, men han blev tildømt at antvorte Christen Carlsen samme kedel igen. nu blev fremlagt fru Dorte Munks brev, som bekræftede, at Maren Andersdatter havde pantsat samme kedel. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges fru Dorte Munks brev, hvormed vidnerne bekræftes, da vidste dommerne ikke på samme vidner og dom at dømme, imedens samme breve står urykket.

(16)

** Niels Christensen Skriver borger i Århus havde stævnet synsmænd for et syn, de har afhjemlet til Århus byting 12/7 sidst forleden, som de af mester Bonde Nielsen sognepræst til Vorfrue kirke var opkrævet, til et stykke jord ved mester Bondes gård udenfor Munkeport, hvilken jord Niels Skriver med skiftebrev vil bevise at den tilhører ham. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke i deres syn har forklaret om samme jord sted for sted, og tilmed har både synet og vidnet om de ord, Niels Skriver for dem skulle have haft, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme deres syn og vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(17)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Laurids Jensen Skriver forrige foged på Trudsholm, for han har understået sig at have tiltale til Mads Christensen i Tørslev og Peder Christensen tjenende på Kvottrup for restants til Trudsholm, som de blev tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Jensen har været delt og i så måder umyndig, så han ikke inden tinge måtte sysle eller nogen mand søge, da han samme dom forhvervet har, da kunne dommerne ikke kende samme dom så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(19)

** Anders Vinter i Kællingtand havde stævnet Niels Pedersen i Svingelbjerg for en kvittans, han 25/11 sidst forleden til Gislum herreds ting skal have i rette lagt imod det gældsbrev, som hans hustrus far salig Markor Christensen hans søn udgivet har, som ikke stemmer overens med salig Jep Markorsens segl enten i mærke eller størrelse. derefter blev fremlagt Jep Markorsen i Fandrup hans kvittering til hans far Markor Christensen i Frendstrup, dateret 12/4 1600. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Markorsens kvittans i rette lægges, det hans far Markor Christensen har afbetalt ham, og Anders Vinter ikke vil vide samme kvittans for falsk eller urigtig, da vidste dommerne ikke imod samme kvittans at sige.

** Jørgen Knudsen Skrædder borger i Randers havde stævnet Mogens Pedersen i Fårup og Mikkel

Jensen i Kondrup, for de til Randers byting er vold oversvoret for vold de har gjort ham, og langt mere end 6 uger er forløbet, og de ikke har budt borgen sat eller sandemandseden rykket, hvorfor han mener, de bør at fare som andre fredløse mænd, eftersom to uendelige domme i sagen er forhvervet, hvilket de nu blev tildømt.

(20)

** Ingeborg Andersdatter salig Niels Knudsens efterleverske borgerske i Vejle havde stævnet Hans Volbertsen byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting 7/10 sidst forleden dømt har imellem Oluf Ibsen rådmand i Horsens på borgmester og råds vegne sst og hende og unøjagtig kendt hendes opskrift på hvis, hendes salig husbond og hun havde bekostet på hans salig brors datter Maren Hansdatter, som nogen tid havde været hos dem. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Volbertsen har understået at dømme på Ingeborg Andersdatters opskrift, som ikke var hans dom, men på andre steder burde at påkendes, da fandt dommerne den hans dom ingen magt at have.

(21)

** Iver Juul til Villestrup befalingsmand på Bøvling havde stævnet Peder Jensen i Hjorthede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han til samme ting 23/11 1626 har dømt imellem Iver Juul og Søren Jørgensen i Bjerring, angående 15 oldensvin, han skulle sælge for fru Kirsten Juul for 9 mark stykket, og han havde solgt 13 af dem for samme pris. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(22)

** Søren Andersen i stor Sjørup havde stævnet Jens Sørensen sst med flere for et vidne, de til Rougsø herreds ting 9/11 sidst forleden vidnet har, anlangende at Søren Andersen skulle have slået Niels Madsen sst med en volle og kaldt ham en tyv, hvilket han benægtede. da efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet, at Søren Andersen og Niels Madsen erklærede, at de vidste intet uærligt om hinanden.

(23)

** Tønne Friis til Hesselager KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne sandemænd i Fleskum herred for en ed, de har gjort til landstinget 29/7 sidst forleden anlangende en drabssag mellem Peder Block og Poul Christensen, hvor deres ed er magtesløs dømt. derefter blev afsagt, så efterdi samme sandemandsed ved landstinget endelig er magtesløs kendt, og sagen har været opsat 6 uger og de ikke er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte sandemænd jo for samme deres ed bør fældet at være.

** mester Christoffer Hansen skolemester i Viborg havde stævnet Anders Pedersen i Levring herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til tinget 27/9 sidst forleden har dømt og kvitfundet halvgårdsmænd og boelsmænd i Vranum og Sjørslev sogne for hver en skæppe rug til deres degn Niels Byrgesen at udgive. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges sognepræsten hr Poul Andersen i Almind hans kundskab om hvad i langsommelig tid til degnerente er udgivet, som ikke har været for herredsfogden, der han sin dom har udgivet, da fandt dommerne den hans dom at være

som den udømt var, og sagen for sin tilbørlige dommer at indkaldes.

(25)

** Søren Jensen i Bystrup havde stævnet Niels Christensen sst for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over en herredstingsdom og en kontrakt, som er gjort imellem Søren Jensen og Niels Christensens mor Anne Nielsdatter anlangende hvis jord, hun skal have i hans gårds markjord. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Nielsdatter ikke har forseglet eller underskrevet samme kontrakt, som hun heller ikke vil være gestendig, da fandt dommerne samme kontraktsbrev og dom magtesløs at være.

(26)

3/2 1627.

17/2 1627.

** Markus Eskesen i Møballe på hans far Eske Jørgensens vegne sst havde stævnet kirkenævninge for deres ed og tov, de til Vor herreds ting 31/1 gjort og svoret har over Jesper Mortensen i Overby for trolddomssag efter adskillige sanddru vidners indhold. derefter blev fremlagt adskillige vidner, at når Jesper Mortensen havde været i deres gård, er et af deres dyr døde, eller de selv er blevet syge, hvor iblandt Peder Dinesens hustru Karen Ibsdatter i Kattrup og hendes bror Eske Ibsen i Kattrup vidnede om Jesper Mortensen og hans hustru Kirsten Jespers. andre vidnede, at 1614 da de troldkvinder blev brændt i Hads og Vor herreder, da rømte Jesper Mortensen fra hans gård og var borte et halvt år. derefter blev afsagt, så efterdi ikke af vidner erfares, at Jesper Mortensen skal have lovet nogen ondt, som dem efter hans løfte formedelst trolddom skal være vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage sigtelse og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(29)

** Peder Eriksen i Tvingstrup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Rasmus Eriksen i Kattrup hans bane, og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 7/2 dette år hvor efterskrevne vidnede, at da Rasmus Eriksen ville fælde et træ faldt det over ham, så han døde deraf. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Eriksen af våde og vanlykke af samme træ at være ihjelslået.

(30)

** Iver Juul til Villestrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Friis til Krabbesholm Hans Dyre til Boller og Niels Friis til Krastrup for en indførsel, de har gjort 27/11 1625 og indført Henrik von der Wisch til Skærsø i en hans gård i Grønfeld by i Mols herred. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges gode mænds indvisning, og derimod fremlægges bemeldte arvingers underskrevne udlæg og lod, at Iver Juul og hans søster salig fru Kirsten Juul tilforn samme gård er udlagt, da vidste dommerne ikke i den sag at dømme, men samme sag for sin tilbørlige dommer at indkaldes.

(32)

** Mourids Sørensen borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Lauridsen i Brøndum for et vedersigelsesvidne, anlangende at han skulle have vedersagt arv og gæld efter hans søn afgangne Søren Christensen, som skal have være i køb og handel med Mourids Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Lauridsen til tinge har afsagt sig med arv og gæld efter sin søn Søren Christensen, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige men den ved magt at blive.

** Jens Bertelsen rådmand i Vejle havde stævnet jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård for en sum penge, hun ham skyldig er, som hun til øster Lisbjerg herreds ting er tildømt at betale, hvilken dom han formener bør ved magt at blive, og han ved gode mænd at have indvisning i hendes løsøre og jordegods, hvilket han nu ved landstinget blev tilkendt.

(34)

** Peder Christensen Smed i Randers havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting Galten herredsting og Voldum birketing vidnet har, at han skulle have sagt at Søren Jensen skulle have beligget nøglekvinden på Brusgård Anne Simonsdatter, som havde født et barn, som han skulle have med været at omkomme. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Christensen Smed vedgår slige ærerørige ord om Søren Jensen og Anne Simonsdatter at have sagt, og byfogden derfor har tildømt ham at lide tiltale, da vidste dommerne ikke samme dom at imodsige eller Peder Smed af den dele kvitdømme, før han retter for sig.

(37)

** Peder Andersen i Voel havde stævnet Peder Rasmussen i Holmstol for en dele, han på Niels Rasmussens vegne til Gern herreds ting over Peder Andersen i Voel har forhvervet over nogle breve, som for lang tid siden skal være betalt, så han formener samme dele bør magtesløs at være, og fremlagde to uendelige domme, hvor samme gældsbreve er fundet magtesløse. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede nu som tilforn ikke er mødt og sig for rettergang undholder, da fandt dommerne samme domme dele og gældsbreve magtesløs at være og ikke at komme Peder Andersen til hinder eller skade.

(38)

3/3 1627.

** Jens Bertelsen rådmand i Vejle havde stævnet Frederik Pedersen borger i Horsens for to håndskrifter, han har pantsat Anders Bertelsen, den ene udgivet af Foch Albretsen borger i Horsens og den anden af Ebbe Lauridsen borger i Ribe, som lyder på over 1000 rigsdaler, hvilke pending han har lånt Frederik Pedersen i Hamborg i sin store nød, og der Jens Bertelsen er hjemkommet og krævede pengene efter samme håndskrifter, findes det at Frederik Pedersen selv har oppebåret samme pending på samme breve, uanseet de var pantsat til Jens Bertelsen, og Jens Bertelsen havde forhvervet to uendelige domme over Frederik Pedersen, hvori han er fundet svigagtig og falsk. derefter blev afsagt, så efterdi Frederik Pedersen nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, da kunne dommerne ikke kende, at Frederik Pedersen har forholdt sig så oprigtig imod Jens Bertelsen, som det sig en rigtig købmand anstår, og bør derfor at stande til rette.

(39)

** Laurids Lindenov til Oregård KM befalingsmand på Århusgård havde stævnet Laurids Mikkelsen i Terp, for han besidder halvparten af Terpgård, uanseet han skal være hærværk oversvoret, for han ikke har ydet landgilde deraf til KM kaptajn. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Mikkelsen nu som tilforn ikke er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen at følge og Laurids Mikkelsen at fare som andre fredløse mænd.

(40)

** Frands Lykke til Overgård på hans tjenere Christen Madsen i Vindum og Anders Andersen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jep Nielsen i Nørtvedskov for en klage, han til Viffertsholms birketing 10/11 sidst forleden over hans tjenere forhvervet har, og derefter dem vold overlyst for deres fæmon skulle have været på Viffertsholms grund imod forbud. så mødte Axel Urne og gav tilkende, at han afstod samme klage sandemandsed og forfølgning, og derfor bør det ikke at komme Frands Lykkes tjenere til hinder eller skade.

** Niels Poulsen i Fuglsø havde stævnet Laurids Lauridsen i Ellerup for en dom, han 5/2 1625 til Onsild herreds ting forhvervet har anlangende at Niels Poulsen er fradømt noget retfærdigt arvegods, som hans salig brors børn var arveligt tilfaldet efter deres salig bror Niels Christensen, som var hos Laurids Lauridsen med sit gods og døde hos ham. så mødte Laurids Lauridsens søn Rasmus Lauridsen i Ellerup og fremlagde samme dom. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredsting ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen, at fogden kan dem imellem at dømme.

(41)

** Gregers Pedersen i Iller havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Lysgård herreds ting 5/6 vidnet har, at for 2 år siden skulle Hans Offersen i Iller have købt en bryggekedel og en ko af salig Peder Lauridsen sst for 21 daler, hvilke vidner han mener er vildige og med samme vidner vil fravinde Gregers Pedersen sin retfærdige arv. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og tilmed på en død mand og ikke i hans levende live, da han kunne dertil svare, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(42)

** Niels Christensen i Tange havde stævnet Jens Ørnsen i Fravsing, for han til Lysgård herreds ting har ladet ham fordele for 5 daler, han skulle være salig Niels Jensen i Fravsing skyldig, endog Jens Ørnsen, som har salig Niels Jensens hustru, har oppebåret rente deraf. derefter blev afsagt, så efterdi samme gæld lyder på mere end 3 daler, og ikke nogen dom før samme dele er ganget, men Niels Christensen er blevet fordelt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

** Christen Pedersen i Rødding med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Nielsen i Tolstrup for en dom, han 19/6 til Rinds herreds ting over ham har forhvervet anlangende 6 rigsdaler stedsmål af det boel i Skals som han iboede, samt for restants til Hald slot, hvilken gæld er betalt. derefter blev afsagt, da samme sag har været opsat 6 uger og ingen er mødt med samme breve nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme herredstingsdom vurdering og vidner magtesløs at være.

(43)

17/3 1627.

** fru Lene Juel salig Jørgen Dues til Bratskov på hendes søn Mandrup Dues vegne og Jørgen Ernst Worm og hans hustru lod afsige arv og gæld efter salig Frands Due.

(44)

31/3 1627.

** Niels Christensen Skriver borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 11/1 vidnet har anlangende et stykke havejord ved Munkeport, som arveligt er tilfaldet mester Bonde Nielsen efter Niels Skrivers hustru Sidsel Pedersdatters død, som han med Niels Skriver omtvister. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om noget vist år, samme jord skulle være brugt til førnævnte gård, så deraf kunne forfares, om det kunne regnes for nogen fuldkommen hævd, og samme vidner ikke med skiftebrev bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(45)

** efterskrevne rebsmænd til Holmstol Dalby og Mølhave enge havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 18/12 sidst forleden til Tvilum birketing vidnet har anlangende et stykke eng kaldes Ødegårds og Blakseng, som skulle ligge til Mølhave, og ligeledes havde stævnet efterskrevne synsmænd med deres efterskrevne syn. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke alene har vidnet om brug men også om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at omvidne, og synsmændene har både hjemlet vidnet og dømt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(47)

** Kirsten Rasmusdatter salig Peder Steens efterleverske i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting har vidnet anlangende en gris, som Kirsten Rasmusdatter tilholder sig, som skulle have tilhørt Dorte Mikkelsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og førnævnte folk ikke er mødt, og der ikke kan gøres længere forhaling i sagen, da fandt dommerne samme vidner og sedler magtesløs at være og ikke at komme Kirsten Rasmusdatter på hendes ære gode rygte og navn til hinder eller skade.

(48)

** Rasmus Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Jensen i Iller for en klage, han til Lysgård herreds ting 23/10 sidst forleden har klaget, at Rasmus Andersen skulle forhugge sit skovskifte og hugget en eg og bøg i Grønbæk skov, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi synsmændene har lagt deres syn i tvivl, så Peder Jensens klage ikke bevises, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidner syn dom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(50)

** Rasmus Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Jensen i Iller for en klage, han 20/9 sidst forleden på ham klaget har, at han skulle have taget en bøg i Grønbæk skov, som var nedfaldet. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke er bevist, at Rasmus Andersen skal have hugget på samme bøg, hvilket han benægter, da kunne dommerne ikke kende samme klage og vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(51)

** Rasmus Andersen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Mourids Poulsen i Grågård for to deler, han har forhvervet over ham for teglgårdsarbejde, han skulle have siddet overhørig, uanseet han har gjort sit arbejde fuldt ud. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke er bevist, at Rasmus Andersen skal være tilsagt noget arbejde, som han modvilligt skulle have siddet overhørig, og han dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne samme Rasmus Andersen af de deler kvit at være.

** Peder Tomasen barnfødt i Hjørring fordum skolemester i Sæby havde stævnet Mogens Storm i Hobro for to uendelige domme, han til landstinget over ham forhvervet har, indeholdende at Peder Tomasen skal have udgivet til Mogens Storm hans æresbrev og forpligt anlangende hans datter Kirsten Mogensdatter, og efterdi han ikke har efterkommet hans forpligt, skal han være æreløs og der foruden stå til rette og han fremlagde to uendelige domme, hvori førnævnte uendelige domme er magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Storm og Kirsten Mogensdatter nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme indstævnede uendelige domme magtesløs at være.

(52)

** Gabriel Mouridsen borger i Mariager havde stævnet Niels Madsen i Skrødstrup, for han har tiltalt Gabriel Mouridsen for adskilligt arbejde efter hans optegnelse, endog Gabriel Mouridsen benægter ikke at være ham nogen gæld skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med Gabriel Mouridsens brev eller segl bevises, at han er Niels Madsen samme gæld pligtig, som han for retten under sin ed har benægtet, da fandt dommerne samme opskrift og dele ikke at komme Gabriel Mouridsen til hinder eller skade.

(53)

** Niels Pedersen barnfødt i Linå havde stævnet Envold Sørensen i Mollerup for et afkald, han skulle have gjort Niels Sørensen Kræmmer nu boende i Sorring og en fuldmagt han af Niels Pedersen skulle have forhvervet, hvorefter han skulle have gjort samme afkald på al hvis arv, Niels Pedersen kunne arveligt tilfalde efter hans salig søster Ellen Pedersdatter, Niels Sørensens hustru, som døde i Linå, og ikke han har fået sin arvelod. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Pedersen har givet Envold Sørensen fuldmagt til at give Niels Sørensen afkald, hvilken fuldmagt Niels Pedersen ikke vil vide for falsk, da vidste dommerne ikke imod samme fuldmagt at sige og ikke heller det afkald derefter er gjort at sige eller magtesløs dømme.

(55)

28/4 1627.

** Laurids Lindenov til Oregård havde stævnet hr Oluf Mortensen præst i Ormslev og Rasmus Pedersen --- sst for nogle ulovlige deler, de har forhvervet over efterskrevne KM tjenere i Ormslev. så mødte hr Oluf Mortensen på sine egne og Rasmus Pedersens vegne og afstod samme deler, hvorefter dommerne fandt delebrevene magtesløs at være og ikke at komme KM tjenere til nogen forhindring.

** mester Christen Hansen rektor scholae i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen borger i Århus, for han ikke har villet dømme i en sag imellem mester Christen på hans hustrus vegne og hr Laurids Pedersens hustru Anne Jørgensdatter for nogle ærerørige ord, hun har tilsagt mester Christens hustru i en ærlig forsamling, hvilke ord hun ikke vil benægte. derefter blev afsagt, så efterdi samme ord er hr Lauridses hustru angældende, om hun slige ord burde at bevise eller lide tiltale, og byfogden dog samme sag til kapitlet har indfundet, da vidste dommerne ikke den hans henfindelse at følge, men sagen til bytinget at ordeles, som det sig bør.

(56)

** Karen salig Gert Frøhlichs efterleverske i København havde stævnet fru Lisbeth Friis til Vosnæsgård for en sum penge, hun efter hendes håndskrift er hende skyldig, som hun mener hun straks bør betale eller at have indvisning i hendes løsøre eller jordegods, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre hende indvisning i jomfru Lisbeth Friises løsøre og jordegods.

(57)

** Tomas Poulsen rådmand i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård for 700 daler in specie, som hun var hans mor salig Kirsten Mogensdatter salig Poul Nielsens skyldig efter hendes brev af 1618. derefter blev tilfundet to gode mænd til at gøre Tomas Poulsen udlæg i hendes løsøre og jordegods.

(58)

** Søren Sørensen Degn i Feldballe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mols herreds ting 13/1 sidst forleden vidnet har, at Søren Degn skulle have kaldt Peder Ibsen foged på Gesinggård for en skælm og talt ham mange onde ord til. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Søren Sørensens ord og mundheld, som han ikke er bestandig men her for retten højligt benægter, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(59)

** Laurids Lindenov til Oregård befalingsmand på Århusgård havde stævnet kirkenævninge for deres ed og tov de over Johanne Sørensdatter Rasmus Madsen Rebslåers hustru i Kolind svoret og gjort har for trolddomskunster og gerninger, hun skal have bedrevet, hvilken ed han formener bør ved sin fuldmagt at blive, og fremlagde tingsvidner af Sønderherreds ting 27/2 sidst forleden, hvor efterskrevne der iblandt hr Jacob Hansen præst i Kolind vidnede, at hun havde været berygtet for trolddom tyveri og horeri. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med uvildige vidner bevises, at Johanne Sørensdatter har lovet nogen ondt, som efter hendes løfte formedelst trolddom skulle være

hændt, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Johanne Sørensdatter på hendes liv til nogen forhindring, før hende anderledes overbevises kan.

(60)

** Anders Lauridsen i Resendal på sine egne og på Christen Nielsen og Peder Christensens vegne i Gødvad med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Knudsen i Blankholm i Fyn for en dom, han til Hids herreds ting 3/4 på dem forhvervet har anlangende 100 daler, han skulle have leveret Gert Hermandsen, som da boede i Køge, på salig Søren Jespersen forrige skriver på Silkeborg hans vegne efter hans sendebrevs indhold, uanseet Mads Knudsen i 16 år har fordølgt samme brev hos sig, og ikke i tilbørlig tid har ladet æske og påtale. desligeste skal salig Søren Skrivers arvinger ingen arv efter ham have bekommet, som med afgangne fru Anne Rosenkrantzes brev og herredsstokkenævn bevises, dog blev Anders Lauridsen Peder Christensen og Christen Nielsen tildømt at betale Mads Knudsen så vidt enhver af dem kunne tilkomme. dernæst mødte Anders Lauridsen og fremlagde fru Anne Rosenkrantzes brev tilskrevet Laurids Jepsen, som blandt andet indeholder, at Mads Knudsen har et brev på 100 daler på salig Søren, det har hun eftergivet. derefter blev afsagt, så efterdi fru Anne Rosenkrantzes seddel ikke er indført i herredsfogdens dom, så han derefter kunne vide sig derefter at rette, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hvem påskader sagen til herredsting igen at indstævne.

(61)

** Poul Sørensen i Gravballe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de noget tilforn har vidnet, at de 15/8 sidst forleden var ved herredstinget, da manddræberen Jens Nielsen i Gravballe blev rettet, og da så de at Poul Sørensen rykkede og sled på Jens Nielsen og ville have hjulpet ham løs og ud mod skoven. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at Poul Sørensen skal have hjulpet fangen Jens Nielsen løs eller taget ham af deres vold, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dom så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Poul Sørensen til forhindring.

(62)

** Niels Olufsen i Asmildgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 7/11 sidst forleden med Frands Hammer ridefoged på hans husbonds vegne vidnet har, at de 15/8 var ved tinget at tage vare på ung Jens Nielsen i Gravballe, da han for sin misgerning blev henrettet, og da set Niels Olufsen løbe med en fork i sin hånd uden tinget og han skulle have sagt, skam få i alle mine andre staldbrødre at i må have værge i eders hænder, da skulle de intet blive fangen igen mægtig, hvilket han benægtede at have sagt. dernæst blev fremlagt samme dom af Hids herreds ting 13/2 sidst forleden, at da Niels Olufsen med flere har været ved tinget 15/8 og gjort manddræberen Jens Nielsen i Gravballe hjælp og bistand og ville have hjulpet ham løs og ud mod skoven, da bør Niels Olufsen være i KM nåde og unåde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Niels Olufsens ord, som han ikke er bestandig men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom bør at komme Niels Olufsen til nogen forhindring.

(64)

** Niels Jensen i Iller havde stævnet Niels Pedersen i Hørup for han har ladet ham fordele til Lysgård herreds ting for nogen ord, han skulle have svaret Niels Pedersen, uanseet Niels Jensen med tingsvidner ville bevise sine ord. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen sin klage for hans husbond har angivet, da vidste dommerne ikke Niels Jensen at være mægtig imod sin klage at tale, men eftersom han ikke har bevist sin klage og derfor er blevet delt, endog ingen dom tilforn i sagen er ganget, da fandt dommerne Niels Jensen af den dele kvit at være.

(65)

** Iver Juul til Villestrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne ransnævninge i Nørhald herred, for de 4/12 sidst forleden har kvitsvoret sorte Jens Pedersen og Christen Ibsen i Tørslev for to ege, de har bortstjålet i mulm og mørke af Iver Juuls endels skov, hvilke ege er fundet i Christen Ibsens gård. hertil var stævnet Christen Ibsen i Kovsted og Jens Pedersens hustru Anne Mikkelsdatter for et vidne, de har vidnet i deres egen sag. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen og Christen Ibsen nu som tilforn ikke er mødt, og to uendelige domme er udgået, hvor samme vidner og nævningsed er magtesløs fundet, og dem nu som tilforn sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne og nævningsed magtesløs at være.

(66)

** Laurids Bertelsen Skomager i Voldum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 24/2 til Clausholms birketing med Rasmus Sørensen i Hvalløs vidnet har formeldende om to slag Laurids Bertelsen, da de legede juleleg, skulle have slået hans tjenestepige Kirsten Nielsdatter, med hvilket vidne de på uvenners påskyndelse ville ham skade påføre, uanseet hun ikke i det ringeste har ham derfor påklaget. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd formelder, at Laurids Bertelsen i juleleg skal have slået Kirsten Nielsdatter med hans hånd, og hun ikke straks har klaget sig af samme slag at have fået skade, som kunne forårsage hendes død, og hun har begivet sig af Laurids Bertelsens hus på andre steder fremdeles i leg, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, og da sandemænd efter samme underkendte vidner har svoret Laurids Bertelsen manddød over og fra hans fred, bør deres ed ikke at komme ham til hinder eller skade.

(69)

12/5 1627.

** Peder Christensen Bhi i Hjordbjerg havde stævnet Jens Høg til Vang forrige lensmand til Stjernholm for en dom, han til Århus byting over ham har forhvervet 1/5 sidst forleden på en sum penge efter en bænkeseddels vidne anlangende noget korn, Jens høg havde afkøbt ham. efterdi de gode landsdommere ikke nu var tilstede, blev den sag opsat 14 dage.

26/5 1627.

** Laurids Lindenov til Oregård havde hidkaldt sandemænd af Ning herred til at udlægge Mikkel Jensen i Beder hans bane, som formenes at være ihjelslået af Mogens Olufsen Jørgen Pedersen og Søren Pedersen tjenende på Dybvad, og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Ning herreds ting 24/4 sidst forleden, hvor efterskrevne i Beder vidnede, at de tre karle kom til Mikkel Jensens gård og Mogens Olufsen slog ham til jorden, hvorefter de alle tre sønderslog hans hoved og

lemmer, og da hans hustru Maren Nielsdatter ville hjælpe ham, slog de også hende mange blå og blodige slag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Mogens Olufsen at være Mikkel Jensen hans bane og derfor svor ham mord og manddød over og fra hans fred.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred voldtægt at sværge over Søren Jensen i Rønkilde for Kirsten Pedersdatter sst, han skal have voldtaget og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 24/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede at på mandag sidst forleden var 14 dage om morgenen tidlig kom Kirsten Pedersdatter af Rønkilde til Skygge skreg råbte og klagede sig med revne klæder og håret hængende på hendes skulder og var blodig i næse og mund og på klæderne og klagede på Søren Jensen i Rønkilde, at han voldtog hende samme nat imod hendes vilje. derimod fremlagde Søren Jensen et tingsvidne af Vrads herreds ting 25/4 sidst forleden, hvor Erik Lauridsen i Rønkilde og hans hustru Anne Sørensdatter vidnede, at den nat samme voldtægt skulle være sket, hverken hørte eller fornemmede de råb eller klagemål af Kirsten Pedersdatter og Peder Nielsen i Skygge vidnede, at han ikke hørte klage af hans datter Kirsten Pedersdatter samme nat. derefter svor Søren Jensen ved sin højeste ed, at han ikke voldtog Kirsten Pedersdatter, og han ikke rørte ved hendes kød eller klæder, og Kirsten Pedersdatter ved hendes højeste ed beskyldte ham derfor. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen voldtægt over efter loven.

(72)

** Mads Poulsen og Jacob Nielsen Bødker i Randers havde stævnet efterskrevne sst for vidner, de 16/4 sidst forleden til Randers byting vidnet har, hvor iblandt Rasmus Bendtsen og hans hustru Maren Henriksdatter vidnede, at de tit og ofte havde hørt hujen og skrigen på gaden nat og dag af Mads Poulsen Jacob Nielsen og Hans Gremersen, især den dag Iver Keldsens kone blev begravet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om rygte og tidende og ikke heller udførligt har vidnet, at Mads Poulsen og Jacob Nielsen har gjort nogen mand uførm, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(73)

** Mads Poulsen og Jacob Nielsen borgere i Randers havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Randes byting 16/4 vidnet har, at Mads Poulsen og Jacob Nielsen skulle have gået på gaden med hujen og skrigen med dragne værger, og de drak KM og djævelens skål. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, når sådant skulle være sket, og ikke udførligt har vidnet, at Mads Poulsen og Jacob Nielsen har gjort nogen skade, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtige, at de bør nogen magt at have.

(76)

** fru Else Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Christen Hansen i Teglgård herredsfoged i Hellum herred for en dom, han 17/4 sidst forleden dømt har imellem Falk Gøye til Bratskov og hende, og i samme dom tildømt hendes bønder og tjenere, som hun er arveligt tilfaldet efter hendes salig bror Erik Kås, at udgive til ham deres skyld og landgilde, så og deres fæste til ham at være forbrudt, fordi samme landgilde ikke til ham i tilbørlig tid har været ydet, efter et morgengavebrev Erik Kås til fru Anne Krabbe eller hendes arvinger på 2000 daler 1595 udgivet har. derefter blev afsagt, så efterdi Vorgård med dets tjenere ved endelig dom er tildømt Falk Gøye at følge indtil de 2000 daler efter salig Erik Kåses morgengavebrev, som til Falk Gøye er udlagt,

bliver ham betalt, og herredsfogden derfor har tildømt bønderne deres skyld midlertid til Falk Gøye at udrede, da vidste dommerne ikke hans dom i det punkt at imodsige, men efterdi sagen om samme gods har hængt i trætte, så bønderne ikke har vidst hvem de med rette skal svare, og de dog deres fæste fradømt, da bør samme dom deri ikke at komme dem på deres fæste til forhindring.

(77)

** Mogens Kås til Støvringgård KM befalingsmand på Mariager kloster på hr Byrge Pedersen i Lovns ? provst i Gislum herred Byrge Jensen i Mariager Byrial Ibsen i Bygum Niels Lauridsen i Hverrestrup og Mads Poulsen i Vonsild deres vegne havde stævnet Christen Jensen i Ålestrup for et lovbudsvidne, han til Rinds herreds ting 9/5 1625 på afgangne Christen Byrialsen i Bygum hans vegne har forhvervet, hvori han skulle have lovbudt Christen Byrialsens gård, mølle og ejendom sst til hans slægt og arvinger. desuden hidkaldt Byrial Christensen i Klattrup for et skøde han til samme ting skal have forhvervet, anlangende afgange Christen Byrialsen i Bygum og hans hustru Kirsten Christensdatter da til ham straks efter samme lovbud skal have skødet hans gård mølle og ejendom sst, uanseet Christen Byrialsens brorsønner og næste arvinger, som er Byrial Christensen i Hverrestrup Palle Pedersen i Gøttrup Christen Madsen i Korup og, Mads Poulsen i Onsild svarede, at dersom samme gård skulle sælges, tilbød de at give sølv og penge efter samfrænders tykke. desuden havde han stævnet ung Byrial Miltersen i Klattrup for et lovbudsvidne, han på Byrial Christensens vegne 1626 til same ting har forhvervet, hvor han lovbød til Christen Byrialsen i Tostrup og Niels Pedersen i Astrup samme gård mølle og ejendom, og hidkaldt Byrial Christensen for et skøde på samme han til Jens Andersen i Bygum har udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Byrialsens næste arvinger straks samme dag samme lovbud er gjort har tilbudt sølv og penge samme gård og gods ville købe, men dog til en fremmed er solgt, da kunne dommerne ikke kende samme første lovbud og skøde såvel det sidste lovbud og skøde Byrial Christensen derefter har gjort så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(79)

** Christen Andersen i Gislum og Tomas Pedersen i Vildbjerg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 31/3 sidst forleden vidnet har, at de var kommet i trætte med Jens Andersen og havde uførmet ham. blandt vidnerne var Mette Nielsdatter i Gislum Jens Andersens hustru. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Christen Andersen og Tomas Pedersen har uførmet Jens Andersen og slået med en kniv i hans bord, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(81)

** Søren Jensen i Mølhave havde stævnet efterskrevne for en afsigelse, de til Gern herreds ting 9/12 sidst forleden afsagt og gjort har anlangende de har rebet Holmstol og Dalby ----. derefter blev afsagt, så efterdi Holmstol og Dalby bymænd ikke er stævnet for ridemænds afsigelse, da kunne dommerne ikke kende samme rebsbrev så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(82)

** Søren Nielsen i over Hornbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Pedersen i Stevnstrup, for han og Mikkel Christensen havde overfaldet ham på hans vej fra

Randers. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Pedersen har holdt Søren Nielsen den stund Mikkel Christensen sønderhuggede hans hånd, så han dermed har været årsag til Søren Nielsens skade, da kunne dommerne ikke kende at Jep Pedersen dermed ærligt at have omgåedes og bør derfor æreløs at være.

(83)

** Tomas Jensen i Skovsbøl med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Hansen i Burgårde herredsfoged i Tyrsting herred, for han 14/11 sidst forleden til Nørvang herreds ting har kvitdømt Peder Poulsen i Davding for en beskyldning, han på Tomas Jensen gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Peder Poulsen har sigtet Tomas Jensen for nogen uærlig sag, men efter hans husbonds brev ladet ham fordele, og samme dele er frastået, og herredsfogden derfor ikke har vidst Peder Poulsens ulempe deri at kende, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige, eller herredsfogden deri nogen uret at have gjort.

(84)

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget 28/4 sidst forleden havde stævnet Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald for et klagevidne, han imod Verner Parsberg har ladet forhverve på Rinds herreds ting 8/1 sidst forleden, for en bom eller lænke, han har ladet slå for Lillevejlebro, som er bygget over Låstrup å, som er Verner Parsbergs fri endel, og han formener at han ikke er pligtig samme bro at ved lige holde for alle og enhver, som vil køre derover, men alene for dem, som vil have det i hans minde og en lille ting til hjælp samme bro at holde ved lige. derefter blev afsagt, så efterdi Verner Parsberg med vidner beviser, at hans formand salig Niels Skram, som da havde Lynderupgård, for mere end 30 år skal have ladet lægge samme bro, som er holdt ved lige af dem, som boede på Lynderupgård, og på de åsteder ingen adelvej at være, da fandt dommerne samme klagevidne magtesløs at være og ikke komme Verner Parsberg på samme bro og dens rettighed til nogen forhindring.

(86)

** Niels Pedersen indvåner i Århus havde stævnet Peder Jensen Lerbjerg borger i Randers for nogle uendelige domme, han har forhvervet imod sit eget brev og segl, hvormed han har solgt til Niels Pedersen i Mariager halvparten af den gård han iboer, dateret 22/12 1626. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen selv samme brev har udgivet og med egen hånd underskrevet, da kunne dommerne ikke kende ham at være mægtig imod samme hans brev at tale.

(87)

** Søren Knudsen Smed i Ørsted havde stævnet Jens Sørensen Vognmand i Randers for et delevidne, han 8/4 har forhvervet over ham til Randers byting for 3 daler for en tønde øl, han skulle have leveret ham. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Smed ikke beviser sig bemeldte Jens Sørensen igen at have samme penge erlagt og derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke Søren Smed af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(88)

** fru Birgitte Rosenkrantz til Væreholm og Morten Pax til Bjerre på deres efterskrevne tjeneres

vegne havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de til Bjerre herreds ting vidnet har anlangende et hvidt fåreskind som Dorte Hansdatter i Overby skulle have leveret Anne Jensdatter i Husby at skulle rede til for hende, og nogen tid efter havde Peder Tøgersen i Midtgård ? ladet lyse i prædikestolen i As kirke efter to hvide får. da efter flere ord og tale dem imellem var, afstod Morten Gans og Peder Hansen på begge siden alle hvis vidner dom og breve på begge sider i samme sag ganget er.

(89)

23/6 1627.

** Søren Jensen i Rønkilde med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Hids herreds ting har vidnet anlangende Kirsten Pedersdatter, barnfødt i Skygge, skulle have klaget for dem at han havde taget hende med vold, og han mener samme vidne ikke ret at være, idet Magdalene Jacobsdatter i Hjøllund skal være Kirsten Pedersdatters morsøster, og han ved hans højeste ed benægter at have voldtaget hende. derefter blev afsagt, så efterdi der bevidnes at Kirsten Pedersdatter havde klaget, at Søren Jensen havde voldtaget hende, og ingen nøjagtige vidner derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme klage og vidne at sige, men efterdi samme voldtægt ikke næste landsting efter gerningen er lyst, eller med sandemænd fuldkommet inden 6 ugers dag, da bør deres ed ingen magt at have, og da de første vidner ikke har fået varsel for Søren Jensens fremlagte vidner, da kunne dommerne ikke kende de vidner eller Søren Jensens benægtelse bør nogen magt at have.

(92)

** Jens Andersen i Vejerslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Frands Hammer ridefoged til Silkeborg for nogen vidner, han på hans husbond Christian Holcks vegne til Lysgård herreds ting 13/11 sidst forleden forhvervet har, at efterskrevne havde vidnet, at på Hads Herreds ting 18/8 da Jens Nielsen i Gravballe var ført for retten, da løb og gik Jens Andersen med et draget værge, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Jens Andersen skulle have været Jens Nielsen i Gravballe til bistand og ham befriet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/10 1626 til Ning herreds ting har vidnet, at de har set Rasmus Pedersen i Ormslev brød to læs tømmer af Ormslev korskirke, hvilket han har benægtet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har set Rasmus Pedersen gøre samme gerning, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke samme vidner at imodsige, men efterdi Rasmus Murmand og hans medfølgere har vidnet efter hr Olufs ord og mundheld, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidnesbyrd deri så nøjagtigt at være, at det bør nogen magt at have.

(94)

** Christen Kjønsen Christen Madsen og Christen Eriksen borgere i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Hegelund borgmester og hans medbrødre rådmænd sst for en dom, de på rådhuset sst 5/2 sidst forleden skal have udgivet, hvor de ikke har kvitdømt dem for Tord Pedersens tiltale for hvis skade, han har lidt på hans skib. derefter blev afsagt, så efterdi borgmester og råd ikke har vidst Christen Kjønsen Christen Madsen og Christen Eriksen at

kvitdømme for hvis, Tord Pedersen har at tiltale dem for, at de har frapantet ham hans anker, og i rette lægges Tord Pedersens bådsmands breve, hvilke breve ikke har været for borgmester og råd, da fandt dommerne den deres dom at være som udømt, og sagen til borgmester og råd igen at komme.

(97)

** mester Søren Andersen konrektor i Århus havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Sønderhald herreds ting 23/10 vidnet har anlangende nogen kobbelsten med grimede bøge og kroget eg, som skulle være skel imellem mester Søren Andersens gårdes skovskifter på Lime mark og den gårds skov, som Anders Jensen sst påboer. derefter blev afsagt, så efterdi syn og vidne ikke med ejermandsbrev eller rebsbrev befæstes samme sten og træer ret skel at være, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så noksom, at de bør nogen magt at have.

(99)

** Mikkel Rasmussen i Rugballe havde stævnet efterskrevne for et syns hjemmel og afsigelse, som de til Hasle herreds ting 27/11 1627 afsagt har anlangende ret skovskel i Lime skov imellem mester Søren Andersen i Århus og Mikkel Rasmussen, som de omtvister. derefter blev afsagt, så efterdi vidner og syn ikke med ejermandsbrev eller rebsbrev befæstes samme sten og træer at være ret skel imellem førnævnte skovsparter, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og syn så noksom, at de bør nogen magt at have.

(102)

** Peder Andersen Lovmand i Vistoft havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mols herreds ting 24/2 sidst forleden vidnet har anlangende en broderlod, som Søren Lovmand, som boede i Lovmands gård i Vistoft, som var Kirsten Lovmands far, skulle have haft i samme gård. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Mols herreds ting 24/2 sidst forleden hvor efterskrevne vidnede, at Søren Lovmand, som boede i Lovmands gård i Vistoft, som var Kirsten Lovmands far, han havde en broderlod og part i den part af gården, som Peder Andersen nu påboer, og en dom af samme ting 26/5 sidst forleden, at da gamle dannemænd har vidnet, at salig Kirsten Lovmands far Laurids Ibsen og Kirsten Sørensdatter de (ejede) en fuld broderlod i Lovmands gård i Vistoft, hvorefter fogden afsagde, at Terkild Jensen borger i Århus hans hustru Kirsten Lauridsdatters burde have en broderlod i Lovmands gård i den part Peder Andersen påboer. og nu blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet på en død mand om den lod, han i samme gård skulle have haft og ikke med skiftebrev befæstes ham nogen andel at være berettiget, da fandt dommerne samme vidne og herredstingsdom magtesløs at være.

(103)

** Laurids Lindenov til Oregård befalingsmand på Århusgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Oluf Mortensen sognepræst til Ormslev og Kolt sogne og hans hustru Johanne Christensdatter med flere for et vidne, de 19/12 til Ning herreds ting vidnet har ved deres skriftlige seddel anlangende den korskirke i Ormslev, som overet deraf er nedbrudt og henført uden Ormslev sognemænds vilje, og efterskrevne vidnede, at korskirken har været brugt til hø og korn i mange år, og Peder Rasmussen i Ormslev vidnede, at han kan mindes 60 år siden hr Mikkel Vornuist ? hans heste stod i samme korskirke og åd havre. derefter blev afsagt, så efterdi hr Oluf

Mortensens vidne ikke er uden en persons kundskab, og de andre vidner ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid eller på fersk fod men på en død mand, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(104)

** Peder Nielsen Let i Skibby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Pedersen i Harlevholm for en uendelig landstingsdom, han 17/2 sidst forleden har forhvervet anlangende regnskab, han skulle gøre ham på salig Morten Poulsens børns vegne i Åbo, så og anrørende den gård i Åbo, Jens Nielsen iboer, som han er tildømt at have udlæg i for sin pending efter pantebrevs lydelse, som Søren Pedersen har gjort, og formener samme gård bør ham på førnævnte børns vegne at efterfølge. hertil blev stævnet Jens Nielsen og Johanne Pedersdatter i Åbo og Mortens Poulsens børn. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat over 6 uger og ikke samme dom fremlægges, da fandt dommerne samme uendelige landstingsdom magtesløs at være.

(105)

** fru Edel Ulfeld til Hanstedgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Jacobsdatter Brun i ----, for hun 22/1 1623 til Vor herreds ting er tyveran oversvoret for adskilligt gods, hun fra Hanstedgård skal have fraranet, hvorfor hun er krævet igæld og tvigæld for 40 daler, som hun ikke har udgivet. derefter blev afsagt, da efterdi befindes Kirsten Jacobsdatter for langsommelig tid siden at være tyveran oversvoret, og ikke hun for sig har værget eller sat, og ikke hun endnu er fremkommet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Kirsten Jacobsdatter jo bør efter loven at være formeldt på hendes hals, som hun var taget ved tyveriet.

(106)

** fru Anne Friis salig Gjord Rosenkrantzes til Stensballegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Mund til Serreslevgård for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet imod to uendelige fru Anne Friis til landstinget har bekommet, hvori Jørgen Mund er tildømt at lide tiltale eller indvisning for en sum penge, han er hende skyldig, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre fru Anne Friis udlæg af hans gods og løsøre.

(107)

** Liborius Andersen Skrædder i Skanderup havde stævnet Jens Rasmussen sst for et pantebrev, han skal have på det hus og ejendom, som hans formand salig Hans Jørgensen skulle have givet ham anlangende 60 daler, han er ham skyldig, hvilket hus og ejendom ham efter Hans Jørgensens død efter afkald af hans arvinger er tilstillet, og da samme gæld ikke til trødningsdag ikke var blevet krævet, mente han samme pantebrev burde magtesløs at være. derefter blev fremlagt en dom af Skanderup birketing 25/5, at da Anne Baltsersdatter, Liborius Andersens hustru, havde arvet hendes barn salig Hans Hansen som var sin far salig Hans Jørgensens næste arving, og da Liborius Andersen havde taget gods og gæld efter barn og far, burde han betale Jens Rasmussen sin gæld. derefter blev afsagt, så efterdi samme pantebrev er ejendom angældende, og det ikke til tinge er gjort, da fandt dommerne samme pantebrev ingen magt at have, men efterdi salig Hans Jørgensen samme brev på 60 daler som en vitterlig gæld til Jens Rasmussen har udgivet, som han ikke har betalt, og birkedommeren i sin sidste dom derfor har tildømt Liborius Andersen og hans hustru, som

gods og gæld efter salig Jørgen Andersen og hans barn har annammet, samme gæld at betale, da vidste dommerne ikke imod samme birketingsdom at sige, men efterdi første birketingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt.

(110)

** Jens Pedersen i Rodegård havde stævnet Kirsten Knudsdatter i Skørring for en sigtelse hun til Framlev herreds ting 13/12 sidst forleden har gjort på ham, at han skulle være hendes barnefar til det foster hun med er, hvilket han højligt benægter, at han aldrig har haft nogen legemlig fællig med hende, og han har forhvervet to uendelige domme, hvori samme sigtelse er magtesløs kendt. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Knudsdatter nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme sigtelse magtesløs at være og ikke komme Jens Pedersen på nogen pendings udgift til hinder eller skade.

** Peder Ibsen i Karlby havde stævnet efterskrevne, som 21/2 1621 har underskrevet en kontrakt imellem Peder Ibsen og Kirsten Rasmusdatter i Mygind, som ikke formelder om han skulle give hende 25 sletdaler selv og anpart i 7 vintersted bitræer, eller hun skal have dem på sine egne børns vegne, efterdi Kirsten Rasmusdatters afgangne husbond Peder Nielsen Degn i Mygind selv arvede førnævnte Peder Ibsens hustru sin part. hertil blev stævnet Kirsten Rasmusdatter og hendes børn Niels Pedersen Rasmus Pedersen Else Pedersdatter Anne Pedersdatter Birgitte Pedersdatter ? Inger Pedersdatter og Maren Pedersdatter i Ammelhede. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer ikke er mødt, da fandt dommerne samme dom vidner kontrakt og stuebrev magtesløs at være og ikke komme Peder Ibsen til forhindring.

(111)

** Søren Jensen i Mølhave havde stævnet Peder Nielsen i Farre for to uendelige landstingsdomme, han har forhvervet og deri fanget magtesløs dømt en herredstings og landstingsdele, som Søren Jensen over hans mor, ham og hans søskende efter egen forpligt forhvervet har for deres anpart af bondeskyld, som Søren Jensen årligt skal have givet af den bondegård i Farre, som Peder Nielsen iboer, efter et pantebrevs lydelse, som Peder Nielsens far Niels Andersen, som døde i Farre, har derpå givet Søren Jensen. derefter blev afsagt, så efter Peder Nielsen nu som tilforn ikke er mødt, så to uendelige domme er udgået, hvor samme uendelige landstingsdom er fundet magtesløs, da fandt dommerne samme uendelige landstingsdom magtesløs at være og ikke komme Søren Jensen til nogen forhindring.

(112)

** Terkild Jensen Urlev borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig hr Hans Albretsen, som boede og døde i Århus hans arvinger og kreditorer, eftersom hr Hans Albretsen 2/5 1614 har solgt til Terkild Jensen en hans hustru Anne Jacobsdatters gård i Horsens, som hende efter hendes salig forældre er tilskiftet, som ved bytingsdom er tildømt ham at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to uendelige domme og ingen er mødt til gensigelse, fandt dommerne samme endelige bytingsdom ved fuldmagt at være, og førnævnte gård bemeldte Terkild Jensen for ejendom at efterfølge.

(113)

** Peder Hansen fordum foged på Nørlund nu indvåner i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes til Nørlund for en forpligt 17/1 i Viborg, som hendes tjener har aftvunget ham, at han ikke skulle rømme men svare hende til hendes regnskab eller hvis hun med rette kunne have ham at tiltale, idet han uden hendes minde er draget af hendes tjeneste, uanseet han erbyder sig at gøre hende rede og regnskab. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Hansen har indgået samme forpligt, da vidste dommerne ikke den at imodsige, men efterdi samme forpligt af 17/1 tilholder Peder Hansen at blive tilstede med 8 dages varsel, og herredsfogden 23/1 derefter sin dom over Peder Hansen har udgivet, så han derfor ikke kunne være givet 8 dages varsel, da fandt dommerne samme dom og dele ingen magt at have.

(115)

** Claus Då til Ravnstrup befalingsmand på Dragsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Verner Parsberg til Lynderupgård for et synsvidne, han til Rinds herreds ting 23/8 1624 har taget beskrevet anlangende et stykke eng ved Simested å, som skulle ligge til Skravad mølle, og en dele han har forhvervet over hans tjener Byrial Christensen i Hverrestrup for noget hø, han skulle have ladet slå og bortføre af samme eng. nu mødte Verner Parsberg og formedelst dommernes bøn og underhandling afstod han al hvis dele ran og forfølgning han over Byrial Christensen har ladet forhverve, dog Byrial Christensen lovede at skal yde på Lynderupgård to forsvarlige læs hø.

(117)

** Gregers Olufsen i Almind havde stævnet Peder Smed i Vattrup for en dele, han på Niels Simonsen i Almind hans vegne til Lysgård herreds ting over ham forhvervet har anlangende en voldgifts afsigelse, Gregers Olufsen skulle forholde ham, uanseet han for ting og dom har tilbudt dem samme afsigelse, om de ville betale ham 1 mark, som er halvparten af skriverpending, og efterskrevne vidnede, at Poul Mikkelsen i Viborg lånte Gregers Olufsens hustru Sidsel Mikkelsdatter 1 sletdaler at løse en landstings voldgift fra landstingsskriveren med. derefter blev afsagt, så efterdi Gregers Olufsen har haft tilstede samme voldgifts afsigelse og tilbudt dem, og dog er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og eftersom Sidsel Mikkelsdatter ikke er bestandig, at hun havde lånt 1 daler af Poul Mikkelsen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have, og efterdi de hidstævnede deler ikke fremlægges, bør de ingen magt at have, indtil de fremkommer.

(118)

** Søren Jensen byfoged i Randers havde stævnet Jens Christensens arvinger i Randers, nemlig Peder Jensen og Else Jensdatter og deres lovværge Peder Let for et gammelt delebrev, som er forhvervet over ham og efter Jens Christensens død fundet, hvilket Søren Jensen benægter. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte to personer nu som tilforn ikke er mødt men dem fra rettergang undholder, fandt dommerne samme dele magtesløs at være og ikke komme Søren Jensen til hinder eller skade.

(119)

7/7 1627.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Niels Sørensen i Lerdrup hans bane, som der sst blev dræbt, og først for sandemændene fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 25/6 sidst forleden, hvor Kirsten Nielsdatter i Lerdrup og hendes datter Karen Villadsdatter vidnede, at Kirsten Nielsdatters søn Niels Sørensen gav hendes tjenestedreng Mads Nielsen en kniv at skære voller med, og da han kom tilbage kom han og Niels Sørensen i trætte, og Mads Nielsen gav Niels Sørensen et knivslag i højre side af hans liv, så han straks faldt død om. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Mads Nielsen manddød over og fra hans fred for Niels Sørensen, han ihjelslog.

** Jørgen Skeel befalingsmand på Kalø med en opsættelse af landstinget 25/5 sidst forleden havde stævnet Jep Nielsen i Nørtvedskov, for han 12/1 sidst forleden til Viffertsholm birketing har ladet Jørgen Skeels tjener Mikkel Andersen i Solbjerg hans søn Anders Mikkelsen vold oversværge for noget rørtag, han skal have skåret. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Mikkelsen selv har vedgået samme rørtag at have skåret, så samme vidner syn og klage bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn og klage eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(121)

** Rasmus Nielsen Hyrde i Borup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Peder Melkorsen i Gødvad og hr Jørgen Nielsen i Serup for et vidne, de i Sejling kirke 7/11 vidnet har for provsten hr Mikkel Sørensen i Sejling, at de havde seet Rasmus Nielsen havde rykket Jens Nielsen i Gravballe af tinget, der han skulle dømmes for hans misgerning, hvilket vidne han benægter, at han ikke røret ved Jens Nielsen enten inden eller uden tinget, før han var hugget, da hjalp han med at lægge ham i hans kiste. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 2 måneder og førnævnte folk ikke er mødt til gensigelse, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

** Hans Skram til Skovgård havde stævnet Søren Pedersen Skrædder i Voel, for han til Tvilum birketing har ladet hans tjener Niels Jensen i Skørring fordele for 5 daler, han skulle være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke med brev eller segl bevises at Niels Jensen er samme penge skyldig, og der ikke er ganget dom før dele, da fandt dommerne Niels Jensen af samme dele kvit at være.

(122)

** Axel Urne til Viffertsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mikkel Andersen i Solbjerg, for han nogen tid siden er vold oversvoret, og han ikke for samme vold inden 6 ugers dag har rettet eller stævnet, som det sig burde. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Andersen for rum tid siden er vold oversvoret, og han ikke derfor har bødet sat eller sandemandsed rykket, da vidste dommerne ikke anderledes derom at sige end recessen deri at følge, og Mikkel Andersen at fare som andre fredløse mænd.

** hr Jens Nielsen medtjener til Århus domkirke havde stævnet Mogens Jensen i Terp og hans bror Niels Jensen i Tilst for et vidne, de til Hasle herreds ting 12/2 forleden har vidnet anlangende nogen ord, hr Jens skulle have ladet falde i sin stue 9/1 forleden om Laurids Lindenov, da de spurgte ham, om han ingen barmhjertighed ville gøre deres sanseløse bror i Kasted og så slet gøre ham husvild af hans gård, da svarede han, at han skulle rømme af gården, da truede de at ville klage for lensmanden, hvortil hr Jens slog fra sig med sin hånd og kneppede med sine fingre og sagde, jeg

skøtter enten lensmanden eller hans fogder, for jeg har redet igennem så hård en ild tilforn, lad dem gøre deres bedste. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om hr Jens Nielsens ord og mundheld, som han ikke er bestandig, men ved sin ed benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(123)

** hr Jens Nielsen medtjener til Århus domkirke havde stævnet Jørgen Strømsen ridefoged for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet belangende Rasmus Jensen i Kasted, som har begået stor modvillighed imod naboer, har bortlejet 16 agre af hans gård, hvorfor han er fradømt gården og har siddet overhørig, hvorfor han mener, samme uendelige domme bør magtesløse at blive. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidne er delt og andre ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(124)

** Anders Andersen i Støttrup havde stævnet Laurids Madsen og Anne Madsdatter i Støttrup for et vidne, de 17/3 sidst forleden til Gislum herreds ting vidnet har, at de har seet ham komme ud af en bagdør i deres lade med 4 rugkærver, hvilket deres vidne han benægter, og de har vidnet deres mor Anne Lauridsdatter til vilje. derefter blev afsagt, så efterdi omtalte personer ikke er mødt men nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Anders Andersen på hans gode rygte og navn til hinder eller skade.

(125)

** Peder Andersen i Voel havde stævnet Jens Nielsen Rudstrup i Gravballe for et opladelses stuebrev, han skal have forhvervet af Anders Pedersen i Svostrup kirkegård anlangende Jens Nielsen i drukkenskab havde listet Anders Pedersen til samme brev at udgive og forpligtet sig at oplade Jens Nielsen og hans datter de to parter af samme gård, når han eller hans hustru ved døden afgik. Peder Andersen har forhvervet to uendelige landstingsdomme hvor samme opladelsesbrev er kendt magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi samme personer ikke er mødt men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme opladelses stuebrev magtesløs at være og ikke at komme Anders Pedersen eller hans hustru Anne Sørensdatter til hinder eller skade.

(126)

21/7 1627.

4/8 1627.

** Laurids Nielsen i Fjellerad havde stævnet sandemænd i Slet herred manddød at sværge over Niels Lauridsen Skrædder i Borup for Christen Mouridsen i lille Erkilstrup, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne at Slet herreds ting 12/6 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn til hans lig, som havde et stort sting i venstre side, som de syntes var gjort med et værge. så er Niels Lauridsen ikke mødt. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Lauridsen manddød over og fra hans fred.

(127)

** Søren Jensen Lang borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Jensen byfoged der sst for en dom, han i Randers rådhus 18/6 sidst forleden dømt har og i samme sin dom kvitfundet Mads Jensen Ørsted borger sst for hvis tiltale, Søren Jensen Lang havde til ham for en arrest han havde ladet gøre 1619 på ham hans skib og skibsfolk, ham til stor skade, og han har ladet stævne Mads Ørsted og Mikkel Sørensen til landstinget, og siden gjort kontrakt belangende hans stedbørns arv efter deres salig far og deres salig mor, hans hustru. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensen Lang har været tiltalt for samme børnegods fra sig at levere og siden kontraheret om samme børnegods og derfor arresteret, og byfogden derfor har kvitdømt Mads Ørsted for tiltale, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller hans ulempe deri at være.

(128)

** Niels Lauridsen i Dalbyover på sine egne og medbrødre Søren Nielsen og Christen Mikkelsen sst deres vegne havde stævnet fru Dorte salig Gert Rantzaus til Breitenburg for et ran, hun 18/6 sidst forleden på Gerlev herreds ting har ladet dem oversværge for en eg, de i hendes enemærke Dalbyneder lund skulle have hugget om nattetide og bortført. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet hvem, som samme træ skal have taget eller nogen at være taget ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn eller nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(129)

** Mogens Nielsen rådmand i Randers Jesper Lauridsen forrige slotsskriver på Dronningborg og Jens Christensen forrige ridefoged sst havde ladet stævne Anders Sejersen i Enslev herredsfoged i Hovlbjerg herred, for han til samme ting 15/2 sidst forleden ikke har villet endelig sentere imellem dem og Bartolomeus Jensen i Tostrup anlangende resterende landgilde af hans gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(130)

** Knud Nielsen i Helstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Velling birketing 24/7 sidst forleden vidnet har, at Knud Nielsen skal have sagt, at Søren Poulsen og Niels Jensen Kjær i Helstrup skal have solgt noget af deres sogneskattekorn. hvilket han benægter at have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Knud Nielsens ord, som han ikke er bestandig men benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(131)

** Anders Jacobsen Bøssemager borger i Horsens havde stævnet Wulf Baltsersen borger i Århus for et pantebrev og dom, han har forhvervet til Horsens byting, at afgangne Frederik Pedersen borger i Horsens skal have pantsat ham Anders Bøssemagers halve gård for en sum penge, han skulle være ham skyldig, og efter samme pantebrev ladet sig samme halve gård tildømme, uanseet samme gård aldrig har tilhørt Frederik Pedersen, men alene hans hustrus far Anders Bøssemager.

derefter blev afsagt, så efterdi Frederik Pedersen var fordelt, da han samme pantebrev på førnævnte halvgård til Wulf Baltsersen gjort har, så han derfor ikke var mægtig sit gods at afhænde, da kunne dommerne ikke kende samme pantebrev og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(132)

** Jørgen Ernst Worm til Ørndrup lod forsværge arv og gæld efter hans salig hustru fru Ide Bjørn, og fru Anne Urup Frederik Buddes og fru Anne Budde lod forsværge arv og gæld efter fru Ide Bjørn. jomfru Karen Bille og jomfru Hilleborg Bille og Peder Bille lod forsværge arv og gæld efter jomfru Margrete Bille til Rugård. Mogens Kås til Støvringgård lod afsige arv og gæld efter hans søster fru Ingeborg Kås.

(133)

** Claus Då til Ravnstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i Binderup, for han 9/5 sidst forleden ikke ville unde hans fuldmægtig vidnesbyrd beskrevet på noget lyng i Suldrup hede, Poul Jensen i Farsø og hans søn Jens Poulsen med deres folk afførte. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersen og Poul Jensen ikke er mødt, da fandt dommerne samme vedkendelse magtesløs at være og ikke komme Claus Då eller Hans Lykkes børn på samme ejendom til nogen forhindring.

** Tøger Jensen i Duelund med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Poul Andersen i Almind Mikkel Andersen i Bøgild hans arvinger Christen Andersen Margrete Andersdatter, Peder Jensen i Holm hans arvinger Maren Hansdatter Tøger Pedersen Hans Pedersen Jens Pedersen Kirsten Pedersdatter Anne Pedersdatter og Margrete Pedersdatter for et vidne, de til Lysgård herreds ting 10/8 1607 har vidnet, at de hos var på trødningsdag, da skifte stod efter salig Jep Jensen i Sjørslev, og da havde Tøger Jensen i sin forvaring et brev og segl, som Peder Brød i Sjørslev havde givet salig Jep Jensen og hans datter Anne Pedersdatter salig Jep Jensens hustru, som lød på medgift, han skulle give hans datter, og det lovede han at give til hendes værge, når han begærede det, hvilket Tøger Jensen benægtede, og mente samme vidne var vildigt, idet hr Poul skal være Anne Pedersdatters søskendebarn. hertil blev stævnet Christen Pedersen Harbou, forrige borger i Århus, som samme vidne forhvervet har, hans arvinger Anne Christensdatter Mette Christensdatter og Maren Christensdatter samt Anders Pedersen i Levring hans arvinger Else Sørensdatter Peder Andersen i Vindum Jens Andersen og Anne Andersdatter. derefter blev fremlagt en dom af samme ting 23/4 sidst forleden, at da det var bevist, at Tøger Jensen havde haft samme brev og segl i sin forvaring, så blev han tildømt at fly Niels Mikkelsen på hans hustrus vegne samme brev igen, og nu blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis år dag eller tid, når samme skifte skulle være sket, eller når Tøger Jensen samme brev skulle til sig annammet, og har vidnet om hans ord og løfte, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(135)

** Søren Lauridsen i Hvinningdal havde stævnet Søren Jensen i Balle for den uendelige dom, han til landstinget har forhvervet over et skiftebrev på stolestader i Balle kirke, uanseet han selv har været med i Balle kirke 3/2 1625 samme stolestader at skifte som efterfølger, og ikke siden ville besegle brevet, for han ikke kunne få stolestade til hans hustru højere oppe i kirken. derefter blev afsagt, så efterdi sagen om stolestadernes anordning tilforn har været hidstævnet og da hjemfundet

til herredsprovsten sognepræsten og 7 sognemænd om enhver sit bekvemme stolestade i kirken skal udlægge, hvilket de efter lensmandens befaling har gjort, da vidste dommerne ikke imod samme deres anordning om stolestader at sige eller magtesløs dømme.

(136)

** Jens Madsen i Enslev havde stævnet Peder Nielsen i Ormstrup, for en dele han til Hovlbjerg herreds ting 28/6 sidst forleden forhvervet har, skønt der ingen dom er ganget før samme dele. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen har tilforpligtet sig at stille hans husbond tilfreds for kongens korn han har taget og en bøg han har hugget samt restants, da vidste dommerne ikke ham af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig.

(137)

** Jens Pedersen i Gunderupgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Terkildsen foged på Nørlyng for et vidne, han på sin husbond fru Helvig Marsvins vegne til Ål birketing har forhvervet, at hvis korn birkefogden med dannemænd har tilvurderet og udlagt for ham for 6 daler og et lam, det skulle være fru Helvig Marsvin pantsat for skyld og landgilde, han skulle være hende skyldig. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag har været opsat 6 uger og ingen er mødt med samme vidne, da fandt dommerne samme tingsvidne magtesløs at være.

** Peder Justsen i Vesløs Niels Pedersen i Øsløs på deres egne og på Anders Pedersen i Brandstrup hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ulfborg herreds ting 13/1 1627 vidnet har med Jacob Andersen i Klim i Han herred anlangende hvor mange ægte børn Mads Pedersen i øster Rævsgård i Ulfborg sogn skulle have haft med hans hustru Anne Jensdatter undtaget Peder Justsen Niels Pedersen og Anders Pedersens mor og hustrumor Kirsten Madsdatter som boede i Øsløs præstegård og døde i Årslev, førnævnte Mads Pedersens datter, og ikke anseet at Mads Pedersen for 70 år siden var død, og Jacob Andersen dermed vil forspilde dem deres arv efter deres morsøster Anne Madsdatter, som boede og døde i Nibe, og ikke anseet at Kirsten Madsdatter og Anne Madsdatter såvel som Jacob Andersens mor Mette Madsdatter har været søskende, og dertil stævnede Jacob Sørensen i Nibe afgange Anne Madsdatters mand. så fremlagde Jacob Andersen samme vidne 13/1 sidst forleden, at Mads Pedersen havde ikke uden 5 børn ---- Madsen Mogens Madsen Mette Madsdatter Maren Madsdatter og Anne Madsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med vidnesbyrd bevises, at Mads Pedersen har haft flere ægte børn end bevidnet 13/1 sidst forleden, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller deres udgivne kontrakt at sige eller magtesløs dømme.

(138)

** Niels Nielsen i Sejlflod havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Storvorde birketing 27/7 sidst forleden vidnet har, at Niels Nielsen skulle have pløjet fra Niels Jensens jord på Sejlflod mark, og skulle have lovet Niels Jensen minding for samme jord, og han benægter ingen minding at have fået. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke med delebrev bekræftes, da fandt dommerne samme vidne og dele magtesløs at være.

(139)

** Kirsten Sørensdatter i Fovlum havde stævnet Just Poulsen tilholdende sst, for han på Fovlum

mark med en kniv har hende anfægtet, uanseet hun ikke har forårsaget ham dertil. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Just Poulsen skælmskagtigt har overfaldet Kirsten Sørensdatter med en kniv, da vidste dommerne ikke derfor på Just Poulsens ære at dømme.

(140)

18/8 1627.

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred voldtægt at sværge over Søren Jensen i Rønkilde for Kirsten Pedersdatter barnfødt i Skygge, han skal have voldtaget og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hids herreds ting 24/4 sidst forleden. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen voldtægt over for Kirsten Pedersdatter, han har voldtaget.

(141)

** jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård havde stævnet Jørgen Friis til Favrskov og Christoffer Skade til Kærbygård, for de har udlagt til Karen Gert Frøhlichs i København efterskrevne hendes gård for 200 sletdaler, skønt den er mere værd end 1000 rigsdaler. derefter blev afsagt, så efterdi samme indvisning er gjort af to adelsmænd, og de det fra dem har givet beskrevet, da vidste dommerne ikke i den sag at dømme, men hvem påskader indkalder sagen for sin tilbørlige dommer.

(142)

** kannikkerne til Århus domkirke med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst, for han har givet dem to stævninger i samme sag, anlangende at de på domkirken og kapitlets vegne havde tiltale til borgmester råd og menige borgere i Clemens og Olai sogne i Århus så mange, som bruger avl, for de ikke årligt tiender til domkirken til dens store bekostning til vin og brød. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden intet deri har kendt enten til eller fra, da bør sagen til byting igen at komme.

(143)

** jomfru Karen Bille og jomfru Anne Bille afsagde arv og gæld efter jomfru Margrete Bille.

1/9 1627.

** fru Anne Lykke salig Claus Maltesens til Højris lod afsige arv og gæld efter hendes salig mor fru Karen Gyldenstjerne til Torp.

** straks efter desværre er KM såvel som kejserens krigsfolk kommet i landet og på det sidste er kejserens folk over det ganske Jylland blevet indkvarteret og deraf oppebåret kontribution og rådet for landet, så af den årsag er intet landsting blevet holdt førend to år ganske er forløbet som er til 19/9 1629.

19/9 1629.

** Søren Jørgensen i Stenvad havde stævnet Christen Madsen i Husby og hans hustru Johanne

Rasmusdatter for en klage og vidne, de til Bjerre herreds ting 11/7 sidst forleden vidnet har, anlangende Søren Jørgensen skulle have udtaget en jerngryde saltet og røget nødkød af deres hus, hvilket han benægtede. med flere ord og tale dem imellem var, blev de for tinget så forenet, at Søren Jørgensen lovede at forskaffe Christen Madsen en jerngryde igen og en sletdaler for det oksekød, og alle vidner og breve i sagen skal være kasserede.

(144)

** Ernst Normand til Selsø havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til Bjerre herreds ting 5/9 sidst forleden dømt har og kvitdømt Søren Jørgensen i Stenvad for noget gods køer stude heste og hopper og noget redskab, han har indgået i hans tjeners gård nemlig Hans Gjordsen i Klakring og borttaget, men han nu siden siger, at han samme gods af en rytter har bekommet i betaling for to heste, og ydermere at hans tjener skal have været fra sin gård. med flere ord og tale dem imellem voldgav de samme sag og trætte på efterskrevne dannemænd, som skal dem imellem sige.

(145)

** Jens Christensen Podemand tjenende på Lynderupgård havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred, for han til samme ting har tildømt ham at betale Hans Tordsen på Lynderupgård en vadsæk med penge og anden værdi, som under en rejse mellem Lübeck og Lynderup skulle være blevet borte, og han alene efter husbondens befaling har kørt vognen og hvis gods, der er kommet på vognen, er sket efter fogdens befaling, der var med og havde kommis på hvis, der skulle håndteres og købes. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen ikke har haft samme sæk i forvaring, men alene solgt noget af samme sæk til deres nødtørft efter fogdens befaling, og herredsfogden dog har tildømt Jens Pedersen samme vadsæk med hvis deri var Hans Tordsen at betale, da kunne dommerne ikke kende den hans dom så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Jens Pedersen til forhindring.

** Oluf Pedersen i Søhale havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 5/8 sidst forleden vidnet har, at Oluf Pedersen næste søndag før pinse skulle have sagt, at de folk som var ved den vogn ved Snede kirke havde gjort ham stor skade og taget hans byg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet efter Oluf Pedersens mundheld om de ord, han skulle have haft, hvilket han ikke er bestendig men højligt benægter, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Oluf Pedersen til nogen forhindring.

(146)

** Johan Rantzau til Estvadgård havde stævnet Jens Rasmussen i Astrup for et 24 mænds vidne, han til Lysgård herreds ting 15/6 sidst forleden forhvervet har, anlangende de skulle have hørt rygte og tidende, at straks efter KM og kejserens krigsfolk var kommet i landet, da skulle hans tjener Peder Snedker have været med og gjort anvisning på Peder Jensen og Christen Jensens gods samt på Tøger Jensen i Duelundsgård og Laurids Esbensen i Humle mølle deres gods, der blev dem frarøvet, da Jens Rasmussen fik den skade i sin hånd. derefter blev afsagt, så efterdi 24 mænd har vidnet efter rygte og tidende og ikke om noget deres egen vitterlighed eller synsgerning, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(147)

** Johan Rantzau til Estvadgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 30/3 sidst forleden med Peder Jonsen vidnet har om et mærføl, som var Peder Snedkers i Døssing hans eget føl og rette opfødning, og om hvem samme føl havde solgt. da efter flere ord dem imellem blev de Peder Jonsen og Peder Snedker her for retten forenet sådan, at Peder Snedker skal give Peder Jensen en enkende rigsdaler, som var det, han havde givet for samme føl.

(148)

** Niels Nielsen i Skringstrup havde stævnet Amdi Christensen i Hørup Maren Christensdatter sst og Christen Christensen i Hørup for et vidne, de 24/8 sidst forleden til Rinds herreds ting vidnet har, anlangende at Amdi Christensens far Christen Amdisen skulle have lånt Niels Nielsen et øg, som han skulle have brugt både i plov og vogn. derefter blev afsagt, så efterdi Amdi Christensen og Maren Christensdatter er Christen Amdisens egne børn og derfor vildige, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

** Peder Sørensen i Vranum havde stævnet Poul Lauridsen i Skellerup for et pantebrev, han har bekommet af salig Søren Jespersen, som boede og døde i Almind, anlangende en ko, som afgangne Søren Jespersen skulle have pantsat ham for en sum penge, og Poul Lauridsen ikke har haft samme ko nogen tid i sit havende værge, og Peder Sørensen har købt samme ko af Søren Jespersen, og så blev afsagt, at samme ko bør at følge Poul Lauridsen efter pantebrevets indhold. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Jensens pantebrev fremlægges og intet nøjagtigt derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme pantebrev eller herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(149)

** Johan Thebendorf tjenende på Palstrup havde stævnet Anders Jepsen i Kellerup dommer til Lysgård herreds ting for en dom, han 31/8 sidst forleden dømt har anlangende to øksne, de omtvister, hvilken dom ikke er endelig, hvorfor den bør at være som udømt. da efter flere ord dem imellem var indgav de samme deres iring om øksne på efterskrevne dannemænd.

(150)

** Laxmand Gyldenstjerne på egne og hustrus vegne afsagde arv og gæld efter salig fru Anne Friis. Niels Lykke og hans søskende jomfru Anne Lykke og jomfru Dorte Lykke afsagde arv og gæld efter salig Jacob Lykke.

3/10 1629.

** Christen Madsen borger i Århus havde stævnet Oluf Nielsen borger sst for et skøde, han til Århus byting 27/11 1628, der fjenderne var landet mægtigt, har udgivet til Mikkel Jensen borger i Århus på halvparten af de tre parter i det hus og ejendom, som Oluf Nielsen på sin hustru Maren Nielsdatters vegne efter hendes salig søster Anne Jensdatter har arvet, og han formener samme skøde at være imod det afkald og skiftebrev, som imellem ham og Anne Jensdatter er ganget til bytinget 30/10 1623, som formelder, at efter hendes død forpligter hun sin arving Oluf Nielsen ikke samme ejendom ikke at afhænde til nogen anden end Christen Madsen. derefter blev afsagt, så efterdi Oluf Nielsen ikke har solgt mere end ham er tilfaldet i samme ejendom, og ikke bevises, at

han har samtykket nogen kontrakt med Anne Jensdatter, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige eller magtesløs dømme.

(151)

** Maren Jensdatter i Skringstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 17/8 sidst forleden vidnet har, at Maren Pedersdatter gav Anne Tomasdatter 7 sletdaler at forvare, hvilket hun benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, at Maren Pedersdatter har antvortet Maren Tomasdatter samme penge, og Maren Pedersdatter har vidnet i sin egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(152)

** Tomas Juel til Estrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 18/7 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet Iver Jensen Bak i Østrup skulle have brudt bly på Ernst Normands gård Palsgård og med en vogn bortført, hvortil han svarede, at fjenderne havde tvunget ham dertil, hvorpå han blev tildømt derfor at stå til rette. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Iver Jensen har afbrudt bly på Palsgård og bortført og det ikke bevises, at han af fjenderne var tvunget dertil, da vidste dommerne ikke imod samme vidne klage og herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(153)

** Tomas Juel til Estrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 11/7 sidst forleden vidnet har, at de skulle have set Tomas Jensen Brock i Åstrup nedbryde og henrøve tømmer loftfjæl og bly, som har været lagt til render på Palsgård, og ikke han havde været tvunget dertil, hvorfor han blev tildømt at stå til rette derfor. derefter blev afsagt, så efterdi det bevises, at Tomas Jensen har nedbrudt og bortført tømmer fra Palsgård, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(154)

** Laurids Jacobsen i Århus mølle havde stævnet Tomas Lauridsen sst for et brev, som han 25/1 sidst forleden i hans umyndige år imod hans far Laurids Jacobsens minde til Jens Olufsen borger i Århus har udgivet på 200 rigsdaler. da efter mange flere ord dem imellem var, voldgav de samme trætte på begge sider på 4 dannemænd, Jens Olufsen på sin side tog Søren Frost borgmester i Århus og Jacob Abel borger sst, og Laurids Jacobsen på sin side tog Peder Pedersen borgmester i Århus og Peder Pedersen i Folby.

(155)

** Ernst Normand til Selsø havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 1/9 vidnet har, at Rasmus Pedersen i Horsens fik en ko i betaling for et par sko, og Hans Bendixen havde købt en ko af en rytter, som sagde, han havde fået den i kontribution, og begge køer var stjålet fra Ernst Normands tjenere. da efter flere ord dem imellem var blev Søren Sørensen på sin husbonds tjeners vegne og Jens Mortensen på to borgeres vegne nu for retten forenede, at Hans Bendixen og Rasmus Pedersen skal levere Ernst Normands tjenere samme to køer, og de derimod skal udlægge 2 rigsdaler til Hans Bendixen og Rasmus Pedersen i stedet for hver.

(156)

** Anders Pedersen borger i Lemvig havde stævnet Christen Pedersen i Holmmarkhus på fædrene side og Jens Madsen i Ullits på mødrene side for vidner, de 1/10 1627 på Rinds herreds ting forhvervet har anlangende at de skulle have tilbudt landbod efter salig Niels Pedersen, som boede i Bygum mølle, som blev dræbt, uanseet der ikke var givet lovligt varsel derfor. så mødte Christen Pedersen og Jens Madsen og udlagde samme landbod, som Anders Pedersen annammede.

(157)

** Niels Sørensen i Hvinningdal havde stævnet Søren Madsens søn Mads Sørensen i Sinding med flere for et vidne, de til Hids herreds ting 18/6 sidst forleden vidnet har, at de havde seet Niels Sørensen komme løbende på Sinding mark forved tre ridende karle og skulle have taget en hest fra Søren Madsen i Sinding, hvilket Niels Sørensen benægtede, men han var hårdt tvunget til at vise kejserens folk vej til den første by. da efter flere ord dem imellem var voldgav de deres sag og trætte på efterskrevne dannemænd, som skal dem imellem sige.

** Ernst Normand til Selsø havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Horsens byting 1/9 sidst forleden afsagt har anlangende en hvid ko i Valentin Clausens gård sst, som han har bekommet af en rytter ved Palsgård, og som er frastjålet Jørgen Mogensen i Assens. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd alene har synet en hvid ko og ikke forklaret om det skulle være den ko, som Jørgen Mogensen tilforn har vedkendtes, og Valentin Clausen inden tinge har tilbudt samme omtvistede ko, og fogden dog har kvitfundet Valentin Clausen, da kunne dommerne ikke kende samme syn og dom bør at komme Jørgen Mogensen på samme hans ko igen at bekomme for en billig værd, til hinder eller skade.

(159)

** Frederik Munk til Haraldskær havde stævnet Peder Galt, eftersom han 30/7 1625 til landstinget har forhvervet dom til indvisning over Peder Galde i hans jordegods for en sum penge efter hans brev dateret 1619, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre Frederik Munk indvisning i Peder Galts løsøre eller jordegods.

(160)

** Jørgen Friis til Favrskov på sin søn Niels Friis til Skumstrup hans vegne havde stævnet Wulf Baltsersen borger i Århus for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet på vidnesbyrd, som skal have vidnet til Ning herreds ting med Niels Friis om noget af Niels Friises gods, som skulle være ham fraplyndret ved Norsminde og i Ajstrup. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Wulf Baltsersen skal have gjort anvisning på Niels Friises gods og medværet at plyndre med krigsfolkene i Norsminde, og ikke deres vidner stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom eller nøjagtige, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(163)

** Iver Lykke til Bigum lod forsværge arv og gæld efter hans salig moster fru Kirsten Rosenkrantz

til Sebberkloster.

14/10 1629.

31/10 1629.

** Just Olufsen i Rødemølle havde hidkaldt sandemænd af Vor herred manddød at sværge over Søren Jensen Rytter, som boede i Toftum, for Just Olufsens søn Oluf Justsen, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 22/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde hørt, at Søren Jensen havde dræbt Oluf Justsen i Toftum, hvor han lå død, og at Søren Jensen Rytter og hans hustru Maren Tomasdatter kom til dem og bad, at de ville gå til Just Møller og byde ham guld og penge, for hendes mand havde slået hans søn ihjel. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen manddød over og fra hans fred for Oluf Justsen, han ihjelslog.

(165)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Vor herred at udlægge Anne Simonsdatters bane, som Frands Ibsen i Ejer skulle have ihjelslået og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 22/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Anne Simonsdatter, som boede i Føvling, kom med 9 ryttere til Peder Ibsen i Ejer og ledte efter hans bror Frands Ibsen, og tvang ham at drage med dem til Hads herred, hvor Frands Ibsen var, hvor de fængslede ham og førte ham til Våbensholm, hvor Hermand Hansen i Ry mølle fik ham fri for penge. andre vidnede, at Anne Simonsdatter var kommet til Frands Ibsen på marken og kaldt ham en tyv og skælm og flere ukvemsord, og han bad hende om fred for Guds skyld, hvorfor han nødtes til at tage et ris og gav hende et par slag på hendes ryg og rumpe, som ikke kunne være årsag til hendes død. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Frands Ibsen for samme drab kvit, men udlagde Anne Simonsdatter af sygdom at være død.

(166)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Laurids Pedersen Glød hans bane, som er blevet dræbt i Torrild skov og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 12/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de ikke vidste, at Jørgen Pedersen i Torrild Peder Mikkelsens søn, Jens Iversen, Jørgen Herlovsen Herlov Pedersens søn og Sejer Nielsen sst har dræbt Laurids Pedersen Glød. andre vidnede, at Laurids Glød havde givet sig i tjeneste med kejserens officerer, og røvet og borttaget fra de fattige folk hvad de havde, hvorover de har lidt stor skade. derefter blev fremlagt hr Melkor Jensen sognepræst i Torrild hans underskrevne kundskab, i hvilken han giver tilkende, at Laurids Pedersen Glød har begivet sig i tjeneste med kvarterknægten, som lå der i sognet, og imidlertid handlede sig ukristeligt imod mange og tragtede mange ærlige mennesker efter liv ære og gods og indfaldt i Herlov Pedersens gård og truede at han ville opbrænde hus og gård. dernæst blev afsagt, da efterdi ikke bevises, at Laurids Pedersen Glød er ombragt eller hans legeme noget sted dødfundet, så det ikke er vitterligt, om han er i live eller ej, da vidste dommerne ikke nu at stede fylding på sandemænd eller derom at tove, men dem for den opkrævelse kvit at være.

(167)

** Oluf Nielsen i Troelstrup havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred at udlægge Simon

Olufsens bane. så var tilstede sandemændene og efterdi sagen for dem er ganske mørk begærede de respit, hvorfor sagen blev opsat til næste landsting efter påske.

(168)

** Jørgen Skeel til Sostrup havde stævnet Peder Andersen i Grensten foged til Velling birketing for et vidne, han til førnævnte birketing 8/9 sidst forleden til hr Jens Jensen præst i Borup udstedt har, hvori efterskrevne med hr Jens Jensen havde vidnet, at hr Jens aldrig havde befalet dem at hugge i nogen skov her i birket. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Skeel ikke har fået varsel for samme vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have.

(169)

** Rasmus Nielsen i Århus havde stævnet sandemændene i Århus for de 22/11 1627 har ham vold oversvoret til Århus byting for sår og skade, han skal have gjort på Niels Andersen Grøn på Århus gade. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke bevises, at Rasmus Nielsen har slået Niels Andersen, og sandemænd dog har svoret ham vold over, da fandt dommerne Rasmus Nielsen af den vold kvit at være.

** Søren Nielsen forstander i Helliggejst kloster i Ålborg hans visse bud Peder Christensen i Nibe havde stævnet efterskrevne sandemænd i Nibe, for de 19/9 på Nibe birketing har ham vold oversvoret for Niels Pedersen Skrædders dør i Nibe hans skal have opstødt. derefter blev afsagt, så efterdi med vidnesbyrd bevises at Peder Christensen har opstødt Niels Pedersens dør, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og syn at sige eller Peder Christensen af den vold at kvitdømme.

(171)

** jomfru Mette Høg til Elkærgård på hendes tjener Christen Ibsen i Støttrup hans vegne havde stævnet Maren Jensdatter i Holm Mette Madsdatter og Maren Christensdatter sst, for de til Gislum herreds ting har vidnet, at Jens Madsens ko blev slagtet i Christen Ibsens hus, og Maren Christensdatter havde vidnet, at Christen Ibsen havde hentet samme ko i hendes hus, hvilket Christen Ibsen benægtede, og mente at det var vildige vidner, eftersom vidnerne var Jens Madsens mor og hans søster. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jensdatter og Mette Madsdatter er Jens Madsens mor og søster, og Maren Christensdatters vidne ikke kan agtes uden for een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Christen Ibsen til nogen forhindring.

** Anders Sørensen i Adslev havde stævnet Jens Sørensen i Lillering for en usandfærdig klage, han til Framlev herreds ting over ham forhvervet har og beskyldt ham for 3 nød, han skulle have taget fra ham på Lillering mark, hvilket han benægter, men det skal have været en rytter, som har borttaget dem. da efter flere ord dem imellem voldgav de samme tvistige sag og iring på efterskrevne dannemænd.

(172)

** Jens Pedersen i Arreskov havde stævnet Markor Christensen i Tørring for et vidne, han til Vrads herreds ting 2/9 sidst forleden vidnet har, at da korporalen havde taget Jon Jørgensens øksne, da talte ham korporalen og Jon Jørgensen imellem, om han ville give ham hans øksne igen. dertil

svarede korporalen, at Jens Pedersen i Arreskov havde sagt, at det var Christen Torbensens øksne i Arreskov. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jens Pedersens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Jens Pedersen til nogen forhindring.

(174)

** Peder Rasmussen Rask i Mavsing havde stævnet Niels Lauridsen i Tandskov og Jens Lauridsen sst for et vidne, de 18/8 sidst forleden til Hids herreds ting vidnet har anlangende et træ, der skulle være hugget i Tandskov skov, og han mener samme deres vidne ikke ret at være, eftersom to umyndige børn har vidnet deres far Laurids Eriksen til hjælp, og tilmed benægter Peder Rasmussen at han ikke har hugget samme træ. desuden skal den ene synsmand Poul Pedersen i Serup være Laurids Eriksens morbror og i så måder vildig. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd vidnet efter Peder Rasmussens ord, som han ikke er bestendig, men for retten benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og nævningsed så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(175)

** Christen Nielsen i Hvilsum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 27/7 sidst forleden vidnet har, at Adam Korporal havde fanget en hest af Christen Nielsen, men hvorledes han fik den, vidste de ikke, hvilket Christen Nielsen benægtede, at han fik ikke samme hest, men han tog den med magt fra ham. ligeledes havde han stævnet Christen Mortensen i Hvilsum hans søn Vogn Christensen, som har vidnet hans far til behjælpning. da efter flere ord dem imellem var indgav de samme deres trætte på fire dannemænd.

(176)

** Truid Bryske og jomfru Lisbeth Friis afsagde arv og gæld efter fru Anne Friis.

14/11 1629.

** Christen Jensen i Morum havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred for manddød at sværge over Jacob Christensen i Morum for Fredbjerg Christensen, han skal have ihjelslået og fremlagde et tingsvidne af Gislum herreds ting 11/7 sidst forleden, at på kirkevejen fra Onsild kirke til Morum kom Jacob Christensen og Fredbjerg Christensen i skændskab, og de røg sammen og Jacob Christensen gav Fredbjerg Christensen et slag med en kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jacob Christensen manddød over og fra hans fred

(178)

** ---- til Buderupholm på hans børns vegne ---- Rosenkrantz, Folmer Rosenkrantz, jomfru Ellen Rosenkrantz ---- og Holger Rosenkrantzes vegne afsagde arv og gæld efter salig fru Tale og fru Kirsten Rosenkrantz.

** Niels Rasmussen Tved borger i Randers havde stævnet Søren Knudsen byfoged i Randers for en dom, han til bytinget over ham forhvervet har anlangende 10 rigsdaler, som Søren Knudsen skal have leveret Niels Tved 1627 at købe salt for, hvilket er ham i Randers fjord blevet frarøvet, da han kom tilbage. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes noget gensvar imod samme dom at være

mødt, dommen tilmed ikke er endelig, da fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(179)

** Mikkel Christensen i Ingstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting vidnet har, at Rasmus Møller i Ingstrup mølle leverede Mikkel Christensen i Ingstrup 16 skæpper korn af al slags korn, som han vedgik. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Christensen selv har vedgået samme korn at have bekommet, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige, men efterdi ingen dom er gået, før han blev delt, da fandt dommerne Mikkel Christensen at den dele kvit at være.

** Christen Nielsen i Vokslev med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har med Margrete Madsdatter i Vokslev og hendes husbond Svenning Pedersen Skomager om to stude Christen Nielsen skal have solgt Svenning Pedersen for 2 rigsdaler. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag om de to stude på fire dannemænd er voldgivet, men voldgiftsmændene har ingen afsigt deri gjort, da vidste dommerne ikke i sagen at dømme, før samme voldgift bliver fuldkommet, men indfandt samme sag til bemeldte fire dannemænd.

(180)

28/11 1629.

** Søren Terkildsen i Snede havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred manddød at sværge over Peder Christensen i Grættrup for Morten Christensen sst, han ihjelslog og i rette lagde et tingsvidne af Vrads herreds ting 15/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Peder Christensen og Morten Christensen blev trætteagtige, og Peder Christensen slog Morten Christensen med en kniv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Christensen manddød over og fra sin fred.

(181)

** Rasmus Jensen i Brund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting vidnet har, at Rasmus Jensen ikke har villet besegle det kontraktsvidne, som 7/5 skal være gjort efter hans salig bror Christen Jensen, som boede i Stovrup, imellem Anne salig Christen Jensens og hans arvinger Rasmus Jensen i Brund og Søren Jensen i Bisholt. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om kontrakt og forlig imellem Rasmus Jensen med hans medarvinger, om samme arv skal være gjort, som han ikke vil være bestendig, men benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(182)

** Jens Sørensen i Vindum havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Vejerslev birketing 9/10 vidnet har om et øg, som Jens Sørensen har i hans havende værge, som han kan bevise, hvor han har købt, men nogle af vidnerne skal være Jens Madsen i Enslev hans egne tjenere. da efter flere ord dem imellem var voldgav de samme sag og trætte på to dannemænd, som har fuldmagt dem at imellemsige.

(183)

** Esben Nielsen i Hollandsbjerg Søren Nielsen og Jens Nielsen i ---- og Christen Jensen i Hollandsbjerg havde stævnet Peder Sørensen i Krogsager Anne Jensdatter i Floes og Karen Sørensdatter og Johanne Matiasdatter i Hollandsbjerg for et pantebrev, som deres salig morbror skulle have fået af deres salig bror Peder Nielsen, som døde i Hollandsbjerg, som ikke da skulle have været myndig. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Rougsø herreds ting 29/6 1609, hvor Peder Nielsen i Ørsted tog i Peder Udby i Hollandsbjerg hans hånd og pantsatte ham den lod, som han havde i den gård i Hollandsbjerg, som Peder Udby påboede. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen ikke har forpantet videre end ham tilhørte og var myndig, da vidste dommerne ikke imod samme pantebrev at sige eller magtesløs dømme.

** Jens Sørensen i Hvolbæk havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Skanderup birketing 30/10 vidnet har, indeholdende at han skulle have skældt Rasmus Pedersens hustru Maren Rasmusdatter i Hvolbæk for en rytterhore, og hun ikke mere skulle puste i hans kedel. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jens Sørensens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, men benægter og har undskyldt Maren Rasmusdatter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(184)

** Holger Rosenkrantz til Rosenholm havde stævnet Niels Pallesen i Herst herredsfoged i vester Lisbjerg herred, for han 21/10 har fradømt ham vidner at føre om hvis i næst forleden år er hugget i tingskoven, som kaldes Guds legemes præbende. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt og ikke Holger Rosenkrantz på hans vidne at føre til nogen forhindring.

** Claus Då til Ravnstrup havde stævnet Laurids Nielsen i Vesterris for et vidne, han 26/10 til Rinds herreds ting forhvervet har, hvormed han ville tvinge hans tjener Poul Jensen og hans fæsteenke Maren Jensdatter at udgive en sum gæld, som skal være betalt, og vidnede, at Maren Jensdatter havde forsvoret arv og gæld efter hendes forrige husbond salig Niels Mikkelsen, som døde i Testrup, og så drog hun derfra med fæ får svin bo og bohave til Poul Jensen i Mejlby. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet stykvis hvor meget, Maren Jensdatter af hendes salig husbonds gods har bortført, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(185)

** Claus Då til Ravnstrup KM befalingsmand på Dragsholm havde stævnet Mads Poulsen i lille Torup, for en uendelig dom han til landstinget 31/10 har forhvervet over nogen vidner, at Poul Jensens fæsteenke i Mejlby skulle have kastet nøglerne på hendes salig husbond Niels Mikkelsens grav og frasagt sig og sine børn arv og gæld efter ham. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(186)

** Laurids Nielsen Lillebonde i Løgstør havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Løgstør

birketing 14/10 sidst forleden vidnet har, at de havde været på Ålborg gildehus og da hørt, at Laurids Lillebonde da lovede at han med dem skulle udgive kontribution til obersten på Ålborg slot 25 rigsdaler af Løgstør, hvilket vidne han mener vildigt at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag og dermed ville tvinge Laurids Lillebonde sådan korn og penge at udgive, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dom så noksom, at det bør nogen magt at have.

(187)

** Peder Villumsen indvåner ved Skanderborg havde stævnet Christen Jonsen Guldsmed sst for et købebrev anlangende et hus, han har købt af salig Jens Juels hustru i Skanderup. dertil blev stævnet Anne Jacobsdatter Hans Sejersen i ---- og hans medarvinger. så blev fremlagt et købebreve, hvormed Jens Rasmussen Juel i Skanderborg sælger til Christen Jonsen Guldsmed halvparten omtalte hus han købte af Christen Jacobsen Felbereder. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige skøder fremlægges, som ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i sagen at dømme, førend de lovligt kaldes.

(189)

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet efterskrevne i Ajstrup og Lillenor for vidner, de har ham påvidnet til Ning herreds ting, hvor efterskrevne vidnede, at Wulf Baltsersen kom med fjenderne i Just Mouridsen hans gård i Ajstrup og plyndrede den. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(190)

** Eske Andersen i Ørskov en af sandemændene i Vor herred svor i dag, som hans medbrødre svor for en måned siden, manddød over Søren Jensen Rytter i Toftum. og i lige måde udlagde han Anne Simonsdatter af sygdom at være død.

(1)

16/1 1630.

** Mads Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet Søren Knudsen tilforordnet byfoged i Randers for en dom, han 30/11 sidst forleden dømt har mellem ham og Jørgen Skeel til Sostrup befalingsmand på Vestervig kloster om noget rug, som er dem imellem forhandlet før fjendernes tid, som Mads Poulsen blev tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Poulsen havde påberåbt sig nogle vidner, han til Ålborg byting havde forhvervet og begærede dilation, hvilket han ikke måtte bevilges, men straks er ganget endelig dom, da fandt dommerne samme bytingsdom ingen magt at have.

(2)

** Wulf Baltsersen i Århus med en opsættelse af landstinget 2x/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 28/8 sidst forleden vidnet har, at 12/6 næst tilforn der den store skanse for Århus blev opgivet og borgmester og råd blev overantvortet, da så de at Wulf

Baltsersen med sin dreng og heste og vogn tog nogle tavler bly på skansen, som de kørte med til byen, hvorfor han blev tildømt at stå KM til rette og straffes som den, der uhjemlet koste har bekommet, uanseet det ikke var bevist, det var KM bly, som fra KM slot eller gård var ført til skansen, eller om det var nedbrudt af de huse der står i skansen, i hvilke huse han og selv og andre godtfolk har en stor andel tømmer sten deler og andet sligt, hvorfor dem intet vederlag er gjort. derefter blev afsagt, så efterdi den ene varselsmand var delt, da han og hans medbror hjemlede varsel over mester Wulf, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(4)

** Wulf Baltsersen i Århus havde stævnet Jens Lauridsen rådmand sst for et vidne, han til Århus byting 19/11 sidst forleden har vidnet anlangende noget bly, mester Wulf Baltsersen fik af en løjtnant, mens kejserens krigsfolk lå i skansen for Århus. så mødte Jens Lauridsen og fremlagde samme tingsvidne, hvori han og andre vidnede, at de 12/6 sidst forleden var i den store skanse på Saksehøj, da skansen af fjenderne var opgivet og nøglen til skansen blev leveret Jens Lauridsen, da tog Wulf Baltsersen noget tavlebly og lagde på sin vogn og kørte ned mod byen og ville endda have taget mere bly, dersom Jens Lauridsen ikke havde lukket låsen i for ham, og samme tid tog han en adler, som var gjort i kejserens våben, som han igen måtte lægge fra sig. derefter blev afsagt, så efterdi den ene varselsmand var delt, da han og hans medbror har hjemlet varsel over Wulf Baltsersen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(5)

** Rasmus Jespersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup herredsfoged i Hads herred for et vidne, han 23/11 sidst forleden til Hads herreds ting har vidnet anlangende gæld, som førnævnte Rasmus Jespersen og Jens Rasmussen i Ørting imellem været har, som de har voldgivet på dannemænd, og da har han vidnet tvært imod de tre voldgiftsmænds vidne. derefter blev afsagt, så efterdi Just Eriksens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne og ikke stemmer overens med hans medbrødre voldgiftsmænd deres kundskab, da kunne dommerne ikke kende samme vidne nøjagtigt men magtesløs at være.

(7)

** Søren Jensen Lang og Niels Rasmussen Tved borgere i Randers havde stævnet ransnævninge i Støvring herred, for de 25/11 sidst forleden har Poul Sørensen i Mellerup, Christen Christensen Ray Peder Nielsen Christen Christensen sst samt Peder Smed i Ebdrup kvitsvoret for ran, som de har gjort 1627 om nattetide på Søren Langs skude, som lå i Randers fjord, og den spoleret udplyndret og bortrøvet adskilligt gods. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Poul Sørensen og hans medbrødre noget af samme gods til deres egen nytte at have bortrøvet, men de af rytterne var tiltvunget med dem til skibet at være følgagtig, og nævningene derfor har kvitsvoret de fem mænd for ran, da vidste dommerne ikke nogen årsag til dem for den deres ed og tov at kunne fælde men den ved magt at være.

(8)

** Niels Rasmussen Tved borger i Randers havde stævnet Søren Knudsen byfoged i Randers for to domme, han til Randers byting 21/12 sidst forleden over ham forhvervet har anlangende 21 rigsdaler, de ham på eventyr har leveret at købe fransk salt for, om det var at bekomme, og da han er tilbage kommet i Randers fjord, er han af fjenderne og landets indbyggere blevet fraplyndret samme pending samt nogle hundrede dalers formue. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Tveds så vel som andre deres gods af fjenderne er blevet udplyndret, da kunne dommerne ikke tilkende Niels Tved til samme pending at svare eller dømme at komme ham til hinder eller skade.

(9)

** Niels Friis til Skumstrup havde stævnet Jens Tomasen i True herredsfoged i Hasle herred for en dom, han til Hasle herreds ting dømt har anlangende noget skovhugst mellem Niels Friis og nogle bønder, som han gjort skade i hans skov i Brabrand. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(10)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til bytinget 5/10 sidst forleden med Niels Maltesen borger sst vidnet har, at imidlertid kejserens folk var der hørte de i Christen Nielsen i Randers og hans hustru Anne Hansdatters hus, at Rasmus Bendtsen sagde til Niels Maltesen, at det salt, som var kommet af hans kælder, det kunne spores indkommet i Niels Maltesens kælder, og af den årsag slog Niels Andersen Kare i bordet og sagde, han ikke ville drikke af potte med Niels Maltesen, før han erklærede sig for slige ord. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Rasmus Bendtsens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(11)

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Peder Maltesen i Skringstrup for en uendelig dom, han til landstinget 14/11 sidst forleden har forhvervet over et vidne til Hornum herreds ting 19/10 sidst forleden om overlast på en af hendes tjenere Christen Madsen i Tostrup. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen bliver stævnet på ny, og det nu sket er, så bør den ikke længere magt have.

(12)

** Palle Rosenkrantz til Krenkerup med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 8/7 sidst forleden vidnet har på en af hans tjenere Poul Ibsen i Framlev for nogle ord og tilsagn, han skulle have tilsagt Peder Jensen Hommand i Labing, da de begge blev kaldt til Skanderborg nu forleden, kejseren var landet bemægtiget, for nogen bordag som blev gjort i Poul Ibsens gård på en kejsersk soldat, da skulle han have lovet at holde Peder Hommand skadesløs, hvilket han benægtede, og det ene vidne Søren Jensen i Labing, som er Peder Hommands hustrufar, var et vildigt vidne. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Poul Ibsens ord, han skal have sagt til Peder Jensen, hvilket han ikke er bestendig men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller som så noksom, at de bør at komme Poul Ibsen til nogen forhindring.

(13)

** Hans Hansen Skåning notarius i Århus kapitel havde stævnet Anders Sørensen i Labing for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en dele, Niels Bondesen borger i Århus over Anders Sørensen har forhvervet til Framlev herreds ting 25/5 1625 anlangende 6 skæpper byg, han var Niels Bondesen pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til der bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

(14)

** Niels Maltesen borger i Randers havde stævnet Søren Knudsen byfoged sst for en henfindelse, han til Randers byting 14/12 sidst forleden afsagt har, og deri henfundet Niels Andersen Kare for sine overdommere at lide tiltale for nogen ærerørige ord, han skal have tilsagt Niels Maltesen. derefter blev afsagt, så efterdi sagen for Søren Knudsen har været indstævnet, om Niels Andersen ikke burde sine ord at bevise eller derfor lide tiltale, men han har intet i sagen dømt men den indstillet for sine overdommere, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til Randers byting igen at komme.

(15)

** Otte Marsvin til Dybæk befalingsmand på Dronningborg hans visse bud Mads Nielsen i Kovsted med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet Kirsten Jensdatter i Handest for to uendelige landstingsdomme, han skal have forhvervet anlangende adskillige beskyldninger og sigtelser Mads Nielsen over hende til Nørhald herreds ting har forhvervet, at han lånte hende en mark, og da sagde hun, at hun ville ikke have sådan en mark men en mark med hul i og en rød silketråd i, og dermed drog hun al hans lykke bort dermed og drog 10 daler hen, så han ikke vidste, hvor de blev af. derefter blev afsagt, så efterdi Mads Nielsens klage ikke med uvildige vidner bevises, da kunne dommerne ikke kende samme klage og sigtelse så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(17)

** Morten Sørensen i Mellerup havde stævnet Niels Christensen i Østrup herredsfoged i Støvring herred for en dom, han 23/12 sidst forleden mellem ham og fru Else Marsvin til Stenalt dømt har, hvori han har tildømt ham at stå fru Else Marsvin til rette for en okse, han skulle betale hendes bonde Rasmus Brogård. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Morten Sørensen har borttaget samme øksne, og har benægtet at han ikke har indgået noget forlig om samme øksne, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(18)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet Poul Warmböch af Lübeck for to domme, han af borgmester og råd i Randers har forhvervet anlangende en sum penge, Poul Warmböch fordrer, og hvilken gæld han har afhændet til hans svoger Tomas Poulsen. derefter blev afsagt, så efterdi befindes samme uendelige domme ikke at være påkendt, eller Rasmus Bendtsen har haft noksom respit dem for borgmester og råd at indkalde, da fandt dommerne samme sidste dom at være som udømt, og samme domme for borgmester og råd at indkaldes.

(21)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholms birketing 15/8 vidnet har, at al den stund fjenderne var her i landet, da har hr Søren Andersen ingen morgen eller aftenbøn holdt i kirken og ikke læst for ungdommen i 6 år og ikke holdt månedsprædiken, og skønt han havde både køer fæ heste og øg samt korn og foder, havde han dog bortgivet i kontribution kalk og disk af kirken, som tilforn af Otte Marsvins salige forfædre har været givet til kirken. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har været delt, da han samme vidner og forfølgning har haft, da kunne dommerne ikke kende samme vidner dom og dele så lovligt at være forhvervet, at de bør nogen magt at have.

(23)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet Niels Jensen i Rigtrup birkefoged til Clausholm birketing for et vidne, han til samme ting 22/8 vidnet har, at for 3 år siden førte han et skrin fra Skåne med salig Henrik Frandsens regnskab i og leverede det til hr Søren Andersen, hvorefter han skulle indfordre 1300 daler efter Otte Marsvins befaling. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Bertelsen Skomager har været delt, da han samme vidne og forfølgning forhvervet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så lovlig at være forhvervet, at de bør nogen magt at have.

(24)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet Henrik Bertelsen foged på Clausholm for et vidne, han til birketinget 19/9 sidst forleden forhvervet har, om hr Søren ville benægte de punkter, han var beskyldt for, hvortil han svarede, at han var uskyldig i alle deres beskyldninger angående salig Henrik Frandsens restants. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Bertelsen Skomager har været delt, da han samme vidne og forfølgning forhvervet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så lovlig at være forhvervet, at de bør nogen magt at have.

(25)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet efterskrevne 38 mænd for et vidne, de til Clausholm birketing 15/8 sidst forleden vidnet har, at en søndag i 1627 ved Voldum kirke da præsten begærede tiende af det korn som skulle være sået i Clausholms gårdes jord, som bønderne ikke har villet unde ham, da skulle han have sagt, at han ville lade djævlen prædike for ham, og bøddelen meddele dem sakramentet, uanseet hr Søren højligt benægter ikke slige ord at have haft. ligeledes havde de vidnet, at hvert år, al den stund hr Søren har været deres præst, da har han brugt kiv og trætte med hans sognemænd. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Bertelsen Skomager har været delt, da han samme vidne og forfølgning forhvervet har, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(27)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Clausholm birketing 25/7 sidst forleden afhjemlet har anlangende et hus i Voldum, Laurids Bertelsen tilhører, og skulle være nedbrudt af fjenderne, og hr Søren skulle have været årsag dertil, og de vidnede om andre forhold med præsten, som de var utilfredse med. derefter blev afsagt, så

efterdi Laurids Bertelsen har været delt, da han samme vidne og forfølgning forhvervet har, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(29)

** hr Søren Andersen præst til Voldum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholm birketing 8/8 sidst forleden vidnet har, at da de var hos hr Søren med en håndskrift fra Laurids Bertelsen på noget jord, han havde lejet ham, hvilken håndskrift hr Søren tog fra dem imod deres minde, og andre vidnede, at hr Søren gik ved Laurids Bertelsens hus og sagde, den skælm der boer der, han skal få skam og det hus, han iboer skal jeg fly djævlen i vold, jordsmonnet er mit, som huset står på. videre vidnede de, at hr Søren med soldaterne tog en hest i Laurids Bertelsens stald, da soldaterne kom at tage skat. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så sanddru, at det bør nogen magt at have

(33)

** Søren Pedersen Boel i Fillerup ? havde stævnet efterskrevne for et vildigt vidne, de til Hatting herreds ting 12/11 sidst forleden vidnet har anlangende Søren Boel, som stod på tingstokken ved Hatting herreds ting, råbte, at Jens Sørensen skulle have berøvet ham hans brev som en tyv. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Søren Boels ord og mundheld, som han ikke er bestendig og tilmed har erklæret Jens Sørensen, at han ikke ved ham noget at beskylde uden hvis, en ærlig dannemand vel egner og vil anstå, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(34)

** Rasmus Jensen i Brund med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet Bendt Brundsen i Stovrup for et vidne, han til Bjerre herreds ting med sine medfølgere vidnet har anlangende Rasmus Jensen, imidlertid fjenderne var i landet, havde udgivet en hest til kontribution, som han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Rasmus Jensen har tilskiftet rytterne den omtvistede hest, og han igen har givet ham en anden hest og kvitteret ham hvis, han var skyldig af hans skat, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(35)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud sogne havde stævnet Christen Olufsen skovfoged i Rigtrup for et vidne, han til Clausholm birketing 25/7 sidst forleden vidnet har anlangende 8 læs ved som skal være kommet til Voldum præstegård og om ti tønder havvand, som hr Søren havde ladet hente at syde salt af til at sælge. derefter blev afsagt, så efterdi skovfogden ikke har vidnet hvem samme ved skal have hentet, og ingen har vidnet, at de var tvunget at hente havvand for hr Søren, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så nøjagtig, at den bør at komme hr Søren Andersen til hinder eller skade.

(37)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud sogne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholm birketing 15/8 sidst forleden har vidnet anlangende hr Søren Andersen skal have ladet

brænde sine svin med en hjulring, som kom på olden i Elkær skov, hvilke vidnesbyrd ikke stemmer overens. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om Otte Marsvins brænde skal være tilbudt hr Søren Andersen, og han ikke med sådant ringbrænde ville søge sin fordel Otte Marsvin til skade, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at det må komme hr Søren Andersen til hinder eller skade.

(39)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud sogne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholm birketing 8/8 sidst forleden vidnet har, at hr Søren Andersen sagde til kvartermesteren, at Laurids Terkildsen vidste vel, hvor et halvt tusinde daler er, som han har annammet af Clausholms indkomst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter hr Søren Andersens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(40)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud sogne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholm birketing 8/8 sidst forleden vidnet har, at hr Søren Andersen skulle have slået Laurids Bertelsen på Clausholm, da han stod fanget i Rasmus Germandsens lille stue, og kaldte ham en skælm. Søren Mortensen Degn i Voldum og hans hustru Else Sørensdatter vidnede, at da hr Søren havde ladet dem udsætte af kirken, truede han dem at han ville klage dem for fjenderne, som han mange gange gjorde, og de bad hr Mads Pedersen i Søby og hr Søren Nielsen i Mygind samt hr Peder Christensen i Værum, at de ville bede hr Søren annamme dem til alterets sakramente. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis år dag eller tid, da hr Søren skal have slået Laurids Bertelsen, og deres vidne ikke med syn befæstes, da komme dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør at komme hr Søren Andersen til hinder eller skade.

(42)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud sogne havde stævnet Laurids Bertelsen foged på Clausholm for en klage, han til Clausholm birketing 25/7 sidst forleden har gjort over ham anlangende efterskrevne kvægtiende hr Søren uden husbondens minde skulle have annammet af sine sognemænd, og ligeledes skulle han have ladet sin hyrdedreng drive med hans hjord i Clausholms abildhave. derefter blev afsagt, så efterdi hr Søren Andersen ikke har bekommet mere af samme kvægtiende, end han var berettiget efter ordinantsen, og vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at hr Søren skulle have befalet nogen at drive på ulovlige steder, da fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(43)

** Peder Pedersen Bjerring borger i Viborg med en opsættelse af landstinget 12/12 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til bytinget 5/11 sidst forleden dømt har og deri kvitdømt Jens Jensen Smed og Hans Deuster begge borgere sst for en registrering over salig Maren Justdatters gods, som Peder Bjerring tiltaler dem for, uanseet med salig Peder Saxes brev bevises, at han har annammet Peder Bjerrings og salig Maren Justdatters gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til Århus byting igen at komme.

(44)

** Iver Krabbe til Albæk havde stævnet Christen Nielsen og Svenning Pedersen Skomager i Vokslev for en voldgift, de til Hornum herreds ting 7/9 sidst forleden har gjort samt et forligelsesvidne til samme herredsting 30/11 sidst forleden, hvor de er forligt om to omtvistede stude. derefter blev afsagt, så efterdi sagen om samme øksne på dannemænd er indgivet, og Christen Nielsen og Svenning Pedersen siden om samme øksne er forligt, da vidste dommerne ikke videre i den sag imod samme forlig at påtales.

(46)

** Albret Lauridsen i Odder havde stævnet Hans Nielsen i Krekær for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over et hjemmelsvidne Christoffer Emmersen i Svorbæk til Hads herreds ting 24/8 sidst forleden gjort og givet har på en fol. da efter flere ord dem imellem var voldgav de samme sag og trætte på dannemænd.

(47)

** Rasmus Mikkelsen i Årup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Middelsom herreds ting 18/12 1628 med Poul Sørensen og Søren Poulsen i Tulstrup vidnet har anlangende et kvindeskørt, de med Rasmus Mikkelsen omtvister, og Søren Poulsen skulle have spurgt Anne Mogensdatter om, da han skar et stykke af samme skørt, som hun havde over sig til kirken, hvilket skørt skulle have været i en kiste, som blev opgravet i Tulstrup skov. hertil blev stævnet blandt andre Jens Poulsen som er Søren Poulsens bror. da efter flere ord dem imellem var, voldgav de på begge sider samme sag og trætte på dannemænd.

(48)

** Arent Althalt borger i Århus havde stævnet Peder Jensen Rodskov borger sst for en dom og dele, han til bytinget over ham har forhvervet for en bryggekedel, som skulle tilhøre ham, uanseet han ingen kedel af ham har bekommet. da efter flere ord dem imellem indgav de samme tvistige sag på to dannemænd, som har fuldmagt dem imellem at kende.

30/1 1630.

** Mads Poulsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 16/11 sidst forleden vidnet har anlangende et skib Mads Poulsen skal have haft i Randers fjord for noget rug at annamme, som han Jørgen Skeel havde afkøbt, og samme skipper skulle være igen bortløbet og ikke samme rug ville indtage. og nu svarede Mads Poulsen, at samme skipper skulle have været stævnet, hvortil Jørgen Skeels fuldmægtig svarede, at de ikke vidste hvem han var, og dertil svarede Mads Poulsen at hans navn var Jens Lauridsen i Ålborg, og da afstod fuldmægtigen de indstævnede vidner.

(49)

** Hans Kedelsmed Niels Keldsen borgere i Århus Joachim Hansen og Hieronimus Hansen indvånere sst havde stævnet Peder Pedersen borgmester samt flere rådmænd sst for et klagevidne, de har gjort over dem til bytinget 19/11 sidst forleden, formeldende de har købt solgt og håndteret

med fjenderne medborgere og andre til skade. så mødte Niels Jensen fogedsvend i Århus og berettede, at Laurids Lindenov havde afstået samme vidne klage og dom, hvorefter de ingen magt bør at have.

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Peder Pedersen borgmester og efterskrevne rådmænd sst for et klagevidne, de har gjort til bytinget 19/11 1629, at han havde konspireret købt solgt og håndteret med fjenderne. så lod Laurids Lindenov berette at han afstod samme vidner klage og dom, som derfor ingen magt bør at have.

(51)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Antvorskov havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 27/10 forganget år har vidnet, at de ikke har seet, at Valentin Clausen har haft andre køer end den han nu har. derefter blev afsagt, så efterdi sagen om samme ko tilforn har været her i rette og hvis vidner og dom da forhvervet var er kendt ikke at komme Jørgen Mogensen på samme hans ko igen at bekomme for en billig værd til hinder eller skade, da kunne dommerne ikke kende disse vidner, som er forhvervet bag på førnævnte landstingsdom, bør at komme Ernst Normands tjener til hinder eller skade.

(53)

** Anne Bartolomeusdatter salig Søren Jensen efterleverske i Randers, havde stævnet efterskrevne der iblandt Søren Bagers hustru Maren Sørensdatter sst for gæld, de efter salig Søren Jensens død lod kræve. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger og førnævnte personer ikke er mødt, og der ikke imod recessen i sagen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme deres regnskaber bør ikke at komme Søren Jensens arvinger til hinder eller skade.

(54)

** Anne Bartolomeusdatter salig Søren Jensen byfogeds efterleverske i Randers, Søren Sørensen i Randers hr Peder Pedersen præst i Mørke og Jens Sørensen, førnævnte Søren Jensens arvinger med en opsættelse af landstinget 28/11 sidst forleden havde stævnet Peder Pedersen Skriver borger i Randers for nogen gæld, han fordrer efter salig Søren Jensens død. derefter blev afsagt, så efterdi ingen regnskabsbog fremlægges, da kunne dommerne ikke kende hans anfordring bør at komme Søren Jensens arvinger til hinder eller skade.

(55)

** Anne Bartolomeusdatter salig Søren Jensens efterleverske i Randers hendes visse bud Christen Ibsen borger i Århus, så og Søren Sørensen i Randers hr Peder Pedersen præst i Mørke og Jens Sørensen, førnævnte Søren Jensens arvinger med en opsættelse af landstinget 28/11 sidst forleden havde stævnet Lembeck Herlovsen Bagers hustru Magdalene Rasmusdatter for hun efter en gammel regnskabsbog og håndskrifter har krævet betaling for hvis, Søren Jensen ridefoged 1602-1605 havde bekommet af Lembeck Herlovsen i Hospitalet. derefter blev afsagt, så efterdi samme håndskrift ikke inden 20 år er renoveret eller i Søren Jensens levende live er krævet, da kunne dommerne ikke kende, samme bog og brev bør at komme Søren Jensens arvinger til hinder eller skade.

(56)

** Anne Bartolomeusdatter salig Søren Jensens efterleverske i Randers hendes visse bud Christen Ibsen borger i Århus, så og Søren Sørensen i Randers hr Peder Pedersen præst i Mørke og Jens Sørensen, førnævnte Søren Jensens arvinger med en opsættelse af landstinget 28/11 sidst forleden havde stævnet Niels Ibsen borger i Randers samt salig Reinholt Surlænders hustru Anne Mortensdatter for gæld, de har krævet efter salig Søren Jensens død. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om hvad efter samme regnskabsbøger bør billigt at godtgøres og betales, indfandt dommerne den sag til borgmester og råd eller overkøbmand i Randers og dem derom at kende.

(58)

** Arent Althalt borger i Århus havde stævnet Peder Pedersen borgmester samt efterskrevne rådmænd sst for et vidne, de til Århus byting 19/11 sidst forleden over ham vidnet har, at han konspirerede købte solgte og håndterede med fjenderne hans medborgere til skade og afbræk, hvilket vidne han mener bør magtesløs at være, idet handel og køb ikke var forbudt men højligt fornøden gøres at forhverve sit ærlige brød til sin kontribution, om liv og ro skulle beholdes. endvidere forklarer de ikke, hvori han skal have konspireret hos fjenderne, om han har gjort dem nogen udvisning på landet at indtage. så mødte Niels Madsen fogedsvend på Laurids Lindenovs vegne og berettede, at han havde afstået samme vidner klage og dom, og derfor bør de ingen magt at have.

(59)

13/2 1630.

** jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård havde stævnet efterskrevne i Skødstrup for et vidne, de 13/1 sidst forleden til øster Lisbjerg herreds ting vidnet har, at 16/11 1627 kom Hans Jørgensen KM rytter, som lå i Vosnæsgård, til hr Rasmus Sørensen Rytters gård i Skødstrup med et brunt øg og en sort hest, som han havde købt af jomfru Lisbeth Friis, som var betaling for en brun hest, han havde afkøbt hr Rasmus, hvilket blev bevist med efterskrevne brev underskrevet af Hans Jørgensen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter en andens ord og ikke om nogen deres egen vitterlighed, og ikke samme brune øg i kontribution til rytterne er udlagt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne bør at komme jomfru Lisbeth Friis på hendes hoppe igen at bekomme til nogen forhindring.

(60)

** Jørgen Friis til Favrskov havde stævnet efterskrevne synsmænd for efterskrevne syn, de har hjemlet og afsagt for Tomas Juel til Estrup på nogen grøft og træbundne sten, som skal stå imellem Favrskov og Vejerslev og Balle mark. derefter blev afsagt, så efterdi de to synsvidner ikke stemmer med hverandre, og Jørgen Friis ikke er lovligt stævnet, da vidste dommerne ikke på Tomas Juels syn at dømme, førend Jørgen Friises fremlagte syn lovligt kaldes.

(62)

** Tue Knudsen i Demstrup på Inger Andersdatter i Hauge hendes vegne og i hendes nærværelse havde stævnet Bennet Sørensdatter i Hauge og Kirsten Lauridsdatter sst med flere for et vidne, de

til Lysgård herreds ting 18/1 sidst forleden vidnet har, at Inger Andersdatter for dem skulle have bekendt, at Peder Jensen i Hauge var hendes rette barnefar til det barn, hun fødte, den tid de var hos hende, hvilket hun højligt benægter ikke at have udlagt andre til hendes barnefar end hendes ægtemand Niels Rasmussen Vinter, og ikke heller hun har haft med nogen anden mandsperson at gøre, siden hendes ægtemand Søren Bertelsen levede. tilmed skal hendes ægtemand Niels Vinter have forhvervet samme vidne, den stund hun lå på hendes sygeseng og ikke givet hende lovligt varsel, og tilmed er den første kvinde, som har vidnet med ham, hans brordatter, og så hendes datter efter hende. dernæst blev fremlagt et 24 mænds vidne, at Inger Andersdatter var født i Hauge af ærlige forældre salig Anders Tuesen og salig Else Sandersdatter, og hun har altid forholdt sig ærligt kristeligt og vel. derefter blev afsagt, så efterdi Bennet Sørensdatter og hendes medfølgere alene har vidnet om Inger Andersdatters ord, som hun ikke er bestendig og ikke med andre nøjagtige vidner bevises, at hun med Peder Jensen skulle have haft nogen fællig, da kunne dommerne ikke kende samme Bennet Sørensdatter og hendes medfølgeres vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have eller komme Inger Andersdatter på hendes ære til hinder eller skade.

(63)

** Tomas Juels stævning til Mogens Jensen i Lerbjerg. så mødte Jørgen Friis med samme synsvidne og berettede at den ene synsmand Niels Pedersen i Hadsten ved døden skal være afgået, inden samme syn er afhjemlet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen er ved døden afgået, før stævningen er blevet læst, da vidste dommerne ikke på førnævnte syn at dømme, førend hans arvinger lovligt kaldes.

(64)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, så bør sagen til herredsting igen at komme.

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en vurdering og udlæg, han skal have gjort imellem Wulf Baltsersen på salig Niels Skrivers børns vegne og Berent Klodt anlangende den gave, som Peder Stadsegård skal have givet sin datters barn Anne Nielsdatter, Berent Klodts hustru, og da har byfogden gjort udlæg for 350 daler, skønt der kun skulle gøres udlæg for 200 daler. og nu mødte Niels Rasmussen borger i Viborg på Berent Klodts vegne og berettede, at Berent Klodt ikke er i landet tilstede, og da vidste dommerne ikke på byfogden at dømme, før samme udlæg under forsegling kommer og den lovligt stævnes.

(65)

13/3 1630.

** Tomas Juel til Sønderskov havde stævnet efterskrevne synsmænd og deres arvinger, der iblandt salig Niels Pedersens hustru Mette Nielskone samt hans ni sønner og arvinger nemlig Rasmus Nielsen i Søften Christen Nielsen i Ris Niels Nielsen og Laurids Nielsen sst, Peder Nielsen i Lyngå Keld Nielsen Niels Nielsen Peder Nielsen og Søren Nielsen som er hos deres mor Mette Nielskone for et syn, de til Sabro herreds ting 16/8 1627 vidnet har anlangende en grøft, som Tomas Juel skulle have ladet kaste og grave for det nordøstre hjørne af Favrskov sø og sat en fiskegård derfor, Jørgen Friises fiskeri til skade. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte synsvidner på begge sider

hentyder til adskillige åsteder, som omtvistes, hvilke en del synes imod hinanden, da vidste dommerne ikke på samme synsvidne klage og vedkendelse at dømme, førend samme åsteder af gode mænd ved granskning bliver besigtiget.

(68)

** Anders Lauridsen i Storvorde havde stævner Anne Pedersdatter i Romdrup og Erik Lauridsen i Klarup for et vidne, de til Storvorde birketing 12/2 sidst forleden vidnet har anlangende noget bytte, KM ryttere af kejserens ryttere skulle være frataget, og som Peder Nielsen i Romdrup med hans datter Anne Pedersdatter ville lade sig tilvidne. derefter blev afsagt, så efterdi det ene vidnesbyrd er Peder Nielsens datter og i så måde vildig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(69)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Wulf Baltsersen borger i Århus for en vedkendelse, han til Gern herreds ting har gjort anlangende to lysekroner, som han havde købt af fændrikken til Silkeborg, hvilket han nu benægtede hans ord ikke således at have været, eftersom skriveren ikke havde hos sig på tinget nogen forseglet tingbog men alene antegnet på en løs seddel hvis ord, der faldt. derefter blev afsagt, så efterdi mester Wulf for 8 mænd har bekendt, at han havde købt samme lysekroner, som skal have hængt på Silkeborg, og samme 8 mænd ved deres højeste ed er samme vidne bestendig, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige.

(70)

** Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han til bytinget 25/10 sidst forleden dømt har og tildømt han at tilstille Christian Holck hvis han af fjenderne har bekommet, som tilhørte Christian Holck. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden har tildømt Wulf Baltsersen at tilstille Christian Holck samme gods og ikke forklaret, om han burde kontenteres for hvis, han derfor havde udgivet, og han tilbyder igen at tilstille Christian Holck hvis han af fjenderne har købt for en billig værdi, da kunne dommerne ikke kende samme bytingsdom bør at komme Wulf Baltsersen til nogen hinder eller skade.

(71)

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 22/10 sidst forleden vidnet har, at 14 dage efter jul 1628 kom til Jacob Abels gård fra Lyngbygård tre rustvogne pakket fulde af Christian Holcks gods af adskillige varer, hvilket mester Wulf benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd nu for retten er blevet forhørt, som aldeles ikke stemmer overens med deres forrige vidner, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(73)

** Laurids Sørensen Fog indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget 27/2 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han til bytinget 2/11 sidst forleden dømt har og der tildømt ham at tilstille Christian Holck en bryggepande, som han af en kejserlig officer Hopmand Wulf har købt. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Fog har købt en bryggepande af fjenderne, som havde kvarter på Lyngbygård, som han til sin fornødenhed har afhændet, og fogden dog har tildømt ham det til Christian Holck igen at tilstille, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Laurids Fog til hinder eller skade.

(74)

** Niels Andersen Kare borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Maltesen borger sst for et vidne, han til bytinget 5/10 sidst forleden forhvervet har, at Niels Kare skulle have sagt til Niels Maltesen, at han ikke ville drikke af potte med ham men skære dugen for ham, hvilke ord Niels Kare benægtede, og der ikke havde været nogen dug på bordet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Kare benægter her for retten ikke at have haft nogen ord Niels Maltesen til forklejning, og han erklærer, at han ikke ved ham andet at beskylde end en ærlig mand vel egner og anstår, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(75)

** Niels Sørensen i Visse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting 18/10 sidst forleden vidnet har, at da Niels Sørensen blev Mads Pedersen i Dal skyldig 3 sletdaler, da begærede Mads Pedersen hans brev og segl på samme pending, da svarede Niels Sørensen, at han havde intet segl men han samtykkede, at degnen måtte udgrave hans segl og dermed forsegle brevet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Sørensen for retten har vidnet samme brev for urigtigt og falsk, da vidste dommerne ikke på samme vidne eller benægtelse at dømme, førend Niels Sørensen forværger sig samme brev ikke med hans vilje at være forseglet eller udgivet.

(77)

** Jens Juel til Keldgård befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred at udlægge Peder Pedersen som tjente i Dal hans bane, som Poul Christensen sst skal have dræbt, og fremlagde KM oprejsningsbrev, som Poul Christensen skal have andraget anlangende en ulykke, at han havde ihjelslået hans fars tjenestedreng, hvorfor sandemænd har svoret ham manddød over og til hans fred. derefter blev fremlagt tingsvidner af Fleskum herreds ting 22/6 og 4/11 1626. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd tilforn have vidnet om samme drab, som ikke stemmer overens med deres nye vidne, og den forrige landstingsdom står ved sin fulde, da vidste dommerne ikke efter denne oprejsning, Poul Christensen selv har forhvervet, at stede fylding på sandemænd.

(78)

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Pedersen borgmester i Århus samt rådmænd for et vidne, de til bytinget 28/1 sidst forleden vidnet har, at de 12/6 næst forgangen så, at Wulf Baltsersen tog nogen tavler bly af den store skanse, som er bygget på Saksehøj, og lagt det i sin vogn og kørte af skansen dermed, da den var opgivet af fjenderne og nøglen dertil var leveret. da formedelst dommernes underhandling

afstod Laurids Lindenov samme sag og trætte, så den aldeles skal være bilagt.

(79)

** fru Else Marsvin salig Envold Kruses til Stenalt med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Christen Madsen i Holbæk for en uendelig dom han, til landstinget 13/2 sidst forleden forhvervet har over nogen vidnesbyrd fru Else Marsvin har ladet føre til Rougsø herreds ting 12/11 1629 om noget korn og tin, hr Christen på hendes gods skal have bekommet mandagen næstefter fastelavns søndag 1628 der de ryttere, der var indkvarteret i Vor, drog af landet, og da leverede den korporal, som lå indkvarteret til Mads Christensens i Vor, hr Christen Madsen 5 tønder byg og noget tin, som korporalen tog på bordet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at hr Christen Madsen 3/3 1628 var i Mogens Christensens gård i Vor og der bekom byg tin og andet, og intet derimod fremlægges, og hvilket hr Christen Madsen selv tilstår, da vidste dommerne ikke imod Anders Madsen og hans medfølgeres vidne at sige eller magtesløs dømme.

(82)

** mester Peder Pedersen sognepræst til Sortebrødre kirke i Viborg havde stævnet Mourids Brun Hermand Brun jomfruerne Johanne Brun og Anne Brun, alle salig Hartvig Brun til Vindum overgård hans arvinger for 100 rigsdaler, som Hartvig Brun er blevet ham skyldig efter hans brev, for hvilken gæld han er tilkendt udlæg i deres løsøre og jordegods, hvorfor nu blev tilnævnt efterskrevne til at gøre hr Peder Pedersen udlæg.

(83)

** Joachim Hansen Kedelsmed indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 17/12 sidst forleden vidnet har anlangende nogen ord, Anne Olufsdatter borgerske i Århus har bekendt for dem om en bryggekedel, som Joachim Hansen skulle have købt midlertid fjenderne var her i landet, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er mødt og sagen har været opsat 6 uger, da fandt dommerne samme vidne og seddel magtesløs at være, og ikke at komme Joachim Hansen til hinder eller skade.

(84)

10/4 1630.

** Søren Madsen i Randers havde hidkaldt sandemænd af Galten herred manddød at sværge over Peder Christensen Kærsgård i Tebbestrup for Søren Madsens søn Christen Sørensen, han dræbte og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting 23/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da Peder Christensen ville stikke et værge, som han havde beskuet idet han ville købe det, i balgen igen, da opstod Christen Sørensen bag ham og løb på samme værge, og Peder Christensen vidste intet deraf. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Christensen Kærsgård manddød over og fra hans fred for sagesløs mand han ihjelslog.

(85)

** Oluf Parsberg til Jernit befalingsmand på Trondheim i Norge havde stævnet efterskrevne for et

vidne, de til Gern herreds ting 13/2 sidst forleden vidnet har angående en stud, som blev drevet til Søbygård og klinkeholderen, som skulle være sønderbrudt på porten på Tulstrup. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne og syn er Oluf Parsberg anlangende, og han ikke derfor har fået varsel, da fandt dommerne samme vidner og syn magtesløs at være.

(89)

** Jens Jensen i Borup havde stævnet Christen Frost herredsfoged i Vor herred for en dom, han til Vor herreds ting 3/2 dømt han imellem Jens Jensen og Erik Jensen Vinter dyrvogter i Ejer, hvori han har tildømt Erik Vinter nogen tønder korn, som Peder Pedersen underskriver på Skanderborg i kejserens tid skal have bevilget ham, uanseet Jens Jensen skal have antvortet Erik Vinter samme korn, for at han skulle holde ham kvit for kontribution. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Niels Grøn i Borup havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom han til bytinget 1/3 sidst forleden dømt har imellem ham og Niels Justsen borger i Horsens anlangende to gårdsavl, Niels Justsen af Niels Grøn havde i brug for leje, og kvitdømt ham af lejen for det år, fjenderne var i landet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Justsen i fjendernes tid med indkvartering har været besværet, og ikke kunne beholde hvis han på Niels Grøns ejendom eller hans egen kunne avle, men til fjenderne forødt, og fogden derfor har Niels Justsen for tiltale for samme års jordleje kvitdømt, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(90)

** Christen Hansen i Holk mølle havde stævnet Peder Tormandsen i Rørbæk mølle og Niels Tormandsen i Vinding for vidner, de til Tyrsting herreds ting forhvervet har anlangende en gæld, han er dem pligtig, uanseet han har leveret dem adskillige varer. derefter blev afsagt, så efter Christen Hansen ikke har betalt hans gæld og derfor efter sin egen forpligt er blevet delt, da vidste dommerne ikke ham af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(91)

** Simon Nielsen i Låstrup ? havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 14/12 sidst forleden har vidnet anlangende at Simon Nielsen skulle have med været i den ufredstid og lovet en rytter noget bytte. derefter blev afsagt, så efterdi en part vidnesbyrd har vidnet efter Simon Nielsens ord og mundheld, som han ikke er bestendig, men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt at det bør nogen magt at have.

(92)

** Hans Jensen borger i Horsens havde stævnet Jacob Thenober borger i Horsens for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende vidnesfolk, som ikke var mødt, som havde vidnet om trætte og iring imellem Hans Jensen og Jacob Thenober. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke er endelig, da bør samme dom ikke længere magt at have eller komme ham til nogen forhindring.

(93)

** hr Søren Jensen i Urlev havde stævnet Hans Lauridsen i Dalby for en dom, han 8/3 sidst forleden til Hatting herreds ting imellem sig og hr Søren Jensen forhvervet har anlangende Hans Lauridsen skulle være fridømt for hvis korn, han skulle have udlagt til præsten, siden han kom til den gård i Dalby. derefter blev afsagt, så efterdi kommissærernes afsigt ikke i herredsfogdens dom er indført, og han dog har funderet sin dom derpå, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at indkaldes.

** Peder Christensen i Grønbæk havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlægge hans far Christen Pedersen, som boede i Grønbæk, hans bane, som er dødfundet i Iller skov 27/2 sidst forleden og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 22/3 sidst forleden, hvori synsmænd hjemlede, at de ikke kunne se, at Christen Pedersen havde hverken sår eller skade. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Christen Pedersen af sygdom og skrøbelighed at være død.

(94)

** fru Ellen Marsvin til Ellensborg havde stævnet fru Edel Ulfeld til Hansted hovgård for en dom, hun til Vor herreds ting over hendes tjener Simon Sørensen i Rådved har ladet forhverve 4/11 næst forleden, anlangende ham at være tildømt at udgive til fru Edel Ulfeld 3 års tiende af noget kirkejord til Hansted kirke. da efter flere ord blev de så forenet, at Simon Sørensen skal betale halv skyld for de år til fru Edel Ulfeld.

** Jens Sørensen i Vindum havde stævnet efterskrevne for to afsigelser, de efter landstingets voldgiftsafsigelse skulle forhandle Jens Sørensen og Jens Madsen i Enslev imellem anlangende deres trætte om et øg, som ikke med hverandre stemmer overens. derefter blev afsagt, da sagen tilforn på to dannemænd har været voldgivet, og de ikke med deres afsigelse kommer overens, da fandt dommerne den deres afsigt som ugjort var, og sagen igen til førnævnte to dannemænd og Christen Sørensen i Kællinghøl, som dommerne dertil har tilnævnt, at indkomme.

(95)

** Hans Pedersen i Dallerup cit Rasmus Bjørnsen. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte vidne, som fremlægges, ikke er stævnet, opsatte dommerne hovedsagen 14 dage.

** Margrete Madsdatter Ørbæks indvånerske i Horsens lod fremlægge en dom af landstinget. dertil svarede Knud Lauridsen, at han ville forhverve flere vidner, hvorfor dommerne opsatte sagen i 6 uger.

** Jens Mikkelsen i Mårup havde stævnet Søren Nielsen i Stabrand, for han nogen år forleden skal have gjort ham sår og skade i sin hånd, så han er blevet vanfør, at han ikke kunne iføre sig sine klæder eller gøre noget arbejde, hvilket han til landsting agter at lade vurdere. så blev tilnævnt efterskrevne vurderingsmænd, som vurderede hans skade for 100 rigsdaler.

(96)

** Tomas Rasmussen i Mårup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 12/1 sidst forleden skal have vidnet, bemeldende at Jens Jensen i Nødager årligt skulle have ydet sin anpart af KM tiendekorn af Nødager sogn, som Jens Mikkelsen i Mårup står i fæste for på menige

sognemænds vegne, uden i to år i fjendernes tid. derefter blev afsagt, så efterdi to af de otte mænd har været med samme vidne at bære, ikke heller samme vidne med oprakte fingre er vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

** Peder Jensen i Nødager havde stævnet Søren Rasmussen sst for en dele, han til Sønderherreds ting 12/1 sidst forleden over ham har forhvervet anlangende 12 skæpper korn, som er skæppeskyld for sin anpart af den halve gård, han påboer. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet lovligt varsel for samme dele, og ingen dom er udgået før samme dele, da fandt dommerne Peder Jensen af den dele kvit at være.

(97)

** Niels Christensen i Låstrup havde stævnet hr Anders Rasmussen sst med flere for et vidne, de til Rinds herreds ting 15/6 sidst forleden vidnet har, at Maren Nielsdatter i Låstrup bekendte den tid hendes barn blev døbt, at Niels Christensen var hendes barnefar, hvilket han højligt benægter, og det var tvært imod den bekendelse hun gjorde for jordemoderen i sin største nød. derefter blev afsagt, da efterdi samme personer nu som tilforn ikke er mødt, hvorfor to uendelige domme er udgået, hvori samme vidne og sigtelse er magtesløs kendt, da fandt dommerne samme vidne og sigtelse magtesløs at være.

(98)

24/4 1630.

** Mads Olufsen i Tøjstrup havde hidstævnet sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Niels Andersen i Ørsted for Mads Olufsens søn Jens Madsen i Tøjstrup, han ihjelslog og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 15/3 sidst forleden, hvor hr Frands Sørensen præst i Vivild vidnede, at da han ville meddele Jens Madsen alterets sakramente spurgte han ham hvorledes han havde fået den skade, og da svarede han, at da de var i skoven at hugge, ville han tage nogle grene, han havde hugget af et træ og da kom Niels Andersen løbende og bad, han skulle slippe dem, men da han det ikke ville, slog han ham med en øksehammer ved hans øre, så han faldt ned på jorden. dernæst gjorde sandemændene deres tov og svor Niels Andersen i Ørsted manddød over og fra hans fred.

** fru Ingeborg Parsberg salig Iver Juuls til Villestrup havde hidkaldt sandemænd af Års herred manddød at sværge over Jens Madsen i skovhusene ved Halkærholm for Christen Christensen i Skørbæk, han skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting 20/4 sidst forleden, hvor Anders Jensen i Skørbæk vidnede, at han var med Christen Christensen i Halkær skov og da kom Jens Madsen og spurgte hvem, der havde givet dem forlov at hugge i skoven, og da svarede Christen Christensen, at han havde ingen træer hugget, og da sagde Jens Madsen, Guds dommer har du så, du skal få djævlen derfor, da svarede Christen Christensen, Gud give du får det selv, så stødte Jens Madsen Christen Christensen to stød med et økseskaft i hans bryst. Mette Pedersdatter i Skørbæk vidnede, at hendes salig husbond Christen Christensen altid siden klagede, at Jens Madsen havde gjort ham den sygdom, som han døde af. synsmænd hjemlede, at de ikke kunne se huller eller pletter på Christen Christensen, dog var hans krop alle steder noget blåagtig, og at Jens Madsen med en hob folk var inde samme tid, og Jens Madsen lagde tre gange sin hånd på Christen Christensen og faldt på sine knæ og bad alle folkene skulle bede til Gud, at dersom han var skyldig i hans død, at Vorherres skulle give et jærtegn på ham, men intet jærtegn skete i nogen måder. dernæst gjorde

sandemændene deres ed og efterdi Christen Christensen nogen tid efter samme parlament har gået til kirke og andre steder, og ikke straks klaget på Jens Madsen og der var ingen synlig gerning, som kunne være årsag til hans død, men han i lang tid bar været skrøbelig, da vidste de ikke Jens Madsen hans bane at påsværge men ham derfor kvitsvor.

(99)

** jomfru Lisbeth Friis til Vosnæsgård havde stævnet hr Rasmus Sørensen Rytter i Skødstrup for en seddel, han 13/1 sidst forleden på øster Lisbjerg herreds ting har i rette lagt, indeholdende at en rytter Hans Jørgensen skal have givet hr Rasmus en hest og et øg, som han havde købt af jomfru Lisbeth Friis, for en hest han igen bekom, som hun formener ikke med Hans Jørgensens hånd er underskrevet, idet han ikke kunne skrive. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn har været hidstævnet, og førnævnte seddel da er kendt ikke at komme jomfru Lisbeth Friis til nogen forhindring for at bekomme samme hoppe igen, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme.

(101)

** Jens Clemendsen Snedker i Hornslet havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til øster Lisbjerg herreds ting 19/3 sidst forleden vidnet har, at det første år fjenderne kom her i landet, da var han i Eskerod og da så han, at jomfru Lisbeth Friis leverede Jens Clemendsen flere skrin og et brætspil, hvilket Jens Clemendsen højligt har benægtet. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Rasmussen var delt, da han samme vidne vidnet har, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

** Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald havde stævnet Anders Sejersen i Enslev for en dom, han til Hovlbjerg herreds ting 12/1 sidst forleden har afsagt imellem ham og hans tjener Søren Andersen forrige foged på Bidstrup. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Sejersen ikke i sin dom har kendt hvor meget, Søren Andersen burde at gøre Knud Gyldenstjerne regnskab for hvis, der til gården er kommet og forsat, midlertid han har været hans foged, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(102)

** fru Olivia Lykke lod læse hendes brev, at eftersom efterskrevne der iblandt hr Oluf Tøgersen i Barmer og hr Mads Tomasen i Blær kræver hende for gæld, som hendes salig mostre fru Kirsten Rosenkrantz og fru Tale Rosenkrantz er dem skyldig, da tilbyder hun dem udlæg i hendes gård i Blær sogn, som kaldes Langdal.

(103)

** Mikkel Jensen i Østerby havde stævnet Peder Jensen i Norring ? for en åråd og nævningsed, som han over ham har forhvervet, at han skulle hos været den tid Peder Jensens bror Mikkel Jensen i Obstrup blev dræbt i Århus, hvilket han højligt benægter ikke at have været i bordag med ham. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte personer nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, hvorfor to uendelige domme er udgået, da fandt dommerne samme åråd og nævningstov magtesløs at være.

(104)

** Christoffer Gersdorff til Søbygård havde stævnet Jørgen Andersen i Tirstrup for en dom, han til Bjørnholm birketing 3/4 har afsagt og kvitdømt Just Høg for 300 rigsdaler hovedstol med sin rente tvært imod hans skadesløsbrev og forpligt. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til birketing igen at komme.

** Ernst Normand til Selsø havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting 23/3 sidst forleden dømt har og deri fradømt ham et hus på 12 binding, han i sin gård i Horsens har ladet opbygge, og nu er indflyttet og opsat i Simon Tiedkes gård i Horsens, hvilket skete i fjendernes tid på oberstens befaling, da Simon Tiedke med hustru var jaget fra deres gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme hus, som på Ernst Normands grund er nedbrudt, er opsat i Simon Tiedkes gård, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Ernst Normand på sit hus igen at bekomme eller betaling derfor efter dannemænds tykke, til hinder eller skade.

(106)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Antvorskov havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting 2/3 sidst forleden har dømt og fradømt hans tjener Laurids Smed i Hosby et gårdsavl og ejendom på Horsens mark, som er pantsat til ham 11/10 1625 for 100 sletdaler, som han havde lånt salig Niels Madsen, og dog har han tildømt borgmester og råd samme gårdsavl og ejendom at efterfølge på salig Mikkel Rasmussen Ørbæks børn, som var Niels Madsen Byskrivers stedbørn, deres vegne efter et pantebrev til borgmester og råd 19/9 1621. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Madsen har pantsat borgmester og råd samme ejendom for bemeldte børnepenge 1623, før han 1625 samme ejendom til Laurids Smed forpantet har, og byfogden derfor har tildømt samme avling og markjord borgmester og råd på børnenes vegne efter samme pantebrev at følge, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(107)

** Ingeborg Nielsdatter salig Niels Madsens efterleverske i Horsens havde stævnet Søren Stålsen foged på Palsgård for en uendelig dom og dele, han til Horsens byting har forhvervet over hende anlangende 40 sletdaler, som hendes salig husbond var ham skyldig, uanseet hun til trødningsdag havde ladet kalde kreditorer enhver af dem sin kvota at annamme. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke lyder endelig, så bør den som udømt at være, og Ingeborg Madsdatter af den dele kvit at være.

(108)

** Christen Pedersen i Visbæk på salig Svend Pedersens børns vegne i Testrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 25/7 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet på Testrup kirkegård kyndelmissedag 1628, at Niels Mikkelsens hustru i Testrup Maren Jensdatter skulle have kastet nogen nøgler på hans grav og afsagt sig fra arv og gæld, og straks draget bort med kvæg og bohave og flyttet til Poul Jensen i Mejlby, hvorfor han mener samme afsigelse ingen magt bør at have. derefter blev afsagt, så eftersom samme personer nu som tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, og de undholder dem fra rettergang, da fandt dommerne samme vidne og stuebrev magtesløs at være og ikke komme Svend Pedersens børn

på deres retfærdige gæld til hinder eller skade.

22/5 1630.

** Gregers Krabbe til Torstedlund havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred til at udlægge en ung karlspersons bane, som skulle være født i Han herred og dødfundet på Torsted mark og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 3/5 sidst forleden, hvori Laurids Sørensen i Årestrup og hans søster Else Sørensdatter med flere vidnede, at de havde seet samme tiggerdreng og givet ham mad og drikke, og han klagede sig at han var meget syg og havde ondt i hans ben, som ikke kunne bære ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme karlsperson af sygdom og hungersnød at være død.

(110)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Hids herred manddød at sværge over Christen Holdgård i Tange for Niels Sørensen i Borup, han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Hids herreds ting 12/4 sidst forleden, hvori Søren Christensen i Borup vidnede, at han fredag sidst forleden var 8 dage så Kirsten Nielsdatter, Christen Hansens hustru kom løbende fra hendes fars hus og Christen Andersen Holdgård i Tange efter hende med en kæp i den ene hånd og bad hende, at hun skulle vise ham mere af det gods, som var ham frastjålet. så kom Niels Sørensen gående fra hans hus og da kom de i bordag og Christen Holdgård slog ham i hans hoved med en knupret kæp. dernæst blev fremlagt hr Niels Christensen præst i Grønbæk hans kundskab, at Niels Sørensen for ham havde bekendt, at hvis sygdom og skade han havde, havde Christen Holdgård i Tange gjort ham med hans kæp og en økse, og Christen Holdgård bekendte, at han havde slået ham. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Holdgård i Tange manddød over og fra hans fred.

(111)

** Tyge Brahe til Tostrup KM befalingsmand på Skivehus havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred manddød at sværge over Søren Madsen i Tyrsting, barnfødt i Gribstrup, for Laurids Olufsen i Tyrsting han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 8/12 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Laurids Olufsen flere gange løb til Søren Madsens hus med en stang i den ene hånd og en kniv i den anden og æskede ham ud, og Søren Madsen bad ham lade ham være i fred, og tog et spyd som lå i en vogn, eftersom han havde været til mønstring, og holdt det op, og da søgte Laurids Olufsen ham så hårdt, at han løb selv på spyddet og fik skade deraf, men fik spyddet fra Søren Madsen og løb efter ham til han styrtede om. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Madsen i Tyrsting manddød over og til hans fred.

5/6 1630.

3/7 1630.

** Christen Pedersen i Storvorde havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred manddød at sværge over Laurids Mikkelsen i Håls for hans bror Mads Pedersen som tjente i Høgstedmark, han skal have dræbt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Fleskum herreds ting 14/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at da de sad i Keld Sørensens stue ved skiven, da kom Mads Pedersen ind og var blodig og sagde, at Laurids Mikkelsen i Håls havde slået ham, og faldt straks

derefter død om. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Laurids Mikkelsen manddød over og fra hans fred.

(112)

12/7 1630.

** Rasmus Andersen i Vejlby havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred til at udlede Niels Frandsen, som boede i Vejlby, hans bane og fremlagde et tingsvidne af Århus byting 1/7 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn på Niels Frandsen som lå i Rasmus Sørensen Gyllings hus og var død og havde et blåt slag i hans pande, som kunne være hans bane. dernæst fremlagde et tingsvidne af Hasle herreds ting 21/6 sidst, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Frandsen søgte Jens Poulsen med et værge og huggede ham i hans finger, så han var nødt til at værge sig og slog Niels Frandsen i hans hoved med en vognkæp. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Poulsen at være Niels Frandsens bane og svor ham manddød over og til hans fred.

14/8 1630.

** Niels Olufsen i Røved med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Mikkelsen i Hinge for en dom, han på Jens Rasmussens vegne i Balle til Galten herreds ting 27/4 sidst forleden forhvervet har, anlangende Niels Olufsen at være tildømt at lide tiltale og stå Jens Rasmussen til rette for hans hustru Elle Christensdatters løsøre gods og arv efter hendes salig mor Gyde Jensdatter, uanseet Jens Rasmussen med sin hustru og Laurids Mikkelsen med sin hustru og Christen Poulsen på hans egne og hans datter Bodil Christensdatters vegne, samtlige fra Hinge, har betroet dannemænd at skifte boet dem imellem efter salig Gyde Jensdatter, hvilken arv Christen Poulsen i så måde har ladet skifte sig og hans tre døtre og to svogre Laurids Mikkelsen og Jens Rasmussen imellem, og hver sin anpart har annammet, som skete 31/10 1621, og samme gods og arv skal være faldet Christen Poulsen og hans tre døtre alene imellem, og samme skifte er sket langsommelig tid, før Niels Olufsen er kommet til Christen Poulsen i boet. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger og ikke førnævnte dom fremlægges, fandt dommerne samme herredstingsdom ingen magt at have.

(113)

** fru Edel Ulfeld til Hansted hovgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ål birketing 6/11 sidst forleden over hendes tjener Jens Nielsen i Tyregård har vidnet, anlangende det skulle være ham tilfaldet at udgive en okse til proviant, og at han var i salvegardekvarteret og ydede Jens Skrædders stud i stedet for en anden stud, hvilket han nægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og vidnerne ikke er mødt, fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(114)

** Jens Juel til Keldgård befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Års herred at udlægge et dødt menneskes bane, som er fundet begravet i Laurids Jensen Rode i Sjørup hans lade, som man mener Laurids Jensen skal have ombragt. eftersom sandemændene berettede at sagen var dem ganske mørk for at omtove, begærede de at sagen måtte bero, hvorfor den blev opsat til næste landsting efter sankt mauritius.

** Johan Brandt borger i Ålborg havde stævnet Christen Schiønning i Binderup for en arrest, han på noget kramgods har gjort og det hos sin egen svoger ved navn Jep Mouridsens gods ungeferlig for 390 daler, uanseet Johan Brandt benægter slet intet at være Christen Schiønning skyldig, og Johan Brandt samme gods har købt af sin bror Teus Brandt. derefter blev afsagt, så efterdi samme gods ikke er fundet i købing eller birk, hvor det villigt kunne arresteres, og ikke heller nogen dele eller lovmål over Teus Brandt fremlægges, da kunne dommerne ikke kende den arrest så lovlig, at den bør nogen magt at have.

(116)

** Jens Andersen og Poul Nielsen i Gerlev og Christen Lauridsen i Blenstrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Pedersen i Gerlev for en dom, han til Gerlev birketing 12/4 sidst forleden forhvervet har for den landgilde vin og brødkorn, de skulle reste med for 1627-8-9, og han har tildømt enhver en sum korn at betale, hvilket er imod KM kommissærers brev. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og samme personer ikke er mødt, fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

** Niels Harbou til Hvolris havde stævnet Jens Andersen ridefoged til Tjele for en hjemmelsseddel, han 12/7 sidst forleden på Rinds herreds ting har i rette båret, hvormed han ville fravinde Niels Harbou og hans medarvinger noget kvæg, som skulle findes hos Jørgen Christensen i Hersumgård, som skulle være deres rette arvekvæg, og ikke med hans eller hans broder Jørgen Harbous minde samtykke sligt sket er, eftersom han var hans mor og søstres rette lovværge, og formener han samme hjemmelsseddel bør ikke at komme dem på deres fædrene uskiftede arvegods til nogen forhindring. så mødte Jens Andersen og Jørgen Christensen og fremlagde bemeldte hjemmelsbrev, at eftersom Jørgen Christensen i Hersumgård har i denne ufredstid har lånt fru Birgitte Mund penge til hendes gårds fornødenhed samt til soldater og krigsfolk, så har hun undt ham efterskrevne fæmon, dateret Hvolris 24/3 1630 Birgitte Mund egen hånd. dernæst mødte fru Birgitte Mund og berettede, at hendes salig husbond havde bebrevet hende alt sit jordegods og løsøre hendes livstid og fremlagde efterskrevne brev dateret sankt martini aften 1595, som indeholder at han med hans mors svogres og søstres samtykke har givet og forlenet fru Birgitte Sørensdatter ? til hendes morgengave alt sit jordegods og alt rørende hendes livstid, og efter hendes død skal det igen komme til hans arvinger, hvilket brev Otte Harbou Niels Harbou Claus Mund Poul Jacobsen og jomfru Margrete Jørgensdatter med ham har forseglet og underskrevet. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges fru Birgitte Mund salig Christen Harbous til Hvolris hendes brev til Jørgen Christensen på samme fæ, og da landsdommere ikke over hendes hjemmel er dommere, da vidste dommerne ikke på samme hjemmel at dømme, men hvem påskader indstævner den for sin tilbørlige dommer.

(117)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk på fru Edel Ulfeld salig Knud Brockenhuuses til Hanstedgård hendes vegne havde stævnet Iver Rasmussen Møller i Egebjerg mølle for nogen uendelige landstingsdomme, han har forhvervet over en endelig herredstingsdom 4/11 1629, hvori han med andre var tildømt deres landgilde at betale. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for herredsfogden har været fremlagt nogen fortegnelse stykvis, hvad skyld af bemeldte bønder skal fordres, fogden heller ikke i sin dom derom har forklaret, da kunne dommerne ikke kende den hans dom bør nogen magt at have.

(118)

** Morten Pax til Bjerre med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christoffer Christensen borger i Horsens for nogen uendelige og en endelig dom, som han har forhvervet til Horsens byting over hans tjener Peder Jørgensen i Uldum anlangende to gårdsavl, som Peder Jørgensen skal have lejet ham, men i sin nød solgt Morten Pax. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har funderet sin dom på to uendelige domme, som ikke i hans dom er inddraget, og ikke heller fremlægges, da fandt dommerne samme dom ingen magt at have.

(119)

** Rasmus Madsen Snedker i Voldum på sin søn Christen Rasmussens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Clausholm birk, for de 12/6 sidst forleden skal have Christen Rasmussen vold oversvoret, for han skal have opbrudt Voldum kirkeport og da ladet inddrive og på kirkegården gjort skade på deres græs, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og bemeldte folk ikke er mødt nogen gensigelse derimod at gøre, da fandt dommerne samme vold og dele magtesløs at være.

** Søren Andersen i Østergård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Sørensen i Essendrup for nogen sankevidner, han over ham til Galten herreds ting 16/3 forhvervet har, hvor efterskrevne vidnede, at de i sommer var i Bidstrup at spørge, om de kunne bekomme igen hvis klæder, som Christen Sørensen hans hustru Kirsten Jensdatter havde solgt i fjendernes tid, og begærede med grædende tårer, at hun kunne få penge derfor, hvilket Søren Andersen højligt benægtede. derefter blev afsagt, da efterdi samme dag har været opsat 6 uger, og førnævnte folk ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne damme vidner magtesløs at være.

(120)

** Christoffer Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 6/3 sidst forleden med Poul Skriver foged på Jernit har vidnet, at de var på Tulstrup angående en okse, som var blevet borte for Oluf Parsberg, som skulle stå bundet i Christoffer Gersdorffs stald. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger og ingen er mødt med samme vidner, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(121)

** Jørgen Grubbe til Tostrup havde stævnet Just Pedersen i Ferslev for en dom han til Fleskum herreds ting 13/5 sidst forleden mellem Jørgen Grubbe og Anders Nielsen og hans mor Maren Madsdatter i Visse dømt har anlangende noget korn, fæmon og andet, som fandtes i deres hus, som var salig Søren Sørensen Trolds efterladte gods, som boede i Tostrup, og fradømt Jørgen Grubbe indvisning i Anders Nielsens og hans mor Maren Madsdatters bo og gods. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Fleskum herreds ting 5/5 sidst forleden indeholdende at Søren Sørensen havde solgt efterskrevne indbo med mere til Maren Madsdatter og hendes søn. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Nielsen og hams mor har ladet Søren Sørensen hæderligt begrave, og Jørgen Grubbe en gang har ladet tage udlæg i Søren Trolds efterladte bo, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og opskrift at sige, men efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at indkaldes.

(123)

** Christoffer Gersdorff til Søbygård havde stævnet Jørgen Olufsen i Tirstrup for en dom, han til Bjørnholms birketing 10/7 sidst forleden dømt har, i hvilken dom han ikke turde at sige imod gode mænds afsigt, uanseet det ikke er bevist, at Christoffer Gersdorff har bekommet nogen betaling for sine udlagte penge. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette sat, om Just Høg ikke burde at betale samme rentepenge, som Christoffer Gersdorff for ham har udlagt, og intet han har kendt til eller fra, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til birketing igen at komme.

(124)

** fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup havde stævnet Albret Rostrup til Vingegård for en sum penge, han efter hans brev er hende skyldig, som en herredstingsdom tilholder ham at betale eller lide indvisning. derefter blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre hende udlæg i Albret Rostrups løsøre og jordegods.

(125)

** Niels Madsen i Fjelsø på sine egne sin mors og søskende Anne Nielsdatter Mette Madsdatter Niels Madsen og Maren Madsdatter deres vegne havde stævnet Jørgen Mortensen sst for en uendelig landstingsdom og en klage, han til Rinds herreds ting 23/1 sidst forleden på dem gjort har, at de skulle have brudt hans hus og borttaget adskillige klæder, og Niels Madsen havde forhvervet to uendelige domme i sagen, hvor samme vidner og klage var fundet magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag to gange tilforn er hidstævnet og ingen er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, hvori samme klage vidner og varsel er tilfundet magtesløse at være, og førnævnte personer ikke nu er mødt til gensvar men dem endnu som tilforn fra rettergang undholder, fandt dommerne samme vidner og klage magtesløs at være og ikke at komme Niels Madsen hans mor eller søskende til hinder eller skade.

** Knud Gyldenstjerne til Tiim på hr Niels Mortensen i Ulbjerg hans vegne havde stævnet Peder Maltesen i Skringstrup som 12/7 sidst forleden sad i dommersted på Rinds herreds ting, for at han for noget boskab har udstedt dele over hr Niels Mortensen, uanseet det ikke er bevist hr Niels Mortensen har bekommet samme boskab, og ikke som en præstemand har været indkaldt for herredsprovsten. og nu blev afsagt, så efterdi hr Niels Mortensen ikke for herredsprovsten for samme gods har været indkaldt, da fandt dommerne hr Niels Mortensen af samme dele kvit at være.

(127)

** Laurids Mikkelsen i Hjorthede med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Mogens Jespersen født i Løvskal for et vidne og bekendelse, han til Skern birketing 12/5 bekendt har, at Laurids Mikkelsen og Jens Jensen skal have været med ham at stjæle øg og andet, hvilket de højligt benægter, og ligeledes stævnede Jens Nielsen og hans medbrødre for et vidne de 2/6 vidnet har, at de havde hørt rygte og tidende, at førnævnte personer skulle have stjålet heste, øg og andet. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Jespersen har været et udedisk menneske, hvis ed efter recessen ikke bør at stå til troende, og Jens Nielsen og hans medbrødre har vidnet om rygte og tidende, da fandt dommerne samme bekendelse og vidner så vel bogsed og nævningsed magtesløs

at være.

(129)

** Karen Poulsdatter salig mester Nielses i Bjerregrav havde stævnet Søren Germandsen i Ålum med flere for et vidne, de med hr Hans Andersen i Bjerregrav vidnet har til Fussing birketing 19/6 sidst forleden, anlangende hr Hans Andersen havde tilspurgt dem, om de var fornøjet for hvis gæld salig mester Niels havde været dem skyldig, hvortil de havde svaret at hvis, de havde bekommet af Karen Poulsdatter var de ikke fornøjet med. derefter blev afsagt så efterdi samme vidne ikke befindes lovligt og fuldkomment tingsvidne med helgens ed og oprakte fingre efter recessen vidnet, som det burde, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(130)

** Peder Pedersen Skriver borger i Randers havde stævnet hr Jens Hansen Brun i Virring for nogen uendelige og en endelig dom, han over Peder Pedersen forhvervet har for nogen gæld, han skulle være ham skyldig, som ikke med brev og segl bevises. og nu blev afsagt, så efterdi intet bevis på samme gæld har været i rette lagt for byfogden, da fandt dommerne hans dom at være som udømt, og sagen til bytinget igen at komme.

(131)

** Peder Jensen Tunglund borger i Århus havde stævnet Niels Madsen fogedsvend sst for en dom, han til Århus byting 1/4 over ham har forhvervet, hvori byfogden har tildømt ham sit brev og forløfte at holde eller derfor at lide tiltale, uanseet Peder Tunglund ikke alene samme løfte har gjort, men Peder Pedersen borgmester sst har godsagt for Jens Rasmussen sst for 300 daler til Karen Jensdatter salig Laurids Christensens, dateret 9/4 1627. ligeledes stævnet Karen Jensdatter og hendes husbond Rasmus Sørensen sst. derefter blev afsagt, så efterdi samme hovedbrev ikke i fogdens dom er inddraget, så Peder Tunglund kan vide sig efter at rette, da fandt dommerne den hans dom og dele ingen magt at have, men hvem påskader sagen til byting igen at indkalde og hovedbrevet for fogden i rette lægge.

(132)

** Søren Wormsen i Hammershøj på hans søster Maren Wormsdatters vegne sst og sine egne vegne havde stævnet herredsnævningene i Sønderlyng herred for ed og tov, de til Sønderlyng herreds ting 25/5 sidst forleden gjort og svoret har, i hvilke de har kvitsvoret Mads Lauridsen i Viborg for husfred og gårdfred, han skal have gjort i hendes hus og gård, da han søgte efter hans hest, som var ham frastjålet, og han skyldte Søren Wormsen derfor. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for nævningene er bevist, at Mads Lauridsen der i gården skal have gjort nogen håndgerning og ikke har brudt eller brækket hus eller dør nogen til skade, og nævningene derfor har kvitsvoret ham for husfred, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige eller magtesløs dømme.

(133)

** Oluf Olufsen Skipper borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne borgere for en afsigelse, de har afsagt imellem Oluf Olufsen og Mads Kock sst 24/3 sidst forleden og tildømt ham at give Mads Kock 29 daler for hans part i den skude, de havde

tilsammen, hvilken skude i storm og uvejr er blevet for Landskrona, uanseet Oluf Olufsen har haft stort regnskab med Mads Kock, hvilket de ikke har anseet. så blev afsagt, så efterdi Oluf Olufsen og Mads Kock for ting og dom har voldgivet deres sag på fire dannemænd dem skal imellem sige, som de har gjort, da vidste dommerne ikke imod samme deres afsigt at sige eller magtesløs dømme.

(134)

** Christen Christensen ved Åbybro i Vendsyssel med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Christensen i Skræm i Han herred for en hjemmel, han til Slet herreds ting 1/10 sidst forleden gjort har, hvor han tog i Niels Jensen på Bjørnsholm hans hånd og var hans fri hjemmel til et øg, som Niels Jensen havde afkøbt ham, hvilket øg var fra Christen Christensen tyvstjålet, og han havde taget tagsmærke derpå. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger og ikke Laurids Christensen og hans medfølgere er mødt gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme herredsvidne magtesløs at være og ikke at komme Christen Christensen til nogen forhindring.

(135)

28/8 1630.

** Christoffer von Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Svend Knudsen i Sorring for en dom og hedensættelse, han 22/5 til Gern herreds ting dømt har, hvor han har tilfundet Palle Skriver foged på Jernit hans tiltale, som han i Christoffer Gersdorffs navn drevet har anlangende nogen stud, fra sig og til sine overdommere af årsag at Christoffer von Gersdorff var en adelsmand og derfor vidste sig ikke i den sag at kunne være dommer, uanseet det var bevist hvorfra samme stud blev ført til Søbygård, og siden til kirken og på tinge er blevet oplyst. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger og ikke Palle Skriver vil samme hedensættelse fremlægge, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være.

(136)

** Jens Madsen i Erslev med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Tomas Poulsen rådmand i Randers for en klage, han til Randers byting havde gjort over ham, for han 19/5 sidst forleden skal være draget af byen i arrestering for gæld, han skulle være hans salig mor Kirsten Poul Nielsens skyldig nemlig 17 mark, endog Jens Madsen har stået der for tingsdom og højligt ved sin ed benægtede aldeles intet at være Tomas Poulsen eller hans mor skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi her fremlægges Kirsten salig Poul Nielsens regnskabsbog, hvori Jens Madsen for den gæld er indskrevet og ikke bevises den at være betalt, da vidste dommerne ikke imod samme arrest klage og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(137)

** Anders Jensen i Kattrup på sine egne og på sin hustru Karen Ibsdatters og på hans hustrus datter Karen Pedersdatter deres vegne havde stævnet Anders Jørgensen i Serreslev for en dom han til Vor herreds ting 28/7 sidst forleden over dem forhvervet har efter et gældsbrev, salig Peder Dinesen skal have givet ham, og han formener at Karen Pedersdatter, som og har en lod i boet og er udenlands, ikke har fået varsel. derefter blev afsagt, så efterdi med delebrev bevises at den ene af de 8 mænd tinghørere at have været delt og i så måder umyndig inden tinge at sysle, da fandt dommerne

førnævnte 8 og 24 mands vidne domme og dele magtesløs at være.

(140)

** Christen Skriver hospitalsforstander i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Knudsen byfoged sst for en dom, han til bytinget dømt har imellem de fattige hospitalslemmer ham og de Tånum mænd anlangende nogen tiendekorn, som de i hospitalet efter deres fæstebreve og kvittans leveret har, og samme hans dom skal være funderet på kommissærernes breves formelding, som formenes ikke skal hedentydes på hospitalslemmer i nogen måder, og dem deri at være sket forkort og uret. derefter blev fremlagt samme dom af Randers byting 12/7 dette år indeholdende, at efterdi den anordning KM kommissærer om korntiende i Århus stift har gjort, at de ikke videre end den halve afgift forleden år bønderne deraf skulle udgive, og da det af Christen Skrivers kvittans erfares, at han den hele afgift har oppebåret, da vidste fogden ikke rettere deri at sige, end Christen Skriver jo burde den halve part af samme korntiende igen til sognemændene at levere. og nu blev afsagt, så efterdi fogden har funderet sin dom på kommissærernes afsigt, og ved Christen Skrivers kvittans bevises, han den hele tiende har annammet, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(141)

** Augustinus Henriksen i Ry på sine egne og på sin mor Karen Henriks sst hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Rasmussen i Javngyde for en usandfærdig beskyldning, han til Ry birketing 2/9 1629 har gjort, at Augustinus og hans mor skulle have købt en hans kedel og andet gods af en af kejserens ryttere, som skulle have kvarter i Javngyde. dernæst blev fremlagt tingsvidner, hvori efterskrevne vidnede, at de havde hørt en rytterdreng sige, at den kedel, som blev Anders Rasmussen af rytteren frataget, den blev indført i Henrik Felbereders gård i Ry, og rytteren skulle have bekommet nogen penge derfor, og Augustinus Henriksen sagde, at han havde købt en kedel af en af kejserens folk, og dersom det var Anders Rasmussens, da skulle han gerne bekomme den igen, hvorefter han blev tildømt at skaffe Anders Rasmussen sin kedel igen. og nu blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussens beskyldning ikke med nøjagtige vidner bestyrkes, kunne dommerne ikke kende hans beskyldning så nøjagtig, at den bør nogen magt at have, og efterdi de andre vidner ikke fremlægges, fandt dommerne de vidner og den dom magtesløs at være.

(142)

** Christoffer Friis til Astrup havde stævnet Christen Smed i Svenstrup herredsfoged i Hornum herred for en dom, han til Hornum herreds ting 5/7 sidst forleden har dømt, hvori han har kvitfundet Jens Jensen i Rebstrup for Christoffer Friises tiltale for afgift af nogen jord på Hvam mark, som Jens Jensen, som da boede i Hvam til ham havde udlovet for leje deraf, midlertid fjenderne var her i landet. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises ham samme afgift at have ydet og betalt, og herredsfogden dog har ham for samme landgilde aldeles kvitdømt, da vidste dommerne ikke den hans dom bør at komme Christoffer Friis på samme afgift til nogen forhindring.

(143)

** Anne Jensdatter i Ry med en opsættelse i dag måned havde stævnet Niels Steffensen sst for et usandfærdigt sankevidne han til Ry birketing 4/2 sidst forleden har forhvervet imod Anne

Jensdatters høje benægtelse anlangende gæld, hun skulle være Niels Steffensen skyldig for en kedel fuld af honning, han skulle have båret til hr Niels Christensens i Ry, og da nogen af hr Nielses børn slikkede deraf sagde deres mor Anne Jensdatter til dem, slik intet deraf, thi det er Niels Steffensens. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne ikke udførligt har vidnet, at Anne Jensdatter samme kedel og honning af Niels Steffensen skulle have købt, og ikke med brev og segl bekræftes eller hun vil være gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så nøjagtig at de bør nogen magt at have eller komme Anne Jensdatter til nogen forhindring.

(144)

** Peder Brodersen foged på Gesingholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for deres løgnagtige vidner, de til Overgårds birketing 20/2 sidst forleden vidnet har anlangende nogen tvist og bordag, som Jens Nielsen Ladegårdsfoged på Hevringholm og Mads Bodderdreng sst har i været med Peder Brodersen, og deres vidner til landstinget er kendt magtesløs, formener dem for samme deres løgnagtige vidner på deres fingre at skal lide. derefter blev afsagt, så efterdi efter forrige landstingsdom erfares, de indstævnedes vidnesbyrd at være usandfærdige og derfor magtesløs dømt, og sagen har været opsat 6 uger og de ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de indstævnede jo bør for samme deres løgnagtige vidner fældet at være.

(145)

** fru Sofie Rostrup salig Steen Brahes til Løjstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet sandemændene i Sønderhald herred for et markskel, de 10/11 1629 ganget og gjort har imellem Vedø grund og ejendom på den ene og Gesingholms skov og ejendom på den anden side, formenende en del af de første sandemænd har tilforn været opkrævet til syn til førnævnte åsteder, hvilket deres syn til landstinget er underkendt, og de sandemænd som har været opkrævet de gamle skelsten, som var forvildet, igen at forny og de skelsten, som var optaget at sætte i deres gamle steder igen, og da har sandemændene ikke agtet gamle lodder og skiftebreve, som formelder at en del af de åsteder skal for lang tid siden være ganget i søskendeskifte. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte sandemænd beskyldes, at de ikke skal have anseet gamle lodder og skiftebreve, det en del af de åsteder, som de har gjort deres tov, skal for lang tid siden være ganget i søskendeskifte, som hende en rum tid har efterfulgt, så dommerne derfor ikke om samme åsteder, som er ubesigtiget, kan dømme, da hvem som samme sandemands tov påskader tilbyde og kalde sig, så ridemænd på åstederne kunne komme og derom kende og forfare, som det sig bør.

(146)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet efterskrevne i Karmark for et vildigt vidne, de til Skern birketing 13/1 sidst forleden vidnet har anlangende 18 svin, som skulle være bortstjålet og en dør, som skulle have stået åben, hvilket vidne han mener ikke så nøjagtigt at være, så det bør at komme Jens Nielsen i Karmark, hvor svinene blev stjålet, til nogen befrielse. nu blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at samme svin om nattetide imellem 22/10 og 23/10 er af huset bortstjålet og døren 2.dagen stod åben og opbrudt, hvilket af syn bekræftes, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(147)

** Peder Jensen i Ellerup og Oluf Madsen i Gern på deres egne og menige birkemænd i Tvilum birk havde stævnet hr Niels Pedersen i Skorup for en uendelig dom, han til landstinget 14/8 sidst forleden forhvervet har, hvori han skal have magtesløs fanget et tingsvidne anlangende nogen gæld, de skulle være ham skyldig, som de skulle være aftrængt at udgive, som de mener med vrang undervisning at være forhvervet og derfor magtesløs at være. endnu stævnede de hr Niels Pedersen for et forpligtsvidne af Tvilum birketing 16/6 1628, som hr Niels Pedersen med fjendernes vold og overmagt skal have tvunget en ganske del af birkemændene at indgå, for han havde holdt oberstens fændrik og andre. da formedelst dommernes underhandling blev de så forenet, at samme mænd skal udgive halvparten af de penge forpligten omhandler til hr Niels Pedersen til snapsting førstkommende.

(148)

** Frands Lykke til Overgård med en opsættelse af landstinget 17/7 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Skern birketing 23/12 vidnet har, anlangende at de skulle have hos været hos Jens Nielsen i Karmark og han for dem havde bekendt, at han havde i forvaring taget af skovvogteren 18 svin, som skulle være ulovligt indkommet på KM skov i olden i Skern birk, uanseet skovene og birkets rettighed skal tilhøre Frands Lykke og de andre lodsejere, som en del deraf tilkommer KM, hvilke vidne han hårdeligt benægter aldrig sådanne ord at have haft, men havde lånt skovvogteren hus til samme svin efter delefogdens begæring. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevnes vidne med Jens Nielsens ord bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige, men efterdi Frands Lykke er lodsejer til skoven, som samme svin skal være ulovligt indbrændt på, så han til samme svin også kan være berettiget, og fogden dog alene efter Anders Bremses angivelse på hans husbonds vegne har tildømt Jens Nielsen samme svin at tilstede skaffe, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge, og efterdi Christen Nielsens vidne ikke er fremlagt, bør det ingen magt at have.

(150)

** doktor Peder Saxe i Århus havde stævnet Peder Rasmussen og Rasmus Rasmussen i Bering, for de 21/5 sidst forleden til Hasle herreds ting har ladet læse en skriftlig klage, at Peder Saxe af dem har bekommet videre end deres rette landgilde, som han var bevilget af fjenderne, som da regerede landet, og Peder Saxe skulle have lovet dem derfor fri for plynderi efter deres mundheld og hvis, Peder Saxe havde bekommet videre end deres landgilde, havde han leveret fjenderne, hvorfor han mente deres usandfærdige klage burde magtesløs at være. derefter blev fremlagt bøndernes klage indeholdende, at Peder Saxe kom til dem 6 uger før påske 1628 og sagde, at de skulle fly ham hver 14 rigsdaler, og lovede han skulle fly den oberst Scharfenbergs brev, at de skulle forskånes for plynderi af fjenderne, hvilket ikke skete, men de blev frataget efterskrevne heste køer og indbo. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at doktor Peder Saxe har pålagt bønderne samme penge til sin egen fordel at udgive, da kunne dommerne ikke kende samme mænds klagevidner, som de i deres egen sag dem selv til behjælpning klaget har, så noksom at de må komme Peder Saxe til nogen forhindring.

(152)

** fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup havde stævnet efterskrevne for nogle vidner, de til Randers byting 25/1 sidst forleden vidnet har anlangende Jens Guldsmed Hans Skomager og Johan Apoteker i Randers dem i forgangen fejdetid nogle køer skal have tilforhandlet, og ikke i

deres vidne formelder at have været de køer, fru Karen Langes tjenere hos dem har vedkendtes eller ikke, hvilket vidne hun formener at være vidnet førnævnte mænd til vilje, og 26/4 nu sidst blev de kvitdømt for fru Karen Langes tiltale. efter flere ord dem imellem voldgav de deres tvistige sag på efterskrevne dannemænd.

(153)

** fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for nogle vidner, de til Hobro byting og Rinds herreds ting vidnet har, anlangende de ikke skulle have set Hans Nielsen borger i Hobro førte gods korn eller andet fra Hersumgård 1627, og hun formener at der vel findes andre der har set det, og at samme vidner ikke bør at komme hende til hinder eller skade og hendes sandfærdige vidner bør ved magt at blive. derpå blev fremlagt et tingsvidne af Hobro byting 22/2 dette år, hvor efterskrevne vidnede, at der lå en Hopmand der i byen efter det aller første fjenderne kom her i landet i oktober måned 1627 og lå en tid lang i kvarter til Hans Nielsens, og 18/10 1627 2.dagen grev Slich drog fra Hobro fra Hans Nielsens, da måtte Laurids Jensen gøre ægt med hans heste og vogn til Hersumgård, hvor han måtte tage 3 læs med utærsket rug, som den soldat, der lå på gården, lod bære i vognen og slog ham mange hug, før han det ville annamme, og bad ham levere det i Hopmands kvarter i Hobro, hvor hans folk annammede det, og Hans Nielsen vidste intet deraf. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne har vidnet om hvis i denne sag er dem bevidst og intet imod deres vidne fremlægges, da vidste dommerne ikke samme deres vidne at imodsige.

(155)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim befalingsmand på Hald havde stævnet Jens Sørensen i Rind for en dom han til Middelsom herreds ting 7/7 dømt har imellem Knud Gyldenstjernes fuldmægtig og Knud Jørgensen i Middelhede anlangende et 24 mands vidne, som Knud Jørgensen har sig til fordristet i KM tingbog at indskrive 22/4 sidst forleden uden hjemmel eller forlov, ikke heller at være af nogen dommer eller foged udstedt, men selv at have siddet ting, siden tinget var af ridefogden herredsfogden med flere dannemænd splittet og havde været 3 gange påråbt, om nogen havde noget at bestille og ingen fremkom. og han formener, at Hans Jørgensen dermed har gjort imod lov og ret, hvorfor han bør straffes og stande til rette. derefter blev afsagt, så efterdi befindes at Knud Jørgensen har indskrevet et 24 mands vidne i tingbogen, hvilket vidne samme 24 mænd ved deres ed fragår, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Knud Jørgensen jo falskeligt i tingbogen har indskrevet og bør derfor at stande til rette.

(158)

** Jacob Thenober borger i Horsens havde stævnet Hans Jensen borger sst for en dom, han til Horsens byting 10/8 sidst forleden har forhvervet anlangende 60 øksne, som Hans Jensen og Jacob Thenober skulle have haft til fælles, der fjenderne kom i landet efter en kontrakt dem imellem, hvilke øksne Mogens Jensen på sin bror Hans Jensens vegne skulle have annammet 1627 og havde ladet dem drive til Ribe der at skulle udskibes, og derhos var leveret Mogens Jensen pending til told omkostning og fragt til den halve part på Jacob Thenobers vegne til samme øksne at lade overføre til Holland, og herimod har han forhvervet dom over ham, uanseet sagen til landsting skulle være indstævnet. da efter flere ord dem imellem voldgav de deres tvistige sag på fire dannemænd.

(159)

** Tomas Nielsen i Eldrup havde stævnet Karen Henrik Smeds borgerske i Horsens for en uendelig landstingsdom, hun 14/8 sidst forleden har forhvervet anlangende et hus og våning i Horsens, som Karen Henrik Smeds og hendes afgangne husbond Henrik Hansen Smed fordum tilhørte, som i hans levende live var blevet pantsat og af Tomas Nielsen hjemløst. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Horsens byting 8/3 1625 indeholdende et skøde til Tomas Nielsen på efterskrevne gård i Horsens, som tilhørte afgangne Henrik Hansen Smed, som han arvede med hans hustru Karen Jørgensdatter. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Vor herreds ting 10/5 1626, hvor Tomas Nielsen og Karen Jørgensdatter bekendte at de var kommet overens, så Tomas Nielsen skulle betale hende 100 daler, som restede på de penge han gav hende for de huse. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges tingsvidne, at Karen Jørgensdatter og Tomas Nielsen har kontraheret med hinanden, at han skal give hende 100 sletdaler, som er betalt, som hun selv tilstår så hun for hendes anpart i samme ejendom er tilfredsstillet, da kunne dommerne ikke kende Karen Jørgensdatter at være mægtig videre på samme skøde at må tale.

(160)

** Rasmus Værn borger i Århus havde stævnet Hans Andersen borger sst for en dele, han til Århus byting 12/8 sidst forleden har forhvervet efter en uendelig rådstuedom anlangende 165 daler, som skal være af nogen skibsparter og malt, som Rasmus Værn skal have bekommet, derimod skal findes med Hans Andersens egen hånd, at han har annammet af ham i rede penge 100 rigsdaler og dertil sild sukker og andet, som han skulle købe malt for, og da Rasmus Værn ikke var mødt til gensvar, blev han 15/7 tildømt at betale 165 daler, og derefter delt. derefter blev afsagt, så efterdi samme borgmester og råds dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og da Rasmus Værn efter samme dom er blevet delt, fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(161)

** Tomas Andersen i Tunglund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Jensen Tostrup i Borre for nogen deler, han over ham til adskillige ting har forhvervet anlangende gæld, som han skulle være ham skyldig for korn, han skulle have bekommet, hvilket Tomas Andersen højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke nogen dom før delen er ganget og delen 1625 og 1627 er udganget og ikke årligt til tinge er læst og påskrevet, da kunne dommerne ikke kende samme delebreve så nøjagtige, at de bør nogen magt at have.

** Tomas Andersen i Tunglund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Jensen Tostrup for et vidne, han til Vejerslev birketing 23/7 sidst forleden har forhvervet anlangende nogle ord, han skal have sagt på førnævnte ting, nemlig at han kunne ikke gøre samme skalkagtige regnskab som Peder Jensen, hvilke ord han benægter aldrig at have sagt, ikke heller om så havde været, at være hans ære og lempe for nær, og fogden dog har tildømt ham at lide tiltale, hvorefter han er blevet delt. nu blev afsagt, så efterdi samme ord ikke er ære og lempe angældende, og samme herredstingsdom ikke er endelig, og Tomas Andersen dog derefter er blevet delt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så nøjagtig, at de bør at komme Tomas Andersen til hinder eller skade.

(162)

** Christoffer Pedersen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en

sentens, han har afsagt imellem Christoffer Pedersen og Jens Jensen Smed 28/7 sidst forleden en gældssag anlangende, i hvilken dom han har tilfundet ham at stævne Hans Deuster for hvis gæld, Christoffer Pedersen havde stævnet Jens Jensen Smed for, at han som en arving har arvet og taget den halve bo efter hans bror Peder Jensen Saxe, så burde han derfor at betale halvparten af hans brors gæld, men Jens Smed gav til kende, at han havde solgt til Hans Deuster sst al hvis arv, han var tilfaldet efter hans bror, og Hans Deuster havde tilforpligtet sig at holde ham skadesløs. derefter blev afsagt, så efterdi byfogdens dom indeholder, at Jens Jensen Smed har været indkaldt, om han ikke burde at betale halvparten af den gæld hans bror Peder Jensen Saxe var Christoffer Pedersen skyldig, og fogden intet derom han kendt til eller fra, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge.

(164)

** Erik Rasmussen Kleinsmed i Viborg på sine egne og på sin hustru Apelone Keldsdatters vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 5/4 sidst forleden vidnet har anlangende at Apelone Keldsdatter skulle have været i Peder Skomagers hus 5/10 1625 og givet Markus Jensen i Rejstrup et brev på 30 sletdaler, hun havde lånt af ham, og derfor pantsat ham 8 sølvskeer og hendes salig husbonds kappe og et skørt, og samme penge skulle have været betalt til fastelavn 1626, hvilket brev hun benægter aldrig at have udgivet, men har i tre tingdage tilbudt Markus Jensen hans betaling, hun er ham skyldig på samme pant, nemlig 18 sletdaler og ikke mere. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne har vidnet, at Apelone Keldsdatter gav Markus Jensen et brev på 30 sletdaler, og ikke deres vidne med bemeldte brev bestyrkes, og hun benægter højligt ikke samme brev at have udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have eller komme Erik Kleinsmed og Apelone Keldsdatter på deres pant igen at indfri til nogen forhindring.

(165)

** Iver Nielsen i Edslev på sin datter Birgitte Iversdatter i Hasselager hendes vegne havde stævnet Mogens Nielsen i Lemming for en bekendelse, han på Århus rådstue 10/6 sidst forleden forhvervet har, anlangende Anne Jensdatter født i Edslev, som da var fængslet i Århus, skulle have bekendt at Birgitte Iversdatter skulle have begæret af hende, at hun ville fly hende noget, som hun kunne forgifte sin husbond afgangne Poul Nielsen med, uanseet Birgitte Iversdatter højligt benægter aldrig sligt at have begæret eller påtænkt, men hun og hendes salig husbond at have haft venlig og kærlig omgængelse med hinanden, og han af helsot er død. Anne Jensdatters datter Dorte Nielsdatter født i Edslev havde bekræftet hendes mors bekendelse. endnu blev stævnet Dorte Nielsdatter og hendes bror Jens Nielsen med deres lovværger. derefter blev afsagt, så efterdi mester Morten Madsen beretter at samme sag er liv angældende, og formedelst vidner og kundskab deri at forhverve, er sagen blevet forlænget og ikke i ret tid med sandemænd forfulgt, så mester Morten Madsen agter at lade anholde om oprejsning sandemænd derom at tove, da vidste dommerne ikke på samme kundskab at dømme, før sandemændene lovligt deri har gjort deres ed, og hvem siden påskader da stævne og kalde og gange derom hvis ret er.

11/9 1630.

** Jens Jensen Worm indvåner i Randers havde stævnet Christen Jensen i Tebbestrup for et vidne, han til Randers byting 16/6 sidst forleden forhvervet har, som Christen Madsen i Randers med ham til vilje vidnet har, at Jens Jensen skulle have slået en person, som han ikke kendte og siden er død

blevet af slag under hans øre med sine hænder, og med det vidne ham i ulykke føre, at han skulle have med været og slået hans søn Jens Christensen, og han benægtede, at han aldrig havde gjort Jens Christensen nogen håndgerning. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Randers byting 26/7 sidst forleden, hvor Christen Madsen vidnede, at han så Jens Jensen slog Jens Christensen under hans øre og Christen Andersen styrmand i Randers slog ham ned en fork, hvorefter sandemændene svor Christen Andersen manddød over og fra hans fred, og de svor Jens Jensen, som samme tid var med og slog ham under hans øre, et fuldt åråd over. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Madsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og samme hans enlige vidne ikke med andre vidner bestyrkes, at Jens Jensen skulle have slået Jens Christensen eller gjort ham nogen skade, der kunne være årsag til hans død, da kunne dommerne ikke kende samme enlige vidne eller sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Jens Jensen Worm til hinder eller skade.

(167)

** Mads Pedersen i Mammen havde hidkaldt sandemænd af Middelsom herred til at udlægge Jens Hommands søn i Rind Søren Jensens bane, som af et læs tørv skal være ihjelslået, og fremlagde et tingsvidne af Middelsom herreds ting 19/8 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede, at han stod død op i en tørvegrav på Rinds mark og et læs tørv var væltet over på ham, og derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Jensen Hommand af våde og vanlykke at være ihjelslået og det ham til bane lagt.

** Jacob Lauridsen borger i Århus på Mogens Jensens vegne i Terp havde stævnet efterskrevne kirkenævninge i Lisbjerg sogn, for de til Lisbjerg herreds ting 11/8 har Kirsten Jensdatter Hyrdekone i Terp kirkenævn oversvoret for sine trolddoms gerninger efter vidner syn sigtelse og hånds pålæggelse. efterskrevne vidnede, at Mogens Jensen i Terp 1627 lod bryde taget af hyrdehuset sst, og da lovede Kirsten Jensdatter at han og hans hustru skulle vederfares en ulykke, og Maren Jørgensdatter i Terp vidnede at 1629 kørte hendes husbond Jens Hansen af skoven, som Kirsten Jensdatter sagde var hyrdens og derfor lovede ham en ulykke, og 3.dagen derefter fik han en ulykke i hans fod, og andre vidnede, at Kirsten Jensdatter havde sagt, at Mogens Jensen skulle få en ulykke, for han havde sigtet hende for at have stjålet et sengeklæde. Rasmus Jensen og Niels Rasmussen i Terp vidnede, at 24/7 sidst forleden brød Kirsten Jensdatter Hyrdekvinde ud af den fængsel fra Mogens Jensen sst, eftersom hun var anholdt for trolddom og om søndagen fandt de hende i Elev hyrdehus under en seng, og da var der sat et trug udenfor sengen for hende, og da bad hun dem de ville give hende hendes liv, da ville hun give dem sin kåbe til hver et par bukser, og på spørgsmål hvorledes hun kom af fængslet svarede hun, at hun sad i en fjeder til Mogens Jensens og da sagde Mogens Jensens hustru til hende, at hun måtte gå hjem til hendes børn, og der hun kom til hyrdehuset faldt fjederen af hende, som var hendes gode lykke og svor at hun skulle aldrig komme til Terp mere, og Mogens Jensen i Terp beskyldte Kirsten Jensdatter for den ulykke, hans hustru Maren Nielsdatter var vederfaret på hendes helbred, for hun havde lovet ham og hans hustru en ulykke. og nu blev afsagt, så efterdi befindes Kirsten Jensdatter ikke fuldkomment for nogen trolddoms gerning at være sigtet og beskyldt, da kunne dommerne ikke kende denne nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Kirsten Jensdatter på hendes liv til skade.

(169)

** doktor Peder Saxe i Århus havde stævnet Jens Tomasen i True herredsfoged i Hasle herred, for han til førnævnte ting 24/5 sidst forleden har fradømt Peder Saxe sin retfærdige gæld, som bønderne

der i herredet var ham skyldig, eftersom han var dem forlenet af fjenderne, som da kommanderede landet, og Peder Saxe har holdt samme bønder ved magt, og en del af dem har lovet at betale deres restants, og fogden har imod landstingsdom 13/2 sidst fradømt ham sin gæld. derimod blev fremlagt bispen mester Morten Madsens seddel, at de brændsvin, som Peder Saxe formener hans tjenere er ham skyldig, dem har bispen selv oppebåret, hvorfor Peder Saxe vil have at forskåne bønderne, og tiltale bispen som den, der dem annammet har. og nu blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke endeligt har kendt hvem, enten bispen eller Peder Saxe, samme svin burde at tilkomme, fandt dommerne hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Anders Jensen i Hobro havde stævnet Christen Skrædder i Rise for et usandfærdigt vidne, han til Hindsted herreds ting forhvervet har, at Anders Jensen skulle have købt eller solgt Christen Skrædders kedel, hvilket deres vidne han højligt benægter, og mener at hvis af krigsfolkene blev købt eller solgt eller borgerne med dem købte og straks igen bortsolgte til deres kontribution at udgive, bør ingen lide tiltale for, thi ingen var i den tid fri eller mægtig over sit eget. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke bevises, samme kedel endnu at være hos Anders Jensen tilstede, men Anders Jensen beretter ved sin højeste ed, at han den straks igen har afhændet og i sin kontribution udgivet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne bør at komme Anders Jensen, på samme kedel at tilstede føre eller dertil videre at svare, til hinder eller skade.

(170)

** Albret Skeel til Fussingø havde stævnet efterskrevne i Holbæk for efterskrevne sognevidne, de imod hr Christen Madsen i Holbæk nogen tid tilforn vidnet har anlangende liv og levned og lærdom i hans embede og bestilling, så de vidste ham intet at beskylde med begravelse de syges besøgelse og sakramentes udgivelse. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige vidner tilforn af Albret Skeel og andre er forhvervet, om hvorledes hr Christen Madsen sig i ufredstid skal have forholdt og ikke for samme sognevidne, hr Christen sig til befrielse har forhvervet, har fanget noget varsel eller kald, da kunne dommerne ikke kende same sognevidne så lovligt forhvervet, at det bør nogen magt at have.

(171)

** hr Niels Christensen prior og Helliggejsts forstander i Ålborg på hospitalstjener Jens Lauridsen i Lyngbjerggård hans vegne havde stævnet Christen Smed i Svenstrup herredsfoged i Hornum herred for en dom, han til førnævnte ting 16/8 sidst forleden dømt har og tildømt Jens Lauridsen inden 15 dage et par pistoler fru Helvig Kås til Restrup at forskaffe eller 10 daler i stedet, som en ved navn Jens Christensen i ufredstid skulle have antvortet ham i forvaring, uanseet samme pistoler med mere Jens Lauridsens gods er blevet ham fraplyndret af rigets fjender af et kompagni havde deres kvarter i Løgstør den tid de drog af landet, så vel som andre fattige folks gods så meget de overkom, hvorefter fogden havde dømt, at da Jens Lauridsen ikke havde bevist, at de to pistoler af fjenderne var ham frataget, da burde han dem at forskaffe fru Helvig Kås ingen 15 dage, og nu blev afsagt, at da samme vidne eller seddel ikke er fremlagt, da fandt dommerne samme seddel vidne og dom ingen magt at have, indtil der stævnes på ny og samme seddel i rette lægges.

(172)

** Poul Albretsen i Ring havde stævnet Jørgen Nielsen i Astrup og Morten Eriksen i Troelstrup for to uendelige domme de har forhvervet til landstinget anlangende noget børnegods i Ring, som Jørgen Nielsen beråber sig på at være værge for, endog han ikke er født værge eller har fuldmagt

dertil, men vil besnære det fra faderløse børn sig selv til nytte, og mener at samme domme bør magtesløs være og ikke at komme førnævnte barn Poul Jørgensen på sit bondegods til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere eller ydermere end til sagen bliver stævnet på ny, og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

** Maren Andersdatter salig hr Laurids Ågårds efterleverske i Viborg havde stævnet Christen Andersen i Rejstrup herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 25/5 sidst forleden til førnævnte herredsting dømt har, hvori han har kvitdømt Niels Poulsen i Læsten for halv skyld og landgilde, som rester af den gård han påboer for 1629, for han havde ingen avl bekommet 1629 men havde været jaget fra hans gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(173)

25/9 1630.

** Anders Pedersen i Bording med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Stig Knudsen i Hauge for en ulovlig vurdering og skifte, han nogen tid siden i hans bo skal have ladet gøre imellem sig og salig Jens Pedersen, som døde i Hauge, hans børn, uanseet Stig Knudsen vurderingsmændene af sin egen slægt og kreditorer skal have samlet, og andre fremmede godset tilvurderet. endnu blev stævnet Erik Stigsen i Resdal, som er Stig Knudsens næstsøskendebarn Tomas Christensen i Resdal som er Stig Knudsens brorsøn. så mødte Stig Knudsen og fremlagde efterskrevne skiftebrev imellem Stig Knudsen i Hauge på den ene og Anders Pedersen i Bording og Laurids Pedersen i Tulstrup på børnenes vegne på den anden side, som er Peder Jensen Laurids Jensen anden Peder Jensen Birgitte Jensdatter Mette Jensdatter Jens Andersen og Jens Pedersen i Funder på hans hustru Anne Jensdatters vegne, og da blev udlagt efterskrevne til arv og gæld, dateret 23/10 1628 og underskrevet af vurderingsmændene. derefter blev afsagt, så efterdi samme skiftebrev på adskillige steder er makuleret og i bredden med anden pen og blæk tilsat og ikke af børnenes værger underskrevet og forseglet, da kunne dommerne ikke kende samme skiftebrev så nøjagtigt, at det bør at komme salig Jens Pedersens børn til nogen forhindring.

(175)

** Christen Tomasen til Tanderup havde stævnet Niels Jespersen i Boest for en dele, han til Vrads herreds ting 24/3 sidst forleden over hans tjener Søren Jensen i Tørring forhvervet har for 6 skæpper rug, som han skulle være Niels Jespersen og hans søster Anne Jespersdatter pligtig, hvilket ikke er bevist og Søren Jensen benægter. derpå blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges på samme gæld, og ingen dom før samme dele er ganget, da fandt dommerne Søren Jensen af den dele kvit at være.

** Iver Krabbe til Albæk havde stævnet Christen Olufsen i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herred 24/8 sidst forleden dømt har og deri kvitdømt Vogn Jensen i Veggergård for tiltale at lide for nogen egetræer er hugget i Veggergårds skov, siden rigens fjender er draget af landet, som han har været befalet at tage vare på, og samme sin dom funderet på hr Niels Jensen hans kundskab, at Vogn Jensen havde ladet efterlyse i Skivum kirke efter hvis, som kunne være hugget. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(176)

** Niels Rasmussen Bonde i Klintrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gern herreds ting 27/8 sidst forleden vidnet har efter deres udgivne stuebrev, at de 25/3 1628 havde været over skifte imellem afgangne Mads Villumsens arvinger i Javngyde, hvilket Niels Rasmussen formener usandfærdigt at være, og ikke at være sket noget rigtigt skifte, og være ham og hans medarvinger til forhindring, og derefter fremlagde efterskrevne skiftebrev, indeholdende at arvingerne havde delt arven dem imellem. derefter blev afsagt, at da Niels Bonde tilstår samme tid at have været tilstede og samme lod annammet, da vidste dommerne ikke Niels Rasmussen Bonde at være mægtig på samme skiftebrev eller tingsvidne at tale.

(178)

** Margrete Madsdatter Ørbæks indvånerske i Horsens havde stævnet Knud Lauridsen i Horsens, så eftersom hendes hus og gård var indtaget i den forløbne sørgelig tilstand til grev von Ortenburgs eget kvarter, og han med sine folk havde fortæret og ødet næsten alt hvis hun havde, og da havde Knud Lauridsen hos greven og rigets fjender uden al årsag gjort greven anvisning og forrådt hendes efterskrevne sølv, som hun havde haft i Hjordbjerg hos hendes svoger Peder Bhi og hendes datter, og han havde medværet om nattetide det at bortrøve og borttage og sin del deraf bekommet. derefter lod hun fremlægge efterskrevne domme, hvori Knud Lauridsen blev tildømt at lide som en røver og landsforræder. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen ikke er mødt til gensvar, såsom endelige domme er ganget, hvori han er fundet for sådan hans påførte skade at gøre Margrete Ørbæks fuld fyldest eller at straffes på sin ære og liv som en røver og landsforræder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Knud Lauridsen jo dermed at have gjort uret og bør Margrete Ørbæks at betale eller derfor at stande til rette.

(179)

** Christen Christensen i Torlund havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Vrads herreds ting 3/6 sidst forleden vidnet har, at de skulle have set hans hustru Kirsten Christens skulle have malket Sidsel Jensdatters geder, hvilket hun højligt benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er myndige eller har vidnet i egen sag og ikke vidnet om nogen synlig gerning, da kunne dommerne ikke kende samme vidner eller Rasmus Lauridsens sigtelse så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Kirsten Christens på hendes gode rygte og navn til forhindring.

** Claus Jensen i Overgård havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Løgstør birketing 11/11 sidst forleden vidnet har, at Just Jensen i Husby havde solgt en hest til Jens Nielsen i Løgsted, som han på Han herreds ting 16/11 skal have hjemlet ham, og berettede Claus Jensen at samme hest er ham frastjålet og er fundet i Jens Nielsens stald, og Jens Nielsen har forhvervet adskillige vidner hvorledes han er kommet til samme hest og ikke givet Claus Jensen varsel derfor. derefter blev afsagt, så efterdi bevises samme hest skulle være Claus Jensens opfødning, og han derfor har givet varsel førend Jens Nielsen samme vidne og hjemmel har forhvervet, og han dog ikke for samme vidne og hjemmel har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne hjemmel og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(181)

** Oluf Pedersen i Søhale havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 30/9

vidnet har, at Oluf Pedersen 5 uger tilforn på Snede kirkegård skulle have lovet at holde Christen Graversen i Plovmandshave uden skade for 8 daler, han skulle have lovet for ham til Jens Eriksen i Snede, hvilket løfte og gæld han højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om et løfte, Oluf Pedersen skulle have gjort, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(182)

** Oluf Pedersen i Søhale havde stævnet Jens Smed i Snede for et delevidne, han har forhvervet til Vrads herreds ting for landbod for sin far salig Anders Sned, som blev dræbt i Ejstrup, som har været Oluf Pedersens bror, hvorimod han benægter sig ingen landbod at have fanget ikke heller ved sig at kunne få, thi manddræberens slægt er ikke så nær besiddende, og Jens Smed er ret eftermålsmand, og Oluf Pedersen har dog med stor bekostning flyet ham en fredløs mand for sin fars død i sine umyndige år. derefter blev afsagt, så efterdi tvistes om samme landbod og ikke nogen dom før delen er udstedt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være, og sagen ved dom at ordeles.

** Albret Rostrup til Vingegård havde stævnet Laurids Hansen i Vinge for et tingsvidne, han til Sønderlyng herreds ting nogen tid siden skal have bekommet, anlangende en af Albret Rostrups tjenere Niels Christensen i Vinge skal have tilstået Laurids Hansen, dog ikke på hans husbond Albret Rostrups vegne, at måtte flytte af hans gods hvorhen han lystede, uanseet Albret Rostrup ikke har givet samtykke dertil, og mente samme vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Albret Rostrups fuldmægtig har løsladt Laurids Hansen, at når han betalte 5 daler, han var Albret Rostrup skyldig for hans huses brøstfældighed, da at være kvit og kæreløs, og straks derefter taget tingsvidne, da vidste dommerne ikke imod førnævnte tingsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(183)

** Henrik Rantzau til Schmoel havde stævnet alle afgangne fru Thale Rosenkrantzes arvinger og kreditorer for en bondegård i Blære, hun skal have pantsat hans salig far Casper Rantzau for 300 rigsdaler til en foresagt tid at indløse, hvilket ikke er sket, formener derfor samme bondegård bør ham for ejendom at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges fru Thale Rosenkrantzes pantebrev, og to uendelige domme tilforn er udgået, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd til med herredsfogden at gøre Henrik Rantzau udlæg i samme pant.

(184)

** Laurids Nielsen Sejermager i Kare havde stævnet Laurids Rasmussen Hvid sst for en usandfærdig bekendelse, han har haft for Niels Andersen og Laurids Steffensen i Randers, og dem derfor hidstævnet for et vidne, de til Randers byting 12/7 sidst forleden vidnet har, at Laurids Nielsen aldrig skal have mistet en nagle af nogen de sejerværker, han havde at ferde, hvilken bekendelse Laurids Sejermager formener løgnagtig at være, men vil bevise, at han ikke solgte mester Peder Tøgersens sejerværk til nogen eller kommet ham til hjælp i sin kontribution, men af fjenderne at være bortkommet moksen alt det han havde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Laurids Rasmussen Hvid hans ord og mundheld, og Laurids Hvids bekendelse ikke er uden een persons kundskab, da fandt dommerne samme bekendelse vidne og kundskab magtesløs at være.

(186)

** Tomas Andersen Møllers sag blev opsat en måned.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred at udlægge et dødt barns bane, som er fundet i Geding sø og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 7/10 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn til det døde barn, som havde ligget i vandet længe og havde været så gammelt som 8 år, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og udlagde samme barn af våde og vanlykke at være druknet og omkommet.

(187)

3/10 1630.

** Mogens Jensen i Terp havde stævnet kirkenævninge over Kirsten Jensdatter Hyrdekone i Terp i Lisbjerg sogn, for de til vester Lisbjerg herreds ting 21/9 sidst forleden har hende kirkenævn oversvoret og mener samme deres ed og tov ret at være og ved magt at blive, og derefter fremlagde efterskrevne tingsvidner angående trolddoms gerning, hvorefter kirkenævningene svor hende kirkenævn over. så var Kirsten Jensdatter tilstede og sagde sig i trolddomskunst aldeles uskyldig at være. dertil svarede Mogens Jensen og hans hustru Maren Nielsdatter og ved deres højeste helgens ed og oprakte fingre sigtede og beskyldte Kirsten Jensdatter Hyrdekvinde for en virkelig troldkvinde at være. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Kirsten Jensdatter har lovet Mogens Jensen og hans hustru med flere ulykke, og intet hun fremlægger hvormed hun kan bevise sig ærligt og kristeligt har forholdt, og nævningene derfor har svoret hende kirkenævn over, da vidste dommerne ikke nogen tiltale dem for den deres ed og tov at kunne fælde men ved magt at blive.

(189)

** Peder Jensen i øster Velling havde stævnet hr Anders Ovesen præst til Torslev kirke for to uendelige og en endelig dom, han 17/4 til Onsild herreds ting forhvervet har anlangende KM og præstens korntiende af Kollerupgård for 1628 som han der boede, men i samme år var ikke gård eller avl mægtig eller havde videre avl end som kejserens folk tilhørte, som lå i kvarter på samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensen ikke for samme dom er stævnet til hans bopæl, hvor han holder hus, og ikke heller til hans rette værneting for samme tiendekorn at være tiltalt, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom lovligt forhvervet, at den bør nogen magt at have.

(190)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til samme ting 23/9 sidst forleden dømt har anlangende nogen pending hans tjener Niels Keldsen i Torsgård for Hobro mænd og for Laurids Gundesen i Brandsholm til kontribution i forleden fejdetid udlagt og betalt har, og ikke igen er fornøjet, som der sig bør, og da havde fogden henvist sagen til sine overdommere. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(191)

** Christoffer Friis til Astrup havde stævnet Christen Smed i Svenstrup herredsfoged i Hornum herred, for han 5/7 sidst forleden på samme ting har kvitdømt Jens Jensen i Restrup for Christoffer Friises tiltale for afgift af nogen ødegård på Hvam mark, som Jens Jensen, som da boede i Hvam, til ham har udlovet til leje deraf 1628, hvilken dom ved landstinget er underkendt. derefter blev afsagt, så efterdi sagen ikke for nogen uret er underkendt, da vidste dommerne ikke videre i samme sag at dømme eller tilkende herredsfogden nogen kost og tæring derfor at udgive.

(193)

** Christoffer Pedersen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, for han forholder ham og ikke vil gøre ham udlæg i salig Villum Worms og Bodil Lauridsdatters fælles bo og gods i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Søren Jensen Frost samme Villum Worms efterladte gods i Århus at have taget under forsegling, og med hans brev bevises, at Christoffer Pedersen har kontenteret ham, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Peder Christoffersen, når han lovligt derom tilsiges, jo bør at være Christoffer Pedersen følgagtig og gøre ham udlæg i samme gods, som det sig med rette bør.

(194)

** Iver Lykke til Bigum havde stævnet fru Edel Mogensdatter til Hessel, eftersom Iver Lykke er tildømt af Sønderherreds ting 2/4 1623 at hun efter den kontrakt hende og Iver Lykke imellem ganget er 1620, hvori hun har lovet at betale al hendes søn Mogens Lykkes gæld, og herredsfogden har tildømt hende at lide tiltale, hvorfor han formener hun bør betale gælden eller lide indvisning i hendes gods og løsøre. derefter blev afsagt, så efterdi med offentlig proklama, som i land Holsten og på alle landsting i riget er læst og påskrevet, bedes alle som kunne have nogen salig Mogens Lykkes gældsbreve det til vis tid at til kende give, og ingen med sådanne breve efter proklama er fremkommet for gæld efter salig Mogens Lykke at fordre, da vidste dommerne ikke nogen indvisning i den sag i fru Edel Mogensdatters gods at kunne udstede.

(197)

** Falk Gøye til Bratskov gav tilkende, at hans signetring til nu kort forleden til Corfits Ulfelds bryllup i ---- er fra ham kommet. og dersom den noget steds findes og ham forholdes, vil han ikke være den gestendig, men den har vedersagt.

** Jens Pedersen i ---- lod læse et underskrevet brev og derefter nu her for retten afstod han på Christoffer Lunovs vegne al arv og gæld efter hans ---- Marie Lunov, så han aldeles intet efter hende vil arve eller gælde.

(198)

** Mads Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Knudsen og Frands Rasmussen byskriver for en dom, de fra dem har leveret 15/3 nærværende år imellem Jørgen Skeel til Sostrup og Mads Poulsen, og tilfundet Mads Poulsen at holde og efterkomme sit brev til Jørgen Skeel på 2000 tønder rug, han ham har afkøbt eller burde derfor lide tiltale, hvilket byfogden, eftersom KM forordning ham tilholder, straks burde på tinget

have afsagt, tilmed byskriveren også efter forordningen pligtig var både sentensen og dommens fuldkomne mening straks i tingbogen burde at indskrive og den igen af tingbogen i begge parters påhørelse lydeligt oplæse, hvilket han ikke har gjort, dog skal fogden og skriveren alligevel have understået hjemme at have sluttet skrevet og forseglet dom, som ikke for ting og dom er afsagt, og mener sig af byfogden og skriveren uret at være sket, og de derfor bør stå til rette som de der imod KM mandat har gjort. genparten af samme dom blev leveret til Mads Poulsens hustru Anne Nielsdatter i hans fraværelse, som hun ikke turde annamme, men skikkede budene til Søren Jensen Lang og Knud Pedersen borgere sst. så blev fremlagt ovennævnte efterskrevne KM mandat af 1578, hvorefter blev afsagt, så efterdi Mads Poulsen efter sin udgivne obligation er tildømt sit brev på 2000 tønder rug at efterkomme eller derfor at lide tiltale, da vidste dommerne ikke den hans dom, som er funderet på Mads Poulsens strenge forskrivning, eller den forfølgning derefter drevet er, at imodsige eller magtesløs dømme, men efterdi Frands Rasmussen tilstår at sentensen af dommen ikke i tingbogen er indført inden 8 dage efter, den er faldet, da har han sig deri forseet.

(202)

** Anders Pedersen Sundby i Ingstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/8 sidst forleden vidnet har i Vilsted kirke for præsten og hans medhjælpere, hvilket deres vidne han mener løgnagtigt at være. dernæst blev fremlagt samme vidne, hvori efterskrevne vidnede, at Anders Sundby havde sagt, at han havde taget et får og en ko fra efterskrevne, og de vidnede om andet, der var blevet borte for dem. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte vidnesbyrd er vidnet efter Anders Sundbys ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(203)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet Berent Klodt borger i Århus for et delevidne, han til hr Søren Andersen i Voldum har afhændet formeldende på hans tjener Laurids Bertelsen Skomager på 6 daler, han til Århus byting har ladet fordele for. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke lyder længere end til sagen til tinget igen bliver stævnet og samme delebrev på samme uendelige dom er funderet, da fandt dommerne Laurids Bertelsen af den dele kvit at være.

(205)

** Jens Pedersen i Tørslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gerlev herreds ting vidnet har anlangende et øg, som Jens Pedersen havde købt på Randers gade, som Peder Mouridsen i Vebbestrup vedkende sig. da efter flere ord dem imellem var, voldgav de samme deres tvistige sag på to dannemænd.

** hr Søren Andersen præst i Voldum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Clausholm birketing 8/8 sidst forleden vidnet har anlangende en hest, som hr Søren Andersen skal have fanget fra Laurids Skomager værende på Clausholm i forgangen fjendernes tid, hvilket deres vidne til landstinget er underkendt, og hr Søren formener førnævnte vidnesbyrd enhver for slig løgnagtighed bør på deres fingre fældet at blive. da efter mange flere ord dem imellem faldt, bevilgede de på begge sider hvis iring og trætte dem imellem er, at skal bero til næste landsting efter påske førstkommende.

(207)

** Jens Rasmussen Dal og Rasmus Nielsen i Hår med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Lauridsen i Århus for en dom, han til Århus byting 7/8 forhvervet har, og byfogden har tildømt Jens Dal og Rasmus Nielsen at udgive til Christoffer Jensen for soldater, han har holdt for dem, deres fulde skat og landgilde for 1627, som fjenderne desværre kom i landet, som er indskrevet i hans regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Jens Rasmussen og Rasmus Nielsen skal være Christoffer Stenhugger samme penge og korn skyldig, som de ved højeste ed og oprakte fingre benægter, da kunne dommerne ikke kende samme bytingsdom og dele at komme Jens Rasmussen og Rasmus Nielsen til hinder eller skade.

(208)

** Christen Lauridsen i Flåris med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Madsdatter i Klovborg med flere for et vidne, de til Vrads herreds ting 22/8 sidst forleden vidnet har, at der er endnu 3 køer af de køer, der var den tid Christen Christensen i Flåris døde. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Nielsdatter og hendes medfølgere har vidnet, at der den tid var 3 køer i Flåris af de køer der var, da Christen Christensen ved døden afgik, hvilket med andre vidner bestyrkes, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(209)

** Jens Jensen i Nortvig på sine egne og medbrødres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 29/9 vidnet har, at de soldater, der lå på Mattrup, skulle have ladet noget korn høste, som var sået til den gård i Flåris 1628, som de ville lade føre til Mattrup, men hr Søren Andersen i Skade han ynkedes over Karen Christensdatter i Flåris og købte samme korn af soldaterne for 2 rigsdaler, og så lod han Karen Christensdatter beholde samme korn, og hun var forjaget fra hendes gård. så blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 9/1 1628, hvori Karen Christensdatter i Flåris forsvor arv og gæld efter hendes salig husbond Christen Christensen, som døde sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke har vidnet om hvor meget korn, soldaterne skulle lade høste og pantebrevene ikke til tinge er forkyndt før nu, da kunne dommerne ikke kende samme vidner kundskab og pantebreve så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(211)

** Tomas Andersen i Bygum mølle med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Rinds herreds ting 2/8 sidst forleden vidnet har, at de var på Tostrup kirkegård 28/6 næst tilforn og fulgtes med hr Niels Mortensen over kirkegården til og fra kirken, da var Anders Tomasen og Mikkel Tomasen ikke på de åsteder og gav hr Niels varsel eller stævnede ham. hr Svend Pedersen i vester Bølle og hr Jens Nielsen i Hersum vidnede det samme. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at de 28/6 har fulgtes med hr Niels Mortensen over Tostrup kirkegård og ind i kirken og ud igen over kirkegården, og ikke Anders Tomasen og Mikkel Tomasen var på de åsteder eller gjorde hr Niels varsel eller stævnede ham, da vidste dommerne ikke imod samme vidnesbyrds vidne at sige eller magtesløs dømme.

(213)

** Anne Jensdatter i Nygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder

Jensen i Århus for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet anlangende en hest fra hende er tyvstjålet og for to hjemmelsvidner han på samme hest har forhvervet, det ene af Peder Nielsen i Borum og det andet af en tyv, som nu i galgen hænger. derefter fremlagde hun tingsvidner af Skanderup birketing, at samme hest var hendes egen hjemmeføding. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at samme hest blev Anne Jensdatter frastjålet, og det var hendes egen rette hjemmefødning, og intet derimod fremlægges, og herredsfogden derefter har tildømt Anne Jensdatter samme hest at følge, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller dom at imod sige.

(215)

(denne dom faldt 25/9 1630)

** Jens Sørensen Hofmand (Hommand) i Rind på sine egne og menige Rind sognemænd deres vegne havde stævnet Niels Jacobsen i Middelhede for en dom, han til landstinget 11/9 sidst forleden forhvervet har over en herredstingsdom for nogen tid siden af Middelsom herreds ting udgivet anlangende nogen KM og kirkens anpart korntiende af Rind sogn, som Niels Jacobsen nogle åringer til sig har annammet, og formener han igen burde fra sig at levere. dernæst blev fremlagt en dom af Middelsom herreds ting 15/10 1629, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Andersen samt Knud Jørgensen og hans hustrus far Niels Jacobsens hus og gård blev tit og ofte plyndret i den ufreds tid, først af KM ryttere og siden af de andre, være sig fjender eller venner, som ikke alene deres sølv, pending klæder gods og fætalje, men også deres korn heste øg og fæ, in summa blev de frataget det de havde, så en part af dem måtte vige af Middelhede og lade soldaterne råde for den. derefter blev afsagt, at efterdi ordinantsen ikke udførligt tilholder noget af den tiende i fjendernes tid er annammet at skulle igen gives, og ikke bevises Niels Jacobsen nogen tiende 1629 imod ordinantsen at have taget, han og med tingsvidne beviser at være af fjenderne at være fraplyndret hans formue, og herredsfogden dog har tildømt ham samme tiende til sognemændene igen at udgive, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Niels Jacobsen på slig udgift til nogen forhindring.

(216)

** Anders Madsen i lille Torup havde stævnet Niels Tordsen i Hvilsum for en uendelig dom, han her til landstinget har forhvervet anlangende et vidne Anders Madsen til Rinds herreds ting forhvervet har på 9 daler, Niels Tordsen skulle have lovet ham for 2 års tjeneste på hans bror Søren Tordsen i Kongens Tisted hans vegne, og herredsfogden har tildømt Niels Tordsen 9 daler at betale, og han formener samme uendelige landstingsdom bør magtesløs at være, og ikke komme ham på hans gæld til hinder eller skade. derefter blev afsagt, da vidnesbyrd har vidnet om den løn, Niels Tordsen skulle have lovet Anders Madsen, hvilket han for retten ved ed benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have eller komme Niels Tordsen til nogen forhindring.

(217)

6/11 1630.

** Jens Juel til Keldgård, KM befalingsmand på Ålborg slot, med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde hidkaldt sandemænd af Års herred til at udlægge et dødt menneske, som er fundet begravet i Laurids Jensen Rod i Søttrup hans lade, som menes han skulle have ombragt. så blev

fremlagt tingsvidner af Års herreds ting 20/7 sidst forleden, at da der kom en slem lugt fra Laurids Jensens lade og en pige havde sagt, at en hund var kommet derfra med en menneskehånd, så gravede de i laden og fandt nogle ben, som kunne være fra et 18 års menneske. Laurids Jensens hustru Karen Jensdatter bekendte, at hun lånte en kvinde hus til sig og en dreng, og de lå i deres lade, og tirsdagen derefter kom kvinden og sagde, at hendes dreng var blevet død i deres lade, og hun ville gå til Mjallerup, hvor hun havde en farbror. så var Laurids Jensen og hans hustru Karen Jensdatter mødt og ved deres højeste ed og oprakte fingre benægtede, at de i samme menneskes død aldeles at være uskyldig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde samme menneske af sygdom at være død blevet, og det den til bane og livs lagt.

(219)

** Oluf Nielsen i Troelstrup havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred at udlægge hans søn Simon Olufsens bane, og da blev fremlagt sandemændene deres skriftlige svar og derefter afsagt, da efterdi Oluf Nielsen har kaldt sandemænd hans søn Simon Olufsens bane at udlede, og han ikke udførligt beviser, ham af live at være bragt, så blev samme sag opsat 14 dage

(220)

20/11 1630.

** Oluf Nielsen i Troelstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred til at udlægge Simon Olufsens bane, og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 8/1 1628, som indeholder at Oluf Nielsen har givet tilkende at hans søn Simon Olufsen var blevet borte og han med stor bekostning har ladet lyse lede og spørge efter ham, og ikke har fundet ham levende eller død. så er fundet et lig i Ring mark i en tørvegrav, som han har ladet optage, og efterskrevne vidnede, at de var i Oluf Nielsens hus at bese samme lig, da eftersom Oluf Nielsen dem foreviste af de lemmer som var noget kendeligt på samme lig, desligeste på alle hans andre børn, Simon Olufsens søskende, så og efter rygte og tidende, da kunne de ikke rettere syne, se og forfare end samme lig har været Simon Olufsens, og Oluf Nielsen i deres nærværelse lod fremkalde Søren Andersen, som tjente Simon Olufsen i den tid han blev borte og begærede af ham, at eftersom han var mistænkt, at han skulle være årsag til hans død, og han ville lægge hånd på ham efter kristelig sædvane, at Gud ville gøre tegn om han havde myrdet ham, hvilket han også gjorde siddende på sine knæ og selv bad Gud, at dersom han var skyldig i hans død, at man måtte se noget kendetegn på samme lig, og da blev de var, at der hængte bloddråber ved samme ben, som kødet var moksen borte af, og nogle var dryppet ned på jorden og samme bloddråber tog Morten Eriksen på sin kæp og havde det til syn, og ingen fornemmede, at der kom blod fra samme lig før eller siden, før Søren Andersen kom dertil. derefter blev fremlagt et andet tingsvidne af samme ting 24/9 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de var i Tønning kirke og synede et lig, og Oluf Nielsen havde sig påberåbt, at alle hans børn havde tvillingtæer på fødderne, hvilket Simon Olufsen også havde, og han skulle have fået et slag på venstre side af hans hoved, hvorved hovedbenet var sønderslået, men de havde ikke kunne se noget hovedben var brækket eller nogen tvillingtæer på fødderne. ydermere blev fremkaldt Søren Andersen født i Tønning og hans far Anders Sørensen og hans andre sønner Jens Andersen og Frands Andersen sst, at de skulle lægge hænder på liget i præstens og andre dannemænds nærværelse efter herredspræsterne havde gjort deres bøn af prædikestolen, at Gud, dersom nogen var skyldig i samme ligs død, ville give tegn. så fremkom Anders Sørensen og hans sønner siddende på deres knæ og bad alle Gud ville give tegn af det lig, om Søren Andersen eller nogen af hans brødre var skyldig i dets død, og ingen jærtegn skete i

nogen måde. derefter blev fremlagt tingsvidner af Århus byting 3/7 1628 hvori efterskrevne vidnede, at Simon Olufsen havde været hos Jørgen Villadsen og hans hustru Mette Tønnesdatter i Århus, og betalte ham for at blive færget til Sjælland. derefter blev afsagt, da efterdi Oluf Nielsen ikke udførligt beviser hans søn at være omkommet, da vidste dommerne ikke at stede fylding på sandemænd om Simon Olufsens bane at sværge, førend lovligt bevises ham at være ombragt og død fundet.

(223)

** Gregers Krabbe til Torstedlund på sin tjener Anne Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne de til ---- ting 14/9 sidst forleden vidnet har anlangende vognslag som skulle være kørt på Nørlund mark. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat over 6 uger, og bemeldte folk ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidne og klage magtesløs at være og ikke at komme Anne Nielsdatter hendes børn og tjenere på deres gode rygte og navn til forhindring.

(224)

** Knud Keldsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christoffer Pedersen borger sst for et Knud Keldsens skib, som ham af Bertel Thist i Horsens er for en sum penge pantsat efter pantebrevs indhold, og samme skib er i Århus kommet i arrest, og Bertel Thist bekendte at være Knud Keldsens fri hjemmel til samme skib, og det uanseet har Christoffer Pedersen sig samme sag påtaget her til landstinget at ordele, uanseet det skal være imod hans borgerlige ed at påføre hans medborgere nogen skade. da efter flere ord dem på begge sider imellem var, voldgav de samme tvistige sag på fire efterskrevne dannemænd.

(225)

** Niels Jepsen kæmner i Horsens på borgmester råd og byens vegne havde stævnet Ingeborg Galt i Borup afgange Niels Grøns efterleverske for hvis gods, Niels Grøn havde i Horsens, og ikke deraf har gjort nogen ret eller rettighed til byen i fjendernes tid eller siden fjenderne er uddraget, hvilket er imod byens privilegier, som formelder at hvem som har gods i Horsens af udenbys folk skal give og gøre lige ved bosiddende borgere, og da har fogden ikke turdet dømme derom, efterdi det er højhedens privilegier anlangende. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden intet har dømt enten til eller fra, eftersom for ham var i rette sat, da fandt dommerne hans dom som udømt, og sagen igen til bytinget at komme.

(226)

** Kirstine grevinde og frue til Boller med videre havde stævnet Niels Tomasen indvåner i Horsens for nogen dom, han har forhvervet til Vor herreds 8/9 sidst forleden efter et forligelses og forpligtsvidne, som mellem ham og Jørgen Miltersen i Hansted gjort er anlangende 80 sletdaler, som er for sår og skade, som han har gjort Niels Tomasen. derefter blev afsagt, så efterdi med delebrev bevises, at Jørgen Miltersen har været delt og i så måder ikke mægtig inden tinge at måtte sysle, da han samme forpligtsvidne gjort har, da kunne dommerne ikke kende samme forpligt dom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(228)

** Jochum Kedelsmed borger i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christen Lauridsen borger sst for en dom, han til Århus byting 16/9 næst forleden forhvervet har over ham for en kedel, som han uden hjemmel skal have tilegnet sig i fjendernes tid og borttaget i salig Peder Toftebjergs hus, hvilket han højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jochum Kedelsmeds ord og mundheld, som han ikke er gestendig, men højligt benægter, og ikke på fersk fod er vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(229)

** Mourids Brun til Vindum på sine egne Iver Lykke til Bigum på jomfru Anne Bruns vegne Hartvig Bille til Møllerup på Hermand Bruns og Johan Anrep til Grønkærgård på fru Johanne Bruns vegne havde stævnet Jens Mogensen til Sindinggård og fru Karen Mogensdatter til Endrup samt efterskrevne kreditorer, som ovennævnte arvinger agter at lade gøre udlæg af salig Hartvig Bruns jordegods, og derefter fremlagde efterskrevne fortegnelse på hans efterladte gods, og dernæst efterskrevne fortegnelse på hvis gæld, som fordres af blandt andre borgmester Peder Ostenfeld i Viborg for gæld til hans hustrus far salig Christen Olufsen og borgmester Peder Bjerring i Viborg på hans hustru Margrete Pedersdatters vegne. derhos berettede de gode mænd, at de på samtlige arvingers vegne ville gøre kreditorerne udlæg i hans efterladte bo, og tilbetroede efterskrevne mænd godset imod gælden at likvidere, hvorfor dommerne tilfandt dem inden 6 uger at indstævne kreditorerne.

(232)

** Gabriel Mouridsen byfoged i Mariager på sine egne og på fru Margrete Rantzau til ---- hendes vegne hr Mads Hansen i Blære med flere deres vegne havde stævnet fru Olivia Lykke i Århus, eftersom de har bekommet udlæg for deres gælds fordring efter salig fru Kirsten Rosenkrantz og fru Thale Rosenkrantz i en gård i Blære sogn i Års herred og to huse i Nibe, som de formener dem for ejendom bør at efterfølge, og fremlagde efterskrevne udlæg. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to gode mænds udlægsbrev, og fru Olivia Lykke ved sin underskrift giver til kende sig dermed intet vil befatte, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end at kreditorerne hver sin anpart efter udlæg som ejendom bør at efterfølge.

(234)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen i Rigtrup da i dommersted på Clausholm birketing for et hjemmelsvidne, han har udstedt Peder Hansen i Gundestrup 19/12 1629 anlangende noget møg og jord, Simon Sørensen forrige boende i Tradsbjerg skal have hjemlet ham, hvilket vidne han mener er imod recessen og KM åbne brev. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussen har forhvervet vidne, at Simon Sørensen samme møg og jord fra hans gadehus at have bortført og ikke for den hjemmel, Simon Sørensen 19/12 til Peder Hansen på samme møg gjort har, har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den være som udømt.

(235)

** Poul Nielsen i Langskov havde stævnet Christen Poulsen i Røved for et pantebrev anlangende noget ejendom, han skal have pantet af sin bror salig Jesper Poulsen i den gård i Røved Christen Poulsen iboer, som Poul Nielsens mor Anne Poulsdatter skal være lodsejer og arving til, hvilket pantebrev Poul Nielsen formener ikke så lovligt og ret at være. derefter blev afsagt, at da Christen Poulsen ikke er mødt og sig for rettergang entholder, da fandt dommerne samme pantebrev magtesløs at være og ikke komme Anne Poulsdatter på hendes ejendomspart i samme gård til hinder eller skade.

** Jørgen Skeel til Sostrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Lauridsen skipper i Ålborg med flere efterskrevne for et bænkebrev, de 1/11 1629 i Marstrand Mads Poulsen borger i Randers givet har, at de med et skib skulle have været i Randers fjord 22/9 1627, og der af Jens Andersen, der da var foged på Estrup, skulle have begæret det rug, som Mads Poulsen af Jørgen Skeel havde afkøbt, men da ville bønderne ikke age noget korn for ham, hvilket deres brev Jørgen Skeel formente usandfærdigt at være. da på Mads Poulsens begæring og landsdommer Erik Juels skyld afstod Jørgen Skeel sin tiltale til førnævnte vidner for samme deres udgivne brev.

(236)

** hr Mikkel Christensen i Gislum havde stævnet Jens Sørensen i Tisted for han har ladet ham tiltale for nogen pending efter hans brev, som han formener at være betalt, når de kommer til regnskab med hverandre. efter flere ord dem imellem var, blev de således forenet, at hr Mikkel Christensen lovede at betale sin gæld til jul førstkommende.

(237)

** hr Mikkel Christensen præst i Gislum med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Jacob Jensen i Sønderholm for nogen vidner, han til Hornum herreds ting skal have forhvervet anlangende en hest, som skulle være stjålet fra hr Jacob, hvilket vidne ikke skal være så fuldkommen, at det bør at komme ham til nogen skade og aldeles kvit for lovmål at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og ikke bemeldte mand er mødt, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(238)

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup havde stævnet Jens Lauridsen i Lyngbjerggård for en uendelig dom, han har forhvervet over en herredstingsdom af Hornum herreds ting 16/8 sidst forleden, hvilken dom hun formener med vrang undervisning at være forhvervet og bør magtesløs at være, og herredstingsdommen ved magt at blive, eftersom Jens Lauridsen bekender sig samme pistoler at have bekommet, og ikke har kunnet bevise, at de med mere hans gods blev ham frataget. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensens seddel ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og Jens Lauridsen med vidnesbyrd har bevist, at samme pistoler ham af fjenderne er frataget, da fandt dommerne samme vidner og herredstingsdom ikke at komme Jens Lauridsen til nogen forhindring.

(239)

4/12 1630.

** Jens Lauridsen i Såderup i Fyn hans fuldmægtig Laurids Hansen i Stotting havde stævnet Mikkel Clausen borger i Århus for et skøde, han af Jens Christensen Guldsmed sst på afgangne Anne Steffens vegne i fjendernes tid til Århus byting 8/11 1627 har forhvervet på hendes efterskrevne hus og ejendom på Brobjerg, hvilket er solgt for 80 sletdaler, uanseet det kunne gælde 300 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Jørgensdatter i hendes levende live samme hus og ejendom til Mikkel Clausen lovligt til tinge har skødet og afhændet, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige eller magtesløs dømme.

(240)

** Jørgen Brockenhuus til Sebbergård havde stævnet fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Buderupholm for en sum penge efter hendes håndskrifts bemelding, efter hvilket han til Hornum herreds ting har forhvervet dom til indvisning, som til landstinget er konfirmeret. derefter blev afsagt, da efterdi i rette lægges fru Anne Høgs udgivne brev til Jørgen Brockenhuus, som ikke er betalt, og hun ikke benægter men tilbyder udlæg, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end fru Anne Høg er pligtig samme gæld at betale, og derfor tilfandt efterskrevne gode mænd at gøre udlæg i hendes løsøre og jordegods.

(242)

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 6/11 1629 dømt har og tildømt ham at levere Peder Nielsen rigens skriver efterskrevne gods, han sig har tilforhandlet af fjenderne, og der foruden ved en tolv mands ed at bevise, at han ikke videre af Peder Nielsens gods har bekommet, hvormed han mener, byfogden har gjort ham uret, idet han ikke har forklaret i sin dom, om han ikke sine udlagte penge for samme gods skal igen kontenteres. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden har tildømt mester Wulf at tilstille Peder Nielsen omtalte gods, men ikke om mester Wulf burde sin værd for samme gods igen at gives, da vidste dommerne ikke samme bytingsdom at følge men den ingen magt at have.

(243)

** Christen Keldsen i Torup ladegård havde stævnet hr Peder Christensen sognepræst i Værum for har ladet ham fordele for en stor sum penge, han skulle være ham pligtig for tiende i forgangen fejdetid, uanseet han på den tid havde den halve part oppebåret. derefter blev afsagt, så efterdi fogden i sin dom ikke har specificeret hvor meget, Christen Keldsen til hr Peder Christensen burde at udgive, så han kunne vide sig derefter at forholde, da kunne dommerne ikke kende samme dom endelig, men fandt den dom og dele ikke at komme Christen Keldsen til hinder eller skade.

(244)

** Christen Christensen Hjarbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Christen Harbous arvinger for en sum penge, han var ham skyldig, som skulle have været betalt 1624, som salig Christen Harbous efterleverske og arvinger fru Birgitte Mund Erik Orning hans hustru fru Kirsten samt Jørgen Harbou Niels Harbou Maren Harbou Anne Harbou Else Harbou Karen Harbou blev tildømt at betale eller lide indvisning og udlæg. derefter blev afsagt så efterdi

fremlægges salig Christen Harbous underskrevne brev på bemeldte pending han er Christen Hjarbæk skyldig, hvoraf en del ikke er betalt, og hvorover er forhvervet to uendelige domme og arvingerne ikke endnu er mødt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end salig Christen Harbous efterleverske og arvinger er pligtig samme gæld at betale og tilfandt efterskrevne mænd at gøre Christen Hjarbæk udlæg i hans efterladte bo.

(246)

** Niels Christensen i Vranum på sine egne og på sin bror Bertel Christensens vegne havde stævnet Jens Madsen i Fjelsø i Rinds herred for en håndskrift, han skal have af Niels Christensen og Bertel Christensen, som skal være betalt af Villads Pedersen kræmmer og borger i Viborg på deres vegne. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med nøjagtig kvittans bevises dem samme deres forpligt at have efterkommet og derfor for samme pending er delt blevet, da vidste dommerne ikke imod samme deres brev at sige og ikke heller dem af den dele at kvitdømme før de retter for dem, som det sig bør.

(247)

** Peder Hansen indvåner i Viborg havde stævnet Niels Sørensen Degn i Haverslev for en klage, han 10/8 sidst forleden til Års herreds ting har i rette båret, at Peder Hansen ikke har villet gøre fru Helvig Marsvin nogen rede eller regnskab, og at han skulle have forholdt hende to kamre på Nørlund år og dag, og det uanseet at Peder Hansen 18/9 1627 til samme ting i at venlighed havde begæret, at fru Helvig Marsvin lovligt ville leverer ham alle hvis breve og kvittantser, som var på det kammer på Nørlund, hun havde ladet opbryde imod hans minde, hvorfor samme klage ikke bør at komme ham til nogen forhindring på hans lovlige tiltale. derefter blev afsagt, så efterdi fru Helvig Marsvin i sin skriftlige klage formelder, at Peder Hansen imod hendes vilje er draget af hendes gård og tjeneste uden forlov og pas og ingen rede og regnskab har villet gøre, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige, men efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt de den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(248)

** Vogn Jensen i Torup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Schiønning i Binderup for en dom, han 10/2 sidst forleden til Års herreds ting dømt har imellem ham og hr Hans Pedersen i Smorup og ikke ville unde ham dele og tiltale til hr Hans for 23 daler efter hr Hanses strenge forpligt. da efter flere ord dem imellem var blev de så forenet, at hr Hans Pedersen tilforpligtede sig på tirsdag førstkommende 8 dage ved Års herreds ting at betale Vogn Jensen 23 sletdaler.

(249)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Mikkel Tomasen og Anders Tomasen i Bygum for et varsel, de til Rinds herreds ting 12/7 sidst forleden med oprakte fingre og helgens ed har afhjemlet og vidnet, at de 14 dage tilforn på Tostrup kirkegård havde givet hr Niels Mortensen i Ulbjerg mundeligt varsel, hvilket varsel de aldrig skal have givet ham og mener derfor deres hjemmel bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige præster og dannemænd har vidnet, at Anders Tomasen og Mikkel Tomasen ikke førnævnte dag gav hr Niels varsel på Tostrup kirkegård, da kunne dommerne ikke kende Anders Tomasen og Mikkel Tomasens varsel så sandfærdigt og

nøjagtigt, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(251)

** Ejler Gabrielsen kaptajn over Skanderborg og Åkær len havde stævnet Jens Eriksen i Loverstrup herredsfoged i Hads herred for en dom, han til Hads herreds ting 22/2 sidst forleden har dømt og tildømt Søren Andersen i Ovdrup Peder Andersen i Odder Oluf Pedersen i Ørting og Jørgen Andersen i Ondrup hærværk at lide anlangende de ulovligt 23/9 1627, førend kejserens folk er indkommet i landet, med deres medkonsorter er draget til Dybvadgård og der udtaget korn smør mjød og andet mere, som fandtes i gården og det med dem bortført uden hjemmel, og herredsfogden har dem alligevel hærværk oversvoret, skønt det mere lader sig anse ulovlig ranet at være, hvorfor hans dom bør magtesløs at være. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hads herreds ting, at 1627 lod øverste vagtmester en løjtnant læse på Hads herreds ting en fuldmagt, hvori han lod tilsige menige bønder at hvem, som havde noget af Ejler Gabrielsens gods, han var fradraget, da skulle de straks skaffe det tilstede igen under højeste livsstraf, og straks derefter samme løjtnant var kommet til Dybvad solgte han fæmon heste øg og andet adskilligt slags gods af Ejler Gabrielsens efterladte gods, og samme tid stod Dybvad ved sin fuldmagt med bygning og andet, og ydermere vidnede, at Ejler Gabrielsen var nogen tid hjemme i sin gård Dybvad efter han var kommet fra det oldenborgske slag, og siden drog efter sin hustru og børn som tilforn var bortdraget. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom indeholder for fogden at være i rette sat, om de indstævnede har gjort uret og derfor burde at lide som dem, der uhjemlet har taget, og intet han derom har kendt, da vidste dommerne ikke den dom at følge, og da vidnerne mestendels har vidnet efter andre deres ord og mundheld, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(253)

** Anders Jensen og Jens Nielsen i Mariager på deres egne og på salig Rasmus Mikkelsen, som boede og døde i Mariager, hans tre fader og moderløse børns vegne, som de er formyndere for, ved navn Hans Rasmussen Laurids Rasmussen og Kirsten Rasmusdatter med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet hr Hans Jacobsen Abel sognepræst i Mariager med flere for et vidne, de til Mariager byting 28/5 sidst forleden vidnet har, at Dorte Lauridsdatter salig Rasmus Mikkelsens, som boede i Mariager, hendes gårde og huse bo og boskab var forbrændt i den store ildebrand der i byen 13/8 1629. så mødte Jesper Lauridsen på sin søster Dorte Lauridsdatters vegne og berettede, at en stor part af hendes eget gods og formue og en del af børnenes gods, hun havde hos sig, af ildsvåde at være brændt, men formente at en stor part af børnenes endnu skulle være tilstede, som hun ville være overbødig fra sig at ville lægge. da efter flere ord dem imellem bevilgede de på begge sider samme tvist på fire dannemænd at indkomme.

(254)

** Laurids Christensen i Tolstrup på sine egne og på efterskrevne bønder deres vegne havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting 3/5 sidst forleden dømt har imellem hr Niels Mortensen i Ulbjerg og dem og tildømt førnævnte mænd at give hr Niels hvis, som rester af hans tiende for sidst forganget år og for de to forgangne år, mens fjenderne har været landet mægtigt, uanseet KM forordning formelder, at de skal forskånes for den halve tiendes udgift. da efter flere ord dem imellem blev hr Niels Mortensen og førnævnte mænd her for retten så forenet, at hvis tiende hr Niels i fjendernes tid har oppebåret, det skal han beholde, og hvis de rester med for 1629, har han halvparten efterladt.

(255)

** Anders Jensen i Brørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Just Andersen i Skanderborg, for han har ladet ham indskrive i en bog for hans gæld, og det ikke med brev eller segl kan bevises, at han er ham noget skyldig. derefter mødte Just Andersen og fremlagde sin regnskabsbog, hvori blandt andet er indført efterskrevne varer, som Anders Jensen har fået. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Just Andersens bog, hvori Anders Jensen findes indført for adskilligt han hos Just Andersen har bekommet, hvilket bog han ikke vil skylde for falsk, da vidste dommerne ikke samme bog at imod sige eller magtesløs dømme.

(256)

18/12 1630.

** Knud Madsen i Ut havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred Rasmus Tomasen i Klakring hans bane at udlede, som sst skal være dræbt, og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 27/11 sidst forleden, hvori efterskrevne havde vidnet, at den næste mandag før sankt Mortensdag om aftenen sad de i Niels Jensens stue i Klakring og da hørte de nogen råbte udenfor, da sagde Søren Jensen, det er min bror, og de gik ud og da sagde Hans Jensen, se hvordan Rasmus Tomasen har hugget min hånd, og da var han hugget i hans hoved så blodet løb, og Rasmus Tomasen lå på jorden og havde den skade han havde fanget, og synsmænd afhjemlede syn på Rasmus Tomasen, som var ihjelslået, og han havde to sting i hans venstre bryst og to hug i hans hoved og bag hans skulder. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Hans Jensen at være Rasmus Tomasens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(258)

** Anders Jonsen i Vissingkloster havde hidkaldt sandemænd af Gern herred Tord Jonsen i Kalbygård hans bane at udlægge, som er død fundet på Javngyde mark, og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 27/11 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at på sankt Mortens dag sidst forleden var salig Tord Jonsen kørende til Javngyde efter noget rug, som bymændene var hans mor Anne Pedersdatter i Kalbygård skyldig af hendes ejendom, de bruger, og da var Laurids Poulsen Skrædder i Flensted med ham og kørte for ham, og da de kørte hjemad, og da faldt Laurids Skrædder nogle gange af vognen, og Tord Jensen løftede ham op på vognen igen, men til sidst lod han ham ligge og kørte fra ham. dernæst vidnede synsmænd, at de var til syn til salig Tord Jonsen og da så de, at han havde holdt noget til side af vejen med øgene og vognen på nogen fæsti på en høj bakke, så var vognen væltet omkuld på ham ned ad bakken og var sønder og øgene og hammelen var borte, og der var faldet en sæk rug på hans hals og hans ansigt var nede i jorden. dernæst gjorde efterskrevne sandemænd deres ed og udlagde Tord Jonsen af våde og vanlykke at være væltet og derover af vognen og den sæk rug, som var faldet på ham, ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

(259)

** Otte Marsvin til Dybæk havde hidkaldt sandemænd af Onsild herred til at udlede et barns bane, som er død fundet i Ferslev Mikkelsens lade i nør Onsild og fremlagde et tingsvidne af Onsild herreds ting 12/12 sidst forleden, hvor Hans Hermandsen i Hobro havde bekendt, at for 6 uger siden

da gav Maren Mortensdatter i Hornum han et lidet pigebarn, som hun og Bertel Smed sst bad ham bære bort for dem af sognet, og Maren Mortensdatter gav ham derfor en ost en kage en halv mark smør og en mark i rede penge, så gik han fra Hornum og ville have gået til Hobro til hans kone, at hun skulle have gået om i byen at tigge med samme barn, og der han kom til nør Onsild satte han sig på en hulvej og så til det og vidste ikke andet and det sov, da var det dødt, så gik han til Ferslev Mikkelsen i nør Onsild, og da der ingen var hjemme, lagde han barnet i laden. Maren Mortensdatter i Hornum vidnede, at nogen tid forleden, hun var i marken, da blev et barn båret i hendes hus, og 2.dagen derefter kom Hans Hermandsen og sagde, han kendte barnets forældre i Nibe og han tog det til sig og gik bort. synsmænd vidnede, at de havde set samme barn i Ferslev Mikkelsens lade, som kunne være 2 år gammelt, og det havde et klæde bundet om ansigtet, men der fandtes ingen synsgerning på det, hvorledes det kom af dage. dernæst blev til kende givet, at Hans Hermandsen for samme gerning havde været anholdt på Dronningborg, og der af fængslet undveget og i så måde kendt sig skyldig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og efter førnævnte vidner og Hans Hermandsens egen bekendelse udlagde de Hans Hermandsen at være samme barns bane og det taget af dage og derfor svor ham fra hans fred.

(1)

10/1 1633.

** Oluf Jensen Graver i Voldum havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred til at udlægge Niels Pedersen, som boede i Voldum, hans bane, som Anders Jensen Skøt, som tjente på Rosenholm, skal have dræbt, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 17/12 sidst forleden, hvor Peder Mikkelsen i Mygind mølle havde vidnet, at Anders Jensen Skøt og Niels Pedersen Limbrænder i Voldum var kommet ind i møllen og Niels Pedersen gav Anders Jensen mange slemme skændsord, hvorfor Anders Jensen slog til ham med sin bøsse. så blev de forligt om deres uenighed, og 2.dagen derefter drog Niels Limbrænder hjem, og ikke i nogen måder han klagede på Anders Jensen Skøt for sine banesår. så er Anders Jensen Skøt ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Jensen Skøt manddød over og fra hans fred.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hjelmslev herred til at udlægge Helle Poulsdatters bane, som blev død fundet på Stilling mark 17/11 forleden, og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting 3/12 sidst forleden, hvor efterskrevne, der iblandt Jens Pedersen i Stilling og hans hustru Anne Pedersdatter Rasmus Andersen og hans hustru Anne Mikkelsdatter sst og Jens Nielsen sst og hans hustru Kirsten Rasmusdatter havde vidnet, at Helle Poulsdatter havde klaget over Baltser Sørensen i Stilling, at han slog hende i hendes ryg og hun snart ville dø deraf. Baltser Sørensen ved sin ed benægtede, at han aldrig havde slået hende, og andre vidnede, at hun i mange år havde været skrøbelig, og man ikke synderlig kunne agte hvad hun snakkede. dernæst blev fremlagt hr Jørgen Pedersen slotsprædikant på Skanderborg og sognepræst til Skanderup og Stilling kirker hans kundskab, at Helle Poulsdatter så længe, han har været i kaldet, fast ved 15 års tid, da har hun været skrøbelig og noget vanvittig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Helle Poulsdatter af længevarende svaghed og alderdom at være død blevet og det hende til bane og livs lagt.

(3)

** Hannibal Sehested til Nøragergård med en opsættelse af landstinget 1/12 sidst forleden havde

stævnet Søren Nielsen på Korsøgård for et synsvidne, han på Rinds herreds ting 8/10 sidst forleden har forhvervet om Hannibal Sehesteds ålegårde og fiskeri vesten til Simested bro, som hans tjenere i Simested og Skedshale har i brug sted og fæst, hvilket vidne er imod en dom Christen Mouridsen herredsfoged i Rinds herred 19/9 sidst forleden har dømt, at han ikke vidste noget vidne at udstede imod et salig Christen Harbou til Hvolris hans sendebrev, og da Hannibal Sehested ikke er stævnet til åstederne for samme syn, da formener han samme synsvidne at være uretfærdigt udstedt, og bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Hannibal Sehested ikke har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(6)

** Knud Lauridsen borger i Horsens havde stævnet Jens Ørbæk byskriver sst for en sandemandsed, som han formener ham skal forholdes og ikke kunne bekomme genpart af belangende at efterskrevne har hans hustru vold oversvoret for hendes bror Peder Bhi hans tjenestedreng Jørgen Mikkelsen, der han ulovligt med en buløkse i hans hus i hans fraværelse ville indbryde efter Peder Bhis tilskyndelse, formedelst en indførsel hans hustrus mor Margrete Madsdatter har forhvervet i hans gods og ejendom, uanseet sagen skal være stævnet for overdommere, hvilken vold han formener er hende ulovligt oversvoret, efterdi hun ikke havde vidst andet end samme person ville gøre overvold og skade, og derfor havde været nødt til at værge sit liv og gods. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Knud Lauridsen ikke har været til tinge, der samme volds forfølgning og sandemandsed er drevet, eller nogen genpart begæret, da kunne dommerne ikke kende Jens Sørensen byfoged og Jens Ørbæks ulempe deri at være.

(8)

** Laurids Ulfeld til Egeskov havde stævnet Mikkel Mikkelsen i ---- for et synsvidne han 29/9 sidst forleden til Gislum herreds ting forhvervet har anlangende et stykke jord på Nyrup mark, som skal være gravet og afført, hvilket synsvidne han formener ikke så nøjagtigt at være af årsag intet varsel skal være ham givet, og samme ejendom ligger til den gård i Nyrup, hans tjener Svend Christensen påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Ulfeld ikke er givet varsel hvilken dag eller tid, synsmændende skal være på åstederne, og ikke deres vidne formelder om nogen rolig hævd, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne og klage så noksom lovlig, at det bør nogen magt at have.

(10)

** Gabriel Kruse befalingsmand på Mariager kloster havde stævnet Niels Nielsen i Tolstrup for et vidne, han til Gislum herreds ting 29/9 sidst forleden vidnet har anlangende et stykke jord på Nyrup mark, som hans far havde haft i hånd og hævd, da han boede på den gård i Nyrup, Svend Christensen påboer. derefter blev afsagt, at eftersom Niels Nielsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke med adkomst bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller vedkendelse så noksom lovlig, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(11)

** Søren Nielsen foged på Korsøgård på hans husbond Claus Då til Ravnstrup hans vegne havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 10/9 sidst

forleden har afsagt imellem Søren Nielsen på hans husbonds vegne og Anders Sørensen foged på Nøragergård på hans husbond Hannibal Sehesteds vegne anlangende et vidne om en ålegård i Simested å, som han formener er bygget på hans husbond Claus Dås grund, men da Christen Harbous arvinger ikke dertil var stævnet, da vidste fogden ikke noget vidne at udstede. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt og hvem påskader sagen igen til herredsting at indkalde.

(12)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget 1/12 sidst forleden havde stævnet Christen Lauridsen i Hobro for to uendelige domme, han her til landstinget har forhvervet over hans egen håndskrift og købebrev, han til salig Anders Ibsen Maren Nielsdatters forrige husbond i nør Onsild har givet på den halve selvejer bondegård Maren Nielsdatter nu påboer, dateret 29/3 1613. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Lauridsen selv samme brev og forpligt har udgivet, da vidste dommerne ikke ham mægtig den at påtale eller dem at imod sige.

(13)

** Søren Madsen i Torrild havde stævnet Jørgen Pedersen Peder Mikkelsens søn i Torrild for en uretfærdig dele, han med vrang undervisning til Hads herreds ting 13/12 sidst forleden har forhvervet over ham for en messingkedel efter forrige kontrakts indhold, så og for noget korn efter samme deles indhold, uanseet Søren Madsen har efterkommet samme kontrakt og ikke noget korn at være ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Peder Mikkelsen samme kedel igen at være leveret, og ikke bevises at Søren Madsen skal være ham noget korn pligtig, da fandt dommerne Søren Madsen af samme dele kvit at være.

(15)

** Jesper Mortensen i Overby havde stævnet Søren Pedersen sst for en vedkendelse anlangende noget bondegårds øde jord og ejendom liggende på Møballe og Overby mark, som Jesper Mortensen vil bevise, at det i 48 år har ligget til den partgård i Overby, som han påboer, og det af Oluf Madsen i Lundum til Jesper Mortensen at skal være solgt og opladt. han vil også bevise at Søren Pedersens far afgangne Peder Envoldsen, som da boede i Overby og Jesper Mortensen i Søren Pedersens nærværelse har stået for tingsdom 2/2 1629 og da forpligtet dem, at de efter denne dag ikke skulle påføre hverandre nogen trætte på samme jord. hertil blev stævnet Søren Pedersen i Torrild og hans bror Hans Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme vedkendelse 3.gange for endelig dom er hidstævnet og dog ikke tilstede føres, da fandt dommerne samme vedkendelse magtesløs at være.

(16)

** Carsten Sørensen borger i Hobro havde stævnet sandemænd i Sødring birk, for de til førnævnte birk skal have svoret hans efterskrevne udskikkede folk vold over for nogen udføring, de skulle have begået ved Sødringholm, som ikke er bevist, men de i venlighed har talt med Erik Andersen der på gården om to hopper, som skal være frakommet Carsten Sørensen på Hobro bymark 1631, som der på gården skulle være at finde, hvilken sandemands ed ved landstinget er kendt magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Christensen, Erik Andersens bud, giver tilkende ingen voldsforfølgning i samme sag at have, da dersom nogen sandemands ed over bemeldte personer

findes, bør de magtesløs at være.

(17)

** Niels Andersen i Uttrup havde stævnet Christen Andersen i Uttrup for nogle breve, som i hans værelse er fundet og hans hustrus far salig Laurids Jensen sst skal være frakommet, og mener at førnævnte Christen Pedersen bør bevise sin hjemmel til samme breve, hvilket Christen Pedersen benægtede, og fogden vidste ikke at kunne kende ham nogen forfølgning deri burde at lide. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstings dom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(18)

** Christen Jensen Kjær borger i Århus havde stævnet Jesper Pedersen i Skader Jørgen Nielsen Jon Bertelsen og hans søn Niels Jonsen sst Peder Sørensen i Andi og hans søn Søren Pedersen for nogle usandfærdige vidner, de 12/3 sidst forleden på Sønderhald herreds ting vidnet har anlangende nogen gæld, de er Christen Jensen og hans fire små umyndige faderløse stedbørn skyldig. derefter blev fremlagt tingsvidner, at Jon Bertelsen og Christen Jensen Kjær var forligt om al hvis gæld, Jon Bertelsen var salig Terkild Andersen, som boede og døde i Århus, skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede fremlægger deres udgivne breve, som de til Christen Jensen på samme gæld udgivet har, og bemeldte vidnesbyrd dog med deres vidner for samme gæld ville førnævnte mænd befri imod deres udgivne breve, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bør at komme Christen Jensen på bemeldte gælds anfordring til nogen forhindring, men herredsfogden at være Christen Jensen følgagtig udlæg på rettens vegne at gøre.

(21)

** Anne Gregersdatter i Framlev havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han til førnævnte herredsting 15/8 sidst forleden dømt har imellem hende og Hans Hansen Hamborg i Århus på efterskrevne kapitelsherrer deres vegne anlangende noget jord, afgangne Jens Jensen hendes husbond havde i brug af kapitels ejendom i Højby mark i Framlev mark, som efter hans død er bortfæstet til hr Mads Danielsen i Harlev og Peder Lauridsen i Snåstrup. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Anne Gregersdatters salig husbond samme jord som gårdens ejendom at have haft i fæste, så kapitelsherrerne efter hendes salig husbonds død det som kapitels stugjord til andre har bortfæstet, da vidste dommerne ikke imod førnævnte fæstebrev ikke heller imod herredsfogdens dom at sige eller magtesløs dømme.

(23)

** Christen Sørensen Sejling borger i Århus med en opsættelse af landstinget 7/11 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 30/8 sidst forleden dømt har imellem ham og Tord Pedersen af København anlangende deres kontrakt, hvori Christen Sejling forpligter sig at tiltale Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft Christen Kock og Christen Skrædder med andre deres konsorter sst for hvis overlast, de har tilføjet Tord Pedersen og hans skibsfolk, formedelst sit anker, de ham i hans fraværelse uden dom og ret har frataget. derefter blev afsagt, så efterdi borgmester og råd 1631 har tildømt Christen Sejling sit forlig at efterkomme, som ikke er sket, og byfogden har tildømt ham sin kontrakt at efterkomme, da vidste dommerne ikke samme bytingsdom at imod sige, men efterdi ingen endelig dom er gået hvad vis sum, Christen

Sejling til Tord Pedersen burde at udgive, fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(26)

** Laurids Lindenov til Oregård KM befalingsmand på Århusgård havde stævnet Erik Nielsen i True for en dom, han har dømt til Hasle herreds ting 8/10 sidst forleden anlangende noget korngæsteri, han KM og kronen har frakendt, kannikkerne i Århus kapitel dem tilholder, uanseet det findes i KM jordebog til Århusgård der at skulle oppebæres, og funderet sin dom på kopier af adskillige kongebreve og kongelige privilegier. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har funderet sin dom på nogle kopier, og ikke brevet in originali for han har været i rette lagt, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hvem påskader, sagen for fogden igen at indkalde.

(27)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget 1/12 sidst forleden havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han 4/9 sidst forleden til Hellum herreds ting dømt har imellem hans fuldmægtig og Peder Block i Gerholm, hvori han har frikendt Peder Block for hvis ulempelse og ærerørige ord, som han i sin beretning skal have indskrevet og på Viborg landsting selv i rette lagt, som er usandfærdige og løgnagtige, og mener samme hans ærerørige ord bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(29)

** Niels Pedersen i Storvorde havde stævnet Niels Mortensen i Storvorde for en dele, han for rum tid siden har forhvervet over ham til Storvorde birketing anlangende 10 tønder byg hans salig far skal være ham skyldig. så lod Niels Mortensen fremlægge samme delebrev dateret 12/1 1627 hvormed han har ladet fordele Ellen Sørensdatter salig Peder Christensen, som boede og døde i Torup, hans efterleverske og hendes arvinger for 10 tønder byg. derefter blev afsagt, så efterdi tvistes og samme gæld, og ikke nogen dom før delen er udgået, og samme delebrev ikke årligt til tinge er læst og påskrevet, da fandt dommerne samme dele ingen magt at have.

(30)

** Oluf Jensen i Hannerup havde stævnet Jens Tomasen foged på Pandumgård for to uendelige domme og en endelig dom, han over ham til Hindsted herreds ting har forhvervet anlangende en sum penge salig Anders Keldsen i Hannerup skulle være ham skyldig efter et skadesløs hovedbrev, Oluf Jensens hustru Anne Sørensdatter ham derpå givet har, hvilket brev hendes børn med hende indgået og underskrevet har med Knud Jensen i Gammelholm til vitterlighed, uanseet Anne Sørensdatter efter hendes forrige husbond Anders Keldsens død ikke var sin egen værge. ligeledes blev stævnet Keld Andersen Christen Andersen og anden Christen Andersen i Hannerup. derefter blev afsagt, så efterdi to uendelige domme er udgået og ingen nu som tilforn er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme breve og dom magtesløs at være og ikke at komme Oluf Jensen eller hans hustru og børn til hinder eller skade.

(31)

** Jacob Jensen i Ulbjerg havde stævnet Peder Clausen i vester Bølle med hans medbrødre for et vidne, de til Rinds herreds ting 28/11 1631 vidnet har, at han imellem 8/11 og 9/11 om natten skulle have båret nogle fisk fra åen vesten vester Bølle, hvilket han højligt benægter aldrig nogle fisk på disse åsteder ulovligt at have bekommet, hvilke deres vidne ved to uendelige domme er fundet magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede personer nu som tilforn ikke er mødt for retten, da fandt dommerne samme vidne klage og borgestuevidne magtesløs at være.

(32)

** Falk Gøye til Bratskov gav til kende, hvorledes salig fru Anne Krabbe til Baggesvogn skal have haft en gård sønden Randers som kaldes Segalt, hvilken gård fru Anne Krabbes mor afgangne Magdalene Banner skulle have afhændet til afgangne Jørgen Rosenkrantz, og førnævnte hans salig morsøster fru Anne Krabbe derfor skulle have bekommet til vederlag en af hendes salig mors bøndergårde ved Restrup i Sønderholm, hvori Christen Ladefoged skulle have boet, hvilken gård salig Erik Kås straks efter solgte til salig Hannibal Gyldenstjerne til Restrup, og Falk Gøye mener det burde bevises at være gjort, derfor har han ladet stævne fru Helvig Kås til Restrup en af Jørgen Kåses arvinger for udlæg og betaling, så vidt han kunne være berettiget i den kvota, hende kunne efter hendes salig bror tilkomme at betale. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden ikke var fremlagt lodder eller skiftebreve eller adkomster, hvoraf kunne forfares noget af det gods, salig Hannibal Gyldenstjerne har tilforhandlet sig, og herredsfogden ikke har vidst om samme ejendom at kende, før omrørte lodder og skiftebreve fremlægges, da vidste dommerne intet imod hans dom at sige.

(33)

2/2 1633.

** Christen Knudsen i Skanderup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Skanderup birketing 18/1 sidst forleden vidnet har anlangende nogen ord han skulle have sagt om Peder Villumsen, at når han fik ham uden Skanderup port skulle det koste ham hans liv, hvilket deres vidne han højligt benægter ikke at have tænkt meget mindre at have sagt, og ikke for tingsdom eller i en ærlig forsamling at være sagt. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd har vidnet om Christen Knudsens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom at de bør nogen magt at have.

(35)

** Peder Villumsen i Skanderup havde stævnet Christen Knudsen sst for en opskrift i sin mening af Peder Villumsen og hans hustru skulle være ham efterskrevne gæld skyldig, hvilket de højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi alene fremlægges en løs opskrift, som ikke med brev og segl eller nøjagtigt regnskab bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift og dom så noksom, at den bør komme Peder Villumsen til nogen udgift men magtesløs dømmes.

(37)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Niels Jepsen i Astrup for en dom han til landstinget har forhvervet over herredsfogdens dom til Lysgård herreds ting udgivet, som har tilfundet Niels Jepsen hans tjenestekvindes bøder at udlægge, som han selv i sit eget brød,

imidlertid hun tjente ham, har beligget. derefter blev afsagt, så efterdi herredstingsdommen ikke er endelig, da fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Jens Pedersen i Lovns med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sin bror Christen Pedersen i Testrupgård på sine egne og på Christen Lauridsen i Løvel Jens Andersen og Gravers Christensen sst deres vegne, for han 17/12 til Rinds herreds ting har ladet dem ran oversværge for tre køer, de skulle have taget på Testrupgårds mark, hvilke køer Jens Pedersen formener skal være sine egne køer, og ingen hjemmel Christen Pedersen skal have til samme køer, og da der ikke har været mere end 7 nævninge som har svoret dem ran over, og der ikke var givet varsel for samme ran og vidne, da mente han samme ran og vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet lovligt varsel og der ikke er givet skudsmål for den ene nævning, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have

(39)

** Mikkel Pallesen i Torning havde stævnet Jens Christensen og Christen Sørensen sst for to uendelige domme, de til landstinget har forhvervet efter en uendelig dom Mikkel Pallesen 14/7 har forhvervet anlangende nogen vidne og en dele for hvis, han på deres og på menige Torning grander deres vegne har udlagt og betalt på deres vegne efter alle granders begæring for en soldat, som han lod hente på Hald slot til beskyttelse for plynderi, og de to mænd ikke vil betale deres anpart af efterskrevne udgifter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men først efter år og dag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom eller nøjagtig, at de bør nogen magt at have men magtesløs dømmes.

(40)

** Søren Munk til Mølgård havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han 10/9 sidst forleden udgivet har imellem Søren Munk og Poul Fredbjerg til Fredbjerggård, Jørgen Pors til Kastrup og Gert Tomasen til Fredbjerg anlangende et brev, som Søren Munk 1620 til salig Jens Fredbjerg har udgivet på 20 daler, og herredsfogden samme sag har sat fra sig og for sine overdommere, uanseet samme brev skal være betalt undtaget 20 skilling. endnu hidkaldt Jørgen Pors og Gert Tomasen med samme brev og fru Anne Munk og fru Kirsten Fredbjerg. derefter blev afsagt så efterdi for herredsfogden er i rette lagt Søren Munks brev på 20 sletdaler, og fogden dog ikke har dømt i sagen, da fandt dommerne denne hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(42)

** hr Clemend Madsen sognepræst til Årslev og Tilst sogne havde stævnet Erik Nielsen i True herredsfoged til Hasle herreds ting for en dom, han 14/1 sidst forleden har dømt anlangende at hr Clemend Madsen inden 14 dage bør at betale Rasmus Værn i Århus 34 daler, som er halvparten af de 68 daler, som Rasmus Værn nu siger at hr Clemends hustrufar salig hr Niels Basse i Årslev skulle være ham skyldig, men hr Clemend vil bevise med salig hr Nielses hånd alene 40 daler, og de andre med hans svoger Jørgen Jacobsens hånd at være underskrevet. da efter flere ord dem imellem var blev de her for retten forligt, så hr Clemend Madsen skal give Rasmus Værn 40 sletdaler inden fastelavn førstkommende.

(43)

** Just Boumand rådmand i Viborg og Hender Holst borger til Flensborg solgte og skødede til Mogens Sehested til Holmgård efterskrevne gods i Viborg, som de med indførsel har bekommet.

(44)

** Jens Jensen i Vejrum med en opsættelse af landstinget 3/12 sidst forleden havde stævnet Jens Mogensen i Hviding herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 28/8 til førnævnte herredsting dømt har og tildømt Jens Jensen at have gjort uret og burde tiltale at lide, hvilken dom er dømt efter en sigtelse, som skulle være gjort over Peder Sørensen Star i Vejrum for nogen trætte, og formente Jens Jensen at han som er skovfoged ikke kunne samme sigtelse så straks bevise, men havde været i Peder Stars hus og havde seet hvad grønne træer, som fandtes i hans hus, og samme sigtelse ikke er indført i herredsfogdens dom. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte sigtelse, fogden har funderet sin dom på, ikke har været i rette lagt, da fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(45)

** Jens Jensen i Vejrum med en opsættelse af landstinget 1/12 sidst forleden havde stævnet Peder Rasmussen med flere sst for en klage, de 12/6 sidst forleden til Sønderlyng herreds ting har gjort på Jens Jensen, at han skal være en parlamentmager og et oprørsk menneske både på stævne og andre steder, så de ikke kunne søge deres kirke, at han skulle kalde dem ukvemsnavn, hvilken deres klage han højligt benægter, at han ikke har uførmet hans grander. da efter flere ord dem imellem var blev de her for retten så forenet, at Peder Rasmussen og hans medbrødre afstod samme klage og vidne, og de forpligtede dem på begge sider ikke at skulle uførme hinanden med ubillige ord eller gerning.

(46)

** fru Ingeborg Galt i Borup havde stævnet hendes bror Peder Galt til Tyrrestrup for indvisning, hun nogen tid tilforn ved gode mænd i hans jordegods skal være indvist for en sum penge efter hans udgivne brev. derefter blev afsagt så efterdi i rette lægges gode mænds indvisning i samme gods til fru Ingeborg i sin gæld, da vidste dommerne ikke anderledes derom at sige end førnævnte gods med dets herlighed bør fru Ingeborg Galt til ejendom at efterfølge.

(48)

** hr Anders Pallesen i Torning havde stævnet Jens Tøgersen i Grågård for to uendelige domme, han har forhvervet til landstinget anlangende nogen vidner om hans utilbørlige ord og skælderi Jens Tøgersen har haft til hr Anders i Torning kirke 31/7 1631, og mener samme domme med vrang undervisning at være forhvervet, og derfor bør magtesløs at være, og tilmed har sagen været stævnet til landstinget og der er de blevet forligt, så hr Anders afstod tiltale, og Jens Tøgersen lovede, at han ikke i kirken og andetsteds skulle forurette hr Anders. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Lysgård herreds ting 9/8 1631, hvor efterskrevne vidnede at onsdag 31/7 da hr Anders rejste sig op fra alteret i Torning kirke, da begyndte Jens Tøgersen, som han stod i hans stol i kirken, at råbe og bad sognefolkene drages til minde hvad prædiken hr Anders havde gjort og sagde, han siger løgnagtige og falske domme og ville ikke give dem beskrevet og siden stod der og prædikede om ham til han tog sig det til, efterdi der var ingen anden, som havde trætte med sin far og bror end

ham, og da hr Anders gik ned ad kirken og ville gå ud, da trådte Jens Tøgersen til ham og satte sin næve i sin side og holdt hans mund ret til ham og bad han ville slå på ham, indtil nogen af sognemændene gav sig imellem og bad, han ikke skulle slå præsten på kirkegården, i det kom hans hustru og tog ham ved hånden og drog af med ham, og han råbte tilbage og gav mange onde ord. dernæst blev afsagt, at efterdi samme vidner om hvis ord, Jens Tøgersen til hr Anders Pallesen tilforn har været hid stævnet, og de da er blevet forenet, så samme sag og tiltale er afstået, da bør samme vidner ikke at komme Jens Tøgersen til hinder eller skade i nogen måde.

(50)

** Niels Nielsen Elbæk i Næsborg havde stævnet efterskrevne herredsnævninge, for de har svoret ham gårdfred over, for han havde talt en vurderingsmand Christen Bondesen i Tolstrup nogen ord til i sin egen gård, uanseet han ikke har gjort samme mand nogen uførm den dag, vurderingen er ganget. derefter blev afsagt, så efterdi nævningene først har gjort deres ed 13/12 om den uførm, som er sket otte uger tilforn, og i så måder ikke med samme lovmål procederet inden 6 uger, som det sig burde, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom lovlig, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(51)

** Jens Christensen borger i Århus havde stævnet Laurids Sørensen Buntmager sst for en uendelig dom, han her til landstinget har forhvervet over et tingsvidne og skriftlig bekendelse, som Frands Nielsen købmand i Århus til Århus byting har vidnet i marts 1627 anlangende 66 sletdaler, som Laurids Buntmager har bekommet af Frands Nielsen i Helsingør 1624, hvilke penge Frands Nielsen skulle have leveret bemeldte Jens Christensen i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Sørensen Buntmager aldeles intet i samme tingsvidne er nævnt eller derfor fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne bør at komme Laurids Sørensen til hinder eller skade.

(52)

** Axel Urne til Viffertsholm havde stævnet Jens Jensen i Kovsted herredsfoged i Gerlev herred for en dom, han 26/11 sidst forleden til Gerlev herreds ting dømt har anlangende omkostning Axel Urne skal have gjort på en trætte Anders Nielsen i Vindbylund en hans tjener Niels Kusk havde påført, og i sin dom besluttet, at han ikke vidste at tildømme Axel Urne nogen omkostning, før til landstinget derom blev kendt. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Nielsen i Vindbylund har ladet forfølge Niels Kusk for den gerning, han her i herredet har gjort og ingen for herredsfogden har protesteret, og Niels Kusk til Viffertsholm birketing hedenskudt, samme nævningsed heller ikke for nogen uret er underkendt, men alene af årsag Niels Kusk ikke til Viffertsholm birketing var tiltalt, og herredsfogden derfor ikke har vidst nogen kost og tæring derfor at udgive, da kunne dommerne ikke kende Jens Jensens ulempe deri at være.

(54)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Jens Andersen i Pallesgård Christen Nielsen i Broholm og Christen Keldsen i Havgård for usandfærdige vidner, de til Rinds herreds ting 7/5 næst forleden med oprakte fingre og helgens ed vidnet har, at de næste torsdag før skærtorsdag næst forleden var sammen med Jørgen Andersen af Bjerregrav, fra solen stod og til den gik ned, og ikke han var i Skamris hele den dag, hvilke deres vidner ved landstinget er fundet usandfærdige. derefter

blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesbyrd to gange tilforn er hidstævnet og ikke er mødt til gensvar, og nu som tilforn undholder dem fra rettergang, da fandt dommerne Jens Andersen Christen Nielsen og Christen Keldsen for samme deres løgnagtige vidner fældet at være og efter recessen at stande til rette.

(55)

** Jens Andersen forrige foged på Estrup havde stævnet Jens Rasmussen Bang i Ørsted herredsfoged i Rougsø herred for en dom, han 21/4 1631 dømt har imellem Mogens Arenfeldt til Rugård og Jens Andersen anlangende en hest, Mogens Arenfeldt har vedkendtes hos Gregers Nielsen borger i Århus, hvilken skal være ham frataget af kejserens soldater i Ebeltoft vig den gang de var landet mægtigt, og samme hest skal siden være handlet på 4.eller 5.køb, og uanseet KM forordning formelder, at hvad som er ganget til 3.eller 4.køb skal blive som det er, da har Jens Bang tildømt Jens Andersen at skulle igen tilstille Mogens Arenfeldt samme hest uden hans udlagte betaling, og derefter stedt dele over ham for hesten og for kost og tæring, uanseet Jens Andersen ikke har stævnet den gode mand, hvilken dom og dele ved to uendelige domme til landstinget er fundet magtesløse. derefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede nu som to gange tilforn ikke er mødt og i så måder dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme domme og dele magtesløs at være.

(56)

** Niels Sørensen Snedker i Vosnæs havde stævnet Sidsel Sørensdatter tjenende i Århus for en løgnagtig beskyldning, hun over ham har gjort anlangende at han skulle være hendes barnefar, hvilket han højligt benægter ved Gud og sin saligheds ed aldrig at have haft nogen legemlig fællig med hende og mener hendes beskyldning bør magtesløs at være, hvilken hendes sigtelse ved to uendelige domme er fundet magtesløs. derefter blev afsagt, da efterdi Sidsel Sørensdatter to gange tilforn ikke er mødt til gensvar, så to uendelige domme er udgået, men endnu undholder sig for rettergang, da fandt dommerne samme sigtelse og beskyldning magtesløs at være og ikke at komme Niels Sørensen til hinder eller skade.

(57)

16/2 1633.

** Christian Holck til Hastrup KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemændene af Lysgård herred til at udlægge Anders Jensen i Vinderslev hans bane, som imellem mandag og tirsdag sidst forleden er død fundet i en dam på Vinderslev mark, og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 28/1 sidst forleden, hvor blandt andre Mette Nielsdatter i Astrup vidnede, at hun kørte med Anders Jensen fra Vinderslev om aftenen, og da kørte han ud i et kær og da gik hans vogn sønder, så han ikke kunne komme til land igen, og da bad han hende, at hun skulle stå af vognen og se om hun kunne komme hjem, så ville han se, om han kunne få sine øg fra vognen og lade den stå til dagen kom, thi det var mørkt, og han bad hende ikke om at hente hjælp, og da Mette Nielsdatter kom hjem ud på natten fortalte hun hendes søn Niels Jepsen derom. synsmænd hjemlede, at de havde været på Vinderslev mark, og da stod Anders Jensen død ved vognen og havde lagt sit hoved på begge hans hænder på vognen og ikke han var dybere i vandet end til sit bæltested, som hans bukser var bundet, og dem syntes han var frosset ihjel og isen var frosset sammen. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anders Jensen af våde og vanlykke i

vandet og isen at være ihjelfrosset.

(58)

** Tønne Friis til Hesselager KM befalingsmand på Stjernholm havde hidkaldt sandemændene af Nim herred manddød at sværge over Peder Tomasen i Hvirring for Jacob Stær Spillemand, han ihjelslog, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Nim herreds ting 30/1 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at 13/1 kom Peder Tomasen og nogle fremmede nogle ord imellem, og i det samme drog de deres værger og slog til hobe, da kom Jacob Stær løbende og ville være imellem dem og greb Peder Tomasen i favnen, så de kom omkuld, og da de kom fra hverandre sagde Jacob Stær, at han var skåret i hans fod af Peder Tomasen, som svarede, at han intet vidste deraf. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Tomasen i Hvirring manddød over og fra hans fred.

(59)

** blev fremlagt efterskrevne brev, hvormed hr Oluf Christensen sognepræst til Gråbrødre kirke i Viborg med flere gør vitterligt, at eftersom de har haft nogen gæld at fordre efter salig Hartvig Brun til Vindum overgård, så er de for deres fordrede gæld udlagt efterskrevne hans jordegods, som de hermed skøder til Mogens Sehested.

** dernæst blev læst et andet brev, hvori hr Mikkel Madsen sognepræst i Brandstrup med flere gør vitterligt, at eftersom de har haft nogen gæld at fordre efter salig Hartvig Brun til Vindum overgård, da er dem blevet udlagt efterskrevne hans jordegods, som de hermed skøder til Mogens Sehested.

** Knud Jørgensen med fuldmagt af hr Peder Hansen sognepræst til Sandager og hans hustru Anne Krags solgte til Mogens Sehested en halv tønde korn i bemeldte ejendom, som er dem tilfaldet.

(60)

2/3 1633.

** Mads Knudsen i Tinning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred til at udlægge hans bror Christen Knudsens bane, som er slået død, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Århus byting 28/2 sidst forleden, hvor Anders Rasmussen i Århus vidnede, at han ved Lisbjerg bro mødte to karle Jens Knudsen og Christen Knudsen af Tinning, som var slået blodige af to karle, som kørte om ved dem, og de to karle var tilstede ved tinget, og var Niels Jensen i Andi og Mogens Jensen i Rugtrup, hvortil de svarede og højligt benægtede, at de ikke gjorde dem nogen skade. synsmænd hjemlede, at de havde set Christen Knudsen, som lå i Jens Knudsens stue i Tinning, og han havde et hug eller slag på hans hoved, og var så stort et hul, at de kunne se ind i hovedet, og at han ikke kunne leve af samme hug. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Jensen i Andi at være Christen Knudsens bane ham at have ihjelslået og svor ham manddød over og fra hans fred.

(63)

** Jesper Friis til Ørbæklunde med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/1 sidst forleden til Ål birketing vidnet har anlangende det drab som skete i Ranum på Christen Jensen, hvilke vidne han mener usandfærdigt at være. derefter blev

afsagt, da efterdi vidnerne særligt nu her for retten er blevet eksamineret og forhørt befindes de i adskillige måder ikke med hverandre at konkordere og overens komme men i adskillige måder imod hverandre, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så sandfærdigt at det bør nogen magt at have, men fandt bemeldte sandemandsed derefter svoret er magtesløs.

(67)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Erik Pedersen i Hindbjerg for et skudsmålsvidne han til Lysgård herreds ting 7/1 sidst forleden udstedt har, som ikke skal findes lovligt varsel for givet, at Christen Pedersen er barnfødt i Torning by og han har skikket sig ærligt troligt og vel. derefter blev afsagt, så efterdi samme 24 mænd har vidnet om hvorledes Christen Pedersen har skikket sig og intet fremlægges, hvormed kan bevises ham nogen tilforn at have uforrettet, da vidste dommerne ikke samme 24 mænds vidne at imodsige eller magtesløs dømme.

(68)

** fru Anne Høg til Buderupholm med en opsættelse her af tinget i dag måned havde stævnet Christen Nielsen i Oplev for et vidne han 13/2 1632 til Hornum herreds ting med oprakte fingre og ed vidnet har, at der ikke var en kløvet pind på den vogn, som koblerne blev aftaget i Høbjerg skov. så mødte Christen Nielsen og berettede at fru Anne Høg havde lovet samme titale med ham at frastå, og han derimod skal give hende forpligt, at han skal være hende og hendes folk ubevaret med ord og gerning, og dermed afstod fruens fuldmægtig denne tiltale og forfølgning.

(69)

** hr Jens Hansen i Uldum havde stævnet Knud Lauridsen borger i Horsens for en uendelig dom han til landstinget har forhvervet over et hans brev og forpligt, som han hr Jens givet har til Horsens byting 16/3 1624 på en hans gård og ejendom, som er for en sum penge hr Jens Hansen ham lånt har. derefter blev afsagt, så efterdi Knud Lauridsen nu som to gange tilforn ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, hvorfor to uendelige domme er udgået, hvori samme uendelige landstingsdom er fundet magtesløs at være, da fandt dommerne samme uendelige landstingsdom magtesløs at være og ikke at komme hr Jens Hansen til nogen forhindring.

(70)

** Tomas Poulsen rådmand i Randers solgte og skødede til fru Anne Kås til Tårupgård efterskrevne jordegods, som han efter salig Johan Anrep bekommet har.

(71)

** Niels Rasmussen borger i Ebeltoft havde stævnet efterskrevne for et synsvidne, de skal have afhjemlet til bytinget 27/2 sidst forleden anlangende to egestubbe i Bjørnkær, hvilket syn han ikke formener så lovligt at være drevet, og synsmændene har været på åstederne en helligdag og vidnet dem til vilje, som skal have hugget samme ege. derefter blev afsagt, så efterdi intet varsel for samme syn er givet, og ikke heller nogen er taget ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende førnævnte syn og vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(74)

** Knud Rasmussen og Mogens Lauridsen borgere i Ebeltoft havde stævnet Christoffer Gersdorff til Søbygård for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende nogen års resterende præstetiende hos hans bønder, som de skal være blevet hr Christen Jensen, som da betjente det kald, pligtig efter delevidner breve og seddels indhold, som Knud Rasmussen og Mogens Lauridsen efter kontrakt og købebrevs indhold imellem dem og hr Christen Jensen gjort er. derefter blev fremlagt et delebrev af Mols herreds ting 17/3 1627, hvor hr Christen Jensen har ladet fordele efterskrevne i Tved sogn, hvorefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om samme tiendekorn og ikke nogen dom før dele er ganget, og ikke heller angives for hvad år, samme tienderest skulle tilbage stå, da fandt dommerne disse deler ingen magt at have, men samme tienderest ved lovlig dom at ordeles.

(77)

** Bertel Andersen, barnfødt i Skræ, havde stævnet Christen Sørensen i Torning, for han uden al skyld og brøde har hugget ham bagi hans albueled, så hans arm er blevet stiv, og fast over år og dag siden er forganget, og ikke samme skade han har kunnet forvinde, hvorfor han har været forårsaget samme hans lemlæstelse ved dannemænd at lade vurdere, og begærede uvildige mænd hans skade og vanførsel at taksere. da blev opnævnt efterskrevne, som med Bertel Andersen og Christen Sørensen udgik og igen indkom, og havde da beseet hans skade og dem derom forenet, så Christen Sørensen skal give Bertel Andersen 50 sletdaler.

(79)

** Envold Clemendsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for syn, de til Horsens byting 29/5 og 5/6 sidst forleden afhjemlet har belangende noget bygning Envold Clemendsen skal have sat på sin egen grund og forte, og efter samme vidner har byfogden tildømt Envold Clemendsen samme bygning at opbryde, uanseet det ikke for ham udtrykkeligt er bevist, at han på noget af byens eller andre steder end sit eget at have bygget. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, samme bygning at være sat på byens grund dem til fortrængsel, og Jørgen Pedersens vedkendelse ikke med nøjagtig adkomst bekræftes samme bygning på byens grund at være sat, og ingen breve eller dokumenter for granskningsmændene har været fremlagt, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner granskning og vedkendelse så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(82)

** Jørgen Pedersen kæmner i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Envold Clemendsen borger for en bygning og grund østen hans hus på torvet, som han nogenledes vedkender sig, som han på byens vegne med Envold Clemendsen omtvister. derefter blev afsagt, så efterdi Envold Clemendsen alene har vedkendt sig samme grund, indtil den blev ham lovligt afvundet, og intet nøjagtigt er fremlagt, hvormed kan bevises samme ejendom Horsens by at tilhøre, da vidste dommerne ikke imod samme vedkendelse at sige.

(83)

** Anders Christensen i Klitgård i Nørholm havde stævnet sandemænd i Nørholms birk, for de til Nørholms birketing 30/11 sidst forleden har ham vold oversvoret for sår, Laurids Kræmmer i

Nørholm skulle have fanget i hans hus 18/10 tilforn, uanseet Laurids Kræmmer selv ved ed har bekendt at have fået samme sår, da han faldt omkuld på en foldebænk. derefter blev afsagt, så efterdi sandemændene har svoret deres ed på vidner syn og klage og ikke sådanne breve i deres ed er inddraget, hvorefter de sligt kunne slutte, da kunne dommerne ikke kende den deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have.

(84)

** Laurids Christensen borger i Hobro med en opsættelse af landstinget 19/1 sidst forleden havde stævnet Morten Mortensen byfoged sst for en dom, han til bytinget afsagt har og tildømt Laurids Christensen at betale til byskriveren Laurids Nielsen i Hobro 118 daler for noget gods, som Hans Schröder af Lübeck havde sendt ham til forvaring, før fjenderne kom her i landet, uanseet samme gods så vel som hans eget blev af fjenderne bortplyndret. dernæst fremlagde Laurids Christensen et tingsvidne af Onsild herreds ting 23/2 dette år, hvori Maren Jacobsdatter og Maren Lauridsdatter vidnede, at hvis gods, som Hans Schröder havde sendt Laurids Christensen, det lå der alt sammen den tid, fjenderne blev hans hus mægtigt og jog ham fra hus og hjem, og ikke kom til huse igen før fjenderne var uddraget. dertil svarede Hans Schröder, at han ikke har sendt Laurids Christensen samme gods til forvaring, men efter hans begæring ham det for et vist køb tilskikket, eftersom de i nogle år han handlet sammen, hvilket kan bevises med hans regnskabsbog. andre vidnede, at en del af samme gods havde Laurids Christensen solgt, før fjenderne kom i landet. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Jacobsdatter og Maren Lauridsdatter er Laurids Christensens egen hustru og datter og i så måder vildige, da bør deres vidne ingen magt at have, men da i rette lægges Hans Schröders regnskabsbog, hvori er indført, at Laurids Christensen 16/10 1626 er tilsendt varer for 118 daler, vidste dommerne ikke imod samme dom og vurdering at sige eller magtesløs dømme.

(87)

16/3 1633.

** fru Jytte Brock salig Jørgen Skeels til Sostrup havde stævnet efterskrevne herredsnævninge for en ed og tov, de til Nørherreds ting 21/2 sidst forleden svoret og gjort har anlangende Anne Olufsdatter i Gerrild, som var berygtet, at hun skulle have fanget et barn og det undkommet, og har hende for samme gerning kvitsvoret, uanseet af adskillige tingsvidner kan agtes, at hun deri er skyldig, hvorfor deres ed bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Olufsdatter er beskyldt for at fået barn og det omkommet, som er en drabssag, som ikke tilhører nævninge at omsværge, da kunne dommerne ikke kende den nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have, men hvem påskader, ved sandemænd at lade procedere.

(88)

** Jens Sørensen i Aidt havde stævnet Mikkel Frandsen i Skorup for et snapvidne han af Vejerslev birketing 9/8 næst forgangen år har bekommet, at Jens Sørensen skulle have forpligtet sig at betale ham 10 mark inden 14 dage, og for en dele han over ham har forhvervet 13/9. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen samme forpligt for ting og dom har gjort, og ikke samme penge til Mikkel Frandsen har udgivet, da vidste dommerne intet imod samme forpligtsvidne at sige, men eftersom samme dele og vurdering ikke fremlægges, bør de magtesløs at være, indtil de fremkommer.

(89)

** Christen Christensen Hjarbæk borger i Viborg havde stævnet salig Christen Harbous til Hvolris hans arvinger, nemlig hans hustru fru Birgitte Mund Erik Orning og hans hustru fru Kirsten Harbou Jørgen Harbou Niels Harbou og jomfruerne Maren Harbou Anne Harbou Else Harbou og Karen Harbou alle til Hvolris for eftersom Christen Hjarbæk ved gode mænd er indført i en halvgård i Hvilsum i Rinds herred, som Jens Tordsen påboede, for hvis gæld, som salig Christen Harbou var ham skyldig, da formener han samme anpart bør ham som ejendom at følge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to gode mænds indvisning i førnævnte gods til Christen Christensen for sin gæld har udlagt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte anpart i bemeldte selvejergård bør Christen Christensen for ejendom at følge.

(90)

31/3 1633.

** Iver Krabbe til Albæk havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred til at udlægge Christen Keldsens bane, som er omkommet i Havgård, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Rinds herreds ting 18/3 sidst forleden, hvori synsmænd afhjemlede deres syn i Havgård til Christen Keldsen, som var hængt ved en hanebjælke i en grime, og efter han blev taget med af Søren Glad og hans søn Christen Sørensen havde de synet hans legeme, og de fandt ingen synsgerning på ham undtaget rundt om hans hals, hvor der var en blå streg, som rebet havde ligget. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Christen Keldsen sig selv at have hængt og derfor svor ham hans egen bane på.

13/4 1633.

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet nævningene i det tov over Peder Pedersen Fisker i Grønbæk, for de til Vrads herreds ting 27/3 sidst forleden har ham et fuldt røveri og morderisk gerning påsvoret, som han imellem Snede og Kovtrup på nytårsaften sidst forleden skal have gjort på Niels Jørgensen i Snede efter klage sigtelse og vidnesbyrd, hvilken deres ed og tov han formener lovligt og ret at være svoret, og bør ved deres magt at blive. derefter blev fremlagt Peder Fiskers underskrevne tilståelse, hvori han bekendte, at nogen tid før Henrik von Stöcken blev overfaldet mellem Snede og Kovtrup, da spurgte Reinholt Møller og Antoni Johansen, som har sit tilhold hos sin bror Gert Johansen på Silkeborg kro, ham om han ville følge dem ud i skoven at skyde et stykke dyr, og de red på tre af Reinholts heste, men ved møllebroen stod han af hesten og gik tilbage. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Tvilum birketing 25/2 nu sidst, hvor Iver Christensen i Gern Christen Iversen Gertrud Iversdatter og Maren Iversdatter vidnede ved ed, at Peder Fisker ikke var til deres den nat overfaldet skete. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Fisker er set på stedet, hvor Henrik von Stöcken og Niels Jørgensen er blevet skudt og såret, og Niels Jørgensen beskylder Peder Fisker for sin skade, og han intet derimod fremlægger, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed at sige, men den ved magt at blive.

(95)

** hr Oluf Knudsen i Saksild Maren Jacobsdatter og Margrete Jacobsdatter i Viby med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup herredsfoged i Hads herred for en dom, han til Hads herreds ting 28/1 sidst forleden dømt har imellem salig hr Jacob Jacobsens arvinger og Saksild og Nølev sognemænd anlangende restants af deres tiendekorn, de til

deres sognepræst salig hr Jacob Jacobsen er skyldig blevet til sankt olaidag 1627, hvor han har afsagt, at da der ikke fremlægges brev eller segl, at de har været ham gæld skyldig, hvilket er imod sognemændenes egen bekendelse, og samme gæld ikke imod KM mandat af 25/8 1631 kan fordres, uanseet gælden er fra før fjenderne kom her i landet, hvorfor sognemændene for hr Oluf Knudsen Maren Jacobsdatter og Margrete Jacobsdatters tiltale bør kvit at være. derefter blev fremlagt hr Jacob Jacobsens efterskrevne tiendebog, og derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges præstens tiendebog, som sognemændene har vedgået, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen igen til herredsting at komme.

(96)

** Tord Pedersen i København med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde ladet stævne rådmænd i Ebeltoft for en uendelig dom, de x/8 1627 på Ebeltoft rådhus havde dømt imellem Tord Pedersen og Christen Kjønsen byfoged Christen Madsen Kock borger sst og deres medfølgere i Ebeltoft, for de har frataget ham et anker på hans skib, så vel andre redskaber skamferet og sønderskåret og jaget ham af havnen i storm og uvejr, som han lå for anker på KM grund og ikke på Ebeltofts frihed og derover mistet skib og gods, og eftersom landstings hjemfindelse 23/6 tilholder dem endeligt i sagen at kende, hvilket de ikke har efterkommet, hvorfor han mener samme uendelige dom bør magtesløs at være, og de bør derfor at stå til rette. derefter blev afsagt, at da sagen har været opsat 6 uger, og ikke bemeldte hidkaldte dom og vidne fremlægges, da fandt dommerne samme rådhusdom og tingsvidne ingen magt at have.

(97)

** Verner Parsberg til Bonderupgård på hans tjener Christen Tomasen Skrædder i Hvam hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring foged til Rinds herreds ting for en dom, han 28/1 sidst forleden dømt har imellem Jens Juel til Keldbjerggård og Christen Skrædder, i hvilken dom han har tildømt Christen Skrædder at udgive skyld for 1629, og ikke har anseet Jens Juels mageskiftebrev til Verner Parsberg 4/2 1631, hvori han kendes ingen lod del eller rettighed at have til eller i Christen Skrædders gård. derefter blev afsagt så efterdi Peder Friis selv tilstår, at Christen Tomasen ikke var god for til hans husbond at udgive skyld og landgilde for 1629, og dog har skrevet ham til restants, da kunne dommerne ikke kende samme restants og dom så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Christen Tomasen til nogen forhindring.

(98)

** Christen Pedersen Bonde i Torning havde stævnet Peder Jensen Smed i Ulstrup for et vidne, han til Lysgård herreds ting 26/9 1631 forhvervet har indeholdende syn på tøjrslag på Kærsholms mark og skov, for hvilket syn der ikke er givet varsel. ligeledes havde stævnet efterskrevne, som havde vidnet, at Christen Pedersens øg om natten stod i tøjr på Kærsholms mark og skov, hvilke vidner ikke er vidnet på fersk fod, hvorfor de bør magtesløse at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke er vidnet på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner og dele bør nogen magt at have eller komme Christen Pedersen til forhindring.

(100)

** Jens Mogensen til Sindinggård havde stævnet en selvejerbonde Mads Jørgensen i Ørum som

tilforn har boet i hans mølle ved Ørum Svends mølle, eftersom Jens Mogensen ved vurderingsmænd for sin gæld har bekommet udlæg i Mads Jørgensens bo i to gældsbreve på 300 rigsdaler, som Jens Mogensens og hans salig søster fru Anne Mogensdatter til Mads Jørgensen har udgivet, og endog han af herredsfogden er tildømt samme gældsbreve fra sig og til Jens Mogensen at levere, og det ikke er sket, da har han været forårsaget samme gældsbreve af ham til herredstinget med rigens æskning ladet udæske. så æskede Jens Mogensen her i dag til Viborg landsting af Mads Jørgensen i lige måde til herredsting æsket er.

(102)

** Christoffer Pedersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Sørensen i Hørslevgård og Peder Lauridsen i Snåstrup på salig Jens Pedersen i Hørslevgård hans arvingers vegne anlangende en sølvkande, som salig Jens Pedersens fuldmægtig Just Andersen i Søballe på Framlev herreds ting 17/8 1631 tilbød Christoffer Pedersen at indløse på salig Anders Pedersens arvingers vegne, eftersom den var pantsat for en sum penge efter salig Anders Pedersens pantebrev, hvilken sølvkande var udlagt Christoffer Pedersens hustru Maren Andersdatter efter hendes salig mor Barbara Nielsdatter. derefter blev i rette lagt en dom af Framlev herreds ting 23/1 sidst forleden, hvori fogden havde afsagt, at han ikke vidste at tildømme Christoffer Pedersen på salig Anders Pedersens arvingers vegne førnævnte sølvkande at leveres, men den at efterfølge salig Jens Pedersens arvinger til så længe, den bliver indløst for den sum penge, den er pantsat for. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Anders Pedersens gældsbrev til Jens Pedersen på 40 sletdaler og Søren Andersen endnu har sølvkanden til forvaring for samme penning, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(103)

** Simon Nielsen i Vorgård på sine egne og Harlev bymænds vegne havde stævnet Mikkel Sørensen i Skørring for et synsvidne, han til Framlev herreds ting 20/2 sidst forleden forhvervet har anlangende nogen bygfældighed, som skulle fattes på Tandrup bro, og han der har mistet et øg, for hvilket syn skal have givet varsel. så blev fremlagt efterskrevne syn til Tandrup bro. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet varsel for hvilken dag og tid, synsmændene skulle være på åstederne, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(104)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting for nogen tid forleden dømt har, hvori han ikke har vidst at kunne tildømme jordegne bønder i Rinds herred at udgive nogen stedsmål af deres bondegods til KM men alene har tildømt dem at lade sig indskrive i jordebogen, uanseet KM har herligheden af samme gods, som er ægt arbejde sagefald gæsteri skat og leding. endnu hidkaldt efterskrevne jordegne bønder i Rinds herred. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(105)

** Jon Sørensen Remsnider borger i Ebeltoft havde stævnet Karen Pedersdatter værende i Tåstrup og hendes fuldmægtig Mikkel Rasmussen Killing i Ebeltoft for et skøde, de til Ebeltoft byting 19/3

sidst forleden til Jon Sørensen på et halvt stykke ejendom udgivet har og ikke agtet hvis købebrev, de tilforn på samme halve ejendom udgivet har, og som er anderledes end skødet formelder, hvorfor samme skøde bør magtesløs at være, og dem forpligtet at være at gøre ham fuldkomment skøde efter købebrevets bemelding. derefter blev afsagt, da efterdi Karen Pedersdatter og Mikkel Rasmussen to gange tilforn er hidstævnet og ikke er mødt, så to uendelige domme er udganget, hvori de er tilfundet at gøre Jon Sørensen skøde på samme halve ejendom, og dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være.

(106)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Jens Andersen i Asbjerg, for han har ladet ham hærværk oversværge formedelst han har forsiddet sin gård, og siden dog imod dom og forbud den i langsommelig tid har nydt og brugt, og formener at eftersom Jens Andersen ikke sagen inden 6 uger har aftinget men endnu gården modvilligt besidder, at han dermed har gjort uret og bør herefter at fare som andre fredløse mænd, som han ved to uendelige domme er tilfundet. derefter blev afsagt, at efterdi Jens Andersen to gange tilforn er hidstævnet og ikke er mødt, og nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne Jens Andersen at fare som andre fredløse mænd.

27/4 1633.

** Jens Rasmussen i Mygind havde hidkaldt sandemænd af øster Lisbjerg herred manddød at sværge over Rasmus Madsen i Balle for Jens Rasmussens bror Niels Sørensen i Hedegård, han ihjelskød og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Rosenholm birketing, hvori efterskrevne vidnede, at Rasmus Madsen i Balle og Niels Sørensen født i Hedegård omgikkes og forligtes vel med hverandre, og aldrig de har været i kiv trætte eller tvist, og de vidnede at 13/3 sidst forleden da hørte og så de, at Niels Sørensen, som den dag skulle være brudgom, kom kørende til Peder Andersens gård i Bendstrup og der gik ind for at tale med hans brud, da stod Rasmus Madsen med en bøsse i hans hånd i forstuen blandt en stor hob folk, som ville se brudgommen og da Rasmus Madsen ville gå ud og give brudgommen Niels Sørensen et skud med sin bøsse, som han tilforn ladede med løst krudt og lerprop, da gik samme bøsse af for ham imod Rasmus Madsens vilje og gjorde Niels Sørensen sår og skade og hans dødsbane i hans venstre øje, så han faldt grus ned på jorden i forstuen. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Madsen manddød over og til sin fred for Niels Sørensen, han ulykkeligt af våde ihjelskød.

(107)

** Christen Tomasen til Tanderup havde hidkaldt sandemænd af Mols herred til at udlede Peder Jensen i Agri hans bane, som for kort tid siden har fået sit banesår i Jep Jensens stue sst, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Mols herreds ting 23/3 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede syn på salig Peder Jensen, som blandt andet havde et knivslag i hans hals ind i hans strube som dem syntes kunne være hans banesår, og Jep Jensen havde klaget på Peder Mikkelsen og Bodil Rasmusdatter for samme drab, eftersom han formener hun var i råd og dåd med Peder Mikkelsen at gøre samme drab, efterdi hun med ham er rømt. derefter vidnede Johanne Christensdatter at på søndag sidst forleden var 14 dage lå hun om natten i Jep Jensens ovn i Agri sammen med tjenestepigen Bodil Rasmusdatter, og da kom en karl gående ind i stuen og kaldte på Bodil Rasmusdatter og hun gik ind i stuen, og da kom en anden karl ind i stuen og de sloges, og hun hørte en styrte om på gulvet. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Mikkelsen at

være Peder Jensens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

** fru Helvig Kås opsættelse. så mødte Jens Nielsen på Axel Urnes vegne og berettede, at Envold Seefeld ville på Axel Urnes vegne love for samme penge til fru Helvig Kås. efter bevilling blev samme sag opsat til i dag 14 dage.

(108)

11/5 1633.

** Christen Tomasen til Tanderup rigsråd kansler og KM befalingsmand på Kalø havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred manddød at sværge over Anders Madsen i Tørring for Christen Marcusen sst, han har dræbt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vrads herreds ting 17/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de 28/3 sidst forleden så Anders Madsen i Tørring med en buløkse i hans hånd kom gående over marken til Christen Marcusen, som han gik med sin plov, og de havde nogle ord tilsammen om noget jord, de omtvister, og derefter slog Anders Madsen ham med hans buløkse på venstre side af hans hoved, så han faldt næsegrus til jorden og døde 2.nat derefter. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Anders Madsen i Tørring manddød over og fra hans fred.

(109)

** Christian Holck til Hastrup KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne nævninge i det tov over Reinholt Møller i Silkeborg kro, for de til Vrads herreds ting 27/5 sidst forleden har ham fuldt røveri og morderisk gerning oversvoret, som han har med været og gjort nytårsaften sidst forleden imellem Snede og Kovtrup, hvilken deres ed og tov han formener lovligt og ret er svoret og burde ved sin fuldmagt at blive. ligeledes stævnet Reinholt Møller, som har stævnet nævningene anlangende samme røveri, hvortil han mener sig uskyldig at være, idet han samme tid var ved sin gård ved Silkeborg, hvorfor samme nævningsed bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi for nævningene var fremlagt Peder Fiskers bekendelse, at han af Reinholt Møller og Antoni Johansen har været tilskyndet med dem at gøre bytte, og de alle tre har ligget på vej for Henrik von Stöcken og hans folk og hver med sin lange bøsse holdt på sin mand og gjort dem sår og skade, men Reinholt Møllers bøsse slog fejl, og intet han fremlægger, hvormed han lovligt kan bevise sig at være uskyldig, og nævningene derfor har ham morderisk gerning og røveri oversvoret, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag imod samme nævningsed at sige men den ved magt at blive.

(114)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Rasmussen og Clemend Rasmussen i Ry for et vidne, de til Ry birketing 7/2 sidst forleden har vidnet, at de skulle have set og talt med Reinholt Møller i Silkeborg kro på adskillige steder og tider den næste mandag før nytårsdag sidst forleden, hvilke vidner menes usandfærdige at være, efterdi der findes adskillige sigtelser vidner klage og bekendelse som en part tvært imod samme vidne findes at være vidnet, så det derfor bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi det bevises, at Reinholt Møller i samme sag sig til befrielse andre vidner at ville tilkøbe, dog de har det afslået, og Niels Rasmussen og Clemend Rasmussen ikke har vidnet med oprakte fingre efter recessen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør

nogen magt at have.

(115)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Pedersen i Torning for en benægtelse, han 5/9 1631 til Lysgård herreds ting med oprakte fingre og højeste ed gjort har imod Kirsten Tomasdatter i Torning hendes sandfærdige sigtelse anlangende hendes barnefar, og imod Jens Christensen og Dorte Jensdatters sandfærdige vidne, at han om nattetide er brudt ind og voldtaget hende, uanseet han har sin egen hustru, hvilke vidner til landstinget er ved magt fundet, undtagen han kunne sig lovligt værge efter loven, hvilket endnu ikke sket er, og mener derfor hans benægtelse bør løgnagtig og usandfærdig at være. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn har været hidstævnet, og dommerne da ikke har vidst på Kirsten Tomasdatters sigtelse og vidne at dømme, førend Christen Pedersen sig derimod har værget efter loven, som endnu ikke er sket, da vidste dommerne ikke videre på hans benægtelse eller fælding at kende, men ham sin lov at drive efter forrige doms indhold.

(117)

** Tomas Kleinsmed i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Pedersen Sødring boende i Ørsted og Terkild Terkildsen i Randers for deres kundskab, de nogen tid siden i Søren Knudsens hus i Randers mundtligt har berettet at sørøvere udenfor Skagen skulle have borttaget af Rasmus Pedersens skib et stykke lærred, som Tomas Nielsen førend har solgt Groers Pedersen, og ikke leveret ham til forhandling. så mødte Groers Pedersens far Peder Groersen i Essenbækgård og berettede, at samme lærred blev hans søn i søen med sit eget gods frataget og mente, at han ikke burde det at betale. da blev Peder Groersen og Tomas Kleinsmed her for retten så forenet, at Peder Groersen lovede at betale Tomas Kleinsmed 4 sletdaler.

(118)

** Hannibal Gyldenstjerne til Restrup på hans tjener Peder Block i Gerholm hans vegne havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han til Hellum herreds ting 2/4 imellem ham og Johan Brockenhuus til Lerbæk dømt har og endelig tildømt Peder Block at lide tiltale for en beretning han på sin bror Niels Blocks vegne her til landstinget 10/3 1632 skal have i rette lagt, som blandt andet indeholder at Johan Brockenhuus skulle lade forfølge Niels Block med den ene dom over den anden fra det ene ting til det andet, hvor han den unge dreng bedst kunne besnille, uanseet førnævnte ord er fremsat hans bror til behjælpning. derefter blev afsagt, at da Peder Block i så måder Johan Brockenhuus ved ærerørige ord og beskyldning antaster, så herredsfogden derfor har tildømt Peder Block sine ord at bevise eller derfor at lide tiltale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige eller magtesløs dømme

(120)

** Verner Parsberg til Bonderupgård havde stævnet efterskrevne for vidner, de på Års herreds ting 15/1 sidst forleden har vidnet, at de var i Grårup mandagen før kyndelmisse 1631, hvor salig Laurids Schiønnings efterleverske Anne Mortensdatter og hendes fire børn Morten Lauridsen Christen Lauridsen Gertrud Lauridsdatter og Kirsten Lauridsdatter delte den salig mands bohave sig imellem, og med samme vidne ville befri salig Laurids Schiønnings arvinger for hans tiltale. og hidkaldte Christen Lauridsen Schiønning i Grårup Morten Lauridsen sst Peder Lauridsen i Testrup

og hans hustru Anne Mortensdatter sst med sin lovværge Mikkel Nielsen i Østrup og hans hustru Gertrud Lauridsdatter Kirsten Lauridsdatter i Nyrup med sin lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi Verner Parsberg har gæld at fordre i Laurids Schiønnings bo, og dom derom at være forhvervet, og Verner Parsberg dog ikke for samme vidner er givet varsel, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(123)

** fru Sofie Sandberg salig Envold Kruses til Tulsted havde stævnet Mourids Justsen i Risgård for to uendelige domme, han har forhvervet her til landstinget, hvor han har ladet magtesløs dømme en herredstingsdom, som Niels Jensen i Horsens til Hellum herreds ting 23/10 dømt har og tildømt Peder Poulsen i Ris en hoppe, som han i fjendetid af en dansk mand i godtfolks nærværelse har købt og betalt, hvilken hoppe Mourids Justsen foregiver skulle være bekommet af en af landets fjender, og først hans tiltale har begyndt efter KM forordning er udgået, at slig trætte formedelst fjendernes indfald ikke efter den tid skulle påtales. derefter blev afsagt, så efterdi samme trætte om førnævnte hoppe i fjendernes tid sig skal være tildraget, og ikke til landstinget er stævnet før 25/8 nu sidst, som er efter KM forordning udgik, da vidste dommerne ikke fogdens dom at imod sige.

(124)

** Tomas Poulsen borger i Randers havde stævnet borgmester og råd sst anlangende deres kundskab hvorledes han har forholdt sig, imidlertid han har boet i byen hos dem, og formedelst deres genstridighed har han forhvervet endelig landstingsdom sligt at efterkomme. derefter blev fremlagt en dom af Randers byting 6/5, hvori besluttes at efterdi Tomas Poulsen med lensmand borgmester og råd hængte i trætte formedelst han hans pålagte skat ikke ville udgive, da vidste fogden ikke at tilfinde borgmester og råd Tomas Poulsen noget skudsmål at udgive. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke en endelig, da fandt dommerne den som udømt.

(125)

** Tomas Poulsen borger i Randers havde stævnet Peder Ankersen borgmester samt efterskrevne rådmænd sst for deres sandhed at vidne og bekende efter recessen under deres faldsmål, om ikke Tomas Poulsen 18/3 sidst forleden var hos dem i Randers rådstue, der retten holdtes, og der af borgmester og råd begærede deres kundskab, hvorledes han sig imod dem havde anstillet siden han er blevet bosat i byen og desmidlertid har siddet på bænken med dem, og da har givet til svar, at de ville tage det i betænkning 8 dage, og de ikke deres løfte har efterkommet, hvorfor han mener de uden al videre forhaling bør at give Tomas Poulsen sit skudsmål. derefter blev afsagt, da efterdi førnævnte mænd tilforn for deres sandhed at vidne har været hidstævnet, da fandt dommerne førnævnte mænd deres sandhed under deres faldsmål med Tomas Poulsen at vidne og bekende.

(126)

** Jens Nielsen Gram boende for Nørreport i Randers havde stævnet Søren Jensen Års borger sst for en uendelig dom, han her til landstinget har forhvervet over nogen vidner dele og dom, som Søren Gram over ham til Randers byting har forhvervet for nogle ord, Jens Gram i sin vanvittigheds rettergangs hastighed frafaldet er, hvilke ord Søren Jensens ære eller navn til vanrøgt skal ikke vedkomme, hvorfor han mener samme vidne dele og dom, som over ham er forhvervet, bør magtesløs at være. da efter flere ord dem imellem var afstod Søren Jensen for dommernes bøns

skyld samme vidne og forfølgning, så de ikke skulle komme Jens Nielsen til forhindring, og Jens Nielsen lovede at give Søren Jensen 8 sletdaler for hvis omkostning, han i sagen gjort har.

(127)

** Tord Pedersen borger i København havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, for han ikke skal have dømt endeligt i den sag imellem Christen Sørensen Sejling borger i Århus og Tord Pedersen 14/2 sidst forleden på Århus byting, og han tilforn har forhvervet to uendelige domme i samme sag, så han formener, at han bør at have en endelig dom. så efter flere ord dem imellem var, indgav Tord Pedersen og Christen Sejling deres tvistige sag og trætte på fire dannemænd dem derom at imellem sige.

(129)

** Frands Kås KM befalingsmand over Nordland havde stævnet Albret Rostrup til Vingegård, eftersom Frands Kås har været forårsaget at betale for ham en stor sum penge, som er med indløst hovedbrev at bevise, og derfor har forhvervet KM dom over ham, hvori han er tildømt samme sum penge at betale, og ved to uendelige landstingsdomme tildømt at lide indvisning i Albret Rostrups gods og løsøre, hvorfor Frands Kås formente at han burde at have endelig dom. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Albret Rostrups udgivne hovedbrev, som Frands Kås er medforlover i for ham, og ikke Albret Rostrup sit brev har efterkommet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Albret Rostrup jo er pligtig at betale Frands Kås, og derfor tilfundet efterskrevne gode mænd at gøre Frands Kås udlæg i Albret Rostrups jordegods og løsøre.

(130)

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Axel Urne til Viffertsholm og hans søster jomfru Anne Urne for en sum penge, deres salig mor fru Margrete Vifferts efter hendes breve er skyldig salig Niels Mikkelsen, som boede og døde i Dragsgård, hvis børn Peder Andersen er værge for, og hvorover hun til Viffertsholm birketing har forhvervet dom og formener, hun for samme breves hovedstol med rente bør have udlæg af deres bo. derefter blev tilfundet to gode mænd til at gøre fru Helvig Kås udlæg.

(132)

8/6 1633.

** Christian Tomasen til Tanderup havde hidkaldt sandemænd af Nørherred at udlægge Christen Clemendsen i Stenvad hans bane, som 3.påskedag er ihjelslået på Veggerslev mark og fremlagde for sandemændene tingsvidner af Nørherreds ting 2/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de havde set Christen Clemendsen og Niels Rasmussen kørte ved siden af hinanden og talte højt med hinanden, og da han så sig tilbage, og det var på det sted Christen Clemendsens lig blev fundet, og da havde han et slag under det ene øre og tre hug gennem hovedbenet. Christen Sørensen i Ramten havde stået for tingsdom og budt salig Christen Clemendsens hustru og børn i Stenvad på Niels Rasmussens vegne sølv og pending bod og bedring til, for Christen Clemendsen han desværre dræbte. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Rasmussen i Stenvad at være Christen Clemendsens bane ham sagesløs at have ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred.

(133)

** Peder Poulsen i Svejgård havde hidkaldt sandemænd af Hads herred at udlægge Poul Pedersen, som boede i Lerdrup, som blev dødfundet i Gyllingnæs skov, hans bane og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hads herreds ting 13/5 sidst forleden, hvor Rasmus Poulsen i Lerdrup vidnede, at 10/5 der hans salig far Poul Pedersen kom fra kirke, da gik han til skoven at se efter hans fæmon, og da han ikke kom tilbage, ledte de efter ham og fandt ham død på Fiskerstien, og synsmændene hjemlede, at de intet kunne se på hans legeme, der kunne være årsag til hans død. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Poul Pedersen af alderdom at være dødblevet.

(134)

22/6 1633.

** Mandrup Due til Halkær havde stævnet sandemænd af Hornum herred til at udlægge Henrik Pedersen, som boede i Skjørbæk, som er hastig død blevet, hvad var ham til bane og livs lagt, og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 11/2 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på hans legeme, og da kunne de ikke se noget sår eller håndgerning på ham, som kunne være årsag til hans død, og efterskrevne vidnede, at da Henrik Pedersen gik fra bordet da brækkede han sig og klagede, at han havde ondt i sin ene side, og han ikke havde haft så ondt i ti år. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Henrik Pedersen af sygdom og skrøbelighed at være død blevet.

(135)

6/7 1633.

** Hannibal Sehested til Nøragergård havde stævnet sandemænd af Års herred at udlægge Groers Madsen i Tømmerby hans bane, som blev fundet myrdet 29/5 sidst forleden, og fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting 6/6 sidst forleden, hvor Kirsten Groersdatter, Else Groersdatter i Tømmerby gav last og klage på Peder Hansen, Jens Christensen Vævermand og Niels Christensen Vævermand i Nørager, for de har myrdet deres far salig Groers Madsen og røvet hans penge vogn heste hopper og medhavende gods. synsmænd vidnede, at de havde set en menneskerad, som var taget op af en mose, hvor hovedet var afhugget og borte, og samme tid var tilstede Kirsten og Else Groersdatter, som vedkendte samme menneskerad at være deres far, og kendte ham på hans livstykke og en knorte på hans højre fod. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Gislum herreds ting 15/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da det rygtedes, at salig Groers Madsen var dræbt, da rømte Peder Hansen og Jens Christensen i Nørager 13/5 sidst forleden om nattetide. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Hansen at være Groers Madsens bane og havde myrdet ham og derfor svor ham fra sin fred.

(138)

20/7 1633.

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred at udlægge Christen Andersen i Kolpensig hans bane, som er dødfundet i Tyklund sø, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Vrads herreds ting 3/7 sidst forleden, hvor Anne Lauridsdatter i

Kolpensig vidnede at hun og hendes mand Christen Andersen var i klammeri med Peder Clemendsen sst, og da lovede Peder Clemendsen dem, at de skulle få skam, og det var fire dage før hendes mand omkom. synsmænd vidnede, at da Christen Andersen var taget op af vandet, at huden var af hans ene øre og kindben og de så at hans kæp stod stukket i jorden på vandsiden, hvor han har udkommet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Christen Andersen sig selv i søen havde druknet og derfor svor ham sin egen bane på.

(139)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde hidkaldt sandemænd af Nørhald herred at udlægge Villads Nielsen Hyrde i Stovby hans bane, som Peder Knudsen i Hald skal have dræbt, og fremlagde et tingsvidne af Nørhald herreds ting 18/6 sidst forleden, hvor Anne Andersdatter Hyrdekone i Stovby gav last og klage på Peder Knudsen i Hald for han slog hendes husbond ihjel med en sten. dernæst mødte Laurids Knudsen i Hald på sin bror Peder Knudsens vegne og fremlagde et tingsvidne af samme ting 18/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Villads Nielsen led af den faldende syge. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Knudsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Villads Nielsen, han ihjelslog.

(140)

3/8 1633.

** Mikkel Pedersen i Ås havde hidkaldt sandemænd af Vor herred at udlægge hans søn Peder Mikkelsens bane, som er omkommet i en dam på Tyrrestrup mark og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 19/6 sidst forleden hvor Otte Jensen i Ås vidnede, at han på Tyrrestrup mark mødte Peder Mikkelsen, som sagde, at han ville aldrig mere komme tilbage til hans hustru Johanne Pedersdatter, for han aldrig havde ro eller kunne være i fred for hende og hendes far Mikkel Pedersen, siden han kom til dem imod sine forældres vilje, og Karen Mikkelsdatter vidnede, at hun løb efter Peder Mikkelsen og så, at han tog hans hat af hans hoved drog af hans trøje og sprang så i dammen, så løb hun til Ås og sagde det til folkene der. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Mikkelsen sig selv forsætligt i dammen at have druknet, og derfor svor han hans egen bane på.

(141)

** Jens Rasmussen i Mygind med en opsættelse af landstinget 25/5 sidst forleden havde stævnet sandemænd i øster Lisbjerg herred for en sandemandsed, de her til landstinget 27/4 sidst forleden svoret har anlangende Rasmus Madsen i Balle, de til sin fred har svoret for Jens Rasmussens bror Niels Sørensen, født i Hedegård, han ihjelskød i Bendstrup, som han kom gående og ville tale med sin brud, og han formener deres ed uret at være, og fremlagde et tingsvidne af Rosenholms birketing 30/3 sidst forleden. derefter blev afsagt, at da samme bøsse af våde for Rasmus Madsen er afgået, da han ville gøre Niels Sørensen på hans bryllupsdag et æresskud, og de ikke har haft noget udestående med hverandre, og sandemændene derfor har svoret Rasmus Madsen til sin fred, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(143)

** Jens Nielsen i Overgård havde stævnet Søren Mortensen i Engesvang for et udviselsesvidne han til Lysgård herreds ting 18/6 sidst forleden udstedt har over Jens Nielsen, hvori Christoffer Jensen i Holm på sin hustru og stedbørns vegne har udvist ham af sin gård, han påboer, uanseet der ikke tilforn er ganget dom på hans fæstebrev, så han formener at samme vidne ikke bør at komme ham på sit fæstebrev til hinder. endnu hidstævnet Christoffer Jensen i Holm på hans hustru og stedbørns vegne, nemlig Maren Hansdatter, hr Jens Pedersen i Fruering Tøger Pedersen og Margrete Pedersdatter sst Hans Pedersen tjenende på Herredskær Kirsten Pedersdatter og Anne Pedersdatter i Holm med deres lovværge. så mødte Christoffer Jensen og afstod samme udviselsesvidne, og da fandt dommerne samme vidne ingen magt at have.

** Lave Andersen Skomager i Voldum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Jensen i Mygind for et vidne, han har forhvervet til Clausholm birketing 23/3 sidst forleden indeholdende syn på Søren Bendstrup i Voldum hans lade, hvor der var hugget i dørstolper med videre og et hul på hans tjenestedrengs livstykke, hvilket Søren Bendstrup beskylder ham for. da er de indstævnede vidnesbyrd synsmænd sandemænd og andre ikke mødt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme sag er opsat langt over 6 uger, og der ikke efter recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne og sandemandsed magtesløs og ikke komme Lave Andersen til forhindring.

(144)

** Bertel Poulsen i Stenstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christensen i Vive for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget over en håndskrift og kvittans, som hans stedsøn Niels Tomasen har givet ham, som er underskrevet af ham og hans morbror Peder Sørensen i Stenstrup, som er på al den arv han kunne arveligt tilfalde efter hans mor Gertrud Sørensdatter, som Bertel Poulsen da havde til ægte, når hun ved døden afgår, som er den halve gård Stenstrup, som han da iboede. og ligeledes stævnede Peder Christensen for et vidne han til Hindsted herreds ting 31/1 har forhvervet på Tomas Nielsens vegne i Møldrup, at Bertel Poulsen skulle have tilbudt Anders Bertelsen og Christen Bertelsen i Møldrup at give Tomas Nielsen 5 sletdaler, om de ingen trætte ville føre ham på om den arvelod, Tomas Nielsen er tilfaldet efter hans salig farmor Gertrud Sørensdatter, som boede i Stenstrup. derimod havde Peder Christensen på Tomas Nielsens vegne stævnet Bertel Poulsen for samme stuebrev, Niels Tomasen i Stenstrup havde givet ham, som Bertel Poulsen ikke i Niels Tomasens levende live havde i rette lagt eller stadfæstet, og mener samme brev er imod loven gjort, og Niels Tomasen ikke at kunne sælge den arvepart, thi han døde 14 år før arven var faldet, og mener at samme købebrev bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Tomasen har solgt til Bertel Poulsen den arv, som ham ikke var tilfaldet, men først nogle år efter hans død, og Niels Tomasen derfor ikke mægtig den at afhænde, da kunne dommerne ikke kende samme købebrev så noksom, at det bør nogen magt at have.

(146)

** Frands Kås KM befalingsmand over Nordland havde stævnet Albret Rostrup til Vingegård for en sum penge, og havde forhvervet KM dom over ham for samme penge sidst forleden herredag samt en uendelig landstingsdom, hvori Albret Rostrup er tildømt at have indvisning i hans gods og løsøre, og nu blev tilnævnt gode mænd til at gøre Frands Kås udlæg af hans jordegods og løsøre.

** Claus Kås til Sø havde stævnet Niels Harbou til Hvolris for 100 rigsdaler in specie, han er ham

skyldig efter hans strenge forpligt, som for langsommelig tid siden skulle været betalt, og som herredsfogden i Rinds herred har tilfundet ham at betale, og han formener at Niels Harbou bør betale gælden eller ham at tilnævnes to gode mænd, som kan gøre ham indvisning i hans gods og løsøre, og nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd at gøre ham udlæg.

** fru Helvig Kås, salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup på hendes tjenere i Dragsgård deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Nielsen Ris i Nørtvedskov for en dom, han til Viffertsholms birketing 18/1 sidst forleden har dømt imellem hende på hendes tjeneres vegne og Axel Urne og hans søster jomfru Anne Urne anlangende en sum penge efter deres salig mor Margrete Vifferts derpå udgivne brev lydende på 83 daler kurant til salig Søren Lauridsen i Dragsgård, som til snapsting 1622 skulle have været betalt, i hvilken dom Jep Nielsen har aldeles frikendt Axel Urne og hans søster efter en seddel, som mester Bjørn Sørensen til Axel Urne har udgivet, uanseet samme seddel ikke i det ringeste formelder om samme gæld. derefter blev fremlagt samme seddel, hvori mester Bjørn Sørensen kvitterer Axel Urne for den gæld, han var hans salig far Søren Lauridsen i Dragsgård skyldig, dateret Lund 21/4 1629 Bjørn Sørensen egen hånd, og derefter et brev til hans bror Laurids Sørensen i Dragsgård, dateret Sorø 10/2 1633 Bjørn Sørensen egen hånd. derefter blev afsagt, så efterdi salig fru Margrete Vifferts brev på 83 daler til salig Søren Lauridsen ikke er betalt, og mester Bjørn Sørensens kvittans til Axel Urne ene formelder om hvis Axel Urne var hans salig far skyldig, og ikke om Margrete Vifferts gæld på 83 daler, hvori mester Bjørn Sørensen ingen rettighed har, idet det er faldet på hans salig mor lod, og birkefogden dog har frikendt Axel Urne og jomfru Anne Urne for samme gæld, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge.

(150)

** Jens Andersen i Gravballe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 4/7 nu sidst med Rasmus Nielsen i Borup vidnet har anlangende nogen sær stykker jord på Gravballe mark, Jens Andersen skulle have haft i brug siden salig Niels Rask og han skulle have opsagt det jordskifte, de med hverandre har gjort. Rasmus Nielsen på sin mor Birgitte Pedersdatters vegne vedkendte sig samme jord, og andre vidnede, at den jord Jens Andersen i Gravballe har i brug, har i over 30 år været brugt til den halve gård han iboer i hans og hans salig far Anders Jensens tid. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner er ejendom angående, og lensmanden ikke derfor er stævnet, og der ikke er givet varsel for syn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(154)

** Anders Madsen i over Hornbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Bartolomeus Mikkelsen slotsfoged på Dronningborg for et enligt vidne, han har forhvervet til Tvilum birketing 18/5 sidst forleden, hvor Christen Jensen tjenende i neder Hornbæk har vidnet, at han på Anders Madsens vegne havde tilbudt Maren Kock i Randers et blåbæltet galtsvin, som har været i over Hornbæk og derfra efter jul er blevet borte, hvilket Anders Madsen benægtede, at han ikke har været i råd eller dåd med ham derom sligt at bedrive. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag har været opsat over 6 uger, og ikke førnævnte mænd er mødt, da fandt dommerne samme vidner magtesløse og ikke at komme Anders Madsen til nogen forhindring.

(155)

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup og fru Kirsten Kås salig Ove Urups til Ovesholm havde stævnet Mourids Lauridsen ved Vævebro for et syn, han til Hellum herreds ting 21/5 sidst forleden har forhvervet anlangende en grøft, som er kastet på Svanfolks eng, som er den rette grund og ejendom, der ligger til Svanfolk, og fogden har 25/6 dømt imellem Envold Seefeld til Visborg og fruernes tjenere i Svanfolk og der tildømt dem at lide klage og tiltale for en grøft, de har kastet på deres egen eng, uanseet det ikke for ham var bevist, at grøften er kastet på Envold Seefelds ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, hvor samme vandløb tilforn har haft sin gang og hvorledes den nu formedelst den nye grøft gør skade på Envold Seefelds eng, og intet derimod fremlægges, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag den hans dom at underkende.

(157)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet Morten Mortensen byfoged i Hobro for uendelige domme, han til Hobro byting dømt har, i hvilke domme han har tildømt Else Badskærkvinde, som tilforn boede i Hobro, at være i KM nåde og unåde, så vel som hendes liv at have forbrudt for Margrete Jensdatters foster og barn hun med hendes brændelsesdrik skal have forgivet og omkommet. derefter blev afsagt, så efterdi i første bytingsdom ikke omtales hvad straf Else Badskærs burde at lide, og fogden i den anden dom alene har dømt på hendes liv, som han ikke enlig burde at pådømme, men borgmester og råd med ham efter recessen at påkende, da fandt dommerne disse domme at være som udømt, og sagen igen til byting at komme, fogden og borgmester og råd deri at dømme og ordele som det sig bør.

(159)

** Jesper Mortensen i Overby havde stævnet jomfru Ingeborg Niels Grøns i Borup, for hun har ladet hendes folk i herredsfogdens nærværelse vedkendes et plovjern, som sad i Jesper Mortensens plov, og siden har hun til Vor herreds ting vedkendt sig samme plovskær, som hun dog intet tegn havde på. så efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at samme omtvistede plovskær skal blive her tilstede, og de domme som i sagen ganget er skal være kasserede.

(160)

** Jacob Christensen i Fårdal på sin mor Anne Jacobsdatters vegne havde stævnet Mikkel Christensen i Ingstrup for et vidne, han til Sønderlyng herreds ting 4/6 sidst forleden forhvervet har, indeholdende at han havde til sig annammet hans hustrus mor Anne Jacobsdatter, salig Christen Madsens hustru, med hendes gods og hende hendes livstid med føde og klæde at forsyne, hvorefter han straks har taget til sig Anne Jacobsdatters gods og formue og som sit eget tilegnet, i den mening hendes egen søn Jacob Christensen skade at påføre og til sin tid sin rette arv at fravende, og da Anne Jacobsdatter allerede af Mikkel Christensen er forskudt, da mener han at samme tingsvidne bør magtesløs at være. dertil blev stævnet Mette Christensdatter i Ingstrup med hendes lovværge. derefter blev afsagt, at da Anne Jacobsdatter ikke har lovbudt sit gods efter loven, og ikke Jacob Christensen hendes søn og arving det har samtykket, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det kan eragtes for lovlig og bør derfor magtesløs at være.

(161)

** Søren Pedersen birkefoged i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet

Vogn Jensen i Veggergård Christen Nielsen i Grydsted Søren Jensen i Hornsgård, Jens Ibsen i Gelstrup Peder Jensen i Lund og Mikkel Dognig i Klæstrup for et vidne, de til Hornum herreds ting 4/2 sidst forleden vidnet har, at Vogn Jensen og hans medbror kunne mindes 80 og 70 år at Maren Jensdatter, født i Vokslev, salig Peder Fiskers mor, som boede og døde i Malmø, havde været Laurids Nielsens søsterdatter, som boede i Grydsted, og med samme vidne ville Anders Lauridsen i Grydsted og sine søskende og andre en arv tilvinde, som er faldet i Malmø, imod et vidne Søren Pedersen til Nibe birketing har forhvervet og dermed vil forvende sin hustru og hendes børns rette arv, først fordi Vogn Jensen er Anders Lauridsens hustrufar Christen Nielsen er Anders Lauridsens søsters mand Søren Jensen i Hornsgård og Peder Jensen i Lundum er hans mors søstersønner. tilmed bevises det med tingsvidne, at Peder Fiskers mor ikke har heddet Maren Jensdatter men Maren Nielsdatter, og mente at førnævnte mænd i samme sag er vildige, så deres vidne bør magtesløs at være, og ikke komme Søren Pedersens hustru og hendes bror på deres rette arv til hinder eller skade. hertil blev stævnet Anders Lauridsen i Grydsted Kirsten Lauridsdatter sst Anne Lauridsdatter i Ulstrup Dorte Sørensdatter ved Veggersund Edel Sørensdatter i Ålborg. derefter blev afsagt, at eftersom samme sag har været opsat langt over 6 uger og førnævnte folk nu ikke er mødt, da fandt dommerne samme hidkaldte vidne magtesløs at være.

** Peder Lauridsen i Tørslev på sine egne og hustrus vegne med en opsættelse af landstinget med en opsættelse af landstinget 25/5 sidst forleden havde hidkaldt 24 nævninge for de 6/5 sidst forleden til Gerlev herreds ting har ham og hans hustru Kirsten Jensdatter husfred oversvoret for uførm, de har gjort Mads Pedersen i Tørslev og hans hustru Bodil Sørensdatter, hvilket de benægter, men tvært imod er de selv blevet overfaldet. derefter blev afsagt, at eftersom sagen har været opsat over 6 uger, og de førnævnte folk ikke er mødt, da fandt dommerne samme nævningsed klage syn og vidne magtesløs at være og ikke komme Peder Lauridsen eller hans hustru Kirsten Jensdatter til hinder eller skade.

(162)

17/8 1633.

** Niels Pedersen i Gullev havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred manddød at sværge over Laurids Ovesen Skomager i Gullev for hans søn Christen Nielsen sst, han ihjelslog, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 11/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var i Jens Mikkelsens stue i Nøddelund, og da kom Laurids Ovesen derind og var blodig og klagede, at Christen Nielsen havde slået ham med en vidje, og da Laurids Ovesen kom af gården, stod Christen Nielsen i vejen for ham med en kniv i hans hånd, og de slog begge med knive, og de faldt til jorden, og da var Christen Nielsen død. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Laurids Ovesen i Gullev manddød over og til hans fred for Christen Nielsen sst, han af nødværge har ihjelslået.

(163)

** Peder Jensen i Eriknaur havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Oluf Knudsen i Korning for hans bror Terkild Jensen sst, han på sankt hans aften på Korning gade dræbte, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hatting herreds ting 8/7 sidst forleden, hvor Peder Jensen lod læse lysningsbrev over hans bror Bertel Jensens død, og da fremkom Hans Knudsen i Virring på hans brors vegne og begærede dag og tid og tilbød bod og bedring, da tilbød Peder Jensen ham dag og tid, til sandemænd har svoret og den dag til aften. og derefter et vidne af

samme ting 22/7 nu sidst, hvor efterskrevne vidnede, at de sankt hans aften så Hans Mikkelsen i Korning slog til Oluf Knudsen med et spyd, hvorefter de fik i kraven på hverandre, så kom Terkild Jensen og tog ved Oluf Knudsen, som havde en kniv i sin hånd, og i det samme faldt Terkild Jensen baglæns fra ham og blev død. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Oluf Knudsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Terkild Jensen, han ihjelslog.

(164)

** Palle Rosenkrantz til Krenkerup havde stævnet Jens Ibsen i Ring for en uendelig dom, han til Tyrsting herreds ting 27/8 1632 dømt har og derefter udstedt dele over Palle Rosenkrantzes tjener Niels Poulsen i Føvling anlangende hans anpart i 200 rigsdaler, han med sine andre syv medbrødre domsmænd skal have udlovet og efter KM brev at udgive og levere på Skanderborg slot, uanseet Niels Poulsen ikke er tjener til Skanderborg. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(165)

** Rasmus Jensen i Søften havde stævnet Jens Jensen i Søften for en dele, han 3/7 sidst forleden har forhvervet over ham for et videbrev han skulle levere fra sig til Jens Jensen, uanseet Rasmus Jensen selvsamme dag har siddet ting og været en af de otte mænd, som har siddet retten, og Jens Jensen ikke har haft grandernes fuldmagt at æske samme videbrev, som han 26/6 er tildømt at levere fra sig til granderne på det, de kunne vide dem derefter at rette. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen ikke benægter sig samme videbrev at have, og fogden derfor har tildømt ham det fra sig at levere, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige.

** Arent Althalt Jens Pedersen og deres medbrødre sandemænd i Århus havde stævnet Niels Christensen Haslev skrædder sst for en uendelig landstingsdom, han med vrang undervisning har forhvervet over nogen vidner som er overgået ham for sår og skade, han har gjort på Jens Tomasen skrædder i Kvottrup efter klage syn og sigtelse, og sandemændene derfor har svoret ham vold over. derefter blev afsagt, at da det ikke er bevist, at Niels Christensen har gjort Jens Tomasen sår eller skade, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse klage og sandemandsed så noksom, at den bør nogen magt at have.

(167)

** Niels Henriksen i Løgstør vejrmølle havde stævnet Jens Nielsen for en dele han til Løgstør birketing på Poul Jespersens vegne har forhvervet anlangende en kåg, som han skulle have brugt uden Poul Jespersens minde, uanseet der ikke bevises. derefter blev afsagt, da det ikke er bevist, at Niels Henriksen har brugt Poul Jespersens båd, og ingen dom derom er udgået, da fandt dommerne Niels Henriksen af den dele kvit at være.

** Niels Henriksen i Løgstør vejrmølle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Løgstør birk, for de 8/5 har ham vold oversvoret anlangende den båd, som Jens Nielsen i vester Stræt og Henrik Møller omtvistet har, uanseet Henrik Møller samme dag sandemændene svor tog sin søn i hånd og var ham gestendig hvis, han havde røvet på samme båd, og birkefogden ville ikke stede ham samme hjemmel beskrevet, og Jens Nielsen har ikke bevist samme båd at være hans, hvorfor deres ed bør magtesløs at være. endnu hidstævnet Henrik Møller og hans sønner Mikkel Henriksen og Niels Henriksen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd

ikke er vidnet på fersk fod og ikke heller om nogen vis dag og tid, og Henrik Nielsen samme båd ved brev og segl er hjemlet, hvilken hjemmel ved landstinget er ved magt kendt, da kunne dommerne ikke kende samme vidner voldsed og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(169)

** Tomas Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget 11/5 sidst forleden havde stævnet Søren Knudsen byfoged sst for en dom, han 11/3 sidst forleden til Randers byting afsagt har anlangende efterskrevne resterende skat, for hvilken han har tildømt dem at stå til rette. derefter blev afsagt, så efterdi hovedsagen angælder den resterende skat, som Tomas Poulsen Mads Poulsen og Maren Pedersdatter, salig Niels Jacobsens efterleverske, skulle med tilbage stå, hvilken med retten ved udlæg kunne fordres, og fogden dog har tildømt dem at have gjort uret og burde at stande Otte Marsvin på KM vegne og borgmester og råd på Randes bys vegne til rette, da kunne dommerne ikke kende den hans dom bør at komme Tomas Poulsen Mads Poulsen og Maren Pedersdatter til hinder eller skade i nogen måder.

(171)

** Tomas Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne rådmænd, for de ikke vil efterkomme landstingsdom og give ham skudsmål hvorledes han i liv og levned og kristelig omgængelse har forholdt sig, midlertid han har boet i Randers og siddet på bænk med dem. derefter blev afsagt, så efterdi borgmester og råd tilforn ved landstinget er tilfundet at give Tomas Poulsen sit skudsmål, og de det dog ikke endelig har gjort, da fandt dommerne det skudsmålsvidne at være som ugjort, og de uden videre forhaling endelig at give Tomas Poulsen skudsmål, hvorledes han hos dem har skikket og forholdt sig.

(172)

** Peder Pedersen i Ure havde stævnet hr Bertel Jacobsen i Levring for et tingsvidne efter en tyvs bekendelse ved navn Søren Lauridsen Kare til Middelsom herreds ting 8/7 sidst forleden anlangende et øg, Søren Kare skal have taget og ført til Karup, og Peder Pedersen har redet bort med det at sælge, hvilket han højligt benægter, men ransnævningene har svoret ham ran over. derefter blev afsagt, så efterdi samme sigtelse ikke er bevist og Peder Pedersen ikke er taget med koster i hænde, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelsesvidne sigtelse og nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

(174)

** Peder Christensen skriver på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup for en dom, han til Gern herreds ting 29/6 sidst forleden afsagt har imellem Oluf Parsberg til Jernit hans tjener Anders Lauridsen i Hovlbjerg på hans husbonds vegne og Peder Christensen anlangende den gode mands fuldmagt, som Anders Lauridsen har i rette lagt, hvormed han begærer rettergang imod Peder Christensen, uanseet den ikke tilholder ham at gå i rette med den gode mands sager, men at være tilforordnet delefoged over den gode mands bønder, og alligevel har fogden ikke vidst at frafinde ham på hans husbonds vegne sin rettergang. derefter blev afsagt, så efterdi ingen stævning eller opsættelse i retten er inddraget, hvorefter fogden kunne eller burde sentere, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være og ingen til hinder eller skade komme.

(175)

14/9 1633.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Apelone Lauridsdatters bane, som kort tid siden er blevet død i Gylling og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 19/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de så, at Rasmus Jacobsens hustru Anne Nielsdatter i Gylling tog en vognkæp og gik ind til Apelone Lauridsdatter og slog hende i hendes side. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anne Nielsdatter i Gylling at være Apelone Lauridsdatters bane hende uskyldig at have ihjelslået og derfor svor Anne Nielsdatter fra hendes fred.

(177)

28/9 1633.

** Otte Marsvin KM befalingsmand på Dronningborg lod berette, at grev Valdemar Christian til Slesvig Holsten har købt af Laurids Ebbesen nogle af hans hovedgårde med tilliggende gods efter hans udgivne skødebreves indhold, hvilket han til adskillige herreds og birketing, hvor samme gods er beliggende, har ladet til kende give og fremlagde 14 tingsvidner af efterskrevne herreds og birketing samt Laurids Ebbesens efterskrevne pergamentskøde belangende Ristrup og Lyngballe hovedgårde og tilliggende gods.

(180)

** Jens Andersen i Dalbyneder havde hidkaldt sandemænd af Gerlev herred manddød at sværge over Niels Christensen Styrmand for hans bror Anders Andersen han har dræbt og fremlagde et tingsvidner af Gerlev herreds ting 5/8 og 19/8 sidst forleden, hvor blev fremlagt hr Jens Christensen sognepræst i Gerlev hans bevis, at da han meddelte Anders Andersen sakramentet, da bekendte han, at han slog Niels Christensen før Niels Christensen slog ham, og han ville tilgive ham. Karen Nielsdatter i Gerlev vidnede, at 21/7 da hun gjorde hendes datters bryllup, og gæsterne var hjemdraget, sad der 4-6 og drak, og da sagde hendes husbond Peder Christensen til Anders Andersen, hvi er du så streng imod de fattige folk, du tjener, besynderlig min fattige søster, hvad siger du sagde Anders Andersen og i det samme sprang Anders Andersen til og greb Peder Christensen om struben og slog ham i hovedet, og da råbte nogen kvinder på Niels Christensen, og da tog Anders Andersen sin kniv og slog Niels Christensen i hans aksel så blodet løb ud, som de havde hældt øl af en kande, så fik han hans kniv ud og holdt imod Anders Andersen, ellers havde han ikke kommet fra ham med livet, og da fik Anders Andersen den skade i hans liv. Peder Christensen i Gerlev stod for tingsdom og sagde, at han havde budt Niels Christensen Styrmand i Seem til deres hus at tjene dem og andre godtfolk, men at han ikke bød Anders Andersen at komme til dem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Christensen Styrmand manddød over og til sin fred for Anders Andersen han af nødværge ihjelslog.

(182)

** Palle Rosenkrantz befalingsmand over Ålholm og Nykøbing len med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne i Nimdrup for et vidne, de til Tyrsting herreds

ting har vidnet, at de med andre grander i Nimdrup for nogen år siden har målt og skiftet en mose østen Nimdrup imellem granderne og sat sten og skel imellem hver mands skifte i samme mose. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte mænd har vidnet om det skel, de selv med deres bymænd har gjort i førnævnte mose, og ikke om nogen vis tid, det er sket, som ikke med sandemandsbrev lovligt bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(183)

** Rasmus Pedersen i Ormslev havde stævnet Laurids Mikkelsen i Bjertrup for et vidne og vedkendelse, han har gjort 15/7 til Framlev herreds ting og vedkendt sig et skovskifte, som skulle ligge til den halve gård han påboer. ligeledes havde han stævnet Simon Lauridsen i Bjertrup og Mikkel Lauridsen i Assendrup, Laurids Mikkelsens sønner. derefter blev afsagt, at da Laurids Mikkelsen var delt, da han samme vedkendelse har gjort, og i så måder umyndig inden tinge at sysle, da kunne dommerne ikke kende bemeldte vedkendelse så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(184)

** Niels Jensen i Brøndum havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hindsted herreds ting har vidnet, at det år fjenderne drog af landet, da skulle han have haft adskilligt korn sået i den halve gårds jord i Testrup, han da påboede, og Laurids Ebbesen på Skanderborg ville tvinge ham at give ham skyld og landgilde af samme halve gård, uanseet vidnesbyrd ikke skal have vidnet, om Laurids Ebbesen da var samme hovedgård berettiget, men mere skal befindes at Christen Krag den tid skal have samme halve gård under sin hævd. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen ikke benægter at have boet på samme gård, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(185)

** Palle Rosenkrantz til Krenkerup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Laurids Ebbesen til Ristrup for nogle vidnesbyrd, han har forhvervet til Framlev herreds ting 8/5 1632 anlangende et stykke jord, som Framlev kirke tilhører og hendes kirkelade har påstået, men i nogle år har været brugt til et gadehus i Framlev, og samme kirkens ejendom er efter forberørte vidnesbyrd tildømt at følge samme gadehus til Skanderborg slot liggende, men Palle Rosenkrantz, som med Framlev kirke er forlenet og jus patronatus, har ikke fanget varsel for samme vidne. derefter blev fremlagt samme vidne, hvori efterskrevne i Framlev herred, som mindes op til 34 år, vidnede, at et kålgårdsted norden ved det hus Jens Steffensen i Framlev iboer, det har i de åremål ligget til samme hus. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne er ejendom angældende, og Palle Rosenkrantz derfor ikke lovligt er stævnet, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(187)

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 28/3 har vidnet anlangende et kålgårdsted i Framlev, hvorpå for 60 år siden skulle have stået en kirkelade, uanseet samme kålgårdsted i nogle og tredive år har efterfulgt KM hus i

Framlev, som Jens Steffensen påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Jensen og hans medbrødre, som tilforn har vidnet om samme kålgårdsted, ikke for det sidste vidne har fået noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme sidste vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have.

(188)

** Laurids Lauridsen Bonde i Tyrsted med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Foch Albretsen rådmand i Horsens for en dom, han til Horsens byting 28/5 sidst forleden over ham har forhvervet anlangende 14 daler, som afgangne Niels Sørensen, som boede og døde i Hornum, var ham skyldig, og byfogden har tildømt Laurids Bonde på Niels Sørensens sønnebarns vegne, som han er oldefar til, at betale samme gæld, uanseet han ikke på barnets vegne har annammet noget af salig Niels Sørensens bo, men hvis som fandtes der før hans død blev af onde mennesker i den store pestilentses tid borttaget, og han vil bevise, at samme barns forældre har undersagt arv og gæld. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Bjerre herreds ting 10/8 1629, hvor Peder Sørensen i Aldum afsagde hans arv og gæld efter hans salig bror Niels Sørensen, som boede og døde i Hornum. derefter blev afsagt, så efterdi arv og gæld efter salig Niels Sørensen er afsagt, og Laurids Bonde på barnets vegne ingen arv har oppebåret, og samme dom tilmed ikke er endelig, da fandt dommerne den dom magtesløs at være.

(189)

** Tomas Rasmussen i Lemming havde stævnet Niels Rasmussen i Lemming for et vidne, han til Ning herreds ting 13/8 sidst forleden vidnet har, hvori han og andre, der iblandt Christen Pedersen i Lemming og hans datter Johanne Christensdatter, havde vidnet, at de så Tomas Rasmussen kom kørende i Lemming skov med nogen folk og fire heste for en vogn og havde den eg på vognen, som nu omtvistes. dernæst blev fremlagt et vidne af Hjelmslev herreds ting 15/7 sidst forleden, hvor Søren Lauridsen i Bjertrup vidnede, at han var med hans far Laurids Mikkelsen og huggede en eg i hans egen halve gårds skovskifte, og senere så han samme eg ligge ved Tomas Rasmussens gård. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Mikkelsen var delt, da han samme vidne forhvervet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt forhvervet at det bør nogen magt at have.

(190)

** Jens Christensen i Stenå i øster Lisbjerg herred havde stævnet efterskrevne for et vidne de til øster Lisbjerg herreds ting 17/7 sidst forleden vidnet har om et stykke egetræ, som skulle være fundet i hans lade. derefter blev fremlagt samme vidne, at efterskrevne havde fulgt vognslaget fra stubben til Jens Christensen lade, hvor de fandt en eg, som de skar rodstykket af, og gik til Sortemose til stubben og lagde rodstykket til stubben, og da fandtes de lige både i hug og bredde, hvorefter nævningene svor Jens Christensen et fuldt ran over. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Christensen ikke er befundet hos stubben ved samme træ og fulgt til hus med syn og vidnesbyrd, da kunne dommerne ikke kende samme vidner forfølgning og nævningsed så lovlig drevet, at de bør nogen magt at have.

(192)

** Jep Mikkelsen tjenende i Hjordbjerg, havde stævnet Kirsten Christensdatter, Knud Lauridsens hustru i Horsens, for nogen sår og skade, hun har gjort ham i Horsens, da han på Margrete Ørbæks

befaling skulle oplade en dør i det hus, som er tilvurderet hende for det sølv, Knud Lauridsen i fjendernes tid forrådte og med var at røve og borttage, for hvilke sår og skade, Kirsten Christensdatter til Horsens byting 20/11 1632 er vold oversvoret, og ikke inden 6 uger har rettet for sig, hvorfor han her til landstinget har forhvervet to uendelige domme over hende og mener derfor Kirsten Christensdatter bør at fare som andre fredløse folk. derefter blev afsagt, at da de indstævnede nu som tilforn ikke er mødt og dem fra rettergang undholder, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen at følge og Kirsten Christensdatter at fare som andre fredløse folk.

** Holger Bille til Bjørnsholm og Palle Rosenkrantz til Ørup og Niels Arenfeldt til Ullerupgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jesper Friis til Ørbæklunde for et borgebrev og forpligt, som han tilholder sig efter fuldmagt som hans tjener Christen Christensen i Ranum på sine egne mors og søskendes vegne har givet ham anlangende Holger Bille Palle Rosenkrantz og Niels Arenfeldt deres tjenere, som er Niels Sørensen i Oddersbøl Christen Sørensen i Korup Lauge Jensen i Lundergård Anne Jensdatter i Sønderlade salig Christen Mørks efterleverske og Christen Brygger i Løgtved, som har udgivet samme borgebrev og forpligt til Christen Christensen hans mor og søskende, eftersom Christoffer Jensen, barnfødt i Lundergård på Hannæs, 6/5 1632 desværre har dræbt salig Christen Jensen, som boede i Ranum. hertil blev stævnet Christen Christensen i Ranum Niels Christensen anden Christen Christensen og Edel Christensdatter med hendes lovværge, som er salig Christen Jensens børn samt deres mor Gertrud Christensdatter og hendes lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges tingsvidne efter Niels Sørensen og hans medfølgere deres forpligt, at Christoffer Jensen skulle blive tilstede til loven kan have sin gænge, og dersom han rømte, skal de enhver 100 sletdaler og øksne udgive, og da han er rømt, så har fogden tildømt dem deres forpligt at efterkomme, da vidste dommerne ikke imod samme deres forpligt borgebrev og dom at sige eller magtesløs dømme, men efterdi samme sandemandsed over Christoffer Jensen 2/3 sidst forleden er underkendt, og den dødes slægt tilforn 29/6 1632, førend sagen endeligt var ordelt, har gjort årfejde og drabet afsonet, da kunne dommerne ikke kende samme årfejde og tingsvidne så noksom, at de bør nogen magt at have.

(196)

** Maren Jensdatter med tilnavn Dronning for trolddoms beskyldning. konklusion, så efterdi ikke udførligt er bevist Maren Jensdatter nogen trolddomssag har haft, og ikke heller derfor udførligt sigtet, og vidnerne har vidnet i deres egen sag, og nævningene dog har hende kirkefred oversvoret, da kunne dommerne ikke kende den deres ed bør at komme Maren Jensdatter på hendes liv til hindring, førend hende anderledes lovligt overbevises.

** mester Laurids Nielsen Fog præst til Feldballe og Nødager sogne havde stævnet Laurids Sørensen i Hedegård, for han nogen tid har forholdt ham sin rettighed og nådigste, som er en skarp gås til sankt mikkelsdag, og han har forhvervet en uendelig landstingsdom over ham derfor. derefter blev afsagt, så efterdi samme landstingsdom ikke lyder længere end til sagen bliver stævnet på ny og det nu sket er, da bør den ikke længere magt at have.

** Henrik Rantzau til Schmoel havde stævnet Peder Nielsen i Opdrup birkefoged til Bjørnholm birketing for en dom, han 3/8 sidst forleden har dømt imellem deres tjener Laurids Sørensen i Hedegård og mester Laurids Nielsen Fog, sognepræst til Feldballe og Nødager sogne, som havde indstævnet Laurids Sørensen, for han burde bevise sine ord, som havde angivet at mester Laurids, da han havde været til alterets sakramente, skulle have givet ham brød og ingen vin, og mester Laurids på birketinget sat i rette, om han ikke derfor burde at lide som en løgner, og birkefogden da

havde tildømt ham at bevise sine ord eller at lide som en løgner, uanseet hans værneting er Sønderherreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den dom som udømt at være, og sagen til Laurids Sørensens værneting at komme, fogden dem endeligt imellem at dømme.

(198)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninge i det tov over Antoni Johansen, for de til Vrads herreds ting 10/7 sidst forleden har ham et fuldt røveri og morderisk gerning oversvoret, som han har gjort på Niels Jørgensen i Snede, og mente deres ed ret at være og fremlagde to uendelige domme her af landstinget, hvorefter dommerne fandt samme nævningsed ved sin fuldmagt at blive.

** Rasmus Jensen Skomager i Ørsted havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/4 sidst forleden til Rougsø herreds ting med Niels Rasmussen i Ørsted og hans hustru Bodil Bertelsdatter vidnet har angående Rasmus Skomagers kiste indeholdende gryn medisterpølse og andet, som Niels Rasmussen formener i deres fraværelse er borttaget af deres hus, dog har hans mor Maren Sørensdatter og hans morbrors hustru Bodil Rasmusdatter i Ørsted hjemlet Rasmus Jensen samme gods, hvilken hjemmel han formener usandfærdig at være, da der ikke er givet lovligt varsel derfor. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke udførligt har vidnet samme fætalje skulle tilhøre Niels Rasmussen, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, men efterdi Bodil Rasmusdatter og Maren Sørensdatter udførligt har hjemlet Rasmus Jensen, Maren Sørensdatters søn, samme ringe gods og fætalje, og intet imod deres hjemmel fremlægges, da vidste dommerne ikke samme deres hjemmel at imod sige.

(200)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Anders Jensen i Mavsing med flere for et vidne, de til Lysgård herreds ting 29/4 sidst forleden vidnet har, at de to gange har været hos Christian Holck og begæret kirkens tiende af ham til fæste og anført, at de ville give mere stedsmål og afgift af samme tiende end som tilforn er ganget deraf, og han skulle have lovet dem, at når han blev til sinds samme tiende til andre at bortfæste, da skulle de bekomme det. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Jensen og hans medfølgere har vidnet om de ord og løfte Christian Holck til dem skulle have haft, som han ikke er gestendig, og de har vidnet i deres egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt at det bør nogen magt at have.

(201)

** Laurids Tomasen i Ans havde stævnet efterskrevne gårdfredsnævninge for deres ed og tov, de til Lysgård herreds ting 12/8 og 19/8 næst forleden svoret og gjort har og svoret Søren Pedersen i Ans kvit for gårdfred, han har gjort i hans gård. derefter blev afsagt, så efterdi udførligt bevises, at Søren Pedersen har indslået Laurids Tomasens vindue, og nævningene dog har ham for gårdfred kvit svoret, da vidste dommerne ikke den deres ed og tov at følge men magtesløs at være.

(202)

** Jens Andersen og Just Christensen borgere i Hobro med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Nielsen borgmester sst for et syn og klage, han til bytinget 12/8 næst

forleden forhvervet har, at de skulle have hugget en eg i Hobro skov, og de ikke har fået varsel for samme syn, og de ikke er taget ved stub eller stavn eller noget pant frataget efter loven, så de mener samme syn klage og sandemands ed bør magtesløs at være. efter opsættelse mødte Jens Andersen og Just Christensen og svor med oprakte fingre og helgens ed, at de ikke havde hugget samme træ, hvorpå borgmester Laurids Nielsen afstod samme forfølgning.

(203)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 28/8 sidst forleden vidnet har, at Christen Tomasen i Gudrum, som tilforn boede i lille Agerskov, skulle have været i Isen 17-19/5 sidst forleden. derefter blev afsagt, så efterdi Ulrik Sandberg 1/6 tilforn i sagen har forhvervet vidne, og ikke for det vidne 28/8 er udganget har fået varsel, da fandt dommerne samme sidste vidne magtesløs at være.

** Christen Christensen i Boltrup havde stævnet Niels Jensen i Hyllebjerg og Niels Nielsen i Boltrup for et vidne, de til Års herreds ting 21/8 1632 vidnet har, at 1623 og 1624 da skulle Christen Christensen have solgt to heste og tre stude, og han mener, deres vidne ikke er vidnet på fersk fod, og vildigt, idet vidnerne er Anne Lauridsdatter i Boltrup, som sagen vedkommer, hendes børn, og han nægter at have solgt noget af boet før skiftet stod. efterskrevne vidnede, at da salig Christen Christensen boede i Boltrup havde han begge gårdes avl i brug, og siden hans død skulle Anne Lauridsdatter og hendes to sønner bruge det til skifte stod, og fogden havde tildømt Christen Christensen at gøre hans mor Anne Lauridsdatter rigtigt regnskab, og senere kvitdømt Anne Lauridsdatter for Christen Christensens tiltale for hans anpart af korn avling efter hans salig fars død, hvilke domme er dømt imod skiftebrevet. hertil blev stævnet Anne Lauridsdatter Niels Sørensen Basse i Årup Søren Andersen Laurids Christensen i Boltrup og Niels Nielsen sst. så mødte Laurids Christensen og efter flere ord dem imellem var, voldgav de deres al tvist og uenighed om arv og anden iring på efterskrevne mænd.

(204)

** Jens Bang borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet afgangne Villads Pedersen Skrædder af Ålborg hans brødre og søstre Poul Skrædder og Jacob Skrædder deres arvinger og børn Johanne Jacobsdatter Maren Poulsdatter i Ålborg og Maren Jacobsdatter i Løgstør og Anne Pedersdatter sst og Else Pedersdatter i Ålborg Søren Troelsen i Nørholm. desligeste Hilleborg Nielsdatter Anne Blocksdatter Jens Lauridsen samtlige fordum tjenende på Restrup og Gertrud Nielsdatter i Sønderup, Karen Pedersdatter fru Helvig Kåses forrige tjener, for et vidne de til Hornum herreds ting har vidnet angående Jens Bangs skib, at hans tjener skulle hente skipperen, som han formener uret at være vidnet, idet han havde befalet hans tjener at formane skipperen at gøre yderste flid at udkomme fra fjenderne. dertil blev stævnet afgangne Christen Smed i Svenstrup hans arvinger Birgitte Andersdatter Kirsten Christensdatter Else Christensdatter Niels Christensdatter sst Gertrud Christensdatter i Lundby Christen Christensen i Oppelstrup hans datter Karen Christensdatter hr Jacob i Sønderholm hans hustru afgangne Kirsten Christensdatter hendes børn Selgen Jacobsen Bodil Jacobsdatter og Edel Jacobsdatter, så og afgangne Villads Skrædders brødrekvinder Anne Tomasdatter i Ålborg og Johanne Christensdatter sst. efter opsættelse blev fremlagt et tingsvidne af Hornum herreds ting 19/4 1630, hvor Villads Pedersen Skrædder i Ålborg og andre vidnede, at sankt mikkelsdag 1627, da løb de ud fra Ålborg bro med Jens Bangs krejer, som fru Helvig Kås havde fragtet til sit gods til Skåne, som Jørgen Eskesen var skipper på, og så sejlede de ned ad fjorden indtil de kom til Lerbæk, så kom Jens Bangs tjener rendende og råbte til

Jørgen Eskesen, at han skulle komme i land til Jens Bang, som ville tale med ham, og så lå Jens Bangs skib med fru Helvigs gods for Lerbæk efter 29/9, indtil det blev taget af fjenderne. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Christoffer van der Herborcks missive, hvormed Villads Skrædder og hans medfølgeres vidne bestyrkes, og den ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke på det vidne at dømme, imens førnævnte brev står urykket.

(206)

** Verner Parsberg til Lynderupgård havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herreds ting 6/6 dømt har, at Christen Lauridsen Schiønning skulle tage sine søskende til sig og gøre Verner Parsberg rede og regnskab på Hans Lykkes børns vegne, uanseet Christen Schiønning har ladet boet efter salig Laurids Schiønning i Grårup dele og skifte imellem sig og sine søskende. endnu var stævnet Anne Mortensdatter i Nibe Peder Lauridsen Gertrud Lauridsdatter i Østrup Mikkel Nielsen Kirsten Lauridsdatter i Nyrup og Morten Lauridsen i Grårup. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tildømt Christen Schiønning at tage sine søskende og medarvinger til sig og gøre den gode mand regnskab eller at gøre den halve bo så god som den var, der fjenderne uddrog, endog hans søskende og medarvinger derfor ikke var stævnet, da kunne dommerne ikke kende den hans dom bør at komme Christen Lauridsen Schiønning videre end for sin egen anpart til forhindring.

(208)

** Frands Mortensen i Ullerup med en opsættelse af landstinget 3/8 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han til Bjerre herreds ting 8/12 sidst forleden dømt har anlangende nogen ord, han har ladet indføre i en dom, som fru Kirsten Munk til Boller har ladet forhverve over ham på hans fæste, for han ikke har ydet hans landgilde til rette termin, hvilke ord han formener fru Kirsten Munk ikke at være for nær sagt, og herredsfogden dog har tildømt ham at lide tiltale for de ord, som ikke vedkommer hovedsagen, hvorfor han mener herredsfogden har gjort uret og samme dom bør magtesløs at være og ikke at komme ham på hans ære og rygte til hinder eller skade. dernæst blev fremlagt samme dom af Bjerre herreds ting 8/12 1632, at hendes nåde havde stævnet Frands Mortensen angående omtalte ord, og fremlagde samme dom 4/6 1631, hvori Frands Mortensen svarede, at den gode frue havde lovet ham at ville eftergive ham nogen landgilde, for han har efterkommet hendes begæring, som hun har nødet og tvunget ham til at ægte et af hendes kvindfolk Mette Olufsdatter, som han måtte efterkomme førend han måtte drage fra Boller, hvorfor han har forholdt hans landgilde hos sig til denne dag, efterdi han slet ingen anden hjemhævd fik med hende, hverken gods eller penge, som han kunne have bekommet på andre steder. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner, der iblandt et af 21/6 sidst forleden, at Mette Olufsdatter i Gammelby præstegård havde svaret, at ingen havde nødet hende til at indgå ægteskab med Frands Mortensen, hvilket blev bevidnet af hr Niels Finsen Vedel og hr Holger Gabrielsen præster til Stovby og Hornum kirker. derefter fremlagde Mette Olufsdatters sin skriftlige erklæring, indeholdende blandt andet, at samme præster i Gammelby præstegård havde sagt til hende, at Frands Mortensen ville have hende på kagen og ville skille hende ved hendes finger og ville have hovedet af hende, som var løgn, og de drak hende 3 sølvkarsken fuld af brændevin til, for at hun skulle sige hvad de ville have sagt, og vidste ikke synderligt af hvis hr Holger skrev, som han lod læse på Bjerre herreds ting. derefter blev afsagt, så efterdi forfares at samme sag er frastået, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Frands Mortensen på hans ære til nogen forhindring.

(213)

** Clemend Jespersen i Lysgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Karup birketing 14/6 sidst forleden vidnet har, at de så Clemend Jespersen løb på Lysgård gade med en fork og sten i hænderne efter Johanne Villumsdatter og forfulgte hende i hendes gård og han kaldte Jens Nielsen og hans hustru Johanne Villumsdatter tyve og trolde, og andre vidnede, at han havde slået hende blå og blodig, hvilket han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi samme sigtelse og syn ikke med udførlige vidner bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse syn og nævningsed på noksom, at de bør nogen magt at have.

(215)

12/10 1633.

** Christen Andersen i Vonge på sine egne vegne solgte og skødede til Jens Juel til Lindbjerg efterskrevne jordegods, som ham ved gode mænd for gæld fra fru Christence Fasti til Mindstrup er udlagt.

(216)

** Christen Rasmussen i Vælds havde stævnet efterskrevne for et vidne, de på ham til Sønderlyng herreds ting vidnet har, at Anne Lauridsdatter, da hun tog skrifte i Ørum kirke, har bekendt ham at være hendes rette barnefar, uanseet han deri findes aldeles uskyldig, men offentligt har hun bekendt, at Christen Rasmussen, som tjente hendes søster i Vellum i Salling, var hendes barnefar, og Christen Rasmussen berettede, at han havde forhvervet to uendelige domme, hvori samme vidner er fundet magtesløse at være. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte folk ikke er mødt til gensvar men dem nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Christen Rasmussen i Vælds til hinder eller skade.

9/11 1633.

** Niels Poulsen i Lisbjerg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde hidkaldt sandemænd af vester Lisbjerg herred at udlægge Niels Poulsens søn Poul Nielsens bane, som 22/8 på Lisbjerg mark af fire karle i mørke og mulm blev myrdet, og fremlagde for sandemændene hr Hans Jensen sognepræst i Trige og Ølsted sogne hans kundskab, at da han kørte fra Århus med en tønde øl på vognen, da kørte de om ved 4 vogne, hvor en mand stod og ferdede noget på hestetøjet, og da gav Poul Nielsen, som sad på øltønden, manden et slag over ryggen, og da de var kommet over Lisbjerg bro kom de jagende og omringede dem. og de søgte Poul Nielsen med vognkæppe, og da fik han et slag bag i hovedet, så han faldt død om. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Nielsen i Halling at være Poul Nielsens bane ham sagesløs ihjelslået, og derfor svor ham fra hans fred.

(219)

** Peder Sørensen i Søften havde hidkaldt sandemænd af Galten herred til at udlægge Søren Pedersen i Tåstrup hans bane, som af to karle blev ihjelslået ved Hår vad på Randersvejen, og fremlagde et tingsvidne af Galten herreds ting 15/10 sidst forleden, at Søren Pedersen blev

overfaldet af nogle karle, og Rasmus Andersen i Mundelstrup slog ham mange slag, så han fik sin bane, og synsmænd hjemlede, at han havde to sår i venstre side af hans hoved, og Søren Pedersens hustru Dorte Jensdatter klagede, at han var blevet slået ved Hår vad. derpå gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Andersen at være Søren Pedersens bane ham uskyldig at have ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred.

(221)

** Frederik Reedtz til Tygestrup på jomfru Abel Bryske til Vedø hendes vegne havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Søren Christensen i Kærende for Jens Pedersen i Marie Magdalene, han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 14/6 sidst forleden, indeholdende at da Søren Christensen og Peder Nielsen Hyrde i Marie Magdalene var i parlament, da løb Jens Pedersen imellem dem og da til vanvare fik han det slag, han fik sin bane af, eftersom Søren Christensen slog efter Peder Nielsen og ikke efter Jens Pedersen. derpå gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Christensen i Kærende manddød over og til hans fred for Jens Pedersen i Marie Magdalene, han af våde ihjelslog.

** Jørgen Høg til Hammergård på salig Hans Skrams arvingers vegne havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han 19/9 næst forleden afsagt har imellem ham og Jens Ulriksen borger i Århus, og tildømt Jens Ulriksen at rette for sig med nogen varer, som var fremlagt på tinget, og straks ved fire mænd er gjort vurdering på, uanseet hans gældsbrev til Hans Skram lyder på gode enkende rigsdaler, som på Skovgård skulle betales, og derfor endelig burde at have tilfundet Jens Ulriksen hans skadesløsbrev med rigsdaler at betale. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt, og den vurdering som på samme uendelige dom funderet er, ingen magt at have.

(222)

** Jens Nielsen Kvist i Årup havde stævnet Niels Pedersen i nør Onsild for en kendelse en misdæder Byrial Christensen 20/6 sidst forleden i Keld Andersens hus i Hornum gjort har, og siden efter hans bekendelse og tyvstjålne koste er hedenrettet, og blandt andet bekendt, at en person Morten Madsen skulle have taget to kloder fra Hans Andersen i Lindum og solgt til Jens Kvist, hvilket han benægter, og dog er han ved Sønderlyng herreds ting blevet tildømt at skaffe Hans Andersen i Lindum hans kloder igen. blandt andre blev stævnet Kirsten N i Lindum Byrial Christensens hustru. derefter blev afsagt, så efterdi recessen formelder ingen udedisk menneske tyve troldkarle eller troldkvinder står til troende i vidnesbyrd eller andet, og da Byrial Christensen, som har gjort samme bekendelse, har været en tyv og misdæder, som derfor er hedenrettet, da kunne dommerne ikke kende samme hans bekendelse eller den dom derpå funderet er så nøjagtig, at den bør at komme Jens Nielsen Kvist til nogen forhindring men magtesløs.

(224)

** Maren Pedersdatter salig Jens Nielsens i Karmark havde stævnet Anders Sejersen herredsfoged i Hovlbjerg herred for en dom, han 26/9 sidst forleden dømt har imellem Maren Pedersdatter og Søren Pedersen i Horslevgård, og ikke har villet dømme på hvis forsætter, som for ham har været i rette lagt, men ikke vidste andet end Søren Pedersen burde sin forpligt at efterkomme. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Verner Parsberg til Lynderupgård på hans tjener Christen Skrædder i Nørreris hans vegne havde stævnet Mouridsen herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 30/9 sidst forleden har dømt imellem Christen Skrædder og fru Mette Munk til Østergård i Hvam anlangende Christen Skrædders stedte hjon Maren Jensdatter, som fru Mette langsommelig til har huset og hellet, og dog har kvitdømt fru Mette for Verner Parsbergs tiltale. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt og til herredsting igen at komme.

(225)

** Ulrik Sandberg til Kvelstrup havde stævnet Peder Jensen i Hjorthede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han 12/9 sidst forleden dømt har anlangende Søren Pedersen Skrædder, som nu tjener i Skavngård, hans bøder for en kvinde Birgitte Lauridsdatter i Vindum, han har avlet barn med i horeri den stund han tjente på Ulrik Sandbergs stavn i Fårup, og Peder Jensen har ikke ville dømme endeligt men sat den til overdommere, uanseet derom burde først til herredsting dom at gange, af årsag samme horeri ikke skal være sket på Ulrik Sandbergs stavn. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte herredsfoged intet har dømt i samme sag, eftersom sagen for ham har været i rette sat, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(226)

** Christen Pedersen i Torning havde stævner Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en uendelig dom, han 12/8 sidst forleden dømt har, at han skal være en nederfældig mand og faldet af loven, og ikke at have agtet, at Christen Pedersen er fremkommet inden tinge med lovfaste mænd og ville fuldkomme sin lov. desuden mener han, at herredsfogden har senteret på Kirsten Tomasdatters stokkenævn og hendes mand Jens Christensen og hans mor Dorte Jensdatters vidne, at han skulle være gået op i kirken i den agt, at han ville tage åbenbarligt skrifte, hvilken han benægter, men han sig der ville erklære førnævnte horesag. derefter blev afsagt, så efterdi dommerne i to landstingsdomme ikke har vidst på Kirsten Tomasdatters sigtelse og vidner at dømme, med mindre Christen Pedersen sig derimod kunne forværge efter loven inden 6 uger, og Christen Bonde har taget 12 lovsmænd tilstede, med hvilke han sin kønsed har villet drive, dog fogden har det ikke tilstedt men frafundet og i så måder selv hans lov forhindret, og fogden dog siden har tilkendt Christen Pedersen af være faldet af loven og lovfældt at være, da kunne dommerne ikke kende samme sidste herredstingsdom bør nogen magt at have.

(229)

** Christen Pedersen i Torning havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 24/6 dømt har, og deri fradømt ham hans kønsed at edle, som han var tildømt af landsdommerne af årsag han ikke inden 6 ugers dagen havde edlet sin lov, og han mener at Erik Eriksen med sin hustrus far Peder Smed i Vattrup og hr Anders Pallesen, som skal være hans avindsmand og efterstræber ham og med deres praktik de sammensanker, at de kunne ham ombringe, at han fattige mand kunne fordærves fra fattige hustru og små uopfødte børn efter den ny kirkeforordnings 16.kapitel. desuden er dommen ikke skrevet af herredsskriveren men af en anden person Mads Christensen, som har ægtet hr Anderses søsterdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, så fandt dommerne den ingen magt at have.

(231)

** Christian Holck til Hastrup KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Lysgård herreds ting har hjemlet og afsagt anlangende et stykke træ, som de skulle have fundet i Christen Sejlings gård i Vium, som de syntes var det træ, som Christen Pedersen Sejling og hans søn Peder Christensen havde hugget, hvilket er usandfærdigt, idet Christen Sejling havde fået hjemmel til det af Niels Pedersen i Hørup, og da de ikke var taget ved top eller rod, svor nævningene dem kvit for ran. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet varsel for samme syn, og førnævnte vidne ikke heller formelder dem at have taget Christen Sejling og hans søn ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidne og sigtelse bør nogen magt at have, eller vidste imod førnævnte nævningsed at sige, men efterdi Niels Pedersens hjemmel ikke fremlægges, bør den magtesløs at være, indtil den fremkommer.

(233)

** Tord Pedersen brygger og borger i København med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft for han har nægtet Tord Pedersens stævning at forsegle i hans sag anlangende hans skade, som Christen Kjønsen Christen Madsen Kock med flere havde gjort ham 1625, idet de har borttaget et anker fra hans skib, hvorover han mistede skib og gods, og efterdi der var ingen forordnet borgmester i Ebeltoft, som han kunne tage stævning af, formente derfor at Christen Kjønsen burde at forsegle fremmede folks stævning. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er byfoged Christen Kjønsen anrørende, så han ikke nogen stævning over sig selv kunne udgive, men bevises lensmanden at have tilholdt rådmændene i Ebeltoft deri at dømme, da kunne dommerne ikke kende Christen Kjønsens ulempe efter Tord Pedersens beskyldning deri at være.

** Knud Gyldenstjerne til Tiim KM befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget 28/9 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Lysgård herreds ting 12/8 sidst forleden vidnet har om nogen damme på Almind og Vranum mark, som hr Poul i Almind har ladet kaste på fælleden, hvoraf en part skal være byen til bedste, men da det ikke er givet varsel, mener han samme vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat 6 uger, og førnævnte folk ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme hidstævnede vidne magtesløs at være.

(234)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup for en dom, han til Gern herreds ting afsagt har anlangende Gert Johansen forrige skriver på Silkeborg, hvilken dom han formener bør blive ved sin fuldmagt. dernæst blev fremlagt samme dom 20/7 sidst forleden, at da det bevises, at Gert Johansen bar været beskyldt for, at han har været årsag og tilskynder til morderisk gerning, som Reinholt Møller Peder Fisker og Antoni Johansen på Henrik von Stöcken og hans medfølgere har gjort, da har Gert Johansen deri gjort uret og bør derfor at lide lige straf med Reinholt Møller og Peder Fisker. derefter blev afsagt så efterdi Gert Johansen to gange tilforn er stævnet og ikke er mødt, og sig nu som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme herredstingsdom ved magt at blive.

(235)

** Frands Lykke til Overgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Viffertsholm birketing 2/8 1633 vidnet har, at hans tjener Jens Lauridsen i Hurup skulle have bekendt, at han havde slået og bortført det græs og hø, der var slået på søndersiden af åen, hvilket han benægter aldrig at have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi vidner har vidnet om de ord og bekendelse, Jens Lauridsen skulle have haft, som han ikke er gestendig, og ikke bevises for synsvidnet at være givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn klage og sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(237)

** Søren Pedersen i Horslevgård havde stævnet Jens Sørensen i vester Velling foged til Skern birketing for en dom, han 16/7 sidst forleden dømt har, og fradømt ham forbud anlangende hans søster Maren Pedersdatter i Karmark, salig Jens Nielsens efterladte hustru og børns gods, uanseet han er morbror til samme børn og ingen nærmere vederhæftig som med de umyndiges gods bør at have indseende, og birkefogden alligevel har fradømt ham forbud og gjort sin dom på et tingsvidne, at farbrødrene Tomas Nielsen i Amstrup og Albret Nielsen i Bjerring er vederhæftig gjort. derefter blev afsagt, så efterdi brevene in originali ikke i birkefogdens dom er indført, hvorefter han sin dom kan fundere, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til birketing igen at komme.

(238)

** Envold Seefeld til Visborggård havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han 10/10 har dømt imellem Envold Seefeld og de Svanfolk mænd, og han ikke har villet tildømme de Svanfolk mænd at stå Envold Seefeld til rette for den skade, han har lidt på sin eng, formedelst vandløb af en grøft, de har ulovlig kastet. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(239)

** Laurids Sørensen i Hedegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Laurids Nielsen Fog i Feldballe for en dele, han over ham til Bjørnholms birketing har forhvervet for en nannest eller skarp gås, han skulle restere med, uanseet Laurids Sørensen og hans formænd aldrig har udgivet nogen gås til mester Laurids Nielsen eller hans formand salig hr Gregers Hansen. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

(240)

** hr Oluf Lauridsen Trondheim med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Jens Christensen sognepræst til Alling og Tulstrup sogne for et gammelt afkald, han skulle have bekommet af hr Oluf Lauridsens farbror anlangende hvis arvepart hr Oluf Lauridsen på sin far Laurids Christensen Alling forrige borger i Trondheim hans vegne kunne tilfalde efter sin oldefar salig hr Christen Jensen, fordum sognepræst til Alling og Tulstrup sogne, og hr Oluf formener ikke nogen af hans farbrødre at skulle have haft nogen fuldmagt på sin fars vegne nogen afkald eller kvittering at udgive, hvorfor samme afkald bør magtesløs at være, og hr Jens Christensen forpligtet at være igen at gøre samme bo og gods så godt igen, som det fandtes da salig hr Christen Jensen var

død, som han da skal være indtrådt i uden skifte. hertil blev stævnet salig Jens Christensens og Mikkel Christensens søskende og rette arvinger, som menes og samme afkald at skulle have udgivet som er Mikkel Christensen i Alling Kirsten Christensdatter i Skørring Maren Christensdatter i Grumstrup Kirsten Christensdatter i Ry Karen Christensdatter sst Anne Christensdatter i Alling og Maren Christensdatter sst. dernæst blev fremlagt et afkaldsvidne af Gern herreds ting 24/10 1606, hvori Hans Jensen i Ustrup ? på hans hustru Maren Christensdatters vegne Jens Christensen i Alling på sine egne og hans to brødre Mogens Christensen og Laurids Christensens vegne Rasmus Jespersen i Skæring på hans hustru Kirsten Christensdatters vegne gav hr Jens Christensen i Alling afkald for al den arv, som de arveligt var tilfaldet efter deres salig far hr Christen, som boede og døde i Alling. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte afkald ikke indeholder Jens Christensen skal have haft noget fuldmagt af hans bror Laurids Christensen den at gøre eller hr Jens for hans arv at kvittere, da kunne dommerne ikke kende samme afkald så noksom at være, at det bør at komme hr Oluf Lauridsen på hans fædrene arv til hinder eller skade.

(241)

** Niels Christensen i Gedsted havde stævnet Jens Madsen i Fjelsø for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende nogen arv, Jens Madsen er til Rinds herreds ting tildømt at betale Niels Jensen tjenende i stor Torup, og formener samme uendelige dom med vrang undervisning er forhvervet og bør magtesløs være, og fremlagde en dom af Rinds herreds ting 25/3 indeholdende et tingsvidne af samme ting 18/12 1612 indeholdende at Niels Jensen og hans søskende er tilfaldet 52 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen alene har forpligtet sig at give bemeldte børn samme penge og korn, når de har det behov eller bliver deres egen værge, og ingen rente deraf at udgive, og fogden dog har tildømt ham det med sin rente at betale, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Jens Madsen på nogen rente at udgive til hinder eller skade.

(242)

** Niels Andersen i Kragelund havde stævnet Laurids Hansen sst for et skøde, som salig Erik Lauridsen, som var født i Kragelund, skulle have gjort sin bror salig Hans Bonde sst på den broderlod han i en bondegård i Kragelund hans salig far Laurids Pedersen iboede, arvet har uanseet Erik Lauridsen ikke har været her i landet i 30 år, og ved samme pas af landet skal være død, og da han ikke har givet nogen fuldmagt samme lod at sælge, og skødet ikke er indskrevet i tingbogen, så mener han samme skøde bør magtesløs at være og ikke at komme ham på samme gårds ejendom til forhindring, så vidt han og hans hustru deri har købt og arvet, og hen berettede, at han havde forhvervet to uendelige domme, hvori samme skøde er befundet magtesløs at være. derefter blev afsagt, at da Laurids Hansen nu som tilforn ikke er mødt og sig fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være.

(243)

23/11 1633.

** Sigvard Grubbe til Havdal ? med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup herredsfoged i Gern herred for en dom, han 11/5 sidst forleden dømt har imellem Sigvard Grubbe og Christoffer Gersdorff til Søbygård, hvori han har frikendt Christoffer Gersdorff for æskning for et hovedbrev på 5000 daler som fru Karen Banner salig Gregers Trudsens

til Høgholt til Christoffer Gersdorff og Mogens Ulfeld til Selsø skal have udgivet, og ikke har villet anse Sigvard Grubbes indløsebrev til dem på førnævnte sum penge, hvorfor han mener Christoffer Gersdorff er pligtig fru Karen Banners brev fra sig at levere til Sigvard Grubbe. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været fremlagt en kontrakt imellem Sigvard Grubbe og Christoffer Gersdorff anlangende 1500 daler, som er hans anpart af fru Karen Banners gæld, ikke for fogden er bevist at Christoffer Gersdorff med nogen revers har sig til for obligeret andet hovedbrev til Sigvard Grubbe at levere, og fogden derfor har Christoffer Gersdorff for æskning frikendt, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at imod sige eller magtesløs dømme.

(244)

** Mikkel Sørensen i Estrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 22/8 sidst forleden vidnet har om nogen plage, som skulle være gennet i Mikkel Sørensens hus, og da skadede de intet, og 23/9 sidst forleden er han tildømt at betale hvis skade, Mads Mikkelsen i Hornum har fået på en af hans plage, som benet skal være sønder på, hvilket han benægter ikke at have gjort samme plag og mener, samme vidne og dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet ved visse dag og sted plagene blev indgennet i Mikkel Sørensens hus uskadte, og intet derimod fremlægges, hvormed samme vidne kan tilbage drives, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, men efterdi herredstingsdommen ikke er endelig, fandt de den som udømt.

** Niels Nielsen i Ry havde stævnet Liborius Andersen sst for en dom, han Bjerre herreds ting har forhvervet på 12 daler, han skal have udgivet til hans stedfar Jørgen Poulsen sst, uanseet første part skal være betalt, og Jørgen Poulsen ikke endnu har betalt ham hans fædrene arv, hvorfor han formener samme dom bør magtesløs at være. så fremlagde Liborius Andersen Niels Nielsens brev til Jørgen Poulsen i Ring på 12 daler, dateret Ring 12/7 1631 med Niels Nielsens egen hånd, og derefter et tingsvidne af Ry birk 22/8 sidst forleden, hvor Jørgen Poulsen gav Liborius Andersen fuldmagt til at indkræve 12 daler af Niels Nielsen, født i Ry, som han er ham pligtig. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden er i rette lagt Niels Nielsens brev til Jørgen Poulsen på 12 daler, og ikke med kvittans bevises dem at være betalt, og fogden derfor har tildømt Niels Nielsen samme 12 daler at betale, da vidste dommerne ikke imod samme brev og dom at sige eller magtesløs dømme.

(245)

** Christian Holck til Hastrup havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup for to frafindelser og domme, han 17/8 og 14/9 sidst forleden dømt har og frafundet hr Palle Pedersen sognepræst til Linå og Dallerup sogne hans korn og kvægtiende, som han skulle have af Mikkel Møller i Kærs mølle og Niels Keldsen i Alling, uanseet de lovligt er stævnet derfor, så vel som Steen Villumsens fuldmægtig Søren Frost borgmester i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er tiende og rettighed anlangende, som hr Palle Pedersen for sin tjeneste og umage fordrer af Mikkel Møller og Niels Keldsen og fogden dog ikke har villet dømme i sagen, før Steen Villumsen derfor blev stævnet, da vidste dommerne ikke disse hans domme at følge med magtesløs at være.

(246)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Middelsom herreds ting 1/8 sidst forleden vidnet har, at de 24/6 nu sidst har været på Lysgård herreds ting med Christen Pedersen i Torning og der ville

give lov med ham for den horesag han er beskyldt for, og for to år siden sandfærdig overbevist. Kirsten Tomasdatter og hendes værger i lige måde at have vidnet, at efterskrevne samme dag var på samme ting og ville have givet lov, hvilke vidner han formener skal være nogen sankevidner og usandfærdige, og ikke at komme Christen Pedersen til befrielse. og nu var hr Anders Pallesen og Peder Jensen tilstede og på det de på alle sider uden vidtløftig trætte kunne komme til en endelig ende, blev de her for retten således venligt forligt og fordragen, at Peder Christensen på sin husbonds vegne afstod al hvis beskyldning, han kunne have til Christen Pedersen for samme beskyldning og den lov, han er tilfundet at give, så han ikke videre derfor skal tiltales i nogen måde, og dermed afstod de på alle sider alle sigtelser dele domme og andre breve.

(249)

** Niels Jensen i Andi havde stævnet Anders Rasmussen i Århus for et vidne, han til Århus byting 25/2 sidst forleden vidnet har, at han noget før sankt olufs dag næst forleden er kommet til to karle ved Lisbjerg bro, som var slået blodige, som var Christen Knudsen og Jens Knudsen af Tinning, og de skulle have sagt, at de to karle som nu kørte om skulle have slået dem, men de navngav dem ikke, og dog har Anders Rasmussen vidnet, at det skulle være Niels Jensen og Mogens Jensen i Rugtrup, uanseet Niels Jensen ikke har været på samme åsteder den dag. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte personer ikke er mødt til gensvar, da bemeldte to domme er udganget, hvori samme vidner og sandemandsed er fundet magtesløs at være, og nu som tilforn dem fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidner og sandemandsed magtesløs at være og ikke at komme Niels Jensen til hinder eller skade.

(250)

** Mikkel Jensen i Hesselballe havde stævnet Søren Nielsen i Skæring for to uendelige domme, han her til landstinget har forhvervet, hvori han har fanget to uendelige domme magtesløse, som skulle hindre, at Mikkel Jensen skulle være en kvinde Mette Andersdatter i Skovby hendes barnefar, hvilket han hårdeligt benægter aldrig at have haft legemlig fællig med hende. derefter blev afsagt, da Søren Nielsen to gange tilforn ikke er mødt til gensvar, da de uendelige domme er udgivet, hvori samme sigtelse er fundet magtesløs og ikke at komme Mikkel Jensen til hinder eller skade, og nu som tilforn sig for rettergang undholder, da fandt dommerne samme domme sigtelse og beskyldning magtesløs at være.

7/12 1633.

** Niels Nielsen i Hjeds med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Eskesen sst og hans hustru Maren Poulsdatter med flere, for de på Hornum herreds ting 2/9 sidst forleden har vidnet på hans hustru Maren Jensdatter, at hun var indgået i Mourids Jensens gård og slået på hans hustru Inger Keldsdatter og kaldt hende en hore, hvilket hun højligt benægtede, hvorefter nævningene har hende gårdfred oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne udførligt har vidnet, at Maren Jensdatter i Mourids Jensens gård har været i parlament med hans hustru Inger Keldsdatter, som har fået sår og skade, som hun har sigtet hende for, da vidste dommerne ikke imod bemeldte vidne syn klage sigtelse og nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(252)

** Peder Svendsen i Snåstrup havde stævnet Anders Jensen i Herskind for et synsvidne, han har

forhvervet 10/4 sidst forleden på den gårds bygfældighed, Peder Svendsen påboer, og desuden havde stævnet Anders Jensen for en dom, han har forhvervet 5/6 sidst til Framlev herreds ting, hvor fogden har tildømt Peder Svendsen at stande Anders Jensen og hans søskende og lodsejere til rette, og derefter har Anders Jensen ladet ham fordele for 43 daler. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet varsel for samme synsvidne, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(253)

** Anders Jensen i Herskind havde stævnet Morten Pedersen i Snåstrup for et synsvidne, han på sin far Peder Svendsens vegne til Framlev herreds ting 20/11 sidst forleden har forhvervet på de huse, som nu står i den gård i Snåstrup, Peder Svendsen iboer, hvorledes de nu er ved magt. stævningsmænd hjemlede, at de havde givet varsel til Anders Jensen i Herskind Rasmus Dinesen på sin hustrus vegne Jens Jensen, Maren Jenses og hendes børn sst. Niels Mortensen i Hørslev, Jens Mortensen i Hørslevgård på deres egne og søskendes vegne. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er givet varsel for samme synsvidne, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(254)

** Anders Jensen i Herskind med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 16/10 sidst forleden med Søren Pedersen Let i Skibby, Peder Svendsens fuldmægtig i Snåstrup, har vidnet om et ladehus og nogle spænd hus af hans sals i Peder Svendsens gård skal for nogen år siden i en stor blæst og Guds vejrlig være nedblæst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke har vidnet på fersk fod, ikke heller om nogen vis dag og tid, tilmed også lægger deres vidne i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme sidste vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(255)

** Anders Jensen i Herskind med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Svendsen i Snåstrup for et købebrev, han til Framlev herreds ting 26/2 1621 af Jens Mortensen og Niels Mortensen i Herskind skal være gjort i deres umyndige år på en ejendom, de har i en gård i Stjær og i den gård i Snåstrup, som Peder Svendsen iboer, uden deres værge Jens Jensen Stigsen ? i Herskind deres farbror hans minde. derefter blev fremlagt samme købebrev på de parter, de har arvet i en gård i Stjær, Rasmus Mikkelsen iboer, som er halvparten og en søsterlod, samt de parter de har arvet i den gård i Snåstrup Peder Svendsen iboer, som er 6 søsterlodder, eftersom hver gård var beregnet for 13 søsterlodder. derefter blev afsagt så efterdi samme skøde er bondeejendom angældende, og det ikke bevises at det lovligt til tinge er lovbudt, da kunne dommerne ikke kende samme skødebrev så lovligt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(256)

** Christian Friis til Kragerup havde stævnet Christen Nielsen i Næsby for en uendelig dom, som han over sandemændene i Ål birk forhvervet har for vold, de har ham oversvoret for sår og skade han har gjort Esben Christensen i Østergård. endvidere stævnet Niels Jensen for en uendelig dom, han på hans søster Karen Jensdatters vegne har forhvervet over sandemændene for vold for nogen gris, hun ulovligt har udtaget af hans tjener Christen Christensens hus i Østergård. derefter blev

afsagt, så efterdi bemeldte vidne er hidstævnet og ikke fremlægges, bør det ingen magt at have, indtil det fremkommer.

(257)

** Peder Degn i Karlby havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 10/8 og 17/8 sidst forleden til Rosenholms birketing vidnet har, at han skulle have lånt en kniv til at stikke et svin med, som lænden var sønder på. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, og deres vidner ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(258)

** Henrik Christoffersen Skæring ? borger i Vejle havde stævnet Just Brockenhuus til Østergård for en sum penge og gæld, som han og hans medarvinger er af KM tildømt at betale hans hustru Ingeborg Andersdatter, og ikke vil sin anpart klargøre. derefter fremlagde Henrik Christoffersen salig jomfru Karen Brockenhuuses efterskrevne breve til Anders Nielsen Hedebo ? i Varde, dateret 1595-1598 samt KM og rigsrådets dom 5/6 1619. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges fru Karen Brockenhuus hendes udgivne brev på samme gæld samt rigsrådets dom, at salig Keld Brockenhuus er tilfundet sin anpart at betale, og ikke er bevist at Just Brockenhuuses anpart er betalt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Just Brockenhuus er pligtig sin anpart at betale, og derfor tilfundet efterskrevne mænd at gøre Henrik Christoffersen udlæg i Just Brockenhuuses jordegods.

(259)

21/12 1633.

** Jens Lauridsen af Hadbjerg, en af sandemændene i Galten herred, gjorde sin ed og udlagde Rasmus Andersen i Munkdrup at være Søren Pedersens bane, han har ihjelslået, og derfor svor ham fra hans fred.

(1)

18/1 1634.

** Morten Nielsen i Hår med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred for at udlægge hans søn Jens Mortensen i Vitten hans bane, og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 14/11 sidst forleden, hvor hr Gregers Tomasen i Vitten vidnede, at han 28/10 blev kaldt til Jens Mortensen i Vitten, og da bekendte han at han i Mikkel Blacks hus i Vitten var kommet i trætte og gav hug ud og fik nogen igen, før han gik til ned sin bror Jesper Mortensen. synsmænd vidnede, at Jens Mortensen havde et sting i hans bug ved hans navle, som han klagede at Jens Hansen i Haldum havde givet ham og han mente det var årsag til hans død. derimod fremlagde Anders Hansen i Haldum på hans bror Jens Hansens vegne et tingsvidne, at han var slået blå og blodig for og bag så mange slags, at de ikke kunne tælle dem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Hansen i Haldum at være Jens Mortensens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(2)

** Gabriel Kruse KM befalingsmand over Mariager kloster havde hidkaldt sandemænd af Onsild herred til at udlægge Anders Jensen i Fastrup hans bane, og fremlagde et tingsvidne af Nørlyng herreds ting 21/12 sidst forleden, hvor synsmændene vidnede, at de ingen synlig gerning kunne se på Anders Jensens legeme, og andre vidnede, at da flere vogne var på vejen hjem fra Mariager kloster efter at have ydet skyld og landgilde, da så de til Anders Jensens vogn, da hængte tømmen løs, og han lå tilbage i hans vogn og da var han død. hr Niels Byrgesen i Vammen vidnede, at torsdagen før salig Anders Jensen blev begravet, da begærede Søren Lauridsen og Søren Olufsen af ham at han ville komme ned til Fastrup, og da han kom i huset hvor salig Anders Jensens lig lå, da bad han folkene, som da var tilstede, at de ville med ham falde på deres knæ og bede Gud, om han ville give noget tegn på liget tilkende, om noget menneske var skyldig i hans død, og de faldt straks på deres knæ, og straks derefter gik Søren Olufsen og Søren Lauridsen hver af dem særligt og lagde deres hænder på Anders Jensens lig, og intet tegn skete. dernæst gjorde sandemændende deres ed og udlagde Anders Jensen af alderdom og skrøbelighed at være død blevet.

(3)

** Rasmus Jacobsen i Gylling på sin hustru Anne Nielsdatters vegne havde stævnet efterskrevne for nogle vidner, de til Hads herreds ting 19/8 og 7/9 vidnet har anlangende Apelone Lauridsdatter, som på sit yderste skulle have klaget på hans hustru, at hun skulle have slået hende med en vognkæp, at hun derved skulle være omkommet, hvilken gerning Anne Jensdatter hårdeligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at de har set Anne Jensdatter slå Apelone Lauridsdatter, som ikke til tinge eller andetsteds har klaget på Anne Jensdatter, at hun har overfaldet hende, og synsmænd ikke har befundet nogen synsgerning på hendes legeme, som kunne være årsag til hendes død, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og sandemandsed så noksom eller nøjagtig, at de bør at komme Anne Jensdatter til nogen forhindring.

(6)

** Berent Klodt borger i Århus med en opsættelse af landstinget 29/11 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han 4/7 sidst forleden har dømt imellem Berent Klodt og Henrik Keitwert af Hamborg anlangende et pant Berent Klodt har sat Henrik Keitwert i pant, hvilken dom han formener er imod KM brev af 20/12 1632, som formelder at Berent Klodt nogen år fri at være for de Hamborger deres tiltale, uanseet samme brev skulle være læst dagen tilforn den 4/7 til Århus byting. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Berent Klodts udgivne pantebrev, som står ved sin fuldmagt, og byfogden ikke har vidst den at imodsige, men Berent Klodt efter KM brev for tiltale kvit at være, da vidste dommerne ikke den hans dom at underkende, ikke heller byfogdens ulempe deri at være.

(7)

** Rasmus Lauridsen i Skibby med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han 16/10 sidst forleden dømt har anlangende en sigtelse og saggivelse han på Peder Nielsen Let og Peder Danielsen i Skibby deres sønner og drenge gjort har, at de om nattetide rider med 8 heste i fælles fredsenge, som samme sigtelse om formelder, og herredsfogden har grundet sin dom på vidnesbyrd og synsvidner om nogen veje skulle ligge i samme enge, de skulle ride ad med deres heste. så efter flere ord dem

imellem blev de her for retten med sammenlagte hænder venligt og vel forligt, så Rasmus Lauridsen erklærede Søren Pedersen Daniel Pedersen Niels Pedersen og Frands Knudsen, at han ikke vidste dem andet at beskylde end al ære og godt, og de afstod på begge sider alle hvis domme, vidner og breve, som i sagen ganget er.

(8)

** Palle Rosenkrantz KM befalingsmand over Nykøbing og Ålholm len havde stævnet Anders Jensen herredsfoged i Hassing herred for en endelig, dom han har dømt imellem Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg og Palle Rosenkrantzes tjener Niels Pallesen i Føvling på Tyrsting herreds ting 4/11 1631 anlangende en dom, han har med været og dømt Hans Keldsen i Klovborg hængt i galgen og siden er ned---- igen, for hvilken forseelse hans medkonsorter 7 domsmænd af KM er benådet på 200 specie daler at udgive og erlægge på Skanderborg, og fogden har tilfundet Niels Pallesen i Føvling at udgive 25 rigsdaler, som Niels Pallesen mener han bør udgive til hans egen husbond og ikke til kronen. derefter blev afsagt, så efterdi med KM brev bevises, at KM førnævnte 8 domsmænd deres forseelse har efterladt, dog de derfor skal udgive 200 rigsdaler, og Niels Pallesen navnlig i samme KM brev findes specificeret, og fogden derfor har tildømt ham sin kvota af samme 200 daler at udgive, vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(9)

** Wulf Baltsersen i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han 29/8 sidst forleden afsagt har og i samme sin dom tilfundet Niels Nielsen Kedelfører borger i Århus at gøre Wulf Baltsersen vurdering og udlæg med gods for 100 sletdaler, som Wulf Baltsersen 22/8 næst tilforn har ham i forfølgning for, uanseet samme brev lyder på 300 sletdaler, og dersom den første termin ikke bliver betalt, må Wulf Baltsersen tiltale han for den ganske sum, hvilket brev var underskrevet af Niels Nielsen Kedelfører og hans hustrus far mester Hans Ketel. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsens brev indeholder, at dersom den første sum ikke blev betalt, skulle Wulf Baltsersen måtte tiltale ham for den ganske sum, og byfogden dog ikke samme brev i sin dom har ladet inddrage og derefter senteret, hvorefter vurdering kunne ske, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var, og samme vurdering magtesløs at være.

(11)

** Mogens Pax til Torup KM befalingsmand på Holbæk slot og Christoffer Pax til Stensballe havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vor herreds ting 30/10 sidst forleden vidnet har, at Jens Nielsen i Eldrup har sagt, at han skulle have to gårdes avl på Eldrup mark, men hvad hans skyld eller tiende var anlangende, vidste de intet af. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter andre deres ord, og ikke heller om samme tiende deres vidne har forklaret, hvorledes eller til hvem den skulle have været ydet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(12)

** fru Birgitte Brockenhuus salig Jacob Ulfelds til Urup med en opsættelse af landstinget 23/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vor herreds ting 11/9 sidst forleden vidnet har, at der ikke har været trætte på Eldrup mark og ejendom. derefter blev afsagt, da efterdi

samme sag har været opsat 6 uger, og bemeldte vidner ikke nu fremlægges, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(13)

** dyrskytterne Jørgen Jensen og Rasmus Pedersen deres sag, som er opsat til i dag. efterdi Rasmus Pedersen hans skudsmål er gjort, at han ligger på sin sygeseng, da bevilgede Peder Pedersen i Folby samme sag endnu til i dag 14 dage at opstå.

** hr Niels Christensen i Holme havde stævnet Anders Jensen i Holme for et vidne, han 2/8 1625 til Ning herreds ting forhvervet har anlangende det, hans stedfar Rasmus Mikkelsen i Holme og Jens Hjort og hans hustru Eva Jensdatter havde vidnet om en ager, som ligger imellem præstegården og bondegården i Holme. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at vidne om, og ikke heller har forklaret nogen visse år eller tid eller hvor længe, samme ejendom til førnævnte gård skal være brugt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have.

(14)

** Christen Knudsen i Skanderup havde stævnet Knud Andersen i Vengegård foged til Skanderup birketing for en endelig dom, han 1/3 og 8/11 sidst forleden imellem Peder Villumsen i Skanderup og Christen Knudsen dømt har anlangende 51 daler, han er ham skyldig efter hans regnskabsbog for kost og husværelse. derefter blev afsagt, så efterdi i Peder Villumsens regnskabsbog findes indskrevet, hvor længe Christen Knudsen har ligget i hans hus til øl mad og anden fornødenhed, da vidste dommerne ikke imod samme opskrift og dom at sige og ikke heller Christen Knudsen af den dele at kvitdømme.

(16)

** Jens Jensen i Vejrum med en opsættelse af landstinget 12/10 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen tingholder på Sønderlyng herreds ting for en dom, han 30/4 sidst forleden dømt har og deri tildømt Jens Jensen at lide som en løgner efter en sigtelse, som er gjort over Peder Sørensen i Vejrum, og Jens Jensen mente, at han som en skovfoged ikke kunne samme sigtelse så straks bevise. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Jensen inden tinge har beskyldt Peder Sørensen at skal have hugget samme tømmer til 20 binding hus, og ikke hans sigtelse har bevist, og fogden derfor har tildømt Jens Jensen for samme sigtelse, han ikke har bevist, at lide tiltale som en løgner efter recessen, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige.

(18)

** Envold Clemendsen borger i Horsens havde stævnet Niels Lauridsen Nim rådmand i Vejle for en dom, han til Horsens byting over ham forhvervet har på mester Christen Hansen biskop i Ålborg hans vegne, og i samme dom er han tilfundet at give mester Christen Hansen skøde på nogen ejendom, han i hans gælds betaling af Envold Clemendsen bekommet har, uanseet mester Christen Hansen skal have lovet Envold Clemendsen noget gods, som hans salig hustru af Envold Clemendsens hustru lånt har, og det ikke sket er, hvorfor han mener samme dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes, at en kontrakt er oprettet imellem mester Christen Hansen og Envold Clemendsen, hvori Envold Clemendsen har for obligeret sig at gøre mester

Christen Hansen fuldkommen skøde, og byfogden har tildømt Envold Clemendsen den at efterkomme, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme.

(19)

** hr Jens Nielsen i Hersum havde stævnet Inger Lauridsdatter i Demstrup, for hun for to år siden på Sønderlyng herreds ting har årsaget Mads Eriksen i Hersum for det barn hun blev med det år, fjenderne kom her i landet, imod den bekendelse hun havde gjort for hr Jens Nielsen i over Hvolris, og formener samme bekendelse magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Inger Lauridsdatter inden tinge ved hendes helgens ed Mads Eriksen har erklæret og undskyldt, at han ikke var hendes barnefar, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(20)

1/2 1634.

** Jens Lauridsen i Hadbjerg på sine egne og hans medbrødre sandemænd i Galten herred deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Sørensen i Tebbestrup og Anders Christensen sst for et vidne, de til Galten herreds ting 23/3 1630 vidnet har anlangende den drabssag, som Peder Christensen Kærsgård i Tebbestrup gjort har, mener samme vidne for venskab sin grove gerning til at forsvare, tilmed Søren Sørensen er hans stedfar og Anders Christensen hans bror. ligeledes havde vidnet dræberens hustrumor Else Nielsdatter i Tebbestrup og Søren Rasmussen sst, som er dræberens svoger. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Essenbæk birketing 3/5 1630, hvor efterskrevne vidnede, at da de vågede over Christen Sørensen i Søren Fiskers hus i Tebbestrup, da var nærværende Christen Sørensens far Søren Madsen og hans mor Mette Mikkelsdatter i Randers. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne er vildige og har vidnet efter en død mands ord og mundheld, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, men efterdi for sandemændene har været bevist, at Christen Sørensen har været stukket i sit liv med et værge, så sandemændene efter deres egen forespørgsel har svoret Peder Christensen manddød over og fra hans fred, og han selv fra retten sig undholder, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(23)

** Jørgen Jensen på Alrø havde stævnet Jens Pedersen og Søren Jørgensen sst for en usandfærdig klage og vidne, som de 2/12 sidst forleden på ham gjort og vidnet har, som han formener er af had og avind, for han har pantet dem for KM skat, at han skulle have bandet KM og at han skulle skyde tre kugler i ham, og Søren Jørgensen har sagt, at Jørgen Jensen skulle have slået Søren Jørgensens far ihjel. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jørgen Jensens ord og mundheld, som han ikke er bestandig, samme vidne ikke heller er vidnet på fersk fod, da fandt dommerne samme klage og vidne magtesløs at være.

(24)

** Jørgen Jensen i Holm og Rasmus Pedersen i Hammel med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 21/8 sidst forleden vidnet har angående nogen bøsseskud, de havde hørt i Storring skov, og derefter set to karle komme

ridende med to bøsser, og den ene var gammel Jørgen Jensen Skytte i Amstrup, som havde et dyr bag på sin hoppe, hvilket Jørgen Jensen højligt benægtede, og da han ikke er stævnet til sin bopæl i Vellev sogn, mener han samme vidne bør magtesløs dømmes. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet om bøsseskud, de har hørt, og set to personer komme ud af skoven, som var Jørgen Jensen og Rasmus Pedersen, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og klage at sige eller magtesløs dømme, men efterdi herredsfogden alene har dømt dem at skulle straffes som for uhjemlet og tyveri, endog sagen ikke tilforn ved ran lovligt var procederet, da bør den dom ingen magt at have.

(26)

** Hans Sørensen i Havrum. så mødte Jørgen Rasmussen i Ralden ? på Maren Pedersdatters vegne dog ikke fremlagde samme vidne. hvorefter blev afsagt, da efterdi samme vidne ikke fremlægges, fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

** Peder Brorsen i Levring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Rasmussen i Holmstol for en håndskrift, han for rum tid siden har betalt og er derfor kvitteret, hvorfor han mener samme håndskrift bør magtesløs at være, men dog er der gjort udlæg i hans bo imod samme kvittering. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er opsat 6 uger og førnævnte folk ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme dom og vurdering magtesløs at være.

(27)

** Frands Mortensen, som boede i Ullerup, havde stævnet fru Kirsten til Boller med en seddel, som han har givet hende på to øksne, som skulle have været ydet til sankt mikkelsdag for ægt og arbejde for to år, og derfor har han haft fruens frihedsseddel på gården på en kort tid før gården brændte, og siden har han intet haft med gården at bestille, hvorfor han mener samme seddel bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi Frands Mortensen i hans brev har sig til for obligeret samme øksne til fru Kirsten at udgive, og fogden derpå sin dom har funderet, da vidste dommerne ikke imod samme brev og dom at sige.

(28)

** Otte Skeel KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Karen Justdatter i Volstrup og hendes søn Christen Christensen sst for et vidne, de til Hornum herreds ting 2/6 sidst forleden vidnet har, at for 10 år siden skal Christen Nielsen i Volstrup og hans hustru Maren Christensdatter have antvortet Karen Justdatter et spædbarn, som hun skulle bære til dåben, men da de kom til præstegården, var den rette sognepræst ikke tilstede, og gammel hr Niels Eskesen havde læst to artikler over samme barn og faldt på knæ og læste fadervor og kaldte barnet to gange Maren, og intet vand præsten skal have kommet på samme barn, hvorefter hun drog hjem med barnet og skulle have sagt til moderen, at præsten øste intet vand på barnet, og Maren Christensdatter Christen Christensens datter bevidnede, at hendes mor Karen Justdatter havde sagt de ord. derefter blev afsagt, så efterdi en del af vidnerne er vildige og vidnet 10 år efter barnet blev døbt, og vidnerne ikke stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så nøjagtig, at det bør nogen magt at have.

(30)

** Hans Deuster borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Pedersen borgmester Rasmus Gius rådmand Frederik Lauridsen Simon Lauridsen og Anders Lauridsen borgere sst for vidner, de til Århus byting 2/6 og 6/6 1632 samt 20/6 sidst forleden vidnet har anlangende noget korn, som var leveret dem af oberst von Scharfenberg som da kommanderede Århus, til at lade gøre i malt, og KM bønder førte dem ved af Havreballegårds skov at tørre malten med, og efter fjenderne var borte af landet, blev der hos dem liggende noget malt, som de leverede fra sig efter Hans Deusters befaling. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke på fersk fod er vidnet, og samme deres vidner sig refererer på Hans Deusters sedler, han har udgivet, siden fjenderne landet kvitterede, og samme sedler ikke fremlægges, men Hans Deuster med officielle regnskaber og kvittans beviser sig at have gjort regnskab for hvis, han har annammet og igen udgivet og resten med rede penge har betalt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom derpå funderet er i Hans Deusters fraværelse, da han ikke sine dokumenter kunne i rette lægge, så noksom, at de bør nogen magt at have.

(34)

** Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup havde stævnet Christen Jensen i Tisted herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han 19/11 sidst forleden dømt har imellem hende og Anders Madsen i Ris anlangende parlament og bordag, som var sket imellem Anders Madsens søn Jens Andersen og Niels Clemendsen i Ris, og om ikke Anders Madsen burde bevise hvis han havde sagt, at det var løgn Niels Clemendsen havde ført for sin husbond og om samme slagsmål, og da havde fogden afsagt, at efterdi der fandtes vidner på begge siden imod hverandre, da kunne han ikke understå sig på samme sag at dømme, men den at indkomme for sin højere dommer. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(35)

15/2 1634.

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred, for han 15/1 1633 har udstedt to tingsvidner anlangende deling og skifte efter hans bror salig Laurids Schiønning i Grarup for dermed at befri hans brorsøn ung Christen Schiønning i Grarup for den tiltale, Verner Parsberg har til ham for samme skifte og deling, til hvilke tingsvidner Verner Parsberg ikke er stævnet, og da de 12/2 næst efter blev magtesløs dømt, mener Verner Parsberg, at herredsfogden bør erstatte ham skadegæld kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi ingen var mødt for fogden den dag, samme vidner er udstedt derimod at protestere eller til kende give Verner Parsberg derfor at skulle stævnes, hans navn heller ikke i førnævnte vidner er indført eller omtalt, så fogden har dem udstedt, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(36)

** Otte Skeel KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet Niels Ibsen i Guldbæk for en uendelig dom, han har forhvervet til landstinget 18/1 sidst forleden over en dele Christen Mortensen i Svenstrup har forhvervet over ham til Hornum herreds ting 11/11 sidst forleden formedelst skattepenge af et gadehus i Ellidshøj, han har haft i fæste på kronens stavn til Ålborg slot. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de gav Niels Ibsen varsel for

samme dele, enten til hans sognekirke hans bopæl eller mundtligt, da fandt dommerne Niels Ibsen af den dele kvit at være.

(37)

** Jens Mikkelsen i Mårup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 26/3 1633 vidnet har, at Jens Mikkelsen i Nødager kirke svarede, der kongens tjenere blev advaret, at de skulle age ved til slottet, at de skulle først age ved, som ulovligt havde købt dem af KM bog, hvilke ord han blev tilfundet at bevise og derfor dele og tiltale at lide. derefter blev afsagt, at da vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet, at Jens Mikkelsen skal have tilsagt nogen ulovligt at have købt dem af kongens bog, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at de bør at komme Jens Mikkelsen til hinder eller skade.

(38)

** Jens Mikkelsen i Mårup havde stævnet Mourids Pedersen ridefoged til Kalø for en dom og dele, han til Sønderherreds ting 20/8 og 27/8 1633 over ham forhvervet har anlangende et testamente efter afgangne salig Jacob Skytte, som han havde sagt skulle om 8 dage fremkomme, hvilket ikke er sket, og han fremlagde samme tingsvidne 20/8 indeholdende blandt andet, at Rasmus Nielsen i Albøge havde solgt til Mourids Pedersen den lod, han er tilfaldet efter Jacob Skytte, som døde i Horstved, som er to søsterlodder af 14 søsterlodder. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at Jens Mikkelsen inden tinge har tilstået, at han den dag 8 dage ville fremlægge samme testamente efter Jacob Skytte, hvilket han ikke har efterkommet, og fogden derfor har tildømt ham samme testamente at fremlægge eller derfor lide dele og tiltale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(39)

** Markor Jensen i Stovrup på hans hustru Anne Christensdatters vegne havde stævnet David Mikkelsen borger i Horsens for 30 rigsdaler, han efter hans brevs indhold dateret 4/7 1623 har lånt af hans formand Christen Jensen Bonde, som boede i Stovrup, hvorimod David Mikkelsen fremlagde samme brev, som var revet samt hans regnskabsbog, hvori er indført hvad han har betalt Christen Bonde, hvortil Anne Christensdatter svarede, at hun efter hendes salig husbonds død aldrig havde bekommet penge på samme håndskrift. derefter blev afsagt, så efterdi det indløste brev er fremlagt, som findes at være revet og betalt, da kunne dommerne ikke kende, det videre bør nogen magt at have.

(40)

** fru Maren Prip til Hasing hovgård havde stævnet Niels Harbou til Hvolris for 230 rigsdaler, som han hende efter hans udgivne brev er hende skyldig, hvorfor hun til Rinds herreds ting har forhvervet dom over ham, hvori han er tildømt samme penge at betale eller lide indvisning i hans bo og gods. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Harbou i sit brev har sig til forobligeret at betale fru Maren Prip 230 rigsdaler til jul 1632, hvilket ikke er sket, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Niels Harbou jo pligtig er sit udgivne brev at holde og efterkomme, og derfor tilfandt efterskrevne gode mænd at gøre fru Maren Prip udlæg af hans løsøre og jordegods.

(43)

** Tord Pedersen indvåner i København havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med Christen Kjønsen Christen Kock og deres medfølgere vidnet har anlangende handel køb og salg, Ebeltoft borgere skulle have med Malt herredsmænd Helgenæs birkemænd og Hassens birkemænd ud med stranden til Ebeltoft, og Tord Pedersen 1625 med sit skib havde ligget for Egsmark strand og havde solgt salt, hvilke vidner Christen Kjønsen og medfølgere gør sig til befrielse for Tord Pedersens tiltale for hans anker, der blev taget fra ham, og hans skib og gods derover blev forsat. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner ikke er vidnet på fersk fod, og en del har vidnet på en død mand og ikke i hans levende live, da han vidste dertil at svare, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(45)

** Peder Sørensen værende på Hessel med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Hansen Worm for et vidne, han til Sønderherreds ting for 8 år siden vidnet har, at han havde set Jesper Hovgård da for 18 år tilforn at være kommet ind i hans far hr Søren Jensens gård, som boede i Vejlby, hvilket hans vidne han nu fragår, ikke på den tid hr Søren at have tjent og ikke vidste noget med Jesper Hovgård eller hans bortfærd at sige, men af Jens Mikkelsen i Mårup samme sit vidne at være tiltvunget og købt. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 12/8 sidst forleden, hvor Maren Jensdatter Dronning havde bekendt, at det vidne hendes mand Peder Hansen Worm på hr Søren anlangende Jesper Hovgårds død havde vidnet, det var løgn, idet han samme tid tjente og var på Åstrup. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Hansen Worm først 23/8 1625 med oprakte fingre og ed har vidnet, at for 18 år tilforn skal han have set Jesper Hovgård komme ind i hr Sørens gård og ikke set ham komme ud igen, hvilket hans vidne han nu 18/9 forleden for ting og dom ved sin opholdne fingre og ed har fragået, og sig dertil af Jens Mikkelsen at være tilskyndet og købt, da vidste dommerne ikke anderledes derom at sige, end Peder Hansen Worm jo med samme hans vidne imod vidne løgnagtigt har vidnet og bør derfor at stande til rette.

(47)

** Christian Tomasen til Tanderup, høvedsmand på Kalø, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jep Rasmussen Skade i Vejlby, for han for 8 år siden har vidnet, at hr Søren Jensen i Vejlby og hans bror Rasmus Jensen skulle have dræbt Jesper Nielsen Hovgård for 18 år tilforn, og præstens kvinde Elle Clemendsdatter lovede ham en kending, for han skulle tie stille, hvilket han nu fragår, og hr Søren for det drab uskyldig at være, hvilket løgnagtigt vidne han af Jens Mikkelsen i Mårup Rasmus Nielsen og Mikkel Ibsen i Hammelev var tvunget til at gøre og bragt aleneste præsten til undergang. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Rasmussen 25/8 1625 med oprakte fingre har vidnet, at han for 18 år siden skulle have set hr Søren Jensen og hans bror Rasmus Jensen i præstens lille stue slå Jesper Hovgård ihjel, og han havde med været at lægge ham i en savgrav og jord påkastet, og han nu samme sit første vidne har fragået, det offentligt at have løjet, hvilket han har tilstået, at han af tre mænd dertil var truet med fængsel og hug, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jesper Rasmussen Skade jo ved samme hans vidne imod vidne løgnagtigt har vidnet og bør derfor at stande til rette.

(50)

14/3 1634.

** Christoffer Gersdorff til Søbygård havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred og Rasmus Justsen skriver på Søbygård med flere, for de er inddraget i Peder Brorsens Snedkers bo i Levring og udlagt noget gods til Rasmus Justsen for en gæld, Peder Brorsen var Niels Rasmussen i Holmstol skyldig, skønt gælden var betalt. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Brorsen ved uendelig dom er tildømt gælden at betale, og derefter er gjort udlæg, og siden er han sit gods blevet tilbudt, da kunne dommerne ikke kende fogdens ulempe deri at være, og efterdi samme uendelige dom ikke fremlægges, bør den ingen magt at have, indtil den fremkommer.

(51)

** Jacob Nielsen i Randers havde stævnet Søren Knudsen byfoged i Randers for en dom, han til bytinget 17/2 sidst forleden dømt har imellem Jacob Nielsen og Niels Jensen Kyvling anlangende nogen gæld, og tildømt Jacob Nielsen at betale samme gæld, og har funderet sin dom på to uendelige domme, som byfogden selv har igenkaldt og kasseret. derefter blev afsagt, så eftersom byfogden har funderet sin dom på hans forrige uendelige domme, og derefter endeligt dømt, endog samme uendelige domme er underkendt, da kunne dommerne ikke kende den hans sidste dom bør nogen magt at have eller komme Jacob Nielsen til forhindring.

(52)

** Jens Rasmussen i Ravnholt med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Rasmussen sst for et synsvidne, han 19/1 sidst forleden til Ning herreds ting forhvervet har, anlangende den selvejergård i Ravnholt Jens Rasmussen iboer, uanseet samme gård er pantsat til Jens Rasmussen for 200 rigsdaler, og Jens Rasmussen har hjemløst et pant på 100 rigsdaler, og tilmed har Jens Rasmussens hustru lod og part i samme gård, hun og hendes husbond har købt og arvet, så Søren Rasmussen ikke ved sin part i samme gård kan holde syn. så mødte Jens Rasmussen og efter flere ord dem imellem var, voldgav de samme deres tvistige sag på efterskrevne mænd, som har fuldmagt om samme sag til endelig ende at kende og som skal stå for fulde.

(53)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg havde stævnet efterskrevne vidner og synsmænd anlangende en klage over hr Poul Andersen i Almind for nogle damme, han ulovligt har ladet kaste på Almind og Vranum mark, KM bønder til Hald slot til aller største nachdel. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke for samme syn er givet varsel til lensmanden, som har samme præstegård i forsvar, og ikke heller samme syn og klage er forhvervet til hr Pouls værneting, hvor godset er beliggende, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn klage dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(54)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Jensen i Mollerupgård for en uendelig dom, han har forhvervet over en uendelig landstingsdom, som Christian Holck 25/8 1632 over Erik Nielsens dom i True har forhvervet, anlangende tiende af det års afgrøde, fjenderne kom her i landet, hvilken dom Christian Holck mener med vrang undervisning er forhvervet og bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til

herredsting igen at komme.

(55)

** Dorte Hansdatter salig Jochum Bruns efterleverske på Søllemarksgård på Samsø havde stævnet Søren Lauridsen i Strandkær herredsfoged i Mols herred for en dom, han 13/4 1633 til Mols herreds ting dømt har imellem Gert Bryske til Rosenholm og Dorte Hansdatter, og tildømt ham at betale hende 140 rigsdaler efter hans brevs dato, som han var hendes salig husbond skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Gert Bryske og fru Kirsten Sandbergs brev til Jacob Brun og hustru på samme penge, som ikke er betalt, og herredsfogden derfor har tildømt Gert Bryske og fru Kirsten Sandberg samme penge at betale, eller derfor lide æskning og tiltale, og de ikke nu som tilforn er mødt til nogen gensigelse at gøre, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(57)

** Jep Rasmussen af Vejlby havde stævnet Niels Sørensen herredsfoged i Sønderherred og efterskrevne 8 domsmænd for en dom, de samtlige på Sønderherreds ting 4/3 sidst forleden dømt har og deri dømt ham fra livet formedelst sidste vidne, han på afgangne hr Søren Jensen i Vejlby anlangende Jesper Hovgårds død vidnet har, og endog han bekender samme vidner løgnagtigt at have vidnet og ingen skel dertil vidste i nogen måder, formener han dermed ikke sit liv at have forbrudt. derefter blev afsagt, så efterdi Jep Rasmussen har vidnet, at hr Søren Jensen og hans bror slog Jesper Hovgård ihjel, efter hvilket hans vidne hr Søren Jensen er angrebet sandemænd opkrævet ham fredløs svoret, han og samme vidne her til landstinget været bestandig, sandemandseden derover stadfæstet og hr Søren Jensen endelig derefter hedenrettet, så Jep Rasmussen har været årsag til præstens død, og har tilstået samme hans vidne at være åbenbarlig løgn, hvorfor herredsfogden med domsmændene efter slige circumstanser har Jep Rasmussen for slige sine løgnagtige vidner dømt fra sit liv, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag den deres dom at imodsige men ved magt at blive.

(59)

** Christen Ibsen i ---- på hans datterbørn salig Jacob Olufsen Ørn hans børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Morten Mortensen den tid dommer for en dom, han til Hobro byting 24/1 1631 dømt har imellem Christen Ibsen på førnævnte børns vegne og Laurids Nielsen borgmester i Hobro på salig Søren Nielsen sst hans børn Niels Sørensen anden Niels Sørensen Sofie Sørensdatter Anne Sørensdatter Maren Sørensdatter og Else Sørensdatter deres vegne anlangende 248 sletdaler, salig Søren Nielsens børn skulle være salig Jacob Olufsens børn skyldig for en bondegård i Hørby, som salig Søren Nielsen salig Jacob Olufsen afkøbt har. derefter blev afsagt, så efterdi salig Joachim Olufsen og Søren Nielsen har om samme bondegård gjort endeligt køb og Søren Nielsen en part af pengene udgivet og de andre til en vis termin at skulle betale, Christen Ibsen og har tilbudt på gården at gøre skøde, og byfogden dog har Joachim Olufsens arvinger deres betaling fradømt imod købebrev, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge med magtesløs at være.

(61)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg på Vranum kirkes vegne havde stævnet Gregers

Olufsen i Almind for en dom, han til Lysgård herreds ting 27/12 1632 forhvervet har, hvori han er kvitdømt for halv sin skyld at udgive til Vranum kirke for 1630, formedelst han er så forarmet, at han ikke kunne udgive nogen skyld der år. derefter blev afsagt, så efterdi lensmanden, som har kirken i forsvar, og kirkeværgerne for samme vidne ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

** Knud Gyldenstjerne til Tiim på kirkeværgerne til Bjerregrav kirke deres vegne havde stævnet salig Christen Harbou til Hvolris forrige kirkeværge til Bjerregrav kirke hans efterleverske børn og arvinger, nemlig fru Birgitte Mund Jørgen Harbou og Christen Poulsen i Hersum på hans hustru jomfru Anne Harbous vegne, jomfruerne Else Harbou Maren Harbou og Karen Harbou for hver deres anpart af 50 sletdaler, salig Christen Harbou har været kirken skyldig, imidlertid han var kirkeværge, hvilken gæld de var blevet tildømt at betale eller den gode mand at have indvisning i deres bo. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges kirkens bog, hvori er antegnet hvis salig Christen Harbou var kirken skyldig, hvorom der er gået endelig dom, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end salig Christen Harbous arvinger er pligtig hver deres anpart af hans gæld at betale, og derfor tilfundet efterskrevne mænd at gøre kirken udlæg af deres jordegods eller løsøre.

(63)

12/4 1634.

** Axel Urne til Kellerup havde hidkaldt sandemændene af Nørhald herred at udlægge Bodil Torstensdatter i Dyrby hendes bane, som 2/3 forleden er dødfundet i en kilde og fremlagde et tingsvidne af Nørhald herreds ting 2/3 sidst forleden, hvor Christen Madsen i Dyrby vidnede, at han ikke hørte at hans hustru Bodil Torstensdatter gik ud om natten, men hun tit og ofte efter hun blev afsindig havde sagt, at hun ville drukne sig i samme kilde. derefter hjemlede synsmændene, at de ingen synsgerning kunne finde på hende, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og udlagde Bodil Christensdatter af sin vildelse og afsindighed i kilden er uddraget og omkommet og det hende til bane og livs lagt.

(64)

** Tomas Rasmussen i Lemming havde stævnet Laurids Mikkelsen i Bjertrup for en klage, han har gjort til Hjelmslev herreds ting 25/7 1633 anlangende en eg, som skulle være stjålet fra ham, hvorfor ransnævningene havde svoret ham ran over. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne i sagen tilforn har været underkendt, da vidste dommerne ikke den deres dom at forandre, men efterdi samme klage og bogsed ikke med lovlige vidner befæstes, Tomas Rasmussen samme eg at have bortført, da kunne dommerne ikke kende samme klage bogsed nævningstov og forfølgning så noksom, at de bør nogen magt at have.

(66)

** Niels Friis til Skumstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Jensen i Hadsten, som nogen tid forleden boede i Selling, for et vidne, han til Galten herreds ting 11/9 1627 vidnet har, at han havde været med at fiske for dem af Kollerup til midtstrøms i Favrskov sø, uanseet de af Kollerup ikke har haft nogen rettighed at fiske i samme sø. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Jensens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke heller har forklaret nogen vis tid, han sådant fiskeri skulle have brugt, da kunne dommerne ikke

kende samme hans enlige vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(67)

** Christen Christensen havde hidstævnet sandemænd af Slavs herred for at udlægge hans bror Laurids Christensen, født i sønder Bork, hans bane, og fremlagde et tingsvidne af Slavs herreds ting 5/12, hvor efterskrevne vidnede, at Søren Lauridsen, født i sønder Bork, og hans fulde søskendebarn salig Laurids Christensen, som ved sankt mortens dags tide var bortdraget, de havde aldrig haft nogen tvist eller uenighed, men da Søren Lauridsen var bekendt for sin galskab og raseri, da havde de tilbudt Laurids Christensen at tage en eller to karle med sig, da svarede han, at det havde intet på sig. to dage efter de var draget bort, kom Søren Lauridsen løbende igen og havde forladt både heste og vogn, og anstillede sig med råben skrigen og galskab og sagde, han havde slået Laurids Christensen ihjel, så enhver havde haft stor rædsel og fare for ham, hvorfor han straks blev sat i fængsel og jern med stor varetægt nat og dag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Lauridsen at være Laurids Christensen, født i sønder Bork, hans bane og derfor svor ham manddød over og fra hans fred.

(69)

** Laurids Lauridsen i Favsing havde stævnet nævninge af Favsing og Ølby sogne for deres nævningstov og ed, som de har svoret og gjort over Johanne Jensdatter Rytter i Favsing anlangende trolddomssag, som han mener bør ved magt at blive. derimod havde Johanne Jensdatter hidkaldt efterskrevne, der iblandt Johanne Pedersdatter hendes bror Morten Pedersen og hendes far Peder Mortensen i Kirkegård, for deres enlige vidner i egen sag angående hendes trolddom, og hun højligt benægter i trolddomskunst aldeles uskyldig at være. derefter blev fremlagt flere tingsvidner om fæmon og børn, som døde, og køer, som mistede deres mælk. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd mesten er enlige vidner, som har vidnet i deres egen sag, som ikke med nøjagtige vidner bekræftes, at Johanne Jensdatter skulle have lovet dem noget ondt, som dem derefter på liv eller helbred skulle være vederfaret, og andre at have vidnet om rygte og tidende, at hun nogen trolddoms gerning skulle have gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have eller at komme Johanne Jensdatter til forhindring, før hende anderledes overbevises kunne.

(76)

** Ernst Normand til Selsø med en opsættelse af landstinget 14/9 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Elbo herred at udlægge en persons bane, som er dødfundet på Låsby mark i samme herred. så mødte sandemændene og gav til kende, at de ikke endnu har kunnet bekomme nogen kundskab hvem den døde er eller hvem hans bane skulle være, så de derfor havde anholdt, at sagen måtte bero, hvorfor sagen blev opsat til næste landsting efter sankt mauritii dag førstkommende.

(77)

** Mads Nielsen Kræmmer i Nykøbing i Mors havde stævnet Jacob Vognsen til Kongsgård for en sum penge, Jacob Vognsen er ham skyldig efter hans brevs indhold og efter en doms lydelse af Skodborg herredsting for hovedsum renter kost og tæring er Mads Nielsen tildømt at få indvisning i Jacob Vognsens gods og løsøre. derefter blev fremlagt Jacob Vognsens brev, dateret Viborg sankt mauritii dag 1623, hvori han bekender sig at være Mads Nielsen Kræmmer på hans hustru og børns

vegne 62 sletdaler skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Jacob Vognsens brev, som ikke er betalt, hvorover der er gået endelig dom til herredsting, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, Jacob Vognsen er pligtig samme penge at betale og derfor tilfandt efterskrevne dannemænd at gøre Mads Nielsen udlæg i Jacob Vognsens gods og løsøre.

(79)

** Iver Nielsen i Viumgård med en opsættelse af landstinget 9/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørherreds ting 15/8 vidnet har med Ulrik Sandberg til Kvelstrup, befalingsmand på Lundenæs, at de skal have været i Vium kirke 1.søndag i advent og da præsten hr Gregers Envoldsen havde prædiket henved et kvarter, hørte de en bøsse gik af, og der kom røg ind i kirken, og så gik de ud i våbenhuset og så Iver Nielsen stå med en pistol og spurgte ham, Iver hvi gjorde du det, da svarede han, hvad skadede det, at jeg lod den pistol gå af. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at de har seet Iver Nielsen samme bøsse at have afskudt, men efter hans ord og mundheld, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og uendelige herredstingsdom så nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(81)

** Johanne Christensdatter i Mølgård og hendes børn sst havde stævnet Jens Christensen Mølgård borger i Lemvig for en løgnagtig opskrivelse i hans regnskabsbog, at hun og hendes børn har fået til gemme og troerhånd adskilligt gods, hvilket de benægter fordi de ikke kunne forvare deres eget i fjendernes tid, og det heller ikke med deres hånd eller segl er bekræftet. så mødte Jens Christensen og fremlagde sin efterskrevne regnskabsbog indeholdende hvis Johanne Christensdatter og hendes sønner havde fået. (resten af sagen findes ikke)

(83)

** Otte Skeel befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage stævnede efterskrevne sandemænd i Nibe birk, for de har kvitsvoret Hans Knudsen Kock i Nibe for vold han skal have gjort i Nibe birk for sår og skade han har gjort Søren Sørensen i Nibe, og formener sandemændene uret at have gjort og deres sandemandsed bær være magtesløs. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for sandemændene er bevisliggjort, at Hans Kock har gjort Hans Sørensen nogen skade, og begge for tingsdom hverandre har undskyldt ikke at have været i nogen parlament, og sandemændene derfor har dem for vold frisvoret, da vidste dommerne ikke deres ulempe deri at være.

(84)

** Jens Nielsen af Halling havde stævnet efterskrevne sandemænd, for de til landstinget 9/11 sidst forleden har svoret Jens Nielsen manddød over og fra hans fred for Poul Nielsen i Lisbjerg, han desværre skal have dræbt, uanseet Jens Nielsen skulle være højligt forårsaget og nødt til at værge sit liv, og formener samme sandemandsed og uendelige domme bør magtesløs være, og begærede endelig dom. derefter blev afsagt, da efterdi i rette lægges to uendelige domme i samme sag, og Niels Poulsen i Lisbjerg Peder Nielsen og Mads Nielsen sst har haft lang respit samme domme at igenkalde, hvilket ikke sket er, da fandt dommerne samme sandemandsed og domme magtesløs at være og ikke at komme Jens Nielsen på hans fredløsmål til nogen forhindring.

** Peder Sørensen værende på Hessel med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til samme herredsting 4/3 sidst forleden dømt har imellem ham og Peder Hansen Worm, hvori han har frikendt Peder Worm ikke sit liv at miste formedelst det løgnagtige vidne, han på hans salig far hr Søren Jensen i Vejlby anlangende Jesper Hovgårds død vidnet har og dermed været årsag til hans salig fars hedenrettelse og dermed ham så godt som dræbt, og formener han deri uret har gjort og hans dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag har været opsat over 6 uger til i dag og bemeldte sandemandsed eller brev ikke nu i rette lægges, og dommerne ikke imod recessen kan gøre længere forhaling, da fandt dommerne samme sandemandsed og sigtelse magtesløs at være og ikke at komme fru Edel Mogensdatters tjener til forhindring.

(86)

** Gabriel Mouridsen borger i Mariager lod læse fru Olivia Lykke hendes underskrevne opbud, at da hun kræves af fru Helvig Kås til Restrup hr Oluf Tøgersen i Barmer hr Mads Tomasen i Blære med flere for gæld, og efterdi alle forbemeldte kreditorer, som har hendes salig mostre fru Kirsten Rosenkrantz og fru Tale Rosenkrantz deres gældsbreve samt hendes egne gældsbreve, så opbyder hun til deres betaling efterskrevne jordegods, og hun havde bevilget efterskrevne gode mænd samme hendes opbud imod gælden til hendes kreditorer at likvidere.

(87)

** Søren Jensen borger i Randers på sin søster Birgitte Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Rosenholm birketing 7/4 sidst forleden vidner har, at de havde set Birgitte Jensdatter tage silke gryn og andet på Rosenholm. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd mestendels stiller deres vidner i tvivl, tilmed Birgitte Jensdatter ikke for samme vidne er stævnet, og der ikke er fundet ulovlige koster hos hende, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage og dom så nøjagtig, at den bør nogen magt at have eller komme Birgitte Jensdatter til hinder eller skade.

(89)

** Mourids Christensen i Nørskov havde stævnet Christen Mouridsen herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til førnævnte ting 3/2 sidst forleden dømt har anlangende stedsmålspenge, han skulle give Keld Andersen og hans medarvinger på en øde gård i Bjerregrav, som deres salig far Anders Keldsen i Fandrup ham stedt har efter stedsmålsbrevs indhold. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været fremlagt Mourids Christensens underskrevne brev til Anders Keldsen på 16 rigsdaler stedsmålspenge, og fogden derefter har tildømt Mourids Christensen samme penge at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(90)

** Hans Pedersen indvåner i Hobro havde stævnet Morten Mortensen byfoged sst for en dom, han til bytinget 31/3 over ham har udstedt samt Peder Møller i Hodals mølle for et vidne, han til bytinget 2/12 forhvervet har, at Hans Pedersen skulle have ham beskyldt, endog han mener slige hans ord ikke skulle have været som vidnet indeholder. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten venligt og vel forligt, så de hverandre på begge sider erklærede, og Hans Pedersen lovede at give Peder Møller for hans bekostning og brevpenge 10 sletdaler.

(91)

26/4 1634.

** Envold Seefeld til Visborggård med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han på Hellum herreds ting 7/1 sidst forleden dømt har over de Svanfolk bymænd og der tildømt dem den nye grøft igen at nedlægge. så mødte Gunde Christensen og Laurids Pedersen på deres egne og bymænds vegne og berettede, at samme sag hos Envold Seefeld er aftinget, så de lovede at skulle give ham 40 rigsdaler.

** fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Gundesen i Ellidshøj herredsfoged i Hornum herred for en dom, han 20/1 sidst forleden dømt har imellem hende og Jens Christensen i Gelstrup, og frikendt Jens Christensen for hendes klage, for han havde med været i Vokslev kirke og der opbrudt stenen over en grav, hvilket ikke synes kristeligt og ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(92)

10/5 1634.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred til at oplede Søren Andersen, født i True, hans bane, som er dødfundet i nogen tørvegrave på Borum mark og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sabro herreds ting 1/5 nu sidst, hvor Jens Eriksen i Lading vidnede, at Maren Lykkes søn i Lading Søren Andersen tændte ild på hans seng en aften, der folk ville gå til sengs, så andendagen derefter ville hun have bundet hendes søn og lagt i hans hus, hvilket Jens Eriksen ikke ville samtykke, så tog hun drengen og gik til byen. andendagen derefter kom hun igen og da var drengen borte, og da det rygtedes, at samme dreng var fundet i Borum tørvegrav, så rømte hun for samme sag, så han ikke vidste, hvor hun var blevet af. Mette Christensdatter i Borum vidnede, at hun lastede hendes søster Maren Christensdatter, at hun havde omkommet sin søn, da svarede hun, at hun var nødt dertil, så hun kunne blive af med ham, fordi han ville ikke lyde hende. derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Christensdatter Lykke at være hende søn Søren Andersens bane, ham at have dræbt og derfor svor hende fra hendes fred.

(93)

** Søren Christensen i Nyrup havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred at udlægge hans bror Mikkel Christensen sst hans bane, som er dødblevet i en mands hus i Sønderholm på 3.påskedag sidst forleden og fremlagde tingsvidner af Hornum herred 20/4 sidst forleden, at Mikkel Christensen 3.påskedag var gået til Restrup, hvor han havde drukket med fogden Christen Jensen og Christen Iversen, hvorefter de havde løftet ham på en vogn og kørt til Sønderholm til Lave Kocks hus og ladet ham indbære, og ikke han har talt eller rørt på sig men ligget til ud på aftenen, da han er blevet død. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Mikkel Christensen at være sin egen bane sig selv af brændevin at have ihjeldrukket.

(96)

7/6 1634.

** Malte Jørgensen i Krollerup med en opsættelse af landstinget 18/1 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Nim herred til at udlægge hans bror Christen Jørgensens bane, som fandtes død i Niels Lunds brønd i Havrum og fremlagde et tingsvidne af Nim herreds ting 12/12 1632, hvor blandt andre Anne Eskildsdatter vidnede, at Niels Lunds hustru Kirsten Jørgensdatter havde bestilt hende at komme at gøre noget hør, og da hun kom tidligt om morgenen, kunne de ikke finde Christen Jørgensen, Kirsten Jørgensdatters bror, og da de gik ind i herberget stod hans træsko ved sengen og sengen var blodig, og da de ledte efter ham, så de noget blod på brønden, og da så de, at han stod i brønden. derefter vidnede synsmændene, at han var stukket i hans hals med en kniv og syntes dem at det var hans bane, og de fandt en blodig kniv på hans seng. dernæst svor sandemændene deres ed og udlagde Christen Jørgensen sig selv at have ihjelslået og ombragt.

(99)

** Rasmus Nielsen Smed i Storring havde hidkaldt sandemænd af Ning herred manddød at sværge over Søren Jensen, født i Ormslev, for Søren Rasmussen Smed sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Ning herreds ting 13/3 sidst forleden, hvori blandt andre Rasmus Jensen Snedker borger i Århus Søren Rasmussen og hans søster Maren Rasmusdatter samt Rasmus Pedersen i Ormslev og hans hustru Mette Pedersdatter vidnede, at Søren Rasmussen Smed tog i akselen af Søren Jensen og rykkede ham på gulvet og slog ham, og da de kom op igen, løb Søren Jensen ud af døren, og Søren Rasmussen Smed efter ham, og Søren Jensen begærede for Guds skyld nogen gange, at Søren Smed skulle lade ham blive i fred og give ham hans liv, og Søren Smed løb atter efter ham og der fik sin bane. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen, født i Ormslev, manddød over og til hans fred for Søren Rasmussen Smed sst, han ihjelslog.

(100)

** Just Høg til Bjørnholm havde stævnet Mikkel Olufsen tjenende på Hessel Niels Sørensen i Fannerup med flere for de 7/4 1632 til Bjørnholm birketing er vold oversvoret, for de 29/2 næst tilforn imod forbud og uden hjemmel har kørt med heste og vogn i Bjørnholm hestehave og der nedkørt et gærde, og ikke de har rettet for dem, og mener de derfor bør at fare som andre fredløse mænd. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at Mikkel Olufsen og hans medbrødre har nedkørt samme gærde og derpå gjort Just Høg nogen skade, og synsmændene ikke har hjemlet på fersk fod, da fandt dommerne samme vidne syn og sandemandsed magtesløs at være.

(102)

** Peder Sørensen nuværende på Hessel med en opsættelse af landstinget 10/5 sidst forleden havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han 29/4 sidst forleden dømt har imellem ham og Peder Hansen Worm, og der tildømt Peder Hansen Worm ikke sit liv at miste, formedelst et løgnagtigt vidne han på hans salig far hr Søren Jensen i Vejlby anlangende Jesper Hovgårds vidnet har, uanseet hans vidne har været årsag i hans fars henrettelse. derefter blev fremlagt samme dom, at eftersom Peder Worm alene har vidnet, at han har seet Jesper Hovgård komme ind af præstens port og ikke set ham siden komme ud, og hr Søren ikke formedelst samme vidne er henrettet, så kunne fogden ikke dømme Peder Worm fra sit liv. derefter blev afsagt,

så efterdi Peder Hansen Worm har været indstævnet og i rette sat, om han for samme sag ikke burde at miste sit liv, og herredsfogden deri alene har dømt og ikke domsmænd til sig taget efter recessen ham enten at dømme eller befri, da kunne dommerne ikke kende denne hans enlige dom bør nogen magt at have.

(103)

** Jens Pedersen i Nørholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Christensen i Volstrup for en uendelig dom, han til landstinget 15/3 sidst forleden har forhvervet anlangende en håndskrift på 17 daler Christen Christensen har givet ham, som han er ham skyldig, hvilken håndskrift han vil have magtesløs dømt, eftersom han har tilbudt Jens Pedersen samme pending og han dem ikke ville annamme. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Christen Christensens brev han til Jens Pedersen på 17 sletdaler har udgivet, som ikke er betalt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(104)

** Otte Skeel befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget 19/5 havde stævnet 3 sandemænd i Løgstør birk, for de har Niels Nielsen Elbæk i Næsborg kvitsvoret for vold til Løgstør birketing 8/1 sidst forleden for parlament og bordag mod Anders Hermandsen. derefter blev fremlagt tingsvidner af Løgstør birketing, hvor Laurids Morups hustru Anne Nielsdatter og Jens Troelsens datter Maren Jensdatter vidnede, at Niels Elbæk slog Anders Hermandsen og kastede ham i fjorden. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene med adskillige vidner er bevisliggjort, at Niels Elbæk har slået og ilde medhandlet Anders Hermandsen og sandemændene dog har Niels Elbæk for vold kvitsvoret, da vidste dommerne ikke denne deres ed at følge men magtesløs at være, men Morten Ovesen, som ham har vold oversvoret hans ed ved magt at blive.

(105)

** Frands Kås KM befalingsmand over Rutlandene med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Albret Rostrup til Vingegård, eftersom Frands Kås har lovet for ham for 500 rigsdaler, som han har været forårsaget for ham at måtte betale, og derfor har forhvervet dom over ham til Sønderlyng herreds ting, hvor Albret Rostrup er tildømt samme pending at betale, og derefter har han forhvervet to uendelige domme til landstinget, hvorfor han mener at han bør have dom og indvisning med to gode mænd af Albret Rostrups jordegods. derefter blev afsagt, så efterdi Albret Rostrups hovedbrev findes påskrevet, derfor af ridemænd at være gjort indførsel og sket udlæg, og alligevel nedenunder på samme brev findes skrevet, Frands Kås ingen betaling derfor at have bekommet, hvilke opskrifter befindes imod hverandre, da vidste dommerne ikke nogen indvisning efter samme brev at udstede, førend samme opskrift bliver påkendt.

(107)

** Christen Pedersen i Torning havde stævnet Mikkel Pallesen i Torning for en dele, han til Lysgård herreds ting 10/3 sidst forleden over ham forhvervet har for 30 rigsdaler efter et brev til ham er udgivet, at han ville være ham behjælpelig hos Henrik Block da ridefoged til Silkeborg at han ville føre hans ord til det bedste hos den gode mand Christian Holck, at han ville have ham i forsvar imod den uretfærdige sigtelse Kirsten Tomasdatter i Torning mod ham gjort har, og han for den gode mands tiltale måtte kvit være, og dersom Mikkel Pallesen på hans egne vegne derfor

udlovede nogen skænk og foræring, da skulle Christen Pedersen holde ham skadesløs. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Pedersens brev ikke udførligt formelder ham at være Mikkel Pallesen samme 30 daler pligtig, og ingen dom før samme dele er ganget, da fandt dommerne Christen Pedersen af den dele kvit at være.

(108)

** Otte Marsvin KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet 12 nævninge i Hastrup birk, for de har Anne Knudsdatter i øster Velling kirkenævn oversvoret for trolddomssag, hvilken deres ed og tov ved sin fuldmagt at blive og hende at straffes som vedbør, og fremlagde tingsvidner af Velling birk 15/4 sidst forleden, hvor Christen Knudsen vidnede, at han hørte at Anne Knudsdatter sad og kærnede og sagde, hent mig det fra den og det fra den, og sagde, fanden det skal du have, den skælm skal få en djævels færd, og da han spurgte, om det var ham hun bandede, da svarede hun, nej det var en hund, der havde ædt nogen æg fra hende. nogle dage senere kom han i samme kammer og tog et hvidt klæde af en tønde, og da var deri en tingest i fandens skabelse som en ugle med sit øje midt for i panden så stort som en tallerken. andre vidnede om fæmon, som døde for dem, som de skyldte Anne Knudsdatter for at have gjort med trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag, og ikke med uvildige vidner bestyrkes hun at have lovet nogen ondt, som dem på liv eller helbred skal være hændt, og nævningene dog har hende kirkenævn oversvoret, da kunne dommerne ikke kende deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have eller at komme Anne Knudsdatter på hendes ære eller liv til forhindring.

(111)

** Niels Mortensen i Hørslev havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 5/3 sidst forleden med Peder Svendsen i Snåstrup vidnet har, at de for 12 år siden havde været i Peder Svendsens gård og hus og set, at Niels Mortensen fik 13 daler og en okse i hans betaling for sine lodder i de to gårde i Snåstrup og Stjær, hvilket deres vidne Niels Mortensen højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod, men nogle år efter sådan betaling skulle være udgivet, deres vidner ikke heller med brev og kvittans bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(113)

** Eva Clausdatter salig Niels Skrivers i Århus hendes visse bud Wulf Baltsersen sst med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en vurdering og udlæg, han og hans medfølgere 21/11 1629 har gjort anlangende den gave, som Peder Stadsegård nu afgangne skulle have givet sit datterbarn Anne Nielsdatter nu Berent Klodts hustru, og da skal befindes, at Peder Christoffersen har gjort udlæg for 350 sletdaler, endog de ikke er forligt om mere end 200 sletdaler, og mener derfor han har forseet sig. derefter blev afsagt, så efterdi Wulf Baltsersen selv samme vurdering så vel som Berent Klodt har underskrevet, og deri formelder Eva Clausdatter halvparten 200 daler at skulle betale, og samme udlæg efter vurdering sket er, og ikke samme udlæg af Peder Christoffersen at være forholdt, da kunne dommerne ikke kende Peder Christoffersens ulempe deri at være.

(114)

** Søren Sørensen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 24/5 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst, for han efter to opsættelser har dømt imellem Søren Sørensen og Rasmus Ibsen sst om hvis, hans stedsøn Søren Rasmussen i Kieberg ? i Norge efter sin far Rasmus Sørensen arveligt var tilfaldet, og der dømt samme arv at være forbrudt, uanseet det for ham var bevist med skifteregister, at eftersom han tjente i Nordland den tid da hans far døde 9/7 1621, så han ikke kunne komme sin arv at annamme, så er den 4/1 1627 skiftet fra hans mor og til hans næste frænder på hans vegne, så det ikke kan agtes forbrudt, og eftersom hans stedfar Rasmus Ibsen ikke har leveret samme gods til førnævnte hans stedsøns rette værge, da er han af borgmester Peder Pedersen i Bergen på Søren Rasmussens vegne søgt for samme arv, så formener han, at Rasmus Ibsen er pligtig hans stedsøns arv fra sig til Søren Sørensen at levere. efter flere ord dem imellem var voldgav mester Wulf på Søren Sørensens vegne og Rasmus Ibsen samme tvistige sag på efterskrevne fire dannemænd.

(115)

** Christen Poulsen i Sønderholm havde stævnet Jens Poulsen sst for et afkald, han til Hornum herreds ting for rum tid siden på Christen Poulsens vegne til Jens Christensen Smed sst udgivet har anlangende hvis arv, han efter hans salig far kan være tilfaldet, uanseet han ikke har haft fuldmagt af Christen Poulsen. også hidkaldt Jens Poulsens og Karen Lauridsdatters arvinger Mette Jensdatter og Johanne Jensdatter med deres lovværger nemlig Jens Christensen Smed og Søren Christensen i Sønderholm, som samme arv imellem skal have skiftet uden nogen fuldmagt af Christen Poulsen, som er inddraget i skiftebrevet men ikke afsagt til tinge, førend han begyndte at fordre sin arv, som er lang tid efter deres hustruers mor Karen Lauridsdatter ved døden er afganget, og han mente samme afkald burde magtesløs at være. fremdeles hidstævnet Jens Poulsen Jens Smed Søren Christensen Mette Jensdatter Johanne Jensdatter hr Jacob Jensen Christen Sørensen Christen Knudsen og Poul Lauridsen i Sønderholm, om de har noget dertil at svare. derimod havde Jens Smed og Søren Christensen i Sønderholm stævnet Christen Poulsen for uendelige domme, han havde forhvervet, hvori han er tilfundet at fordre hans arv efter sin far Poul Jensen i Sønderholm hos sin bror Jens Poulsen sst, hvilken dom de mener magtesløs at være, efterdi Christen Poulsen var udenlands i fjendetid, der hans arv er faldet og var uvist, om han var levende eller død, hvorfor hans egen bror Jens Poulsen havde oppebåret hans arv, og derfor gjort afkald. efter flere ord dem imellem var voldgav Christen Poulsen og Søren Jørgensen samme sag og trætte på fire dannemænd.

(116)

** Laurids Torbensen Augustinus Henriksen og Christen Henriksen i Ry havde stævnet sandemændene i Ry birk for en sandemandsed og tov de 1/5 svoret har, hvori de har dem vold oversvoret for sår og skade, de har gjort Poul Sørensen tingskriver til Ry birk, uanseet det ikke er bevist de med Poul Sørensen har haft nogen parlament, hvilket de højligt benægter. efter flere ord dem imellem var, blev de for retten venligt og vel forligt, så Laurids Torbensen Augustinus Henriksen og Christen Henriksen lovede at give Poul Sørensen for samme skade enhver 2 rigsdaler.

(117)

** fru Karen Rostrup havde stævnet Søren Knudsen byfoged i Randers for en dom, han 5/5 sidst forleden dømt har imellem hende og Peder Andersen borgmester sst for en sum penge, han er hende skyldig efter hans skadesløsbrev, som skulle være betalt og ikke sket er. derefter blev afsagt, så efterdi af førnævnte bytingsdom forfares, at Peder Ankersen ikke har gjort tilbud og udlæg for

hovedsummen med al sin rente efter hans skadesløsbrevs indhold, og fogden dog for tiltale har ham ganske frikendt, da kunne dommerne ikke kende den hans dom og vurdering bør nogen magt at have.

(119)

** Tyge Brahe til Tostrup havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Vrads herreds ting 26/2 sidst forleden vidnet har, at de har set Christen Nielsen og Christen Jørgensen i Klovborg i Nørskovlund og der havde nedhugget en eg, og at Jep Jørgensen i Klovborg havde sagt, at han var i Nørskovlund med en vogn. derefter blev afsagt, så efterdi der ikke er vidnet varsel for syn, og en part af vidnerne har vidnet efter Jep Jørgensens ord og mundheld, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(122)

** Kirsten Tomasdatter i Storvorde med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anders Jensen i Storvorde for en nævningsed, han 10/4 til Storvorde birketing over hende forhvervet har, hende at være kirkenævn oversvoret efter adskillige misdæderes bekendelse og sankevidner, uanseet hun højligt benægter sig i den tillagte gerning uskyldig at være. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner om køer, der ikke gav mælk og om fæmon, der døde. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet i deres egen sag og om rygte og tidende og ikke om nogen gjort gerning, og ikke bestyrkes af Kirsten Tomasdatter skal have lovet nogen ondt, som dem på liv eller helbred skal være vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og ufuldkommen sigtelse eller nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have og ikke at komme hende på hendes ære og liv til nogen forhindring før hende anderledes overbevises kan.

(126)

** Falk Gøye Falksen til Bratskov havde stævnet Peder Gundesen i Ellidshøj herredsfoged i Hornum herred for en dom, han har dømt imellem ham og fru Helvig Kås til Restrup, og har kvitfundet hende for hans tiltale, idet Falk Gøye ikke havde fremlagt skiftebrev imellem salig fru Anne Krabbe og hendes søskende, og de interesserede arvinger ikke var stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden tilforn i sagen i lige mening har dømt, hvilken dom til landstinget har været indstævnet og er blevet stadfæstet, da vidste dommerne ikke deres dom at fravende eller videre deri at dømme.

(127)

** Niels Sørensen i Hjortshøj havde stævnet Niels Andersen i Kongensgård foged til Helgenæs birketing for en dom, han 14/6 1631 dømt har imellem ham og hr Simon Lauridsen sognepræst på Helgenæs anlangende en håndskrift til Niels Sørensen og Jens Sørensen i Hjortshøj på deres egne og medarvingers vegne Karen Sørensdatter i Dalsgård og Anne Sørensdatter i Voregård og Søren Andersen i Borup på salig Jens Olufsens børns vegne har udgivet på 2 tønder rug og 6 tønder havre, dateret 14/8 1628. derefter blev afsagt, så efterdi hr Simon Lauridsens brev udførligt formelder på 2 tønder rug og 6 tønder byg, som han er Niels Sørensen og hans medarvinger skyldig, og fogden dog det har forbigået og tildømt Niels Sørensen hr Simon Lauridsen tilbørlige penge og værd, som kornet da gjaldt, at annamme, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge med magtesløs at være.

(128)

** Jacob Friis i Ømark havde stævnet Vogn Jensen sst for to uendelige domme, han til Gislum herredsting over ham forhvervet har anlangende 10 daler, Jacob Friis er ham skyldig efter hans brev, dateret 2/10 1620, uanseet Jacob Friis har betalt samme brev med 2 rigsdaler og nogle skæpper byg. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Friises brev fremlægges, som ikke er betalt, så fogden har tildømt ham samme ti daler at betale eller derfor gøres udlæg, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(129)

** Peder Nielsen Worm borger i Randers havde stævnet hr Jens Christensen præst i Gerlev og Anders Jacobsen i Randers for deres brev og håndskrift, anlangende Peder Nielsen og hr Iver Pedersen i Kristrup skulle have været uens på Randers gade, som han mener uret at være, idet det ikke bevises, at Peder Nielsen har gjort hr Iver nogen skade, og dog har sandemænd svoret ham vold over. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte personer ikke er mødt og dem som tilforn fra rettergang undholder, da fandt dommerne samme vidner uendelige domme og sandemandsed magtesløs at være og ikke komme Peder Worm til forhindring.

(130)

5/7 1634.

** Søren Bjørnsen i Vore havde stævnet kirkenævninge i Vore sogn, for de har svoret Kirsten Rasmusdatter kirkenævn over og mener deres ed bør ved magt at blive og derefter fremlagde tingsvidner af Rougsø herred 17/4 sidst forleden, hvor efterskrevne, der iblandt hr Peder Nielsen præst til Vore, vidnede at de i op til 16 år havde hørt et ondt trolddomsrygte om Rasmus Jensens hustru Kirsten Rasmusdatter i Vore, og andre der iblandt Rasmus Snedkers datter i Vore Maren Rasmusdatter vidnede om spøgeri og fæmon, som visnede bort og fordærvet mælk, som de beskyldte Kirsten Rasmusdatter for. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om rygte og tidende og vildige i egen sag, og ikke med uvildige vidner om nogen trolddoms bedrift Kirsten Rasmusdatter har begået bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den bør at komme hende på hendes liv eller ære til hinder eller skade, før hende anderledes lovligt overbevises.

(133)

** Jørgen Stålsen i Bolund havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 22/3 sidst forleden dømt har, hvori han har tildømt hans far salig Søren Stålsens hustru Maren Sørensdatter og arvinger at gøre salig Gøde Jensens børns nu rette værge rede og regnskab for arv og gods, som salig Søren Stålsen på deres vegne har oppebåret og været værge for, uanseet det ikke bevises, at Søren Stålsen noget af samme gods har annammet, men deres farbror Erik Jensen i Virring en part af samme gods til sig har annammet, og en part er blevet i deres mors bo, og Laurids Christoffersen, som nu har børnenes mor til ægte, har tilbudt Frands Jensen i Skablund, som nu er børnenes rette værge, dets rigtighed efter skiftebrevs lydelse at udlægge. derefter blev fremlagt ovennævnte dom anlangende børnegods og arv, som salig Søren Stålsen skal have annammet og været værge for på salig Gøde Jensens børns vegne, som døde i Flemming, da

har fogden afsagt, så efterdi salig Søren Stålsen har været salig Gøde Jensens børns oldefar og rette værge og har haft en del af deres gods under værgemål, da bør salig Søren Stålsens hustru og arvinger gøre Gøde Jensens børns rette værge rigtigt regnskab derfor. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden i sin dom har senteret på salig Søren Stålsens hustru og arvinger, og ikke hans børn dertil navnligt var stævnet, da fandt dommerne den hans dom udømt at være, og hvem påskader sagen lovligt til herredsting at indkalde.

(134)

** Jørgen Stålsen i Bolund havde stævnet Peder Lauridsen herredsfoged i Nim herred for et vidne, han til Nim herreds ting 11/12 1633 udstedt har indeholdende at Frands Jensen i Skablund at have tilspurgt Laurids Christoffersen i Flemming, hvor salig Gøde Jensens børns gods og arv skulle være, hvortil han svarede, at der var endnu noget korn messing og andet hos ham, og hvis han ikke havde, det var kommet til Søren Stålsens. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne er salig Søren Stålsens arvinger anlangende, dog de ikke er derfor lovligt stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have.

(135)

** Jacob Nielsen sitzhaftig på Favrskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Knudsen byfoged i Randers for en dom, han 2/6 sidst forleden har dømt imellem Jacob Nielsen og Niels Kyvling og tilfundet Jacob Nielsen at betale Niels Jensen Kyvling en gæld, som en ved navn Christen Jensen i Kristrup i fjendetid skal have gjort med Niels Kyvling, uanseet samme gæld ikke er kommet Jacob Nielsen til gavn. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for byfogden var fremlagt Jacob Nielsens udgivne brev in originali, at han har sig til forobligeret samme penning til Niels Jensen Kyvling at udgive, og fogden dog har tildømt Jacob Nielsen samme penning at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge, men som udømt at være.

(136)

** Ejler Qvitzow til Lykkesholm havde stævnet Erik Nielsen herredsfoged i Hasle herred for en dom, han 31/3 sidst forleden dømt har imellem Ejler Qvitzow og Peder Nielsen i Hasle anlangende en kirketiende, som han og salig Laurids Nielsen skal have fæstet af ham på deres livstid at oppebære, og da den ene er død, om da den anden ikke bør at fæste den den døde havde i fæste, og da har fogden dømt Peder Nielsen samme tiende at oppebære og gøre derfor regnskab. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke har senteret i de parter, som for ham været i rette sat, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og hvem påskader sagen igen til herredsting at indkalde.

(137)

** Tomas Jensen i Mollerupgård havde stævnet Christian Holck til Lyngbygård for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over to uendelige domme Tomas Jensen af den gård han påboer for 1627, da fjenderne blev landet mægtigt og for 1629 de landet kvitterede, uanseet den gode mand har selv med Jørgen Skeel været kommissærer efter KM befaling anordnet hvorledes med afgiften af tienden skulle forholdes. derefter blev fremlagt Tomas Jensens brev, at han har tinget med Christian Holck om hans tiende til denne dag, så han skal give ham 10 tønder byg og 9 tønder

havre, og da han ikke kan skrive, har han ombedt hans far Jens Tomasen i True for ham at underskrive, dateret Lyngbygård 23/10 1629. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Tomas Jensens brev, han til Christian Holck på samme tiendekorn har udgivet og hans far på hans begæring har underskrevet, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige, eller herredstingsdommen derimod nogen magt at have.

(139)

** Jens Bang i Ørsted herredsfoged i Rougsø herred havde stævnet Peder Keldsen i Randers for en uendelig landstingsdom, han over Jens Bang med nogen dele og andre vidner har forhvervet, uanseet Jens Bang aldrig er stævnet til samme dom, så han havde vidst dertil at svare, ikke heller samme dom til Rougsø herreds ting skal findes af skriveren læst og påskrevet. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte delebrev ikke årligt til tinge er læst og forkyndt, fandt dommerne samme delebrev ingen magt at have.

(140)

** Rasmus Nielsen i Klejs havde stævnet Jens Mortensen i Balle og Jens Rasmussen i Gram for et vidne, de til Bjerre herreds ting 14/6 sidst forleden vidnet har, at lille Rasmus Nielsen i Klejs var til skifte i Balle den tid, Kirsten Jørgensdatter holdt skifte med hendes børn efter deres far Jørgen Brunecksen, uanseet lille Rasmus Nielsen er ved døden afganget, men ikke de vidste, om han havde annammet børnenes gods under værgemål, og ikke udtrykkeligt vidnet, at han var børnenes værge, og Jens Mortensen har vidnet, at lille Rasmus Nielsen skulle have gjort ham afkald på Jørgen Brunecksens børns vegne, endog Jens Mortensen er børnenes stedfar og vildigt vidne, hvorfor han mener samme vidne bør magtesløs være og ikke komme Rasmus Nielsens arvinger til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke har vidnet om nogen vis dag og tid, og interesserede arvinger ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

** Peder Hansen Worm havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred samt otte dannemænd for en dom, de på Sønderherreds ting 17/6 sidst forleden afsagt har og der dømt ham fra sit liv formedelst et vidne, han på hr Søren Nielsen i Vejlby vidnet har anlangende Jesper Hovgårds død. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Worm tilforn har vidnet, at han havde set Jesper Hovgård komme i hr Sørens gård og ikke ud igen, hvormed Jep Skades vidne, at hr Søren havde ombragt Jesper Hovgård bestyrkes, og Peder Worm siden samme hans vidne frafaldet og offentligt bekendt, at det var løgnagtigt vidnet på hr Søren på sit liv og undergang, og herredsfogden med domsmænd har tildømt Peder Worm at miste sit liv andre til forskrækkelse, da vidste dommerne ikke nogen årsag den deres dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(142)

** Niels Christensen i Nørkær lod læse og påskrive et underskrevet brev lydende, at eftersom Jørgen Kås ved døden er afgået og efterladt sig en vidtløftig gæld, hvorfor jeg forårsages på hans børns vegne Erik Kås og jomfru Pernille Kås deres vegne at undersige arv og gæld efter ham, som jeg af KM er befalet at være værge for. dateret Rønnovsholm 2/7 1634 Niels Lange.

(143)

** Jens Jensen borger i Århus på hans egne og hans steddatter Lisbeth Pedersdatters vegne havde stævnet Peder Pedersen borgmester Rasmus Gius og Jens Lauridsen rådmand sst for deres skriftlige kundskab, de Simon Lauridsen meddelt har 7/4 1628, indeholdende at han for retten ved Niels Købmands hus havde beklaget at have givet Kirsten Pedersdatter Basballes hans håndskrift på hendes gård til påske at besidde, men da fjenderne havde pålagt ham en stor kontribution af samme gård, som de ham havde tilegnet, så ville han flytte i sin egen gård igen, da havde de befalet ham at blive i samme gård og sælge af hans hustrus og hendes faderløse barns inventarium for dermed gården at befri, thi dersom han flyttede af samme gård, blev godset bortstjålet og gården nedrevet, hvilket ville være Kirsten Pedersdatter Basballes og hendes faderløse datter til største skade, og Jens Jensen mener, at samme stuebrev bør magtesløs at blive. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev ikke til tinge eller for retten er gjort, eller varsel til de interesserede er givet, da kunne dommerne ikke kende samme brev så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(144)

** Tord Pedersen borger i København havde stævnet Peder Andersen i Dråby herredsfoged i Hassens birk, for han til Ebeltoft byting 28/4 sidst forleden har dømt i den sag med Christen Kock Christen Kjønsen og deres medfølgere anlangende det anker, der ulovligt og voldeligt blev taget fra ham, så hans skib og gods derover forgik, og da frafundet ham lovmål over dem, formedelst den ene ikke skulle være stævnet, uanseet samme person Christen Eriksen Skrædder var ikke i landet at finde, tilmed er fredløs og landflygtig blevet nogen tid efter samme gerning. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Andersens dom ikke fremlægges, bør den ikke at komme Tord Pedersen til forhindring, men sagen på ny igen til Ebeltoft byting at komme.

(145)

** Bendit Sørensdatter i Hauge havde stævnet Peder Rasmussen Vinter i Bording for et hjemmegjort købebrev, han har bekommet af hendes søster Anne Sørensdatter i Bording og hendes børn på en halv bondegård i Bording hun påboer, uanseet Bendit Sørensdatter, som er hendes fulde søster, skal have tilbudt sølv og penge, der den blev lovbudt, og da har Anne Sørensdatter hemmeligt givet Peder Rasmussen, født i Bording, købebrev på samme halve bondegård, hvilket købebrev hun formener ulovligt at være imod hendes tilbud, eftersom hun var næst i byrd og slægt at købe samme halvgård. hertil blev stævnet Anne Sørensdatter og hendes børn Rasmus Christensen Søren Christensen Niels Christensen Ellen Christensdatter Dorte Christensdatter Anne Christensdatter Else Christensdatter og Maren Christensdatter og Anders Pedersen, som på deres vegne havde lovbudt den halve bondegård i øster Bording, som salig Søren Christensen påboede. derefter blev afsagt, så efterdi Bendit Sørensdatter har budt hendes søster sølv og penge for samme bondeejendom, og Anne Sørensdatter dog samme købebrev imod sligt tilbud til Peder Rasmussen Vinter har udgivet og godset afhændet, da kunne dommerne ikke kende samme købebrev ejendom anlangende så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(146)

** Jens Pedersen i Læsten havde stævnet efterskrevne, for de 19/5 sidst forleden til Randers byting har ham vold oversvoret efter syn klage og sigtelse, Jens Christensen Moldrup sst over ham har forhvervet imod hans benægtelse. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevist, Jens Pedersen har indslået samme vinduer eller gjort nogen skade, så samme syn og klage ikke med nøjagtige vidner bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme syn klage og sandemandsed så noksom eller

nøjagtig, at de bør nogen magt at have.

(147)

** Søren Jensen i Aldrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mette Christensdatter i Danstrup, Jens Sørensens hustru, for et vildigt vidne hun til Hovlbjerg herreds ting 15/6 sidst forleden vidnet har, at hendes husbond ikke fik 30 sletdaler af Søren Jensen men kun 12 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Christensdatters vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, tilmed også vildigt hendes egen husbond til behjælpning at være vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(148)

** Jens Knudsen i Årupgård havde stævnet Jens Mikkelsen i Remmerslund herredsfoged i Hatting herred for en dom, han 24/3 sidst forleden dømt har imellem Mikkel Jensen borger i Odense og Jens Knudsen anlangende 20 rigsdaler for 4 års regnskaber, han har leveret ham at skulle forhøre på Just Høg til Bjørnholm hans vegne, imidlertid Jens Knudsen tjente for foged på Dallund i Fyn, og herredsfogden har tildømt Jens Knudsen inden 15 dage at skulle betale, eller Mikkel Jensen at have nam og vurdering i hans gods, uanseet Jens Knudsen og Niels Mikkelsen i Eriknaur på Just Høgs vegne har tilbudt at udlægge 30 sletdaler til Mikkel Jensen, dersom han straks ville levere bemeldte 4 års regnskaber. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Knudsen har leveret til Mikkel Jensen 4 års regnskaber at skulle forhøre og udlovet derfor 20 rigsdaler, som er blevet tilbudt, men straks af Niels Mikkelsen fra tinget borttaget, og regnskaberne er tilbudt Jens Knudsen, som dem ikke ville annamme, så herredsfogden derfor har tildømt Jens Knudsen samme 20 rigsdaler at betale eller derfor at gøres indvisning i hans bo, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(151)

19/7 1634.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Birgitte Pedersdatter i Amstrup hendes bane, som er dødfundet i Amstrup å og fremlagde for sandemændene tingsvidner af Hads herreds ting 23/6 og 3/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de havde set hendes bare legeme i åen, og det var hverken blåt eller blodigt, og Rasmus Pedersen i Amstrup vidnede, at 6/6 da han og hans hustru Anne Jensdatter gik til sengs, da lå hans steddatter Birgitte Pedersdatter i en seng med hendes barn Peder Rasmussen, og da skadede dem intet, men om morgenen da lå hendes barn dødt i sengen, og moderen var borte. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Birgitte Pedersdatter sig selv at have druknet og derfor svor hende hendes egen bane på.

(152)

** Jens Knudsen i Knejsted havde hidkaldt sandemænd af Gerlev herred manddød at sværge over Jens Eriksen som tjente i Tørslev for Christen Lauridsen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Gerlev herreds ting 23/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at på 3.pinsedag kom Jens Eriksen og Niels Christensen i trætte i Jens Christensens stue i Tørslev, og da kom

Christen Lauridsen ind af stuedøren, og da huggede Jens Eriksen ham med en kniv i hans skulder, og ingen trætte han havde haft med Jens Eriksen. Anne Nielsdatter Jens Christensens hustru i Tørslev vidnede det samme. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Eriksen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Christen Lauridsen, han ihjelslog.

(153)

2/8 1634.

** Marcus Pedersen ridefoged til Kalø havde hidkaldt sandemænd af Nørherred manddød at sværge over Niels Davidsen i Tøstrup for Niels Jørgensen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Nørherreds ting 10/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at den dreng Niels Jørgensen som tjente Niels Davidsen hyrde i Tøstrup, drev fæet med ham på marken den dag, han fik sin bane og andendagen derefter døde, og samme dag rømte Niels Davidsen. derpå gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Davidsen i Tøstrup manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Niels Jørgensen han ihjelslog.

** Peder Gregersen i Vorning havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred manddød at sværge over Morten Madsen i Sjørring for Søren Gregersen i Vorning, han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting 22/6 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at sankt Hans aften kom Morten Madsen ind til hans stedfar salig Søren Gregersens, som han med flere sad ved skiven, og da kom Morten Madsen og hans mor Bodil Jacobsdatter nogle skændsord imellem, og han greb fat i hende og sagde, at han ville splitte hende ad, og da sagde Søren Gregersen, at dersom han ville slå hans mor ville han gøre hende uret, hvorefter Morten Madsen gav Søren Gregersen nogle knivslag, så han kort derefter døde. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Morten Madsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Søren Gregersen, han ihjelslog.

(155)

** Gregers Krabbe til Torstedlund, KM befalingsmand på Hindsgavl, havde hidkaldt sandemænd af Vrads herred manddød at sværge over Jep Jørgensen i Leret for Niels Pedersen Gudiksen, født i Nørhoved, som blev død fundet i en tørvegrav, han skal have myrdet. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Vrads herreds ting 9/7 sidst forleden, hvor Niels Nielsen i Snede og Anne Jensdatter sst vidnede, at 2.søndag før jul 1627 da havde de en kiste nedgravet i jorden på Snede mark med deres tøj og mad i, og da de ville hente noget deraf, var en part borttaget, og da bekendte Niels Pedersen at han ville hente det igen, idet det lå i Jep Jørgensens lade i Leret, og siden kom han ikke igen, og andre vidnede, at de havde set Niels Knudsen i Jep Jørgensens gård sammen med hans bror Anders Jørgensen. så mødte Jep Jørgensen og bekendte at have forseet og kommet for ulykke med samme drab, og deri at være skyldig. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jep Jørgensen manddød over og fra hans fred.

(156)

16/8 1634.

** Søren Christensen i Revn havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred til at udlægge hans bror Niels Madsen Skrædder, som boede i Revn, hans bane, som er død fundet i Kolindsund, og fremlagde tingsvidner af Sønderherreds ting 7/8 og 29/6 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at

Niels Madsen blandt andet havde åbne huller i hovedet, så de kunne se hjernen, og andre vidnede, at den dag Niels Madsen blev borte, så de ham og Rasmus Jespersen på mod skoven, og andre vidnede, at den dag Niels Madsen blev død fundet i Kolindsund, da så de Rasmus Jespersen i Revn og Rasmus Pedersen komme roende med en båd fra det sted, hvor Niels Madsen blev fundet, og da havde de et par bukser i båden, som var de bukser, son Niels Skrædder gik med til dagligt, og da gik han til det sted, de kom roende fra, og fandt Niels Madsen i søen imellem nogle buske. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Jespersen at være Niels Madsens bane ham at have omkommet og derfor svor ham fra hans fred.

(158)

20/8 1634.

** Laurids Nielsen i Hylke havde hidkaldt sandemænd i Vor herred manddød at sværge over Søren Jensen i Hylke for Niels Lauridsen sst, han ihjelslog i Hylkegård 20/7 næst forleden og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 30/7 sidst forleden, hvor blandt andre Birgitte Eskesdatter og Mette Eskesdatter i Hylke vidnede, at Niels Lauridsen sagde til Søren Jensen i Hylke, hvorfor rusker du så din bror, og da svarede han, hvad ville du, og da svarede Niels Lauridsen, hvad ville du, og da så de Søren Jensen hvingede sin kniv og pottede den i Niels Lauridsen og gjorde ham sin bane. Ingeborg Hansdatter i Hylke vidnede, at da hun kom i gårde og ville hente hendes mand Christen Adsersen i Hylke hjem, da stod Eske Pedersen i Hylke med en fork, og hendes mand tog to sten, og Eske Pedersen bad ham komme an, og da holdt hun på hendes mand, og Søren Jensen kom hende til hjælp, og da kom Niels Lauridsen og der fik sin bane. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Søren Jensen i Hylke manddød over og fra hans fred for Niels Lauridsen han ihjelslog.

(159)

13/9 1634.

** Anders Jensen i Brøndbjerg havde hidkaldt sandemænd af Hindsted herred at udlægge Jens Andersen i Brøndbjerg hans bane, som har bekommet sin dødsskade i Margrete Jensdatters hus sst, som han lå i dølgsmål i hendes lade i noget hø, og først fremlagde et tingsvidne af Hindsted herreds ting 21/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da de ledte efter en tyv Jens Andersen, som sad i pumpen, hvoraf han var udbrudt, da kom de til Margrete Jensdatters gård og på loftet stak Anders Ladefoged på Villestrup med et værge i noget hø, og da ramte han Jens Andersen, som da kom ud, og da var han ramt i højre ben under knæet, hvorfra blodet løb. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Anders Christensen ladefoged på Villestrup at være Jens Andersens bane ham ulykkeligt af våde at have ihjelstukket og derfor svor ham manddød over og til sin fred.

(161)

11/10 1634.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred at udlægge Maren Mikkelsdatters bane, som er død fundet i en sandgrav i Skivholme, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Framlev herreds ting 8/10 sidst forleden, hvor Maren Madsdatter i Skivholme bekendte, at hun skyldte ingen for hendes barn Maren Mikkelsdatters død,

som var gået til en sandgrav og der af ulykke er dødblevet. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Mikkelsdatter at våde og ulykke af en sandbanke at være ihjelslået.

8/11 1634.

** Laurids Jensen i Nøvling havde hidkaldt sandemænd af Fleskum herred manddød at sværge over Niels Pedersens søn Peder Nielsen i Flamsted for Oluf Jensen i Nøvling, han ihjelslog og mente ham uskyldig at være, og dernæst fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 22/9 og 20/10 næst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at da Oluf Jensen kørte på hjemvejen fra Ålborg, da kørte Peder Nielsen så tæt forbi ham, at vognnavene skurrede på hverandre, så holdt Peder Nielsen og sagde til Oluf Jensen, vil du køre i nav med mig, så måtte du køre i nav med djævlen, og så sprang Peder Nielsen af sin vogn og tog en lang bøsse, men hans mor fik fat på den, og Oluf Jensen greb fat i den og sagde, du har en god dannemand til far, sæt sig i din vogn og kør hjem, jeg vil intet have med dig at bestille, og hans mor bad ham i lige måde give sig tilfreds. derefter greb Peder Nielsen et spyd og stak Oluf Jensen i hans hoved, så han faldt om. derefter blev fremlagt hr Jens Christensen Friis medtjener i Ålborg hans kundskab, at da han i hans sognepræst hr David Jensens påhør berettede Oluf Jensen, beskyldte han Peder Nielsen for sine sår og Niels Pedersens hustru Anne Christensdatter for hun holdt ham, mens hendes søn Peder Nielsen gjorde ham samme sår. synsmændene hjemlede, at Oluf Jensen var stukket gennem pandebenet ind i hjernen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Nielsen i Flamsted manddød over og fra hans fred for Oluf Jensen i Nøvling, han ihjelslog.

(163)

22/11 1634.

** Laurids Tomasen i Bjerre havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred manddød at sværge over Niels Sørensen, født i Stovby, for Niels Tomasen sst, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 25/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Tomasen med en dragen kniv truede Niels Sørensen Fisker og sagde, han skulle slå kniven i ham 3 gange, og Niels Sørensen bad ham for Guds skyld, at han skulle lade ham være i fred. derefter satte Niels Tomasen sig ved bordet og lagde hans hoved på hans arme og blev siddende, og da var han død, og de svor at Niels Sørensen var hårdeligt nød til at gøre nødværge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Sørensen manddød over og fra hans fred for Niels Tomasen, han ihjelslog.

(164)

** Otte Marsvin KM befalingsmand på Dronningborg havde stævnet nævninge af Stovby, for de til Bjerre herreds ting 28/6 sidst forleden har svoret Søren Olufsen Følgesvend kirkenævn over for trolddoms bedrifter og udediske gerning, og formener deres ed og tov bør ved sin fuldmagt at blive. hertil blev stævnet Frands Mortensen i Vejle og hans hustru Mette Olufsdatter, om de har noget dertil at svare. dernæst blev fremlagt tingsvidner af Bjerre herreds ting 10/5 og 17/5 sidst forleden indeholdende blandt andet, at Søren Nielsen Fisker ved Stovby strand gav last og klage på Søren Olufsen, for han havde lovet ham og hans børn ondt, og 2 år før fjenderne kom i landet, da lovede Søren Følgesvend hans søn Jens Sørensen, at han skulle fare ilde, og på sankt mikkelsdag næst efter kom han af sengen på jorden og var ligesom han havde mistet hans forstand. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 15/6 sidst forleden, hvor Søren Olufsen blev tilspurgt, om der var nogen årsag til en beskyldning, Rasmus Sørensen i Tornshoved og hans hustru Mette Jørgensdatter har

gjort, og da har han bekendt efterskrevne kunster, blandt andre til at hjælpe dem, som har ondt i deres øjne, da har han gået på Davgård kirkegård og ledt, til han fandt en tudse tog den op og sagde, nu slikker jeg dig i dit øje i fandens navn, og så har han brugt efterskrevne ord, når han slikkede mennesker i deres øjne, så de har seet bedre og takkede ham godt. ligeledes havde han efterskrevne remse for folk, der havde vredet arm eller fod af led og for kvæg, der var ridsk. på spørgsmål hvorledes han bar sig ad, den tid han gav sig fanden i vold, svarede han, at han gik fire torsdag morgener omkring Davgård kirke og blæste ind ad nøglehullet og sagde hver gang ham blæste derind, nu giver jeg mig fanden i vold. derefter berettede han om efterskrevne kunst, når han ville have hævn over sine uvenner. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Olufsen Følgesvend har lovet personer ondt, som dem på helbred og førlighed er vederfaret, hvorfor han er sigtet for en troldkarl, og i langsommelig tid har påhængt ham et trolddomsrygte, og han selv til tinge har bekendt sig at have indgivet til satan, og det på kirkegården for kirkedøren blæst i nøglehullet og derefter brugt adskillige signelser og spøgelse, og intet derimod fremlægges, hvormed han kan bevise sig ærligt og kristeligt at have forholdt, og nævningene derfor har svoret ham kirkenævn over, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige men den ved fuldmagt at blive.

(169)

** Frands Mortensen i Vejle havde stævnet Tomas Christensen foged på Boller for et vidne, han til Bjerre herreds ting forhvervet har indeholdende, at da Frands Mortensen stod for dom og ville have tilspurgt Søren Olufsen Følgesvend, da sagde Tomas Christensen, at Søren Følgesvend havde intet varsel fået for noget vidne, men måtte drage hjem, da sagde Frands Mortensen, kanske I vil nu vise ham af tinget i dag som i dag 8 dage. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte tingsvidne ikke indeholder Frands Mortensen inden tinge skal have tilsagt Tomas Christensen nogen ord, som kunne være hans ære og lempe for nær, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele bør at komme Frands Mortensen til hinder eller skade.

(170)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anne Poulsdatter i Aidt med flere for et vidne, de til Vejerslev birketing 30/7 sidst forleden vidnet har, at Peder Poulsen tjenende i Salpeterhuset skulle have slået Anne Nielsdatter i Aidt, som skulle være sket i en skov liggende til Dronningborg, hvilket Anne Nielsdatter højligt benægtede, men Peder Poulsen havde slået hende på Aidt hede med et draget værge, og mente samme vidne var vildigt, idet Anne Poulsdatter var Peder Poulsens søster. hertil blev stævnet Anne Nielsdatter i Aidt og hendes husbond Anders Jensen for en klage, at dersom hun døde ingen år og dag, da ville han skylde ham derfor. så var Anne Nielsdatter her tilstede, og efter flere ord dem imellem var, blev de på begge sider venligt forligt, så Peder Poulsen lovede at give hende 10 sletdaler inden i dag 15 dage i hendes hus at betale.

(171)

** Tomas Rasmussen i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Andersen i Århus for en dele, han over ham til Århus byting 1/5 sidst forleden forhvervet har for nogen penning, som skulle restere på hans salig fars udgivne brev, og han mente, der ikke var givet varsel til alle salig Rasmus Pedersens arvinger, så samme dele burde magtesløs at være og ikke komme ham og hans medarvinger til hinder eller skade. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er opsat over 6 uger, og Niels Andersen ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt

dommerne samme dele og dom magtesløs at være og ikke at komme Tomas Rasmussen og hans medarvinger til nogen forhindring.

(172)

** Niels Lauridsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anne Sørensdatter i Horsens for en dom, hun til Horsens byting forhvervet har anlangende hendes løn for 27 års tjeneste, hun har tjent hans salig bror Poul Lauridsen, som døde i Horsens for 2 1/2 år siden, efter hvem han har taget arv, men gælden var ikke krævet på trødningsdagen. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og efterdi Anne Sørensdatters sigtelse ikke med brev eller segl bevises, at Poul Lauridsen skal være hende gæld skyldig, da kunne dommerne ikke kende den hendes sigtelse så noksom lovlig, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(173)

** Knud Lauridsen i Borup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Hans Madsen i Horsens for en dom, han til Horsens byting 19/8 forhvervet har anlangende nogen skældsord, som han har tildømt ham at lide dele for, hvilke ord Knud Lauridsen højligt benægter, at han kaldte ikke Hans Madsen for en skælm, men at han handlede med ham som en skælm, idet han havde slået ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke er vidnet med oprakte fingre, og Knud Lauridsen det benægter, men Hans Madsen har erklæret, som for er rørt, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør at komme Knud Lauridsen til hinder eller skade.

(174)

** Niels Hansen i Lottrup på hans hustru Karen Nielsdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Boller birketing 14/6 sidst forleden vidnet har, at Frands Mortensen i Ullerup skulle have ligget i seng hos hans søsterdatter Karen Nielsdatter Bruns og bedrevet utugt med hende, hvilket de ved højeste ed benægtede. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvor efterskrevne vidnede, at de 1630 havde set Frands Mortensen og hans søsterdatter Karen Nielsdatter Bruns samtlig afførte sig af deres klæder og de lagde sig sammen i sengen, hun i hendes enlige særk, og blev liggende til om morgenen. andre vidnede, at de havde hørt, at Frands Mortensen jog hans hustru Mette Olufsdatter ud fra sig i toften, midlertid Karen Nielsdatter Bruns lå i seng hos ham. Knud Lauridsen i Bret og hans hustru Maren Sørensdatter vidnede, at de havde hørt, at Karen Nielsdatter havde fanget to børn, og Frands Mortensen var far til dem. derefter blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 23/8 sidst forleden, hvor Tomas Christensen havde tilbudt Niels Hansen, at hans husbond havde samtykket at tage 4 kvindespersoner og Niels Hansen på hans hustru Karen Nielsdatters vegne måtte tage 4 andre kvindespersoner som kunne erfare, om Karen Nielsdatter havde fanget noget barn. Anne Andersdatter i Bret vidnede, at hun og Karen Nielsdatter stod og toede nogen klæder, da råbte Frands Mortensen efter Karen Nielsdatter, som gik ind til ham, så gik Anne Andersdatter straks derind, og da lå Frands Mortensen ovenpå Karen Nielsdatter i korsstuen i sengen, og var hendes hår på hendes ryg og hendes skindkjortel var optaget til hendes hage, og hans bukser var neden om hans hæle, og de havde hår i hår og kød i kød sammen. derefter blev fremlagt et sognevidne af Barrit kirke 3.søndag i trinitatis sidst forleden, indeholdende at Laurids Rasmussen medtjener til Barrit kirke med flere havde bekendt, at Karen Nielsdatter fra sin barndom og så længe, hun havde været

hos sine forældre i Bret, havde skikket sig som en ærlig pige. derefter blev afsagt, så efterdi nogle vidner er enlige vidner, og andre ikke formelder om nogen synlig utugt, de skal have brugt tilsammen, og nogle vidner om skammelig gerning, som det ikke er troligt, at de har kunnet se, og vidnerne ikke er vidnet på fersk fod men nogle år efter, sådan gerning skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner, ikke heller Tomas Christensens spørgsmåls eller tilbudsvidne, som han har gjort til Niels Hansen og hans ægte hustru, før hun lovligt er sigtet, så noksom at det bør nogen magt at have.

(183)

** Jens Lauridsen i Kragelund på Hans Christensens vegne havde stævnet efterskrevne, der iblandt Niels Christensen i Ebstrup, for et vidne, de til Hids herreds ting 7/10 sidst forleden vidnet har om nogen ord, Hans Christensen skulle have haft om Christen Jespersen og slået hans søn Jesper Christensen i Ebstrup, hvilke ord han benægtede, og det ene vidne Niels Christensen er Jesper Christensens bror og tilmed et umyndigt barn, som aldrig har brugt alterets sakramente, så sligt vidne kan være usandfærdigt, dog er Hans Christensen tingfred oversvoret, og ikke hans lovværge Erik Hansen i Ebstrup eller hans stedfar Jens Lauridsen i Kragelund skal have fået lovligt varsel, eftersom han ikke er sin egen værge. derefter blev fremlagt hr Laurids Jensen i Sinding hans seddel, at Niels Christensen er ikke kommet så vidt i alder og forstand, at han kan tilstedes alterets sakramente. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet om Hans Christensens ord og mundheld, og han inden tinge skal have slået Jesper Christensen, som ikke med tinghørernes vidne bestyrkes så på tinge at være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage sigtelse og nævningsed så noksom eller nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(186)

** Christen Tomasen høvedsmand på Kalø havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred og hans medfølgere 8 domsmænd for en dom, de til Sønderherreds ting 29/7 sidst forleden dømt har, hvor de har frikendt Sidsel Rasmusdatter at lide på hendes liv for løsagtighed med to brødre Morten Jensen og Mikkel Jensen efter hendes bekendelse på Ålborg slot, hvilket fogden ikke har anseet, men mere agtet Morten Jensens løgnagtige nægtelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er kætteri og blodskam angældende, som ved nævninge bør at procederes, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen ved nævninge lovligt at forfølges.

(187)

** Christen Tomasen høvedsmand på Kalø havde stævnet Morten Jensen af Mårup for en nægtelse, han på Sønderherreds ting 29/7 sidst forleden gjort har, at han skulle ikke være Sidsel Rasmusdatters barnefar eller nogen sinde haft legemlig fællig med hende, men hvis, han tilforn har vidnet, var løgn og dertil af hans bror Mikkel Jensen listet og købt, fordi han var hendes barnefar, uanseet Morten Jensen 23/7 næst tilforn på øster Lisbjerg herreds ting bekendte, at han havde haft legemlig fællig med hende. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne 23/7 bevises, at Morten Jensen har været i med Sidsel Rasmusdatter til midsommer, som med Morten Jensens bror Oluf Jensens vidne bekræftes, at han har seet dem på seng sammen, og Morten Jensen siden 29/7 har benægtet, at han ikke har haft legemlig fællig med Sidsel Rasmusdatter, da kunne dommerne ikke kende samme Morten Jensens sidste benægtelse sandfærdig, men løgnagtig og bør magtesløs at være.

(189)

** Jørgen Høg til Hammergård på salig Hans Skrams arvingers vegne havde stævnet Peder Olufsen i Borum for en dom, han til Framlev herreds ting 29/10 sidst forleden dømt har, hvor han har tildømt den salig mands arvinger at betale Jens Christensen hospitalsforstander i Århus en sum penge efter hans regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to Jens Christensens udtog af hans regnskabsbøger på hvis, salig Hans Skram af ham har bekommet, hvilke udtog straks efter hans død på Sjelle skovgård for kommissærerne er læst og påskrevet 22/8 1631, så herredsfogden har tildømt Jørgen Høg på Hans Skrams børn og arvingers vegne samme gæld at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller underkende.

(190)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne Tvilum og Skorup mænd for et kaldsbrev, de til Niels Tomasen skolemester af Randers på deres egne og en del Skorup og Tvilum sognemænds vegne forseglet og udgivet har, hvilket kaldsbrev Christian Holck på KM og rettens vegne formener ikke så lovligt eller kristeligt at være gjort, idet det ikke er udgivet af de 7 bedste og fornemste mænd i begge sogne, som ordinansen recessen og KM forordning tilholder, og ikke har fuldmagt af de bedste og fornemste sognemænd at kalde Niels Tomasen til deres sognepræst, og den forordnede provst hr Rasmus Christensen i Gern var ikke i råd eller samtykke med de 7 mænd, men de 7 mænd selv efter den afdøde præsts kvinde og hendes venner og svogers råds tilskyndelse formenes at have kaldet Niels Tomasen, så det lader sig anse mere for vilje venskab og svogerskab og kvinden i kaldet hendes giftermål og forsørgelse end Guds ære at forfremme og efterstræbe uden nogen persons anseelse. ligeledes har de 7 mænd udelukket Christian Holck af deres kaldsbrev, som dog skal være den bedste sognemand i Tvilum sogn, efterdi han har sit stolestade til Tvilum kirke både til sig selv hustru og folk, og årligt giver tiende til præsten. derefter blev fremlagt efterskrevne kaldsbrev 9.trin 1634, at da deres sognepræst hr Niels Pedersen Vrager er død, så har de kaldt Niels Tomasen skolemester i Randers til deres sjælesørger. da efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet, at endog med samme kaldsbrev kunne findes forseelse, formedelst lensmanden deri var udelukket, da har Christian Holck dog bevilget det Niels Tomasen samme kald må nyde og beholde, dog kaldsbrevet ikke at komme lensmanden og hans efterkommere til præjudice.

(192)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Poul Andersen i Almind for et bænkebrev, han til Anders Nielsen i Almind skal have udgivet, formeldende at Anders Nielsen en måneds tid lå syg, og præsten har betjent ham med herrens nadver og sakramente, og da havde han klaget sig, at han havde så ondt i knæene og benene, at han næppe kunne gå med en kæp, dog kunne det med tingsvidne bevises, at han i hans gård havde taget vare på sin gerning og næste mandag derefter kunne gå til Lysgård herreds ting og vidne. ligeledes var stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom han 19/5 næst forleden afsagt har, og da ikke vidst at tildømme Anders Nielsen at stande til rette for en rejse, han var tilsagt at skulle have gjort til København med en fange, efterdi han på en måneds tid har ligget på hans sygeseng, hvorfor han formener at samme bænkeseddel og dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi hr Poul Andersens seddel aleneste er et bænkebrev eg een mands kundskab, som ikke for retten er vidnet eller givet varsel for, da kunne dommerne ikke kende samme seddel og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(194)

** hr Peder Nielsen hører i Randers skole med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne sandemænd i Randers for de 19/5 sidst forleden til Randers byting har ham vold oversvoret, anlangende nogen stykker forrådnet bøgetræ, som de på hans ejendom har opgravet, som af fjenderne er sat langt inde på hans grund, og ikke ville anse, at samme træ ikke stod på byens jord, og ikke anseet at hvis skanser, som var for byen, er nedkastet samt hvis stakket værk og træer, som stod om byen og af fjenderne blev sat, moksen er optaget, og enhver sin ejendom igen har indhævdet og indelukket. nu mødte Peder Ankersen og Mogens Nielsen rådmand på deres egne og medbrødres vegne og afstod samme vold og forfølgning, og ingen til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(195)

** Peder Nielsen hører i Randers skole med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 30/6 sidst forleden vidnet har anlangende Peder Nielsens ejendom på Østergrave næst sønden ud til fjorden, hvilket deres vidne er tvært imod hans salig fars købebrev, som ham af Holger Rosenkrantz til Rosenholm er givet. varselsmænd hjemlede, at de havde givet Peder Nielsen varsel til hans svoger Niels Moldrups hus for syn. derefter blev fremlagt Holger Rosenkrantzes skøde til Niels Pedersen Podemester borger i Randers på 4 boder på Østergrave, dateret 24/12 1619. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Holger Rosenkrantzes købebrev og skøde til Niels Pedersen Podemester, og den gode mand ikke for samme vidne og syn har fået varsel, da fandt dommerne samme vidne og syn magtesløs at være.

(197)

** Peder Sørensen Blåkær borger i Ebeltoft havde stævnet hr Jacob Hansen i Kolind og hr Simon Lauridsen på Helgenæs for en dom og dele, de over ham til Ebeltoft byting har forhvervet anlangende nogen ord, som i en proces imellem dem skal være faldet for Århus kapitel 15/7 næst forleden gældssag anlangende, da havde hr Niels Pedersen sagt, at Peder Blåkær skulle have sagt, at der var en god dannekvinde i Ebeltoft, som hr Simon på Helgenæs hr Jacob i Kolind og hr Nielses svoger i Skovgård skulle have haft med at bestille og ligget hos hende, hvilke ord i en vrang og uret mening er optaget. nu mødte Peder Blåkær og for retten erklærede hr Niels Pedersen hr Jacob Hansen og hr Simon Lauridsen, at han ikke ved med dem andet end al ærligt og godt og det som ærlige præstemænd vel anstår, og vidste ingen skel eller rede til hans ord.

(199)

** Otte Tomasen latinske skolemester i Horsens havde stævnet Peder Lauridsen i Vorbjerg herredsfoged i Nim herred for en dom, han 17/9 dømt har imellem ham og Tamdrup sognemænd anlangende KM anpart af tienden i Tamdrup sogn, som sognemændene har i fæste, og årligt skal yde til skolemesteren i Horsens 18 ørte rug 16 ørte byg og 12 ørte havre, hvilket ikke er sket i to år. derefter blev afsagt, så efterdi ingen restants for herredsfogden har været i rette lagt, hvorefter han kunne vide sig at rette, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(200)

** Anders Andersen i Geding med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Nielsen i Hylke og hans to sønner Søren Lauridsen og Jon Lauridsen sst for to vidner, de samtlige til Vor herreds ting 6/8 vidnet har, at Anders Andersen skulle have været på Hylke gade 20/7, da det manddrab skete, som blev gjort på Niels Lauridsen, og skulle have taget manddræberen fra Laurids Nielsen, og dersom han ikke havde gjort det, var manddræberen ikke undkommet. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet på hvad sted, de skulle give Anders Andersen varsel til hans bopæl, han og benægter ingen vis bopæl at have, da kunne dommerne ikke kende samme vidner efter det varsel så noksom, at det bør nogen magt at have.

(201)

** Jørgen Munk til Haraldskær havde stævnet Jens Mikkelsen herredsfoged i Hatting herred for en dom, han har dømt over Svend Olufsen i Davgård og sagen for sin tilbørlige dommer inddømt, anlangende at Svend Olufsen har truet Jørgen Munk med en lang bøsse, hvilket sigtelse Svend Olufsen benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden intet har dømt i samme sag, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hvem påskader sagen til herredsting igen at indkalde.

(202)

** Peder Mikkelsen i Løgstør med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet sandemænd i Løgstør, for de har ham vold oversvoret, for han skal have slået Jacob Jensens hustru Johanne Pedersdatter i Løgstør, hvilket han hårdeligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har navngivet, hvor de har givet Peder Mikkelsen varsel for sandemandsed, og ikke i deres ed findes inddraget noget bevis, at han har slået Jacob Jensens hustru, og ham dog er vold oversvoret, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed bør at komme Peder Mikkelsen til hinder eller skade.

(203)

** Holger Bille til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet sandemænd af Ål birk, for de 8/8 har kvitsvoret Christen Nielsen Anders Andersens stedsøn i Sjørup, for han ulovligt er steget over et gærde og udtaget et øg af Holger Billes stald, som fogden har ladet der indsætte. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Christen Nielsen voldeligt har udtaget samme øg, så sandemændene derfor har ham for vold kvitsvoret, da vidste dommerne ikke den deres ed at imodsige eller magtesløs dømme.

(204)

** Vogn Jensen i Veggergård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Just Pedersen i Ferslev Poul Christensen i Nøvling Peder Gundesen i Ellidshøj Christen Sørensen i Ferslev Hans Nielsen skriver på Mariager kloster Jens Nielsen i Arup Laurids Jensen i Langdal Søren Vognsen sst Jacob Vognsen i Veggergård og Søren Jensen i Bysted for et skifte og forhandling, de har gjort med Kirsten Jacobsdatter i Ferslev afgangne Jens Vognsens efterleverske, anlangende Jens Vognsens efterladte gods og arv, som hans far førnævnte Vogn Jensen arveligt kunne være tilfaldet, uanseet Vogn Jensen som hans rette arving ikke har været tilstede eller noget skifte samtykket. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat over 6 uger, og førnævnte

folk ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme skiftebrev og forhandling magtesløs at være og ikke komme Vogn Jensen til nogen forhindring.

** Jens Bang borger i Ålborg havde stævnet Søren Jensen Lang borger i Randers for en dom, han 25/8 sidst forleden til Randers byting har dømt og tildømt ham en sum penge til Peder Ankersen borgmester at betale. da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Jens Bang lovede at give Peder Ankersen samme sum i rede penge, og dermed afstod Peder Ankersen samme dom og dele.

(206)

** Niels Justsen indvåner i Horsens havde stævnet Peder Kjær borger sst for en dom, han til bytinget forhvervet har anlangende nogen ægter han med sine heste og vogn skulle have gjort, midlertid Niels Justsen og salig Niels Andersen Kollemorten har været vognmestre. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres sag på efterskrevne dannemænd, som dem derom skal imellem sige.

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 17/3 sidst forleden dømt har imellem hans efterskrevne tjenere og Hieronimus Andersen i Tostrup præstegård, og da har han dømt hans tjenere at betale salig hr Anders Nielsen forrige sognepræst i Tostrup og Roum sogne hans hustru og børn adskillige gammel restants for tiendekorn for 1627 1628 og 1629 efter hr Anderses registers lydelse. hertil blev stævnet Hieronimus Andersen Maren Jensdatter i Tostrup præstegård hr Christen Andersen sognepræst sst Niels Andersen Jens Andersen og Karen Andersdatter i Viborg Keld Andersen Mogens Andersen og Oluf Andersen. derefter blev afsagt, så efterdi samme opskrift alene er en løs seddel og ikke med rigtig tiendebog bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(207)

** Rasmus Jensen i Lundum med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Sørensen ridefoged til Skanderborg for et vidne, han til Vor herreds ting 4/6 sidst forleden forhvervet har, at Margrete Jensdatter 15 år gammel, født i Lund i Tamdrup sogn klagede, at førnævnte Rasmus Jensen for 10 dage tilforn skulle have været med hende i Urup skov og der taget hende med vold, hvilket han benægtede, og andre vidnede, at Rasmus Jensen, siden han blev beskyldt, ikke åbenbarligt havde været i sin gård i kirken til tinge eller i nogen forsamling. Tomas Jensen i Lund, Margrete Jensdatters bror, var fremkommet på hendes vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Margrete Jensdatter ikke straks på fersk fod har klaget for granderne og på kirkestævne, at hun skal være voldtaget, og vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet om samme gerning, eller bevises Rasmus Jensen derfor at være rømt men nu for retten er tilstede sig at erklære, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom lovligt, at det bør nogen magt at have.

(209)

** Verner Parsberg til Lynderupgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han 15/9 sidst forleden på Rinds herreds har dømt imellem jomfru Johanne Lykke til Bajlumgård og Verner Parsberg anlangende KM missive, hun har forhvervet, at Verner Parsberg skulle tilstille hende kopier af

likvidationer pantebreve jordebøger og andre breve han havde på Eskærgård, at hun deraf kunne erfare, om hendes bror Iver Lykke har noget øvrigt i samme gård, hvoraf hun kunne komme til sin betaling for hvis gæld, hun havde at fordre hos sin bror, og fogden har tildømt ham at tilstille hende samme kopier. derefter blev afsagt, så efterdi Verner Parsberg har udlagt højere for Eskærgård og gods, end det er takseret for, og samme gods ham efter dom og likvidation at følge, og herredsfogden dog har tildømt at forskaffe jomfru Johanne Lykke omtalte kopier, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge men magtesløs at være.

(211)

** Niels Sørensen i Hørslevgård på sine egne og salig Jens Pedersens arvingers vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Pedersen borger i Århus sætfoged på Århus byting 17/7 sidst forleden, for han samme dag har frikendt Christoffer Pedersen for kost og tæring, som er blevet anvendt på den sag og trætte med ham om en sølvkande, som afgangne Anders Pedersen i Borum har pantsat Jens Pedersen i Hørslevgård, af årsag at landsdommen ikke formelder om slig kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, at Niels Sørensen som en herredsfoged for sin dom var hidstævnet og hans dom ved magt kendt, hvorfor han burde kost og tæring at udgive, og forrige landsdom ikke heller derom formelder, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller hans ulempe deri at være.

(212)

** Iver Lykke til Vindum Overgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Nielsen birkefoged til Bjørnholms birketing for en dom, han til samme birketing har dømt, og i hvilken dom han har fradømt Iver Lykke 20 svins olden, som var et skovskifte efter en kontrakt, Just Høg har udgivet til Iver Lykke, hvilken kontrakt Just Høg ikke har holdt, men beråber sig på et skøde, som Iver Lykke har givet ham, hvilket han ikke erindrer. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, bør den være som udømt, og sagen til birketing igen at komme, dommeren deri endelig at dømme.

(214)

** Matias Seelfisch af Wittenberg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jacob Abel borger og bogfører i Århus for en uendelig dom, han til landstinget 1631 har forhvervet og deri magtesløs fanget hans eget udgivne brev, han i Leipzig på en anselig sum penge har udgivet, uanseet de som udenlandske ikke derfor har fået varsel. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag har været opsat over 6 uger, og samme dom ikke i rette lægges, da fandt dommerne samme uendelige herredstingsdom magtesløs at være, og ikke komme bemeldte arvinger til nogen forhindring.

** Christen Christensen i Volstrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christen Pedersen i Vrold og Peder Voldemar i Døstrup for en vedkendelse, de skal have gjort til Hindsted herreds ting 19/6 sidst forleden på noget hede i Volstrup hede, og formener at de aldrig kan bevise, at samme hede har ligget til Døstrup. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag hr været opsat over 6 uger, og førnævnte mænd ikke er mødt, da fandt dommerne samme vedkendelse magtesløs at være og ikke komme Christen Christensen til nogen forhindring.

(215)

6/12 1634.

** Otte Skeel til Hammelmose havde stævnet sandemænd af Fleskum herred til at udlægge et barns bane, som ved et arnested i Volsted er blevet brændt og straks derefter døde og fremlagde et tingsvidne af Fleskum herreds ting 24/11 sidst forleden, indeholdende syn på et spædt drengebarn, som Peder Madsen i Volsted og hans hustru Sidsel Lauridsdatter havde hos dem, som var deres datters uægte barn, som var 26 uger gammelt. barnet sad ved ilden og drog en lille gryde med vand omkuld og blev brændt af det hede vand. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde bemeldte barn af våde og vanlykke ved ilden at være brændt og derover omkommet.

** Peder Ibsen i Segalt havde stævnet Søren Christensen i Studstrup for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over domme dele og andre breve, som Peder Ibsen og Søren Christensen til øster Lisbjerg herreds ting forhvervet har formedelst en arv, hans hustru er tilfaldet efter hendes salig fars søster, som boede og døde hos Søren Christensen, hvilken arvepart Søren Christensen skal forholde Peder Ibsen. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af øster Lisbjerg herreds ting 20/3 1633, hvor Peder Ibsen Mikkel Pedersen og Laurids Pedersen æskede deres anpart af efterskrevne gods, som salig Karen Mikkelsdatter efterlod sig. derefter blev afsagt, så efterdi samme æskningsvidne ikke med nøjagtigt kundskab bestyrkes samme gods og penning at have været i Karen Mikkelsdatters værge og hende mægtig, da hun ved døden afgik, da kunne dommerne ikke kende samme æskning vidne dele og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(217)

** hr Christian Tomasen til Tanderup havde stævnet Morten Jensen i Mårup for en nægtelse, han på Sønderherreds ting 29/7 sidst forleden har gjort tvært imod et vidne, han inden Lisbjerg herreds ting 23/7 næst tilforn vidnet har. hertil var stævnet Morten Jensen og hans brødre Mikkel Jensen Oluf Jensen og Tomas Jensen. derefter blev afsagt, så efterdi Morten Jensen her til tinge har vedgået sig med Sidsel Rasmusdatter at have haft at bestille, og derimod til Sønderherreds ting ved oprakte fingre og ed siden sligt benægtet, så samme hans sidste benægtelse derfor er løgnagtigt kendt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Morten Jensen for samme hans benægtelse bør fældet at være.

(218)

** Anders Lauridsen i Lundby havde stævnet Anders Christensen i Horsens for en dom, han til Fleskum herreds ting 24/11 sidst forleden har forhvervet over Anders Lauridsen anlangende gældssag, Anders Christensen skal have beskyldt ham for. dernæst blev fremlagt ovennævnte dom, at efterdi for fogden bevistes, at salig Laurids Jensen samme penge og korn til Anders Christensen har udlovet, og Anders Lauridsen har sig tilkøbt af salig Laurids Jensens arvinger hans efterladte gods og formue, da vidste fogden ikke andet derom at kende, end Anders Lauridsen burde betale Anders Christensen på sine børns vegne 36 sletdaler en tønde byg og en tønde havre. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstings dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(219)

** Mogens Pedersen i Hviding havde stævnet Kirsten Pedersdatter i Vorning og Christen Jensen i

Hviding for et vidne, de til Vore birketing 25/11 1631 vidnet har, at de skulle have set at Mogens Pedersens hustru Karen Christensdatter skulle have forrykket efterskrevne gods af hendes hus og bo og overført til Onsild herred, straks efter fjenderne var uddraget, og førend hun derefter lod afsige arv og gæld efter hendes forrige husbond salig Jens Jensen, skønt det ned tingsvidne bevises, at Karen Christensdatter slet af fjenderne at være forødt og fra hus og gård forjaget, så hun næppe om nattetid undkom med to små børn. ligeledes vidnede, at Anne Jensdatter i Hviding forrykte efterskrevne af sit bo og gods, før hun lod afsige arv og gæld efter hendes salig husbond Niels Germandsen. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Pedersdatter og hendes medbror ikke udførligt har vidnet om nogen vis dag eller tid, samme gods skulle være forrykket og ikke heller på fersk fod vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

** Christen Pedersen i Korning havde stævnet Niels Jensen i Hjorthede, for han til Sønderlyng herreds ting har afsagt arv og gæld på sine brorbørns salig Jens Jensen og Anders Jensen i Hviding så vel som deres hustruers vegne, med hvilken vedersigelse Jens Jensen og Anders Jensens hustru og børn ville dem befri for hvis gæld, de efter deres brev var salig Peder Christensen i Korning skyldig. hertil blev stævnet Anne Jensdatter og hendes børn Germand Nielsen Maren Nielsdatter og Anne Nielsdatter. ligeledes Karen Christensdatter og hendes barn Christen Jensen samt Mogens Pedersen i Hviding, om han noget dertil at svare. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen på Niels Hermandsens børns vegne inden tinge har afsagt arv og gæld efter deres salig forældre, og ikke samme børn har bekommet noget af hans bo eller gods, da vidste dommerne ikke imod samme afsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(220)

** Laurids Jensen Skrædder i Ry havde stævnet Liborius Andersen sst for et forbudsvidne og æskning på en gæld, som Laurids Jensen skulle være Niels Nielsen, født i Ry, skyldig, uanseet at samme gæld er betalt, som er med kvittans at bevise. derefter blev afsagt, så efterdi Liborius Andersen ikke beviser sig til samme gæld at være berettiget, og han dog har forbudt Laurids Jensen sin egen gæld at betale, da kunne dommerne ikke kende samme forbud og dom så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(221)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Lysgård herreds ting 24/3 sidst forleden vidnet har angående et stykke endels skov på begge siden ved Kapeldal ved Hald sø, som hr Poul Andersen i Almind har ladet opstævne kaste og gøre 3 fiskedamme, som altid med damme og damsteder har været brugt til Almind præstegård for endel. derimod lod Knud Gyldenstjerne fremlægge et tingsvidne af Middelsom herreds ting 10/4 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at samme jord grund og mark altid har været fælles fædrift og græsgang til Almind by. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om førnævnte åsteder som samme vidner syn og vedkendelse på begge sider om bemelder, og dommerne ikke har haft åstederne i besigtelse, da fandt de den sag til en uvildig granskning af gode mænd at komme på åstederne det granske og forfare, og hvem siden påskader, da derefter at gåes om hvis ret er.

(228)

** Christian Tomasen befalingsmand på Kalø havde stævnet Jens Mikkelsen i Mårup for at

adskillige tingsvidner af Sønderherreds ting 1625, som Jens Mikkelsen skal have forhvervet over hr Søren Jensen i Vejlby anlangende Jesper Hovgårds død og afgang, hvor Jep Skade og Peder Worm havde vidnet, og da de nu har fragået deres forrige vidner, om deres sidste bekendelser bør ved magt at blive eller ej. derefter blev fremlagt alle efterskrevne vidner og dom i samme sag, samt Jep Rasmussen og Peder Hansen Worms skriftlige bekendelser, da de på Kalø 27/3 1634 blev pinligt forhørt, at Jens Mikkelsen i Mårup Mikkel Ibsen i Hammelev og Rasmus Bonde i Vejlby tvang dem til at vidne, at de havde set hr Søren Jensen slog Jesper Hovgård ihjel. derpå blev fremlagt fru Dorte Juul til Mejlgård hendes skrivelse dateret 30/6 1634 til Christian Tomasen, at årsagen til den trætte mellem hr Søren i Vejlby og Mikkel i Ingvorstrup var den, at Edel Mogensdatter ville have ham af gården, og hendes foged, som skulle have præstens datter, derind igen, formedelst hvis lovmål hun havde med ham for hendes skov, han havde forhugget, da med Jens Mikkelsens medhjælp da begyndtes om det manddrab med præsten, som de angav for salig Jørgen Skeel lensmand, hvilket var den salig mand meget til mode, men formedelst Mikkel i Ingvorstrup og Jens Mikkelsens høje angivende og beretning, kunne han det ikke undslå. derefter blev fremlagt fru Edel Mogensdatters missive dateret Hessel 20/7 dette år med lignende indhold. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges vidner i hovedsagen om det drab, som for nogle år siden ved landstinget ved endelig dom er konfirmeret, samt efterfølgende sandemandsed er til den almindelige herredag i Kolding for nøjagtig anseet, så derfor over præsten er sket eksekution, og derimod nu fremlægges to misdæderes bekendelser, som recessen formelder ikke skal stå til troende, og eftersom de vidner, som dommerne tilforn har konfirmeret, endnu står urykket, og ovennævnte bekendelser er tvært imod hverandre, da vidste dommerne ikke i den sag at kunne dømme, men underdanigst indstillede den for KM og hans højeste råd.

(245)

20/12 1634.

** Jesper Rasmussen i Fillerup havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup, som var herredsfoged til Hads herreds ting for et kontraktsvidne, som skulle være dateret på samme ting 10/11 sidst forleden anlangende hvis parlament skændsord og andre ubillige gerninger og ord, som han har gjort imod Jesper Rasmussen, og ville dermed bevise sig med Jesper Rasmussen at være forligt, uanseet han samme dag har overfaldet Jesper Rasmussen på tinget for retten og kaldte ham tyv og skælm mange gange. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten forligt, så Just Eriksen tilstod, at han vidste ikke andet med Jesper Rasmussen end al ære og godt, og Jesper Rasmussen tilstod at han havde intet andet at beskylde Just Eriksen og hans bror end al ærligt.

(246)

** Mandrup Due til Halkær havde stævnet Gregers Tomasen i Vesterfald foged til Ål birketing for en dom, han 9/5 sidst forleden dømt har anlangende Søren Nielsens datter i Rønbjerg Sidsel Sørensdatter, som efter egen bekendelse har brugt blodskam og levet i et forargeligt levned med hendes mors søsters mand Niels Rasmussen i Rønbjerg, hvilken gerning Mandrup Due formener skal angælde livsstraf, og fogden har ikke derpå endeligt kendt af årsag, Sidsel Rasmusdatter ikke er et fornuftigt menneske, og hun så godt skal være voldtaget, men ikke har klaget sig for nogen, til hun ved sit foster det måtte åbenbare. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, sagen tilmed er kætteri angældende, som ved nævn bør at ordeles, da fandt dommerne samme dom at være som udømt, og hvem påskader, sagen ved nævninge lovligt at procedere.

** Hans Hansen Skåning notarius i Århus kapitel havde stævnet Jens Pedersen Øvlesen i Starup for et vidne, han til Ning herreds ting 18/11 sidst forleden har forhvervet over Hans Hansen Skånings tjener i Starup Peder Bodelsen, at i 1633 drev Peder Bodelsen hans dreng og pige tit og ofte på Jens Pedersens tyring og ejendom og gjorde ham stor skade derpå. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod og ikke heller om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(247)

** Vogn Jensen i Torup havde stævnet Laurids Olufsen i Troelstrup for to uendelige og en endelig dom, han til Rinds herreds ting med vrang undervisning har forhvervet for nogen penge for rug, hvilket Vogn Jensen benægter ikke at have fået rug af Laurids Olufsen, men fogden har dømt ham til at betale, hvorefter han blev delt for gælden. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Olufsen ikke har fremlagt nogen breve segl eller bevis, at Vogn Jensen skulle være ham samme penge pligtig, da kunne dommerne ikke kende samme domme dele og vidne så noksom, at de bør nogen magt at have.

(1)

17/1 1635.

** Peder Sørensen i Voldum med flere havde stævnet sandemændene i Galten herred til at udlægge Jens Rasmussen i Voldum hans bane, som 17/11 sidst forleden er død blevet udenfor Randers i Fruerlund, og fremlagde et tingsvidne af samme ting 9/12 sidst forleden, hvori han gav last og klage på Christen Nielsen i Jebjerg og Christen Andersen, barnfødt i Vorup, for de har slået og trælbåret Jens Rasmussen, og efterskrevne vidnede, at da Jens Christensen og Jens Rasmussen i Voldum kørte ud af Randers og kom over Strømmen, da holdt to karle ovenfor Strømmen og hujede, så hujede de igen og sprang af vognen, og den ene Christen Andersen slog til Jens Rasmussen, så han faldt på vejen og blev liggende, hvorpå sandemændene udlagde Christen Andersen i Vorup, som for gerningen er bortrømt, at være Jens Rasmussens bane ham at have ihjel slået, og derfor svor ham fra hans fred.

(2)

** Frederik Reedtz, KM befalingsmand på Vordingborg havde stævnet efterskrevne kirkenævninge i Koed sogn for et fuldt kirkenævn, de 12/1 sidst forleden på Sønderhald herredsting har Maren Jensdatter med tilnavn Dronningen oversvoret for spøgeri og trolddomskunster, som Frederik Reedtz formener så ret at være drevet og svoret, så den ved sin fuldmagt bør at blive. ligeledes var stævnet Simon Nielsen i Andi herredsfoged i Sønderhald herred som samme nævn og vidner udstedt har. der blev fremlagt tingsvidner fra 1633, hvor blandt andre Mikkel Rasmussen i Skorup vidnede, at for 9 år siden på sankt Volborg nat så han, at Maren Jensdatter i mørkningen med sin finger tegnede og pegede ind af ovnmunden, og i det samme så han, at hun havde en kumpan fat på salsgulvet med ben som en hund, og hun sagde nogle gange hørru hørru, og da de havde så lidet rumsteret med hver andre, blev de begge borte. Peder Lauridsen i Pederstrup vidnede, at for 9 år siden, da de Hallendrup bymænd havde afvist Maren Jensdatter og hendes husbond ikke at ville have dem længere i byen at vogte, kom hans hustrus far Rasmus Andersen der til byen at vogte, da lovede Maren Jensdatter, at han skulle få en ulykke, for han havde stedt hende fra fæet, straks derefter faldt han i en farlig sygdom og holdt ved sengen i 10 uger og derefter bortdøde, og altid i

sin sygdom klagede han hårdeligt på Maren Jensdatter, at hun havde en dag vist en sort djævel til ham i marken iblandt hjorden i skikkelse som en stor sort fugl, og siden den tid straks mistede sin førlighed, og Peder Lauridsen sigtede Maren Jensdatter, at hun tog ham af live med hendes djævels kunst. derefter blev fremlagt tingsvidner fra 1634, hvor Jep Pedersen i Koed og hans hustru Maren Jensdatter vidnede, at for 5 år siden, da kejserens folk var her i landet, kom Maren Jensdatter med tilnavn Dronningen en gang i deres hus, og iblandt andet snak de havde tilsammen, beklagede Maren Jensdatter sig, fordi de soldater, der var, at de nedslog for hende hvis, hun havde i husene og gjorde hende megen uførm og fortræd, hvortil Maren Jensdatter Dronning svarede, tør du og vil du give mig en kande øl, når jeg engang kommer til dig, om det så skete, at de soldater kunne snart komme ud af landet, dertil svarede Maren Jensdatter, det gerne ville gøre, om Gud ville, det kunne blive så godt, de kunne komme bort. i høsten kom Maren Jensdatter Dronningen igen til dem og begærede hus hos dem, hvilket de hende bevilgede, og om aftenen spurgte hun, om Maren Jensdatter ville betale hende den kande øl, hun tilforn havde lovet hende, hvortil hun svarede sig nu ikke at have øl, thi de gik i marken om dagen og havde ikke stunder at brygge øl, da sagde hun, at dersom hun ikke fik samme øl, da skulle han ikke både deraf. så gik de til sengs og hun blev liggende på gulvet på nogen hynder, og ved midnatstid begyndte deres datter Sidsel Jensdatter at råbe og skrige og bad, de skulle for Guds skyld redde hende, hendes hår brændte om hendes hoved, og blev ved at skrige, indtil Maren Jensdatter Dronning stod op og gik ind til hende og talte til hende, så faldt hun straks i søvn og sov til andendagen derefter, og da fortalte hun, at da hun ville gå til sengs, kom der noget, der var låddent som en hund og det var ligesom det havde kløer, hvorover hun blev så forfærdet, at hun ikke kunne få søvn, før Dronningen kom ind til hende, og siden den tid havde hun ikke været ved sin rette forstand, og blev det indtil for 2 år siden, da Peder Jensen ville drive Dronningen af Koed for hans mælk, hun havde forgjort for ham, for da blev hun syg og beklagede sig, at hendes hjerte brast sønder, thi det brændte som en ildlue, og da komme Dronningen til deres, og hun tog en stykke brød og rørte i en potte øl og talte noget og bad deres datter æde brødet og drikke af potten, og anden dagen blev det bedre med hende, men siden, der Dronningen blev drevet af byen, blev pigen slet afsindig og var nogen gange på veje at drukne sig, så de derover måtte binde hende, og i hendes elendighed har hun altid klaget på Maren Jensdatter Dronningen, at hun ved trolddomskunst skal have gjort den sygdom. Maren Rasmusdatter i Pederstrup vidnede, at for 12 år siden, da Hallendrup bymænd havde udvist Maren Jensdatter Dronning og hendes husbond ikke at ville have dem længere der i byen at vogte, kom hendes far Rasmus Andersen der til byen at vogte efter dem, og da lovede Maren Jensdatter Dronning hendes far, at han skulle få en ulykke, og straks derefter faldt han i en farlig sygdom, og han klagede på Maren Jensdatter derfor. så var Maren Jensdatter tilstede her ved tinget og benægtede sig i trolddomskunst skyldig at være og mente, nævningseden ikke burde at komme hende på hendes liv til nogen forhindring, hvorpå blev afsagt, at nævningseden bør ved magt at blive.

(8)

** Mandrup Due til Halkær havde hidkaldt sandemænd i Års herred at udlægge en kvindes bane, som er dødfundet i Års herred, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Slet herreds ting, hvor synsmænd havde synet et lig, som fandtes i åen ved Koppes mølle, hvorpå huden var af venstre albue. efterskrevne vidnede, at de ikke havde høre rygte, at Jacob Jensen i Koppes mølle og hans hustru Karen Andersdatter skulle have været årsag til Anne Jensdatters død, og hyrdekonen vidnede, at mølleren skulle have slået barnet, og da mølleren svor, at han og hans hustru var uskyldig i pigens død, udlagde sandemændene, at Anne Jensdatter af våde og vanlykke i åen er uddraget om omkommet.

** Jens Christensen i Århus med opsættelse af landstinget 25/10 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred at udlægge Niels Andersen i True hans bane, som hastigt er omkommet, og fremlagde for sandemændene at tingsvidne af Hasle herreds ting 6/10 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Niels Andersen før han døde sagde til Anne Rasmusdatter, som tjente ham, at det var onde roer, hun gav ham at æde, hvortil hun for retten svarede og ved sin ed bekendte, at hun selv og Kirsten Nielsdatter salig Niels Andersens datter og Mette Rasmusdatter åd af samme roer, siden han havde ædt deraf, og Kirsten Nielsdatter vidnede, at hendes far 4/9 sidst forleden kom fra Århus, drak af en potte øl, men hun så ikke, om andre drak deraf. synsmændene vidnede, at de 17/9 så salig Niels Andersens lig, eftersom kisten for dem blev opslået, da var hans krop blålig fra navlen og opad hans krop, hans fingerender ganske blå, og hans bug hård og hovnet. derefter blev fremlagt sognepræsten hr Niels Christensen i Brabrand hans kundskab, at da han kom til Niels Terkildsen i True at berette ham, da svarede ham, at han intet fornemmede, før han fik hans mad, men han beskyldte ikke Anne Rasmusdatter eller andre. andre vidnede, at den aften Anne Rasmusdatter blev fængslet, for hun var mistænkt i salig Niels Andersens død, da bad hun, at hun gerne ville lægge hånd på hans lig, Gud måtte give tegn, om hun var skyldig i hans død, og ikke det måtte ske. derefter udlagde sandemændene Niels Andersen af hastig sygdom og skrøbelighed at være død og omkommet.

(10)

** Jens Mogensen til Sindinggård havde stævnet Simon Nielsen i Andi, herredsfoged i Sønderhald herred for en dom, han har dømt 18/8 sidst forleden imellem hr Jørgen Nielsen i Årslev og Jens Mogensens tjener Mogens Sørensen i Tustrup anlangende præstens tiende af Mogens Sørensens gård, som Simon Nielsen har tildømt hr Jørgen Nielsen, skønt Jens Mogensen har jus patronatus til Hørning kirke, og er hans rette residensgård til hans kannikkedom, som han er med forlovet, og har tilmed ikke fået varsel for samme dom. så mødte ærlig og fornuftige mand Niels Sørensen i Nielstrupgård på sin søn hr Jørgen Nielsens vegne og fremlagde ovennævnte dom, hvori Mogens Sørensen efter KM reces og ordinans blev tildømt at yde den 3.part af alle slags tiender til hr Jørgen Nielsen. derefter blev afsagt, at da Jens Mogensen med jus patronatus og al herlighed af samme gård forlenet er, og ikke for samme dom er stævnet, så bør samme dom ingen magt at have.

(11)

** Anders Lauridsen i Lundby havde stævnet Jens Mikkelsen i Vårst for et vidne, han til Fleskum herreds ting 22/10 sidst forleden forhvervet har, som Peder Lauridsen i Torup skal have vidnet, at salig Laurids Jensen, som boede i Torup, skulle have sagt til ham, at Jens Mikkelsen havde betalt ham alt hvis, han var ham skyldig, uden 1 sletdaler, desuden havde han stævnet Peder Gregersen for at have kvitdømt Jens Mikkelsen for Anders Lauridsens tiltale for 4 daler og to læs hø, som han salig Laurids Jensen skyldig var, hvilken gæld Anders Lauridsen efter hans død tilhører, eftersom han har tilforhandlet sig hans efterladenskaber af hans arvinger, men efterdi samme vidne ikke fremlægges, findes det og samme dom magtesløs.

(12)

** Claus Markorsen, hospitalsforstander i Ålborg, havde stævnet Anders Lauridsen i Lundby i Fleskum herred for en landstingsdom, han skal have forhvervet over et synsvidne, hospitalstjener Christen Christensen i Torderup skal have forhvervet til Fleskum herreds ting, og over et vurderingsvidne, Laurids Vognsen hospitalsdelefoged har forhvervet, og samme dom med vrang

undervisning at være forhvervet. så fremlagde Anders Lauridsen en dom af landstinget 22/11 sidst forleden, hvori vidner syn og vurdering er fundet magtesløse at være og ikke komme Anders Lauridsen til skade. dertil i rette lagde Claus Markorsen et tingsvidne af Fleskum herredsting 30/6 sidst forleden, hvori synsmænd har hjemlede efterskrevne syn til den gård, førnævnte Christen Christensen iboer, som salig Laurids Jensen fradøde, anlangende hvis brøst og bygfældighed, som derpå fandtes, som blev vurderet for 16 sletdaler. dertil svarede Anders Lauridsen, at han ikke har arvet salig Laurids Jensen eller er pligtig til slig bygfældighed at svare, og mente derfor samme syn og vurdering ikke burde at komme ham til nogen forhindring, hvorefter blev afsagt, at efterdi Anders Lauridsen ikke er salig Laurids Jensens arving, da bør samme syn og vurdering ikke komme ham til hinder eller skade.

(13)

** Anders Christensen Bygsæk i Volsted havde stævnet Anders Nielsen i Ferslev, for han til Ålborg byting har ladet ham fordele for en løgner, for han skulle have sagt, at det var løgn, han sagde, endog Anders Christensen havde bevis, at det var ikke sanden Anders Nielsen sagde, så han formente, samme dele bør magtesløs være. derimod havde Christen Christensen i Volsted på sine egne og på Anders Nielsen i Ferslev hans vegne stævnet Anne Jacobsdatter, Niels Andersens hustru, og hans datter Maren Nielsdatter for et vidne, de til Fleskum herreds ting vidnet har, at Christen Christensen skal have kaldt Niels Andersen en tyv ved hans lade, samt for et andet vidne, at Anders Nielsen og Christen Christensen skulle have slået Anders Bygsæk, og formener at deres vidne vildigt og ikke sandfærdigt at være vidnet. dernæst havde Niels Andersen i Dal stævnet vidner, som 8/12 har vidnet, at Anders Bygsæk skal have slået Niels Andersen med en jerntyv. da efter flere ord dem imellem blev Anders Christensen ---- Christen Christensen på sine egne og Anders Nielsens vegne og Niels Andersen på sine egne vegne med sammenlagte hænder venligt og vel forligt og fordragen, så de på begge sider ikke vidste hver andre andet end alt ærligt at beskylde.

** Henrik Christoffersen borger og rådmand i Vejle havde stævnet Jørgen Christoffersen borger i Horsens Oluf Buntmager Rasmus Skriver Søren Skolemester Maren Pedersdatter med flere for et vidne, de til Horsens byting 16/9 sidst forleden vidnet har anlangende Henrik Christoffersens far og mor, som 32 år tilforn i Horsens skal være død så forarmet, at de ikke havde noget, de kunne komme til jorden med. item at hans mor nogen tid efter hendes husbonds død at skulle have besøgt godtfolk om hjælp, og at de ligeledes skulle have ødet og drukket al deres formue bort, så der intet skulle findes efter dem, hvilket vidne, Henrik Christoffersen formener usandfærdigt skal være vidnet på hans salige forældre måske til hindring til hans tiltale på arv efter dem, og tilmed nævnes ikke i samme vidne hans to søstre, som samme vidne er anrørende. så fremlagde Jens Ørbæk byskriver omtalte vidne indeholdende blandt andet, at Christoffer Schiønning og hans hustru Hellichen Pipheiring begge døde i stor armod der i byen 1602 ved sankt Hans dags tide, der den store pest var der i byen. dertil svarede Jens Clausen borger i Vejle, at Henrik Christoffersen havde to søstre Anne Christoffersdatter, som er hos ham i Vejle og Marie Christoffersdatter, som skal være i Norge, hvorefter blev afsagt, efterdi Henrik Christoffersens søstre ikke har fået varsel, da bør samme vidne magtesløst at være.

(15)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Niels Envoldsen, tjenende i Davgård, for en skudsmålsseddel, han 14/7 sidst forleden har ladet i rette lægge til Hatting herredsting imod en af Boller tjenere, som med

hans egen hånd er underskrevet, uanseet han ikke kan læse eller skrive, men han 4/8 derefter på førnævnte ting har bekendt, at Christen Madsen i Givskud skal have befalet ham at hente blæk og pen og skrive stregen over samme navn på det, han da kunne sværge og sige, at han har selv skrevet det, hvori han formener samme skudsmålsseddel falsk at være, og for samme hans falske ord bør at straffes på hans finger. så mødte nu Niels Envoldsen og ved sin højeste ed benægtede sig aldrig at have kunnet læse eller skrive, så han samme skudsmålsseddel derfor ikke har kunnet underskrive, hvorfor dommerne ikke kunne kende hans første bekendelse sanden men løgnagtig at være.

(16)

** Tord Pedersen, borger i København, med en opsættelse af landstinget 22/11 sidst forleden havde stævnet Christen Kjønsen og Jens Rasmussen i Ebeltoft for nogen delebreve, de skulle have ham i for kost og tæring anlangende den sag om den skade med hans skib og godses undergang, uanseet Christen Kjønsen for 7 år siden er ikke kendt fri for tiltale, og satte han i rette, om han ikke burde at have endelig dom, hvorefter blev afsagt, da efterdi samme sag i 6 uger til i dag er opsat, og samme dele ikke endnu i rette lægges, da bør samme dele magtesløs at være og ikke komme Tord Pedersen til forhindring.

(17)

** Iver Krabbe til Albæk, befalingsmand i Mariager kloster, med en opsættelse af landstinget 22/11 sidst forleden havde stævnet Maren Jensdatter Niels Nielsens hustru i Hjeds for en uendelig dom over en nævningsed, at hun skal være gårdfred oversvoret, for hun skal have overfaldet hans tjener Inger Keldsdatter Mourids Jensens hustru i Hjeds med hug og slag og utilbørlige skændsord i hendes egen gård, hvilken nævningsed og tov til landstinget skal være ved magt fundet, og da hun ikke i så langsommelig tid langt over 6 uger har bødet eller rettet for sig, som det sig burde, formener derfor Maren Jensdatter efter recessen bør fredløs at være, havde da stævnet Maren Jensdatter og Claus Markorsen, hospitalsforstander i Ålborg, som samme uendelige dom skal have forhvervet. derefter blev i rette lagt tingsvidner og domme, hvorefter blev afsagt, efterdi ikke bevises Maren Jensdatter forinden 6 uger har bødet eller borgen sat, da bør hun efter recessen at fare som andet fredløst folk.

(19)

** Søren Rasmussen i Stabrand på sin søster Sidsel Rasmusdatters vegne havde stævnet Bendix Eriksen i Kejlstrup Søren Rasmussen i Nødager og deres medbrødre 12 nævninge for en ed og tov, de 23/12 sidst forleden over Sidsel Rasmusdatter til Sønderherreds ting gjort og svoret har hende kætterisag over. der blev fremlagt et skriftligt kundskab fra Otte Skeel på Ålborg slot, at Sidsel Rasmusdatter for ham havde bekendt, at hendes barnefar var en dreng Morten Jensen. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvori hun vidnede, at Mikkel Jensen var hendes rette barnefar, men han havde købt hende til at udlægge hans bror Morten Jensen, for han havde også været i med hende, og Oluf Jensen i Mårup vidnede, at forleden forår var år så han, at hans bror Morten Jensen og Sidsel Rasmusdatter, som da tjente hans far Jens Mikkelsen, lå tilsammen på en seng i hans fars liden stue, hvorfor han slog dem begge, hvortil de begge svor, at det var åbenbarlig løgn, hvorefter blev i rette lagt Mikkel Jensen i Mårup hans skriftlige brev, at han var hendes rette barnefar, hvorefter sandemændene for slig blodskam og horesag med to brødre svor hende et fuldt kætteri over. derefter blev afsagt, at efterdi det med Otte Skeels kundskab bevises, at Sidsel Rasmusdatter har bekendt, at Morten Jensen er hendes rette barnefar, men hun til tinge har tilstået Mikkel Jensen at

være hendes barnefar, hvilket han med brev vedstår, og hun dermed med to brødre har haft legemlig fællig, så nævningene derfor har hende kætteri oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed og tov at sige eller magtesløs dømme men ved magt at blive.

(21)

** Wulf Baltsersen borger og indvåner i Århus havde stævnet Oluf Ibsen, rådmand i Horsens, for et købebrev og skøde, han skal have forhvervet til Horsens byting på en ejendom, han har sig tilforhandlet af Laurids Lauridsen i hans umyndige år, uanseet mester Wulf havde tilforn bepligtet Laurids Lauridsen, at han ikke noget af sit gods skulle afhænde, før mester Wulf blev betalt. endvidere skal Laurids Lauridsen være fordelt og lovforvunden, der han samme ejendom har skødet og solgt. derimod fremlagde Oluf Ibsen Laurids Lauridsens brev, som hans bror Knud Lauridsen og Peder Pedersen Dal med ham havde underskrevet, dateret Horsens 8/1 1625, hvori han bekender at have solgt til Oluf Ibsen en gårdsavl og markjord over al Horsens mark og skov, som ham efter hans salige forældre arveligt var tilfaldet. mester Wulf lod fremlægge et delebrev, dateret Århus byting 20/5 1624, hvor han lader Laurids Lauridsen fordele for 809 kurant daler, hvilket delebrev findes påskrevet for 1625-1627 og 1630-1635, hvorpå blev afsagt, at efterdi delebrevet ikke findes påskrevet for 1628-29, hvor fjenderne var landet mægtigt, skønt der blev holdt ting hver tingdag efter oberstens tilladelse, og det ikke bevises Laurids Lauridsen ikke at have været sit gods mægtigt at sælge, da han samme skøde til Oluf Ibsen givet har, da vidste dommerne ikke samme skøde magtesløst at dømme.

(23)

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Peder Pedersen rådmand i Horsens for købebrev til Horsens byting anlangende nogen ejendomme der i købing liggende, som han skal have sig tilforhandlet af Laurids Lauridsen i hans umyndige år, uanseet mester Wulf havde Laurids Lauridsens håndskrift og forpligt, at han ikke noget af sit gods skulle afhænde, før mester Wulf blev betalt. dertil skal Laurids Lauridsen være fordelt og lovforvunden, der han samme ejendom har skødet. hvorimod blev fremlagt samme efterskrevne skøde og Laurids Lauridsens forpligt, hvorpå blev afsagt, at efterdi ikke bevises, at Laurids Lauridsen ikke at have været sit gods mægtigt at sælge, der han samme købebrev og skøde til Peder Pedersen givet har, da vidste dommerne ikke imod samme købebrev og skøde at sige.

(24)

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Hermand Sierke kandestøber i Horsens for et skøde, han har ladet forhverve til Horsens byting på bygninger og grunde, han af Laurids Lauridsen født sst i sine umyndige år har sig tilforhandlet, uanseet mester Wulf har Laurids Lauridsens håndskrift, at han forpligter sig ikke at sælge noget af sit gods, før mester Wulf blev betalt. så mødte Hermand Kandestøber og fremlagde efterskrevne skøde, og mester Wulf lod fremlægge Laurids Lauridsens brev, hvorefter blev afsagt at efterdi ikke bevises, at Laurids Lauridsen ikke at have været sit gods mægtigt at sælge, der han samme købebrev og skøde til Hermand Kandestøber givet har, da vidste dommerne ikke imod samme købebrev og skøde at sige.

(26)

** Morten Gødesen i Horsens havde stævnet Peder Pedersen skrædder og borger sst for en uendelig

dom, han til landstinget skal have forhvervet imod en endelig dom og dele, som Morten Gødesen har ladet forhverve for 8 daler ---- Daniel Didriksen hatstafferer i Horsens, som han ham skyldig var, og efter Daniel Didriksens død er Peder Pedersen af den salig mands arvinger tilbetroet af indkræve gælden og igen at betale hans kreditorer, og Peder Pedersen med vrang undervisning skal have forhvervet en endelig landstingsdom over førnævnte dom og dele, som han ikke formener bør at komme ham på hans retfærdige gæld til hinder eller skade, og Peder Pedersen bør samme gæld at udlægge. så mødte Peder Pedersen og fremlagde samme dom af landstinget 15/3 1634, hvori samme dom og dele er fundet magtesløs at være, indtil hvem der har deri at sige stævner på ny. så lod Morten Gødesen fremlægge en dom af Horsens byting 24/12 1633, hvori Peder Pedersen er tildømt at betale Morten Gødesen efter hans regnskabsbog ligesom andre gældnere, hvorefter Morten Gødesen lod ham fordele derfor. Peder Pedersen mødte og svarede, at han havde ikke tilforpligtet sig at betale nogen penge til Morten Gødesen for en fremmeds gæld at udgive, hvorefter blev afsagt, at efterdi ikke bevises, at Peder Pedersen har sig til forpligtet nogen vis gæld til Morten Gødesen at betale, da bør samme dom og dele ikke komme ham til hinder eller skade.

(27)

** Abel Christensdatter, salig Peder Gregersens efterleverske og borgerske i Århus, havde stævnet Hans Deuster borger sst for et gammelt fordølgt og forgemt regnskab, som hun formener skal findes indskrevet i salig Hans Grønbæks regnskabsbog, som Hans Deuster for nogle år siden har købt, dog har salig Hans Grønbæk og Peder Gregersen gjort rigtig rede og regnskab med hverandre 1609, og over samme regnskab er Hans Grønbæk blevet Peder Gregersen gæld skyldig, og siden har de salige mænd bekommet gods af hverandre, og Peder Gregersen har betalt Hans Grønbæks gæld på adskillige steder, som er med hans bog at bevise, og ikke de kom til regnskab derom, før Peder Gregersen ved døden er afgået. så efter flere ord dem imellem gav de deres tvistige sag på to dannemænd, som samme deres regnskabsbøger skal gennemse og dem imellem ligne og sige, hvad den ene bliver den anden skyldig.

(28)

** Niels Dinesen i Hatting hans visse bud hans bror Knud Dinesen havde stævnet Niels Christensen i Bottrup for en klage og sigtelse, han over ham 5/12 sidst forleden til Hatting herreds ting gjort har, at Niels Dinesen i mørke og mulm om nattetide har gjort ham den skade, han har i hans ansigt, og ikke i samme hans sigtelse specificeret på hvad sted år dag eller tid eller med hvad værge, han samme sår og skade bekommet har, og ligeledes for en ubevist klage, han til Vejle byting 13/11 sidst forleden gjort har angående samme, hvilken sigtelse Niels Dinesen højligt benægter. så blev fremlagt ovennævnte tingsvidner, hvori Niels Christensen havde givet klage på Niels Dinesen, for han om aftenen har overfaldet og givet ham stor skade udenfor præstegårdens port i Ølsted, hvorimod blev fremlagt præsten hr Terkild Nielsens vidne, at han ikke så eller hørte, at Niels Dinesen gjorde Niels Christensen noget sår eller skade, hvorefter blev afsagt, at efterdi Niels Christensen ved højeste ed har sigtet Niels Dinesen for det sår og skade i hans ansigt er gjort, som med synsvidne er bevist, og intet nøjagtigt derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme sigtelse og klage at sige eller magtesløs dømme.

(30)

** Frands Mortensen i Vejle havde stævnet Tomas Christensen, foged på Boller, for to vidner han på hans hustru Mette Olufsdatter til Boller Birketing 28/6 sidst forleden forhvervet har, og for en

dom han til samme ting 17/8 derefter forhvervet har, og byfogden i Vejle har funderet sin dom på samme vidner, som blev fremlagt og hvori Mette Olufsdatter tilsagde Tomas Christensen at alt hvis, han sagde for retten, det var løgn, hvilket de 8 mænd tinghørere bevidnede, hvorfor han har ladet hende fordele, hvorpå blev afsagt, at efterdi Mette Olufsdatter ikke slig hendes ærerørige tiltale har bevisliggjort, da kan samme dom og dele ikke magtesløs dømmes.

(31)

** Hans Deuster, borger i Århus, havde stævnet Søren Jensen, som for nogen år forleden tjente Hans Andersen borger sst, og nu har sit tilhold hos Peder Tunglund i Århus for et vidne, han til Århus byting 23/1 sidst forleden vidnet har, at han 1625 på skifte efter Hans Grønbæk borgmester sst imellem hans hustru salig Maren Justdatter og hendes børn på Hans Andersens vegne krævede dem for gæld, de var ham skyldig efter hans regnskabsbog, da svarede Maren Justdatter, at hun var forligt med hendes børn, at hun skulle selv betale ham og andre, hvilket vidne Søren Jensen her ved tinget var bestendig, hvorpå blev afsagt, at da vidnet er vidnet efter salig Maren Justdatters ord og mundheld, siden hun ved døden er afgået, så hun ikke dertil kunne svare, da ---- magtesløs at være.

(32)

** Hans Deuster borger i Århus havde stævnet Hans Andersen Grønbæk borger sst for en stor gæld, han efter sin regnskabsbog fordrer efter afgangne Hans Grønbæk, fordum borgmester i Århus, og hans hustru Maren Justdatter, hvilken gæld ikke specificeres hvor meget af hver slags varer, så den bør magtesløs at være. så mødte Hans Andersen og fremlagde hans efterskrevne regnskabsbog, i hvilken blandt andet findes indskrevet, 1623 20/12 gjorde jeg regnskab med min bror, og da er alting klart på begge sider. derefter blev fremlagt regnskab for hvad, han havde udlagt for ham, og Maren Justdatter havde hentet, og videre blev fremlagt en dom af Århus byting 27/3 forgangen år, at efterdi bevistes ned Hans Andersens regnskabsbog hvad Hans Grønbæk og Maren Justdatter at have været ham skyldig, og bevistes med Hans Deusters kontrakt, at han har forpligtet sig at betale al hvis gæld, Maren Justdatter var bortskyldig, så og efter en kontrakt imellem hr Jens Hansen i Havelse og ham, og deri lovet at befri ham for al den gæld, som efter hans mor og bror kræves kunne og da ingen kvittanser af Hans Deuster blev fremlagt, blev han tildømt samme gæld at betale, og Hans Deuster blev fordelt derfor. og nu blev afsagt, efterdi samme gamle opskrift ikke med salig Hans Grønbæks eller Maren Justdatters hånd bekræftes, og samme gæld på trødningsdag ikke at være æsket efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift, dom og dele så noksom, at den bør at komme Hans Deuster til hinder eller skade.

(34)

** Tord Pedersen i København med en opsættelse her af tinget 22/11 sidst forleden havde stævnet Peder Andersen Burgård i Dråby birkefoged, eftersom han havde været tilforordnet dommer at dømme hvis ret var imellem nogen de Ebeltoft borgere og ham anlangende den sag om hans skib og godses skade, Christen Kjønsen Christen Madsen Kock og deres medfølgere sst var årsag til, dog havde han frikendt dem. og nu blev afsagt, efterdi i samme bytingsdom ikke bevises, at Christen Kjønsen og hans medfølgere har tilføjet Tord Pedersen nogen skade på sit skib eller gods, og Peder Andersen derfor dem har frikendt, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(36)

** Søren Jensen i Viby med en opsættelse her af landstinget 22/11 sidst forleden havde stævnet Rasmus Sørensen, birkefoged ved Viby birketing for en dom, han 3/5 sidst forleden afsagt har imellem Peder Rasmussen Hjort og Søren Jensen, hvor han har tilkendt Søren Jensen at stå til rette for den gerning, hans tjener skal have gjort uset for ham, og formener han ikke bør at lide for den gerning, han ikke af vidste, hvorefter blev afsagt, at da Rasmus Sørensen ikke er mødt, da finder dommerne samme dom magtesløs at være.

(37)

** hr Peder Christensen i Værum med en opsættelse her af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg herredsfoged i Galten herred for en dom, han der til tinget 5/8 sidst forleden dømt har og frafundet hr Peder Christensen ikke at måtte få det skøde beskrevet, som Christen Andersen og Niels Tomasen i Værum for retten ville gøre ham efter købebrevs indhold, uanseet han ingen årsag dertil har haft men beråber sig på en landstings stævning, og intet videre de har solgt ham og hans børn end deres egen arv i den bondegård i Værum, salig Mogens Christoffersen iboede og fradøde, og dog stiller han sin dom på et bevis ikke for ham er fremlagt, og det hans søstersøn Peder Simonsen i Værum til vilje. så mødte Peder Knudsen og fremlagde samme dom, hvori besluttes at efterdi Peder Simonsen beviser med slotsskriverens brev at have KM lensmands forlov at besidde førnævnte gård og udrede al herlighed og tynge af samme gård, dog med sin hustru og både fædrene frænder og mødrene frænder til førnævnte gård, og han har tilbudt Christen Andersen og Niels Tomasen sølv og penge for deres ejendomslodder, og de siden har solgt dem til hr Peder Christensen, så turde fogden ikke stede hr Peder noget skøde, inden landsdommerne havde Peder Simonsen og hr Peder Christensen imellem dømt om førnævnte købebrev og skøde. og nu lovede Peder Knudsen, at når hr Peder Christensen det begærede, skal samme skøde blive ham udstedt, og efter sådan lejlighed afstod de på begge sider samme dom.

(38)

** Jens Pedersen Hede i Ørum havde i rette stævnet Oluf Rasmussen i Vælds Christen Sørensen og Christoffer Nielsen i Ørum for et vidne, de på ham og hans søn 4/3 vidnet har, at de skulle have været inden til Østerport en nat og kommet ud med korn i deres sække og red bort med, og Jens Pedersen berettede, at han tilforn to uendelige domme i sagen havde forhvervet her af landstinget 15/3 og 6/12 sidst forleden, hvori samme vidner er fundet magtesløse at være, og ikke komme Jens Pedersen til hinder eller skade i nogen måder, hvilket landsdommerne igen dømte.

(39)

** Niels Rasmussen i Nødager havde stævnet Søren Nielsen sst for en samfrænders afsigelse, han 25/11 og 2/12 sidst forleden til Sønderherreds ting skulle på Maren Jensdatters og hendes børns vegne forhvervet har, at Peder Lauridsen i Mårup Simon Rasmussen og deres medbrødre 12 samfrænder at have takseret den halve gård i Nødager, Niels Rasmussen og Maren Jensdatter påboer for hvad, den kunne tåle over kongelig tynge og hvem, den skulle besidde, hvilken deres afsigelse han mener uret at være, efterdi de har sat og takseret hans ejendom, som han har købt for sølv og penge, imod hans vilje. så mødte Jens Pedersen i Nødager på samfrænders vegne og fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 25/11 sidst forleden indeholdende deres afsigelse, at Maren Jensdatter burde tilhøre de to parter af gården og Niels Rasmussen og hans hustru Mette Pedersdatter den tredie part. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 28/8 1632, hvor Maren Jensdatter har opladt halvparten af den halve bondegård i Nødager, som hun iboer og hendes

husbond Peder Jensen fradøde, til Niels Rasmussen og hendes datter Mette Pedersdatter, og dersom hun bliver til sinds den anden halve part ikke at ville bruge, lover hun ikke at oplade den til andre end Niels Rasmussen, hvorefter blev afsagt, at samfrænders afsigt bør ikke at komme Niels Rasmussen imod samme opladelsesvidne på sin besiddelse til nogen forhindring.

(41)

** hr Peder Christensen i Værum med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg, herredsfoged i Galten herred, eftersom hr Peder Christensen har ladet opkræve synsmænd til hans skovskifte, som ligger til den gård, salig Mogens Christoffersen i Værum iboede, som hr Peder Christensen er den største lodsejer til på sin hustru og børns vegne, dog Peder Simonsen den nu iboer, men herredsfogden uden billig årsag har opsat synsmændenes afhjemmelse, og nu blev afsagt, at herredsfogden har forseet sig, og bør give hr Peder Christensen hvis billig kost og tæring, han derover lidt har.

(42)

** Iver Krabbe til Albæk med opsættelse af landstinget 20/11 sidst forleden havde stævnet Niels Nielsen i Hjeds for en dom, han til landstinget har ladet forhverve, hvori nogen vidner skal være magtesløs dømt, som Iver Krabbe til Hornum herreds ting skal have ladet forhverve anlangende trolddom, som Niels Nielsen nogen tid lang skal have omgåedes med efter rygte og tidning. så mødte Claus Markorsen og Niels Nielsen og fremlagde en dom af landstinget 5/7 sidst forleden, hvori samme vidner er fundet magtesløst at være og ikke komme hospitalstjener Niels Nielsen til skade. derefter blev fremlagt tingsvidner af Hornum herreds ting, hvor Inger Keldsdatter i Hjeds vidnede, at da hun og Niels Nielsen var i trætte sammen, da havde han lovet hende ondt, og det var hende vederfaret både på sig selv børn og deres øg og fæ, og andre vidnede, at Inger Keldsdatters barn var sygt, fra det blev født og til det døde to år gammel. andre vidnede, at den tid, fjenderne var her i landet, havde Niels Nielsen et øg i hus af Mourids Jensens sst, og siden noget derefter blev det syg og døde. Søren Jensen i Veggerby vidnede, at Niels Nielsen kom til ham på Veggerby kirkegård, og de fulgtes til hr Niels Jacobsen i Kirketorp, som havde beskyldt Niels Nielsen for trolddom, og der de kom i præstens stue spurgte Niels Nielsen hr Niels, om han beskyldte ham eller hans hustru for trolddom, da svarede hr Niels, dersom du han gjort mig noget, da får du vel din løn derfor i sin tid, jeg vil tage det af Guds hånd, og bad han skulle gå ud fra hans øjensyn, han ville ikke se ham. ligeledes havde 24 mænd vidnet, at Niels Nielsen, siden fjenderne drog af landet, har påhængt et ondt rygte og tidende om spøgeri og trolddom, hvorefter blev afsagt, at da ikke fremlægges noget kundskab om nogen trolddoms bedrift, Niels Nielsen skulle have begået og ikke heller ikke findes derfor sigtet, da bør samme vidner magtesløs at være.

(44)

** fru Helvig Kås til Restrup med en opsættelse af landstinget 22/11 havde stævnet Søren Christensen tjenende i Bygum for et vidne, han til Rinds herreds ting 31/3 sidst forleden vidnet har, at han en søndag i jul sad i Jens Andersens herberg og slog en femkort, og da skulle have set en gående af Jens Andersens port med en byrde rugkærve, og han tykkede, det var Mogens Jensen i Bygum, men han vidste ikke om det var den første eller sidste søndag i julen. ligeledes var stævnet Laurids Mogensen i Bygum, som doblede med Søren Christensen, og han vidnede, at han så en gå omkring Jens Andersens port, hvem det var, vidste han ikke, hvorpå blev afsagt, da efterdi samme vidnesbyrd ikke har vidnet på nogen vis dag og tid, da sligt skal være sket, da findes samme vidner

magtesløs at være.

(45)

** Jørgen Høg til Hammergård med en opsættelse landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen, byfoged i Århus, på salig Hans Skrams arvingers vegne for en dom, han til bemeldte byting 10/4 sidst forleden afsagt har imellem den gode mands fuldmægtig og Jens Ulriksen borger i Århus, og frifundet Jens Ulriksen for videre tiltale for nogen hattebånd imod gældssag i rede penge, han salig Hans Skram skyldig var, og ikke anseet hans hustru Ide Andersdatters udgivne gældsbrev, som lyder på gode enkende rigsdaler eller andet godt sølv. derefter blev fremlagt et vurderingsvidne 18/4 på efterskrevne hattebånd, og der blev afsagt, at da der er givet Jens Ulriksen sag for 134 daler, og vurderingen på hvis gods udlagt er ikke så højt at kunne forstrække berørte sum at fuldgøre, og byfogden dog har frikendt Jens Ulriksen, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering og dom nogen magt at have.

(47)

** fru Ingeborg Galt til Borup på hendes tjener Maren salig Peder Smeds i Søvind hendes vegne havde stævnet Rasmus Nielsen med flere sst for et vidne, de til Vor herreds ting 6/8 sidst forleden vidnet har anlangende et gærde fra fælleden til Maren Peder Smeds hendes rugtoft ved hendes gård skulle være brøstfældigt, men ikke vidnet hvis gærde var brøstfældigt, deres syn og på en helligdag at være gjort, så det bør magtesløs at være. hvorpå samme vidne blev fremlagt, og der blev afsagt, eftersom Rasmus Nielsen og hans medbrødre har seet samme gærde at være brøstfældig, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

31/1 1635.

** Niels Krag til Trudsholm, befalingsmand på Asmild kloster havde stævnet sandemændene af Lysgård herred manddød at sværge over Jacob Madsen Kedelfører og Søren Nielsen Skomager af Århus for Søren Pedersen i Ans, de har ihjelslået, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Lysgård herreds ting 19/1 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Jacob Madsen og Søren Nielsen kom i Søren Pedersens gård i Ans, og da skulle Jacob Madsen og Søren Pedersen ride om kap til Kongensbro om to kedler, de satte ud imod hverandre, og da de kom på vejen omred Jacob Madsen ham, og da råbte Søren Pedersen, at han ville intet ride med ham før om morgenen, og ingen af dem kom til broen, som målet var sat og så red de tilbage igen, og da tog Jacob Madsen Søren Pedersen i sin skulder og slog ham imod jorden, og da han stod op igen, slog Jacob Madsen ham med en fork, så han faldt til jorden, siden kom Søren Nielsen og slog ham nogle slag med en vognkæp, og så satte de både deres egen kedel og Søren Pedersens kedel på deres vogn og kørte bort, hvorefter sandemændene udlagde Jacob Madsen Kedelfører at være Søren Pedersens bane og derfor svor ham fra hans fred.

(49)

** Erik Eriksen i Bøgild havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred manddød at sværge over Anders Sørensen i Hindbjerg for hans farbror Erik Pedersen sst, han skal have ihjelslået, og fremlagde tingsvidner af Lysgård herredsting, hvori efterskrevne vidnede, at Anders Sørensen er indtrængt sig i Erik Pedersens hus med hans medfølgere og bror Peder Sørensen i Fravsing og hans egen hustru Ingeborg Mikkelsdatter og overfaldt Anders Eriksen i hans far Erik Pedersens stue, så

han næppe kom fra dem med hans liv, og da stod hans far Erik Pedersen op af sin seng i sin bare skjorte og spurgte, om han ikke måtte have ro i hans eget hus, og da slukkede Anders Sørensen lyset og Peder Sørensen da råbte, slå i djævlens navn, jeg skal stå med dig som en bror, og da slog Anders Sørensen til Erik Pedersen, hans farbror, med en kniv under hans venstre patte, så han faldt baglæns og død i hans seng, hvorfor sandemændene svor Anders Sørensen manddød over og fra hans fred.

(50)

** Rasmus Jespersen i Revn med en opsættelse af landstinget 22/11 sidst forleden havde stævnet Niels Christensen i Albøge og hans medbrødre sandemænd, for de har svoret ham fra sin fred for Niels Madsen skrædder i Revn, han skulle have dræbt, uanseet han i hans død aldeles skal findes uskyldig. derefter blev fremlagt tingsvidner af Sønderherreds ting indeholdende syn på Niels Madsens lig, som var fundet i Kolindsund, og hvorpå de fandt økseslag, som dem syntes kunne være årsag til hans død, og Bodil Andersdatter i Revn vidnede, at den aften, Niels Madsen skrædder blev borte, lukkede hun døren op for Rasmus Jespersen, der han kom af skoven om natten, og da sagde han, at Niels Skrædder var i gården. senere gik han på loftet og tog et ror og gik ud med det, og Rasmus Jespersen og hans hustru Maren Madsdatter bad hende, at hun ikke skulle åbenbare, hvad hun vidste om Niels Madsen. Anders Mikkelsen i Revn vidnede, at næste dag så han, at Rasmus Jespersen i Revn og Rasmus Pedersen sst kom roende med en båd fra det sted, som Niels Madsen blev fundet, og havde Niels Madsens sorte bukser med sig i båden, og på hans spørgsmål svarede de, at de ikke havde set Niels Madsen, og da gik han til sted, de kom fra og der fandt han hans lig. derefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke imod disse vidner, syn og sigtelse og sandemænds ed at sige eller magtesløs dømme.

(54)

** Helvig Kås til Restrup efter opsættelse af landstinget 6/x, hvor højlærde Christen Hansen, superintendant over Vendelbo stift havde stævnet fru Helvig Kås for ----. så er mester Christen Hansen ikke mødt, hvorpå blev afsagt, at mester Christen Hansen pligtig er hende at igengive hvis billig kost og tæring, hun på den rejse frem og tilbage anvendte.

(55)

** Jens Pedersen Fisker i Torup ladegård hans visse bud hans søn Peder Jensen sst med en 14 dages opsættelse havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg, herredsfoged i Galten herred, for en dom han 12/8 sidst forleden afsagt har imellem ham og Niels Andersen, borger i Århus anlangende 8 daler, som Niels Andersen fordrer af Jens Pedersen for en kappe, som han for 13 år siden efter en håndskrift skal have forstrakt en person, som har kaldt sig Laurids at være barnfødt i Jebjerg og skulle have været førnævnte Jens Fiskers søn, som noget derefter ved døden er afgået efter et kundskab, Niels Andersen selv har fremvist, og herredsfogden derfor har tildømt hans arvinger samme gæld at betale, uanseet ikke for ham var bevist, førnævnte person at have været Jens Fiskers søn, og han hårdeligt benægter ingen søn at have haft at være barnfødt i Jebjerg og kaldt Laurids. så er Niels Andersen og Peder Knudsen ikke mødt til gensvar, hvorefter samme dom blev dømt magtesløs at være.

(56)

14/2 1635.

** Mads Svendsen i Svejstrup hans visse bud Jens Svendsen i Randers havde hidkaldt sandemændene af Hovlbjerg herred over Jens Andersen i Futting for Rasmus Svendsen i Torsølund, han skal have dræbt og ihjelslået, og fremlagde for sandemændene adskillige tingsvidner, hvori Jens Svendsen gav last og klage over Jens Andersen i Futting og hans medfølgere, som har slået hans bror salig Rasmus Svendsen 29/12 sidst forleden i hr Nielses gård i Sall, så han 30/12 døde deraf. Anne Simonsdatter i Torsølund vidnede, at hun var med Bodil Andersdatter, Rasmus Svendsens hustru i Torsølund, i Sall at føre Rasmus Svendsen hjem, og da lå han næsegrus på jorden og var målløs og talte ikke siden, og synsmænd afhjemlede, at Rasmus Svendsen var slået i hans hoved, så hovedbenet var sønderslået, som de syntes var gjort med den brede ende af en vognkæp. andre vidnede, at de så Jens Andersen kom løbende ud af præstens gård og Rasmus Svendsen efter ham med draget værge, og Jens Andersen fik en vognkæp af en vogn og var nødt til at slå løs til Rasmus Svendsen, som faldt omkuld. synsmænd afhjemlede syn til en sort vadmels karlstrøje, som Søren Andersen i Østergård fandt var hans brors Jens Andersen, i Futting, som var gennemhugget og gennemstukket, som de syntes var gjort med et værge, hvorefter sandemændene svor Jens Andersen i Futting manddød over og fra hans fred.

(57)

** Jens Jensen i Gedved havde hidkaldt sandemændene i Vor herred til at udlægge Peder Jespersens bane, som blev ihjelslået i Ejer, og fremlagde tingsvidner af Vor herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de sidste jul så, at Rasmus Mortensen i Ejer kom løbende ud af Jens Rasmussens port i Ejer med en økse i hånden og løb bag til Peder Jespersen i Ejer og slog til ham bag i hans hoved, og synsmænd afhjemlede syn til Peder Jespersens sår, og da beskyldte Peder Jespersen Rasmus Mortensen, for han havde givet ham samme sår og skade med en økse, hvorefter sandemændene udlagde Rasmus Mouridsen at være Peder Jespersens bane, ham sagesløs at have dræbt, og svor de ham manddød over og fra hans fred.

(58)

** Anders Nielsen i over Ure havde stævnet Jens Christensen i Ungstrup Mads Hansen i Bøgelund Bertel Lauridsen i Skræ Peder Nielsen i Sinding Christen Pedersen i Vallerbæk Johanne Christensdatter i Ungstrup Anne Christensdatter i Vallerbæk Maren Madsdatter sst Anne Nielsdatter Else Pedersdatter og Worm Bertelsen sst for adskillige vidner, de til Hids herreds ting har vidnet anlangende et stykke eng Hjortkrog på over Ure mark sønden åen i Haderup sogn i Ginding herred over markskel, i hvilket de beskyldes for vildige, idet Jens Christensen har vidnet med hans egen svoger og søster Peder Christensen i Skræ med sin egen svoger og søster Tomas Rasmussen i Ungstrup at være Niels Mortensens hustrus bror Bertel Lauridsen at være Niels Mortensens hustrus søstersøn Johanne Christensdatter som er Anne Christensdatters søster Peder Nielsen at være Anne Christensdatters slægt og Anne Christensdatter og Anne Nielsdatter at have vidnet med deres egen mand, og Worm Bertelsen at have vidnet med hans egen datter og svoger. ligeledes stævnedes Ellen Nielsdatter og Anders Madsen i Karup, som er Anders Nielsen i over Ure hans mor og stedfar. derefter blev fremlagt tingsvidner, (fortsættes blad 60)

(her indbundet to blade, som hører til mellem (209) og (210))

(60)

hvori efterskrevne, der mindes op til 27 år, vidnede at de havde været med at slå Hjortkrog eng, både for salig Niels Andersen og siden hans søn Anders Nielsen, der han fik gården, og synsmænd afhjemlede syn på engen, hvorefter blev afsagt, at da der ikke er givet lovligt varsel for sidste vidne og syn, da bør de magtesløse at være.

(61)

** Peder Hansen, indvåner i Ålborg, med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han 23/1 1627 tvært imod begæring om respit efter recessen havde tildømt Peder Hansen straks at gøre fru Helvig Marsvin til Nørlund med hendes børn rede og regnskab for alt hvis, hun beskylder ham for, eller derfor at stande til rette og straffes efter hans forpligt, hvilken dom her til landstinget er kendt magtesløs, hvorfor han bør erstatte Peder Hansen hans anvendte kost og tæring, han på samme trætte gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi samme domme er endeligt underkendt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Christen Schiønning sig dermed har forseet og bør at igen give Peder Hansen hvis billig kost og tæring, han for samme hans dom har lidt og anvendt.

(62)

** Jens Rasmussen Bang i Ørsted herredsfoged i Rougsø herred havde stævnet Peder Keldsen i Randers for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet har, hvor en dele er fundet magtesløs og ikke at komme Peder Keldsen til hinder eller skade, og Jens Bang pligtig igen at give han kost og tæring for samme dele, han over ham har udstedt. dertil svarede Jens Bang og i rette lagde samme delebrev af Rougsø herreds ting 12/12 1620, bemeldende at Peder Nielsen i Hollandsbjerg for hovedgæld har ladet fordele Peder Keldsen for 14 daler for 8 tønder byg, hvilket delebrev ikke befindes årligt til tinge at være læst og forkyndt, hvorpå blev afsagt, at da delebrevet ikke årligt til tinget er påskrevet, som det sig burde, så bør det magtesløs at være, men da Peder Keldsen for herredsfogden ikke har protesteret imod samme dele, da bør Jens Bang for Peder Keldsens tiltale kvit at være

(64)

28/2 1635.

** Niels Pedersen student og barnfødt i Randers havde stævnet Jens Jensen Dal sst for et skiftebrev dateret 28/12 1630, anlangende samme tid at være sket skifte og registreret salig Peder Tygesens bo sst imellem Niels Pedersen og hans søskende på den ene side og deres mor Else Jensdatter på den anden side, med hvilke skiftebreve Jens Jensen ville forholde Niels Pedersen og hans søskende en ganske formue, han efter hans salig far kunne tilfalde, som med Jens Jensens hånd er at bevise, det han siden har udgivet til de andre hans søskende, nemlig på en broderlod 60 daler og på en søsterlod 40 daler, dog registreringen er først sket halvfjerde år efter deres fars død, da Jens Jensen har været trolovet med Else Jensdatter, hvorfor han formener samme registrering og skifte ikke så lovligt at været sket, så den nogen magt bør have men magtesløs at blive. så blev afsagt, at Jens Jensen bør straks betale Niels Pedersen hans fædrene arv 60 daler.

(65)

** Niels Pedersen student barnfødt i Randers havde stævnet Peder Ankersen borgmester i Randers

med flere rådmænd for et skifte og kontrakt, de skal have begået 10/10 1633 i Jens Dals hus sst anlangende skifte efter Niels Pedersens salig mor i hans fraværelse, hvorfor han har givet hans svoger Tomas Bager fuldmagt at kontrahere efter hans salig mors død hvis, han efter hende kunne tilfalde i løsøre, dog gården undtaget, dog de dannemænd har givet videre beskrevet end hans fuldmagt om formelder, nemlig at de skulle give afkald på både fædrene og mødrene, og han formener de dermed vil forklejne hans fædrene arv, og kontrakten magtesløs dømmes. så mødte Jens Jensen og fremlagde skifte og kontrakt, hvori han er forligt med hans stedbørn Jens Pedersen på egne vegne, Carsten Hatstafferer på hans hustru Ingeborg Pedersdatters vegne, og Tomas Poulsen Bager på sin hustrubror Niels Pedersens vegne og på sin hustru Kirsten Pedersdatters vegne om deres arv efter deres mor salig Else Jensdatter, Jens Jensens hustru, hvorefter blev afsagt, så efterdi skiftebrev er oprettet imellem Jens Jensen og hans stedbørn om deres mødrene arv, og ikke om deres fædrene, og der dog sluttes, børnene at skal gøre Jens Jensen afkald både for fædrene og mødrene, da bør førnævnte skiftekontrakt ikke komme Niels Pedersen på sin fædrene arv til hinder eller skade.

(66)

** Peder Worm, borger i Randers på Tomas Poulsen Bager og Jens Pedersen barnfødt sst deres vegne og Carsten Hatstafferer borger sst på sine egne vegne havde stævnet Anders Andersen herredsfoged, boende i Randers, for en dom han pludselig til Randers byting dømt har og fradømt deres fuldmægtig Peder Worm fra hans 3.ting på deres vegne anlangende udviselse af Jens Jensen Støvring af deres part af den gård, han påboer, uanseet recessen formelder, at hvor fællig findes, skal ingen bruge fællig videre end hver sin lod og del, hvortil Jens Jensen svarede, at han ville være overbødig at give sine medarvinger en billig husleje af deres anparter i samme gård, hvori han var den bedste lodsejer, efterdi ikke da skulle være ganget afkald imellem ham og hans stedbørn, og Anders Andersen turde ikke tilstede 3.ting, før Jens Jensens medarvinger gav ham afkald. og nu blev afsagt, at da Peder Worm af Anders Andersen i to tingdage er tilfundet udviselse af Jens Jensen, og dog har fradømt ham 3.ting, da kunne de ikke kende, at hans dom bør nogen magt at have.

(67)

** Peder Nielsen Worm borger i Randers på Tomas Poulsen Bager sst hans vegne og Carsten Mortensen Hatstafferer sst på sine egne vegne havde stævnet Jens Jensen Støvring sst for en dele, han til Randers byting 18/11 1633 skal have forhvervet over dem, for de ikke har villet give ham afkald efter den kontrakt, som med arvingerne er gjort, uanseet de ikke dem til nogen dele forpligtet har, og tilmed har Niels Pedersen, som i delen og kontrakten er benævnt, ikke derfor fået varsel, så de mener, den bør magtesløs at være, og nu blev afsagt, så efterdi ikke befindes i bytingsdommen at være inddraget nogen afkalds dokumenter, så bør samme dom at være som udømt, og Tomas Poulsen og Carsten Hatstafferer af den dele kvit at være.

** Carsten Mortensen hatstafferer i Randers havde stævnet Jens Jensen Støvring sst for en opskrift, som ikke er annoteret, anlangende 4 tønder øl et slagtenød 7 bøster flæsk, som 1631 blev anvendt på hans bryllup, som han blev Jens Jensen skyldig, men da opskriften ikke år efter år er påskrevet, bør den magtesløs at være. så mødte Jens Jensen og fremlagde borgmester og råds dom af Randers rådhus 19/1 sidst forleden, hvor Carsten Hatstafferer blev tildømt at betale Jens Jensen 20 daler, og nu blev afsagt, at efterdi Jens Jensens regnskabsbog i rette lægges, og ikke bevises samme gæld at være betalt, da kunne borgmester og råds dom ikke magtesløs dømmes.

(68)

** Ejler Qvitzow til Lykkesholm i Fyn havde stævnet Erik Nielsen i True herredsfoged i Hasle herred for en dom, han 22/9 sidst forleden afsagt har imellem Ejler Qvitzow og Peder Nielsen i Hasle en anpart kirketiende Hasle kirke angældende, som salig Laurids Nielsen og han havde i fæste af Ejler Qvitzow efter hans fæstebrev, og Laurids Nielsen, som er hovedmand i samme fæstebrev, er ved døden afgået, og det ikke lyder længere end hans livstid, og alligevel har Peder Nielsen brugt førnævnte anpart korntiende i 5 år, siden Laurids Nielsen døde, imod Ejler Qvitzows ja og minde, og dog slutter hans dom, efterdi Peder Nielsen har gjort regnskab for hvis, han har oppebåret, vidste han ikke at tildømme ham at lide for uhjemlet, hvorfor Ejler Qvitzow formener samme herredstingsdom bør magtesløs at være. nu blev afsagt, så efterdi bevises med kirkebogen, at Peder Nielsen har gjort regnskab for hvis, han på kirkens vegne har oppebåret, og Mikkel Sørensen på Ejler Qvitzows vegne har medværet og ikke gjort nogen forhindring, da vidste dommerne ikke deri imod herredsfogdens dom at sige.

(71)

** Jens Jensen, borger i Ebeltoft, med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Christensen i Holme og Peder Sørensen i Dråby for et skøde, de til Ebeltoft byting 14/3 1631 og der skødet hr Niels Pedersen i Ebeltoft en part af salig Mette Anderses ejendom der sst, som deres hustruer efter deres bror Rasmus Sørensen i Elsegårde skal være tilfaldet, hvilket skøde Jens Jensen formener uret at være, efterdi de ikke har nogen lod eller del deri, men det var Rasmus Sørensens hustru Birgitte Christensdatters arv, som han var tilfaldet efter hendes søster salig Mette Christensdatter, og tilmed skal Rasmus Sørensen i levende live med hans hustrus samtykke have skødet det bort. efter flere ord og tale dem imellem indgav de samme tvistige sag for fire dannemænd og hvad, de dem imellem siger, skal stå for fulde.

(72)

** hr Niels Pedersen, sognepræst i Ebeltoft, havde stævnet Birgitte Andersdatter, afgangne Jens Hegelunds sst, for et skøde hendes husbond skal have forhvervet af Mikkel Knudsen sst på en anpart i en ejendom i Ebeltoft, hvilket skøde ikke så nøjagtigt er, idet det alene formelder en sjettepart i "Schieffuellens haffue" og ikke hvor vidt og bredt samme sjettepart er. samme sag blev indgivet på 4 dannemænd, som skal skifte og dele samme ejendom dem imellem.

(73)

** Peder Svendsen i Snåstrup havde stævnet Frands Pedersen i Galten og hans medbrødre samfrænder, for de har tilsagt Anders Jensen den gård, Peder Svendsen iboer i Snåstrup, skønt Anders Jensen ikke skal have haft uden den 11.part, og gården ikke at være uden 13 søsterlodder, og Peder Svendsens samfrænder har tilsagt ham samme gård at besidde, som han har gjort ægt og arbejde af og ydet skyld og landgilde deraf. tilmed har Anders Jensen tilforhandlet sig nogle parter i en gård i Stjær, som han ikke har haft nogen lod i, men dermed gjort ham og hans børn stor skade, og ladet sig samme gård i Snåstrup tildømme. så i rette lagde Anders Jensen sine samfrænders afsigelse, at Peder Svendsen ikke kan tilkomme videre i samme gård end to søsterlodder. dertil fremlagde Peder Svendsen sine samfrænders afsigelse, at han og hans børn kunne tilkomme de 8 af de 13 søsterlodder i gården, hvorefter blev afsagt, at Anders Jensen og Peder Svendsen bør opkræve

samfrænder, hver halvparten, som kan dem imellem sige, hvad enhver i samme ejendom kan være berettiget efter deres adkomster.

(74)

** Anders Jensen i Herskind med en opsættelse har af tinget 17/1 havde stævnet Peder Niels Let Rasmus Lauridsen i Skibby Rasmus Jensen i Herskind Niels Jensen og Just Andersen i Søballe for et vidne, de til Framlev herreds ting 17/12 sidst forleden med Peder Svendsen vidnet, at de var det vidne gestendig, som de og deres medbrødre 28/2 1621 vidnet har om nogen afhændelser på nogen lodder i de to gårde i Snåstrup og Stjær, som Niels Mortensen i Hørslev og Jens Mortensen, som da var i Herskind, skal have solgt til Peder Svendsen, og Anders Jensen mente, at deres vidne, som de på ny efter deres forrige gamle vidne vidnet har, som er død og magtesløs dømt, bør ikke komme ham til nogen hinder eller skade, hvorefter blev afsagt, at da de ikke har fragået hvad, de tilforn har vidnet, da bør deres vidne magtesløs at være.

(75)

** Christen Ibsen forrige ridefoged til Hagsholm havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han 23/10 sidst forleden afsagt har og tildømt Christen Ibsen at gøre fru Jytte Brock, salig hr Jørgen Skeels efterleverske rede og regnskab af Vestervig klosters len, tilmed har han gjort uret, at han har draget af hendes tjeneste uden pas og forlov, uanseet han aldrig har været fæstet til hende eller hendes salig husbond, og ikke heller har haft regnskab at forestå. Christen Ibsen fremlagde adskillige dokumenter og skrivelser, og der blev afsagt, at da Christen Ibsen har fremlagt adskillige dokumenter, som ikke for byfogden har været i rette lagt, så bør hans dom som udømt at være, og sagen igen til byting at komme, og begge parter for ham deres breve at i rette lægge.

(78)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet Anne Iversdatter, født i Ørum, for hun til landstinget 22/11 sidst forleden ved hendes ed bekendt og vidnet har, at hun af fru Kirsten Munk og hendes foged skulle være tilskyndet at vidne på Frands Mortensen og Karen Nielsdatter, som hun skulle være lovet en gård og hendes ophold for, og i lige måde havde stævnet Maren Rasmus Hattemagers i Barrit for et vidne, hun ved hendes ed på samme ting har vidnet, at fru Kirsten skal have budt hende penning og gavn i barselshus til Tomas Jørgensens i Hornum, at hun skulle vidne på Karen Nielsdatter, at hun skulle have fået barn ved Frands Mortensen, hvilket fru Kirsten højligt benægter. ligeledes blev stævnet Frands Mortensen og hans hustru Mette Olufsdatter. i sagen var forhvervet to uendelige domme af landstinget 31/1 og 14/2 sidst forleden, hvori samme ord er fundet løgnagtige og ikke komme fru Kirsten eller hendes foged til hinder, og Anne Iversdatter og Maren Rasmus Hattemagers for deres falske ed på deres fingre efter recessen at straffes, og nu blev afsagt, samme ord og bekendelser magtesløse at være og ikke at komme fru Kirsten eller hendes foged til hinder eller skade.

(79)

** Otte Marsvin til Dybæk. KM befalingsmand på Dronningborg, havde stævnet Niels Envoldsen i Davgård for en skudsmålsseddel, han til Hatting herreds ting skal have i rette lagt og ved ed bekendt, at han selv havde skrevet den, hvorpå han ved landstinget 17/1 sidst forleden ved ed

bekendte aldrig at have lært eller kan læse eller skrive, hvorfor han er løgnagtig kendt, hvorfor han formener, at han for hans falske ed bør fældet at være og bør på hans finger at straffes efter recessen, og nu begærede han endelig dom, hvorefter blev afsagt, at Niels Envoldsen bør for samme hans løgnagtige bekendelse fældet at være.

(80)

** Iver Lykke til Vindum Overgård havde stævnet Peder Nielsen i Opdrup birkefoged til Bjørnholms birketing, eftersom Iver Lykke for ham ladet indstævne Just Høg til Bjørnholm for 327 rigsdaler in specie, som han ham på køb og gods er blevet ham skyldig først efter deres skadesløs kontrakt og siden efter gode mænds likvidering, hvor birkefogden en uendelig dom afsagt har, og da sagen fra landstinget er hjemfundet til hjemtinget, da har birkefogden aldeles frikendt hans husbond for rente og interesse, men alene tilfundet ham hovedsummen at betale, hvilken dom han formener magtesløs at være, og han ved landstinget bør tilnævnes to gode mænd, som kan gøre ham udlæg for såvel hovedsum såvel som rente og interesse, og nu blev afsagt, at efterdi Just Høg i hans indlæg tilbyder udlæg for gælden at ville gøre, så bør efterskrevne inden 6 uger gøre Iver Lykke udlæg i hans løsøre, og sker deri ikke fyldest, så bør Iver Lykke i det oppebårne gods at indvises, så han bekommer fuldt udlæg.

(82)

** hr Søren Andersen sognepræst til Voldum og Rud sogne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Jensen i Mygind for en ulovlig dele, han for rum tid siden til Voldum birketing forhvervet har over hr Søren Andersen for hans kvæg, han skulle have ladet gøre skade i Otte Marsvins korn på Voldum mark, uanseet det ikke er bevist, hvorfor samme dele bør magtesløs at være, hvorpå blev afsagt, at efterdi ikke bevises samme sag for gejstlig ret at være procederet, så bør hr Søren Andersen for samme dele kvit at være.

(83)

** hr Søren Andersen præst i Voldum og Rud med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Jensen i Randers for en dele over hr Søren Andersen, for hans folk har gjort et gærde imellem hr Sørens kålgård og en husmand sst, og ikke bevises at hr Søren Andersen derfor at være forfulgt, men straks at være fordelt, hvorfor nu blev afsagt, så efterdi ikke befindes samme sag for gejstlig ret at være procederet og ikke heller nogen dom før dele ganget er, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(84)

** hr Søren Andersen præst til Voldum og Rud med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen sst for et vidne, han til Voldum birketing har vidnet, at 1630 der han tjente hr Søren, da skulle hr Søren have bedt ham sætte ild på degnens hus, hvilket ikke er bevist, og samme degnehus står endnu ved magt ved præstegården, og benægter hr Søren, at han aldrig har begæret det af ham, og nu blev afsagt, at da tingsvidnet ikke i rette lægges, da bør samme vidne magtesløs at være.

(85)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/1 sidst forleden til Sønderhald herreds ting vidnet har, at de var i hr Søren Andersens stue, da Christen Jensen i Voldum klagede, at hans søn Jens Christensen havde slået både ham og hans moder og været dem et ulydigt barn, hvilket både Christen Jensen og hans hustru benægter, hvorefter blev afsagt, at samme vidne derfor bør magtesløs at være.

(86)

** hr Mads Pedersen i Ulbjerg havde stævnet Anders Jensen i Torup for en dom, han til Rinds herreds ting 26/1 sidst forleden forhvervet har, hvor hr Mads Pedersen på hans hustrus vegne er tilfundet 9 skæpper korn til Anders Jensens mor Karen Christoffersdatter at betale, hvilket korn salig hr Niels Mortensen, forrige præst i Ulbjerg, skulle restere af det korn, han årligt skulle have lovet hende, uanseet det ikke er bevist med den døde mands håndskrift, som de nu kræver af den døde mands arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises salig Niels Mortensen har sig tilobligeret sådant korn at betale, da kunne dommerne ikke kende samme dom komme hr Mads på nogen udgift til hinder eller skade.

(87)

14/3 1635.

** Tønne Friis til Hesselager befalingsmand på Stjernholm havde stævnet sandemænd af Hatting herred manddød at sværge over Peder Christensen, som tjente i Lund i Nim herred, for Jens Madsen, som da tjente i Torsted i Hatting herred, han ihjelslog, og fremlagde tingsvidne af Hatting herreds ting 15/12 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de i går var 3 uger var til Søren Mikkelsens bryllup i Ørnstrup, og da så de, at Peder Christensen i Lund tog 3 stobe i hånden og slog til Jens Madsen i Torsted i hans hoved, hvorimod Peder Christensen fremlagde et vidne af samme ting 15/12, at Karen Nielsdatter i Torsted havde bestået, at 24/11 kom Jens Madsen til hende og begærede, at hun ville to noget blod af hans hoved, og da sagde han, at han var blevet slået i hans hoved med et stob af Peder Christensen i Lund, men det havde han ikke synderlig nød af, men bagefter slog an anden ham i hans pande med en lyskærte, og det gjorde ganske ve og ondt. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Christensen manddød over og fra hans fred.

(88)

11/4 1635.

** Tyge Brahe til Tostrup havde stævnet sandemænd af Tyrsting herred manddød at sværge over Andit Jensen, som tjente på Mattrup som skytte, for Søren Hansen sst, han skal have ihjelslået, og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 10/3 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at 26/1, som de sad til middags i borgerstuen på Mattrup, da kom Andit Jensen ind og kom op og skændes med Søren Hansen om et stykke brød, som denne havde skåret, og Andit Jensen slog til ham med en lang tallerken, hvorefter han løb ud af borgerstuen og Søren Hansen efter ham, og da vidnerne kom derud, var Søren Hansen stukket med en kniv i hans armhule, så blodet løb og han døde, mens de så derpå. så var Andit Jensen ikke mødt, og efter fylding var sat på sandemændene, svor de Andit Jensen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han ihjelslog.

(89)

6/6 1635.

** Laurids Hansen i Hostrup havde hidkaldt sandemænd i Hindsted herred manddød at sværge over Anders Jensen i Hegedal for Niels Knudsen, som boede i Hjerresdal, han ihjelslog, og fremlagde tingsvidner af Hindsted herreds ting, hvor efterskrevne vidnede, at da Anders Jensen kom kørende hjemad med to øg og to stude for en møgvogn, mødte han Niels Knudsen, som slog øgene i hovedet med en kæp, så de løb omkring til nærmer side til studene, og Niels Knudsen straks løb til den anden side og søgte Anders Jensen med en armfuld sten og med en kniv, som han havde siddende tvært i munden, og Anders Jensen sprang fra vognen og undløb og Niels Knudsen efter ham og slog på ham med sten. så tog Anders Jensen en sten og slog til Niels Knudsen, så han faldt omkuld, og Anders Jensen straks løb sin vej, og dersom Anders Jensen ikke havde ramt ham, da kunne han ikke undløbe eller undkomme Niels Knudsen. synsmændene afhjemlede, at Niels Knudsen havde et slag i hans hoved, som dem syntes at være hans bane, hvorefter sandemændene svor Anders Jensen manddød over og til hans fred, for Niels Knudsen han af nødværge ihjelslog.

(90)

29/6 1635.

** Christen Poulsen i Aidt på sine egne og på Søren Poulsen Peder Poulsen Jens Nielsen og Dorte Poulsdatters vegne havde stævnet Jens Jensen i Aidt og hans medfølgere for et vidne, de til Vejerslev birketing 9/4 vidnet har om nogen uførm, førnævnte personer skulle have gjort Jørgen Clausen i Salpeterhuset, hvilket deres vidne de højligt benægter ingen uførm eller sår at have gjort Jørgen Clausen, men aleneste været i huset og ville købe øl, og de mener samme vidner ikke at stemme overens eller forklarer hvem af dem, der skulle have gjort Jørgen Clausen samme skade, og dog er alle af sandemænd vold oversvoret. efter dommernes begæring afstod Peder Christensen ridefoged til Silkeborg samme vidne og sandemandsed, hvorpå blev afsagt, at det ikke bør komme bemeldte personer til hinder eller skade.

(91)

** Otte Skeel til Katholm havde stævnet efterskrevne sandemænd i Katholms birk for en ed og tov, de til Katholms birketing svoret har 23/5 sidst forleden, hvor de har svoret Niels Sørensen i Høbjerg til hans fred, eftersom han manddrab på Karen Tygesdatter gjort har 19/4, hvor de har grundet deres ed på, at hans bror Rasmus Sørensen med adskillige vidner beviste, at Niels Sørensen var afsindig, hvorfor de ikke kunne sværge ham fra hans fred, hvorimod Otte Skeel mente, at dersom Niels Sørensen havde været fra sine sanser, så han ikke kunne vare sig selv eller andre for skade, så burde hans bror have begæret dårekisten til ham eller givet husbonden det til kende, at han kunne blive forvaret, og eftersom han slog kvinden ihjel, fordi hun ikke ville spå ham, da han mente, han var forgjort af troldkvinder, men de to kvinder, der var i stuen samme tid, dem vidste han vel i sin galskab at skåne, men hævnede sig kun på den, som ikke ville hans begæring efterkomme, hvorfor han formener sandemændene har gjort uret. nu blev afsagt, at eftersom Niels Sørensen har slået Karen Tygesdatter uskyldigt ihjel, og andre, som hos hende var, forskånet, da vidste dommerne ikke sandemændene deres ed at følge, med mindre den høje øvrighed ham nådigst på hans liv benåde vil.

(91)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jesper Andersen i Ry, for han nogen tid siden er vold oversvoret til Ry birketing, for han Christen Nielsens vinduer sst skulle have indslået, og langt over 6 uger er forløbet, og ikke han har ret bødet eller borgen sat, mener ham derfor at fare som andre fredløse mænd, hvorefter dommerne ikke anderledes kunne kende, end recessen deri at følge, og Jesper Andersen at fare som andre fredløse mænd.

(92)

** Jacob Seefeld til Randrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne ransnævninge i Hellum herred, for de 24/2 sidst forleden har hans efterskrevne tjenere i Bælum ran oversvoret, for de skal have hugget i Bælum fællesskov, og fremlagde tingsvidner af Hellum herreds ting 10/2 og 24/2 sidst forleden, og nu blev afsagt, at eftersom det ikke bevises, de berørte personer er taget ved stub eller stavn, da bør samme vidne magtesløs at være.

(93)

** Peder Jensen i Aldrup havde stævnet Jens Olufsen i Gerning for en dom, han til Hovlbjerg herreds ting 23/4 sidst forleden forhvervet har på et stykke eng på Aldrup mark kaldes Nyeng, at det bør at efterfølge ham at bruge, uanseet det bevises med et 24 mands vidne 1569, at samme eng har været brugt til den gård Aldrup, Peder Jensen iboer. ligeledes befindes i et vidne 1548, at 6 mand efter Hans Stygges befaling har gjort markskel imellem Gerning mark og Aldrup mark, så de mænd af Gerning intet skulle bruge noget på Aldrup mark, uden de har det i Jens Bondes minde, som da boede i Aldrup. så fremlagde Jens Olufsen Otte Marsvins fæstebrev dateret 12/7 1634 til ham på Nyeng, som hans formænd tilforn før ham i fæste havde efter Niels Skrams fæstebrev, og nu blev afsagt, at efterdi bevises med lensmand Otte Marsvins fæstebrev ham at have sted og fæst Jens Olufsen samme stykke eng, som hans formænd tilforn har sted og fæst, og herredsfogden har tildømt Jens Olufsen samme eng, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige.

(95)

** Hermand Hansen borger i Horsens havde stævnet Johan Clausen borger sst, for han havde begæret, at han ville unde ham hans to gårdsavl på Horsens mark, hvorimod han ville indfri ham hans brev på Hans Pedersen på 100 rigsdaler og afstå til ham en hans gårdsavl på Horsens mark, og de gik til tinge og gav hinanden skøder på begge sider, mens der han ville annamme hans gårdsavl, da befandtes det ikke at være hans mens hans stedbarns, som Peder Jensen Tunbo i Rådved er formynder for, tilmed ikke heller har han indfriet hans brev på 100 rigsdaler efter hans løfte, hvorfor han formener samme skøde magtesløs at være og hans to gårdsavl ham igen at efterfølge, hvorpå blev afsagt, at efterdi Hermand Hansen selv samme skøde for ting og dom gjort har og straks tingsvidne taget, da vidste dommerne ikke Hermand Hansen at være mægtig samme sit skøde at påtale eller derimod at sige.

(96)

** Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 23/5 havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst samt efterskrevne mænd for en vurdering, de har gjort 11/11 1629, anlangende en gæld, som mester Bonde Nielsen har krævet, og derfor indlagt ham i den gård, som Wulf Baltsersen havde i pant for 300 rigsdaler, idet de agter gården at være bedre end de 300

rigsdaler. ligeledes blev stævnet Bonde Nielsen hr Søren Andersen i Voldum Berent Klodt i Århus Karen Nielsdatter og hendes lovværge i Ålborg, om de har noget dertil at svare. derimod lod mester Bonde Nielsen fremlægge et 5 mands brev, dateret Århus 11/11 1629, at på skifte blev udlagt til mester Bonde Nielsen hvis gæld og rente, Niels Skriver var blevet skyldig i KM renteri af de 3 åringer, som han af KM havde forpagtet tolden, og mester Bonde Nielsen havde betalt, hvorfor han blev indlagt i den gård i Vestergade, som Tomas Skuster iboer, hvorefter blev afsagt, så efterdi mester Bonde Nielsen alene er indlagt i samme gård hvis den kan eragtes bedre end Wulf Baltsersens pant på 300 rigsdaler, så han deri ikke kan gøres nogen forhindring, da kan samme indlæg ikke magtesløs dømmes.

** Jens Christensen i Torsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Ris i Binderup Christen Jensen sst og Niels Christensen i Mejlby for et vidne, de til Års herreds ting 2/3 1630 vidnet har, at for et år siden om natten skulle de have været i Binderup i Jens Grøns hus og der set, at Jens Christensen og Søren Simonsen i Haverslev tog to stude ud af Jens Grøns hus og drev dem bort. sammeledes stævnede han Christen Smed, som boede i Svenstrup, hans arvinger, som er Birgitte Andersdatter i Svenstrup Else Christensdatter og Kirsten Christensdatter sst Niels Christensen i Volsted Gertrud Christensdatter i Lundby Selgen Jacobsen i Sønderholm Edel Jacobsdatter Bodil Jacobsdatter sst Karen Christensdatter i Oppelstrup for en dom, Christen Smed til Hornum herreds ting 9/8 samme år dømt har og har tildømt Jens Christensen sin anpart af samme stude til Jens Grøn at betale, hvilken dom Jens Christensen formener imod hans benægtelse burde magtesløs at være. ligeledes stævnede han Morten Jensens arvinger i Svenstrup, som er Maren Mortensdatter i Svenstrup Søren Mortensen og Christen Mortensen sst og Karen Mortensdatter i Støvring. nu blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner og dom om det, som i fjendernes tid skal være gjort, og ikke bevises sagen til landsting at være gjort anhængig forinden den tid, KM forordning om formelder, så bør det ikke komme Jens Christensen til hinder eller skade i nogen måde.

(98)

** Christen Christensen i Vejrhøj havde stævnet Christen Olufsen i Brorstrup og Peder Adsersen i Mejlby for en dom, de til Års herreds ting forhvervet har anlangende en ko, som Brorstrup kirke har årligt i leje for 2 mark, og han formente, at de indstævnede forrige kirkeværger burde ham og hans medbror, som nu er kirkeværger, samme ko at levere, hvortil de svarede ved deres højeste ed, at de ikke vidste, hvor samme ko var blevet af, hvorefter blev afsagt, at de, som nu er kirkeværger, bør årligt efter kirkebogen at udlægge samme leje, eller også samme ko hos dem, der sidst har haft den, at opsøge. nu blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke har dømt om de punkter, som for ham var i rette sat, da bør hans dom at være som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

** Christen Pedersen i Farre på sin og på Niels Pedersens vegne og Peder Pedersen sst havde stævnet Niels Andersen i Sorring for en dom, han på sin husbond Christian Holcks vegne til Gern herreds ting forhvervet har, i den mening at ville nøde og tvinge dem til at sælge deres fæmon, hvilket de formener at være imod KM reces og udgivne brev, og formener samme dom magtesløs at være. så mødte Peder Christensen skriver på Silkeborg på Christian Holcks vegne og efter dommernes begæring afstod samme dom.

(99)

** Mandrup Due til Halkær med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne nævninge i Slet herred, for de har svoret Sidsel Sørensdatter, Søren Nielsens datter i

Rønbjerg, fuldt kætteri over for blodskam, hun efter hendes egen bekendelse skal have begået med hendes egen moders søsters mand Niels Rasmussen i Rønbjerg, som er rømt fra sagen, hvilken deres ed han formener ikke så lovligt at være afsagt, hvorefter nu blev afsagt, at da i deres ed ikke er indført noget bevis eller Sidsel Sørensdatters bekendelse, og hun ikke heller har været til vedermåls ting, da bør samme nævningsed ingen magt at have.

** Jacob Poulsen i Fjelsø havde stævnet Peder Tomasen i Fjelsø for to uendelige domme, han til Rinds herreds ting skulle have forhvervet over ham for en arvelod, hans søn Byrial Pedersen skulle tilkomme i hans salig fars Poul Sørensen, som døde i Fjelsø, hans efterladte bo og løsøre, og desligeste for en dele, han over ham forhvervet har, for han ikke ville skifte samme arv med ham. så og hans søstersøn Byrial Pedersen hans mor Dorte Poulsdatter skal tilforn være udgift af førnævnte hendes fars og mors fælles bo med øg fæ penge kedel og kobber korn og andet, og intet Jacob Poulsen eller hans bror Eske Poulsen har bekommet, før deres salig far ved døden er afgået. derefter blev afsagt, så efterdi befindes samme dom alene over Jacob Poulsen at være forhvervet, dog at han har medarving, som ikke derfor er kaldet, så bør samme dom magtesløs at være.

(100)

** Iver Lykke til Vindum overgård med en opsættelse her af landstinget 6/6 havde stævnet fru Margrete von der Lühe, salig Jørgen Brockenhuuses efterleverske til Sebberkloster, og hendes børn Otte Brockenhuus Johan Brockenhuus Sigvard Brockenhuus Frands Brockenhuus Ove Brockenhuus Karen Brockenhuus og Agate Brockenhuus for 319 rigsdaler, som han domme over dem til herredsting forhvervet har, og formener, at to gode mænd opnævnes at gøre ham indvisning og udlæg i deres løsøre og jordegods. derimod lod fru Margrete von der Lühe fremlægge hendes svar, hvori hun tilbyder udlæg i efterskrevne jordegods, hvorpå blev udnævnt to gode mænd til at gøre Iver Lykke indvisning, så han bekommer udlæg for sin gæld.

(102)

** Iver Lykke til Vindum overgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Krag til Ørndrup for 20 kurant daler med 8 års rente, hvorfor han har forhvervet herredstingsdom over ham, og formener der bliver opnævnt to gode mænd, som kan gøre ham indvisning og udlæg af Niels Krags jordegods eller løsøre, hvilket blev ham tildømt.

(103)

** Jørgen Urne til Alslev på hans farsøster jomfru Anne Urne i Odense hendes vegne havde stævnet Axel Urne til Kellerup for en sum penge, han efter hans udgivne efterskrevne breve er hende skyldig blevet, som han til Onsild herreds ting 4/4 dette år blev tildømt at betale eller at have indvisning i hans løsøre eller jordegods, hvilket ligeledes ved landstinget blev dømt.

(104)

** Karen, salig Bertel Wichmands, borgerske i Odense havde stævnet Axel Urne til Kellerup for en sum penge, han er hende skyldig blevet efter hans udgivne efterskrevne gældsbreve, som han af herredsfogden er tildømt at betale eller at have indvisning i hans jordegods og løsøre, hvilket han også ved landstinget blev tildømt.

(105)

** Laxmand Gyldenstjerne afsagde arv og gæld efter hans hustrus søster salig fru Karen Friis, så han på hans hustrus vegne aldeles intet efter hende vil arve eller gælde i nogen måde.

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet efterskrevne nævninge, for de 18/11 sidst forleden til Gerlev herreds ting har svoret Niels Poulsen i Gerlev fri for gårdfred, som han har gjort, idet han har såret og slået Jens Nielsen skolemester hans hustru Kirsten Jensdatter i hendes hus efter synsvidne og klage, og fremlagde to uendelige domme af landstinget, hvor samme ed er magtesløs kendt. så er nævningene og Niels Poulsen Jens Nielsen og hans hustru ikke mødt til gensvar, hvorpå blev afsagt, at efterdi førnævnte folk dem endnu som to gange tilforn fra rettergang undholder, så bør samme dom og nævningsed magtesløs at være.

(106)

** fru Helvig Kås til Restrup på hendes tjenere Niels Nielsen og Anders Bertelsen i Arden deres vegne med en opsættelse her af landstinget i dag 14 dage, hvor hun efter en opsættelse 25/4 havde stævnet Søren Iversen i Hedegård for et vidne, han til Hellum herreds ting 26/7 1633 vidnet har anlangende Niels Nielsen og Anders Bertelsen med flere skulle være kommet til ham og Peder Pedersen skovfoged, som boede i Rebild, i Arden skov ved pinsetide 1629 og der slået og frataget dem hvis korn og andet, de havde. der blev fremlagt adskillige vidner, hvoraf en del vidnede, at samme gods blev skiftet imellem Niels Nielsen og hans medbrødre, og Sidsel Lauridsdatter og andre vidnede, at Peder Skovfogeds hustru skulle have bekommet en part deraf igen, og Maren Pedersdatter i Suldrup vidnede, at Niels Nielsen med sin medfølger tog en hoben sølv fra hendes far Peder skovfoged i Arden skov. så er vidnerne samt skovfogeden ikke mødt, hvorefter blev afsagt, at da de indstævnede ikke efter 6 ugers opsættelse er mødt til gensvar, så bør samme vidner og uendelig landstingsdom magtesløs at være.

(108)

** Peder Sørensen i Fravsing med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Eriksen i Hindbjerg for et klagevidne, han til Lysgård herreds ting 19/1 sidst forleden gjort har, endnu da hidkaldt Birgitte Eriksdatter sst og hendes døtre Maren Eriksdatter og Anne Eriksdatter for et vidne, de til samme ting samme dag vidnet har efter førnævnte klage, at Peder Sørensen skulle med hans bror Anders Sørensen, og hans hustru Ingeborg Mikkelsdatter så vel også Christen Christensen i Hindbjerg været med råd dåd og vred hu indkommet i Erik Pedersens hus sst og der Peder Sørensen og Anders Sørensen skulle have overfaldet og slået Anders Eriksen, så han næppe var kommet fra dem med livet, og da stod hans far Erik Pedersen op af sin seng i sin bare skjorte og spurgte, om han ikke måtte have ro i hans eget hus, og da slukkede Anders Sørensen lyset og Peder Sørensen da råbte, slå i djævlens navn, jeg skal stå med dig som en bror, og da slog Anders Sørensen til Erik Pedersen hans farbror, med en kniv under hans venstre patte, så han faldt baglæns og død i hans seng, hvorfor sandemændene svor Peder Sørensen åråd over. derefter blev afsagt så efterdi Peder Sørensen selv tilstår at have været i Erik Pedersens hus samme tid, drabet skete, og vidnesbyrd har vidnet, at han bad slå til i djævlens navn og i så måder tilskynder, da vidste dommerne ikke imod samme vidne klage og nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(111)

** Simon Tiedke rådmand i Horsens havde stævnet Knud Rasmussen på Vårsø for nogen uendelig landstingsdom, han 22/11 og siden forhvervet har anlangende en håndskrift på en sum penge, Knud Rasmussen formener at have betalt til Simon Tiedke, hvilket Simon Tiedke benægter, og Knud Rasmussen til hans værneting er delt blevet, hvilken dele til landstinget 22/11 er fundet magtesløs at være. derefter blev afsagt, at efterdi intet brev på samme gæld fremlægges, og han dog er blevet delt, da findes Knud Rasmussen af den dele kvit at være.

(112)

** Knud Rasmussen på Vårsø med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Knud Nielsen borger i Horsens for en dom, han på Søren Pedersen Baggers vegne til Horsens byting over ham forhvervet har anlangende 122 daler, som Søren Bagger har betalt Knud Rasmussen på et hus, som han af Knud Rasmussen købt har, og Knud Rasmussen har tilbudt ham skøde, dog han det ikke ville annamme, og der nu Søren Bagger fortryder samme hans køb, er Knud Rasmussen ---- i en dele på det, han ikke ville gøre ham skøde, hvilken dele til landstinget magtesløs er kendt, og siden har Knud Nielsen forhvervet dom over ham, hvor han er tildømt at have indvisning i hans bo for førnævnte 122 daler. derefter blev afsagt, at efterdi Knud Rasmussen i sit købebrev har tilforpligtet sig at gøre Søren Bagger skøde på samme ejendom, når penningen til fulde blev ham betalt, og fogden dog har tildømt ham de første penninge fra sig igen at levere, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom at være, at den bør nogen magt at have.

(113)

** Malte Sehested til Ryhave med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Mikkelsen i Remmerslund, herredsfoged i Hatting herred for et vidne, han til Hatting herreds ting 24/3 sidst forleden udstedt har anlangende et forbud, som Malte Sehesteds tjener Hans Jensen i Avning har taget beskrevet anlangende hvis skov mark og ejendom, som Malte Sehested har i Engum kirkeskov og mark efter gammel lovhævd, hvilket lovhævd eller forbud, han ikke skal have agtet eller anseet, hvorfor samme vidne bør magtesløs at være, og nu blev afsagt, at da de gode mænd og folk ikke er mødt, så bør samme vidne magtesløs at være og ikke komme Malte Sehested på hans ejendom til hinder eller skade.

(114)

** Jesper Lunov til Restrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mogens Christensen i Rørbækgård for et voldgiftsvidne, han forholder hans tjener Laurids Christensen, som er udgået til Hobro byting 12/7 1631 anlangende 100 sletdaler, Laurids Christensen skulle give Mogens Christensen, som han ham betalt har, dog har Mogens Christensen henført samme voldgiftsvidne til Laurids Jensen i Gerlev, og dermed påført hans tjener en stor trætte, dog samme voldgiftsvidne intet taler om Laurids Jensen eller vedkommer ham, hvorfor samme vidne bør magtesløs blive, hvorpå blev afsagt, at efterdi de involverede personer ikke er mødt, da bør samme herredstingsdom magtesløs at være.

(115)

** Christen Christensen i Boltrup havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Års herreds ting 14/5 1633 afhjemlet har anlangende noget skade, han skulle have gjort på Christen Jensen i Boltrup, og det ikke med vidnesbyrd skal gøres bevisligt, at han har gjort Christen Jensen

nogen skade. ligeledes havde han stævnet Laurids Christensen i Boltrup, som samme syn og vidne forhvervet har, med samme vidne. så mødte Laurids Christensen ikke, hvorfor blev afsagt, at det bør ikke komme Christen Christensen til nogen forhindring.

** Vogn Pedersen i Nøtten havde stævnet Mads Pedersen i Dal for et vidne, han til Fleskum herreds ting 9/2 sidst forleden forhvervet har, hvori efterskrevne vidnede, at de havde forligt Vogn Pedersen og Mads Pedersen anlangende nogen ærerørige ord, som Mads Pedersen har tilsagt Vogn Pedersen, at han gjorde som en tyv og en skælm, og Mads Pedersen havde bekendt, at han vidste intet uærligt med Vogn Pedersen, hvorefter blev afsagt, at efterdi de om samme ord er endeligt forligt, som Mads Pedersen har undskyldt, da vidste dommerne ikke Vogn Pedersen videre på samme sag at må tale.

(116)

** Peder Hansen indvåner i Ålborg havde stævnet Christen Schiønning i Bonderup herredsfoged i Års herred, for to endelige domme han til Års herreds ting 23/1 og 20/11 1627 over Peder Hansen dømt har, hvor han i 1.dom er tildømt at gøre fru Helvig Marsvin rigtig rede og regnskab for alt hvis, hun ham for beskylder, og i 2.dom har han dømt på Peder Hansens ære og liv, hvor han kunne betræffes, hvilke domme til landstinget er magtesløse kendt, og Christen Schiønning er tildømt at give Peder Hansen billig kost og tæring, hvilket han ikke har agtet. de blev her for retten forligt, så Christen Schiønning skal give Peder Hansen 100 kurant daler.

(117)

** Christen Jensen i Ebdrup på sine egne og på Christen Andersen i Fandrup hans vegne havde stævnet hr Søren Hansen i Torup præstegård og Jens Poulsen i Farsø for en dom, som de til Gislum herreds ting 14/7 1632 forhvervet har, at førnævnte to mænd skal være tildømt som kirkeværger en stor sum penge 329 daler til Farsø kirke at udgive, uanseet de med kvittans kan bevise den største part at være betalt, og de kan bevise, at de forrige kirkeværger i fjendernes tid at være blevet forarmet, og en part bortdød i de tider, så intet var at bekomme, og de beklager dem, at de ikke har været kirkebogen mægtig, at de kunne vide hvad eller hvem, de skulle kræve, og formener, at herredstingsdommen ikke så nøjagtig at være eller deres erklæringer og dokumenter deri indført, så den bør nogen magt at have. hvorefter blev afsagt, så efterdi kirkebogen og andre dokumenter i sagen ikke for herredsfogden har været fremlagt, da bør samme dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

** Mads Christensen i Knabdrup på fru Sofie Friis salig Frederik Munks hendes vegne lod læse hendes brev, hvori hun afstår arv og gæld efter hendes salig søster fru Karen Friis salig Truid Bryskes, dateret København 22/5 1635.

(118)

18/7 1635.

** Maren Jensdatter og hendes børn i True i Hasle herred havde hidkaldt sandemændene af Hasle herred manddød at sværge over Peder Sørensen Møller i True for salig Rasmus Christensen der sst, han med to knivslag havde dræbt, og der blev fremlagt tingsvidner, hvori Anders Christensen i True og hans hustru Anne Jensdatter vidnede, at de 14/5 sidst forleden så, at Peder Møller slog Rasmus

Christensen to knivslag, og ikke de så, at Rasmus Christensen gav Peder Sørensen nogen årsag dertil. hvorimod blev fremlagt Peder Sørensens klage over salig Rasmus Sørensen, at hellig trefoldigheds søndag, da menige True mænd var forsamlede til Jens Rasmussens i True at drikke en tønde øl, som han gav til igangsøl, og der de havde drukket deres øl, gik Rasmus Christensens hustru med Peder Sørensen på gaden, så kom Rasmus Christensen efter dem med en egestav og slog ham i hans hoved, så blodet sprang og sagde, der skal fare en djævel i dig, og løb ind til Peder Sørensen og ville have slået ham ihjel, så han nødtes til at værge sit liv. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Sørensen manddød over og fra hans fred for Rasmus Christensen, han ihjelslog.

(119)

** Gunde Lange til Bregning havde hidkaldt efterskrevne sandemænd af Års herred til at udlægge et lille drengebarn Christen Jensen, Jens Christensens søn i Flejsborg, som er død fundet på Flejsborg mark 27/5 sidst forleden, som ifølge synsvidne var trådt ihjel af et øg, og efterskrevne vidnede, at drengen var snæret i et tøjr, som en plag havde på sig, og da han blev reddet derfra, var han meget blodig. dernæst gjorde efterskrevne sandemænd deres ed og udlagde Christen Jensen formedelst våde og vanlykke af plagen at være ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

(120)

** Jens Pedersen, som boede i Elkærgård, havde stævnet Hans Jensen i Mygind for to syn, han til Clausholms birketing forhvervet har anlangende syn til Elkær skov til den gård, Jens Pedersen iboede, hvorefter Jens Pedersen er tiltalt, uanseet han i samme skovhugst er ganske uskyldig, men hvis der skal være hugget er sket til Otte Marsvins eget behov, og uanseet han ingen forpligt har gjort, det han skoven skulle have i varetægt, og han for samme syn ikke har bekommet lovligt varsel. derefter blev afsagt, at da fogden har sin dom sluttet på Jens Pedersens forpligt, endog samme ikke har været for ham fremlagt, da kunne dommerne ikke kende samme syn dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløse at være.

(122)

** Niels Ibsen i Astrup havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg herredsfoged i Galten herred for en dom, han 31/7 1632 dømt har og fradømt Niels Ibsen, at han ikke måtte få sit løsensvidne beskrevet anlangende den halve bondegård i Astrup, som hans far salig Jep Nielsen havde pantsat Jens Christensen og hans hustru Dorte Ibsdatter 10/3 1618, og det efterdi salig Jep Nielsens børn Mette Ibsdatter i Spørring og Dorte Ibsdatter i Astrup var ikke givet varsel. så blev afsagt, efterdi befindes, at Niels Ibsen har givet Jens Christensen, som godset har i pant, varsel for løsningsvidne og tilbud, og fogden dog har ham det frafundet, formedelst hans to medarvinger ikke dertil er stævnet, da kunne dommerne ikke kende hans dom bør nogen magt at have.

(123)

** hr Søren Andersen sognepræst til Voldum og Rud sogne havde stævnet Otte Marsvin KM befalingsmand på Dronningborg slot for en endelig dom, han til Voldum birketing har ladet forhverve over hr Søren Andersen for en sigtelse, han har gjort til samme birketing, at Jens Christensen i Voldum Christen Jensens søn sst har slået både hans far og mor, og de havde klaget til hr Søren Andersen derover, hvorimod blev fremlagt et tingsvidne af Clausholm birketing 12/7

1634, hvori Christen Jensen i Voldum og hans hustru Gertrud Jensdatter ved deres saligheds ed benægtede, at deres søn Jens Christensen aldrig begyndte at ville slå dem, og de aldrig havde klaget for sognepræsten. så fremlagde hr Søren Andersen et sognevidne, dateret Rud kirke 15/3 1635, hvor sognefolkene alle svarede, at de havde hørt rygte og tidende, at Jens Christensen skal have slået hans forældre og have været dem uhørig og ulydig i mange måder, hvorefter blev afsagt, så efterdi hr Søren Andersen har sigtet Jens Christensen, for han skal have slået hans far og mor, og han det ikke har bevislig gjort, og hans forældre ved deres ed det benægter, så birkefogden har tildømt hr Søren Andersen for samme sigtelse at lide tiltale, da vidste dommerne intet imod samme dom at sige.

(125)

** Anders Villumsen Degn i Galten havde stævnet Tomas Sørensen i Galten Jens Mikkelsen Jens Nielsen Jens Sørensen og Oluf Pedersen Laurids Jensen og Christen Tomasen sst for et vidne, de har vidnet 23/1 1635 på Galten herreds ting, at Anders Villumsen skulle have sagt til Tomas Sørensen på Galten gade, der Tomas Sørensen lastede på degnen, at han holdt kro og sagde, at han ville tage præsten hr Peder Olufsen og ville aflægge det, da skulle degnen have svaret, gid både Tomas og præsten var i en lort, og en so ville komme og æde dem begge to, og han skulle have sagt til Jens Mikkelsen, at torden og lynild havde fordærvet hans øjne, hvilke ord Anders Degn ved tinget havde benægtet. nu blev afsagt, at efterdi Jens Mikkelsen og hans medbrødre har vidnet efter Anders Villumsens ord og mundheld, hvilke ord han benægter, og de i deres vidne ikke har angivet noget vist år dag eller tid, da bør samme vidne ingen magt at have.

(127)

** Anders Villumsen Degn i Galten havde stævnet Mads Jensen Oluf Pedersen og Peder Nielsen Dal i Galten for et vidne, de har vidnet 23/6 sidst forleden, at Anders Villumsen på Galten sognestævne den søndag næst tilforn skulle have kaldt Søren Olufsen i Galten en tyv, og sagde at han derfor skulle have aftinget, dog Anders Villumsen med sin højeste ed har benægtet, at han ikke kaldte Søren Olufsen en tyv, og samme hans benægtelse hverken måtte høres eller indføres i samme vidne, og ikke heller derfor givet varsel, så det bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, så efterdi Mads Jensen og hans medbrødre har vidnet, at Anders Villumsen kaldte Søren Olufsen en tyv og sagde, at han derfor havde aftinget, da vidste dommerne intet imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(128)

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg på gårdens folk Johannes Jacobsen foged på Avnsbjerg Niels Pedersen ladefoged og Morten Mikkelsens vegne havde stævnet Anders Christensen Skrædder i Sjørslev Jens Snedker Jens Jensen Krogsgård Anders Jensen og Søren Andersen sst for et vidne, de til Lysgård herreds ting 12/1 sidst forleden vidnet har, at Hans Hansen forrige foged på Avnsbjerg ikke skulle have ladet korn udkomme af gårdens lade uden skæppe og tøndemål, og formener samme vidne et sankevidne at være og ikke om dag og tid at være vidnet, tilmed skal Anders Skrædder og hans medbrødre være delte personer, hvorefter blev afsagt, at da to af personerne befindes at være delte, og da deres kundskab, som ikke regnes som noget vidne eller med vidnesbyrd bestyrkes, da bør det magtesløs at være.

(129)

** Hans Hansen forrige foged på Avnsbjerg med en opsættelse af landstinget 29/6 sidst forleden havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild, herredsfoged i Lysgård herred, for en dom, han har dømt imellem ham og Jørgen Marsvin til Avnsbjerg, hvori han har fundet ham fra hans restants imod Jørgen Marsvins kvittans og afsked, hvorved han har gjort ham uret, idet han ikke har agtet hans sandfærdige indlæg mens mere anseet Jørgen Marsvins egne ord og usandfærdige forbudsseddel, herefter blev afsagt, da det bevises, at Hans Hansen samme restants til Jørgen Marsvin at have udlagt i hvis, han til ham er skyldig blevet, som Jørgen Marsvin selv skulle lade indkræve, og med sit brev ham resten kontenteret, så Jørgen Marsvin derover har forbudt fogden at stede nogen dom eller dele over hans tjenere for den restants, da vidste dommerne ikke hans dom at imod sige.

(131)

** Niels Andersen Grøn borger i Århus havde stævnet Niels Madsen fogedsvend sst for en dele, han over ham har forhvervet, for noget, han skulle være ham eller hans datter skyldig, uanseet han intet er ham skyldig eller med segl eller håndskrift skal bekræftes, og nu blev afsagt, efterdi intet bevis fremlægges, at Niels Grøn er Niels Madsen 3 mark skyldig, og han dog derfor delt er blevet, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være, og eftersom de andre deler udlægsvidne og dom hidstævnet er ikke fremlægges, bør de magtesløse at være.

(132)

12/8 1635.

** Gregers Jensen foged på Selleberg på sin bror Albret Jensen, barnfødt i Skovbøl, hans vegne med en opsættelse af landstinget 20/6 sidst forleden havde stævnet Jens Christensen i Østergård for et vidne, han til Vrads herreds ting 29/3 1634 vidnet har, at torsdag næst tilforn var Albret Jensen, foged på Hammergård, kommet og bedt hans søn Christen Jensen at ride med sig til Horsens, hvilket han gjorde. desuden blev fremlagt et tingsvidne af Horsens byting angående et kvindfolk Maren Jensdatter, som lå i hans hus en tid lang og der havde gjort barsel, og da havde Jens Nielsen i Borgergade i Horsens vidnet, at natten mellem 6 og 7/3 var Albret Jensen og Christen Jensen kommet til hans hus og lånt en vogn og kørt Maren Jensdatter til Vrønding. derefter blev fremlagt en dom af Vrads herreds ting 23/4 sidst forleden, hvor Albret Jensen blev tildømt at skaffe Maren Jensdatter tilstede igen. Jørgen Høg gav tilkende, at Maren Jensdatter et halvt års tid tilforn var kommet af hans og hans frues tjeneste, og den tid ikke vidste hende at være beligget, men da siden han hørte i Horsens, at hun havde gjort barsel og lod hende eftersøge, og ikke hun beskyldte Albret Jensen for hendes barnefar, hvorefter blev afsagt, at da Jørgen Høg selv tilstår, at Maren Jensdatter et halvt år tilforn var kommet af hans tjeneste, og ikke han beskylder Albret Jensen for hendes barnefar, eller han af hende er udlagt, da kunne samme vidner og domme ikke komme Albret Jensen til hinder eller skade.

(135)

** Gregers Jensen foged på Selleberg på sin bror Albret Jensen født i Skovbøl hans vegne med en opsættelse af landstinget 20/6 sidst forleden havde stævnet Isak Knudsen, som tjener Jørgen Høg på Hammergård, med flere for et vidne, de til Vrads herreds ting 11/2 sidst forleden vidnet har, at Albret Jensen, som da var foged på Hammergård, og nogen tid der havde været fængslet for sin forseelse efter dom, at han af sit fængsel i mulm og mørke over plankeværk og lukkelse imellem 3

og 4/11 af Hammergård var rømt, hvilket Gregers Jensen mener ikke at være bevist. ligeledes havde han stævnet Laurids Jørgensen i Ejstrup, for han 25/2 på samme ting efter samme vidner har dømt Albret Jensen fra sin hals og sin hovedlod til Jørgen Høg, og nu blev afsagt, at da herredsfogden har dømt Albret Jensen på hans liv, og ikke tiltaget domsmænd efter recessen, da bør hans dom ingen magt at have.

(137)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged i Ning herred for en dom, han 1/7 1634 afsagt har, hvor han har kvitdømt Rasmus Jørgensen og Mikkel Pedersen i Pederstrup for hans fuldmægtigs tiltale formedelst en hjemmel, en karl Mikkel Johansen Stage skal have gjort på noget mergel, de skal have ført af Johan Brockenhuuses ejendom fra det boel i Tulstrup, Mikkel Rasmussen i Mustrup iboede og afflyttede, uanseet Mikkel Stage skal være en krøbling og går omkring og tigger og ikke har haft hus og hjem på samme boel, hvorimod herredsfogden fremlagde hans dom 1/7, hvor Rasmus Jørgensen fremlagde et vidne af samme ting 29/4, hvor Mikkel Rasmussen Stage da at have været hans hjemmel til det møg, han har solgt dem og ligger ved det hus i Tulstrup, han iboede, og nu blev afsagt, så efterdi bevises, at Mikkel Rasmussen Stage har været de to mænds hjemmel til samme, og herredsfogden har derfor dem for tiltale befriet, da vidste dommerne intet imod samme hjemmel og dom at sige eller magtesløs dømme.

(138)

** Niels Sørensen i Hvinningdal og Tomas Christensen sst på deres egne og efterskrevne medbrødre deres vegne havde stævnet Søren Jensen i Balle Erik Iversen i Kejlstrup Steffen Olufsen i Hvinningdal og deres efterskrevne medbrødre for de til Hids herreds ting 28/4 sidst forleden skal have givet opho på den skiftebrev og landstingsdom om stolestade i Balle kirke, at de hverken ville nyde eller undgælde samme, og begærede af lensmanden og provsten, at stolene måtte retfærdigt skiftes eftersom de skatter og skylder til kirken, hvorpå blev afsagt, at da der tilforn er gjort anordning, hvorledes samme stolestader i samme kirke skiftes, hvilken anordning til landstinget endelig ved magt er kendt, da bør bemeldte tingsvidne derfor magtesløs at være.

(139)

** Mandrup Due til Halkær stævnede efterskrevne nævninge, som har oversvoret Sidsel Sørensdatter Søren Nielsens datter i Rønbjerg for blodskam hun har brugt med hendes egen morsøsters mand Niels Rasmussen i Rønbjerg, hvilken dom han ikke formener ret at være, og nu blev afsagt, at eftersom Sidsel Sørensdatter til tinge har vedgået med hendes egen morsøsters mand at have bedrevet blodskam og avlet barn, han for gerningen er bortrømt, og nævninge har hende derfor kætteri oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

** Jørgen Sørensen i Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Poulsdatter med hendes far og lovværge Poul Jensen i Illerup for et skifte, som er sket 13/11 1629 imellem Jørgen Sørensens far Søren Poulsen Glarmester og hans børn Inger Sørensdatter Jørgen Sørensen Mette Sørensdatter Maren Sørensdatter og Niels Sørensen om deres arv efter deres salig mor Karen Nielsdatter, som boede og døde i Skanderup, i overværelse af deres farbrødre Jens Poulsen og Jesper Poulsen, hvor arven blev anslået til 110 sletdaler, hvoraf de 5 børn tilkom hver 11

sletdaler, idet piger skulle arve lige med drenge. siden har deres far giftet sig med Anne Poulsdatter og avlet med hende et andet kuld børn. Poul Jensen har ved tinge tilbudt dem de 55 sletdaler, hvilket Jørgen Sørensen mener er at trænge dem fra deres mødrene arv, hvorpå blev afsagt, at da det ikke bevises, godset at have været mere værd end skiftebrevet om formelder, da kunne dommerne ikke dømme det magtesløs.

(141)

** Christen Sørensen i Ferslev havde stævnet Just Pedersen i Nøvling samt hans efterskrevne medbrødre ransnævninge, for de til Fleskum herreds ting 20/7 sidst forleden har kvitsvoret Maren Pedersdatter i Ferslev Christen Nielsen Pederstrups hustru sst for ran for en kobbergryde, hun fra Christen Sørensen ulovligt fraranet har, idet det ikke for dem var bevist hvad tid eller termin, hun skal have taget samme gryde, hvorpå blev afsagt, at da samme nævningsed kun af 5 nævninge senteret er, bør den efter loven magtesløs at være.

(142)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet Poul Pedersen i Ulstrup anlangende nogen kirketiende, han var skyldig til Randers hospital og til sønder Onsild kirke, som tilkommer ham at betale for 1629-30, eftersom han og menige sognemænd har tienden i fæste, hvilket han var blevet tildømt, og nu blev afsagt, at da han sin tiende for 1629 og 1630 ikke har betalt, og fogden derfor tildømt ham at betale eller lide udlæg, da kan hans dom ikke magtesløs dømmes.

(143)

** Jens Jensen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 20/6 sidst forleden havde stævnet Peder Pedersen borgmester og Jens Lauridsen rådmand og Jens Stigsen rådmand sst for et vidne, de har vidnet til Århus byting 28/8 1634, at 7/4 1628 kom Simon Lauridsen buntmager for retten i Niels Købmands hus, som da holdtes og havde til kende givet, at han gjort en kontrakt imellem Kirsten Pedersdatter Basballes sst, at han skulle bekomme hendes og hendes datter Lisbeth Pedersdatters gård indtil påske 1628 og udrette deraf hvis tynge til den tid bør at gange, og han begærede, at de ville være ham behjælpelig samme gård at lade annamme og derfor kvittere, idet han ville flytte i sin gamle gård igen, af årsag at han ikke længere ville eller kunne kontribuere af to gårde, og da befalede borgmester og råd, at han skulle blive i samme gård og sælge af hvis korn, som fandtes i gården, for penge, uanseet de derfor ikke var mægtig at kunne hjemle, thi dersom han flyttede af samme gård, og ingen deraf kontribuerede, blev godset bortstjålet og gården nedrevet Kirsten Pedersdatter og det faderløse barn hendes datter til største skade, hvortil Jens Jensen svarede, at vidnet er ikke vidnet på fersk fod og ikke heller straks fred blev sluttet imod KM forordning, og Lisbeth Pedersdatter har ikke bekommet varsel for samme vidne, hvorfor den magtesløs bør at være så vel som den dom lyder, at Jens Jensen og hans steddatter Lisbeth Pedersdatter at give Simon Lauridsen nogen kontribution, og ikke komme Jens Jensen eller hans hustru eller hendes datter til skade, og Simon Lauridsen bør sin kontrakt efterkomme, hvorefter blev afsagt, at efterdi befindes, at Peder Pedersen og hans medbrødre tilforn deres kundskab i samme sag har udgivet, hvilket her til landstinget er underkendt, og ikke derom igen på fersk fod har vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller bytingsdom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(146)

** Erik Lunov til Viskum på Niels Friis til Krastrup hans vegne med en opsættelse her af tinget 20/6 sidst forleden havde stævnet Mads Pedersen Christen Andersen og Jens Jensen i Mammen for et vidne, de til Middelsom herreds ting 19/2 sidst forleden vidnet har, at de på hr Nielses vegne i Bjerring skal have været hos Edel Pedersdatter i Torsager og begæret at hende, at hun skulle betale hr Niels tiende af et stykke jord, som hendes salig husbond Laurids Tomasen skulle have lejet af Peder Olufsen i Mammen, og hun da skulle have svoret, at hun ville drage til hr Niels og tale hans minde, hvilket vidne hun ved hendes højeste ed benægter. og nu blev afsagt, at da sagen har været opsat 6 uger og bemeldte folk ikke er mødt til gensvar, da bør samme vidne og dom magtesløs at være.

(147)

** Jørgen Høg til Hammergård med en opsættelse af landstinget 20/6 sidst forleden havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, eftersom Jørgen Høg på salig Hans Skrams børn og arvingers vegne har ladet tiltale Jens Ulriksen borger sst en gæld efter hans hustrus Ide Andersdatters udgivne håndskrift, som skulle have været betalt på Skovgård 1631, hvilken sag på 3.år har hængt i trætte formedelst byfogdens vrange domme, hvorimod Peder Christoffersen fremlagde et tingsvidne af Århus byting 5/3 sidst forleden, hvor Jens Ulriksen begærede, at hans hustru Ide Andersdatters brev skulle fremlægges, og derefter skulle falde dom, hvortil Jørgen Høgs fuldmægtig svarede, at brevet var på Hammergård og dermed afstod sagen den gang, hvorfor dommerne ikke kunne kende Peder Christoffersens ulempe deri at være.

(149)

** Laurids Nielsen i Ørskov havde stævnet Niels Eriksen sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet på en lovhævd, og sammeledes stævnet Peder Nielsen i Ørskov for en herredstingsdom, han har forhvervet imod samme hans lovhævd og landstingsdom, hvorefter blev afsagt, at da samme herredstingsdom er uendelig, da fandt dommerne den som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(150)

** Søren Jensen og Peder Pedersen borgmestre i Århus havde stævnet Niels Andersen Grøn borger sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet 15/7 sidst forleden over en rådstueklage, hvor 24 mænd vidnet har, at Niels Andersen Grøn ved tinget havde overfaldet Peder Christoffersen med mange ukvemsord, og han påførte borgerskabet trætte og parlament, hvorfor alle på borgerskabet og stadens vegne blev forbudt at huse eller helle ham, hvorimod Niels Andersen fremlagde et stokkenævn af Århus byting 1626, at siden han kom der til byen og til den dag, har han skikket sig imod dem ærligt og vel, hvilket stokkenævn han formente burde ved magt at blive, hvorefter blev afsagt, at da deres klage med tingsvidne bevises, da kunne dommere intet sige imod samme klage og vidne, og ikke heller imod Niels Grøns stokkenævn 1626, idet det ikke formelder videre end til den dag.

(151)

** Christen Poulsen i Gistrup havde stævnet Anne Nielsdatter Søren Poulsens hustru sst for et vidne, hun 6/7 næst forleden vidnet har, at Christen Poulsen og hans hustru Margrete Madsdatter

havde overfaldet Søren Poulsen og slået ham så blodig, at blodet løb under hans øjne, og synsmænd havde afhjemlet syn til samme hans sår, og han klagede over Christen Poulsen og hans hustru, og nu blev afsagt, så efterdi det befindes Anne Nielsdatters kundskab at være een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og tilmed er vildigt, så vel som syn og klage ikke heller med uvildige vidner bekræftes, da bør de ingen magt at have.

(152)

** Tønne Friis til Hesselagergård havde stævnet Jep Nielsen i Hedensted for en falsk skriftlig bekendelse han på Nørvangs herreds ting 24/6 1634 har fremlagt, en manddræber nemlig hans hustrus bror Tomas Sørensen i Sandbjerglund til vilje, indeholdende, at der kom en mand til ham, nemlig Niels Lauridsen, barnfødt i Bøllund i Give sogn, og bekendte, at han havde mødt sin hustrus far Hans Clemendsen boende i Brandhede i Give sogn, og da kom nogle ord imellem dem og de kom i parlament og han slog sin hustrus far med en fork, og dermed gjorde han ham banesår. men da brevet på tinget blev oplæst og han blev tilspurgt, om han ville være det gestendig, svarede han, at han ville intet have dermed at bestille, idet Tomas Sørensen havde lokket ham til at underskrive det, og han ikke kunne læse eller skrive. så blev afsagt, at da Jep Nielsen har fragået den skriftlige bekendelse, så bør det ingen magt at have.

(154)

** fru Jytte Brock salig Jørgen Skeels til Estrup på hendes tjenere Palle Pedersen i Gundestrupgård hans vegne og Christen Andersen i Ørsted på sine egne vegne havde stævnet efterskrevne, som til Albæk birketing 9/5 sidst forleden havde vidnet, at de 2/5 havde været i Anders Rasmussen Langs hus i Østrup og registreret hvis efterskrevne gods, som fandtes efter salig Rasmus Rolpe, som døde 1/6 1625, hvorefter Anders Rasmussen, som da havde borgerskab i Randers, flyttede ind i hans mors fælles enkebo uregistreret, indtil hans mor Mette Nielsdatter er ved døden afgået 3/2 1635, og da heller ikke har villet lade hans salig fars og salig mors bo registrere, og dermed fraholdt Palle Pedersen og Christen Andersen på deres hustruers vegne deres retfærdige arv. og nu blev afsagt, at efterdi ikke befindes samme registrering lovligt til trødningsdag at være sket, men ved 10 år efter Rasmus Rolpes død og nogle måneders efter Mette Nielsdatters afgang, og ikke på fersk fod, som det sig burde, da kendtes samme registrering magtesløs at være.

(155)

26/8 1635.

** Mandrup Due til Halkær havde hidkaldt sandemændene af Slet herred hærværk at sværge over Niels Nielsen Elbæk i Næsborg for hærværk og uførm, han gjorde vurderingsmændene, da de skulle udvurdere børnepenge af hans bo til hans fosterbørn, hvorfor sandemændene svor ham hærværk over.

(156)

9/9 1635.

** Tønne Friis til Hesselager havde hidkaldt sandemændene af Hatting herred til at udlægge Jesper Jensen i Stubberup hans bane, som skar sig selv ihjel med en høle i hans strube, som synsmændene

syntes han selv havde gjort, hvorfor sandemændene svor ham hans egen bane på.

(157)

** Mads Nielsen i Brastrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Ove Sørensen i Tostrup for en uendelig dom, han til landstinget har ladet forhverve over en endelig herredstingsdom til Hindsted herreds ting 15/1 sidst forleden anlangende en sum penge, han skal være Ove Nielsen skyldig for noget hans husbonds korn, han skal have bekommet ifølge en opskrift, som Ove Sørensen ved hjemtinget blev tildømt at betale, hvilken dom ved landstinget blev kendt magtesløs, og nu blev afsagt, at efterdi samme opskrift alene er med Mads Nielsens egen hånd og antegnelse og ikke med brev eller segl bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme opskrift samt dommen, som derpå funderet er, så nøjagtig, at være at den bør nogen magt at have.

(158)

** Tønne Friis til Hesselager, KM befalingsmand på Stjernholm, med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Knud Ibsen i Nørby, sandemand i Bjerre herred, som for ulydelse skal være hans gårds fæste fradømt efter tingsvidne og herredstingsdom, og eftersom en sandemand sidder på sin boeslods fortabelse, om han ikke sin sandemandsed retfærdigt fuldgør, og han nu ikke er vederhæftig, eftersom han ingen gård har, formener ham derfor hans sandemands bestalling at have forbrudt, hvorefter blev afsagt, at eftersom i rette lægges KM brev, hvori Knud Ibsen og hans medbrødre sandemænd for deres bestalling med ægt og arbejde af deres gårde er forskånet, hvilket brev ikke har været for fogden i rette lagt, da bør samme vidne og dom ikke komme Knud Ibsen til hinder eller skade.

(160)

** Erik Grubbe til Tjele med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Karen Jensdatter, Peder Nielsens efterleverske, som boede og døde i Hobro, for hun har ladet fordele Niels Christensen i Hornum og Søren Christensen sst på hans hustrus vegne og Anders Christensen sst på egne og hans tre brorbørns vegne, som han er værge for, som alle er arvinger efter salig Peder Nielsen, for de ikke efter deres forpligt har sig til forpligtet at give hende afkald, hvorefter blev afsagt, at da Niels Christensen har forpligtet sig at give Karen Jensdatter afkald, hvilket han ikke har efterkommet, da kan han ikke af den dele, han er kommet i, kvitdømmes, før han retter for sig.

(161)

** Mikkel Jensen budfoged på Korsør slot havde stævnet Jens Knudsen i sønder Årupgård, for han imod hans løfte har påført ham stor omkostning med brevpenge kost og tæring for 20 rigsdaler, han har lovet ham for fire års regnskaber at føre, og han er ved Hatting herreds ting blevet tildømt at betale hovedstolen, men da dommeren fandt, at kost og tæring var højere opskrevet end hovedsummen, da ville han ikke tilkende Mikkel Jensen nogen betaling derfor, førend de tilbørlige dommere havde kendt derom, hvorefter blev afsagt, at da samme herredstingsdom er uendelig, fandt dommerne den som udømt, og sagen til herredsting igen at indkomme, og fogden dem endelig imellem dømmer.

(162)

** Jens Sørensen Heldekande i Viby havde stævnet Mikkel Jensen Loft sst for to uendelige landstingsdomme, han har forhvervet over Jens Sørensen Heldekande anlangende et stykke skovskiftemål på Viby mark, som Mikkel Jensen skal være tildømt, uanseet Jens Heldekande kan bevise med tingsvidne af Viby birketing 1619, at han bør have lige så bredt skovskiftemål som hans nabo, men Mikkel Jensen har ikke villet lade sig nøje med det, han har i brug. Mikkel Jensen fremlagde et synsvidne af samme ting, som hans formand Søren Pedersen Loft har forhvervet 10/9 1619, at samme jord, som Mikkel Jensen og Jens Sørensen omtvister, har ligget til den gård, Mikkel Jensen Loft nu iboer, i 40 år. ligeledes var indstævnet Jens Sørensen med et synsvidne 21/1 1620, Jens Sørensen og Søren Jensen med deres medbrødre synsmænd, og salig Simon Mogensen, som samme synsvidne har udstedt, hans arvinger, som er Mogens Simonsen i Stadsegård Anne Simonsdatter og hendes husbond Jens Andersen i Gellerup, og i samme synsvidne blev Jens Sørensen Heldekande hjemlet et skovskiftemål så bredt som hans naboer, og nu blev afsagt, efterdi synsmændene har hjemlet Jens Heldekande samme ejendom og i så måder både har synet og dømt, som dem ikke tilhører, så bør samme synsvidne ingen magt at have.

(163)

** Knud Rasmussen i Nisset havde stævnet efterskrevne, som havde vidnet at de 7/7 var i Jens Jespersen Fiskers hus i Sminge og da spurgte Niels Gregersen i Gern delefoged hans datter Anne Jensdatter, om hun var frugtsommelig, hvortil hun slog sin hånd imod bordet og sagde, dersom jer er skyldig i det, som I lægger mig til, eller jeg ved jeg er frugtsommelig med barn, da Gud give jeg synker ned i helvedes afgrund, hvilket deres vidne hun ved højeste ed benægtede, at hun aldrig havde haft de ord, de på hende vidnet har, imidlertid hun har været anholdt på Silkeborg for hendes rette barnefar at udlægge, uanseet Anders Jensen i Sminge ikke den tid har været sigtet for Anne Jensdatters rette barnefar, som han siden blev, hvorfor han formener samme vidne er vidnet Anders Jensen til hjælp, før han for hendes barnefar blev udlagt. de indstævnede vidner Maren Jensdatter i Sminge er Anders Jensens morsøster og Niels Andersen Skrædder sst er Anders Jensens farbror, og da vidner ikke er overensstemmende, bør samme vidne ikke komme Anne Jensdatter til forhindring, eftersom hun har gjort barsel, og Anders Jensen for hendes barnefar er udlagt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme vidnesbyrd har vidnet efter Anne Jensdatters ord og mundheld, som hun ikke er bestendig men højligt benægter, da bør samme vidne magtesløs at være.

(165)

** Jens Fisker i Sminge havde stævnet Laurids Jensen i Sminge, for han 27/8 sidst forleden til Tvilum birketing har ladet ham fordele for betaling af et stykke jord, han skal have lejet af Laurids Jensen og for tiende deraf, hvilket han mener at være betalt, hvorefter blev afsagt, at efterdi det ikke med brev bevises, Jens Fisker at være Laurids Jensen samme gæld pligtig, da fandt dommerne Jens Fisker af den dele kvit at blive.

** Jacob Vognsen til Kongensgård havde stævnet Peder Knudsen i Vebbestrup for en endelig dom, han til Hindsted herreds ting x/7 sidst forleden over ham forhvervet har for 64 sletdaler, han ham skyldig er, hvilken dom skal findes uendelig, eftersom ingen på hans side var mødt til gensvar, og dommeren havde tildømt ham at betale hans gæld eller at ske indvisning i hans bo og gods, hvilket han også ved landstinget 12/8 blev tildømt, og nu blev afsagt, at to dannemænd med herredsfogden inden 6 uger bør drage til Jacob Vognsens bopæl at udlægge og gøre Peder Knudsen fyldest af hans løsøre.

(167)

** Niels Krag til Trudsholm på hans søsterdatters børns vegne havde stævnet Peder Jensen i Norup for et vidne og syn, han 27/7 sidst forleden til Gerlev herreds ting har forhvervet anlangende nogle huse og gærder i Norup, som beboedes af hendes efterskrevne tjenere, men da fru Sofie Staverskov og hendes børn ikke var stævnet, da burde samme vidne og syn ingen magt at have.

** Peder Jensen i Horsens havde stævnet Johan Clausen sst. med begge parters bevilling blev samme sag opsat til snapsting.

(169)

** Niels Andersen i Århus havde stævnet Tomas Rasmussen i Mårup og hans medarvinger Rasmus Rasmussen i Ingerslev Laurids Rasmussen i Mårup og Søren Rasmussen sst for en landstingsdom, de har forhvervet over en dele og dom, Niels Andersen har forhvervet til Århus byting 1/5 1634 efter deres salig far Rasmus Pedersen i Mårup hans brev, og Niels Andersen fremlagde to uendelige domme af landstinget, hvori nogle uendelige domme er magtesløs kendt, og ikke komme Niels Andersen til hinder eller skade, og nu blev afsagt, at da førnævnte personer to gange tilforn er hidstævnet og ikke mødt til gensvar og undholder dem fra rettergang, så bør samme indstævnede landstingsdom magtesløs at være.

(170)

** Iver Krabbe til Albæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Mikkel Madsen i Kondrup og Knud Mikkelsen sst for et vidne, de til Støvring herreds ting vidnet har, at Laurids Ibsen i Holmgård havde været hos Jep Lauridsen tjenende Knud Mikkelsen, at han skulle hente to stude, han havde lejet ham til ploven, til han fik sin byg tilsået, han havde ikke fodring til dem, og derfor ikke ville stande ham til rette for dem, om de fik nogen skade, hvilket vidne Iver Krabbe formener ikke så lovligt at være, at det bør nogen magt at have, hvilket vidne Laurids Ibsen benægtede, men berettede, af Jep Lauridsen uden hans forlov havde hentet de to stude på Holmgårds mark, hvorfor han havde ladet ham vold oversværge. derefter blev afsagt, at da Laurids Ibsen benægter samme tingsvidne, så bør det magtesløs at være, men da Jep Lauridsen har lejet ham to stude til hans byg var sået, men dem dog bortdrevet, så vidste dommerne intet imod sandemandseden at sige eller magtesløs dømme.

(171)

** Peder Christensen i stor Brøndum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn til Hellum herreds ting på noget hug i Peder Olufsens frammersdør i stor Brøndum, item hans hustru Kirsten Jensdatter havde et blåslag på hendes arm, som hun beskyldte Peder Christensen for at have gjort, hvilket han nægtede, han havde ikke gjort hende nogen skade, før hun først slog ham med en fork og overfaldt ham i hendes drukkenskab, efter han længe havde siddet hos hende i hendes hus og drukket øl for sine penge, dog havde nævningene svoret ham husfred og gårdfred over, og nu blev afsagt, at da der intet fremlægges, hvormed syn vidne eller nævningsed kan tilbagedrives, da vidste dommerne ikke imod samme syn vidne eller nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(173)

** Christen Vinter i Grønnerup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Næsby for et syn og hjemmel han, 16/5 til Ål birketing forhvervet har, hvor synsmændene har Christen Vinters gård i fald for 12 sletdaler, dog de har ikke forklaret deres afsigelse på en helgård, uanseet Christen Vinter ikke har uden en halvgård i fæste, og ikke heller at have fået lovligt varsel. desuden er han ved en uendelig dom blevet tildømt at betale de 12 sletdaler, og nu blev afsagt, at da Christen Vinter ikke har bekommet varsel for samme syn, og efterdi synsmændene ikke stykvis har forklaret på hvilke steder og huse sådan bygfældighed skulle findes, da kunne dommerne ikke kende samme syn klage uendelig dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have.

(174)

** Niels Tomasen i Borregård havde stævnet Gregers Tomasen i Vesterfald, foged til Ål birketing, for en dom han til samme ting 7/8 sidst forleden dømt har og tildømt ham at skaffe Søren Nielsen i Rønbjerg en færdig okse eller 15 daler i stedet for en bøl, som Niels Tomasen skulle have solgt ham, men han har kun solgt ham to stude. så mødte Søren Nielsen med samme dom, hvori besluttes, at efterdi Niels Tomasen har solgt Søren Nielsen to øksne, og den ene befandtes siden at være en bøl, hvorfor han straks lod den genne til Borregård og begærede sine penge igen eller en lige så god okse, som Niels Tomasen tildømt at levere ham, og nu blev afsagt, at da det ikke bevises dem i samme køb at have haft noget forord, hvad det var bøl eller ikke, og fogden dog har tildømt Niels Tomasen en anden okse at forskaffe, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom at være, at den bør at komme Niels Tomasen til hinder eller skade.

(175)

13/9 1635.

** Laurids Ebbesen, KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred til at udlægge Oluf Jensens søn Anders Olufsen af Hørslevbol hans bane, og for sandemændene blev fremlagt et tingsvidne og synsvidne, hvoraf fremgik, at han i Lillering skov var kravlet op i en bøg, og da han ville hugge på en gren faldt han ned og slog sig ihjel, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og udlagde salig Anders Olufsen at våde og vanlykke at være af bøgen nedfaldet og ihjelslået og det at være ham til bane og livs lagt.

** Tomas Juel til Estrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sabro herreds ting 14/3 sidst forleden vidnet har, at Tomas Juels fiskere Hans Pedersen i Hadsten møllegyde Jens Rasmussen i Balle Jens Poulsen og Niels Tomasen sst skulle have draget vod i fælles å og strømme imellem Lerbjerg eng og Lyngå enge og på Niels Friises endels grund, hvorefter blev afsagt, at da vidnerne udtrykkeligt har vidnet at have set Hans Pedersen Fisker og hans medfølgere drage vod i åen på omtalte steder og der fanget fisk, og intet fremlægges hvormed deres vidner kan tilbage drives, da vidste dommerne intet imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(177)

** Niels Sørensen i Galten med en opsættelse af landstinget 12/8 sidst forleden havde stævnet Peder Pedersen i Folby for en bekendelse, han tiltaler ham efter, som en tyv Mads Jespersen, som blev

hængt i Vor herred, skulle have bekendt, at han for tre år siden havde stjålet kalk og disk i Fårup kirke i Sabro herred, som han havde solgt til Niels Sørensen i Galten for tre mark, hvorfor Niels Sørensen ved Galten herreds ting 28/7 sidst forleden blev tildømt at betale Fårup kirke samme kalk og disk. dertil svarede Niels Sørensen, at han havde intet købt af Mads Jespersen enten kalk og disk eller andet, hvorefter blev afsagt, at da recessen formelder, at intet udedisk menneske står til troende enten i vidnesbyrd eller i andre måder, og da Mads Jespersen, som samme bekendelse gjort har, har været en tyv og misdæder, som derfor er henrettet, da kunne dommerne ikke kende samme hans bekendelse at komme Niels Sørensen til hinder eller skade.

(178)

** Søren Jensen i Virring havde stævnet efterskrevne Virring bymænd for et vidne de til Skanderup birketing 21/2 1734 gjort har, anlangende at de ikke har eng og jord efter deres skyld og landgilde, og ligeledes havde stævnet synsmænd, og blev i rette lagt tingsvidner og en dom af samme birketing 10/7 sidst forleden, at eftersom menige Virring bymænd har opgivet deres eng og jord til vol og mål byen til nytte og gavn, undtaget stor Søren Jensen alene, da vidste dommeren ikke rettere derom at sige, at Virring mark eng og jord jo burde at skiftes og deles til hver af bymændene efter deres skyld og landgilde og som de boer i byen til, hvorefter blev afsagt, at da menige Virring bymænd for samme vidne ikke er givet varsel, da kunne samme vidne og dom ingen magt have men magtesløs at være.

(180)

** Niels Jensen i Gern havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Tvilum birketing vidnet har, at han skulle have slået Rasmus Sørensen i Lyngby på munden, efter hvilket vidne han er vold oversvoret, uanseet Rasmus Sørensen har søgt Niels Jensen med en kniv og slået ham igennem hans arm, hvorefter blev afsagt, at da vidnerne udførligt har vidnet, at de har set Niels Jensen slå Rasmus Sørensen på gaden og siden i huset, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne intet imod samme vidne og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(181)

** Laurids Andersen i Skellerup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Andersen i Sminge for et vidne, han til Gern herreds ting 2/5 forhvervet har anlangende en kvindesperson, som han har ført i rette, at hun skulle skylde ham for hendes barnefar, hvilket han højligt benægter ikke at være, men Niels Andersen af had og avind fik hende til at lyve på ham, og tilforn har udlagt en anden at være hendes barnefar, hvilket med tingsvidne kan bevises, hvorfor han mener samme vidne magtesløs at være. derefter blev afsagt, at eftersom samme sag findes 6 uger til i dag at være opsat og ikke noget vidne fremlægges, da bør samme beskyldningsvidne magtesløs at være.

** Karen Jensdatter i Hobro havde stævnet Hans Nielsen sst for en dom, han til Hobro byting 3/8 sidst forleden forhvervet har anlangende et brev, salig Peder Nielsen til Hans Nielsens søn Niels Hansen skal have udgivet på 50 daler in specie og skulle have dem til sin skolegang, og Karen Jensdatter mener hendes salig husbond aldrig samme brev udgivet har, og ved hendes ed benægter aldrig samme brev at have samtykket, og det ikke er bevist, at Hans Nielsen følger nogen skolegang eller studering, og mener derfor samme bytingsdom magtesløs bør at være. derimod fremlagde Hans Nielsen efterskrevne brev dateret 1625, hvori Peder Nielsen i Hornum med hans hustru Karen

Jensdatters vilje og samtykke kendes at være blevet skyldig til deres gudsøn Niels Hansen 50 daler til hans skolegang og studering udenlands, om Gud ville stå ham livet og han ville følge skolegang, og Karen Jensdatter blev tildømt at betale 25 daler, og nu blev afsagt, at efterdi Peder Nielsens brev formelder med vilkår samme penge at give Niels Hansen til studering udenlands, om han vil følge skolen, og han ikke endnu så vidt kommet er, og fogden dog har tildømt Karen Jensdatter hendes part af samme penge straks at betale, før han til noget studium udenlands har begivet sig, da bør samme dom ikke komme Karen Jensdatter til forhindring.

(182)

** Jørgen Nielsen i Astrup havde stævnet Karen Hansdatter i Horsens for en endelig dom, hun ved vrang undervisning til landstinget 12/8 sidst forleden har forhvervet over en anden uendelig dom, som han har forhvervet til landstinget 15/7 sidst forleden anlangende en ulovlig vurdering, som hun til Horsens byting 12/5 sidst forleden forhvervet har imod hendes salig husbonds udgivne pantebrevs formelding, at når samme pantebrev skal indløses, da skal den kendes løsen på et fjerding år tilforn, hvilket ikke sket er, og ikke heller der fremlægges fuldmagt af salig Poul Sørensens børn, som er Søren Poulsen Agnete Poulsdatter Anne Poulsdatter Mette Poulsdatter og Apelone Poulsdatter. derefter blev afsagt, at da samme pantebrev udtrykkeligt formelder om vis tid, samme ejendomspant at skulle opsiges, og ikke bevises sligt at være sket, da bør samme vurdering ikke komme Jørgen Nielsen på sit lovlige pant til hinder eller skade.

(184)

** Jesper Mortensen i Overby havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han mellem ham og Rasmus Jensen borger i Århus dømt har om nogen gæld, Rasmus Jensens mor Jesper Mortensen skyldig var efter hendes egen forpligt, men byfogden har fradømt han sin gæld, da det bevidnedes med et tingsvidne af Horsens byting 23/7 sidst forleden, at Rasmus Jensen havde afsagt arv og gæld efter sin salig mor Anne Pedersdatter, som døde i Horsens, og med et rådstuevidne af Horsens rådstue 1/7 sidst forleden, hvor Jens Jensen borger sst havde tilbudt hans bror Rasmus Jensen arv og gæld efter deres salig mor, hvortil Rasmus Jensen havde svaret, at han ville intet dermed have at bestille, hvorefter blev afsagt, da det med tingsvidner bevises, at Rasmus Jensen intet efter hans salig mor har bekommet, da vidste dommerne intet imod samme vidner og dom at sige eller magtesløs dømme.

(186)

** Iver Krabbe til Albæk befalingsmand på Mariager kloster hans tjener Christen Jensen i Fovlum havde stævnet Poul Jensen i Knubdrup for to uendelige domme og den 3.endelige dom, han over hans svigermor har ladet forhverve til Gislum herreds ting anlangende to arvelodder, som Poul Jensen på hans hustrus vegne skulle være tilfaldet efter hendes to søskende Søren Jensen og Anne Jensdatter, som skulle være døde i fremmed land, hvilket ikke er bevist, hvorfor han formener samme domme magtesløse at være. derimod havde Poul Jensen stævnet Christen Jensen, for han nogen tid siden har forhvervet et vidne til Rinds herreds ting med vrang undervisning anlangende børnepenge, som Poul Jensens hustru Maren Jensdatter og hendes søskende arveligt tilfaldt efter deres salig far Jens Sørensen, som boede og døde i Gislum herred i Fovlum by. da efter flere ord dem imellem blev Poul Jensen og Christen Jensen nu for retten med sammenlagte hænder således forligt, at Christen Jensen skal give Poul Jensen 12 sletdaler og en tønde rug for al hvis arvelod, Poul Jensen på hans hustrus vegne efter hendes to søskende hos Christen Jensen kan have at fordre,

som hans far for dem har haft under værgemål.

(187)

** Niels Jensen i Søften på hans søn Jens Nielsens vegne havde stævnet Niels Tomasen i Elev og hans medbrødre sandemænd i vester Lisbjerg herred, fordi de til landstinget ikke har villet anse rigtige vidnesbyrd og nødværge, men alligevel imod loven svoret hans søn Jens Nielsen fra sin fred, hvorfor han mener deres ed og tov ikke så ret at være svoret, at det bør magtesløs være, eftersom han to uendelige domme i sagen bekommet har og mente sig nu endelig dom at burde bekomme. derefter blev afsagt, at da ingen er mødt til gensvar men dem endnu som tilforn fra rettergang undholder, fandt dommerne samme sandemandsed ingen magt at have og ikke komme Jens Nielsen på hans fredløsmål til hinder eller skade.

** Peder Rasmussen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet fru Ingeborg Galt i Borup for en indførsel og pant, hun har ladet forhverve i den gård og ejendom i Riis, som Helle Jensdatter og hendes salig mand Rasmus Rasmussen iboede og afdøde og hvis part Rasmus Rasmussen et umyndigt barn er arveligt tilfaldet i samme gård efter sin salig far, og samme ejendom står endnu i fællig, dog alligevel Helle Jensdatter og hendes mand Niels Knudsen annammede af fru Ingeborg Galt en stor sum penge, det umyndige barn til stor skade, hvorfor Peder Rasmussen formener, at samme udlæg bør magtesløs kendes. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Vor herred 7/11 1632 indeholdende samme indlæg, hvorefter blev afsagt, at efterdi Rasmus Rasmussen efter sin salig far er tilfaldet en part i samme gård og ejendom, og ikke det fra hans mors andel er adskilt, og fru Ingeborg Galt dog er indlagt i samme gård, og Rasmus Rasmussen ikke derfor givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering og pant at have nogen magt men magtesløs at være.

(189)

7/10 1635.

** Erik Vinter i Ejer KM skovrider i Vor herred havde stævnet Søren Christensen Skytte boende ved Skanderborg for to uendelige domme, han til landstinget forhvervet har over et klagevidne, Erik Vinter til Vor herreds ting 25/3 sidst forleden forhvervet har, anlangende Søren Christensen er inddraget i KM vildtbane under prædiken og gudstjeneste med en lang bøsse, som er imod KM forordning, og samme klage er med vidnesbyrd at bevise, så han formener, at samme uendelige domme over samme klage så vel som den dom, han til Skanderup birketing har forhvervet med vrang undervisning, bør magtesløse at være og ikke komme Erik Vinter på hans klage til forhindring. dertil svarede Niels Christensen Skytte og benægtede ikke at have brugt noget skytteri i KM vildtbane, men alene draget på sin rette adelvej til Ry mølle for at levere bøssen, som han var antvortet at ferdige og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 6/8 sidst forleden, hvor Anders Nielsen Skytte på Ristrup vidnede, at han leverede Søren Christensen i Skanderborg en bøsse at skulle gøre ham en stok på, som han skulle fly på Ry mølle. derefter blev afsagt, at da vidnesbyrdene ikke udførlig har vidnet at have set Søren Skytte i KM vildtbane, men bevises at bøssen var ham antvortet at ferdige og levere i Ry mølle, da bør samme klage ingen magt at have eller komme Søren Skytte til forhindring.

(191)

** Søren Christensen i Hverrestrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Vognsen tjenende i Bonderup for et vidne, han til Gislum herreds ting 7/3 sidst forleden vidnet har om en tønde saltede ørreder, som Søren Christensen og hans far Christen Sørensen skal have afkøbt Tomas Frandsen i Bonderupgård, hvilket han benægter, men som han til Rinds herreds ting er blevet tildømt at betale. derefter blev afsagt, at da Christen Vognsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som ikke regnes for et vidne, og de øvrige vidner ikke er vidnet på fersk fod, mens Søren Christensen det højligt benægter, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløse at være.

(193)

** Tomas Jensen i Salling havde stævnet Niels Jensen sst, for han i Jens Christensens gård havde stukket ham bagpå i hans højre arm, hvilket ikke er så ærligt gjort, som det sig burde. så mødte Niels Jensen og mente, han ingen ulovlig gerning at have gjort, men selv fanget sår og skade. derefter blev de med sammenlagte hænder forligt, så Niels Jensen skal give Tomas Jensen 6 rigsdaler og 4 skæpper rug.

** Dorte Hansdatter afgangne Jochum Bruns i Søllemarksgård på Samsø havde stævnet Gert Bryske på Bogensholm for æskning af 140 rigsdaler hovedstol med rente efter hans i rette lagte brev, dateret 24/12 1612, hvilke tilforn til herredsting var blevet æsket, og nu lod Dorte Hansdatter æske af Gert Bryske i lige måde som til herredsting æsket er.

(194)

** Dorte Hansdatter afgangne Jochum Bruns i Søllemarksgård på Samsø havde stævnet fru Kirsten Sandberg til Vedø for æskning af 300 rigsdaler hovedstol med efterstående omkostninger efter deres brev dateret 18/5 1612, som hun med hendes husbond Gert Bryske er skyldig blevet Jochum Brun, som tilholder een for alle at betale, og som til herredsting var blevet æsket, og det blev i lige måder for landstinget æsket.

(195)

** Anders Jensen Grå i Højbjerg havde stævnet efterskrevne, der iblandt Niels Tøgersen i Duelund og hans søn Søren Nielsen, for et vidne de til Lysgård herreds ting vidnet har, at Anders Grå skulle have løbet fra hus og hjem, så en dannekvinde, som ægtede ham, er i største elendighed, uanseet han kan bevise, at han har vis bopæl hos Jep Jensen i Højbjerg i den gård, han tilforn selv har opladt, hvorefter blev afsagt, at efterdi vidnesbyrd ikke udførlig har vidnet om nogen gjort gerning, Anders Grå skal være befundet med, da kunne dommerne ikke kende deres vidne bør nogen magt at have.

(196)

21/10 1635.

** Tønne Friis til Hesselager havde hidkaldt sandemænd af Nim herred manddød at sværge over Jens Christensen som tjente i Enner for Søren Andersen som tjente i Vinten, han ihjelslog, og fremlagde et tingsvidne af Nim herreds ting 9/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var på Bygholm mark, der KM tjenere var at slå til ladegården, og da kom Anders Ibsen og hans bror

Mikkel Ibsen nogle ord imellem og de greb fat på hver andre, da sagde Søren Andersen, som død blev, at han ville skille dem ad, og da bad Niels Olufsen i Enner ham at sidde stille, det er bedre de forliges, og så sprang Søren Andersen op og slog Jens Christensen på munden så blodet sprang af næse og mund, og Søren Andersen løb til en vogn og hentede en høle og Jens Christensen en vognkæp og slog Søren Andersen på siden af hans hoved, så han faldt om. derefter gjorde sandemændene deres ed efter der var sat fylding på dem og svor Jens Christensen manddød over og fra hans fred.

(197)

** Laurids Ebbesen, KM befalingsmand på Skanderborg, havde hidkaldt sandemænd af Hjelmslev herred til at udlægge en lille dreng Peder Lauridsen sst hans bane, som er død fundet i en dam, og blev fremlagt et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting 5/10 sidst forleden, hvor Hans Jensen i Jeksen vidnede, at Peder Pedersens hustru i Jeksen Else Nielsdatter kom rendende og skrigende til ham, at hendes søn Peder Lauridsen var druknet i deres dam, idet hans trøje hat sko og en svøbe lå ved dammen. på sandemændenes spørgsmål svarede hun, at hun havde ikke mistanke til nogen, der havde gjort ham ondt, hvorefter sandemændene udlagde samme dreng sig selv i dammen at have druknet, og derfor svor ham hans egen bane på.

(198)

4/11 1635.

** Laurids Ebbesen, KM befalingsmand på Skanderborg, havde hidkaldt sandemænd af Hads herred til at udlægge Rasmus Knudsen i Oldrup, som tjente Mikkel Ottesen i Oldrup, hans bane, som omkom på Oldrup mark, og synsmændene afhjemlede, at han lå død ved siden af en møgvogn med et hjul over hans side og hals, og øgene stod stille ved vognen, og derefter gjorde sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Knudsen af våde og vanlykke var faldet af vognen og omkommet og det ham til bane og livs lagt.

** hr Keld Rasmussen i Haslund med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Rasmussen på Løjstrup hovgård, for han ublu har pådigtet hans fattige barn og datter Anne Keldsdatter en skammelig løgn, det hun ved ham skulle have avlet nogle børn, som han aldrig skal kunne bevise, men af idel had at have påløjet, at hun har nægtet ham ægteskab, som han af hende har ladet begære. for slig hans løgnagtige sigtelse er han blevet tiltalt, og da han det ikke kunne bevise, er han blevet delt som en løgner, og for at være bagtale forskånet er hans datter af dannekvinder og jordemor besigtiget og i de måder frikendt, og formener det ublu menneskes beskyldning ikke bør komme hende på hendes ærlige navn og rygte til forhindring, og han sin straf at lide som vedbør. nu blev fremlagt to uendelige domme af landstinget, hvor samme sigtelse er magtesløs kendt, hvorefter blev afsagt endelig dom, at da Mikkel Rasmussen i dag som tilforn sig fra rettergang undholder, da bør hans sigtelse magtesløs at være og ikke komme Anne Keldsdatter til hinder eller skade.

(199)

** Peder Danielsen Kå i Skibby med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Poulsen i Framlev for en uendelig landstingsdom, han 20/12 sidst forleden skal have bekommet over en anden landstingsdom, han 22/11 næst forleden skal have forhvervet efter en dele, han skulle

føre ham i til Framlev herreds ting for vide, han skal være påskrevet af ham for skade, nogen spæde føl skulle have gjort i Højby mark 1633, hvilken dom Peder Kå benægter, han ikke er blevet stævnet til, ikke heller har han forseglet noget videbrev med Peder Poulsen og hans bymænd, og ikke heller klaget af noget videnævn på hvad steder, hans føl skulle have gjort skade, og ikke heller nogen dom for samme dele skal være dømt, og dog har de taget nam i hans gods to gode færdige svin 5 sletdaler værd for samme sag og vide. derefter blev afsagt, da det ikke med syn eller vidnesbyrd på fersk fod er bevist, at Peder Kås fæmon samme kornskade har gjort, og han dog derfor er delt blevet, så bør han af den dele kvit at være, så samme dele og dom bør ingen magt at have.

(202)

** Christen Jensen i Stensballe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Esben Jensen i Meldrup for en årådsed, han til Stensballe birketing over Christen Jensen forhvervet har, uanseet at samme sag er forligt. efterskrevne vidnede, at der var slagsmål i den gård i Stensballe, Peder Eriksen og Christen Jensen iboer, imellem Anders Hansen og Jens Jensen, og da kom Christen Jensen løbende med en vognkæp og slog Jens Jensen tre slag, og derefter kom Søren Nielsen og slog bag til Jens Jensen med en kniv, så han faldt til jorden, hvorpå nævningene svor Christen Jensen i Stensballe åråd over, for han har med været og slået salig Jens Jensen, da han fik sit dødssår, og nu blev afsagt at efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Christen Jensen slog Jens Jensen i hans hoved med den vognkæp, før Søren Nielsen slog ham i ryggen med en kniv til hans banesår, da vidste dommerne intet imod samme vidne og nævningsed at sige.

(203)

** Christoffer Pax til Stensballe havde stævnet Christen Jensen i Stensballe for et forlig, som er gjort til Stensballe birketing 30/5, og sammeledes havde stævnet Peder Simonsen i Stensballe Knud Simonsen og Anders Simonsen, som er tre brødre for et vildigt vidne, de for svogerskabs skyld har vidnet i samme sag, og otte mænd havde vidnet, at Jens Esbensen i Meldrup på hans søn Jens Jensens vegne i hånd tog Christen Jensen og gav ham kvit og kæreløs for den bordag, som han havde i været med hans søn Jens Jensen, og nu blev afsagt, at da Christen Jensen har slået salig Jens Jensen med en vognkæp og derfor er åråd oversvoret, hvilket vidne og årådsed i dag er ved magt kendt, da kan det forlig som hans far Jens Esbensen på hans vegne uden hans samtykke gjort har derimod ikke komme Christen Jensen til befrielse.

(204)

** Christen Pedersen i Vrønding havde stævnet Laurids Jensen sst for et vidne og klage, han til Nim herreds ting 10/6 sidst forleden på ham klaget og forhvervet har for et stykke jord, han skal have indhegnet på Vrønding balle med grøft og gærde, og havde stævnet synsmændene, som havde afhjemlet deres syn, at det dige og gærde var grander og naboer til skade, hvortil Christen Pedersen ikke havde fået varsel, så han kunne svare til deres syn, hvorfor samme vidne og syn blev magtesløs kendt.

(206)

** Niels Mortensen borger i Randers havde stævnet Søren Knudsen byfoged sst for en dom, han til bytinget afsagt har og der fundet ham til rede og regnskab med hans søster salig Reinholt

Surlænders hustru og arving, uanseet for ham var i rette lagt Reinholt Surlænders forpligt dateret 1616 på hvis, Niels Mortensen for ham til godtfolk havde udlovet og godsagt, hvilket fogden ikke har anseet af årsag, der blev fremlagt noget regnskab derimod. ligeledes havde han stævnet Reinholt Surlænders hustru Anne Mortensdatter Ferslevs og datter M---- Reinholtsdatter, og nu blev afsagt, at efterdi der befindes for byfogden at være blevet fremlagt salig Reinholt Surlænders udgivne brev og forpligt til Niels Mortensen, at han skulle forskaffe ham hans hånd og segl igen, som han for ham havde lovet, eller derfor at lide dele, og byfogden det ganske skal have forbigået og fundet dem til regnskab, da kunne dommerne ikke kende hans dom så noksom, at den bør nogen magt at have.

(207)

** Niels Nielsen Elbæk i Næsborg havde stævnet sandemændene i Slet herred for de har svoret ham hærværk over, for han skulle have slået Peder Pedersen i Hornum med en tinpotte, og sandemændene ikke har anseet, at Niels Elbæk ikke gjorde samme gerning på ham den dag, de gjorde udlæg fra Niels Elbæk men andendagen derefter, hvor Peder Pedersen overfaldt ham i sin egen gård med unyttige ord, og mener ikke det kan regnes for hærværk, at han har gjort ham et ringe sår af våde, hvorefter blev afsagt, at da det ned tingsvidne bevises, at Niels Elbæk har uførmet vurderingsmændene og slået den ene i hovedet med en tinpotte, så sandemændene har svoret ham hærværk over, da vidste dommerne intet imod samme syn og sandemandsed at sige.

(209)

** Anders Poulsen i Stenild havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Gislum herreds ting 4/7 sidst forleden vidnet har anlangende nogen ord, salig Christen Ibsen i Stenild og Anders Poulsens hustru Else Pedersdatter skulle være imellem faldet, hvilket hun benægter aldrig de ord at have haft, tilmed Christen Ibsen og Anders Poulsen derom forligt, og bevises med hr Eske i Rørbæk og hr Esben i Durup og sognemændenes kundskab, at Else Pedersdatter fra barn og til denne dag har skikket sig som en ærlig dannekvinde vel egner og anstår. så blev fremlagt en seddel fra Jens Jørgensen ridefoged på Mariager kloster, at han på husbondens vegne afstår samme vidne, hvorefter blev afsagt, at derfor bør samme vidne ikke komme Else Pedersdatter til hinder eller skade.

(to blade i følgende to sager er indbundet imellem (59) og (60))

** Laurids Pedersen i Salling havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 1/9 sidst forleden vidnet har anlangende Laurids Pedersen skulle have lejet salig Peder Lauridsen i Salling fire stykker rugland og tre stykker bygland, som han og hans hustru skulle have til udflyning, og Peder Lauridsen og hans hustru Maren Jensdatter skulle have givet ham 4 rigsdaler, hvilket deres vidne han benægtede, og han aldrig havde lejet dem noget jord. Tomas Jensen i Salling fremlagde et vidne, at Niels Jensen og Markor Jensen vidnede, at de havde lejet salig Peder Lauridsen, som døde i Salling, tre stykker bygland, hvorefter blev afsagt, at samme vidne ikke er så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

** mester Christen Hansen superintendant over Vendelbo stift med en opsættelse her af tinget i dag måned havde stævnet fru Helvig Kås til Restrup for et vidne, hun til Nørholms birketing x/5 1632 skal have ladet forhverve anlangende et stykke jord vesten og norden Brohøj, hvor blev fremlagt syns og tingsvidner angående skelsten, som er flyttet. efter flere ord og tale dem imellem bevilgede de på begge sider, at fire gode mænd skulle være på åstederne og forfare, om dem skelsten befandtes at være forflyttet fra det sted, den er sat på efter sandemandsbrev og ridemandsbrev.

(210)

** Christen Jensen i Vinge med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Albret Rostrup og hans frue Anne Kås til Vingegård for et hjemmegjort stuebrev og bekendelse og for et tingsvidne 22/7 i den mening, at Christen Jensen med flere skulle have været på Vingegårds fruerstue til gæst drik og dans hos Albret Rostrups folk i hans og hans frues fraværelse, hvilke alene af hans egne folk om den gerning og håndtering, de selv har begået og dem selv til befrielse, findes at være vidnet, hvorfor han mener de ikke bør komme ham til hinder eller skade i nogen måder. han havde ligeledes stævnede efterskrevne tjenestepiger på Vingegård, som havde vidnet, at han skulle have været på Vingegård om natten og ligget i de gode folks klæder og seng, hvilket han benægter. efter opsættelse lod Albret Rostrup fremlægge en bekendelse, hvor tjenestefolkene vidnede, at da herskabet var draget til bryllup bar de øl op i fruerstuen, og da så de Christen Jensen Holbæk og hans bror Villads Jensen og Niels Tomasen Damsgård stå ved plankerne overfor fruerstuen, og de bad dem komme op og danse med dem, eftersom de tilforn havde lovet dem, og de kom straks derop og dansede med dem og drak øl og fik senere fem retter mad. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Sønderlyng herreds ting 29/7 sidst forleden, hvor Christen Jensen og Niels Tomasen derfor blev dømt til at straffes som for andet tyveri. derefter blev afsagt, at da Christen Jensen bekender, at han var på Vingegård og på fruerstuen, thi han var budt derop af den gode mands folk og benægter, at han var ikke på gården om natten, da vidste dommerne intet imod samme bekendelse og vidne at imod sige, men efterdi herredsfogden har tildømt Christen Jensen at have gjort uret og straffes som for tyveri, som er hans liv angældende, da kunne de ikke kende samme dom så noksom at være, at den bør nogen magt at have.

(213)

** Niels Sørensen i Hvinningdal Tomas Christensen og Steffen Olufsen sst på deres egne og medbrødres vegne med en opsættelse af landstinget 14 dage havde stævnet hr Peder Melkorsen, sognepræst til Gødvad og Balle kirke og provst i Hids herred Søren Jensen i Balle kirkeværge og deres medbror, for de 24/7 sidst forleden har omskiftet stolestaderne i Balle kirke på ny, uanseet at stolestaderne tilforn skal være rigtigt skiftet og ordelt imellem sognefolkene, som ved landstinget skal være kendt ved magt, og formener de hermed har gjort uret, så vel også formener, at samme anordning og skifte at være sket formedelst stor gunst og gavn af ærgerrige folk, at de kunne få de fremmeste stolestader i kirken, hvorfor han formener, at de bør straffes som vedbør, og deres skiftebrev magtesløs dømmes. derefter blev fremlagt en dom af landstinget 4/8 1627, som indeholdt efterskrevne anordning på kirkestolene i Balle kirke, som var blevet gjort af hr Mikkel Sørensen i Sejling hr Peder Melkorsen i Gødvad og kirkeværgerne, som 3/2 1625 var forsamlet i Balle kirke, hvor de skiftede stolestaderne i kirken, eftersom de skylder og tiender til og den, som ældre er gift skal stå udenfor den som yngre er gift, og de blev skiftet som efterfølger, den første skammel ved prædikestolen skiftede de til vester Kejlstrup og til en hel bondegård i øster Bording, som Christen Sørensen iboede og så fremdeles. på den nørre side skiftede de kvindesiden, den næste ved fruens stol til fruer og piger, den anden til vester Kejlstrup og til den hele bondegård i øster Bording, som Christen Sørensen iboede og så fremdeles, hvorefter blev afsagt, at da der tilforn har været gjort anordning på stolestader i Balle kirke, som ved landstinget ved endelig dom er konfirmeret, da kunne dommerne ikke kende samme skifte, som derimod gjort er, bør nogen magt at have.

(215)

** Peder Christensen af Isen havde stævnet Laurids Jørgensen i Ejstrup herredsfoged i Vrads herred, for han har tildømt ham at have forbrudt sin hals efter gårdsretten, formedelst han skal have brudt fængsel og tårn på Silkeborg og deraf undveget, og formener samme dom bør magtesløs at være, efterdi herredsfogden alene på hans hals og liv dømt har dømt og ikke taget 7 mænd med sig i dommen efter recessen, hvorfor landsdommerne kendte, at samme hans dom bør ingen magt at have.

** Peder Christensen af Isen havde stævnet Laurids Jørgensen i Ejstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han har afsagt anlangende nogen ulovlig skovhugst, Peder Christensen skulle have begået i Isen skov, og i sin dom dømt ham til at lide som for andet tyveri, hvilken dom han mener magtesløs at være, efterdi Peder Christensen ikke er taget ved top eller rod eller pant frataget. så mødte Peder Christensen slotsskriver på Silkeborg og fremlagde en dom af Vrads herreds ting 16/4, hvori besluttes, at efterdi Peder Christensen har været betroet Isen skov at være skovfoged over, og der fandtes 124 ege og 10 bøge at have været hugget på et års tid, og det ikke var udvist til KM eller slottets fornødenhed, og skovriderens mærke ikke findes een af samme stavne, så bør han straffes som for andet tyveri, hvorefter nu blev afsagt, at da fogden har tildømt Peder Christensen i Isen for samme skovhugst at straffes som for andet tyveri, hvilket er hans liv anlangende, og dertil ikke er taget domsmænd efter recessen, da bør hans dom ingen magt at have.

(217)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Rasmussen i Tustrup og Jens Pedersen sst, for de 20/7 sidst forleden til Sønderherreds ting har vedkendt sig al den mose, som ligger østen Anders Rasmussens gårdsted, og for et granskningsvidne, Anders Rasmussen på sine egne og medgranders vegne har forhvervet, hvor 8 mænd har afsagt, at samme ejendom bør ham og hans gård at efterfølge, uanseet med tingsvidner bevises, samme mose over 60 år har ligget i fri fælled og fædrift til Gundestrup Hørning og Tustrup, hvorfor samme vedkendelse bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, at da Anders Rasmussen Jens Pedersen og deres medbrødre ikke er mødt til gensvar, da bør samme vedkendelse magtesløs at være.

(218)

** Otte Marsvin til Dybæk med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne vidner, som med Anders Rasmussen i Tustrup og hans medgrander har vidnet, at de ikke har set nogen skære tørv i den mose østen for Anders Rasmussens gård, og ikke heller set Hørning eller Gundestrup fæ komme i samme mose uden om bygsæden, hvilke deres vidner ikke stemmer overens, hvorfor det ingen magt bør at have, hvorefter blev afsagt, at da ovennævnte folk ikke er mødt, så bør samme vidne magtesløs at være.

** Otte Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jacobsen i Holmstol for en uendelig dom, han har forhvervet over en dele, som Niels Andersen i Sminge på KM og sin husbonds vegne efter en kvindes beskyldning har forhvervet over ham for sine bøder 12 rigsdaler for beliggelse, hvorefter blev afsagt, da ingen dom for delen er udgået, så bør samme deres delebrev magtesløs at være.

(219)

** Christen Sørensen i Ferslev med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jørgen Justsen sst herredsfoged i Fleskum herred, for han som svoren dommer burde at have fuldt mandtal for hans nævninge, for da Christen Sørensen havde ladet nævninge opkræve for at tove over Christen Nielsens hustru Maren Pedersdatter sst for en kobbergryde, hun har frarøvet ham, så fremkom aleneste 5 nævninge, af hvilken årsag deres ed ved landstinget blev underkendt, hvorfor Christen Sørensen formener, at herredsfogeden har gjort uret og bør stå ham til rette, hvilket han nu ved landstinget blev tildømt.

(220)

** Jørgen Høg til Hammergård havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, for han 20/8 har tildømt Jens Ulriksen borger sst at betale Jørgen Høg en gæld på salig Hans Skrams arvingers vegne, som beløber sig til 175 daler eller efter forordningen at have udlæg og fyldest i hans gods, og da han efter 15 dages forløb havde begæret, at byfogden ville være ham følgagtig i Jens Ulriksens bo at gøre udlæg, da har han vægret sig og nægtet, eftersom Jens Ulriksen ikke var hjemme, og formener byfogden uret at have gjort og selv samme gælds skade at betale, og af den årsag blev afsagt, at Peder Christoffersen har gjort uret og bør at stande Jørgen Høg til rette for hvis skade, han for den hans forhaling lidt har.

(222)

** Hans Mortensen i Torrild havde stævnet Bodil Herlovs sst for en kontrakts tingsvidne til Hads herreds ting 1/3 1618 indeholdende, at Herlov Pedersen og Morten Knudsen i Torrild med lensmandens samtykke havde skiftet to stykker jord med hver andre, men da det ikke bevises, at den gode mand har bekommet noget varsel derfor eller samtykket samme kontrakt, da mener Hans Mortensen, den bør magtesløs at være og ikke komme ham til hinder eller skade. dertil blev stævnet Bodil Herlovs med samme kontrakt, samt salig Morten Jørgensen i Randlev hans arvinger Anne Jørgensdatter i Odder for samme kontrakt hendes far udstedt har, så mødte Jørgen Herlovsen på hans mor Bodil Herlovs vegne og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 18/8 forleden år indeholdende Herlov Pedersen og Hans Mortensen begge at have samtykket efterskrevne kontrakt dem imellem efter et tingsvidne 1/3 1618 angående mageskifte om nogle stykker jord. derefter blev afsagt, så efterdi samme kontrakt er ejendom angældende og ikke bevises, at lensmanden har samtykket den eller derfor at være givet noget varsel, da bør samme kontraktsvidne magtesløs at være.

** Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald på hr Niels Herlovsen præst i Bjerring hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 16/7 sidst forleden til Middelsom herreds ting vidnet har, at Bjerring og Mammen sogne skulle være så gode, at en præstemand med sin hustru og folk noksom deraf kunne nære og underholde sig, og der var ret godt korn på Bjerring og Mammen marker, hvilke Knud Gyldenstjerne formener, at de fleste vidner skal være fru Jytte Brocks egne tjenere og de andre fleste parten boende i andre sogne, så de kunne ikke vide hvad sognemændenes eller præstens formue og indkomst var, og det kan bevises med hr Nielses formand hans sognemænds vidne, samme kald ikke at have været så godt, at det en præstemand uden stor armod kunne underholde, og arv og gæld efter hans formands død at være vedersagt for hans armods skyld. derefter blev afsagt, at efterdi varselsmændene ikke har omhjemlet hvor de har givet hr Niels Herlovsen varsel for samme vidne og syn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så lovlige, at de bør nogen magt at have.

(225)

** Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald på hr Niels Herlovsen præst i Bjerring hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Middelsom herreds ting 30/7 sidst forleden afhjemlet har på en vej mellem Bjerring og Hjermind, som skulle være sådan, at ingen kunne køre med korn eller hø, for hvilket syn ikke skal være givet lovligt varsel, hvorfor det bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, at da lensmanden ikke har bekommet varsel, da fandt dommerne samme syn magtesløs at være.

(226)

** Jesper Lunov til Restrup KM major over det jyske fodfolk på hans korporal Rasmus Jespersen i Brandstrup hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Pedersen Tostrup i Viborg for et enligt vidne, han i sin egen sag 23/6 sidst forleden til Middelsom herreds ting vidnet har anlangende nogen penning, som skulle være blevet borte for Jens Pedersen til hr Mikkel Madsens i Brandstrup, og ikke skal bevises at Rasmus Jespersen eller hans hustru Maren Pedersdatter skal have taget hans penge. ligeledes stævnedes Mette Pedersdatter, som er førnævnte Maren Pedersdatters søster, og Sinnet Pedersdatter, som tjente hr Mikkel, som havde vidnet, at Rasmus Pedersen havde taget nogle penge fra Jens Pedersen, hvilke deres vidner han formente uvildige, idet de to kvinder tjente hr Mikkel og i så måder vidnet ham og hans hustru Christence Nielsdatter til behjælpning og befrielse for samme penge, og Rasmus Jespersen og hans hustru ved deres højeste ed benægter dem deri aldeles uskyldige at være. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Tostrups vidne kun er een persons kundskab, som ikke regnes for noget vidne, og de andre deres vidner ikke formelder, at de har set Rasmus Jespersen tage samme penge eller hos ham er fundet, da bør samme vidne ingen magt at have.

(228)

2/12 1635.

** Rasmus Jensen i Hem havde hidkaldt sandemændene af øster Lisbjerg herred at udlægge hans bror Niels Jensen, som var til væring i Svinbo, hans bane, som blev dræbt på hjemrejse fra Århus 9/10, og sandemændene at udlægge hans banemand, og synsmænd afhjemlede, at Niels Jensen havde fået mange blåslag og sår, at de ikke kunne tælle dem, hvorefter Rasmus Sørensen i Karlby på hans søn Søren Rasmussens vegne tilbød gunst gave og gode ord, efterdi han ikke kunne benægte, at hans søn havde med været der samme drab desværre blev gjort, og begærede gerne lejde for Guds skyld til samme hans søn, hvortil Rasmus Jensen eftermålsmand svarede, at han gerne ville unde ham fred og lejde, til loven havde haft sin gænge. dernæst blev fremlagt et vidne af samme ting 18/11 sidst forleden, da Maren Jensdatter i Svinbo vidnede, at da Niels Jensen kørte for hende fra Århus blev han overfaldet af en karl i sorte klæder, som Rasmus Sørensen i Karlby havde med sig i tinget, som var hans søn Søren Rasmussen, hvorefter sandemændene udlagde Søren Rasmussen for Niels Jensens banemand og svor ham fra hans fred.

(229)

** Søren Pedersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter 6 ugers opsættelse havde stævnet Søren Pedersen Let i Harlevholm, for han ikke vil holde og efterkomme hans brev, som han har givet Søren Pedersen på noget jord i Harlevholm mark, som Søren Pedersen

skulle have hans livstid, og ikke herredsfogden ville dømme på samme breve, men satte det heden til sin tilbørlige dommer. ligeledes stævnede han Sejer Lauridsen, som samme hensættelse gjort har, og begærede endelig dom. derefter blev afsagt, at da førnævnte mænd ikke er mødt, og sagen efter recessen ikke længere kan forhales, da kende dommerne samme hensættelse magtesløs at være, og fogden endelig i sagen at dømme, som det sig bør.

(230)

16/12 1635.

** Christen Tordsen i øster Bølle med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Nielsen i Tolstrup for en dele, han til Rinds herreds ting 28/9 sidst forleden forhvervet har anlangende 3 ort, som han skulle udgive til KM skat, uanseet Christen Tordsen kan bevise ikke at have mere i fæste end et gadehus, som han iboer og med hospitals jordebog kan bevise, og KM breve ikke tilholder gadehusmænd til nogen skat at udgive, og alligevel har lægdsmændene været i hans hus og der udlagt af hans formue og gods til samme skat, og nu blev afsagt, at da førnævnte folk ikke er mødt dem at undskylde, så bør samme dele og vurdering magtesløse at være og ikke komme Christen Tordsen til nogen forhindring.

** Laurids Sørensen i Hedegård med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet mester Laurids Nielsen i Feldballe for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over Laurids Sørensen, hvor Laurids Sørensens forrige uendelige landstingsdom er magtesløs kendt, anlangende en skarp gås årligt af den gård han iboer, skønt mester Laurids eller hans formand salig hr Gregers Hansen ikke heller nogen sinde af samme gård har fanget nogen gæs, og dog er han ved Bjørnholms birketing 22/11 1633 tildømt tilfredsstille mester Laurids eller lide dele, hvorefter blev afsagt, at eftersom førnævnte folk ikke er mødt til gensvar, så bør samme birketingsdom og dele magtesløs at være og ikke at komme Laurids Sørensen til forhindring.

(1)

20/1 1636.

** Christen Jensen i vester Stræt havde stævnet Jens Nielsen i Brøndumgård, for 8/10 sidst forleden ved Slet herreds ting i mørke og mulm, da Christen Jensen gik fra KM ting på hans rette hjemvej skal Jens Nielsen have gået bag til ham uadvaret og uden skyld og brøde, og gjort ham sår og skade efter syn sigtelse klage og vidner, og mener han burde derfor æreløs at være, hvorefter blev afsagt, at da det ene vidne om skaden ikke stemmer overens med synsmændenes hjemmel, og Christen Jensens sigtelse ikke med vidnesbyrd bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse og syn nogen magt at have men magtesløs at være, og efterdi samme vidne syn og sigtelse er underkendt og ikke bevisliggjort Jens Nielsen noget uærligt at have begået, vidste dommerne ikke ham derfor på hans ære at dømme.

(4)

** Christen Jepsen i Lemvig og Christen Selgensen i Løgstør havde stævnet Svend Poulsen i Lemvig for nogen uendelig dom, han har forhvervet over to uendelige og en endelig dom, som Christen Selgensen på sine egne og Christen Jepsens vegne til Løgstør birketing forhvervet har på Gregers Poulsen i Lemvig anlangende en pram, som han med sine folk har med gevalt og overvold

har taget uden Christen Selgensen og Christen Jepsens minde, og nu blev afsagt, at da Gregers Poulsen med sine medfølgere har taget samme pram, som med andre deres gods var ladet, og før den var ledig, og birkefogden har tilfundet Gregers Poulsen deri at have gjort uret og tilbørligt at stå til rette, da vidste dommerne imod hans dom at sige, men da Svend Poulsen selv har lod og del i samme pram, og fogden dog har tilkendt hans skipper Gregers Poulsen for uhjemlet at lide tiltale, da bør hans dom i det punkt ikke komme Gregers Poulsen til hinder eller skade.

** Christen Selgensen i Løgstør havde stævnet Svend Poulsen i Lemvig for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet over en anden landstingsdom, hvori Svend Poulsen er tildømt at give Christen Selgensen kost og tæring, for han har ladet ham stævne til landstinget og ikke var mødt at give ham sag, og nu blev afsagt, at da Svend Poulsen har stævnet Christen Selgensen til landstinget, og ikke Svend Poulsen er mødt at give ham sag, da vidste dommerne ikke samme dom at imod sige.

(7)

** Jacob Pedersen borger i Randers havde stævnet Christen Mouridsen Snedker sst for et vidne, han til Randers byting 30/11 sidst forleden havde forhvervet anlangende Christen Snedkers hustru Anne Jensdatter skulle have været afsindig, siden Christen Snedker var kommet af Randers fængsel, som han var indsat for hans skænds og ærerørige ord, som han på Jacob Pedersen og hans hustru Karen Skomagers har haft, og nu blev afsagt, da samme vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid sligt skulle være sket, da bør samme vidne magtesløs at være.

(9)

** Inger Christensdatter i Dal Edel Christensdatter Anne Christensdatter og Jørgen Jensen sst havde stævnet Just Mortensen i Dal for et vidne, han 23/6 1634 til Fleskum herreds ting vidnet har, at midlertid han boede i det boel i Dal, som Jens Nielsen nu iboer, da havde han i brug af salig Christen Poulsen sst efterskrevne jord, som er ret og rebdraget jord til Christen Poulsens selvejer bondegård og Søren Jensens gård. ligeledes stævnedes salig Just Pedersens arvinger i Ferslev nemlig Maren Jørgensdatter Poul Justsen Peder Justsen Jørgen Justsen Christen Justsen og Mette Justdatter med deres lovværge for en dom, deres husbond og far til samme ting 18/8 1634 afsagt har, at eftersom recessen formelder, hvis gods og ejendom nogen mand har haft i hånd og hævd i 20 vintre ulast og ukæret, det beholder han angerløst, så bør førnævnte jord følge samme boel, og nu blev afsagt, da Inger og Anne Christensdatter ikke er stævnet, da kunne samme vidne og dom ingen magt have men magtesløs at være.

(10)

** Gunde Lange til Bregning KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet Niels Andersen i Dal og salig Erik Nielsens arving Laurids Eriksen sst for et vidne, de 30/9 1629 til Fleskum herreds ting vidnet har, at til det boel i Dal, Just Mortensen iboede, skulle ikke være jord og eng. ligeledes stævnet Just Mortensen og hans søn Morten Justsen, som havde vidnet om den ager, Anders Jacobsen og Jens Nielsen omtvister, som han skulle have haft i Christen Poulsens minde, uanseet Christen Poulsen havde haft samme boel i fæste af KM lensmand, og igen fæstet det bort til Just Mortensen. ligeledes stævnedes synsmænd for et syn 28/7 1634, som Anders Jacobsen på sin mor Inger Christensdatters vegne og på hans mors søster Anne Christensdatters vegne og Jørgen Jensen i Dal på egne vegne havde ladet forhverve, hvorefter blev afsagt, da vidnerne ikke har vidnet med oprakte fingre efter recessen og heller ikke givet varsel for samme vidne, da kunne dommerne ikke

kende samme vidne og dom nogen magt at have men magtesløse at være.

(13)

** Gunde Lange til Bregning havde stævnet efterskrevne for et syn og vidne, de til Fleskum herreds ting 24/8 næst forleden har hjemlet, indeholdende at salig Just Pedersen, som boede og døde i Ferslev, i 34 år skulle have ladet bjerge et stykke eng på Findelstrup mark, og efter samme vidner har dommeren 9/11 til Fleskum herreds ting tildømt Just Pedersens arvinger samme eng. ligeledes stævnedes Jørgen Justsen og Poul Kras i Nørholm, som samme syn vidner og dom forhvervet har, samt salig Just Pedersens arvinger Jørgen Justsen Mette Jørgensdatter Peder Justsen Christen Justsen Poul Justsen i Mjels Mette Justdatter i Ålborg med hendes lovværge og Inger Justdatter i Moedenstorp ? med hendes lovværge, og nu blev afsagt, at da vidnerne ikke har vidnet om nogen fuldkommen hævd efter recessen, da kunne dommerne ikke samme vidne og dom så noksom at være, at de nogen magt at have.

(15)

** Jacob Seefeld til Randrup havde stævnet efterskrevne vidner for et vidne, de til Hellum herreds ting 15/12 sidst forleden vidnet har imod lovligt skøde og adkomst på en søsterlod i Gerholms skov, og ikke derfor Jacob Seefeld er givet lovligt varsel, hvorfor han formener samme vidne magtesløs bør at være, hvorefter blev afsagt, at efterdi samme vidne alene efter en stævnings opskrift er forhvervet, og ikke to personer til tinge har hjemlet, at de har givet varsel, da bør samme vidne magtesløs at være.

(17)

** Niels Nielsen i Lillevorde havde stævnet Jens Jensen Frandsen i Povlstrup for en uendelig dom, han til landstinget 4/11 sidst forleden forhvervet har over en dom til Fleskum herreds ting for nogen tid siden er udstedt, og Niels Nielsen en arvelod tildømt hans datter Birgitte Nielsdatter at efterfølge efter hendes mormor salig Else Christensdatter, som døde i Nøvling, hvilket barn er født og båret, da Niels Nielsen og samme barns mor levede tilsammen i ægteskab, hvilken dom ved landstinget var blevet kendt magtesløs, og Niels Nielsen fremlagde samme dom af Fleskum herreds ting 12/11 1634, indeholdende at efterdi Niels Nielsens datter er født i ægteskab, og ikke for fogden bevistes hendes mor at være dømt fra sit liv, førend hun kom i ægteskab med Niels Nielsen, og loven om arv formelder, barn om til er, arver både far og mor, eller barnebarn, og det barn, som fødes af datter, tager arv som deres mor skulle tage, dersom hun levede, og da vidste fogden ikke Jens Frandsen imod loven nogen arvelod efter Else Christensdatter at kunne tildømme, men Niels Nielsen på sin datters vegne hendes efterladte gods at efterfølge, og nu blev afsagt, at da Else Christensdatter ikke har nærmere arvinger end Niels Nielsens datter, og fogden derfor efter loven har tildømt hende samme arv, da vidste landsdommerne intet imod samme dom at imod sige.

(18)

** Niels Nielsen Embedsbo, borger i Randers, med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet salig mester Peder Tøgersens arvinger, som er Anne Poulsdatter salig mester Peders efterleverske mester Tøger Pedersen sognepræst til sankt Mortens kirke sst Gertrud Pedersdatter og Mette Pedersdatter med deres lovværge anlangende en dom, de over ham forhvervet har til Randers byting 14/3 1631 anlangende den gård, han iboer, og de 8 boder derhos liggende, som mester Peder

Tøgersen har i pant af Niels Nielsen for 300 rigsdaler, hvilken dom han formener uret at være dømt, efterdi han har tildømt mester Peder Tøgersen samme førnævnte gård og boder for 300 rigsdaler og 3 års rente. så mødte Mads Pedersen borger sst på salig mester Peder Tøgersens arvingers vegne og berettede, at samme dom er ganske afstået, og salig mester Peder Tøgersen har siden taget lovlig vurdering på samme ejendom og derefter er gjort indlæg for sin gæld, og fremlagde et vurderingsvidne af bytinget 21/4 sidst forleden, som mester Peder Tøgersens fuldmægtig hans svoger Mogens Nielsen rådmand havde forhvervet over Niels Embedsbos gård og ejendom med tilhørende boder, som kaldes Rosengården og Jep Bagers ejendom for 900 sletdaler, hvori mester Peder Tøgersen blev indlagt for gælden 300 rigsdaler in specie med efterstående rente 6 rigsdaler af hver hundrede i 9 år, hvorefter blev afsagt, at efterdi samme gård af dannemænd er vurderet og takseret, og mester Peder Tøgersen siden deri har bekommet udlæg for hans gæld, da vidste dommerne ikke samme indlæg at imod sige eller magtesløs dømme.

(20)

** Wulf Baltsersen borger i Århus på Eva Clausdatters vegne sst havde stævnet Christoffer Pedersen borger sst for en uendelig dom, han til landstinget forhvervet har på en bytingsdom, hvor han er tilfundet at betale hende 30 sletdaler efter hans brev til Kurt Büchmand borger i Haderslev, dateret Århus 5/2 1727, hvilket brev er Eva Clausdatter i sin betaling leveret af Kurt Büchmand, hvorimod Christoffer Pedersen fremlagde en landstingsdom 4/11 sidst forleden, hvor samme dom er fundet magtesløs, og nu blev afsagt, at eftersom fremlægges Christoffer Pedersens brev, som ikke til fulde er betalt, og byfogden derfor har tildømt ham at betale resten inden 15 dage, da vidste dommerne intet imod samme dom at sige eller magtesløs at dømme.

(21)

** Niels Jensen i Vilstrup med en opsættelse af landstinget 4/11 sidst forleden havde stævnet Laurids Ebbesen, KM befalingsmand på Skanderborg, for en bekendelse en misdæder Mads Jespersen Tyndskæg skal have gjort i Skanderborg len, anlangende at Niels Jensen og hans hustru Anne Pedersdatter skulle have købt noget kirkegods af ham, og ligeledes stævnedes efterskrevne vidner, som vidnede om prentet fløjl, som Anne Pedersdatter havde givet bort, eller ladet forarbejde, deriblandt Anne Pedersdatter i Essenbækgård, som vidnede om to stykker fløjl, som Anne Pedersdatter i Vilstrup hendes gudmor havde givet hende. derefter blev fremlagt et vidne af Vor herreds ting 3/7, hvori Mads Jespersen bekendte hvad han havde stjålet i hvilke kirker, og til hvem han havde solgt det, blandt andet havde han solgt Anne Pedersdatter i Vilstrup messehagler og messesærke, hvorefter blev afsagt, at da alle vidnesbyrd enhver for sig befindes at være enlige kundskaber, som ikke kan eragtes for noget vidne, og ikke heller har vidnet om nogen vis dag eller tid, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bør nogen magt at have, og efterdi recessen formelder, ingen misdæders ord at stå til troende, og Mads Jespersen, som samme bekendelse gjort har, at være henrettet, fandt dommerne samme hans bekendelse, så vidt den angår Niels Jensen og hans hustru Anne Pedersdatter, magtesløs at være og ikke komme dem på deres ære eller gode rygte og navn til nogen forhindring.

(25)

** doktor Morten Madsen superintendant over Århus stift havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en henfindelse, han til bytinget 24/12 sidst forleden gjort har og hensat til landstinget anlangende en gæld, hvilken sag byfogden 3 gange har opsat og dog ikke ville dømme,

som det sig burde, Morten Madsen til stor skade og omkostning. derefter blev afsagt, så efterdi byfogdens dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt at være, og sagen til bytinget igen at komme.

(26)

** Wulf Baltsersen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst på Eva Clausdatters vegne sst for en henfindelse, han til Århus byting 24/9 sidst forleden gjort har og hensat til de gode landsdommere anlangende en gæld Christoffer Pedersen og Didrik Worm borgere i Århus skyldige er til Kurt Büchmand i Haderslev efter deres brev, dateret 30/1 1627, hvorefter blev afsagt, at da byfogden intet har dømt i sagen, da fandt dommerne hans henfindelse som udømt, og sagen igen til bytinget at komme.

(27)

** Jens Jensen borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han til bytinget 1/10 sidst dømt har anlangende en del gods, som hans hustru Kirsten Pedersdatter og hendes datter havde fra sig leveret til Simon Lauridsen buntmager borger sst efter hans kontrakts formelding, hvilken sag to gange til landstinget har været indstævnet, og vidnerne, Simon Lauridsen har ført om en part gods, fjenderne skulle have fra ham taget, er to gange magtesløse dømt, og dog har byfogden dømt ham for samme gods kvit. så mødte Simon Lauridsen og efter flere ord og tale dem imellem var, indgav de deres tvistige sag og trætte på dannemænd, som har fuldmagt de tvistige parter til endelig ende at imellem sige.

(28)

** Jørgen Jensen klokkestøber borger i Århus havde stævnet Hans Andersen borger sst for en dom, han 17/9 1635 til Århus byting har forhvervet anlangende 5 sletdaler og en kobbergryde, som Jørgen Hansen skulle være Hans Andersen skyldig, hvilket Jørgen Hansen ved Gud og sin sjæls salighed højligt benægter, og nu blev afsagt, så efterdi intet bevis på den gæld for byfogden er fremlagt eller her i rette lægges, og byfogden dog har tildømt Jørgen Hansen den at betale, da kunne dommerne ikke kende samme hans dom bør nogen magt at have.

(29)

** Lave Andersen i Århus på sine egne og sine medbrødre sandemænd i Århus og Jens Jensen sst på sine egne vegne med en opsættelse af landstinget 4/11 lydende dem da efter en måneds opsættelse at have stævnet Niels Andersen i Århus for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet over nogle voldsvidner og en sandemandsed, anlangende Lave Andersen og hans medbrødre sandemænd Niels et fuldt vold oversvoret for en stor skade, han har gjort på Jens Jensen med et værge, og Jens Jensen på landstinget skal være sin klage gestendig, og de mener samme uendelige domme bør magtesløse at være, og nu blev afsagt, at eftersom samme sag er opsat over 6 uger og den anden uendelige dom på sandemandseden ikke fremlægges, fandt dommerne den magtesløs at være.

(30)

** Niels Sørensen, herredsfoged i Sønderherred, Tomas Rasmussen, Søren Rasmussen og Laurids

Rasmussen i Mårup med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet Niels Andersen indvåner i Århus for nogen uendelige domme, han til landstinget har forhvervet anlangende nogen gammel gæld, salig Rasmus Pedersen i Mårup skulle være Rasmus Clemendsen i Århus skyldig, hvilken gæld så vidt Tomas Rasmussen og hans to brødres anpart sig belanger for rum tid siden skulle være betalt, og nu begærede de endelig dom, hvorefter blev afsagt, at efterdi sagen findes i 6 uger opsat og Niels Andersen ikke er mødt, da fandt dommerne samme uendelige domme magtesløse at være.

(31)

** Knud Gyldenstjerne befalingsmand på Hald havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 20/5 sidst forleden vidnet har, at de væresteder og våninger i Sundstrup, som Christen Jensen Søren Terkildsen Morten Terkildsen og Anders Christensen påboer, de er ikke uden halve gårde, hvilket deres vidne de fire mænd for halv kongeskat ville frivinde, uanseet de fire mænd og deres formænd før dem altid har givet fuld skat, som med gamle skatteregistre kan bevises, hvorefter blev afsagt, at da det med adskillige forrige skatteregistre bevises dem for fulde gårdmænd at være indskrevet og i skat lagt, da bør samme vidne og dom ikke komme de fire mænd på fuld skat til befrielse.

(33)

** Peder Christensen af Isen havde stævnet Laurids Jørgensen i Ejstrup herredsfoged i Vrads herred samt efterskrevne domsmænd, for de 25/11 sidst forleden har tilfundet ham at lide på hans hals efter gårdsretten, for han er udbrudt af Silkeborg tårn og fængsel, hvor han for ulovlig skovhugst var indsat, hvilken dom han formener ikke retfærdigt at være dømt. hvorimod blev fremlagt et tingsvidne af Hammerum herreds ting 27/6 sidst forleden, at den gård i stor Isen, som Johanne Tomasdatter påboer, blev af fjendernes folk afbrændt, så der var ingen hus eller bygning på, før hun og hendes mand Peder Christensen kom der at bo og har opbygget fire ny huse, og nu blev afsagt, at da Peder Christensen for ulovlig skovhugst på Silkeborg slot at have været indsat og om nattetid af samme fængsel tårn og jern udbrudt og bortrømt, og herredsfogden med domsmænd derfor efter gårdsretten har tildømt Peder Christensen sit liv at have forbrudt, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag den deres dom at imod sige eller magtesløs dømme.

(34)

** Jørgen Høg til Hammergård havde stævnet Gunde Rostrup til Stårupgård for en uendelig landstingsdom, han 4/11 har forhvervet over en herredstingsdom, Peder Olufsen i Borum 20/9 på Framlev herredsting afsagt har om to gadehuse i Sjelle, som med Jens Sørensen Havrum sst omtvistes, hvor fogden efter Gunde Rostrups skøde jordebog og vidner har tildømt Hans Skrams arvinger samme gadehuse, hvilken dom ved landstinget 4/11 sidst forleden var magtesløs kendt. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvor blandt andre Peder Jensen i Sjelle vidnede, at så længe han boede i den gård i Sjelle, som Jens Sørensen Havrum nu iboer, da befattede han sig ikke på sin hustrus vegne med de to gadehuse i Sjelle, som Søren Rasmussen og Jens Nielsen og hans formand Oluf Mikkelsen iboede, men de gjorde deres ugedage med arbejde til salig Hans Skram, først til Restrup og siden til Sjelle skovgård, og siden til Jørgen Høg, og Peder Jensen benægtede ved ed, at han ikke solgte Jens Havrum samme gadehuse, hvorefter blev afsagt, at da samme gadehuse i langsommelig tid at have fulgt salig Hans Skram og hans børn, fast over recessens hævd, og herredsfogden derfor har tildømt samme gadehuse at følge Jørgen Høg på salig Hans Skrams børns

vegne, da vidste dommerne intet imod samme dom at sige eller magtesløs dømme.

(37)

** Peder Jensen indvåner i Horsens med en opsættelse af landstinget 9/9 sidst forleden havde stævnet Johan Clausen borger sst på salig Hillebrand Jensens børns vegne for et skøde, som han til Horsens byting 2/12 1634 til Hermand Hansen borger sst udgivet har på et gårdseje på Horsens mark, uanseet samme gårdseje borgmester og råd på børnenes vegne for rum tid siden af Johan Clausen er pantsat med flere ejendomme, som er deres arvelod efter deres salig far, og Peder Jensen, som er forordnet værge for børnene, mener samme køb og skøde ulovlige og magtesløse at være. efterskrevne vidnede, at 4/3 1625 var de på skifte efter salig Hillebrand Jensen imellem hans hustru Kirsten Jørgensdatter og børn Jens Hillebrandsen og Dorte Hillebrandsdatter, og da fandtes tre gårdsavlinger, som Johan Clausen, da han var kommet i ægteskab med Kirsten Jørgensdatter, havde pantsat borgmester og råd på børnenes vegne, hvorefter blev afsagt, at da Johan Clausen 1625 har pantsat borgmester og råd på børnenes vegne samme ejendom for deres patrimonium, og han dog 1634 derimod samme skøde på berørte har udgivet, før det igen af pant var indfriet, da kunne dommerne ikke kende samme skøde så lovligt at være, at det bør nogen magt at have.

(40)

** Niels Nielsen degn til Vistoft havde stævnet efterskrevne, som 1634 på Helgenæs birketing havde vidnet, at de mellem jul og nytår 1633 i Helgenæs kirke hørte, at Anne Christensdatter Lollands i sit åbne skriftemål havde nogle ord om Niels Nielsen, at han skulle havet været i løsagtighed med hende, imidlertid han betjente ungdommen der på landet at lære, og han højligt benægter aldrig med hende at have haft nogen legemlig handel, men er beskyldt derfor af uvenner, og han formener at deres vidne og hendes beskyldning, skønt intet barn er avlet, bør magtesløs at være, og eftersom han to uendelige domme i sagen har bekommet, hvor vidnerne er magtesløse dømt, så begærede han endelig dom. derefter blev afsagt, efterdi førnævnte personer ikke er mødt til gensvar, og samme vidne er magtesløs fundet, da fandt dommerne samme vidne og beskyldning magtesløse at være og ikke komme Niels Nielsen til forhindring.

(41)

** Esben Jensen i Gørup havde stævnet Jens Munk til Havbrogård for 80 sletdaler med efterstående rente, som han og hans salig hustru efter deres udgivne brev er ham skyldig, som han til Års herreds ved endelig dom ting er tildømt at betale, eller derfor lide indvisning, hvilken dom her ved landstinget blev kendt ved magt.

(42)

** Christen Poulsen i Hvilsum havde stævnet hans hustrus bror Niels Harbou til Hvolris for en kontrakt, som er gået imellem Niels Harbou på den ene og Christen Poulsen og hans hustru Anne Harbou på den anden side, anlangende at Anne Harbou skulle afstå den arvelod, som hun efter hendes salig forældre kunne tilfalde i to bondegårde i Hvilsum, for at Niels Harbou skulle give sit minde til, at Christen Poulsen og Anne Harbou måtte komme i ægteskab tilsammen, hvilken kontrakt Christen Poulsen ikke mener så ret at være, men den bør magtesløs dømmes. anlangende stedsmål landgilde ægt og arbejde at 4.parten af samme gård, da havde han gjort meget arbejde for ham og for hans søstre jomfru Maren Harbou og jomfru Karen Harbou. så lod Niels Harbou

fremlægge samme kontrakt, dateret Hvam 25/7 1633, som Niels Harbou Christen Poulsen og Anne Harbou har underskrevet, som blandt andet formelder hvad den arvelod og anpart belanger, som Anne Harbou efter hendes salig far Christen Harbou kunne tilregne sig at være tilfaldet, som formedelst sin forseelse med Christen Poulsen imod recessen har forbrudt, skulle Christen Poulsen og Anne Harbou aldrig befatte sig med, og dernæst blev i rette lagt en dom af Rinds herred 14/12, hvor Christen Poulsen blev tildømt at betale Niels Harbou landgildepenge, og nu blev afsagt, at eftersom Christen Poulsen og hans hustru har underskrevet samme kontrakt, da vidste dommerne ikke Christen Poulsen at være mægtig på den at tale, men da der ikke findes nogen underskrevet restants på samme landgilde eller stedsmål, og ikke heller fogdens dom formelder hvad Christen Poulsen burde at betale, da fandt dommerne hans dom ingen magt at have.

(43)

** Niels Harbou til Hvolris havde stævnet Christen Poulsen i Hvilsum for en dom, han til Rinds herreds ting 23/11 over ham har forhvervet angående to stude og en hest, som Niels Harbou af hans hustru har bekommet, hvilket Niels Harbou benægter, hvorimod Christen Poulsen fremlagde Birgitte Munds seddel, dateret Hvilsum 23/11 1635 hvori de bekender, at 1633 9/3 solgte hendes datter Anne Harbou til Niels Harbou samme hest og øksne, og derefter fremlagde Karen Harbous seddel, dateret sst og dato, at hendes søster Anne Harbou 1633 solgte hendes bror Niels Harbou samme øksne og hest, hvilke øksne og hest, Niels Harbou var blevet tildømt at betale, og nu blev afsagt, da det med Birgitte Munds og jomfru Karen Harbous kundskab er bevisliggjort, at Niels Harbou er Anne Harbou samme penge pligtig, og herredsfogden derfor har tildømt Niels Harbou pengene at betale, da vidste dommerne ikke hans dom at imod sige.

(44)

** Mikkel Christensen i Nørholm havde stævnet Søren Jensen i Nyrup og Jens Poulsen i Nibe for et vidne, de til Nørholms birketing 1/5 sidst forleden med Hans Sørensen i Nørholm vidnet har anlangende en arvelod, de efter salig Maren Jensdatter Hans Sørensens hustru var tilfaldet, og samme vidne formelder dem ingen videre arv at være tilfaldet end 80 sletdaler, og Mikkel Christensen deri findes at være udelukket, uanseet han er ret arving på hans fars side, hvorfor han mener samme vidne magtesløs at være, og eftersom han to uendelige landstingsdomme i sagen har forhvervet, hvor samme vidne magtesløs er dømt, begærede han endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da førnævnte mænd ikke er mødt til gensvar, da bør samme vidne magtesløs at være.

(45)

** Christen Christensen Hjarbæk borger i Viborg skødede og solgte Mogens Kås til Støvringgård og hans arvinger halvanden tønde hartkorn, som han ved gode mænd for vitterlig gæld fra salig Christen Harbous arvinger, formedelst indvisning i den halve gård i Hvilsum, Jens Tordsen påboede og Christen Poulsen nu iboer, efter landsdommeres endelige dom.

** Anders Ibsen i Binderup solgte og skødede til Iver Lykke til Vindum overgård efterskrevne landgilde, som blev ham udlagt i Langdalsgårds likvidering.

(46)

** Christen Bertelsen og Peder Bertelsen borgere i Viborg med en opsættelse af landstinget 2/12

sidst forleden havde stævnet Niels Jensen danske skolemester i Hobro med flere for et vidne, de til Hobro byting vidnet har, at Christen Bertelsen og Peder Bertelsen skulle have været i parlament med Peder Skomagersvend sst, hvilket de højligt benægtede, og alligevel har sandemændene svoret dem vold over, hvorefter blev afsagt, at da samme sag i 6 uger har været opsat, og de indstævnede personer ikke er mødt, fandt dommerne samme vidner og sandemandsed magtesløse at være.

3/2 1636.

** Gert Bryske havde stævnet Søren Lauridsen i Sønderkær herredsfoged i Mols herred for en dom, han til Mols herreds ting 6/1 sidst forleden dømt har, hvori han har dømt og frafundet fra sig hvis sager, for ham i rette blev lagt imellem Peder Gersdorff til Søbygård og Gert Bryske, til sin overdommer, idet det drejede sig om adelspersoner, hvormed han Gert Bryske sin ret har spildt. ligeledes blev stævnet Peder Gersdorff og hr Hortus Pedersen, sognepræst til Tved sogn. derefter blev afsagt, efterdi herredsfogden intet har dømt i sagen til eller fra, fandt dommerne hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(47)

** Tyge Brahe til Tostrup KM befalingsmand på Tryggevælde havde stævnet Anders Jensen i Tørring herredsfoged i Tyrsting herred samt efterskrevne domsmænd for en dom, de til Tyrsting herreds ting 12/1 sidst forleden afsagt har over Peder Jensen Kock, som tilforn boede i Tyrsting sogn, som har bekendt, at han har været i råd og gerning at hans hustru Anne Pedersdatter blev dræbt, og hans dreng hentede den kvinde Tyra Christensdatter, som myrdede hans hustru, og samme gerning var gjort med hans vilje og minde, men han havde ikke personligt været med, hvilket han ved sin højeste ed benægtede, og de vidste ikke rettere derom at kende, at den sag burde først at forfølges med nævninge, før de kunne dømme på hans liv, og af samme årsag vidste landsdommerne intet imod samme deres afsigelse at sige eller magtesløs dømme.

(48)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers havde stævnet Peder Ankersen borgmester sst med efterskrevne domsmænd for en dom, de i Randers rådstue 18/1 sidst forleden afsagt har imellem Frederik Boudes af Breslau og Rasmus Bendtsen anlangende nogen rente, Frederik Boudes fordrer af 494 mark lybsk, som resterer på Jacob Bendtsens brev til Claus Runge, dateret Hamborg 18/6 1617, og de har kendt, at Rasmus Bendtsen burde betale en billig rente kost og tæring, og der foruden blev opnævnt forordnede overkøbmænd de to vederparters tvistige sag til en endelig ende at imellem sige og adskille hvis billig og ret kan være, og nu blev afsagt, så efterdi for borgmester og råd har været fremlagt Jacob Bendtsens brev på samme penning, hvilke Rasmus Bendtsen som en borgen for sin bror til Claus Runge har underskrevet, hvorefter samme gælds rest med sin interesse fordres, og de dog sagen til overkøbmænd har hedenfundet derom at likvidere, da fandt dommerne deres dom som udømt var, og sagen til rådhuset igen at komme.

(50)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus på Jørgen Nielsen barnfødt i Battrup og nu boende i Stagsted i Steg sogn i Nordland, hans vegne havde stævnet hans brødre Rasmus Nielsen og Mourids Nielsen i Battrup for en broderlod både efter far og mor, de forholder ham i hans fædrene gård Battrup, samt rente fra 1607, som er på det 29.år, siden han rejste her ud af landet, og ligeledes

havde stævnet Søren Nielsen i Mårslet, som også forholder ham en broderlod i den gård, han iboer, og i Tuesens bygge på Mårslet mark, samt hans stedbørn, som er Jens Nielsens børn. derefter blev fremlagt en dom af Ning herreds ting 12/8 1634, hvori de indstævnede blev tildømt at stå til rette eller lide æskning, samt to uendelige domme, hvor samme dom blev ved magt kendt og han begærede endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da de indstævnede ikke er mødt de uendelige domme at imod sige, da vidste dommerne intet imod samme domme at sige.

(51)

17/2 1636.

** Christen Jensen Vorde lod læse en afsigelse, at eftersom Gud har heden kaldt vores salig mor fru Mette Bilde, og da hun kom i vidtløftig gæld, da hun arvede hendes søn salig Peder Stråle, så har hendes børn og svogre sig således betænkt, at de med arv og gæld efter hende aldeles intet ville have at befatte. dateret Nørholm 11/2 1636 Laurids Skinkel Iver Vind Dorte Skinkel.

** Laurids Jensen i Langdal på sine egne og hr Mads Tomasen i Blære hans vegne skødede til Iver Lykke Christoffersen al den anpart, som de er udlagt for deres gæld i den gård Langdal i Års herred, som Laurids Jensen påboer.

(52)

2/3 1636.

** Mandrup Due til Halkær havde kaldt sandemænd af Års herred til at udlægge Anders Stacks bane, som blev ihjelslået, da fjenderne drog af landet, og blev fremlagt et tingsvidne af Års herreds ting 3/2 sidst forleden hvor efterskrevne vidnede, at de var på Halkær i køkkenet 1627 noget efter Mikkelsdag, da kom fiskeren på gården ind og sagde til Jens Madsen, som var foged på gården, Anders Stack er her, da sagde Jens Madsen, gå ud og jag ham fra gården, at han ikke sætter ild på gården, så gik fiskeren med nogle andre ud, og da han kom tilbage havde han et spyd i hånden og sagde, det spyd havde jeg tre gange i Anders Stack, før han ville give sig, og da var både spyd og fiskeren blodige, og andre vidnede, at de så Jens Madsen gav Anders Stack et salg med en liden økse på siden af hovedet, men det var hverken blåt eller blodigt, og fiskeren slog til Anders Stack med et spyd, så han faldt til jorden, og Maren Christensdatter i Dyrup Anders Stacks hustru vidnede, at 1627 efter sankt Mikkelsdag da drog hun fra Veggerby til Skærbæk, og Niels Pedersen Skytte førte hende, da kom Christen Jensen og førnævnte fisker på Halkær til hende, og de tog hvis hendes gods, som lå på en vogn, og førte det til Halkær, og bad hende følge med til hendes mand og på vejen drog de af hende hendes trøje og snørliv og skar snørlivet sønder og drog deraf 5 mark, og de drog hende af hendes hoser og sko og lagde det på vognen til det andet, og hun bad dem at hun måtte få et klædemon at skjule hendes to børn i, hvilket blev hende nægtet, og da de havde uddraget hende af hendes klæder, sagde de til det ældste af hendes børn, som skreg, holder du ikke din mund, da skal jeg gøre ved dig ligesom vi gjorde ved din far, og fiskeren sagde til hende, her har vi lagt din mand i skoven, nu skal vi lægge dig hos, og da de kom til Halkær til Jens Madsen, om det var med hans minde, de havde taget hendes klæder, da svarede han, at dersom den hore og den djævel ikke gik fra ham, da skulle han slå hendes arme og ben sønder og lægge hende hos hendes mand. synsmænd hjemlede, at de 16/2 sidst forleden var i Halkær skov, hvor Anders Stacks ben blev gravet op, og da så de hovedbenet på højre side var sprukkent, og ingen bræk de så på andre ben, hvorefter sandemændene udlagde Christen Fisker at være Anders Stacks bane og derfor svor ham

fra hans fred.

(55)

** Jørgen Høg til Hammergård havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus anlangende den uret, han har gjort ham i hans sag på salig Hans Skrams børns vegne med Jens Ulriksen i Århus, hvilken sag begyndte 1633, hvor byfogden efter adskillige opsættelser dømte tre uendelige domme, som til landstinget er underkendt, og 1634 er sagen 2.gang for ham i rette stævnet, og han da har kvitdømt Jens Ulriksen for videre tiltale for nogen bondeskyld, han på tinget lod vurdere, uanseet de ikke imod gælden kunne opløbe, og derfor også magtesløs dømt. 1635 er sagen igen for ham indstævnet, og da har han tildømt Jens Ulriksen at betale inden 15 dage eller lide indvisning, men har vægret sig at lade gøre udlæg, for Jens Ulriksen ikke var hjemme, og derfor påkendt at stå Jørgen Høg til rette for skaden, hvilken dom han ikke har efterkommet. derefter 4/2 sidst forleden på bytinget har han tilstedt Jens Ulriksen at gøre udlæg og ladet vurdere efterskrevne gods vogn bukkeskind nødder hestesko og gamle varer iblandt, hvilke varer vurderingsmændene tilbød Jørgen Høg at ville beholde for samme vurdering og betale Jørgen Høg det, når de det havde gjort i penge, om han ville betro dem det, og derefter fremlagde Jacob Lauridsen en dom af bytinget 8/2 sidst, hvor han tildømte Jørgen Høg samme gods at annamme for sin betaling, og nu blev afsagt, at da Jørgen Høg ikke har fordret hos byfogden dom på vurdering på Jens Ulriksens gods at gøre, men udlæg efter Jens Ulriksens egen begæring at være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vurderingsvidne og dom nogen magt at have, men magtesløs at være og ikke komme Jørgen Høg på samme gælds fordring til forhindring.

(57)

** hr Jens Madsen sognepræst til Barrit og Vrigsted sogne på sin hustrus far hr Laurids Rasmussen i Barrit og sine egne vegne havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting 10/3 1635 afsagt har imellem hr Laurids Rasmussen og salig Oluf Nielsen Mule i Horsens, anlangende Oluf Mules gård, som hr Laurids nogle år har haft til underpant for 600 sletdaler, af hvilket pant hr Jens Madsen er tilfaldet halvparten med sin hustru efter hr Laurids Rasmussens forrige hustru salig Anne Simonsdatter. samme pantebrev indeholder blandt andet, at når renten ikke til rette tid bliver erlagt, må panthaveren træde til sit pant uden nogen indførsel, hvilket hr Jens Madsen formener, Jens Sørensen har forbigået, og ikke agtet pantebrevet eller KM forordning, idet han ikke har dømt pantet at følge hr Laurids Rasmussen, men alene nam vurdering og udlæg af Oluf Mules bo og gods. ligeledes blev stævnet Johanne Lauridsdatter, salig Oluf Mules efterleverske i Horsens. nu blev afsagt, at da hr Laurids Rasmussen selv har forhvervet dom og søgt udlæg i den ejendom, pantet om formelder, og ladet opkræve vurderingsmænd, og der ikke er anket eller klaget derpå, så vurderingsmændene har vurderet hr Laurids fyldest og udlæg i pantet, da vidste dommerne ikke imod hr Laurids Rasmussens egen forhvervede dom og den vurdering derefter gjort er, at sige eller magtesløs dømme.

(61)

** Jørgen Grubbe til Tostrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jacob Vognsen i Vebbestrup for en endelig dom han over Jacob Vognsen til Hindsted herreds ting 24/9 sidst forleden forhvervet har for 100 sletdaler bygfældighed på Vebbestrup, for hvilke han bør have indlæg i Jacob Vognsens gods og løsøre, og derover ladet forhverve to uendelige domme til landstinget, hvor han blev tildømt at betale sin gæld, og nu blev afsagt, at herredsfogden og to

mænd bør gøre udlæg af Jacob Vognsens løsøre og for en billig værdi taksere og imod gælden likvidere.

(63)

** Søren Nielsen i sønder Tranders på sine egne og medbrødre sandemænd i Fleskum herred deres vegne havde stævnet Niels Pedersen i Flamsted for to uendelige domme, han til landstinget på hans søn Peder Nielsens vegne forhvervet har over en deres ed og tov, som de for langsommelig tid siden til landstinget har gjort og svoret over Peder Nielsen og svoret ham fra sin fred, hvilke domme de mener med vrang undervisning at være forhvervet, så de mener de bør være magtesløse og deres ed og tov ved sin fuldmagt at blive. ligeledes havde de stævnet Anne Christensdatter i Flamsted for et vidne, hun har vidnet hendes søn Peder Nielsen til hjælp, at hun 6/9 var på Gug mark, da den trætte kom imellem Peder Nielsen og salig Oluf Jensen i Nøvling, som desværre blev slået, og da så hun Peder Nielsen, Niels Pedersens søn i Flamsted kom kørende på sin rette hjemvej, og da overfaldt Oluf Jensen ham og stak ham med en jerntyv, så Peder Nielsen nødtes at værge sig og slog til ham med et spyd, og Jørgen Tomasen, tjenende på Gisselfeld på Sjælland, vidnede det samme, hvorefter blev afsagt, at da Anne Christensdatter ikke er et uvildigt vidne, og Jørgen Tomasens vidne er ikke uden end et een persons kundskab, som ikke regnes for noget vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme bemeldte sandemænd på deres ed til hinder eller skade.

(64)

** Jacob Nielsen i Favrskov havde stævnet Rasmus Rasmussen i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han 5/11 sidst forleden imellem Niels Friis til Skumstrup og ham dømt har, at Favrskov tjeneres rejser skulle gå ret omkring med hvis ægter de til Favrskov for Jacob Nielsen skulle gøre, uanseet Jacob Nielsen har forpagtet samme gård, hvilken anordning ikke er omtalt i hans forpagtningsbrev, hvorefter blev afsagt, at efterdi herredsfogden har tilfundet bønderne at gøre deres ægter en efter anden, som de til deres husbond plejer at gøre, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme

(65)

** Jens Mikkelsen i Kovtrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vrads herreds ting 14/10 sidst forleden vidnet har, samt Jens Andersen i Kovtrup for en klage, han har gjort, at Jens Mikkelsen i Kovtrup havde i Hammergård sagt til hans hustru Barbara Jensdatter, hold du din mund din sakramentske tæve, Jens Andersen burde at have været hængt for 10 år siden, hvilket Jens Mikkelsen benægtede ikke at have haft sådanne ord. sammeledes havde stævnet Jens Andersen for en dom, han på Jørgen Høgs vegne havde forhvervet, hvori Jens Mikkelsen blev tildømt at lide tiltale og stå til rette efter et videbrev og forpligt, hvorimod han mener sig og sin far Mikkel Ibsen at være uforbrudt, og han mener samme vidner klage og dom ulovlige at være, hvorefter blev afsagt, at da sagen i 6 uger er opsat til i dag og ikke de indstævnede personer er mødt, da fandt dommerne samme vidner klage og domme magtesløse at være.

(66)

** Christen Sørensen i Ferslev havde stævnet Laurids Vognsen i Torderup, der som sættedommer

11/1 på Fleskum herreds ting havde dømt imellem herredsfogden Jørgen Justsen i Ferslev og Christen Sørensen belangende uret og skade, han ham gjort har, og sagen har været i opsat 5 uger, og da undslået sig og sagen heden sat for højere ret, hvilket han mener er for slægt og venskabs skyld, og ikke agtet landsdommernes dom, og han formener, at Laurids Vognsen derfor bør stå til rette, hvorefter blev afsagt, at efter dommerne har gennemseet og overregnet Christen Sørensens opskrift for hvad, Jørgen Justsen billigt burde at udgive, da tilfandt dommerne ham for samme sags omkostning og fortæring til Christen Sørensen 33 sletdaler at betale.

(67)

** Christoffer Pax til Stensballe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nim herreds ting forleden år 14/10 har vidnet angående nogle engskifter Kodallunds made, som præsten i Hvirring hr Søren Pedersen tilholder sig, og efterskrevne, som mindes op til 37 år, vidnede derom, hvorefter blev afsagt, eftersom med delebrev bevises, at to af de otte mænd tinghørere at have været delt, og ikke for dem er rettet, og bemeldte 24 mænd ikke har vidnet med oprakte fingre efter recessen, og ej heller for otte mænd, så det kan agtes for lovligt tingsvidne, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(71)

** Peder Jensen i høj Vorre havde stævnet Anne Jørgensdatter og Maren Jørgensdatter, tjenende på Vorre, for et vidne, de 9/12 sidst vidnet har anlangende de 8 dage tilforn, da der var prædiken i Skødstrup kirke, og de ville tage noget hør, da fandt de et dødt spædt drengebarn iblandt hørren, og som var svøbt i et sengeklæde. ligeledes havde han stævnet hr Jens Christensen sognepræst til Torsager for en skriftlig seddel han har udgivet, dateret Kalø før jul 1635, og nævningene i øster Lisbjerg herred, for de uden skyld og brøde har svoret ham åråd over. desuden havde han stævnet Peder Andersen delefoged i Skæring munkegård for nogen usandfærdige bekendelser, som hans hustru Bodil Rasmusdatter skal have bekendt for ham, at Peder Jensen skulle vide af det barns fødsel, som hun blev henrettet for, og formener, at seddel nævningsed og bekendelse bør magtesløse være. derimod havde Christian Tomasen befalingsmand på Kalø stævnet nævningene af øster Lisbjerg herred, for de har svoret Peder Jensen åråd over, for han skal have bragt hans hustru Bodil Rasmusdatter til at myrde hendes foster hun med var, der de kom i ægteskab sammen, hvilket han benægter og ikke at have vidst, at hun var med barn eller er blevet forløst, så formener Christian Tomasen hans benægtelse ikke sandfærdig kan eragtes, helst fordi han både før hun er blevet forløst og siden har søgt seng med hende foruden daglig omgængelse, hvorefter blev afsagt, efterdi Bodil Rasmusdatter befindes en misdæder, som for hendes ugerning er henrettet, så kan hendes ord eller mundheld ikke stå til troende, og det heller ikke bekræftes med vidner, at Peder Jensen i samme barns omkommelse har været skyldig eller medvider, og nævningene dog har svoret ham åråd over, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse og nævningsed bør at komme Peder Jensen til hinder eller skade men magtesløs at være.

(74)

** Christoffer Pax til Stensballe havde stævnet efterskrevne vidner for et vidne, de til Nim herreds ting 20/2 sidst forleden vidnet har angående de omtvistede enge i Kodallund, hvorefter blev afsagt, at da vidnerne mestendels selv har lagt deres vidner i tvivl og ikke endeligt vidnet om nogen fuldkommen rolig hævd efter recessen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(76)

** Albret Jensen barnfødt i Skovbøl med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Jørgensen i Ejstrup herredsfoged i Vrads herred for en dom, han 25/2 sidst forleden dømt har, hvor han selv alene imod recessens 13.artikel har dømt Albret Jensen fra sin hals og liv og sin hovedlod til Jørgen Høg til Hammergård, for han skulle have brudt fængsel og jern, hvorfor han formener, at da dommeren ikke har villet agte lov og ret, da bør han afsættes og ikke mere sidde i dommersted. da er sagen opsat til i dag og for dommernes bøns skyld afstod Jørgen Høg al tiltale til Albret Jensen for hans forseelse, dog lovede Albret Jensen at give Jørgen Høg 100 sletdaler til sankt Mikkelsdag førstkommende, som Albret Jensen og hans bror Gregers Jensen som en tro forlover bepligtede dem at efterkomme, hvilke penning Jørgen Høg straks igen af sin gode vilje til byens fattige her i Viborg har opdraget.

(77)

** Knud Pedersen borger i Randers havde stævnet Niels Mortensen sst for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over en endelig dom, som Knud Pedersen til Randers byting over Niels Mortensen har forhvervet 26/9 1631 i sin mening, at Niels Mortensen for retten 22/11 1630 trodsigt med spot hån og foragt har kaldt Knud Pedersen et spi navn, nemlig Knud Skid, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke indeholder Niels Mortensen at have haft de ord, som kunne være Knud Pedersens ære eller lempe angældende efter recessen, og byfogden dog har tildømt ham at lide tiltale, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Niels Mortensen til hinder eller skade.

(78)

** Christen Mouridsen snedker og borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Pedersen Skomager for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over en klage, som Christen Snedker på hans hustru Karen Ibsdatter til Randers byting 4/9 1635 anlangende trolddomssag skal have gjort, og formener at samme dom ingen magt bør at have. så blev fremlagt et tingsvidne af Randers byting 14/9 1635, hvor Christen Mouridsen gav last og klage over Jacob Pedersens hustru Karen Ibsdatter, for hun havde overskældt ham og sagt, at han skulle få skam, for han havde slået hendes barn, og at hun skulle få ham andet at tage vare på, da sagde han til hende, at hun drages til minde, om ham vederfares nogen ulykke dette år, og da han med kirkeværgerne drog til kirkearbejde i Gerlev og gik på slet jord oven for byen, gik hans ene ben i to, så kirkeværgerne på deres vogn måtte føre ham til byen igen, og da han senere var i Clemend Smeds hus i Løgborggade, overfaldt Karen Ibsdatter ham igen med skændsord og forbandelser, uanseet han ikke havde gjort hende det ringeste, og derefter har hans hustru mistet sin fornuft, hvilket han påstår at være trolddom, og derfor sigter hende for en troldkone. Clemend Smeds hustru Maren Andersdatter og smededreng Jørgen Pedersen vidnede, at Christen Mouridsen havde kaldt Karen Ibsdatter en troldkone og Jacob Pedersen en tyv, hvilket han benægtede, at han havde aldrig havde været i parlament med Jacob Pedersen og hans hustru i smedjen, hvorefter blev afsagt, at efterdi Jørgen Pedersen og medfølgere har vidnet om Christen Mouridsens ord og mundheld, det han skulle have kaldt Jacob Pedersen en tyv, hvilket han højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom derpå funderet er så noksom at være, at de bør nogen magt at have.

(81)

** Iver Krabbe til Albæk befalingsmand på Mariager Kloster på KM tjener Rasmus Lauridsen Vinter og Mikkel Bondes hustru og børns vegne i Kærby med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anne Christensdatter og hendes husbond Christen Sørensen Schiønning sst for et vidne, de til Randers byting 19/10 sidst forleden vidnet har anlangende nogen rugsæd på Kærby mark til den gård, de tilforn iboede, og Mikkel Tygesen forrige skriver på Dronningborg 7/4 næst forleden for nogen efterstående gæld der til slottet skal være udlagt, hvorefter blev afsagt, så efterdi Christen Schiønning og hans hustru har vidnet i deres egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom nogen magt at have eller komme Kærby kirke i samme rugjord til nogen forhindring.

(83)

** Jacob Seefeld til Randrup havde stævnet Christen Olufsen ---- i Gerholm for et vidne, han til Hellum herreds ting 17/11 vidnet har anlangende Jacob Seefeld med hans folk skulle have taget Søren Jensen savmand i Kelstrup, som han stod og savede i Gerholms skov, med dem til Randrup, hvilket enlige vidne bør magtesløs at være. ligeledes stævnedes Laurids Sørensen med flere, som havde vidnet, at de aldrig havde fornemmet nogen andre at have haft nogen brug i Gerholm skov end fru Helvig Kås, samt Peder Block i Gerholm, som samme vidne har forhvervet. nu fremlagde Jacob Seefeld et skøde udgivet af Laurids Munk til Mølgård og hans hustru Elsebeth Mikkelsdatters, dateret Mariager 26/11 1585 hvori de bekender sig at have solgt til salig Jacob Seefeld og hans arvinger en søsterlod i Gerholm skov, hvorefter blev afsagt, efterdi Jacob Seefeld med skøde beviser sig at have lod i Gerholms skov, kunne dommerne ikke kende Peder Blocks klage og Laurids Sørensen og hans medbrødres vidne imod samme adkomst bør at komme Jacob Seefeld til hinder eller skade men magtesløs at være.

(88)

** Knud Gyldenstjerne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger på hr Niels Herlovsen i Bjerring hans vegne havde stævnet Jens Christensen i Bjerring og Anders Poulsen sst med flere for et vidne, de til Middelsom herreds ting 24/2 1635 vidnet har, at Mammen og Bjerring var to gode sogne og sådan ved magt, at en præstemand med hustru og børn uden nogen armod kunne sig deraf nære, hvilket vidne han formener magtesløst at være, idet de fleste vidner ikke var fra samme sogne, hvorefter blev afsagt, at da samme sag har været opsat 6 uger, og førnævnte folk ikke er mødt, da bør samme vidne magtesløs at være.

(89)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers havde stævnet Jens Baltsersen Bøje og hans medbrødre rådmænd i Randers for en dom de 9/2 sidst forleden i rådstuen afsagt har mellem ham og Frederik Boudes anlangende Jacob Bendtsens skadesløsbrev, hvorpå rester 494 mark lybsk, som Rasmus Bendtsen skulle være i løfte for, hvor nu rente og omkostning skulle fordres, som Rasmus Bendtsen er tildømt at betale, hvorefter blev afsagt, så efterdi berørte rådmænd deres dom endelig har udgivet, endog ingen gensvar for dem har været i rette, da kunne dommerne ikke kende deres dom bør nogen magt at have.

(91)

** Laurids Sørensen i Hedegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Laurids Nielsen i Feldballe for en uendelig dom, han til landstinget har forhvervet anlangende disse gåsetiender imod Laurids Sørensens endelige landstingsdom 16/12 sidst forleden om samme gås, hvor mester Lauridses vidner om samme er underkendt. efter flere ord dem imellem blev de her for retten så forenet, at Laurids Sørensen lovede til sankt Mikkelsdag førstkommende at skal give mester Laurids Fog 5 gæs og siden årligt en gås som andre hans sognemænd, og dermed for dommernes skyld lod mester Laurids Fog sig benøje.

(92)

** Peder Tomasen i Ry havde stævnet Morten Hansen indvåner i Ribe anlangende gæld, som Peder Tomasen hans afgangne hustru skulle være ham pligtig, hvilket han benægter, og ikke heller Morten Hansen i hans hustrus levende live har krævet nogen gæld og heller ikke over skifte efter hende, da han og andre gældnere blev lovligt stævnet, hvorfor han mener samme gæld bør magtesløs at være. ligeledes stævnedes efterskrevne, der iblandt Jacob Hansen i Ry og hans mor Anne Jacobsdatter, som han og hans hustru skulle være gæld skyldig, men ikke de har villet møde, hvorfor han mener samme deres regnskaber og håndskrifter bør magtesløse at være, hvorover han har forhvervet to uendelige landstingsdomme 28/9 1633 og 22/11 1634, hvor samme krav er magtesløse dømt, og han begærede endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da førnævnte personer nu som tilforn ikke er mødt, da bør samme breve bøger og kontrakter magtesløse at være og ikke komme Peder Tomasen til forhindring.

(93)

** Knud Gyldenstjerne til Tiim KM befalingsmand på Hald på hr Niels Herlovsen sognepræst i Bjerring hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Middelsom herreds ting 7/1 sidst forleden vidnet har, at de kunne ikke andet tykkes end Mammen og Bjerring sogne var to gode sogne, så en præstemand med familie kunne nære sig deraf, hvilket vidne han formener magtesløs bør at være, hvorefter blev afsagt, at efterdi samme sag findes at være opsat 6 uger, og førnævnte folk ikke er mødt, så bør samme vidner magtesløse at være og ikke komme hr Niels til forhindring.

** Knud Gyldenstjerne til Tiim på hr Niels Herlovsen i Bjerring hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne, for et vidne de til Middelsom herreds ting 24/12 1635 vidnet har, at Bjerring og Mammen sogne var to gode sogne, at en præstemand med hustru og børn uden nogen armod kunne sig deraf nære, hvilket vidne han ikke mener bør nogen magt at have, og begærede endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da de indstævnede vidner ikke er mødt, og sagen har været opsat 6 uger, da bør samme vidne magtesløs at være.

(94)

16/3 1636.

** Peder Jensen i Tyrsting havde stævnet efterskrevne nævninge, for de til Tyrsting herreds ting 23/2 sidst forleden har svoret Peder Jensen åråd over efter nogle ord, han på Mattrup har haft, at han har været i råd og gerning med hans mor Sidsel Heftholms, at hans hustru Anne Pedersdatter blev dræbt, uanseet han ved sin højeste ed det benægter, men hvis ord og mundheld han skal have haft, skal han i stor vinters tvang frost og kulde være fængslet og tvunget til, og han har været fængslet i

5 måneder og altid hårdere og hårdere, indtil han nødtes til at sige det, de begærede. så mødte Mogens Jensen ridefoged til Skivehus og fremlagde et tingsvidne af Vrads herreds ting 13/12 sidst udganget indeholdende en bekendelse, hvori Peder Kock bekendte, at han på Mattrup fruerstue i overværelse af hans husbond, hr Søren Pedersen i Skader, hans far Jens Sørensen Heftholm med flere, at han havde været i råd og gerning med hans mor Sidsel Heftholms at hans hustru blev dræbt, og det var med hans minde og vilje og bad hans husbond, at han ville benåde ham på et sværd og ikke ville leve længere i denne verden. for denne bekendelse svor nævningene ham åråd over, hvorefter blev afsagt, at da Peder Kock har bekendt at have været i råd og gerning, at hans hustru blev dræbt med hans vilje og minde, da vidste dommerne ikke imod samme hans bekendelse og samme nævningsed derefter svoret er at imod sige eller magtesløs dømme.

(96)

** Peder Boudes af Breslau havde stævnet borgmester og råd i Randers for et udlæg, de har tilstedt Rasmus Bendtsen borger sst med adskillige og en part ubrugelige varer og gods at udlægge for en sum penge, han fordrer hos ham efter Rasmus Bendtsens skadesløsbrev, men Rasmus Bendtsen ganske intet for rente og omkostninger har gjort udlæg for, hvorfor Peder Boudes ikke har villet annamme samme udlæg, hvorefter blev afsagt, efterdi af vurdering videre erfares, at Frederik Boudes alene er gjort udlæg for hovedsummen men ikke for rente og interesse, da kunne dommerne ikke kende, samme vurdering bør nogen magt at have eller komme Frederik Boudes til forhindring.

(98)

** Otte Marsvin til Dybæk havde stævnet Jens Pedersen forrige boende i Elkær for et synsvidne han til øster Lisbjerg herreds ting 1/4 1635 har forhvervet angående sår og skader, som hans søn Peder Jensen havde, og da syntes han at have et rødbrunt slag på hans skulder, hvem der havde gjort, det vidste de ikke, hvilket syn er taget et fjerding år efter, men Peder Jensen sigtede Søren Jensen Års i Randers, for han gjorde ham det slag, hvorefter blev afsagt, at da Peder Jensens sigtelse ikke er gjort med oprakte fingre, og samme syn og sigtelse ikke med nøjagtigt vidne bekræftes eller på fersk fod taget, da kunne dommerne ikke kende samme syn og sigtelse bør nogen magt at have.

(99)

** Christen Pedersen borger i Hobro havde stævnet Morten Mortensen sst for en dom, han til bytinget 15/2 sidst forleden dømt har og frifundet Karen Jensdatter borgerske i Hobro for 20 rigsdaler, og hendes borgerlige brug og håndtering i samme by at have forbrudt for to tyve og en hore, hun har lejet husværelse i gården hos sig selv, og dermed påført byen stor pengeudgift med at lade dem henrette, og da har fogden afsagt, at efterdi Søren Jensen har boet i byen i godtfolks huse, førend Karen Jensdatter lejede ham noget hus, og hans søn Knud Sørensen tjente der i byen, og der bevistes da ikke, at de var tyve eller rygte for tyveri i den tid, hun lejede ham sit hus, da vidste dommeren ikke at kunne kende derom, at Karen Jensdatter har forbrudt sig imod deres vedtægt, og nu blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt, og sagen til byfogden igen.

(100)

30/3 1636.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred at udlægge Erik Rasmussen i Træden hans bane, som af et stykke træ skal være ihjelslået i en skov på Træden mark, hvor han og andre skulle age et stykke egetræ hjem, og da de ville vælte det ned ad en bakke, da greb en gren fat i Erik Rasmussens klæder, så han fulgtes med samme træ ned ad bakken, og synsmænd hjemlede, at samme stykke træ havde gjort ham hans bane. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde salig Erik Rasmussen formedelst samme stykke egetræ at være ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

(101)

** fru Jytte Brock salig Jørgen Skeels til Sostrup på hendes tjenere i Hjermind deres vegne havde stævnet Peder Jensen i Hjorthede for en dom, han til tinget 3/3 sidst forleden dømt har og frafundet hendes fuldmægtig syn og vidnesbyrd, hun ville føre imod den andragelse for KM om Bjerring og Mammen sognes ringhed, som ikke sin sognepræst kunne nære og underholde, og derefter til veje bragt KM brev på Hjermind kirketiende, hendes tjenere sted og fæst har, præsten i Bjerring at skulle følge, med hvilket syn og vidnesbyrd hun ville bevise, at de to sogne rundeligt kunne underholde sin sognepræst. nu blev afsagt, efterdi for herredsfogden har været fremlagt et 24 mands kundskab om samme sognes ringhed for rum tid siden udgivet, og to mænd af deres arvinger har protesteret for syn og vidne ikke har været givet varsel, så fogden derfor ikke har vidst samme syn at kunne udstede, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være.

(103)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged i Ning herred for et vidne, han 18/8 sidst forleden har udstedt anlangende at to hans tjenere Rasmus Mikkelsen i Ormstrup og Mikkel Jensen i Malling altid indtil for kort tid siden har givet kongeskat, uanseet Johan Brockenhuus for samme vidne kun har fået 8 dages varsel for Østergårds port, endog han var 7 mil derfra på Lerbæk og udenfor herredet, hvorfor han burde have haft 14 dages varsel, hvorfor har formener samme varsel og vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udtrykkeligt har vidnet, at Johan Brockenhuuses tjenere i mange år har udgivet kongeskat, og herredsfogden derfor har tildømt dem den at udgive, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(105)

** Jens Nielsen i Velling havde stævnet Niels Nielsen i Grættrup for en dom, han til Vrads herreds ting 30/7 1634 har bekommet, anlangende han skal være kvitdømt for nogen arv, som Didrik Villumsen i København er arveligt tilfaldet med hans hustru Anne Olufsdatter, salig Oluf Smeds datter, som boede og døde i Århus, og som hun var arveligt tilfaldet efter hendes far og mor, som Niels Nielsen var ret født værge for. ligeledes stævnedes Jens Tomasen Smed i Grættrup for et vidne, hans hustru Karen Nielsdatter sst og hendes mor Karen Smedekone i Plovstrup havde vidnet, at hvis varer, som Karen Smedekone og hendes børn havde hos dem af Anne Olufsdatters arvelod, som Niels Nielsen og hans salig far havde taget i værgemål, det blev dem frataget af fjenderne, af hvilken grund Niels Nielsen blev kvitdømt for den tiltale, og nu blev afsagt, så efterdi Karen Smedekone og hendes medfølgere har vidnet i sin egen sag, da vidste dommerne ikke samme vidne og følgende dom bør nogen magt at have, og efterdi Jens Nielsen er blevet delt for afkald, før lovligt er bevist samme arv at være leveret, da bør han for samme dele kvit at være.

(107)

** Anders Pedersen i Kastrup havde stævnet Simon Nielsen i Andi herredsfoged til Sønderhald herredsting for en dom, han 13/11 sidst forleden har dømt angående en voldgift, som Anders Pedersen og Jens Poulsen i Kastrup har voldgivet deres sag på fire mænd, som har tilsagt Jens Poulsen og hans medgrander at forskaffe Anders Pedersen sin vogn igen, som de har frapantet ham, hvilket Andi Nielsen derefter tildømte dem, og nu blev afsagt, så efterdi samme sag på dannemænd har været voldgivet, og de har tilkendt Jens Poulsen og hans medgrander at skaffe Anders Pedersen sin vogn igen, som herredsfogden derefter har udgivet sin dom, da vidste dommerne ikke deri den at imodsige.

(108)

** hr Niels Tomasen i Sjelle havde stævnet efterskrevne sst for et vidne, de til Framlev herreds ting 2/9 sidst forleden vidnet har om nogen ord, hr Niels skulle have sagt på deres videstævne udenfor kirkegården om nogen tøjr skulle være sønderskåret på Søren Mortensens to heste, som stod bundet ved staverne i hr Nielses toftegærde, som han beklagede sig over, og da bekendte og sagde hr Niels, det har jeg gjort, hvorfor bandt du dem ved mine staver, og sagde til Niels Mortensen, betaler I mig for gode, jeg har gjort jer, kanske havde mit hoved ikke været i fjendernes tid, da måtte både du og din bror have ligget på stejle og hjul, hvilket hr Niels højligt benægtede at have sagt, og nu blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter hr Niels Tomasens ord og mundheld, som han ikke er bestandig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme hr Niels Tomasen til hinder eller skade.

(109)

** Envold Sørensen borger i Horsens havde stævnet Ove Gregersen i Odder for et tingsvidne, han til Hads herreds ting 27/9 1630 forhvervet har bemeldende en kontrakt imellem afgangne Rasmus Pedersen i Hundslund og Peder Andersen sst om en halv bondegård i Hundslund og et smedehus sst, og Envold Sørensen mente, at hans morbror Rasmus Pedersen ikke i levende live havde gjort skøde på samme halve gård, hvormed Peder Andersen kunne tilholde sig den, og samme kontrakt burde magtesløs dømmes. ligeledes blev stævnet Anne Gregersdatter og hendes lovværge, Søren Jensen ----, Anders Pedersen og hans søster Anne Pedersdatter og deres lovværge. derimod havde Ove Gregersen på sine søsterbørn Anders Pedersen og Karen Pedersdatter i Hundslund, som han er værge for, deres vegne stævnet Envold Sørensen for to uendelige domme, han har forhvervet til landstinget anlangende nogen vidner imod skøder og adkomster imellem salig Peder Andersen og Rasmus Pedersen i Hundslund, uanseet Rasmus Pedersen har afhændet til salig Peder Andersens far Anders Pedersen og hans hustru Maren Sørensdatter alle de lodder, han havde i den halve gård i Hundslund, salig Peder Andersen iboede, hvilket vidne kontrakt og adkomst ved landstinget var kendt magtesløse. derefter fremlagde Ove Gregersen et skøde af Hads herreds ting 18/4 1586, hvor Rasmus Pedersen i Hundslund på sine egne og Bodil Pedersdatter på sine egne og med hendes søn førnævnte Rasmus Pedersens og hendes to døtre Karen Pedersdatter og Maren Pedersdatter deres overværelse vilje og samtykke, item Karen Jørgensdatter i Oldrup med sin husbond Rasmus Mogensen sst afhændede til Anders Pedersen og hans fæstemø Maren Sørensdatter først den lod og del, Rasmus Pedersen havde arvet efter hans salig far Peder Ovesen i den gård i Hundslund, Anders Pedersen iboede, item al den lod og del Karen Jørgensdatter havde arvet efter hendes salig far Jørgen Ovesen, som boede i Oldrup, som er den 11.part af ud af femteparten i samme gård, og derefter fremlagde et vidne af Hads herreds ting 27/9 1630 indeholdende en kontrakt, hvori Rasmus

Pedersen afstår og oplader til Peder Andersen den part, han har i den selvejergård i Hundslund, hvorimod Peder Andersen under ham det smedehus, han har stående vesten for Hundslund samt efterskrevne varer hans livstid. derefter blev afsagt, at da samme skøde fra 1586 indeholder samme bondegods til Anders Pedersen og hans hustru at være solgt, og har efterfulgt hans arvinger en efter anden, og den kontrakt Rasmus Pedersen har indgået ikke tilholder ham ejendom i samme gård, da vidste dommerne ikke imod samme skøde og kontrakt at sige eller magtesløs dømme.

(113)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus på Jørgen Nielsen barnfødt i Battrup og nu boende i Skaksted i Steg sogn i Nordland hans vegne havde stævnet hans to brødre Rasmus Nielsen og Mourids Nielsen i Battrup for en broderlod, de forholder ham i hans fars gård Battrup siden 1607, som de ikke har villet give ham fyldest for, hvorfor de bør stå til rette, eftersom de til deres værneting og til landstinget er dømt til at lide æskning. så er de indstævnede ikke mødt, og Jørgen Nielsens fuldmægtig æskede af Rasmus Nielsen og Mourids Nielsen i lige måde, som til herredstinget æsket er.

** Oluf Rasmussen i Velds havde stævnet Christen Møller tjenende på Tjele for et vidne, han til Sønderlyng herreds ting 1/3 sidst forleden vidnet har, at han havde set Oluf Rasmussen i fogedkammeret på Tjele, hvor han med en økse brød fogdens skrin op og tog en pung med penge, og andre vidnede blandt andet, at da Jens Mikkelsen ridefoged på Tjele dagen efter kom til Oluf Rasmussens gård og bad ham følge med til Tjele, da sagde han, før nogen omtalte noget på gården at være bortstjålet, er der blevet noget borte i fogdens kammer, da finder I det aldrig hos mig, samt at de havde hørt, at Oluf Rasmussen var i rygte for tyveri, men havde ikke set ham stjæle noget, hvorefter blev afsagt, efterdi Christen Møllers vidne ikke er uden een persons kundskab, som ikke regnes for et vidne, og de andre vidner har vidnet om rygte og tidende og ikke om deres egen vitterlighed, og da det ikke bevises, Oluf Rasmussen at være taget med ulovlige koster i hænder efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bør nogen magt at have eller komme ham på hans ære og rygte til hinder eller skade.

(116)

25/5 1636.

** Niels Hansen i Tebstrup havde hidkaldt sandemænd af Vor herred til at udlægge Anne Hansdatter, som boede i Borup, hendes bane, som Rasmus Mortensen sst uskyldigt skal have slået et par slag på hendes arm med en ildskovl, at hun deraf har fanget sit banesår. Morten Madsen på hans søn Rasmus Mortensens vegne lod fremlægge et vidne, at Anne Hansdatter var hel og før, før hun drog over til Sjælland, og Søren Andersen i Borup vidnede, at da hr Mads Jørgensen i Hylke berettede hans hustru Anne Hansdatter, da klagede hun ikke på nogen for hendes død. dernæst blev fremlagt et brev, at 12/10 kom Søren Andersen med sin hustru Anne Hansdatter til Lundforlund og da var hun meget skrøbelig og afgik ved døden 16/10 1635 og blev begravet i Lundforlund kirkegård, dateret Lundforlund 18/10 1625 Anders Bjørnsen, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og udlagde Anne Hansdatter af svaghed og sygdom at være blevet død, og Rasmus Mortensen derfor kvit at være.

(117)

22/6 1636.

** Jens Pedersen i Langskov og Bodil Pedersdatter sst havde stævnet Tomas Juel til Kollerup for en uendelig dom, han til landstinget 3/2 sidst forleden har forhvervet efter en endelig dom af Galten herreds ting 24/11 1635 angående et byggested, Tomas Juel siges at skulle have på deres grund og ejendom, hvilket de bør udvise ham, hvortil herredsfogden har afsagt, at Tomas Juel bør selv hans byggested at udlede, hvortil Tomas Juel fremlagde samme uendelige landstingsdom, hvori herredstingsdommen blev dømt magtesløs indtil hvem, der havde deri at sige, stævner på ny, hvorefter blev afsagt, at da det nu sket er, så bør den ikke længere magt at have.

(118)

** Niels Jensen i Tilst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Andersen Grøn, som for nogen tid siden boede i Århus, for et vidne, han til bytinget 6/9 1632 har forhvervet, at det år fjenderne kom i landet, da lovede Niels Jensen og Mogens Jensen i Terp at age Niels Grøn fra Viborg og derfor betalte han dem 24 skilling og 12 skilling til øl, hvilket vidne Niels Jensen formener ikke at være vidnet på fersk fod men på 5.år efter sådant skulle være sket. derefter blev afsagt, efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke heller om nogen vis dag og tid, når sligt skulle være sket, og Niels Jensen ikke heller forliget er gestendig, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløse at være.

(119)

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen byfoged, for han ikke efter domme har villet gøre ham udlæg for gæld i Jochum Hansen kobbersmed i Norge hans tilfaldne arvepart efter hans salig far Hans Ketel kobbersmed i Århus, som står hos hans stedmor Sofie salig Hans Kedelsmeds efterleverske, hvorefter blev afsagt, efterdi mester Wulf efter endelig bytingsdom og dele over Jacob Hansen fordrer indlæg i hans tilfaldne arv, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end byfogden jo bør at være mester Wulf følgagtig og gøre ham udlæg i Jacob Hansens tilfaldne kvota.

(121)

** Rasmus Rasmussen skrædder i Vive havde stævnet nævningene i Visborg birk, for de 9/3 sidst forleden havde svoret Kirsten Jensdatter Blocks kirkenævn over, eftersom Rasmus Skrædder lagde sin hånd på hendes hoved og kendtes hende for sin vitterlige troldkone, før nævningene gjorde deres ed og tov, og mente deres ed og tov burde ved magt at blive. så mødte Kirsten Christensdatter med hendes rette lovværge Niels Gregersen og svarede dertil og nægtede ved sin højeste ed sig i trolddomskunster aldeles uskyldig at være, hvorefter blev afsagt, så efterdi i nævningseden ikke er inddraget noget bevis, hvorefter de deres ed har svoret, da kunne dommerne ikke kende denne deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have.

** Jacob Seefeld til Randrup havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han 26/4 afsagt har, hvori Jacob Seefeld er tildømt at stå til rette for en sav og en savmand, han og hans tjenere har taget i Gerholms skov og ført til Randrup, uanseet Jacob Seefeld har lod i Gerholms skov, hvorfor han mener samme dom ingen magt bør at have, hvorefter blev afsagt, efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, da fandt dommerne den som udømt at være, og sagen igen til herredsting at komme.

(122)

** Jens Jørgensen i Ashoved mølle havde stævnet efterskrevne for et vidne,, de til Vor herreds ting 4/5 sidst forleden vidnet har, at Knud Rasmussen har afbetalt Jens Jørgensen en vejrmølle på Alrø, som han på egen bekostning har ladet færdiggøre, dog imod lov og ret har Jens Møller tilholdt sig samme vejrmølle og brugt den imod Knud Rasmussens ja og minde. efter flere ord dem imellem var, indgav de deres tvistige sag på fire dannemænd, som skal dem imellem sige.

(123)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus havde stævnet fru Olivia Lykke salig Iver Juels til Lykkesholm hans efterleverske for et pant, hun 1624 til salig hr Niels Mikkelsen Basse i Årslev givet har, som er hendes gård i Graven i Århus. derefter fremlagde han hr Clemend Madsen i Årslev og Anne Nielsdatter hr Niels Basses deres følgebrev til Rasmus Pedersen på samme pant ham at være overdraget, dateret Årslev præstegård 26/2 1634, og han fremlagde to uendelige landstingsdomme, hvor bytingsdommen er ved magt fundet, og ejendommen Rasmus Pedersen at følge, og nu blev afsagt, da fru Olivia Lykke ikke er mødt til gensvar, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme bytingsdom bør ved magt at blive, og førnævnte gård Rasmus Andersen som ejendom at følge.

(125)

** Jens Sørensen i Husene havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Skern birketing 16/3 sidst forleden afhjemlet har anlangende nogen egestaver skal være hugget i to skovskifter til Skern, hvilke egestaver ifølge tingsvidne skulle være ført bort af Jens Sørensen og hans folk, hvorfor sandemænd har svoret ham et fuld vold over, og nu blev afsagt, da der ikke er givet 14 dages varsel til Jens Sørensen for samme syn og sagen ikke procederet efter loven, da bør samme syn vidne og sandemandsed magtesløs at være.

(127)

** Iver Krabbe til Albæk havde stævnet sandemænd til Kristrup birketing, for de til Kristrup birketing 29/10 sidst forleden har svoret Peder Nielsen i Munkdrup fra hans fred for afgangne Anders Nielsen kræmmer i vester Alling, han har dræbt, uanseet det ikke for dem er bevist, at han sagesløs skal være af dage taget, men han havde overfaldet Peder Nielsen og gjort ham sår og skade, hvilket de ikke har anseet, hvorfor han mener deres ed bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, at da Anders Nielsen først har slået Peder Nielsen, så han var forårsaget at værge sig, og sandemændene dog har svoret ham fra sin fred, så kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så noksom at være, at den bør komme Peder Nielsen til hinder eller skade.

(129)

** Ejler Qvitzow til Lykkesholm havde stævnet Erik Nielsen i True herredsfoged i Hasle herred for en dom, han 23/11 sidst forleden dømt har imellem Ejler Qvitzow og Peder Nielsen i Hasle med flere sst anlangende KM anpart korntiende af Hasle sogn, som sognemændene ikke har villet yde den gode mand Ejler Qvitzow, uanseet han formener, at han ikke skal have begæret nogen ny usædvanlig pålæg, end sognemændene burde at udgive, hvorefter blev afsagt, da herredsfogden

intet har dømt i sagen enten til eller fra, da fandt dommerne den hans henfindelse som udømt var, og sagen igen til herredsting at komme.

(131)

** hr Jens Hansen i Vær sognepræst til Vær og Nebel havde stævnet Knud Lauridsen borger i Horsens for en sum penge, han er ham skyldig efter pantebrevs lydelse, og da han ikke har villet indløse pantet, da har hr Jens ladet samme pant og ejendom vurdere, og derefter forhvervet endelig dom, at samme ejendom bør at følge hr Jens Hansen og hans arvinger, og nu blev afsagt, at da Knud Lauridsen ikke er mødt til gensvar, da bør samme bytingsdom ved magt at blive og førnævnte gård efter pantebrevs lydelse hr Jens Hansen at efterfølge.

(133)

** Søren Jensen Lang borger i Randers på afgangne Anders Ovesen Skrædders børns vegne fordum boende i Randers havde stævnet Peder Keldsen i Randers for en landstingsdom, han for rum tid siden har forhvervet anlangende det skiftebrev skal være magtesløs dømt, som formelder om hvis gods og ejendom Peder Keldsens stedbørn er tilfaldet efter deres salig far Anders Ovesen, som Peder Keldsen har annammet og derfor udlovet til hans stedbørn en sum penge, som han ved bytinget var blevet tildømt at gøre regnskab for i overformyndernes overværelse, hvilket ved landstinget blev kendt magtesløs. derefter fremlagde Søren Jensen et skiftebrev dateret 5/12 1627 angående skifte efter salig Anders Ovesen mellem hans hustru Mette Lucasdatter med hendes trolovede fæstemand Peder Keldsen og hendes tre børn Ove Andersen Peder Andersen og Anne Andersdatter barnfødt sst, i deres farbror Peder Ovesen i Råsted hans hosværelse, hvor da tilfaldt dem efterskrevne i ejendom og løsøre, hvorefter blev afsagt, at da samme skiftebrev af borgmester og råd i børnenes farbror og værge og Peder Keldsen deres nærværelse og samtykke er gjort og af dem forseglet, da vidste dommerne intet imod samme skiftebrev at sige eller magtesløs dømme.

(135)

** hr Jens Jensen sognepræst i Borup havde stævnet efterskrevne i Borup for et løgnagtigt vidne, som de til Støvring herreds ting 20/4 sidst forleden vidnet har, at det er dem uvitterligt den klage og fuldmagt, hr Jens og granderne havde efter vide og vedtægt skrevet over Niels Jensen Kyvling i Randers om den husfred, han gjorde deres hyrde 2.pinsedag 1635, formedelst hvilke hr Jens efterstræbes på sit kald, uanseet de selv havde stævnet Niels Kyvling, hvorfor hr Jens formener, deres vidne bør magtesløs være. derefter blev fremlagt tingsvidner, at samme sognemænd havde samtykket, at Niels Jensen Kyvling skulle tiltales for husfred, hvilket de senere fragik, og de ikke havde klaget på ham, hvorefter blev afsagt, at da Borup mænd har vedtaget, at Niels Kyvling skulle tiltales, hvoraf forfares samme klage at have været dem bevidst, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så sandfærdigt at være, at det bør nogen magt at have.

(138)

** hr Jens Jensen Block præst i Borup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen af Silkeborg for en fuldmagtseddel ham givet af hr Jens med nogen andre Borup mænd at opkræve nævninge over Niels Jensen Kyvling i Randers for den ufred med deres hyrde 2.pinsedag, formedelst hvis fuldmagt hr Jens efterstræbes på sit kald, uanseet det ikke befindes, hr Jens at have skrevet nogen anden mands hånd eller navn derunder, og han formener, at da

fuldmagten ikke er falsk, bør den ikke komme ham til hinder eller skade på sit kald, hvorefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at hr Jens Jensen andre deres hånd eller navn under samme klage at have skrevet, da kunne dommerne ikke kende hr Jens Jensen nogen urigtighed med samme klage at have begået, så den derfor ikke bør komme hr Jens på sit embede ærlige rygte og navn til hinder eller skade.

(140)

** Søren Christensen i lille Astrup havde stævnet Maren Christensdatter i Skørbæk for et vidne, hun til Århus byting 12/10 sidst forleden havde vidnet med oprakte fingre, at hun havde set en hud i Søren Christensens hus, som han skulle have skåret af en anden mands øg, og for samme hendes vidne tildømt at lide tiltale, hvorfor han formener, at hun for sit løgnagtige vidne bør at straffes på hendes finger efter recessen, hvorefter blev afsagt, at eftersom Maren Christensdatters vidne ved to domme er kendt magtesløs og hun at straffes på hendes finger, og hun ikke er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Søren Christensen til hinder eller skade.

(141)

** Peder Christoffersen byfoged i Århus på KM vegne Søren Jensen og Peder Pedersen borgmestre på byens vegne havde stævnet Niels Andersen sst, for han for rum tid siden er vold oversvoret til Århus byting 17/9 1635 for sår og skade, han har gjort Jens Jensen borger sst uden nogen skyld, og 6 ugers dagen er langt over forbigået, hvorfor de formener, at han bør at fare som andre fredløse mænd, hvorefter blev afsagt, at da Niels Andersen to gange er stævnet og ikke mødt til gensvar, hvorfor to uendelige domme er udgået, og han er stævnet igen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end han bør at fare som andre fredløse mænd.

** fru Jytte Brock salig Jørgen Skeels til Sostrup på hendes tjener Anders Sørensen i Hollandsbjerg hans vegne havde stævnet Mads Sørensen i Kjærende, for han til Essenbæk birketing skal være vold oversvoret, for han har taget Anders Sørensens vognkurv med adskillige varer, og da der tilforn er forhvervet to uendelige domme, hvor han er tildømt at fare som andre fredløse mænd, da begærede hun endelig dom, hvorefter blev afsagt, at da Mads Sørensen nu som tilforn fra rettergang har undholt sig, da bør han efter recessen at fare som andre fredløse mænd.

(143)

** Hans Sørensen i Nørholm havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørholms birketing 8/1 sidst forleden vidnet har, at 15/2 sidst forleden nogen tid før Maren Jensdatter Hans Sørensens hustru døde, da førte de om natten to læs byg til Peder Kjærulf sst, og ikke det blev udført igen, før skiftet havde stået efter salig Maren Jensdatter. andre vidnede, at Simon Mortensen i Nørholm lånte Hans Sørensen rum til noget korn, hvortil Hans Sørensen svarede og benægtede, at han havde aldrig befalet nogen at føre korn fra hans gård, dog blev han tildømt at stå til rette og derefter fordelt, og nu blev afsagt, at da vidnesbyrd udførligt har vidnet om samme korn blev udført af Hans Sørensens gård, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og den dom derpå funderet er at sige, ikke heller Hans Sørensen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig, som det sig bør.

(144)

** Jørgen Justsen i Ferslev på sine egne samt sin mor Maren Jørgensdatter salig Just Pedersens efterleverske i Ferslev hendes vegne Christen Jensen i Ålborg på hans hustru Mette Justdatters vegne Poul Justsen i Mjels Peder Justsen i Ferslev og Christen Justsen sst havde stævnet Poul Kras i Nørholm for et forbudsvidne, hvormed han 9/5 sidst forleden på hans hustrus mor Inge Pedersdatters i Estrup hendes vegne forbød Maren Jørgensdatter at befatte sig med den lod, Inge Pedersdatter arveligt var tilfaldet i den gård i Dal, Villads Jensen påboer efter en kontrakt imellem salig Just Pedersen og Jens Andersen i Vådrustorp ?, uanseet Just Pedersen har rettet for selvejerskat, hvorefter blev afsagt, efterdi salig Just Pedersens børn og arvinger, som til samme gård er lodsejere, ikke samtlige for førnævnte forbudsvidne er givet varsel, da fandt dommerne samme forbudsvidne og følgende dom magtesløse at være.

(146)

** Henrik Below til Spøttrup på hans egne og medarvingers vegne med en opsættelse af landstinget 11/5 havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 29/4 sidst forleden til Sønderlyng herreds ting vidnet har anlangende nogen ejendom Hammersbæk skov og Anders Lauridsens kær med mere mellem Vrå og Sødal, hvilke vidner Henrik Below beskylder for sankevidner, som bør magtesløse være og ikke at komme ham og hans medarvinger på deres ejendom til forhindring. stævningsmænd bestod, at de havde stævnet efterskrevne, der iblandt fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup og hendes børn Henrik Below Laurids Below Tyge Below Frederik Below og jomfru Lisbeth Below samt Peder Bonde i Dollerup og talte med hans hustru Agnes Lauridsdatter, Villum Knudsen i Finderup og talte med hans hustru Anne Jensdatter, hvorefter blev afsagt, da synsmænd har hjemlet om samme tvistige skel og ejendom, og de ikke har fået varsel til samme vidne af Sønderlyng herreds ting, og som ikke med ejermandsbrev bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(156)

** Anne Mortensdatter salig Reinholt Surlænders efterleverske i Randers og hendes datter Mette Reinholtsdatter havde stævnet Niels Mortensen sst for en dom, han til bytinget 9/12 sidst forleden over dem forhvervet har for 42 sletdaler efter Reinholt Surlænders brev til hans svoger Niels Mortensen, dateret Randers rådhus 1/6 1619, hvorefter blev afsagt, at da Niels Mortensen har fremlagt Reinholt Surlænders brev på 52 sletdaler, som ikke med kvittans bevises at være betalt, da vidste dommerne ikke imod samme brev at sige eller magtesløs dømme.

(158)

** Hans Sørensen i Hornum havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup for en andel af hans arvepart, som ham er tilfaldet efter hans salig forældre, som han har været værge for, så vel som efter hans oldemor salig Maren hr Hanses, som boede og døde i Nebsager, og ligeledes havde stævnet ham for et afkald af Hans Sørensen udgivet i hans umyndige år, så han formener samme afkald bør magtesløs at være. så mødte Morten Sørensen og fremlagde samme afkald, dateret 1/11 1625, hvorefter blev afsagt, så efterdi Hans Sørensen har kvitteret Morten Sørensen for al hans værgemål, han for ham til denne dag haft har og tingsvidne straks taget, da vidste dommerne ikke imod samme tingsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(159)

** Tønne Friis til Hesselager, KM befalingsmand på Stjernholm, havde stævnet Rasmus Mikkelsen i Nebsager med flere for et vidne, de til Bjerre herreds ting 18/7 1635 vidnet har om Jens Rasmussen i Gram hans rette kørevej til og fra hans gård, og Jørgen Jørgensen i Brå vidnede, at han kunne mindes 20 år, og da boede hans bror Rasmus Jørgensen i den gård, Jens Rasmussen iboer, og han havde sin rette kørevej neden Laurids Nielsens have, hvilken kørevej han til herredstinget blev tilkendt, og nu blev afsagt, da samme tingsvidne ikke indeholder, noget varsel deri at være indført, for det at være gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(160)

** Christen Jensen i vester Stræt med en opsættelse af landstinget 27/4 sidst forleden havde stævnet Peder Selgensen i Vilsted herredsfoged i Slet herred, for han 25/2 sidst forleden har tildømt ham at lide tiltale som en løgner, og han mener herredsfogden samme dom efter sin egen egensindighed og andre til vilje har dømt, hvorfor hans dom bør magtesløs være, og nu blev afsagt, at da Christen Jensen har beskyldt Jens Nielsen i Brøndumgård, at han har gjort ham sår og skade på uadvaret og skælmsk vis som en offentlig skælm, og ikke har hans ærerørige sigtelse bevisliggjort, og fogden derfor har tildømt ham at lide tiltale for en løgner, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme.

(162)

** doktor Egidius Jensen indvåner i Randers havde stævnet Henrik Mogensen indvåner i Århus for en opskrift på hvis, han har anvendt på Egidius Jensens gård i Århus, han har haft i fæste 4 år, som er højere end huslejen. efter flere ord dem imellem var, indgav de deres tvistige sag på efterskrevne dannemænd.

(163)

** Søren Jensen Mørk i Favsing havde stævnet Anders Rasmussen sst og hans hustru Gertrud Sørensdatter for et vidne, de til Estrup birketing 3/5 1631 vidnet har, at de for et år tilforn skulle have seet Søren Jensen drage en vogn af Niels Christensens gård i Favsing. ligeledes stævnede han Niels Christensen og hans hustru Mette Nielsdatter, for de havde vidnet, at Søren Mørk tit og ofte havde været hos dem at ville forlige sig med dem om samme vogn, hvilket han højligt benægtede, hvorefter blev afsagt, at da vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men år og dag efter, og en del har vidnet efter Søren Jensens ord, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløse at være.

(165)

** Christen Justsen i Ferslev havde stævnet efterskrevne synsmænd for et synsvidne, de 9/6 sidst forleden til Fleskum herreds ting afhjemlet har anlangende en hovedager på Ferslev mark liggende til den gård Christen Justsen iboer, og han skulle have pløjet af hr Christen Christensens ager, hvorefter blev afsagt, at da vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men rum tid efter sådan gerning skulle være sket, da fandt dommerne samme vidner magtesløse at være.

(167)

** Jens Hansen i Assens med hans medbrødre havde stævnet Peder Tomasen i Skævlund for en landstingsdom, han har forhvervet, hvor deres delevidne er magtesløs dømt, og nu blev afsagt, at da intet brev eller nøjagtigt bevis på samme gæld fremlægges, eller dom før samme dele at være ganget, og Peder Tomasen dog er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(168)

** Christen Sørensen i Ferslev havde stævnet Søren Nielsen i sønder Tranders for en dom, han til Fleskum herreds ting 2/5 sidst forleden afsagt har og tildømt Christen Sørensen at betale Jørgen Justsen i Ferslev for en sum penge, som rester på hans brev, hvorefter blev afsagt, at efterdi herredsfogden sin dom endelig har udgivet, endog ingen gensvar mødte, eller sagen opsat 6 uger, eller to uendelige domme tilforn er ganget, da fandt dommerne hans dom ingen magt at have.

(169)

** Søren Sørensen i Resdal på sine egne og på Erik Jespersen i Kejlstrup ? og deres medbrødres vegne havde stævnet hr Niels Christensen præst til Holme og Tranbjerg kirker, for han nogen tid forleden skal have solgt fra sig og hans hustru Maren Jepsdatter og hendes arvinger og til Anders Lauridsen i Resendal og hans arvinger nogle arvelodder, hun var arveligt tilfaldet efter hendes salig mor og salig søskende i den bondeejendom i Resendal, Anders Lauridsen nu påboer, uanseet det ikke bevises, at han har lige godt arvegods i bondeejendom imod hans hustrus arvelodder i bondeejendom, ej heller har han barn med hende medens han har solgt hendes arvelodder imod lovens 1.bogs 35.kapitel, imod hans hustrus Maren Jepsdatters og hendes børns og svogres samtykke, som er Søren Sørensen og hans medbrødre på deres hustruers moders arvegods til største skade. item skal samme arvelodder ikke være lovligt lovbudt til Maren Jepsdatters børn og arvinger, hvorfor de mener samme skøde bør magtesløs at blive og ikke komme dem på deres hustruers moders arvejord i fremtiden til hinder. ligeledes stævnedes Christoffer Jensen i Holm og Anders Jepsen i Kellerup, om de har noget dertil at svare. så mødte Anders Lauridsen og fremlagde et skøde af Hids herreds ting 1/6 1634 indeholdende, at hr Niels Christensen og hans hustru Maren Jepsdatter skødede til Anders Lauridsen i Resendal, først de lodder Anders Jepsen var tilfaldet efter hans søster salig Anne Jepsdatter, som boede og døde i Kejlstrup, i den selvejer bondegård, Anders Lauridsens far salig Laurids Jepsen iboede, og deslige den arvepart hr Niels Christensens hustru Maren Jepsdatter i samme gård var arveligt tilfaldet efter hendes mor salig Kirsten Jeppes, som boede og døde i Resendal og efter hendes bror salig Søren Jepsen skriver og efter hendes søster salig Anne Jepsdatter i Kejlstrup, hvorefter blev afsagt, efterdi hr Niels Christensen har solgt konejord, og ikke bevises ham at have omgået ved efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme skøde bør nogen magt at have.

(171)

** Anders Poulsen i Tostrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for domme, han har dømt på Anders Poulsen i Tostrup, som mester Peder Pedersen sognepræst i Viborg har forhvervet over ham anlangende bondeskyld af den halve gård Tostrup, Anders Poulsen påboer, hvorefter blev afsagt, at da Erik Eriksens dom ikke er endelig, da findes hans dom som udømt, og sagen igen til herredsting at komme.

(172)

** Jens Rasmussen i Ovdrup havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Hads herreds ting 16/5 sidst forleden med Jørgen Mikkelsen i Ovdrup vidnet har anlangende noget skov på Ovdrup mark, Jens Rasmussen og Jørgen Mikkelsen har i fællig med hverandre, uanseet det med tingsvidne bevises, at Ovdrup skov er delt og skiftet imellem Rasmus Rasmussen og salig Jens Mikkelsen, hvilke vidner han mener at være vildige, idet Rasmus Rasmussen og hans hustru har solgt samme gård og ejendom til Jørgen Mikkelsen og dog skal have deres livs ophold på samme ejendom, og han også med sine sønner Søren Rasmussen og Rasmus Rasmussen og hans hustrus far Niels Sørensen har vidnet dem selv og Jørgen Mikkelsen til vilje. desuden har ikke alle, som samme ejendom tilhører nemlig Jens Rasmussens hustrus bror Mikkel Jensen, fået lovligt varsel, hvorefter blev afsagt, at efterdi vidnesbyrd har vidnet Ovdrup skov at være i fællig, og ikke Mikkel Jensen, som skal være en medarving til ejendommen, for samme vidne at være givet varsel, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(175)

6/7 1636.

** Mikkel Pallesen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Christensen ridefoged til Silkeborg og Niels Pedersen i Hørup delefoged i Lysgård herred for to uendelige domme, de til landstinget har forhvervet over nogle vidner, som Mikkel Pallesen til Karup birketing 11/9 1635 forhvervet har anlangende fire øksne, som Niels Pedersen skal have ladet vurdere fra Mikkel Pallesen for 40 daler på Christen Holcks vegne og ladet drive til Silkeborg, hvilke domme han formener med vrang undervisning at være forhvervet og bør magtesløs dømmes. ligeledes stævnede han efterskrevne, der iblandt Anders Jensen Back i Torning og hans hustru Anne Pallesdatter, hvorefter blev afsagt, at efterdi der ikke er gjort udlæg i Mikkel Pallesens gods, af årsag han selv ville drage til slottet og tale med lensmanden om samme gæld, og det bevises at samme fire øksne siden har været i Mikkel Pallesens værge, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Christen Jensen i Torning og hans medfølgeres vidne en del findes vildige, da kunne dommerne ikke kende deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(181)

** Christen Nielsen Bendikt Nielsen og Niels Nielsen i sønder Onsild på deres egne og deres folks vegne havde stævnet Peder Nielsen sst for et vidne, han til Onsild herreds ting 27/2 næst forleden vidnet har, hvor han i sin egen sag dem selv skal have påvidnet, at de og deres folk skal have stjålet nogen træer af hans ålegårdssted og sat i deres eget, hvorefter blev afsagt, at efterdi Peder Nielsens vidne ikke er uden een persons kundskab, og han har vidnet i sin egen sag og tilmed været en af de otte mænd tinghørere, da kunne dommerne ikke kende, samme vidne bør nogen magt at have.

(183)

** Anders Lauridsen i vester Kejlstrup havde stævnet Peder Rasmussens hustru Karen Christensdatter i Bording for en klage, hun har gjort på hans hustru Kirsten Lauridsdatter, at hun i Balle kirke da de lå tilsammen i stolen havde stødt hende i næse og mund med hende albue så blodet udgik, og efterskrevne vidnede, at de hørte Kirsten Christensdatter sagde, av hvi støder du

mig med din albue, så gik hun af stolen med kappen over hendes hoved og bad sognemændene drages til minde, og gik i en anden stol, men de havde ikke set hende blodig, før hun gik af kirken, hvorefter blev afsagt, efterdi ingen af førnævnte vidnesbyrd udførligt har vidnet, at de har seet Kirsten Lauridsdatter slå eller stødt Karen Christensdatter eller seet hende at være blodig, der hun gik af stolen, da kunne dommerne ikke kende samme klage syn vidner og nævningsed så noksom, at de bør nogen magt at have.

(189)

** Anders Andersen i Demstrup havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred til at udlede hans søn Jens Andersens bane, som blev dræbt på Mejlhede mark og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 13/6 næst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de på vejen fra Viborg på Mejlhede mark så, at Mikkel Lauridsen i Vinderslev satte sig i vognen hos Jens Andersen og så æskede de hinanden med næverne, og da blev Jens Andersen Mikkel Lauridsen for stærk og slog ham to gange omkuld, så løb Mikkel Lauridsen til Jens Andersen med et draget værge, som kom under Jens Andersens venstre arm og da fik han sit dødssår af samme værge. dernæst gjorde efterskrevne sandemænd deres ed og udlagde Mikkel Lauridsen i Vinderslev at være Jens Andersens bane, som han uskyldigt har dræbt, og derfor svor ham fra sin fred.

(190)

** Johanne Hansdatter salig hr Niels Pedersen, forrige sognepræst i Skorup og Tvilum sogne, hans efterleverske med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sognemænd i Skorup og Tvilum sogne for et vidne, de til Tvilum birketing 11/4 sidst forleden vidnet har, indeholdende at deres sognepræst hr Niels Tomasen i Skorup har prædiket og forklaret catecisimum om søndagen efter prædiken og teksten var forklaret, undertiden vidtløftig med sin forklaring og undertiden oplæst ordene med nogle få ord til forklaring, item at han i lige måder har haft onsdags bededags prædiken, siden han kom til kaldet, som han burde efter KM forordning, så de takkede ham for god omgængelse både i kirken og uden i alle måder. desuden vidnede de, at de havde seet et kvindfolk i præstens kammer langfredag aften, men ikke seet de havde været i seng sammen, samt at præsten havde fravist nogen skriftestolen, for de ikke kunne deres børnelærdom, men da de siden havde lært den, havde han skriftet dem, hvilke vidner Johanne Hansdatter syntes at skal være imod nogle hendes indgivne punkter for KM og lensmanden angående hr Niels Tomasens forseelser, hvorefter blev afsagt, at da Johanne Hansdatter, som i samme sag er interesseret, ikke for samme vidner har fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner bør nogen magt at have.

(196)

** Jacob Seefeld til Randrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en frafindelse, han 14/7 1635 anlangende et syn, han da Jacob Seefeld frafundet har, hvilket syn er taget til en grøft, som Svanfolk bymænd har tilforpligtet dem på landstinget 26/4 1634 samme grøft at opkaste og fly vandet sin rette forrige løb igen, og uanseet at samme syn ikke gælder nogen ejendom, har han dog dømt derefter, hvorefter blev afsagt, at da Jacob Seefeld alene har begæret syn, om de deres forpligt har efterkommet, og fogden dog har frafundet ham samme syn, formedelst lodsejerne ikke var stævnet, da har Niels Jensen forseet sig, og bør derfor at give Jacob Seefeld hvis kost og tæring, han derpå anvendt har, og samme dom ingen magt at have.

(198)

** Christen Pedersen i Horn med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Nielsen i Horn med flere sst for et vidne, de til Tvilum birketing 2/5 sidst forleden vidnet har, at de var på Horn gade med Christen Pedersens hustru Kirsten Sørensdatter, som spurgte Anders Sørensen, hvorfor han ville slå hendes hund, da svarede han, han ville bide mig, derfor skal jeg skyde ham ihjel, da svarede hun, skyder du min hund, da skal du aldrig skyde hunde efter, hvilket vidne Kirsten Sørensdatter benægtede, og Anders Sørensen svarede, at hun kun bad ham, at han ikke ville skyde hendes hund, hvorefter blev afsagt, efterdi Jens Nielsen og hans medbrødre har vidnet efter Kirsten Sørensdatters ord og mundheld, som hun ikke er bestandig men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(200)

** Jens Poulsen i Velling havde stævnet Jens Rasmussen i Balle anlangende et vidne, han til Galten herreds ting 8/6 sidst forleden vidnet har, at eftersom han skulle have været på ulovlige steder at fiske, da skulle han have udgivet den 4.part af 100 rigsdaler, som blev udlovet for samme ulovlige fiskeri, hvilke vidner Jens Poulsen højligt benægtede, at han havde intet udlovet. så mødte Tomas Juel og afstod samme vidner dom og dele, og efter sådan lejlighed bør det ikke at komme Jens Poulsen til hinder eller skade.

(201)

** Peder Keldsen Ammelhede borger i Randers havde stævnet sandemænd i Randers, for de 22/2 sidst forleden har ham vold oversvoret for en ejendom, han på hans hustru Mette Lucasdatters vegne besidder, eftersom han formener hans hustru efter hendes børn Ove Andersen og Peder Andersen er arveligt tilfaldet, og mener at Søren Lang, som er forordnet værge, bør at bevise dem levende at være. derefter blev afsagt, efterdi bevises, at salig Anders Ovesen skrædders børn er tilfaldet halvparten i samme gård, og Peder Keldsen af samme børns anpart er udvist, efterdi han ingen leje deraf til dem har udgivet, og han dog samme deres anpart imod deres formynders vilje besidder, så sandemænd derfor har ham vold oversvoret, da vidste dommerne ikke imod den deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(205)

** hr Bertel Jacobsen sognepræst i Levring på sine egne vegne og Peder Jacobsen i Løgager på sin mor Birgitte Pedersdatters vegne havde stævnet Erik Mortensen i Pårup for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over et syn anlangende Pårup fælles skove, som findes skammeligt forhugget, og over en herredstings og landstingsdele og dom, og formener samme uendelige dom bør magtesløs at blive, og Erik Mortensen og Søren Pedersen i Pårup bør at tale minde for samme ubillige skovhugst, som Peder Lauridsen i Pårup at have gjort hr Bertel Jacobsen og hans mor Birgitte Pedersdatter, som de imod recessen hjemmel og minde har gjort i KM vildtbane. så mødte Søren Mortensen i Engesvang på Erik Mortensens vegne og afstod samme uendelige dom, hvorfor den ingen magt bør at have.

(207)

** Hans Worm i Hårup KM dyrvogter i Silkeborg len havde stævnet Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg for genpart af en bekendelse, hvorefter han lader ham tiltale belangende en tyv og misdæder Mads Jespersen, som er født i Hornum herred, til Vor herreds ting har bekendt straks før han blev hængt og henrettet, at Hans Worm og hans hustru skulle have købt af ham kalk disk og messeklæder, hvilket de højligt benægter, og slig kumpans ord ikke bør stå til troende, hvorfor samme bekendelse bør magtesløs at være og ikke komme Hans Worm og hans hustru til skade i nogen måder, hvorefter blev afsagt, da det med Hans Worms hustru Maren Mortensdatters sendebrev forfares, at hun har sendt Jens Guldsmed 26 lod sølv at forarbejde i en kande, og på nogle stykker af samme sølv befindes disse ord "denne disk hører til Rud kirke", så deraf bestyrkes det at være sølv af den kalk og disk, bekendelsen om formelder af Rud kirke skal være stjålet og til Hans Worm og hans hustru er solgt, hvilket Hans Worm i sin skrivelse til Peder Ankersen vedgår, da vidste dommerne ikke imod samme bekendelse, i den post anlangende kalk og disk af Rud kirke, at sige eller magtesløs dømme.

(213)

** Iver Mikkelsen i Edslev på hans datter Karen Iversdatters vegne havde stævnet efterskrevne i Blegind for et vidne, de til Hjelmslev herreds ting 9/3 sidst forleden vidnet har om rygte og tidende, at Niels Jensen i Blegind har sigtet hans hustru Karen Iversdatter for at have haft omgængelse med letfærdighed med Morten Sørensen i Blegind, og Iver Mikkelsen formener, at de ikke har vidnet, hvem de rygter er frakommet eller at have seet at Morten Sørensen og Karen Iversdatter nogen legemlig fællig med hverandre at have bedrevet. ligeledes var stævnet hr Rasmus Nielsen og hr Simon Nielsen Guds ords tjenere til Blegind kirke og mester hr Jørgen Pedersen præst til Skanderborg kirke. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvor efterskrevne vidnede, at de havde været i Morten Sørensens stue en aften, og da gik han i seng og sagde til Karen Iversdatter, hvorfor går i ikke i seng med mig, så løste Karen Iversdatter selv hendes forklæder, så drog Morten Sørensen i hendes trøjeærme og drog trøjen af hende, så drog hun selv af de andre klæder og gik i sengen til ham, og næste morgen gik hun hjem tul hendes ægte husbond. dernæst blev fremlagt et præstekundskab, at Morten Sørensen har skikket sig hårdt og strengt imod hans hustru Maren Pedersdatter, og derefter en dom, at Morten Sørensen til Århus kapitel for samme sin letfærdige ukristelige levned er ved dom skilt fra hans ægtehustru 16/12 sidst forleden. derefter blev afsagt, så efterdi alle vidner og kundskab med hinanden om deres uskikkelige levned og letfærdige bedrift bestyrkes og bekræftes, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og præstekundskab at sige eller magtesløs dømme.

(220)

** Erik Mortensen i Pårup havde stævnet synsmænd for et syn de til Vrads herreds ting 12/7 1633 afhjemlet har på den lille lund ved Pårup, hvor der var hugget adskillige ege og birketræer, hvilket syn, han ikke formener så lovligt at være, idet hans medarvinger i den halve bondegård i Pårup, han iboer, ikke er givet varsel. endvidere stævnede han hr Bertel Jacobsen i Levring Peder Jacobsen Anders Jacobsen Birgitte Jacobskone i Løgager Jens Rasmussen i Ans mølle Søren Pedersen i Pårup og Jens Lauridsen i Løgager og Søren Pedersen i Ejstrup. derefter blev afsagt, at da der for samme synsvidne ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne og ikke heller den dele derefter drevet er så noksom, at de bør nogen magt have.

(222)

** Jens Poulsen i Hovgård havde stævnet Christen Lauridsen i Fragtrup for to uendelige domme og en endelig dom, som han til Gislum herreds ting har forhvervet over Jens Poulsen anlangende nogen penge, som han skal være Farsø kirke pligtig. derefter blev afsagt, at da samme endelige dom ikke indeholder noget bevis på, samme gæld for herredsfogden at være fremlagt, og ikke til sit værneting forhvervet, som det sig med rette burde, da fandt dommerne samme domme magtesløse at være.

(224)

20/7 1636.

** hr Anders Pallesen præst i Torning havde hidkaldt sandemænd i Lysgård herred hærværk at sværge over Niels Mikkelsen i Torning, for han 10/6 sidst forleden om natten er indbrudt i hans gård og sønderslået en dør, hvilket bevidnedes med vidner og syn, hvorefter sandemændene svor Niels Mikkelsen et fuldt hærværk over.

(225)

3/8 1636.

** Peder Lauridsen i Borum havde hidkaldt sandemænd i Hasle herred til at udlægge Niels Lauridsen af Lillering hans bane, som blev dræbt på Brabrand mark og fremlagde et underskrevet brev og vidne, hvori Tomas Hansen Wolff medtjener til Vorfrue kirke i Århus og Peder Iversen Hegnet medtjener til domkirken sst gør vitterligt, at de på biskop doktor Morten Madsens andragende har afhørt efterskrevne personer angående det manddrab, som skete på en af bispens tjenere Niels Lauridsen i Lillering, og de havde berettet, at da de kørte fra Århus og kom til Brabrand, da kom der to vogne kørende imod dem, hvorfor de kørte af vejen, men Peder Jensen sagde alligevel til Niels Lauridsen, hvorfor kørte du ikke af vejen for os du hundspot, da svarede Niels Lauridsen og sagde, hvad hundspotstykke har jeg gjort, hvortil Peder Jensen sagde, hvad siger du, og sprang af vognen med en stang og Søren Nielsen med en økse og vendte sig imod Niels Lauridsen, som tog en vognkæp, og de kom i slagsmål, hvor Søren Nielsen slog Niels Lauridsen i hovedet, så han straks faldt til jorden, hvorefter blev fremlagt flere vidner om samme, og derefter udlagde sandemændene Søren Nielsen, født i Stavtrup, at være Niels Lauridsens bane og derfor svor ham manddød over og fra hans fred.

(228)

** Søren Terkildsen i Åstrup havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred til at udlægge hans søn Iver Sørensen, som tjente i Åstrup, hans bane, som er omkommet i Stovby skov, og fremlagde tingsvidner af Bjerre herreds ting 16/7 sidst forleden angående syn på salig Iver Sørensen, som havde et sår af en økse i hans hoved, og efterskrevne vidnede, at de 28/6 var i Stovby skov og stod at skørtede på et træ, som var 6 skørter lang og lå på en høj bakke, og da kom Iver Sørensen gående med en økse på hans arm og blev stående, så kom samme træ i løb ned ad bakken, og de gik ned for at skørte videre, og da de så sig tilbage, lå Iver Sørensen død på bakken med hans økse på hans hals, og de begærede af Søren Terkildsen, at de måtte komme til at lægge hånd på Iver Sørensen, og han ville lade dem vide en vis tid, så ville de møde med deres økser, som de samme tid havde i skoven og lægge hånd på ham, om der var nogen af dem, som var skyldig i hans død, at Gud ville give gøre sandt jærtegn, at dersom nogen var skyldig, da måtte de lide. så gjorde sandemændene deres ed og udlagde Iver Sørensen af vanlykke og hans egen økse at være omkommet og det til bane og livs

lagt.

(230)

** Christen Poulsen i Holm mark havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de til Rinds herreds ting vidnet har anlangende agerjord og eng på Holm mark, som skulle have været brugt til lille Torup, som Anders Madsen påboer, som er imod andre nøjagtige vidner, at den omtvistede jord har ligget til Holm mark, som Christen Poulsen har i fæste. dog har Anders Madsens far og mor Mads Jensen og Anne Ebbesdatter, som har boet i lille Torup i 40 år og hans bror Christen Madsen i Ålestrup og Peder Eskesen i Ulbjerg, som for 30 år siden flyttede af lille Torup vidnet ham til vilje. fremdeles blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herreds ting 2/4 1593 indeholdende at Eske Sørensen i lille Torup lod læse et brev med 6 segl forseglet i sin dato 1580 lydende blandt andet, at da efterskrevne, der iblandt Niels Bendtsen i lille Torup, af deres husbond Niels Stygge igen har bekommet Holm mark med ager og eng, da har de lovet at give ham til landgilde som efterfølger. derefter blev afsagt, at da en del vidner har vidnet om ejendom, som ikke tilhører dem at vidne om, og en del har lagt deres vidner i tvivl, så fandt dommerne samme vidner og den vedkendelse derpå funderet er magtesløs at være.

(235)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninger, for de 25/6 sidst forleden til Hids herreds ting har oversvoret Kirsten Lauridsdatter i Kejlstrup fuld kirkefred over efter hvis klage syn og vidner for dem har været fremlagt, hvilken deres ed ved landstinget er underkendt, og Christian Holck mener nævningene har gjort uret og bør stå til rette og derfor at straffes. derefter blev afsagt, at da for nævningerne har været fremlagt syn vidner og klage, hvilke vidner har stået ved deres fuldmagt, endog de siden til landstinget ved endelig dom er magtesløs dømt og deres ed underkendt, da vidste dommerne ikke denne deres dom at forandre eller derfor videre på førnævnte nævninger at dømme.

(236)

** Ove Justsen indvåner i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet byfogden sst for en dom, han til Mariager byting 13/7 sidst forleden dømt har imellem Ove Justsen og hans svoger Peder Andersen sst anlangende sæd, Peder Andersen skal have ført i Ove Justsens jord, som Peder Andersens far Anders Stangerum skal have ham opladt og siden sted og fæst i Mariager kloster, hvilken sæd og jord han har tildømt Peder Andersen at nyde til førstkommende sankt Mikkelsdag, formedelst Ove Justsen skal have udgivet en seddel til Peder Andersens far Anders Stangerum dateret Mariager 12/1 1626, som formelder, at eftersom Anders Stangerum har opladt for ham hvis jord, han har i fæste af klosteret, da skulle Anders Stangerum det nyde til førstkommende sankt Mikkelsdag og videre, om han det begærede, uanseet for ham skal være bevist med skiftebrev, at Peder Andersen og Ove Justsens hustru Maren Andersdatters far Anders Stangerum 14/3 efter samme seddel er udgivet har afstået al sit gods og formue for Peder Andersen og Ove Justsen på sin hustrus vegne og andre deres medarvinger formedelst alderdom og skrøbelighed, og Ove Justsen formener, at Peder Andersen ikke kan tyde samme hans seddel at komme ham til gode, men bør magtesløs at være. efter flere ord dem imellem blev de her for retten venligt forenet, så Peder Andersen skal beholde dette års afgrøde og derefter ikke videre sig dermed befatte, men Ove Justsen siden bemeldte jord at beholde, eftersom han det sted og fæst har.

(238)

** Tønne Friis til Hesselager med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christoffer Pax til Rask for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over Laurids Jensen i Kalhave med flere, for de skal have vidnet efter en fordelt mand, og formener samme uendelige landstingsdom med vrang undervisning er forhvervet, hvorefter blev afsagt, da efterdi førnævnte vidne tilforn har været hidstævnet og da underkendt, så vidste dommerne ikke deres forrige endelige dom at forandre.

(240)

** Knud Andersen i Selling på sine egne og Ødum sognemænd deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Henrik Mogensen i Århus for to uendelige domme, han til landstinget har forhvervet anlangende Jacob Mikkelsen borgmester i København hans udgivne fæstebrev, dateret 24/7 1624, som lyder, at de har sted og fæst kongens og kirkens korntiende af Ødum sogn, og samme brev lyder på Knud Andersen i Selling og Poul Nielsen i Langskov deres livstid, og da den ene mand er død, så mener han at Ødum sognemænd burde den halve part korntiende at fæste på ny, men herredsfogden vidste ikke imod samme fæstebrev at dømme. derefter blev afsagt, da det tvistes om den anpart af førnævnte tiende, som afgangne Poul Andersen havde i stede, burde efter hans død igen at fæstes eller ej, og fogden intet derom har dømt, da bør hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme, fogden derom endeligt at dømme.

(242)

** fru Jytte Brock salig hr Jørgen Skeels til Sostrup på hendes tjenere i Hjermind sogn med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævner Peder Jensen i Hjorthede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han 30/7 forleden år havde afsagt og fradømt hendes tjenere Hjermind kirketiende, de nogen år i brug har haft, hvilken dom hun formener af forskellige omstændigheder ikke ret at være, at den bør nogen magt at have. så mødte Knud Gyldenstjerne og afstod samme domme dele og forbud, så de ikke skal komme fru Jytte Brocks tjenere til hinder eller skade.

(243)

** Peder Poulsen i Gistrup havde stævnet Niels Jensen i Sejlflod for den dele, han har forhvervet til Fleskum herreds ting, og for en forpligt, Peder Poulsen for nogen tid siden har givet ham og for restants og forlov, som Peder Poulsen har gjort for hans bror Søren Poulsen i Gistrup, hvorefter blev afsagt, da Peder Poulsen med kvittantser beviser at have betalt hvis, han til hospitalet var pligtig og for sin bror har udlovet, da fandt dommerne samme forpligt restants og dele ikke at komme Peder Poulsen til nogen forhindring.

(246)

** Niels Jensen i vester Stræt på sine egne og fru Birgitte Harbou sst hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Jensen i vester Stræt for to uendelige domme, som han til Slet herreds ting har forhvervet anlangende hans bror Søren Jensen, barnfødt i vester Stræt, hans arvelod han kunne tilfalde efter hans afgangne forældre og samme arvelod ville

sig tilegne efter et gældsbrevs skrivelse, og ville have indvisning i Birgitte Harbous børns så vel Niels Jensens tilfaldne arvelod. ligeledes stævnedes Niels Harbou til Nebel (Nebbelund) Søren Jensen i Hornsgård og Jacob Jensen i Løgstør, som over skifte i Stræt har været og givet fra dem beskrevet, desuden hr Henrik Jensen i Ellidshøj, så og alle salig Jens Nielsens arvinger, som boede og døde i Stræt, så og salig Anders Vinter, som boede og døde i Næsborg, hans børn med deres lovværge, nemlig Niels Sørensen Munk i Næsborg. derefter blev fremlagt et skifteregister dateret 18/2 1634, som iblandt andet indeholder Christen Jensen at have til sig annammet hvis Søren Jensen for sin gæld var udlagt til videre besked. derefter blev afsagt, da det ikke bevistes for herredsfogden, at Søren Jensen har været i live, der hans far Jens Nielsen ved døden er afgået, så han til samme skifte kunne være berettiget, men med skifteregister bevises hans part af tvivl hos Christen Jensen in sequestro at være nedsat, og fogden dog for hans arvepart har tildømt Christen Jensen indvisning i Søren Jensens Nielsens løsøre og jordegods, da kunne dommerne ikke kende den hans dom så noksom, at den bør nogen magt at have.

(249)

** mester Peder Pedersen sognepræst i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Poulsen i Tostrup for en klage, han 15/2 sidst forleden til Lysgård herreds ting forhvervet har, og mester Peder Pedersen mener, at sådan usandfærdig klage bør magtesløs være. derefter blev fremlagt samme klage, hvori Anders Poulsen beklager sig, at mester Peder Pedersen forholder ham hans fæstebrev, og han ikke vil unde ham tømmer til den halve ødegård Tostrup, han har fæstet, samt de usædvanlige ægter og andet arbejde, han er besværet med, hvorefter blev afsagt, at da Anders Poulsens klage ikke med nøjagtige vidner er bevisliggjort, da kunne dommerne ikke kende samme klage så noksom, at den bør nogen magt at have.

(251)

** Mikkel Christensen i Tvingstrup bød sig i rette imod Søren Ovesen sst angående kost og tæring.

(253)

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg havde stævnet to sine tjenere Peder Mikkelsen og Peder Nielsen i Vium for en benægtelse, de til Lysgård herreds ting 16/5 sidst forleden gjort har imod Tobias Andersen og Anders Mogensen, tjenende på Avnsbjerg, som på fersk fod skal være kommet til Peder Mikkelsen og Peder Nielsen, da de kom af deres husbonds gård Avnsbjerg med ulovlige koster i hænde, da har de hastigt kastet en sæk korn fra dem, men 2.dagen efter har de budt dem 2 rigsmark, om de ville tie og lade dem få posen igen, hvilket Peder Mikkelsen og Peder Nielsen ved deres ed benægtede, og formener dem sligt af had og avind og øjentjeneri og deres husbond til vilje usandfærdigt dem har pådigtet. derefter blev afsagt, efterdi Peder Mikkelsen og Peder Nielsen ikke er taget med nogen koste i hænde, og de benægter ikke slige ord og bekendelse at have haft, som på dem vidnet er, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, eller vidste noget imod de personers benægtelse at sige.

(259)

** hr Hans Pedersen i Smorup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Knud Nielsen, som nu har salig Niels Jensen kræmmers kone i Hobro, for en dele, han til Hobro byting over hr Hans Pedersen har forhvervet for nogen gæld, han skulle være Niels Jensen skyldig efter

hans regnskabsbog, hvorefter blev afsagt, da det ikke bevises, hr Hans Pedersen for samme sag til hans gejstlige øvrighed at have været indkaldt, og han dog er blevet delt, da fandt dommerne hr Hans Pedersen af den dele kvit at være.

(260)

** Iver Krabbe til Albæk havde stævnet Christen Jonsen i Norup for et vidne, han til Gerlev herreds ting 27/6 sidst forleden har forhvervet anlangende den gård han iboer, han har frasagt sig, hvilket vidne Iver Krabbe mener ikke så lovligt at være. derefter blev afsagt, da efterdi befindes Iver Krabbe at have været udenlands, da samme opsigelse er forhvervet, og han dog ikke derfor er givet 6 ugers varsel, som det sig burde, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(261)

17/8 1636.

** Niels Friis til Skumstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Rasmussen i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han til samme ting 10/3 afsagt har imellem Niels Friis og Jacob Nielsen på Favrskov anlangende Niels Friises abildhave og indelukker på Favrskov mark, Jacob Nielsen har fordærvet imod forpagtningsbrevet, og i samme dom kvitdømt Jacob Nielsen, indtil samme skade blev vurderet, hvorefter blev afsagt, at da herredsfogden ikke har dømt til eller fra, eftersom for ham har været i rette lagt, da fandt dommerne hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(263)

** Niels Sørensen i Volk mølle med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Maren Tomasdatter i Gimming for en seddel, hun har udgivet, at den eng norden fra fjorden hos de små mands enge i Assentoft den har været brugt af hendes forældre til Dronningborg mølle og siden bevilget hendes mor, siden hun kom til Volk mølle hendes livstid, som er tvært imod hendes bror hr Gregers Tomasen i Vitten hans vidne. ligeledes vidnede hr Anders Pedersen i Gimming efter hans hustru Maren Tomasdatters mund og Oluf Skov i Kastrup og hans hustru Maren Pedersdatter at samme eng havde været brugt af Tomas Møller i Dronningborg mølle, hvorefter blev afsagt, så efterdi Maren Tomasdatters kundskab alene er et bænkebrev, som hun ikke til tinge med oprakte fingre har bekræftet, og hr Anders har vidnet efter hendes ord, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(266)

** Peder Hansen møller i Karup mølle med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Hans Jensen i Mygind, for han på hans husbond Otte Marsvins vegne har ladet ham vold oversværge til Clausholm birketing 21/5 sidst forleden, efter et forbudsvidne, som er gjort ved Sunds bromølle og forbudt Peder Hansen og hans hustru Karen Clemendsdatter at flytte og føre noget deres farkoste bo eller boskab, uden det sker med Otte Marsvins tilladelse, og Peder Hansen mener, at det ikke er bevist for sandemændene, at han har flyttet noget af hans gods af Clausholms birk, uden hans hustru og to umyndige børn, hvilket han nødtes til, efterdi den gode mand havde stedt hans mølle fra ham, som han havde sted og fæst, hvorefter blev afsagt, da samme voldsforfølgning ikke blev fremlagt, og sagen har været opsat 6 uger, da fandt dommerne samme

deres voldsforfølgning magtesløs at være.

(267)

** Malte Sehested til Ryhave på hans tjener Jens Pedersen foged på Højris hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 22/12 1635 har vidnet, at de var tilstede i vester Bording, hvor Søren Christensen og Poul Mortensen tilbød Christen Christensen tjenende på Højris på Mors 21 svin, som de havde på olden for Jens Pedersen, og begærede, at han ville tage dem med sig, de ville ikke længere stande for samme svin, idet olden var opædt. dernæst blev fremlagt en dom af samme ting 26/4 sidst forleden, at da samme svin kort derefter blev bortstjålet, da vidste fogden ikke at kunne tildømme Jens Pedersen nogen indvisning i deres bo, og nu blev afsagt, efterdi ikke bevises Jens Pedersen for samme vidne har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(269)

** Mads Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Hans Pedersen indvåner sst for en dom, han 25/4 nærværende år har dømt imellem Mads Poulsen på den ene og borgmester og råd på den anden side belangende nøjagtigt skøde på et hus, han dem fra Randers by har købt og betalt, liggende sønden Mads Værums ved Sønderbro, hvilket skøde de forholder ham, og Hans Pedersen har afsagt, at da Mads Poulsen fordrede et skøde af borgmester og råd på samme ejendom, eller de derfor burde lide tiltale, så vidste fogden ikke borgmester og råd nogen tiltale at lide, men tilfandt dem at give ham skøde, og nu blev afsagt, da efterdi i førnævnte rådhusbog findes indskrevet, at borgmester og råd har solgt Mads Poulsen samme ejendom, og Hans Pedersen derefter har tilfundet dem at gøre Mads Poulsen skøde efter samme bogs indhold, da vidste dommerne ikke samme dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(273)

** Niels Christensen i Dal med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet salig Just Pedersens hustru og arvinger i Ferslev, nemlig hans hustru Maren Jørgensdatter Poul Justsen Christen Justsen Peder Justsen i Ferslev Jørgen Justsen sst og Mette Justdatter i Ålborg og deres lovværge for et enligt vidne, deres husbond og far Just Pedersen 26/4 1630 til Fleskum herred vidnet har, at for 30 år siden skulle en mand Poul Sørensen have boet i kirkeboelet i Dal, og da har han pløjet den ager på Dals mark i Tyvehøjsvang, og at samme ager ligger til kirkeboelet. sammeledes er stævnet Peder Gregersen i Flamsted Jens Nielsen i Skovstrup salig Christen Nielsen sst hans hustru Sofie Andersdatter og arvinger Maren Christensdatter Peder Christensen i Torderup Niels Christensen Bertel Christensen Birgitte Christensdatter Anne Christensdatter for et syn de tre mænd 3/5 samme år hjemlet har på samme ager, med hvilke vidne og syn, Jens Nielsen i kirkeboelet og Jørgen Jensen i Søndergård vil tilholde sig samme ager. så er de indstævnede personer ikke mødt til gensvar, da fandt dommerne samme enlige vidne syn vedkendelse og domme magtesløse at være.

(274)

** Christen Rasmussen i Søby havde stævnet Mikkel Nielsen Katholm indvåner i Grenå for en dom, han der til tinget 28/4 dømt har, og deri tildømt Christen Rasmussen at stande Jon Christensen byfoged i Grenå til rette for en omkostning, han skulle have anvendt på sin datter Kirsten

Jonsdatters trolovelse med Søren Jensen Karlby, hvilket blev forhindret den tid, formedelst Christen Rasmussen forbud hos sognepræsten, idet Søren Jensen skammeligt havde bedraget hans søster Anne Nielsdatter, som han er værge for, og hverken vil ægte hende eller noget vederlag for hendes blusel spot og forhånelse give, efter hvilken dom Christen Rasmussen blev delt, og nu blev afsagt, efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og sagen til bytinget igen at komme, og eftersom Christen Rasmussen efter samme uendelige dom er delt blevet, fandt dommerne han af den dele kvit at være.

(276)

** Jens Svendsen barnfødt i Testrupgård med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet fru Maren Krag salig Bagge Griises til Trinderup og deres børn Palle Griis Ide Griis Birgitte Griis Else Griis og Kirsten Griis og deres lovværge for 100 enkende rigsdaler, salig Bagge Griis som en tro forlover for Niels Krag var Jens Svendsens far salig Svend Pedersen, som boede i Testrupgård, skyldig efter et brev dateret 1/10 1622, for hvilken gæld, han til Onsild herreds ting 11/6 sidst forleden er tildømt ved to gode mænd at have indvisning i Maren Krag og hendes børn deres gods og løsøre. og nu blev tilfundet efterskrevne mænd, som inden 6 uger med herredsfogden skal drage til Maren Krag og hendes børns bopæl og gøre Jens Svendsen udlæg af deres løsøre.

(279)

** Peder Christensen i Sjørslev på sine egne og medarvingers vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Olufsen i Elsborg for en dele, han på Jørgen Marsvin til Avnsbjerg hans vegne har forhvervet til Lysgård herreds ting, hvori Peder Christensens far Christen Jensen, som siden er død, skulle være blevet delt for 5 sletdaler efter en restants. derefter blev afsagt, efterdi der tvistes om samme gæld, og ikke nogen dom for samme dele er ganget, da fandt dommerne samme dele deri magtesløs at være.

(280)

** Søren Jensen i Balle og Christen Pedersen i Kærsgård på deres egne og Anders Jensen i Kærsgård og hans hustru Anne Andersdatter deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Peder Vinter i Bording og Tomas Christensen i Hvinningdal for en dele, de over dem forhvervet har anlangende kost og tæring for en trætte om et stolestade, idet de søger de stolestader, der er skiftet til den halve gård, Peder Sørensen nu iboer, og nu blev afsagt, da ingen dom for samme dele er ganget, og ikke noget bevis fremlægges dem samme stolestade at søge, da fandt dommerne Søren Jensen og hans medfølgere af samme dele kvit at være.

(281)

** Jens Poulsen i Hovgård på sine egne og hr Søren Hansen i Torup hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gislum herreds ting 8/6 1633 vidnet har, anlangende Christen Jensen i Fredbjerg og Christen Andersen i Fandrup forrige kirkeværger ikke har haft Farsø kirkes bog, imidlertid de var tilsat at være kirkeværger for samme kirke 1626, og de ikke har kunnet bekomme samme bog af forrige kirkeværger, så de kunne vide kirkens indkomst og tilstående gæld, og de tidligere kirkeværger af fjenderne var udplyndret, og en af dem bortdød, så der intet af dem på kirkens vegne var at bekomme. derfor blev stævnet de kirkeværger, som var før Christen Jensen og Christen Andersen, nemlig Christen Nielsen i Farsø og Karen Pedersdatter i Fandrup hendes børn.

dernæst blev fremlagt et vidne, at salig Niels Lauridsen, som døde i Fandrup, hans hustru Karen Pedersdatter og hendes børn de blev så udplyndrede af fjenderne, at de slet intet beholdt at hjælpe dem med, og Karen Pedersdatter har ligget på hendes sygeseng på det 4.år i et gadehus og har intet at hjælpe sig med uden det, godtfolk hjælper hende med. og nu blev afsagt, da kirkevægerne eller regnskabsskriveren ikke er givet varsel, da fandt dommerne samme vidne dele og dom magtesløse at være.

(283)

** Peder Hansen indvåner i Grenå med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft for en dom, han til Ebeltoft byting 27/4 1635 forhvervet har i hvilken han er frikendt for 50 sletdaler, som han har annammet og ingen ret dertil har haft samme penning at annamme, og som er imod landstingsdom 18/1 1623. da blev de for retten venligt med hver andre med sammenlagte hænder så forligt, så Christen Kjønsen skal udlægge til Peder Hansen 50 sletdaler, som hos ham er deponeret.

(286)

31/8 1636.

** fru Jytte Brock Jørgen Skeels til Sostrup havde hidkaldt sandemænd af Middelsom herred voldtægt at sværge over Christen Nielsen i vester Velling for Anne Pedersdatter sst, han skal have voldtaget. dernæst blev fremlagt tingsvidner, hvor Peder Sørensen i Torup vidnede, at han i mørkningen på Torup mark så, at Christen Nielsen kom til Anne Pedersdatter og slog hende omkuld, så kom hun op igen og ville løbe til byen, men han opløb hende og bar hende til et hul i en bakke, så gik Peder Sørensen hjem. Steffen Mogensen i Torup vidnede, at han kom til samme bakke på Torup mark, og da rejste Anne Pedersdatter sig op og sagde, Christen Nielsen havde voldtaget hende, og holdt hans hånd for hendes mund, så hun ikke kunne råbe om hjælp, og han så Christen Nielsen rejste sig op og løb derfra, og da hængte hendes hår på hendes ryg, og hendes vadmels skørt var sønderrevet i livet, og hun holdt hendes kiltebånd i hendes hånd, og hun var så ilde medfaret, at hun næppe kunne gå hjem til byen, og hun græd og klagede sig jammerligt. Maren Nielsdatter i Velling vidnede, at dagen efter samme gerning var sket, da sagde Christen Nielsen, at dersom han skulle rømme for Anne Pedersdatters skyld, da skulle han hugge hendes arme fra hende, som de huggede en kål fra stok. derefter blev fremlagt hr Jacob Villumsen hans missive, hvori han giver til kende, at Maren Villumsdatter har været hos ham med sin datter Anne Pedersdatter om aftenen, der gerningen var sket og gav til kende, hvordan hun var handlet med. så er Christen Nielsen Hvilsum ikke mødt til gensvar, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Christen Nielsen Hvilsum voldtægt over og fra hans fred.

(289)

14/9 1636.

** Marcus Pedersen ridefoged til Kalø havde hidkaldt sandemænd af Nørherred til at udlægge en person Ambrosius Glarmester hans bane, som blev dræbt i Nimtofte, og fremlagde for dem et tingsvidne af samme ting 25/8 sidst forleden, at for et år siden kom Ambrosius Glarmester i Søren Nielsens hus i Nimtofte og drak en kande øl eller to eller tre med Hans Justsen Kirsten Justdatter og Maren Justdatter, hvorefter de kom i parlament og i haven angreb de tre søskende Ambrosius

Glarmester med fork kniv og økse, og Dorte Pedersdatter Søren Nielsens hustru vidnede det samme, og Søren Nielsen vidnede, at han kiggede ud af havedøren, og da hørte han Hans Justsen sagde til hans søster, skam jer i æsler, nu har han fået nok, og da bar de Ambrosius ind i stuen og lagde ham, og om morgenen var han død. derefter blev han synet af synsmænd og blev lagt i en høj udenfor byen. Karen Villadsdatter i Nimtofte, som har hendes hus i Søren Nielsens gård, vidnede, at hun intet vidste af den parlament mellem hendes børn og Ambrosius, før andendagen derefter de sagde han var død. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Sæby byting 9/5 sidst forleden, hvori Maren Justdatter bekendte, at hun huggede Ambrosius Glarmester med en økse, så han straks døde. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Justdatter at være Ambrosius Glarmesters bane ham at have ihjel slået og svor hende fra hendes fred.

(291)

** Borge Rasmusdatter i Halling hendes visse bud Rasmus Ørn i Randlev havde stævnet efterskrevne nævninge for kirkefred, de 22/8 og 29/8 sidst forleden har hende oversvoret, som hun skulle have gjort på Karen Jensdatter i Halling kirke, uanseet ingen vidner derpå har vidnet, at de enten hørte eller så, at hun stødte hende, og Karen Jensdatter ikke har klaget på hende i kirken, og Borge Rasmusdatter ved hendes helgens ed benægter, at hun har stødt hende, som hendes husbond Eske Hansen i Halling på hende klaget har, og hans hustru derefter havde ligget på hendes seng og spyttede vand og blod, så han ikke vidste hende at være levende, når han kom hjem. nu blev afsagt, da det ikke er bevist, at Borge Rasmusdatter har slået eller stødt Karen Jensdatter i kirken, og nævningene dog efter deres husbonds ubeviste klage har Borge Rasmusdatter kirkefred oversvoret, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed nogen magt at have.

(295)

** Laxmand Gyldenstjerne til Bjersgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Galt i Brigsted for en dom, han til Vor herreds ting forhvervet har anlangende efterskrevne huse, som af herredsfogden er tildømt Peder Galt, uanseet de står på Laxmand Gyldenstjernes grund og ejendom, som ligger til de gårde, som han har købt af Peder Galt, hvorefter blev afsagt, efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til herredstinget igen at komme.

(296)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Jensen med flere, som tjener Mikkel Pallesen i Torning for et vidne, de Mikkel Pallesen til vilje vidnet har, hvilket er imod herredsfogdens delefogdens og to vurderingsmænds sandfærdige kundskab og vidne, som til landstinget ved magt er fundet, hvilket deres vidne bør løgnagtigt at være, og derfor bør at lide på deres fingre, og Mikkel Pallesen at lide efter KM forordning. derefter blev afsagt, da efterdi Christen Jensen og hans medfølgeres vidne tilforn har været hidstævnet, og den da magtesløs er kendt, af årsag en del vidnesbyrd var vildige, da vidste dommerne ikke derfor på deres fældelse at dømme.

(298)

** Peder Olufsen i Borum på sine egne og på Maren Nielsdatter salig Jens Hvasses efterleverske i Storring samt hendes søn Søren Jensen deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage

efter 6 ugers opsættelse havde stævnet Christoffer Pedersen borger i Århus for en uendelig dom, han til landstinget 22/6 sidst forleden har forhvervet over en bytingsdom, hvor byfogden har dømt ham til at betale Jens Hvasses arvinger efter KM forordning angående gæld til Søren Frost borgmester i Århus efter afgangne Anders Pedersen i Borum og Jens Hvasses breves lydelse, imidlertid han var slotsskriver på Skanderborg, een for alle og alle for een dem og deres arvinger til bepligtede dem at betale for en restants, hvilken restants af Jens Hvas i levende live og siden af hans arvinger både på egne og Anders Pedersens vegne er betalt Søren Frost og indfriet samme breve, og skønt Christoffer Pedersen har tilforpligtet sig at betale salig Anders Pedersens gæld, der iblandt til salig Jens Hvasses arvinger, har han dog forhvervet en landstingsdom for at undgå samme betaling, hvorefter blev afsagt, da byfogden ikke har specificeret hvor meget, Christoffer Pedersen af samme gæld burde at betale, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til bytinget igen at komme.

(300)

** Rasmus Lauridsen Hammer borger i Horsens havde stævnet Ellen Nielsdatter af Norge for en dom, hun til Horsens byting 6/8 sidst forleden forhvervet har anlangende en sum penge for noget fisk, som Rasmus Hammer skal være hendes husbond Mads Lauridsen på Hetterø i Norge skyldig, og byfogden har dømt Rasmus Hammer i hans fraværelse og udenlands at betale inden 15 dage, uanseet gælden på det næste skal være betalt. så mødte Ellen Nielsdatter og efter flere ord dem imellem blev de for retten venligt forligt, så Kirsten Envoldsdatter på hendes husbond Rasmus Lauridsens vegne lovede at betale Ellen Nielsdatter 42 sletdaler, som rester på håndskriften.

(301)

** Peder Pedersen Bay på sine egne og Christen Stovby på sin hustru Gertrud Pedersdatters vegne i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet salig Anders Poulsen i Tørring hans arvinger, som er Claus Andersen Jørgen Andersen i Tørring desligeste Karen Jensdatter salig Anders Poulsens hustru for et stuebrev, som salig Anders Poulsen skal have bekommet af Rasmus Poulsen i Gerlev anlangende deres arvelod efter deres salig mor Anne Rasmusdatter og deres salig bror Christen Pedersen i Tørring og efter deres salig søster Maren Pedersdatter i Tørring, hvilket brev er udgået 11/2 1606 indeholdende at Rasmus Poulsen skal have annammet alt hvis korn, hans datters børn kunne arveligt tilfalde på fædrene og mødrene, uanseet det ikke navngives hvilke børn det skulle være, hvilket brev er gjort Peder Bay og Christen Stovby til skade på deres rette arv efter deres salig morbror og søster. endvidere blev stævnet Claus Andersen Jørgen Andersen salig Anders Poulsens hustru Karen Jensdatter i Tørring Eskild Andersen, Anders Poulsens arvinger, Hartvig Rasmussen Christen Rasmussen og salig Dorte Rasmusdatter Maren Christensdatter i Ørsted Christen Jensen i Kastbjerg og Anders Nielsen i Lundby. derefter blev afsagt, efterdi bevises at samme sag om arv tilforn endeligt på fire dannemænd at være voldgivet, da vidste dommerne ikke i samme sag at dømme, men til førnævnte voldgift at indkomme og dem endeligt imellem sige og til ende gøre efter voldgifts indhold.

(303)

** Peder Jensen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 30/6 sidst forleden dømt har og i samme dom frikendt Peder Jensen Tunglund sst for en gæld på 10 daler efter brev og segl afgangne

Jens Rasmussen borger i Århus ham pligtig var, eftersom ikke for fogden var bevist, at Peder Jensen Tunglund var salig Jens Rasmussens arving eller taget arv efter ham, hvorefter blev afsagt, efterdi samme sag tilforn har været hidstævnet og Peder Tunglund ved endelig dom for samme gæld er befriet, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige men ved magt at blive.

(304)

** Simon Olufsen i Knudstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jensen sst for en kontrakt og samfrændebrev til Lysgård herreds ting 1634 udgået anlangende noget bondeeje i Knudstrup, som de skulle have skiftet imellem salig Anders Pedersen af Knudstrup hans børn og arvinger, og i samme skifte skal de have frataget jord og ejendom, som ligger til den gård i Knudstrup, som Simon Olufsen påboer, og dernæst skal Simon Olufsens hustru Johanne Mikkelsdatter være arveligt tilfaldet i samme ejendom en lod efter hendes salig datter Barbara Andersdatter, som døde i Knudstrup, og han mener samme samfrændebrev bør magtesløs at være. endnu hidkaldt lodsejerne nemlig Peder Andersen Mikkel Andersen Niels Andersen Poul Andersen Anne Andersdatter Mette Andersdatter alle barnfødt i Knudstrup, samt efterskrevne samfrænder der iblandt Erik Pedersen i Hindbjerg, som samme vidne udstedt har, hans arvinger Erik Eriksen i Bøgild Peder Eriksen i Hindbjerg Anders Eriksen sst Maren Eriksdatter Anne Eriksdatter anden Anne Eriksdatter i Ravnholt. derefter blev afsagt, efterdi samme samfrænders brev indeholder Simon Olufsen selv at have været til vedermåls ting og på hans hustrus vegne det samtykket, da vidste dommerne ikke Simon Olufsen at være mægtig på det at tale.

(307)

** Jørgen Hansen borger og klokkestøber i Århus havde stævnet Hans Andersen borger sst, for han har ladet ham fordele til Århus byting 4/8 sidst forleden ved hans slægt og fuldmægtig Søren Jensen kræmmer sst, som har forhvervet samme dele. efter flere ord dem imellem indgav de deres tvistige sag på fire dannemænd dem til endelig ende at imellem sige.

(312)

** Jørgen Hansen borger og klokkestøber i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Knud Rasmussen Høg i Skejby for en kvittans, Jørgen Hansen har givet ham for kort tid siden anlangende hvis de har været imellem skal være klargjort til denne dag. dernæst har Jørgen Hansen afkøbt Knud Rasmussen to stude, som han har betalt, dog har Knud Rasmussen, før Jørgen Hansen gav ham hans kvittans, solgt Jørgen Hansens stud til en anden mand, hvorfor han formener samme kvittans bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, da Jørgen Hansen klokkestøber samme kvittans har underskrevet, da vidste dommerne ikke den at imod sige, eller ham mægtig den at påtale.

(313)

** Jens Christensen nu boende i Mølgård i Næsborg sogn havde stævnet Envold Seefeld til Viffertsholm for en dele, han til Viffertsholm birketing har forhvervet, for Jens Christensen skulle have tjent ham som foged og skulle være ulovligt rømt af hans tjeneste, hvilket Jens Christensen benægter, at han aldrig var sted og fæst til Envold Seefeld, og han aldrig rømte af hans tjeneste og

mener, at samme dele bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, da der ikke er ganget dom i sagen efter KM forordning og Jens Christensen dog før er blevet delt, da fandt dommerne ham af samme dele kvit at være.

(314)

** Peder Andersen i Borum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Magdalene Jensdatter sst for et vidne, hun til Framlev herreds ting 1/6 sidst forleden vidnet har anlangende et engmål ved Rugengs knold på Borum mark, at hun havde hørt, at det skulle ligge til den gård i Borum, Peder Lauridsen påboer, men om det var med rette, vidste hun ikke. Simon Christensen i Borum vidnede, at for 22 år siden tjente han afgangne Anders Nielsen i Borum, og da slog han det engmål ved Rugengs knold til den gård i Borum, som han iboede og ham tilhørte, som Peder Lauridsen nu iboer, og Laurids Pedersen i Skivholme, som for 34 år siden boede i Borum, hvor han var født, vidnede om samme engmål, og Laurids Rasmussen i Skørring vidnede, at den tid salig Anders Pedersen havde salig Anders Nielsens gård, da beklagede han sig, at Peder Nielsen havde pløjet ham for nær, hvorefter blev afsagt, efterdi førnævnte vidner på begge sider har lagt deres vidner i tvivl, og lodsejerne ikke heller for samme vidner har fået varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og syn på begge sider bør nogen magt at have.

(321)

** Søren Andersen i Mistrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Olufsen i Elsborg for en forpligt, han har forhvervet til Lysgård herreds ting anlangende Mette Sørensdatter, barnfødt i Hørup sogn, at hun skulle have forpligtet sig til at skulle rømme nogen herreder, for hun skulle have ladet sig beligge, uanseet hun ikke skulle være berygtet eller beligget, før det nu er sket med en fremmed karl, hvorfor Jørgen Marsvin har ladet hende kaste i fængsel på Avnsbjerg og dermed ville tvinge hende til at udlægge en af hans tjenere til barnefar, og der hun det ikke ville gøre, lod han hende føre til tinge, at hun skulle forpligte sig at rømme nogen herreder, og Søren Andersen mener, at da hans datter Mette Sørensdatter ikke har været Jørgen Marsvins tjener, og ikke ved hvad en forpligt har at betyde, som de har tvunget hende til, så bør samme forpligt magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, at da ingen er mødt til gensvar, da fandt dommerne samme forpligt magtesløs at være.

(323)

** Erik Jørgensen borger i Odense med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Maren Madsdatter afgangne Jens Olufsens borgerske i Århus for et vidne, hun til Århus rådstue 8/3 1635 har forhvervet om en forpligt Jørgen Heitwinkel kræmmer skulle have gjort anlangende 640 dalers gæld, som hendes husbond Jens Olufsen og hendes søn Oluf Jensen skal være skyldig, og om noget gods i en kiste, som han skulle annamme i sin betaling, hvorefter blev afsagt, at efterdi Jørgen Heitwinkel samme forpligt på Århus rådhus har indgået, og han derefter godset til sig har annammet, da vidste dommerne ikke imod samme forpligt og vidne at sige eller magtesløs dømme.

(325)

** Tomas Tomasen i Balle med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Basesen i Ommestrup for en dom, han til øster Lisbjerg herreds ting 10/2 sidst forleden over ham forhvervet har anlangende feldved, han har afhændet til bønderne, som han blev tildømt at betale,

og derefter delt for 144 daler, hvorefter blev afsagt, da herredsfogden har tildømt Tomas Tomasen at gøre Frands Lykke regnskab for hvis, han har solgt af hans skov og ham derfor at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige, men da han ikke har gjort regnskab, og han dog for en vis sum er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(327)

** Hans Markdanner til Søgård havde stævnet Jørgen Ernst Worm til Svenstrupgård eftersom han har forhvervet KM og rigens råds dom over ham, at Jørgen Ernst Worm skulle betale ham en sum penge efter hovedbrevs indhold, som ikke endnu er efterkommet. derefter blev afsagt, at Jørgen Ernst Worm jo er pligtig Hans Markdanner at betale, og derfor tilfandt dommerne efterskrevne dannemænd med herredsfogden at drage til Jørgen Ernst Worms bopæl og gøre Hans Markdanner udlæg af hans løsøre.

(329)

** Otte Marsvin til Dybæk havde for konfirmation indstævnet en dom, som Niels Christensen i Østrup herredsfoged i Støvring herred 10/8 dømt har i sin mening, at det vidne som Otte Marsvin har forhvervet om den husfred, Niels Kyvling i Randers imod Borup hyrde skulle have begået, hvilket til landsting for usandfærdigt blev underkendt, det vidne og sag vidste fogden ikke burde eller kunne vedkomme Otte Marsvin som den, der imod KM Mandat har handlet, hvorefter blev afsagt, at dommerne vidste ikke samme herredstingsdom at imodsige eller magtesløs dømme.

(330)

** Vogn Pedersen i Nøtten havde stævnet Peder Vinter i Gunderup for et vidne, han 18/7 sidst forleden til Fleskum herreds ting vidnet har anlangende, at så længe de penge blev bestående hos Peder Gregersen i Flamsted, som Vogn Pedersen var ham skyldig, da skulle Peder Gregersen have årligt hvis bondeskyld, som gik af Vogn Pedersens lod af det gods i Lundergård, hvorefter blev afsagt, da Peder Vinters vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så noksom, at de bør nogen magt have.

(332)

28/9 1636.

** fru Mette Munk til Østergård og Gert Tomasen i Fredbjerggård lod læse et underskrevet brev, at eftersom Gud har hedenkaldt vores salig far og hustrufar Jens Munk, som nogen tid boede i Havbrogård, da lader jeg Mette Munk til Østergård på mine egne vegne og jeg Gert Tomasen i Fredbjerggård på min hustru Anne Munks vegne vedersige og forsværge, at vi efter salig Jens Munk hverken vil arve eller gælde i nogen måder, dateret 26/9 1636.

23/11 1636.

** Søren Mikkelsen i Sejlflod mølle havde stævnet Christen Jensen og hans medbrødre kirkenævninge for deres ed og tov, de over Maren Jensdatter Poul Christensen fårehyrdes hustru i stor Vorde gjort og svoret har, hvilken deres ed han formener ret at være og ved sin fuldmagt at blive, og fremlagde efterskrevne tingsvidner af stor Vorde birketing, hvor Else Nielsdatter i stor

Vorde Jens Stigsens efterleverske og hendes søn Stig Jensen vidnede, at for 3 år siden var Maren Jensdatter i Jens Stigsens plantebed, og han sagde til hende, i må ikke tage mine planter i min egen kålgård, og Maren Jensdatter da lovede ham, at han ikke skulle drage planter flere år, hvilket hendes onde løfte hun også fuldkom, idet planterne flere år døde, før man drog dem op. 2.året derefter kom der en tåge over Jens Stigsen, mens han stod ved vandstedet og vandet støvede op i luften og det syntes, lige som vandstedet var fuldt af ænder og gæs, som plaskede i vandet og for bort med vandet som en hvirvelvind, og da blev Jens Stigsen forsvimet og mistede mestendel sit syn og mistede mestendel al sin legemskraft og styrke i hans venstre side, og de lagde ham på sin seng og hentede præsten, og da kunne han ikke se ham men lå på sin ryg og famlede på sig med sin ene hånd, så lå han i 7 uger med stor pine, og kødet faldt fra ham, så der var moksen intet igen uden hud og ben, så døde han ganske ynkeligt, og andre vidnede, at for 3 år siden sagde Maren Jensdatter, Jens Stigsen skal ikke drage planter op i dag jamild, jeg skal drage planter op, når han er heden. Else Nielsdatter her for retten tilsagde Maren Jensdatter, at hun med troldfolk med trolddomskunst kastede Jens Stigsen samme sygdom på, og tog først hans helbred fra ham, og siden tog de også hans liv af ham, ligeledes beskyldte Else Nielsdatter Maren Jensdatter for at have taget livet af hendes to øg. Anders Lauridsen i stor Vorde klagede over Maren Jensdatter, for noget efter kyndelmisse 1636 gik han og andre unge drenge på isen ved vandstedet, da kom Maren Jensdatter gående omkring dem, og Anders Lauridsen så, at hun gik og vrikkede med hendes est, hvorefter han gik bagefter hende og i lige måde vrikkede med hans est, og da lagde Maren Jensdatter hendes fingre over kors mod Anders Lauridsen, så på ham og sagde til ham, du der står, du skal få et djævels møde, fordi du vrikkede efter mig, jeg skal love dig, du skal vrikke så fast som jeg gjorde. kort tid derefter fik han så ondt i sit højre ben at han hverken kunne gå eller stå i 8 uger, og han beskyldte Maren Jensdatter derfor og viste for retten et stort ar i sit ben, som han sagde mange løse ben gik af. Niels Andersen i stor Vorde vidnede, at han var kommet i skændskab med Maren Jensdatter, og siden den tid er hans hustru blevet moksen blind, og hans mandermål taget fra ham, så den er afmægtig, og han beskyldte Maren Jensdatter for hun ved trolddomskunster har påført ham og hans hustru disse onder. andre vidnede om lignende trolddomskunster. dertil svarede Maren Jensdatter, at hendes heftige og snare sind har forårsaget hende meget ondt. (fortsat på fol 345)

(341)

** Søren Jensen i Hersum havde stævnet Anders Poulsen sst med flere for et vidne, de til Hornum herreds ting 18/7 og 1/8 sidst forleden vidnet har anlangende af 3/7 på Hersum grandestævne havde de hørt, at Søren Jensen og Anders Poulsen kom nogen ord imellem, og Søren Jensen havde kaldt Anders Poulsen en berygtet tyv. så blev de med sammenlagte hænder venligt forligt og alle vidner på begge sider skal være kasseret.

(342)

** Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 26/10 sidst forleden havde stævnet fru Ingeborg Galt i Borup.

(343)

** Søren Nielsen i Stabrand med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Sørensen herredsfoged i Sønderherred for en dom, han der til herredstinget 14/6 sidst forleden imellem ham og Jens Mikkelsen i Mårup dømt har samt en dele derefter udstedt 12/7 sidst forleden, og der tildømt Søren Nielsen 100 rigsdaler at betale til Jens Mikkelsen for den skade i hans hånd,

uanseet Jens Mikkelsen forårsagede Søren Nielsen i samme ulykke, som bevises med tingsvidne 13/2 1627, at Søren Nielsens far Niels Rasmussen i Stabrand og Jens Lauridsen sst har voldgivet deres sag om trætte i skov mark og by. så mødte Mikkel Jensen i Mårup på hans far Jens Mikkelsens vegne og fremlagde samme dom, hvorefter blev afsagt, da den skade Søren Nielsen har tilføjet Jens Mikkelsen er vurderet for 100 rigsdaler, som herredsfogden har tildømt ham at betale, hvilket han ikke har efterkommet og derfor blevet delt, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller Søren Nielsen af de deler, han derefter er kommet i, at kvit dømme, før han retter for sig.

(fortsat fra fol 341) Maren Jensdatter var til stede og svor og benægtede sig i trolddomskunst uskyldig at være og mente ikke samme nævningsed burde at komme hende på hendes liv til forhindring, hvorefter blev afsagt, da det er bevist, at Maren Jensdatter har lovet folk ondt på helbred liv og fæmon og hun intet derimod fremlægger, men hende i langsommelig tid et ondt rygte for trolddom har påhængt, og nævningene med deres ed har hende kirkenævn oversvoret, da vidste dommerne ikke nogen årsag eller tilfælde dem for den deres ed og tov at kunne fælde, men ved sin fuldmagt at blive.

(347)

** Christen Mogensen i Mammen på sine egne og Mammen mænd deres vegne og hans medtjenere i Vindum og Brandstrup deres vegne item Laurids Christensen i Bjerring på sine egne og medbrødre halvgårdsmænd sst deres vegne havde stævnet lægdsmændene i samme sogne for en dom de skal have forhvervet over dem til Middelsom herredsting 20/10 næst forleden for KM skat, som de formener for højt er sat, hvorefter blev afsagt, efterdi KM skattebrev formelder, at hvor to bønder boer på een gård og bruger avl, da skal hovedmanden skrives for hel den anden for halv skat som inderste at udgive, og da herredsfogden dem det har tildømt, da vidste dommerne imod samme hans dom at sige.

(348)

** Margrete Madsdatter Ørbæks nuværende i Hjordbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Knud Lauridsen i Horsens, for han imod lov og ret forbud og hendes minde forholder og besidder 2 1/2 binding hus, hun har købt og betalt og han til Horsens byting 22/12 sidst forleden er vold oversvoret, og endnu over 6 uger bruger samme hus, hvorfor hun mener, at han bør fare som andre fredløse mænd, hvilket han nu ved landstinget blev tildømt.

(351)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Tomasen i Skovlund med flere for et videbrev, som samtlige Skovlund mænd har gjort, Ernst Normand uvidende, uanseet han skal være lodsejer med dem og har jord på deres mark, som bruges til hans hovedgård Palsgård, hvorfor han mener, samme videbrev bør ingen magt at have, hvorefter blev afsagt, at da samme vedtægt er gjort uden hans tilladelse, da kunne dommerne ikke kende samme vedtægt bør at komme Ernst Normand på hans ejendom til hans hovedgård til hinder eller skade.

(352)

** Anders Jacobsen ridefoged til Kalø og Niels Pedersen slotsskriver sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft, for han til bytinget har frafundet dem vurdering i Johan Christoffersens korn for hvis, han er dem skyldig på deres skibssejlads, af årsag samme korn til Mourids Lauridsen borger sst skulle være bortpantet, hvorefter blev afsagt, efterdi Christen Kjønsen har fraslået Anders Jacobsen og Niels Pedersen udlæg i Jacob Christoffersens korn, endog ingen pantebrev er fremlagt, hvormed kunne bevises andre til samme korn var berettiget, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Christen Kjønsen sig hermed har forseet og bør derfor at stande dem til rette, og den hans dom magtesløs at være.

(355)

** Hans Mortensen og Jørgen Pedersen i Torrild med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Herlovsen i Torrild for en landstings og herredstingsdele, han over dem har forhvervet anlangende nogen gæld, de skulle være ham skyldig, og Jørgen Herlovsen fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 6/10 1634, som indeholder at Herlov Pedersen i Torrild for hovedgæld har ladet Hans Mortensen og Jørgen Pedersen fordele, hvorefter blev afsagt, da ikke med brev bevises, at Hans Mortensen og Jørgen Pedersen var Herlov Pedersen samme gæld pligtig, de dog derfor er blevet delt, da fandt dommerne dem af den dele kvit at være.

(356)

** Christen Nielsen i Grølsted på sine egne og på Jens Rask Christen Frandsen sst og Niels Nielsen deres vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Sørensen i Horn og hans medbrødre synsmænd for et syn, de til Tvilum birketing 30/5 sidst forleden afhjemlet har anlangende nogle stykker jord, de skulle have pløjet for deres agerender, hvorefter blev afsagt, efterdi samme synsvidne ikke bemelder noget varsel for det at være givet, hvilken tid synsmændene skulle være på åstederne, så de interesserede kunne vide dertil at svare, da kunne dommerne ikke kende samme synsvidne så noksom, at den bør nogen magt at have.

(358)

** Simon Lauridsen, født i Rørbæk, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen og Maren Jensdatter i Lere for et vidne, de til Hornum herreds ting 11/7 sidst forleden vidnet har, at Simon Lauridsen har slået et vindue sønder i Peder Jensens stue i Lere, hvorefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen og hans medfølgere har vidnet, at de har seet Simon Lauridsen indslå Peder Jensen vindue og uførmet ham, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige, men efterdi nævningene ikke har gjort deres ed lovligt inden seks uger, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så lovlig, at den bør nogen magt at have.

(361)

** Søren Rasmussen i Paderup med en opsættelse af landstinget u dag 13 dage havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for to bekendelser han til samme ting har udstedt anlangende en tyv og misdæder Mads Jespersen, som har bekendt og angivet, Søren Rasmussens hustru Maren Nielsdatter og hans børn Søren Sørensen og Rasmus Sørensen at skulle have købt noget kirkegods af ham, hvilket de højligt benægter, hvorefter blev afsagt, da sagen er opsat 6 uger og da ingen er mødt, da fandt dommerne samme bekendelse magtesløs at være.

(363)

** Poul Justsen i Mjels og Christen Justsen i Ferslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Justsen i Ferslev Peder Justsen sst og Mette Justdatter i Ålborg med hendes lovværge Christen Jensen Mumgård sst for et bænkebrev, de 5/7 1635 skrevet har anlangende skifte på hvis bondegods, deres salig far Just Pedersen i Ferslev sig har efterladt, og der tilskrevet Jørgen Justsen Peder Justsen og Mette Justdatter det bedste og nyttigste af godset og derimod Poul Justsen og Christen Justsen det, som en part er øde og ikke nær vederlag imod deres søskendes parter, og de mener samme bænkebrev nør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, efterdi sagen i 6 uger er opsat og ingen er mødt, da fandt dommerne samme bænkebrev lodder og vidner magtesløse at være.

(364)

** Mikkel Christensen Kallestrup borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Jensen prammand i Ålborg og Laurids Sørensen sst for et vidne, de til Ålborg byting 1/8 sidst forleden vidnet har, at Mikkel Christensen skulle have lidt et skibbrud af Jens Sørensen sst 22/10 1632 fra Ålborg til Mariager, hvilket vidne Mikkel Kallestrup benægter aldrig nogen båd af Jens Sørensen at have lejet, og han beskylder det ene vidne at være hans egen bror, som er et vildigt vidne, og sammeledes havde han stævnet Jens Sørensen anlangende arrest, han har ladet gøre på ham for samme båd, hvilken arrest ikke efter dom eller dele enten med nogen af borgmester eller byfogeds forlov at være sket, og Jens Sørensen har ladet ham vold oversværge, hvorefter blev afsagt, da det ikke bevises at den arrest med øvrighedens tilladelse at være sket, da fandt dommerne samme arrest og sandemandsed derefter svoret er magtesløse at være.

(366)

** Marcus Bjørnsen forrige ladefoged på Tvilumgård havde stævnet Niels Pedersen forrige foderdreng på Tvilumgård for et vidne, han til Tvilum birketing vidnet har, at Marcus Bjørnsen skulle have befalet ham at lægge saddel på husbondens fuks, men en badskærsvend havde taget den af igen og lagt på Marcus Bjørnsens hest, og derefter red til Viborg, og Niels Pedersen red på fuksen, hvilket vidne han formener af had og avind at være vidnet, hvorefter blev afsagt, efterdi førnævnte vidnesbyrd befindes at være enlige vidner, som ikke regnes for noget vidne, og de ikke med nøjagtigt kundskab bestyrkes, da fandt dommerne samme vidner magtesløse at være.

(368)

** mester Peder Pedersen, sognepræst i Viborg, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting vidnet har anlangende hvis arbejde skal være gjort af den halve gård i Tostrup, Anders Poulsen iboer, og han mener, at de ville vidne ham den rettighed fra, som han har købt for guld og penge og er ham af KM bevilget. ligeledes var her stævnet Peder Pedersen i Viborg og hans hustru Lisbeth Hansdatter, som havde vidnet, at de var i mester Peder Pedersens hus, da hr Poul Andersen stedte halv Tostrup til hans søn Anders Poulsen, og da lovede mester Peder ham fæstebrev og forskaffe ham tømmer og tag til den, hvorefter blev afsagt, efterdi mester Peder Pedersen af øvrigheden er bevilget herligheden af samme gård, og derfor hans tjenere med ægt at tilsige, og vidnesbyrd dog Anders Poulsen en vis arbejde vil frividne, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, og angående tømmer da lovede mester Peder Pedersen her for retten at forskaffe Anders Poulsen tømmer og tag til seks binding hus.

(371)

** Jens Iversen i Karup havde stævnet Poul Mouridsen i Grågård, den tid sad i dommersted til Karup birketing, for en dom, han 29/7 sidst forleden har dømt og tildømt Jens Iversen at indkræve faldsmål af en karl Niels Iversen efter en hore Anne Jensdatters skriftemål, og ikke hun havde bopæl på KM, midlertid Jens Iversen var delefoged, og karlen er draget af landet, før det blev åbenbaret med førnævnte kvinde, hvorfor han mener samme dom bør magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, at da Anne Jensdatter har taget skrifte, da Jens Iversen var delefoged, og Poul Mouridsen har tildømt ham den sag af forfølge, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige eller magtesløs dømme.

(373)

** Jens Iversen i Karup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Sørensen ridefoged til Silkeborg for et forbud, han på Karup birketing 19/7 sidst forleden har gjort og forbudt ham, som er ret svoren birkefoged, at sidde eller lade sætte nogen at sidde retten på førnævnte ting, uanseet det ikke er bevist, at han ikke var mægtig samme sin bestilling at forestå. så mødte Christen Sørensen og afstod samme forbud, hvorfor det ikke bør at komme Jens Iversen til hinder eller skade.

(374)

** Jens Tøgersen borger i Viborg med en opsættelse af landstinget 26/10 sidst forleden havde stævnet Anders Roland byfoged sst for en dele, han til Viborg byting 4/7 udstedt har efter en dom, som Knud Knudsen i lille Torup til Lysgård herreds ting 1629 har forhvervet anlangende en hest, som Knud Knudsen i fjendernes tid skal have antvortet Jens Tøgersen, hvilken hest Peder Smed i Vattrup straks havde vedkendtes og den til sig annammet, som den stod i tøjr på Dalumgårds mark hos Jens Tøgersens bror, hvilken dele er imod KM forordning af 1631, som formelder at inden år skal alle trætter, som formedelst fjendernes indfald er sket, ikke derefter påtales, hvorefter blev afsagt, da det ikke bevises, sagen efter KM mandat inden den visse tid er gjort anhængig, men Jens Tøgersen rum tid derefter er blevet delt, da fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(376)

** Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Søren Jensen Grove i Sejling samt alle afgangne Jens Christensen Groves arvinger for en uendelig landstingsdom, som Søren Jensens salig far nogen år forleden har forhvervet anlangende nogen gamle stole, som stod oven i altergulvet præsten til stor trængsel og forhindring i Sejling kirke, som han mener magtesløs at være. endnu hidkaldt Søren Jensen med samme dom samt alle Jens Groves arvinger, som er Peder Jensen i Vejerslev Christen Jensen i Sall Laurids Jonsen Niels Andersen skrædder i Sminge Peder Lauridsen i Mavsing. så mødte Søren Jensen og fremlagde samme dom her af landstinget 24/9 1606, hvori Jens Christensen og hans hustru er tilfundet deres stolestade i førnævnte kirke at beholde, som de har haft af Arilds tid, hvorefter blev afsagt, eftersom samme uendelige dom ikke lyder længere, end til sagen blev stævnet på ny, og det nu er sket, da bør den ikke længere magt at have.

** Jens Smed i Møldrup og Bertel Skomager sst med en opsættelse af landstinget 12/10 sidst

forleden havde stævnet Jens Poulsen i Hinge i Galten herred for en bekendelse, han til Hellum herredsting har forhvervet efter en misdæders mund Christen Christensen Kannerup, som skulle have bekendt, at Jens Smed og Bertel Skomager skulle have stjålet øg med ham, hvilket de ved deres Gud og sjæls salighed hårdelig benægter, og recessen i det 18.kapitel formelder, at intet udedisk menneske deres ord hvad de ville sige eller vidne på nogen at stå til troende, hvorefter blev afsagt, da sagen var opsat 6 uger, og ingen er mødt hertil at svare, da fandt dommerne samme bekendelse, så vidt den er Jens Smed og Bertel Skomager anrørende, magtesløs at være.

(379)

** Frederik Reedtz til Tygestrup på hans tjener Søren Jensen i Jebjerg hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter 6 ugers opsættelse havde stævnet Christen Sørensen Dal borger i Horsens og Hans Pedersen i Holm for beviser, de har udgivet til Erik Olufsen forrige foged på Løjstrup, hvormed de ville tilvinde ham en sum penge af Rasmus Jensen i Jebjerg og hans værge Søren Jensen sst, belangende at Erik Olufsen skal have sat Rasmus Jensen til skolegang med kost og andet i Horsens, eftersom han tjente Erik Olufsen, og det imod hans værges vilje og samtykke, som heller ikke har lovet noget for nogen skolegang. derefter blev afsagt, da sagen over 6 uger er opsat, og ikke nogen er mødt dertil at svare, da fandt dommerne samme beviser håndskrifter og dom magtesløse at være.

(380)

** Rasmus Nielsen i Albøge på sine egne og flere af Albøge bymænds vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Mikkelsen i Søby med flere for et vidne, de til Bjørnholms birketing 14/7 sidst forleden vidnet har om noget jord i Svenstrup sønderskov og vesterskov i sin mening, at en del af dem for 20 år siden var ved Kalø slot at fæste til menige sognemænd kongens og kirkens tiende af Albøge sogn og straks derefter sat deres jord i fjerdingtal, hvad korn enhver årligt kunne tilkomme at tiende af deres gårds avl, og da blev der ingen tiende lagt af den sædejord i Svenstrup eller af den skovjord, Rasmus Nielsen og hans medfølgere bruger, hvilket vidne Rasmus Nielsen formener, at de har vidnet i deres egen sag og dem selv til vilje. efter flere ord dem imellem indgav de samme deres tvistige sag på fire dannemænd og hvad, de derom gør, skal stande for fulde upåtalt.

(382)

** Niels Mikkelsen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen og Christen Jespersen hr Anderses hjorddrenge sst for et vidne, de til Lysgård herreds ting 27/6 sidst forleden vidnet har, at de havde seet Niels Mikkelsen i Torning i hr Anders Pallesens gård, hvor han havde brudt en dør fra en væg, hvilket med synsvidne bevistes, og sandemænd havde svoret ham hærværk over. her for retten svarede Niels Mikkelsen, at han samme aften kom i hr Anderses gård gennem omtalte dør, eftersom hr Anderses datter Barbara Andersdatter havde haft bud til ham, hvilket hun ved sin højeste ed benægtede, hvorefter blev afsagt, efterdi Niels Mikkelsen selv tilstår at være gået igennem samme væg, og sandemænd derfor har svoret ham hærværk over, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(385)

7/12 1636.

** Peder Rasmussen i Bording med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christoffer Jensen i Holm herredsfoged i Hids herred for en dom, han 23/8 sidst forleden dømt har, anlangende kost og tæring, han har tildømt Christen Sørensen ridefoged til Silkeborg for den klage, Peder Rasmussens hustru over Anders Lauridsens hustru i Kejlstrup har gjort, for hun skulle have uførmet hende i kirken, hvorfor hun er kirkefred oversvoret, som ved landstinget er magtesløs dømt, og derfor er Peder Rasmussen blevet tildømt at betale Christen Sørensen for kost og tæring 14 sletdaler, som han derefter er blevet delt for, og nu blev afsagt, efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt, og førnævnte dele derefter drevet er ingen magt at have.

(387)

** Søren Jensen i Hornsgård på hans søn Jens Sørensens vegne i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jensen i Horsens for et vidne, han til Hellum herreds ting 26/7 sidst forleden vidnet har, bemeldende at han skulle have været ved Hellum herreds galge på palmesøndag sidst forleden og der skulle han med Jens Sørensen taget lænken af en tyv, som lå nedfaldet af galgen, og et stykke reb, som tyven var bagbundet med, hvilket Jens Sørensen med oprakte fingre og helgens ed benægtede. andre vidnede, at de havde seet Jens Sørensen og hans dreng Niels Jensen ride til galgen og komme hjem med lænke og reb, som Jens Sørensen havde i en rød ryslædershandske, og Jens Sørensen mente, samme vidne var et sankevidne og ikke bør nogen magt at have. efter flere ord den imellem afstod de samtlige hvis vidner på begge sider i sagen er ganget, så de skal være som uvidnet.

(390)

** Laurids Christensen i Fræer med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Jensen sst for en dom, han til Hellum herreds ting 30/8 sidst forleden forhvervet har, hvori Laurids Christensen er tildømt at lide dele og tiltale, for han skulle have tilsagt Jens Jensen, at ville han fly Jens Keldsen i Fræer hans hud igen, så måtte det blive derved, hvilket deres vidne han benægter og mener det bør magtesløs at være. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting samme dag, at onsdag 3/8, da bededagsprædiken var ude, da sad somme af deres grander på deres stævnestokke og somme stod derhos, og da sagde Niels Keldsen i Fræer, at der burde hverken være at oldermand eller stolebrødre, som tog huden af hans øg og stjal hen, hvorefter blev afsagt, efterdi førnævnte vidner ikke egentlig formelder, Jens Jensen nogle ord at være tilsagt, som kunne være hans ære for nær, og Laurids Christensen her for retten har erklæret, at han vidste ikke andet med Jens Jensen end det, som ærligt er, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløse at være.

(391)

21/12 1636.

** Hans Pedersen havde hidkaldt sandemænd af Nim herred manddød at sværge over Frederik Christoffersen i Nim for Peder Lauridsen i Vorbjerg, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 11/12, hvor Morten Stålsen i Belle vidnede at allehelgensdag var han faret til Borlund til hans bror Jørgen Stålsen, og da sad hos ham Peder Lauridsen og Frederik

Christoffersen, og om aftenen kom der nogle ord imellem Frederik Christoffersen og salig Peder Lauridsen om noget sølv, som Peder Christoffersen havde sat Peder Lauridsen i pant, så gik Frederik ud, men senere på aftenen hørte de, han kom kørende og hujede og æskede med et draget værge, og da sagde salig Peder Lauridsen, der er min bror igen, da sagde Jørgen Stålsen, hjerte farlille gå ikke derud, da sagde salig Peder Lauridsen, svoger jeg vil lyde eder, men senere gik han derud og gik imod Frederik Christoffersen, som stak han i låret. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Nim birketing 23/11, hvori Anne Sørensdatter i Vorbjerg gav last og klage over Frederik Christoffersen, for han har dræbt hendes salig husbond Peder Lauridsen. dernæst gjorde sandemændene deres ed, efter fylding var sat på dem, og svor Frederik Christoffersen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Peder Lauridsen, han ihjelstak.

(1)

17/1 1638.

** Poul Poulsen skomager i Horsens havde stævnet Simon Andersen og Margrete Mikkelsdatter sst for et vidne, de til Horsens byting vidnet har, at de har seet, at Poul Poulsen slog Bendix Olufsen på hans mund, hvilket Poul Poulsen benægter, hvorefter blev afsagt, da det er bevist at Poul Skot har slået Bendix Olufsen på munden, og sandemænd derfor har Poul Skot vold oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og volds forfølgning at sige eller magtesløs dømme.

(4)

** Erik Grubbe til Tjele med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen herredsfoged til Sønderlyng herred for en dom, han med otte mænd har afsagt over Peder Jensen Hede og Laurids Christensen i Ørum, for de om nattetide er brudt ind i laden på Tjele og fyldt deres sække med korn, og da har herredsfogden ned otte mænd tilfundet Peder Jensen Hede og Laurids Christensen efter gårdsretten at straffes på deres hals. sagen er opsat.

** Mikkel Andersen i Ungstrup lyste Tomas Christensen, som var foged på Kærgårdsholm, manddød til for Anders Jensen i Ungstrup, han dræbte og ihjel slog.

(5)

** Niels Moltesen rådmand i Randers med en opsættelse af landstinget 20/9 sidst forleden havde stævnet Peder Tomasen snedker i Ry for en uendelig landstingsdom, han har forhvervet over hans udgivne gældsbrev, som han mener med vrang undervisning er forhvervet, og den bør magtesløs at være. derimod fremlagde Peder Tomasen en dom af landstinget, i hvilken hans håndskrift og to uendelige domme er magtesløse fundet og ikke at komme Peder Tomasen til forhindring, hvorefter blev afsagt, at efterdi samme deres dom er endelig, da vidste dommerne ikke den at forandre.

** Niels Christensen i Tjæreby på hans hustru Kirsten Pedersdatters vegne med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet Peder Christensen i Tjæreby for et vidne, han til Støvring herreds ting 20/12 vidnet har, at han har seet Kirsten Pedersdatter stå i deres lade og havde stukket en fork i det svin, som blev dødt for Jens Christensen. Dorte Knudsdatter i Tjæreby med hendes mand Jens Christensen og Peder Christensens søster Anne Christensdatter vidnede, at de havde hørt derom, hvorefter blev afsagt, efterdi sagen i 6 uger har været opsat, og ingen er mødt nogen modstand derimod at gøre, da fandt dommerne samme vidner og syn magtesløs at være og

ikke komme Niels Christensen eller hans hustru til nogen forhindring.

(7)

** Niels Friis KM befalingsmand på Sejlstrup med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Niels Jensen i Salling og hans søn Christen Nielsen sst for et vidne, de til Slet herreds ting 7/9 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet Tomas Jensen sst skal have skudt nogle fugle, hvilket Tomas Jensen for ting og dom har benægtet, at han ikke har skudt fugle eller ænder. i lige måde hidstævnet Karen Jensdatter i Salling Niels Jensens hustru sst og hans datter Gertrud Nielsdatter, og nu blev afsagt, efterdi sagen er opsat 6 uger og ingen er mødt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(8)

** Anders Jensen i Randers med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden efter en måneds opsættelse havde stævnet Jens Svendsen i Randers for et vold, han til Randers byting 25/9 sidst forleden skal have ham på sin dreng Svend Lauridsens vegne ladet oversværge for nogen skade, Anders Jensen skal have gjort ham, uanseet Anders Jensen hårdeligt benægter aldrig at have gjort Svend Lauridsen noget sårmål eller skade, hvorefter blev afsagt, at efterdi sagen er opsat 6 uger, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme sandemandsed ved magt at være.

(9)

** Søren Mogensen i Torup og Jens Mogensen sst med fuldmagt af Mogens Poulsen i Simested ? gjorde hans skudsmål, at han var så syg og skrøbelig, at han her i dag ikke kunne møde at gøre sin ed og tov som hans medbrødre sandemænd af Rinds herred.

** Peder Hansen borger i Ebeltoft havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft for en dom og dele, han har dømt og udstedt til bytinget 17/4 16xx over hans hustru Anne Simonsdatter, mens han har været af landet til søs, og hun imidlertid intet forsvar har haft, anlangende to egeplanker, som Jens Terkildsen i Dråby har købt fra København, som hun har ladet hente, men Jacob Busk påstår at have købt to planker, som dog ikke havde samme længde, hvorfor Peder Hansen mener, det bør være en sag mellem Jens Terkildsen og Jacob Busk, hvorefter blev afsagt, efterdi Peder Hansen ikke har været hjemme, og fogden ikke har undt ham dilation men straks dømt på hans hustru Anne Simonsdatter for samme planker, og hun derefter er blevet delt, da kunne dommerne ikke kende samme dom eller dele så noksom, at det bør nogen magt at have.

(11)

** Margrete Madsdatter Ørbæks borgerske i Horsens, nuværende i Hjordbjerg, hendes visse bud Peder Bhi borger sst med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Hans Andersen og Jacob Abild borgere i Århus for 200 sletdaler, de hende efter deres håndskrift skyldig er, hvilket deres brev de ikke har fuldgjort, hvorfor hun ved deres værneting har ladet forhverve dom, at de bør lide rigens æskning, hvorefter blev afsagt, at dommerne ikke vidste den hans dom at imodsige, men de indstævnede bør lide æskning efter rigens ret.

(13)

** hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft havde stævnet Jacob Busk indvåner i Ebeltoft, som har været sættefoged til Ebeltoft byting 2/10, for en dom, han dømt har og tilfundet hr Niels af lide dele og tiltale for 104 daler, han skulle være Christen Kjønsen skyldig, uanseet samme sag har været til landsting indstævnet, hvor de er tilfundet at gøre rede og regnskab om samme gæld, hvorefter blev afsagt, efterdi befindes hr Niels og Christen Kjønsen ved endelig landstingsdom at være tilfundet i dannemænds nærværelse at være over rede og regnskab om samme deres gæld, og det ikke er efterkommet, da fandt dommerne hans dom magtesløs at være og dem efter forrige dom at være over rede og regnskab.

(15)

** Hermand Hansen borger i Horsens havde stævnet hr Gert Pedersen sognepræst i Horsens med hans medbrødre, for de 2/3 1636 har været forsamlet på Horsens rådstue for, efter en kontrakt om køb og skifte af gårdsavl på Horsens mark, at forlige Hermand Hansen skrædder og Johan Clausen i Horsens, og da de ikke kunne forlige dem, har de dømt Hermand Hansen til 300 dalers skade imod byfogdens dom, hvorefter blev afsagt, efterdi Hermand Hansen har fremlagt samme kontrakt, som han og Johan Clausen har underskrevet, og de straks har voldgivet deres sag på fire dannemænd, da vidste dommerne ikke imod samme kontrakt voldgift og afsigt at sige eller magtesløs dømme.

(19)

** hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ebeltoft byting vidnet har, at for 7 år siden så de, at hr Niels leverede Jacob Busk et brev i Elsegårde der skifte stod, hvorefter han skulle have skrevet udlæg og betaling på sin tjeners vegne, som han mener, de har vidnet for svogerskab og til at besmykke Jacob Busk hans løgnagtige angivende for kansleren og bispen, og samme vidne er vidnet på en død mand mandagen efter, han om onsdagen tilforn blev begravet, og over skifte fornemmede de ikke, at hr Niels havde noget brev at kræve noget efter. derefter blev fremlagt flere tingsvidner af Ebeltoft byting, hvor efterskrevne vidnede, at da skifte stod efter salig Rasmus Sørensen, som boede og døde i Elsegårde, da var hr Niels over skifte på to sine tjeneres vegne som havde deres retfærdige arv at kræve, og hr Niels intet udlæg krævede, og salig Rasmus Sørensens efterleverske Birgitte Christensdatter svor, at hendes salig husbond ikke var hr Niels eller hans tjenere noget skyldig. derefter blev afsagt, at da vidnerne ikke har vidnet på fersk fod, men 7 år efter sligt skulle være sket, da kunne dommerne ikke kende samme vidner eller afsigt derefter gjort er så noksom, at det bør nogen magt at have.

(22)

** Erik Grubbe til Tjele med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen herredsfoged i Sønderlyng herred for en dom, han med otte mænd 4/7 dømt har på Peder Jensen Hede og Laurids Christensen i Ørum, for de er brudt ind i Tjele lade og fyldt deres sække med korn, hvorfor de blev tildømt efter gårdsretten at straffes på deres hals, hvor de han antræffes og pågribes, og mener samme dom bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, efterdi bevises, at Peder Jensen og Laurids Christensen ulovligt er indkommet i Tjele lade og fyldt deres sække med korn, så de derfor er tildømt at straffes på deres hals, og de ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme dom ved magt at blive.

(26)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget 20/12 sidst forleden da efter 6 ugers opsættelse havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus, for han 4/5 1637 har annammet Hans Justsen i Århus hans udgivne brev på en sum penge, han var Just Høg skyldig, og han formener Peder Christoffersen bør forskaffe ham samme brev igen, hvorefter blev afsagt, efterdi der ikke ved hjemting er afsagt dom om samme hovedbrev, da fandt dommerne den sag dertil at komme og der ordeles, som det sig bør, og da Just Høg ikke er givet varsel for samme tingsvidne og tilbud, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(30)

** Niels Andersen i Ingerslev havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ning herreds ting 26/9 sidst forleden har vidnet, at de havde set, at der lå 4 kærver byg i den havre, som Niels Andersen havde stående på en ager ved Korshoved i Skovkrogen, som de syntes var lige sådan som den byg, Niels Jensen havde stående optaget, men de havde ikke set Niels Andersen havde taget byg af Niels Jensens agre eller taget ham med noget i hånd. andre vidnede at de var hos Niels Andersen og forbød ham at flytte den byg, som han efter tingsvidnes lydelse havde taget af Niels Jensens byg, under ran. der blev fremlagt et tingsvidne, at Niels Jensen har ladet fordele for hovedsagen Niels Andersen i Ingerslev, for han har sted og fæst hans datter Mette Nielsdatter til Niels Jensen, men hun er rømt af hans tjeneste, og dernæst et andet tingsvidne, hvor ransnævninge svor Niels Andersen et fuldt ran over. derefter blev afsagt, efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, og de ikke har set Niels Andersen tage samme byg, da fandt dommerne samme vidner forbud dele og nævningsed magtesløs at være.

(34)

** Niels Friis KM befalingsmand på Sejlstrup med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden havde stævnet Karen Jensdatter i Salling Niels Jensens hustru sst og hans datter Gertrud Nielsdatter for et vidne, de til Ål birketing 13/10 sidst forleden vidnet har, at Niels Jensen aldrig har haft de ord i hans gård om Tomas Jensen sst, at han skulle have stjålet stude eller kaldt ham en tyv eller skælm, som ham er påvidnet ved Slet herreds ting, hvorefter blev afsagt, efterdi Karen Jensdatter og Gertrud Nielsdatter befindes at være Niels Jensens hustru og datter, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(37)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet efterskrevne for vidner, de har vidnet inden Rinds herreds ting 9/10 og 4/12 sidst forleden, for deres vidner videre at forklare. så mødte de indstævnede og ved deres højeste ed, efter at de derom flittigt blev påmindet og eds forklaring forelæst, at eftersom samme ben blev i kirken til kende givet, så de en karlsperson var i kæret men svor, de ikke til visse kunne kende eller se, hvem samme person var, enten Jens Nielsen eller ikke, og ingen anden der var i kæret, og ydermere vidnede, at de hørte Niels Pedersen i Simested sagde i kirken, at der måtte være i kæret hvem der ville, der i egnen kunne ingen være myrdet, uden det kunne være en kæltringkvinde. så var Niels Pedersen her tilstede og benægtede samme vidne.

(38)

** Peder Jacobsen i Løgager med en opsættelse af landstinget 6/12 sidst forleden efter 2.opsættelse

havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom, han har dømt imellem Peder Jacobsen på hans bror Anders Jacobsens vegne og Morten Gødesen borger i Horsens, hvilken dom er aldeles imod kontraktbrev imellem ham og Morten Gødesen, som blev gjort, før han fik gården i brug, hvorfor samme dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, efterdi byfogden har tildømt Morten Gødesen sin boskab og løsøre, som han selv i husene har indført og bekostet, igen at annamme, og med anden bekostning og husleje at forholde efter kontrakten, da kunne dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(41)

31/1 1638.

** Peder Nielsen borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse 6/12 havde stævnet Christen Christensen Stangerum byfoged sst for en dom, han 15/11 sidst forleden dømt har og tilfundet Peder Nielsens hustru Anne Andersdatter at holde Maren Iversdatter Fjelsted kvit og skadesløs for 40 daler, som hun har betalt Anne Andersdatter salig Iver Skrivers på hvis gæld, hun og hendes salig mand havde været salig Iver Skriver skyldig. derefter nu blev afsagt, efterdi sagen er opsat 6 uger, og ingen gensvar for den er fremkommet, da kunne dommerne ikke kende den hans dom bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(42)

** Jørgen Pedersen i Bjerre med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Andersen i Assendrup for en uendelig dom, han til Hatting herreds ting 16/1 sidst forleden har forhvervet på Hans Lange til Lunderup og Henrik Lange deres vegne anlangende 30 rigsdaler, han har lovet til fæste af den gård i Davgård og et års skyld af samme gård, hvorefter blev afsagt, efterdi fremlægges en restants, som indeholder Jørgen Pedersen samme 30 daler stedsmål at have udlovet, som han resterer med, som fogden har tildømt ham at betale, og han derefter er blevet delt, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller Jørgen Pedersen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(44)

** Albret Reinicke borger og rådmand i Holstebro for retten tog Kurt Lemmicke borger i Viborg på Jens Høg til Vang hans vegne i hånd og solgte og skødede fra Albret Reinicke til Jørgen Høg efterskrevne jordegods, som ham af gode mænd i salig Oluf Krabbes jordegods er tilvurderet og udlagt.

(46)

** Jens Poulsen bødker i Njær med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Christen Olufsen i Njær med flere for et vidne, de til Hovlbjerg herreds ting 19/10 sidst forleden vidnet har, at de havde været i Jep Jensens kælder sst til det døde barn, som fandtes der, som siden befandtes til at være Jens Poulsens bødker hans datters foster i Njær, og da hørte og så de, at Jens Poulsen svor ved hans højeste ed, det djævlen skulle føre ham ud af huset, om hans datter havde noget med samme barn at gøre, men hun var så uskyldig dertil, som han eller de andre godtfolk var, hvorefter nu blev afsagt, efterdi sagen er opsat 6 uger og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme Jens Poulsen bødker

til nogen forhindring.

(48)

** Søren Mogensen i Torup og Jens Mogensen sst gjorde Mogens Poulsen sst hans skudsmål, at han var så syg og skrøbelig, at han ikke kunne møde at gøre sin ed og tov som hans medbrødre sandemænd af Rinds herred 22/11 sidst forleden gjort har anlangende den kvindeperson, som i Simested kær er dødfundet.

14/2 1638.

** Mikkel Andersen i Ungstrup havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred manddød at sværge over Tomas Christensen, som var foged på Kærsholm for Anders Jensen i Ungstrup, han dræbte, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Lysgård herreds ting 29/1 sidst forleden, hvor Mette Jensdatter i Torning og hendes søster Margrete Jensdatter havde vidnet, at natten efter sankt Stefans dag da så de at Anders Jensen foged i Ungstrup og Tomas Ladefoged på Kærsholm sad ved skiven i Anders Jensen Bak i Torning hans stue, og Tomas Ladefoged bad tit og ofte Anders Jensen om at tie og holde sin mund, så tog han en pibekande og slog Anders Jensen i ansigtet med den, så han faldt til skiven og siden tumlede død om på gulvet, hvorefter Tomas Christensen løb hans vej. så er ingen mødt på Tomas Christensens vegne ham at undskylde, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Tomas Christensen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han dræbte.

(49)

28/2 1638.

** Jacob Bendtsen borgersøn i Randers med en opsættelse af landstinget i sag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et kundskab og bænkebrev, de 14/8 sidst forleden Johan Jørgensen apoteker sst har meddelt, at Jacob Bendtsen skulle have sagt, at han havde været i Emden og begæret af Albret Meiers hustru i hendes husbonds fraværelse det fad med tin og messing, Johan Jørgensen havde dem betroet, da tog hun en del messing og sendte til hans herberg. dernæst fremlagde Johan Jørgensen en seddel på plattysk, dateret 28/9 1632 underskrevet af Stintie Albrets, indeholdende at et våbenfad med tin og messing havde Jacob Bendtsen medtaget, da han var der 1630 i september måned. derefter blev fremlagt en dom af bytinget 9/10 1637, at da Jacob Bendtsen intet der imod fremlægger, at han samme gods ikke har bekommet uden hans egen benægtelse, da vidste fogden ikke ham for samme gods at kunne frikende. og nu blev afsagt, så efterdi Peder Worms og hans medfølgeres vidne er vidnet efter de ord, Jacob Bendtsen for dem skulle have sagt, som han ikke er gestendig, da fandt dommerne samme vidne kundskaber og dom magtesløs at være.

(52)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han til bytinget 31/8 sidst forleden afsagt har og deri tilfundet Rasmus Testrup som en richter og byfoged med borgmester og råd i fjendernes tid at igen give Simon Lauridsen buntmager sst hvis, han i fjendernes tid efter borgmester og råds befaling på byens vegne har udlagt til officerer, uanseet Rasmus Testrup ikke har været nogen svoren dommer eller beediget byfoged, men han aleneste af fjenderne af den kejserlige oberst selv var tiltvunget som en sætfoged samme bestilling, efterdi byfogden var da af byen bortveget og hendraget, at betjene imod hans højeste vilje, for

hvilken bestilling han har gjort rede og regnskab, da Peder Christoffersen byfoged igen er hjemkommet. dernæst fremlagde Simon Lauridsen KM brev, hvormed han tillades at lade procedere hans sag om den sum, han har udlagt i fjendernes tide, efter borgmester og råds tilskyndelse, hvorefter blev afsagt, da samme sag i fjendernes tid er tildraget og Rasmus Testrup ikke er tiltalt inden den tid, KM forordning om formelder, og KM oprejselse alene indeholder hvem, Simon Lauridsen kunne tiltale, og Rasmus Testrup som en sættedommer ikke deri nævnes, og byfogden alligevel har tildømt ham sin kvota i førnævnte kontribution at betale, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Rasmus Testrup til hinder eller skade.

(55)

** Peder Andersen studiosus i Københavns universitet med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Hans Rasmussen Gris borger i Mariager for en dom, han i dommersted 16/11 1636 til bytinget afsagt har, hvor han har tildømt ham 10 rigsdaler voldsbøder anlangende Tomas Vævers gris, han skulle have ihjel slået. dernæst blev fremlagt et tingsvidne 11/1 1636, at efterskrevne havde med fogden været i Peder Andersen Stangerums bo og gjort udlæg for samme voldsbøder, hvorefter blev afsagt, efterdi Peder Andersen bevises at være student ved Københavns universitet og derfor ikke burde at svare til noget ting men alene i deres konsistorium, da kunne dommerne ikke kende samme dom og vurdering så noksom, at den bør nogen magt at have.

(59)

** Rasmus Lauridsen Bager i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 17/8 sidst forleden vidnet har, at Rasmus Lauridsens vognsvend og søn kørte af Århus med tre sække korn, men hvor de kørte hen og hvad korn, der var i sækkene, vidste de ikke, og de havde været hos Rasmus Bager og sagt ham at komme i møllen og lade male det korn, som han agede ud af Århus. derefter er 8/9 dømt imellem Berent Klodt og Rasmus Bager, at da Rasmus Bager har forseet sig imod hans forleningsbrev, at byens borgere kun må lade deres korn male på Århus mølle, så bør han stå til rette. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsen og hans medfølgere ikke har vidnet endeligt men selv lagt deres vidner i tvivl, og Rasmus Pedersen og hans medfølgeres vidne ikke fremlægges, endog sagen i 6 uger har været opsat, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(62)

** Laxmand Gyldenstjerne til Bjersgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en dom og dele, han har afsagt og udstedt på Laxmand Gyldenstjernes børns preceptor og tjener Jens Pedersen og Hans Sørensen i Søvind i hvilken hans dom, han har tilfundet Jens Pedersen at give Hans Sørensen kost og tæring, for Jens Pedersen havde indstævnet en sag for landstinget og tabt den, hvorefter blev afsagt, efterdi herredsfogden har tildømt Jens Pedersen at give Hans Sørensen kost og tæring, endog landsdommen ikke tilholder nogen kost og tæring at udgive, så fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(64)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Christen Frost i Hoved

herredsfoged i Vor herred for en uendelig dom, han 14/2 sidst forleden dømt har imellem ham på KM vegne og Søren Christensen i Tønning på sine egne og menige bymænds vegne anlangende noget skovjord i Tønning skov i KM vildtbane, hvor Tønning mænd har afryddet underskoven og derefter pløjet og sået med korn, men Christen Frost har frafundet sig og ikke vidste at være dommer i den sag, hvorefter blev afsagt, at efterdi samme herredstingsdom ikke lyder endelig, bør den at være som udømt, og sagen til herredstinget igen at komme, og fogden parterne derom endelig imellem at dømme.

(66)

** Christen Sørensen i Tammestrup havde stævnet Christen Frost i Hoved herredsfoged i Vor herred for en uendelig dom, han 4/10 1637 afsagt har imellem Christen Sørensen på Jep Eskesen, født i Kattrup, hans vegne på den ene og Anders Jensen i Kattrup og Jens Jensen i Borup på den anden side anlangende en forpligt Anders Jensen og Jens Jensen til Christen Sørensen på Jep Eskesens vegne udgivet har, at de har lovet og godsagt for Mikkel Ibsen i Kattrup, det han på Jep Eskesens vegne skulle indfordre en arv, han efter hans farbror Christoffer Jacobsen i Helsingør var tilfaldet og derfor skulle gøre regnskab, hvilket fogden ikke har anseet men dømt førnævnte mænd kvit for samme forpligt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder endelig bør den at være som udømt, og sagen igen til herredstinget at komme.

(67)

** Christen Justsen i Ferslev havde stævner hr Oluf Nielsen i Hillerslev for en dom, han til Fleskum herreds ting har forhvervet anlangende en halv bondegård i Ferslev, som Christen Justsen og hans hustru Kirsten Jacobsdatter iboer, som er udlagt og tilvurderet hr Oluf for 200 sletdaler, de var ham skyldig, og Christen Justsen mener sig uret at være sket, efterdi KM mandat medfører at hvis ejendom, nogen bliver udlagt, ikke bør at dømmes til ejendom før år og dag forbigået er. derefter blev afsagt, efterdi Christen Justsen har forpligtet sig, at dersom hr Oluf ikke blev tilfredsstillet for hans gæld inden næste mandag efter jul, skulle han hente dom på samme halve gård for ejendom, og ikke bevises at hr Oluf forinden den tid er kontenteret, så herredsfogden derfor efter samme forpligt har tildømt hr Oluf Nielsen samme halve gård for ejendom at efterfølge, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige.

(69)

** Jens Andersen i Bygum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse havde stævnet jomfru Abild Munk og jomfru Kirsten Munk i Hobro, eftersom han har forhvervet endelig dom over dem for en sum penge de er ham skyldig, hvilken dom ved landsting er konfirmeret, at to gode mænd er tilfundet at gøre ham udlæg for samme penge for 9 skæpper rug i en gård i Gøttrup, som han mener de bør indløse inden år og dag, eller han derefter har forlov at afhænde samme part. derefter blev afsagt, efterdi jomfruerne ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte 9 skæpper skyld i førnævnte gård efter indvisning bør Jens Andersen for ejendom at følge, med mindre det inden år og dag bliver ham fraløst.

(71)

** fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes til Nørlund med en opsættelse af landstinget i dag måned

havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herreds ting 1636 dømt har, som han har funderet på fru Helvig Marsvin at være i Axel Juuls minde efter skødes indhold anlangende oppebørsel af Kærsgård, Svend Fredbjerg påboer, uanseet fru Helvig Marsvin ikke skal have skødet Axel Juuls frue Riborg Arenfeldt videre, end det forrige skøde, salig Godslev Budde hendes salig husbond salig Gude Galde derpå skødet har, og ikke hun har solgt Kærsgård med anden frihed, end hun selv derpå tilforn har haft. derefter blev afsagt, efterdi fogden har tildømt fru Helvig Marsvin at betale skylden af Kærsgård, som Svend Fredbjerg er frikendt for, men derfor være i Axel Juuls minde efter skødet, som ikke for fogden har været indstævnet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen igen til herredsting igen at indkomme.

(73)

** Poul Knudsen byfoged i Randers på KM vegne Peder Ankersen borgmester på byens vegne og Søren Jensen Lang borger sst på afgangne Anders Ovesen fordum borger sst hans børns vegne havde stævnet Peder Keldsen Ammelhede, for han til bytinget for to år siden er vold oversvoret, for han modvilligt imod forbud og fraviselse bruger og besidder salig Anders Ovesens efterladte børn deres anpart i den halve gård, Peder Keldsen og hans hustru iboer på det 5.år uden at have betalt husleje. derefter blev afsagt, at efterdi Peder Keldsen for langsommelig tid siden er vold oversvoret, som er 40 marks sag, og samme sandemands ed er til landsting ved endelig dom stadfæstet, og Peder Keldsen i så langsommelig tid ikke har rettet for sig, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen at følge, og Peder Keldsen at fare som andre fredløse mænd.

(75)

** Peder Jensen i Askildrup på sine egne og sin søn Peder Pedersens vegne havde stævnet Mads Markorsen hyrde i Ølst for et vidne, han til Galten herreds ting 5/6 sidst forleden vidnet har, at 28/2 1637 havde han seet, Peder Jensen og Peder Pedersen havde afsavet en eg og kørt den hjem på deres vogn, hvilket de ved deres højeste helgens ed benægtede, hvorefter blev afsagt, så efterdi Mads Markorsens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(76)

** Jens Andersen Bager værende i Vejby havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Grenå byting 17/12 1637 vidnet har, at 2/10 samme år skulle Niels Jensen Hvid og Jens Andersen Bager være kommet fra byen til stranden, og da er Jens Mikkelsen og salig Peder Clemendsen kommet roende ind i grønne å med en båd, og da er Niels Jensen og Peder Clemendsen kommet i trætte om båden, og i samme tummel har Jens Andersen hentet en sten og ramt Peder Clemendsen på hans højre kæbe dermed. derefter blev afsagt, efterdi vidner har seet Jens Andersen Bager tage en sten og slået Peder Clemendsen på hans højre kæbe, og ikke Peder Clemendsen har været med ham i parlament, så sandemænd derfor har Jens Andersen manddød oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn og sandemandsed at sige men ved magt at blive.

(80)

** Knud Lauridsen i Ørskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Dines Andersen i Tvingstrup for et vidne, han til Vor herreds ting 24/1 sidst forleden vidnet har, at han

havde hørt, at Laurids Nielsen i Ørskov og hans sønner Knud Lauridsen og Claus Lauridsen havde været i rygte for tyveri, og Eske Andersen og Markor Eskesen i Ørskov skulle have sagt det. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter rygte og tidende, hvilke en del ikke ville være gestendig, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(83)

** Eske Andersen i Ørskov havde stævnet Maren Sørensdatter sst for et vidne, hun 24/5 sidst forleden til Vor herreds ting vidnet har i sin egen sag hendes mands brors kone Maren Sørensdatter og Knud Lauridsen til hjælp og Eske Andersen og hans hustru Maren Eskes til foragt og skade. endnu blev stævnet Laurids Nielsen i Ørskov og hans hustru Anne Pedersdatter for et vidne, de i deres egen sag har vidnet, at de hørte, at Maren Eskes sagde til Maren Sørensdatter Knud Lauridsens hustru, tag vare på din mor din hore, hvilke ord Maren Eskes benægtede at have haft, hvorefter blev afsagt, så efterdi Maren Sørensdatter og hendes medfølgere har vidnet efter Maren Eskes ord og mundheld, som hun ikke er gestendig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(84)

** Anne Pedersdatter i Ørskov hendes visse bus Peder Skrædder i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Eske Andersen i Ørskov for en sigelse og vidne, han til Vor herreds ting 8/2 1637 forhvervet har, at hun skulle endelig skøde til ham to agre på Ørskov mark af hendes bondegård, som hun er født på, og ville dermed tvinge hende til at gøre ham skøde, uanseet han havde forpligtet sig aldrig at skulle begære af Laurids Nielsen eller Knud Lauridsen bondejord i Ørskov, hvorfor førnævnte Peder Pedersen på Anne Pedersdatters vegne mente, samme sigelse bør magtesløs at være og ikke komme Anne Pedersdatter på hendes fædrene bondegods til hinder eller skade. og nu mødte Eske Andersen og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 8/2 1637, hvor Laurids Nielsen i Ørskov tog Eske Andersen i hånd og med hans sønner Knud Lauridsen i Ørskov og Claus Lauridsen i Davding deres pålagte hænder lovede, at eftersom Anne Pedersdatter i Ørskov med hendes ægtemand Laurids Nielsen havde skødet Eske Andersen to agre 8/6 1631, og samme skøde er blevet borte, da lovede Laurids Nielsen og hans sønner at de med Anne Pedersdatter ville møde på tinge at give ham skøde, og da de ikke mødte, blev de derfor fordelt. dertil svarede Peder Skrædder, at Laurids Nielsen ikke var mægtig hans hustrus jordegods at afhænde, som heller ikke efter recessen må splittes ad, og Eske Andersen har tilforn lovet at levere dem hvis købebrev og skøde på samme jord. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Andersen tilforn har tilforpligtet sig igen at levere hvis købebrev, han på samme jord havde, og Laurids Nielsen og hans sønners sigelse imod recessen at være gjort, som tilholder at bondeeje ikke må splittes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dele så noksom at være, at det bør nogen magt at have.

(86)

** Knud Rasmussen på Vårsø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Mads Clemendsen Anders Clemendsen i Ejer Tomas Clemendsen Søren Clemendsen i Yding og Bodil Clemendsdatter i Birk for et vidne, de til Vor herreds ting 15/2 sidst forleden vidnet har i sin mening, at deres salig far Clemend Tomasen betalte salig Søren Andersen, som boede og døde i Ejer, 20 sletdaler, som han var skyldig for en hest, og Knud Rasmussen havde været værge for salig Søren Andersens arving ved navn Anders Sørensen. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvori blev vidnet, at samme gæld var betalt, og beviset derpå blev borte i fjendernes tid,

hvorefter blev afsagt, efterdi Mads Clemendsen og hans medfølgere har vidnet i deres egen sag for deres fars gæld til befrielse, og ikke med kvittans bevises, at samme 20 daler er betalt, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs.

(89)

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 28/6 1636 vidnet har angående hvor mange og hvilke øg, Tomas Jensen i Skibsted havde på deres tyring, hvilke vidner ikke stemte overens men var vidnet Tomas Jensen til befrielse og vide for Skibsted bys grandebrev, han skal have brugt imod, og havde haft 5 heste og øg på tyring. efter flere ord dem imellem afstod de alle vidner i sagen på begge sider, så de skal være kasseret.

(90)

** hr Niels Pedersen i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Kjønsen byfoged sst for en dom, han til bytinget 26/6 sidst forleden dømt har, som han formener, han ikke har bemyndighed til, og dømt på hans købebrev han med Laurids Jørgensen Kock på Bodil Hieronimi vegne, som han er værge for, i hendes egen nærværelse gjort har, og afkøbt ham på hendes vegne så vel og Jens Pedersen på sine egen moders og salig Hieronimi Andersens børns vegne efterskrevne gård med to boder i Ebeltoft, hvorefter blev afsagt, så efterdi Christen Kjønsen har dømt på samme købebrev, som ikke findes hans dom at være at påkende, da fandt dommerne denne hans dom magtesløs.

(91)

** Bodil Jensdatter afgangne Hieronimus Andersens efterleverske i Ebeltoft havde stævnet hr Niels Pedersen sst, for han har bekommet et hjemmegjort stuebrev, som han kalder et købebrev af to hendes søstersønner Jens Pedersen og Laurids Jørgensen borgere i Ebeltoft på en gård og boder sst, som hun og hendes børn uden noget skifte er fælligbunden i med Jens Pedersen, og hun har aldrig givet dem fuldmagt at sælge deres fælligbundne ejendom at bortsælge, og hun og hendes børn har ikke været stævnet samme køb at samtykke, eller samme stuebrev underskrevet, efterdi hun kan selv læse og skrive. derefter blev afsagt, så efterdi loven tillader enkekone sin egen jord at må afhænde, og ikke findes Bodil Jensdatter selv samme købebrev at have underskrevet eller samtykket eller givet Laurids Jørgensen fuldmagt dertil, da kunne dommerne ikke kende samme købebrev så noksom, at det må komme hende på hendes ejendom til hinder.

(93)

** Hannibal Sehested til Nøragergård på sin tjener Anders Sørensen i Simested og Jens Lauridsen i Skedshale deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, der iblandt Peder Nielsen i Øls med hans børn Søren Pedersen Christen Pedersen Anne Pedersdatter og Maren Pedersdatter, salig Mads Keldsens arvinger Jep Madsen Niels Madsen og Anne Madsdatter, salig Niels Jensens arvinger i Binderup Jens Nielsen i Brøndumgård Peder Nielsen i Hverrestrup Laurids Nielsen i Binderup og Anne Nielsdatter sst Kirsten Nielsdatter i Herup, salig Mads i Korsø hans arvinger Jep Madsen Niels Madsen Anne Madsdatter Jens Lauridsen og Mikkel Mikkelsen, salig Jens Jensen i Hverrestrup hans arvinger Jens Jensen Kirsten Jensdatter i Skedshale for et vidne, de til Rinds herreds ting vidnet har angående en ålegård liggende vesten Simested bro

og om den skade, der sket på engene, fordi vandet var opstemmet. derefter blev afsagt, efterdi vidner har vidnet om samme ålegård på Nørgårds grund i Skedshale at skulle have været brugt til Korsøgård, og derimod fremlægges Niels Sehesteds udgivne fæstebrev til Anders Sørensen på samme ålegård til den halve gård i Simested, han bruger, og Niels Sehesteds arvinger ikke var givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner klage og dom så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi synsmænd har beseet ålegården, at vandet der er opstemmet Mogens Kås og hans tjeneres enge til skade, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme synsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(103)

** Niels Jensen i Stovby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et usandfærdigt vidne, de til Nørhald herreds ting 28/6 1636 vidnet har anlangende nogen ord, som skulle være faldet imellem Christen Smed i Hald og Niels Jensen i Stovby, at Niels Jensen skulle have kaldt Christen Smed for en løgner, hvilket Niels Jensen højligt benægter, men blev tildømt at have gjort uret og derfor en løgner at være. derefter blev afsagt, at da sagen i 6 uger er opsat og ingen mødte til nogen gensigelse, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(105)

** Mads Lauridsen i Enslev på sine egne og bror Jens Lauridsens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Gerlev herreds ting 1/7 afhjemlet har, at de havde seet, at Jørgen Jonsen i Enslev havde nogen slag og tre tænder af hans mund, som han beskyldte Mads Lauridsen Bay sst for at have gjort, samt været til syn til Jørgen Jonsens hustru Gertrud Poulsdatter og hans søn Niels, som også havde nogen slag og tænder løse i hans mund, som de beskyldte Jens Bay og Mads Bay for at have gjort, hvilket de højligt benægtede, og samme syn ikke var lovlige, idet den ene synsmand Jens Madsen i Knejsted var Jørgen Jensens bror, og det med tingsvidne kunne bevises, at Jørgen Jonsens hustru selv havde slået ham i hovedet med en kande. derefter blev afsagt, efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme syn klage dom og dele magtesløs at være.

(109)

** Jørgen Urne KM befalingsmand over Vestervig kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse havde stævnet efterskrevne i Tyrsted for et vidne, de til Boller birketing 4/5 vidnet har efter et sognevidne, at al den stund hr Oluf Knudsen har været deres sognepræst, har han hver søndag drevet catecismi lære med Luthers forklaring, hvilke deres vidner Jørgen Urne formener ikke så oprigtige at være, at det bør nogen magt at have. ligeledes blev stævnet Rasmus Pedersen i Tyrsted og Jens Pedersen i Dagnæs, som havde vidnet, at da deres far Peder Jensen lå på hans sygeseng, havde han givet hr Oluf en kvie for hans store umag og besværing, hr Oluf Knudsen havde med ham i hans sygdom, hvilket hr Oluf benægtede, idet den var blevet dem kvitteret i deres tiende, de var ham skyldig. Knud Bendtsen i Dallerup vidnede, at han gav hr Oluf i Tyrsted 2 rigsdaler for hans mor Karen Bendts begravelse og Maren Bendtsdatter i Ut vidnede, at hr Oluf bekom en sort kvie for hendes husbond Laurids Pedersens begravelse, og hans søster Anne Pedersdatter vidnede det samme. Søren Bertelsen i Dagnæs vidnede, at da hans far Bertel Sørensen var død, gav han hr Oluf en rigsdaler for hans begravelse, hvortil hr Oluf Knudsen

svarede og benægtede, at han aldrig havde fået enten til sjælegave eller begravelse uden hvis, han havde betalt, og derefter fremlagde sin tiendebog indeholdende blandt andet at Knud Bendtsen at være ham skyldig for tiendekorn, som han havde givet ham 2 rigsdaler for, og dernæst fremlagde Mads Knudsen i Stovby hans brev, at han 15/7 1632 annammede igen den rigsdaler, som hans svoger Søren Bertelsen lod opskrive på skifte i Tyrsted efter hans hustrus far Bertel Sørensens begravelse. dernæst mødte Jens Sørensen i Dallerup birkefoged og gav til kende, at hans rette fædrene navn er Jens Sørensen, endog en del efter hans oldefar kalder ham Jens Villadsen og formente, at han alene havde vidnerne udstedt og ikke i dem vidnet. derefter blev afsagt, at efterdi Tyrsted og Ut sognemænd har givet hr Oluf Knudsen sognevidne, at han i hans embede har skikket sig tilbørligt og kristeligt, og intet nøjagtigt derimod fremlægges, hvormed samme sognevidne og tingsvidner kan tilbage drives, og vidnerne om hvis, hr Oluf skulle være givet for begravelse, hvoraf en del er enlige vidner og en del vidnet i deres egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(130)

28/3 1638.

** Jens Jespersen i Tostrup havde hidkaldt sandemænd af Galten herred hærværk at sværge over Jens Christensen i Astrup for den halve gård sst han bruger og besidder imod herredstingsdom landstingsdom og forbud. for sandemændene blev fremlagt et tingsvidne af Galten herreds ting 16/5 1637, hvori Tomas Sørensen i Galten på Jens Jespersen og hans hustru Maren Ibsdatter vegne, som var salig Jep Nielsens datter og arving, som boede og døde i Astrup og kendtes løsen på det pantebrev, som førnævnte salig Jep Nielsen har givet Jens Christensen i Astrup og hans hustru Dorte Ibsdatter på den halve selvejer bondegård i Astrup, som Jens Christensen og Niels Ibsen iboer, hvilket pantebrev lyder på 200 gode uforfalskede sølvvægtige rigsdaler, for hvilke Jep Nielsen og sin hustru Karen Frandsdatter pantsætter jens Christensen og Jep Nielsens datter Dorte Ibsdatter halvparten af den gård, han iboer indtil de af Jep Nielsen eller hans arvinger bliver betalt, og nu her for retten optalte og tilbød han Jens Christensen samme 200 rigsdaler at han på egne og hustrus vegne ville dem annamme, hvilket de ikke ville, hvorefter de blev tildømt dem at annamme og at gøre gården ryddelig. da er Jens Christensen i Astrup ikke mødt, hvorefter sandemændende gjorde deres ed og svor Jens Christensen et fuldt hærværk over.

(135)

11/4 1638.

** Christian Tomasen til Tanderup, KM befalingsmand på Kalø, havde hidkaldt sandemænd af Mols herred Rasmus Jensen i Dejret, som er død sst i sit eget hus 7/3 næst forleden, hans bane at udlede, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Mols herreds ting 19/3 sidst forleden, hvor synsmænd hjemlede, at de intet kunne se på ham uden som på et andet menneske eller lig uden den vanførsel, han havde med nedløb, som var ganske meget og stort hos ham, men han var bundet om begge lår til hjælp imod hans hemmelige bræk. dernæst blev Jens Rasmussen Basse i Dejret spurgt, om han ville have noget med en sag at bestille anlangende Rasmus Jensen Basses død, hvortil han svarede nej. derefter blev fremlagt tingsvidner, at Søren Rasmussen Basse i Dejret med flere vidnede, at Rasmus Jensen Basse var et gammelt skrøbeligt menneske med nedløb, så han har båret hans hemmelige bræk i mange strikker om hans hals, og det har mange gange været så stort som en halv skæppe, så det har været stor elendighed at se samme hans bræk. dernæst gjorde

sandemændene deres ed og udlagde Rasmus Jensen Basse af gammel skrøbelighed og vanlykke at være død og det ham til bane og livs lagt.

(136)

** Mogens Poulsen i Torup en af sandemændene i Rinds herred gjorde sin ed og udlagde Peder Nielsen i Øls hovgård at være Sidsel Christensdatter, født i Astrup, hendes bane hende at have myrdet og derfor svor ham fra hans fred, eftersom hans medbrødre 22/11 sidst forleden og gjort havde, og han formedelst hans sygdom ikke har kunnet være her tilstede.

25/4 1638.

** Jens Sørensen i Vejlby havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred manddød at sværge over Erik Sørensen i Vejlby, han 11/3 dræbte og ham sagesløs af dage taget, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 2/4 sidst forleden, hvor Søren Mortensen i Vejlby med flere vidnede, at Mikkel Jespersen hyrde i Vejlby og hans hustru Bodil Tomasdatter sst kom løbende til hans gård og Rasmus Sørensen kom løbende efter dem og de kom i parlament, og Rasmus Sørensen slog dem begge, så kom Erik Sørensen i Vejlby og sagde til Rasmus Sørensen, det er ikke ret du slår vores fæstede hyrde og farer så ilde med dem begge to, og så skilte han dem ad, så tog Rasmus Sørensen en vognkæp og slog ad Erik Sørensen, som bad Rasmus Sørensen, at han skulle lade ham være i fred, han ville intet have med ham at bestille, så tog han en halv hammerstjært og slog til Rasmus Sørensen, så han faldt omkuld. så mødte Rasmus Nielsen i Ørsted på manddræberens vegne og formente, at Erik Sørensen havde været nødt til at værge sit liv og burde derfor hans fred af holde. derefter gjorde sandemændene deres ed og svor Erik Sørensen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Rasmus Sørensen, han ihjel slog.

(137)

9/5 1638.

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Worm skrædder sst for et syn, han til bytinget 3/7 sidst forleden har forhvervet om et plankeværk, som skulle være sat ham for nær i hans have, hvorfor han har ladet tømmermændene vold oversværge. derimod fremlagde Rasmus Bendtsen et tingsvidne af bytinget 21/8 indeholdende, at Rasmus Bendtsen har ladet opsætte og lægge hans lejdestykke og plankeværk lige på de gamle grundsten, som af Arilds tid har ligget under hans gamle lejder, og dernæst fremlagde borgmester og råds kundskab, at de har været på åstederne og forfaret, som synsmændene har afhjemlet. derefter blev afsagt, efterdi synsvidner ikke udtrykkeligt beviser tømmermændene at have gjort skade på Peder Worms ejendom, men Peder Worm har bedt dem, at de ikke skulle lægge ham den nye lejder nærmere end den gamle og ikke om nogen gjort gerning, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner og klage samt forfølgning og sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have, men da synsmænds vidne udtrykkeligt formelder, samme plankeværk er indsat på Rasmus Bendtsens ejendom, hvilket bekræftes med borgmester og råds kundskab, da vidste de ikke samme syn og kundskab at imod sige.

(142)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14

dage efter en anden opsættelse havde stævnet Oluf Sørensen i Odder for en ulovlig dele, han til Hads herreds ting 2/2 1636 har udstedt, som Just Eriksen i Loverstrup herredsfoged for ham har forseglet, i hvilken dele blandt andet findes indskrevet Oluf Sørensen for en halv mark, hvilken dele derfor var blevet kendt magtesløs, og nu blev afsagt, efterdi tilforn i sagen er ganget endelig dom over bemeldte herredsfoged, da kunne dommerne ikke kende Oluf Sørensen nogen tiltale derfor at lide.

(144)

** Simon Nielsen i Mollerup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Gern herreds ting 17/6 1637 har afhjemlet om noget jord på Mollerup mark og husværelse, som Simon Nielsen skal have hos sin bror Peder Nielsen i Mollerup i den bondegård, de arveligt er berettiget efter deres afgangne forældre, hvilket jord de havde syntes årligt kunne skylde 10 sletdaler, dersom en skulle leje samme brug af en anden, hvilket synsvidne skal være forhvervet af hans bror Peder Nielsen, som boer i samme gård af årsag, han derefter ville fratage han hans arvepart, og ligeledes havde stævnet sin bror for en opkrævelsesvidne på samfrænder at sætte samme gård efter recessen for skæppeskyld, hvad den kunne tåle over kongelig tynge, og havde stævnet de 12 samfrænder Hans Worm i Hårup Peder Nielsen i Farre Mogens Nielsen og Laurids Pedersen Fog sst Laurids Pedersen og Frands Pedersen i Galten Jens Sørensen og Anders Nielsen i Mollerup Peder Andersen i Voel Rasmus Rasmussen i Dallerup Jesper Sørensen i Alling Niels Andersen i Resendal, skønt Simon Nielsen berettede, de ikke nær alle var skal være frænder til dem, eftersom opkrævelsen er et stuebrev, som han formener ikke til tinge er afsagt, og ikke heller lovligt varsel givet har, så at samme gård kunne årligt skylde over al kongelig tynge 12 skæpper hartkorn, hvilket han ikke formener lovligt skifte og deling på bondegods at være, idet de ikke har Simon Nielsen hans anpart i samme gård til likvideret, hvorefter han kunne vide sig at rette, og det til sin bror eller andre efter lovbud kunne sælge, og sig på sin alderdom og skrøbelighed med at underholde, efterdi hans bror ikke længere ville lade han på samme ringe brugsel være hos sig, men Simon Nielsen formener sådan afsigt at være gjort hans bror til vilje, hvorfor han mener samme syn opkrævelse og samfrændebrev bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd har sat den part, Simon Nielsen har i brug, årligt at kunne forrente for 10 sletdaler, endog af samfrænders brev erfares al gården ikke at være sat uden for 12 skæpper korn over kongelig tynge, da kunne dommerne ikke kende den deres takst nøjagtig, efterdi samme samfrænders brev ikke er endelig, da fandt dommerne den som ugjort var, og samfrænder igen på samme ejendom at komme den endelig i lensmandens nærværelse at taksere og for skæppeskyld sætte, som det sig bør.

(147)

** hr Jens Jensen i Sneptrup sognepræst til Ovsted og Tåning sogne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Frost i Hoved for en dom, han til Vor herreds ting 24/1 sidst forleden imellem ham og Søren Jensen Mosgård i Tebstrup på Isak Christensen i Ris hans vegne dømt har, i hvilken dom han har tildømt hr Jens Jensen at betale Isak Christensen en tønde tysk øl eller lide dele for nogen løse ord, der var faldet imellem dem, idet Isak Christensen havde sagt, det Vorherre har redet på en hvid hest, som han ville bevise med prent, og hr Jens Jensen havde sagt, at dersom han kunne bevise det med prent, da skulle han give en tønde tysk øl, og da han det ikke har bevist, og Christen Frost alligevel har dømt hr Jens Jensen at lide dele, hvorfor hr Jens Jensen formener, Christen Frost har dømt i den sag, som ham intet vedkommer, og samme hans dom bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis for herredsfogden var

fremlagt, det hr Jens Jensen samme vædde at have tabt, sagen heller ikke for herredsprovsten har været i rette, som det sig burde efter ordinantsen, og fogden dog har tildømt ham en tønde tysk øl at udgive, så han derefter er delt blevet, da fandt dommerne samme dom og dele magtesløs at være.

(149)

** Mogens Kås til Støvringgård havde stævnet efterskrevne nævninge, som svor Niels Pedersen i Simested et fuldt åråd over på Rinds herreds ting 26/2 sidst forleden, for han har været i råd og dåd og medvider, at hans søn har myrdet et kvindfolk Sidsel Christensdatter, efterdi han sagde i Simested kirke 14/9, at der var ingen kvindfolk myrdet, uden det havde været en kæltringkvinde og så straks gik ud af kirken og varede sin søn Jens Nielsen, at han skulle løbe ad kæret og tage førnævnte kvindfolks hoved ben og klæder og bære bort, som han også er rømt for. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvori efterskrevne vidnede, at 14/9 i Simested kirke, der Anders Rasmussen kom i kirken og forkyndte om de ben, som han havde fundet ved Niels Pedersens skortørvestak og grav i Simested kær, da gik Niels Pedersen straks af kirken og hen ved en halv time derefter tøvede de andre i kirken, da kom Niels Pedersen fra hans gård til dem, og da så han, en person gik fra Niels Pedersens tørvestak og til hustru ålegård, og da sagde Niels Pedersen, der må gå i kæret hvem der vil, og Christen Mikkelsen vidnede, at han ville hellere miste sit liv, end han ville sige, at det ikke var Jens Nielsen, som gik der. derefter blev afsagt, så efterdi vidner har vidnet om hvis ord, Niels Pedersen i kirken har haft, og at Karen Nielsdatter har bedt Christen Christensen ride til Tolstrup og bede de kæltringsfolk, at de ikke skulle komme til tinget at vidne på Niels Pedersen og Jens Nielsen, og da intet nøjagtigt derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige, men efterdi ikke for nævningene er bevisliggjort at Niels Pedersen har gjort nogen håndgerning på Sidsel Christensdatter eller har været i råd med hende at ombringe, da kunne dommerne ikke kende samme nævningsed og forfølgning bør at komme Niels Pedersen på hans liv til nogen forhindring men magtesløs at være.

(153)

** Hans Jensen i Emborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse havde stævnet fru Ingeborg Galt salig Niels Grøns efterleverske i Borup for nogen breve domme og dele, hun har forhvervet over ham til Vor herreds ting og en dele af landstinget anlangende en kvinde Kirsten Andersdatter, som for 5 år siden er blevet besovet, og han hårdeligt benægter at være hendes barnefar, ikke heller har hun i barnefødsel eller for præsten, der hun blev skriftet, udlagt ham, men først 3 år efter af had og avind ladet sig tilkøbe at skylde ham, hvorfor han mener, at hendes beskyldning bør magtesløs at være. nu blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme beskyldning domme og dele magtesløs at være og ikke komme Hans Jensen til nogen forhindring.

(154)

** Mads Rasmussen i Skåde med en opsættelse af landstinget i dag 13 dage efter anden opsættelse havde stævnet sandemænd i Viby birk, for de til Viby birketing 2/7 1632 har ham manddød oversvoret for Peder Andersen Ulv, som er blevet dræbt af våde og vanlykke i Havreballegårds skov af sin egen økse, og Mads Rasmussen ingen skyld havde i hans død, og sandemænd har ikke gjort deres ed og tov inden 6 uger, som det sig burde, hvorfor han formener den bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen nu er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme sandemandsed klage og vidner magtesløs at

være.

(155)

** Christian Friis til Kragerup KM befalingsmand på sankt Knuds kloster i Fyn med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Søren Madsen borger i Ålborg for en dom, han til Slet herreds ting 19/10 sidst forleden har forhvervet over en hans tjenere Jens Pedersen Smed nu boende ved Stavn for 6 rigsdaler stedsmål af et boel i Fristrup efter en restants 1625, og Jens Pedersen Smed da boende i Han herred og ikke at have sted og fæst samme boel, hvorefter blev afsagt, da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme restants og dom magtesløs at være.

(156)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter andre opsættelser havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 6/2 forgangen år med en person Jens Rasmussen da tjenende i Århus vidnet har, at Jens Rasmussen skulle være født i Oldrup og hans forældre var Rasmus Johansen og Kirsten Mikkelsdatter, som begge boede og døde i Oldrup, uanseet Kirsten Mikkelsdatter ikke er død i Oldrup eller andetsteds i Hads herred, men formenes hende endnu at være i live, hvilket vidne han formener ikke så nøjagtigt at være, at det bør nogen magt at have. derefter blev afsagt, da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt hertil at svare, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(157)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter andre opsættelser havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup forrige herredsfoged i Hads herred for to tingsvidner, han til Hads herreds ting 14/2 1631 skal have forhvervet, indeholdende Jens Pedersen i Fillerup Hans Jørgensen og Niels Knudsen sst inden tinge skal have afstået og opladt til Just Eriksen nogen engskifter i Loverstrup mark, hvilke vidner uden kald og varsel til lensmanden er udstedt, og mener samme vidner derfor ulovlige og imod recessen at være, hvorefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen af de indstævnede personer er mødt, da fandt dommerne samme vidner og breve magtesløs at være.

(161)

** Iver Lykke til Vindum overgård havde stævnet Peder Jensen i Hjorthede herredsfoged i Middelsom herred for et tingsvidne, han 30/11 sidst forleden udstedt har indeholdende forlig og foreningsmål imellem Hans Poulsens søn Christen Hansen i Fårup og Niels Jensen sst, hvortil er udnævnt efterskrevne 4 mænd, hvilket vidne Iver Lykke mener er ulovligt udstedt, formedelst han ikke er stævnet. derefter blev afsagt, at da det med tingsvidne bevises, Hans Poulsen og Peder Jensen samt Hans Poulsens søn Niels Hansen Niels Jensen i Fårup Mads Jensen og Anders Jensen sst af dannemænd om al deres tvistighed er blevet forligt, da vidste dommerne ikke imod samme forligelse eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(163)

** Simon Nielsen i Mollerup havde stævnet Søren Lauridsen i Mollerup for et vidne, han til Gern

herreds ting 21/4 sidst forleden vidnet har anlangende nogen bier, som er fløjet fra Peder Nielsens bier og til Simon Nielsen kube, og han havde truet hans bror og sagt, at han skulle få en ond færd, og andre vidnede, at Simon Nielsen tit og ofte havde truet hans bror Peder Nielsen på livet, hvilket Simon Nielsen ved hans helgens ed benægtede, hvorefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Simon Nielsens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(165)

** Christen Mogensen i Lendrup havde stævnet efterskrevne sandemænd i Løgstør by og birk for vold, de 11/4 sidst forleden har ham oversvoret efter et ubevist synsvidne og om en gammel tinpotte og en gammel lysestage, som skulle have været brækket i Laurids Lillebondes hus i Løgstør og hans hustru Kirsten Nielsdatter skulle have nogen rødgule streger på hendes krop, hvilket Christen Mogensen hårdeligt ved sin højeste ed for ting og dom har benægtet, hvorefter blev afsagt, så efterdi førnævnte syn og klage ikke med vidnesbyrd er bevist at Christen Mogensen skulle have slået eller uførmet Kirsten Nielsdatter og samme syn ikke heller i sandemandseden findes inddraget, da kunne dommerne ikke kende samme klage syn og sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(167)

** Erik Lunov til Viskumgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en 6 ugers opsættelse havde givet til kende, at han efter salig Jesper Lunov til Restrup hans udgivne pantebreve ved gode mænd har ladet gøre annammelse i en del salig Jesper Lunovs gård gods og løsøre, som han mener efter forordningen for ejendom bør ham at følge og begærede dom derpå. han havde derfor stævnet salig Jesper Lunovs arvinger, som er Otte Lunov til Grønkær Ove Lunov til Restrup Niels Harbou til Nebel (Nebbelund) fru Pernille Kås samt alle salig Jesper Lunovs kreditorer, hvorefter blev afsagt, da efterdi Erik Lunov i rette lægger hans salig bror Jesper Lunovs skadesløs breve og derfor pantsat ham en broderlod efter Jens Lunov i halv Restrup hovedgård og en gård i Hvam at må lade annamme, dersom han ikke for samme løfte blev kontenteret, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte gods efter bemeldte pant og annammelses indhold jo bør førnævnte Erik Lunov for ejendom at efterfølge.

(171)

** Peder von Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Lutt Waltersen i Tønning skovrider i Tyrsting herred for et vidne, han alene til Ry birks ting 7/12 1637 ved ed vidnet har, at han 14/7 næst tilforn, da han red i KM vildtbane i Vissing skov, er kommet til Erik Sejersen, som boede i Vadsted, og hans medfølgere, hvoraf en var Peder von Gersdorff til Søbygård og havde to vogne og nogen lange bøsser med dem. ligeledes blev stævnet efterskrevne, der iblandt Anders Jonsen i Vissingkloster og Jon Rasmussen i Kielsgård, og ingen af dem havde nævnt Peder von Gersdorff eller vidnet ham noget på, hvorfor han mener, at Lutt Waltersens vidne ingen magt bør have. Mikkel Jørgensen i Javngyde havde til Gern herreds ting 3/2 sidst forleden dømt imellem Laurids Ebbesen på Skanderborg på KM vegne og Peder von Gersdorff anlangende han med sine medfølgere selvsjette med vogne og lange bøsser er kørt ind i KM vildtbane i Vissingkloster skov 14/7 sidst forleden, hvor KM dyrvogter er kommet til dem, og ikke de ville give dem til kende eller lade ham se i deres vogne imod hans bestillingsbrev men skal have skudt til ham med to lange bøsser, så hans saddel under ham skal være sønderskudt, og han for sit

liv at forvare har været forårsaget at skyde til dem igen, så Erik Sejersen skal være blevet dræbt, hvorfor Laurids Ebbesen formener at Peder von Gersdorff uret at have gjort sig imod KM højhed at have forseet og bør stande KM til rette, men da Peder von Gersdorff er en adelsmand havde dommeren sat det fra sig til sin tilbørlige dommer. derefter blev fremlagt Anders Sejersen i Enslev hans klage over Lutt Skovrider, for han har skudt hans bror Erik Sejersen i Vadsted ridefoged til Søbygård på sin farende vej i hans bestilling på hans husbonds vegne, hvorefter blev afsagt, at efterdi ingen vidner har navnligt har omvidnet Peder von Gersdorff med førnævnte personer i KM vildtbane, da kunne dommerne ikke kende bemeldte ubevislige sigtelse syn samt den frafindelsesdom så fuldkommen, at de må komme Peder von Gersdorff til nogen forhindring, men efterdi det befindes at Erik Sejersen og hans medfølgere har sat sig til værge imod dyrvogteren i KM vildtbane, så han derover er død blevet, da kunne dommerne ikke kende Anders Sejersens klage så noksom, at den bør nogen magt at have.

(189)

** Peder von Gersdorff med en opsættelse af landstinget i dag måned efter anden opsættelse havde stævnet Jacob Hansen i Javngyde og Erik Vinter i Ejer for et vidne, de til Tyrsting herreds ting 22/8 1637 vidnet har, at de var hos Peder von Gersdorff på Søbygård og begærede, at han ville holde tilstede Niels Fisker i Søby Jacob Dyrskytte i Javngyde og Erik Sejersens dreng Niels, som skal have været med Erik Sejersen i Ry birk, indtil sagens ende, hvortil han svarede, at de to ville han holde tilstede, men Jacob Skytte tjente ham intet, hvilket han benægtede, at han ikke havde givet det svar. tilmed var Jacob Skytte en fremmed mands tjener, og han vidste ikke de andre to deres forseelse, og ikke forbød nogen dem lovligt at antaste, om de kunne bevise noget uærligt over dem. derefter blev fremlagt et vidne af Ry birk ting 7/12 1637, at da efterskrevne 28/11 var på Søbygård og begærede at Peder von Gersdorff ville holde bemeldte personer tilstede, da sagde han, at han ikke agtede at være Laurids Ebbesens stokkeknægt, og han ville ikke skaffe nogen tilstede, før han bekom KM brev, hvorefter han på Gern herreds ting 3/2 1638 blev tildømt at skaffe Niels Pedersen og Niels Lauridsen tilstede, og nu blev afsagt, at efterdi herredsfogden har tildømt Peder von Gersdorff at forskaffe bemeldte personer tilstede eller lide rigens æskning, uanseet ikke er bevist Peder von Gersdorff på bemeldte personer at have gjort noget forhold, da vidste dommerne ikke den hans dom at kunne følge, med mindre KM og hans råd anderledes derom kunne kende.

(195)

** Sejer Eriksen i Vadsted med en opsættelse af landstinget i dag måned efter anden opsættelse havde stævnet Lutt Waltersen i Tønning skovrider i Tyrsting herred for en klage, han til Ry birks ting 3/4 1637 på salig Erik Sejersen og hans medfølgere har gjort, at de 14/7 sidst forleden er kommet i KM vildtbane i Vissingkloster skov og der lagt an til ham med lange bøsser, uanseet at han har ligget og bedet ved en vej og fået sig mad, og ikke er bevist, at han enten har skudt dyr eller har haft dyr med, men Lutt Waltersen har overfaldet ham med mange onde ord, og da salig Erik Sejersen ville være i fred straks har lagt på sine heste og ville køre sin vej, men Lutt Waltersen er fulgt efter ham og ville ikke lade ham fare i fred, men uden skellig årsag har dræbt ham, og han formener at Lutt Waltersens usandfærdige klage bør ingen magt at have, og formente, at hans far ingen ulovlig gerning havde gjort og ville derfor forhverve KM oprejsning, hvorefter blev afsagt, da efterdi Sejer Andersen vil forhverve oprejsning i sagen og lade kalde på sandemænd om hans salig far Erik Sejersens død, så vidste dommerne ikke på samme klage og vidner at dømme, førend sandemænd har gjort deres tov, og siden at gåes derom hvis ret er, og deres indstævnede dom deri ikke at komme dem til nogen forhindring.

(207)

6/6 1638.

** Mads Nielsen i over Kodallund havde hidkaldt sandemænd af Nim herred manddød at sværge over Bertel Ibsen i over Kodallund for Poul Madsen sst, han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Nim herreds ting 16/5 sidst forleden, at 15/5 sidst forleden så de, at Bertel Ibsen gik og ville genne sine øg ind, iblandt hvilke var et øg, som ikke ville lade sig inddrive, og da tog Bertel Ibsen et træ og kylede det efter øget og i det samme kom Poul Madsen ud af en dør og blev ramt i hovedet, og synsmændene afhjemlede, at de havde set at han havde et sår i hans hoved, men benet var ikke sønder. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Bertel Ibsen manddød over og til hans fred for Poul Madsen han af våde ihjel slog.

(208)

** fru Ingeborg Galt til Tolstrup havde stævnet Just Brockenhuus for 150 rigsdaler, vom han til Ning herreds ting 6/2 sidst forleden er tildømt at betale, og nu blev afsagt, da efterdi fremlægges Just Brockenhuuses brev til fru Ingeborg Galt på 150 rigsdaler, som ikke er betalt, og sagen for herredsting har været indstævnet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end han bør betale sin gæld, og derfor tilfandt dannemænd at gøre fru Ingeborg udlæg i Just Brockenhuus hans løsøre for hendes gæld efter KM forordning.

(210)

** Anders Rasmussen Lang i Østrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter opsættelse havde stævnet Niels Christensen for en dom, han til Støvring herredsting 7/2 sidst forleden afsagt har imellem hr Jens Nielsen Klog præst i Støvring og Anders Rasmussen, for hr Jens Nielsen på tinget har overfaldet Anders Lang uden al rettergang, at han skulle tage hans horer vare nemlig Kirsten Hollænders Maren Fynbos Brunsmut og den enke i Skrødstrup, og han ikke mener en præstemand til tinge burde nogen ærlig mand til beskæmmelse at tiltale. dernæst stævnedes hr Jens Nielsen med de bænkebreve, han har sammensanket i samme sag, nemlig hr Jens Lykke i Tved skal have skriftet en kvinde Kirsten i Albæk kirke og som skyldte Anders Lang i Østrup. dernæst hr Jørgen Christensen præst i Harreslev har afløst Anders Lang i Østrup i Albæk kirke 30/10 1631 for skørlevned med Kirsten Hollænders. deslige 18/8 1637 hørte efterskrevne på deres lensmand Otte Marsvins begæring Maren Nielsdatters ord, som tjente Anders Lang i Østrup et halvt år, det han var hendes barnefar. efterskrevne vidnede, at de 4/1 var i Poul Ibsens hus i Skrødstrup at erfare hans datter Anne Poulsdatters ord hendes om rette barnefar til et pigebarn Mette, som gik på gulvet, hvortil blev svaret Anders Rasmussen i Østrup. efterskrevne vidnede efter Kirsten Christensdatters ord og mundheld i Albæk, om hr Jens Nielsen har givet hende det spinavn Brunsmut, tilmed haft nogen legemlig omgængelse med Anders Rasmussen, hvortil hun svarede, at hun ikke kunne sige nej derfor, dog det var så lang tid siden. Anders Lang mente, at sligt bag på sagerne er forhvervet, dog har fogden søgt udflugt og gjort sig et ord nyttigt, da hr Jens har sagt til Anders Rasmussen, han skulle tage hans horer vare, da svarede dertil, han havde brugt dem, imens han havde dem behov, nu måtte hr Jens bruge dem, hvilket Anders Lang benægtede aldrig noget horeri med slige personer har begået andet end sit tyendearbejde at udrette, og mener ikke samme stuevidner og bænkebreve bør nogen magt at have, hvorefter blev afsagt, så efterdi de indstævnede kundskaber alene er nogen bænkebreve, som ikke til tinge eller for herredsprovsten er vidnet, og andre vidner efter andres ord

at være vidnet, og Anne Poulsdatter Kirsten Christensdatter og Kirsten Hollænders ikke udtrykkeligt har sigtet Anders Rasmussen for nogen horerisag, da kunne dommerne ikke kende samme kundskaber og vidner ikke heller den dom derpå funderet er så noksom, at de bør nogen magt at have.

(220)

** Peder Christensen forrige skriver på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Niels Christensen i Østrup herredsfoged i Støvring herred for en uendelig dom, han 23/9 1635 skal have kvitdømt Villads Andersen i Lem Christen Jensen i Gimming og Søren Madsen i Helsted for 7 øksne, som de skal have udlovet for gårdsfæste og for et sandemandstov 1626 for Peder Christensens tiltale, formedelst deres påskud, at de ville bevise, at de øksne skal være ydet, uanseet de samme dag ved deres højeste ed har benægtet imod KM restants, og fanget det indført i samme dom. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner er vildige og ikke vidnet på fersk fod men langsommelig tid efter, samme øksne skulle have været ydet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og uendelig dom så noksom, at de bør nogen magt at have.

(226)

** hr Mads Danielsen Kå i Harlev med en opsættelse af landstinget 28/3 havde stævnet Christen Pedersen i Skibby Søren Pedersen Daniel Pedersen sst Johanne Jensdatter født i Holm Maren Madsdatter tjenende i Skibby Christina Mikkelsdatter sst og Anne Pedersdatter i Snåstrup for et hjemmegjort bænkebrev, de deres far og husbond Peder Kå i Skibby til vilje og behjælpning vidnet har imod hr Mads Danielsens tiltale, at han har afvist Peder Kå fra skriftemål, hvilket hr Mads Danielsen benægter og mener samme vidne magtesløs bør være. nu fremlagde Peder Danielsen Kå et skriftligt kundskab, hvormed Christen Pedersen født i Skibby Søren Pedersen Daniel Pedersen født sst Johanne Jensdatter født i Holm Maren Madsdatter tjenende i Skibby Christina Mikkelsdatter sst og Anne Pedersdatter i Snåstrup gør vitterligt, at på kyndelmissedag 1636 i Harlev kirke gik Peder Kå frem og bød sig til skrifte, da rejste hr Mads Danielsen Kå sig op af skriftestolen slog efter ham med hånden og ikke ville skrifte ham, men djævlen måtte skrifte ham. ydermere bekendte Christen Pedersen Christina Mikkelsdatter Søren Pedersen og Daniel Pedersen, at en bededags onsdag da var Peder Danielsen med dem og bød sig til skrifte og hr Mads Danielsen igen afviste ham med mange usømmelige ord og overfusede ham. derimod fremlagde hr Mads Danielsen et kundskab indeholdende, at efterskrevne havde været hos Peder Kå i Skibby og spurgte ham, hvad årsag der var til, at han havde holdt sig så langsommelig tid fra sakramentet, dertil svarede han, at hans bror hr Mads Danielsen havde ført ham en unyttig trætte på om den arv efter deres salige forældre, hvorefter blev afsagt, så efterdi førnævnte kundskaber på begge sider befindes nogen bænkebreve, som ikke til tinge er vidnet, og en del Peder Kås vidner er vildige hans egen hustru børn og folk, de og har vidnet efter hr Mads Danielsens ord, som han ikke er gestendig men benægter, da fandt dommerne samme vidner på begge sider magtesløs at være.

(229)

** Peder Danielsen Kå i Skibby med en opsættelse af landstinget 8/3 sidst forleden havde stævnet hr Mads Danielsen sognepræst til Harlev for en dom og dele, han har forhvervet over ham 30/11 1636 anlangende afkald for arv efter hans salig forældre hr Daniel Pedersen og hans mor Anne Jensdatter, som boede og døde i Harlev præstegård samt efter hans salig bror hr Jens Danielsen, som boede og døde i Sall, hvilken arv han ikke har bekommet. derefter blev fremlagt et tingsvidne

af Framlev herreds ting 25/2 1618, hvor Jens Pedersen i Hørslevgård og Søren Nielsen sst havde forligt hr Mads Danielsen og Peder Danielsen Kå om hvis arv, dem var arveligt tilkommet i Harlev efter deres salig far hr Daniel Pedersen og deres mor Anne Daniels. derefter blev afsagt, så efterdi hr Mads Danielsen og Peder Danielsen om samme arv er forligt, og Peder Danielsen skulle give hr Mads Danielsen afkald, og fogden derfor har tildømt ham at give afkald, hvilket han ikke har efterkommet og derfor er blevet delt, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller ham af den dele at kvitdømme.

(233)

** Keld Nielsen i Haverslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hindsted herreds ting har vidnet, at Maren Poulsdatter Bødkers i Haverslev kirke skal have beskyldt Keld Nielsen for horeri med sig at have begået og været hendes barnefar, og stævnet hr Hans Lauridsen Ravnkilde kapellan til Haverslev kirke for hans kundskab, at 21/1 næst forleden skal Maren Bødkers have beskyldt Keld Nielsen for barnefar. derefter fremlagde Keld Nielsen et tingsvidne af Års herreds ting 20/2 sidst forleden, hvor Maren Poulsdatter Bødkers barnfødt i Tøldal bekendte, at hun havde løjet Keld Nielsen på i Haverslev kirke, at han var hendes barnefar, og bad sig Gud til hjælp, at hun var købt dertil af Sofie Nielsdatter Jens Justsens hustru i Haverslev, og sagde hun ville have skyldt hans bror Søren Justsen i Haverslev, som var hendes rette barnefar, og han havde lovet hende ægteskab, havde det ikke været fordi Sofie Nielsdatter lovede hende en kælder at være til væring i, og da lagde hun sin hånd på tingbogen og bad sig Gud til hjælper med helgens ed og oprakte fingre ved den lod og part, hun ville have i Guds rige, at Søren Justsen var hendes rette barnefar, hvorefter blev afsagt, efterdi Maren Poulsdatter har vidnet at have løjet Keld Nielsen på og dertil at være købt ham for barnefar at udlægge, og beskyldt Søren Justsen for hendes rette barnefar, som også af jordemoderen og andre dannekvinder bekræftes, som har været hos hende i hendes barnsnød, som hun her for retten ved ed har været gestendig, da vidste dommerne ikke imod hendes undskyldningsvidne anlangende Keld Nielsen at sige eller magtesløs dømme.

(238)

** Niels Jensen i Salling med en opsættelse af landstinget 28/3 sidst forleden efter anden opsættelse havde stævnet Jens Hansen Skytte tjenende på Sebber kloster for et vidne, han til Slet herreds ting vidnet har, at han skulle have været i Niels Jensens gård og hørt, han skulle have kaldt Tomas Jensen i Salling en tyv, og andre havde vidnet, at Niels Jensen sagde, han ville gå i den tyvs hus men navngav ingen, hvilket Niels Jensen havde benægtet. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet om Niels Jensens ord og mundheld, som han benægter, da fandt dommerne samme vidner og dele magtesløs at være, men efterdi Niels Jensen har gjort samme forpligt til tinge og tingsvidne efter taget, da kunne dommerne ikke kende ham mægtig på den at tale.

(241)

** Peder Ibsen Mosgård i Skovby med en opsættelse af landstinget 25/4 sidst forleden efter opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 11/10 sidst forleden vidnet har, anlangende Peder Ibsen til landsting skulle have sagt til Just Andersen i Søballe, at han skulle have forvendt ham sin ret med den gårdfred. derefter blev fremlagt et tingsvidne af samme ting, hvor Jens Mortensen Peder Pedersen i Rodegård Frands Pedersen i Galten Niels Jensen i Søballe Anders Jensen Peder Pedersen Nørgård i Herskind og deres medbrødre 24 mænd vidnede,

at de ikke havde fornemmet, at Just Andersen skulle have fravendt Peder Mosgård hans ret, hvortil Peder Mosgård svarede, at en part skal være beslægtet og nogen at være besvogret med Just Andersen. derefter blev afsagt, efterdi vidnerne har vidnet efter Peder Ibsens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi intet imod samme 24 mænds vidne fremlægges, da vidste dommerne ikke den at imodsige.

(243)

** Laurids Lund i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Mads Jensen Skomager borger sst for en dom, han 24/1 sidst forleden til Mariager byting har forhvervet anlangende 30 daler, som Laurids Lunds formand salig Jørgen Christensen skulle være Mads Jensen skyldig, som han med skiftebrev kunne bevise. og nu blev afsagt, så efterdi fremlægges skiftebrev imellem Anne Jensdatter og hendes børn, hvori er indført, at Anne Jensdatter og hendes forrige husbond har været Mads Jensen 30 daler pligtig, hvilken gæld Anne Jensdatter har vedgået, og fogden derfor har tilkendt hendes husbond Laurids Lund samme penge at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imod sige men ved magt at blive.

(245)

** Niels Sørensen i Stjær på sine egne og hans sønner Rasmus Nielsen og Søren Nielsen deres vegne med en opsættelse af landstinget 28/3 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 25/1 1637 vidnet har anlangende 3 læs ved de ulovligt skal have hugget og bortført af Stjær skov, hvorfor de blev tildømt at lide som for andet uhjemlet. derefter blev afsagt, så efterdi vidner har vidnet, at Niels Sørensen og hans søn Rasmus Nielsen og Jens Mortensen kom kørende af Stjær skov med de 3 læs ved, som de havde set tilforn var nedhugget, hvilket gerning Jens Mortensen har vedgået og sig for lensmanden indstillet, da vidste dommerne ikke imod samme vidne dom og dele at sige eller magtesløs at være.

(250)

** Christen Nielsen i Hvilsum med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger efter anden opsættelse havde stævnet Jep Mouridsen i Blære for en dele, han over ham til Rinds herreds ting forhvervet har anlangende nogen pendinge, han skal være Jep Mouridsen skyldig, uanseet han benægter, at han ikke er ham mere end 4 daler skyldig. dernæst blev fremlagt efterskrevne brev, hvormed Christen Nielsen barnfødt i vester Bølle og nu boende i Sundstrup kender sig at være Jep Mouridsen i Blære skyldig 402 sletdaler, dateret 12/10 1632, for hvilken gæld han er blevet delt. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Nielsen samme brev har forseglet, hvori han tilforpligter sig at lide dele uden varsel, og ikke bevises han har betalt samme penge, da vidste dommerne ikke Christen Nielsen af samme dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(251)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget i dag måned efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Nørholms birketing 26/5 1615 afhjemlet har, anlangende dem at have været syn til bundgarnstaderne i fjorden, hvorefter blev afsagt, så efterdi de første synsmænd ikke for det sidste syn har fanget noget varsel, da fandt dommerne samme sidste syn magtesløs at være.

(254)

** Christen Nielsen og Søren Poulsen i Skygge havde stævnet Tomas Iversen i Engesvang for en klage, han over dem til Hids herreds ting 1/5 sidst forleden har gjort anlangende nogen slag og et sår, som de skulle have gjort ham ved Skygge å, hvilket de ved deres højeste ed benægter, men hans klage er gjort af had og avind og af andre deres tilskyndelse af den årsag, de ikke må fiske i Skygge å. så mødte Hans Jacobsen ridefoged til Silkeborg på Christen Holcks vegne og berettede, at Tomas Iversen, som samme klage over Christen Nielsen og Søren Poulsen har gjort, ikke den nøjagtigt har bevist, og derfor afstod samme klage syn og sigtelse.

(255)

** Peder Nielsen cit borgmester og råd. så mødte Laurids Christensen i Mariager på borgmester og råds vegne og efter begge parters bevilling blev samme sag opsat 6 uger, og købstadgodset og bondeeje Peder Nielsens hustru og hendes børn rigtigt imellem at skiftes og loddes, så enhver kan vide sin anpart.

** Jens Pedersen skrædder i Skørping med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Kirsten Pedersdatter forrige fårepige i Skørping for et vidne, hun til Hellum herreds ting 5/9 1637 vidnet har, at hun havde seet igennem Jens Skrædders ladedør, at Anders Nielsen Viborg i Skørping og Karen Kocks skal have brugt legemlig fællig og horeri med hverandre i førnævnte lade, hvilket vidne han formener hans hustru af had og avind og onde menneskers tilskyndelse at være påvidnet, og når hans ladedør var lukket, kunne ingen se hvis, der var derinde. derefter blev afsagt, at efterdi sagen har været opsat 6 uger, og Niels Sørensen og Kirsten Pedersdatter ikke er mødt her imod at svare, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(257)

** Keld Nielsen i Haverslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Års herreds ting 10/4 vidnet har, at de så Keld Nielsen bære noget rug af Jens Justsens lade i Haverslev, men om det var hans eget rug, vidste de ikke, hvorefter Jens Justsen havde klaget på Keld Nielsen, at han havde taget det uden hans minde, hvortil Keld Nielsen svarede, at det var hans eget rug, som han havde lejet Jens Justsens søn Niels Jensen til at tærske for sig. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne ikke har vidnet om nogen vis dag og tid og selv har lagt deres vidne i tvivl, så samme klage ikke er bevist, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og sigtelse så noksom, at det bør nogen magt at have.

(260)

** Albret Skeel til Fussingø KM befalingsmand på Riberhus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til Sønderherreds ting 9/5 1637 dømt har og tildømt Albøge bymænd græsning og fædrift i Riderlund skov og kær efter deres egne og andres vidner, som ikke skulle stemme overens, og deres vidner mesten formelder om Vesterskov Sønderskov og andre steder og intet om Riderlund skov kær og enemærke, og deres vidner ikke med nogen lovlig adkomst bekræftes. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvor efterskrevne, der mindes op til 60 år, vidnede derom. dernæst blev fremlagt en

lovhævd af Viborg landsting, at 1496 har Anders Juel foged på Bjørnholm på salig Erik Ottesen til Bjørnholm ridder hans vegne lovlig indvordet selvtolvte med ridemandsmænd og gode jordejere bønder Riderlund Olpre mølle med dam og damsbund med mere gods til Bjørnholm for et frit enemærke, som det af Arilds tid og i lang tid dertil ligget. dernæst fremlagt en landstings vidisse 14/9 1636 efter kong Frederiks låsebrev dateret 28/4 1580 indeholdende fru Magdalene Banner til Kærsholm har ladet drive til lås en skov Riderlund, som er afmærket på Albøge mark, samt Iver Lykke Eriksens udskrift på hvis parter, hans salig far var tilfaldet efter fru Magdalene Banner, blandt andet på Lyngby og Albøge mark, og dernæst fremlagde fru Birgitte Sandberg hendes skøde 2/8 1637, hvor hun med hendes bror Henrik Sandbergs vilje har solgt til Albret Skeel efterskrevne hendes gods. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om samme ejendom skal være en pertinens og del af Riderlund eller ikke, og dommerne ikke har haft åstederne i besigtning, da vidste de ikke på førnævnte syn vidner og dom at dømme, før åstederne af gode mænd ved granskning bliver besigtiget.

(268)

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne 24 mænd for et vidne, de til Lysgård herreds ting 19/2 sidst forleden vidnet har, anlangende Vium by skulle ligge imellem to adelveje imellem Kolding og Viborg og imellem Silkeborg og Viborg for kongens og lensmandens folk at age og kongens fadebur at føre såvel ved nat og dag, og hvis de gårde i Vium bortskiftes, da kunne de andre KM bønder der i herredet ikke længere blive ved magt for de mange rejser dem påkommer, thi en part af de bedste gårde er tilforn bortskiftet, som gjorde rejser med dem i herredet, og Jørgen Marsvin formener, samme deres vidne bør magtesløs dømmes og ikke komme ham på hans skifte med KM til hinder i nogen måde, hvorefter blev afsagt, så efterdi 24 mænd har vidnet om, hvorledes Vium by er beliggende imellem to alfarveje, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(270)

20/6 1638.

** Peder Olufsen i Odsgård lod læse og påskrive et brev lydende, at da Gud har hidkaldt min kære husbond og vores kære bror Albret Rostrup, så frygter vi, at han kan være gerådet i så stor forløfte gæld og anden vidtløftighed ved hans udgivne breve, så vi ikke tør arv og gæld efter ham at vedstå, så vi hverken vil arve eller gælde efter ham, dateret Viborg 13/6 1638 Anne Kås salig Albret Rostrups Gunde Rostrup Karen Rostrup salig Frands Juuls.

(271)

** fru Anne Kås salig Albret Rostrups fremlagde et indlæg, hvori hun begærer, at der må tilforordnes to gode mænd, som efter forordningen hendes salig mands efterladte løsøre imellem kreditorerne kan skifte og dele, som det sig bør, dateret Viborg 19/6 1638 Anne Kås salig Albret Rostrups egen hånd. da landsdommerne ikke var tilstede blev dermed opsat 14 dage

4/7 1638.

** fru Anne Kås salig Albret Rostrups med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage fremlagde

samme indlæg, og da landsdommerne ikke da var tilstede, blev det endnu optaget 14 dage.

(272)

** Christen Nielsen i Volsted havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred manddød at sværge over Niels Pedersen Rebslåer i nør Kongerslev for Peder Nielsen sst, han skal have dræbt 20/5 sidst forleden og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hellum herreds ting 29/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at da de drak gilde i deres gildehus, da slog Niels Pedersen Peder Nielsen ihjel med en kniv uden for deres gildehusdør, og ikke de havde tilforn nogen trætte med hverandre, og Niels Pedersens mor Mette Christensdatter bestilte ikke andet der end fulgte til samme skade og fra. så er Niels Rebslår ikke mødt til at svare, så dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Pedersen Rebslår manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Peder Nielsen Kusk, han dræbte og ihjelslog.

(273)

18/7 1638.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet sandemænd af Framlev herred Tomas Mikkelsen Kock i Herskind, som er fundet død hængende i Skivholme skov hans bane at oplede og først for sandemændene fremlagde et tingsvidne af Framlev herreds ting 17/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at for 14 dage siden havde Tomas Kock klaget sig, at han var af hans tjeneste, og noget tilforn kom hans hustru Bodil Christensdatter og bad dem komme, hendes mand ville tage livet af sig, og da havde han en blodig kniv i hans hånd, og så tog hun kniven fra ham, og på lørdag var 14 dage gik han til Skivholme skov, så kom hans hustru og bad ham gå med hende, og da fandt de hendes mand hængende i et træ. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Tomas Kock sig selv at have hængt og derfor svor ham hans egen bane på.

(274)

** Anne Jensdatter i Hobro salig hr Jens Sørensen Fogs med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Christen Tordsen kæmner i Hobro og borgmester og råd for en dom, de har forhvervet over hende på Hobro byting 30/4 sidst forleden i hvilken dom de har tildømt hende 30 dalers fald og tab for den præsteresidens og gård, som hun iboer, som borgmester og råd selv med sognepræsten hr Jens Olufsen Pind sst hans bevilling efter hendes salig husbonds død har forordnet og beskikket til en fri bolig hendes livstid efter ordinansen, hvilken præsteresidens og gård hun aldrig af dem har begæret men langt hellere begærede en anden gård i byen til sin fri bolig hendes livstid, hvilket hun ikke måtte bekomme, men satte hende til at bo i præstegården, som ordinansen tilholder kirkeværgerne af kirkens penge at vedligeholde, og dog har borgmester og råd besværet hende med at holde samme præstegård ved lige, og ladet hende tildømme 30 dalers fald. her blev afsagt, så efterdi ordinansen tilholder kirkeværgerne med kirkens pending at holde præsternes boliger ved lige og at beskikke præsteenker fri bolig, og byfogden dog har tildømt Anne Jensdatter samme bygfældighed på præstegården at betale, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør nogen magt at have.

(280)

** Maren Jørgensdatter salig Laurids Malers efterleverske i Århus med en opsættelse af landstinget

i dag 14 dage da efter en anden opsættelse havde stævnet efterskrevne sandemænd for et tov og afsigt, de til Århus byting 14/12 1637 afsagt gjort og svoret har og der kvitsvoret Jacob Rasmussen Rasmus Bagers søn sst, for han på hendes kirkevej med en hest har overredet Maren Jørgensdatter og hende trælbåren, så hun blev hjembåret i hendes hus, og i deres afsigt foregiver, at hun ikke på tinge har givet last og klage på ham, og det ikke er bevist, at han har gjort hende samme skade. og nu mødte Rasmus Bager på sandemændene så vel som på Søren Kruse pogeskolemester og hans søn Jacob Rasmussens vegne og efter flere ord dem imellem var, afstod de på begge sider hvis breve og forfølgning i sagen ganget er, så de ingen videre skal komme til hinder eller skade i nogen måder.

(282)

** mester Wulf Baltsersen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter opsættelse havde stævnet Peder Christoffersen byfoged sst for en dom, han har dømt 26/4 1638 imod mester Wulf Baltsersens rigtige regnskabsbog og inddømt ham for overkøbmænd, uanseet han aldrig har haft regnskab med Christen Pedersen, hvorfor han mener byfogdens dom bør magtesløs at være. så blev fremlagt samme dom, som indeholdt, at mester Wulf havde stævnet Anders Lauridsen for gæld efter hans svoger salig Christen Pedersen efter hans regnskabsbogs indhold, og da havde fogden afsagt, at efterdi findes regnskabsbog imod regnskabsbog, da burde deres tvistige sag at indkomme for overkøbmænd. og nu blev afsagt, så efterdi Peder Christoffersen ikke har dømt til eller fra, som for ham har været indstævnet og i rette sat, da fandt dommerne denne hans dom magtesløs at være, og sagen til byting igen at indkomme, og fogden endelig deri dømme.

(284)

** Peder Pedersen borger i Holstebro med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter opsættelse havde stævnet Jens Lauridsen i Hesselballe herredsfoged i øster Lisbjerg herred for en dom, han til samme ting 10/1 sidst forleden afsagt har anlangende skyld og afgift af den gård i Skødstrup, Rasmus Jensen iboer, imellem ham på den ene og Otte Thott til Søndervang på den anden side, og mener samme dom ikke så endelig at være dømt, at den imod hans forleningsbrev bør at komme ham på førnævnte gårds skyld og afgift til hinder. dernæst blev stævnet Otte Thott og hans frue Jytte Gyldenstjerne Mogens Sehested til Holmgård med sin frue Lisbeth Gyldenstjerne Ove Thott til Irup Øllegård Gyldenstjerne til Tiim. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Otte Thotts jordebog, hvor samme gård findes indført og derimod Ejler Gyldenstjernes brev til Peder Pedersen samme gård ham hans livstid at skulle følge, så herredsfogden derfor samme sag for sin tilbørlige dommer har indfundet, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(286)

** Peder Nielsen i Mariager med en opsættelse af landstinget 6/6 sidst forleden da efter opsættelse havde stævnet efterskrevne for et skiftebrev og kontrakt, de udgivet har, dateret Mariager 11/2 1637 imellem ham på den ene side og hans stedbørns formyndere Christen Stangerum Niels Høstmark Christen Stovby og Ove Justsen på den anden side, og han formener sig i samme skifte og kontrakt at være forurettet. dernæst blev fremlagt en registrering og skiftebrev, som var gjort i salig Iver Christensens efterladte bo 11/2 1633 over hans formue, som beløb sig til 1388 daler. dertil svarede Peder Nielsen og mente sig på sin hustru Anne Andersdatters vegne at være sket forkort, efterdi han er tillagt en halv bondegård, som er øde imod det som var ved magt. dertil svarede Ove Justsen, at

Peder Nielsen da var fornøjet med skiftet, og samme halve bondegård havde han pantsat Ove Justsen, og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 26/2 1638 hvor Ove Justsen havde ladet læse Peder Nielsens pantebrev på den gård Torup i Simested sogn, som er bortfæstet og beboet. derefter blev afsagt, så efterdi salig Iver Christensens efterladte gods er blevet registreret og siden er tilskiftet børnenes formyndere hver deres andel, og ikke i samme skifte nogen at være sket forkort, da vidste dommerne ikke imod samme registrering og skifte at sige eller magtesløs dømme.

(289)

** Erik Christensen i Gørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse havde stævnet Ove Justsen rådmand i Mariager for en dom, han til Mariager byting 18/4 sidst forleden har forhvervet over Erik Christensen anlangende 50 sletdaler, han skulle være sin bror afgangne Iver Christensen skyldig efter hans regnskabsbog. ligeledes blev stævnet salig Iver Christensens børn, som er Iver Iversen Maren Iversdatter Kirsten Iversdatter og Margrete Iversdatter. og nu blev afsagt, så efterdi med otte mands vidne bevises Erik Christensen har påberåbt sig noget af samme gæld at have betalt, og i så måde gælden vedgået, og fogden derfor har tildømt Erik Christensen samme gæld at betale, da vidste dommerne ikke imod samme otte mands vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(292)

** Christen Mikkelsen i vester Ullerup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Ove Justsen i Mariager for en dom, han 13/12 og 20/12 1637 til Mariager byting har forhvervet anlangende nogen gæld, han skulle være salig Iver Christensen, som boede og døde i Mariager, skyldig, hvilken gæld han benægter, og da han ikke er stævnet til sit værneting og ikke har gjort gæld i Mariager, da mener han, samme dom og dele burde magtesløs at være, hvorefter blev afsagt, så efterdi byfogden har dømt endeligt, endog ingen var mødt til gensvar, og sagen ikke heller tilforn i 6 uger var optaget, da fandt dommerne den hans dom og dele magtesløs at være.

(294)

** Laurids Hansen Smed i Klakring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter opsættelse havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de 29/4 og 6/5 1637 til Bjerre herreds ting vidnet har anlangende en gammel bøg, som en del af vidnerne skulle have set Laurids Smeds folk kom kørende med, men hvor de fik den fra, vidste de ikke. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Hansen og hans medfølgere selv har lagt deres vidner i tvivl, der ikke heller med samme skovhugst er procederet, som det sig bør, da kunne dommerne ikke kende, samme vidner og dom bør at komme Laurids Smed til hinder eller skade.

(300)

** Vogn Jensen i Veggergård hans visse bud Christen Vognsen sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en anden opsættelse havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han 3/1 sidst forleden til samme ting dømt har imellem Vogn Jensen på den ene og Søren Nielsen i Nørgård på sine egne og Christen Jensen i Stræt på hans hustru Karen Nielsdatters vegne på den anden side anlangende hvis oldearv, som Søren Nielsen og Karen Nielsdatter ville dem arveligt tilholde efter deres oldemor Kirsten Christensdatter, som boede

og døde i Veggergård, og som var Vogn Jensens hustru, og fogden har tildømt Søren Nielsen og Karen Nielsdatter i deres salig mors sted til arv i Veggergård efter deres mormor at indtræde og indføre 40 daler og så tage arv i det halve bo efter deres mormor førnævnte Vogn Jensens hustru med Vogn Jensen og hans børn, uanseet der tilforn skal være ganget voldgiftsvidne til Slet herreds ting imellem Vogn Jensen og førnævnte Søren Nielsen og Karen Nielsdatter deres salig far Niels Pedersen, som boede og døde i Nørgård, og fogden ikke har agtet hvis, deres salig mor Inger Sørensdatter har bekommet videre og mere af boet i Veggergård til medgift end hendes fædrene lod kunne strække. Christen Vognsen fremlagde et tingsvidne af Års herreds ting 6/6 1621 som indeholder, Søren Vognsen i Vangdal og Jacob Vognsen i Veggergård for retten at have vidnet, at 27/8 1616 da havde Vogn Jensen i Veggergård udtaget i Ålborg til hans fosterdatter salig afgangne Inger Sørensdatter, som døde i Nørgård i Slet herred, til hendes bryllupsklæder som efterfølger, og derefter fik Inger Sørensdatter til hjemfærd til Nørgård 4 stude 4 køer 2 kvier 2 heste 20 lådne får en seng med sin behøring en beslået kiste og efterskrevne smykker, og dertil havde Vogn Jensen gjort deres fæstensøl og bryllupskost med Niels Pedersen i Nørgård og hans hustru Inger Sørensdatter, og hvis skænk og brudeskat de blev givet og foræret beholdt de selv, som det vidne videre indeholder, og Christen Vognsen formente samme dom burde magtesløs at blive, hvorefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Vogn Jensen har udgiftet sin steddatter Inger Sørensdatter med udfly hjemfærd og bryllupskost, som beløber sig til en stor sum fast over hendes fædrene penge, og fogden dog har tildømt hendes børn 40 daler igen at indføre og så tage arv, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge men magtesløs at være.

(302)

** fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes på sin tjener Mads Poulsen i Skårup hans vegne havde ladet stævne Christen Høg i Testrupgård for en dom, han til Års herreds ting 20/5 kort forleden forhvervet har anlangende 4 mænd i Viborg, som skulle have afsagt, at Mads Poulsen skulle give Christen Høg samme penge, og ikke samme voldgiftsmænd har udtrykkeligt afsagt når og hvilken tid og termin, han samme penge skulle udgive, og dog har fogden tildømt hendes tjener inden 15 dage at betale, hvorefter blev afsagt, så efterdi Christen Høg og Mads Poulsen har voldgivet deres sag på 4 dannemænd, som derefter har tilsagt Mads Poulsen at give Christen Høg 7 sletdaler, hvilket herredsfogden har tildømt ham at betale, da vidste dommerne ikke imod samme voldgift og dom at sige eller magtesløs dømme.

(304)

** Gunde Lange KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christian Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han 12/6 sidst forleden har dømt imellem Gunde Langes fuldmægtig Søren Jørgensen på den ene og Niels Nielsen på den anden side for en halv gård, Niels Nielsen for rum tid siden har sted og fæst i Hyllebjerg Svenstrup og ikke holdt samme gård ved magt efter recessen og er flyttet fra samme gård og boer på adelens gods i Sønderlade med hustru og børn, og da har herredsfogden dømt Niels Nielsen til at besidde samme gård, eller Gunde Lange den til en anden at stede hen, og Gunde Lange formener samme dom ikke ret og endelig at være dømt. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden ikke har dømt til eller fra, som for ham var i rette sat, da fandt dommerne hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme, og fogden endelig at kende på hvis, for ham bliver i rette sat.

(306)

** fru Anne Kås salig Albret Rostrups med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en anden opsættelse lod fremlægge et indlæg, hvori hun fragår arv og gæld efter hendes salig mand, og hun begærer udmeldt to gode mænd som hans efterladte løsøre imellem kreditorerne kan skifte og dele, hvorefter dommerne tilfandt Erik Juul og Niels Friis inden 6 uger dem i Albret Rostrups efterladte bo at forsamle, med de indstævnede kreditorer for dem, og dermed hans efterladte gods forrette efter KM forordning.

(307)

** Christian Tomasen til Tanderup rigsråd og høvedsmand på Kalø med en opsættelse i dag 14 dage havde stævnet Jens Busk indvåner i Ebeltoft for en dom, han 14/8 1637 over Søren Jonsen sst dømt har og tildømt ham kirkefredsbøder for utilbørlige ord imod sognepræsten hr Niels Pedersen, da han gik af kirken skærtorsdag, hvilket han ikke mener kan hentydes til kirkefredsbøder men til anden uhørlig gerning. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Ebeltoft byting 8/5 1637, hvori efterskrevne vidnede, at da hr Niels havde fuldendt prædiken og gudstjeneste i kirken og ville gå af kirkegården, da kom Søren Jonsen i Ebeltoft løbende til ham og sagde, hvem var det, som i gjaldede på, det djævlen for i din hals, jeg vil give dig en lort i din hals, dersom jeg end skulle klæde ti stejler, derfor skal du dog få din løn, og da hr Nielses hustru og børn kom gående af kirken og sagde, Gud bevare os hvilket et menneske, da sagde Søren Jonsen til hr Nielses hustru, slug du en lort med. dernæst blev afsagt, så efterdi befindes Søren Jonsen på kirkegården med ukvemsord at have uførmet Hr Niels og hans hustru, og Jacob Busk derfor har tildømt ham kirkefredsbøder, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(309)

** hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Kjønsen byfoged sst for en dom, han 7/5 sidst forleden imellem hr Niels og Laurids Jørgensen dømt har anlangende den 4.part i en gård i Ebeltoft, som Laurids Jørgensen har solgt hr Niels Pedersen efter skadesløs købebrev, og Laurids Jørgensen har ikke kunnet hjemle ham den, og derved påført hr Niels en unødig omkostning, og uanseet dette har Christen Kjønsen dømt, at han ikke vidste Laurids Jørgensen slig omkostning at vedstå og heller ikke ham for noget uhjemlet at tildømme, og nu blev afsagt, så efterdi ikke er bevisliggjort, hvor højt samme gård skulle være solgt, eller hvor meget skulle reste på betalingen, og hr Niels ikke har sig til obligeret pantet at indløse, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen til bytinget igen at komme, dokumenterne for fogden at fremlægges og deri endeligt dømme, når det for ham indstævnes.

(310)

** Mikkel Sørensen i Rørt havde stævnet Niels Jensen i Tvenstrup for en benægtelse, han til Hads herreds ting 26/3 sidst forleden gjort har, at han ikke skulle have skåret Mikkel Sørensen hans kabel sønder på hans hest eller borttaget noget af hans gods eller slået hans arm sønder med en vognkæp, da Mikkel Sørensen i Rørt og Anders Sørensen Juel sst kom kørende på deres vej fra Århus. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Juels vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og ikke heller har navngivet Niels Jensen, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og syn så noksom, at det bør nogen magt at have.

(314)

** Søren Jensen i Lemming havde stævnet Christoffer Jensen i Holm for en dom, han til Hids herreds ting 3/7 sidst forleden dømt har og tildømt Søren Jensen at betale 12 rigsdaler for beliggelsesbøder på hans salig far Jens Lauridsen, som døde i Lemming, hans vegne formedelst en kvinde Kirsten Jensdatter en seks ugers tid efter hans død har ham beskyldt, at han skulle være hendes barnefar til det barn, hun reder til barsel med, uanseet han var en gammel skrøbelig mand, og af den årsag for langsommelig tid siden opladt sin halve gård for hans søn, hvorefter blev afsagt, så efterdi salig Jens Lauridsen ved døden var afgået, før Kirsten Jensdatter ham for barnefar har beskyldt, så han ikke kunne være der at svare, og herredsfogden dog har tildømt hans søn Søren Jensen samme bøder på sin salig fars vegne at udgive, da fandt dommerne den hans dom magtesløs at være.

(316)

** Mikkel Jensen i Bjødstrup ? på sine egne og to brødre Jørgen Jensen og Niels Jensen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Jep Christensen i Følle Rasmus Nielsen og Niels Sørensen sst for et vildigt vidne, de til Torsager birketing 27/2 1636 vidnet har på nogen skæpper agerland, Mikkel Jensens salig bror Laurids Jensen Tyresen skulle have haft i brug af Søren Sørensen Rønde i Følle i den betaling, han var Laurids Jensen pligtig, i så måder deres svoger og far til vilje ville fravidne Mikkel Jensen og hans brødre deres retfærdige gæld nemlig 12 daler, som Søren Sørensen efter sit brev var deres salig bror pligtig. derefter blev afsagt, da efterdi sagen i 6 uger har været opsat, og ingen af de indstævnede personer er mødt hertil at svare, og dommerne ikke imod recessen uden bevilling kan gøre længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Mikkel Jensen og hans brødre til hinder eller skade.

(317)

** Laurids Lauridsen i Testrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Kirsten Jensdatter og Jens Andersen i Testrup for et vildigt vidne, de med Kirsten Jensdatters mand Niels Hansen til Vor herreds ting 15/11 163x vidnet har anlangende noget græs, førnævnte Laurids Læsø skulle have slået og bortført, uanseet førnævnte Laurids Lauridsen ved Gud og sin salighed benægtede, at han aldrig har bekommet andet græs, end som han havde betalt, og dog havde fogden dømt ham til at lide som for uhjemlet, hvorefter blev afsagt, så efterdi sagen i 6 uger har været opsat, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da vidste dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(318)

** Claus Då til Borreby og Mogens Høg til Kærgårdsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne for en vedkendelse, de har gjort til Gislum herreds ting 4/11 1633 og da har kendtes ved et kær for fælled, og samme vedkendelse er gjort imod fru Dorte Krabbes vedkendelse, hvorefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, dog ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vedkendelse magtesløs at være.

(319)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Rasmus Madsen og Anders Madsen i Århus for et bænkebrev, de i Århus udgivet har og Hans Justsen sst at have underskrevet anlangende Hans Justsens gældsbrev til Just Høg udgivet på en sum penge for øksne, han bekommet har, dateret 9/3 1638, samt et vidne af 15/3, hvor de stadfæster samme brev. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen af de indstævnede personer er mødt, da fandt dommerne samme breve kundskaber, vidner og dom magtesløs at være.

(320)

** Laurids Jensen i Nørgård i Nøvling med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Anders Nielsen i Nøvling og der barnfødt for et vidne, han til Fleskum herreds ting 23/4 sidst forleden vidnet har, at han havde været ved sønder Tranders bro og der seet Laurids Jensen tage af loftbroen 5 træer og ført hjem, hvilket vidne Laurids Jensen ved sin ed benægter og mener Anders Nielsen har vidnet sin farbror Niels Pedersen og Peder Nielsen til vilje, hvorefter blev afsagt, da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen af de indstævnede personer er mødt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Laurids Jensen til hinder eller skade.

(322)

** Mogens Kås til Støvringgård med en opsættelse af landstinget i dag måned da efter opsættelse havde stævnet efterskrevne 12 nævninge, som svor Jens Nielsen barnfødt i Simested et fuldt åråd over på Rinds herreds ting 25/2 sidst forleden, for han har været i råd og gerning at myrde et kvindfolk Sidsel Christensdatter, efterdi han tog førnævnte kvindes hoved ben og klæder og bortbar, og tilmed er han rømt for gerningen, og mener samme nævningsed bør ved sin fuldmagt at blive. derefter blev afsagt, da efterdi bevises Jens Nielsen at være åråd oversvoret, og ikke han er mødt herimod at erklære, og sagen befindes at være opsat 6 uger, da fandt dommerne samme nævningsed ved sin fuldmagt at blive.

(324)

** Falk Gøye til Bratskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen røgter på Bjørnsholm forrige år med flere efterskrevne røgtere for et vidne, de til Bjørnsholms birketing 17/3 sidst forleden vidnet har anlangende nogen okser, Falk Gøye havde i forgangen vinter på Bjørnsholm hos Holger Bille og i samme deres vidne har vidnet, at der ikke blev sparet på foder, men hvis de var blevet magre så var det af sygdom, hvilke samme deres vidner han formener løgnagtige at være. derefter blev afsagt, så efterdi røgterne har vidnet, at der ikke har været sparet foder på samme øksne, men de var blevet magre af sygdom, som med synsvidne bevises, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme syn vidne og dom at sige eller magtesløs dømme.

(334)

** Holger Bille med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Falk Gøye til Bratskov for 125 rigsdaler, han ham skyldig er efter hans brev og kontrakts indhold, og da han forholder ham samme penge, har han ladet forhverve dom over ham ved Ål birketing efter to uendelige domme, og Holger Bille formener, han bør samme 125 rigsdaler at betale eller derfor ved

gode mænd at have indvisning og udlæg af Falk Gøyes gods og løsøre. derefter blev afsagt, da efterdi fremlægges Falk Gøyes og Holger Billes kontrakt om øksnefodring, og ikke pengene er erlagt, hvorfor til birketinget er ganget endelig dom, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, at Falk Gøye er pligtig samme penge efter kontrakten til Holger Bille at betale, og derfor tilfandt dommerne efterskrevne mænd med herredsfogden at gøre Holger Bille udlæg af Falk Gøyes løsøre, og sker dem der ikke fyldest, da Holger Bille i andet Falk Gøyes jordegods at indvise.

(335)

** Terkild Jensen i Honum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en anden opsættelse havde stævnet Rasmus Iversen sst, for han 12/4 1637 skal have stået på Nim herreds ting og der magtesløs gjort et pantebrev, som han havde af Terkild Jensen på 100 daler, og det skulle Christoffer Pax have betalt ham. ligeledes blev stævnet efterskrevne for et vidne, de 17/5 til samme ting vidnet har, at de var i Rask fruerstue og seet at Christoffer Pax og Terkild Jensen blev forligt om den bondegård i Honum, den gode mand har herligheden af, og skulle give ham 100 daler og holde ham kvit for 112 daler, han var Rasmus Iversen skyldig, men Terkild Jensen benægtede, at han aldrig har gjort samme køb med den gode mand, og han har ikke givet ham købebrev derpå, men han blev tildømt at efterkomme deres købsforhandling og derefter fordelt. så fremlagde Terkild Jensen et skøde af Nim herreds ting 7/4 1630, som indeholder at Peder Tomasen i Hornborg og Søren Jensen i Molgier og deres hustruer samme gård til Terkild Jensen og hans hustru Anne Jensdatter og deres arvinger at have solgt og skødet, hvorefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet efter Terkild Jensens ord om det forlig, han skal have indgået, som han ikke er gestendig, det og med skøde bevises ham og hans hustru samme gods i fællig at have indkøbt, og hans datter derfor deri er berettiget hvis anpart, han ikke er mægtig at afhænde, da fandt dommerne samme vidne dom og dele magtesløs at være.

(339)

** Johan Clausen borger i Horsens og hans bror Jørgen Clausen borger sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Hans Jensen Kneus, som ligger til herberg til Jørgen Ladefogeds sst, for domme, han over dem til Horsens byting forhvervet har i deres fraværelse på øksnerejse udenlands efter en håndskrift og hans specificerede regnskaber. nu blev afsagt, så efterdi førnævnte domme ikke fremlægges og ikke i vurderingen er indført nogen dokumenter, hvoraf kan erfares hvorefter den er sket, og varslet ikke er afhjemlet, da fandt dommerne samme domme vidner og vurdering magtesløs at være, og efterdi Jørgen Clausen Johan Clausen og Hans Jensen på begge sider har regnskab imod hinanden, da henfindes den sag til borgmester og råd at forordne uvildige dannemænd deres regnskaber at forhøre og dem imellem til endelig ende at likvidere.

(343)

** Laurids Jensen i Nisset med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Hans Jacobsen ridefoged til Silkeborg, for han 12/12 sidst forleden til Hids herreds ting havde forbudt Laurids Jensen at afhænde sig den ræveforede lue, som han nu i dag havde på sit hoved, som Anders Sørensen i Gravballe skal have vedkendtes at være hans lue, hvorefter Laurids Jensen blev tildømt at stå til rette, og derefter blev han fordelt for han ikke har ført lovlig hjemmel til samme lue. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Jensen ikke udførligt har sigtet Anders Sørensen for samme lue ulovligt at være adkommet, og der ikke er givet lovligt

varsel, da kunne dommerne ikke kende samme forbud vidner dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have.

(350)

** Christen Kjønsen byfoged Christen Madsen rådmand Jacob Busk og Peder Jensen borgere i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget 14 dage havde stævnet Niels Andersen i Kongsgårde sætfoged til Ebeltoft byting for en dom, han til bytinget 19/2 sidst forleden afsagt har imellem dem på den ene og sognepræst hr Niels Pedersen på den anden side anlangende en beskyldning, hr Niels over dem har indlagt for rigens kansler og bispen, og deri foregiver at byfogden, fordi han æskede sin retfærdige gæld af ham, med de øvrige sagsøgere fængsligt eftertragtede ham, og han har drevet nogle af indbyggerne mesten de tåbeligste og vankundigste med ham at underskrive og forsegle deres falske skrivelse, hvilken skrivelse de mener dem alt for nær skrevet på deres ære og lempe, hvorefter sættedommeren har afsagt, at da samme supplikat ikke var fremlagt for retten, at deraf kunne erfares, hvad falsk eller ret er, vidste fogden ikke i denne sag at kunne kende, så længe samme supplikat ikke fremlægges, i hvilken dom de mener Niels Andersen har gjort uret og hans svoger hr Niels Pedersen til vilje. endnu hidstævnet hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft og hans bror Anders Pedersen. og nu blev afsagt, så efterdi sættefogden ikke har dømt i sagen til eller fra, eftersom for han har været i rette sat, da fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til bytinget igen at indkomme.

(353)

** Jacob Busk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævner hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft for en dom og dele, han kan over ham til bytinget 12/3 og 7/5 næst forleden har ladet forhverve hans ære og lempe angældende formedelst nogen ord, han skulle have tilsagt hr Niels om et brev i Elsegårde. så efterdi Jacob Busk om samme brev har tilforn ført vidner, som ved landsting er underkendt, formedelst de ikke var taget på fersk fod, har han været forårsaget KM oprejsning i sagen at søge, og efterdi Jacob Busk ikke inden 6 ugers udgang kunne erhverve oprejsning, formedelst lang rejse efter KM i Holsten og Sjælland, har hr Niels ingen dilation tilstedt, men hastigt ilet med dom og dele over Jacob Busk at forhverve, hvorved han er fraholdt vidner at føre på ny, hvorfor han indstævner samme dom og dele for landstinget til underkendelse, efterdi KM oprejsning forbyder nogen ham deri at hindre. derefter blev afsagt, da efterdi Jacob Busk har forhvervet KM oprejsning sagen at forfølge, men før han kunne forhverve vidner, med samme dom og dele at være overilet, da kunne dommerne ikke kende den dom og dele at komme Jacob Busk på hans proces efter KM oprejsning til hinder eller skade.

(355)

** hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Kjønsen byfoged sst, eftersom han to gange til landsting er tildømt at gøre regnskab med hr Niels angående bekostning på et smedehus og bondeboel, som han Christen Kjønsen afkøbt har, hvorefter blev afsagt, så efterdi for byfogden har været fremlagt endelig landstingsdom, at hr Niels og Christen Kjønsen at være tildømt at gøre regnskab med hverandre, og sættefogden derfor ikke har vidst i sagen at dømme, før samme dom blev fuldgjort, da vidste dommerne ikke den deres forrige dom at forandre, ikke heller imod Niels Andersens dom at sige.

(359)

** Just Eriksen i Loverstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Rasmussen i Horndrup herredsfoged i Hads herred for en dom, han til Hads herreds ting 16/4 sidst forleden dømt har imellem Jacob Jensen i Kane og Just Eriksen, hvori Just Eriksen er tildømt at betale Jacob Jensen hvis gæld, han er ham skyldig efter hans skadesløs breve, hvorefter blev afsagt, så efterdi for fogeden har været fremlagt Just Eriksens breve til Jacob Jensen, som ikke er betalt, og fogden derfor har tildømt Just Eriksen det skadesløs at kontentere, da vidste dommerne ikke derimod at sige eller magtesløs dømme, men efterdi fogden ikke har dømt til eller far, da fandt dommerne hans dom som udømt at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(361)

** Just Eriksen i Loverstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Rasmussen i Horndrup herredsfoged i Hads herred for en dom, han til Hads herreds ting 23/10 1627 efter Jesper Rasmussen i Fillerup hans angivende dømt har anlangende en klage, Just Eriksen sin lensmand Laurids Ebbesen på Skanderborg tilskrevet har, hvori han har angivet Jesper Rasmussen, at han har taget ubillige brevpenge af ham og forholdt ham genpart af et tingsvidne, men da Just Eriksen ikke fremlagde bevis for sin klage, og da recessen formelder, at den som sigter bør det at bevise, da har dommeren har tildømt ham at stå til rette. og nu blev afsagt, så efterdi ikke for fogden er bevist, Just Eriksen at have sigtet Jesper Rasmussen for nogen uærlig sag, som han burde efter recessen at lide tiltale for, og fogden dog har tildømt ham at stå til rette, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Just Eriksen på hans lempe til hinder eller skade.

(363)

** Just Eriksen i Loverstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Mikkel Rasmussen i Horndrup herredsfoged i Hads herred for adskillige tingsvidner og breve, han ham imod retten forholder, hvorefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises at Just Eriksen skulle antvorte Mikkel Rasmussen samme borgebrev i hånd og ikke heller forholdt ham nogen vidner, da kunne dommerne ikke kende fogdens ulempe deri at være.

(366)

15/8 1638.

** Jørgen Sørensen i Ilved havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred Niels Nielsen, som for nogen tid siden på Bjerre mark skal være dræbt, hans bane at udlede, og fremlagde tingsvidner af Bjerre herred, hvor efterskrevne vidnede, at de havde hørt, at Søren Jensen, som tjente Knud Pedersen i Gramrode, havde opløbet Niels Nielsen på Bjerre mark med en staver i sin hånd og skulle have dræbt ham, og siden har han holdt sig i skjul, og synsmændene hjemlede, at de ikke kunne se nogle sår eller slag på hans hele krop. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Jensen at være Niels Nielsens bane, ham sagesløs at have ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred.

(367)

** Jacob Nielsen sitzhaftig i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned da efter en opsættelse havde stævnet Rasmus Rasmussen Balle i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en

dom, han der til herredstinget 29/4 sidst forleden dømt har og kvitdømt Peder Rasmussen og Johan Poulsen i Vitten for en dele, han over dem forhvervet har for nogen penge for to lange rejser, de for Jacob Nielsen skulle have gjort, hvilken dele herredsfogden i sin sentens nu ville gøre til en vilkårs dele. derefter blev afsagt, så efterdi samme delebrev ikke er endelig, men med vilkår herredsfogden at have dømt Peder Rasmussen og Johan Poulsen kvit for samme dele, da kunne dommerne ikke kende samme dele og dom så noksom, at det bør nogen magt at have.

(370)

** Henrik Sandberg til Bøgsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjørnholms birketing 9/1 sidst forleden vidnet har anlangende Jens Pedersen, som boede og døde i Buktrup, som skulle have med været at udvise noget træ i Buktrup og kaste lod derom, hvilket han ikke har været betroet af hans husbond, men aleneste at se til skoven, at der ikke blev hugget, og de havde set Jens Pedersens stedsøn Peder Rasmussen var med. nu blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod, tilmed og på en død mand Jens Pedersen og ikke i hans levende live, da han vidste dertil at svare, og ikke hans arvinger er givet varsel, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(372)

** Niels Ibsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Kock borger sst for nogen lovmål, han på salig Maren Pedersdatters arvingers vegne til Randers byting over ham forhvervet har anlangende husleje, han er dem skyldig for deres gård, han iboer, og som tilforn blev beboet af Karen Nielsdatter salig Axel Christensens. dernæst blev stævnet salig Maren Pedersdatters arvinger nemlig doktor Egidius doktor Søren Hofmand Jesper Lauridsen Mads Poulsen Peder Lauridsen Jacob Nielsen Mette Nielsdatter og Maren Nielsdatter, hvorefter blev afsagt, så efterdi fremlægges salig Maren Pedersdatters regnskabsbøger, hvori Niels Ibsen og hans hustru Maren Andersdatter for samme husleje findes indtegnet, som ikke er betalt, og hvorfor der efter dele og dom er gjort udlæg, som han ikke har villet indfri, da vidste dommerne ikke imod samme udlæg at sige, og førnævnte dom og dele ikke videre at komme Niels Mortensen Ibsen til hinder eller skade.

(376)

** Jacob Nielsen sitzhaftig i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Rasmus Rasmussen i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en opsættelse, han til Sabro herreds ting 26/4 sidst forleden udgivet har, først i 14 dage og derefter en måned taget sig dom til imellem hr Christen Henriksen i Lyngå angående tiende af Favrskov, som Jacob Nielsen har besiddet i 4 år, som han blev tildømt at betale. nu blev afsagt, så efterdi samme opsættelse befindes ikke med 8 dages stævning at være kaldt, og Jacob Nielsen imod dommen har protesteret og skudt sig til sit værneting Randers byting, og Rasmus Rasmussen da samme dom til Sabro herreds ting har udgivet, da fandt dommerne samme opsættelse og dom magtesløs at være.

(378)

** fru Jytte Brock salig Jørgen Skeels til Estrup havde stævnet Søren Pedersen herredsfoged i Nørherred for en dom, han 28/9 sidst forleden imellem hende og hr Ove Christensen i Hammelev dømt har, hvori han har tilfundet hr Ove tiende af en fri særdeles endels ejendom, som fru Jytte

Brock alene tilhører og som kaldes Stensmark, hvilken dom hun formener skal være tvært imod en anden dom, Søren Pedersen til bemeldte ting 2/6 1636 dømt har, som endnu ved magt står, hvori fogden ikke turde sig understå at tildømme hr Ove tiende af Stensmark, med mindre det kan gøres bevisligt, at samme ejendom ligger i hans sogn. hvorimod hr Ove fremlagde tingsvidner, hvori efterskrevne vidnede, at da de tjente på Stensmark, da søgte de Hammelev kirke, og fru Jytte Brock lod fremlægge tingsvidne, hvori efterskrevne vidnede, at de aldrig har fornemmet, at Stensmark lå i Hammelev sogn, hvorefter blev afsagt, at efterdi efterskrevne har vidnet, at de som havde tjente på Stensmark har søgt Hammelev kirke, så vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige.

(384)

** Mette salig Peder Helts i Kolding med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en dom, han på Horsens byting 19/7 1636 afsagt har imellem Mette Helts og Envold Clemendsen borger i Horsens anlangende en sum penge, han efter hans håndskrift har forpligtet sig at betale til en vis termin, og dog har fogden efter opsættelse henvist sagen til hans overdommer. derefter blev afsagt, så efterdi har været fremlagt Envold Clemendsens håndskrift på bemeldte penge for førnævnte korn samt hans missive, hvori han tilstår kornet at være ham leveret, og byfogden dog ganske sagen fra sig fundet, da fandt dommerne den hans henfindelsesdom magtesløs at være.

(388)

** Niels Ibsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned da efter 14 dages opsættelse havde stævnet Peder Christensen Kock borger sst for en dom, han 29/1 sidst forleden på Mads Poulsen sst hans vegne forhvervet har anlangende 22 rigsdaler, han skal være ham skyldig, uanseet det ikke er bevist for fogden med regnskabsbog, og dog har fogden tildømt ham at betale. nu blev afsagt, så efterdi ikke for fogden var fremlagt noget bevis på hvad, Niels Ibsen skulle reste med for husleje, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til bytinget igen at indkaldes til endelig dom.

(390)

** Niels Ibsen borger i Randers havde stævnet Jesper Lauridsen i Randers for en opdragelse, han 16/7 sidst forleden til 3.ting har forhvervet af Anne Madsdatter i Randers anlangende 13 daler, som hun har ladet ham fordele for, som skulle reste på hans brev, hvori han lover at sælge for hende 52 alen lærred for 20 skilling alenen eller 18, om han ikke kunne bekomme mere eller at forskaffe hende sit eget igen, og fogden har tildømt ham at betale samme gæld, og derefter er han blevet fordelt for samme. nu blev afsagt, så efterdi i dommen ikke er angivet, hvor meget der rester, som Niels Ibsen efter hans seddel skulle betale, da fandt dommerne denne dom at være som udømt, og Niels Ibsen for samme dele kvit at være, og sagen til byting igen at komme og der ved endelig dom at ordeles.

(392)

** Laurids Pedersen af Mollerup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Gern herreds ting 5/5 sidst forleden vidnet har anlangende 3/7 1637, da der var skifte i Skellerup efter salig Jens Nielsen, at Laurids Pedersen skulle have i hånd taget Søren Nielsen i Hårup og lovet ham og hans medarvinger på hans hustrus

vegne, at dersom han og hans hustru skulle have 4.parten i den gård, salig Jens Nielsen iboede, da skulle han betale Jens Sørensen i Mollerup 40 sletdaler og holde alle de andre arvinger kvit og fri derfor, hvilket Laurids Pedersen benægtede, at han ikke havde udlovet samme gæld. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet efter Laurids Pedersens ord og mundheld, som han ikke er gestendig og ikke er vidnet på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(393)

** fru Helvig Marsvin salig Gude Galdes til Nørlund på sin tjener Jens Justsen i Haverslev og hans hustru Sofie Nielsdatter deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Maren Poulsdatter Bødkers for et usandfærdigt vidne, hun 20/2 sidst forleden til Års herreds ting med Keld Nielsen i Haverslev gjort har, hvor hun med samme sit vidne har fragået at have beskyldt Keld Nielsen til barnefar, men ville have udlagt Søren Justsen, som var hendes rette barnefar og havde lovet hende ægteskab, og at hun skulle være tilkøbt af Sofie Nielsdatter at udlægge Keld Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi her tilforn er ganget endelig dom i hovedsagen, Maren Bødkers beskyldning ikke heller er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da bør samme hendes vidne og beskyldning ikke at komme Sofie Nielsdatter til hinder eller skade.

(395)

** Christen Jensen Stovby i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 25/1 1637 vidnet har imod deres eget forseglede tingsvidne, at borgmester Johan Kall med to mænd 17/6 1636 havde ladet forbyde Christen Jensen Stovby ikke noget af sit gods eller folk at lade komme i land af hans skude, der for Mariager var indkommet, efterdi skotten var død af pest i Ajstrup, som hjemkom på hans skude i samme rejse og havde været i Helsingør, hvor pesten grasserede, og borgmesteren nogle gange havde ladet ham forbyde, at han ikke skulle lade hans pram heden skikke til Helsingør, som han som en svoren borger burde at have agtet, hvorfor han blev dømt til at stå til rette. derefter nu blev afsagt, så efterdi der tilforn har været forhvervet vidner i samme sag, som ved landstingsdom formedelst ulovligt varsel er underkendt, så disse sidste vidner ikke er vidnet på fersk fod eller oprejsning i sagen forhvervet, da fandt dommerne disse sidste vidner og dom magtesløs at være.

(400)

** Rasmus Bendtsen i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Rasmus Sørensen Vissing borger der sst for en regnskabsbog, han der til tinget 25/9 sidst forleden har i rette lagt, hvori er indskrevet 171 rigsdaler og en hel hoben klæder og andet, han skulle have taget med sig på en rejse til Emden for Rasmus Bendtsen på hans skib skulle gøre og siger sig, at samme gods blev ham frataget af dynkerker, som han ikke skal kunne bevise sig nogen skade for Rasmus Bendtsens skyld at være tilføjet. endvidere er tilføjet i regnskabsbogen, at Rasmus Bendtsen vil erstatte Rasmus Vissing al tilføjet skade, hvilken tilføjelse Rasmus Bendtsen ikke vedgår, og han mener ikke, Rasmus Vissing kan opskrive så meget, han lyster til betaling. ligeledes blev stævnet Maren Sørensdatter salig Peder Hansen Hatstafferers efterleverske i Randers og hendes søn Søren Pedersen Hatstafferer sst for et vidne, de til bytinget 27/11 sidst forleden vidnet har, at Peder Hansen Hatstafferer var med på Rasmus Bendtsens skib, som Rasmus Vissing var købmand på, og dynkerkerne skulle have frataget Rasmus Vissing under

Holland både skib gods og penge, hvilke vidner, Rasmus Bendtsen ikke mente, burde at komme Rasmus Vissing til befrielse. efter flere ord dem imellem blev de her for retten så forenet, at Rasmus Bendtsen for dommernes skyld lovede at give Rasmus Vissing 50 rigsdaler for sin anfordring.

(404)

** Frederik Reedtz til Tygestrup på jomfru Abild Bryske til Vedø hendes vegne, som han af KM er forordnet værge for, havde stævnet Jens Sørensen i Sjørup med flere for en lovsed og tov, de 17/5 dette år til Nørherreds ting gjort og svoret har, hvormed de har frisvoret Jens Sørensen i Sjørup ikke at være Kirsten Sørensdatter Ebeltoft i Koed hendes barnefar til det barn, hun da stod med på tinget og ham beskyldte så vel som og for dåben og selv på kirkegulvet i hendes afløsning ham har beskyldt, hvilken deres ed og tov Frederik Reedtz ikke mener så lovligt er gjort, at den bør nogen magt at have. derefter blev fremlagt samme tingsvidne, at Jens Sørensen fremstod og tog lovbogen i hånden og bad sig Gud til hjælp at han ikke var Kirsten Sørensdatters barnefar til det barn, som hun fødte næste fredag efter jul sidst forleden, og ikke heller har haft nogen legemlig fællig med hende, siden hun fik det første barn, men hun har løjet ham det på, og derpå gjorde han sin ed med oprakte fingre. dernæst fremkom efterskrevne og gjorde deres ed i lige måde med oprakte fingre efter recessen, at Jens Sørensen svor ret, hvorefter blev afsagt, så efterdi Jens Sørensen selvtolvte har givet sin lov og værn imod Kirsten Sørensdatters sigtelse, og ikke samme lov for nogen urigtighed eller ulovlighed beskyldes, da vidste dommerne ikke den at imod sige eller magtesløs dømme.

(405)

** Erik Grubbe til Tjele havde stævnet Peder Hansen i Kalstrup for et syn og klage, han til Rinds herreds ting 21/5 sidst forleden over hospitalstjener Laurids Olufsen i Troelstrup gjort har og beskyldte ham for sårmål og skade, som han ikke med vidnesbyrd kan bevise. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage og syn ikke er bevist, at Laurids Olufsen skulle have gjort Peder Hansen samme sår og skade, da kunne dommerne ikke kende samme klage syn og dele så noksom, at det bør nogen magt at have.

(406)

** Christen Christensen i Emborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Johan Nielsen Murmand borger i Horsens for et pantebrev, han til Horsens byting 20/2 1627 har ladet læse, hvori han kender sig at være hr Niels Christensen i Ry skyldig 100 sletdaler, hvorfor han pantsætter ham et hus. endnu blev stævnet Mogens Rasmussen byens kæmner med et pantebrev på borgmester og råds vegne på en sum penge, som Johan Nielsen skulle være sin dattersøn skyldig, og til sig annammet 1/11 1624 af sin fædrene arv og derfor pantsat borgmester og råd sit hus, og efterdi der på samme hus findes to pantebreve, hvilket findes at være imod hverandre, da har Jens Sørensen byfoged ikke ville dømme i samme sag, men hensat sagen til landstinget. derimod havde Hans Sørensen Munk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage hidkaldt Christen Christensen i Emborg, som er salig hr Niels Christensens bror i Ry og hans børns værge for et pantebrev, som Johan Nielsen Murmand borger i Horsens 20/2 1627 har gjort hr Niels Christensen i Ry anlangende den ejendom, Johan Nielsen påboer, for 100 sletdaler, hvilken ejendom Johan Nielsen 2/10 1624 har pantsat borgmester og råd for hvis anpart, han har oppebåret, som hans datterbarn Hans Sørensen Munk efter hans salig far Søren Hansen Munk, som boede og døde i Horsens, arveligt er tilfaldet, og formente han, at samme hr Niels Christensens pantebrev

ikke kommer ham på hans tilfaldne arv til forhindring. ligeledes havde han stævnet hans oldefar Johan Nielsen for en kvittans, som han har givet ham 31/3 1634, da Johan Nielsen Murmand skiftede med hans salig hustru Kirsten Christensdatters arvinger, og da blev Johan Nielsen ham skyldig 239 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Johan Murmand 1624 har pantsat sit hus til borgmester og råd på hans datterbarn Hans Sørensen Munks vegne for hans fædrene penge 206 daler, og han dog 1627 har pantsat hr Niels Christensen i Ry samme hus for 100 sletdaler, da kunne dommerne ikke kende samme sidste pantebrev bør at komme borgmester og råd på Hans Munks vegne imod det første pantebrev til forhindring.

(413)

** borgmester og råd i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Sørensen i Skovgårde og Maren Pedersdatter sst for et tingsvidne, de til Hassens birketing 9/7 sidst forleden vidnet har hr Niels Pedersen i Ebeltoft til vilje, og deri vidnet, at de kom i borgmesterens hus i Ebeltoft 2.pinsedag 1629, og hr Niels havde da indledt vagtmesterens frue efter hendes barnefødsel, og da kom hr Nielses hustru Maren Hansdatter med vognmesteren og lod hr Niels udkalde og klagede, at han ville tage en af hr Nielses heste, og de gik derfra klokken var 10 slet, og da blev hr Niels hos vagtmesteren, så prædiken den dag blev forsømt, hvilket vidne de mener vildigt at være imod sandfærdige vidner om hr Nielses omfærd i byen samme dag med sengeklæder kobber korn og andet at lade føre til sit hus, samt at vagtmesteren allerede var bortdraget klokken 9 slet, og Maren Pedersdatter, som er hr Nielses egen søster og hendes mand har vidnet ham til vilje, og i lige måder hans svoger, som har en anden hans søster, sidder samme birketing, og hans bror er skriver, hvilket vidne bør magtesløs at være, idet de ikke så, at hr Niels indledte vagtmesterens kvinde eller hvor længe, han blev der efter 10 slet. derefter blev fremlagt et tingsvidne af bytinget 24/8 1629, indeholdende at 2.pinsedag sidst forleden blev som plejer ringet 3 gange til højmesse, dog skete ingen prædiken, thi om natten var kommet hastig ordinans, at kejserens folk skulle opbryde og marchere, og der de skulle gå til kirken, lod den øverste vagtmester, som hos borgmesteren havde kvarter sin trompeter, blæse tidlig til hest, og soldaterne løb omkring i gader og huse, og da borgerne ikke vidste, hvordan lejligheden derom var, og hvordan rytterne ville holde hus med dem, før de skiltes fra dem, så kunne ingen komme fra sit hus til kirken, men siden 3.pinsedag Gud være ære og lov, der fodfolket også var bortmarcheret, kom de igen med fred at søge kirken høre prædiken og takke Gud for sin nåderige forløsning. andre vidnede, at 2.pinsedag der det havde ringet til højmesse, da kom hr Niels i borgmesterens gård med sine heste og vogn og der bekom dyner hoveddyner og puder samt sække med korn, og andre steder bekom han bolsterdyner med våben på sengeklæder pander og andet. ligeledes vidnede efterskrevne, at da pesten grasserede i Ebeltoft 1619, da blev hr Niels kaldt til Oluf Jensen Smed den tid, han og hans hustru blev befængt, og da kom han for hans dør, og da måtte Oluf Smed lede sin hustru til døren til ham, da meddelte hr Niels ham hans hustru og hans søster Birgitte sakramentet på hans dørtærskel med hans højre hånd, og samme tid havde han sat sakramentet på natstolen. andre vidnede, at hr Niels lagde hånden på Oluf Smeds hustrus hoved som en ærlig præstemand, og andre vidnede, at de havde hørt, at Oluf Smeds hustru derefter døde mellem døren og sengen. andre vidnede, at lidt før jul 1619, da den sidste store pest grasserede, da lå Mads Jensen Stabrand syg i sit hus, og begærede præsten til sig, da kom hr Niels og satte sin hat udenfor døren på kælderhalsen, og begyndte meget hastigt at oplæse alterets ord og næppeligt til enden og ikke fadervor eller andet mere og dermed berettede ham uden skriftemål enten med hånds pålæggelse eller velsignelse. Niels Andersen i Kongsgårde vidnede, at 1620 kom han til Kongsgårde, og året derefter drog Søren Andersen i Ebeltoft til Lübeck, og han vidste ikke rettere, end han der gik i skole. hertil blev stævnet Birgitte Andersdatter afgangne Jens Hegelund borgmesters efterleverske, Søren Sørensen borger i Ebeltoft hans hustru

Maren Christensdatter, Matias Jensen Skrædder med sin hustru Maren Villumsdatter, Jens Andersen Snedker og hans kone Anne Lucasdatter, Christen Madsen Kock med sin bror Peder Madsen, Johanne Pedersdatter Morten Glads efterleverske i Ebeltoft, Karen Nielsdatter Peder Madsens hustru i Ebeltoft, Karen Christensdatter Rasmus Trøjes hustru i Ebeltoft, Karen Christensdatter Jens Mortensens hustru, Birgitte Jensdatter Mikkel B---- hustru, Kirsten Mikkelsdatter Laurids Kocks hustru, afgangne Oluf Smeds hustru Maren Mikkelsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne vidner om hr Nielses forhold med sakramente i 1619 og 2.pinsedag 1629, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke samme vidner magtesløse at dømme.

(431)

** Mikkel Christensen Snedker i Hvam med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet Christen Tomasen Skrædder i Hvam, for han 30/4 sidst forleden på Rinds herreds ting har klaget på Mikkel Christensen, for han onsdag nat sidst forleden skulle have indbrudt i hans hus og der taget adskillige af hans koster i hans fraværelse. ligeledes havde stævnet efterskrevne, som havde vidnet, at de havde set Mikkel Christensen gå ind af Christen Skrædders kålgårdsdør og gået efter ham, og han skulle have haft noget med sig i hans hænder og på hans aksel. dernæst blev hidstævnet Sofie Tomasdatter i Hvam Maren Christensdatter Johanne Christensdatter og Niels Christensen for et vidne, de deres egen far og husbond til vilje vidnet har, at Mikkel Christensen er kommet i deres hus og stue og bortstjålet af deres koste, hvilket sigtelse og vidne han formener bør være magtesløs, da det er vidnet af Christen Tomasens hustru og børn. ligeledes blev stævnet Keld Tomasen, som er Christen Skrædders bror. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne udtrykkeligt har vidnet, at Mikkel Christensen er kommet ud af Christen Skrædders gård med noget på hans aksel af Christen Skrædders koste og løb i sin egen gård, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, men belangende Svend Mortensen og hans medbrødres vidner, som er vidnet efter Mikkel Christensens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, og samme vidner ikke i nævningseden er inddraget, endog det er hans ære og liv anlangende, da fandt dommerne deres ed at være som usvoret og ingen til skade.

(439)

** Jens Andersen borger i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne for deres vidne, at Jens Andersen skulle have slået Christen Sørensen i True, hvorfor han er vold oversvoret, hvorved han mener sig forurettet og i gerningen uskyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes lovligt varsel for samme vidne eller sandemandsed at være givet, bemeldte syn og klage ikke heller nøjagtigt er bevist, og ikke heller uden 3 sandemænd at have gjort deres ed, som ikke er fuldkomment, da fandt dommerne samme vidne syn klage og sandemandsed magtesløs at være.

(441)

** Peder Andersen i Burgårde med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Christensen i Ebeltoft for en dom han til Ebeltoft byting 12/2 sidst forleden over ham for gældssag efter deres regnskabsbogs indhold har forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges regnskabsbog hvori Peder Andersen for samme gæld findes indtegnet, så fogden har tildømt ham gælden at betale, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige.

(443)

** Jørgen Jensen boende i Dal med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Jens Busk sst og Niels Andersen sst for et vidne, de 2/4 næst forleden til Fleskum herreds ting vidnet har, at den ager i Findelstrup made, som Peder Lauridsen og i Dal og Jørgen Jensen omtvister, skal med rette ligge til den bolig i Dal Peder Lauridsen iboer, hvilket Jørgen Jensen ikke formener sandfærdigt at være vidnet, af den årsag derimod bevises med tre mænd, som har boet i samme bolig for 36 år siden, at de da ikke brugte samme agre, og dog har fogden 27/5 tildømt Peder Lauridsen samme agre. derefter blev afsagt, da efterdi sagen i 6 uger har været opsat, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(444)

** Jens Tobiasen og Jørgen Murmester i Djørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 28/4 sidst forleden vidnet har, at 8/4 imod midnat, da de skulle røgte garn og var kommet til Mandrup Dues garn, da så de Jens Tobiasen og Jørgen Murmester og de levende sild skulle springe i kågen, de tog af garnet, hvoraf de havde indøst nogle kuber fuld af samme sild og tilmed budt dem 4 skæpper rug, fordi de ikke skulle åbenbare det, hvorfor dem klage er overgået, uanseet Jens Tobiasen og Jørgen Murmester bemeldte vidne og gerning ved deres højeste ed benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme vidne og klage magtesløs at være og ikke at komme Jens Tobiasen og Jørgen Murmester til nogen forhindring.

(445)

29/8 1638.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet sandemænd af Framlev herred Peder Rasmussen af Galten, som er nedfaldet af et læs hø og død blevet, hans bane at udlægge og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Framlev herreds ting 22/8 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de på lørdag sidst var i Johanne Sørensdatters gård i Galten og så Peder Rasmussen stå på et læs hø og ville løfte samme hø i hus, og i det samme faldt han ned på sin hals på en stenbro, og ikke talte eller rørte sig. afgangne Peder Rasmussens brorsøn Rasmus Madsen i Svostrup på sin far Mads Rasmussens vegne sst svarede, at han ville intet have med samme sag at bestille og ikke heller ville arve give eller gælde efter hans død. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Peder Rasmussen af våde og vangive at være faldet af vognen og det ham til bane og livs lagt.

(447)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup forrige herredsfoged i Hads herred, eftersom han 13/2 1631, imidlertid han var herredsfoged, har gjort nogen tingsvidner med tre mænd i Fillerup Niels Knudsen Hans Jørgensen og Jens Pedersen sst anlangende en ager Sandenge i Loverstrup mark. derefter blev afsagt, så efterdi ikke endnu befindes, at Just Eriksen enten har udstedt eller skrevet samme vidne og det tilforn ved endelig dom er underkendt, da vidste dommerne ikke ham derfor

nogen falsker at tildømme eller fogdens dom at underkende, men efterdi fogden ikke har dømt til eller fra om samme enge, da bør hans dom i det punkt at være som udømt, og sagen igen til herredsting at komme.

(451)

** Gunde Lange KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget i dag måned efter en måneds opsættelse havde stævnet efterskrevne i Oppelstrup for hvis vidner, de til Fleskum herreds ting 21/5 sidst forleden vidnet har anlangende afgangne Anne Nielsdatter Erik Bangs steddatter i Abildstrup hendes bekendelse og barnefødsel såvel hendes mor Mette Vognsdatters befrielse. og efterskrevne, deriblandt Mette Vognsdatters anden datter Karen Nielsdatter og hendes husbond Niels Tordsen og hans søster Kirsten Tordsdatter, vidnede at de så barnet, som var et utidigt foster, lå på stegersgulvet, og ikke Mette Vognsdatter bad dem dølge det, men bad en dreng Claus Selgensen ride til Gunderup og hente Dorte Jensdatter, at hun ville komme og tage et barn og begrave det, og han vidnede, at Mette Vognsdatter ikke bad ham dølge det. derefter blev fremlagt en dom af førnævnte herredsting 21/5, at da KM mandat og forordning ikke udtrykkeligt formelder om den, som om sådan barnefødsel kan være noget vitterligt, da turde fogden ikke dømme Mette Vognsdatter på hendes hals og liv, uden KM og øvrigheden anderledes derom ville lade forordne. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Anne Nielsdatters egne ord, at hun nogen tid redte til barsel, og en part har været tilstede, der hun fødte hendes foster, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(455)

** Jacob Jensen i Kanne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Just Eriksen i Loverstrup for en skriftlig klage, han over ham til Stensballe birketing 7/10 1637 gjort har for en stor sum penge, Jacob Jensen skulle være ham skyldig for korn og andet, han hos ham skulle have bekommet, hvormed han lader sig mærke at ville afbetale hvis gæld, Just Eriksen er ham skyldig efter hans brev, hvilken gæld han ikke har krævet eller tilkendegivet til tinge. derefter blev afsagt så efterdi Just Eriksens klage ikke med Jacob Jensens brev og segl på samme gæld bestyrkes, men han det i dag benægter, da kunne dommerne ikke kende samme klage så noksom, at det bør nogen magt at have.

(458)

** Just Eriksen i Loverstrup havde stævnet Mikkel Rasmussen i Horndrup herredsfoged i Hads herred for en dom, han til Hads herreds ting 23/10 1637 efter Jesper Rasmussen i Fillerup tingskriver hans begæring over Just Eriksen dømt har anlangende en skriftlig klage, Just Eriksen over Jesper Rasmussen har tilskrevet lensmanden, og skønt han ikke deri har sigtet Jesper Rasmussen for noget uærligt, har herredsfogden dog tildømt ham at lide tiltale for en løgner, hvilken dom ved landstinget er underkendt. nu blev afsagt så efterdi ikke for fogden er bevist at Just Eriksen har sigtet Jesper Rasmussen for nogen uærlig sag, og fogden dog har tildømt ham at stå til rette, så hans dom er underkendt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Mikkel Rasmussen sig dermed har forseet og bør derfor igen give Just Eriksen hvis billig kost og tæring, han for den hans dom har lidt og anvendt.

(460)

** Mogens Bille til Skerrildgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Frederik Reedtz til Barretskov for en klage, han har forhvervet til Bjerre herreds ting 5/6 1630 på hans tjenere Rasmus Lauridsen Rasmus Pedersen og Mikkel Nielsen i Bredtorup for jord, de skulle have indtaget og lagt til deres løkker og noget fædrift, de skulle have over hans tjeneres jord, men ikke navngives hvor samme jord ligger, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme klage ikke nøjagtigt er bevist, da fandt dommerne samme klage og dom magtesløs at være.

(463)

** Jørgen Urne KM befalingsmand over Vestervig kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Fleskum herred for en utilbørlig opskrift, de til Fleskum herreds ting 19/2 har i rette lagt anlangende kost og tæring, de skulle til landsting og herredsting have anvendt med hans tjener Niels Pedersen i Flamsted på 32 daler, hvilken opskrift Jørgen Urne formener ikke oprigtig at være, og fogden har tildømt hans tjener samme 32 daler at udlægge. efter flere ord dem imellem var afstod de på begge sider samme dom bemeldte kost og tæring anlangende, så den skal være kasseret.

(465)

** Niels Andersen Tybo i Sjørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Christen Nielsen i Tøttrup og Søren Lauridsen i Oplev for et vidne, de til Hornum herreds ting 25/6 sidst forleden vidnet har, at Niels Andersen skulle have købt tre øg af salig Tomas Pedersen, som døde i Oplev, hvorpå skulle være betalt 10 sletdaler, hvilket deres vidne, Niels Andersen højligt benægter og ved ed bekræfter samme øg den døde mand aldeles at have betalt. derefter blev afsagt så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(466)

** Jens Hieronimusen borger i Ebeltoft på sin og søster Karen Hieronimusdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet hr Niels Pedersen præst sst, for han uden deres vilje og tilladelse skal have bekommet et hjemmegjort bænkebrev, som han kalder et købebrev, af deres mostersøn Jens Pedersen på deres anpart af en gård og boder der sst, som de med deres mor uden noget skifte er fællebundet i med Jens Pedersen, og samme stuebrev formelder, at ejendommen alt sammen da af hr Niels med rede pending at være betalt, uanseet de aldrig har taget Jens Pedersen til deres værge eller givet ham nogen fuldmagt eller samme stuebrev underskrevet, efterdi de begge kan læse og skrive, og de mener samme stuebrev bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt samme købebrev at i rette lægge, da fandt dommerne samme købebrev magtesløs at være.

(468)

** Erik Jacobsen i Skovsgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Erik Jacobsens far Jacob Lauridsen i Skovsgård for to klager, han på ham til Hads herreds ting 18/12 1637 og 15/1 1638 gjort har formeldende om adskilligt, han ham har sagt, som hans far ikke har bevist, men mener de i ubesindighed er gjort, tilmed er de blevet forligt, så han har givet hans far afkald og kvittering, og nu blev afsagt så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt til nogen gensigelse, da fandt dommerne samme to klagevidner magtesløs at

være og ikke at komme Erik Jacobsen til forhindring.

(469)

26/9 1638.

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget i dag måned med en opsættelse havde stævnet Morten Gans i Klakring, for han ulovligt er inddraget i hans skov Klakring Nørskov, som kaldes bispens enemærke, der har ladet hugge og afføre to store bøge og slået Henrik Rantzaus stempel på stubben, uanseet at Henrik Rantzau ikke skal bevise med adkomst at vedkomme det aller ringeste træ i Klakring Nørskov, som altid har fulgt Palsgård hovedgård. desuden havde Ernst Normand beklaget sig over den forordnede tingskriver Hans Pedersen i Dallerup, for der ikke skal være så rigtigt omgået med samme tingsvidners forhvervelse eller indskrivelse. nu blev afsagt efterdi ikke bevises tingskriveren med samme vidner ulovligt at have omgået, men samme vidner lovligt inden tinge at være vidnet, og i tingbogen indført og med den stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende Hans Pedersens ulempe deri at være.

(476)

** Henrik Rantzau til Schöneweide havde stævnet efterskrevne i Klakring for et vidne, de til Bjerre herreds ting 11/8 sidst forleden vidnet har anlangende to træer, som er hugget i Klakring Nørskov, hvilke vidner ikke stemmer overens men er vidnet i tvivl og imod hverandre, idet nogle vidner, at samme træer er hugget norden Dybdal og andre østen for Dybdal, men hvem grunden tilhører, vidste de ikke. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet endeligt men selv mestendel lagt deres vidner i tvivl, de ikke heller med hinanden stemmer overens, da fandt dommerne samme vidner og klage magtesløs at være.

(478)

** Jacob Seefeld til Ovegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter opsættelse havde stævnet Morten Mortensen foged til Hobro byting for en hensættelsesvidne, han til Hobro byting 23/7 sidst forleden udstedt har, eftersom Jacob Seefeld for retten har ladet indstævne Hans Nielsen borger sst for en dom, han ville lade forhverve over ham for en gårds bygfældighed, han har haft i fæste, og byfogden har hensat sagen til Hindsted herreds ting til Jacob Seefelds værneting og ikke anseet, at Hans Nielsen er KM skatteborger i Hobro og ikke andetsteds holder hus. derefter blev afsagt da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ikke førnævnte hensættelse nu er fremlagt, og da der ikke imod recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme hensættelse magtesløs at være.

(479)

** Henrik Rantzau til Schöneweide havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 26/5 sidst forleden vidnet har anlangende et stykke gærde på Havreløkke, som Rasmus Rasmussen i Husby skal have gærdet i 45 år, uanseet det med vidnesbyrd bevises at de mænd, som har brugt det kirkejord, Jens Poulsen i Overby nu bruger, altid har gærdet for det gærde på Havreløkke, som omtvistes, og han formener at deres usandfærdige vidne ikke er så lovligt, at det burde nogen magt at have. derefter blev afsagt da efterdi Peder Tøgersen Munkgård og hans medfølgere tilforn har vidnet om samme gærde og dog ikke for Anders Lauridsen og hans

medfølgeres vidne har fanget varsel, da fandt dommerne samme sidste syn og dom magtesløs at være.

(481)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet et tingsvidne, som herredsfoged Morten Sørensen i Nøttrup af Bjerre herreds ting har udstedt 4/8 sidst forleden anlangende et stykke jord vesten Skævlund mølle, som Morten Hansen bruger, hvilken jord skal være Ernst Normands rette ejendom. nu blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke udførligt har forklaret hvem, de har givet varsel for samme vidner, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og benægtelse så noksom, at de bør nogen magt at have.

(485)

** Niels Jensen Bjørnskov borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter en måneds opsættelse havde stævnet Knud Keldsen borger sst for en dom, han til Århus byting 1/3 sidst forleden forhvervet har på hans hus og ejendom for 76 daler efter et pantebrevs indhold, Niels Bjørnskov har givet ham, og Knud Keldsen ikke skal have givet på Niels Bjørnskovs vegne mere end 56 sletdaler, og dog har han sat pantet til 76 daler, hvortil Knud Keldsen svarede, at han havde udlagt for Niels Bjørnskov mere end 56 daler. derefter blev afsagt så efterdi Niels Bjørnskov samme pantebrev og forpligt for ting og dom har indrømmet og tingsvidne taget, og fogden derfor har ham tildømt samme pant og forpligt at efterkomme, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(488)

** Niels Jensen Bjørnskov borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter en måneds opsættelse havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dele, han over ham har udstedt til bytinget 9/8 sidst forleden på Knud Keldsens vegne, for han ikke har villet efterkomme byfogdens dom og hans egen forpligt anlangende det hus han iboer. så blev afsagt så efterdi Knud Keldsen for samme gæld har Niels Bjørnskovs ejendom i pant og forvaring, som endnu står ved fuldmagt, og han dog for pengene er blevet delt, da fandt dommerne Niels Bjørnskov af den dele kvit at være.

(489)

** Bendix Hansen borger i Horsens på Hans Sørensen Murmester borger i Ålborg hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Horsens byting 10/7 næst forleden vidnet har, at de var med byfogden i Peder Mikkelsens gård i Horsens at skulle gøre udlæg i hans gård for 193 sletdaler, som han var Hans Murmester skyldig, og da hørte de, hvorledes Bendix Hansen og Peder Mikkelsen blev forligt om samme udlæg, og de målte halvtrettende alen hus fra portstolpen og sønder på til et løsholt, blev sat et brænde på. derefter blev afsagt så efterdi Bendix Hansen på Hans Murmesters vegne er med Peder Mikkelsen blevet forenet, hvor vidt han i ejendommen skulle have udlæg for samme fordrede gæld, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(491)

** Laurids Hansen i Storring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Nielsen Let i Skibby anlangende et kvindfolk Gyde Sørensdatter i Århus, som i skriftemål skulle have udlagt ham for barnefar, hvorimod Laurids Hansen med tingsvidne beviste, at da barnet skulle kristnes, da har hun ladet indskrive en ungkarl af Todbjerg Laurids Hansen at være hendes rette barnefar, og da har Peder Let kendt Laurids Hansen af Storring fri for den sag, efterdi han ikke var sigtet efter loven, og Laurids Hansen mener, samme hans dom burde ved magt at blive. (sagen er ufuldendt og overstreget)

(493)

** Jørgen Jensen i Tvingstrup på sine egne og på KM tjener Tomas Jensen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter anden opsættelse havde stævnet efterskrevne for et vidne og benægtelse, de til Stensballe birketing 16/6 sidst forleden vidnet har angående skovhugst i en skov på Tvingstrup mark. nu blev afsagt så efterdi Jørgen Jensen kender sig for en lodsejer til samme skov, og han ikke for samme benægtelse vidne og forfølgning har fanget varsel, da fandt dommerne samme benægtelse vidne syn klage og dele magtesløs at være.

(496)

** Jørgen Jensen i Tvingstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Sørensen en af ransnævningene i Vor herred for hans enlige nævningsed og afsigt, han 27/6 sidst forleden til Vor herreds ting over Niels Christensen og hans tjener Jørgen Jensen i Haldrup svoret har og svoret dem kvit for ulovlig skovhugst i Jørgen Jensens skov i Tvingstrup. nu blev afsagt så efterdi Simon Nielsens vidne ikke er uden en een persons kundskab, som ikke bestyrkes med andre vidner, da fandt dommerne samme vidner syn sigtelse og klage magtesløs at være, og da Niels Christensen og hans tjener Jørgen Jensen ikke er taget ved stub eller stavn, så Jørgen Sørensen derfor har kvitsvoret dem for ran, da vidste dommerne ikke den hans ed at imodsige.

(499)

** Peder Bille til Rebstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Nielsen foged på Restrup for en dom, han til Hindsted herreds ting 12/4 sidst forleden forhvervet har, hvor herredsfogden har tildømt ham en gård i stor Arden, Niels Smed iboer, efter et brevs indhold, som fru Helvig Kås til Restrup i sin høje alderdom og desårsags barndoms fornuft til ham har udgivet, hvilken gård Peder Bille i sin fulde lod er tilfaldet. derefter blev fremlagt efterskrevne fru Helvig Kås salig Hannibal Gyldenstjernes til Restrup hendes forleningsbrev, at da hendes tjener Hans Nielsen har tjent hende langsommelig tid troligt og vel, så har hun undt og bevilget ham og hans hustru en gård i stor Arden deres livstid fri for skyld og landgilde ægt og arbejde, dateret Restrup 16/5 1637 og underskrevet af Helvig Kås og hendes søster Kirsten Kås samt hendes jomfruer Anne Lykke Hansdatter Helvig Sandberg og Edel Rodsteen. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden har været i rette lagt salig fru Helvig Kåses forleningsbrev til Hans Nielsen på samme gård hans livstid at skulle beholde, og fogden derefter har tildømt den ham at følge, da vidste dommerne ikke den dom at imodsige, men efterdi Niels Jensen ikke samme gård er fradømt og dog udvist, da kunne dommerne ikke kende samme udviselse så noksom, at den bør nogen magt at have.

(502)

** Søren Bøg ridefoged til Hagsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage da efter opsættelse havde stævnet Morten Nielsen i Hjulhuset for en sigtelse, han til Hovlbjerg herreds ting 14/7 sidst forleden har tilsagt Søren Nielsen Bøg, at det var åbenbarlig løgn, han havde klaget på ham, at han havde været hos Jens Mikkelsen i Hovlbjerg med en bøsse eller skudt hans hund, hvilken hans sigtelse Søren Bøg mente magtesløs at være. efterskrevne vidnede, at fredag var otte dage da kom Morten Nielsen ridende i Jens Mikkelsens gård med en lang bøsse for sig på hesten og slog på salsdøren og æskede Jens Mikkelsen ud og kaldte ham en gammel skælm, og der skulle fare en djævel af med ham. derefter red han ud af porten og skød Jens Mikkelsens hund ihjel, hvortil han svarede, at den ville bide hans hest. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet, at de har seet Morten Nielsen i Jens Mikkelsens gård, hvor han skød hans hund, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige, men Morten Nielsens beskyldning imod Søren Bøg bør magtesløs at være.

(505)

** Anders Pedersen indvåner i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget 15/8 havde stævnet efterskrevne borgere i Ebeltoft, som var otte mænd til Ebeltoft byting 12/3 sidst forleden, for to vidner, de i een sag har vidnet, som ikke stemmer overens, og vidnet Anders Pedersen ord på, som han benægter aldrig at have haft og dermed ville forvilde den sag, han på sin brors vegne havde at forrette, hvorefter fogden har tildømt ham at stå til rette, for han inden tinge har skældt Søren Christensen for æresskænderi. nu blev afsagt, så efterdi vidne 12/3 indeholder hvis ord Anders Pedersen inden tinge har sagt, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og dom at sige, men da vidne 9/4 ikke stemmer overens med første vidne, og efterdi samme delevidne ikke stemmer overens med tingbogen, da fandt dommerne samme delebrev magtesløs at være.

(509)

** Christian Tomasen til Tanderup rigsråd, kansler og befalingsmand på Kalø med en opsættelse af landstinget 15/8 havde stævnet Peder Tomasen skrædder i Ebeltoft for en dom, han 3/10 1636 i rette lagde på Ebeltoft byting, som Jon Sørensen sst på hans vegne til landstinget skal have forhvervet, hvilken dom Christian Tomasen formener er falsk, og de personer, som den har forhvervet og i rette lagt, bør stå til rette og straffes som vedbør. hvorefter her blev afsagt så efterdi samme endelige dom nu fremlægges, som af Jon Sørensen på Peder Tomasens vegne til landstinget skulle være forhvervet og befindes falsk at være, da vidste dommerne ikke på Peder Tomasens lempe at dømme men Jon Sørensen, som samme dom har forhvervet og fra sig leveret og ikke er mødt herimod at forklare, dermed falsk har omgåedes.

(510)

** Ditlev Rantzau til Kleiwitz med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Frands Kåses arvinger og kreditorer for 2728 rigsdaler hovedstol med efterstående rente, som han 23/11 1635 af rigens råd i Odense er tildømt at betale. og nu blev afsagt så efterdi i rette lægges Frands Kåses udgivne brev og rigsrådsdom, hvori Frands Kås er tilfundet sit brev at efterkomme, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Ditlev Rantzau bør have sin betaling i Frands Kåses efterladte løsøre og jordegods.

(512)

** fru Sofie Rantzau sitzhaftig på Skærsø med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde

stævnet salig Frands Kåses arvinger og kreditorer for 3000 rigsdaler, han skulle være hende skyldig, som han af rigens råd 23/11 1635 i Odense er tildømt at betale, hvorefter blev afsagt da efterdi i rette lægges Frands Kåses udgivne brev og rigsrådsdom, hvori Frands Kås er tilfundet sit brev at efterkomme, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end fru Sofie Rantzau bør at have sin betaling i hans efterladte løsøre og jordegods.

(513)

** Johan Suerto Smed i Sjelle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninge i Sjelle sogn for en ed, de til Framlev herreds ting 11/7 sidst forleden svoret har og kvitsvoret Sidsel Jensdatter hyrdekone i Sjelle for trolddomssag, og han formente af den årsags skyld, at Sidsel Jensdatter selv havde ladet opkræve til samme nævn mesten parten af de mænd, som han ikke mente lovligt at være. nu fremlagde Johan Smed et tingsvidne af Framlev herreds ting 14/3 sidst forleden, hvor han gav last og klage over Sidsel Jensdatter, for hun for 5 år siden var kommet til hans hustru og begærede, at hun skulle få hendes mand til at slå sig en hestesko i fandens navn med 5 eller 9 huller på, og da havde hun svaret, at hun skulle tale med ham selv, og da havde han sagt til hende, at han ikke ville slå hende nogen hestesko, uden hun ville sige ham hvortil, hun skulle bruge den, og da skulle hun have lovet ham ulykke. derefter visnede en kvie bort for ham, og på vejen hjem fra Århus blev han slået så mange hug, at han blev ført hjem som en død mand. desligeste klagede han på, at hun for to år siden viste sig i hans hus om natten og løftede ham op og ned i hans seng og havde nær kvalt ham, og da bad han Gud hårdt til hjælp, og i største nød kaldte han på hans hustru, at hun skulle hjælpe ham, og der hun stod op, så hun, der stod for sengen en stor raget hund, og da hun gik ud af døren og ville gå til Christen Nielsen, da for den onde djævel ud af hans hus og gav en røst fra sig og sagde, det gjorde Sidsel Hyrdekone. da fremstod Sidsel Jensdatter og ved sin helgens ed benægtede, at hun aldrig havde haft de ord til Johan Smed, men han havde påklaget hende af had og avind, hvorefter Johan Smed faldt på sine knæ og med oprakte fingre og højeste ed var hans klage fuldt og fast gestendig, hvorefter nævningene gjorde deres ed, at da Johan Suerto og hans hustru har vidnet i deres egen sag og ikke på fersk fod, og beskyldningen ikke er bevist, da svor kirkenævningene hende aldeles kvit for den sag, og nu blev afsagt, så efterdi Johan Suertos klage og sigtelse ikke med vidner bekræftes, og de ikke har vidnet om nogen trolddoms bedrift, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og sigtelse så nøjagtig, at det bør nogen magt at have, og da ikke for nævningene er bevisliggjort, Sidsel Jensdatter at have lovet nogen ondt, som dem på liv og helbred formedelst hendes trolddoms bedrift skal være vederfaret, så de derfor har hende kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod den deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(517)

** Johan Suerto smed i Sjelle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Framlev herreds ting 21/3 sidst forleden vidnet har, at Johan Smed skulle for nogen tid siden på deres grandestævne har sagt til Jens Nielsen hyrde i Sjelle, at han var en åbenbar tyv, hvilket han højligt for tingsdom har benægtet, hvorefter Johan Smed er blevet tildømt at lide efter recessen, og nu blev afsagt så efterdi vidner har vidnet efter Johan Suertos ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da fandt dommerne samme vidne dom og dele magtesløs at være.

(519)

** Jens Andersen i Glerup havde stævnet hans bror anden Jens Andersen i Glerup for en dom han til Rinds herreds ting 2/4 sidst forleden over ham forhvervet har anlangende 60 daler, som han skulle være ham skyldig for en broderlod, han skulle have solgt ham efter et brev udgivet i Viborg hvilket brev, han formener at være gjort i drukkenskab, som han blev tildømt at betale, og nu blev afsagt så efterdi Jens Andersen har underskrevet samme brev med andre dannemænd til vitterlighed, som han ikke fragår, da vidste dommerne ikke imod samme brev eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(521)

** Søren Poulsen og Christen Poulsen i Aidt med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne nævninge, for de der til tinget 19/7 sidst forleden har dem åråd oversvoret, eftersom de af tingsvidner havde forfaret, at Søren Poulsen skulle være hjemgået fra barsel til Niels Jensens sst og hentet hans værge og med bered hu udgået igen at ville gøre parlament, og Søren Nielsen skal have bekommet Søren Poulsens værge fra ham og gjort Mikkel Olufsen skade dermed, som siden død blev, uanseet for nævningene ingen vidnesbyrd har haft for dem, at Søren Poulsen i samme barselsgård har været i nogen uenighed med Mikkel Olufsen enten med ord eller gerning, og Søren Nielsen med magt har frataget ham hans værge. nu blev afsagt så efterdi ingen af vidnerne udførligt har vidnet, at Søren Poulsen og Christen Poulsen med Mikkel Olufsen har været i parlament og ikke heller hos, der drabet skete, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidner og nævningsed bør nogen magt at have.

(526)

** Jørgen Seefeld til Visborggård havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til Lysgård herreds ting 7/8 1637 dømt har, eftersom Clemend Jespersen i Lysgård har været i rette stævnet, for han har opbrudt noget gammelt jord i fælled og fædrift til over og neder Testrup og Bisballe og til en gård i Lysgård og der er ført sæd i, og ikke herredsfogden har villet parterne imellem kende og dømme, og nu blev afsagt så efterdi fogden intet har dømt endeligt i sagen til eller fra, og ikke heller ham er bevist den gerning, Clemend Jespersen beskyldes for, er sket i fælled, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hvem påskader sagen igen for ham at indstævne.

(527)

10/10 1638.

** Jørgen Høg til Todbøl med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jørgen Brunkhartsen forvalter på Hvolgård for en klage han, til Vrads herreds ting 20/9 sidst forleden på Jørgen Høg og to af hans folk Morten Andersen og Anders Pedersen har gjort, for de skal have overfaldet ham imellem Hjøllund skov og Pårup 26/1 sidst forleden, hvilken hans klage han formener usandfærdig at være, thi dersom han nogen skade havde bekommet, havde han vel på fersk fod til tinge klaget. nu blev afsagt så efterdi Jørgen Høg og hans tjenere ikke er givet varsel, og samme klage vidner og syn ikke er taget på fersk fod, da kunne dommerne ikke kende dem så lovlige, at de bør nogen magt at have.

(531)

** Rasmus Nielsen i Geding med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Eriksen og Jens Lauridsen sst for nogen vildige vidner, de skal have forhvervet anlangende noget hans gårds ejendom efter ridemænds afsigt. item stævnet efterskrevne vildige vidner Søren Nielsen i Kasted Rasmus Mikkelsen i Tilst søskendebørn til Peder Eriksens hustru, Laurids Jensen i Geding førnævnte Jens Lauridsens far, Mads Lauridsen sst Jens Lauridsens bror, Christen Sørensen Peder Eriksens morbror, Niels Mikkelsen sst og Poul Nielsen i Århus søskendebørn til Peder Eriksens hustru for et vidne, de til Sabro herredsting vidnet har anlangende noget eng på Geding mark, som Rasmus Nielsen formener vildige at være og ikke heller hans medarvinger har fanget varsel. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet ved vis dag og tid, samme afgrøder skulle være høstet, og der ikke er givet varsel til Rasmus Nielsens medarvinger, som til ejendommen er berettiget, og en part har vidnet om sten og skel, som ikke med sandemandsbrev eller ejersbrev bekræftes, da fandt dommerne samme vidner syn og klage magtesløs at være.

(535)

** Maren Madsdatter i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Lauridsen borger i Århus for en dom, han til Århus byting 26/7 sidst forleden dømt har anlangende noget ejendom, som Maren Madsdatter for sin gælds betaling skal være indført og i samme dom tilfundet hende og Karen Ludvigsdatter imellem at likvidere, uanseet samme indførsel skete førend Karen Ludvigsdatters indførsel skete. nu mødte Karen Ludvigsdatter og fremlagde samme dom, som indeholder at Maren Madsdatter havde stævnet Karen Ludvigsdatter og hendes datter Gertrud Lauridsdatter anlangende to ejendomme, Maren Madsdatter for sin gælds tilkrav af salig Jørgen Strømsens efterladte gods er udlagt, og da fremlagde en dom af bytinget 7/9 1637, at da landstingsdom har tilholdt byfogden endeligt at dømme Maren Madsdatter og salig Jørgen Strømsens arvinger imellem, da var for fogden fremlagt Jørgen Strømsens håndskrift og salig Jens Olufsens regnskabsbog, og da blev Maren Madsdatter tilfundet at have udlæg. derefter blev fremlagt en dom af bytinget 31/8 1637 hvori salig Jørgen Strømsens børn og arvinger nemlig Strømed Jørgensen Mads Jørgensen Søren Jørgensen Hans Jørgensen Dorte Jørgensdatter Lisbeth Jørgensdatter og Anne Jørgensdatter er tildømt at betale Karen Ludvigsdatter deres fars gæld, og 14/9 blev hun indlagt i deres ejendom for samme gæld. nu blev afsagt så efterdi for Jacob Lauridsen sætfoged er bevist, at Maren Madsdatter først i samme ejendom er blevet indlagt for hvis gæld, Jørgen Strømsen var hendes salig husbond skyldig, som siden til landsting er kendt ved magt og siden stadfæstet af rigsrådet, og ikke for ham er bevist, at samme ejendom siden er takseret mere værd end Maren Madsdatters første indlæg og sum sig kunne beløbe, og han dog tildømt hende med Karen Ludvigsdatter at gøre likvidering, da vidste dommerne ikke den hans dom at følge men magtesløs at være.

(539)

** Jens Gundesen i Hobro med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Nielsen borger og skriver i Hobro for en ulovlig dele, han til Hobro byting over ham forhvervet har anlangende en tønde humle, han for 20 år siden skulle have bekommet af ham i Dal marked efter hans regnskabsbogs indhold, hvilket Jens Gundesen ved ed benægter aldrig at have købt humle eller andet af ham. nu blev afsagt så efterdi bemeldte opskrift i Hans Nielsens regnskabsbog er kasseret, og han selv tilstår delen at være frastået, da fandt dommerne samme opskrift og dele ikke videre at komme Jens Gundesen til skade. dernæst efter dommernes begæring afstod Laurids Nielsen borgmester samme vidne og tiltale om ulyd, så Jens Gundesen derfor skal være kvit og forskånet.

(541)

** Verner Parsberg til Sødal hospitalsforstander i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Poulsen i Torup for en dele, han til Rinds herreds ting over Christen Pedersen Høg i Testrupgård forhvervet har for gæld, han er ham skyldig, hvilken gæld Christen Høg ved sin højeste ed og sjæls salighed benægter. endnu stævnet Mads Poulsen for en dele, han over Niels Beck og Jens Eriksen i Testrup forhvervet har, for de har klaget over ham, for han har stødt Jens Eriksens hustru, hvilke deler, Verner Parsberg mener, bør magtesløse at være og ikke at komme de fattige hospitalstjenere til skade. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme deler magtesløs at være.

(542)

7/11 1638.

** Niels Olufsen Bonde i Hørslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Christoffersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 23/8 sidst forleden dømt har med Anders Sjørup underdegn til domkirken sst, og tilkendt Niels Olufsen at betale ham efter et købebrevs lydelse angående et hus på Vestergade, han har afkøbt ham, hvilket var gjort i drukkenskab, og da han hverken kan læse eller skrive, blev brevet ikke af ham forseglet, og alligevel blev han tildømt at holde samme brev eller lide tiltale. nu blev afsagt så efterdi det med købebrev bevises, at Niels Olufsen har gjort endeligt køb med Anders Sørensen Sjørup om samme ejendom, og byfogden derfor har tildømt Niels Olufsen det at holde og efterkomme, da vidste dommerne ikke imod samme brev og dom at sige eller magtesløs dømme.

(545)

** Anders Jensen i Glerup på hans egne og på hans hustrus brødre Jens Vognsen og Jørgen Vognsen i Glerup deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen i Bjerring og Maren Christensdatter i Odsgårdes huse for et vidne, de til Middelsom herreds ting 10/4 sidst forleden vidnet har, at Vogn Jensen, som boede og døde i Glerup i Rinds herred, han var Jens Eriksen, som boede og døde i Tolstrup i Rinds herred, hans børns morbror og værge efter deres fars død, og han havde efterladt sig noget bondegods i Gedsted og Tolstrup, uanseet at Maren Christensdatter er Jens Eriksen hans brordatter og Søren Nielsen er hans næste slægt og i så måder vildige. desligeste stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han efter samme vidne dømt har og tildømt Vogn Jensens arvinger Jens Vognsen Jørgen Vognsen og Inger Vognsdatter at skaffe registrering, hvor stor Jens Eriksens formue var, der han ved døden afgik, uanseet det er ved et halvt hundrede år siden, og da havde hans sønner bortsolgt deres arveparter så vel som deres søster Maren Jensdatter Jep Christensens hustru i Lundgård hendes arvepart, der foruden har der været to farbrødre Christen Eriksen og Peder Eriksen i Svenstrup, som var vederhæftige og en morbror M--- Jensen i Klotrup, som var ældre end Vogn Jensen og vederhæftig på gods og løsøre, endnu efter dem alle har Jep Christensens hustru Maren Jensdatter, som er salig Jens Eriksens datter, haft sine to ægtemænd ved 36 år, og ingen af dem eller nogen andre har æsket noget værgemål af salig Vogn Jensen eller hans arvinger, før nu 20 år efter hans død og ikke kan bevises, at Vogn Jensen noget af børnenes arv til sig har annammet. derefter fremlagde Anders Jensen to skøder af Rinds herreds ting, det første 18/7 1599, hvor Jens Jensen i Tolstrup med sin bror Niels Christensens ja og samtykke solgte fra dem og deres arvinger og til

Anders Skriver og hans arvinger den lod og del, som de er arveligt tilfaldet efter hans salig far og bror Jens Eriksen og Erik Jensen i Tolstrup i den gård i Tolstrup, som Morten Ibsen iboede. det andet skøde dateret 2/6 1600, hvor Niels Christensen i Glerup solgte fra begge sine søstre Maren Jensdatter og Kirsten Jensdatter med deres fri vilje og samtykke og til Anders Skriver den lod og part, de har arvet i den bondegård i Tolstrup, Morten Ibsen iboede, efter deres salig far Jens Eriksen og deres bror Erik Jensen. derefter blev afsagt så efterdi med skøder bevises, at Jens Eriksen har efterladt sig sønner, som har været deres egne og søskendes værger, og de for næsten 40 år siden deres og deres søskendes bondeeje har afhændet, som de efter deres far og søskende var tilfaldet, da kunne dommerne ikke kende Søren Nielsen og hans medfølgeres vidne og den dom derpå funderet er, så noksom, at det bør nogen magt at have.

(547)

** Knud Andersen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et synsvidne, de 18/9 sidst forleden til Sønderherreds ting afhjemlet har om to stykker jord i Riskrog på Stabrand mark, som førnævnte Knud Andersen og Ingvard Jensen i Tøstrup omtvister. ligeledes stævnet Jens Ingvardsen i Ebdrup for et vidne, han har vidnet sin far til vilje, og Maren Rasmusdatter Ingvard Jensens hustru i Tøstrup. så blev afsagt da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme syn og vidner magtesløs at være.

(548)

** Peder Mortensen i Lading med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Jørgensdatter nu tjenende i Ris i Sabro herred for en sigtelse, hun til Hasle herreds ting 7/7 sidst forleden har gjort, at han skulle være hendes rette barnefar til det uægte barn, hun fik forgangen vinter, og Peder Mortensen på samme tid var i sin husbond KM rejse og ikke kunne møde til gensvar, hvilken sigtelse han højligt benægter, tilmed aldrig i sin livstid har haft nogen legemlig fællig med hende, og med hr Rasmus Rasmussen Samsing i Søften hans seddel bevises, at 2/1 sidst forleden, der han kristnede barnet, da har hun udlagt en anden karl Peder Mortensen, som tjente Jens Jensen i Lyngby. derefter blev fremlagt hr Søren Rasmussen Gesing sognepræst til Borum og Lyngby hans seddel, at 15/4 1638 da Kirsten Jørgensdatter udstod kirkens disciplin i Lyngby kirke, da udlagde hun Peder Mortensen nu boende i Lading for hendes rette barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Jørgensdatter udførligt til tinge har sigtet Peder Mortensen for hendes barnefar, hvilket med præstens kundskab og andre vidner befæstes, da vidste dommerne ikke imod samme hendes sigtelse at sige, med mindre Peder Mortensen sig derimod kan forværge efter loven, dog førnævnte dom ikke at komme Peder Mortensen på hans lov at edle til forhindring.

(551)

** Mette Olufsdatter borgerske i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Ibsen borger sst for et tingsvidne han til Horsens byting har i rette lagt 22/4 1634 efter en kasseret sønderrevet og overstreget seddel er udstedt, indeholdende blandt andet at Rasmus Sørensen Skriver har sin datter Birgitte Rasmusdatter tilskiftet og udlagt efter hendes salig mor Mamild Andersdatter for hendes mødrene arv et hans efterskrevne hus og våning, hvilket tingsvidne Mette Olufsdatter salig Rasmus Skrivers mener ikke bør at komme hende på hendes ejendom til

skade. dertil blev stævnet Jacob Ibsen og hans hustru Birgitte Rasmusdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Sørensen Skriver i levende live har udlagt og afhændet til sin datter Birgitte Rasmusdatter førnævnte ejendom for hendes mødrene arv og taget tingsvidne, hvilket vidne Mette Olufsdatter har fremlagt, da vidste dommerne ikke imod samme udlægstingsvidne og skifte så vel byfogdens dom at sige eller magtesløs dømme.

(555)

** Niels Jacobsen i Holmstol med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup herredsfoged for en dom, han til Gern herredsting 27/1 sidst forleden dømt har anlangende uførm, han skal have gjort i Tord Nielsens gård i Holmstol mod hans søn Rasmus Tordsen og hans folk, hvorfor han blev tildømt at stå til rette og derefter delt for hans bøder. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er gårdfred anlangende, som Niels Jacobsen har været oversvoret, dog samme nævningsed, formedelst processen ikke var lovligt forfulgt, er underkendt, så den ikke med dom eller dele bør at forfølges, da fandt dommerne denne dom og dele magtesløs at være.

(557)

** Mads Jensen i Gerlev på to sine umyndige børn Anne Madsdatter og Niels Madsen deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Nielsen i Gerlev for en dom, han der til tinget 5/2 sidst forleden forhvervet har imellem ham på den ene og Mads Jensens børn på den anden side, hvori de er tildømt at indføre hvis, deres salig mor Ellen Christensdatter af deres salig oldemor Birgitte Jensdatter førnævnte Christen Nielsens hustru kunne være til hjemfærd medgivet. dernæst havde han stævnet Christen Nielsen for efterskrevne kontrakt, han med Peder Jensen i Gerlev, barnfødt i Stovby, som ægtede hans datter Maren Christensdatter som med faderen i boet var, har gjort, i sin mening at Christen Nielsen har afstået til ham og hans datter hans gård og bohave, for de ham skulle klæde og føde sin livstid, hvormed han ville gøre Mads Jensens børn arveløse efter deres oldemor og efter sig selv. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Gerlev herreds ting 11/12 sidst forleden, hvor Christen Nielsen tilbød Knud Andersen i Stovby og Mads Jensen i Gerlev arv og gæld efter hans salig hustru Birgitte Jensdatter, som kort forleden døde i Gerlev og indføre i boet hvis, de med hans to døtre havde bekommet og møde på fredag førstkommende, som var den rette trødningsdag. derefter blev afsagt, så efterdi KM forordning tilholder, at dersom far gør et sit barn bryllup udfly og deslige, da skulle samfrænder tilgøre de andre, så vidt billigt og boet kan tåle, så at de og får tillige mådelig fremtarv og nødtørft, og fogden dog alligevel har tilfundet Mads Jensen og Knud Jensen at indføre, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og sagen ved samfrænder at ordeles efter forordningen, og efterdi samme kontrakt forstås som en fledføring, og ikke bevises noget lovbud derfor at være sket, da bør samme kontrakt og tilbud magtesløs at være.

(560)

** Albret Skeel til Fussingø KM befalingsmand på Riberhus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Sørensen øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han til Sønderherreds ting 9/5 sidst forleden dømt har og idømt Albøge bymænd græsning og fædrift i Riderlund skov og kær efter deres egne vidner, som de med hverandre vidnet har, hvilke ikke stemmer overens, og samme vidner mesten formelder om Vesterskov Sønderskov og andre steder og intet om Riderlund skov kær eller enemærke, og deres vidner ikke med nogen lovlig adkomst

bekræftes. derefter blev afsagt så efterdi vidnerne ikke in originali fremlægges, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(567)

** Hermand Hansen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Sørensen byfoged sst for en dom, han 5/7 sidst forleden på Horsens byting afsagt har imellem Hermand Hansen og Jesper Jensen med flere, eftersom de har pantet Hermand Hansen efter byens skattebog for en skat, som ikke vedkommer Hermand Hansen for en gårdsavl på Horsens mark og kvitdømt førnævnte mænd for deres forseelse og derved dømt tvært imod sin forrige dom 3/10 1637, hvor han har tildømt Johan Clausen borger sst at udgive samme skat. nu blev afsagt så efterdi byfogden tilforn ved endelig dom har tildømt Johan Clausen at udgive samme skat Hermand Hansen var pantet for, hvilken første dom ikke har været for byfogden, der han sin sidste dom har udgivet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen igen til bytinget at komme.

(569)

** Ove Gregersen i Odder med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Johanne Eriksdatter, salig Jørgen Pedersen Smeds efterleverske sst, for en dom, hun for 5 år siden til Hads herreds ting har forhvervet over ham, hvor han er tildømt at betale til salig Jørgen Pedersen Smed i Odder en sum penge, han skulle være ham skyldig, som skulle være størsteparten hans far salig Gregers Pedersens gæld, og hvortil han skulle have annammet gods. derefter blev afsagt så efterdi første herredstingsdom indeholder Ove Gregersen selv at have tilstået størsteparten af samme gæld at være Jørgen Smed pligtig, og herredsfogden har tildømt ham det at betale, hvorpå sidste dom er funderet, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige, ikke heller Ove Gregersen af den dele at kvitdømme, før han retter for sig.

(571)

** Peder Danielsen Kå i Skibby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de med hr Mads Danielsen i Harlev til Framlev herreds ting 13/6 sidst forleden vidnet har, at de havde været hos Peder Danielsen i Skibby og tilbød ham skrifte, og da svarede han, at han kunne ikke gå dertil for den trættes skyld, som han og hr Mads var kommet i, hvilket Peder Kå højligt benægtede at have sagt. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Peder Kås ord og mundheld, som han ikke er gestendig men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så nøjagtige. derhos lovede Peder Kå på søndag førstkommende 14 dage at indstille sig for sin bror hr Mads Danielsen til hemmeligt skriftemål, og hr Mads og lovede at skulle annamme ham og gøre sit embede, som det sig bør.

(574)

21/11 1638.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde stævnet Jens Jensen i Gedved dommer i denne sag til Vor herreds ting for en dom, han 6/6 dømt har anlangende en bondegård i Møballe, Eske Markorsen har påboet og efter sine salige forældre har KM benådning og frihed af 7/1 1609 på, så længe afgangne Simon Tomasens slægt og afkom har samme gård i brug og besiddelse, og Eske Markorsen af stor armod har afhændet samme gård for sig og sine arvinger og

frænder afgangne Simon Tomasens slægt til hr Jørgen Madsen i Kattrup, som nu har samme ejendom i brug, og Eske Mortensen straks derefter er rejst bort af landet. eftersom samme gård er afhændet og bruges til andre end KM brev om formelder, da formener Laurids Ebbesen, at hr Jørgen Madsen bør at udgive KM rettighed deraf efter Skanderborg lens jordebog. hertil blev stævnet efterskrevne der iblandt Markor Eskesen med lovværge. dernæst blev afsagt, så efterdi KM benådningsbrev ikke har været for herredsfogden i rette eller i hans dom findes indført og ikke har dømt om alle de poster for ham er i rette sat, da fandt dommerne hans dom som udømt var, og sagen igen til herredsting at komme.

(576)

** Rasmus Andersen i Serup havde stævnet Christen Jensen i Herbendal for en klage han til Tånum birketing 2/12 1627 over ham gjort har, at han 27/10 har truet og undsagt ham i Randers, for han ikke ville age ham 3 skæpper salt, og sagde, han skulle fange betaling for det, inden han kom hjem, og siden han drog derfra er han blevet slået fordærvet og hans søn Jens Christensen er blevet ihjelslået, hvilket Rasmus Andersen højligt benægtede. derefter blev afsagt så efterdi samme klage ikke med vidnesbyrd bevises, at Rasmus Andersen har truet Christen Jensen, da kunne dommerne ikke kende samme klage så nøjagtig, at den bør nogen magt at have.

(577)

** fru Margrete von der Lühe, salig Jørgen Brockenhuuses efterleverske til Sebbergård på hendes egne og på hendes børn Otte Brockenhuus KM sekretær Sigvard Brockenhuus tjenende i Holland Johan Brockenhuus til Sebbergård og alle deres søskendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i Årup herredsfoged for en dom, han til Slet herreds ting 28/6 sidst forleden dømt har og dømt Ellen Jacobsdatter, som var nøglekvinde på Sebbergård, kvit for hendes tiltale, uanseet den gode frue var hjemme, da Carsten Christensen udgav en passeddel til Ellen Jacobsdatter, da hun ville rejse fra gården efter 4 års tjeneste og havde gjort klart for hvis, hun havde haft under hænder. derefter blev afsagt så efterdi fru Margrete von der Lühe var hjemme på sin gård den tid, bemeldte pas er udgivet, så Carsten Christensen ikke kunne være mægtig Ellen Jacobsdatter at kvittere uden hans husbonds tilladelse, da kunne dommerne ikke kende samme pas så noksom, at det bør nogen magt at have, ikke heller den herredstingsdom derpå funderet er.

(580)

** Peder Knudsen forrige boende i Hald med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet sandemændene i Nørhald herred, for de til landstinget 1633 har svoret ham manddød over og fra hans fred for Villads Nielsen hyrde i Stovby, han har ihjelslået. derefter blev afsagt så efterdi det bevidnes, at Peder Knudsen slog Villads Nielsen med en sten i hans hoved, som Peder Knudsen har tilstået, og Villads Nielsen derfor 2.dagen derefter er død, og Peder Knudsen derfor er blevet påklaget og straks for gerningen er rømt, da vidste dommerne ikke imod samme vidner klage og syn at sige, og sandemændenes ed ved magt at blive.

(585)

** fru Margrete von der Lühe, salig Jørgen Brockenhuuses efterleverske til Sebbergård på hendes egne og hendes efterskrevne børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen i Årup herredsfoged for en dom, han til Slet herreds ting 28/6 sidst forleden

dømt har imellem fru Margrete von der Lühe på egne og børns vegne på den ene og Carsten Christensen forrige foged på Sebbergård på den anden side anlangende hvis beskyldninger, som hun har ladet ham stævne for efter tingsvidner og hendes indlæg, som er i rette lagt, og han har ikke dømt efter hendes indlæg, hvorfor hun mener han har gjort uret. derefter blev afsagt så efterdi befindes at Carsten Christensen for Sebbergårds port, som han sidst holdt hus, med 3 ugers varsel er stævnet for samme dom, endog han tilforn skal være bortrømt, da kunne dommerne ikke kende samme dom, som efter det kald dømt er, bør nogen magt at have.

(587)

** Johan Clausen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en endelig dom, han 11/9 sidst forleden dømt har imellem ham og Hans Jensen Kneus sst anlangende en håndskrift på 130 sletdaler, som Hans Jensen fordrer af Johan Clausen, uanseet sagen er hjemfundet fra landstinget til borgmester og råd at forordne nogen uvildige dannemænd deres regnskaber at forhøre og dem imellem at likvidere. og nu blev afsagt så efterdi for herredsfogden har været fremlagt 4 mænds afsigt, som er tilforordnet efter landstings henfindelse deres tvistige regnskaber at likvidere, og ikke i hans dom er indført, da fandt dommerne den hans dom magtesløs at være.

(590)

** Christen Lauridsen i Keldgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne, der iblandt Søren Tomasens hustru og børn i Gudum Maren Lauridsdatter Poul Sørensen og Karen Sørensdatter for et vidne, de til Storvorde birketing 28/9 og 12/10 næst tilforn vidnet har belangende en gås, som Søren Tomasen for retten frembar, som de vidnede var den samme gås, som Søren Tomasen selv har bekendt, han tog af Christen Lauridsens gåsesti, men dersom Søren Tomasen havde haft nogen rigtighed til den gås, han borttog, da havde han gået til Christen Lauridsen og vist ham samme gåsemærke. så mødte Søren Tomasen og efter flere ord dem imellem var, afstod de på begge sider alle hvis vidner og breve i sagen ganget er, så de skal være kasseret.

(591)

5/12 1638.

** Henrik Rantzau til Schöneweide med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Galt Gjordsen sitzhaftig i Brigsted, eftersom han til Vor herreds ting har forhvervet dom over ham for en sum penge, Peder Galt er ham skyldig efter hans brev til salig Knud Gyldenstjerne, som han blev tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Peder Galts brev til salig Knud Gyldenstjerne på 1000 specie daler, som Peder Galt tilstår at være skyldig, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Galt bør samme penge til Henrik Rantzau at betale, og derfor tilfandt dommerne efterskrevne mænd til at gøre Henrik Rantzau udlæg af hans løsøre og jordegods.

(594)

** Jens Andersen i Ås med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Vor herreds ting 14/8 1631 afhjemlet har, at på en Hans Lauridsen i Ås hans ager på Ås mark var fragået ham 4 bygkærver, han skal have fundet på Jens Andersens ager på Ås mark,

og Jens Andersen havde benægtet ved ed, at han ikke havde taget nogen kærver af Hans Lauridsens ager, og Christen Frost havde tildømt han at lide dele, som den der findes uhjemlet koste hos. derefter blev afsagt så efterdi samme synsvidne ikke fremlægges, da fandt dommerne samme synsvidne og dom magtesløs at være.

(595)

** hr Anders Pallesen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Mikkelsen i Torning for et sankevidne, han til Middelsom herreds ting 14/9 sidst forgangen år forhvervet har over hr Anders Pallesen, at han skulle have skældt Niels Mikkelsen og hans brødre Jens Mikkelsen og Christen Mikkelsen for nogen skælme, for de har haft sæd i hver mands jord og ikke tiendet deraf, hvilket hr Anders benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnerne har vidnet efter hr Anders Pallesens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da fandt dommerne samme vidne magtesløs.

(597)

** fru Anne Kås til Lundgård salig Predbjørn Bilds efterleverske med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i Binderup herredsfoged i Gislum herred for en dom, han 18/4 sidst forleden dømt har imellem hende og hendes forrige tjener Anders Mikkelsen i Skove og kvitdømt ham for hendes tiltale for hvis, han ulovligt skal have haft på hendes skov, så vel som for ulovlig skovhugst, som med vidner og syn er bevist, og dog har fogden frikendt ham. endnu blev stævnet efterskrevne, der iblandt afgangne Jens Pedersen i Terp hans arvinger --ren Mikkelsdatter sst Peder Jensen, anden Peder Jensen Mikkel Jensen Anders Jensen og Christen Jensen sst Gertrud Jensdatter i Dollerup desuden Christen Jensen i Elkær og hans børn og arvinger som er Jep Christensen i Lundgård Peder Christensen i Elkær Anne Christensdatter i Ålestrup Erik Christensen i Gørup. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Mikkelsen ikke er taget ved stub eller stavn, og ikke bevises at hans svin har været på fru Anne Kåses skov, eller han har siddet nogen rejse overhørig, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige, ikke heller de gamle deler, som ingen dom er forgangen, så noksom, at de bør nogen magt at have.

(600)

** Rasmus Nielsen Lund i Geding med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Rasmussen Balle i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han 27/9 sidst forleden afsagt har, hvori han har fradømt Rasmus Lunds 12 granskningsmænd at afhjemle deres granskning, som de har gjort på Geding mark, og det fordi grev Valdemar ikke har fået 6 ugers varsel til hans hovedgård Ristrup. derefter blev afsagt, så efterdi grev Valdemar og de Geding mænd ikke for samme syn er givet lovligt varsel, da vidste dommerne intet imod hans dom at sige, og da efterskrevne har vidnet, at samme jord ikke har været brugt til andet end fægang og fælles jord til Geding ulast og ukæret, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke det deres vidne at undersige men ved magt at blive.

(604)

** Laurids Ebbesen høvedsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Eriksen i Hvilsted Pilgård og Niels Rasmussen i Odder for et tingsvidne 14/2 1631, som de under deres forsegling til Just Eriksen i Loverstrup skal have udstedt, hvormed

Just Eriksen har tilegnet sig og brugt to engskifter i Sandenge, som af Arilds tid tilforn har ligget til to KM gårde i Fillerup. samme vidne i sin mening næsten som et skøde på de to engskifter, som Just Eriksen og hans efterkommere på Loverstrupgård altid skulle efterfølge, hvilket vidne ikke skal findes til Hads herreds ting at være udstedt, som med 7 af de 8 mænds kundskab og tingsvidne kan bevises, hvorfor de indstævnede bør straffes som falsknere, hvortil Rasmus Eriksen Pilgård svarede og ved sin højeste ed benægtede, at han aldrig stedte samme vidne beskrevet, og dersom hans segl findes for samme vidne, da har de forhvervet det falskeligt. derefter blev afsagt så efterdi samme tingsvidne for dommerne fremlægges, som Rasmus Eriksen har udstedt og Niels Rasmussen med forseglet, og med tingsvidne bevises 7 af de 8 mænd samme vidne fragår det aldrig har hørt enten æsket eller til tinge ganget, så Rasmus Eriksen og Niels Rasmussen derfor beskyldes dermed falskeligt at have omgåedes, da vidste dommerne ikke dem deri at befri, med mindre de derom lovligt kan forværge deres signeter ikke for samme vidne med deres vilje at være kommet.

(607)

** Ernst Ernstsen borgmester i Horsens havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred Laurids Bertelsen i Bjerre Rod i Bjerre herred, som 13/10 sidst forleden er død fundet i sit eget hus, hans bane at udlede, og for sandemænd fremlagde et tingsvidne af Bjerre herreds ting 3/11 sidst forleden, hvor Karen Lauridsdatter i Bjerre vidnede, at da hun stod og skar noget kød, da kom hendes husbond Laurids Bertelsen og rykkede kniven fra hende og skar sin strube over og faldt omkuld, og andre vidnede det samme. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde salig Laurids Bertelsen sig selv at have ombragt og derfor svor ham hans egen bane på.

(608)

** Morten Pax til Bjerre på jomfru Sofie Munk og jomfru Edel Munk deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Galt Gjordsen i Brigsted, eftersom han er tildømt af KM rigsråd at betale en sum penge efter to pergamentsbreve, som han er forlover for, som salig fru Anne Friis og jomfruerne Sofie og Edel Munk skal over skifte efter deres salig far Frederik Munk være tilfaldet, hvorefter blev afsagt, så efterdi Peder Galt af KM og rigens råd er tildømt at rette sig efter sine breve, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Galt jo pligtig er sine breve at betale, og dommerne tilfandt efterskrevne at gøre Morten Pax på de to jomfruers vegne udlæg i Peder Galts løsøre eller jordegods.

(610)

** Jørgen Munk til Haraldskær med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Galt, eftersom han er tildømt af KM og rigens råd at betale og rette sig efter sine breve, hvorfor Jørgen Munk formener, Peder Galt bør straks at betale 1000 rigsdaler eller have indvisning i hans jordegods og løsøre, hvorefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to breve, som Peder Galt og Frederik Munk var forlovere for og af Frederik Munk indfriet, og Peder Galt sin anpart deraf ikke har betalt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Peder Galt pligtig er samme breve at betale, og tilfandt efterskrevne at gøre Jørgen Munk udlæg af Peder Galts jordegods og løsøre.

(611)

** fru Sofie Friis salig Frederik Munks med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Galt Gjordsen, eftersom han af KM og rigens råd er tildømt at betale sine breve,

hvorfor hun formener, han straks bør at betale hende 500 rigsdaler, hvorefter blev afsagt, så efterdi fremlægges to breve, som salig Frederik Munk og Peder Galt var forlovere for, som salig Frederik Munk har indløst, og Peder Galt ikke sin anpart har betalt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Peder Galt jo er pligtig efter samme breve at betale fru Sofie Friis og derfor tilfandt efterskrevne mænd til at gøre hende udlæg i Peder Galts jordegods og løsøre.

(613)

** Ingvard Jensen i Tåstrup havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Feldballe birketing 1/9 vidnet har anlangende noget jord på Riskrog, som Knud Andersen i Ebeltoft og Ingvard Jensen omtvister, hvilke vidner ikke stemmer overens. derefter blev afsagt, så efterdi efterskrevne har vidnet efter Ingvard Jensens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(615)

** Knud Andersen i Ebeltoft havde stævnet efterskrevne for en synsmænds hjemmel, de 18/9 sidst forleden til Sønderherreds ting afhjemlet har om to stykker jord i Riskrog på Stabrand mark, hvorefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes for samme syn at være givet varsel, og da vidner ikke har vidnet på fersk fod eller er enlige personers kundskab, da kunne dommerne ikke kende samme syn og vidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(617)

** Laurids Boesen foged på Tjele lod læse og påskrive en underskrevet seddel, at eftersom Gud har hedenkaldt min salig søster fru Regitze Grubbe Niels Skades og mig med min salig brors børn og hendes husbond hendes rette arvinger at være, da lader jeg kundgøre at jeg på mine egne samt på min brordatter jomfru Anne Grubbes vegne slet intet med arv og gæld vil befatte, men den aldeles frasiger og forsværger ----.

(1)

15/1 1640.

** Rasmus Christensen i Nibe efter KM oprejsningsbrev havde stævnet sandemænd af Hornum herred en person Jens Pedersen, som for nogen tid siden på Restrup skal være død, hans bane at udlede, hvad ham til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hornum herred 23/12 sidst forleden, hvor Rasmus Christensen lyste Reinholt Jensen, som tjente på Restrup, manddød til for hans frænde Jens Pedersen han havde dræbt. så var mødt Reinholt Jensens bror Peder Jensen i Pandum og tilbød på sin brors vegne gode ord sølv og penge til bod for hans død. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Reinholt Jensen at være Jens Pedersens bane og derfor svor ham manddød over og fra hans fred.

(2)

** Gunde Lange KM befalingsmand på Ålborg slot med en opsættelse af landstinget 20/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for vidner, de til Hellum herreds ting 10/9 og til Ålborg byting 22/9 sidst forleden vidnet har, hvorledes Christen Clemendsen, født i Ålborg, sin død og bane skal

have bekommet ved Terndrup mølle, og som til landstinget 9/10 har udlagt Christen Clemendsen sig selv at have ihjelslået og været sin egen bane, hvilke vidner Gunde Lange formener til landstinget at påkendes, om de så lovligt og ret er vidnet og svoret, at det bør ved magt at blive. dernæst blev fremlagt et ovennævnte tingsvidne 10/9 hvori efterskrevne vidnede, at de var i Terndrup mølle imellem fredag og lørdag var 8 dage om natten, og da kom der 4 karle af Ålborg og spurgte, om Christen Clemendsen var der, og de råbte efter ham, og da kom han ud af laden og gik og ravede, som han var drukken, og midt for møllehuset faldt han, og da de vendte ham var hans klæder blodige, og han havde en skade i hans bryst og hans egen kniv lå ved siden af ham og var blodig op til skaftet, hvorfor sandemændene svor ham hans egen bane på. og nu blev afsagt, så efterdi intet fremlægges imod samme vidne, og sandemændene derefter har påsvoret Christen Clemendsen sin egen bane, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og sandemænds ed at sige eller magtesløs dømme.

(6)

** Jacob Jensen i Sjelle med en opsættelse af landstinget 20/11 sidst forleden havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han til førnævnte ting 15/5 sidst forleden med oberstløjtnant von Bredow på Ristrup har dømt, hvori han har tildømt Jacob Jensen til at udgive tiende af nogen agerjord på Herskind mark, og for en dele, hvori han er delt for 4 års tiende af samme jord, uanseet i fogdens dom ikke dømmes om 4 års tiende, og aldrig er krævet nogen tiende af samme jord i hans eller hans formands tid i 43 år. derefter blev afsagt, så efterdi ingen bevis for fogden har været fremlagt eller i hans dom indført hvor vidt eller hvor længe, Jacob Jensen avl i førnævnte jordbrug har, hvoraf kunne forfares, hvorvidt han kunne reste og burde til tiende at give, da fandt dommerne hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme.

(8)

** Verner Parsberg til Vrågård på Viborg hospitals vegne med en opsættelse af landstinget 4/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 1/10 1638 vidnet har og andre for et bænkebrev, de 24/9 1638 udgivet har, og formener dem at ville vidne Hans Poulsen i Fårup kvit for skovhugst, efterdi han er hospitalets skovfoged, og ville befri ham og hans søn Christen Hansen, og da tingsvidne var tvært imod synsvidne, da vidste fogden ikke at kunne være dommer i den sag, men det indtil landsting. derefter blev afsagt, så efterdi hospitalsforstanderen ikke er givet varsel, og Clemend Sørensen og hans medbrødres vidne ikke heller til tinge er vidnet, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(12)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg Jesper Pedersen i Ovstrup hr Rasmus Christensen i Gern Laurids Pedersen Fog i Farre Christen Pedersen i Siim Sejer Eriksen i Vadsted på sine egne mors og medarvingers vegne med en opsættelse af landstinget 20/11 sidst forleden havde stævnet Christian Holck KM befalingsmand på Silkeborg for et synsvidne, han til Gern herreds ting 21/9 sidst forleden forhvervet har efter Hans Jacobsen ridefoged på Silkeborg hans egen sammensankede hjemmegjorte opskrift anlangende efterskrevne 13 gadehuse i Farre, som skal være udbygget en del på KM og bondens fælles gade og et hus i Farre skov, som Jesper Pedersen i Ovstrup skal have ladet opbygge. varselsmænd afhjemlede, at de havde stævnet Christen Pedersen i Siim Jesper Pedersen i Ovstrup Niels Rasmussen i Klintrup og hans hustru Karen Sørensdatter, Jens Sørensen Mølhave i Sorring på hans mors vegne Laurids Pedersen Fog og Mogens Nielsen i Farre

hr Rasmus Christensen i Gern Peder Sørensen sst Abild Jørgensdatter i Vadsted og hendes børn Sejer Eriksen sst Anders Sejersen i Enslev og hr Søren i Njær og hans hustru Johanne Eriksdatter Anne Sørensdatter i Torsø Søren Jensen i Tovstrup. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Erik Sejersens børn for samme syn er stævnet og en del givet varsel om søndagen, som ikke tilstedes efter KM forordning, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(16)

** Axel Urne til Kellerup med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Peder Pedersen i ---- for en vedkendelse han til Nørhald herreds ting 28/5 sidst forleden skal have gjort, hvori han har vedkendt sig til den gård, han iboer, så vidt og langt han har indelukket til hans kålgård, hvilken vedkendelse Axel Urne formener usandfærdig at være, som han med vidner dokumenter og domme agter at bevise. derefter blev afsagt, da efterdi sagen har været opsat 6 uger, og bemeldte vedkendelse ikke fremlægges, da fandt dommerne samme vedkendelse magtesløs at være.

(17)

** Claus Badskær borger i Århus havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han 5/12 1639 til Århus byting dømt har, i hvilken dom han har fradømt ham sin ko, som han har haft 4 år og ham til hjemgift med sin hustru er givet, som Ove Sørensen ikke ville benægte, og des uanseet har han tildømt Ove Sørensen samme ko efter en urigtig regnskabsbogs indhold. i lige måder hidstævnet Anders Rasmussen og Mette Knudsdatter i Århus for et usandfærdigt vidne, de til bytinget 14/11 sidst forleden vidnet har, at Ove Sørensen havde lånt sin datter Birgitte Ovesdatter samme ko ned til sig den tid, hun boede ved Borgporten, skønt det ikke kunne være dem bevidst, enten koen var ham givet eller lånt. efter flere ord dem imellem indgav førnævnte tvistige parter samme iring på efterskrevne fire dannemænd, som skal dem til en endelig ende imellem sige, og hvad straf de dem pålægger, som ikke kristeligt og vel imod hverandre skikker og forholder, skal de være fornøjet med at lide og udstå.

(21)

** Viffert Seefeld til Revsnæs havde stævnet Jens Mikkelsen i Solbjerg og ham for trolddomssag til Viffertsholms birketing 18/10 sidst forleden har ladet kirkenævn oversværge, hvilket kirkenævns ed og tov han formener ret at være og bør ved magt at blive. derimod havde Jørgen Jensen i Viveterp på hans far Jens Mikkelsens vegne stævnet Jacob Sørensen i Solbjerg for en forpligt og tingsvidne, han til Viffertsholm birketing har forhvervet og bekommet af Jens Mikkelsen, som nogen tid har været fængslet på Viffertsholm for trolddomssag, som to misdædere har ham påråbt, hvilken forpligt han ikke mener bør nogen magt at have. ligeledes blev stævnet mange efterskrevne for vidner, de 10/9 sidst forleden til Hellum herreds ting har vidnet, hvilke deres vidner alle er funderet på de to misdæderes bekendelser, hvoraf den ene for 19 år siden blev henrettet ved Hellum herreds ting. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Fjends herreds ting 6/8 sidst forgangen år, hvor Søren Christensen Fredbjerg havde bekendt, at Jens Mikkelsen var blevet ond på hans husbond for et stykke eng, han havde taget fra hans gård, og for at han ikke måtte komme til bords med ham at få de samme retter, han fik selv, hvorfor de tog en rød ny gryde og deri lagde adskillige dyrehår fuglefjer og to hønseæg og en trolddomsskrift, hvilket var beredt til Envold Seefelds ulykke og elendighed ham desværre er vederfaret, hvilken trolddom ved hans gård Viffertsholm blev nedgravet. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Viffertsholms birketing 23/8 sidst forleden, hvor

Søren Jensen i Solbjerg og hans hustru Anne Christensdatter vidnede, at da de nedbrød det hus, som Envold Seefeld havde givet dem, som stod på den ødegård, Jens Mikkelsen iboede, da kom Jens Mikkelsen og sagde, jeg skal love dig, at du skal ikke tage hus fra mig i dag jamild, og Anne Christensdatter vidnede, at noget derefter da blev hendes husbond Søren Jensen så afsindig og forbitret, at han tit og ofte har villet omkomme sig selv, dersom hans naboer ikke var kommet til hjælp. andre vidnede, at der altid havde fulgt Jens Mikkelsen et trolddomsrygte, og andre vidnede, at Jens Mikkelsen skulle have sagt, at når han holdt en hest til et øg, da kunne han bekomme hvilken part han ville, hesteføl eller mærføl, og dersom han holdt en ko til tyr, da kunne han også bekomme hvilken part han ville, tyrekalv eller kviekalv. Karen Hieronimusdatter i Solbjerg vidnede, at Jens Mikkelsen havde lovet hendes husbond Villum Pottemager en djævels færd og ulykke, og noget derefter kom der om aftenen noget ind til dem, da de lå i deres seng, som en raget buk hovedløs og for på salig Villum Pottemager, og da blev han afsindig, at han stod op af sengen og løb mod skoven, og de fandt ham 3 dage efter løbende i skoven åbenhovedet og barfodet. andre vidnede, at før Krøbbel Maren blev brændt, da sagde hun, at Jens Mikkelsen var en troldmand, og siden har han været berygtet for trolddom. dernæst blev fremlagt hr Niels Christensen Knabe i Bælum hans underskrevne seddel, at han 2/10 var på Viffertsholm og talte med Jens Mikkelsen, og blandt andet sagde han nogle visse ord, hvormed han kunne stille blod, og sagde at når et sår blødte noget, da skulle man gå tiende dertil og slå på såret med en hånd og sige, stat stat stat du åre din magt skal intet du, så forbøden skal du være at springe som den mand er himmerig forbøden, der står på tinge for retten og ved ret og sværger ondt i navn Gud faders søns og helligånd stat stat stat. dernæst sagde han nogle visse ord, som unge folk skulle signe sig med for spøgeri og sagde, at når to unge folk kom i ægteskab sammen, og de var gået til seng, da skulle en af dem stå op igen, han i sin inderskjorte eller hun i sin indersærk og gøre kors i døren og i alle vinduer og sige, alle troldmænd og alle troldkvinder alle havemænd og alle havekvinder og alle ellekvinder og alle onde vætter over jorden og under jorden lige så forbuden skal de være at gøre dette hus, der går nogen skademænd eller koner korn eller kærne eller noget af det, som os tilhører, som Lucifer er forbøden at sidde hos Guds højre hånd i navn Gud faders søns og helligånd. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udtrykkeligt har vidnet om nogen trolddomsbedrift, og Jørgen Mikkelsen ikke at have lovet nogen ondt, som dem derefter skulle være vederfaret, og ikke heller derfor sigtet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og nævningsed så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Jens Mikkelsen til forhindring, men efterdi Jens Mikkelsen for præsten og til tinge har vedgået sig at kunne med nogen signelse og dertil brugt den hellige trefoldigheds navn til vanbrug, da har han sin boeslod forbrudt og bør at rømme alle kongens lande og fyrstendømmer efter KM forordning.

(39)

** Ernst Normand til Selsø med en opsættelse af landstinget 20/11 sidst forleden havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred og Frands Andersen i Dalby skriver sst for to tingsvidner, som de har udstedt 25/9 1630 og 26/9 1635 indeholdende om hvis olden, som bemeldte to åringer skulle have været på Klakring skov. derefter blev fremlagt de to efterskrevne tingsvidner med taksering af skovskifterne, hvorefter blev afsagt, så efterdi Ernst Normand ikke er givet varsel for samme to første vidner, da fandt dommerne samme to vidner og de sidste derpå funderet er, ikke så noksom, at de må komme Ernst Normand på hans ejendom til hinder eller skade.

(44)

** Karen Madsdatter i Gravballe med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Anders Nielsen da værende i Vejrum for et vidne, han til Middelsom herreds ting 28/6 1632 vidnet har, at han 1627 skulle have båret stor Jens Nielsen i Borup 10 sletdaler, som hans bror Jens Nielsen i Truust skyldig var salig Jens Jensen i Gravballe, hvilke 10 sletdaler Karen Madsdatter benægter aldrig at have bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Nielsen har vidnet om gælds betaling, som ikke med kvittanser bekræftes, tilmed er een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(45)

** jomfru Else Sandberg med en opsættelse af landstinget 4/12 sidst forleden havde stævnet Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han 22/10 sidst forleden dømt har og dermed tildømt salig Jens Pedersens børns værge i Buktrup indvisning i hendes tjener Niels Rasmussens bo i Buktrup for en rest korn, som skulle reste af hvis korn, som børnene var tilfaldet. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges tingsvidne efter skifte på hvis korn og andet, afgangne Jens Pedersens børn efter ham er tilfaldet, og samme korn er blevet hos deres stedfar Niels Rasmussen, og herredsfogeden har tildømt ham samme korn til børnenes værger at levere, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(47)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget 23/10 sidst forleden havde stævnet Peder Nielsen i Boulstrup for en ed og tov, han og hans medbrødre 16/6 sidst forleden har svoret Niels Poulsen i Randlev for gårdfred, han skal have gjort imod Peder Rasmussen i Hølken, og Peder Nielsen samme tid har været delt for gældssag, der han og hans medbrødre gjorde deres ed og tov, hvorfor han fældet bør at være og hans boeslod til KM at være forfalden. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Nielsens ed alene findes undersagt af årsag han, den tid han med sine medbrødre gjorde sin ed, var fordelt og ikke for nogen uretfærdighed underkendt, da vidste dommerne ikke derfor på hans fælding og boeslod at dømme.

(48)

** Sidsel Andersdatter salig Søren Andersens efterleverske i neder Hornbæk med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Peder Jepsen sst for et vidne, han til Tånum birketing 17/11 på hende vidnet har om nogen ord, hun skulle i hans hus have sagt til hendes søn Anders Sørensen, som var fra hende bortløbet, som skulle vedkomme Laurids Hornbæk i Randers og hans søskende. nu mødte Laurids Hornbæk og fremlagde et tingsvidne af Tånum birketing 17/11 1639, hvor Peder Jepsen vidnede, at 2.dag helmessedag sidst forleden kom Sidsel Andersdatter i hans hus og da sagde hun til hendes søn Anders Sørensen, hvorfor sidder du her, da svarede han, herre Gud mor jeg ved ikke hvor jeg skal være, du skulle have tænkt det den tid, du gik ned til Niels Sørensen Meldgårds røv at ligge om natten, du vidste ikke andet, end du havde en ven at gå til, den skælm Laurids Hornbæk i Randers sortmule han måtte tage andet vare thi hans søster lå i sådant et levned nu i sommer og lå og kildede og kastede sig, og Sidsel Andersdatter sagde, at der var ikke et menneske i den by, der ville hende vel, og Niels Sørensen i Meldgård var en tør skælm. Peder Jepsens hustru Kirsten Germandsdatter vidnede det samme. derefter blev fremlagt et tingsvidne af førnævnte ting 22/12 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Sidsel Andersdatter havde sagt til Hans Jørgensen Skrædder, hørte du hvor præsten talte mig til i dag, han lod ikke så ilde ved Johanne Sørensdatter i Meldgård, der kastede et barn i åen, hvilket Sidsel Andersdatter ved ed

benægtede. dernæst fremlagde Laurids Sørensen Hornbæk i Randers en skriftlig forpligt, hvori Sidsel Andersdatter gør vitterligt, eftersom hun har påsagt Laurids Sørensen Hornbæk og hans bror Niels Sørensen i neder Hornbæk og deres søster Johanne Sørensdatter sst nogen utilbørlige og usandfærdige ord, som hun har sagt i hastmodighed, så har hun ombedt hr Iver Pedersen sognepræst til Kristrup og Hornbæk og Søren Clausen i Tånum foged til Tånum birketing, at de på hendes vegne ville afbøde samme sag hos Laurids Hornbæk og hans søskende, og hun forpligter sig til ikke efter denne dag at påsige dem noget utilbørligt eller uvitterligt. dernæst blev fremlagt hr Iver Pedersens vidne af 18/1 1639 indeholdende, at sidst forgangen høst kom Sidsel Andersdatter i hans hus, og da spurgte han hende om hendes dreng Søren Knap blev hos hende i vinter, hvortil hun svarede ja det ønskede hun gerne, da sagde han, om det kan ske i et ærligt ægteskab men ellers ikke, da svarede hun, at det kunne ikke ske fordi hendes søn skulle have hendes gård, hvortil han svarede, så kunne hun heller ikke beholde drengen efter slig tidende der gik, thi han kunne ingenlunde tie dertil imod KM forordning. dertil svarede hun, at det måtte hun takke Niels Meldgård og hans bror Laurids Hornbæk for, lad dem tage deres søster vare, som fik et barn i sommer. derefter blev afsagt så efterdi Sidsel Andersdatter i dannemænds nærværelse har gjort kontrakt og vedgået sig samme ord at have haft, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og kontrakt at sige eller magtesløs dømme, men da hun ikke imod kontrakten har forbrudt sig, da bør bemeldte birketingsdom ikke at komme hende til forhindring.

(53)

** Søren Pedersen i neder Hornbæk med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet hr Iver Pedersen i Kristrup for to bænkebreve, han i Tånum kirkes våbenhus har fremlagt 16/11 sidst forleden angående rygte og tidende, at Søren Pedersen skulle leve i letfærdighed med Sidsel Andersdatter i Hornbæk, og de skulle have været hos hende på hr Ivers vegne og påmindet dem, at de skulle skilles fra hverandre, endog Søren Pedersen højligt benægter, han aldrig nogen letfærdighed med hende skal have brugt. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Tånum birketing 16/11 angående Sidsel Andersdatter og Søren Pedersen Knaps letfærdige levned, og der blev fremlagt et skriftlig seddel, at Søren Madsen, som boede og døde i Hornbæk, avlede to børn Anders Sørensen, som avlede Søren Andersen, som boede og døde i neder Hornbæk, og Margrete Sørensdatter, som avlede (ægtede ?) Niels Pedersen Knap, hvilke avlede Peder Nielsen Knap, som avlede Søren Pedersen Knap, som tjente i neder Hornbæk. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter rygte og tidende, og Sidsel Andersdatter ikke er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner så noksom, at de bør nogen magt at have, men efter Søren Pedersen har sagt, at han intet skøttede om hvis, der stod i forordningen om kirkens myndighed og straks taget tingsvidne, så Søren Lauridsen og hans medbrødres vidne dermed bestyrkes, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme.

(58)

** Axel Urne til Kellerup med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Peder Pedersen Møller i True for et stykke af True gadejord, han skal have ladet indelukke til sin kålhave, og Axel Urne har forhvervet dom til Nørhald herreds ting 27/8 sidst forleden, hvor Peder Pedersen er tildømt samme lukke igen at optage, som Peder Pedersen ikke har villet agte, hvorfor Axel Urne formener, han bør bøde 3 mark efter 55.kapitel i 1.jyske lovbog. og nu blev afsagt da efterdi der tvistes om Peder Pedersen bør samme lukkelse igen at indflytte og bøde sine 3 mark efter loven, og fogden intet derom har kendt til eller fra, da fandt dommerne den hans hedensættelse som ugjort, og sagen til herredsting igen at komme.

(60)

** Jacob Jensen i Fræer med en opsættelse af landstinget 18/12 sidst forleden havde stævnet Maren Jacobsdatter i Sønderholm for et vidne, hun til Hornum herreds ting 18/3 sidst forleden vidnet har, at Jacob Jensen skulle være hendes barnefar til det barn, hun havde avlet i hor, som hun for præsten i Sønderholms kirke har sigtet og beskyldt ham for, uanseet han havde tjent i et andet herred, da samme barn skulle være tillagt, og han hårdeligt benægter ikke at være far til samme barn. derefter blev afsagt så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og Maren Jacobsdatter ikke er mødt, og der ikke imod recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne sigtelse og beskyldning magtesløs at være og ikke komme Jacob Nielsen til nogen forhindring.

(61)

29/1 1640.

** Hans Lykke til Overgård havde hidkaldt sandemænd af Slet herred Morten Christensen, som boede i Attrup og som er blevet død i Stavn og havde et slag i hans hoved, hans bane at udlede, og fremlagde tingsvidner af Slet herreds ting 9/1 og 16/1 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Jens Mikkelsens hustru Inger Sørensdatter havde sagt, at to dage efter Morten Christensen Skrædder var død, gik hendes mand og holdt sig ganske ilde, da spurgte hun ham, jeg frygter at i har gjort det drab på Morten Christensen, da sagde han, at det var alt for meget sandt for ham og bekendte, at han gik ud og ville se til sine svin, da kom Morten Christensen gående i gaden og sagde til Jens Mikkelsen, herud din sortmulede skælm, der farer en djævel i dig, så gav Jens Mikkelsen ham et slag i hans hoved med en kærnestav, og så rømte Jens Mikkelsen fra samme gerning, og hans hustru var for skrøbelig med hendes barn, som hun gik med, at hun ikke kunne komme til tinge. andre vidnede, at da de ville lægge Morten Skrædder i kisten, da var Jens Mikkelsen og hans far Mikkel Nielsen med andre grander derinde, at de skulle møde 2.dagen derefter og lægge hånden på liget på det Vorherre ville give et jærtegn på den, som samme drab havde gjort, og aldrig siden de så Jens Mikkelsen. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Mikkelsen at være Morten Christensen Skrædders bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(63)

** Bartolomeus Mikkelsen skriver på Dronningborg lod læse efterskrevne brev, at da vi med største flid har ladet søge efter salig Niels Friises gæld og ingen vis efterretning har kunnet bekomme, af hvilken årsag vi frasiger os arv og gæld efter den salig mand, Viborg 29/1 1640 underskrevet Anders Friis på mine svogres vegne Christen Jørgensen Hans Friis Gregers Friis og min søster jomfru Anne Cathrine Friis og mine egne vegne Jørgen Seefeld Henrik Sandberg på min svoger Joachim Becks og mine egne vegne Axel Juul Iversen Knud Seefeld på min moster jomfru Ingeborg Friises vegne Erik Kås på de gode mænd Iver Krabbe Niels Krabbe Ejler Høg og fru Karen Krabbes deres vegne.

(64)

** fru Jytte Brock Jørgen Skeels til Estrup havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred Søren Andersen Mors, barnfødt i Lemmer, som 3/12 sidst forleden i Andi skov er død blevet, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 16/12 sidst forleden, hvor synsmænd

afhjemlede deres syn på Søren Andersen indeholdende blandt andet, at hans hoved var sønderknust og der var en stor hoben blod på en gren han havde nedhugget. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Søren Andersen af våde og vanlykke at være faldet af træet og af grenen ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

(65)

** Mogens Kås til Støvringgård lod læse et brev, at da hans svoger Niels Friis til Kastrup ved døden er hedenkaldt og efter hans død skal findes en temmelig gæld, da forårsages han at afsige arv og gæld efter ham, dateret Viborg 29/1 1640 Mogens Kås.

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Skrædder i Lundgård, for han 29/3 til Ål birketing er tildømt at betale ham en sum penge for restants af hans landgilde af den gård i Næsby, han iboede og afflyttede eller derfor at lide æskning. derefter blev afsagt, så efterdi Johan Brockenhuuses fuldmægtig Christensen Sørensen har været breve betroet og derefter betaling fordret og samme penge af Jens Christensen Skrædder har annammet og ham kvitteret, da vidste dommerne ikke at tildømme Jens Christensen Skrædder videre æskning derfor at lide men kvit at være.

(67)

** Iver Krabbe til Albæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Just Lauridsen i Sejlflod foget til Storvorde birketing for en dom, han 16/9 sidst forleden til Storvorde birketing dømt har imellem KM tjener Mikkel Christensen i Mov og Niels Jensen Nørgård i Sejlflod og havde frikendt Niels Jensen Nørgård, at han skulle ikke gøre regnskab for værgemål og gods, som Mikkel Christensens hustru kunne tilfalde efter hendes salig farfar Jens Mikkelsen, som boede og døde i Sejlflod. desuden blev stævnet Niels Christensen i Sejlflod Mette Christensdatter sst Christen Clemendsen i Ålborg og hans arvinger Anders Christensen Clemend Christensen og Gertrud Christensdatter. så efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forligt, at unge Niels Jensen lovede at give Mikkel Christensen på hans hustrus vegne for hendes tilfaldne arv 64 sletdaler.

(69)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Mogensen i Lemdrup herredsskriver i Slet herred for en kvittans, han 26/3 1636 på Ål birketing skal have fremlagt på Jens Christensens vegne i Lundgård, som af afgangne fru Edel Ulfeld skulle være udgivet i Viborg 27/9 1631, uanseet han formener, samme kvittans ikke så rigtig at være eller at være hans salig mors hånd, som der findes underskrevet, og Christen Mogensen er pligtig at bevise af hvem, han samme falske kvittans bekommet har. derefter blev afsagt, så efterdi tilforn om samme landgilde restants er gået endelig dom hvor meget, Jens Skrædder til Johan Brockenhuus skulle udlede, og samme kvittans ikke in originali nu fremlægges, at deraf kunne erfares om nogen urigtighed dermed var gjort, da vidste dommerne ikke derfor på Christen Mogensen for nogen falskner at dømme.

(73)

** Rasmus Jensen i Stabrand med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Otte

Skeel i Ørup for et vidne, han til Rosmus birketing 18/9 sidst forleden har vidnet, at han skulle have hørt løs snak, at Rasmus Jensens hustru Anne Christensdatter skulle være kommet for tidligt med hendes første barn, og ligeledes stævnede efterskrevne, som havde hørt det samme, som er henved 13 år siden. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om rygte og tidende og selv har lagt deres vidne i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have eller at komme Rasmus Jensens hustru på hendes ærlige rygte og navn til hinder eller skade i nogen måder.

(76)

** Peder Ibsen i Ørup havde stævnet Otte Skeel i Ørup for et vidne han til Rugård birketing 27/8 sidst forleden forhvervet har anlangende hans barns svaghed. derefter blev afsagt, så efterdi Otte Skeel og Peder Degn udførligt har vidnet om de gerninger, de har seet gjort og tilmed Peder Degn selv medværet, og intet derimod fremlægges ikke så at være sket, som de har vidnet om, da vidste dommerne ikke samme deres vidne at imodsige, men efterdi Jacob Ibsen i Hyllested og hans hustru Anne Terkildsdatter findes vildige, Peder Ibsens egen bror og svogerske og en del har vidnet efter Peder Degns ord, som han ikke er gestendig, da fandt dommerne samme deres vidne magtesløs at være.

(78)

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand over Århusgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 29/10 sidst forleden vidnet har, at hans tjener Søren Christensen Skomager i Vinge og hans søn skulle have hugget to ege på Claus Dyres skovspart på Vinge mark til Laurids Nielsens gård liggende. derefter blev afsagt, så efterdi Laurids Nielsens kundskab ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og Laurids Poulsen har lagt sit vidne i tvivl, og ikke for samme vedkendelse at være givet lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn vedkendelse og klage så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(80)

** Ellen Jacobsdatter forrige tjenende på Sebbergård med en opsættelse af landstinget 4/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for vidner, de 15/1 og 29/1 sidst forleden til Slet herreds ting vidnet har om adskillige varer, Ellen Jacobsdatter skulle have bortbragt af Sebbergård til hendes brors Laurids Fovlum i Viborg. dertil blev stævnet salig Niels Vinter i Beltoft, som samme vidne klage og som forhvervet har, hans arvinger, som er hans hustru Maren Lauridsdatter i Beltoft og hans børn Mette Nielsdatter Else Nielsdatter og Maren Nielsdatter. for dommernes forbøns skyld afstod fru Margrete von der Lühe alle hvis vidner domme og breve i samme dag ganget er, så de ikke skal komme Ellen Jacobsdatter til hinder eller skade.

(85)

26/2 1640.

** Christian Rantzau til Breitenburg havde hidkaldt sandemænd af Gerlev herred en dreng Niels Jensen, som hastigt er død på hans gård Sødringholm, hans bane at udlægge og først fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Gerlev herreds ting 3/2 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at

Niels Jensen havde i sommer været meget syg og skrøbelig. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Niels Jensen af sot og sygdom at være dødblevet og det ham til bane og livs lagt.

(87)

** Peder Ibsen i Ørup havde stævnet hr Jens Pedersen og Christen Sørensen i Hyllested for en hjemfindelse, de 16/10 sidst forleden til Rugård birketing har forhvervet, og deri indført i deres beretning, at han skulle have skrevet usandfærdigt om dem deres ære anrørende. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at de på begge sider afstod alle førnævnte sager.

(88)

** Knud Andersen i Stevnstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Christensen i Grensten for et delevidne, han har forhvervet til Velling birketing for noget gæld, han skulle være Jørgen Christensen skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges på førnævnte 5 daler, Knud Andersen at være Jørgen Christensen skyldig, og han dog derfor er delt blevet, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(89)

** Christen Rasmussen og Jens Lauridsen i Klakring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Madsen med flere i Kolding for et skriftligt vidne, de på Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus 12/8 sidst forleden udgivet har, at de 29/7 næst tilforn i Niels Kornmåler på Koldinghus hans nærværelse har ladet af deres skude på Kolding red og til Christen Rasmussen og Jens Lauridsen i Klakring 3000 tagsten, som de i Ernst Normands pram lod indsætte og skulle til Palsgård fremføres, hvilket vidne Christen Rasmussen og Jens Lauridsen højligt ved helgens ed benægter de ikke at have taget tal på nogen af den gode mands sten. derefter blev afsagt, så efterdi Tomas Madsen med flere deres kundskab alene er et bænkebrev, som ikke til tinge er vidnet, det og med Niels Madsens seddel bevisliggøres, ham samme sten på hans husbonds vegne at have annammet, da kunne dommerne ikke kende samme kundskab og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(92)

** Rasmus Jensen i Stabrand havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rugård birketing 19/2 sidst forleden Peder Ibsen i Ørup til vilje vidnet har, at de skulle have hørt rygte og tidende, at Anne Christensdatter Rasmus Jensens hustru kom for tidligt med hendes første barn, som nu er i sit 14.år. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter rygte og sagden og ikke om nogen deres egen vitterlighed, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne bør nogen magt at have eller at komme Rasmus Jensens hustru Anne Christensdatter til hinder eller skade, og efterdi Peder Ibsen for herredsprovsten ikke udførligt har sigtet Anne Christensdatter for nogen uærlig sag, da vidste dommerne ikke deri på Peder Ibsen for nogen løgnagtighed at dømme.

(94)

** Knud Rasmussen på Vårsø med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Hansen borger og indvåner i Horsens for en dom og dele, han til Vor herreds ting over Knud Rasmussen forhvervet har efter en håndskrift, som Knud Rasmussen til Jens Jørgensen Møller, som

tilforn boede i Ashoved mølle i Bjerre herred, udgivet har lydende på 26 sletdaler, og Knud Rasmussen svarede, at Jens Møller havde fanget udlæg for samme pending. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme, og efterdi Knud Rasmussen efter samme uendelige dom, som nu er underkendt, er blevet delt, da fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(96)

** Maren Madsdatter salig Jens Olufsens efterleverske og borgerske i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Karen Hansdatter salig Jens Christensens efterleverske sst for en dom, hun 8/8 sidst forleden til Århus byting over hende har ladet forhverve anlangende kvittering om hvis regnskab, deres salig husbønder imellem gjort var, som ikke skulle være ret regnet. da efter flere ord dem imellem var indgav de samme tvistige sag på 4 dannemænd, som skal dem imellem likvidere.

(99)

** Just Høg til Bjørnholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus, for han kort tid forinden til Århus byting har fridømt Hans Jensen sst for hans tiltale, han havde til ham gældssag anlangende, som ved landstinget er kendt magtesløs, hvorfor Wulf Baltsersen bør fældet at være og der foruden give kost og tæring. derefter blev afsagt, så efterdi Wulf Baltsersens dom alene findes at være undersagt, formedelst Peder Spørrings dom var magtesløs kendt, så han ikke derfor har været dommer, da vidste dommerne ikke deri på Wulf Baltsersens fælding at dømme eller ham nogen kost og tæring derfor at udgive.

(101)

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand på Nyborg slot på hans tjenere Ove Nielsen og Morten Nielsen i Fristrup deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 30/9 sidst forleden vidnet har, at de havde hørt, at Ove Nielsen og Morten Nielsen skulle have truet Mourids Christensen i Nørskov og sagt, at den skælm skulle få en djævels færd, hvor de ramte ham. dertil blev stævnet Laurids Mortensen i Viborg og hans hustru Anne Harbou. da efter flere ord dem imellem var indgav Mourids Christensen og Ove Nielsen på egne og bror Morten Nielsens vegne samme deres tvistige sag på 4 dannemænd, som skal dem imellem sige, og hvad de deri siger skal stande for fulde.

(104)

** Verner Parsberg til Lynderupgård på sine egne og sine børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet hr Peder Andersen i Hornum, sognepræst til Hornum Hyllebjerg og Flejsborg sogne, for eftersom salig Niels Skram til Urup 19/12 1597 har udgivet til førnævnte præsts salig far og mor Anders Skriver i Ulstrup og Birgitte Christoffersdatter og deres søn Peder Andersen et livsbrev eller forleningsbrev på den gård i Ulstrup i Rinds herred i Ulbjerg sogn, som fru Birgitte Rosenkrantz 1568 havde forlenet hans forældre med, kvit og fri sin livstid den at nyde, hvilken gård hr Peder Andersen har bortfæstet. derefter blev afsagt, så efterdi hr Peder Andersens udgivne fæstebrev refererer sig på salig Niels Skrams udgivne livsbrev til hr Peder Andersen, da vidste dommerne ikke imod samme fæstebrev at sige, imens samme livsbrev for sin tilbørlige dommer står urykket.

(107)

** Niels Jensen i Tvenstrup på sine egne og på Peder Hansen sst så vel som på andre personer, som med ham på Hads herreds ting 16/12 sidst forleden er blevet ran oversvoret, deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hads herreds ting 18/11 sidst forleden vidnet har, at de havde seet Niels Jensen i Tvenstrup med flere fiske efter ørreder i nogen bæk på Tvenstrup mark, hvilket de benægter. så mødte Rasmus Eriksen i Pilgård og på Jacob Jensen i Kanne og hans egne vegne afstod samme vidne og ransed, hvorefter blev afsagt, at det bør ingen til hinder eller skade at komme.

(109)

** Laurids Ebbesen til Donneruplund befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Lund, som tilforn boede i Geding, for eftersom 31/10 sidst forleden til Sabro herreds ting er forhvervet dom på Rasmus Nielsen Lund, som for tre fjerding år siden er bortrømt og til landstinget er tildømt at straffes som en falskner, og herredsfogden med 8 mænd der til sig taget at have dømt Rasmus Lund fra hans liv og at straffes til stejle og hjul, og hans hovedlod KM tildømt for rømningsgods. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Lund er tildømt falskeligt at have omgåedes og derfor er tildømt at straffes på hans liv, og Rasmus Lund ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da vidste dommerne ikke imod samme dom Rasmus Lunds liv angældende at sige eller magtesløs dømme.

(111)

** Laurids Ebbesen til Donneruplund befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Ove Rasmussen Lund, for eftersom 31/10 sidst forleden til Sabro herreds ting er forhvervet dom på ham, for han har brudt KM fængsel og jern og er bortrømt, eftersom han var anholdt med nogen falske breve, hvorfor herredsfogden med 8 mænd har dømt ham fra hans hals og liv og at straffes med et sværd. derefter blev afsagt, så efterdi Ove Rasmussen Lund er tildømt at straffes på hans liv og hals, og han ikke er mødt nogen modstand herimod at gøre, da vidste dommerne ikke imod samme dom, Ove Rasmussens Lunds liv angældende, at sige eller magtesløs dømme.

(112)

** Baltser Ottesen i Stenholt hans visse bud Oluf Baltsersen med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christian Holck til Hastrup befalingsmand på Silkeborg for en dom, han til Hids herreds ting 26/3 har ladet forhverve, hvilken dom skal være imod KM missive, som tilholder Baltser Ottesen for hans alderdom og lange tjeneste kvit og fri hans livstid den gård i Stenholt at beholde. derefter blev afsagt, så efterdi KM missive ikke bemelder Baltser Ottesen for påbuden skat at skulle være fri, men alene på samme gård fri at nyde, så herredsfogden derfor ikke har vidst Baltser Ottesen for skats udgift at befri, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige.

(114)

** Søren Nielsen Bøg ridefoged til Hagsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Morten Nielsen i Hjulhuset for adskillige beskyldninger, han til hans husbond har angivet

efter tingsvidnes indhold af Hovlbjerg herreds ting 29/11 sidst forleden, nemlig at Søren Bøg skulle have ladet bruge ulovlig skæppe og tønde. derefter blev afsagt, så efterdi Morten Nielsen for hans husbond i dannemænds nærværelse har beskyldt Søren Nielsen Bøg for adskillige poster hans ære og lempe anrørende, som han ikke har bevist, men Søren Bøg med bøndernes vidne og kundskab derimod beviser sig imod dem ærligt og kristeligt med mål og vægt at have forholdt, da fandt dommerne Morten Nielsens angivelse magtesløs og ikke at komme Søren Nielsen Bøg på hans ærlige navn og rygte til forhindring, men Morten Nielsen at blive den samme mand, han Søren Nielsen Bøg tilmeldt har.

(118)

** Niels Mikkelsen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Jensen Back i Torning for en forfølgning og dele, han til Lysgård herreds ting 1/8 1636 Niels Mikkelsen med forfulgt har. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevislig gjort, Niels Mikkelsen lovligt at være tilsagt at skulle møde for præsten og hans medhjælpere og ikke heller nogen bøder derfor at udgive, og fogden dog har tilstedt vurdering på hans klæder for samme bøders udlæg, da fandt dommerne samme vurdering magtesløs at være.

(121)

** Otte Lauridsen Skeel i Ørup på hans egne og på efterskrevnes vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rugård birketing 15/11 1637 har vidnet hr Jens Pedersen i Hyllested til vilje, at deres salig fædre gav hr Jenses formand honningtiende. dertil blev stævnet Christen Sørensen i Hyllested som er præstens hustrufar. Kirsten Henriksdatter i Marie Magdalene vidnede, at hendes salig husbond forrige præst i Hyllested ikke havde fanget honningtiende, hvilket er imod hendes egne børn, Henrik Jacobsen i Bøjstrup Niels Jacobsen og Anne Jacobsdatter i Marie Magdalene deres vidne, at deres far fik honningtiende, og Jens Pedersen i --- Søren Pedersen i Balle og Peder Pedersen i Enegård vidnede, at da deres salig far levede og boede i Balle, da gav han hr Jens honningtiende hvert år, når han havde slagtet sine bier. ligeledes vidnede Jens Sørensen i Attrup og hans mor Bodil Sørens, og Bodil Jacobsdatter i Glatved vidnede, at imidlertid hun var i Hyllested præstegård hos hendes forældre, da gav efterskrevne honningtiende til hendes far, som var hr Jenses formand, og Kirsten Sørensdatter i Hyllested vidnede at hendes far Søren Nielsen, da han boede i Hyllested, gav honningtiende. derefter blev afsagt så efterdi en del vidnesbyrd er givet varsel om søndagen, som ikke tilstedes, og andre vidner ikke er stævnet eller kaldet, og andre har vidnet efter andre deres ord, da kunne dommerne ikke kende samme vidner, dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(133)

** Oluf Parsberg til Jernit befalingsmand over Trondheim og Jämtland med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Peder Hansen i Urlev for en stueret, han har holdt i Urlev 28/4 sidst forleden imellem to hans tjenere Anders Ovesen i Årup og Morten Nielsen i Hjulhuset, og da er dem et stue eller bænkebrev imellem skrevet, hvori Anders Ovesen skal have fragået ikke at have givet Morten Nielsen skovfoged nogen foræring, for han ulovligt havde hugget i hans husbonds skov, hvilket er imod hans bekendelse for retten. derefter blev afsagt, så efterdi samme brev, hr Peder Hansen skulle have underskrevet, in originali ikke fremlægges, da fandt dommerne samme brev magtesløs at være.

(135)

** Christen Andersen i Fogedgården med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jørgen Ernst Worm til Svenstrup for en dom, han til Ål birketing 4/10 sidst forleden forhvervet har anlangende nogen penge, Jørgen Ernst Worm er ham skyldig efter hans brev dateret Rødslet 26/9 1630, som han er tildømt at betale. derefter blev afsagt, da efterdi er fremlagt Jørgen Ernst Worms udgivne brev til Christen Andersen på 24 daler, som ikke er betalt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jørgen Ernst Worm jo er pligtig samme penge med sin interesse at betale, og derfor tilfandt efterskrevne at gøre Christen Andersen udlæg af Jørgen Ernst Worms bo.

(138)

** fru Sofie Friis til Haraldskær med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Galt Gjordsen for 1555 rigsdaler in specie, som hende på lod er tilfaldet i et afgangne fru Anne Friises hovedbreve til Stensballe, som han straks bør betale, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre hende udlæg og indvisning i Peder Galts bo.

(140)

11/3 1640.

** Peder Keldsen Ammelhede borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Ankersen og Jesper Lauridsen borgmestre i Randers samt rådmænd, for de har ladet hans dør bryde i hans fraværelse for noget børnegods skyld, som de har lov til efter KM dom, som skal sælges, og Anne Andersdatter skal have hendes egen arvepart i Mette Lucasdatters gård efter hendes brødres død. så blev fremlagt efterskrevne vurdering af gård og løsøre. derefter blev afsagt, så efterdi KM og rigsrådets dom tilholder, efterdi de to brødre ikke vides levende eller døde, da skal borgmester og råd lade gøre gården og løsøret i penge og lade pigens formynder bekomme hende til fremtarv hendes egen arv, og de to brødres arv at sættes på rente og Peder Keldsen at tage renten af sin anpart, indtil år og dag er forløbet, og da pigen at tage sin anpart efter brødrene, og borgmester og råd har ladet samme gård og løsøre vurdere og derefter afhændet, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering og skøde at sige eller magtesløs dømme, og belangende de andre hans indstævnede poster, som ikke til bytinget er ordelt, fandt dommerne dem der at komme.

(147)

** fru Helvig Marsvin til Nørlund med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Axel Juul til Bjørnsholm, idet hun til landstinget 16/1 1639 er tildømt at betale ham landgilde af Kærsgård, som hun har solgt til hans hustru, efter efterskrevne opskrift, hvilket skyldtes, at hun havde undt Svend Jensen Kærsgård sin livstid fri for afgift i alle måder. derefter blev afsagt, så efterdi Axel Juuls opskrift beskyldes at være imod hans første opskrift nu er fremlagt, som han med egen hånd har underskrevet, og Axel Juul derimod beskylder fru Helvig Marsvin og formener, hun bør ham samme gård at hjemle eller derfor at stande til rette, da vidste dommerne ikke deri at dømme men hvem påskader indstævner sig for sin tilbørlig dommer.

(154)

** Niels Madsen i Århus på KM vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet til Århus byting 23/1 sidst forleden, at de var i Christen Lauridsen Skusters stue 9/1 om aftenen, da det drab skete, og Christen Lauridsen dræbte en soldat Jochum Zehepott, og Niels Madsen formener at Jochum Zehepott ikke har gjort Christen Lauridsen nogen skade. dertil blev stævnet Christen Lauridsens hustru Anne Jensdatter. så vidnede de indstævnede, at de var i Christen Lauridsens stue, da soldaten kom ind og skældte på Christen Lauridsen og søgte ham med et draget værge, så han var højligt forårsaget at værge sit liv, og i samme tumult blev soldaten ihjelstukket. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Christen Lauridsen var nødt til at værge sit liv, og intet derimod fremlægges, hvormed det kan tilbagedrives, men med syn bekræftes Christen Lauridsen at have fanget sår og skade, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(157)

** Jens Andersen i Tørslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rougsø herreds ting 16/1 sidst forleden vidnet har, at Jens Andersen skulle have sagt at den fol, Rasmus Nørager havde solgt fogden på Estruplund, den gav han ham et læs sæderug for. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag findes i 6 uger at være optaget, og ingen af de indstævnede er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke komme Jens Andersen til nogen forhindring.

(158)

** jomfru Elsebeth Sandberg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Dorte Rasmusdatter i Albøge for et vidne, hun 10/12 sidst forleden til Sønderherreds ting vidnet har og beskyldt Niels Rasmussen i Buktrup for en del klæder og andet gods, som hendes mor og halvsøskende tilhørte, at skulle have bortført, uanseet det ikke er fundet i boet, da det blev skiftet og delt. derefter blev afsagt, så efterdi sagen i 6 uger findes at være optaget, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(159)

** jomfru Elsebeth Sandberg på hendes tjener Niels Rasmussen i Buktrup hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Sørensdatter nu værende i Stabrand for et vidne, hun til Sønderherreds ting 17/9 sidst forleden vidnet har og beskyldt hendes mand Niels Rasmussen for at have bortført klæder og andet gods, siden han kom i boet til hende, af hvis hende og hendes børn tilhørte, og for han skulle have søgt seng med hendes datter Karen Rasmusdatter, hvilket hun ikke tilforn for nogen har til kende givet. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i 6 uger findes at være optaget, og ingen er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidner dom og dele magtesløs at være og ikke at komme Niels Rasmussen til nogen forhindring.

(161)

** Niels Mikkelsen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jørgensen i Testrup, som sidst forleden havde været i dommersted på Lysgård herreds ting imellem Niels Mikkelsen og Laurids Pedersen i Fravsing anlangende en kontrakt om Barbara Andersdatters sedler, og Laurids Jørgensen har udstedt to tingsvidner om samme sag, det første udganget på tinget

og forseglet og det andet at være beseglet men formenes ikke lovligt at være udganget på tinget, og Niels Mikkelsen hårdeligt benægter, han aldrig vidste af det sidste vidne. så mødte Søren Pedersen i Ovstrup på Christian Holcks vegne og afstod samme sag dom og dele, hvorefter blev afsagt, at det da ikke bør at komme Niels Mikkelsen til hinder eller skade.

(163)

8/4 1640.

** Just Eriksen i Loverstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Rasmussen i neder Loverstrup mølle for en klage, han til Hads herreds ting 29/4 sidst forleden har gjort, hvori han har beskyldt Just Eriksen, for han og hans søn Erik Justsen har handlet slet med godtfolk, som har søgt Rasmus Rasmussens mølle og derover hans maling og næring har nedlagt. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Rasmussens klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevislig gjort, Just Eriksen ham at have forurettet, som hans klage omformelder, da kunne dommerne ikke kende samme klage så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs være.

(165)

** Just Eriksen i Loverstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et snapvidne, de med Rasmus Rasmussen i neder Loverstrup mølle 3/2 til Hads herreds ting vidnet har, hvormed de ville befri Rasmus Rasmussen for Just Eriksens tiltale for en usandfærdig klage, Rasmus Rasmussen 29/4 til Hads herreds ting over Just Eriksen gjort har, uanseet deres vidne med bemeldte klage ikke stemmer overens, og nogle vidner er vildige, idet Jørgen Rasmussen i Ondrup er Rasmus Rasmussens hustrus bror og Rasmus Pedersen i Dyngby er Rasmus Rasmussens svoger og har hans søster til ægte og Maren Olufsdatter i neder Loverstrup mølle er Rasmus Rasmussens søsterdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod men nogle år efter, sådant skulle være sket, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(167)

** Jens Andersen Billedhugger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 25/11 sidst forleden med Niels Jensen Ring sst vidnet har, at de 12/11 sidst forleden skulle have været nærværende tilstede, da Jens Andersen og Niels Jensen blev forligt om en trævogn. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om det køb, Jens Andersen og Niels Ring om samme vogn skulle have gjort, og ikke deres vidne indeholder, samme vogn da at skulle have været tilstede, og Jens Andersen ikke slig handel er bestendig men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(170)

** hr Bertel Jacobsen sognepræst i Levring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jensen i Nisset for en dom, der til Hids herreds ting skal være afsagt imellem her Bertel Jacobsen og Laurids Jensen, hvori Laurids Jensen er kvitdømt for hr Bertel Jacobsens tiltale for skyld og andet af hans anpart af den selvejer bondegård i Nisset, han iboer, og hans fæstebrev, som var udgivet af hr Bertel Jacobsen og Peder Christensen i Hindsels, burde at være forbrudt.

derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke er endelig, fandt dommerne den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(172)

** hr Henrik Jensen sognepræst i Ellidshøj med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Morten Pedersen Schiønning for nogen ord, han har haft anlangende hr Henrik Jensens hustru Karen Pedersdatter gode rygte og navn. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, at Morten Pedersen Schiønning skulle have skældt eller beskyldt hr Henriks hustru for noget uærligt, han og hende nu her for retten har erklæret, da vidste dommerne ikke Morten Schiønning for nogen løgner at dømme.

(173)

** Holger Rosenkrantz til Frølling KM befalingsmand over Visby slot på Gotland med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Bille Ovesen i stor Arden for 155 rigsdaler, som han skal have været ham skyldig, og som han 9/12 1624 på Gudme herred i Fyn er tildømt at betale og til Fynbo landsting 29/1 1625 er tildømt at betale eller lide indvisning. derimod blev fremlagt en kvittants, hvori Jacob Hansen Drejer kendes at have oppebåret af Peder Bille 218 rigsdaler på Holger Rosenkrantzes vegne, og Peder Bille mente sig for slig tiltale kvit at være, hvortil Holger Rosenkrantzes fuldmægtig begærede samme kvittans måtte i retten nedlægges, at der kunne forfares, om Jacob Drejer den havde udgivet eller ej, og da vidste dommerne ikke i hovedsagen at dømme, førend Jacob Drejer sig erklærer, om han samme kvittants har udgivet eller ej.

(175)

** Christen Pedersen Vestergård barnfødt i Ålum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, som var sandemænd i Fussingø birk 1634, for en deres ed og tov, de da til Fussingø birketing 3/5 skal have svoret og gjort og svoret Christen Pedersen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Jens Mikkelsen i Gjandrup, han skal have ihjelslået, og han formener sig at skal være sket uret, efterdi for sandemændene skal være bevisliggjort, at Jens Mikkelsen havde overfaldet Christen Pedersen og andre, så Christen Pedersen havde været nødt til at værge sit liv. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag over 6 uger findes at være optaget, og ingen af de indstævnede er mødt nogen modstand herimod at gøre, da fandt dommerne førnævnte sandemandsed ikke at komme Christen Pedersen på hans fredløsmål til nogen forhindring.

(177)

** jomfru Anne Munk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Holger Rosenkrantz Ottesens arvinger og kreditorer for en sum penge, han har været hendes salig far skyldig, som han af KM og rigsrådet er tildømt at betale, hvorfor hun mener, han bør at betale straks eller ved gode mænd at have indvisning og udlæg i hans efterladte gods og løsøre, og derefter vidste dommerne ikke andet derom at sige, end jomfru Anne Munk bør i Holger Rosenkrantzes efterladte løsøre og gods at have sin betaling og tilfandt efterskrevne gode mænd til at gøre hende udlæg.

(178)

** Henrik Holst rådmand til Kiel på hans egne og medarvingers vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Henrik von Qualen til Nortsee for 500 rigsdaler, som han skal være dem skyldig efter hans brevs indhold, som han til Hassens birketing 27/8 1638 er tildømt at betale, og nu blev tilfundet gode mænd til at gøre Henrik Holst udlæg i Henrik von Qualens løsøre og jordegods.

(180)

6/5 1640.

** Jens Keldsen i Låsby havde hidkaldt sandemænd af Gern herred at udlede Jens Keldsens morbror Mikkel Pedersen, som boede i Låsby hans bane, som 20/3 sidst forleden er dødfundet på Låsby mark. på sandemænds begæring blev samme sag opsat til næste landsting efter sankt Mauritiidag førstkommende.

(181)

20/5 1640.

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Gern herred Jacob Hansen i Javngyde, en af skovriderne i Skanderborg len, som formenes han formedelst et træs nedfaldelse i KM skov skal have bekommet hans bane, at udlede hvad ham var til bane og livs lagt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Gern herreds ting 2/5 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Jacob Hansens hus i Javngyde, og da havde han sagt til Niels Rasmussen i Javngyde, at han ikke klagede på ham eller hans dreng, at det træ var faldet ned på ham, som han havde bedt dem om at fælde for sig i Bogens enemærke, og Rasmus Jensen i Kalbygård skovfoged i Gern herred vidnede, at han aldrig vidste af, at samme bøg blev hugget, ikke heller havde han nogen befaling af lensmanden til at udvise samme bøg, som Jacob Hansen havde ladet fælde uden hjemmel. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Jacob Hansen formedelst våde og vanlykke at være ihjelslået og det ham til bane og livs lagt, som de selv sandhed derom har udspurgt og forfaret.

(183)

** Mikkel Nielsen i Torning havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred hærværk at sværge over Søren Pedersen i Ovstrup Peder Andersen i sønder Knudstrup Mikkel Pallesen i Torning og Anders Jensen Bak sst, for de har sønderslået hans dør og borttaget et skrin af huset, og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Lysgård herreds ting 20/4 sidst forleden, hvori blandt andre Niels Christensen i Torning vidnede, at Søren Pedersen i Ovstrup og Peder Andersen i Knudstrup og deres medfølgere kom i hans far Mikkel Nielsens hus for at forsegle hans bror Niels Mikkelsens kiste, da var en dør i lås, og da de begærede, at døren måtte oplades, svarede Mikkel Nielsen, at de måtte bruge kongens nøgle og slå døren op. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Nielsen ikke har 6 mænd tilstede, som fuldkommen vidner, så at være ved brudt, at det må deles med hærværk lovligt, som loven tilholder, kunne her derfor efter denne lysning ikke stedes fylding på sandemænd.

(186)

** Mogens Sehested til Holmgård KM befalingsmand på Skivehus havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred til at udlede Else Jensdatter i Nørager hendes bane, som i Laurids Pedersens hus sst skal være dræbt. så efterdi sagen for sandemænd ikke var noksom bevist, blev samme sag opsat til i dag 6 uger.

(187)

3/6 1640.

** Niels Stigsen i Ørsted havde hidkaldt sandemænd af Rougsø herred om manddød at sværge over en person af Sønderhald herred Christen Villadsen, som Niels Stigsens bror Niels Pedersen i Ørsted skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Rougsø herreds ting 30/4 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så at Søren Lauridsen Fisker i Ørsted og hans datter Bore Sørensdatter og Niels Bødker var i slagsmål, og da stod Christen Villadsen på gaden, og Niels Pedersen slog til ham med en staver, så den gik sønder, så tog Christen Villadsen et stykke staver og slog til Niels Pedersen, så han faldt omkuld. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Christen Villadsen manddød over og til hans fred for Niels Pedersen, han af nødværge ihjelslog, eftersom de selv sandhed derom havde udspurgt og forfaret.

(188)

** Laurids Ebbesen til Donnerup KM befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Framlev herred hærværk at sværge over Laurids Hansen i Storring for den gård sst, han ulovligt bruger og besidder, efterdi han den er fradømt og lovligt udvist og fremlagde et tingsvidne af Framlev herreds ting 8/1, hvori blev afsagt, at efterdi de skovskifter som lå til Laurids Hansens gård var forhuggede og stævnede, da blev han fradømt sit fæste. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Laurids Hansen et fuldt hærværk over.

(189)

17/6 1640.

** Tule Iversen i Hyrup havde hidkaldt sandemænd af Bjerre herred om manddød at sværge over Jens Hansen i Hyrup for hans søn Palle Tulesen sst han 3/5 sidst forleden skal have dræbt og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Bjerre herreds ting 16/5 sidst forleden, hvori Niels Rasmussen i Hyrup hans søn Rasmus Nielsen sst med flere i Hyrup vidnede, at de så Jens Hansen i Hyrup og hans søster Karen Hansdatter i Råe (Rårup?) fulgtes ad fra deres fars gård over toften og mødte Palle Tulesen, og Jens Hansen slog ham med en kniv. så mødte Oluf Hansen i Hyrup på hans bror Jens Hansens vegne og mente, ham at have været forårsaget at værge sit liv og burde hans fred at holde. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Jens Hansen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han ihjelslog.

(191)

** Achim von Bredow oberstløjtnant med en opsættelse af landstinget 22/4 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen i Terp i Framlev herred for en kontrakt, han for nogen år forleden skal have gjort med afgangne Mikkel Nielsen sst anlangende opladelse på den gård, Christen Jensen iboer, og

i samme kontrakt bebrevet en hob ager og enge fra samme gård og til Mikkel Nielsen og hans hustru Margrete Sørensdatter med andet brugsel efter dens indhold, og herredsfoged Peder Olufsen i Borum har 9/10 sidst forleden tildømt Margrete Sørensdatter samme brugsel at nyde. så blev fremlagt samme kontrakt, hvormed Tomas Christensen i Lading på hans stedsøn Christen Jensens vegne tilstod, at han var forligt med Mikkel Nielsen i Terp og hans hustru Margrete Sørensdatter om hvis efterskrevne brugsel, de skulle have deres livstid i den halve gård i Terp, de havde opladt for Christen Jensen, dateret Terp 26/1 1637 Christen Jensen egen hånd. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Framlev herreds ting 30/5 1638 hvori Niels Sørensen i Hørslevgård på hans søster Margrete Sørensdatter i Terp og hendes børn deres vegne afsagde arv og gæld efter hendes salig husbond Mikkel Nielsen, som boede og døde i Terp. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte kontrakt og skifte er ejendom angældende, og ikke lodsejerne den har bevilget, men alene af bønderne dem imellem oprettet, da kunne dommerne ikke kende samme kontrakt og dom så noksom, at den må komme Achim von Bredow på gårdens ejendom til forhindring.

(194)

** Christen Sørensen i Rejstrup på hans bror Anders Sørensen i Virring hans vegne efter KM oprejsningsbrev havde stævnet efterskrevne vidner og sandemænd for et vidne, de 12/9 1635 til Fussingø birketing vidnet har anlangende salig Mads Pedersen af Søby, som skal være blevet dræbt på marken, og ikke deres vidner stemmer overens eller med synsvidne skal være bestyrket. dertil blev stævnet Terkild Pedersen i Søby hans arving Mads Terkildsen for et klagevidne i samme sag og Mads Pedersens hustru i Søby Maren N. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og dog ingen er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne samme vidner syn klage og sandemandsed ikke at komme Anders Sørensen på hans fredløsmål til nogen forhindring.

(197)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget 22/4 sidst forleden havde stævnet efterskrevne i Klakring for et vidne, de til Bjerre herreds ting 9/3 1639 vidnet har om et skovskifte, som skulle ligge i Klakring nørskov og kaldes Højholt og skulle bruges til de to gårde, Jep Pedersen og Christen Rasmussen Fisker iboer. der blev fremlagt adskillige tingsvidner af Bjerre herreds ting, hvor efterskrevne, der mindedes op til 40 år vidnede om samme skovskifte. derefter blev afsagt, så efterdi alle syn og vidner på begge sider fremlagt er er skov og ejendom angældende, så menige lodsejere til byen deri kunne være interesseret, og de dog ikke samtlige ikke heller Frederik Reedtzes børn navnlig derfor er givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn æskning og tilbud så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(241)

** Jørgen Seefeld til Visborggård KM befalingsmand på Hald havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred Else Olufsdatter af Bjerregrav, som er dødfundet i den løbende å ved Løvel bro, hendes bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 1/6 sidst forleden hvor synsmænd afhjemlede deres syn. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Else Olufsdatter sig selv i åen at have druknet og derfor svor hende hendes egen bane på, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt og forfaret.

** Wulf Baltsersen byfoged i Århus på KM vegne havde stævnet Anne Rasmusdatter Rasmus Sørensen Hovstrups datter for en bekendelse som hun har bekendt 26/3 sidst forleden på Århus byting, at hun har avlet to børn ved hendes legemlige far, som er bortrømt for denne gerning. derefter blev afsagt, så efterdi Anne Rasmusdatter har tilstået at have avlet et barn i ægteskab og et ved en fremmed karl og to børn med hendes egen far, hvilket hun og her for retten har tilstået, og nævninge for sådan hendes onde levned og bedrift har hende blodskam og kætteri oversvoret, da vidste dommerne ikke imod den deres ed at sige men ved magt at blive.

(244)

** Ove Pedersen i Bramstrup havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Galten herreds ting 19/11 sidst forleden med Hans Nielsen ridefoged til Mariager kloster vidnet har om hug og slag, Ove Pedersen skulle have været med at gøre Hans Nielsens bror Niels Madsen født i Drostrup, og Ove Pedersen skulle have haft et spyd, og de gjorde ham hans bane. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Galten herreds ting 19/11 1639, hvori Karen Mikkelsdatter i Bramstrup vidnede, at da hun kom kørende på Randersvejen og havde Niels Madsen sst med flere på vognen, da holdt en vogn med 4 karle Peder Jensen i Bramstrup og hans bror Rasmus Jensen sst og Ove Pedersen og hans bror Søren Pedersen i vejen og de overfaldt Niels Madsen. endvidere blev fremlagt et tingsvidne af samme ting samme dag, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Bramstrup, hvor Peder Jensen og Rasmus Jensen havde bopæl hos deres mor og begærede, at de ville møde ved Rud kirke, før salig Niels Madsen blev begravet, og lægge hånd på ham eller gøre deres ed uskyldig at være i hans død, og da var de ikke tilstede, og deres bror Jep Jensen og to piger Maren Jensdatter og Helle Jensdatter bad dem Gud dem til hjælp, at de ikke vidste, hvor de var heden draget, og Ove Pedersens hustru Dorte Sørensdatter svor, at hun ikke vidste hvor Ove Pedersen og hans bror Søren Pedersen var heden draget. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Ove Pedersen forfulgte Niels Madsen med et spyd, og han har bekendt med samme spyd at have slået ham, som med syn bekræftes, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidne klage og syn at sige, og efterdi sandemænd efter deres egen sandheds udspørgelse har svoret Ove Pedersen Niels Madsens bane på og fra hans fred, da vidste dommerne ikke den deres ed at fælde men ved magt at blive.

(251)

** Rasmus Pedersen Skrædder i Lerbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Galten herreds ting 17/12 1639 vidnet har, at de skulle have seet ham holde i Lerbjerg skov med et stykke træ på sin vogn. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet, Rasmus Pedersen at være taget ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(254)

** Anders Jensen i Brørup i Vor herred på Jens Nielsen Niels Nielsen Søren Nielsen Bodil Nielses Anne Nielsdatter Maren Nielsdatter og Karen Nielsdatter i Hylke deres vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 11/4 sidst forleden til Århus rådhus for borgmester og råd vidnet har, at da de var i Jens Nielsen Lyngballes hus på Vestergade i Århus mellem 10 og 11 om aftenen, da kom Rasmus Nielsen soldat, som havde kvarter der, drukken hjem og sagde til Jens Nielsen, som lå i hans seng, at han skulle skaffe øl i djævlens navn. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd

udførligt har vidnet at Rasmus Nielsen soldat har sønderbrudt Jens Lyngballes inderstuedør søgt til hans seng, som han og hans hustru Sidsel Nielsdatter lå, med en dragen værge dem truet og undsagt, så Jens Lyngballe har været nødt til at begive sig af sengen sig og sin hustru at befri og selv har fanget sår og skade, og soldaten har fået sin bane, og sandemænd efter samme vidner og deres sandheds udspørgsel har svoret Jens Lyngballe manddød over og til hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(259)

** hr Christen Clemendsen sognepræst til Sortebrødre kirke i Viborg hans visse bud Jens Clemendsen borger i Viborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de x/2 sidst forleden til Hobro byting vidnet har anlangende noget rug, hr Christens tjener Peder Møller i Hovdals mølle skulle have taget til Christen Pedersens i Hobro ved juletid. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag, samme rug skulle være annammet eller igen hjemført, så samme klage og syn ikke er bevisliggjort, da fandt dommerne samme vidne syn klage og uendelige dom magtesløs at være, og Christen Pedersen for slig unyttig trætte at give til kost og tæring 4 rigsdaler.

(261)

** Peder Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Rasmussen tjenende Jens Mortensen i Lyngby, for han 11/1 sidst forleden til Gern herreds ting er husfred oversvoret, for han om søndagen under prædiken er kommet i Rampes mølle, som Søren Jensen iboer, og slået hans hustru Anne Tomasdatter med en økse. derefter blev afsagt, da efterdi bevises Niels Rasmussen at være husfred oversvoret, og 6 uger siden forganget er, og ikke han har bødet eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge og Niels Rasmussen at fare som andre fredløse mænd.

(263)

** Anders Pedersen i Døstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne de, til Onsild herreds ting 29/7 1637 hjemlet og afsagt har, at de ved tinget havde seet Knud Simonsen Simon Knudsens søn i Døstrup mølle havde flere blodige slag. derefter blev afsagt, så efterdi ikke findes noget varsel for syn at være givet, og med klage og sigtelse ikke heller lovligt er bevist, at Anders Pedersen skulle have gjort Knud Simonsen noget sår eller skade, da fandt dommerne samme klage sigtelse og dom magtesløs at være.

(266)

** Peder Bille til Søndergård i stor Arden med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Lauridsen i ---- siddende i dommersted på Hindsted herreds ting 20/11 sidst forleden for en dom, han har dømt imellem hans tjener Niels Nielsen, som boede i et hus i Arden, og om nattetide er bortrømt uden nogen advarsel og ikke givet bondeskyld deraf, som han burde, og huset har forsiddet og ladet nedfalde, des uanseet har han Niels Nielsen aldeles frikendt for Peder Billes tiltale. derefter blev fremlagt Niels Jensen Smed i Stor Arden hans brev, at det gadehus, som han af Hans Nielsen foged på Restrup havde sted og fæst, det havde han undt Niels Nielsen, mod han arbejdede for ham i høsten, og når han det ikke længere vil besidde, må han ubehindret derfra flytte. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen Smed hans brev ikke for fogden har været i rette lagt, da

fandt dommerne samme hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at indkomme.

(267)

** Peder Bille til Søndergård i Arden med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Anders Torbensen i Arden, eftersom han forgangen sommer 10/9 sidst forleden har tilsagt ham mange ukvemsord og skældt ham for en skælm og morder. så mødte Anders Torbensen og for retten ved sin højeste ed og opholdne fingre svor og benægtede sig ikke slige ord at have haft og ikke heller vidste Peder Bille andet at beskylde, uden al hvis en ærlig mand vel egner og anstår, og dermed afstod Peder Bille samme vidne.

(268)

** fru Dorte Juul salig Jørgen Kåses til Mejlgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Grenå byting i deres egen sag vidnet har, anlangende de skulle have seet Fjellerup mænd købte ved af Nørherreds mænd og Hald herreds mænd på Fjellerup gade og igen solgt og udskibet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes nogen navnlig for samme vidner at være givet varsel, og vidnesbyrd ikke heller har vidnet om nogen vis dag eller tid og tilmed i deres egen sag, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være, og efterdi byfogden har dømt endeligt i sagen, endog ingen er mødt til gensvar, og sagen ikke i 6 uger har været optaget, da bør den hans dom og dele ingen magt at have, og da de indstævnede vidner og deler ikke fremlægges, bør de magtesløs at være.

(272)

** Anders Lauridsen i Kejlstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 12/11 vidnet har anlangende et gærde, salig Hans Skriver skulle have holdt færdig imellem Erik Iversens toft og Anders Lauridsen liden have, og ikke i deres vidne forklaret, det salig Hans Skriver skulle have lukket den tiere end een gang om året. og ligeledes havde stævnet andre for et vidne, de til samme ting 24/4 vidnet har, at da de tjente salig Hans Skriver og salig Jens Andersen, som boede i Kejlstrup, at der da skulle have ligget en kirkesti fra Anders Lauridsens vedgård og nør over Erik Iversens have, som skulle have været Hans Skrivers og hans folks kirkesti, når de gik til kirken, uanseet Erik Iversen formener, Anders Lauridsen det aldrig kan bevise. da efter flere ord dem imellem var, indgav Erik Iversen og Anders Lauridsen samme deres tvistige sag på efterskrevne 4 dannemænd, og samtlige dertil nævnte en 5.mand som skal dem imellem sige.

(276)

** Henrik Rantzau til Schmoel med en opsættelse af landstinget 8/4 sidst forleden med KM oprejsningsbrev på hans tjener Søren Nielsen i Linderup hans vegne havde stævnet Mette Steffensdatter salig Niels Krabbes i Linderup for en skriftlig klage, hun på Vrads herreds ting 23/10 sidst forleden har fremlagt, anlangende at Søren Nielsen skulle medværet og dræbt hendes mand, og Søren Nielsen højligt benægter, at han aldrig slog hendes mand Niels Ibsen Krabbe eller hans bror Christen Ibsen Krabbe. andre vidnede, at Søren Nielsen i Linderup og hans far Niels Sørensen bød Peder Steffensen i Hjortsvang på hans søsters vegne 80 rigsdaler, for hun skulle afstå hendes klage på hans to sønner. Kirsten Ibsdatter i Skovsborg vidnede, at hun i Niels Sørensens hus i Linderup så

hendes to brødre Niels og Christen Krabbe lå dræbt, og da sagde Søren Nielsen i Linderup, det som nu er sket og gjort er dem for en lang tid siden tillovet. Niels Sørensen i Linderup og hans hustru Maren Eriksdatter sst benægtede, at de ikke havde budt Mette Steffensdatter hendes mand eller folk til deres hus 13/10, da de drab skete i deres hus. derefter blev afsagt, så efterdi Mette Steffensdatters klage og syn ikke udførligt beviser, at Søren Nielsen skulle have slået hendes mand Niels Ibsen eller været skyld i hans død, men af andre vidner bevisliggjort Niels Ibsen af hans bror Anders Nielsen skal være dræbt, og andre vidner ikke er deres vidner gestendig, da kunne dommerne kende samme klage sigtelse syn vidner og sandemandsed så noksom, at de må komme Søren Nielsen imod hans forhvervede vidner til hinder eller skade i nogen måder.

(295)

1/7 1640.

** Mogens Sehested til Holmgård KM befalingsmand på Skivehus med en opsættelse af landstinget 20/5 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred at udlede Else Pedersdatter i Nørager hendes bane, som i Laurids Pallesens hus sst skal være dræbt og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Gislum herreds ting 20/6 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de 17/4 sidst forleden så, at Peder Nielsen i Hillerslev sogn i Tovstrup stak Else Pedersdatter ihjel med et værge, hvorefter han og Bertel Nielsen i Tovstrup undløb. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Peder Nielsen, født i Thy, at være Else Pedersdatters bane hende sagesløs af dage taget, og derfor svor ham fra hans fred, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt.

(297)

15/7 1640.

** Otte Marsvin til Dybæk befalingsmand på Dronningborg havde hidkaldt sandemænd af Hovlbjerg herred et barn ved navn Jens Pedersen, som i over Årup mølle skal være omkommet, hans bane at udlede og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hovlbjerg herreds ting 3/7 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Peder Jensen Møller og hans hustru Birgitte Andersdatter ikke var drukne, den dag deres barn omkom, og Peder Jensen og hans hustru vidnede, at Birgitte Andersdatter havde sat sig på skorstensfoden med deres barn på skødet, da kom hende en svimelse på, så hun faldt omkuld med barnet i skorstenen og hun og barnet blev begge brændt i deres ansigter både af ilden og af noget hedt vand, hængte over ilden i en kedel. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde bemeldte barn Jens Pedersen af våde og vanlykke formedelst samme hede vand og ild at være brændt og det barnet til bane og livs lagt.

(300)

** Hans Sørensen i Hornum med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Maren Poulsdatter i Urlev for en dom, hun 7/3 nærværende år til Bjerre herreds ting har ladet forhverve, hvori Hans Sørensen er tildømt at igen give hende 20 sletdaler, som hun ham tilforn på Hornum kirkes vegne leveret har, og hun til kirken skyldig kunne være for en del tiendekorn af kirkens tiende, eftersom hendes husbond da havde samme tiende i stede og fæste. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Poulsdatter har givet Hans Sørensen 20 sletdaler for hvis tiendekorn, som rester til Hornum kirke 1630 og 1631, og ikke bevises samme 20 daler at vedkomme den tiende, han med nogen af de Hornum mænd er forligt om for 1630, og fogden dog har tildømt Hans Sørensen samme

20 daler til Maren Poulsdatter igen at levere, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at det må komme Hans Sørensen til hinder eller skade i nogen måder.

(303)

** Jørgen Urne til Alslev KM befalingsmand over Vestervig klosters len med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet ung Christen Søndergård i Ølsted, for han 17/8 1639 skal have skældt hans tjener Søren Villadsen sst for en tyv, for han havde stjålet hans korn i hans øg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter ung Christen Christensen hans ord og mundheld, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have eller derfor vidste på ung Christen Christensen at dømme.

(305)

29/7 1640.

** Mogens Kås til Støvringgård befalingsmand på Nyborg slot havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred en kvinde Inger Nielsdatter, som er dødfundet i Hersum 19/6 sidst forleden, som formenes struben skulle være sønderskåret på, hendes bane at udlede, hvad hende til bane er lagt og først fremlagde et tingsvidne af Rinds herreds ting 20/7 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de aldrig havde hørt Christen Svenningsen i Hersum havde haft nogen ond omgængelse med sin hustru Inger Nielsdatter, eller at han eller andre skulle være årsag i hendes død. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Inger Nielsdatter sig selv at have ombragt og derfor svor hende hendes egen bane på.

(306)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til Lysgård herreds ting afsagt har 13/1 sidst forleden imellem Jens Christensen i Hinge på sin mor Anne Pedersdatter sst hendes vegne og efterskrevne Hinge bymænd samt hr Christen Eriksen, angående de ikke vil rette dem efter deres rebsbrev, og da først tilfundet enhver at nyde sit rette mål efter rebsbrevet og siden, som de af Arilds tid har haft. derefter blev afsagt, så efterdi parterne på begge siden ingen breve har fremlagt eller i hans dom indført, da fandt dommerne samme dom som udømt var, og sagen igen til herredsting at indkomme.

(307)

** Anders Rasmussen Lang i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Poulsen rådmand i Randers, for han skal have ladet ham arrestere på Akseltorv 13/3 sidst forleden, uanseet han aldrig har været i køb eller bekommet varer af ham i købing, men skyldtes 16 sletdaler hans stedfar Bertel Henriksen i Ladegård i Sønderhald herred var ham skyldig for 2 alen klæde og lån, ifølge Mads Poulsens mors regnskabsbog 20/2 1621, som var tilfaldet ham på skifte efter hende 1626, som han havde ladet kræve efter Bertel Henriksens efterlevende hustru Anne Nielsdatter, før fjenderne var uddraget, og hendes to sønner Anders Rasmussen og Niels Rasmussen i Torup ladegård havde været hos Mads Poulsen og seet samme regnskabsbog, som han siden skal have haft i rette for Peder Groersen i Essenbækgård og Peder Rasmussen i Gundestrup. hertil blev stævnet Mads Poulsen i Randers og hans medarvinger Tomas Poulsen Anne Poulsdatter og

Margrete Poulsdatter sst, om de har noget dertil at svare samt Anders Rasmussens medarvinger Peder Rasmussen i Gundestrup, Niels Rasmussen i Torup ladegård, Mette Rasmusdatter Peder Groersen i Essenbækgård. da efter flere ord dem imellem var blev de her for retten så forenet, at Anders Rasmussen lovede at give Mads Poulsen for sin fordrede gæld 16 sletdaler.

(312)

** Niels Mikkelsen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de på Lysgård herreds ting 13/4 sidst forleden vidnet har anlangende Anders Mikkelsen skulle have forfulgt præsten op og ned ad kirkegulvet og begærede at blive skriftet og skulle have truet præsten og hans datter Barbara. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Pedersen og hans medfølgere udførligt har vidnet om hvis, de har seet og hørt Niels Mikkelsen i kirken og i ærlig forsamling imod hr Anders at have begået, og intet Niels Mikkelsen derimod fremlægges, hvormed han kan bevise, ikke så at være sket, da vidste dommerne ikke imod det deres vidne og klage at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Jørgen Pedersen og hans medbrødre alene har vidnet efter Niels Mikkelsens ord og mundheld, at han havde truet hr Anders Pallesen og hans datter, hvilke ord han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende deres vidne ikke heller hr Anders Pallesens klage i det punkt så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Niels Mikkelsen til hinder eller skade.

(316)

** Anders Pedersen i Romdrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Ibsen i Romdrup for en dom, han 18/2 sidst forleden til Storvorde birketing skal have ladet forhverve, hvori Anders Pedersen er tilfundet at betale Christen Ibsen 9 sletdaler efter hans udgivne håndskrifts formelding. derefter blev afsagt, så efterdi er i rette lagt Anders Pedersens forseglede brev på samme penge, og ikke med kvittants bevises dem at være betalt, så birkefogden derfor har ham tildømt samme gæld at betale eller derfor udlæg af hans bo at have, da vidste dommerne ikke imod samme dom og vurdering at sige eller magtesløs dømme, men Anders Pedersen, som imod sit eget brev stævnet har, at give Christen Ibsen til kost og tæring 2 sletdaler.

(318)

** Holger Rosenkrantz kontra Peder Bille. så mødte Peder Christensen og berettede, at han samme kvittants efter Peder Billes fuldmagt har fremlagt, hvortil Jacob Drejer svarede og benægtede sig ikke samme kvittants at have udgivet, hvorefter samme sag blev opsat til i dag måned.

(319)

** hr Niels Christensen i Grønbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Madsen sst for et klagevidne, han til Lysgård herreds ting 16/5 sidst forleden over hr Niels forhvervet har anlangende et stykke jord, han af Jens Madsens skov skulle have tilhævdet og indelukket. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen ikke er mødt herimod at svare, og dommerne ikke imod recessen uden bevilling kunne gøre længere forhaling, da fandt de samme klage magtesløs at være.

** Mikkel Jensen i Ravnholt havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 21/4 sidst forleden vidnet har anlangende nogen øksne, Peder Jensen skulle have bekommet, og

havde stævnet Peder Jensen i Vattrup ? for et salig Christen Iversens udgivne brev på 20 sletdaler, som han forholder ham, uanseet det er betalt, og dog er han blevet tildømt at betale hans hustrus anpart af samme gæld. derimod havde Peder Jensen stævnet Mikkel Terkildsen i Ravnholt Ingeborg Terkildsdatter og Anne Eriksdatter sst samt Anders Terkildsen i Grågård for et vidne, førnævnte Anne Eriksdatter og hendes egne børn vidnet har, at Peder Jensen i fjendernes tid 1629 skulle have fået nogen øksne af hendes forrige mand Christen Iversen, som boede i Ravnholt, i betaling for 20 sletdaler. da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Mikkel Jensen lovede at skal give Peder Jensen 12 sletdaler, og dermed skal alle hvis gældsbreve og alt andet i den sag ganget er være kasseret og ingen videre at komme til hinder eller skade.

(321)

12/8 1640.

** sagerne opsat.

(322)

26/8 1640.

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 12/3 sidst forleden til Kristrup birketing med Tomas Sørensen i Galten vidnet har, at de på det 10.år havde seet ham nedhugge en eg i Hadbjerg skov og deraf savet en stor kævle ned med en ganske hob bier i. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet på fersk fod og ikke dermed procederet efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller dom så noksom, at de bør nogen magt at have, og efterdi ikke er bevist, Peder Knudsen at have hugget den eg, synsmænd har omhjemlet, bør samme synsvidne ikke at komme Peder Knudsen til forhindring men magtesløs at være.

(325)

** fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til ---- med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Byrial Tomasen i Mjallerup herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting 19/4 sidst forleden dømt har over en hendes tjenere Knud Mikkelsen i Lundby mølle og tildømt ham at betale Tem Styggesen forrige foged på Vår 9 tønder mel stedsmål og landgilde af Koppes mølle for 1639, uanseet han benægter aldrig at have haft samme mølle i brug. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges adskillige vidner, som ikke har været for herredsfogden, der han sin dom har udgivet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(327)

** Jørgen Urne til Alslev KM befalingsmand over Vestervig kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde givet til kende, at eftersom han har købt en gård i Fræer Lykkegård, Christen Jensen forrige foged på Restrup iboer, af Christoffer Ulfeld KM befalingsmand på Helsingborg slot for et fuldt køb med skyld og landgilde ægt og arbejde efter skøde og følgebrev, og Christen Jensen sig nu modvillig skal forholde og ikke vil være hr Jørgen hørig og lydig, men vil sig friholde for skyld og landgilde ægt og arbejde formedelst fru Helvig Kåses brev, hun til Christen

Jensen skal have udgivet, kort tid førend hun ved døden er afgået og da så godt som gået i barndom for alderdoms skyld, for hvilket brevs skyld herredsfogden ikke har villet dømme i sagen men den fra sig til landstinget henfundet. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden har været i rette lagt adelspersoners breve imod hverandre, og han derfor ikke har vidst sig at være dommer i sagen, og landsdommerne heller ikke over samme breve er dommere, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige, men hvem påskader indkalder sig sagen for sin tilbørlige dommer.

(329)

** Ove Juul til Brusgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jørgensen i Horsens som tjente ham, for han skal have lokket og beligget fruens fadeburspige sst Dorte Nielsdatter, som nøgler og låse var betroet, og hun ham for sin rette barnefar har udlagt, men da sagen var ære angældende, turde fogden ikke deri dømme men indstillede den for sine tilbørlige overdommere. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er Laurids Jørgensens liv angældende, og fogden dog alene har sig dom tiltaget og ikke domsmænd med sig tilnævnt, da fandt dommerne den hans frafindelse som udømt var, og sagen på sine tilbørlige steder at ordeles, som det sig bør.

(330)

** Søren Sørensen Rytter i Indrup havde stævnet efterskrevne kirkenævninge for en deres ed og tov, de til øster Lisbjerg herreds ting 24/7 sidst forleden over Johanne Mortensdatter, født i Kristrup, svoret og gjort har og svoret hende kirkenævn over for trolddom. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte nævninge ikke samtlige i eet sogn er bosiddende, som loven tilholder, da kunne dommerne ikke kende denne nævningsed så noksom, at den må komme Johanne Mortensdatter til nogen forhindring, men sagen igen efter loven at procederes som det sig bør.

(331)

** Malte Juul til Gesinggård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen dommer til Nørhald herreds ting for en dom, han imellem Malte Juul og Jørgen Carstensen i København skal have afsagt 20/8 1639 anlangende nogen pending, han har tildømt Malte Juul til Jørgen Carstensen at skulle betale. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag tilforn har været hidstævnet og opsat 6 uger til i dag og ikke deri kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være.

(333)

** Rasmus Pedersen Testrup borger og indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 6/2 sidst forleden vidnet har anlangende et halvtag eller udskudhus, Rasmus Testrup har ladet bygge på sin egen grund i sin gård på Kannikkegade, hvilken grund i 62 år ulast og ukæret samme gård efterfulgt har. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner og syn tilforn har været hidstævnet, og sagen opsat 6 uger, da fandt dommerne samme vidner og syn magtesløs at være, og efterdi herredsfogdens dom på samme vidner og syn, som nu er underkendt, befindes at være funderet, da bør den i lige måde ingen magt at have.

(335)

** Anders Nielsen i Løgstør med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for syn og vidne, de til Løgstør birketing 18/3 dette år afhjemlet og vidnet har, anlangende Anders Nielsen Nørgård i Løgstør havde slået Jacob Jensen Væver sst på hans kindben. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at de har seet Anders Nielsen slå Jacob Jensen, som med syn befæstes, og intet derimod fremlægges, hvormed det kan tilbage drives, da vidste dommerne ikke imod samme vidne og syn at sige eller magtesløs dømme, men efterdi samme sandemandsed alene findes af 3 svorne sandemænd at være svoret, da kunne dommerne ikke kende den deres ed så fuldkommen, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(338)

** Laurids Hansen i Storring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sandemænd, for de 3/6 sidst forleden til landstinget har ham hærværk oversvoret, hvilket ham mener sig ikke at være skyldig i. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemænd har været bevist, Laurids Hansen sit fæste at være fradømt og derefter lovligt udvist, og synsmænd har hjemlet, at Laurids Hansen samme halve gård endnu besad og holdt ild og arnested, så det måtte deles med hærværk, da vidste dommerne ikke imod førnævnte 6 mænds hjemmel eller sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(340)

** Frands Pedersen i Galten med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han 16/4 forganget år dømt har, hvori han har tildømt Frands Pedersen 2 øksne til Laurids Ebbesen på KM vegne at udgive efter kontrakt og tingsvidne. derefter blev fremlagt et tingsvidne 8/10 1634, hvori Laurids Pedersen Johanne Sørensdatters søn Morten Nielsen og Frands Pedersen var forligt om deres trætte, og hvem, som bryder samme forlig skal udgive 2 øksne til lensmanden. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden har været bevist, at Frands Pedersen har frapløjet Johanne Sørensdatter af hendes jord og slået hendes eng imod kontrakten, og herredsfogden derfor har tildømt Frands Pedersen efter samme kontrakt 2 øksne at udgive, og Morten Nielsen som intet var overbevist, kvitfundet, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(346)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 8/7 til Randers byting vidnet har anlangende Anders Christensen, som tjente Mads Andersen i Paderup, at da han var i Randers med hans husbonds øg og vogn, da løb der ved vognen en gul fol, som var hans husbonds, da befalede Rasmus Bendtsens hustru Marie hendes dreng, at han skulle sætte samme fol i deres stald, og Mads Andersen gav last og klage på Marie Rasmus Bendtsens hustru for hun lod tage en fol fra hans dreng. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Rasmus Bendtsens hustru og Johan Bendtsens ord og mundheld, som de ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(349)

** Peder Rasmussen Kattrup borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jacob Christensen, som har tjent på Stensballegård, for et skøde, han af Peder Rasmussen til

Vor herreds ting 24/2 1634 har bekommet, formeldende at Peder Rasmussen har solgt ham hans brorsøn Rasmus Rasmussen, født i Riis, hans anpart i en bondegård i Riis, hans far Rasmus Rasmussen fradøde, som er 1 1/2 søsterlod, hvilket skøde Peder Rasmussen højligt benægter. dertil blev blandt andre stævnet Christen Frost i Hoved, som samme skøde udgivet har, hans arvinger nemlig Morten Christensen Laurids Christensen Karen Lauridsdatter Karen Christensdatter Inger Christensdatter og Bodil Christensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme skøde findes af Peder Rasmussen selv for ting og dom at være gjort og 8 mænds vidne efter taget, da kunne dommerne ikke kende ham mægtig på det at tale, men for han imod sit eget udgivne skøde stævnet har at give til kost og tæring 6 sletdaler.

(350)

** Didrik Blomme til Obendorp havde stævnet Henrik von Qualen til Nortsee for 3000 rigsdaler, som han skal have lovet for, og Didrik Blomme alene har måttet betale førnævnte 3000 rigsdaler med sin rente, hvorfor birkefogden har tildømt Henrik von Qualen at betale, hvorfor han mener, han bør betale eller at have indvisning i hans løsøre og jordegods. derefter blev afsagt, så efterdi der er ganget endelig dom i sagen, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Henrik von Qualen jo pligtig er samme penge at betale, og derfor tilfandt de efterskrevne mænd til at gøre Didrik Blomme udlæg af hans løsøre og jordegods.

(353)

** Anne Eskesdatter Falk boende på Vinderslevgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 4/5 dette år vidnet har anlangende nogen skændsord, hun skal have haft i Vinderslev kirke med hr Christen Eriksen præst i Hinge, hvilke deres vidner hun hårdeligt benægter aldrig slige ord at have haft, man alene havde sagt, at dersom han kunne prædike for mennesker, da kunne han prædike for hunde og svin og end for djævlen om fornøden gøres. derefter blev fremlagt samme tingsvidne, hvori efterskrevne vidnede, at Anne Eskesdatter havde kaldt præsten en æreskænder, som havde skanderet hende på hendes ære, bandede ham og sagde, at hun skulle bede Gud nat og dag, at han skulle snart få skam og en ulykke, og han ikke var værd at prædike for ærlige folk men for hunde og svin og for djævlen. derefter blev afsagt så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Anne Eskesdatter i Vinderslev kirke 26/4 har overråbt og overfaldet hr Christen Eriksen med mange unyttige ord og forfulgt ham med knyttet næve over hans hoved, og nævningene derfor har Anne Eskesdatter kirkefred oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidner klage og nævningsed at sige eller magtesløs dømme, men efterdi bemeldte herredstingsdom påberåbes endnu at være hos skriveren, opsatte de den sag til i dag 14 dage.

(357)

** Anne Eskesdatter Falk på Vinderslevgård havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ting 7/5 1638 vidnet har anlangende hvis fiskeri, præsterne i Hinge skulle have haft i Hinge sø på Vinderslevgårds grund. derefter blev fremlagt samme vidne hvori efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede at så lang tid havde de præster i Hinge præstegård hr Søren Mikkelsen og hr Hans Sørensen fisket, hvor de lystede i Hinge sø. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet om det fiskeri, hr Christen Eriksen og hans formand i Hinge sø brugt har, og ikke KM brev dateret 8/12 1636 tilholder Anne Eskesdatter alene til samme sø at skulle være berettiget, kunne dommerne ikke kende hende mægtig på samme vidne at tale, men efterdi vidnesbyrd har vidnet om Anne Eskesdatters ord og mundheld, hun til hr Christen skulle have haft, hvilket hun ikke

er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(361)

** Sidsel Andersdatter i neder Hornbæk havde stævnet Christian Hansen Skriverdreng på Dronningborg slot, for han til Randers byting skal have vidnet, at han havde hørt, at Sidsel Andersdatter på samme skriverstue skulle have sagt til Laurids Sørensen Hornbæk borger i Randers at de vidner, han forhvervet har, skulle han være adkommet som en skælm. derefter blev fremlagt samme tingsvidne af Randers byting 27/1 nærværende år, hvori blandt andet Niels Sørensen i neder Hornbæk med hans bror Laurids Sørensen Hornbæk borger i Randers hans fuldmagt havde ladet Sidsel Andersdatter fordele for en løgner. derefter blev afsagt, så efterdi Christian Hansens vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, og Jens Nielsens bevis efter en bænkeseddel som ikke til tinget er vidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og kundskab dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(364)

9/9 1640.

** Iver Krabbe til Albæk havde hidkaldt sandemænd af Onsild herred Niels Poulsen i Norup, som er blevet dræbt i Assens 1/8 forleden, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Mariager byting 19/8 sidst forleden, hvori efterskrevne der iblandt Kirsten Nielsdatter og hendes datter Margrete Andersdatter i Assens og Erik Pallesen Skrædder og hans hustru Kirsten Nielsdatter sst vidnede, at Anders Mogensen med et spyd slog til Niels Poulsen, som sad på sin vogn, så han faldt til jorden. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Anders Mogensen at være Niels Poulsens bane ham uskyldig af dage taget og svor ham fra hans fred, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt og forfaret.

(366)

** Christen Jensen i Formyre med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Sønderlyng herreds ting 28/4 sidst forleden vidnet har, at Christen Jensen om natten skulle have kommet i Niels Christensens stald i Formyre og taget et af hans øg i struben, som han det ville kvæle, hvilket han nægter at han var ikke i samme stald eller rørte hans øg, og tilmed er det ene vidne Mette Christensdatter i Formyre Niels Christensens egen søster. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være opsat, og dog ingen af bemeldte personer er mødt herimod at svare, og der ikke heller uden bevilling imod recessen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidner og sigtelse magtesløs at være og ikke at komme Christen Jensen til nogen forhindring.

(368)

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred Johan Johansen Kley som var ladefoged på Avnsbjerg, som skal være nedfaldet af et høgulv i Niels Skovfogeds hus i Vium og døde mandagen derefter, hans bane at udlede og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Lysgård herreds ting 10/8 dette år, hvor efterskrevne og Johan Kley selv vidnede, at han var faldet af et stykke hø i Niels Skovfogeds hus over en huggestol. dernæst gjorde sandemænd

deres ed og udlagde Johan Johansen af våde og vanlykke af høet at være nedfaldet og deraf dødblevet og det ham til bane og livs lagt.

(369)

** Just Høg til Gjorslev KM befalingsmand på Kalø havde hidkaldt sandemænd af Sønderherred Mads Andersen, som boede i Horstved, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Sønderherreds ting 1/9 sidst forleden, hvori Maren Madsdatter i Horstved vidnede, at hun hørte noget bulder i buret, og da hun kom derind fandt hun hendes søn Mads Andersen, som havde hængt sig. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Mads Andersen sig selv at have hængt og af dage taget og derfor svor ham hans egen bane på.

(371)

** Peder Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for efterskrevne syn, de til Tvilum birketing 1/7 1639 afhjemlet har anlangende ret markskel imellem Møgelby, Peder Gersdorff tilhører, og Ellerup mænd. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte synsvidner klage og vidne ikke in originali fremlægges, at deraf kunne erfares, om de med varsel var så lovlige, som det sig bør, og sagen i 6 uger har været optaget, da fandt dommerne samme klage og synsvidne magtesløs, og efterdi samme sandemandsed kun findes af herreds sandemænd at være gjort og ingen birkesandemænd med været, endog den formelder om skel imellem herred og birk, da kunne dommerne ikke kende den deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have.

(374)

** Poul Lauridsen i Sønderlade med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Axel Juul til Bjørnsholm for nogen restantser, han på adskillige tider på Ål birketing har ladet fremlægge og ingen dag eller dato for hvad år, ikke heller forklaring enten det er landgilde lån eller køb. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Axel Juuls restantser på hvis landgilde, Poul Lauridsen skulle reste med for 1639, så birkefogden derfor har Poul Lauridsen sit fæste fradømt, da vidste dommerne ikke på samme restants at dømme ikke heller birkefogdens dom at imodsige.

(377)

** Anne Eskesdatter Falk på Vinderslevgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til samme ting 3/8 dømt har, hvori han har tildømt hende at bevise hvis ord, hun mod hr Christen Eriksen i Hinge i Vinderslev kirke haft har. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Anne Eskesdatter med hendes lovværge ikke for samme dom lovligt at være stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Anne Eskesdatter til hinder eller skade i nogen måder.

(378)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for deres sandhed at vidne, som de 4/5 sidst forleden var tilskrevet på Lysgård herreds ting de 8 vidnesmænd at være, om de da enten så eller hørte, at

Mikkel Nielsen i Torning forhvervede nogen vidner, som Peder Nielsen i Knudstrup Christen Mikkelsen i Torning og Maren Jensdatter sst skulle have vidnet, om Søren Pedersen i Ovstrup og hans medfølgere skulle have opbrudt en kiste i Mikkel Nielsens inderste stue. derefter blev afsagt, så efterdi to af de otte mænd Jens Andersen i Mistrup og Jens Nielsen i Lysgård ikke er fremkommet, tilfandt dommerne dem under deres faldsmål i dag 14 dage at møde deres sandhed derom at vidne.

(380)

** Christian Holck befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Mikkelsen i Torning for en seddel KM tjener Mads Christensen i Årestrup på Lysgård herreds ting 23/3 sidst forleden har fremlagt og sigtet Niels Mikkelsen for at være hans håndskrift. derefter blev afsagt, så efterdi her fremlægges en løs seddel, som ikke af Niels Mikkelsen med hans hånd findes underskrevet eller af ham med hans signet befæstet, da kunne dommerne ikke kende samme seddel så noksom, at den bør at komme Niels Mikkelsen til hinder eller skade eller ham derfor nogen tiltale at lide.

(381)

** Holger Rosenkrantz til Frølling KM befalingsmand på Gotland med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Bille Ovesen til Søndergård i Arden for en kvittants, han har lagt i rette, at Peder Hansen Drejer borger i København skulle kvittere Peder Bille for en sum pending, han Holger Rosenkrantz pligtig er. derefter blev afsagt, så efterdi samme kvittants af Jacob Drejer vides for urigtig ikke af ham at være skrevet, som synes Peder Bille at ville anrøre, da vidste dommerne ikke på førnævnte kvittants at dømme men på sine tilbørlige steder at indkaldes.

(384)

** Anne Andersdatter tjenende Oluf Albretsen i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en ærerørig dom, han til Horsens byting 28/4 sidst forleden dømt har, hvori han har dømt hende at lide dele for en løgner for nogen ord, hun skulle have sagt om Bodil Sørensdatter Søren Pedersen Bagers hustru sst, uanseet det ikke var bevist. efterskrevne vidnede, at Anne Andersdatter havde sagt til Oluf Albretsen, du må nu gå hen, som du har været i 2 nætter og brugt din letfærdighed med Bodil Sørensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Anne Andersdatters ord og mundheld, som hun ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Anne Andersdatter til nogen forhindring.

(387)

** Laurids Stigsen barnfødt i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Oluf Jørgensen Grøn borger i Horsens hans formente adkomst til den gård i Horsens han iboer, som Laurids Stigsen formener ulovligt at være udstedt, idet et pantebrev er udgivet af Morten Lauridsen på hans hustrus arvepart efter hendes salig mor Mette Adser Nielsens i samme gård og ikke af Laurids Stigsens stedfar eller mor eller af andre, som i gården kunne være arveligt interesserede. dertil blev stævnet Peder Ibsen Mikkel Ibsen Rasmus Ibsen Birgitte Ibsdatter Anne Ibsdatter og Morten Lauridsen på sine egne og hustrus vegne, som samme pant har solgt. så mødte Oluf Grøn og berettede at Mette Adser Nielsens samme gård efter skiftebrev dateret 1/6 1618 efter salig Adser

Nielsen var arveligt tilfaldet, og fremlagde Horsens tingbog for 14/12 1619, hvori hun skødede samme gård til hendes svoger Morten Lauridsen. derefter blev fremlagt et pantebrev dateret 7/2 1622, indeholdende Morten Lauridsen at have pantsat hans hustrus far Jep Mikkelsen samme gård for 300 sletdaler og derefter fremlagde et skødebrev af Tyrsting herreds ting 8/2 1631, som indeholder Peder Ibsen i Tingbjerg Mikkel Ibsen i Hårup og deres medarvinger at have solgt Oluf Grøn samme pantebrev, de efter deres salig far Jep Mikkelsen havde arvet. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Mette Adser Nielsens samme ejendom, som hun efter skiftebrev var tilfaldet, lovligt at have solgt og bortskødet, så Oluf Grøn sig siden det har tilforhandlet, og ikke Laurids Stigsen beviser sig eller sine medarvinger noget til samme ejendom at være berettiget, da kunne dommerne ikke kende dem mægtig derpå at tale eller imod samme adkomstbreve at sige.

(389)

** Jørgen Urne til Alslev KM befalingsmand over Vestervig kloster med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Pedersen i Døstrup, for han til Onsild herreds ting 23/5 nærværende år er stimandsnævn oversvoret, anlangende han har overfaldet Simon Knudsen i Døstrup mølle på Hornum mark og taget 10 rigsdaler af hans lomme. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Søren Pedersen for rum tid siden at være stimandstov oversvoret, som findes 40 marks sag at være, og 6 uger og mere forganget er, og ikke han har bødet eller borgen sat, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge og Søren Pedersen at fare som andre fredløse mænd.

(392)

23/9 1640.

** Jens Keldsen i Låsby med en opsættelse af landstinget 6/5 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Gern herred for Jens Keldsens morbror Mikkel Pedersen i Låsby, som 20/3 sidst forleden er dødfundet på Låsby mark, at udlede hvis ham er til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 11/4 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Mikkel Pedersen i langsommelig tid har været syg og skrøbelig, så han næppe kunne hjælpe sig selv. dernæst gjorde sandemænd deres tov og udlagde Mikkel Pedersen af sygdom og skrøbelighed at være omkommet og det ham til bane og livs lagt.

(394)

** salig Søren Sørensen Rytter hans efterlevende hustru Maren Andersdatter i Indrup hendes visse bud Laurids Andersen i Ølsted havde stævnet kirkenævninge i Skødstrup sogn for deres ed og tov, de til øster Lisbjerg herreds ting over Johanne Mortensdatter, født i Kristrup, svoret og gjort har og hende en fuld trolddomssag oversvoret og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 15/6 dette år og Alling birketing 16/6 sidst forleden og øster Lisbjerg herreds ting 8/6 sidst forleden, hvori Peder Olufsen i nør Kastrup Oluf Skovgårds søn med flere vidnede om hendes trolddoms bedrifter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevislig gjort at Johanne Mortensdatter skulle love nogen ondt, som hun med trolddoms bedrift eller gerning på liv eller helbred skulle tilføje, da kunne dommerne ikke kende den nævningsed så noksom, at den bør at komme Johanne Mortensdatter på hendes liv til skade, men efterdi hun selv til tinge vedgår sig at kunne med signen og dertil brugt den hellige trefoldigheds navn til misbrug, da bør hun efter KM forordning at rømme hans riger lande og fyrstendømmer og hendes boeslod dermed at være forbrudt.

(401)

** Anders Nielsen i Låsby havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred manddød at sværge over Niels Mikkelsen i Iller for Anders Nielsens bror Jens Pedersen i Iller, han ihjelslog og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 24/8 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de så, at Jens Pedersen i Iller kom i Niels Mikkelsens gård sst og kom i skænderi om nogen svin, Jens Pedersen havde taget i hus for Niels Mikkelsen, og da tog Jens Pedersen hastigt i sin lomme og Niels Mikkelsen tog et stykke fjæl op og slog Jens Pedersen på hans hoved, og så gik han hjem. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Niels Mikkelsen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Jens Pedersen, han dræbte.

(402)

** Niels Nielsen i Gern med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet sandemænd i Tvilum birk for en sandemandsed, de til Tvilum birketing 27/7 sidst forleden svoret har og formente dem deri uret at have gjort, idet de Mikkel Hansen i Gern Jon Pedersen Peder Sørensens søn sst hans bane oversvoret har og fra hans fred. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne udførligt indeholder, bemeldte Mikkel Hansen Søren Nielsen og Jon Pedersen samtlige har omvæltet samme bøgekævle, og Jon Pedersen da af våde er kommet under enden af den og derover er dødblevet, og ikke bevises at Mikkel Hansen eller Søren Nielsen har været årsag til hans død, og sandemænd dog har svoret Mikkel Hansen Jon Pedersens bane på og fra hans fred, da kunne dommerne ikke kende samme vidne syn og klage bør at komme Mikkel Hansen til hinder eller skade, men førnævnte sandemandsed magtesløs at være.

(407)

** fru Kirsten Sandberg til Fævejlegård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 30/6 sidst forleden til Sønderherreds ting vidnet har, anlangende at der ikke skulle have været nogen vej igennem Præstekrogen norden for Kolind kirke om sommeren, uden de har haft det i præsten hr Christen Christensens minde. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes fru Kirsten Sandberg eller hendes datter jomfru Abel Bryske med deres lovværge for samme vidne at være givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(409)

** Just Eriksen i Loverstrup hans visse bud Jens Eriksen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Mikkel Rasmussen i Haderup herredsfoged i Hads herred med efterskrevne domsmænd for en dom, de til Hads herreds ting 13/7 sidst forleden afsagt har og tildømt Just Eriksen at lide på sin hals, uanseet det ikke for dem var bevist, at Just Eriksen har skrevet forseglet eller gjort nogen gerning, som han burde at lide på sin hals for. derefter blev afsagt, så efterdi Just Eriksen ved endelig dom er tilkendt med samme vidne falskeligt at have omgåedes og burde at stande til rette, hvilken dom af KM og rigens råd er konfirmeret og stadfæstet, så herredsfogden med domsmænd derfor har tildømt ham at lide på hans hals, uden KM ham benåde ville, da vidste dommerne ikke imod den deres dom at sige eller magtesløs dømme.

(412)

** Jens Clemendsen borger i Viborg på hr Jacob Jensen i Rødby og Ringsbølle sogne hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde givet til kende, hvorledes hr Jacob Jensen har bekommet dom til Rinds herreds ting over Christoffer Bille Holgersen til Restrup, at han er tildømt at efterkomme sit brev anlangende en sum penning, hans far afgangne Holger Bille har været hr Jacob Jensen skyldig efter hans gældsbrevs formelding dateret midfaste søndag 1625. derefter blev nu tilfundet to gode mænd til at gøre hr Jacob Jensen udlæg af Christoffer Billes løsøre eller jordegods.

(415)

** hr Henrik Jensen sognepræst til Ellidshøj med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Morten Pedersen Schiønning sst for nogle ord, han skulle have været gestendig anlangende hr Henrik Jensens hustru Karen Pedersdatters gode rygte og navn. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hornum herreds ting 17/12 1638, hvor Morten Pedersen på hr Henriks spørgsmål svarede, at Søren Vognsen havde sagt til ham, hr Iver kom hid i en djævels tid, for soldaten og præstekvinden lå i deres ladelo og havde deres vilje tilsammen i noget halm, og Morten Pedersen svor, at han ikke havde seet eller vidste med Karen Pedersdatter andet end som ærligt er. derefter blev afsagt, så efterdi Morten Pedersen Schiønning alene efter hr Henriks spørgsmål har været gestendig hvad ord, Søren Vognsen for ham skal have haft og ikke båret kundskab derom, da vidste dommerne ikke derfor at tildømme Morten Pedersen for en løgner at lide.

(417)

** Hans Andersen Grønbæk og Jacob Abel borgere i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hieronimus Gylden den tid i dommersted for en dom, han skal have dømt til Århus byting 21/11 sidst forleden imellem dem og Wulf Baltsersen byfoged sst belangende et løfte, de skulle have gjort til Wulf Baltsersen for deres svoger Laurids Lauridsen efter deres udgivne brevs bemelding til to Hamborgere Carsten Busch og Henrik Keitwert. efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten således forenet, at Hans Grønbæk og Jacob Abel samtlige lovede at give Wulf Baltsersen på Laurids Lauridsens vegne 350 sletdaler, og dermed leverede Wulf Baltsersen til dem alle hvis håndskrifter breve og domme, han i samme sag havde.

(419)

** Søren Jensen i Randers med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Pedersen i Grensten og Niels Jensen i Helstrup for et vidne, de 22/6 sidst forleden til Randers byting vidnet har, at han skulle have stødt Niels Nielsen Niels Mouridsens søn i Grensten med en kæp. derefter blev afsagt, så er Niels Jensen eller sandemænd ikke mødt herimod at svare, og samme sag findes i 6 uger at have været optaget, og dommerne ikke imod recessen uden bevilling deri kan gøre længere forhaling, da fandt de samme vidner syn sigtelse klage og sandemandsed magtesløs at være.

(421)

7/10 1640.

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg på KM vegne med en opsættelse

af landstinget i dag måned havde stævnet Jon Sørensen i Ødum samt andre efterskrevne nævningsmænd, som 11/8 sidst forleden på Galten herreds ting efter klage vidner og syn har oversvoret Jens Christensen, forrige boende i Astrup, dels gårdfred eller dels kvit, for han sankt hansdag er indflyttet i Tomas Jensens gård i Røved og brudt lås og lukkelse, uanseet Tomas Jensen har sted og fæst samme gård hans livstid, hvilket Jon Sørensen har forbigået og gjort sit tov, at efterdi Jens Christensen har købt samme gård og har skøde derpå, da svor han Jens Christensen kvit og fri for gårdfred, hvorimod de andre nævningsmænd svor Jens Christensen gårdfred over. derefter blev afsagt, så efterdi ingen dokumenter i nævningseden er inddraget, hvorefter de har gjort deres ed, kunne dommerne ikke kende samme nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(423)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand over Dronningborg len med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Nielsen Holmgård i Hobro for en usandfærdig supplikat, som han har skrevet og Laurids Mikkelsen, som tilforn boede i Øls hovgård og nuværende i Nørbeg, har førnævnte supplikat leveret til Jørgen Urne til Alslev, og Laurids Holmgårds hustru Maren Nielsdatter og hendes brorsøn Christen Benditsen i sønder Onsild har vidnet til Hobro byting, at Laurids Mikkelsen bad Laurids Holmgård skrive en klage på Keld Andersen i Hornum. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Laurids Mikkelsens brev, at han er Laurids Holmgårds fri hjemmel til samme supplikat at skrive, som han har bedt ham om, da vidste dommerne ikke derfor på førnævnte Laurids Holmgårds lempe at dømme eller nogen tiltale derfor at lide.

(427)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg forrige herredsfoged til Galten herreds ting for en dom, han 12/5 sidst forleden der til tinget dømt har og deri frikendt Jens Christensen, forrige boende i Astrup og nu værende i Sejling, for tiltale anlangende et galtsvin, han 5/12 1629 der til tinge skal have oplyst og ikke lovligt var bevist, hvor samme svin skulle være leveret uden Jens Christensens egen bekendelse, at Morten Pedersen i Sejling og Mogens Pedersen i Mollerupgård førnævnte Peder Knudsens søn i Hadbjerg skulle have samme svin borthentet og ikke bevises, at det var kommet KM til nytte. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(429)

** Anders Jensen i Testrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus for et vidne, han til Ning herreds ting 14/8 1638 forhvervet har, anlangende at Rasmus Bertelsen i Testrup for 27 år siden stedte og fæstede han den gård i Testrup han iboer, og da blev forevist at bruge til samme gård et stykke engjord Adserballe på Testrup mark, som nu omtvistes, dertil blev stævnet blandt andre Sidsel Madsdatter i Bøgeskov hendes arvinger som er Kirsten Sørensdatter i Mårslet Mette Sørensdatter i Rosborg Anne Sørensdatter i Stilling og Peder Sørensen i Kærgård, og salig Jens Christensens arvinger i Århus nemlig Karen Hansdatter med hendes lovværge, Jens Jensen Peder Jensen Christen Jensen og Maren Jensdatter med deres myndige værge, samt Anders Jensen i Testrup hans mor Johanne Jensdatter og bror Mikkel Jensen og begge deres værger. Bore Nielsdatter i Mårslet vidnede, at for 15 år siden da

boede hendes bror Jep Nielsen i Testrup og brugte omtalte jord. derefter blev afsagt, så efterdi de første vidnesbyrd ikke for sidste vidner og vedkendelse har fanget noget varsel og bemeldte vedkendelse ikke heller med nøjagtig adkomst bekræftes, da fandt dommerne ikke samme indstævnede vedkendelse og vidner så noksom at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(432)

** Knud Lauridsen i Riis med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Christensen i Horndrup for et afsigelsesvidne, han til Skanderborg birks ting for rum tid siden skal have forhvervet, at han på hans egne hustru og hendes medarvingers vegne skal have afsagt arv og gæld efter deres salig far Anders Sejersen, som boede i Tammestrup og døde ved Skanderborg, hvormed de ville fravende Knud Lauridsen sine penge, som Anders Sejersen var ham skyldig efter hans skadesløsbrev. nu mødte Jens Christensen og fremlagde et tingsvidne af Skanderborg birketing 21/2 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at 27/1 på kirkegården kastede Anders Sejersens søn Sejer Andersen nøglen på graven på hans egne og søskendes vegne og han og Jens Christensen på hans hustrus vegne afsagde arv og gæld efter ham. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Sejer Andersen og Jens Christensen har afsagt arv og gæld efter Anders Sejersen, og ikke bevises dem siden med noget hans efterladte gods at have befattet, da vidste dommerne ikke imod samme afsigelsesvidne at sige eller magtesløs dømme.

(433)

** hr Peder Andersen i Hornum sognepræst sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Knudsen i Hadbjerg herredsfoged til Galten herreds ting for en uendelig dom, han næst forleden 3/3 til samme ting afsagt har imellem hr Peder Andersen og Tomas Jensen i Røved anlangende hvis bondeskyld og landgilde, Tomas Jensen ham pligtig er. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke lyder endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(435)

** Søren Pedersen i Ovstrup på sine egne og sine medbrødre Peder Andersen i Knudstrup Mikkel Pallesen i Torning og Anders Jensen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mikkel Nielsen i Torning og hans søn Christen Mikkelsen med flere for et vidne, de 20/4 sidst forleden til Lysgård herreds ting vidnet har, at Søren Pedersen skulle have taget Niels Mikkelsen på langfredag ved Torning kirkegård og taget hans værge fra ham, uanseet han med tingsvidne kan bevise, at han ikke rørte ham, da Ove Madsen på Silkeborg tog ham efter lensmandens befaling og førte ham til Silkeborg, hvilket vidne han mener vildigt at være, idet er vidnet af far og søn af had og avind. ligeledes var stævnet førnævnte Christen Mikkelsen i Torning Jens Christensen i Knudstrup Peder Nielsen sst og Maren Jensdatter i Torning for et vidne, de samme dag vidnet har, at Søren Pedersen Peder Andersen Mikkel Pallesen og Anders Jensen skulle have sønderslået Mikkel Nielsens stuedør og forseglet et skrin, hvilket de benægter, at de ikke var kommet for at uførme ham men efter lensmandens skrivelse og befaling, at de skulle være hans tjener Ove Madsen på Silkeborg følgagtig og overvære, at han på KM vegne forseglede Mikkel Nielsens søn Niels Mikkelsens skrin, hvilket vidne han mener vildigt at være, idet Christen Mikkelsen er Mikkel Nielsens søn og Maren Jensdatter hans søns datter og
Jens Mikkelsen i Skræ er Mikkel Nielsens søn. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner, hvori

blandt andet Mikkel Nielsen og Niels Mikkelsen mente at efterskrevne vidner var vildige, idet Mikkel Pallesen i Torning hans hustrus bror er Søren Pedersen i Ovstrup og Mikkel Pallesens søster er Anders Jensen Baks hustru i Torning. endvidere er Poul Mouridsen i Grågård ? Søren Pedersens søskendebarn og Jens Christensen at have vidnet med hans kones far Peder Andersen i Knudstrup, og Roer Pedersen er Peder Andersens søn. andre vidnede, at Niels Mikkelsen skulle have sagt, at både hr Anders Pallesen og hans datter Barbara skulle en gang få en djævels færd og benægtede, at han havde uførmet hr Anders i kirken, men det var ham påvidnet af hr Anderses egen bror og svoger. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Pallesen og hans medbrødres vidne med Christian Holcks underskrevne indlæg bekræftes, at han har befalet dem Niels Mikkelsen på rettens vegne at anholde og hans gods forsegle, så samme deres vidner med Christian Holcks brev, over hvilket landsdommere ikke er dommere, befæstes, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og ikke heller førnævnte nævningsed, som Søren Pedersen og hans medfølgere for kirkefred og husfred har kvitsvoret, at imodsige. sammeledes efterdi med tingsvidne bevises Niels Mikkelsen i Torning kirke har uførmet og truet hr Anders Pallesen, og 4 mænd derefter har sat borgen for ham, indtil de fører Niels Mikkelsen igen på slottet, og ikke bevises det at være sket, så herredsfogden derfor har tildømt samme 4 mænd deres forpligt at holde, da vidste dommerne ikke samme deres forpligt og dom at underkende.

(453)

** Niels Mikkelsen i Torning havde stævnet Søren Pedersen i Ovstrup for en klage, han på Lysgård herreds ting 7/9 gjort har på Niels Mikkelsen for vold og last, han skulle have gjort hr Anders Pallesen i Torning på hans egen mark, samt efterskrevne vidner, som 14/9 nu sidst har vidnet derom, hvilke vidner han ikke mener stemmer overens, og Mads Christensen i Årestrup, som er Niels Mikkelsens åbenbare uven, som er sat til at skrive i samme sag, har hr Anderses søsterdatter, så mener han samme klage og vidne bør magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet endeligt men selv lagt deres vidner i tvivl og ikke heller udførligt har vidnet om hvis ord, Niels Mikkelsen og hr Anders skulle på marken være imellem faldet, og Niels Mikkelsen benægter sig ikke samme tid nogen ord til hr Anders Pallesen at have haft, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og klage så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(461)

** Peder Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen i Truust for en benægtelse, han til Tvilum birketing 13/7 sidst forleden svoret har, at han aldrig har sted og fæst Søbyvad af ham. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Jensen ved sin ed og oprakte fingre har benægtet, at han aldrig har sted og fæst Søbyvad af Peder Gersdorff, men derimod bevises, Niels Jensen samme gård endeligt af Peder Gersdorff at have sted og fæst, hvilket med Peder Gersdorffs stedsmålsbog bestyrkes, da kunne dommerne ikke kende samme hans benægtelse så sandfærdig at være gjort, at den bør nogen magt at have men løgnagtig at være. (sag overstreget, gentaget på fol 476)

(463)

** Anders Jensen i Testrup i Ning herred med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus for et vidne, han 17/7 til Ning herreds ting efter en klage forhvervet har, hvori efterskrevne vidnede om en enghave Adserballe på Testrup mark, som

Anders Jensen har ladet indhegne i deres fælled og fædrift dem til stor skade. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige vidnesbyrd tilforn har vidnet, samme Adserballe mark at have været brugt til den gård, Anders Jensen nu iboer, og bemeldte vidnesbyrd ikke for de sidste vidner klage og syn har fanget noget varsel, da fandt dommerne samme sidste vidner klage syn og dom magtesløs at være.

(467)

** Mogens Kås til Støvringgård på hans tjener Niels Esbensen i Torup hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Nielsen borger i Mariager for en dom, han til Mariager byting over Niels Esbensen skal have forhvervet anlangende en forlov, som han skulle have gjort til salig Iver Christensen i Mariager, hvilket Niels Esbensen benægter. dertil blev stævnet salig Iver Christensens arvinger nemlig Anne Andersdatter med hendes lovværge, Iver Iversen Kirsten Iversdatter Margrete Iversdatter og Maren Iversdatter. derefter blev afsagt, så efterdi bemeldte bytingsdom ikke i rette lægges, endog sagen i 6 uger til i dag er optaget, så dommerne ikke deri kan gøre længere forhaling, da fandt dommerne samme dom og vurdering magtesløs at være.

(470)

** Jacob Jensen i Karup havde stævnet Kirsten Mikkelsdatter i Skræ for klage og sigtelse, hun til Lysgård herreds ting 5/6 og 25/6 1637 gjort har, at Jens Iversens søn i Karup Jacob Jensen havde slået hende. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Mikkelsdatters sigtelse og klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevislig gjort, Jacob Jensen at have gjort hende samme skade, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse klage syn og dom dele og vurdering så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(473)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Mikkelsen i Torning for adskillige breve, som er fundet i hans gemme, som på Silkeborg fruerstue er blevet igennem seet i hans far Mikkel Nielsens i Torning og hans bror Jens Mikkelsen i Skræ deres overværelse, af hvilke breve en part skal befindes uoprigtige. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag ikke til hjemting er ordelt, fandt dommerne den der at komme og der gåes om, hvis ret er.

(474)

** Christian Holck med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Iversen og Anders Lauridsen i vester Kejlstrup, for de 17/6 sidst forleden her på landstinget deres omtvistede sag, anlangende en kirkesti over Erik Iversens enghave, på efterskrevne dannemænd har betroet og voldgivet. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes, sagen her til landsting på dannemænd at være indgivet parterne og deres gamle kontrakter og forpligter at skulle imellem sige, og ikke bevises det at være efterkommet, da indfandt dommerne samme sag til bemeldte voldgiftsmænd og dem parterne endeligt at imellem sige, og den deres ny kontrakt dem deri ikke at forhindre.

(476)

** Peder Gersdorff til Søbygård havde stævnet Niels Jensen i Truust for en benægtelse, han til Tvilum birketing 13/7 sidst forleden svoret har, hvori han benægtede at have sted og fæst Søbyvad af Peder Gersdorff. da efter flere ord dem imellem var, blev de for retten således forenet, at Niels Jensen lovede at give Peder Gersdorff 140 sletdaler og dermed afstod Peder Gersdorff samme sag og tiltale så det ingen videre skal komme til hinder eller skade.

(477)

21/10 1640.

** Jørgen Urne til Adslev befalingsmand over Vestervig kloster hans visse bud Simon Knudsen i Døstrup mølle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Lauridsen i Toft for nogen vidner, han har forhvervet til Hindsted herreds ting 23/7 og 6/8 næst forleden på grev Valdemars tjener førnævnte Simon Knudsen og hans søn Hans Simonsen. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner ikke på fersk fod er vidnet men lang tid efter, Søren Pedersen i Døstrup er påvidnet Simon Knudsen på hans farende vej skal have overfaldet og ham hans penge frataget, hvorfor han er stimandstov oversvoret og derefter fredløs dømt, og sagen nu i 6 uger har været optaget, da kunne dommerne ikke kende samme bagvidne så noksom eller nøjagtigt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(480)

** Magdalene Hendrichs borgerske i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Simon Tiedke borger og rådmand sst for en dom, han til Horsens byting forhvervet har over Magdalene Hendrichs anlangende 7 rigsdaler, som hendes salig husbond Christoffer Lylicke 1630 på Barretskov skulle have lovet for Simon Tiedke anlangende 2 foler, de havde omtvistedes. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og Simon Tiedke dog ikke er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme seddel og dom magtesløs at være og ikke at komme Magdalene Hendrichs til nogen forhindring.

(482)

4/11 1640.

** Jørgen Christensen Grundet borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Jensen i lille Torlund og Anders Nielsen i Nortvig for en gammel kasseret sønderrevet seddel, som de har tilkøbt sig og Jørgen Christensens hånd skal findes nedenfor. derefter blev afsagt, så efterdi samme gamle seddel befindes uden dag og datum at være udgivet, så derfor ikke kan forfares, om den lovligt er renoveret efter KM forordning eller ej, men bevises at Jørgen Grundet hans breve og beviser af fjenderne ham at være frataget, da kunne dommerne ikke kende samme gamle brev og dom så noksom, at de bør nogen magt at have eller komme Jørgen Grundet til nogen udgift til hinder eller skade.

(484)

** Christen Andersen i Mavsing med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 2/8 sidst forleden vidnet har anlangende nogen skændsord, Christen Andersen 14/8 på Mourids Pedersen sst skulle have haft, hvilke ord han

benægter at have haft. ligeledes havde han stævnet Mourids Pedersen for en klage, han 8/8 til samme herredsting over Christen Andersen gjort har, og deri æsket borgen af Christen Andersen og hans brødre Niels Andersen og Jens Andersen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Christen Andersens ord og mundheld, som han ikke er gestendig men højligt benægter og har Mourids Pedersen erklæret, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(489)

** Axel Juul til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne sandemænd i Ål birk, for de 28/8 sidst forleden til Ål birketing har kvitsvoret Ejler Sørensen Skytte tjenende på Bjørnsholm og Søren Christensen Fisker tjenende sst for vold, som var dem tillyst, for de med en stålstang har slået enderne ned af en ålekiste ved Axel Juuls mølle, så ålene gik bort. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene er bevislig gjort, at Ejler Sørensen Skytte og Søren Christensen Fisker har nedbrudt enderne af bemeldte ålekiste, så fiskene er undløbet imod Axel Juuls vilje og minde, og sandemændene dog har dem for vold kvitsvoret, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(492)

** Berent Hansen Klodt borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Carlsen rådmand og Jacob Abel borger sst for et vidne, de til Århus byting 26/3 1640 vidnet har i sin mening, at Henrik Keitwert indvåner i Stade skal beholde de to haver, som han tilforn havde i pant af Berent Klodt, uanseet Berent Klodt sit pantebrev har indfriet for 3/4 år siden. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Carlsen og Jacob Abel ikke har vidnet på fersk fod, samme deres vidne ikke heller med kontrakten selv stemmer overens, og ikke heller med Berent Klodts brev sådan forhandling bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(494)

** Axel Juul til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sandemænd i Ål birk for en ed og tov, de til Ål birketing 28/8 sidst forleden gjort har og deri kvitsvoret Christen Jensen Bang på Bjørnsholm og Jens Jensen ladefoged sst for vold, som dem var tillyst for de ulovligt med fæ og hyrde har voldeligt drevet i Axel Juuls rug. dertil blev stævnet Christen Jensen og Jens Jensen samt Jesper Friis til Bjørnsholm. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene er bevislig gjort, at Jens Jensen og Christen Jensen har gennet samme fæ i Axel Juuls rug, og sandemænd dog har Jens Jensen og Christen Jensen for samme deres gerninger for vold kvitsvoret, da kunne dommerne ikke kende samme deres ed så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(499)

** Axel Juul til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sandemænd i Ål birketing, for de 14/8 sidst forleden til Ål birketing har kvitsvoret Ejler Sørensen Skytte og Christen Sørensen Fisker tjenende på Bjørnsholm for vold, som dem var tillyst for en grob, de har kastet ovenfor møllen, som tilhørte Axel Juul ved Bjørnsholm liggende, så

vandet løber fra møllen. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene er bevislig gjort, at Ejler Sørensen og Christen Sørensen har kastet samme grob, så vandet er løbet fra møllen og ikke kunne have sin gænge at male, og i så måder fældet vandet af sin rette rende Axel Juul på hans mølle til skade, og sandemændene dog har bemeldte Ejler Sørensen Skytte og Christen Sørensen Fisker for samme deres gerninger for vold kvitsvoret, da kunne dommerne ikke kende samme deres ed så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(502)

** Mikkel Mogensen i Fløjstrup på sine egne og bror Rasmus Mogensen og to søstre Maren Mogensdatter og Kirsten Mogensdatter, som han er værge for, Simon Mogensen, Niels Mogensen og Jacob Mogensen på deres egne vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Jensdatter i Ajstrup for et skøde, hendes egen husbond Mogens Mikkelsen i Fløjstrup, førnævnte personers far, i deres umyndige år gjort har, midlertid deres far med hende var trolovet og siden ægteviet tilsammen, på 4.parten af hans egen så vel som deres til fællig bondegård i Fløjstrup, han selv iboede og afdøde, hvilken 4.part ikke skal være lovbudt til Ning herreds ting, så de eller nogen på deres vegne kunne have vidst dertil at svare, og dem derved på deres retfærdige fædrene og mødrene arv er sket uret, da bør samme skøde magtesløs at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og Anne Jensdatter ikke er mødt herimod at svare, og der ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme skøde magtesløs at være.

(503)

** fru Helvig Marsvin til Nørlund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herreds ting 8/9 imellem hende og hendes skovfoged Peder Jensen i Nørlunds skovhus dømt har og Peder Jensen kvitdømt for tiltale for 15 grønne ege og en hel hob birke i Nørlund skov, som nu sidst forleden sommer barken er aftaget. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for fogden er bevislig gjort, at Peder Jensen samme bark skulle have ladet aftage, men han beviser sig i kirken at have ladet lyse, hvem sligt skulle have gjort, og fogden derfor har ham for tiltale kvitsvoret, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige, eller herredsfogdens ulempe deri at være.

(504)

18/11 1640.

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen Kå herredsfoged i Ning herred for en dom, han til herredstinget 8/9 sidst forleden imellem ham og Johan Brockenhuus til Lerbæk dømt har, og i samme hans dom hverken Johan Brockenhuus har kvitdømt eller ham tilkendt at stande til rette for hvis beskyldning, Niels Friis ham beskyldt har, idet han Niels Friis til forgangen herredag har indstævnet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes i herredsfogdens dom at være inddraget nogen dokumenter eller breve sagen anrørende, hvorpå han hans dom skulle fundere, da fandt dommerne den hans afsigt som ugjort var, og hvem påskader sagen for herredsfogden igen at indkalde, dokumenterne på begge sider for ham at fremlægges, og der gåes om hvis ret er.

(506)

** Rasmus Jensen i Stabrand med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Ibsen i Ørup birkefoged til Rugård birketing for en dom, han 11/12 sidst forleden med forsæt og i hans egen sag ikke ville unde hans fuldmægtig Christen Sørensen i Hyllested beskrevet hvis vidner, over 20 personer vidnede på samme ting, at de aldrig havde hørt, at Anne Christensdatter Rasmus Jensens hustru i Stabrand skulle være kommet for tidligt med hendes første barn. derefter blev afsagt, så efterdi Johan Mikkelsen og hans medfølgere ikke har vidnet på fersk fod og straks ved tingsvidne givet beskrevet, en del også har stillet deres vidner i tvivl, og samme bænkesedler ikke fremlægges, og tilmed bevises Otte Skeel i Ørup 11/12 har siddet i dommersted og udstedt vidner imellem Peder Ibsen og hans vederpart, og samme udstedte vidnesbyrd ikke heller imod Rasmus Jensens vidner var givet varsel, da kunne dommerne ikke kende Johan Mikkelsen og hans medfølgeres vidner og kundskab så noksom, at de bør nogen magt at have, men Peder Ibsen for Rasmus Jensens tiltale kvit at være.

(509)

** Christen Sørensen i Hyllested med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Ibsen i Ørup, for han til Rosmus birketing havde sigtet ham for uærlige sager og truede og undsagde ham. derefter blev afsagt, så efterdi Poul Pedersen og hans medfølgeres vidner og kundskab om hvis ord, Peder Ibsen 11/12 skulle have haft til Christen Sørensen, ikke med de 8 mænds den dag var tinghørere deres vidne bekræftes, eller de endnu derom har vidnet, da kunne dommerne ikke kende de indstævnede vidner nøjagtige eller vidste derefter på Peder Ibsens ære at dømme, førend de 8 mænd deres sandhed derom har været bekendt og siden at gange derom, hvis ret er.

(512)

** Christen Sørensen i Hyllested havde stævnet efterskrevne, for de 6/10 sidst forleden sad overhørig og ikke efter landstingsdoms indhold deres sandhed til deres værneting ville vidne, dog de var lovligt stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi med landstingsdom bevises, førnævnte vidnesbyrd at være tilfundet deres sandhed i samme sag under deres faldsmål at skulle vidne, og de dog har siddet uhørsom, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte indstævnede vidnesbyrd jo enhver for deres hjemsiddelse og uhørsom bør til deres 3 mark fældet at være.

(514)

** Jens Sørensen byfoged i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Mads Frandsen Hjort i Ring kloster, for eftersom han 19/11 1639 til Horsens byting er vold oversvoret anlangende arrests undvigelse af Horsens by og hverken har talt minde eller borgen sat til byfogden på KM vegne, hvorfor han formener, at han bør at fare som andre fredløse mænd. derefter blev afsagt, da efterdi bevises Mads Andersen Hjort at være vold oversvoret, formedelst han imod arrest er draget af Horsens by, og 6 uger er forbi ganget og ikke for sig sat eller rettet eller sandemandseden rykket, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge og Mads Frandsen Hjort at fare som andre fredløse mænd.

(515)

** Niels Sørensen i Vivild med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Simon

Nielsen i Andi for en dom, han til Sønderhald herreds ting 6/7 sidst forleden imellem ham og Søren Sørensen delefoged til Gesingholm på hans husbonds vegne dømt har og tildømt ham at betale Rasmus Hansen foged sst 20 sletdaler på hans husbonds vegne. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, for herredsfogden at være fremlagt bemeldte Niels Sørensens brev og segl, ham at være Rasmus Hansen samme 20 daler pligtig, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Niels Sørensen til hinder eller skade men magtesløs at være.

(517)

** Christoffer Ulfeld til Svenstrup befalingsmand på Helsingborg slot med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn og vidne, de til Nibe birketing 18/7 sidst forleden afhjemlet og vidnet har, at Anne Rasmusdatter Rasmus Skomagers datter i Nibe havde revet Søren Ovesen i Nibe hans skjorte sønder, da han og Christen Nielsen Niels Lauridsens søn i Nibe var i trætte, og han søgte hendes bror Christen Rasmussen. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Søren Ovesen og Christen Sørensen har været tvistige, og Anne Rasmusdatter da er kommet sligt at afstille og dem for skade at befri, og ikke hun med vilje har gjort Søren Ovesen nogen skade, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn sigtelse klage og sandemandsed bør at komme Anne Rasmusdatter til hinder eller skade.

(521)

2/12 1640.

** Søren Christensen borger i Tisted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne i Løgstør, som mindes op til 60 år, for et vidne de til Løgstør birketing 22/4 sidst forleden vidnet har, om det ikke er dem vitterligt, at der altid har været en gang fra Løgstør gade til stranden ulast og ukæret, førend Søren Christensen i Løgstør har sat et plankeværk derfor. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd ikke udførligt har hjemlet hvor, de skulle have givet Søren Christensen varsel for samme vidner, han ikke heller er stævnet for hvilken dag, synsmænd skulle være på åstederne, så han kunne have vidst dertil at svare, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og syn så noksom lovligt, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(524)

** Søren Christensen borger i Tisted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Poulsen birkefoged i Løgstør birk for 3.ting, han 23/9 sidst forleden over ham udstedt har, for Søren Christensen skal have ladet opsætte et lille plankeværk i en gyde imellem Erik Kåses ejendom på den ene og Søren Christensen hans ejendom på den anden side. derefter blev afsagt, så efterdi at sagen til birketinget er indstævnet og i 6 uger opsat, og fogden til 6.ugers dag dog intet har dømt deri til eller fra men alene samme tingsvidne om 3.ting udstedt, da fandt dommerne Søren Christensen for samme 3.ting kvit at være, og birkefogden at give ham til kost og tæring 4 rigsdaler.

(526)

** Kirsten Tordsdatter i øster Bølle hendes visse bud Morten Christensen sst havde stævnet Peder Nielsen i Hverrestrup for et brev, han skal have på noget pant af hendes bror salig Christen Tordsen, som døde i Bølle. så mødte Peder Nielsen og fremlagde efterskrevne brev, hvori Christen Tordsen i vester Bølle kender sig at Peder Nielsen i Hverrestrup har pantsat ham en sølvkande for 12

rigsdaler, dateret 20/3 1633, hvilken sølvkande Kirsten Tordsdatter senere blev tildømt at levere Peder Nielsen igen efter Christen Tordsens brevs indhold. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Christen Tordsens udgivne brev, og ikke Morten Christensen vil vide det for falsk eller urigtigt, da vidste dommerne ikke imod samme den dom og æskningsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(528)

** Laurids Jensen Degn i Dørup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Vor herreds ting 30/9 sidst forleden vidnet har, at de skulle have hørt Maren Rasmusdatter, værende i Vorladegård 18/9 sidste år, skulle have sagt at, Laurids Jensen skulle være far til det sidste barn hun fik, og det i Laurids Jensens ægtehustru Maren Jørgensdatter hendes påhørelse. derefter blev fremlagt hr Erik Holgersen i Vissing hans efterskrevne attest, at da hun stod skrifte, udlagde hun Peder Jensen som hendes barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har vidnet efter Maren Rasmusdatters ord, at hun skulle have sagt, Laurids Jensen at skulle være hendes barnefar, og ikke deres vidne med hendes fuldkomne sigtelse til tinge gjort bestyrkes, men da hun tog skrifte en anden karlsperson Peder Jensen at have udlagt, da kunne dommerne ikke kende samme indstævnede vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være og ikke komme Laurids Jensen til nogen forhindring.

(531)

16/12 1640.

** ingen af de gode mænd landsdommere tilstede, sagerne opsat.

** her endes dette års bog, Gud aller mægtigste være æret og lovet i evighed, og forlene os endnu fremdeles din værdige helligånds trøst og bistand formedelst Jesum Christum Vorherre amen. Henrik Jensen.

(1)

20/1 1641.

** Tomas Juel til Sønderskov med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Tomas Sørensen i Galten for en angivelse, han har gjort, at Tomas Juel burde at bevise ham over, han slig løgnagtig klage skulle have i rette lagt, at hr Niels Pedersen nu sognepræst i Galten skulle have uførmet en bonde, og han ikke formente, den var lovlig, idet Tomas Juels tjenere, som det havde vidnet, muligt af deres husbond dertil at være bevæget. dernæst gav Tomas Sørensen tilkende, at eftersom han til Galten herreds ting 10/9 sig noget ubetænksomt imod Tomas Juel havde forgrebet, som den gode mand formener, hvilket dog ikke i den mening gjort er, at han den gode mand deri ville forulempe, men han fortrød og bad den gode mand om forladelse. da formedelst dommernes forbøns skyld afstod Tomas Juel samme sag og tiltale, så alle hvis tingsvidner domme og breve deri på begge sider forhvervet er skal aldeles herefter være kasseret og magtesløs og ingen af parterne til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(3)

** Jens Nielsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Niels Rasmussen i Herst i vester Lisbjerg herred for et rådstuevidne, han har forhvervet 18/6 sidst forleden for retten har sigtet Jens Nielsens hustru Maren Pedersdatter Kruses, for han har antvortet hende 30 sletdaler i forvaring, hvilket hun nægter. derimod blev fremlagt et tingsvidne af Hasle herreds ting, hvori Rasmus Pedersen og Mikkel Pedersen i Åby vidnede, at Niels Rasmussen kom til dem og ville låne en hest for at lede efter hans penge, som han havde tabt, hvilket vidne Niels Rasmussen mener vildigt at være, idet Rasmus Pedersen og Mikkel Pedersen som var to brødre er Jens Nielsens gode venner formedelst svogerskabs skyld. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Rasmussens sigtelse ikke med nøjagtigt vidnesbyrd er bevislig gjort, at han skulle have leveret Maren Kruses samme penge men på rådhuset har tilstået, at han lånte en hest for et lede efter samme penge, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse så noksom, at den bør nogen magt at have eller vidste imod Rasmus Pedersen og hans medfølgeres vidne, som Niels Rasmussen selv for retten stadfæst har, at sige eller magtesløs dømme.

(6)

** Rasmus Nielsen i Torslev med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Rasmus Jensen Nørager i Torslev, for han i køkkenet på Holbækgård 16/9 sidst forleden i Rasmus Nielsens fraværelse og godtfolks nærværelse har ham påskældt og sagt, at han ikke havde tiendet så ret, som han burde at gøre men som en tyv. så mødte Rasmus Jensen Nørager og for retten erklærede Rasmus Nielsen, at han ikke vidste med ham andet end al ære og godt, og dermed afstod de på begge sider alle hvis vidner domme og breve i sagen ganget er.

(8)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Rasmus Rasmussen forrige foged på Palsgård for lejermål, som han har begået med Anne Jørgensdatter i Kirkholm og med hende avlet barn, imidlertid han tjente for foged 1636-37, og hun tjente for mælkedeje begge i gårde tilsammen på Palsgård. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden har været i rette lagt, om Rasmus Rasmussen ikke burde at straffes efter gårdsrettens 18.artikel og dog ikke deri er dømt til eller fra, da hvem påskader indstævner sig sagen på sine tilbørlige steder, og der gåes om hvis ret er.

(9)

** Wulf Baltsersen byfoged i Århus med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Niels Andersen Grøn i Horsens, for han 7/11 1639 er vold oversvoret til Århus byting for et stort blodigt sår, som han har gjort Margrete Knudsdatter salig Peder Tomasens efterleverske og borgerske sst. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne bevises, at Niels Grøn 7/11 1639 til Århus byting er vold oversvoret, og 6 ugers dag siden forganget er, og ikke han har bødet sat eller borgen sat og ikke heller sandemandseden rykket, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Niels Grøn at fare som andre fredløse mænd.

(11)

** Jørgen Urne til Alslev KM befalingsmand over Vestervig klosters len havde stævnet Christen Jensen i Fræer, eftersom Jørgen Urne har købt den gård i Fræer, som Christen Jensen iboer, ved navn Løkkegård af Christoffer Ulfeld til Svenstrup med skyld landgilde ægt og arbejde, som

Christen Jensen modvilligt forholder og ikke vil være Jørgen Urne hørig og lydig. derefter blev afsagt, så efterdi er blevet i rette lagt salig fru Helvig Kåses brev, at hun har undt Christen Jensen og hans hustru førnævnte gård deres livstid kvit og fri at beholde, over hvilket hendes brev landstingsdommerne ikke er dommere, og herredsfogeden derfor sagen for sine tilbørlige dommere har hedenfundet, da kunne dommerne ikke deri kende hans ulempe, men hvem påskader samme sag på sine tilbørlige steder at indkalde og der gåes om, hvis ret er.

(13)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged i Ning herred for en dom, han 30/9 til samme ting dømt har og kvitdømt Johan Brockenhuus til Lerbæk for Niels Friises tiltale på Tulstrup kirkes vegne, som han er kirkeværge for, for en klokke han skulle have nedtaget af Tulstrup kirketårn og bortført. derefter blev afsagt så efterdi for herredsfogden med tingsvidne har været bevislig gjort, at Johan Brockenhuus med hans tjener samme klokke af tårnet har ladet nedtage og bortføre, og fogden dog har Johan Brockenhuus for tiltale frikendt, da kunne dommerne ikke kende den hans dom så noksom, at den bør at komme Niels Friis på kirkens vegne til forhindring, men magtesløs at være.

(15)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde stævnet Terkild Ibsen i Strandbygård, for eftersom Jens Christensen Skrædder, som boede i Næsby og siden flyttede derfra til Lundgård, har været ham en sum penge skyldig, hvilke han til Ål birketing er tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi samme birketingsdom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen til birketing igen at komme.

(18)

** hr Jens Pedersen i Hyllested med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet Peder Ibsen i Ørup birkefoged til Rugård birketing for et vidne, han til førnævnte ting 5/8 sidst forleden forhvervet har, hvori han på Hyllested og Rosmus sognemænds vegne havde opsagt deres tingning. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Peder Ibsen af bemeldte sognemænd at have haft nogen fuldmagt samme deres tiendes fortingning at opsige, men de selv mesten parten det til tinge har fragået ham det ikke at have ombedet at gøre, da kunne dommerne ikke kende samme opsigelsesvidne så noksom, at det bør nogen magt at have og ikke at komme hr Jens Pedersen til hinder eller skade.

(21)

** Christen Sørensen i Hyllested havde stævnet efterskrevne, for de ikke efter lovlig indstævning deres sandhed til deres værneting har villet vidne, hvilket han formener skal være sket, for Jacob Ibsen i Hyllested er Peder Ibsen i Ørup hans bror og andre skal være hans søskendebarn og næstsøskendebarn, og en del af frygt for Peder Ibsen, idet han både er ridefoged og birkefoged, hvorfor ham mener dem pligtig at være deres 3 mark at fremlægge og give ham en billig kost og tæring. da efter flere ord dem på begge sider imellem faldt, blev samme sag nu her for retten så forenet, at Peder Ibsen på førnævnte vidnesbyrds vegne lovede at betale Christen Sørensen for sine omkostninger 10 sletdaler og benægtede ikke slige ord at have haft om Christen Sørensen, som han

ham for beskylder, og ikke ved andet med ham, end som en ærlig dannemand vel egner og anstår, hvorefter de blev venligt og vel forligt.

(26)

** Anders Jensen i Binderup havde stævnet Iver Gregersen i Krøldrup for et skøde, han til Nibe birketing 16/7 1636 til Christen Isaksen i Nibe udgivet har på et hus i Nibe, med hvilket skøde han har solgt og skødet videre, end han kan hjemle, og samme skøde bør derfor magtesløs at være. ligeledes havde han stævnet Laurids Hansen på Kyøholm for en stedsmåls seddel, han til Christen Isaksen på ejendommen givet har, hvilken seddel ikke formelder, hvad han til afgift årligt skal give. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten venligt forligt og fordraget, så Christen Isaksen skal give Anders Jensen til årlig jordskyld 3 rigsdaler.

(27)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged i Ning herred og Jacob Lauridsen borger i Århus herredsskriver for en dom, han 28/7 efter 6 ugers opsættelse har afsagt imellem ham og Niels Friises fuldmægtig Mogens Black i Lerbjerg, og de ham skal forholde. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, nogen dom før 28/7 i sagen at være ganget, ikke heller i tingbogen findes inddraget, og ikke heller bevises sagen til den dag at være opsat, men af Niels Friises fuldmægtig afstået, da kunne dommerne ikke kende bemeldte foged og skrivers ulempe deri at være.

(29)

** Gunde Lange til Bregning KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 8/10 sidst forleden vidnet har angående bønder i Lundby, som er ugedagstjenere til Beltoft, hvorfor de blev kvitdømt for KM skat. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Gunde Lange på KM vegne ikke for samme vidne at være givet noget varsel, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(31)

** mester Christen Hansen superintendant over Vendelbo stift med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Jesper Pedersen i Ovstrup herredsfoged i Gern herred for en dom, han 3/10 sidst forleden sluttet har imellem mester Christen Hansen og Oluf Parsberg til Jernit KM befalingsmand over Trondheim len anlangende et pantebrev, Envold Clemendsen borger i Horsens har udgivet til Oluf Parsberg. derefter blev afsagt, så efterdi Jesper Pedersen herredsfoged har sig dom tiltaget og sagen i 6 uger opsat, og han dog til 6.ugers dag ikke har dømt til eller fra, men deres fuldmægtige andetsteds hedenvist, da kunne dommerne ikke kende den hans henfindelse noksom, men Jesper Pedersen at give mester Christen Hansen og Envold Clemendsen til kost og tæring 3 rigsdaler.

(34)

** Niels Tøgersen i Duelundsgård med en opsættelse af landstinget 19/12 sidst forleden havde stævnet Peder Jensen i Hjorthede herredsfoged i Middelsom herred for en dom, han til førnævnte ting 22/8 1639 imellem Jens Lauridsen i Skavngård og Niels Tøgersen dømt har anlangende 4 agre

på Skavngårds mark, som Niels Tøgersen skulle have haft til ud---- efter en kontrakt dateret 14/9 1620, som skulle være ganget imellem Niels Tøgersen og Jens Lauridsens bror salig Peder Lauridsen, som døde i Bisballe, i hans far salig Laurids Pedersen, som boede og døde sst, og hans farbror salig Søren Pedersen, som døde i Testrup, og Tøger Jensen i Duelundsgård deres overværelse og under deres forsegling og underskrivelse hos Peder Lauridsen og Niels Tøgersens underskrivelse, da han oplod halv Skavngård for Peder Lauridsen at stede, hvilke agre Jens Lauridsen skal have frataget Niels Tøgersen. dertil blev stævnet Anders Poulsen i Tolstrup Claus Poulsen Peder Poulsen Erik Poulsen Laurids Poulsen og Mette Poulsdatter med deres lovværge salig hr Poul Andersen i Almind hans arvinger, så og Karen Pedersdatter i Almind salig hr Pouls med hendes rette lovværge, og desligeste Jens Mikkelsen Peder Mikkelsen Niels Mikkelsen mester Søren Trane i øster Assels Laurids Nielsen Trane i Viborg Christen Nielsen Trane i Ålborg og Morten Nielsen Trane sst Laurids Christensen Trane Kirsten Nielsdatter Trane i Viborg Kirsten Christensdatter Maren Christensdatter sst med deres lovværge afgangne Anders Hegelunds slægt og arvinger, og desuden Mette Madsdatter i Bisballe Peder Lauridsens mor med hendes lovværge, Jacob Lauridsen sst Mads Lauridsen borger i Viborg Maren Lauridsdatter i Katballe Bodil Lauridsdatter i Resen med deres lovværge. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvistige sager på efterskrevne 4 dannemænd, som har fuldmagt parterne om al deres tvist til endelighed at imellem sige.

(37)

** Jesper Friis til Ørbæklunde med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen i Stræt for et vidne, han 11/7 til Ål birketing forhvervet har, samt for syn dom klage og volds tillysning, han 24/7 til Ål birketing forhvervet har anlangende en lille grøft, som Ejler Skytte og Søren Fisker på Bjørnsholm skal have kastet ovenfor møllen. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes alle førnævnte vidner klage syn og voldsforfølgning af Christen Jensen at være forhvervet, og ham tilforn endelig dom for ærerørig sag at være overgået som en løgner at tiltales, og ikke for den har fanget oprejsning, som det sig burde, førend han bemeldte voldsforfølgning drevet har, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn klage og forfølgning så lovlig, at de bør nogen magt at have, men efterdi med endelig landstingsdom bevises, samme sandemandsed tilforn at være undersagt, da vidste dommerne ikke den at forandre.

(44)

3/2 1641.

** Niels Nielsen i Hjeds med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Inger Keldsdatter Mourids Jensens hustru i Hjeds for en klage og beskyldning, hun til Hornum herreds ting 13/7 sidst forleden over ham klaget og gjort har, at han for et år siden var kommet til hende og først begærede at måtte have legemlig omgængelse med hende og siden voldtaget hende, efter hvilken hendes beskyldning han 12/10 til Hornum herreds ting er dømt til at lide tiltale, uanseet han det højligt benægter, og Inger Keldsdatter sådan letfærdig snak og sagden på ham af had og avind har pådigtet.

(her mangler et blad)

(45)

dernæst afstod Iver Krabbe al hvis forfølgning han har med Niels Nielsen på hans hustrus fredløsmål og i andre måder, så alle hvis vidner breve og domme i samme sag ganget er skal være kasseret.

** Peder Mikkelsen i Løgstør med en opsættelse af landstinget 2/12 sidst forleden havde stævnet Christen Poulsen birkefoged sst for en dom, han 4/3 sidst forleden til Løgstør birketing dømt har imellem Christen Påske sst og Peder Mikkelsen og tildømt Peder Mikkelsen for en løgner for nogen ord, han på tinget har sagt til Christen Påske. da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Christen Poulsen på sine egne og Christen Påskes vegne afstod alle hvis vidner domme og deler i sagen ganget er, så de skal være som uudgivet var og ingen til hinder eller skade at komme.

(47)

** fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til Sebbergård på hendes egne og hendes børns vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Byrial Tomasen i Mjallerup herredsfoged i Slet herred, for han 15/5 1640 efter et vurderingsvidnes lydelse har gjort udlæg i Lundby mølle hos hendes tjener Knud Mikkelsen sst til Tem Styggesen foged på Vår, som skulle være for restants, uanseet aldrig skal kunne bevises ham i Koppes mølle at have boet. derefter blev afsagt, da efterdi Byrial Tomasen eller Tem Styggesen ikke er mødt herimod at svare, og samme sag findes i 6 uger at være opsat, da fandt dommerne samme udlæg og vurdering magtesløs at være.

(49)

17/2 1641.

** Gunde Lange til Bregning befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 21/1 sidst forleden vidnet har anlangende Mads Nielsen i Borup i Gundersted sogn ham at skulle være ret ugedagstjener til Gunderstedgård. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Mads Nielsen i Borup er ugedagstjener til Gunderstedgård og boende i Gundersted sogn, og intet derimod fremlægges, hvormed samme deres vidne kan tilbage drives, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(50)

** Gunde Lange til Bregning KM befalingsmand på Ålborg slot havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 4/2 sidst forleden vidnet har anlangende efterskrevne, som skulle være ret ugedagstjenere til Beltoft, hvilket vidne han formener ikke så noksom, at det bør nogen magt at have. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at fru Margrete von der Lühe selv lader bruge avl til Beltoft og der holder hendes folk dug og disk, og bemeldte hendes tjenere er ugedagstjenere til Beltoft med ægt og arbejde, og intet imod samme vidne fremlægges, hvormed kan bevises ikke så at være, da vidste dommerne ikke imod samme vidne eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(52)

** Christen Mørk i Fårbæk på sine egne og hans børns vegne hr Jens Christensen Mørk sognepræst til Gerding og Blenstrup sogne, Christen Christensen Mørk i Fårbæk Laurids Mørk tjenende i København Else Christensdatter Mette Christensdatter i Fårbæk og Anne Christensdatter i Gerding

præstegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Kirsten Steffensdatter salig Morten Gødesens Terkild Ibsen og hans hustru Anne Steffensdatter alle indvånere i Horsens for en vedersigelse, de skal have gjort og afsagt arv og gæld efter salig Kirsten Olufsdatter Bertel Tisteds indvåner sst, hvilket Christen Mørk formente ikke lovlig at være, efterdi han har haft en anselig gæld af Kirsten Olufsdatter at søge, og ikke Christen Mørk eller hans børn skal være stævnet til samme vedersigelse. så mødte Mads Gødesen og fremlagde et tingsvidne af Horsens byting 17/11 1639, hvori alle Kirsten Olufsdatters børn og svogre lod afsige arv og gæld efter Kirsten Olufsdatter, som boede og døde i Horsens, underskrevet Terkild Ibsen egen hånd Kirsten Steffensdatter salig Morten Gødesens egen hånd. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Terkild Ibsen og Kirsten Steffensdatter til Horsens byting har ladet afsige arv og gæld efter Kirsten Olufsdatter, og ikke bevislig gøres dem efter hendes død noget med hendes efterladte bo og gods at have befattet, da vidste dommerne ikke imod samme vedersigelses vidne at sige eller magtesløs dømme.

(54)

** Christen Nielsen Vadskær borger og indvåner i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet hr Keld Christensen Guds ords tjener til Gunderup sogn for et tingsvidne, han til Fleskum herreds ting 13/4 nærværende år skal have forhvervet, anlangende efterskrevne har vidnet, at 1620 fra påske og til påske næst efter gik hr Keld Christensens sønner hr Albret Keldsen og Christen Keldsen i skole til en skolemester i Gunderup, og ikke de desmidlertid var i Ålborg til skole eller kost, hvilket vidne Christen Nielsen formener ikke lovligt og ret at være og ikke vidnet på fersk fod, men hvad dem vitterligt var for 20 år siden. da efter flere ord dem imellem var, blev de således forenet, at hr Keld Christensen skal give Christen Madsen 10 rigsdaler for hans sønners kost, de hos ham haft har, og dermed skal alle hvis vidner og breve i sagen ganget er være kasseret.

(56)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Sejer Lauridsen i Holme herredsfoged i Ning herred, for han 1/9 sidst forleden skal have fradømt hans fuldmægtig hvis vidner og klage, han begærede at måtte fange beskrevet anlangende noget skov, som skal være taget fra en Johan Brockenhuuses tjeneres gård i stor Fulden siden endeligt låsebrev på samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi Mogens Friis ikke er stævnet, da vidste dommerne ikke i sagen at dømme, førend han lovligt kaldes.

(57)

** Mads Christensen i Formyre på sine egne og på sin far Christen Jensen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 24/11 sidst forleden til Sønderlyng herreds ting vidnet har anlangende, de skulle have seet, Mads Christensen skulle have taget en fyrrefjæl i Tjelegård, som var Erik Grubbes, og lagt den i hans fars vogn. derefter blev afsagt, så efterdi befindes alene at være givet varsel for samme vidne syn klage og forbud på en søndag, som efter KM forordning ikke tillades at ske, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(63)

3/3 1641.

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet til Bjerre herreds ting 12/4 1624 angående kirkejord, som har været brugt til Rasmus Rasmussens gård i Husby, og hans søn Jep Rasmussen i Husby mødte på hans fars vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Ibsen og hans medfølgeres vidne er ejendom angældende, og ikke jorddrotten derfor har fanget noget varsel, og Jørgen Nielsen og hans medfølgere ikke udførligt har forklaret hvad engskifte, de har omvidnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og herredstingsdom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(65)

** Jørgen Stålsen i Bolund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde i rette stævnet Rasmus Nielsen i Føvling for nogen ærerørige skældsord, han har tilsagt ham og kaldt ham en skælm og fremlagde et tingsvidne af Nim birketing 11/11 forleden år. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Nielsen ikke slige ord ikke for ting og dom at have haft, som på ham påvidnet er, men nu for retten ved højeste ed benægter og Jørgen Stålsen erklærer, så han ikke ved ham andet end som en ærlig mand at beskylde, da vidste dommerne ikke deri på Rasmus Nielsens lempe at dømme.

(67)

** Falentin Zimmermann indvåner i Randers på sin hustru Margrete Svendsdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Knud Pedersen for en skriftlig klage, han på Christen Eriksen Bays vegne sst 2/11 sidst forleden til Randers byting har i rette fremlagt over Margrete Svendsdatter Falentin Apotekers hustru, for hun havde overfaldet ham i hendes eget hus. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Eriksens klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevislig gjort, at Falentins hustru har gjort ham nogen skade, og andre vidnesbyrds vidner er vidnet efter andre deres ord og ikke deres egen vitterlighed, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidne og volds tillysning så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Falentin Zimmermanns hustru til hinder eller skade.

(69)

** Mads Lauridsen i Skivum på hans egne og hans hustru Mette Mortensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Nielsen i Skivum Jens Mortensen Jens Jensen Elise Jensdatter Niels Nielsen og Jens Lauridsen sst for et vidne, de til Års herreds ting 28/7 vidnet har, at Mette Mortensdatter skulle have været i skændskab med hendes morbror Terkild Mortensens hustru Anne Nielsdatter sst og sagt til hende, at siden hun lånte Søren Hegelund hus, da havde hun ikke haft stort held af hendes køer og kalve, og Mads Lauridsen skulle have kaldt hende en krogbenet hore, hvilket Mads Lauridsen benægter men mener, sådant vidne af Anne Nielsdatters børn og tjenestefolk og af hendes mand Terkild Mortensens bror af venskab vidnet er. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Mads Lauridsen og hans hustrus ord og mundheld, som de ikke er bestendig men til tinge højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Mads Lauridsen og hans hustru til hinder eller skade i nogen måder.

(72)

** Jens Nielsen Lyngby forrige latinske skolemester i Ebeltoft havde stævnet hr Palle Amdisen i Agri for efterskrevne skriftlige kundskab, han i Dråby 10/6 forleden har udgivet til hr Niels Pedersen sognepræst i Ebeltoft, at Jens Nielsen i Agri kirke skulle have svoret om Guds død, at ungdommen ikke skulle være tilsagt at møde, når han tilstede var, at de kunne undervises i deres børnelærdom. derefter blev afsagt, så efterdi hr Palle Amdisens kundskab alene er hans enige bænkebrev, som ikke for sin tilbørlig dommer er vidnet eller varsel for givet, Jens Nielsen og benægter sine ord ikke så at skal have været, som den om formelder, da kunne dommerne ikke kende samme enige kundskab så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme Jens Nielsen til hinder eller skade i nogen måder.

(74)

** Anders Pedersen i Øksen vandmølle med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Olufsdatter, tjenende i Fræer, for en sigtelse hun til Hellum herreds ting 7/7 1640 gjort har og ham beskyldt for at være barnefar til den barn, hun skal have født, hvilket han benægter aldrig at have haft nogen legemlig samkvem med hende, og hun tilforn havde skyldt en anden person derfor. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag findes i 6 uger til i dag at være optaget, og Anne Olufsdatter Niels Jensen og Henrik Jensen ikke er mødt nogen gensigelse herimod at gøre, da fandt dommerne Anne Olufsdatters sigtelse magtesløs at være og ikke at komme Anders Pedersen til nogen forhindring.

(75)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen i Holme herredsfoged i Ning herred, for han 8/12 sidst forleden har kvitdømt Niels Friis til Favrskov for hans tiltale for hvis, han imod sit udgivne forleningsbrev har befattet sig med et skovskifte i stor Fulden skov, som kaldes Hovgårds skifte, uanseet samme forleningsbrev som Niels Friis til hende har udgivet skal formelde hun skulle beholde samme skov hendes livstid. derefter blev afsagt, så efterdi jomfru Helvig Ulfeld i sit udgivne brev dateret 1620 selv tilstår sig ingen lod del eller rettighed at have til eller i førnævnte stykke skov, hvilket brev er udgivet, siden Niels Friis hende samme skov bevilget har, og af rigens råd er Niels Friis for Johan Brockenhuuses tiltale frikendt, og herredsfogeden Sejer Kå derfor ikke har vidst Niels Friis deri nogen tiltale at lide, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(79)

** Iver Krabbe til Albæk KM befalingsmand på Mariager kloster med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Bille til Arden, eftersom han skal have været Kurt Kellinghusen af Flensborg på afgangne Hermand Hüberts børns vegne af København en sum penge pligtig, hvorfor Kurt Kellinghusen med ridemænd sig skal have ladet indføre og bekommet udlæg i Peder Billes efterskrevne gods, som han selv har udlagt, og formente at samme gods efter indførslens formelding burde Iver Krabbe for ejendom at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Bille ikke var mødt nogen modstand derimod at gøre, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end førnævnte gods bør Iver Krabbe til ejendom at efterfølge.

(81)

** hr Jørgen Madsen i Kattrup sognepræst til Kattrup kirke hans visse bud og søn Jørgen Jørgensen

med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Sørensen i Vestbirk herredsfoged i Vor herred for en dom, han til Vor herreds ting 26/3 1640 dømt har imellem hr Jørgen Madsen og Eske Markorsen, som boede i Møballe, anlangende en bondegård i Møballe, Eske Markorsen hr Jørgen Madsen i pant har sat på hans egne og bror Laurids Markorsen og deres mor Anne Ovesdatter deres vegne. derefter blev afsagt, så efterdi Eske Markorsen til herredsting og her tilbyder samme pant med rede penge at ville indløse og ikke for herredsfogden med rigtig afregning har været bevislig gjort, hvor meget hr Jørgens pant på samme gård sig kan beløbe, og herredsfogden dog har tildømt ham det for ejendom at efterfølge, da fandt dommerne den hans dom som udømt var, og dem med hverandre at gøre rigtig afregning, og siden ved endelig dom at ordeles som det sig bør.

(86)

** Laurids Rasmussen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Jensen Basballe og Niels Madsen fogedsvend sst på Karen Christensdatter og hendes børns vegne for et fledføringsvidne, de har forhvervet til Århus byting 10/12 1640 efter en fuldmagt Niels Madsen på afgangne Augustinus Livlænder Bartskærs vegne og et fledføringsbrev, som de skal have den fattige mand på hans sotteseng afsnakket, som er tvært imod et tingsvidne, Augustinus personlig med fri vilje og velberåd hu skal have givet Karen Christensdatter hendes salig husbond og deres børn på alt hvis efterladt gods, der kunne findes efter hans død. dertil blev stævnet salig Laurids Jensens hustru Karen Christensdatter og hendes børn nemlig Anne Lauridsdatter Margrete Lauridsdatter Maren Lauridsdatter Karen Lauridsdatter anden Karen Lauridsdatter med deres myndige værge. så blev fremlagt et tingsvidne af Århus byting 16/12 sidst forleden, hvor blev fremlagt et skriftligt fledføringsbrev, hvormed Augustinus Bartskær giver til kende, at han begiver sig til Jens Jensen Basballe og hans hustru Kirsten Pedersdatter med hvis ringe gods, han ejer. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises Augustinus Bartskær sig med sit gods at have lovbudt eller selv til tinge samme fledførelse gjort efter loven, bemeldte hans gavebrev ikke heller indeholder, godset straks dem at have efterfulgt men først efter hans død at være bortgivet, da kunne dommerne ikke kende samme fledføringsvidne ikke heller førnævnte gavebrev og tingsvidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(89)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 30/6 sidst forleden til Ning herreds ting med Mogens Black i Lerbjerg på Niels Friis til Skumstrup hans vegne vidnet har, at de var i Tulstrup kirke forgangen år, da han ved hans tjener skal have ladet nedtage klokken af kirketårnet. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidne ikke er vidnet på fersk fod, og de ikke heller har vidnet om nogen vis dag eller tid, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(90)

** Achim von Bredow til Løvenbjerg KM bestalter overløjtnant og jægermester med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Knudsen foged på Jernit for en klage, han til Gern herreds ting 31/10 sidst forleden gjort har på Niels Nielsen i Voldby for nogen svin, han ville tage af Oluf Parsbergs enemærke. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Nielsen ikke fuldkommen er overbevist at have taget samme svin fra markvogteren, men markvogteren selv har tilstået Niels Nielsen at have givet ham 3 mark, så deraf eragtes ham samme svin med minde at skal have været

følgagtig, da kunne dommerne ikke kende samme klage vidne forfølgning og nævningsed så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(94)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen i Holme herredsfoged i Ning herred, for han 8/12 sidst forleden har kvitdømt Niels Friis til Favrskov for hans tiltale, om Niels Friis ikke burde at holde sit brev og fra sig lægge hvis, han har oppebåret af en købstadsgård i Århus, som hans salig moster havde skødet ham. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden sin dom har funderet på jomfru Helvig Ulfelds skøde og rigsrådets dom, som ikke i herredsfogdens dom er inddraget, som det sig bør, da fandt dommerne samme hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(96)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, for de 9/4 til Middelsom herreds ting sidst forleden skal have vidnet, at de kan mindes i 40 år, at halvparten af det stykke skov, som ligger næst op til Fuglsang og kaldes Vejrumholt, skal have ligget til Søren Knudsens gård i Vejrum. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at omvidne, der ikke heller befindes lovligt varsel at være for givet, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(98)

** Christoffer Jensen løjtnant i Skanderborg len hans visse bud Laurids Rasmussen i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Augustinus Livlænder borger og bartskær i Århus samt borgmester rådmænd overformyndere for et skifteregister, de har tilsammen sluttet imellem Augustinus Bartskær og hans afgangne hustru Maren Christoffersdatters arvinger, hvilket Christoffer Jensen på sine egne og nogen faderløse børn, han er født værge for, med deres medarvinger ikke kan samtykke, af den årsag en part af godset ikke er skiftet. ligeledes stævnedes Augustinus Bartskær for et skøde, han til Jens Jensen Vintapper sst på en gård udgivet har, som han formener magtesløs at være så vidt halvparten i samme gård, som Christoffer Jensen og hans medarvinger efter hans salig mor og børnene efter deres oldemor arveligt er tilfaldet. i lige måde stævnet Augustinus Bartskær for en dom, han til Århus byting 22/10 1640 forhvervet har, i hvilken dom Christen Lauridsen har tildømt Christoffer Jensen og Karen Christensdatter at gøre kvittering og afkald, uanseet der var ingen af arvingerne, der hedder Karen Christensdatter, men Christoffer Jensen er født værge for hans salig brors børn, og er ikke flere arvinger til den arv. da efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet, at Augustinus Bartskærs regnskabsbog med hvis gæld deri findes antegnet så vel som siden hans salig hustrus død findes oppebåret skal følge Christoffer Jensen på børnenes vegne. hvad gården er anlangende skal Jens Jensen igengives de pending, han derfor givet har, og siden gården at skiftes i to lige lodder af efterskrevne 4 dannemænd, så enhver sin andel kan vide.

(101)

** Jørgen Heitwinkel af Lübeck og Jens Steffensen i Ålborg og Jens Mortensen sst med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Nielsen Lueskrædder i Randers for et vidne, Peder Lueskrædder 9/11 1640 til Randers byting forhvervet har, hvori efterskrevne vidnede,

at de så Peder Nielsen og 3 karle af Ålborg kom i skænderi, og de greb nogle lægter og løb efter Peder Lueskrædder, og så slog de sammen og de to ungkarle fik skade, hvorefter sandemænd svor Jørgen Heitwinkel Jens Steffensen og Jens Mortensen enhver et fuldt vold over. da efter flere ord dem imellem var, blev det så forhandlet, at Peder Lueskrædder lovede at betale Jørgen Heitwinkel for hans skade 20 sletdaler, og dermed skal samme vidne syn forfølgning og sandemandsed være kasseret og ingen videre til hinder eller skade at komme.

(103)

** Mads Troelsen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ebeltoft byting 7/12 sidst forleden vidnet har Rasmus Hallendrup til vilje om et lammeskind, han skulle have haft til Lübeck, og Mads Troelsen det skulle have taget og solgt en købmand sst. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet ved nogen vis dag eller tid, når samme lammeskind til Lübeck skulle være solgt, de ikke heller har navngivet hvem, det skulle have købt, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Mads Troelsen til hinder eller skade i nogen måder.

(105)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 17/11 sidst forleden vidnet har, at de kan mindes op til 60 år at de mænd, som har boet i Holm, både før Holm kom under kronen og siden, altid har haft deres fri ildebrand og gærdsel af Holm skov af hul og hallind træ af den årsag, der ikke er tørvegrøft til samme gård. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet de mænd i Holm at have deres ildingsbrand og gærdsel i Holm skov uforevist og ikke sådant deres vidne om sådan brugelighed, Christoffer Jensen vil sig tilholde, med noget synderligt benådningsbrev bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(107)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en henfindelse, han til Lysgård herreds ting 21/12 sidst forleden dømt har imellem Christian Holck og Niels Mikkelsen i Torning, så efterdi der befindes adskillige blanketter og breve i Niels Mikkelsens skrin og derom gåes med ham som en falskner, da vidste fogden ikke deri at være dommer, men satte den til hans overdommer. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag angår Niels Mikkelsens liv, og ikke breve og blanketter, han for beskyldes, for fogden har været fremlagt eller i hans dom inddraget, fogden ikke heller derom har kendt til eller fra, eftersom for ham er i rette sat, da fandt dommerne samme hans hedenfindelse at være som ugjort, og sagen til herredsting igen at komme.

(109)

17/3 1641.

** Mogens Kås til Støvringgård KM befalingsmand på Nyborg slot på hans tjener Niels Jensen i Klostergård i Bælum hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet fru Anne Kås salig Albret Rostrups til Vorgård for hendes underskrevne seddel og vidne, hun til

Hellum herreds ting 11/8 sidst forleden har i rette lagt, at hun med to hendes tjenere i hendes endels skov havde seet Niels Jensen i Klostergård skulle have hugget på en grøn bøg, og Jens Madsen da at have holdt hos ham. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen, som beskyldes at skulle hos været ved bemeldte træ og med sin husbonds vogn derfra undkørt og blevet pant frataget, ikke for samme kundskab syn vidne klage og sigtelse har fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme forfølgning dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(112)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne mænd, som 3/11 og 22/12 1640 til Hids herreds ting havde afhjemlet efterskrevne syn til Holm skov på hvis, som der var hugget. derefter blev afsagt, så efterdi Søren Sørensen og hans medfølgere har hjemlet om de træer, de beretter om nattetid skal være hugget og bortstjålet, Steffen Olufsen og hans medfølgere og har vidnet om nogen træer har været hule ved roden og ikke opad kunne være tjenlig til andet end brænde, endog træerne i sig selv har været afført, så de ikke kunne se, hvortil de i det øverste kunne være tjenlig, så samme deres syn og befindes bag på endelig dom i sagen ganget at være forhvervet, da kunne dommerne ikke kende samme begge synsvidner så noksom, at de bør nogen magt at have.

(116)

** Christian Holck til Hasdorf KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Esbensen i Serup sættefoged for en dom, han til Hids herreds ting 17/11 sidst forleden dømt har over Christoffer Jensen i Holm herredsfoged i Hids herred for 135 træer efter to uvildige syns afhjemlinger, og Christoffer Jensen og hans stedsøn Hans Pedersen, som har sted og fæst halvparten af Holm, selv med det 3.syn stedfæster så mange træer at være hugget og bortført. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at mange træer i Holm skov på kort tid at være hugget, og Christoffer Jensen selv tilstår sig alene samme skov at have haft i forvaring og opsyn, og Hans Pedersen intet med samme skovhugst sig har befattet, eftersom Christoffer Jensen ham derpå sit bevis og hjemmel givet har, og sættefogden derfor har tildømt Christoffer Jensen sig deri mod recessen at have forseet og burde derfor at stå til rette og Hans Pedersens ulempe deri ikke at kende, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige ikke heller Christoffer Jensens hjemmelsseddel at underkende.

(121)

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand på Havreballegård havde hidkaldt sandemænd af Ning herred Bertel Knudsen i Pøl, som er dødfundet på lille Fulden mark, hans bane at udlægge og fremlagde et tingsvidne af Ning herreds ting 3/2 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de på vejen fra Fløjstrup til Fulden så Bertel Knudsen i Pøl lå væltet i et hul og hans hals var sønder. andre vidnede, at da Bertel Knudsen ville køre hjem fra Århus, da bad Rasmus Bertelsen og Anne Bertelsdatter i Pøl deres far, som var så skrøbelig, at han ikke selv kunne komme op i sin vogn, køre med Jens Jørgensen i Pøl hans vogn, idet den var bedre at age på end hans egen, og på vejen hjem kørte Jens Jørgensen i et stort hul, der var i vejen. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Bertel Knudsen selv af våde og vanlykke med vognen at være væltet og omkommet og det ham til bane og livs lagt.

(124)

** Axel Juul til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet sandemænd i Ål birk, for de 14/8 sidst forleden til bemeldte birketing i to eder har kvitsvoret Ejler Sørensen Skytte og Søren Christensen Fisker tjenende på Bjørnsholm for vold dem var tillyst for en grob, de har kastet ovenfor en dam ved Bjørnsholm, som tilhører Axel Juul, og for de har sønderslået åleruser ved Axel Juuls mølle. derefter blev afsagt, så efterdi den ganske proces, hvorefter samme sandemandsed drevet er, befindes her til landstinget ved endelig dom at være underkendt, formedelst Christen Jensen, som dem på Axel Juuls vegne forhvervet havde, var dom overganget som en løgner at stande til rette, og dommerne og i den deres sidste dom ikke har vidst deres forrige dom på sandemandseder at forandre, da vidste dommerne ikke på førnævnte sandemands fælding at dømme, førend hvem påskader processen, så vidt Christen Jensen drevet har, igen fornøjer og siden at gå derom, så meget lov og ret er, som det sig bør.

(130)

31/3 1641.

** Erik Rasmussen i Enslev i Ning herred på sine egne og sine naboer Peder Madsen Rasmus Rasmussen og Rasmus Rasmussen Møller sst deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, der iblandt salig Johan Jensens arvinger Anne Jensdatter i Dørup Anne Johansdatter, Helle Johansdatter Anders Johansen og Jens Johansen for et vidne, de til Ning herreds ting 11/11 1634 vidnet har anlangende markskel imellem Ingerslev mark og Enslev mark. der var blevet givet varsel til adskillige lodsejere til den selvejer bondegård i Enslev, Rasmus Rasmussen og Rasmus Rasmussen Møller iboer, som er Peder Mikkelsen Kirsten Mikkelsdatter i Enslev Maren Mikkelsdatter i Århus. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om markskel, og ikke samme deres vidne med sandemandsbrev sten eller stabel bekræftes, da kunne dommerne ikke kende det deres vidne så noksom, at det bør noget magt at have men magtesløs at være.

(132)

** Claus Dyre til Vingegård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Bille til Arden for en indførsel, han har forhvervet, hvilken han formener lovlig og ret at være, og bør til landstinget konfirmeres, og godset efter indførselens formelding ham som ejendom at efterfølge. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges gode mænds indvisning, hvori de førnævnte anparter af gods til Claus Dyre for sin fordrede gæld har udlagt, og sagen i 6 uger har været optaget, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end samme førnævnte anparter i bemeldte gods og mølle jo efter gode mænds indførsel bør Claus Dyre for ejendom at efterfølge, med mindre det ham inden år og dag bliver fraløst.

(133)

** Palle Rodsteen til Lundsgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Bille til Arden for en indførsel, han formener lovlig og ret at være og her til landstinget at konfirmeres og godset efter indførselens formelding bør at følge Palle Rodsteen for ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges gode mænds indvisning, hvori de samme gods til Palle Rodsteen for sin fordrede gæld har udlagt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gods bør Palle Rodsteen som ejendom at efterfølge.

(134)

** Knud Ottesen i Fyn og Hans Villumsen sst med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Erik Kås til Aggersborggård og hans frue fru Lisbeth Høg for efterskrevne to gældsbreve, de begge til dem udgivet har. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Erik Kås og Lisbeth Høgs underskrevne breve, som ikke er betalt, men de tilbyder derfor at ville gøre udlæg, og der til herredsting har ganget endelig dom, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de pligtig er samme gæld at betale, og derfor tilfandt efterskrevne gode mænd til at gøre Knud Ottesen og Hans Villumsen udlæg af deres løsøre eller jordegods.

(138)

** Søren Ibsen i Beder på sin søn Peder Sørensens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Viby birk, for de 17/8 1639 har svoret hans søn Peder Sørensen fredløs for Rasmus Jensen, som blev slået imellem Århus og Beder 8/7, da han ville køre hjem til hr Laurids, som han tjente, og samme sandemænd ville ikke anse, at Rasmus Jensen holdt i vejen for Peder Sørensen, og løb til ham med 2 vognkæppe og slog ham blå og blodig, så han var nødt til at værge sit liv. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd på begge sider ikke er stævnet, vidste dommerne ikke i sagen at dømme, før de lovligt kaldes og personligt fremkommer og siden at gåes derom, hvis ret er.

(140)

** Tomas Jacobsen i Tollund med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter KM oprejsningsbrev havde stævnet Christen Nielsen i Funder Anders Rask sst og Rasmus Jensen i Abildskov for et vidne, de 9/11 1639 med Christen Christensen i Hvinningdal vidnet har, at Tomas Jacobsen skulle have været med da hans bror Anders Jacobsen skulle have slået salig Frederik Jørgensen i Abildskov, så han siden deraf skulle være død, hvorefter Tomas Jacobsen er åråd oversvoret, uanseet vidnesbyrd udførligt har vidnet, at han mere skal have afvendt parlamentet end det stiftet. dertil blev stævnet blandt andre hr Laurids Andersen i Kragelund. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes i 6 uger at være optaget, og ingen er mødt nogen gensigelse her imod at gøre, da fandt dommerne samme vidner, så vidt de er Tomas Jacobsen anlangende, og nævningsed magtesløs at være og ikke komme ham til forhindring.

(141)

14/4 1641.

** Claus Ulf på Buderupholm havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred Maren Olufsdatter i Gravlev, som formenes selv at have ombragt hendes barn, at udlede hvad det til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 29/3 sidst forleden indeholdende, at Niels Skrædder i Gravlev og hans hustru Karen Christensdatter Peder Sørensen hans hustru Anne Nielsdatter Christen Brems hans hustru Anne Andersdatter,, Laurids Christensen Bødker hans hustru Karen Sørensdatter,, Frands Knudsens hustru Anne Christensdatter Niels Nielsens hustru Dorte Lauridsdatter ung Christen Christensens hustru Maren Sørensdatter Esben Jensens hustru Bodil Nielsdatter Søren Sørensens hustru Anne Sørensdatter Søren Skrædders hustru Maren Christensdatter Søren Andersens hustru Maren Villadsdatter sst og Anders Christensen Smeds kone

i Gravlev Anne Olufsdatter, som er Maren Olufsdatters søster vidnede om fødselen. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde bemeldte barn i fødselen at være dødblevet.

(144)

** Knud Ulfeld til Østergård havde stævnet sandemænd af Hindsted herred hærværk at sværge over Peder Bille i Arden, for han hans frue og folk bruger og besidder den gård i Arden, Knud Ulfeld tilhører, imod hans vilje og minde, eftersom han den skal være forbudt og udvist. dernæst blev fremlagt et mageskiftebrev dateret 6/8 1640 som indeholder, at Peder Bille har mageskiftet til Knud Ulfeld en sin gård i Arden sogn og by, som han selv holdt hus i. derefter gjorde sandemænd deres ed og svor Peder Bille et fuldt hærværk over.

(146)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget 17/3 sidst forleden havde stævnet efterskrevne menige Hem bymænd, for de ulovligt og imod Niels Krags vilje og minde har pløjet og sået nogle favne ind i hans endels lund Hemlund, som er indstenet og stablet efter 12 ejermænds efterskrevne afsigelse. derefter blev afsagt, så efterdi med KM skiftebrev bevises, at Hemlund med mere gods til magelav at være udlagt salig Jacob Høg, som da ejede Trudsholm, og med synsvidne bevises, førnævnte Hem mænd at have pløjet ind i Hemlunds endel imod Niels Krags hjemmel og minde, og intet derimod fremlægges, hvormed de lovligt undskyldes kan, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jens Nørgård med flere jo for samme deres ulovlige gerning bør at bøde deres 3 mark efter loven.

(156)

** Jens Christensen rådmand i Århus og Karen Nielsdatter salig Jacob Andersens efterleverske i Kalundborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 10/10 1639 dømt har anlangende et gammelt brev, som salig Jacob Andersen, skriver på Århusgård, på KM vegne skulle have givet Laurids Jacobsen Møller i Århus mølle efter kontrakts indhold lydende på 150 sletdaler, som endnu rester for Århus mølleværk at færdiggøre, dateret 29/6 1621. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt salig Jacob Andersens underskrevne brev til Laurids Møller på 150 sletdaler, og ikke med kvittants bevises dem at være erlagt, og fogden derfor har tilfundet Jens Christensen som em medarving sin anpart at betale, da vidste dommerne ikke imod hans dom at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Karen Nielsdatter befindes i Kalundborg at være bosiddende, da kunne dommerne ikke kende samme dom, som ikke til hendes værneting ganget er, bør at komme hende til hinder eller skade, men der at tiltales, som det sig bør.

(158)

** Morten Nielsen i Galten med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han til samme ting 27/3 1639 dømt har med Just Andersen i Søballe delefoged til Skanderborg, i hvilken dom han har tilkendt ham at føre bygge på den otting jord jordejendom, som kaldes Rifgårds ejendom, som han 1631 har i stede og fæste bekommet efter sin far Niels Mortensen, som den oplod og siden ved døden er afgået. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for herredsfogden er bevislig gjort, at der har været nogen bygge eller gårdsted på førnævnte Rifgårds jord tilforn, hans fæstebrev ikke heller tilholder ham derpå at skulle

føre nogen bygge, og fogden har ham dog dertil tildømt, da kunne dommerne ikke kende samme dom og ikke heller sættefogdens afsigelse, som ham sit fæste har fradømt, bør nogen magt at have eller komme Morten Nielsen til forhindring.

(161)

** Niels Sørensen Fisker ved Stovby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Bjerre herred, for de 22/11 1634 her til landstinget har ham fredløs svoret, for han Niels Tomasen desværre skulle have dræbt, og ikke agtet hvis vidner for dem er fremlagt, som formelder Niels Sørensen at have bedt Niels Tomasen om fred for Guds skyld og var hårdeligt forårsaget til at gøre nødværge og værge hans livs nød. derefter blev afsagt, så efterdi sagen i 6 uger har været optaget, og her nu fremlægges adskillige vidner bag på sandemandseden forhvervet, som de i deres indlæg formener ikke bør at komme deres ed til forhindring, hvilke vidner ikke er stævnet eller kaldet, da vidste dommerne ikke på samme sandemænd deres ed at dømme, førend de stævner samme bagvidner, og Niels Sørensen selv fremkommer og da at gåes derom, hvis ret er.

(164)

** Niels Ibsen i Solbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 19/8 sidst forleden vidnet har, anlangende Niels Christensen Hjulmand i Norup skulle have med været og slået Niels Poulsen, som død blev ved Assens byled. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Onsild herredsting 24/10 sidst forleden, hvori efterskrevne, der iblandt Erik Pallesen skrædder i Assens og hans hustru Kirsten Nielsdatter samt Kirsten Nielsdatter og hendes datter Margrete Andersdatter sst vidnede derom, og Niels Poulsens far Poul Nielsen i Norup klagede på Niels Hjulmand, at han havde med været at slå hans søn. derefter blev afsagt, så efterdi med vidner bekræftes, Niels Hjulmand at have med været, da drabet skete, og han straks derefter at have holdt sig i skjul, og nævninge derfor har Niels Hjulmand åråd oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn og nævningsed at sige eller magtesløs dømme, men Tomas Christensen og hans medfølgeres vidne, som derimod vidnet er, magtesløs at være.

(173)

** Hans Jacobsen ridefoged til Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 11/1 sidst forleden til Lysgård herreds ting dømt og afsagt har mellem Christian Holck og Niels Mikkelsen i Torning, at efterdi bevises med tingsvidne at Niels Mikkelsen har overfaldet hr Anders Pallesen i kirken med mange skændsord, for han ikke ville skrifte ham og forfulgt ham til våbenhusdøren og opholdt ham, at han ikke en hel time kunne komme ind i kirken for ham sit embede at forrette, da har fogden tildømt ham derfor at være i KM nåde og unåde. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden er bevislig gjort, at Niels Mikkelsen i kirken har uførmet præsten og ham i hans embede og bestilling forurettet og forhindret, hvilke vidner og præstens klage her til landstinget er ved magt dømt, og herredsfogden derfor har tildømt Niels Mikkelsen dermed at have gjort uret og burde at være i KM nåde og unåde, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(183)

** fru Marie Below salig Christian Holcks til Hasdorf havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred og hans medfølgere 8 domsmænd for en dom, de 22/3 sidst forleden

dømt har og for adskillige breve og blanketter tildømt Niels Mikkelsen i Torning at lide på sit liv efter loven som en falskner, undtagen han kan sig lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Olufsen og hans medbrødre har registreret de breve og blanketter, som fandtes i Niels Mikkelsens skrin, som ikke synes rigtige at være, så de derfor af ridefogden Hans Jacobsen er sigtet for falske, indtil Niels Mikkelsen sig forværger efter loven, da vidste dommerne ikke samme registrering og sigtelse at underdømme, men efterdi adskillige blanketter og urigtige breve i så måde i hans forvaring er fundet, endog han endnu ikke nogen fordring derefter har gjort, så foged og domsmænd alligevel har dømt ham på sit liv at straffes som en falskner, kunne dommerne ikke kende ham det på hans liv at angå men at forsendes til Bremerholm og der at straffes efter forordningen, indtil KM ham nådigst benåder.

(194)

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Bjerre herreds ting 19/12 afhjemlet har anlangende Jørgen Sørensens gård i Stovrup, som de har synet og sat i fald. derefter blev afsagt, så efterdi ingen af de indstævnede personer er mødt til gensvar, og samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, så dommerne imod recessen uden bevilling deri ikke kan gøre længere forhaling, da fandt de samme syn og vidne magtesløs at være.

(195)

** Peder Christensen i Asmild fremlagde et underskrevet brev, hvori Christen Kås til Skibstedgård på sine egne og sine søskendes vegne, som er Iver Kås til Ulstrup Stalder Kås til Rosendal og fru Tale Kås til Grønkær lod vedersige arv og gæld efter jomfru Anne Kås Eriksdatter, som døde i Viborg 3/4 sidst forleden.

28/4 1641.

** Just Markorsen i Hesselholt en af sandemændene i Hindsted herred gav til kende, at efterdi de 7 sandemænd i dag 14 dage forleden her har gjort deres tov over Peder Bille hærværk anlangende, da gjorde han i dag sin ed og svor Peder Bille et fuldt hærværk over.

(196)

** Iver Lykke på Skovsgård på hans hustru fru Anne Kåses vegne lod afsige arv og gæld efter salig jomfru Anne Kås Eriksdatter, som døde i Viborg 3/4 sidst forleden.

(197)

** Hartvig Bille til Damsgård på hans hustru fru Anne Kåses vegne forsvor arv og gæld efter jomfru Anne Kås Eriksdatter, som døde i Viborg.

12/5 1641.

** Margrete Poulsdatter salig Anders Bertelsens efterleverske i Århus på sine egne og på sine 11 umyndige små faderløse børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 14/3 1639 dømt har og i samme

dom tilfundet dem at give kapitlet på Århus domkirkes vegne 636 sletdaler for kirkens regnskaber, som hendes salig husbond Anders Bertelsen var blevet skyldig. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Århus 16/4 sidst forleden, som indeholder vurdering af efterskrevne gods og løsøre. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden i sin dom har tilkendt Karen Poulsdatter og hendes børn samme sum penge til Århus domkirke kapitel og domskole at skulle betale, og nu fremlægges kopi af KM brev, at han har efterladt hvis rente, kapitlet på domkirkens vegne fordrer, hvilket brev ikke har været for byfogden, der han sin dom har udgivet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og sagen til byting igen at komme.

(203)

** Margrete Poulsdatter salig Anders Bertelsens efterleverske i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for et indlægsvidne, han til Århus byting 30/5 1639 efter 8 dages varsel udstedt har, og han samme dag har tilfundet 6 mænd, som har gjort Rasmus Nielsen rådmand sst efter 2 hjemmegjorte pantebreve indlæg i hendes gård og ejendom ved Århus domkirke og samme vurdering og indlæg samme dag på samme ting afhjemlet har, uanseet ingen lovlig proces i sagen ganget er. derefter blev afsagt, så efterdi samme vurdering tilforn har været hidstævnet og den så vel som de to pantebreve ved endelig landstingsdom er underkendt, da vidste dommerne ikke videre deri at dømme eller den deres dom at forandre.

(206)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged i Ning herred, for han 1/9 sidst forleden skal have fradømt hans fuldmægtig hvis vidne og klage, han begærede at måtte fange beskrevet anlangende noget skov, som skal være kommet og taget fra en Johan Brockenhuuses tjener Rasmus Jensens gård i stor Fulden imod lovligt skøde og adkomst. derimod fremlagde Niels Friis et tingsvidne og ejermandstov af Ning herreds ting 14/11 1620, hvori efterskrevne afsagde deres ed og tov, eftersom de af Niels Friis var kaldt at omstene en hans skov og ejendom i stor Fulden skov, kaldes Hovgård skifte, og da begyndte de deres tov ved den sønder ende af Ørbjergs ager norden for to agre liggende til den gård i stor Fulden, Jens Olufsen påboer, og derefter satte sten som efterfølger. derefter blev afsagt, så efterdi her fremlægges ejersbrev samme skovspart at være indstenet, som Niels Friis sig påberåbt har, og herredsfogeden derfor ikke har vidst at udstede vidner på samme skovspart, førend ejermændene derfor var givet varsel, da kunne dommerne ikke kende fogdens ulempe deri at være eller imod den hans dom at sige.

(208)

** Mads Gødesen indvåner i Horsens på hans medarvingers vegne og Oluf Ibsen rådmand sst på Kirsten Steffensdatter salig Morten Gødesens borgerske i Horsens hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Jensen i Karup og Jens Jensen i Kragelund for et vidne, de har vidnet til Hids herreds ting 31/7 1638, at de 7/3 1637 var i Horsens i Christen Mørk bod i Fårbæk og var i Kirsten Olufsdatters hus i Horsens og spurgte efter Bertel Tisted, og da så de, at Morten Gødesen og hans hustru Kirsten Steffensdatter og hans hustrumor Kirsten Olufsdatter var i hus tilsammen med hverandre med deres gods under et tag, hvilket vidne de formener er vidnet Christen Mørk til vilje og gode, og ikke heller Bertel Tisted skal have fanget lovligt varsel men skal for nogen rum tid tilforn været rømt her af landet. nu havde Christen Mørk i Fårbæk på sine egne og

hans børns vegne hr Jens Christensen Mørk sognepræst til Gerding og Blenstrup sogne Christen Christensen Mørk i Fårbæk Laurids Mørk tjenende i København Else Christensdatter Mette Christensdatter i Fårbæk og Anne Christensdatter i Gerding præstegård deres vegne stævnet Niels Justsen borger i Horsens for et vidne, han til Horsens byting 5/2 1639 vidnet har, at da Morten Gødesen indflyttede i den gård, Bertel Tisted og hans hustru tilhørte, som han har sig tilforhandlet, da har han intet bekommet af Bertel Tisted eller Kirsten Olufsdatters gods, hvilket vidne Christen Mørk formener ikke lovligt at være, og tilmed skal hans børn ikke have fanget lovligt varsel derfor, uanseet Bertel Tisted og hans hustru Kirsten Olufsdatter skal være Christen Mørk og hans salig hustru Regina Christensdatter en stor sum penge skyldig, og han formener, at salig Morten Gødesens arvinger og Kirsten Steffensdatter bør at betale halvparten af hans og hans børns gæld som er 871 daler. dertil blev stævnet førnævnte vidnesbyrd, så og Erik Knudsen Peder Berentsen og Christen Dal deres arvinger nemlig Knud Eriksen Maren Eriksdatter Ditlev Pedersen Bodil Pedersdatter Ellen Pedersdatter Christoffer Christensen og Søren Christensen alle i Horsens med deres lovlige værge. dernæst Morten Gødesens arvinger Mads Gødesen i Horsens Christen Gødesen i Hastrup. så og Falentin Clausens arvinger Mads Falentinsen Bendix Falentinsen Claus Falentinsen og Maren Falentinsdatter hver med sin lovværge, Knud Gødesen sst Peder Gødesen i Solskov og Kirsten Steffensdatter. derefter blev afsagt, så efterdi vidner på begge sider ikke har vidnet på fersk fod, men rum tid efter sligt skulle være sket, Jens Sørensen og hans medfølgeres vidne ikke heller vidnet til tinge eller lovlig varsel for givet, da fandt dommerne samme vidner brev og dom magtesløs at være.

(215)

** Laurids Ebbesen til Ristrup KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Hansen i Storring, eftersom han 3/6 1640 til landstinget er hærværk oversvoret, for han den gård i Storring ulovligt bruger og besidder imod forbud og udvisning. derefter blev afsagt, så efterdi med sandemandsed bevises, Laurids Hansen at være hærværk oversvoret, som findes 40 marks sag at være, hvilken sandemandsed til landstinget er konfirmeret, og langt mere end 6 uger er forganget, og ikke Laurids Hansen har bødet sat eller borget, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Laurids Hansen at fare som andre fredløse mænd.

(217)

** jomfru Margrete Sandberg til Tulsted med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne ransnævninge i Middelsom herred, for de 26/3 sidst forleden har kvitsvoret Anders Nielsen Snedker i Brandstrup for ran for 3 grønne ege, han af hendes skovspart har bortrøvet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevislig gjort, at Anders Snedker er taget ved stub eller stavn med noget i hænde eller derfor pantet og med procederet efter loven, og nævninge derfor har kvitsvoret ham, da vidste dommerne ikke imod den deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(220)

** Frederik Reedtz til Tygestrup KM befalingsmand på Vordingborg slot på jomfru Abel Bryske til Vedø hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Sørensen i Dejret og Rasmus Sørensen sst for et vidne, de 28/11 sidst forleden til Mols herreds ting vidnet har, hvori de ved deres ed benægtede dem ikke at have givet Niels Jensen i Tved hr Tue Pedersen Friis hans dreng varsel for ran at tillyse eller ransnævninge at opkræve, uanseet de to ting tilforn har

hjemlet, at de har givet varsel, og mener de for deres løgnagtige vidner bør fældet at være og straffes på deres fingre. derefter blev afsagt, så efterdi bevises at varselsmænd 14/11 og 21/11 har hjemlet varsel dem at have givet Niels Jensen for rans tillysning og kald på nævninge, og de dog derimod 28/11 har benægtet dem ikke at have givet ham varsel for ran, Christen Pedersen ville ham tillyse eller nævninges opkrævelse, men for dele og dom, da kunne dommerne ikke kende samme deres benægtelse så noksom og sandfærdig, at den bør nogen magt at have men magtesløs være.

(221)

** Peder Bille til Ardengård havde stævnet sandemænd i Hindsted herred for et tov, de har gjort og afsagt til landstinget 14/4 sidst forleden, i hvilket de har svoret ham hærværk over efter to løse vidners formelding. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemænd er bevislig gjort, at Peder Bille samme gård i Arden til Knud Ulfeld at have undt og mageskiftet, og han dog samme gård har besiddet, så han derefter er forbudt den at bruge, og 6 mænd har hjemlet for sandemænd, at Knud Ulfeld så var vedbrudt, at han måtte dele hærværk lovligt, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme forbud syn hjemmel og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(226)

** Peder Lauridsen i Borum med en opsættelse af landstinget 17/3 sidst forleden havde stævnet Kirsten Jensdatter Mads Andersen i Loptrup hans steddatter for en sigtelse, hun til Hovlbjerg herreds ting gjort har og der beskyldt ham for hendes barnefar til det foster, hun var med, dog hun tilforn har beskyldt en anden ved navn Jens Hansen Kock tjenende på Boller, og han formener hende at ville forhindre ham hans ægteskab, og han ikke har lovet hende ægteskab eller haft med hende at bestille. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes over 6 uger at være opsat, og ingen er mødt derimod at svare, da fandt dommerne samme sigtelse, stuebreve og 24 mænds vidne magtesløs at være og ikke at komme Peder Lauridsen til forhindring.

(227)

** Christen Lauridsen på hans husbond Didrik Krefting borger til Bremen hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Knud Nielsen indvåner i Randers, som 5/4 sidst forleden på Randers byting sad i dommersted, eftersom afgangne Poul Baltsersen byfoged sst hans lig blev nedsat dagen tilforn, og eftersom Christen Lauridsen havde ladet i rette stævne Rasmus Bendtsen borger sst for tiltale for 85 læs havre, hvert læs 18 rigsdaler in specie, han på KM vegne solgt har, beløber sig 1530 rigsdaler in specie, hvoraf skulle reste 27 læs, men Knud Nielsen, som med Rasmus Bendtsen er besvogret, har ikke villet anse hans sag. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes sagen i 6 uger at have været opsat, og Knud Nielsen til 6.ugers dag, der han sad i dommersted, intet har dømt til eller fra, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Knud Nielsen sig dermed har forseet og bør derfor at give Christen Lauridsen til kost og tæring 12 sletdaler, og sagen til byting igen at komme.

(232)

26/5 1641.

** Niels Adsersen i Nebel havde hidkaldt sandemænd af Vor herred Laurids Bertelsen, som tjente i

Ørridslev som 4/4 sidst forleden på kirkevejen imellem Tvingstrup og Ørridslev kirke skal være blevet dræbt og ihjelstukket, hans bane at udlede, og fremlagde for sandemænd et tingsvidne af Vor herreds ting 4/4 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at Laurids Bertelsen ofte bad Rasmus Lauridsen soldat, som tjente i Ørridslev, at han ville lade ham være i fred, men han havde lagt sig i vej for ham, og stukket ham med et værge i hans bryst, så et stykke af værget blev siddende. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Rasmus Lauridsen for at være bemeldte Laurids Bertelsen i Ørridslev hans bane og svor ham derfor manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han ihjelslog.

(234)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg havde hidkaldt sandemænd af Støvring herred manddød at sværge over Henrik Jensen, Hund Jenses søn i (blank) for en soldat ved navn Niels (blank) som skulle have hjemme i Vendsyssel, han skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Støvring herreds ting 28/4 dette år hvori efterskrevne vidnede at en kæltring som kaldtes Henrik slog halsen sønder på en anden kæltring, som lod sig kalde Niels Kæltring, med en lang bøsse. så er ingen mødt på Henrik Jensens vegne, så dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Henrik Jensen Kæltring manddød over og fra hans fred for sagesløs mand, han ihjelslog.

(235)

** fru Anne Høg salig Axel Rosenkrantzes til Rødkilde havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han til Års herreds ting 30/3 sidst forleden imellem hende og fru Helvig Marsvin til Nørlund dømt har og tildømt fru Helvig Marsvin at lide rigens æskning for 58 rigsdaler, som er for 2 gårde i Oplev, hun hende afkøbt har. derefter blev afsagt, så efterdi er i rette lagt fru Helvig Marsvins underskrevne bevis hvori hun lover at give fru Anne Høg 40 rigsdaler for hver tønde korn af de to gårde i Oplev, når hun derpå fik fuldkommen skøde, og bevises hende lovligt skøde at være tilbudt, og ikke hun det har villet annamme, så fogden derfor ikke har vidst fru Helvig Marsvin for æskning at kvitdømme, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige, men fru Helvig Marsvin æskning at lide.

(238)

** Jens Andersen Stenhugger borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sandemænd i Randers, for de til Randers byting 1/3 sidst forleden har ham vold oversvoret for sår og skade, han Henrik Stenhugger skulle have gjort, uanseet de ikke har haft for sig videre end Henrik Stenhuggers ene selv vildige klage og syn. derefter blev afsagt, så efterdi Henrik Stenhuggers klage ikke med nøjagtige vidner er bevislig gjort, at Jens Stenhugger skulle have slået eller gjort ham nogen skade, da kunne dommerne ikke kende samme klage ubevist syn og sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have og, efterdi sandemænd har Henrik Stenhugger frisvoret, vidste dommerne ikke den deres ed at imodsige.

(241)

** Ebbe Pedersen i Gedved med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jesper Madsen i Lillerup for et skøde, han til Vor herreds ting 1/7 1640 skal have forhvervet på en halvgårds øde ejendom, Knud Lauridsen i Borup på salig fru Ingeborg Galts arvingers vegne har skødet fra førnævnte arvinger til Jesper Madsen hans hustru Anne Nielsdatter og deres arvinger,

uanseet ikke skal bevises med nogen adkomst, salig fru Ingeborg Galt at have nogen rettighed til samme ejendom, men det for mere end 8 år siden af Hans Andersen Grønbæk borger i Århus på hans hustru og hendes medarvingers vegne de 2 parter deraf til Ebbe Pedersen at være skødet og solgt, og den 3.part af samme ejendom har Ebbe Pedersen pantsat Knud Lauridsen i Borup, som med skøde og pantebrev er at bevise af Vor herreds ting 28/3 og 1/8 1632. dertil blev stævnet salig Ingeborg Galts søskende som er Knud Galt til Hersumgård på sine egne og bror salig Axel Galts børns vegne fru Margrete Galt til sønder Kviding ?, jomfru Sidsel Galt i Horsens jomfru Sofie Galt til Torp. derefter blev afsagt, så efterdi samme købebrev og skøde befindes af adelspersoner ar være udgivet, vidste dommerne ikke derover at være dommere, men hvem påskader, det for sin tilbørlig dommer at indkalde, og der gåes om, hvis ret er.

(244)

** Knud Berentsen borger i Nykøbing med fuldmagt af Claus Knudsen slotsskriver på Haderslevhus solgte og skødede fra ham og til Laurids Ebbesen til Restrup befalingsmand på Skanderborg en gård i Nørvang herred i Ringgive sogn, Christen Madsen og Karen Christensdatter påboer og en halv gård i Gammelby, Christen Iversen påboer, som skylder efterskrevne landgilde.

(248)

23/6 1641.

** Christen Skeel til Sostrup havde hidkaldt sandemænd af Nørherred en kvinde Maren Rasmusdatter, barnfødt i Dystrup, som tjente i Ramten, som er dødfundet i Ramten sø 14/5 forleden, hendes bane at udlede og først fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Nørherreds ting 10/6 og 17/6 sidst forleden, hvori Niels Pedersen bekendte, at han siden jul havde ligget hos hans mor Kirsten Pedersdatters tjenestepige Maren Rasmusdatter, og efterskrevne kvinder afhjemlede, at de havde seet Maren Rasmusdatter ligge død i Ramten sø, og da kendte de, at hun redte til barsel, og synsmænd afhjemlede, at hendes strube var overskåret, og i Kirsten Pedersdatters stue fandt de en stor plamage blod og en blodig hvidskaftet kniv. Søren Pedersen og Niels Pedersen i Ramten svor, at de ikke vidste, hvorledes Maren Rasmusdatter, som tjene deres mor, kom af dage, og efterskrevne vidnede, at morgenen efter Maren Rasmusdatter blev borte, så de Niels Pedersen komme af marken. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Niels Pedersen i Ramten at være Maren Rasmusdatters bane hende at have omkommet og derfor svor ham fra hans fred.

(250)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holme herredsfoged til Ning herred, for han 15/6 1639 skal have tildømt hans bønder og tjenere i Ning herred at lægge og gøre stenbroer på den vej, som går fra Viby til Århus under det skin, at den skal være herredsstræde fra Skanderborg til Århus, uanseet mange af hans tjenere i Fulden og andetsteds deres vej til Århus ikke falder igennem Viby birk, hvilken dom skal være imod KM forordning. derefter blev afsagt, så efterdi salig fru Helvig Ulfeld ikke for samme dom er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom, at den bør nogen magt at have.

(253)

** Jørgen Worm til ---- befalingsmand over Vestervig klosters len med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Lauridsen i Toft for nogen vidner, han skal have forhvervet til Hindsted herreds ting, anlangende grev Valdemars tjener Simon Knudsen i Døstrup mølle havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de skal have vidnet over Simon Knudsen, for han skulle have klaget på en KM tjener Søren Pedersen i Døstrup, at han skulle være kommet til ham på Hornum mark og redet ham omkuld og slået ham og taget 10 rigsdaler fra ham. ligeledes skulle Simon Knudsen med en anden af hans sønner Knud Simonsen have stævnet i samme sag. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet førnævnte dag at have seet Hans Simonsen Simon Knudsens søn i Døstrup mølle fra morgen til aften var hjemme i møllen, så han ikke derfra kunne se, hvad der skete på Hornum mark, hvilket deres vidner de med deres højeste ed og oprakte fingre er bestendig, da vidste dommerne imod samme deres vidner at sige eller magtesløs dømme, men efterdi Søren Simonsen og Hans Simonsen befindes at være Simon Knudsens egen sønner og i så måde vildige, hvilket deres vidne ikke med uvildige vidner bekræftes, men fast mere bevises dem ikke på de åsteder samme dag at have været, som de omvidnet har, og Hans Simonsen nu her er retten undveget, der han skulle svare til sit vidne, da kunne dommerne ikke eragte samme deres vidne sandfærdigt, men det og bemeldte syn klage sigtelse og nævningsed magtesløs at være.

(261)

** Jacob Sørensen forrige hører i Århus skole med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet mester Christen Nielsen sognepræst til Vorfrue kirke i Århus for et vidne, han har ladet forhverve til Århus byting 15/4 sidst forleden anlangende nogen ord, som Villum Skot handskemager i Århus skal have sagt om Jacob Sørensen Skader og Villum Skots egen hustru Gertrud Tomasdatter, hvilke vidner Jacob Sørensen og Villum Skot ved deres helgens ed benægtede og formente, at mester Christen Nielsen skulle have købt dem til at vidne dem usandfærdigt på. så mødte mester Christen Nielsen og fremlagde samme vidne, hvori efterskrevne vidnede, at i Villums fraværelse var Jacob Sørensen Skader i Villum Skots hus både årlig og sildig og drak idelig og havde venlig og kærlig omgængelse med Gertrud Tomasdatter, Villum Skots hustru. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag og tid ikke heller om nogen gjort gerning, de skulle have seet Jacob Skader og Gertrud Tomasdatter med hinanden gjort og bedrevet, da kunne dommerne ikke kende det deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(264)

** Rasmus Nielsen i Tørslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Jensen Nørager sst for en billig kost og tæring, som Rasmus Nielsen formente han burde at give ham for en unyttig og vidtløftig trætte, han ham påført har til herreds og landsting. da efter flere ord dem derom imellem var, blev de således her for retten forenet, at Rasmus Jensen Nørager skal give Rasmus Nielsen for hans omkostning, han på denne sag anvendt har, 16 rigsdaler næste Rougsø herreds ting sankt mauritii førstkommende eller da at stande dele uden varsel eller skudsmål i nogen måder.

(265)

** Christen Madsen borger i Viborg lod læse og påskrive en seddel, hvormed Envold Harbou lod vedersige arv og gæld efter fru Johanne Kås til Øls ?, dateret Østergård i Hvam 18/6 1641.

(266)

** Niels Moesgård foged på Østergård Johan Brockenhuuses fuldmægtig havde stævnet Jacob Lauridsen i Århus tingskriver i Ning herred for et vidne, han ham leveret har genparten af, formeldende om et byggested på Østerby mark og dets afgift, hvilke vidner ikke stemmer overens med hverandre, hvorfor han mener Jacob Lauridsen stor uret imod sin svorne ed at have gjort og bør derfor at stande til rette. derefter blev afsagt, så efterdi hovedvidnet og tingbogen med hinanden stemmer overens, og herredsskriveren dog genparten af samme vidne til Niels Moesgård har leveret, som ikke aldeles i sin rette mening med hovedvidnet overens kommer og dermed Niels Moesgård omkostninger påført, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jacob Lauridsen sig jo dermed har forseet og bør at give Niels Moesgård til kost og tæring 5 rigsdaler, og samme genpartsvidne ingen videre at komme til hinder eller skade.

(270)

** Jørgen Urne til Alslev befalingsmand over Vestervig len med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting 1/3 sidst forleden vidnet har, at Jørgen Justsen i Dal og Christen Poulsen i Finstrup skulle have været med dem mandag før jul og lede efter nogen bier, som skulle være bortstjålet, så de ikke syntes, de kunne den dag komme til tinget førend over middag. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrds vidne indeholder Christen Poulsen og Jørgen Justsen at have været med Jon Svendsen og lede efter samme bier, og intet derimod fremlægges ikke så at være sket, da vidste dommerne ikke samme vidne at imodsige, efterdi sættefogden Vogn Pedersens dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og sagen for Vogn Pedersen igen at indstævnes.

(277)

** Niels Moesgård Johan Brockenhuuses fuldmægtig havde stævnet Sejer Kå i Holme herredsfoged i Ning herred for en dom, han skal have dømt imellem ham og Niels Friis til Favrskov hans fuldmægtig Mogens Black i Lerbjerg i hvilken hans dom, han har tildømt Niels Moesgård at føre tilstand og hjemmel på nogen bondeskyld, han skal have oppebåret af et byggejord på Østerby mark, som Niels Moesgårds far skal have købt af afgangne hr Morten Andersen i Viby eller derfor at lide tiltale, og ikke anseet et skøde, som afgangne hr Morten Andersen til Niels Moesgårds far havde udgivet, som blev for retten fremlagt dateret 13/7 1596, hvori hr Morten Andersen i Viby på sine egne og hustru Maren Jacobsdatters vegne solgte og skødede fra sig og sine arvinger og til Rasmus Eskesen i Moesgård og hans arvinger et byggejord liggende i Østerby mark, som hr Morten Andersen havde købt af Knud Andersen og hans hustru Helle Mikkelsdatter i Testrup. derefter blev fremlagt et kundskab, hvori Erik Jensen Loft i Østerby vidnede, at hans salig far Jens Mikkelsen Loft i Østerby stedte samme byggested af en karl Morten Mikkelsen, som boede i Testrup og gav ham bondeskyld deraf. siden kom Morten Mikkelsen i ulykke og slog sin egen bror Rasmus Mikkelsen ihjel, og døde straks derefter, så arvede Knud Andersen i Testrup med sin hustru Helle Mikkelsdatter samme byggested efter hendes bror, som hr Morten Andersen siden købte og solgte til Rasmus Eskesen, og aldrig Erik Loft stedte det af jomfru Helvig Ulfeld. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at udgift og landgilde af det byggested i Østerby mark omtvistes har været ydet og efterfulgt salig jomfru Helvig Ulfeld til Østergård og Moesgård hver efter deres alder og minde fast over recessens hævd, og intet derimod fremlægges, hvormed kan bevises jo så at være sket, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, og efterdi herredsfogden efter sådan rolig hævd har tildømt jomfru Helvig Ulfelds arvinger samme bygges

jord, som de enhver deri kan tilfalde, at efterfølge og Niels Moesgård at føre tilstand og hjemmel på hvis landgilde, han deraf har oppebåret, kunne dommerne ikke finde nogen årsag samme dom at underkende men ved magt at blive.

(285)

** Christen Rasmussen i Søby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderherreds ting 23/6 næst forgangen år vidnet har, at førnævnte Christen Rasmussen skulle være kommet i et skovskifte i Søby skov kørende med et læs grønt bøgeved. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Christen Rasmussen at være taget ved stub eller stavn eller dermed procederet efter loven, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

** Niels Jacobsen i Middelhede med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Mortensen i Kølvrå for et gældsbrev, som han skal være arveligt tilfaldet efter salig Morten Sørensen i Ravnholt, hvorfor han havde stævnet Jens Mortensen og hans søn og fuldmægtig Niels Jensen. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten således forenet, at Niels Jacobsen skal give Jens Mortensen for samme gæld 8 rigsdaler, og dermed skal samme brev og dom ikke videre komme Niels Jacobsen til hinder eller skade.

(287)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 9/4 1640 skal have vidnet til Middelsom herreds ting, at er stykke skov, som kaldes Vejrumholt i 40 år har ligget til den gård, Søren Knudsen i Vejrum iboer. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner tilforn har været hidstævnet, og de da er underkendt, alene formedelst de havde vidnet om ejendom og ikke lovligt varsel for givet, det og med kontrakt bevises, hvis tvist og uenighed, Johan Brockenhuus og hans medarvinger kunne imellem have været, skulle være aldeles bilagt, da vidste dommerne ikke på førnævnte vidnesbyrds fælding at dømme eller deres forrige dom at forandre.

(289)

** Laurids Rasmussen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Rasmussen i Balle for en dom, han til Sabro herreds ting 18/4 1639 imellem Peder Poulsen i Vivild og ham dømt har, i hvilken dom han har fridømt Peder Poulsen for hvis gæld, han skal være salig Christen Ibsen efterleverske og arvinger skyldig efter hans regnskabsbog dateret 15/1 1618. derefter blev afsagt, så efterdi befindes samme gæld i Christen Ibsens regnskabsbog over 20 år siden at være indskrevet, og herredsfogden derfor ikke har vidst at tildømme Laurids Rasmussen nogen indlæg derfor imod KM forordning og reces, da vidste dommerne ikke imod samme herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(290)

** Knud Rasmussen i Malling bisgård KM delefoged til Århusgård på Mads Sørensen, født i Lundbak i Jetsmark sogn i Vendsyssel, hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Århus byting 11/2 vidnet har efter en kontrakt dateret Århus 23/12 sidst forleden anlangende et slag, som Peder Nielsen, født i Langballe, skal have givet

Niels Sørensen, født i Lundbak i Vendsyssel, i hans hoved og samme slag skal være Peder Nielsen eftergivet, hvad heller Niels Sørensen levede eller døde, hvilken kontrakt Knud Rasmussen formener imod loven og recessen ulovlig gjort at være, så den burde magtesløs at være. så blev fremlagt et tingsvidne af Viby birketing 23/1 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Søren Nielsen i Langballe og hans brødre Mikkel Nielsen og Peder Nielsen sst kom hastigt kørende i Havreballegårds skov og omkring salig Niels Sørensen, som tjente Just Eriksen i Loverstrup, og stod af deres vogne og slog ham med vognkæppe. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for sandemændene er bevislig gjort, det Niels Sørensen har været i nogen bordag eller parlament med Peder Nielsen, men fast mere det Peder Nielsen og hans bror Mikkel Nielsen har opkørt Niels Sørensen på vejen, og han da har fået sin bane, så Peder Nielsen har vedgået gerningen og med ham kontraheret, og sandemænd dog har svoret Peder Nielsen til hans fred, da kunne dommerne ikke kende samme kontrakt og sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Peder Nielsen på hans fredløsmål til befrielse i nogen måder.

(295)

** Jens Mortensen i Kølvrå havde stævnet Peder Jensen i Himmestrup for en dom, han dømt har imellem ham og Niels Jacobsen i Middelhede efter to løse vidner af Jens Pedersen tjenende i Middelhede og Margrete Nielsdatter sst, som er Niels Jacobsens datter. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Pedersen og Margrete Nielsdatter har vidnet om hvis gods, Jens Mortensen på samme gæld skal være betalt, og ikke deres vidne med kvittants eller opskrift på brevene bestyrkes, Jens Mortensen det og ikke heller vil være bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dom så noksom, at det bør nogen magt at have, men efterdi Niels Jacobsen er bosiddende i Middelsom herred, og Lysgård herreds ting ikke er hans værneting, og Erik Eriksen dog har stedt dele over ham, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være, og Erik Eriksen at give ham til kost og tæring 8 sletdaler.

(299)

** Søren Jensen Hvas i Storring med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Pedersen Bonde i Høver for et vidne, han til Framlev herreds ting 13/5 sidst forleden skal have forhvervet efter en skriftlig antegnelse, hr Jens Jensen i Storring på samme ting skal have fremlagt, anlangende indbyrdes forligsmål af Storring og Høver mænd om stolestader i førnævnte kirke skal være sket. nu blev fremlagt ovennævnte efterskrevne antegnelse på hvem, der skulle sidde i hver enkelt stol på karl og kvindeside i Storring kirke. derefter blev afsagt, så efterdi samme forligelse ikke findes endeligt at være gjort, eller af lensmanden eller bispen samtykket, sognemændene ikke heller alle sammen den vil være gestendig, da fandt dommerne samme forlig tingsvidne domme og deler magtesløs at være.

(303)

** Christen Rasmussen i Søby med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nørherreds ting 11/2 sidst forleden vidnet har, at Kirsten Nielsdatter i Kni fik efterskrevne gods efter hendes mors dødelige afgang, hvilket gods Christen Rasmussen har taget til sig, siden Kirsten Nielsdatters mor døde, som han er blevet tildømt at betale hende. derefter blev afsagt, da efterdi ingen af de indstævnede er mødt herimod at gå i rette, og efterdi samme sag befindes over 6 uger til i dag at være opsat, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være og ikke at komme Christen Rasmussen til hinder eller skade i nogen måder.

(305)

7/7 1641.

** Laxmand Gyldenstjerne til Bjerregård ? havde stævnet efterskrevne ransnævninge i øster Lisbjerg herred for deres ed og tov, de 31/3 sidst forleden til førnævnte ting afsagt og gjort har anlangende Peder Jensen, som tjente sin søster Maren Henriks i Skødstrup, som ranede Jørgen Lauridsen budfogeddreng på Vosnæsgård et pant af, som han Maren Henriks frapantede, fordi hun ikke sine gærder omkring Vosnæsgård abildhave lukket har, som hun nogen gange var tilsagt. derefter blev afsagt, så efterdi for nævninge har været fremlagt Jørgen Lauridsens enlige vidne, at Peder Jensen skulle have taget samme pant fra ham, og een mands vidne regnes for intet vidne, det heller ikke med andre nøjagtige vidner bekræftes, så nævningene derfor ikke uden lovligt bevis har vidst at sværge Peder Jensen ran over, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed at sige eller dem derfor at fælde.

(306)

** Ditlev Rantzau til Kleiwitz med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Frands Kåses arvinger og kreditorer for 4550 rigsdaler, som han skal være ham skyldig efter hans udgivne brev, og som han ved rigsrådsdom 23/11 1635 er tildømt at betale, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre ham udlæg af salig Frands Kåses løsøre eller jordegods.

(309)

** Jørgen Urne til Alslev befalingsmand over Vestervig klosters len med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Justsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for et vidne, han til Fleskum herreds ting 1/2 udstedt har samt en dom, hvori han har fradømt en hans tjener Anders Christensen Bygsæk i Volsted ikke at måtte stedes til lov eller lyd med hvis, han havde at bestille på hr Christen Christensen i Ferslev hans vegne, før han af lensmanden dertil blev forordnet. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Justsen samme sin frafindelse i tingsvidne har forfattet og ikke under sin forsegling har givet beskrevet, som det sig burde, da fandt dommerne samme frafindelse magtesløs.

(312)

** Niels Christensen i Dal med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Justsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for et vidne, han til førnævnte ting 8/2 har udstedt og ved en dom frakendt Niels Christensen ikke på hans bror hr Christen Christensens vegne i Ferslev måtte fange et synsvidne beskrevet. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte tingsvidne indeholder, at Jørgen Justsen har frafundet Niels Christensen på hr Christens vegne samme syn at tage beskrevet, og han dog ikke samme afsigt under sit segl har givet beskrevet, som det sig burde, da fandt dommerne samme afsigelse tingsvidne magtesløs at være, og Jørgen Justsen at give Niels Christensen til kost og tæring 10 sletdaler.

(313)

** Just Pedersen i Nøvling med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet

efterskrevne for et skifte, de 5/12 skal have overværet i Uttrup efter salig Anders Olufsen og Karen Jensdatter, som døde sst og skulle imellem skifte hans efterladte børn og arvinger deres efterladte formue, så vel og da tilskifte Just Pedersen på hans hustru Mette Andersdatters vegne en lod efter hendes salig forældre, hvilket Just Pedersen benægter aldrig noget skifte eller kontrakt har bevilget, for hvilken lod han skulle give Anders Christensen i Uttrup afkald. dertil blev stævnet Anders Christensen i Uttrup og hans hustru Inger Andersdatter Oluf Andersen i Sundby og Maren Andersdatter i Uttrup. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten så forenet, at Anders Christensen lovede at give Just Pedersen 20 sletdaler til mauritii førstkommende eller næste ting at stande dele.

(314)

** Mikkel Mikkelsen i Morum med en opsættelse af landstinget 14 dage havde stævnet Christen Schiønning i Binderup for 2 vidner, han 14/11 1629 og 29/6 1630 skal have forhvervet til Gislum herreds ting og Års herreds ting anlangende en hoppe, som i fjendernes tid skulle være kommet til Nyrup til Jens Christensen sst, som Christen Schiønning skulle formene sin at være, og som Mikkel Mikkelsen blev tildømt at betale ham. da efter flere ord dem imellem var blev de venligt forligt, at Mikkel Mikkelsen skal give Christen Schiønning 7 sletdaler og, dermed skal samme sag ganske være fordraget.

(315)

** fru Sofie Rantzau sitzhaftig til Eckernförde med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Frands Kåses arvinger og kreditorer, for eftersom hun ved gode mænd og retten er blevet indført i 2 gårde i Mors i Sønderherred i Fjallerslev for en del af en sum penning, som salig Frands Kås hende skyldig skal have været, og hun formener, at samme böndergårde bør hende herefter for ejendom at efterfølge, hvilket blev hende tilkendt.

(317)

** Laurids Jensen i neder Feldborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for nogen vidner, de til Tyrsting herreds ting vidnet har, at salig Niels Pig i Davding hans søn den yngste Peder Nielsen skulle have arvet en fuld broderlod efter Niels Pig i en halvgård i Davding, som Laurids Jensen skulle have fæstet Jens Pedersen i Davding. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 2/6 sidst forgangen år, hvori efterskrevne vidnede, at Peder Nielsen, barnfødt i Davding, var salig Niels Steffensen Pig, som boede og døde i Davding, hans ægte søn både på fædrene og mødrene side og havde arvet en fuld broderlod i den halve bondegård i Davding, Laurids Jensen Ulv har i pant og købt. dernæst blev fremlagt et vidne af samme ting 13/6 1630, hvori efterskrevne vidnede, at de havde været over et venligt forlig i Davding imellem Steffen Pedersen på den ene side og Peder Nielsen og hans 2 søskende Niels Nielsen og Karen Nielsdatter om samme gård, og da skulle Peder Nielsen holde ham kvit for hans andre søskende og Iver Olufsen og børn og deres stedmor Barbara Pedersdatter og hendes børn. derefter blev afsagt, så efterdi af Laurids Jensen fremlægges adskillige skøder og pantebrev, det han sig en del lodder i førnævnte bondegård har tilforhandlet, og derimod fremlægges vidner og kundskab, at Peder Nielsen Pig har arvet en broderlod i den halve gård, Laurids Jensen har pantet og købt og siden bortfæstet, så ikke med samfrænders brev bevises, hvad enhver i samme ejendom omtvistes kan være berettiget, da vidste dommerne ikke på samme vidner kontrakt og dom at dømme, førend samfrænder lovligt tilkræves enhver sin anpart i førnævnte ejendom efter deres arv og lovlig

adkomst at udlægge som det sig bør.

(324)

** Jørgen Herlovsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen byfoged i Horsens for en henfindelse, han til Horsens byting imellem ham på den ene side og Maren Jørgens sst med hendes børn og lovværge på den anden side dømt har angående gæld, hendes salig husbond Jørgen Christoffersen efter hans regnskabsbog var ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes i samme rådstuevidne at være indført parternes dokumenter, så deraf kunne forfares, hvad den ene den anden pligtig var, byfogden ikke heller i sagen har dømt til eller fra, som for ham har været indstævnet, da fandt dommerne samme rådstuevidne og dom at være som udømt, og sagen til bytinget igen at komme.

(326)

** Jørgen Herlovsen borger i Horsens havde stævnet Maren Jørgens og hendes fuldmægtige Jens Pedersen sst for en dom han til landstinget forhvervet har i hvilken han skal være tildømt at give Maren Jørgens kost og tæring, men han højligt benægter at have stævnet eller haft nogen opsættelse til det landsting, som samme dom omformelder. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet af Jørgen Herlovsen skulle have til landstinget ladet indstævne Maren Jørgens til 12/1 endog intet landsting da angik, ikke heller bevises ham at have forhvervet nogen opsættelse til 3/3 som domme ombemelder da kunne dommerne ikke kende samme vidne og kost og tæringsdom ikke heller den afsigt og bytingsdom så noksom at de bør nogen magt at have.

(329)

** Jørgen Munk til Haraldskær med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet salig Holger Rosenkrantz hans arvinger og kreditorer for en anselig sum penge, som han var tildømt at betale salig Frederik Munk og hans sønner Jørgen Munk og Iver Munk, hvorfor han formener, at han straks bør at betale efter samme doms indhold eller også have indvisning i salig Holger Rosenkrantz Ottesens efterladte jordegods og løsøre, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre Jørgen Munk udlæg for samme gæld.

(333)

** Niels Pedersen i Flamsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for en afsigelse, de til Fleskum herreds ting 15/3 afsagt har og Niels Pedersen tilkendt at give Christen Jepsen i Hals for hvis tvist, de har imellem været, 10 daler, og ikke for dem i det ringeste skal være bevist, Niels Pedersen nogen gæld Christen Jensen skyldig at være. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag findes i 6 uger til i dag at være optaget og ovennævnte personer ikke er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme afsigelsesvidne magtesløs at være.

(334)

21/7 1641.

** Hans Justsen borger i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 5/11 1640 imellem Just Høg til

Bjørnholm og Hans Justsen dømt har, i hvilken dom han har tilfundet Hans Justsen at betale Just Høg 204 rigsdaler med sin rente, endog intet for ham er fremlagt hverken Hans Justsens hånd, brev eller segl, hvormed kunne bevises han til Just Høg nogen gæld skyldig er. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes hvis udlæg og vurdering, Hans Justsen for samme gæld havde gjort, ved endelig dom at være underkendt, så Just Høg ingen betaling dermed har bekommet, endog håndskriften efter samme lovlige udlæg af byfogden er Hans Justsen igen leveret, så Just Høg derfor har været forårsaget sin betaling af hovedmanden Hans Justsen at fordre, og byfogden Wulf Baltsersen har tildømt Hans Justsen resten på sit håndskrift 204 rigsdaler med sin tilbørlige rente til Just Høg at betale, da vidste dommerne ikke deri imod hans dom at sige eller magtesløs dømme, men efterdi han intet har dømt om samme anvendte bekostning derpå gjort er, bør hans dom i det punkt at være som udømt, og når for ham indstævnes derom endeligt at kende.

(337)

** Laurids Pedersen i Begtrup på sine egne og på Laurids Jensen i Egens og sin mor Anne Sørensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet jomfru Ide Arenfeldt til Skårupgård, for hun 19/9 1639 uden dom lovlig udvisning og fogdens nærværelse imod deres vilje er indflyttet i den gård Skårupgård, som de påboede, og som de efter deres fæstebrev har sted og fæst deres livstid, og taget hvis deri var og forjaget dem. derefter blev fremlagt efterskrevne fæstebreve til Laurids Pedersen på den halve part af Skårupgård, og til Laurids Jensen på halvparten af Skårupgård, som hans far Jens Pedersen tilforn i brug havde, at nyde når hans mor ved døden afgik. derefter blev afsagt, så efterdi jomfru Ide Arenfeldt beskyldes at skulle stande til rette som for uhjemlet, og fogden derfor det for sin tilbørlige dommer har indfundet, vidste dommerne ikke deri imod den hans dom at sige.

(339)

** Laurids Pedersen i Begtrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet jomfru Ide Arenfeldt til Skårupgård for 76 daler for en kniplepiges kost, han har holdt for hende efter hendes missive og begæring i 2 år og 3 måneder, hvorfor han har været forårsaget hende at lade indstævne til Mols herreds ting og der fået dom over hende, hvilken dom han formener bør ved magt at blive, og han bør at have udlæg af hendes gods af gode mænd, hvilket han nu til landstinget blev tilkendt.

(342)

** Rasmus Nielsen i Gravballe på sine egne og sine søskende nemlig Laurids Nielsen Niels Nielsen og Else Nielsdatter alle barnfødt i Ebstrup, deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Hansen i Ebstrup for et skifte og jævning, han har gjort med Hans Poulsen i Fårup anlangende hvis arv, som Rasmus Nielsen hans morsøster afgangne Anne Lauridsdatter, som boede og døde i Ebstrup, har efterladt sig og som Rasmus Nielsen hans mor Sidsel Lauridsdatter i hospitalet i Viborg ville sig tilegne og beholde, dog hun er et indgivet lem i bemeldte hospital, som ikke bør at arve og gælde, dette uanseet har Jens Christensen, nu hospitalsforstander i Viborg, ladet sig understå med Hans Poulsen at holde skifte og jævning efter Anne Lauridsdatter med hendes efterladte mand Erik Hansen i Ebstrup. dernæst formener han at samme arv ikke at tilhøre hospitalet men aleneste Anne Lauridsdatters søsterbørn. ligeledes mente han, samme bo ikke at være lovligt registreret, idet to af vurderingsmændene Søren Sørensen i Resdal og Laurids Nielsen i Resendal var Erik Hansens egen slægt og frænder. da efter flere ord dem imellem var,

blev de her for retten så forenet, at Erik Hansen lovede at skal give Rasmus Nielsen på sin og sine søskendes vegne for hvis, dem i løsøre efter Anne Lauridsdatter kunne tilfalde, 20 daler, og deres anpart i jordegods uforkrænket, og derimod skal Rasmus Nielsen på sine og søskendes vegne gøre Erik Hansen afkald til tinge.

(343)

** Christen Nielsen i Ebstrup på sine egne og på Mette Pedersdatter salig Jens Nielsens efterleverske i Gødvad som han skal være værge for hendes vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen Rudstrup i Gravballe og Anne Rasmusdatter i Resendal for et vidne, de 9/3 sidst forleden til Hids herreds ting vidnet har, anlangende at den næste dag efter hellig tre kongers dag sidst forleden var de kommet til salig Jens Nielsen i Gødvad, da han lå syg, for at tale med ham, før han døde, da skulle han have bekendt, at han havde rede penge hjemme i huset 100 sletdaler, hvilket vidne han mener er vidnet på en død mand og tilmed vildig, idet Jens Nielsen Rudstrup har Laurids Nielsen i Resendal hans søster, og Laurids Nielsen er hans bror Jens Nielsen i Gødvad hans børns værge, og Anne Rasmusdatter er Laurids Nielsens egen mor og i så måder vidnet ham til behjælpning. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd en part har vidnet efter en død mands ord og mundheld og en part efter Mette Pedersdatters ord, hun ikke er bestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have. dernæst tilbetroede parterne 4 dannemænd at skal møde i Jens Nielsens efterladte bo og der gøre Jens Nielsens børn vederlag for hvis` jordegods af deres fædrene solgt er.

(347)

** Frederik Reedtz til Tygestrup befalingsmand på Vordingborg slot på jomfru Abel Bryske til Vedø hendes vegne, som han af KM er forordnet at være værge for, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Sørensen i Dejret og Rasmus Sørensen sst for et vidne, de 28/11 sidst forleden til Mols herreds ting vidnet har, og nu 12/5 sidst forleden til landstinget er magtesløs dømt, hvorfor han mener, de for deres løgnagtige vidne bør at straffes på deres fingre efter recessen for sådan mened. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmænd i to tingsvidner har hjemlet dem at have givet Niels Jensen varsel for rans lysning og kald på nævninge, og de siden med oprakte fingre og ed det til tinge har benægtet og fragået, så samme deres benægtelse ved endelig dom er usandfærdig kendt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end de jo for samme deres benægtelse bør fældet at være.

(351)

** Anders Jacobsen i Dal på sine egne og sin mor Inger Christensdatters vegne og flere selvejere i Fleskum herred deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen i sønder Tranders for en dom, han 8/8 1636 til Fleskum herreds ting afsagt har, hvori han ikke har anseet KM missive, at førnævnte bondegods der i Fleskum herred for skipper Clemend Tomas Riber og deres anhængeres oprør har da været kvit og fri for ægt og arbejde at gøre til Ålborg slot, men førnævnte selvejere den frihed dem nådigst har været bevilget på samme gods aldeles fradømt og til trællegods henfundet. dertil var stævnet efterskrevne selvejere til bondegods i Fleskum herred, der iblandt Maren Jørgensdatter i Ferslev med hendes lovværge og Peder Justsen Jørgen Justsen Christen Justsen og endnu Christen Justsen boende sst Hans Henriksen på sin hustru Maren Pedersdatters vegne i Volsted Mette Justdatter i Ålborg med hendes husbond Christen Mumgård. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Fleskum herreds ting 11/7 1631, hvori

efterskrevne vidnede, at de havde udloddet Jens Jensen i Povlstrup hans hustru Inger Justdatters lod og del i en mark, som var den 8.part bondeeje, hvilket hun efter hendes salig far Just Vognsen, som boede og døde i Dal var arveligt tilfaldet, og som Anders Jacobsens mor Inger Christensdatter havde i brug. derefter blev afsagt, så efterdi befindes flere lodsejere til en part af samme bondegods i Fleskum herred er berettiget, og de ikke for samme dom er stævnet, da kunne dommerne ikke kende den herredstingsdom så noksom, at den bør nogen magt at have.

(353)

** Christen Sørensen i Nøtten med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de skal have afhjemlet til Fleskum herreds ting, at de havde været til syn til den gård i Ferslev, Christen Sørensen iboede. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd har hjemlet, hvorledes samme gårds bygfældighed avl og mark har været beskaffen, og intet derimod fremlægges, hvormed det kan tilbage drives ikke så at være, da vidste dommerne ikke imod samme syn afsigt dom og udviselse at sige eller magtesløs dømme.

(361)

** Christen Sørensen i Nøtten havde stævnet Poul Christensen i Nøvling delefoged i Fleskum herred for nogen deler, han har forhvervet over førnævnte Christen Sørensen til Fleskum herreds ting 28/8 1637 efter et syn og afhjemling, som er afhjemlet på Peder Jensen i Nøtten, førnævnte Poul Christensens svoger, anlangende et sårmål og to rifter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med nogen vidnesbyrds vidne bevislig gøres, at Christen Sørensen skulle have gjort Peder Jensen slige rifter og skade omhjemlet er, da kunne dommerne ikke kende samme ubeviste syn og dele så noksom, at de bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

(363)

18/8 1641.

** hr Christen Christensen sognepræst til Ferslev med sine annekser med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Jensen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han til førnævnte ting 10/5 sidst forleden dømt har anlangende hr Christen annekspræstegård i Volsted, som Jens Pedersen i Mjels fæstede 1635. derefter blev afsagt, så efterdi med lensmandens stedsmåls seddel bevises, Jens Pedersen samme gård at have sted og fæst, og førnævnte vidnesbyrd en del har lagt deres vidner i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør at komme lensmanden på KM vegne på samme ægt og arbejde til forhindring, og efterdi herredsfogden intet har dømt i sagen til eller fra, fandt dommerne den hans dom at være som udømt, og hvem videre påskader sagen til herredsting igen at indkalde.

(366)

** Niels Sørensen Fisker ved Stovby strand med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage efter KM oprejsningsbrev havde stævnet efterskrevne sandemænd i Bjerre herred, for de 22/11 1634 til landstinget har ham fredløs svoret for Niels Tomasen, han desværre skal have ihjelslået. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges vidner efter KM oprejsning, at Niels Tomasen, før han fik hans bane, har slået Niels Sørensen med en dragen kniv, så han skal have gjort nødværge, og ingen er mødt med samme sandemandsed at i rette lægge, da kunne dommerne ikke kende samme

sandemandsed bør at komme Niels Sørensen Fisker på hans fredløsmål til hinder eller skade i nogen måder.

(368)

** Jørgen Urne til Alslev med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Christen Poulsen i Finstrup herredsskriver i Fleskum herred, for han har skrevet på en deres stævning, at være læst på Fleskum herreds ting en torsdag, uanseet Fleskum herreds ting skal gå om en mandag. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes, Christen Poulsen at have skrevet på samme stævning, den at skulle være læst på Fleskum herreds ting 13/5, hvilken dag indfaldt på en torsdag, endog førnævnte herredsting holdtes mandagen tilforn, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Christen Poulsen sig jo dermed har forseet og bør derfor at give Jørgen Urne til omkostning 30 rigsdaler.

(370)

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Tomas Sørensen i Galten for et vidne, han 13/6 1640 og for en dom, han 30/9 1640 til Galten herreds ting forhvervet har, anlangende Peder Knudsens gård Elgård i Hadbjerg var nedbrudt, og der fandtes ingen huse eller bygning derpå, hvorfor han var blevet tildømt at lide tiltale. dertil svarede han, at der var andre lodsejere til Elgård, og Niels Nielsen i Hallendrup på hans hustru Ellen Mogensdatters vegne kendte sig lodsejer deri. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Peder Knudsen alene for samme syn at skal være givet varsel, endog der skal findes flere lodsejere efter hans hustru, som dertil skal være berettiget og ikke for samme syn fanget noget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme syn dom og dele så noksom, at det bør at komme Peder Knudsen til nogen forhindring.

(372)

** Jørgen Herlovsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Kirsten Sørensdatter og Johanne Frandsdatter sst for et vildigt vidne, de med deres husbond Laurids Christensen vidnet har, at Jørgen Herlovsen er kommet i Laurids Christensens hus og skældte ham for tyv og skælm og stødte og rykkede ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Jørgen Herlovsen har overfaldet Christen Lauridsen, og intet Jørgen Herlovsen derimod fremlægger, så sandemænd derfor har ham vold oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(374)

** til opsættelse med Christen Skeel anlangende de fanger. så var tilstede Niels Pedersen og hans bror Søren Pedersen i Ramten og svor og benægtede dem i samme gerning at være uskyldig, og derfor begærede de for fængsel måtte forskånes. da efter begge parters bevilling blev samme sag opsat til næste landsting efter førstkommende herredag bliver afholdt, og dommerne igen hjemkommer og retten besidder, og Niels Pedersen og Søren Pedersen i Ramten forpligter dem under deres livs fortabelse midlertid ikke at rømme eller bortvige så vel som deres bror Laurids Pedersen i Stenvad.

(375)

** Just Høg til Gjorslev høvedsmand på Kalø slot havde stævnet Christen Kjønsen byfoged og Christen Madsen rådmand i Ebeltoft for en henfindelsesdom, de til Ebeltoft byting 19/7 sidst forleden dømt har anlangende et mord og manddrab, som skal være sket på Rasmus Pedersen Trøjes skib efter hans egen skrivelse og Søren Rasmussens bekendelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er liv angældende, og førnævnte byfoged og rådmand dog intet deri har dømt til eller fra, da fandt dommerne samme deres hedenfindelse som ugjort, og sagen til byfoged og borgmester og råd at komme.

(377)

** Jacob Nielsen på Vindum overgård havde stævnet salig Poul Baltsersen forrige byfoged i Randers hans arvinger, som er hans hustru Kirsten Mikkelsdatter og hans børn Mikkel Poulsen Baltser Poulsen Lave Poulsen Christen Poulsen Eske Poulsen og Anne Poulsdatter for en dom, han 30/9 1639 til Randers byting imellem ham og hr Christen Henriksen præst i Lyngå dømt har og ikke har kunnet fridømme Jacob Nielsen for tiende, som hr Christen nu salig da fordrede af ham. dertil blev stævnet salig hr Christen Henriksens arvinger i Lyngå hans hustru Margrete Tomasdatter med hendes lovværge og hendes børn Dorte Christensdatter Karen Christensdatter Christen Christensen Henrik Christensen Otte Christensen Christen Christensen Tomas Christensen og Hans Christensen hver med deres lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi Jacob Nielsen alene har haft Favrskov i forpagtning og brugt avl dertil i 4 år, og byfogden derfor efter recessen og håndfæstningen har tildømt ham tiende deraf til præsten at udgive, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(379)

** Søren Olufsen borger og dansk skolemester i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet sandemænd i Horsens for en ed og tov, de til Horsens byting 6/7 sidst forleden svoret og gjort har imellem ham og Karen Pedersdatter Anders Nielsen Lundums med hendes lovværge og svoret Søren Olufsen vold over, for han har slået hende over munden og sagt, at djævlen skulle fare i hendes søn Niels. derefter blev afsagt, så efterdi Sidsel Lauridsdatters vidne ikke er uden een persons kundskab, som regnes for intet vidne, så samme klage og syn ikke nøjagtigt er bevislig gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne klage syn eller sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(382)

** Søren Andersen i Østergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Groersen i Essenbækgård og hans medbrødre synsmænd for et syn, de til Hovlbjerg herreds ting 23/4 1640 afhjemlet har, indeholdende de havde været til syn til Østergård Årup og Hovlbjergs skovsparter, hvori skal være hugget. dertil blev stævnet blandt andre salig Poul Skriver forrige byfoged i Randers hans hustru Kirsten Mikkelsdatter og hans børn og arvinger nemlig Mikkel Poulsen Baltser Poulsen Lave Poulsen Christen Poulsen Eske Poulsen og Anne Poulsdatter med deres lovværger. derefter blev afsagt så efterdi synsmænd ikke udførligt har forklaret hvilken dag, de enhver skovspart har beseet og hvad skovhugst på enhver særligt skulle være gjort, og varselsmænd ikke heller har omhjemlet hvilken vis dag, de skulle have gjort Søren Andersen varsel for samme syn, da kunne dommerne ikke kende samme syn dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Søren Andersen til hinder eller skade i nogen måder.

(385)

** Søren Andersen i Østergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Sejersen i Enslev herredsfoged i Hovlbjerg herred for en dom, han til Hovlbjerg herreds ting 3/7 1640 udstedt har og deri tildømt Søren Andersen at lide tiltale og stande til rette for en kalv, som for 5 år siden er vaks kommet til hans gård, og samme hans dom er funderet på, at samme kalv har været hos Søren Andersen i 11 uger, før den er oplyst. derefter blev afsagt, så efterdi bevislig gøres, at Søren Andersen samme kalv, som er kommet vaks til hans gård, både til tinge og kirke at have ladet oplyse og siden til tinge ladet vurdere så deraf forfares, ham ikke på samme kalv at have båret dølgsmål, da kunne dommerne ikke kende samme hidstævnede dom og dele bør at komme Søren Andersen til hinder eller skade i nogen måder.

(389)

** Mikkel Ibsen borger i Hobro med en opsættelse i dag 14 dage havde stævnet Niels Andersen Durup borger sst for en usandfærdig bekendelse, han på ham og hans hustru i Mariager skal have forhvervet og nu 12/7 sidst forleden til Hobro byting fremlagt i sin mening, en soldat Jens Mortensen skulle have bekendt, Mikkel Ibsen byfoged og hans hustru Mette Tøgersdatter at være tilskyndere og årsag til de klæder, han stjal fra Niels Durup, og de samme klæder af samme soldat bekommet har. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte bekendelse findes af en tyv at være gjort, som ikke er uden een persons kundskab og ikke bevises, at samme klæder hos Mikkel Ibsen eller hans hustru at have været befundet, da kunne dommerne ikke kende samme bekendelse og vidne så noksom, at det bør nogen magt at have eller at komme Mikkel Ibsen eller hans hustru til hinder eller skade.

(391)

** Søren Andersen i Østergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Kristrup birketing 16/4 sidst forleden vidnet har, at de havde været med Poul Skriver i Søren Andersens gård og seet 20 læs ved. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd alene har bekendt at have seet i Søren Andersens gård 20 læs ved, og ikke bevises ham at være taget ved stub eller stavn eller det på ulovlige steder at have bekommet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne dele og dom så noksom, at det bør at komme Søren Andersen til hinder eller skade i nogen måder.

(392)

** Poul Lauridsen tilforn boende i Sønderlade på sine egne og hustru Anne Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Axel Juul til Bjørnsholm, for han 1639 og 1640 til Ål birketing har ladet fremlægge adskillige restantser på hvis, Poul Lauridsen skulle være ham skyldig, samt adskillige deler og domme henregnet til hans fæstes fortabelse, hvilke restantser, Poul Lauridsen mener er imod Axel Juuls skøde og adkomst. da efter flere ord dem imellem var, blev de her for retten så forenet, at Poul Lauridsen lovede til sankt mikkelsdag at skulle gøre samme halve gård Sønderlade, han påboede, ryddelig med hustru og børn og hvis ham tilhører, og dermed afstod Axel Juul alle hvis domme deler og volds forfølgning, han over Poul Lauridsen har ladet forhverve, og for dommernes forbøns skyld lovede Axel Juul til samme tid at skal give Poul Lauridsen 20 rigsdaler, og dermed har ham for samme gård friladt.

(399)

** fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til Sebbergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 25/6 1640 til Slet herreds ting vidnet har, anlangende Knud Mikkelsen i Lundby mølle 10/3 1629 at skulle være gået til Vår og der sted af Tem Styggesen Koppes mølle og ville sætte sin søstersøn derpå, og på samme tid at skulle have givet ham stedsmåls seddel, og de ikke har vidnet, at han nogen tid er kommet i samme mølle eller den brugt. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Knud Mikkelsen stedte samme Koppes mølle, og Knud Mikkelsen har bekendt den igen at have opladt til Henning Madsen, da vidste dommerne ikke imod samme vidner eller restants at sige eller magtesløs dømme.

(402)

1/9 1641.

** Rasmus Rasmussen i Trustrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jørgen Lauridsen sst og Maren Sørensdatter sst for et vidne, de til Hads herreds ting 31/5 sidst forleden med Villum Jørgensen sst vidnet har, at Rasmus Rasmussen skulle have gået til Villum Jørgensen med en økse på hans arm, hvilket Rasmus Rasmussen benægter, og Villum Jørgensen samme vidne har forhvervet med sin ægtehustru Maren Sørensdatter og med sin egen kødelige far Jørgen Lauridsen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at Rasmus Rasmussen skulle have gjort Jørgen Lauridsen nogen sår eller skade, som ikke heller med syn bekræftes, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og sigtelse så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(404)

** Peder Madsen i Borregård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 2/4 sidst forleden til Ål birketing vidnet har, at Christen Nielsen ladefoged på Bjørnsholm skulle have sagt til ham i forgangen uge, at hans skrin med hans penge 60 rigsdaler var borte, og han beskyldte Peder Madsen derfor. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd mestendel har vidnet efter Peder Madsens ord og mundheld, som han ikke er gestendig, eller for ting har indgået men højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne sigtelse og dom så noksom, at det bør nogen magt at have.

(410)

** Jens Andersen ladefoged på Hald med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Sørensdatter, værende i Bjerring, for en sigtelse hun til Middelsom herreds ting 13/12 1639 på ham gjort har, at han skulle være barnefar til det barn hun fik, men hun senere har bekendt, da hendes barn var død, at Gud havde straffet hende, formedelst hun løgnagtigt havde sigtet Jens Andersen, at han skulle være hendes barnefar, men han blev tildømt at betale hans husbond 12 daler for lejermål. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og Anne Sørensdatter ikke er mødt herimod at svare, og der ikke deri uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme sigtelse og dom magtesløs at være, og ikke at komme Jens Andersen til nogen forhindring.

(412)

** Gunde Lange til Bregning befalingsmand på Ålborg slot på KM tjener Søren Pedersen Valdemar i Døstrup hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Simonsen og Hans Simonsen i Døstrup, som er Simon Knudsen Møllers sønner sst, for de har vidnet med deres far ham til behjælpning, anlangende Søren Pedersen Valdemar skulle have redet Simon Møller omkuld på Hornum mark, som de har vidnet imod nøjagtige vidnesbyrd, hvorfor ham mener, de bør straffes på deres fingre for løgnagtighed. derefter blev afsagt, da efterdi Søren Simonsen og Hans Simonsen ikke er mødt til gensvar, endog sagen 6 uger har været optaget, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Søren Simonsen og Hans Simonsen jo for samme deres usandfærdige vidne bør fældet at være.

(413)

** Peder Tomasen i Århus på hans brorsøn Rasmus Rasmussen sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jacob Jensen, som tjente i Borup, for et skøde han til Vor herreds ting 24/2 1636 forhvervet har af Peder Rasmussen i Århus på hans brorsøn Rasmus Rasmussens vegne, født i Riis, anlangende al den lod del og rettighed hans bror afgangne Rasmus Rasmussen fradøde i den gård i Riis, som var halvanden søsterlod. dertil blev stævnet afgangne Christen Frost i Hoved forrige herredsfoged i Vor herred hans arvinger nemlig Karen Lauridsdatter i Hoved Morten Christensen Laurids Christensen Karen Christensdatter Inger Christensdatter og Bodil Christensdatter hver med deres lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi loven bemelder, ingen værge at må afhænde børnejord og ikke bevises, Peder Rasmussen at have haft nogen fuldmagt af rette ejer samme gods at afhænde, her ikke heller fremlægges noget lovbudsvidne in originali, endog sagen i 6 uger har været optaget, så deri ikke kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme lovbud og skøde magtesløs at være.

(415)

** Jens Jensen i Gangsted, som tjente Christoffer Jensen løjtnant i Hoved, med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Christen Sørensen i Tammestrup ridefoged til Skanderborg for et vidne, han til Vor herreds ting 30/6 og 14/7 sidst forleden forhvervet har efter en misdæder Kirsten Rasmusdatter, som tjente i Hoved, hendes bekendelse, at hun 26/6 sidst forleden fødte et drengebarn, som havde liv og straks omkom det selv, og Jens Jensen skulle være samme barns far, og han skulle have taget det fra hende og gravet det ned i Christoffer Jensens kålgård, hvor det også blev fundet, hvilken bekendelse Christen Sørensen mener sandfærdig at være, men der ikke bør kendes, førend nævninge har gjort deres ed, og han gav Knud Lauridsen i Borup delefoged til Skanderborg fuldmagt at lægge det i rette på landstinget. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er åråd angældende, vidste dommerne ikke på førnævnte bekendelse og vidner at dømme, førend nævninge svoret har, og hvem siden videre påskader, da at gåes derom hvis ret er.

(417)

** Hans Klodt klædemager i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne synsmænd for et vildigt syn, de til Århus byting 12/5 1638 afhjemlet og vidnet har imod en kontrakt af 19/12 1636 imellem Hans Klodt og Mikkel Langballe. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd ikke alene har synet, hvorledes samme hus var beskaffen men også omkendt ikke at være gjort imod kontrakten og i så måder både synet og dømt, da kunne dommerne ikke kende

samme syn nøjagtigt, og den dom derpå funderet er som udømt, og hvem påskader sagen igen til byting at indkaldes.

(422)

15/9 1641.

** Rasmus Pedersen i Harlev på sin bror Jens Sørensen Svolgårds vegne havde stævnet Jens Jensen i Lillering for en klage sigtelse og beskyldning, han skal have gjort til Framlev herreds ting 7/7 sidst på Jens Sørensen Svolgård, som boede i Lillering, og beskyldt ham for en dyretyv og slog ryggen sønder på et rålam i Lillering skov, og siden huggede han halsen sønder på det med en økse og stoppede det i en pose, hvorom efterskrevne der iblandt Karen Andersdatter i Lillering Morten Pedersens hustru vidnede. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte klage sigtelse og vidner ikke er gjort eller vidnet på fersk fod men rum tid efter, sådan gerning skulle være gjort, vidnesbyrd ikke heller har vidnet om nogen enkend dag eller tid, sådant skulle være sket, tilmed befindes en del vildige vidner, da kunne dommerne ikke kende samme klage sigtelse og vidner så noksom, at de bør nogen magt at have eller at komme Jens Svolgård til hinder eller skade.

(426)

** Christen Pedersen Høg i Testrupgård på sine egne og på hans søsters børn Anne Mikkelsdatter, som han er værge for, hendes vegne og dernæst på Jens Pedersen Brun i Vesterris og Niels Jensen i Mammen deres hustruer Else Mikkelsdatter og Barbara Mikkelsdatter deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i Binderup herredsfoged i Gislum herred, eftersom han 3/5 1634 med vurderingsmænd har været i salig hr Mikkel Christensens efterladte bo i Gislum og der gjort udlæg til adskillige gældnere, og da havde nægtet Christen Pedersen Høg og salig hr Mikkels 3 børn Else Barbara og Anne Mikkelsdatter, som da ugift var, udlæg af boet. dertil blev stævnet efterskrevne der iblandt salig Jens Jensens arvinger, nemlig Anne Jørgensdatter med hendes lovværge og Jens Jensen. så blev fremlagt et tingsvidne af Gislum herreds ting 22/3 1634, som indeholder at de 18/12 sidst forleden var i Gislum præstegård på et venligt skifte imellem hr Mikkel Christensen og hans børn Else Mikkelsdatter Barbara Mikkelsdatter og Anne Mikkelsdatter om hvis arv dem kunne tilfalde efter deres salig mor Anne Pedersdatter, som ved døden var afgangen, og de har forligt hr Mikkel og hans børn, eftersom der var kommet en fremmed kvinde i boet, og da skulle de efter hans død beholde det bøndergods, som deres salig mor arvede efter hendes salig far hr Peder i Lovns, hvilket var påskrevet at være læst i Gislum præstegård 3/5 1634, som er ret trødningsdag efter salig Mikkel Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne bevises Christen Pedersen som en herredsfoged med vurderingsmænd har været i hr Mikkels efterladte bo, som arv og gæld var afsagt, og der gjort kreditorer så vel sig selv udlæg og ganske forbigået hr Mikkels børns mødrene penge og Christen Høgs vitterlige gæld, så de aldeles intet derfor har bekommet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Christen Pedersen herredsfoged sig jo dermed har forseet og bør derfor tilbørligt at stå til rette.

(429)

** Laurids Sørensen i Glibing mølle på sin egen og på hans søn Søren Lauridsens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Pedersen skriver på Åkær for en klage, han til Hads herreds ting 19/7 sidst forleden gjort har, anlangende at de skulle have forjaget Peder

Pedersens hyrdedreng Jens Sørensen, der han gik og vogtede hans kvæg. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte syn og klage ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevislig gjort, at Laurids Sørensen og hans søn skulle slået Peder Pedersens hyrdedreng, da kunne dommerne ikke kende samme syn og klage så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(431)

** Laurids Sørensen i Glibing mølle på sine egne og på Jørgen Jensen på Alrø hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Pedersen skriver på Åkær for en sin underskrevne beretning, han 19/7 på Hads herreds ting fremlagt har, formeldende der skulle være blevet en tønde borte for ham på Åkær, som skulle være fundet på Alrø i Jørgen Jensens og hans hustru Sidsel Lauridsdatters hus, og Laurids Møller svor, at han aldrig gav hans datter på Alrø nogen tønde. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Pedersens indlæg ikke nøjagtig er bevislig gjort, førnævnte vidner ikke heller er vidnet på fersk fod, men en part efter andre deres ord og mundheld, som de ikke er bestendig, da fandt dommerne samme indlæg og vidner magtesløs at være.

(433)

** Simon Sørensen i Norring i Sabro herred med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Rasmussen Balle i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han 6/8 sidst forleden til Sabro herreds ting imellem Simon Sørensen og Christen Lauridsen i Norring dømt har, formeldende at Simon Sørensen bør at bevise hvis samme skriftlige klage, for hans husbond skulle være frembåret eller derfor som en løgner at lide tiltale. da efter flere ord dem imellem var, blev Simon Sørensen og Christen Lauridsen for retten så forenet, at de på begge sider erklærede hverandre ikke at vide med hverandre andet end al ære, og godt og dermed på begge sider afstod alle hvis domme vidner og deler i sagen ganget er, og samme sag ikke videre at oprebes, men hvilken af dem sig derimod forbryder skal give sin husbond et godt par øksne.

(434)

** Inger Pedersdatter, tjenende Søren Nielsen i Langballe i Ning herred, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Jensen, tjenende på Østergård, for en ulovlig dele, han 16/7 sidst forleden til Ning herreds ting over hende forhvervet har, anlangende hun forgangen påske skulle have sted og fæst sig til ham at skulle tjene ham, hvilket hun aldrig har gjort. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes 6 uger til i dag at være optaget, og Jens Jensen ikke er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være og ikke komme hende til hinder eller skade i nogen måder.

(435)

** Søren Rasmussen Buktrup i Ebeltoft havde stævnet Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft med flere for en dom, de til Ebeltoft byting 6/9 over ham dømt har og tildømt ham at stande til rette for et fuldt åråd formedelst et mord, han har bekendt sin sandhed om, uanseet Rasmus Pedersen Trøje selv i sin skriftlige bekendelse bekender at have gjort samme mord. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag er åråd angældende, som ikke er borgmester og råds dom, da fandt dommerne denne deres afsigt Søren Rasmussen Buktrup anlangende ingen magt at have, men hvem påskader sagen ved nævninge lovligt at forfølge, som det sig bør.

(436)

30/9 1641.

** Morten Rasmussen Let i Harre havde hidkaldt sandemænd af Gern herred Jens Jensen i Voldby, som 14/8 sidst forleden på Voldby mark skal have fået sin bane, og deraf døde 18/8 næst efter, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Gern herreds ting 4/9 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de så Jens Jensen Let i Voldby slog til Jens Nielsen i Voldby med en stav på hans venstre arm, hvorpå Jens Nielsen slog til Jens Jensen Let igen med en vognkæp, så han faldt omkuld, og Jens Nielsen var hårdt nødt og trængt til at værge sit liv. så mødte Niels Clemendsen på hans søn Jens Nielsens vegne og formente, at Jens Nielsen havde gjort nødværge. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Jens Nielsen i Voldby at være Jens Jensen Let sst hans bane, ham af nødværge at have ihjelslået, og derfor svor ham manddød over og til hans fred, eftersom de selv sandhed havde udspurgt og forfaret.

(438)

24/11 1641.

** Henrik Rantzau til Schöneweide med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Bjerre herreds ting 15/7 1615 afsagt har anlangende olden til Palsgård og dens underliggende gods. derefter blev fremlagt efterskrevne tingsvidner af Bjerre herreds ting 18/12 1619 og 8/1 1625. dertil blev stævnet efterskrevne, der iblandt Hans Nielsen i Klakring hans arvinger Niels Hansen i Klakring Peder Hansen i Urlev, Christen Midsersen i Klakring hans arvinger Margrete Christensdatter Anne Christensdatter og Karen Christensdatter sst, Niels Krage hans arvinger Anne Nielsdatter i Klakring, Morten Ibsen hans arvinger Jens Mortensen i Klakring, Clemend Nielsen hans arvinger Rasmus Clemendsen i Klakring og Karen Clemendsdatter ----, Rasmus Simonsen hans arvinger Else Rasmusdatter i Klakring Maren Rasmusdatter, Peder Yde hans arvinger Anne Pedersdatter i Skævlund og Karen Pedersdatter i Davgård, Niels Sørensen hans arvinger Jens Nielsen i Vrigsted, Laurids Jensen hans arvinger Jens Lauridsen Niels Lauridsen og Anne Lauridsdatter i Klakring, Clemend Pedersen hans arvinger Søren Clemendsen Maren Clemendsdatter i Klakring og Anne Clemendsdatter i Horsens, Peder Jensen Bonde hans arvinger Søren Pedersen og Karen Pedersdatter i Klakring, Peder Jørgensen Smed hans arvinger Jørgen Pedersen Smed i Klakring og Maren Pedersdatter sst, Jens Nielsen hans arvinger Jens Nielsen Oluf Nielsen og Søren Nielsen i Klakring, Terkild Jensen hans arvinger Jens Terkildsen i Klakring og Maren Terkildsdatter, Jens Nielsen hans arvinger Niels Jensen i Klakring Jørgen Jensen Jens Jensen Kirsten Jensdatter sst og Anne Jensdatter i ----, Jørgen Pedersen i Assens hans arvinger Ma--- Jørgensdatter sst Gunder Jørgensdatter i Horsens og Anne Jørgensdatter sst, Jørgen Rasmussen hans arvinger Niels Jørgensen i Svendborg Hans Jørgensen i Assens og Anne Jørgensdatter i Løndisse, Hans Jespersens arvinger Maren Hansdatter Anne Hansdatter i Assens og Birgitte Hansdatter i Klakring, Rasmus Mortensens arvinger Maren Rasmusdatter i Assens og Karen Rasmusdatter i Gedved, Rasmus Rasmussen hans arvinger Jep Rasmussen Maren Rasmusdatter i Assens og Birgitte Rasmusdatter i Svendborg, Hans Hansen hans arvinger Maren Hansdatter Dorte Hansdatter Anne Hansdatter i Assens Else Hansdatter Karen Hansdatter i Odense Birgitte Hansdatter i Horsens, Jørgen Sørensen hans arvinger Laurids Jørgensen Peder Jørgensen i Assens Maren Jørgensdatter sst Maren Jørgensdatter i Molbæk Karen Jørgensdatter i Sønderby og Maren Jørgensdatter i Åle, Oluf Dinesen hans arvinger Hans Olufsen Bodil Olufsdatter i Davding, Lauge Madsen hans arvinger Mads Laugesen Rasmus Laugesen og Karen Laugesdatter i Assens, Peder Andersen hans arvinger

Anders Pedersen i Tisted Mette Pedersdatter sst Anne Pedersdatter i Assens Ingeborg Pedersdatter i Klakring Birgitte Pedersdatter og Kirsten Pedersdatter sst, Søren Simonsen i Grund hans arvinger Simon Sørensen sst Irmgard Sørensdatter Anne Sørensdatter Maren Sørensdatter Karen Sørensdatter og Bodil Sørensdatter sst Kirsten Sørensdatter i Nisager Lene Sørensdatter i Børkop Gissel Sørensdatter sst Rasmus Sørensen på Sorø, Bendt Jørgensen i Stenvad hans arvinger Jørgen Bendtsen i Hornum Anne Bendtsdatter i Klejs Mads Bendtsen Peder Bendtsen Karen Bendtsdatter sst og Søren Bendtsen på Ågård, Søren Olufsen i Klakring hans arvinger Oluf Sørensen Maren Sørensdatter i Roe (Rårup?). derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes for Christen Madsen og hans medbrødres syn og taksering noget varsel at være givet, ikke heller alle lodsejere og bønderne på godset boer og deri var interesserede for de andre vidner, og bemeldte dom ikke var stævnet, herredsfogden og har dømt om ejendomme, som ikke for ham var indstævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og dom så noksom, at det bør nogen magt at have.

(445)

** fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til Sebbergård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Byrial Tomasen i Mellerup herredsfoged i Slet herred for en dom, han 29/4 sidst forleden til førnævnte ting dømt har og efter hans forrige dom 9/4 1640 tildømt fru Barbara Vittrup 2 køer 7 får og 6 lam at følge, som var vurderet efter samme dom fra hendes tjener Knud Mikkelsen i Lundby mølle, uanseet samme hans dom til landstinget er magtesløs dømt. derefter blev afsagt, så efterdi sagen tilforn har været indstævnet, og da endelig dom ganget, da vidste dommerne ikke samme deres endelige dom at forandre eller videre derom dømme.

(448)

** Jørgen Seefeld til Visborggård KM befalingsmand på Hald med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Mouridsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting 29/2 dømt har, hvori han har tildømt noget jord at bruges til Holm mark, og ikke agtet adskillige vidner for ham har været i rette lagt. derefter blev afsagt, så efterdi adskillige stedsmåls sedler fremlægges, at Christen Poulsen i Gedsted og hans formand Christen Pedersen sst af lensmanden på Hald slot har stedt al Nørholm mark, og intet derimod fremlægges, så herredsfogden derfor har tildømt Christen Poulsen samme ejendom, da vidste dommerne ikke imod samme stedsmåls sedler og herredstingsdom at sige eller magtesløs dømme.

(449)

** hr Gjord Pedersen sognepræst i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Peder Madsen kapellan i Horsens for nogen utilbørlige ord, han hr Gjord Pedersen for retten på Horsens byting skal have tilsagt. derefter blev afsagt så efterdi bevises med 7 tinghøreres vidne, hr Peder Madsen hr Gjord Pedersen samme ord inden tinge at have tilsagt og straks tingsvidne efter taget, da vidste dommerne ikke imod samme vidne at sige eller magtesløs dømme.

(452)

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Poulsen i Ellidshøj for en dom, han 3/8 sidst forleden til Galten herredsting imellem ham og Tomas Sørensen i Galten afsagt har og tildømt Peder Knudsen at lide høringsdele for landgilde af hans

gård. derefter blev afsagt, så efterdi samme dom ikke en endelig, bør den at være som udømt var, og Peder Knudsen af den dele kvit at være, og sagen til herredsting igen at komme.

(454)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Ning herreds ting 27/7 sidst forleden vidnet har om en del af det stykke skov i stor Fulden skov, som nu ligger til Skumstrup, som kaldes Hovgårds skifte, skal have været brugt til den gård i stor Fulden, som Rasmus Jensen påboede. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd en del har vidnet i deres egen sag tilmed og imod salig jomfru Helvig Ulfelds eget brev og bekendelse, hvori hun bekender sig og sine arvinger ingen lod eller del at have til eller i førnævnte skov, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(457)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Johan Brockenhuus til Lerbæk, for han forholdt ham hans anpart af hvis vårsæd, som forganget år var sået til Østergård i fælles jord, som dem da uskiftet imellem har været. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte kontrakt ikke tilholder Johan Brockenhuus, samme vårsæd til Niels Friis at skulle levere, fogden ikke heller i hans dom har specificeret, hvor vidt samme vårsæd skulle være, da fandt dommerne samme dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(462)

** Anders Lauridsen i Gangsted med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Jensen i Torrild og Søren Christensen sst for et vidne, de til Hads herreds ting 5/7 sidst forleden vidnet har, at de pinsenat hørte hug på noget træ i et stykke skov Tornsbjerg i Torrild skov, og da de gik efter lyden, kom de til en egestavn, hvor træet var læsset på to vogne, som to karle kørte mod Gangsted, og andre vidnede, at pinsemorgen lå der noget træ, som var nyhugget, i Anders Lauridsens gård, hvilket Anders Lauridsen ikke kunne benægte, men han svor, at han ikke havde hugget det i Torrild skov. dertil blev stævnet blandt andre Anders Lauridsens søster Kirsten Lauridsdatter i Ballebo. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet dem at have taget Anders Lauridsen eller hans medfølgere ved stub eller stavn, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn og forfølgning så noksom, at det bør nogen magt at have.

(469)

** doktor Christen Skøt kannik i Viborg havde stævnet Peder Nielsen i Nonbo KM ridefoged og Søren Mortensen i Navntoft for et sandemandstov eller voldsed, som skal være forhvervet af Hans Pedersen i Karup til Karup birketing 10/7 1629 over Jacob Lauridsen i Årestrup for et brunblisset øg, som skal være Hans Pedersen frastjålet på Karup mark og siden fundet i Jacob Lauridsens havende værge, men da det ikke bevises, at det er fundet der og der ikke er taget tagsmærke derpå og, i samme sandemandsed ikke er indført tingsvidne om samme sag, ikke heller klage oplyselse og sandemænds opkrævelse, hvilket er imod KM mandat, så formener han, samme sandemandstov magtesløst at være. dertil blev blandt andre stævnet Mikkel Jensen i Karup hans arvinger Anne Hansdatter i Karup Jens Mikkelsen Maren Mikkelsdatter Morten Mikkelsen Mette Mikkelsdatter med hendes lovværge, samt Peder Tomasen i Torning hans arvinger Peder Pedersen med sin lovværge. så mødte Peder Nielsen og Søren Mortensen og afstod samme forfølgning og

sandemandsed, og da bør det ikke at komme Jacob Lauridsen til hinder eller skade i nogen måder.

(470)

** hr Gjord Pedersen sognepræst i Horsens med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Ibsen i Fugholm for et benægtelsesvidne, han skal have gjort til Horsens byting 3/8 sidst forleden efter hr Peder Madsen Guds ords tjener i Horsens hans anfordring, hvilket skal være tvært imod et andet hans vidne. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Ibsen først har vidnet, hvorledes hr Peder Madsen med et draget værge udæskede Hans Jensen, som er bror til Albret Jensen borger i Horsens, med mange ukvemsord, hvilket med andre vidnesbyrd bestyrkes, og Niels Ibsen dog siden har tilstået sig af hr Gjord Pedersen at være tvunget samme vidne at gøre, da kunne dommerne ikke kende det hans sidste vidne bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

(472)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holm herredsfoged i Ning herred, for han 24/11 næst forgangen år har fradømt ham hvis klage og vidner, han begærede beskrevet anlangende nogen skov, som skal være kommet fra hans tjener Rasmus Jensen i stor Fulden. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden har været bevist, at der for Skumstrup port, som Mogens Friis var medarving, er givet ham 6 ugers varsel for samme vidner, og fogden det ikke har villet anse, men Johan Brockenhuus sine vidner at få beskrevet frafundet, da kunne dommerne ikke kende den hans dom så noksom, at den bør nogen magt at have, og Sejer Kå at give Johan Brockenhuus til kost og tæring 6 sletdaler.

(474)

** Anders Lang i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Groers Jensen i Fløjstrup for et forpligtsvidne, han på sin egen bror Niels Jensen sst hans vegne skal have forhvervet 20/1 1640 som indeholder, at Rasmus Mikkelsen i Hørning har stået på Sønderhald herreds ting og tilforpligtet sig at betale Groers Jensen og hans bror Niels Jensen 21 sletdaler, som skulle være den sidste rest af hvis pendings gæld, Anders Rasmussen Lang i Tustrup var dem skyldig, hvilket Anders Rasmussen mener, de ikke kan bevise ham nogen gæld at være skyldig undtagen for en søsterlod, han med hans salig hustru Mette Groersdatter skal have købt af deres salig forældre Jens Sørensen og Karen Groersdatter efter købebrev 30/8 1613. dertil blev stævnet Jens Mortensen i Jelling Mads Andersen i Paderup og Rasmus Andersen i Tustrup, om de har noget dertil at svare. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Mikkelsen for ting og dom har tilforpligtet sig at give Groers Jensen og hans bror 21 sletdaler den sidste rest af hvis penge, Anders Rasmussen var dem skyldig, da vidste dommerne ikke imod samme tingsvidne at sige eller magtesløs dømme.

(476)

** fru Christence Lindenov salig Axel Gyldenstjernes til Lyngbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hovlbjerg herreds ting 11/3 sidst forleden vidnet har anlangende et stykke ejendom og skovland kaldes Ejesholt i en skov, som Christence Lindenov skal tilhøre kaldes Jonstrup skov i Hovlbjerg herred, med hvilket deres vidne de ville hende frahævde samme ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi der befindes fru Christence Lindenov hendes datter jomfru Øllegård Gyldenstjerne med deres lovværger ikke for samme vidne

at være givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

(478)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Sejer Lauridsen Kå i Holm herredsfoged i Ning herred, for han 9/2 har tildømt Niels Friis at have adskillige tingsvidner beskrevet og dem udstedt, endog Henrik Rantzau til Schmoel, som i Just Brockenhuuses anpart i Østergård og Moesgård var indført, ikke havde fanget uden 15 dages varsel. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes Henrik Rantzau, som udenlands boende er, for samme dom og vidne at være med 6 ugers kald stævnet og varsel givet, da fandt dommerne samme dom og vidne magtesløs at være.

(481)

** Valdemar Då til Bonderup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Block i stor Arden herredsfoged i Hindsted herred for en dom, han til Hindsted herreds ting 19/8 sidst forleden dømt har imellem Valdemar Då og Laurids Mikkelsen, nu boende i Døstrup, og ham for Valdemar Dås tiltale for 12 rigsdaler beliggelsesbøder at have frikendt efter en kontraktseddel af Iver Lauridsen foged på Bonderup 5/5 1640 udgivet, som alene omhandler en gårds bygfældighed i lille Rørbæk, som Laurids Mikkelsen var fraflyttet, og ikke i det ringeste om beliggelsesmål at skal formelde. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden sin dom har funderet på Iver Lauridsens udgivne brev, hvori han har kvitteret Laurids Mikkelsen at skulle være kvit fri og skadesløs holdt for hvis gårdfæld og andet, som ham i nogen måde kunne vedkomme, så han derfor Laurids Mikkelsen for samme bøder har kvitfundet, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme.

(483)

** Laurids Pedersen i Svoldrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 16/5 sidst forleden til Løgstør birketing har vidnet, at de hos var i Tollerup 16/8 1632 og da hørte, at Laurids Pedersen, som da boede i Tollerup, skulle have lovet Niels Mikkelsen sst halvsyvende daler og lærred til en skjorte for hvis bo og bohave, som fandtes i Tollerup Niels Mikkelsens part anlangende. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Slet herreds ting 13/9 1633, hvori Niels Mikkelsen, født i Tollerup og boende i Løgstør, gav Laurids Pedersen afkald for arv efter hans salig far mor og bror ved navn Mikkel Karen Christensdatter og Christen Mikkelsen, som alle 3 døde i Tollerup, og bekendte Niels Mikkelsen sig ingen ydermere arv at have hos Laurids Pedersen og hans hustru Maren Christensdatter, som er Niels Mikkelsens søster. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke er vidnet på fersk fod men nogle år efter, Niels Mikkelsen har givet Laurids Pedersen endeligt afkald for samme arv, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at det bør nogen magt at have eller at komme Laurids Pedersen til hinder eller skade i nogen måder.

(485)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Rasmus Rasmussen Balle i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han 1/7 til Sabro herreds ting dømt har og der tildømt hans tjener Anders Jensen i Lyngå at lide tiltale efter forordningen, at en

soldat, som ikke møder, skal føres til Bremerholm og der at være 1-2-3 år, og ikke har villet anse, at Anders Jensen, lang tid før han blev tilsagt, havde sted og fæst en af hans gårde i Lyngå. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom i bemeldte punkt findes uendelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(487)

** Søren Mortensen i Engesvang havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 17/8 sidst forleden vidnet har anlangende noget eng ved Stenholt å, hvorpå vandet var opstævnet, på grund af Klode mølle var en overfaldskværn. derpå blev fremlagt adskillige tingsvidner hvori efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede derom. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes for Jens Iversen og hans medfølgeres vidne at være givet varsel på en søndag, som er imod KM forordning, og for en del vidner syn klage og vedkendelse ikke er givet mølleren varsel i Klode boer, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn klage og vedkendelse så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(493)

** Laurids Christensen i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Herlovsen borger sst, eftersom han 29/6 sidst forleden til Horsens byting er vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Herlovsen 29/6 forleden er vold oversvoret, som findes 40 marks sag at være, hvilken sandemandsed her til landstinget ved endelig dom er konfirmeret, og mere end 6 uger siden er forgangen, og ikke Jørgen Herlovsen har bødet sat eller for sig rettet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Jørgen Herlovsen at fare som andre fredløse mænd.

(494)

** Didrik Andersen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Christen Pedersen i Vrønding herredsfoged i Nim herred for en dom, han skal have afsagt imellem ham og Niels Knudsen i Enner 14/7 sidst forleden belangende landbod, Didrik Andersen formener, Niels Knudsen bør at udgive for sine børns frænde Jens Christensen, som ihjelslog Søren Andersen Tømmerby på Bygholms mark efter tingsvidnes formelding af Ning herreds ting 16/9 1635, hvori Niels Knudsen skal have budt guld og pending for manddræberen Jens Christensen, og herredsfogden alligevel har frikendt Niels Knudsen, idet Niels Poulsen i Skærup i Holmans herred skal være nærmere i byrd med Jens Christensen end Niels Knudsens børn. derefter blev afsagt, så efterdi herredsfogden har tildømt Niels Poulsen i Skærup samme landbod at udrede, endog han ikke for samme dom er stævnet og ikke heller i Nim herred boende, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom, at den bør nogen magt at have, men magtesløs at være.

(495)

** Didrik Krefting af Bremen med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus, eftersom han 29/7 sidst forleden som en fremmed og gæst havde begæret gæsteret over Laurids Fog borger i Århus anlangende for hvis, Laurids Fog var ham skyldig efter hans breve. derefter blev afsagt, så efterdi Wulf Baltsersen har funderet sin dom på en kontrakt imellem Laurids Fog og Didrik Krefting oprettet om hvis rug, Didrik Krefting i Svendborg skulle lade annamme og ikke skal have efterkommet og derfor ikke vidste Laurids Fog nogen tiltale at

lide, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(497)

** Johan Clausen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Jensen Kneus forrige borger sst for en ny regnskabs likvidering dem imellem gjort er af 4 mænd 22/8 1638. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges samme likvidering, hvori Jørgen Clausens kvittants, som han på hans bror Johan Clausens vegne skal have udgivet, findes indført, og han lover på tirsdag kommer 8 dage at møde til Horsens byting med hans bror Jørgen Clausen, om han vil vide samme kvittants for falsk, og dersom det ikke skete, samme likvidering og kvittants at blive ved sin fuldmagt.

(499)

** Peder Jacobsen Skomager borger i Horsens på hans egne og på hans søn Knud Pedersens vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for adskillige vidner, de til Horsens byting 24/8 sidst forleden vidnet har, anlangende parlament skulle være sket i skomagernes lavshus imellem Peder Jacobsen og hans søn Knud Pedersen og gamle Jens Grundet i Horsens og unge Jens Jensen Grundet sst, hvilke vidne han formener vildigt at være, idet Jens Nielsen Top i Horsens er unge Jens Grundets egen svoger. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen enkende visse dag eller tid, når samme bordag skulle være sket, samme deres vidner ikke heller stemmer overens, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og sandemandsed så noksom, at det bør at komme Peder Jacobsen og hans søn Knud Pedersen til hinder eller skade i nogen måder.

(503)

** Anders Pedersen Sundby i Vindblæs med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Slet herreds ting 24/7 1640 vidnet har, anlangende de skulle have hjort en kontrakt imellem Anders Pedersen og Jens Pedersen sst, at Anders Pedersen skulle have opladt sit hus til Jens Pedersen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om kontrakt imellem Anders Pedersen og Jens Pedersen skulle være gjort, hvilket Anders Pedersen ikke er gestendig men det benægter, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(504)

** Jens Sørensen i Aidt med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Nielsen Hjulmand sst for en dom, han over ham til Vejerslev birketing for 4 år forleden forhvervet har for nogle ord, de skulle have haft på deres grandestævne, at Jens Sørensen skulle have sagt til Jens Nielsen, at han havde forhutlet kongens gods, hvorfor han blev dømt til at lide tiltale og deles for en løgner. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen ikke fremlagde hvis vidner, bemeldte dom på funderet er, endog sagen i 6 uger er optaget, da fandt dommerne samme vidner dom og dele magtesløs at være.

(505)

** Søren Poulsen i Gistrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jørgen Justsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han for nogen år siden til førnævnte ting

dømt har og tildømt Søren Poulsen at lide dele for en løgner, for han for den høje øvrighed havde klaget på hans bror Christen Poulsen i Gistrup hans hustru Margrete Madsdatter, at hun ved forgift i et stykke pølse skulle have forgivet Christen Poulsens første hustru Maren Nielsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke fremlægges, endog sagen i 6 uger har været optaget, da bør den magtesløs at være, og herredsfogden Jørgen Justsen at give Søren Poulsen 4 sletdaler til kost og tæring.

(506)

** Christen Yde forrige foged på Hagsholm med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Henrik Black ridefoged til Hagsholm for et skriftlige forsæt, han skal have fremlagt på Hovlbjerg herreds ting 26/3 og 29/4 sidst forleden anlangende blandt andet Christen Ydes regnskab fra voldborgdag 1639 og til 1640, hvorpå skulle restere 570 sletdaler, som Christen Yde med fængsel blev tvunget til at levere Oluf Parsberg for hvis restants, bønderne var skyldig for deres landgilde, hvilken restants blev Christen Yde forment at oppebære, og herredsfogden havde tildømt Christen Yde at stande til rette, formedelst en part af bønderne har benægtet hans restants. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(510)

8/12 1641.

** Niels Tøgersen i Sjørslev på sine egne Jens Tøgersen borger i Viborg på sine egne og Laurids Pedersen i Fravsing på sin hustru Maren Tøgersdatters vegne Esben Madsen i Rønge på hans hustru Mette Tøgersdatters vegne Peder Andersen i Knudstrup på sin hustru Kirsten Tøgersdatters vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til Lysgård herreds ting 21/6 sidst forleden dømt har og tildømt dem at indføre i deres stedmor Dorte Andersdatters bo den medgift, de af deres salig mor Bodil Christensdatters bo i hendes levende live bekommet har, og i så måder ville dem deres fædrene arv efter deres salig far Tøger Jensen fravinde. så mødte Anders Lauridsen i Resendal på Dorte Andersdatters vegne og fremlagde samme dom, som indeholder at være for fogden fremlagt efterskrevne tingsvidner 17/10 1625, hvori Tøger Jensen i Duelundsgård 15/10 1625 er blevet forligt med hans ovennævnte børn og svogre samt Anders Jepsen i Kellerup på hans hustru Karen Tøgersdatters vegne, at da Tøger Jensen har været from og god imod dem med medgift og hjemfærd, da giver de ham afkald for arv efter deres salig mor Bodil Christensdatter, som boede og døde i Duelundsgård. derefter blev fremlagt efterskrevne registre på hvis medgift og hjemfærd, hans børn havde bekommet. videre blev fremlagt et tingsvidne af Lysgård herreds ting 17/3 hvori efterskrevne vidnede, at 2.dagen efter salig Tøger Jensen i Duelundsgård blev begravet, da var de i Duelundsgård, og da mødte Niels Tøgersen i Sjørslev på sine halvsøskendes vegne, som er Jens Tøgersen Peder Tøgersen Mette Tøgersdatter og Maren Tøgersdatter, som han er værge for. derefter blev afsagt, så efterdi af tingsvidner og afkald for fogden har været bevist, at Niels Tøgersen og hans medarvinger alene af deres far at være tilfreds stillet for hvis, de efter deres salig mor kunne være tilfaldet og ikke i nogen måder formelder om deres fædrene og herredsfogden dog har tildømt dem igen at indføre hvis, de efter deres mor bekommet har, da kunne dommerne ikke kende den hans dom opskrift og vidne bør at komme Niels Tøgersen eller hans medarvinger på deres fædrene arv til nogen forhindring.

(515)

** Frederik Urne til Bregentved KM befalingsmand på Silkeborg med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Hans Pedersen i Holm herredsfoged i Hids herred for et tingsvidne, han 12/10 sidst forleden der af tinget har udstedt anlangende nogen vidner, Resendals mænd skal have ført bemeldende Resendals skove ikke tilforn skal være takseret for olden. nu mødte Laurids Nielsen i Resendal på Anders Lauridsens sst hans vegne og fremlagde samme tingsvidne, hvori efterskrevne, som mindes op til 40 år, vidnede at så længe havde Resendals skove ikke været takseret for skovhugst eller olden. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges KM brev, at jordegne bønder deres skove, hvor de med KM skove ligger tilsammen, skal takseres, når olden er, som de bedst tåle kunne, dog bønderne selv oldengælden at beholde, da kunne dommerne ikke kende samme vidne derimod bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(517)

** Christen Poulsen færgemand ved Sebbersund med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Pedersen birkefoged i Nibe for et klagevidne, han 17/2 sidst forleden udstedt har over Christen Poulsen for nogle fiskegarn, han skal have udtaget af salig Niels Friises bo i Nibe, og Christen Poulsen har bevist med Jørgen Pors i Kastrup hans seddel, at han på Mogens Kåses og Jørgen Seefelds vegne har solgt Christen Poulsen salig Niels Friises fiskerkåg og sejl samt alle fiskegarn, den salig mand lod bruge. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Porses seddel ikke har været for birkefogden i rette lagt eller i hans dom indført, da kunne dommerne ikke kende samme klage og dom bør at komme Christen Poulsen til hinder eller skade, men hvem påskader sagen på sine tilbørlige steder at indkalde.

(519)

** hr Hans Abel sognepræst i Mariager på sin bror salig Jacob Abels børns vegne, som han er værge for, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 30/9 1641 imellem hr Søren Rasmussen i Borum hans hustru Anne Hansdatter og salig Jacob Abels børn og arvinger dømt har anlangende 100 rigsdaler, som salig Jacob Abel bogfører i Århus 2/9 1629 til forvaring havde annammet af Anne Hansdatter i Borum. dertil blev stævnet Hans Pedersen i Randers, som dommen har forhvervet. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Jacob Abels regnskabsbog, hvori findes indskrevet med Anne Hansdatters husbond hr Søren Rasmussens egen hånd underskrevet, at de 1636 havde gjort rigtigt regnskab om alt hvis dem til den dag havde imellem været, og ikke førnævnte 100 rigsdaler deri er undtaget, og byfogden dog har tildømt salig Jacob Abels arvinger samme 100 rigsdaler at betale, da kunne dommerne ikke kende samme seddel eller dom så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme salig Jacob Abels arvinger til hinder eller skade i nogen måder.

(523)

22/12 1641.

** ingen dommer tilstede.

** finis ende, Gud os sin nåde sende. Henrik Jensen.

(1)

x/x 1642.

** Steffen Pedersen i Lundum med en opsættelse af landstinget ---- havde stævnet efterskrevne i Lundum for vidner, de til Vor herreds ting 20/5 og 1/9 1640 vidnet har om øl mjød og brændevin, som Steffen Pedersen skulle have solgt og holdt kro med. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid eller på fersk fod, men de selv en part lægger deres vidner i tvivl, da kunne dommerne ikke kende samme deres vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(4)

** ---- havde stævnet Sidsel Nielsdatter salig hr Søren Andersens ? samt Christen Carlsen rådmand og Berent Klodt borger i Århus for et pantebrev, Jacob Lauridsen på Sidsel Nielsdatters vegne på et stenhuses gårdsavl og den efterskrevne gård på Torvegade i Århus hun iboede, til dem udgivet har 20/8 1640 for gæld hun skyldig var til Christen Carlsen på hendes børns Rasmus Nielsen og Carl Nielsen, som han er værge for, 546 sletdaler, og til Berent Klodt på sine stedbørns Christen Olufsen og Kirsten Olufsdatters vegne 354 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi ---- så hun ikke har været mægtig sit eget gods at forpante, da vidste dommerne ikke imod samme pantebreve at sige eller magtesløs dømme.

(8)

** Mogens Nielsen rådmand i Randers på sine egne og på Mikkel Tygesen acciseforvalter sst hans vegne med en opsættelse af landstinget 8/12 sidst forleden havde stævnet Peder Ankersen Niels Maltesen og Mads Poulsen rådmænd sst for en dom, de 24/5 sidst forleden afsagt har anlangende noget øl og malttold, som efterskrevne der iblandt Dorte salig Jens Svendsens, Kirsten salig Poul Skrivers og samtlige borgere og indvånere i Randers med resterer. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og sagen til rådhuset igen at komme.

(10)

** Søren Jensen Ring og Anders Nielsen Kræmmer borgere i Randers med en opsættelse af landstinget 8/12 sidst forleden havde stævnet Christen Jensen Mammen borger sst for en dele, han der til bytinget 4/10 1641 dem uafvidende i besnillet har, Søren Jensen for en registrering og skiftebrev efter Christen Mammens hustrumor Mette Lauridsdatter salig Morten Møllers hendes dødelige afgang skulle være ganget, og det mange år tilforn skulle være sket, førend Søren Jensen Ring er kommet til hans hustru Johanne Møllers. tilmed Laurids Mortensen, som også sligt vedkommer, derfor burde at have varsel. og Anders Nielsen Kræmmer for han forholder ---- afkald. derefter blev afsagt, så efterdi der tvistes om Christen Jensen burde samme skifte og afkald at leveres eller ej, og ikke nogen dom derom før samme dele er udgået, men Christen Jensen nu kopi af samme breve til sig har annammet, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være.

(12)

** Terkild Lauridsen i Løgstør på sine egne og på Jacob Mortensens vegne sst havde stævnet efterskrevne for syn og vidne de til Løgstør birketing 13/10 sidst forleden afhjemlet og vidnet har,

at Terkild Lauridsen og Jacob Mortensen havde været i parlament med Christen Jensen Brygger sst og gjort ham sår og skade, hvorfor de var blevet vold oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og intet derimod fremlægges, hvormed det kan tilbagedrives, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(14)

** Mikkel Madsen i Hårup hans søn Mads Mikkelsen havde hidkaldt sandemænd af Sabro herred manddød at sværge over Jens Rasmussen i True for Jens Mikkelsen sst, han skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Sabro herreds ting 16/12 sidst forleden og af Hasle herreds ting 13/12 sidst forleden. ----. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Jens Rasmussen i True manddød over og fra hans fred for Jens Mikkelsen, han ihjelslog.

(16)

** Christen Nielsen i Ebstrup på Mette Pedersdatters vegne i Gødvad med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hids herreds ting 11/8 1641 vidnet har, anlangende at Laurids Nielsen i Resendal ikke skulle være vederhæftig at annamme hans salig bror Jens Nielsen, som døde i Gødvad, hans børns arv, af den årsag han kort forleden havde købt hans søskendes part i den bolig i Resendal, han påboer, som han endnu ikke har betalt. dernæst blev fremlagt skiftebrev dateret 11/2 1641 efter salig Laurids Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd bar vidnet, at Laurids Nielsen ikke skulle være vederhæftig at annamme samme børns gods, hvilket ikke dem egentlig kunne være bevist. skifte brevet og indeholder, Mette Pedersdatter at skulle have lovet Jens Nielsens børn deres gods under sit værgemål at beholde, og fogden dog har tildømt hende og Christen Nielsen samme skiftebrev at besegle, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(18)

** Rasmus Pedersen Testrup borger i Århus med en opsættelse af landstinget 24/11 sidst forleden havde stævnet Albret Skot borger sst for nogen ærerørige ord, han om Rasmus Testrup hans tjenere og embedsfolk i mange godtfolk nærværelse haft har. derefter blev afsagt, så efterdi Jesper Ibsen og hans medfølgere ikke navnligt har vidnet, hvem der skulle have gjort skade i Albret Hansens have, og Rasmus Nielsen og hans medfølgere at have vidnet efter Albret Hansens ord, som han ikke er gestendig, og Christoffer Christensen og hans medbrødre har vidnet om den gerning, de selv skulle have med været at gøre ----, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og syn på begge sider så noksom, at de bør nogen magt at have, og ikke heller vidste deri på Albret Hansens ære at dømme.

(24)

** Peder Nielsen Brand i Lundum med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Kirsten Sørensdatter i Lundum for en letfærdig og løgnagtig bekendelse, hun til Vor herreds ting 1/9 sidst forleden gjort har og der bekendt, at hun redte til barsel med det 4.barn, hun har avlet i løsagtighed, og Peder Nielsen Brand skulle være hendes barnefar, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Sørensdatter ved højeste ed og oprakte fingre har sigtet Peder Brand for sin rette barnefar, da vidste dommerne ikke imod samme hendes sigtelse at sige, med mindre Peder Brand sig derimod forværger efter loven, og efterdi de andre vidner har vidnet efter

Kirsten Sørensdatters ord og mundheld, som hun ikke er bestendig, så vel som og hans egen hustru Anne Jensdatter har vidnet ham til befrielse, da kunne dommerne ikke kende de vidner så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(27)

** Jens Madsen i Fjelsø med en opsættelse af landstinget 24/11 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Rinds herreds ting 30/11 1635 vidnet har, at de på tinget havde hørt, at Jens Madsen kaldte Eske Ibsen i Gedsted en morder, hvorfor Eske Ibsen havde ladet ham fordele for en løgner. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Madsen benægter samme ord og derfor Eske Ibsen erklærer, da fandt dommerne samme vidne dom og dele magtesløs at være og ikke vidste derfor på Jens Madsens ære at dømme.

(29)

** Jens Madsen i Fjelsø med en opsættelse af landstinget 24/11 sidst forleden havde stævnet Keld Christensen i Troelstrup for et vidne, han 1639 til Rinds herreds ting vidnet har anlangende 3 øksne, hvilket enlige og vildige vidne, han har vidnet i sin egen sag sig selv dermed til befrielse. endnu stævnet Peder Nielsen i Nonbo ridefoged til Hald og Eske Ibsen i Gedsted, som har forhvervet dom og dele. da efter flere ord dem imellem var, afstod Peder Nielsen samme vidne dom og dele, hvorefter blev afsagt, at da bør det ingen videre at komme til hinder eller skade i nogen måder.

(30)

** Anders Rasmussen i Tustrup på sine egne Jens Pedersen og Christen Pedersen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Peder Nielsen i Gundestrup for et vidne, han skal have forhvervet til Sønderhald herreds ting 11/9 sidst forleden, hvori efterskrevne, som mindes op til 80 år, vidnede om et skifte i Tustrup kær. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Sørensen og hans medbrødres vidne er ejendom angældende og ikke derfor varsel givet, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(31)

** Søren Rasmussen ---- i Ebeltoft havde stævnet ----. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Ebeltoft byting 6/12 sidst forleden, indeholdende Søren Rasmussens bekendelse om Rasmus Trøjes mord på 3 personer, som han kastede over bord, imens Søren Rasmussen stod til rors. ydermere blev fremlagt Rasmus Pedersen Trøjes brev til hans salig hustru Karen Christensdatters mor Bodil Sørensdatter og hendes børn Maren Christensdatter og Søren Christensen i Ebeltoft, dateret 8/3 1641. derefter blev afsagt, så efterdi det ikke for nævningene er bevisliggjort, at Søren Rasmussen skulle have gjort nogen håndgerning på førnævnte 3 ombragte personer, som kunne være årsag til deres død, og nævningene dog har ham åråd oversvoret, kunne dommerne ikke kende den deres ed bør at komme ham på hans liv til skade, men efterdi han selv tilstår at have været inde skibsbord, da samme uhørlige gerning og mord af Rasmus Trøje skal være begået, og ikke Søren Rasmussen har øvrigheden derom til kende givet, da har han dermed gjort uret og bør derfor at lide på Bremerholm, indtil den høje øvrighed ----.

(35)

** Christen Skeel ---- med en opsættelse af landstinget 24/11 sidst forleden havde stævnet sandemænd i Nørherred, for de til landstinget 23/6 næst forleden har oversvoret Niels Pedersen i Ramten Maren Rasmusdatter, som er fundet død i Ramten sø og struben udskåret, hendes dræber og banemand at være. så var mødt Søren Rasmussen i Dystrup, Maren Rasmusdatters bror, og fremlagde sit skriftlige kundskab. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene er bevislig gjort, at Maren Rasmusdatter om aftenen har været i Søren Pedersen og Niels Pedersens mors hus før og tilpas, og Niels Pedersen bekender sig om morgenen tidligt at have været i stuen og seet blod på gulvet og en blodig kniv liggende ----, og ikke bevises samme morgen at have været i huset, og sandemændene derfor, eftersom de havde udspurgt sandhed, som loven dem tillader, har svoret Niels Pedersen Maren Rasmusdatters bane på og fra hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme deres ed at sige eller magtesløs dømme.

(41)

** Peder Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Niels Jensen i ---- for en del penge, han er ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi med landstings kontrakt bevises, Niels Jensen samme 140 sletdaler til Peder Gersdorff at have udlovet til vis tid at betale, og Niels Jensen til hjemting Tvilum birketing er tilfundet for samme penge at lide rigens æskning, og ikke han for sig har rettet, men sagen derfor er hidkaldt og i 6 uger opsat, så dommerne imod recessen uden bevilling ikke kunne gøre længere forhaling, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Niels Jensen jo bør at lide æskning.

(43)

3/2 1642.

** Jesper Friis til Ørbæklunde på sine tjeneres vegne med en opsættelse af landstinget snapslandsting sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 16/7 sidst forleden til Ål birketing vidnet har, anlangende at Søren Madsen i Hyllebjerg og Christen Mikkelsen i Ranum red ind af porten på Bjørnsholm og skulle have slået sig ind for Axel Juuls bindehund. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at Søren Madsen og Christen Mikkelsen skal have gjort nogen håndgerning på førnævnte hund men alene red ind i gården og ud igen, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn og sandemandsed så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(45)

** doktor Niels Bendtsen residerende medicus i Ålborg med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Knud Nielsen byfoged i Randers for en dom, han imellem ham og borgmester og råd i Randers 5/7 sidst forleden på Randers byting dømt har, i hvilken hans dom han har kendt borgmester og råd i Randers fri for rigens æskning for hans lovlige anfordring for registrering vurdering og skiftebreve på hans fædrene og mødrene arv. derefter blev afsagt, så efterdi borgmester og råd har tilbudt doktor Niels Bendtsen kopier under Randers bys segl af hvis skiftebreve og registrering, som fandtes i Randers rådhus efter hans salig far og mor og ikke doktor Niels Bendtsen det har villet annamme, så byfogden Knud Nielsen derfor borgmester og råd for æskning har frikendt, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(50)

** doktor Johan Borkersen superintendant over Ribe stift med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anders Rasmussen i Tustrup for nogle vidner, han til Sønderhald herreds ting på sine egne og på Jens Pedersen og Christen Pedersen i Vestergård sst deres vegne forhvervet har imod en hans tjenere Peder Mogensen i Tustrup fædrift og tørveskær anlangende. derefter blev afsagt, så efterdi samme forbud syn og klage er ejendom angældende, og ikke lodsejerne eller jorddrotter eller de interesserede derfor navnligt er givet varsel, da fandt dommerne samme forbud syn klage dom og dele magtesløs at være.

(53)

** Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Groers Jensen i Fløjstrup og hans bror Niels Jensen sst anlangende et købebrev dateret 30/8 1613, som iblandt andet skulle indeholde, deres salig far og mor Jens Sørensen og Karen Groersdatter i Fløjstrup skulle have solgt al den arvepart som Karen Groersdatter kunne arveligt tilfalde i den halve gård i Tustrup, som hendes salig far Groers Madsen og mor Maren Groerses iboede, både på fædrene og mødrene side, og da skulle Anders Rasmussen give hende eller hendes arvinger 20 rigsdaler, som Anders Rasmussen og hans salig hustru Mette Groersdatter tit og ofte havde tilbudt hendes søster og børn. Mads Andersen i Paderup og Maren Andersdatter i Lundbjerggård vidnede, at 1634 betalte deres far Anders Rasmussen Groers Jensen i Fløjstrup og Niels Jensen sst på deres afgangne mors vegne 5 skæpper rug. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussen og Groers Jensen på sin og sin brors vegne har voldgivet al hvis tvist og uenighed, dem har imellem været, på 4 dannemænd dem imellem at forhandle, og de dem derom endeligt har forligt, da bør det derved at forblive, men efterdi Anders Rasmussen imod sin egen voldgift siden har protesteret, og han dem beskylder for det købebrev, han selv har i værge og nu her fremlagt da bør Anders Rasmussen at give ---- og Groers Jensen til kost og tæring 10 rigsdaler.

(59)

16/2 1642.

** Mads Troelsen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Henrik Mikkelsen borger sst for en dom, han 24/2 1639 over ham på borgmester og råds vegne i Ebeltoft forhvervet har, anlangende noget børnegods, salig Jens Jespersens børn sst i arv tilkommer, og der førnævnte arv er faldet, har Mads Troelsen været en ungkarl og forstået sig slet intet på sådant at forsvare, og ikke han til samme børn er beslægtet. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for byfogden er bevisliggjort, at Mads Troelsen skulle være beslægtet til førnævnte børn, men deres morbror Søren Christensen deres gods til sig skal have annammet, da fandt dommerne denne hans dom som udømt og ikke at komme Mads Troelsen til hinder eller skade.

(61)

2/3 1642.

** Christen Sørensen i Torning med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne og syn, de til Lysgård herreds ting vidnet og afhjemlet har anlangende nogen birketræer, som skulle være hugget i Møgelund skov, og som Laurids Tygesens søn i

Møgelund Søren Lauridsen skulle have seet Christen Sørensen læsse på hans vogn. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes for samme vidner og syn at være givet varsel på en søndag, og det ikke er bevist Christen Sørensen at være taget ved stub eller stavn, da fandt dommerne samme vidner sigtelse syn og nævningsed magtesløs at være og ikke at komme Christen Sørensen til nogen forhindring.

(64)

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand på Århusgård havde stævnet Laurids Rasmussen forordnet i byfogdens sted i Århus for en dom, han har dømt til Århus byting 17/2 sidst forleden over Laurids Pedersen i Århus, som har udjaget og slået sine forældre. derefter blev afsagt, så efterdi for sættefogden har været i rette sat, om Laurids Pedersen ikke burde at straffes på hans hals, hvilket er hans liv anlangende og sættefogden dog ikke har taget borgmester og råd med sig i dommen, ikke heller deri dømt til eller fra, da fandt dommerne den hans afsigt som ugjort, og sagen til bytinget igen at komme og der ved endelig dom at omkendes, som det sig bør.

(65)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Troels Christensen i Overlade forrige birkefoged til Ål birketing for en dom, han 9/4 1641 til Ål birketing dømt har og deri kvitfundet Christen Sørensen i Vestergård for Johan Brockenhuuses tiltale anlangende en gældssag for restants og æskning over Jens Skrædder i Lundgård, som flyttede for Næsby, eftersom Jens Skrædder har været Johan Brockenhuus en sum penge skyldig, som han til Ål birketing 26/2 1636 er tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes, Christen Sørensen på Johan Brockenhuuses vegne at have annammet af Jens Skrædder 68 sletdaler, som han var tildømt Johan Brockenhuus at betale og ikke bevises, Christen Sørensen at have sig for obligeret nogen skadegæld at indfordre, og birkefogden derfor har Christen Sørensen for tiltale frikendt, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(69)

** Peder Star i Vejrum med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anne Pedersdatter i Ør for et vidne, hun til Sønderlyng herreds ting 1/12 1640 vidnet har, at hendes mor Maren Nielsdatter i Vejrum, Søren Strangesens hustru, lånte Peder Sørensen Stars hustru Maren Jensdatter sst 8 daler og en skæppe byg, som Peder Stars datter Birgitte Pedersdatter hentede, hvilke penge han til Sønderlyng herreds ting 8/12 sidst forleden blev tildømt at betale. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne ikke med Peder Stars brev eller segl på gælden bestyrkes, han ikke heller det vil være gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidne og dom så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(70)

** Hans Andersen Grønbæk overformynder i Århus på salig Jacob Abels børns vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting har afsagt 30/9 sidst forleden og anseet en kvindes fuldmagt ved navn Anne Hansdatter hr Sørens i Borum, hun udgivet har til bytinget, uanseet at hendes husbond endnu lever, så vel som et gammelt sønderrevet og makuleret bevis. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden sin dom har senteret på samme seddel, som da for ham stod urykket, og samme seddel siden her til

landstinget er underkendt, og hans dom derfor magtesløs gjort efter endelig landstingsdoms bemelding, da vidste dommerne ikke førnævnte landstingsdom at forandre eller videre deri at dømme, end som førnævnte landstingsdom bemelder og medfører.

(72)

** Anders Nielsen i Rejstrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne, for de 15/11 sidst forleden til Randers byting har ham vold oversvoret, for han skulle have draget af Randers by i arrest for gæld, han skulle være Tomas Poulsen i Randers skyldig på hans salig far Niels Pedersen i Rejstrup hans vegne. da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Anders Nielsen lovede at give Tomas Poulsen førnævnte 5 daler, og dermed afstod Tomas Poulsen samme volds forfølgning og sandemandsed.

(73)

** menige bagere i bagerlavet i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han til Århus byting 7/10 sidst forleden dømt har og deri fridømt Jørgen Tomasen borger sst for deres tiltale, for han imod 5.artikel i KM forordning om håndværk dateret København 10/12 1621 ikke har sig hos oldermanden ladet indskrive. derefter blev afsagt, så efterdi samme bytingsdom ikke er endelig, og KM brev ikke heller for byfogden har været fremlagt eller i hans dom inddraget, da fandt dommerne denne bytingsdom at være som udømt var, og hvem påskader sagen til bytinget igen at indstævne og der ved endelig dom at ordeles, som det sig bør.

(75)

** Mads Troelsen borger i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet hr Niels Pedersen sognepræst sst for et købebrev og skøde, han har bekommet af en kvinde Karen Jensdatter sst på en ringe del i den gård, som Mads Troelsen ejer, efter at han derpå rigtigt købebrev af børnenes formynder Søren Christensen borger i Ebeltoft bekommet har. dertil blev stævnet Karen Jensdatter sst salig Jens Sørensens efterleverske og hendes bror Knud Rasmussen borgmester i Ebeltoft. derimod havde hr Niels Pedersen stævnet Mads Troelsen for et hjemmegjort købebrev efter hvilket, han skal have forhvervet skøde til bytinget 22/3 1641 af hans svoger og hustrus bror Søren Christensen på den halve del af hans egne værgebørns grund og ejendom i deres salig far Jens Jespersen forrige rådmand i Ebeltoft hans gård uden øvrigheds samtykke. så blev fremlagt et skiftebrev dateret 6/2 1635, hvori samme gård blev vurderet for 250 daler. derefter blev afsagt, så efterdi Karen Jensdatter alene har solgt til hr Niels Pedersen den lod og anpart, hende i samme gård var arveligt tilfaldet efter hendes salig bror Christen Jensen, da vidste dommerne ikke samme hendes købebrev og skøde at imodsige, og i lige måde efterdi Søren Christensen som børnenes rette værge deres anpart i samme gård til Mads Troelsen har skødet, og intet nøjagtigt imod samme skøde på børnenes anpart fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme købebrev og skøde at sige eller magtesløs dømme, men samme ejendom med det fordeligste hr Niels Pedersen og Mads Troelsen ved dannemænd at imellem skiftes, så enhver kan vide efter sin adkomst sin anpart deri, som dem med rette tilhører.

(80)

** Mogens Kås til Støvringgård høvedsmand på Nyborg slot med en opsættelse af landstinget i dag

14 dage havde stævnet Christen Schiønning i Binderup herredsfoged i Års herred for en dom, han 30/3 sidst forleden til Års herreds ting dømt har, hvori han har tildømt Jens Pedersen, som har forpagtet Ørndrupgård med dens tilliggende bønder, at give tiende, hvori Mogens Kås formener han uret at have gjort, efterdi Ørndrup har altid været en sædegård og altid boet adelsfolk på og været tiendefri, og Jens Pedersen samme gård ikke har sted og fæst men forpagtet. derefter blev fremlagt Mogens Kåses forpagtningsbrev til Jens Pedersen wohnhaftig i Nykøbing, på hans gård Ørndrup, dateret 30/3 1640. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Schiønning sin dom har funderet på recessen og håndfæstningen og ikke vidst Jens Pedersen som en ufri mand for tiende at kvitdømme, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(83)

** Christen Sørensen i Hyllested med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Peder Ibsen, som nu skal være skriver på Mariager kloster, for nogen ærerørige ord, han skal have tilsagt ham på Rosmus birketing, da Christen Sørensen begærede en forligelsesdom imellem dem måtte læses og påskrives, og da sagt til Christen Sørensen, at den dom havde han selv gjort falsk. da efter flere ord dem imellem var, blev Christen Sørensen og Peder Ibsen for retten så forenet, at Peder Ibsen lovede at skal give Christen Sørensen 60 sletdaler foruden de 10 daler, forrige kontrakt om bemelder, og dermed for dommernes skyld afstod Christen Sørensen samme beskyldning og tiltale, han havde til Peder Ibsen.

(86)

** Laurids Rasmussen i Århus på sine egne og på Søren Rasmussen Frakær borger sst hans vegne med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Knud Pedersen i Århus og hans hustru Anne Steffensdatter for en benægtelse, de skal have gjort til Århus byting 13/1 1642, og stævnet Knud Pedersen for en usandfærdig klage om noget gods og skibsredskab, Laurids Rasmussen og Søren Frakær skulle have talt med ham om at være borte. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvistige sag på 3 dannemænd, som deres tvist og regnskab skal gennemse og dem til endelig ende at imellem sige, hvilket skal stå for fulde.

(89)

** Jens Sørensen i Aidt med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Gregersen i Gern for en vold, han over ham for 4 år siden har drevet for nogen tørv, han skulle have gravet i deres fælles mose, uanseet Oluf Parsbergs tjener Knud Jensen i Addit med gevalt har taget samme tørv fra ham. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes i 6 uger at være opsat, og ikke imod recessen uden bevilling deri kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne dele og sigtelse magtesløs at være og ikke at komme Jens Sørensen til hinder eller skade i nogen måde.

(90)

** Just Høg til Gjorslev høvedsmand på Kalø med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Jensen i Ebeltoft, for at eftersom han af sandemænd i Hassens birk 1/9 1639 for ulovlig skovhugst, som han bedrevet har i KM skov Bjørnkær, er et fuldt vold oversvoret, og som han ikke inden 6 ugers dagen har afsonet. derefter blev afsagt, da efterdi med sandemandsed bevislig gøres, Søren Jensen at være vold oversvoret for førnævnte træ, og 6 uger derefter forbiganget, og Søren Jensen

ikke er mødt herimod at svare, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, Søren Jensen at fare som andre fredløse mænd.

(91)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne, der iblandt afgangne Henning Hansen i Skåde hans hustru og arvinger, nemlig Karen Pedersdatter med hendes mand Søren Mikkelsen i Skåde og børn Anne Henningsdatter og Dorte Henningsdatter sst afgangne Peder Jensen i Holt hans hustru Maren Rasmusdatter sst og arvinger Jens Pedersen og Rasmus Pedersen sst, afgangne Rasmus Jensen i Hørret hans hustru Bodil ---- for et vidne, de til Ning herreds ting 24/11 sidst forleden vidnet har angående et skovskifte i stor Fulden skov, som har ligget til Skumstrupgård og nu er indstenet af ejermænd. dertil blev stævnet førnævnte ejermænd og de af dem, som ved døden er afgået, deres arvinger, nemlig Knud Mogensen i Fløjstrup hans hustru Anne Pedersdatter sst og arvinger nemlig Mogens Knudsen i Århus Oluf Knudsen i Fløjstrup Johanne Knudsdatter i ---- Maren Knudsdatter i Malling og hendes mand Peder Øvle sst Ingeborg Knudsdatter i Ravnholt og hendes mand Mikkel Lauridsen sst. Peder Øvle i Starup hans arvinger Jens Pedersen i Starup Anne Pedersdatter i Århus og afgangne Bodil Pedersdatter i Vormstrup hendes mand Rasmus Mikkelsen sst og arvinger Maren Rasmusdatter i Malling Sidsel Rasmusdatter i Langballe Mette Rasmusdatter i Vormstrup Johanne Rasmusdatter udenlands Karen Rasmusdatter udenlands, Kirsten Mikkelsdatter afgangne Mikkel Pedersens hustru i Pøl og hendes mand Jens Sørensen sst, Peder Mikkelsen i Svinsager, Jacob Mikkelsen i Fillerup Søren Mikkelsen i Pøl Maren Mikkelsdatter sst og hendes mand Mikkel Sørensen sst, Karen Pedersdatter i Langballe, Helle Pedersdatter i Løjenkær og hendes mand Jens Jensen sst, afgangne Inger Pedersdatter i Ajstrup hendes arvinger Erik Hansen tjenende i Starup Johanne Hansdatter og hendes mand Rasmus Madsen i Storenor Karen Hansdatter udenlands Mikkel Hansen udenlands Jens Hansen udenlands. afgangne Rasmus Nielsen i Malling hans hustru Johanne Jensdatter sst og arvinger Peder Rasmussen sst Anne Rasmusdatter i Ondrup og hendes mand Rasmus Pedersen sst Jens Rasmussen i Ajstrup Hans Rasmussen i Århus Kirsten Rasmusdatter og hendes mand Jens Pedersen i Ondrup Jacob Rasmussen udenlands Bodil Rasmusdatter i Skåde. afgangne Øvle Eskesen i Malling hans arvinger Peder Øvle sst Mikkel Øvle tjenende i Langballe Eske Øvle i Langballe afgangne Mikkel Øvle i Lillenor hans hustru Maren Pedersdatter og hendes mand Anders Pedersen i Lillenor og arvinger Øvle Mikkelsen udenlands Maren Mikkelsdatter Anne Mikkelsdatter i Fløjstrup ? Sidsel Mikkelsdatter i Vormstrup Kirsten Mikkelsdatter sst, Helle Øvlesdatter og hendes mand Jens Pedersen i Storenor, Anne Øvlesdatter og hendes mand Søren Pedersen i Lillenor, Mette Øvlesdatter og hendes mand Jens Nielsen i Seldrup, Maren Øvlesdatter og hendes mand Rasmus Nielsen i Battrup, Johanne Øvlesdatter og hendes mand Jens Jensen i Østerby. afgangne Mikkel Fog i Testrup hans arvinger Peder Mikkelsen i Testrup Jens Mikkelsen udenlands Maren Mikkelsdatter og hendes mand Mikkel Mogensen i Fløjstrup Ingeborg Mikkelsdatter og hendes mand Rasmus Mikkelsen i Ajstrup Helle Mikkelsdatter i Roe Anne Mikkelsdatter sst. afgangne Jens Tordsen i Testrup hans arvinger Anders Jensen i ---- Mikkel Jensen i Hørret. afgangne Mikkel Jensen i Jegstrup hans arvinger Rasmus Mikkelsen i Jegstrup Peder Mikkelsen sst Jens Mikkelsen i Ravnholt Jens Mikkelsen udenlands og Sidsel Mikkelsdatter i Eriklev ?. afgangne Søren Sørensen i Langballe hans arvinger Jens Sørensen i Århus Kirsten Sørensdatter og hendes mand Peder Lauridsen i ----gården Gertrud Sørensdatter og hendes mand Eske Øvlesen i Langballe Anne Sørensdatter tjenende Eske Øvle sst. afgangne Jens Mikkelsen i Langballe hans hustru Maren Nielsdatter sst Rasmus Jensen Mikkel Jensen Maren Jensdatter Kirsten Jensdatter sst Niels Jensen i Holm Anne Jensdatter og hendes mand Peder Sørensen i Hørret Bodil Jensdatter og hendes mand Jens Pedersen sst Johanne Jensdatter og hendes mand Mads Christensen i Tander. Iver Mikkelsen i

Enslev. afgangne Tomas Jespersen i Jegstrup hans arvinger Anders Tomasen og Peder Tomasen sst for en ed og tov førnævnte selvejere Knud Mogensen i Fløjstrup, Peder Øvle i Starup, Søren Nielsen i Pøl, Rasmus Nielsen i Malling, Øvle Eskesen sst, Mikkel Fog i Testrup, Jens Tordsen sst, Mikkel Jensen i Jegstrup, Iver Mikkelsen i Enslev, Søren Sørensen i Langballe, Jens Mikkelsen sst og Tomas Jespersen i Ingerslev 14/11 1620 på Ning herreds ting gjort og afsagt har. ligeledes blev stævnet afgangne Niels Mikkelsen i Langballe forrige herredsfoged i Ning herred hans arvinger Søren Nielsen i Langballe Mikkel Nielsen sst Jens Nielsen i Hørret Peder Nielsen udenlands Mikkel Nielsen udenlands Knud Nielsen udenlands Hans Nielsen udenlands Anne Nielsdatter og hendes mand Peder Sørensen i Ingerslev Jens Nielsen tilholdende i Ingerslev og Dines Nielsen udenlands. endnu hidkaldt Jens Pedersen i Skumstrup hans hustru Johanne Sørensdatter Peder Jensen Mikkel Jensen Johanne Jensdatter Anne Jensdatter sst med deres lovværge, Maren Jensdatter i Fløjstrup og hendes mand Laurids Rasmussen sst, Mikkel Jensen i Århus hans efterladte hustru Anne Pedersdatter med hendes husbond og lovværge Jacob Lauridsen og Johanne Mikkelsdatter i Århus med hendes lovværge samtlige salig Jens Pedersen i Skumstrup, som førnævnte dom for ejeres tov forhvervet har, hans arvinger. derefter blev afsagt, så efterdi med fru Birgitte Marsvins udgivne skøde bevises hende at have solgt til Niels Friis et stykke skov liggende i stor Fulden skov kaldt Hovgårds skifte, og Niels Friis i 4 ting har fremæsket, om nogen kunne kende sig i samme skovskifte at have lod eller del, og ingen der er fremkommet, så fogden har tildømt Niels Friis det at følge og ved ejermænd at lade indstene, da vidste dommerne ikke imod samme dom eller ejermænds afsigt så vel som Just Pedersen og hans medfølgeres vidner at sige eller magtesløs dømme.

(104)

16/3 1642.

** Niels Rasmussen i Klintrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Rasmus Jensen i Kalbygård for en dom, han 29/5 sidst forleden på Gern herreds ting dømt har og i samme sin dom fradømt ham synsmænds hjemmel og afsigelse for syn til et gærde på KM gård, han påboer. derefter blev afsagt, så efterdi sættefogden Rasmus Jensen ikke har vidst syn til førnævnte ejendom at udstede, før derfor blev givet lovligt varsel, da kunne dommerne ikke kende hans ulempe deri at være eller imod den hans dom at sige, og efterdi ikke befindes til jorddrotten at være givet varsel, og førnævnte voldgiftsmænd deres afsigt på begge sider ikke heller endelig, da fandt dommerne samme vidne og voldgifts afsigelse magtesløs at være.

(108)

** Jens Nielsen Hjermind boende i Randers med en opsættelse af landstinget havde stævnet Knud Pedersen prokurator sst for et vidne, han på Mikkel Swertfegers vegne sst til Randers byting forhvervet har anlangende nogen ord, Jens Nielsen skulle have sagt, hvilket han benægter. derefter blev afsagt, da efterdi befindes samme sag i 6 uger til i dag at være optaget, og ikke deri imod recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke komme Jens Nielsen Hjermind til nogen forhindring.

(110)

** Folmer Apoteker borger i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Rasmussen Kleinsmed borger sst for et vidne, som han over ham skal have forhvervet på Århus

rådhus 29/7 sidst forleden anlangende hans apotekervarer, som han skulle sælge for dyrt. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet hvad speceri eller andre varer, der skulle fattes i Folmer Tomasens apotek, som de ikke kunne få til købs, ikke heller stykvis hvad han skulle have solgt for dyrt, da fandt dommerne samme deres vidne magtesløs at være.

(113)

** Axel Juul til Bjørnsholm med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et syn, de til Ål birketing 17/9 sidst forleden synet og afhjemlet har om den gård i Borregård, som Peder Madsen påboede. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes varselsmændene at have givet noget varsel, for hvilken dag og tid synsmændene skulle være på åstederne, så Axel Juul kunne have vidst dertil at svare, da fandt dommerne samme synsvidne magtesløs at være.

(115)

** Laurids Jacobsen i Dalsgård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Jensen og Jens Arildsen i Overlund sandemænd i forganget år i Asmild birk for en sandemandsed og tov, de 21/10 gjort og svoret har anlangende et engskel imellem Laurids Jacobsen og Lauge Nielsen Møller, som førnævnte sandemænd til Asmild birketing 12/11 afsagt har, hvilken sandemandsgang og ed, han formener ikke så lovligt at være ganget svoret og gjort, efterdi hvis sten som sandemændene skal have sat, befindes ikke så lovligt at være sat, som det sig burde, efterdi de var kastet løse på åstederne. da efter flere ord dem imellem var indgav de samme deres tvistige sag på 5 dannemænd

(118)

** Peder Gersdorff til Søbygård havde stævnet Niels Jensen, nu boende i Vistrup, for 140 sletdaler, han var ham skyldig efter hans udgivne forpligt, hvorfor han til Hovlbjerg herreds ting var blevet tildømt at lide æskning, og til landstinget blev Peder Gersdorff undt samme æskning, hvorefter han æskede af Niels Jensen, som til herredsting æsket er.

(121)

** Niels Andersen i Vinding med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Tyrsting herreds ting nogen tid siden vidnet har, at Niels Andersen skulle være berygtet for tyveri og utroskab, hvilket vidne han benægter. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes i 6 uger at være optaget og deri ikke imod recessen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme Niels Andersen til nogen forhindring.

(122)

** hr Christen Christensen sognepræst i Ferslev med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting 25/1 næst forleden vidnet har, at hans søn Christen Christensen skulle have prædiket i Ferslev og Dalsgård kirker nytårsdag og sankt mikkelsdag. dertil blev stævnet salig Just Pedersen i Ferslev, som samme vidne udstedt har, hans arvinger nemlig hr Peder Justsen Jørgen Justsen Poul Justsen Christen Justsen Mette Justdatter og hendes lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi hr Christen Christensen vedgår hans søn Christen

Christensen på nytårsdag 1640 og sankt mikkelsdag 1641 i kirken at have prædiket, da vidste dommerne ikke samme vidne i de punkter at imodsige, men efterdi de andre vidner ikke har vidnet på fersk fod eller om nogen vis dag eller tid, da fandt dommerne deres vidne magtesløs at være.

(130)

30/3 1642.

** Rasmus Pedersen Essenbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus samt efterskrevne borgere i Århus for den registrering og vurdering, de 18/5 næst forleden i salig doktor Peder Saxes hus der sst gjort og oprettet har, rum tid efter den salig mand ved døden skal være afgået. derefter blev fremlagt efterskrevne registrering og vurdering, som var gjort i overværelse af Ursula Andersdatter salig doktor Peder Saxes efterleverske og hans arvinger nemlig Morten Stålsen i Ringkloster på hans hustru Karen Terkildsdatters vegne og Rasmus Essenbæk på sin hustru Anne Hansdatters vegne i Randers og Karen Hansdatter borgerske i Århus salig Jens Christensens efterleverske på egne vegne. derefter blev afsagt, så efterdi samme registrering og vurdering ikke befindes på fersk fod og til trøndingsdag efter salig doktor Peder Saxes død at være gjort, da kunne dommerne ikke kende samme registrering så noksom, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(139)

** Peder Gersdorff til Søbygård med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Anders Sejersen i Enslev herredsfoged i Hovlbjerg herred for en dele, han over Niels Andersens hustru Maren Sørensdatter i Aptrup har udstedt, hvori hun skal være fordelt for 10 sletdaler, hendes forrige husbond Rasmus Jensen, som for 8 år forleden boede og døde i Sall, skal have været Søren Lauridsen Stigsen af Holbæk skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi samme gæld ikke med brev og segl er bevisliggjort, det ikke heller efter Maren Sørensdatters husbond til trødningsdag lovligt er æsket, da fandt dommerne samme dele og vurdering magtesløs at være, og Anders Sejersen, som samme dele uden lovligt bevis udstedt har, at give Maren Sørensdatter til kost og tæring 10 sletdaler.

(142)

** Anders Simonsen barnfødt i Torsager med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christoffer Jensen borger i Randers for en dom, han til Randers byting 8/11 1641 forhvervet har, anlangende at Anders Simonsen skulle have solgt til ham en læst boghvede, hvilket Anders Simonsen højligt benægter. så mødte Christoffer Jensen og afstod samme dom vidne og dele, hvorefter blev afsagt, at det bør ingen videre til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(143)

** Jørgen Kruse til Hjermeslevgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Pedersen i Skindbjerg herredsfoged i Nørherred for en dom, han til Nørherreds ting 23/9 1641 dømt har og frikendt hans tjener Jens Pedersen at bortflytte og føre hans fodring fra den halve gård i Kni, han påboede. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne bevises, Jens Pedersen at være forbudt hans fodring fra samme gård at flytte, og fogden alligevel ved sin dom ham det har tilkendt, da fandt dommerne den hans dom som udømt var og ikke komme Jørgen Kruse til nogen

hinder eller skade.

(145)

** Peder Lauridsen i Borum med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Kirsten Jensdatters, barnfødt i Loptrup, som havde tjent hos ham, og hendes stedfar Mads Andersen i Loptrup, for hun havde beskyldt ham for sin barnefar til hendes barn, som blev døbt Karen. ligeledes blev stævnet Maren Rasmusdatter i Salpeterværket, som er Kirsten Jensdatters egen frænke, samt hr Peder Hansen sognepræst i Vellev. efterskrevne vidnede, at Anne Jensdatter Peder Steens hustru i Vellev og Anne Pedersdatter Mads Andersens hustru i Loptrup er to søskendebørn. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Jensdatter til tinge udførligt har sigtet og beskyldt Peder Lauridsen for hendes rette barnefar, hvilket med jordemoderens og andre kvinders vidne, som hos hende var i hendes barnsnød har været, og med præstens kundskab befæstes, da vidste dommerne ikke imod samme sigtelse at sige eller magtesløs dømme, med mindre Peder Lauridsen sig der imod kan forværge efter loven, som det sig bør.

(151)

** Gunde Lange til Bregning KM befalingsmand på Ålborg slot havde hidkaldt sandemænd af Hellum herred Kirsten Lauridsdatter, født i Horsens by, som for rum tid siden er død, hendes bane at oplede og først fremlagde et tingsvidne at Hellum herreds ting 8/3 sidst forleden, hvori Niels Lauridsen, som tjente Niels Jensen i Horsens, vidnede at da han med Jens Nielsen hyrde for Horsens var hjemkommet med Horsens fæ, da lagde Jens Nielsen sig på en seng, og da kom Jens Nielsen Hyrdes fosterdatter Kirsten Lauridsdatter ind, og da tog han en sko og slog til hende med, og en halv stund derefter var hun død. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Nielsen Hyrde at være Kirsten Lauridsdatters bane, hende at have ihjel slået, og derfor svor ham fra hans fred, eftersom de selv sandhed derom havde udspurgt og forfaret.

(152)

** Jørgen Jensen Degn i Hvorslev med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for nogen vidner, de har vidnet til Hovlbjerg herreds ting 23/12 1641 om hvis, hans salig far Jens Jørgensen Degn til Hvorslev og Gerning sogne skal have givet for klokken at ringe i annekset i Gerning. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidnesmænd en del har vidnet i deres egen sag, dem selv for udgift til behjælpning og en part ikke at have vidnet på fersk fod men om Jørgen Jensens løfte, som han ikke er gestendig, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være.

(154)

13/4 1642.

** de gode landsdommere ikke tilstede. forrejst til herredagen.

27/4 1642.

** Johan Brockenhuus til Lerbæk havde hidkaldt sandemænd af Vor herred Frands Rasmussen i Hansted, som 19/2 sidst forleden er død fundet i åen imellem Hansted og Horsens mark, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Vor herreds ting 22/3 sidst forleden, hvori efterskrevne, der

iblandt Poul Tomasen Remsnider borger i Horsens og hans hustru Karen Jensdatter, vidnede at 18/2 om aftenen ville Frands Rasmussen gå hjem fra Horsens og af våde var druknet i åen, eftersom de ikke kunne se andet end hans tråd alene nogen steder imellem begge Hansted åer og stranden. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Frands Rasmussen af våde og vanlykke at være kommet ud i åen og druknet.

(155)

11/5 1642.

25/5 1642.

** Peder Pedersen Skriver i Ørsted på Niels Rasmussen i Vore eftermålsmand efter hans søn Rasmus Nielsen hans vegne havde hidkaldt sandemænd af Rougsø herred om manddød at sværge over Morten Nielsen ladefoged på Stenalt for Rasmus Nielsen i Vore, han på skærtorsdag sidst forleden ihjelskød og fremlagde et tingsvidne af Rougsø herreds ting 28/4 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at Morten Nielsen og Rasmus Nielsen blev uens om et kortspil og kom i slagsmål, og senere kom Morten Nielsen med en bøsse, som gik af, og Rasmus Nielsen faldt til jorden. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Morten Nielsen Ladefoged manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Rasmus Nielsen i Vore, han ihjelskød, eftersom de selv sandhed derom havde udspurgt og forfaret.

(158)

8/6 1642.

** doktor Morten Madsen superintendant over Århus stift med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne samt salig Envold Bagers hustru Anne Andersdatter i Århus for et vidne, de 8/3 sidst forleden til Århus byting vidnet har anlangende et stykke hospitalsjord, som skulle være i Humlehave, som Søren Frost og Jens Clemendsen sst dem vil tilholde. derefter blev afsagt, så efterdi varselsmændene ikke har omhjemlet, hvor de skulle give doktor Morten Madsen varsel, tilmed ikke lensmanden eller hospitalsforstander for samme vidne findes kaldet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(159)

** Ide Gøye salig Jens Juels og Hans Bille til Jungedgård lod afsige arv og gæld efter deres svoger og bror salig Otte Gøye til Turebygård.

(160)

** Århus kapitels ridefoged Henrik Mogensen med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged sst for en klage og æskningsvidne, han har udstedt 18/2 nu sidst forleden til Hans Hansen Skåning, forrige domkirkes klokker, over residerende kannik i Århus domkirke, hvilket han formener er imod kapitlets privilegier og frihed. derefter blev afsagt, så efterdi samme æskning og klage ikke aleneste angår Hans Skånings bestillingsbrev igen at levere, men og kapitlet anlanger, og kapitelsherrer dog ikke samtlige derfor er givet varsel, da kunne

dommerne ikke kende samme æskning og klage så fuldkommen, at den bør nogen magt at have, men hvem videre påskader for sin tilbørlig dommer at appellere.

(162)

** Henrik Mogensen Århus kapitels ridefoged med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Pedersen birkefoged for et vurderingsvidne, han 3/7 1641 til Nibe birketing udstedt har anlangende de 4 vurderingsmænd, som Søren Pedersen har opkrævet på sin søn Peder Sørensens vegne sst til at vurdere noget gammelt bundgarn og fiskeredskab for voldssag, han skal have begået i Nibe på Axel Juuls tjener Christen Christensen. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes samme voldsbøder af Peder Sørensen at være fordret, han ikke heller har rettet for sig med de bøder, retten ham tilholder, da kunne dommerne ikke kende samme vurdering så lovlig, at den bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(163)

** Jørgen Rasmussen i Roden på hans egne vegne og Simon Sørensen i Grund på hans mor Ingeborg Sørens vegne sst med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Olufsen i Ullerup for en dele, han til Bjerre herreds ting 19/3 sidst forleden forhvervet har anlangende noget tiendekorn, de rester med. derefter blev afsagt, så efterdi med lægdsseddel bevises, sognemændene at være lagt for hvor meget, enhver på skæppe for sin tiende at skulle udgive, og Jørgen Rasmussen og Ingeborg Sørens --- så de derfor delt er blevet, da vidste dommerne ikke Jørgen Rasmussen og Ingeborg Sørens af samme dele at kvitdømme, før end de retter for sig, som det sig bør.

(165)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget havde stævnet Johan Brockenhuus til Lerbæk, for han til Ning herreds ting 29/3 sidst forleden har vedkendt sig for en arving efter afgangne jomfru Helvig Ulfeld i nogen ejendom på Østerby mark, hvis landgilde Niels Moesgård har oppebåret, uanseet at Johan Brockenhuus tilforn har afsagt sig den rettighed, han havde arvet i samme ejendom. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Johan Brockenhuuses indlæg, hvori han formener samme ejendom på Østerby mark bør ham og hans salig bror Just Brockenhuuses kreditorer at tilhøre og efterfølge lige så vel som Niels Friis og hans medarvinger, og bevises med hans forrige indlæg, at han ikke ville kende sig i samme bondeejendom nogen rettighed, så samme hans indlæg synes at være imod hverandre, da vidste dommerne sig ikke derover dommere at være, men hvem påskader, det på tilbørlige steder at indkalde og der gåes om, hvis ret er.

(168)

** Peder Nielsen latinske skolemester i Randers med en opsættelse af landstinget på skolens og egne vegne havde stævnet Keld Andersen herredsfoged i Vonsild herred for en dom, han 19/3 sidst forleden imellem dem og Hem sognemænd dømt har og deri kvitdømt dem for deres afgift af tiende, som de af langsommelig tider til Randers skole er tillagt at skulle årligt udgive, som er bevist med hr Mads Poulsen, som tilforn har været hører i Randers skole og nu præst i Sæby, og hr Lave Gundesen præst til Randers hospital deres udgivne kundskab. derefter blev afsagt, så efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(169)

** hr Sejer Rasmussen sognepræst i Grenå med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 7/3 i Grenå vidnet har på hans salig far om hvad til præstepending offer og andet, han årligt har bekommet, samt de to sidst salige mænd deres sognepræster salig hr Terkild og salig Laurids Hansen, hvad de til løn har bekommet, og han mener hr Jens Hansen tjener til Virring og Essenbæk sogne burde være stævnet. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes til i dag i 6 uger at være optaget, og ingen er mødt med samme indstævnede vidner at i rette lægge, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme hr Sejer Rasmussen til nogen forhindring.

(172)

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Poulsen i Erslev sætfoged til Galten herreds ting for en dom, han 22/2 sidst forleden imellem ham og Tomas Sørensen i Galten afsagt har anlangende en restants for 1636-38-39. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges slotskriveren Mikkel Tygesens bevis på hvis, Peder Knudsen for hans herredsfogderi var bevilget, så vel som tingsvidne samme gård at have været ubesat, og Jens Poulsen dog ikke i sin dom til underretning har ladet indføre, da fandt dommerne den hans dom som udømt at være, og sagen igen til herredsting ved endelig dom at ordeles, og Jens Poulsen at give Peder Knudsen til kost og tæring 4 rigsdaler.

(175)

** Jens Sørensen i Tåning havde stævnet ---- byfoged i Horsens for en dom, han til Horsens byting 3/5 sidst forleden afsagt har imellem ham og Frands Jensen og Jørgen Frandsen sst anlangende hans 6 svin, som de skulle have hentet i Vrold skov, hvor de gik på olden, og dommeren ikke har dømt enten til eller fra, som for ham har været i rette lagt. ligeledes stævnede han efterskrevne vidner, der iblandt Jens Nielsen Niels Tømmermands søn i Horsens. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Nielsen udførligt har vidnet, at Jørgen Frandsen lejede ham at gå med Frands Jensen at hente 8 svin i Vrold skov, som de drev sønder på, og det bevises, at Jens Sørensen samme dag havde mistet 6 svin og Clemend Tomasen og Ellen Iversdatter hver et svin, og intet derimod fremlægges, hvormed kan bevises ikke så at være sket, men Frands Jensen tilstår at have været med, som omvidnet er, og ikke beviser samme svin på andre steder at have bekommet, da vidste dommerne ikke imod samme vidner at sige eller magtesløs dømme, og efterdi samme dom ikke er endelig, bør den at være som udømt var, og sagen på tilbørlige steder at ordeles, som det sig bør.

(180)

** Mandrup Due til Halkær med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christen Poulsen færgemand ved Sebbersund for et købebrev på noget fiskeredskab, som han havde bekommet af Jørgen Pors i Kastrup, og Mandrup Due mener ikke, Jørgen Pors har haft tilladelse samme garn til nogen anden at afhænde. derefter blev afsagt, så efterdi ---- da kunne dommerne ikke kende samme Jørgen Porses købebrev bør at komme Mandrup Due på samme fiskeredskab til nogen forhindring.

(182)

** Peder Keldsen Ammelhede i Randers med en opsættelse af landstinget havde stævnet Hans

Pedersen i Randers for en dele, han har forhvervet over ham for en løgner for nogen ord, han havde sagt om Hans Pedersens hustru Kirsten Svendsdatter, idet han havde kaldt hende en tyv. derefter blev afsagt, så efterdi med tingsvidne er bevislig gjort, at Peder Keldsen med skændsord har overfaldet Kirsten Svendsdatter hendes rygte og navn angældende, hvilket han ikke har bevislig gjort, så byfogden derfor har tildømt ham derfor at stå til rette, hvorefter han er delt blevet, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige ikke heller Peder Ammelhede af den dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

(184)

** hr Jens Pedersen i ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Byrial Tomasen herredsfoged i Slet herred med flere for et afkald, de 9/1 1640 af førnævnte ting fra dem skal have givet under forsegling, indeholdende hr Jens Pedersen at skulle have givet Tomas Styggesen forrige foged på Vår afkald på Dorte Desideriusdatters vegne i Mølgård og lovet med dem at underskrive, hvilket han benægter. efter flere ord dem imellem var, blev de for retten så forenet, at Christen Mogensen skal give hr Jens Pedersen 20 sletdaler til Slet herreds ting at betale, og derefter skal hvis afkald dele og andet i sagen forhvervet er ingen videre at komme til hinder eller skade.

(188)

** Dorte Andersdatter salig Tøger Jensens efterleverske i Duelund med en opsættelse af landstinget havde stævnet Erik Eriksen herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han til Lysgård herreds ting dømt har og tildømt Dorte Andersdatter med hendes stedbørn så vel med hendes egne børn at holde skifte og jævning efter deres salig far Tøger Jensens død, uanseet hendes stedbørn Niels Tøgersen i Sjørslev Jens Tøgersen i Viborg og deres medsøskende findes af deres salig fars bo med hjemfærd at være udgift, og hendes og salig Tøger Jensens børn Jens Tøgersen Peder Tøgersen Mette Tøgersdatter Maren Tøgersdatter og Tøger Tøgersen derimod aldeles intet af deres salig fars bo at have bekommet. dertil blev stævnet Niels Tøgersen i Sjørslev Jens Tøgersen i Viborg samt Esben Madsen i Rønge Laurids Pedersen i Fravsing Anders Jepsen i Kellerup og Peder Andersen i Knudstrup enhver på deres hustruers vegne. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvist på dannemænd, som har fuldmagt parterne til endelig ende at imellem sige, hvad enhver af Tøger Jensens arvinger bør at have med rette.

(191)

** Christen Pedersen Høg i Testrupgård på sine og Anne Mikkelsdatter, som han er værge for, hendes vegne og på Jens Brun i Vesterris og Niels Jensen i Mammen deres hustruer Else Mikkelsdatter og Barbara Mikkelsdatter deres vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Iver Nielsen i Morum, den tid i dommersted på Gislum herreds ting, for en dom, han til førnævnte herredsting 8/1 sidst forleden imellem Christen Pedersen Høg på hans egne og hr Mikkel Bjerrings vegne og Christen Pedersen i Binderup dømt har. efter flere ord dem imellem var, blev de for retten således venligt forligt, at Christen Pedersen skal give Christen Høg et hundrede sletdaler både for Christen Høgs egen gæld så vel som også for hvis omkostning, han på sine egne og salig hr Mikkels børns vegne derpå gjort har.

(192)

** Morten Gregersen Bartskær i Randers havde stævnet efterskrevne, der iblandt Margrete Johansdatter i Randers og hendes husbond Jens Tomasen sst, hr Jørgen Christensen i Harreslev og hr Jens Jensen Black i Borup for syn og vidner, de til Randers byting og Støvring herredsting afhjemlet og vidnet har, angående Morten Gregersen skulle have slået hans hustru Anne Christensdatter, og Tidemand Christensen Brakel i Borup på sin søster Anne Christensdatters vegne fremlagde en klage over hendes husbond Morten Badskær, for han havde slået og trådt på hende og truede med at slå hr Jens i Borup ihjel, hvorfor hun kom til Borup og klagede sin nød for hendes mor og hr Jens. derefter blev fremlagt en kontrakt, hvori Morten Gregersen under hans livs halses og æres fortabelse lover at leve med hans hustru i kærlighed, og dersom han truer hr Jens i Borup eller hans hustrus mor eller morsøster eller hustru, da underlægges han førnævnte straf. derefter blev afsagt, så efterdi synsmænd udførligt har hjemlet at have seet Anne Christensdatters sår og skade, og intet Morten Badskær derimod fremlægger, hvormed han sig kan befri, da vidste dommerne ikke imod samme syn vidner og klage om samme hans gerning eller hans egen underskrevne forpligt at sige eller magtesløs dømme.

(201)

** Simon Sørensen i Norring med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sabro herreds ting 12/8 sidst forleden vidnet har om nogen parlament, Simon Sørensen og Christen Lauridsens stedsøn Mikkel Jensen i Norring med hverandre skal har i været, hvilke vidner ikke overens stemmer, og dog er Simon Sørensen blevet tildømt at bøde til sin husbond et par gode øksne. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes over 6 uger til i dag at være optaget, så deri ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidner og domme magtesløs at være og ikke at komme Simon Sørensen til hinder eller skade i nogen måder.

(204)

** Søren Poulsen i Gistrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Nielsen i Gistrup for ---- og opladelsesbrev på den halve gård i Gistrup, Søren Poulsen har sted og fæst. derefter blev afsagt, så efterdi med synsvidne er bevislig gjort, Søren Poulsen samme halve gård at have forsiddet, så den var meget brøstfældig, og avlen dertil næsten ganske øde, så herredsfogden derfor har tildømt ham sit fæste at have forbrudt ----, da vidste dommerne ikke imod samme dom opladelse og stedsmålsbrev at sige eller magtesløs at dømme.

(208)

** Johan Clausen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Sørensen byfoged sst for en dom, han til Horsens byting 1/2 sidst forleden dømt har imellem Johan Clausen og Hans Jensen Kneus borger sst anlangende hvis bekostning, Hans Jensen skulle have gjort og bekostet på den trætte imellem dem. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Hans Jensen Kneus og Johan Clausen om deres regnskab af 4 dannemænd at være imellem likvideret, så Johan Clausen er blevet Hans Jensen skyldig 139 sletdaler, og ikke Johan Clausen da er tilkendt nogen skadegæld at skulle udgive, og fogden dog har tildømt Johan Clausen kost og tæring til Hans Jensen at udgive, da kunne dommerne ikke kende den hans dom ---- og ikke at komme Johan Clausen til hinder eller skade i nogen måder.

(211)

** fru Margrete von der Lühe til Sebbergård på sine egne og hendes børns vegne havde stævnet Byrial Tomasen i Mjallerup herredsfoged i Slet herred for en dom, han til Slet herreds ting 18/11 dømt har og der tildømt Niels Munk i Næsborg og Jep Sørensen og deres medarvinger en eng at følge, som ligger til Biltoft. derefter blev afsagt, så efterdi ---- dog ikke for samme dom at være stævnet og kaldet, da kunne dommerne ikke kende samme dom så noksom, at den bør nogen magt at have eller komme fru Margrete van der Lühe til nogen forhindring.

(216)

x/x 1642.

** Wulf Baltsersen byfoged i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Clemendsen sst for nogle ord, han ham på Århus byting 30/9 1641 tilsagt har, da han på KM og lensmandens vegne havde tiltalt ham, for han imod forordningen havde haft flere sørgekvinder over et hans barns lig, nemlig at han skal svigagtigt stjålet KM sin told fra. ---- og ikke vidste Wulf Baltsersen intet at beskylde andet end hvis ---- godt er, og dermed blev de med sammenlagte hænder venligt forligt, så alle hvis vidner domme og breve i sagen ganget er skulle være kasseret og ingen videre til hinder eller skade at komme.

(218)

** Christen Christensen i Torup og hans dreng Søren Sørensen sst med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hellum herreds ting 3/8 1641 vidnet har, at de i Hellum skov havde seet Christen Christensen og hans dreng huggede og afførte en grøn bøg på 2 vogne, hvorfor de var ran oversvoret. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og med syn er bevist ---- så førnævnte klage syn og vidne med hinanden bestyrkes, og intet nøjagtigt derimod fremlægges, hvormed det kan tilbagedrives, så nævningene derfor har Christen Christensen og Søren Sørensen ran oversvoret, da vidste dommerne ikke imod samme vidne syn klage og nævningsed at sige eller magtesløs dømme.

(220)

** Niels Jensen i Sejlflod med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Poul Kras i Nørholm for adskillige deler, han har forhvervet over ham til Nørholms ting anlangende 40 ol sild, han skulle have bekommet af ham 1639. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis fremlægges, at Niels Jensen skal være ---- skyldig, og ikke nogen dom derom ganget er, da fandt dommerne samme dele magtesløs at være og ikke at komme Niels Jensen til nogen forhindring.

(222)

x/x 1642.

** Mads Nielsen i Fillerup havde hidkaldt sandemænd af Hads herred manddød at sværge over Rasmus Jensen, barnfødt i Ondrup, for hans far Niels Rasmussen hyrde, han ihjelstak, og Mads Nielsen klagede, at pinse mandag aften sidst forleden da hans far Niels Rasmussen, som var hyrde i Ondrup, kom i byen med fæet, kom Rasmus Jensen løbende efter ham og slog og stak ham med et værge. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Rasmus Jensen, barnfødt i Ondrup,

manddød over og fra hans fred for Niels Rasmussen hyrde i Ondrup, han ihjelslog.

(223)

** Eskild Gøye til Turebygård og Falk Gøye Henriksen til Hvidkilde lod læse og påskrive et underskrevet brev, hvori de gør vitterligt, at eftersom deres svoger Hans Bille til Jungedgård og deres søster fru Ide Gøye Jens Juels til Lindbjerg til Viborg landsting findes at være fragået og afsagt fra arv og gæld efter deres afgangne bror Otte Gøye til Turebygård, da ville de derimod igen vedkende og antage deres anpart, så vel i arv som gæld efter den kontrakt deres ----.

(224)

x/x 1642.

** ---- havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred manddød at sværge over Peder Jensen, som tjente i Kattrup, for Anders Mortensen, som tjente hr Ove Lauridsen i Tåning, han ihjelslog, og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 5/7 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at de var i Burgård og så Peder Jensen dræbte og slog Anders Mortensen med en kniv i hans bug, og af samme knivslag er tarmene udvæltet og siden derover død om 2.dagen. dernæst gjorde sandemændene deres ed ---- ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred, eftersom de selv sandhed derom har udspurgt og forfaret.

(225)

** doktor Morten Madsen superintendant over Århus stift med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Lauridsen rådmand i Århus og hans efterfølgere for et vidne, de 23/6 sidst forleden til Århus byting vidnet har anlangende et stykke hospitals jord og ejendom, som altid har været brugt til forte og indkørsel til hospitals humlehave, som Søren Frost og Jens Clemendsen der sst dem tilholder. derefter blev afsagt, så efterdi ---- da kunne dommerne ikke kende samme ---- vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(228)

** Clemend Sørensen foged på Boller med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jørgen Sørensen i Borrelund, for han havde overfaldet ham i hans kammer på Boller med mange ukvems og ærerørige ord og kaldt ham en skælm, hvilket han højligt benægtede at have sagt. derefter blev afsagt ---- men Jørgen Sørensen for Clemend Sørensens tiltale kvit at være.

(229)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Axel Urne til Kellerup anlangende Svenstrup kirkes indkomst, som han i en langsommelig tid har til sig annammet og ikke bygget eller forbedret på kirken, som derfor er kommet i stor brøstfældighed, og intet regnskab har villet gøre. samtlige vedtog, at Axel Urne og lensmandens fuldmægtig skal møde i sønder Onsild kirke 15/8 førstkommende og samme regnskab i herredsprovstens og andre dannemænds nærværelse at forhøres og til ende likvideres, hvad Axel Urne med rette bliver kirken skyldig, og bevilgede, at sagen til næste landsting derefter at bero.

(231)

** Dorte Desideriusdatter salig Jens Nielsens efterleverske havde stævnet Peder Gundesen herredsfoged for en ----- udstedt har ---- på Dorte Desideriusdatter og hendes søn for hvis tiltale, han til Susanne Krabbe har anlangende hvis arv og værgemål, som hendes salig husbond Niels Friis på hendes søn Jørgen Jensens vegne påtaget har, uanseet fru Susanne Krabbe ikke har vedersagt arv og gæld efter hendes salig husbond og ikke heller anseet, at børnepending bør efter loven forlods at boet af fælles først at udlægges og betales. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises fru Susanne Krabbe arv og gæld efter hendes salig husbond Niels Friis at have afsagt ----.

(232)

** Jørgen Herlovsen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Christensen sst, for han 11/8 på Maren salig Jørgen Christoffersens vegne med byfogden har gjort nam og vurdering i hans og hans hustru Anne Jensdatters bo. derefter blev afsagt, så efterdi med endelig landstingsdom bevises, førnævnte kost og tæringsdom, hvorefter Jørgen Herlovsen er tiltalt, så vel som byfogdens dom derpå var funderet, at være underkendt, og Laurids Christensen dog Jørgen Herlovsen med nam har besøgt, kunne dommerne ikke kende samme nam og vurdering bør at komme Jørgen Herlovsen på hans fravurderede gods igen at leveres til nogen forhindring, og Laurids Christensen at give ham til kost og tæring 20 sletdaler.

(234)

** Hr Niels Pedersen sognepræst til Nibe med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Nibe birketing 16/4 vidnet har, at de havde været i Nibe præstegård med et beskikkelsesbrev fra Jens Nielsen sst belangende nogen ord, som hr Niels Pedersens hustru Maren Christensdatter skulle have haft om Jens Nielsen, og da svarede hr Nielses hustru dem, at hun ikke vidste andet med Jens Nielsen og hans hustru, end hvis ærligt og kristeligt er, men hvad hans pige har vidnet, at Maren Christensdatter skulle have sagt til dem, at hun både var en hore og tyv, hvilke ord hun højligt benægtede aldrig at have haft. da efter flere ord dem imellem var tilstod Jens Nielsen for retten, at han ikke vidste Maren Christensdatter andet at beskylde end al ære og godt ----.

(238)

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Poulsen i Erslev sætfoged til Galten herreds ting for en dom, han 27/7 1641 imellem ham og Tomas Sørensen delefoged sst dømt har, i hvilken han har Peder Knudsen frafundet ikke at måtte fange et tingsvidne efter 6 mænds afsigt. da efter flere ord dem imellem var blev de så forenet, at Jens Poulsen skal give Peder Knudsen halvfjerde rigsdaler for al hvis kost og tæring, han kunne have af ham at fordre for hans dom.

(240)

** Søren Mouridsen med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Mikkelsen og hans bror Iver Mikkelsen for de har overfaldet og slået hans albueben sønder, så han til nu ikke kan arbejde. da efter flere ord dem imellem var blev de så forenet, at Iver Mikkelsen lovede at skal give Søren Mouridsen 18 rigsdaler i Knud Nielsen byfogeds hus i Randers.

(241)

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mariager byting 20/4 sidst forleden vidnet har, at Jens Henriksen skulle have slået Søren Trold med hans værge. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at ridefoged Jens Henriksen kom ud ad hans dør med en dragen degen og huggede på budfoged Søren Madsen Trold, så blodet randt ham i øjnene, og sandemænd derfor har Jens Henriksen vold oversvoret, da vidste dommerne ikke imod førnævnte vidner syn klage og sandemands ed at sige eller magtesløs dømme, men Jens Henriksen at give sandemændene til kost og tæring 6 rigsdaler.

(243)

** Kirsten Eriksdatter salig Didrik Kobberslåers i Randers med en opsættelse af landstinget havde stævnet Knud Nielsen byfoged sst for en dom, han til Randers byting 28/3 sidst forleden afsagt har og tildømt Kirsten Eriksdatter at betale 5 sletdaler efter Laurids Sørensen Hornbæks regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi Kirsten Eriksdatter har været i mands vold, der samme gæld skulle være gjort, som hun efter loven ikke var mægtig sligt at gøre, og arv og gæld efter hendes husbond at være afsagt, da kunne dommerne ikke kende samme dom bør at komme Kirsten Eriksdatter på nogen penges udgift til hinder eller skade.

(245)

** Tage Thott Andersen ridder havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 1/7 163x til Hids herreds ting vidnet har, anlangende halvparten af den ålekiste ved Holms mølle skulle være brugt til Holm, hvilket vidne han formener er vidnet herredsfoged Hans Pedersen i Holm og hans formand Christoffer Jensen til behjælpning. så mødte Hans Pedersen og afstod samme vidne og dom, hvorefter blev afsagt, at da bør det ingen magt at have eller at komme Tage Thott på Holms mølles rette tilliggelse til hinder eller skade i nogen måder.

(246)

** Laurids Jensen i ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet hr Bertel Jacobsen i Levring for --- han til ---- herreds ting anlangende en kontrakt imellem Laurids Jensen og hr Bertel Jacobsen om soldaterhold og bondeskyld af den gård, Laurids Jensen iboer. så mødte hr Bertel Jacobsen, og efter flere ord dem imellem var, indgav deres sag på dannemænd, som har fuldmagt parterne at imellem regne ligne og sige, hvad Laurids Jensen med rette bliver hr Bertel til bondeskyld pligtig at betale.

(248)

** Barbara Ertmand salig Jens Hansens i Ålborg havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 4/3 sidst forleden vidnet har angående nogle væddere, hendes salig mand havde bekommet af Jens Nielsen i Århus, hvorfor hun var blevet tildømt at betale 17 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi sagen har været opsat 6 uger, og ingen er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være.

(250)

x/x 1642.

** ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Jensen i Hjorthede for et enligt løgnagtigt vidne, han har vidnet med Jens Nielsen sst til Middelsom herreds ting 12/5 sidst forleden anlangende en hvid galt, som han skulle have seet Christen Andersen Vinter i Løvskal og hans hustru Maren har skoldet, som skulle være Jens Nielsens i Hjorthede, hvilket vidne han formener at være dem af had og avind påvidnet. derefter blev afsagt, så efterdi samme klage ikke med udførlige vidnesbyrd er bevislig gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidne eller klage så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(252)

** Mogens ---- havde stævnet Niels Poulsen Hylke i Horsens for noget regnskab efter hans regnskabsbogs lydelse. efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvistige sag på dannemænd samme deres tvistige gæld til endelig ende imellem at likvidere, hvad den ene den anden pligtig bliver.

(253)

** kirkeværgerne til Århus domkirke på domkirken og kapitlets vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Rasmussen Kleinsmed borger og indvåner i Århus for en dom, han har dømt til Århus byting 15/4 sidst forleden anlangende Århus bys frihed og Århus domkirkes 3 præbender. derefter blev afsagt, så efterdi kong Christian den tredies brev, nu fremlagt er, ikke har været for sætfogden i rette, der han sin dom har udgivet og hvis dokumenter, som for ham har været, ikke heller i deres mening udførligt i hans afsigt er inddraget, da fandt dommerne den dom som udømt var, og sagen til byting igen at komme.

(256)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget havde stævnet Rasmus Balle i Sandby herredsfoged i Sabro herred for en dom, han til Sabro herreds ting dømt har og fradømt ham hans tiltale til Mads Madsen i Haldum for KM og kirkens anpart korntiende af Haldum by, for der ikke skal være givet andre varsel end Mads Madsen. derefter blev afsagt, så efterdi (dom ikke indført)

(257)

7/8 1642.

** Henrik Bille til Tirsbæk havde hidkaldt sandemænd af Hatting herred Niels Rasmussen Ånd, som blev ihjelslået nedenfor Anders Kældersvends hus i Davgård skov 2/7 sidst forleden, hans bane at udlede og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Hatting herreds ting 18/7 sidst forleden, hvori efterskrevne der iblandt Anders Mikkelsen Kældersvend i Askebjerghus og hans hustru Karen Christensdatter vidnede, at Niels Ånd lå i deres hus om natten og om morgenen gik han levende til stranden, hvor han senere blev seet ridende på en hoppe ----. dernæst gjorde sandemændene deres ed ---- en grå hoppe ---- eftersom de sandhed derom havde udspurgt og forfaret.

(260)

31/8 1642.

** Laurids Ebbesen befalingsmand på Skanderborg havde hidkaldt sandemænd af Tyrsting herred Terkild Eriksen Skarpretter af Horsens, som ved Tyrsting herreds ting 26/7 sidst forleden skal have bekommet sin bane, hans bane at udlede, hvad ham er til bane og livs lagt og fremlagde et tingsvidne af Tyrsting herreds ting 16/8 dette år udstedt, hvor efterskrevne vidnede, at de 26/7 sidst forleden nærværende hos var noget fra Tyrsting herreds ting, der samme skarpretter var der og havde hugget to hug til en fange Peder Jensen med sværdet, og han lå på jorden, da gik skarpretteren fra ham og da så de, at Jens Christensen i Østergård i Vrads herred, førnævnte manddræbers far, slog til skarpretteren med et spyd i hans hoved over tindingen så blodet udløb, og havde hørt sige at han siden i Horsens skal være død af samme slag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Christensen i Østergård at være Terkild Eriksen Skarpretters bane og svor ham fra hans fred.

(261)

** ---- havde hidkaldt sandemænd af Hindsted herred ---- og fremlagde et tingsvidne af samme herreds ting 21/8 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at om aftenen fulgtes Jens Lauridsen Murmester og hans hustru og Jens Lauridsen i Blegedy ad, men de vidste ikke hvorhen, og om morgenen derefter blev Jens Lauridsen fundet død, og Jens Lauridsen Murmester og hans hustru Kirsten Mortensdatter var rømt af det hus, de iboede. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Jens Lauridsen Murmester i Helberskov at være Jens Lauridsen i Blegedy hans bane ham at have ihjelslået og derfor svor ham fra hans fred.

(262)

** Johan Brockenhuus ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jacob Lauridsen herredsskriver til Ning herred, for han 29/3 sidst forleden ikke har villet indføre Johan Brockenhuuses fuldmægtig Laurids Jensens fuldmagt, men både i tingsvidne og dom af Ning herreds ting samme dag er udgivet i stedet for Laurids Jensen i Moesgård skal have skrevet Laurids Jensen på Moesgård, uanseet han aldrig har haft nogen bopæl på hans gård Moesgård i Ning herred men boer i en gård Moesgård i Vends herred. derefter blev afsagt ---- ikke heller for han har skrevet Laurids Jensen på Moesgård, som skal være Moesgård i Fyn, da kunne dommerne ikke kende Jacob Lauridsens ulempe deri at være og ikke heller vidste imod det 8 mænds vidne, efter Rasmus Eriksens ord vidnet er, at sige eller magtesløs dømme.

(265)

** ---- havde stævnet Peder Christensen Bhi og hans hustru Karen Christensdatter Frost med et skøde. så mødte Søren Tomasen i Tønning på Peder Christensen Bhi og hans hustrus vegne og berettede, at efterdi Peder Bhi ikke samme skøde havde villet samtykke, har de det igen kasseret, hvorefter blev afsagt, at derfor bør samme skøde ikke at komme Christen Pedersen Bhi til hinder eller skade.

(266)

** --- havde stævnet efterskrevne, der iblandt afgangne Peder Jensen Fuls i True hans efterladte

hustru Gertrud Nielsdatter og hans børn for et vidne, de til ---- herreds ting vidnet har, at kapellan hr Jens Pedersen ikke kunne komme ind i Svenstrup kirke at prædike, idet Christen Pedersen i True havde svaret, at hans husbond Axel Urne havde befalet, at de ikke måtte komme i den. derefter blev afsagt, så efterdi ---- til herredsting igen at komme, og fogden dem endeligt imellem at dømme og adskille, som det sig bør, og bemeldte tingsvidne så vel som andre dokumenter da for ham i rette lægges og i hans dom at indføres.

(272)

** Axel Urne til Kellerup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Bertelsen i nør Onsild for to domme, som han over ham skal have dømt ----. så mødte Keld Andersen på Otte Marsvins vegne og berettede, at samme kirkeregnskab allerede gjort ---- afstod samme ----.

(273)

** fru Helvig Marsvin havde stævnet Anders Jensen i Binderup for et vidne, han til Nørholms birketing 13/5 sidst forleden vidnet har, at de to yderste bundgarnsstader for Nibe havde han haft i brug af Niels Krag til Trudsholm og givet ham årlig rettighed deraf. og nu mødte Anders Jensen og berettede sig intet vidne til Nørholms birketing at skulle have vidnet, men hvis vidne han til Nibe birketing vidnet har, ville han være gestendig ----.

(274)

** ---- i Hornum kær havde stævnet Hans Sørensen i Hornum for et delevidne, han til Bjerre herreds ting 4/6 sidst forleden ulovligt over ham forhvervet har, eftersom han ikke er lovligt stævnet. derefter blev afsagt, så efterdi befindes for samme dele at være givet varsel på en søndag, som KM forordning ikke tillader at ske, da fandt dommerne samme delevidne magtesløs at være.

(276)

** Johan Brockenhuus havde stævnet herredsfogden i Ning herred for en dom, han 7/6 sidst forleden til Ning herreds ting dømt har, anlangende landgilde af det øde byggejord på Østerby mark, som Søren Nielsen har leveret Niels Moesgård i Østergård, som blev tildømt at levere det til Niels Friis og hans medbrødre. dernæst svarede Niels Moesgård, at han havde sin bopæl i Ystad i Skåne og ikke i Ning herred, og mente derfor samme dom over ham ikke burde nogen magt at have. derefter blev afsagt, ---- ikke at komme ham til hinder eller skade i nogen måder.

(282)

** Jørgen Munk ---- 4000 rigsdaler in specie Karen Friis Truid Bryskes findes skyldig at være Henrik Ahlefeldt til ---- dateret Kiel 1616, hvilket brev Karen Friis som en selvskyldner samt hendes søstersønner Jørgen Munk og Iver Munk som tro forlovere med hende til vitterlighed har underskrevet, hvorpå hun har givet dem et pantebrev. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges fru Karen Friis Truid Bryskes udgivne hovedbreve ---- det og bevises Jørgen Munk at have tilbudt fru Karen Friises egen underskrevne fortegnelse på samme løsøre, og i så måder KM dom og Claus Brockenhuuses afsigt efterkommet, da kunne dommerne ikke Jørgen Munk hans gældsfordring efter samme hovedbreve, så vidt allerede ikke betalt er, frakende men tilfandt ---- at gøre Jørgen Munk udlæg for hvis, på samme breve kan restere af Truid Bryskes løsøre og imod gælden at likvidere.

(288)

** ---- Jens Christensen ---- og fremlagde en dom af Galten herreds ting 3/2 1641, hvori Jens Christensen er tildømt at lide tiltale, for han har ladet oplyse et galtsvin, som en tid lang havde gået hos hans svin, som han ikke har ladet vurdere. derefter blev afsagt, så efterdi ---- samme sag ikke på fersk fod med dom eller andet lovmål er påtalt, da kunne dommerne ikke kende samme dom og dele så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(289)

** Peder Rasmussen Kattrup borger i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Sørensen i Overby herredsfoged i Vor herred for en dom, han til Vor herreds ting 17/11 1641 dømt har og dermed dømt ham fra sin ret, han da for ham lovligt havde indstævnet på et umyndigt barns vegne. derefter blev afsagt, så efterdi med landstingsdom bevises, samme vurdering og pant alene for varsel at være underkendt, og ikke tilholder Christen Frost eller vurderingsmændene med samme udlæg og vurdering nogen ulov at have gjort, og Niels Sørensen derfor har Christen Frosts arvinger og vurderingsmændene for Peder Rasmussens tiltale kvitfundet, da vidste dommerne ikke imod samme hans dom at sige eller magtesløs dømme, men Peder Rasmussen at give ham til kost og tæring 6 rigsdaler.

(291)

** ---- i Århus havde stævnet Peder Rasmussen for hvis skade, han har gjort på en gård, hvorfor han er tildømt at stå til rette, som den der er indflyttet og boer på uhjemlet gods. derefter blev afsagt, da efterdi denne sag ikke til herredsting er ordelt, fandt dommerne den der at komme og derom gåes, hvis ret er.

(292)

** Peder Christensen i Fravsing på sine egne og på sin stedsøn Søren Pedersen og på sin hustru Kirsten Pedersdatter i Fravsing deres vegne med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Lysgård herreds ring 6/6 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet Søren Pedersen i Fravsing og hans mor Kirsten Pedersdatter var i Rasmus Jensens gård og uførmet ham og hans folk. så mødte Søren Pedersen i Ovstrup på Tage Thott Andersens vegne og for dommernes forbøns skyld afstod samme vidner klage nævningsed og forfølgning, hvorefter blev afsagt, at det derfor ikke bør at komme Kirsten Pedersdatter og Søren Pedersen til hinder eller skade.

(294)

x/9 1642.

** ---- havde hidkaldt sandemænd af Hornum herred manddød at sværge over Rasmus Jensen i Frejlev for Christen Christensen i Tåstrup, han har dræbt og fremlagde et tingsvidne af Hornum herreds ting 22/8, hvori efterskrevne vidnede at de 10/7 sidst forleden var i Frejlev, hvor Rasmus Jensen og Christen Christensen kom i slagsmål med vognkæppe, og Rasmus Jensen slog løs på Christen Christensen og ramte ham i hans hoved. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor

Rasmus Jensen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Christen Christensen, han ihjelslog, eftersom de har udspurgt og forfaret.

(298)

** ---- havde stævnet ---- anlangende nogen bundgarn, som Anders Jensen i Binderup havde sted og fæst, som Anders Jensen Budsier i Nibe skulle have optaget. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Anders Jensen Budsier i Nibe at være påklaget og ran tillyst, for Anders Jensens garn han skulle have optaget, hvilket han selv har vedgået, så nævningene derfor ikke burde derom at tove efter loven, da fandt dommerne samme nævningsed som usvoret var, men hvem påskader sagen ved dom at procedere, som det sig bør.

(304)

** Christen Sørensen i Levring på sine egne og på Iver Sørensen Niels Andersen og Peder Christensen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Hans Jørgensen og Jens Lauridsen i Levring for et vidne, de nogen tid siden i Palstrup borgestue vidnet har anlangende noget stål og murankre, som skal være borttaget af det ny hus på Palstrup, hvilket vidne Hans Jørgensen og Jens Lauridsen til Lysgård herreds ting 9/5 sidst forleden har fragået, og de af ladefogeden var pint og fængslet til at vidne og sige hvad, han ville, de skulle vidne. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte borgestuevidne befindes et bænkebrev, som ikke til tinge er vidnet eller lovligt varsel for givet, fandt dommerne det magtesløs at være, men belangende deres forpligt, så vidt de den til tinge har stadfæstet, vidste dommerne ikke den deri at imodsige.

(308)

** Jep Villadsen i Davgård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anne Rasmusdatter i ---- for hun løgnagtigt har udlagt ham for sin rette barnefar imod hendes samvittighed, eftersom hun af barndom med letfærdighed med ord fagter og gerninger har ladet sig bruge. derefter blev afsagt, så efterdi ---- da fandt dommerne samme sigtelse og dom magtesløs at være.

(310)

** Niels Jacobsen havde stævnet ---- for han aldrig til dem har udgivet noget skadesløsbrev eller i nogen måder lovet for Anders Hegelund til dem. derefter blev afsagt ---- Frederik Ibsen og hans bror Jens Ibsen ikke er mødt herimod at svare, og der ikke imod recessen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme brev og dom magtesløs at være.

(311)

x/x 1642. ?

** hr Mogens Kås til Støvringgård havde hidkaldt sandemænd af Rinds herred manddød at sværge over Niels Poulsen i Hvilsum, for Mogens Kåses tjener Otte Clemendsen Kæltring, han skal have af dage taget og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Rinds herreds ting 5/9 dette år, hvori efterskrevne vidnede, at Otte Kæltring i Skedshale kom gående på Hvilsum gade med en bøsse i den ene hånd og en draget værge i den anden og råbte, at han skulle hugge Karen Harbous begge hendes arme af og hugge vinduer ind på hende og råbte til Niels Poulsen, at han skulle hugge begge

hans kones arme af, og han slog deres dør sønder, så kom hendes mand Niels Poulsen ----. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Poulsen manddød over og til hans fred, for Otte Clemendsen Kæltring han af nødværge ihjelskød.

(313)

** ---- en opsættelse --- til næste landsting at måtte opstå og da bepligtede dem --- at møde og gøre deres ed, som de i dag skulle have gjort.

(314)

** Peder Lauridsen i Borum med en opsættelse af landstinget havde stævnet ---- og Mads Andersen i Loptrup for en dele, han i samme sag over ham forhvervet har. derefter blev afsagt, så efterdi ---- vurdering ----, så kunne dommerne ikke kende samme vurdering og dele bør nogen magt at have, men efterdi Peder Lauridsen i sit brev på 84 sletdaler til vis tid til Mads Andersen at skulle betale eller derfor at lide dele og ikke bevises, samme penge at være betalt, så Peder Lauridsen derfor for resten er delt blevet, da vidste dommerne ham ikke af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

(315)

** fru Kirsten Sandberg til Fævejlegård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Oluf Markorsen for en dom han ---- så blev i rette lagt et brev, hvormed Niels Andersen Emmerlev borger i Grenå gør vitterligt, at han er skyldig Christen Mortensen på Fævejle 12 sletdaler, som er for 3 tønder boghvede, som han af ham bekommet har ----. derefter blev afsagt, så efterdi for fogden har været i rette lagt Niels Emmerlevs håndskrift til Christen Mortensen på 12 sletdaler, og byfogden dog har fundet ham med Kirsten Sandberg til regnskab ----.

(317)

** ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jørgen Herlovsen, for han 14/6 sidst forleden på Horsens byting for en siddende ret har Laurids Christensen på hans ære rygte og navn offentligt beskældt og angrebet ----. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, at Jørgen Herlovsen for ting og dom har tilsagt Laurids Christensen, at han var en vitterlig tyv og røver og sigtet ham derfor inden alle 4 tingstokke, hvilken hans æreskælden han ikke har bevislig gjort, så byfogden sagen derfor her til landsting ----.

(320)

** Jens Sørensen i ---- havde stævnet hr Jørgen Nielsen i Engum, for at han skulle gøre Jens Sørensen rede og regnskab for hvis arvelod, som hans salig hustru Anne Andersdatter var tilfaldet efter hendes salig forældre, som boede og døde i Bolund. derefter blev afsagt, så efterdi ---- og fogden derfor har ham for regnskab at gøre frifundet, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(321)

** Peder Bhi i Borup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Sørensen byfoged i

Horsens for en afsigt og hedenfindelsesdom på nogen gæld og husleje, Peder Bhi ved retten Albret Jensen Værn for tiltaler. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte tingsvidne ikke har været for herredsfogden, da han sin dom har udgivet, han ikke heller i sagen har dømt til eller fra, da fandt dommerne den hans hedenfindelse som ugjort var, og sagen til bytinget ----.

(322)

** Jacob Nielsen forrige foged ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Ellen Jensdatter i Ølst, for hun 3/5 sidst forleden til Galten herreds ting skal have gjort en bekendelse for Laurids Mikkelsen i Hinge, anlangende at Jacob Nielsen 1641 ved sankt hansdag skulle have ligget hos hende, og da skulle hun være blevet med barn, hvilket han benægter, idet hun i så fald skulle være kommet 3 måneder for tidligt. derefter blev afsagt, da efterdi Laurids Mikkelsen eller Ellen Jensdatter ikke er mødt herimod at svare, og samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og deri ikke kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne førnævnte bekendelse og vidne magtesløs at være.

(324)

** Jørgen Pors på hans tjener Mikkel Mikkelsen hans vegne havde stævnet efterskrevne for et vidne de til ---- vidnet har anlangende ---- skal have ladet høste på Simested mark. derefter blev afsagt, da efterdi sagen befindes i 6 uger at være optaget, og ingen af de indstævnede er mødt hertil at svare. da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Mikkel Mikkelsen til nogen forhindring.

(325)

** Dorte Desideriusdatter havde stævnet fru Susanne Krabbe, som er tildømt at erlægge en sum pending, som hun mener bør ved sin fuldmagt at blive og ved to gode mænd at gøres indvisning i fru Susanne Krabbe hendes gods og løsøre. ---- efterskrevne som var ombedt af Niels Friis til Krastrup på salig Jens Jensen, som boede og døde i Kølbygård hans søn Søren Jensens vegne og af Dorte Desideriusdatter til at skifte og dele den salig mands efterladte lod imellem hans hustru og søn i to lige lodder efter efterskrevne vurdering, og da beløb Jørgen Jensens fædrene sig 807 daler, og Christen Sørensen i Ferslev og Jens Sørensen i Bisgård den salig mands stedsønner er eftergivet deres gæld. ---- formedelst hun så vel som hendes tilkommende husbond Mads Nielsen i Mølgård ----. derefter blev afsagt, så efterdi for herredsfogden ---- ikke heller fru Susanne Krabbe arv og gæld efter hendes salig husbond Niels Friis at have afsagt, og herredsfogden derfor har tildømt fru Susanne Krabbe sin anpart deraf at betale, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige, og derfor ---- at taksere og imod gælden likvidere, og sker dem der ikke fyldest, da i andet hendes jordegods eller løsøre at indvise.

(334)

** ---- havde stævnet ---- Rickert Hertzen i Århus for hans løgnagtige bekendelse, at ---- havde begæret af ham, at han ville skrive et brev for dem til Ålborg om adskillige kramvarer i bispens hustru Kirsten Johansdatters navn, og da vognmanden kom fra Ålborg, kørte han godset til Hans Deusters hus og leverede noget til hans hustru Anne Sørensdatter og hendes datter Inger Hansdatter, og Niels Bondesen svor, at hans hustru Tove Christensdatter ikke var i Hans Deusters hus. dertil blev stævnet Jørgen Jensen vognmand i Århus hans hustru Maren Mikkelsdatter. derefter blev

afsagt ---- så det skal være kasseret død og magtesløs og ingen videre til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(340)

** Niels Bondesen borger i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Augustinus Miller byskriver sst, eftersom Niels Bondesen 21/7 sidst forleden på Århus byting har tilspurgt Rickert Hertzen, om hans hustru Tove Christensdatter havde bekommet noget af det gods, som Rickert Hertzen havde forskrevet fra Ålborg ----. så mødte Augustinus Miller og formente sin ulempe ikke at skulle findes, og dernæst afstod de på begge sider samme sag og tiltale, så det ingen videre skal komme til hinder eller skade i nogen måder.

(342)

** ---- og nogen tid efter samme arrest er gjort har Hans Markorsen forhvervet dom og dele over Hans Jensen på Horsens rådstue for en ringe gæld, og formedelst samme dom og dele skal Hans Markorsen forholde Hans Jensen sin kiste og gods, som kan beløbe sig nogle hundrede daler. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Jensen selv erbyder sig at gøre Hans Markorsen fyldest i det arresterede gods, da fandt dommerne samme sag til byfogden at komme, og ham ved dannemænd i samme gods at gøre udlæg til Hans Markorsen, og samme dom og dele ikke at komme Hans Jensen til hinder eller skade i nogen måder.

(344)

** Niels Moesgård af Ystad forrige foged på Østergård med en opsættelse af landstinget havde givet til kende, hvorledes afgangne Just Brockenhuus skal være ham skyldig blevet nogle penge efter hans udgivne brevs indhold ----. derefter blev afsagt ---- og deri ikke kan gøres længere forhaling, da vidste dommerne ikke andet derom at sige end Niels Moesgård jo for samme gæld bør at have sin betaling i Just Brockenhuuses efterladte gods og løsøre og derfor tilfandt efterskrevne mænd ----.

(347)

** Søren Mikkelsen ---- eller har bevist, hun ham slig lærred at have antvortet, og byfogden dog har tildømt Søren Mikkelsen at betale 69 sjællandske alen lærred, eller Maren Jensdatter og hendes søster Margrete Jensdatter at have udlæg og vurdering i hans gods. derefter blev afsagt ---- samme vidne og dom magtesløs at være.

(349)

** ---- 18 sletdaler Iver Olufsen var arveligt tilfaldet efter salig Peder Olufsen forrige sognepræst i Galten efter Laurids Jensens til hr Peder Olufsen udgivne brev, hvilket brev fogden har forbigået ---- derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger at være optaget, og der ikke imod recessen uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom og seddel magtesløs at være og ikke at komme Iver Olufsen til forhindring.

(350)

x/x 1642.

x/10 1642.

9/11 1642.

23/11 1642.

x/x 1642.

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Grenå byting vidnet har, at de aldrig har hørt nogen præst således at være tiltalt, som Anders Udesen skal have tiltalt hr Sejer Rasmussen i Grenå kirke, men ikke forklaret hvad ord, det skal have været, Anders Udesen også højligt benægter ikke at have talt hr Sejer Rasmussen nogle ord, som kunne være hans embede eller hans ære og lempe for nær. da efter flere ord dem imellem var, blev hr Sejer Rasmussen og Anders Udesen så forenet ----.

(356)

** Tomas Juel til Estrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 18/6 nærværende år imellem hans tjenere Iver Jensen i Åstrup og Rasmus Frandsen i Rårup dømt har anlangende stolestader i Rårup kirke, hvori han har tildømt deres hustruer at stå i de stole, som de forrige hustruer, som har boet i de gårde, som de iboer, og Søren Frandsen i Rårup vidnede, at hans mor Karen Tomasdatter stod i samme stol bagved den stol, Rasmus Frandsens hustru står i. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet om de stolestader ---- berettiget til de gårde, de iboer, som ikke tilkommer vidnesbyrd at omvidne men efter ordinansen at forordnes, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(358)

** ---- Peder Hansen af Ålborg ---- nogen arv, dem kunne være berettiget ---- og blev fremlagt samme stævning påskrevet, at 6/3 1642 er denne stævning læst for mig på Vindum overgård, og da jeg også stævnes på min bror licentiat Peder Lauridsens vegne svarer jeg intet dertil, idet jeg ikke er hans værge, underskrevet Jacob Nielsen. derefter blev afsagt, så efterdi ---- licentiat ikke for byfogden lovligt at have været indstævnet, og byfogden derfor ikke har vidst i sagen at dømme, førend den blev lovligt stævnet, da kunne dommerne ikke kende Knud Nielsen byfogeds ulempe deri at være men for den tiltale kvit at være.

(362)

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne, de vidnet har angående de svin, de havde ydet på Kalø, hvilket deres vidne Niels Pedersen mener er usandfærdigt, idet han det sidste år, han var skriver på Kalø, ikke har annammet nogen brændsvin, idet midlertid brændsvin blev taget på Kalø, var han i København i KM regnskab. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes over 6 uger at være optaget, og deri ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidner magtesløs at være og ikke at komme Niels Pedersen til nogen forhindring eller skade.

(363)

** ---- hvilken gårdfred han ikke har rettet eller sat for inden 6 uger, formener derfor at Jens Lauridsen Kærmand bør efter recessen at fare som andre fredløse mænd, og nu fremlagde et tingsvidne og nævningsed af Rougsø herreds ting 23/6 sidst forleden ----. derefter blev afsagt, så efterdi bevises Jens Lauridsen Kærmand gårdfred at være oversvoret for uførm, han skal have gjort Christen Hovesen, og 6 uger siden forganget er, og ikke for sig bødet sat eller nævningsed rykket, og ikke Jens Kærmand endnu er ----.

(364)

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne de til Galten herreds ting vidnet har, at de var på Clemend Rasmussens havreager, som var blevet ophøstet aftenen tilforn, og da var nogle havrekærver aftaget af samme ager ----. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i 6 uger befindes til i dag at være optaget, og dommerne deri ikke uden bevilling kan gøre længere forhaling, da fandt de samme vidner og syn magtesløs at være og ikke at komme Mikkel Tygesen til hinder eller skade.

(366)

** ---- at det skulle have ligget til Simon Nielsens gård i Tvingstrup, men derimod kan bevises med skøde og tingsvidne, at det har efterfulgt Jens Jensen Mand hans forfar og søskende, og Simon Nielsen ikke har ydet landgilde kontribution eller tiende deraf. derpå blev fremlagt et skøde af Vor herreds ting 7/12 1597, hvormed Peder Poulsen i Odder skødede til Jens Mands far et hus i Tvingstrup med dets tilliggelse, og Simon Nielsen beviser med tingsvidne af Vor herreds ting 1569, at hans formand Dines Pedersen har fremæsket af Anders Mand, som er endnu Jens Mands rette rod og afkom, hvilke breve han har at holde ---- dertil blev stævnet Jørgen Jensen i Tvingstrup og hans bror Anders Jensen i Kattrup, gammel og ung Jens Jensen Mand i Tvingstrup. derefter blev afsagt, så efterdi Simon Nielsens fremlagte vidner en del har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at omvidne, synsmænd og både har vidnet og synet, og ikke heller for samme vidner og syn er givet varsel ----.

(374)

** Hans Hansen Skåning indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus formedelst et tingsvidne, han har udstedt over Hans Hansen til Århus byting 11/8 forleden efter et skriftligt indlæg af doktor Morten Madsen superintendant ---- derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes over 6 uger til i dag at være opsat, og førnævnte vidne dog ikke i rette lægges, og der i sagen ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Hans Skåning til nogen forhindring.

(375)

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne, de har vidnet til Hornum herreds ting 22/8, og samme deres vidne ikke skal stemme overens med hvad andet, Jens Christensen vidnet har, at han så, Rasmus Jensen i Frejlev slog til Christen Christensen i Tåstrup med en vognkæp og ramte ham i sit hoved. Jens Christensen og skal være et umyndigt barn, som ikke er kommet til alder, at han ikke kan vide, hvad en falsk ed betyder og ikke endnu har søgt sakramentet, og han er Christen Christensens bror og derfor har vidnet af had og avind. så blev fremlagt efterskrevne tingsvidner og

derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at de har seet Rasmus Jensen og Christen Christensen været i slagsmål og tvist med næverne, og de så er adskilt, og Rasmus Jensen derefter har slået til Christen Christensen med en vognkæp i hans hoved, så han faldt til jorden og siden deraf død blevet, og intet derimod fremlægges jo så at være sket, og sandemænd derfor har svoret Rasmus Jensen manddød over og fra hans fred, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og ----.

(382)

** kirkeværgerne til Århus domkirke på domkirken og kapitlets vegne med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for to frafindelsesdomme, som han skal have dømt til Århus byting 11/8 og 18/8, hvor bemeldte kirkeværger havde ladet borgmester og råd stævne domkirkens tiende anlangende. derefter blev afsagt, ---- KM har tilladt kapitlet, at når borgmester og råd og de to sognemænds fuldmægtige gives varsel i samme sag, skulle det regnes for nøjagtigt, og ikke for byfogden samme to fuldmægtige lovligt er navngivet da, fandt dommerne ----.

(386)

** ---- stævnede efterskrevne for et vidne de til Ning herreds ting vidnet har angående at det skovskifte i stor Fulden skov, som nu bruges til Skumstrup hovgård, blev brugt til den gård i stor Fulden, Rasmus Jensen påboer, både med olden og gærdsel. Rasmus Lauridsen i Storring vidnede, at han mindes i 26 år den stund, han var hjemme i sin fars gård i stor Fulden, da havde det skovskifte som kaldes Hovgårds skifte været brugt til den gård, Rasmus Jensen i stor Fulden nu iboer. efterskrevne vidnede det samme. derefter blev afsagt, ---- ikke kende samme indstævnede vidner så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(390)

** Mikkel Pedersen i Ellerup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Revs herreds ting 14/8 og til Hasle herreds ting 16/8 sidst forleden vidnet har, angående Mikkel Pedersen skulle være skyld i Christen Nielsens død. derefter blev afsagt, ---- og ikke at komme Peder Sørensen, så vidt det ham anlanger, til hinder eller skade.

(393)

** ---- havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til førnævnte ting vidnet har anlangende en karl af Thy, som er kommet til dem på Hasle mark om et værge som skulle være blevet borte for ham, og stævnede nævninge for en nævningsed og tov, de på Århus byting 30/9 sidst forleden efter førnævnte vidne svoret og gjort har og deri svoret Rasmus Jensen et fuldt åråd over formedelst Christen Nielsens død. derefter blev afsagt, ---- ikke at komme Rasmus Jensen, så vidt det ham anlanger, til hinder eller skade.

(395)

** ---- havde stævnet Mads Andersen i Loptrup for han til Hovlbjerg herreds ting 2/6 sidst forleden på hans steddatter Kirsten Jensdatters vegne havde ladet fordele Peder Lauridsen i Borum for 40 sletdaler efter hans udgivne brev. derefter blev afsagt ----.

(398)

** ---- uanseet Rasmus Essenbæk samme sag tilforn her til landstinget har indstævnet, og eftersom registreringen og vurderingen efter salig Peder Saxe ikke fandtes på fersk fod og til trødningsdag at være gjort, da er samme registrering magtesløs dømt. ---- og hvad Ursula Andersdatter skal give Rasmus Essenbæk for hvis, ham i boet kan være tilfaldet, og hvis førnævnte 4 mænd i så måder deri gør, skal stande for fulde og upåtalt i alle måder.

(399)

** ---- uanseet Tomas Rasmussen da delefoged til Kalø skal have regnskab med Niels Pedersen for hvis, han har bekommet af ham den stund, han var skriver på Kalø. ---- derefter blev afsagt, ---- samt deres tvistige regnskaber på begge sider at igennemse og overslå, hvad Tomas Rasmussen med rette befindes at blive Niels Pedersen skyldig, hvilket han lovede ham straks at ville kontentere og tilfredsstille.

(401)

** ---- Rasmus Pedersen tiltales, for han skulle have været overhørig og ikke mødt i kapitlet, men da han beviste, at han samme tid havde været så syg, at han ikke kunne møde, da turde fogden ikke tildømme ham noget derfor at lide. derefter blev afsagt, ----og herredsfogden derfor har ham for tiltale kvitfundet, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme, men efterdi ikke befindes for samme indstævnede syn at være givet varsel ----.

(404)

** ---- et tingsvidne af Mariager byting 15/6 sidst forleden ---- gav last og kære over Peder Ibsen forrige skriver på Mariager kloster for KM tjener Peder Christensen i Karlby, han uden årsag har slået blodig og ilde medfaret efter synsvidnes indhold. derefter blev afsagt, ----.

(407)

** ---- med en opsættelse af landstinget havde stævnet Rasmus Værn Peder Rasmussen og Søren Dyngby borgere 8 Århus for et register på 218 daler, Knud Pedersen sst har opskrevet til omkostning på en kalkrejse fra Århus til Stralsund, hvilket register ovennævnte mænd skal have underskrevet og kendt for fulde og bagpå samme register skrevet, at Laurids Kleinsmed og Søren Frakær skulle blive Knud Pedersen 71 daler skyldig. derefter blev afsagt ----.

(411)

** Jens Christensen i Selling med en opsættelse af landstinget havde stævnet Tomas Jensen i Røved, for han modvilligt besidder den gård i Røved, som Jens Christensen har købt og betalt. derefter blev afsagt, ---- og efterdi samme fæstebrev befindes af hr Peder Andersen, som gården ejede, til Tomas Jensen at være udgivet, vidste dommerne ikke det at imodsige, imens Tomas Jensen sig derefter forholder, som det sig bør.

(1)

18/1 1643.

** Ernst Normand til Selsø KM befalingsmand på Koldinghus havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Bjerre herreds ting 9/7 1642 vidnet har angående Gabriel Murmand og Tomas Urtegårdsdreng, som havde tjent på Agersbøl, og Jørgen Juul har ikke haft i sin tjeneste nogen skytter ved navn Gabriel Skytte og Tomas Skytte, som skulle have været i KM vildtbane og skudt to rådyr. efterskrevne, der iblandt Mads Jensen i Pjedsted og hans søn Jens Madsen, Peder Hansen i Ru og hans datter Anne Pedersdatter sst og Kirsten Nielsdatter møllerkone i Kvak mølle vidnede, at de havde seet to mænd komme trækkende med en hoppe, og at de i øster Snede kirke 12/12 1641, da to brudefolk var i kirken nemlig Jens Lauridsen og Else Knudsdatter, havde seet Gabriel Skytte og Tomas Skytte. derpå blev fremlagt fru Olivia Lykke til Ilbjerggård hendes brev, at Hans Hansen Murmand havde beklaget for hende, at en hans brødre Gabriel, som sidst forleden sommer var på Agersbøl at mure, skulle være beskyldt for at have været i KM vildtbane. derefter blev afsagt, så efterdi Hans Randulf KM skovrider udførligt har vidnet, at Gabriel Skytte og Tomas Skytte 30/8 1641 har været i KM vildtbane i Holmans herred i Pjedsted kær med en vogn med to rådyr i under dække, og han da skød den ene hoppe for vognen, og Gabriel skød til ham igen hans krudthorn i sønder, som med syn og vidner befæstes, tilmed samme personer ikke er fremkommet, så vidnesbyrd kunne kende, om det var de samme personer, de omvidnet har, og derimod fremlægges fru Olivia Lykke til Ilbjerggård hendes underskrevne kundskab, at Gabriel og Tomas Skytte 30/8 hele dagen var på Agersbøl at arbejde, hvilket med fru Helvig Arenfeldt til Rugballegård hendes bevis nogenlunde bestyrkes, så bemeldte adelspersoners breve, over hvilke landsdommerne ikke er dommere, synes udførligt imod førnævnte vidner, da vidste dommer ikke på bemeldte indstævnede vidner og den hedenfindelse derpå funderet er at dømme, imedens førnævnte adelspersoners kundskab for sin tilbørlige dommer stander urykket.

(21)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet Sejer Lauridsen Kå herredsfoged i Ning herred for to domme, han imellem ham og hans tjener Jens Pedersen Møller i Tarskov mølle 12/8 og 18/10 sidst forleden dømt har og deri ikke har vidst Jens Pedersen sit fæste at have forbrudt og ikke anseet, at for ham er bevist med rigtigt syn i skoven som til møllen er liggende, at han utilbørligt har ladet hugge grønne bøge, men anseet nogle sedler på nogen ringe læs ved. desuden skulle han restere med mølleskyld. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes samme skovsedler, fogden sin dom har på funderet, i hans dom et være inddraget, da fandt dommerne denne hans dom at være som udømt var, og sagen igen til herredsting at komme, og efterdi hans sidste dom findes på den første, som nu er undersagt, at være grundet, da bør den ingen magt at have.

(22)

** Laurids Ebbesen KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne 11 mænd for deres ed og tov, som de 10/10 sidst forleden over Rasmus Knudsen i Nølev til Hads herreds ting gjort og svoret har og dermed svoret ham fri for gårdfred, han med flere 22/8 sidst forleden i Niels Knudsens gård i Nølev med været har at fratage ham en vogn i hans fraværelse og slået hans hustru, hvorimod Anders Sørensen Juel i Rørt, som var formand for førnævnte nævninge, har svoret Rasmus Knudsen gårdfred over. efter flere ord dem imellem var afstod de på begge sider samme gårdfreds forfølgning med Rasmus Knudsen, så det

ingen videre skal komme til hinder eller skade i nogen måder.

(24)

** Otte Marsvin til Dybæk KM befalingsmand på Dronningborg med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Jens Christensen i Astrup, for han 28/3 1638 til landstinget skal være hærværk oversvoret, Jens Jespersen i Tostrup da at have ladet kalde sandemænd hærværk at svære over ham for den halve gård sst, han bruger og besidder imod dom og forbud. dertil blev stævnet Jens Jespersen i Tostrup Niels Ibsen i Astrup og Maren Ibsdatter forrige boende i Astrup. derefter blev afsagt, så efterdi med sandemandsed bevises, Jens Christensen 1638 at være hærværk oversvoret, som findes 40 marks sag at være, og ikke han i så langsommelig tid har rettet eller sat ikke heller sandemandseden rykket, men endnu står ved sin fuldmagt, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og Jens Christensen at fare som andre fredløse mænd.

(25)

** Niels Pedersen boende i Blære med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Peder Clemendsen i Nibe for en opskrift, han til Nibe ting 23/6 sidst forleden fremlagt har og deri angivet adskilligt, som salig Jep Mouridsen i Blære i hans levende live skal have bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Clemendsens opskrift ikke med Jep Mouridsens brev eller andet bevis bekræftes, kunne dommerne ikke kende samme opskrift så noksom, at den bør nogen magt at have, og efterdi Søren Pedersen birkefoged imod rigtigt brev og segl har tildømt Niels Pedersen med Peder Clemendsen at være over rede og regnskab, da kunne dommerne ikke kende den hans dom bør nogen magt at have, men herredsfogden at give Niels Pedersen til kost og tæring 4 rigsdaler.

(27)

** Søren Mouridsen i Hadsten med en opsættelse af landstinget havde stævnet Iver Mikkelsen i over Hadsten for et vidne, han 16/9 sidst forleden med hans bror Peder Mikkelsen sst vidnet har, formeldende at Søren Mouridsens datter Gyde Sørensdatter skulle have kaldt ham skælm og en kæltring. derimod havde Peder Mikkelsen stævnet Morten Nielsen i Hadsten for et vidne, han til Sabro herreds ting 15/9 sidst forleden vidnet har, at da han kom til Peder Mikkelsen for at give ham varsel, da rystede han et spyd ad ham, hvilket vidne Peder Mikkelsen formener, han har vidnet hans stedfar til hjælp. da efter flere ord dem imellem var blev Søren Mouridsen og Peder Mikkelsen så forenet, at Søren Mouridsen skal give Peder Mikkelsen 18 rigsdaler, og dermed skal de være hinandens gode venner.

(32)

** Peder Dalum i Østrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Hornum herreds ting 28/8 sidst forleden vidnet har, at de havde hørt, at han skulle have sagt til Just Mortensen på Suldrup kirkegård, at han skulle fange andet at tage vare på end lyse efter et spanskrør, og han skulle have haft en kæp over Just Mortensens hoved, hvorfor han var blevet svoret et fuldt kirkefred over. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd udførligt har vidnet, at Peder Jensen Dalum ved Suldrup kirkedør truede Jep Mortensen med en kæp og hvingede over hans hoved, hvorefter Peder Dalum har lidt klage, og intet derimod fremlægges jo så at være sket, da

vidste dommerne ikke imod samme vidne klage og nævningsed at sige eller magtesløs dømme, men da Niels Justsen og hans medfølgeres vidne ikke udtrykkeligt formelder, at Peder Dalum skulle have tilsagt Just Mortensen nogen ord hans ære eller lempe angældende, da bør samme vidne ikke at komme Peder Dalum til nogen skade eller vidste derfor på hans lempe at dømme.

(35)

** Mads Nielsen i Tåstrup med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne, for de til Feldballe birk 8/10 sidst forleden skal have ham vold oversvoret for en ulovlig og ubevislig beskyldning, som Maren Rasmusdatter i Tåstrup over ham gjort har for vold, som han benægter. da efter flere ord dem imellem var blev de således venligt forenet, at forbemeldte tre sandemænd skal give Mads Nielsen til kost og tæring 3 rigsdaler, og dermed skal alle hvis vidner og sandemandsed i sagen ganget er være kasseret og ingen videre til hinder eller skade at komme.

(37)

** Didrik Nielsen borger i Ålborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Pedersen birkefoged i Nibe for en dom, han 11/12 1641 til Nibe birketing afsagt har, anlangende Didrik Nielsen at være tildømt at betale Maren Lauridsdatter, salig Jens Nielsen, fordum skriver til Nibe birketing, hans efterleverske 2 læster tomme tønder, som han 1633 skulle have bekommet af salig Jens Nielsen i hans bod til at lade salt indpakke i. derefter blev afsagt, så efterdi intet bevis af Didrik Nielsen udgivet fremlægges, at han skulle have været salig Jens Nielsen samme tønder pligtig, og Hans Sørensens seddel ikke heller udførligt derom bemelder, da fandt dommerne samme seddel og dom ikke at komme Didrik Nielsen til hinder eller skade.

(38)

** fru Kirsten Sandberg til Fævejle med en opsættelse af landstinget havde stævnet hr Jens Madsen sognepræst til Koed og Nimtofte sogne for to breve, han havde fremlagt i Århus kapitel sig til behjælpning, som han berettede skulle være Kirsten Hansdatters hånd under begge skrivelser, hvilke breve fru Kirsten Sandberg mener falske at være, og herredsfogden har indsat det for sin tilbørlig dommer. så mødte hr Jens Madsen og parterne tog brevene igen og fik intet beskrevet.

(39)

** Mogens Kås til Støvringgård høvedsmand på Nyborg slot med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 13/10 sidst forleden til Slet herreds ting vidnet har, at Mogens Kåses tjener Jørgen Pors i Kastrup skal have gjort et fuldkomment køb med Christen Poulsen færgemand ved Sebbersund om salig Niels Fiskers redskab, hvilket Jørgen Pors højligt benægter. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet ydermere, end Jørgen Porses udgivne seddel og købebrev om formelder, som Christen Poulsen nu selv i rette lagt har, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(42)

** Christen Lauridsen Guldsmed indvåner i Randers med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst

forleden havde stævnet efterskrevne sandemænd i Randers, for de 26/9 sidst forleden har ham vold oversvoret for en skade, som Poul Nielsen skulle have haft bag på sin hånd, som han beskyldte Christen Lauridsen for at have gjort med en sten, hvilken han benægter, men han formener, at Poul Nielsen af sin bror Peder Nielsen Lueskrædder skal være tilskyndet sligt på ham at klage. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevislig gjort, at Christen Guldsmed skulle have gjort Poul Nielsen nogen skade, ikke heller nogen vidner i sandemandseden findes inddraget, da kunne dommerne ikke kende samme sandemandsed så nøjagtig, at det bør nogen magt at have eller at komme Christen Guldsmed til hinder eller skade i nogen måder.

(44)

** Peder Nielsen borgersøn i Randers havde stævnet efterskrevne 6 sandemænd i Randers, for de har ham vold oversvoret anlangende nogen skade, han Christen Guldsmed skulle have gjort, hvilket han højligt benægter ved hans højeste ed. derefter blev afsagt, så efterdi ikke med nøjagtig vidnesbyrd er bevislig gjort, at Peder Nielsen skal have gjort Christen Guldsmed nogen sår eller skade, så samme syn ikke er bevislig gjort, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner og sandemandsed så noksom, at det bør nogen magt at have eller komme Peder Nielsen til nogen forhindring eller skade.

(47)

** Jørgen Seefeld til Visborggård KM befalingsmand på Hald hans visse bud Peder Nielsen ridefoged sst havde stævnet Christen Lauridsen i Vinkel for et falsk pas, han skulle have ladet skrive, desuden skulle han have beskyldt Peder Nielsen, for han skal have dulgt med Mikkel Skavn i Vinkel med hans tyveri, hvorfor han bør at straffes som en falskner løgner og æreskænder. da formedelst dommernes forbøns skyld afstod Peder Nielsen samme forfølgning og tiltale til Christen Lauridsen, og han derimod forpligtede sig forinden 8 dage at drage af Hald og Silkeborg len så vel som Sønderlyng herred og ikke mere deri at komme tilstede, og dersom han efter denne dag deri findes, da uden videre dom straks at forsendes til Bremerholm.

(51)

** Niels Madsen i Århus på Birgitte Ovesdatters vegne cit Karen Pedersdatter. og nu var Birgitte Ovesdatter tilstede og svor sig i samme gerning uskyldig at være. derefter blev afsagt, da endog sagen i 6 uger har været optaget, og Karen Pedersdatter og Rasmus Mikkelsen, som Birgitte Ovesdatter skulle have bortført, ikke nu tilstede er mødt, ikke heller bevislig gjort hvor Birgitte Ovesdatter skulle have været, midlertid hun var bortdraget, da på det videre udforskning i sagen kan tilstedes, opsatte dommerne samme sag til i dag 6 uger, og da førnævnte vidnesbyrd så vel som Birgitte Ovesdatter da personligt her tilstede føres og gå derom så meget, som lov og ret kan findes.

1/2 1643.

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Poulsen i Erslev herredsfoged til Galten herred for en dom, han 20/9 sidst forleden imellem ham og Peder Ankersen borgmester i Randers og ridefoged til Dronningborg afsagt har, som er for landgilde af hans gård, han påboer, for 1640, som er 8 skilling leding med mere, og desligeste af en anden gård, han bruger, som Rasmus Simonsen har påboet, giver 8 skilling leding med mere. efterskrevne vidnede at 1629 i oktober måned stod Peder Knudsen i Hadbjerg på sine knæ på Galten herreds ting og gjorde sin ed

til at være dommer til Galten herreds ting, og Jesper Lauridsen da ridefoged til Dronningborg oplæste kong Christian den tredies recesses 7.kapitel for ham og tog Peder Knudsen i hånd på KM og lensmand Otte Marsvins vegne og befalede ham at sidde samme dommersæde, men Jens Poulsen i Erslev blev siddende i retten, så Peder Knudsen ikke kunne komme til at betjene den. derefter blev afsagt, så efterdi for sætfogden med restants af jordebogen er bevislig gjort, at Peder Knudsen resterede med hans landgilde af samme gård, og sætfogden derfor han tildømt ham det at betale, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige, men efterdi ikke befindes nogen skattebrev eller lægdsseddel for fogden at være fremlagt, der han sin anden dom har udgivet, så deraf kunne forfares, om Peder Knudsen burde for samme skat at være forskånet eller ej, da fandt dommerne den hans dom som udømt, og sagen til herredsting igen at komme, men efterdi efterskrevnes vidne med Otte Marsvins egen seddel og Mikkel Tygesens kundskab bestyrkes, og andre har vidnet om den synlige gerning, de har seet, og intet derimod fremlægges, da vidste dommerne ikke imod samme vidner og Mikkel Tygesens seddel at sige.

(57)

** Peder Nielsen Worm borger i Randers med en opsættelse af landstinget 21/12 sidst forleden havde stævnet Knud Nielsen byfoged sst for en dom, han 5/12 sidst forleden dømt har imellem Mogens Nielsen sst og Peder Nielsens hustru Karen Pedersdatter og tildømt hende at have gjort uret og bør at lide tiltale formedelst et skriftligt kundskab, Karen Pedersdatter skal have ladet fremlægge, eftersom Mogens Nielsen hende ofte har anmodet, anlangende salig Peder Pedersen forrige borgmester i Randers hans ligsten og begravelse i sankt Mortens kirke, som Mogens Nielsen er tilhørende efter breve, men som Peder Worms hustru Karen Pedersdatter arvede efter salig Jens Christensen og hans sidste hustru Margrete Pedersdatter. da efter flere ord dem imellem var og efter dommernes begæring, afstod Mogens Nielsen hvis rettighed han havde sig i samme ligsten og lejersted tilforhandlet, så Peder Worm lovede derfor at skal give Mogens Nielsen 16 sletdaler og samme lejersted at følge Peder Worm og hans hustru.

(63)

** hr Jens Jensen Block sognepræst i Borup med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet Niels Christensen i Østrup herredsfoged i Støvring herred for to domme, han 28/9 sidst forleden dømt har, hvori han skal have fradømt hr Jens Jensens fuldmægtig sin lovlige tiltale til Søren Jensen i Bjergby for nogen skade, han skal have gjort hr Jens på sin ager og eng, liggende til en annekspræstegård i Bjergby, formedelst lensmanden ikke var derfor stævnet. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og de indstævnede personer ikke er mødt, og dommerne imod recessen uden bevilling deri ikke kan gøre længere forhaling, da fandt dommerne samme dom og vedkendelse magtesløs at være og ikke komme hr Jens Block til nogen forhindring.

(65)

** Niels Friis til Favrskov med en opsættelse af landstinget 7/12 sidst forleden havde stævnet efterskrevne for et vidne og syn, de 27/9 sidst forleden til Ning herreds ting vidnet og gjort har anlangende et indstenet stykke skov i stor Fulden skov, som kaldes Hovgårds skifte, som nu bruges til Skumstrup hovgård, men har været brugt til den gård i stor Fulden, som Rasmus Jensen nu påboer. dernæst blev fremlagt et vidne af Framlev herreds ting 21/9 samme år, hvori Niels Moesgård i Ystad vidnede, at 1602 der den store pest havde grasseret, da kom han hjem til

Moesgård til hans mor, da blev samme jord i stor Fulden skov brugt til Rasmus Jensens gård. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Johan Brockenhuus tilforn at have ladet forhverve vidner om samme skovskifte, hvilke vidner her til landsting ved endelig dom er underkendt, og Johan Brockenhuus dog bag på endelig dom har ladet forhverve vidner og syn, da kunne dommerne ikke kende samme vidner og syn så noksom, at de bør nogen magt at have eller at komme Niels Friis på hans ejendom til skade, men Johan Brockenhuus for sådan hans unyttige trættes påførelse imod endelig dom bør at give Niels Friis til kost og tæring 10 rigsdaler.

(72)

** til Ernst Møllendorfs korporal under Deberts kompagni hans opsættelse. og nu for retten med opholdne fingre og højeste ed svor og benægtede Ertmand Møllendorf sig ikke slige ord at have haft, som de ham påvidnet har, hvorefter blev afsagt, da efterdi de indstævnede personer ikke er mødt, opsatte dommerne samme sag til i dag 6 uger.

15/2 1643.

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg på hans tjener Anders Jensens vegne i Nibe med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Søren Pedersen birkefoged i Nibe for en dom, han 7/5 sidst forleden har dømt Anders Jensen i Nibe fra hans rette værneting af Hornum herred her over til Slet herreds ting og der at lide tiltale, som er imod birkerettens 3.kapitel, hvorfor han må igen at oprette hvis skade, hans tjener derpå gjort er. samt for en anden dom, han 20/8 til Nibe birketing dømt har lydende, at Anders Jensen i Nibe burde at forskaffe Anders Jensen i Binderup hans garn så gode, som de var, og oprette ham sin fiskeris skade, og samme dom at være dømt, medens nævningseden var ved magt, hvorfor han mener, samme dom bør magtesløs at blive. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Jensen Budsier selv vedgår sig at have optaget Anders Jensens to garn af førnævnte bundgarnsstader på den stakkede lænke fra Dybet, så birkefogden derfor har tildømt Anders Budsier dermed uret at have gjort og pligtig at være Anders Jensen i Binderup sine garn så gode igen at forskaffe og der foruden at stå til rette for hvis skade, han på sit fiskeri fanget har, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme men efterdi det ikke befindes Anders Jensen i Binderup hans garn eller skadeslidelse af uvildige dannemænd at være vurderet, førend Anders Jensen Budsier efter Anders Jensen i Binderup hans egen taksering er delt blevet, da fandt dommerne samme dele og forbud ingen magt at have, men hvem påskader derom efter uvildig vurdering at procedere som det sig bør.

(79)

** Christian Friis til Vår med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Byrial Tomasen i Mjallerup herredsfoged i Slet herred for en dom, han 8/9 sidst forleden har dømt hr Jens Pedersen i Barmer kvit for tiltale for to enge liggende i Barmer kær, som hører til Vår, som hr Jens Pedersen har ingen hjemmel af ham til at lade bruge. nu fremlagde fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til Sebbergård på hendes sognepræst hr Jens Pedersens vegne et stedsmålsbrev, Timme Styggesen foged på Vår til hr Jens Pedersen udgivet har på omtalte eng, dateret 21/9 1639. derefter blev afsagt, så efterdi nu fremlægges Timme Styggesen hans underskrevne sedler, som ikke har været for herredsfogden, der han sin dom udgivet har eller deri indført, da fandt dommerne denne hans dom at være som udømt var, og hvem videre påskader sagen til herredsting igen at indkalde.

(82)

** Corfits Ulfeld til Skovsgård på hans hustrus vegne afsagde arv og gæld efter hans salig svoger Tage Thott Andersen, som blev begravet i Helliggejsts kirke i København 6/2 nu forleden.

(83)

1/3 1643.

** Jens Jensen foged på Sostrup havde hidkaldt sandemænd af Nørherred Mikkel Mikkelsen af Albæk, som på søndag i Albæk skov er dødblevet, hans bane at udlede og først for sandemændene fremlagde et tingsvidne af Nørherreds ting 9/2 sidst forleden, hvor Karen Pedersdatter i Albæk vidnede, at hendes søn Mikkel Mikkelsen og stedsøn Peder Mikkelsen i venlighed var gået til skoven, og da huggede Peder nogle grene af et træ og tabte øksen, som faldt ned og kløvede hovedet på hans bror Mikkel, som han troede var gået hjem med fæet. Jens Mikkelsen vidnede, at han så hans brødre slæbte hen ad skoven med en kælk. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Mikkel Mikkelsen at være af vanlykke formedelst samme økse i hans hoved er nedfaldet at være død og omkommet og det ham til bane og livs lagt.

(85)

** Mogens Sehested til Holmgård KM befalingsmand på Skivehus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Skern birketing 17/10 sidst forleden vidnet har, at de havde været i Velling præstegård til hr Jacob Villumsens og set en kvinde Anne Pedersdatter ligge i stegerset på nogle klæder på jorden, og et dødt drengebarn lå hos hende. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at de har seet Anne Pedersdatter ligge på nogen klæder og et dødt drengebarn hos hende, og intet derimod fremlægges jo så at være, da vidste dommerne ikke i den post imod samme vidner at sige, men efterdi Mette Pedersdatter og hendes medfølgere så vel som synsmænd har stillet deres vidner og syn i tvivl, det de ikke kunne se andet på samme barn, end det jo var dødfødt, og i så måder ikke endelig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn og sandemandsed så noksom, at det må komme Anne Pedersdatter til nogen befrielse men deri magtesløs at være.

(89)

** Viffert Seefeld til Revsnæs havde stævnet Jørgen Justsen i Dal herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han til Fleskum herreds ting 11/10 1641 dømt har imellem Viffert Seefeld og sin tjener Maren Nielsdatter, Christen Christensens hustru i Volsted, som han har beskyldt for et hendes børn, hun skulle have ladet blive død hos sig, hvorfor hun for sin forseelses skyld burde at straffes på hendes hals. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at samme barn har været syg og skrøbelig, så de intet andet kunne se, end samme barn formedelst Guds gerning er dødblevet, og derefter har Maren Nielsdatter frikendt, da vidste dommerne ikke imod samme vidner eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(90)

** fru Margrete Marsvin salig Jørgen Urnes til Alslev med en opsættelse af landstinget i dag 14

dage havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Fleskum herreds ting 27/6 næst forleden vidnet har, at Jens Christensen Munk, som tjente i Ferslev, var i Volsted kirke, og førend tjenesten var endt, gik han af kirken og slog Anders Nielsen i Ferslev hans hest løs, så den løb af byen. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet udførligt men en del efter Christen Christensen hans ord, som han ikke er gestendig, da kunne dommerne ikke kende samme vidner på begge sider så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(93)

** Christen Jensen i Hoed med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet efterskrevne sandemænd i Rugårds birk for år 1642, for de 16/11 sidst forleden til Rugårds birketing har gjort deres tov og ed anlangende det manddrab, som skete på hans salig far Jens Pedersen, som boede i Hoed, som skete 16/8 om natten, og han havde været i selskab med 4 mænd, og sandemændene havde imod al lov og ret svoret alle 4 mænd manddrab over og til deres fred. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte sandemænd ikke navnlig har udlagt nogen vis banemand til Jens Pedersens død, da fandt dommerne den deres ed at være som usvoret var, og sagen efter lovlig proces til sandemænd igen at komme derom at gøre deres ed.

(95)

** Christoffer Jensen i Hoved løjtnant i Skanderborg len med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Deuster i Århus for en dom, han til Århus byting 16/9 1641 har ladet forhverve, i hvilken dom Christoffer Jensen og hans hustru Gertrud Jacobsdatters børn og medarvinger findes at være tildømt at betale Hans Deuster 50 rigsdaler og renter i 18 år, som er for et forløfte, afgangne Terkild Pedersen Saxe har gjort til Hans Deuster på sin afgangne bror doktor Peder Saxes vegne. derpå blev fremlagt samme dom af Århus byting, som så sluttes at salig Terkild Saxes arvinger nemlig Gertrud Jacobsdatter med hendes lovværge Christoffer Stenhugger Jacob Terkildsen og Karen Terkildsdatter med hendes lovværge Morten Stålsen pligtig var og burde at betale Hans Deuster resten af førnævnte håndskrift. derefter blev afsagt, så efterdi har været fremlagt Terkild Saxes udgivne brev til Hans Deuster på 130 rigsdaler, Terkild Saxe også sit genbrev imod tingsvidne til Hans Deuster har udgivet, og byfogden derfor har tildømt Terkild Saxes arvinger resten af samme håndskrift at betale, da vidste dommerne ikke imod samme dom at sige eller magtesløs dømme.

(98)

** Albret Jensen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Jens Sørensen byfoged sst for en dom, han til Horsens byting 11/10 1642 imellem ham og Peder Christensen Bhi i Borup dømt har anlangende en Peder Bhis gård, som Albret Jensen ham aflejet har. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden i hans doms 1.post har tildømt Albret Jensen at betale Peder Bhi et halvt års husleje af hans gård, midlertid han den besad efter hans brevs indhold, da vidste dommerne ikke deri imod den hans dom at sige, men efterdi af tingbogen erfares, Peder Bhi alene samme gård at have solgt og ikke dermed gjort Albret Jensen på hans besiddelse og fæstebrev til sin fardag noget indpas, og byfogden dog har fundet dem om deres anvendte omkostning til regnskab, da vidste dommerne ikke hans dom i den post bør nogen magt at have.

(101)

** hr Niels Mortensen i Præstholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Stensballe birketing 4/7 sidst forleden med Niels Jensen i Haldrup og flere deres egen slægt vidnet har, hvilket vidne udtrykkeligt formelder, at Søren Jensen med flere skal være rette arvinger til den halve bondegård i Lundum, som hr Niels Mortensens salig far hr Morten Nielsen i Lundum har haft i eje over 38 år og hans børn og arvinger efter ham, og som han havde købt af afgangne Jørgen Justsen i Lundum og hans sande arvinger. dertil blev stævnet Niels Jensen og Jørgen Jensen i Tvingstrup, som førnævnte vidne forhvervet har samt Jørgen Jensen i Haldrup Søren Jensen Sidsel Jensdatter sst med hendes lovværge Niels Christensen sst Peder Christensen og Jens Christensen i Nebel. dertil havde Christoffer Pax til Stensballegård på hans tjener Niels Jensens vegne stævnet hr Niels Mortensen, for han havde stævnet Niels Jensen og hans medarvinger angående et skøde som var udgivet til en mand, som boede i den halve bondegård i Lundum, nemlig afgangne Jens Smed, som har haft afgangne Jørgen Justsens datter ved navn Maren Jørgensdatter, at da hun ingen børn har avlet med Jens Smed, da kan han ikke sælge hendes jord. dertil blev stævnet hr Oluf Mortensen i Ormslev og deres mor Anne Jørgensdatter og deres søster Kirsten Mortensdatter samt afgangne Jens Smeds arvinger Anne Jensdatter og Karen Jensdatter samt Rasmus Pedersen alle i Lundum. dernæst fremlagde hr Niels et skøde af Vor herreds ting 30/11 1604, indeholdende at Maren Jørgensdatter i Lundum med hendes myndige værge og ægte husbond Jens Christensen, Søren Jørgensen på sine egne vegne, Karen Jørgensdatter i Stensballe tog i hr Morten Nielsens hånd og solgte og skødede fra dem og deres arvinger og til hr Morten Nielsen hans hustru Anne Jørgensdatter og deres arvinger al den lod og part, de havde arvet og købt i den bondegård i Lundum, Jens Christensen iboede. og fremlagde et andet skøde af samme ting 27/3 1611 hvori Rasmus Pedersen født i Lundum solgte og skødede til hr Morten Nielsen al den lod, han havde arvet i den bondegård i Lundum efter hans far Peder Christensen og mor Maren Peders, som hans salig far påboede. Peder Poulsen i Lundum mølle fremlagde hr Niels Mortensens skøde af Vor herreds ting 30/5 1642, at han havde solgt til Peder Poulsen i Lundum mølle og hans hustru Anne Jensdatter den halve selvejergård i Lundum liggende næst op til den halve gård, Rasmus Pedersen iboer. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Vor herreds ting 3/2 sidst forgangne år, hvor Niels Jensen i Tåning på hr Niels Mortensens vegne i Præstholm til 4.ting lovbød samme halve gård fædrene gods til fædrene frænder og mødrene gods til mødrene frænder, hvortil fremkom Rasmus Pedersen i Lundum på sine egne vegne og Peder Poulsen i Lundum mølle på hans børns vegne og begge tilbød sølv og penge for samme ejendom. dertil blev givet varsel til Bodil Sørensdatter i Gosmer med hendes lovværge Knud Lauridsen født i Mårslet med hans lovværge hr Oluf Mortensen i Ormslev hr Oluf Knudsen i Ørslev Jørgen Sørensen i Horsens Lisbeth Sørensdatter og Birgitte Knudsdatter sst med deres lovværge Dorte Hansdatter i Ølsted med hendes lovværge samt Anne hr Mortens i Lundum og Kirsten Mortensdatter sst med deres lovværge. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner og syn af hr Niels indstævnet ikke i rette lægges, endog sagen i 6 uger han været optaget, så deri ikke kan gøres længere forhaling, så fandt dommerne samme vidner og syn magtesløs at være, og efterdi med skøder bevises, hr Niels Mortensens far hr Morten Nielsen samme bondegods i Lundum at have sig tilforhandlet, som ham og hans arvinger over recessens hævd skal have efterfulgt, som hr Niels Mortensen det nu siden efter lovligt lovbud til Peder Poulsen i Lundum mølle har skødet og afhændet og ikke bevises, nogen anden til samme gods at være berettiget, da vidste dommerne ikke imod førnævnte lovbud eller hr Niels Mortensens udgivne skøde at sige eller magtesløs dømme.

(108)

** Mogens Arenfeldt til Rugård KM befalingsmand på Mariager kloster med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Sønderlyng herreds ting 1/5 1634 vidnet

har, at de så og hørte, at Tomas Rasmussen i Norup leverede en sum penge til Laurids Jensen i Revn, som var Niels Madsens som druknede i Kolindsund, hvilket er vidnet på en død mand, og Laurids Jensen tit og ofte i levende live skal have beklaget, at han ingen arv havde bekommet efter hans kones bror Niels Madsen, som druknede i Kolindsund, hvilket hans efterladte hustru Mette Madsdatter endnu beklager. ligeledes stævnedes Niels Sørensen i øster Balle herredsfoged i Sønderherred for en dom, han 16/11 1641 dømt har og da tildømt Mette Madsdatter at betale hendes søster Maren Madsdatter anpart af førnævnte sum penge. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og ingen dog er mødt herimod at svare, da fandt dommerne samme vidne og dom magtesløs at være og ikke komme Mette Madsdatter til nogen forhindring.

(110)

** Mogens Arenfeldt til Rugård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Jensen i Knejsted herredsfoged i Gerlev herred for en dom, han 31/10 til Gerlev herreds ting dømt har imellem Mogens Arenfeldt og Peder Ibsen anlangende Peder Ibsens skudsmål, han samme dag begærede, og da tilfundet Peder Ibsen sit skudsmål at måtte bekomme, uanseet samme dag for han var i rette lagt kommissærernes dom, som tilforn havde tildømt Peder Ibsen for sin grove forseelse at lide tiltale. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag i 6 uger til i dag befindes at være optaget, og Peder Ibsen eller andre indstævnede dog ikke er mødt med samme dom og skudsmålsvidne, da fandt dommerne samme dom og skudsmålsvidne magtesløs at være.

(112)

** Mogens Olufsen indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Jensen, født på Samsø, Anders Olufsen Jens Olufsen sst og Erik Jørgensen Færgemand, for de 21/11 sidst forleden om aftenen i mulm og mørke slog Mogens Olufsen blå og blodig og trælbar ham og kastede ham over rækværket i åen og gik fra ham som et dødt menneske, hvorfor de er vold oversvoret. derefter blev afsagt, da efterdi med sandemandsed bevises, Søren Jensen Anders Olufsen Jens Olufsen og Erik Jørgensen Færgemand at være vold oversvoret, og 6 uger er forbigået, og ikke de for dem har bødet sat eller borgen sat eller sandemandseden rykket, og deri ikke kan gøres længere forhaling, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end recessen deri at følge, og ovennævnte at fare som andre fredløse mænd.

(114)

** Christian Friis til Vår havde stævnet Byrial Tomasen i Mjallerup herredsfoged i Slet herred for en hjemmel, han 6/5 1641 udstedt har, anlangende at Poul Lauridsen i Sønderlade har hjemlet Eske Nielsen i Barmer og hans hustru Mette Christensdatter det andet stolestade næst op til fruens stol i Sebber kirke, som ligger til Munkgård, hvilken hjemmel han formener bør magtesløs at blive og ikke komme hendes tjener Anders Mouridsens hustru Gertrud Jensdatter til hinder eller skade i nogen måder. efter flere ord dem imellem var afstod Christen Mogensen og Poul Lauridsen på begge sider al hvis hjemmel vidner klage deler dom og andet i samme sag ganget og forhvervet er, så det skal være som ugjort og ingen videre til hinder eller skade at komme.

(118)

** Niels Madsen i Århus tilforordnet Birgitte Ovesdatters værge. så mødte vidnesbyrd og var deres

forrige vidne bestendig, men Birgitte Ovesdatter påskød at ville bevise med dannekvinder, hvad bræk og sygdom hun skulle have været i, så hun ikke skulle have været med barn og begærede at sagen måtte opstå, da bevilgede de på begge sider samme sag til næste landstingsdag førstkommende at opstå.

(119)

** Niels Pedersen forrige skriver på Kalø med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anders Andersen Bonde i Nødager med flere for et vidne, de til Feldballe birketing 3/12 sidst forleden Tomas Rasmussen i Mårup til vilje vidnet har, anlangende de skulle have solgt Tomas Rasmussen på Niels Pedersens vegne al sin rug, hvilket vidne Niels Pedersen ikke mener nøjagtigt at være. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Andersen Bonde og hans medfølgere ikke har vidnet om nogen vis år eller tid, når samme rug af dem skulle have været købt og har vidnet i deres egen sag, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have.

(122)

** Niels Pedersen i Tostrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Søren Sørensen i Almind for en dele, han til Lysgård herreds ting har forhvervet 15/8 1642 anlangende 2 halve skæpper rug, som skal være for en påsat skyld af sognemænd på den halve gård Tostrup, Niels Pedersen påboer. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes samme vedtægt af menige sognemænd at være gjort, hvad korn enhver til tiende skulle give kirken, og samtlige dem derefter forholder Niels Pedersen undtaget, da vidste dommerne ikke imod samme vedtægt at sige eller Niels Pedersen af den dele, han er i for hvis han med rester og tilbage står i korn, at kvitdømme, førend han retter for sig, men efterdi intet bevis fremlægges Niels Pedersen til stedsmål 10 mark at have udlovet, og han derfor er delt blevet, fandt dommerne ham af den dele kvit at være.

(125)

15/3 1643.

** Jens Rasmussen i Vivild havde hidkaldt sandemænd af Sønderhald herred om manddød at sværge over Rasmus Andersen i Vivild for Jens Rasmussens søn Rasmus Jensen, han for rum tid siden skal have dræbt og fremlagde et tingsvidne af Sønderhald herreds ting 13/2 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de på Vivild mark hørte Rasmus Jensen sagde til Rasmus Andersen i Vivild, giv mig mit liv, og da salig Rasmus Jensen døde, da udflød der vand og blod af hans hoved i det sted, han var slået af Rasmus Andersen. synsmændene vidnede, at Rasmus Jensen klagede, at Rasmus Andersen, som tjente i Vivild, havde gjort ham de sår og skader, som synsmændene havde omhjemlet. dernæst gjorde sandemænd deres ed og svor Rasmus Andersen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Rasmus Jensen, han ihjelslog.

(130)

** Hans Jensen Kneus af Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jens Sørensen byfoged for en dom, han til Horsens byting 13/12 1642 dømt har imellem ham og Hans Markorsen borger i Horsens anlangende nogen kister og efterskrevne gods, som Hans Markorsen og Christoffer Christensen på ulovlig vis har gjort arrest og beslag på. derefter blev afsagt, så efterdi med landstingsdom bevises Hans Markorsen efter Hans Kneuses tilbud at være tilfundet med

byfogden og dannemænd at annamme udlæg og vurdering i hans gods, så samme gods er ham udlagt og tilvurderet, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering og vidner at sige eller magtesløs dømme, men da Hans Kneuses gældsbrev ikke befindes i byfogdens dom at være inddraget, da fandt dommerne den hans dom ingen magt at have, og Jens Sørensen at give Hans Kneus til kost og tæring 6 sletdaler, men efterdi Hans Kneus i sit indlæg har sigtet Hans Markorsen for hans kiste ulovligt skal være åbnet og skamferet, hvilket er Hans Markorsens lempe angældende, hvilken beskyldning Hans Kneus ikke har bevislig gjort, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Hans Kneus jo bør at agtes for den samme, som han Hans Markorsen tilmeldt har.

(140)

** Christen Lauridsen i nørre Tranders med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Jensen i sønder Tranders Søren Andersen og salig Peder Jensen sst hans hustru og børn nemlig Anne Hansdatter hans hustru Karen Pedersdatter Jens Pedersen og Christen Pedersen hans 3 børn for efterskrevne syn, de til Fleskum herreds ting 4/4 sidst forleden afhjemlet har, på den gård Christen Lauridsen påboede, som han 1/8 blev fradømt, uanseet han intetsteds at være bortrømt men alene forrejst til Sjælland sin slægt og venner at tale med og sin tilstående gæld hos dem at indkræve. desligeste stævnet Laurids Lauridsen for en kontrakt, han skulle have sluttet med sin hustru Maren Jensdatter om opladelse af hendes gård, som han formener hun ikke er mægtig at slutte uden sin tilladelse. derefter blev afsagt, så efterdi ikke befindes for samme syn at være givet lovligt varsel, synsmændene ikke heller har specificeret, hvor højt samme bygfældighed kunne eragtes, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner forbud og dom så vel som Christen Lauridsens hustrus kontrakt, som hun imod hans tilladelse gjort har så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(144)

** Henrik Sandberg til Bøgsted på sin bror Anders Sandberg til Kvelstrup hans vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 28/1 sidst forleden til Mols herreds ting vidnet har, anlangende det skulle kaldes Skibhøj norden for den ålegård, som er bygget i fjorden, uanseet der ikke findes nogen høj eller bakke norden for samme ålegård, hvilke vidner hr Tue Pedersen sognepræst til Tved kirke har forhvervet. så mødte hr Tue Pedersen og berettede, at han for sin person intet videre ville have med samme ålegård at gøre, og dermed afstod de på begge sider alle hvis vidner og breve i sagen ganget er.

(146)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Mads Tomasen i Nørholm, den tid siddende i dommersted til Nørholms birketing, for en dom, hvori han skal have frikendt menige Nørholms sognemænd for halvparten af kronens og kirkens anpart af Nørholms tiende at stede og fæste, uanseet den ene af de to mænd, som på menige sognemænds vegne har udgivet fæstebrev på samme tiende, ved døden skal være afgået, så den halve part af tienden derfor er fæsteløs. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag opsat, og ingen er mødt med samme indstævnede dom at i rette lægge, og deri ikke kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være.

(149)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Pedersen birkefoged i Nibe, for at eftersom han til Nibe birketing for ham har ladet indstævne Christen Jensen Schiønning i Snorup for nogen ulovlige garn, han i hans bundgarnsstade for Nibe har sat og bevist for ham på samme stade at have lovlig skøde og adkomst, og da har han hverken til eller fra dømt i sagen. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges tingsvidner på begge sider forhvervet om førnævnte lænke og stade omtvistes, hvilke ikke for birkefogden har været i rette, der han sin dom udgivet har, da fandt dommerne samme dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(151)

** Johan Brockenhuus til Lerbæk med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Sørensen i Overby herredsfoged i Vor herred, for han 21/12 sidst forleden imod kong Christian den tredies recesses 51.kapitel og recessens 7.kapitel har frikendt Gabriel Holgersen i Egebjerg for tiende af 9 sidst forgangne år af den gård, han påboer, at udgive til KM og kirkens anpart, som Johan Brockenhuus har i fæste, formedelst for herredsfogden skal være lagt i rette en herredstingsdom for nogle og tredive år siden udgået, som skal indeholde, at Gabriel Holgersen skal være kvitdømt for tiende efter et salig kong Frederik den andens udgivne brev, dateret København 12/10 1565, i sin mening, at en kvinde ved navn Kirsten Nielsdatter, som en tid lang skal have været hos afgangne Holger Rosenkrantz til Boller, og hendes børn og deres rette livsægte arvinger skulle og må have og nyde hvis gård og gods og pendings værd efter de breve lydelse, som førnævnte afgangne Holger Rosenkrantz derpå givendes vorder for frit gods så frit, som adelen har deres arvegods allerfriest her i Danmark, uanseet at ikke for herredsfogden skal have været fremlagt nogen førnævnte afgangne Holger Rosenkrantzes udgivne breve, hvori fandtes navngivet ham at have givet dem alle de gårde og ejendom, som førnævnte Gabriel Holgersen og hans søn Erik Gabrielsen nu besidder og dem tilholder. derefter blev afsagt, så efterdi KM brev tillader Kirsten Nielsdatters børn og deres arvinger at skulle nyde bruge og beholde hvis gods, Holger Rosenkrantz dem gav, for frit gods uden al afgift tov eller tynge så frit, som adelen har deres arvegods aller friest i Danmark og bevises, Gabriel Holgersen tilforn at være tildømt samme gods frit at beholde og Niels Sørensen sin dom derpå har funderet, da vidste dommerne ikke imod førnævnte Niels Sørensens dom at sige eller magtesløs dømme.

(154)

** Anders Lang i Tustrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Simon Nielsen i Andi herredsfoged i Sønderhald herred for et forpligtsvidne, han skal have udstedt 20/1 1640, hvilket vidne blandt andet skulle indeholde, at Rasmus Mikkelsen i Hørning den dag for tingsdom tog Groers Jensens hånd lovede og tilforpligtede sig og sine arvinger at betale Groers Jensen i Fløjstrup og bror Niels Jensen 21 sletdaler, som er den sidste rest af hvis gæld, Anders Rasmussen Lang i Tustrup var dem skyldig, som Simon Nielsen havde tildømt Rasmus Mikkelsen at betale, for hvilken gæld der 12/8 blev gjort udlæg. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Mikkelsen i Hørning, som samme forpligt gjort har, selv til tinge har vedgået at have gjort udlæg efter samme forpligt og derfor intet klagede på Simon Nielsen, da kunne dommerne ikke kende nogen falskhed med samme forpligt at være begået, men dem for Anders Langs tiltale kvit at være, og efterdi Simon Nielsens sidste dom ikke er endelig, fandt dommerne den som udømt var, og hvem påskader sagen igen til herredsting at indkalde.

(161)

** Esias Kröger borger til Lübeck med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Pedersen Toftebjerg borger og skipper i Århus, for at eftersom han i Lübeck havde leveret ham en kiste med efterskrevne gods i, som han skulle føre for ham til Århus og levere til Anders Tomasen sst, og han havde befalet skipperen for tolderen i Nyborg at angive samme gods for fremmed gods, som han i sin skrivelse til Anders Tomasen har angivet, og der foruden fragtbrevet i sin svoger Berent Schröder af Lübeck hans navn med samme kiste leveret, på det rigtigt erfares kan, at Esias Kröger samme gods ikke for dansk gods ville angive, idet Berent Schröder skulle være en bekendt købsvend både her i landet og i Fyn, og dog havde skipperen angivet det for Viborg gods. derefter blev afsagt, så efterdi af vidner og kundskaber forfares, samme gods for Nyborg Århus og Viborg gods at være angivet, endog det Esias Kröger af Lübeck tilhørte og af ham var oversendt, og alligevel han benægter ikke slig angivelse med hans vilje at være sket, så befindes dog ingen told af Esias Kröger at være fremsendt samme gods enten for fremmed eller indenlandsk at klarere, og borgmester og råd derfor har dømt samme gods at være forbrudt, da vidste dommerne ikke imod samme kundskaber eller borgmester og råds dom at sige, med mindre Esias Kröger som en fremmed og ubekendt hos høje øvrighed deri kan benådes.

(171)

** Gunde Rostrup til Stårupgård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han 31/8 sidst forleden til Framlev herreds ting dømt har efter en KM og rigsråds kontrakt dateret 14/7 1623, formeldende Hans Skram og Gunde Rostrup dem tilforpligtet har at lide last og brast med hverandre i hvis skade som drages med pendings udgift at erlægge og betale efter førnævnte kontrakts indhold, og da Gunde Rostrup har betalt 1794 rigsdaler, da har fogden ikke vidst rettere, end salig Hans Skrams børn Valdemar Skram og jomfruerne Ellen Skram og Ide Margrete Skram bør at erstatte Gunde Rostrup deres anpart af førnævnte penge. derefter blev afsagt, så efterdi ikke er bevislig gjort, den skade Gunde Rostrup fordrer af den post, kontrakten om formelder, at være faldet, da fandt dommerne den hans dom at være som udømt var, og hvem vider påskader sagen til herredsting igen at indkaldes.

(174)

** Christen Rasmussen i Søby havde stævnet efterskrevne i Skiffard for et vidne, de til Sønderherreds ting 20/12 sidst forleden vidnet har, at 1640 har de seet, at Christen Rasmussen i Søby var i Kni og annammede hans søster Kirsten Nielsdatter, som han er født værge for, hendes efterskrevne gods, som han annammede til sig siden Kirsten Nielsdatters mor døde, og som Kirsten Nielsdatter var arveligt tilfaldet, som han blev tilfundet at betale hende. andre vidnede, at da der stod skifte i Kni efter salig Anne Christensdatter, da hendes datter Kirsten Nielsdatter at være tilfaldet et øg et føl en stud med mere gods. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidner ikke findes på fersk fod at være vidnet men rum tid efter sligt skal være sket, det ikke heller med skiftebrev om samme gods bekræftes, da fandt dommerne samme vidner og dom magtesløs at være.

(177)

** Peder Jensen Tåstrup, nuværende i Viborg, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Laurids Jonsen i Hinge birkefoged til Vejerslev birketing for an dom, han til førnævnte ting forleden år i januar over ham for nogen skat udstedt har og ikke har villet anse, at han for en soldat

var skrevet, men havde lejet en soldat til at gå for ham. derefter blev afsagt, så efterdi bevises, det Peder Jensen Tåstrup ikke at gå for soldat men formedelst en anden i hans sted er indskrevet, så birkefogden derfor ham har tildømt KM skat at udgive, og han derefter er delt blevet, da vidste dommerne ikke imod samme birketingsdom at sige ikke heller Peder Jensen af den dele at befri, førend han retter for sig.

(179)

** Anders Ibsen Færgemand i Dalbyneder havde stævnet efterskrevne for et vidne og sigtelse, de til Onsild herreds ting i september måned vidnet og sigtet har og Anders Ibsen og hans dreng Anders Mortensen påvidnet, at de ulovligt skulle have været i Eldrup skov med heste og vogn og der hugget og afført, uanseet de ikke har fundet dem på ulovlige steder og taget dem med noget i hænde enten ved træ eller rod i førnævnte skov. derefter blev afsagt, så efterdi Mikkel Jensen skovfoged og Niels Andersen udførligt har vidnet, at de er kommet til Anders Ibsen og Anders Mortensen i Eldrup skov et stenkast fra roden, som samme 10 ege var hugget med samme ege på vognen og straks pantet en økse fra Anders Ibsen, hvilket de har vedgået, og med synsvidne bevises samme 10 ege at være i Eldrup skov hugget, da vidste dommerne ikke imod samme vidner syn klage bogsed og nævningstov at sige eller magtesløs dømme, men ved magt at blive.

(183)

29/3 1643.

** hr Melkor Jensen i Torrild og Hans Rasmussen i Svinballe med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Wulf Baltsersen byfoged i Århus for en dom, han af Århus byting 26/1 sidst forleden udgivet har, hvori han har fradømt hr Melkor Jensen på sin hustrus vegne og Hans Rasmussen på sine egne vegne en arverettighed, som de formener dem at være tilfaldet efter deres salig mors søsterdatter salig Mette Lauridsdatter, som boede og døde i Århus, som de er beslægtet til i 2.led, men derimod tilfundet Hans Pedersen i Århus på sin hustrus og hendes brors vegne, desligeste hr Peder Jacobsen i Favsing og Jens Jacobsen, ridefoged til Århusgård, dem at være i den nærstigende linie, og som arv bør at fremgange afkom er til, efter loven dem derfor samme arv alene at skulle følge, uanseet de i sidelinien til hende er beslægtet i 3.led, eftersom salig Mette Lauridsdatter aldrig har avlet børn. dertil blev fremlagt et brev, hvori efterskrevne vidnede, at Hans Rasmussen i Svinballe og hans søster Kirsten Rasmusdatter hr Melkor Jensens hustru i Torrild er søskendebørn til salig Mette Lauridsdatter, som boede og døde i Århus, født af to søstre nemlig Anne Hansdatter, som boede og døde i Århus, salig Mette Lauridsdatters mor, og Maren Hansdatter, som boede og døde i Hundslund, Hans Rasmussen og Kirsten Rasmusdatter deres mor, hvortil Hans Pedersen svarede og fremlagde hans skriftlige svar, at salig Mette Lauridsdatter og Kirsten Lauridsdatter deres mormor og farmor var to fulde søskende avlet af deres far Laurids Christensen og deres mor Anne Lauridsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi byfogden sin dom har funderet på KM forordning om arv udganget så vel som også om arvelinierne, og tildømt Hans Pedersen på sin hustru og hustrubrors vegne samt hr Peder Jacobsen og Jens Jacobsen samme arv efter Mette Lauridsdatter at følge og tilhøre, da vidste dommerne ikke imod den hans dom at sige eller magtesløs dømme.

(187)

** Niels Tomasen Bødker i Nørbæk med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet

Søren Bøg boende i Søbyvad for et vidne, han til Sønderlyng herreds ting 3/8 1641 vidnet har fru Karen Lange salig Claus Belows til Spøttrup til vilje, at på 7 års tid, da han tjente den gode frue, da har Niels Bødker ingen tiende givet af hans korn til den gode frue af det boel i Nørbæk, han iboer. nu mødte Peder Nielsen foged på Spøttrup på fru Karen Langes vegne og afstod samme sag vidner dom og dele, hvorefter blev afsagt, at det derfor bør at være som uudgivet og ingen videre til hinder eller skade at komme i nogen måder.

(188)

** Ditlev Rantzau til Kleiwitz med en opsættelse af landstinget havde stævnet salig Frands Kåses arvinger og kreditorer, eftersom han af retten er blevet indført i efterskrevne af hans jordegods og købstadsgods, som salig Frands Kås selv ved indførsel tilforn skal have bekommet til udlæg af salig Albret Rostrup, og som han formener bør ham for ejendom at efterfølge. så er ingen mødt hertil at svare, hvorefter blev afsagt, da efterdi i rette lægges gode mænds indvisning, dem at have indført Ditlev Rantzau i førnævnte gårde og gods, sagen og i 6 uger har været optaget, så deri ikke kan gøres længere forhaling, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme gårde og gods jo bør Ditlev Rantzau for ejendom at efterfølge, med mindre det inden år og dag bliver fraløst eller førnævnte indførsel for sin tilbørlige dommer rykket.

(191)

** Laurids Jespersen i Serup på Anne Mikkelsdatter, forrige hyrdekone i Gødvad, hendes vegne havde stævnet hr Peder Melkorsen præst i Gødvad på den anden side for en seddel, han 27/2 sidst forleden har udgivet, at Laurids Madsen Snedkers hustru Mette Nielsdatter i Gødvad for ham skulle have klaget, at Anne Mikkelsdatter havde forgjort hende med trolddom. ligeledes havde stævnet efterskrevne i Gødvad for et vidne, de 26/2 til Hids herreds ting vidnet har, anlangende de havde hørt rygte og tidende om Anne Mikkelsdatter for trolddom. derefter blev fremlagt tingsvidner, hvori efterskrevne der iblandt, Niels Christensens hustru Kirsten Nielsdatter i Gødvad, Laurids Madsens datter Anne Lauridsdatter og søn Peder Lauridsen i Gødvad vidnede om Anne Mikkelsdatters trolddom. derefter blev afsagt så efterdi befindes førnævnte vidner mestendel at være vildige og en part vidnet om rygte og tidende, det ikke heller udførligt er bevist, at Anne Mikkelsdatter har været i tvist med Mette Nielsdatter og lovet hende ondt, som hende derefter kunne være vederfaret, da kunne dommerne ikke kende samme vidner sigtelse og nævningsed så noksom, at det må komme Anne Mikkelsdatter hyrdekone på hendes liv til nogen forhindring, før hende anderledes lovligt overbevises kan.

(197)

** Johanne Pedersdatter salig Jens Jensens i Klitgård hans efterleverske med hendes børn med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Christensen i Nørholm for en dom, han 13/1 sidst forleden til Nørholms birketing forhvervet har, hvor han fordrer 40 daler efter et brev af salig Jens Jensen i Klitgård, som Johanne Pedersdatter formener ikke så rigtigt og lovligt at være og ikke til trødningsdag er æsket. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger at være opsat, og deri ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være og ikke at komme Johanne Pedersdatter eller hendes børn til hinder eller skade i nogen måder.

(199)

12/4 1643.

** ingen dommere, forrejst til herredage i København.

26/4 1643.

** ingen dommere tilstede.

10/5 1643.

** ingen dommere tilstede.

** Niels Pedersen tjenende i Hviding havde hidkaldt sandemænd af Sønderlyng herred manddød at sværge over Peder Mogensen i Hviding for Niels Pedersens bror salig Jens Pedersen, som tjente i Hviding, han for nogen tid siden med en bøsse har skudt og først for sandemændene fremlagde et underskrevet kundskab, hvori efterskrevne vidnede, at de havde været i Viborg og i bartskærens hus hørte de, at Jens Pedersen, barnfødt i Grønkær i Fjends herred, bekendte for dem, at da han stod på en vogn i Jens Mogensens gård i Hviding, da åbnede Peder Mogensen en udskudsdør og skød ham med hagl i hans lår hånd og på kroppen, og han gav last og klage på Peder Mogensen derfor. så er Peder Mogensen ikke mødt, og dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Peder Mogensen manddød over og fra hans fred for sagesløs mand Jens Pedersen, han ihjelskød.

(201)

24/5 1643.

** Hans Lykke Eriksen lod vedersige arv og gæld efter salig Falk Gøye Falksen som er ved døden afgået.

(202)

** Christoffer Gøye lod frasige arv og gæld efter Falk Gøye Falksen til Bratskov, som var hans salig farbrors søn.

(202)

** fru Sofie Brahe og fru Anne Brahe lod afsige arv og gæld efter salig Falk Gøye til Bratskov.

(203)

7/6 1643.

** Christen Kjønsen byfoged i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget ham da på KM og byens vegne havde stævnet efterskrevne sandemænd sst, for de har kvitsvoret Jørgen Engliken Spillemand Mads Troelsen og Søren Christensen sst for slagsmål vold og voldsgerninger, de på hverandre gjort har. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene udførligt er blevet bevist, det førnævnte 3 personer med hinanden har været i parlament og bordag, hvilket med klage og synsvidne bestyrkes, og sandemændene dog dem ganske for vold har kvitsvoret, da vidste dommerne ikke den deres ed at

følge men magtesløs at være.

(206)

** Søren Skæg i Ebeltoft med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jacob Busk sst for en dom, han til Ebeltoft byting 14/2 1642 dømt har og dele derefter udstedt, og da tildømt Søren Skæg at svare sin søster Kirsten Christensdatter i formynders sted, uanseet Søren Skæg skal aldrig have været bosat eller brugt nogen borgerlig næring, men stedse som en fattig person levet af hvis ringhed, han tid efter tid kunne fortjene med sin pen, og derfor ikke af borgmester og råd kendt vederhæftig. derimod havde hans svoger Søren Christensen stævnet Søren Skæg, for han har forholdt hans søster Kirsten Christensdatters mand Søren Christensen hendes retfærdige arvegods efter deres salig mor Maren Clemendsdatter. dertil havde han stævnet Søren Skæg byskriver samt hans svoger Christen Kjønsen byfoged med hans hustru Karen Christensdatter. da efter flere ord dem imellem var, indgav de samme deres tvistige sag på efterskrevne 5 dannemænd, som skal have fuldmagt om al deres iring og tvist til endelig ende at imellemsige, og hvad de fleste deri siger og gør skal stande for fulde.

(210)

** Søren Mortensen i Engesvang med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne synsmænd for et syn, de til Hids herreds ting 27/9 sidst forleden afhjemlet har, anlangende syn til Klode mølles dam og erfaret, hvor højt vandet til samme mølle skulle være opstævnet. dertil blev stævnet Jesper Andersen i Stenholt og hans hustru Anne Mikkelsdatter samt salig Niels Vinters børn og arvinger nemlig Rasmus Nielsen Laurids Nielsen Jens Nielsen Bodil Nielsdatter alle i Hvinningdal med flere, som havde vidnet, at de havde kendt Klode møllested, før Klode mølle blev bygget, og der den først blev bygget, var det en underfaldskværn og underfaldsvand, men Søren Mortensen havde gjort Klode mølle til en overfaldskværn, som Mikkel Hansen i Stenholt havde klaget over, idet vandet stod op på hans enge. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes Jep Christensen i Skygge hans arvinger ikke navnlig for førnævnte synsvidne at være givet varsel, da kunne dommerne ikke kende samme syn vidner og klage så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(214)

** Niels Krag til Trudsholm KM befalingsmand på Lund med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Anders Ibsen i Dalbyneder, eftersom han 9/1 sidst forleden til Gerlev herreds ting med oprakte fingre og ed skal være sigtet af en kvindesperson Anne Sørensdatter sidst værende i Tved for hendes barnefar, og han på forskellige tider og steder skal have haft lejermål med hende, hvorimod han straks for ting og dom hans lov og værn har tilbudt, og siden 26/1 til førnævnte ting sig med hans lovsmænd har presenteret, endog Niels Krag samme dag for ting og dom har ladet læse og påskrive en nævningsed over ham og hans dreng forhvervet for nogle ege, som han ulovligt har hugget i Eldrup skov. dertil blev stævnet Christen Christensen i Dalbyneder og hans hustru Anne Jensdatter Jens Boesens hustru Mette Jensdatter i Binderup Jens Tøgersen i Binderup og hans hustru Maren Ibsdatter for et vidne, de 16/1 sidst forleden på Gerlev herredsting skal have vidnet, at forganget år, da Anne Sørensdatter der ved tinget blev kagstrøget, var hun i deres hus, da bad hun så mange onde ånder fare i sig, om Anders Ibsen Færgemand var hende barnefar. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter en løsagtig kvinde Anne Sørensdatters ord og mundheld, en del har været Anders Ibsens lovsmænd imod den sigtelse, hun på ham gjort har, da kunne

dommerne ikke kende det deres vidne så nøjagtigt, at det bør nogen magt at have og efterdi med nævningsed er bevislig gjort, Anders Ibsen at have været ran oversvoret og i så måde lovfældt, der han sin lovhævd drev, tilmed mestendelen af hans lovsmænd ikke at have været bosiddende mænd efter recessen, da kunne dommerne ikke kende den hans lovsed lovlig at være gjort men bør magtesløs at være.

(219)

** Rasmus Pedersen Essenbæk borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Hans Pedersen og Anders Lydiksen rådmænd i Århus, eftersom den sag imellem ham og Ursula Andersdatter i Århus sig begiver, anlangende en arvepart efter salig doktor Peder Saxe, som ham på hans hustrus vegne arveligt skal være tilfaldet. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes samme tvistige sag her til landstinget på efterskrevne 4 dannemænd at være voldgivet, men kun to af dem har givet deres afsigt beskrevet, da bør samme to mænds afsigt at være som ugjort var, og sagen til førnævnte 4 dannemænd igen at komme og parterne til endelig ende at imellemsige.

(222)

** Claus Jørgensen borger i Horsens med en opsættelse af landstinget gav til kende, hvorledes han til Vor herreds ting 8/2 sidst forleden har forhvervet dom over Henrik Mund for en sum penge, han ham pligtig var nemlig 333 sletdaler at betale eller ved gode mænds indvisning at gøres udlæg af hans løsøre og jordegods. nu fremlagde Claus Jørgensen et brev, hvori Jørgen Mund til Tiselholt kender sig at have givet hans søn Claus Jørgensen en gård så god som 1000 sletdaler, som han forpligter sig og sine arvinger at betale eller pengene i stedet, om de ikke gården vil lade ham bekomme, dateret Randers 23/11 1632, og dernæst fremlagde samme dom, hvori Henrik Mund som en af Jørgen Munds arvinger blev tildømt at betale sin kvota af samme gæld, og derefter tilfandt dommerne efterskrevne dannemænd til at gøre Claus Jørgensen udlæg af Henrik Munds løsøre og imod gælden likvidere.

(223)

** fru Margrete von der Lühe salig Jørgen Brockenhuuses til Sebbergård på hendes egne og på samtlige hendes børns vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jørgen Ernst Worm til Svenstrup for 500 rigsdaler, som han til Ål birketing 10/2 sidst forleden var tildømt at betale hende eller efter KM forordning ved gode mænd derfor at ske fyldest, og nu tilfandt dommerne efterskrevne mænd til ved indvisning at gøre hende udlæg i Jørgen Ernst Worms løsøre og jordegods.

(226)

** Oluf Grøn borger og indvåner i Horsens med en opsættelse af landstinget havde stævnet borgmester Ernst Ernstsen sst for et skøde, han til Horsens byting 10/6 1634 gjort har, og i samme skøde skødet Jens Jensen Bager og hans hustru Kirsten Tordsdatter et hans hus østen Oluf Grøns hus og portrum, efter hvilket skøde Jens Jensen vil tilholde sig et bygge på Oluf Grøns gårds grund. derefter blev afsagt, så efterdi ikke bevises, Ernst Ernstsen at have solgt videre i samme ejendom til Jens Bager end ham tilhørte, skødet og med tingbogen stemmer overens, da vidste dommerne ikke imod samme skøde at sige, men dersom Jens Bager gør Oluf Grøn noget indpas på videre i samme

ejendom, end som han solgte, derom at gåes til hjemting, hvis ret er.

(229)

** fru Margrete von der Lühe til Sebbergård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Ernst Worm til Svenstrup for 1848 rigsdaler med sin rente fra 1625, som hendes salig husbond Jørgen Brockenhuus på Jørgen Ernst Worms vegne havde måttet betale, for hvilken sum penge han til Ål birketing 10/2 sidst forleden er tildømt at lide rigens æskning (her mangler et blad)

(231)

** fru Helvig Brahe salig Falk Gøyes til Bratskov lod læse og påskrive et underskrevet brev, at eftersom Gud aller mægtigste har bortkaldt hendes salig husbond Falk Gøye til Bratskov, og han har efterladt sig en anselig gæld, og på det at den salig mand i sin grav ikke nogen despekt skulle vederfares, da vil hun kontentere hans kreditorer med løsøre eller jordegods.

** fru Margrete von der Lühe til Sebbergård på hendes tjener Jens Pedersen i Salling hans vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de på deres eget værneting til Løgstør birketing 30/11 1642 vidnet har, at forleden sommer da skrev Jens Pedersen oldermand i Salling Niels Jensen sst for 2 tønder øl, for Niels Jensens øg stod på hans egne border, og derefter blev fremlagt et tingsvidne af Slet herreds ting 25/5 sidst forleden, hvori Christen Nielsen og Morten Nielsen i Salling vidnede, at deres far Niels Jensen ikke kunne ske ret på grandestævne. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner ikke er vidnet på fersk fod ikke heller navnlig, hvormed Jens Pedersen Niels Jensen skulle have forurettet, og ikke heller nogen dom før dele ganget, da kunne dommerne ikke kende samme vidner syn og klage så noksom, at de bør nogen magt at have, og Niels Jensen for samme unyttige trætte, han Jens Pedersen påført har, at give ham til kost og tæring 4 sletdaler, og Byrial Tomasen herredsfoged for samme dele, han uden lovligt bevis og dom udstedt har, i lige måde at give Jens Pedersen til kost og tæring 4 rigsdaler.

(235)

** Hermand Hanne af Odense med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Ibsen i Mariager, forrige skriver på Mariager kloster, for eftersom han ham til Mariager byting 7/8 sidst forleden har ladet tiltale og fordre af Peder Ibsen for betaling for efterskrevne kramvarer, som han skulle have bekommet, hvilket Peder Ibsen havde benægtet at have bekommet. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes over 6 uger til i dag at være optaget, så deri ikke imod recessen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom og benægtelsesvidne magtesløs at være og ikke at komme Hermand Hanne til nogen forhindring.

(236)

** Christen Christensen Bonde borger i Viborg lod læse en skriftlig seddel, at eftersom afgangne Falk Lykke 23/5 blev i Vorfrue kirke i Ålborg bestedt til sin jordefærd, og da underskrevne Iver Lykke og Axel Lykke ikke er bevidst om den salig mands vilkår, da lod de forsværge arv og gæld efter ham.

** Christen Christensen i Asmild lod læse en forseglet seddel, hvormed Falk Lykke lod vedersige arv og gæld efter salig Falk Gøye til Bratskov.

** Anders Jacobsen ridefoged til Kalø og Niels Pedersen forrige skriver sst med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jacob Busk borger i Ebeltoft, tilforordnet dommer i den sag, for en dom, han til bytinget 6/9 1641 imellem dem og Christen Kjønsen byfoged afsagt har anlangende 384 sletdaler, som de mener Christen Kjønsen bør at erstatte, som er anvendt på det skib og mandskab, de har haft med Johan Christoffersen fordum boede i Ebeltoft. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger at være optaget, dog ingen er mødt hertil at svare, og der ikke imod recessen kunne gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være.

(237)

** Peder Hald i Enslev med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christian Adamsen ridefoged til Dronningborg for et snapvidne, han skal have forhvervet til Hovlbjerg herreds ting 29/7 sidst forleden, at Peder Hald da skulle have bekendt, at han drak en skefuld brændevin om søndag morgen til Anders Sejersens i Enslev og ikke skal have kommet i hu, at han skulle gå til Guds bord samme dag, hvilket Peder Hald benægter at have sagt. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes over 6 uger at være optaget, og ingen af de indstævnede er mødt, og dommerne ikke uden bevilling kunne gøre længere forhaling, da fandt de samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Peder Hald til nogen forhindring.

(239)

** Christen Jensen Schiønning i Snorup med en opsættelse af landstinget havde stævnet hr Peder Jørgensen i Kirketorp for et vidne, han 2/2 sidst forleden for herredsprovsten hr Jacob Jensen i Sønderholm vidnet har, anlangende en kvinde Else Pedersdatter for ham i åbenbart skriftemål skal have udlagt Christen Schiønning i Snorup for hendes rette barnefar, hvilket han mener ikke bør at komme ham til skade, efterdi med tingsvidne af Nibe birketing 26/3 1642 bevises, at Else Pedersdatter da har sigtet Anders Pedersen som hendes rette barnefar, og som tjente i gårde med hende i Snorup, hvilket han benægtede. derefter blev afsagt, så efterdi Else Pedersdatter først 26/3 1642 for ting og dom har beskyldt med oprakte fingre og ed Anders Pedersen for hendes rette barnefar, da vidste dommerne ikke imod samme hendes beskyldning at sige, med mindre Anders Pedersen sig derimod efter loven kan forværge.

(241)

** Peder Christensen i Asmild lod læse og påskrive en underskrevet seddel, hvormed Erik Qvitzow på sine egne og søskendes vegne frasagde arv og gæld efter salig Falk Gøye til Bratskov, idet hans salig mor skulle været en af hans arvinger.

** hr Jacob Jensen sognepræst til Sønderholm og herredsprovst i Hornum herred med en opsættelse af landstinget havde stævnet hr Christen i Ferslev for et stuebrev, han nu senest til provstemode i Viborg har båret i rette, som efterskrevne vidnet har, at 13/7 i Ferslev kirke hørte de hr Jacobs søn Axel Jacobsen skulle have gjort tjeneste i samme kirke, som ikke skulle være uden en skoleperson, hvilket ikke er vidnet til tinge, hvorfor hr Jacob og Axel Jacobsen ikke mener, at det bør nogen magt at have. da er ingen af de indstævnede personer mødt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og der ikke imod recessen kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme stuebrev magtesløs at være.

(243)

19/7 1643.

** Peder Madsen i Randlev havde hidkaldt sandemænd af Hads herred Mads Pedersen, som tjente i Kanne, 11/6 sidst forleden er dødfundet under et læs tros på adelvejen på Odder mark, hans bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 26/6 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn, at Mads Pedersen lå dræbt under et læs tros, og hans vogn var væltet, da han ville undgå et hul i vejen. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Mads Pedersen af våde og vanlykke af det læs tros og vogn at være ihjelslået og det ham til bane og livs lagt.

** Peder Jensen Tunbo borger i Horsens med en opsættelse af landstinget havde stævnet Johan Clausen borger sst for en dom, han til Horsens byting 14/2 sidst forleden forhvervet har anlangende 60 sletdaler for halvandet års kost, som Johan Clausens stedbørn Jens Hillebrandsen og Dorte Hillebrandsdatter, som var salig Hillebrand Jensens børn, hos ham skulle have bekommet, imedens deres mor Kirsten Jørgensdatter levede, uanseet Johan Clausen ikke havde fordret samme pending, der han skiftede med sine stedbørn efter deres mor, hvilket Peder Jensen mente burde skulle være krævet, men som børnenes formynder er han blevet dømt til at betale Johan Clausen førnævnte 60 sletdaler, hvilken dom han mener bør magtesløs at være. efter flere ord dem imellem var indgav Frands Jacobsen, som er Jens Hillebrandsens svoger og borger i Horsens, og Peder Jensen samt Johan Clausen samme deres tvistige sag på dannemænd, som skal forsamles på Horsens rådhus dem at imellemsige.

(248)

** Peder Pedersen Høj i Glatved med en opsættelse af landstinget havde stævnet Mikkel Christensen Lund i Balle og Søren Sørensen sst sandemænd i Rosmus birk, for de skal have ham manddød oversvoret til Rosmus birketing 3/5 1643 for vådesgerning, for han skal have kørt fra Jens Pedersen i Hoed, som blev dødfundet på Rosmus mark, uanseet intet er for dem bevist, at Peder Christensen skulle være årsag i hans død, men han formedelst drukkenskab og forseelse sit liv at have ombragt. Peder Pedersen i Grenå på sine egne og hans brødre Søren Pedersen i Balle Jørgen Pedersen i Albøge og Christen Pedersen i Balle deres vegne havde stævnet efterskrevne sandemænd i Rugårds birk for en sandemandsed, de til Rugårds birketing 3/5 næst forleden skal have svoret anlangende det drab, som skulle være sket på deres salig bror på Rosmus mark. dertil blev stævnet Anders Sørensen Skrædder i Tirstrup hans hustru Kirsten Madsdatter deres søn Søren Andersen og degnens hustru sst Anne Pedersdatter. derefter blev afsagt, så efterdi ikke for sandemændene er bevislig gjort, at Jens Pedersen sig selv skal have dræbt eller været årsag i sin død, og sandemændene dog har ham sin egen bane påsvoret, kunne dommerne ikke kende den deres ed bør at komme hans arvinger til hinder eller skade, og efterdi det ikke for de to andre sandemænd blev bevist, Peder Pedersen Høj at have slået Jens Pedersen, men de selv i deres ed tilstår ham af vådesgerning at være omkommet, for Peder Høj kørte fra ham med vognen, og de dog har Peder Høj manddød oversvoret, da vidste dommerne ikke heller den deres ed bør at komme ham til skade.

(252)

** Christen Christensen Vinter i Salling med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Morten Nielsen og Christen Nielsen i Salling for et vidne, de til Slet herreds ting 14/7 sidst forleden vidnet har, at de skulle have seet Christen Vinter slå deres far Niels Jensen sårmål i hans

ansigt og hoved med en sten, så han faldt til jorden. efter flere ord dem imellem var indgav Christen Christensen Vinter og Niels Jensen samme deres tvistige sag på dannemænd, som har fuldmagt dem at imellemsige.

(254)

** Claus Jørgensen borger og indvåner i Horsens med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred for en dom, han 8/4 dømt har imellem ham og Simon Jørgensen Degn i Nebsager, ved hvilken dom han har frikendt Simon Jørgensen for hans tiltale anlangende hans hustrus fædrene og mødrene arv, og samme hans dom funderet på et tingsvidne til Bjerre herreds ting 8/6 1633, hvori Anders Jørgensen i Vrigsted kær har givet Simon Jørgensen afkald for Claus Jørgensen hustrus fædrene og mødrene arv, uanseet hans hustru Anne Jørgensdatter ikke selv har været inden tinge, der samme vidne blev udstedt. efter flere ord dem imellem var indgav de samme deres tvistige sag på dannemænd, som skal dem til endelig ende at imellemsige.

(255)

** Jep Knudsen i Vrinders med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Mols herreds ting vidnet har om nogen ord, som Jep Knudsen skulle have haft til Claus Knudsen i Rolse anlangende Hans Skade til Rolsegård, hvilket han benægter. så er Hans Skade og Claus Knudsen ikke mødt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme vidne findes hidstævnet, og sagen i 6 uger til i dag at være opsat, så der i sagen ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være og ikke at komme Jep Knudsen til nogen forhindring.

(257)

** fru Margrete von der Lühe til Sebbergård på sine egne og på hendes børns vegne så vel som på hendes sognepræsts vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anders Brun og Anders Mouridsen sst, for de ikke vil give tiende af de gårde, de påboer. derefter blev afsagt, så efterdi Byrial Tomasen herredsfoged intet har dømt i sagen til eller fra, da fandt dommerne den hans hedenfindelse som ugjort var, og sagen til herredsting igen at komme.

(258)

** Niels Krag til Trudsholm KM befalingsmand på Lund med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Christensen Hovmand i Nibe med flere for et vidne, de til Nibe birketing 8/10 1642 vidnet har anlangende navn på den lænke norden lille Dragslænke, som skulle kaldes Slumpes lænke. derefter blev afsagt, så efterdi Peder Hovmand og hans medfølgere ikke har vidnet udtrykkeligt om samme lænkes navn men selv lagt deres vidne i tvivl tilmed og imod andre vidner, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(260)

** Niels Krag til Trudsholm med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Hovmand i Nibe Mads Guldsmed og Bodil Mads Guldsmeds med flere for et vidne, de til Nibe birketing 20/5 sidst

forleden vidnet har anlangende den gyde imellem det hus, Christen Hansen i Nibe iboer og det hus, Jens Jensen i Gården iboer, i hvilket vidne Mads Guldsmed i Nibe vidnede, at imidlertid det hus blev bygget, som Christen Hansen iboer, da tjente han hans far Hans Guldsmed sst, som er for 34 år siden. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Peder Hovmand og hans medbrødre synsmænd tilforn at have hjemlet om samme jord og plankeværk, og de dog ikke for det sidste vidne hidstævnet er har fanget varsel, da fandt dommerne samme indstævnede vidne magtesløs at være.

(262)

** Jørgen Marsvin til Avnsbjerg på sin tjener Anders Jensens vegne i Nibe med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne, for de 11/1 sidst forleden har opslået døren på Anders Jensen Budsiers hus i hans fraværelse og der udtaget Anders Jensen i Binderup to bundgarn og redskab, og imidlertid er der blevet penge linklæder og bøger borte af hans hus, og ikke sagt til hans naboer, at de havde udtaget det ved nam, hvilken namssag siden til landstinget er magtesløs dømt, og formener Jørgen Marsvin, at de indstævnede bør igen at tilbage føre samme garn og redskab. derefter blev afsagt, så efterdi befindes Anders Jensen i Binderup hans første dele for samme garn og skade, efter hans egen takst var gjort tilforn, at være magtesløs dømt, og sagen efter uvildig vurdering at skulle procederes, da vidste dommerne ikke videre i samme forrige proces at dømme, men efterdi Anders Jensen i Binderup efter samme doms indhold på ny med uvildige dannemænd har ladet vurdere sit garn og skade for 73 daler, og ikke bevises det for højt at være vurderet, og han har tilbudt Anders Budsier det for 60 daler at ville afstå, da vidste dommerne ikke imod samme vurdering at sige eller magtesløs dømme.

(268)

2/8 1643.

** var ingen dommere.

(269)

16/8 1643.

** Oluf Parsberg til Jernit KM befalingsmand over Trondheim og Jämtland havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred hærværk at sværge over Niels Pedersen, som tjener i Tostrup, for han ulovligt har nedbrudt nogen planker på Palstrup og fremlagde for sandemændene et tingsvidne af Lysgård herreds ting 10/7 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de 30/6 så Niels Pedersen, som tjener Niels Pedersen i Tostrup og hans hustru Kirsten Pedersdatter, og er hendes bror, nedbrød 2 planker på Palstrup og gik bag ind i gården for at stævne Niels Pedersen foged sst. dernæst gjorde sandemændene deres ed og svor Niels Pedersen, som tjener i Tostrup, hærværk over.

(270)

** Jørgen Seefeld til Visborggård KM befalingsmand på Hald havde stævnet Maren Nielsdatter i Roum hos hendes bror Jens Nielsen og mor Maren Jensdatter sst for et vidne og bekendelse, hun med oprakte fingre og ed gjort har og beskyldt afgangne Laurids Pedersen Skrædder at skulle have været far til det barn, hun skal have fået hos Jon Andersen i Brårup og hans hustru Birgitte Jensdatter og datter Gertrud Jonsdatter. derefter blev afsagt, så efterdi Maren Nielsdatter for ting og

dom har udlagt, at Laurids Skrædder, som tjente på Dronningborg, var far til det barn, hun fik i Bråruр Ursula dag 1640 og som 25/10 i Ovdrup kirke er blevet kristnet, men med vidne bevises Laurids Skrædder 22/7 1639 har fået sår og skade, hvoraf han 7/8 er død blevet, og derfor ikke kunne vær far til det barn, da kunne dommerne ikke kende Maren Nielsdatters beskyldning så sanddru men løgnagtig at være og bør magtesløs at være.

(274)

** Niels Nielsen i Gundestrup havde hidkaldt sandemænd af Ning herred for Niels Nielsen hans søn Søren Nielsen, som tjente Søren Ibsen i Beder, og som 10/7 sidst forleden havde været i pligtsgerning at tjene murmanden i Århusgård til om aftenen, og siden 23/6 næst forleden er fundet død og myrdet i ynkelig måde på Holme mark i et morads, hans bane at oplede. så var sandemændene her tilstede mødt og berettede, at samme sag var dem ganske vildsom, efterdi de ingen kundskab derom havde eller kunnet udspørge og begærede det nogen tid måtte bero, da bevilgede de på begge sider samme sag til næste landsting efter pinse at opstå.

(275)

** Hans Hansen Skåning indvåner i Århus og forrige klokker til domkirken med en opsættelse af landstinget havde stævnet og givet tilkende, hvorledes Hans Skåning er forårsaget ved rigens æskning at affordre af mester Morten Madsen superintendant over Århus stift samt efterskrevne residerende kannikker ved Århus domkirke et sit fratagne brev, som de salige mænd i Århus kapitel for rum tid siden Hans Skåning på sin bestilling givet har dateret 31/1 1625, som er ham frataget af den årsag, de pludselig uden dom har afsat Hans Hansen og en anden i hans sted antaget, uanseet det var konfirmeret af salige mænd før dem i kapitlet sin livstid. derefter blev afsagt (indført på 283) så efterdi byfogden har tildømt de residerende kapellaner at forskaffe Hans Hansen sit bestallingsbrev igen eller derfor at lide æskning, og de nu samme brev fra dem leveret, da bør samme bytingsdom ikke at komme kapitelsherrerne til nogen prejudice eller skade eller derfor æskning at lide men magtesløs at være.

(282)

** Johan van Wickewort til Amsterdam i Holland havde stævnet Hans Andersen Grønbæk byfoged i Århus for en dom, han 3/8 sidst forleden til Århus byting dømt har imellem Johan van Wickewort anlangende en sum pending nemlig 248 mark, som Wulf Baltsersen skal have været ham skyldig efter hans regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi Wulf Baltsersen for byfogeden har påstået sit brev til Johan van Wickewort på hvis, han ham skyldig var, har udgivet, og ikke det er fremlagt og ikke heller nogen udførlig regnskabsbog, og fogden derfor har fridømt Wulf Baltsersen, indtil hans håndskrift eller andet bevis fremlægges, da vidste dommerne ikke den hans dom at imodsige eller magtesløs dømme.

(285)

** Ursula Andersdatter salig doktor Peder Saxes efterleverske i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Folmer Tomasen Apoteker sst for en dom, han til Århus byting 7/5 sidst forleden forhvervet har anlangende 109 sletdaler, hendes salig husbond ham skyldig var for medikamenter. efter flere ord dem imellem var, blev Wulf Baltsersen på Ursula Andersdatters vegne og Folmer Apoteker for retten så forenet, at Ursula Andersdatter skal give Folmer Apoteker

for samme gæld 90 sletdaler at betale, og det øvrige har han for dommernes skyld afstået.

(287)

** Ove Justsen indvåner i Mariager med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Mikkelsen i Hov skovfoged til Mariager kloster, formedelst han til Mariager byting og Vonsild herreds ting har sigtet ham for hvis træ, som lå under hans skude på Knudshoved, skulle være af de træer, som var gravet i Hov nørskov og ham frastjålet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Mikkelsen ikke udførligt har vidnet eller beskyldt Ove Justsen for nogen ulovlig handel, da fandt dommerne samme vidne og hedenfindelsesdom magtesløs at være og ikke at komme Ove Justsen til hinder eller skade i nogen måder.

(289)

** Anders Rasmussen Lang i Østrup med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Jens Nielsen i Østrup for et vidne, han 25/9 1641 til Albæk birketing med hr Jørgen Christensen i Harreslev vidnet har, at Anders Rasmussen har ladet sit byg høste og en del deraf indføre, og ikke har ladet præsten advare at møde på marken førnævnte korn at tælle. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte vidner mestendel findes enlige vidner og for en del ikke lovligt varsel givet, så samme klage derfor ikke er nøjagtigt bevislig gjort, da fandt dommerne samme vidner klage og uendelige dom magtesløs at være.

(292)

** hr Henrik Nielsen sognepræst til Ellidshøj og Svenstrup kirker med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et afsigt og bænkebrev, de har gjort og fra dem givet beskrevet dateret Løgstør 21/7 1641 om tvist og uenighed imellem hr Henrik Jensen og hans bror Christen Jensen i Løgstør, og uden hans vidende tilsagt ham en stor sum penge til Christen Jensen at udgive, og ikke heller hans breve var dem under hænder, og hvis voldgiftsed og bænkebrev, de sluttet har og ikke for ting og dom gjort er og varsel for givet, bør magtesløs at være. og havde stævnet Christen Jensen i Løgstør for et mageskiftebrev, han til hr Henrik Jensen 12/5 1634 udgivet har på 2 tønder korn bondeskyld i den part af vester Stræt, som hans stedmor Birgitte Harbou iboede, som han berettede sig arveligt deri at være berettiget og igen anvendt til udlæg 2 tønder korn årlig bondeskyld i den anden part af samme Stræt, som Christen Jensen da iboede, uanseet Christen Jensen ikke da tilhørte videre i Birgitte Harbous anpart end 1 tønde skyld, som med skiftebrev er at bevise, hvorfor han mener, det ikke bør at komme ham til hinder eller skade og Christen Jensen Stræt i Løgstør som den, der uhjemlet har solgt, bør at stande til rette. dernæst blev fremlagt samme voldgifts afsigt, hvori nævnes deres salig søskende Søren Jensen og Maren Jensdatter, og at hr Henrik på hans egne og halvsøskendes vegne bør at betale Christen Jensen efterskrevne sum penge. derefter blev afsagt, så efterdi Christen Jensen ikke er mødt med sine breve, da fandt dommerne den afsigt at være som ugjort var, og sagen til bemeldte 4 voldgiftsmænd igen at komme dem til en endelig ende at imellemsige.

(299)

** Ernst Normand til Selsø med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Laurids Rasmussen Smed i Vork og hans kvinde Karen Tomasdatter for et vidne, de til ---- birketing 17/7 sidst forleden vidnet har, at de blev kaldt til Koldinghus, hvor Ernst Normand og fru Ingeborg bad

dem, at de ville endeligt vidne om den sag imod Jørgen Juel, så skulle de sidde skattefri deres livstid. derefter blev afsagt, så efterdi samme vidne angår fru Ingeborg Arenfeldt, og hun dog ikke derfor er stævnet, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det bør at komme Ernst Normand og hans hustru fru Ingeborg til nogen forhindring men magtesløs at være.

(302)

30/8 1643.

** ---- havde hidkaldt sandemænd af Slet herred for salig Niels Madsen Knud Nielsens bror i ---- hans bane at udlægge (sag overstreget)

(303)

** Augustinus Miller borger og indvåner i Århus med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Knud Nielsen byfoged i Randers for en dom, han 5/6 sidst forleden til Randers byting dømt har imellem Augustinus Miller og Mikkel Tygesen og tildømt ham at betale hans gæld efter Mikkel Tygesens regnskabsbog. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Mikkel Tygesens regnskabsbog, hvori Augustinus Miller for samme korn og gæld findes indskrevet og ikke bevises at være betalt, da vidste dommerne ikke imod samme bogs opskrift eller dom at sige eller magtesløs dømme.

(304)

** Christen Lauridsen Ladefoged og Peder Mikkelsen i Løgstør havde stævnet Laurids Dal i Løgstør for et 3.tingsvidne, han til Løgstør birketing 28/6 sidst forleden har ladet forhverve, anlangende de skulle være på hans vegne pligtig at udrede og betale nogen tiende til Hans Pedersen i Løgstør af den gård i Ormstrup, som han opladt har. derefter blev afsagt, så efterdi bevises sættefogden Christen Påske har stedet Laurids Sørensen Dal 3.ting til Christen Lauridsen og Peder Mikkelsen, og birkefogden Gunde Madsen dog 8 dage derefter har fundet ham fra 4.ting, da kunne dommerne ikke andet derom kende, end Gunde Madsen sig jo dermed har forseet og bør derfor at igengive Laurids Dal til kost og tæring 4 sletdaler.

(306)

** Rasmus Bendtsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget havde stævnet Knud Nielsen byfoged sst for en dom, han imellem ham og Peder Simonsen kirkeværge til sankt Mortens kirke dømt har og tildømt ham 20 daler at udgive og betale, som skal være for hans hustrus lejersted i sankt Mortens kirke og ikke anseet, at Rasmus Bendtsen skal have udgivet til kirkens bygning 200 sletdaler, desligeste en stor messingkrone, som hænger i kirken, hvorfor ham af borgmester og råd samme plads og lejersted er undt sig og sine til begravelse. derefter blev afsagt, så efterdi samme sag befindes i 6 uger til i dag at være optaget, og ikke førnævnte indstævnede dom i rette lægges, da fandt dommerne samme dom magtesløs at være og ikke at komme Rasmus Bendtsen til nogen forhindring.

(307)

** Gunde Rostrup til Stårupgård med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Peder

Olufsen i Borum herredsfoged i Framlev herred for en dom, han 31/5 sidst forleden til Framlev herreds ting afsagt har anlangende en kontrakt, som er gjort imellem Hans Skram og Gunde Rostrup 14/7 1623. da efter flere ord dem imellem faldt, da blev de her for retten venligt fordraget, så ---- Skram på sine egne og sine ---- vegne lovede at betale Gunde Rostrup 2000 rigsdaler, og dermed skal alle hvis domme kontrakter gældsbreve og andet, salig Hans Skram Gunde Rostrup og Gunde Lange om Sjelle skovgårds handel imellem ganget er, være kasseret.

(310)

** Anne Justdatter salig Laurids Nielsen forrige borgmester i Hobro hans efterleverske med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Pedersen i ---- for eftersom han 11/3 1627 har afkøbt Søren Nielsen Stokholm forrige borgmester i Hobro en hest, som han ikke har villet betale, og efter Søren Nielsens død er Laurids Nielsen blevet hans børns værge, og da er samme gæld ført til skifte. da efter flere ord dem imellem var blev Anne Justdatter med Jens Pedersen så forenet, at Jens Pedersen skal give hende for samme gæld 12 sletdaler.

(312)

(fortsat fra 334) og fremlagde et tingsvidne af Hads herreds ting 12/12 1642, hvori Jens Poulsen i Smerup havde vidnet, at han en tidlig morgen så Maren Jensdatter Laurids Jensens hustru sst kom gående i Jens Sørensens gård sst og lod en dør op for nogen svin, han havde indtaget af rugmarken og kaldte dem af gården efter sig, og da tog hun hendes klæder op og bad ham at kysse sig der og sagde, han skulle få en ulykke for deres svin, han havde taget ind, og hun samme tid brugte nogen ord, som ikke for høviske øren bør at tales. Johanne Pedersdatter i Smerup vidnede det samme. derefter blev afsagt, så efterdi Johanne Poulsdatter er Jens Sørensens egen hustru og i så måder vildig, og Jens Poulsens vidne ikke kan eragtes uden for een persons kundskab, som regnes for intet vidne, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(313)

(her mangler et blad) så blev fremlagt et tingsvidne af Hjelmslev herreds ting, hvori efterskrevne vidnede, at de så at Anders Knudsen fik to slag af soldaternes dragne værger, og Anders Knudsen vidnede, at han blev overfaldet af soldater i mørket, da han kørte fra Skanderborg. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke udførligt har vidnet, at samme soldater har slået Anders Knudsen enten sår eller skade, som ikke med syn er bevislig gjort, da kunne dommerne ikke kende samme vidner dom og dele så noksom, at de bør nogen magt at have men magtesløs at være.

(314)

** Peder Lauridsen i Hastrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Peder Tomasen i Skævlund for ---- han til Bjerre herreds ting 27/x over ham forhvervet har anlangende et mageskifte med nogen heste, Peder Tomasen har gjort med sin søstersøn Peder Lauridsen. da efter flere ord dem imellem var, indgav Peder Lauridsen og Peder Tomasen samme deres tvistige sag på dannemænd, som på lørdag skal forsamles ved Bjerre herreds ting, og da have fuldmagt dem om samme deres tvistige sag at imellemsige.

(317)

** Eske Pedersen i Elling med en opsættelse af landstinget havde stævnet Anders Styggesen borger i Horsens for en dom, han til Horsens byting 5/4 sidst forleden over ham skal have forhvervet, hvori Eske Pedersen er tildømt at betale Anders Styggesen 14 sletdaler efter hans regnskabsbogs formelding, og Eske Pedersen benægter han eller hans søn Anders Eskesen aldrig har købt noget af Anders Styggesen. derefter blev afsagt, så efterdi førnævnte opskrift ikke bemelder ---- da kunne dommerne ikke kende samme opskrift eller dom så noksom, at det bør at komme Eske Pedersen til hinder eller skade i nogen måder.

(320)

30/8 1643.

** Mads Andersen i Stavn havde hidkaldt sandemænd af Slet herred hans søn Niels Madsen sst, som 30/7 sidst forleden skal være dræbt i Stavn, hans bane at udlede og først for sandemænd fremlagde et tingsvidne af Slet herreds ting 10/8 sidst forleden, hvori efterskrevne der iblandt Christen Sørensen i Stavn og hans hustru Mette Christensdatter vidnede, at da salig Niels Madsen bad, at de skulle bie og betale deres øl, så greb Morten Sørensen og Christen Poulsen sst deres knive og slog til ham, og Christen Poulsen slog ham et knivslag i hans ryg. dernæst gjorde sandemænd deres ed og udlagde Christen Poulsen i Stavn at være Niels Madsens bane og svor ham manddød over og fra hans fred.

(322)

** Knud Ulfeld til Østergård KM befalingsmand over Tønsberg len i Norge med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Christensen Bødker i Vinkel for en benægtelse, han 18/8 1642 til Middelsom herreds ting gjort har, det han skulle have nedhugget grene af en bøg i Vigstrup skov, endog samme gerning udførligt er ham overbevist. derefter blev afsagt, så efterdi med endelig landstingsdom bevises, Jens Christensen Bødkers benægtelse at være usandfærdig kendt, sagen derefter har været indstævnet og i 6 uger optaget, og ikke Jens Bødker er fremkommet, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Jens Christensen Bødker jo for samme hans løgnagtige benægtelse bør fældet at være.

(324)

** Corfits Ulfeld med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jesper Pedersen herredsfoged i Gern herred for en ---- herreds ting 3/7 imellem Corfits Ulfeld og afgangne Tyge Thotts kreditorer dømt har og deri tilfundet Corfits Ulfeld at have indvisning i salig Tyge Thotts gods og løsøre for 1600 rigsdaler, han for salig Tyge Thott har godsagt for, som Corfits Ulfeld har måttet betale og salig Tyge Thotts breve indløst. derefter blev afsagt, så efterdi KM brev tilholder hvem, som havde nogen gæld efter salig Tyge Thott Andersen at fordre, inden 6 uger, efter samme proklama er læst og forkyndt, det kommissærerne at skulle tilkendegive, så det dem siden kunne gøres udlæg, så vidt boet kunne tåle, da vidste dommerne ikke nogen indvisning at udstede men efter KM kommission at forholdes, som det sig bør.

(326)

13/9 1643.

** Jens Nielsen borger i Hobro på hans hustru Gertrud Christensdatters vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Johanne Christensdatter Tysks sst for en letfærdig sigtelse, hun over hans hustru Gertrud Christensdatter til Hobro byting 20/3 sidst forleden gjort har for trolddom, at hun havde med trolddomskunster vist ondt efter hende, så hun ikke har kunnet være i hendes hus sidst siden forleden år sankt Volborgnat af den årsag, at Johanne Christensdatters lille pige stod udenfor Gertrud Christensdatters datter i stolen i kirken. derefter blev afsagt, så efterdi samme sigtelse ikke med nøjagtig vidnesbyrd er bevislig gjort, at Gertrud Christensdatter skulle have lovet Johanne Christensdatter noget ondt, som hende derefter skulle være hændt, og andre deres vidner alene om rygte og ikke om nogen deres egen vitterlighed vidnet har, da fandt dommerne samme sigtelse vidne og nævningsed magtesløs at være og ikke at komme Gertrud Christensdatter på hendes ærlige rygte og navn til hinder eller skade.

(329)

** Rasmus Sørensen i Hjortshøj med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Ibsen i Vosnæs Søren Ibsen og Peder Ibsen sst for deres vidne, de 8/2 sidst vidnet har til øster Lisbjerg herreds ting deres søsters mand Jens Pedersen i Hjortshøj hovgård til vilje, at de havde hørt, at Rasmus Sørensen i Hjortshøj skulle have svaret for Rasmus Poulsen i Hjortshøjlund og været hans prokurator. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd ikke har vidnet om nogen vis dag eller tid ---- da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være.

(331)

** Christen Nielsen borger i Hobro på hans hustru Karen Jensdatters vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet Johanne Christensdatter Tysks sst for en letfærdig sigtelse, hun over hans hustru på Hobro byting 20/3 sidst forleden gjort har, at hun med trolddomskunst skulle have vist ondt efter hende. derefter blev afsagt, så efterdi Johanne Tysks sigtelse ikke med nøjagtige vidnesbyrd er bevislig gjort, at Karen Jensdatter skal have lovet hende eller nogen ondt, som dem derefter formedelst trolddom skal være hændt, da kunne dommerne ikke kende samme sigtelse vidne eller nævningsed så noksom, at den bør nogen magt at have, men efter nævninge --- har hende kirkenævn oversvoret at give Christen Nielsen til kost og tæring 12 rigsdaler.

(334)

** Laurids Jensen i Smerup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Poulsen i Smerup og Johanne Pedersdatter sst for et vidne de til Hads herreds ting 12/12 sidst forleden vidnet har at de skulle have seet Laurids Jensens hustru Maren Jensdatter tage nogen svin af Jens Sørensens hus (fortsættes på 312)

(335)

27/9 1643.

** Axel Juul til Bjørnsholm og fru Elsebeth Ulfeld salig Jesper Friises til Ørbæklunde på deres tjener Christen Lauridsen i Nibe og hans to sønner Christen Christensen og Ove Christensen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet sandemænd i Nibe birk, for de 15/7 sidst forleden på Nibe birketing har svoret ovennævnte deres tjenere et fuldt vold over for sår og

skade, de skulle have gjort Christen Sørensen og Peder Sørensen i Nibe. da efter flere ord parterne imellem var, blev det så forhandlet, at Christen Lauridsen på sine egne og sine sønners vegne så vel som Peder Sørensen Christen Sørensen på deres egne vegne lovede at være hinanden ubevaret med ord og gerning, og hvilken sig imod den anden forbryder skal give til de fattige i Nibe 10 rigsdaler.

(338)

** Niels Jespersen borger og indvåner i Randers på sin bror salig Mikkel Jespersens vegne med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de til Randers byting 31/7 sidst forleden vidnet har, at de så at Mikkel Jespersen og Niels Iversen løb i favnen sammen og kom omkuld, så havde de skilt dem ad, og så rettede Mikkel op og hjalp ham til den anden side af gaden, og der faldt han omkuld, og da råbte de, at hans ben var sønder. Maren Mogensdatter Tomas Smeds hustru sst vidnede, at Mikkel Jespersen var meget drukken, og Niels Iversens far Iver Nielsen Hattemager borger i Haderslev tilbød at sætte borgen for ham. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet, at Mikkel Jespersen selv er gået fra Niels Iversen 13 alen ad gaden og der selv faldet omkuld og da først klaget hans ben at være brudt, da vidste dommerne ikke imod samme indstævnede vidner syn og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme men Niels Jespersen, som siden har ladet holde Niels Iversen Hattemagersvend i arrest, at give ham til kost og tæring 10 sletdaler.

(346)

** Laurids Ebbesen til Restrup KM befalingsmand på Skanderborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jens Sejersen i Gedved med flere for et vidne, de til Vor herreds ting 24/5 sidst forleden vidnet har anlangende skel og sten imellem KM anpart jord og eng og bonden Knud Lauridsen i Borup hans anpart eng og jord i Tue mølle, som han har købt, og da synet efter det efterskrevne gamle mageskifte, som bispens brev omformelder, sted fra sted. derefter blev afsagt, så efterdi Jens Sejersen og hans medfølgere har vidnet om ejendom, som ikke tilhører vidnesbyrd at omvidne, tilmed synet om skel, som ikke med sandemands eller ejerbrev bekræftes, da fandt dommerne samme vidner syn og dom magtesløs at være, og efterdi Peder Bhis klage ikke med nøjagtigt vidnesbyrd er bevislig gjort, samme syn ikke heller er udførligt eller endeligt, da bør samme klage og syn ingen magt at have.

(354)

** Peder Knudsen i Hadbjerg med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne for et vidne, de kalder et stokkenævn, de 26/6 sidst forleden med Peder Ankersen borgmester i Randers vidnet har, at desmidlertid han har været KM ridefoged på Dronningborg ikke har forurettet nogen i herredet. derimod fremlagde Peder Ankersen 3 af Otte Marsvins underskrevne sedler, at da Tomas Sørensen i Galten har beklaget sig, at han på hans kirkevej af Peder Knudsen i Hadbjerg på hans ærlige rygte og navn er angrebet og kaldt ham Tomas Sølvske, da befaler han Peder Ankersen at tilsige Laurids Jensen i Hadbjerg at han i Peder Knudsens sted til Galten herreds ting betjener retten, indtil samme sag bliver ordelt. derefter blev afsagt, så efterdi 24 mænd samt herredsmænd har vidnet, det Peder Ankersen imod dem i hans ridefogeds bestilling ærligt har skikket sig, så de takkede ham godt, og ikke Peder Knudsen beviser nogen dem på Peder Ankersen at have besværget, men beviser, hvis tiltale han til ham om hans bestilling har haft efter lensmandens skrivelse at være sket, da vidste dommerne ikke imod samme stokkenævn at sige, dog dersom Peder Knudsen nøjagtigt kan bevise, Peder Ankersen ham ubilligt at have forurettet, der gås om til

hjemting, hvis ret kan findes.

(361)

** til Henrik Rantzaus opsættelse. så efterdi sagen i 6 uger har været optaget, og hovedvidnerne ikke nu i sig selv fremlægges, så sandhed deraf om samme drab kunne forfares, da har dommerne ladet samme sag til i dag 6 uger at bero.

(362)

** Jens Nielsen i Brøndumgård med en opsættelse af landstinget havde stævnet Christen Lauridsen i Haldrup for en dom, han til Års herreds ting 20/6 sidst forleden har forhvervet anlangende nogen penninge, han mener, Jens Nielsen ham skulle være skyldig efter hans brev, hvilket med Christen Lauridsens kvittants er at bevise at være ham betalt. derefter blev afsagt, så efterdi samme kvittants ikke har været for herredsfogden i rette lagt, der han sin dom har udgivet, så han kunne have vidst sig derefter at rette, da fandt dommerne hans dom at være som udømt var, og sagen til herredsting igen at komme.

(364)

** Niels Sørensen Suder i Vrinders med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jørgen Nielsen i Rolse og Søren Madsen i Vrinders for en dele, de over ham skal have ladet forhverve anlangende gæld, som de kræver efter nogle breve, hvori han skulle have forpligtet sig til at lide dele, hvilken forpligt han aldrig har udgivet. derefter blev afsagt, så efterdi Niels Sørensen Suders forpligt tilholder ham samme penge og korn til visse tider at betale eller lide dele uden varsel dom eller skudsmål, og ikke bevises ham samme sin forpligt at have efterkommet, så han derfor er delt blevet, da vidste dommerne ikke Niels Sørensen af samme dele at kvitdømme, førend han retter for sig, som det sig bør.

(366)

** Jens Nielsen i Roum med en opsættelse af landstinget havde stævnet Jon Andersen i Brårup og hans hustru Birgitte Jensdatter og hans datter Gertrud Jonsdatter sst for et vidne, de 12/6 nærværende år til Rinds herreds ting vidnet har, at Jens Nielsen skulle have ladet sig kalde Christen og havde hjemme ved Vestervig den tid, han var i deres hus med hans søster Maren Nielsdatter, som kaldte sig Mette. derefter blev afsagt, så efterdi vidnesbyrd har vidnet efter Jens Nielsens ord og mundheld, det han skulle have ladet sig kalde med andet navn, end hans eget rette navn er, hvilket han højligt benægter, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så noksom, at det deri bør nogen magt at have eller komme ham til nogen skade.

(367)

** Christen Ibsen i Lillevorde havde stævnet Peder Ibsen fordum boende sst for nogen ærerørige ord, han skal have haft om ham. da efter flere ord dem imellem var, erklærede Peder Ibsen bemeldte Christen Ibsen her for retten, så han ikke vidste ham andet at beskylde, end det som ærligt er, og dermed afstod de alle hvis vidner og breve på enten sider ganget er, så de skal være kasseret.

(368)

11/10 1643.

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand på Århusgård havde hidkaldt sandemænd af Hasle herred en kvinde Mette Jensdatter, som havde sit tilhold i Årslev, som 16/8 sidst forleden er fundet myrdet i Brabrand skov, hendes bane at udlede og fremlagde et tingsvidne af Hasle herreds ting 28/8 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de havde seet Niels Knudsen gå ind i Brabrand skov og ud igen med en pose under armen, som var Mette Jensdatters, som var blevet dræbt med knivslag. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Niels Knudsen at være Mette Jensdatters bane og svor ham mord over og fra hans fred.

(370)

** Anders Pedersen True borger i Århus med en opsættelse af landstinget havde stævnet Knud Keldsen borger sst for en dom, han til Århus byting 18/5 sidst forleden har forhvervet, hvori han er dømt fra sin gård på Brobjerg, han har købt af ham 1640 for nogen rente, som skulle reste. da efter flere ord dem imellem var, blev de så forenet, at Laurids Hansen på Anders Pedersens Trues vegne lovede at skal betale Knud Keldsen al hvis resterende rente, han efter pantebrev pligtig er, og dermed afstod Knud Keldsen samme dom lovbud og vurderingsvidne.

(372)

** Henrik Rantzau til Schöneweide med en opsættelse af landstinget havde stævnet Morten Sørensen i Nøttrup herredsfoged i Bjerre herred med flere for en dom, de på Bjerre herreds ting 29/7 sidst forleden dømt har imellem Niels Rasmussen i Vrigsted og Henrik Rantzau på to fangers vegne, som for tyveri var anholdt, og i samme deres dom dømt de to fanger Rasmus Krog og Anders Rasmussen i fængsel og jern til arbejde på Bremerholm, uanseet recessen og håndfæstningen tilholder adelen frihed med hals og hånd for deres tjenere. derefter blev afsagt, da efterdi ingen af de indstævnede er mødt, og samme sag findes i 6 uger til i dag at være optaget, så deri ikke uden bevilling kan gøres længere forhaling, da fandt dommerne samme herredsfogeds dom i den indstævnede post magtesløs at være.

(374)

** fru Susanne Krabbe salig Niels Friises til Krastrup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Mogens Kås til Støvringgård KM befalingsmand på Nyborg slot anlangende Mogens Kås til fru Susanne Krabbe har udgivet hans forsikring hende for hendes salig husbonds gældskrav skadesløs at betale samt hendes arvetjenere deres skyld og landgilde, som er leveret på Krastrup. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Pors her for retten har leveret fru Susanne Krabbe domme og andre breve, som Dorte Desideriusdatter, salig Niels Madsens i Mølgård, har ladet forhverve og sig derefter i fru Susanne Krabbes gods i Nibe indført, som igen er indløst, og efterdi bevises ikke nogen oppebørsel af samme gods at være annammet, bør fru Susanne Krabbe at betales 40 rigsdaler, hvilke penge Jørgen Pors nu straks optalte, da kunne dommerne ikke kende samme dom i det punkt videre bør nogen magt at have eller komme Mogens Kås til skade.

(382)

** fru Margrete Marsvin salig Jørgen Urnes til Alslev med en opsættelse af landstinget havde

stævnet efterskrevne for et vidne, de 4/7 nærværende år til Hellum herreds ting vidnet har, at den tid kejserens folk var her i landet, da skulle de have udskåret Brøndum mølledam, og vandet da at have løbet af sit gamle løb og løbet til Christen Sommersens enge i Mølholm. da er ingen af de indstævnede mødt, hvorefter blev afsagt, så efterdi samme sag findes i 6 uger at være optaget, så dommerne ikke imod recessen deri kan gøre længere forhaling, da fandt de samme vidne magtesløs at være.

(383)

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand på Århusgård med en opsættelse af landstinget havde stævnet efterskrevne sandemænd i Århus for de 31/8 sidst forleden på Århus byting har gjort deres ed og tov over Birgitte Ovesdatter sst og hende manddød og fra hendes fred oversvoret, som han mener burde ved magt at blive. dertil blev stævnet hendes bror Søren Ovesen i Århus samt efterskrevne vidner, der iblandt Anne Mikkelsdatter Søren Sørensens hustru i Tilst, Kirsten Rasmusdatter Knud Keldsens hustru i Århus, Wulf Baltsersens steddatter Eva Clausdatter sst, salig Karen Nielsdatters arvinger Mogens Mogensen og Margrete Mogensdatter sst og Kirsten Pedersdatter Søren Skrædders hustru sst. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Århus byting, hvori Karen Pedersdatter vidnede, at hun nogle dage efter sankt Mikkelsdag kom til hendes farbror Ove Sørensen i Århus og tjente ham, og da kunne hun ikke andet se, end Birgitte Ovesdatter var frugtsommelig og før jul var hun blevet smal igen, og 2.juledag som Ove Sørensen og hans hustru Mette og Birgitte Ovesdatter var i kirken til højmesse, da gik hun og fejede gulvet i Birgitte Ovesdatters kammer, og da hun ville løfte et skrin til side gik låget op, og hun så et dødt drengebarn deri, og på spørgsmål svarede Karen Pedersdatter, at hendes forældre boede i Tapdrup sogn og hendes far hed Peder Sørensen og var Ove Sørensens bror og hendes mor hed Kirsten Eriksdatter. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af samme ting, hvori Birgitte Ovesdatter sigtede hendes mand Claus Badskær for at have gjort hende skade og trådt hende med hans fødder, og der blev fremlagt et stokkenævn, hvori efterskrevne vidnede, at Birgitte Ovesdatter hendes far er Ove Sørensen og hendes mor Sidsel Mikkelsdatter, og hun har skikket sig vel. derefter blev afsagt, så efterdi Karen Pedersdatter udførligt har vidnet, at da hun kom til Ove Sørensen at tjene, var Birgitte Ovesdatter med barn, og senere var hun blevet smal igen, som Ove Sørensen selv har bekræftet, og hun 2.juledag har seet et drengebarn i et skrin i Birgitte Ovesdatters kammer, hvilket hun har givet Birgitte Ovesdatters stedmor tilkende, og hendes stedmor selv for retten har bekendt at have seet en del blodige klæder i skrinet, og Birgitte Ovesdatter straks derefter er rømt af byen og holdt sig i skjul, og sandemændene derfor efter samme vidner og deres egen flittige sandheds udspørgsel, som loven dem tillader, har Birgitte Ovesdatter samme barns bane påsvoret og fra hendes fred, da kunne dommerne ikke finde nogen årsag imod samme forfølgning og sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(403)

25/10 1643.

** ingen dommer tilstede.

8/11 1643.

** Erik Grubbe til Tjele KM befalingsmand på Århusgård havde i rette stævnet sandemænd i Hasle herred for en ed og tov, som de har gjort over Niels Knudsen, som de har manddød oversvoret, for

han skal have dræbt Mette Jensdatter i Brabrand skov, hvilken deres ed og tov han formener ret at være. derefter blev afsagt, så efterdi for sandemændene har været i rette lagt adskillige vidner og dokumenter, hvoraf forfares Niels Knudsen at have været Mette Jensdatters banemand og hende i skoven at have myrdet og omkommet, så sandemændene derfor har Niels Knudsen hendes bane og mord oversvoret efter deres sandheds forfølgning, som loven dem tillader, og intet af Niels Knudsen derimod fremlægges, hvormed han kan bevise sig deri uskyldig at være, da vidste dommerne ikke imod samme sandemandsed at sige eller magtesløs dømme.

(1)

14/9 1664.

** Mogens Jensen wohnhaftig i Teglgård forrige slotsskriver på Ålborghus med en opsættelse af landstinget i dag måned havde stævnet Niels Jensen i Horsens herredsfoged i Hellum herred for en dom, han til førnævnte ting 17/5 næst afvigte imellem ham og Mads Jensen i Tustrup skal have dømt anlangende KM og kirkens anpart korntiende af Tustrup, som Mads Jensen på en 2 års tid har oppebåret og nu har købt til evindelig ejendom, og herredsfogden har frikendt ham for tiende til Mogens Jensen, hvilken dom er funderet på et tingsvidne, Mads Jensen har forhvervet, hvori efterskrevne vidnede, at så længe de kunne mindes har Tustrupgård været holdt for en adelig herregård og været fri for tiender. derefter blev afsagt, så eftersom fremlægges Mads Jensen hans rigtige skøde på Tustrupgård med al herlighed, hvilket skøde af KM nådigst er konfirmeret, da turde dommeren ikke understå sig samme kongelige konfirmation at explikere eller limitere, man fandt det til højst bemeldte høje steder KM nådigste vilje derom at erfare.

(10)

** Otte Pogwisch til Jernit KM befalingsmand på Frederiksborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet hans bror Henning Pogwisch til Hollufgård, KM befalingsmand over Ringsted kloster, anlangende en sum penge, han er ham skyldig, og hvorfor Otte Pogwisch har bekommet indførsel i efterskrevne Hansted hovedgårds gods. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges gode mænds indførsel, at de har indført Otte Pogwisch for sin fordrede gælds tilkrav i Hansted hovedgård, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end Hansted hovedgård med dets tilliggende jordegods efter indførsel jo bør at følge Otte Pogwisch og hans arvinger.

(17)

** mester Jens Ostenfeld sognepræst i Viborg havde stævnet fru Regitze Parsberg salig Jørgen Høgs til Hammergård for en sum penge, hun var ham skyldig. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges fru Regitze Parsbergs underskrevne brev på bemeldte jordegods, som hun til mester Jens Ostenfeld udgivet har, om han ville til sin gælds betaling i samme jordegods lade sig indføre, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd til at gøre ham indførsel i førnævnte bøndergårde og gods.

(21)

** Peder Galskyt i Kornumgård havde stævnet Jørgen Høg til Skærsø til hans værneting Mols herreds ting for en ringe sum penge, han ham efter hans strenge obligation er skyldig blevet, hvorfor der er faldet dom over ham til Mols herreds ting til indvisning 20/8 dette år. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Jørgen Høgs obligation, som ikke til forfaldsdato er blevet erlagt, og der til

herredsting er ganget endelig dom, da tilfandt dommerne efterskrevne mand inden 6 ugers forløb at gøre Peder Galskyt udlæg i Jørgen Høgs løsøre eller jordegods.

(23)

** Hans Rasmussen borger og købhandler i Ålborg havde ladet stævne Jørgen Høg til Skærsø for en ringe sum penge, han er ham skyldig blevet, hvorfor der til Mols herreds ting 20/8 er faldet dom over ham til indvisning. derefter blev afsagt, så efterdi i rette lægges Jørgen Høgs obligation på bemeldte sum penge, som ikke er blevet erlagt, så der til hjemting er ganget endelig dom, da tilfandt dommerne efterskrevne gode mænd til at gøre Hans Rasmussen udlæg i Jørgen Høgs løsøre og jordegods.

(25)

** Jacob Seefeld med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Christensen i Døstrup for en dom, han 18/2 1664 dømt har imellem Jacob Seefeld på den ene og Anders Nielsen i Kelstrup og Albret Christensen i Ove, kirkeværger til Ove kirke, på den anden side for en sum penge, som kirken ham skyldig blev, imidlertid han var kirkeværge, og da resterede 64 sletdaler. derefter blev afsagt, så efterdi med Ove kirkes kirkestol bevises, at kirken 1655 er blevet Jacob Seefeld 13 daler skyldig, da vidste dommerne ikke så lang til efter at kunne tilfinde kirkeværgerne til Jacob Seefeld noget videre at betale end samme 13 daler.

(29)

** Hans Gabrielsen, forpagter over Lister len i Norge, på sine egne og sine stedbørns vegne havde stævnet Eggert Abildgård til Lynderupgård efter hans og hans frues udgivne obligationer, som de til hans salig formand Niels Nielsen og hans hustru udgivet har på 148 rigsdaler, og han har erlanget dom i samme sag 4/7 sidst forleden, og da er de tilfundet at betale inden 15 dage eller derfor ved gode mænd at ske udlæg i Eggert Abildgårds gods og bedste løsøre. derefter blev fremlagt Johanne Lykke Hansdatter og Eggert Abildgårds og Dorte Lykkes obligationer til Niels Nielsen forrige slotsskriver på Koldinghus. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges obligationer på bemeldte sum penge, som ikke er blevet betalt, og til hjemting er ganget endelig dom, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd til at gøre Hans Gabrielsen udlæg i Eggert Abildgårds løsøre og jordegods.

(33)

** Tomas Poulsen borger i Randers med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet herredsfoged i Gerlev herred Jens Poulsen i Knejsted for en sum penge 109 rigsdaler, han er ham skyldig efter hans obligation, dateret 3/9 1654, og da den ikke til sin forfaldne termin er betalt, har han forhvervet dom over ham. derefter blev fremlagt samme obligation, hvorpå var skrevet at Mette Pedersdatter Jens Poulsens hustru i Knejsted havde betalt rente derpå. da er Jens Jacobsen ikke mødt, hvorefter Tomas Poulsen blev undt æskning, og han æskede af Jens Jacobsen i lige måde som til hjemtinget æsket er.

(37)

** Mikkel Christensen Hegelund borger i Ebeltoft på Jørgen Ibsen i Horstved Peder Ibsen i Pederstrup Rasmus Ibsen i Begtrup og Hans Ibsen i Ebdrup deres vegne havde stævnet Rasmus

Rasmussen i øster Balle for en dele, han til Sønderherreds ting over dem forhvervet har hver for sin anpart af 10 daler, som de efter deres salig fars brev skyldig var, uanseet de arv og gæld efter deres far forsvoret har. derimod fremlagde Mikkel Hegelund et tingsvidne af Sønderherreds ting 16/7 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede at da salig Jep Pedersen, som fordum boede i Ebdrup, blev begravet da kastede hans hustru Johanne Jørgensdatter nøglen på graven og forsvor arv og gæld og gik af kirkegården med hendes fattige små børn nemlig Jørgen Ibsen Rasmus Ibsen Hans Ibsen og Peder Ibsen og gik til godtfolk, hvor hun kunne få noget til hendes børn i Guds navn til så længe, de kunne tjene noget til deres føde. derefter blev afsagt, så eftersom med tingsvidne bevises arv og gæld efter salig Jep Pedersen at være forsvoret, da bør samme hans dele død og magtesløs at være, og herredsfogden at give Jørgen Ibsen og hans søskende for slig grundløs dele til kost og tæring 6 rigsdaler.

(41)

** Niels Andersen Roland prokurator i Viborg på Peder Hansen af Hamborg borger og handelsmand sst hans vegne skødede til Otte Pogwisch til Jernet efterskrevne gårde i Lading, der iblandt den gård Niels Pedersens enke Sidsel Mikkelsdatter påboer, som er ham udlagt i betaling, og som har tilhørt Casper Rudolf von Greisdorff.

(45)

28/9 1664.

** Otte Pogwisch til Jernit KM befalingsmand på Frederiksborg slot havde stævnet Niels Jensen i Skjoldelev for 425 sletdaler, hans far Jens Nielsen i Skjoldelev til salig Oluf Parsberg skal have skyldig været, som han er tildømt at betale. derefter blev fremlagt et tingsvidne der af tinget 10/10 1660, hvori efterskrevne vidnede, at torsdag 19/7 sidst forleden da så og hørte de, da salig Jens Nielsen i Skjoldelev blev begravet, at Christen Jensen i Skjoldelev over hans grav afsagde al arv og gæld efter ham på hans børns vegne nemlig Jens Christensen og Kirsten Christensdatter, og derefter blev frembåret salig Anders Billes seddel dateret 7/3 1652, at han til husbondhold for en okse har undt Niels Jensen i Skjoldelev den halve gård sst selvejergods, som hans far Jens Nielsen for ham afstod. derefter blev afsagt, så eftersom intet andet for herredsfogden har været i rette, der han udstedte den dom 12/4 1660 end det, som tilforn havde været i rette 5/2 1657, og han dog har dømt tvært imod den første dom, kan ikke andet sees end herredsfogden jo meget groft sig heri har forseet, at han således uden nogen ny årsag mod en gang udstedt dom har dømt, og den hans dom som udømt at være, og herredsfogden at oprette Niels Jensen al den bevislige skade ham ved denne proces er tilføjet.

(59)

** Anne Tomasdatter salig Johan Utrechts i Århus havde stævnet Palle Nielsen i Herst for en dom, han til vester Lisbjerg herreds ting 3/8 1664 afsagt har anlangende hvis restants, Anne salig Johan Utrechts mod Mogens Pedersen i Mollerupgård for 1660 havde at fordre, som han blev frikendt for at betale. derefter blev afsagt, eftersom Mogens Pedersen i Mollerup ved højeste ed bekræfter at have betalt for landgilden til afdøde Johan Utrecht og til Anne Utrecht efter hendes sedler, som hun har kvitteret for men ikke er afskrevet i jordebogen, og intet så kraftigt derimod fremlægges, hvormed hans benægtelse kan svækkes, sees ikke birkefogdens dom at kunne fragåes, men Mogens Pedersen for denne Anne Utrechts tiltale fri at være.

(72)

** Albret Idtzen borger og handelsmand i København lod læse og påskrive et brev til oberst Mogens Kruse angående en sum penge, han ham skyldig var, som han havde tilsagt ham forsikring for i det arvegods, som han efter hans salig mor fru Dorte Juel var tilfaldet, dateret Viborg 4/10 1664 Albret Idtzen. og fandtes derpå skrevet således, at eftersom underskrevne har gjort Albret Idtzen for sin fordring forsikring for hvis, jeg kan findes ham skyldig i min hustrus salig mors arvelod, da efterdi Albret Idtzen ikke straks har efterfulgt min forskrivelse, da erbyder jeg mig endnu i andet arv og gods, som Albret Idtzen for sin fordring kan være kontenteret. Viborg 4/10 1664 Mogens Kruse.

(73)

** Albret Idtzen borger i København lod læse efterskrevne brev, hvori oberst Mogens Kruse til Spøttrup for en gæld på 2804 rigsdaler til Albret Idtzen tilbyder ham forsikring i det jordegods, ham efter hans salig mor fru Dorte Juel efter hans lodseddels formelding tilfaldet er og lover at give ham et pantebrev derpå, dateret København 18/7 1664 Mogens Kruse.

(76)

** hr Mads Johansen sognepræst til Rold og Vebbestrup med en opsættelse af landstinget 11/5 sidst forleden havde stævnet efterskrevne nævninge af Hindsted herred for en afsigt og nævningsed, de til Hindsted herreds ting 23/7 1663 svoret og aflagt har over nogen husmænds kvinder i Rold nemlig Anne Christensdatter Kirsten Nielsdatter og Karen Nielsdatter, som på adskillige tider har haft trætte i uendelighed sammen i Rold kirke under gudstjenestens forretning om stolestader, og da havde Palle Nielsens hustru i Rold Anne Nielsdatter Christen Lauridsens hustru Kirsten Nielsdatter og Peder Jensens hustru Karen Nielsdatter i Rold, som er Niels Tomasens datter, været præsten til forstyrrelse under prædiken, så han gik af prædikestolen, og da har nævningene frikendt alle kvinderne for kirkefreds brøde. derefter blev afsagt, så eftersom befindes i det omtvistede kirkenævn at en af nævningene Jep Nielsen i Valsgård ikke med de andre har mødt til tinget, der sit tov efter loven at afhjemle, ikke heller bevises at han siden til tinge samme tov har vedgået eller afsagt, som det sig burde, da vides ikke samme kirkenævn at kan bifaldes, men så som ufuldkommen og ugjort at være.

(82)

** Tomas Christensen Høg borger i Viborg på sin principal mester Hans Rosenberg forrige konrektor i Viborg skole og nu rektor i Ribe skole og hr Niels Poulsen sognepræst til Vejrum med sine annekser hr Hans Poulsen i Vilsted og Erik Pedersen foged på Læsø som samtlige er værger for salig mester Frands Rosenbergs børn deres vegne havde stævnet Peder Poulsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting 2/5 sidst forleden afsagt har og iblandt andet frikendt Erik Jensen og Christen Jensen i Gedsted, efter deres egen ed og benægtelse, for Gedsted sognetiende og resterende stedsmål. derefter blev afsagt, da eftersom her intet bevises, at enten Erik Jensen eller Christen Jensen, som ved deres ed benægter sig aldrig for fæste eller tiende at have lovet, nogen seddel derpå udgivet har, vides ikke herredsfogdens dom at kunne fragåes men ved magt at blive, og Hans Rosenberg for meget hård irettesættelse at give de to mænd 6 rigsdaler.

(86)

** Clemend Pedersen rådmand i Slagelse med en opsættelse af landstinget 31/8 sidst forleden havde stævnet Peder Christensen i Bjergby, den dag i dommersted på Støvring herreds ting, formedelst en hans uretmæssige dom, han skal have gjort ham i et vitterligt gældskrav hos salig Jens Kås til Støvringgård hans efterladte frue fru Birgitte Urne efter hans håndskrifts indhold. derefter blev afsagt, så eftersom fremlægges afdøde Jens Kåses skadesløs brev, hvorimod intet nøjagtigt i rette lægges, sees ikke fru Birgitte Urne salig Jens Kåses som en arving i hans løsøre at kunne befries, at hun jo bør at betale Clemend Pedersen sin anpart af samme håndskrift.

(94)

** Clemend Clemendsen KM forvalter over Skanderborg len med en opsættelse af landstinget 4/5 sidst forleden havde stævnet efterskrevne sandemænd i Framlev herred for en sandemandsed og tov, som de på Viborg landsting 24/9 1662 skal have svoret over Anne Pedersdatter, som tjente i Lundgård i Framlev herred og siden fundet død i den å imellem Lundgård og Sjelle. dertil blev stævnet Jens Envoldsen i Lundgård hans hustru Ellen Herlovsdatter og søn Herlov Jensen sst og datter Birgitte Jensdatter i Borum samt salig Anne Pedersdatters far Peder Christensen Smed i Herskind samt hendes bror Peder Pedersen i Herskind. derefter blev fremlagt en sandemandsed af landstinget 24/9 1662, hvori blev fremlagt et tingsvidne af Framlev herreds ting 7/5 sidst udganget, hvor synsmænd afhjemlede syn til Anne Pedersdatter, som blandt andet havde to huller på hendes bryst, hvoraf der kom noget blod. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Framlev herreds ting 7/5 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at om morgenen da var noget af fæet løs i gården, og et nød lå dødt i huset, og da kom Anne Pedersdatter til samme hus, og da sagde hun oh vak oh vak, og da de ledte efter hende, kunne de se spor af hendes træsko ned til åen. derpå blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 21/5 sidst, hvor efterskrevne vidnede, at de var til syn på Skivholme kirkegård til Anne Pedersdatters lig, og da så de at Jens Envoldsen i Lundgård og hans hustru Lene Herlovsdatter og hans to børn Herlov Jensen og Birgitte Jensdatter og deres folk faldt på deres knæ og bad Gud i himlen om, at han ville lade nogen jærtegn ske, om de var skyldig i hendes død og bane og derefter lagde deres hænder på samme lig, og da skete der intet tegn. dernæst blev fremlagt Peder Christensen Smed i Herskind hans klage, at da han spurgte Jens Envoldsen, om han ikke havde hørt til hans pige, da sagde han nej, og da han spurgte ham, hvor hendes klæder var, svarede Jens Envoldsen, at hun tog dem alle med sig, hvorefter Peder Smed lod lyse efter hende i kirkerne, at Vorherre ville åbenbare sandhed, at han måtte finde hende igen og 20.ugers dagen derefter blev hun fundet i åen og ikke hendes klæder fandtes der, som de sagde, hun havde taget med sig. derefter blev afsagt, så eftersom Anders Nielsen aldeles intet fremlægger, hvormed det sandemandstov, som angår Anne Pedersdatters bane, i nogen måder kan svækkes, ikke heller Clemend Clemendsen beviser, at nogen har truet eller undsagt hende, eller rygter at nogen anden skulle være hendes bane, da sees ikke sandemændenes ulempe heri men deres tov ved magt at stå.

(102)

** Niels Tomasen i Kolkærgård på sine egne og Christen Jensen i Skejby og menige Kasted mænds vegne Niels Kå undtaget efter en opsættelse af landstinget 17/8 sidst forleden havde stævnet Erik Nielsen i True, herredsfoged i Hasle herred, for en dom han har dømt til samme ting 16/6 1662 imellem Jacob Mikkelsen forrige skriver på Århusgård på den ene og Niels Tomasen Christen Jensen og menige Kasted mænd på den anden side og tildømt dem til Jacob Mikkelsen at betale

deres skyldige skatter. derefter blev afsagt, så eftersom ikke fremlægges noget, hvormed det omtvistede krav nøjagtigt bevises, vidste dommerne ikke herredsfogdens dom at kunne følges, men de indstævnede for Jacob Mikkelsens tiltale fri at være.

(106)

** Salomon Gerber borger og handelsmand i Viborg med en opsættelse af landstinget havde stævnet Vill Orning Sørensen til Ravnstrupgård for 92 sletdaler efter hans udgivne brev dateret 1/2 1655, som han ved dom af Slet herreds ting 28/5 sidst forleden var blevet tildømt at betale eller derfor at ske udlæg af hans bedste bo og løsøre, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre Salomon Gerber udlæg for sin betaling i Vill Ornings løsøre eller jordegods.

(108)

** Rasmus Iversen på Vingegård med en opsættelse af landstinget 8/6 sidst forleden havde stævnet Christen Block byfoged i Hobro for en dom, han 4/8 1662 til Hobro byting afsagt har imellem Rasmus Iversen og Christen Andersen Skorup borger og indvåner i Hobro og frikendt Christen Andersen Skorup for at lide nogen dele for rente af hans gælds og pantebrev af 20/8 1655 til Rasmus Iversen fordom ridefoged til Tjele. derefter blev afsagt, eftersom intet videre er sat i rette for byfogden end om den resterende rente, hvilken Rasmus Iversen efter forskrivningens indhold vil have i rede penge eller derfor have dele over Christen Andersen, sees ikke byfogden Christen Block nogen føje at have haft at tilfinde Rasmus Iversen for samme rente sin betaling i pantet at søge, men samme hans dom som udømt at være, og Christen Block at give Rasmus Iversen 5 rigsdaler til kost og tæring og Christen Andersen strakt at betale Rasmus Iversen med rede penge.

(115)

** jomfru Lisbeth Krabbe til ---- med en opsættelse af landstinget 11/5 sidst forleden havde stævnet Matias Sørensen i Vinkel herredsfoged i Middelsom herred for en tilfindelse, han 22/8 1662 på Middelsom herreds ting skal have afsagt imellem fru Mette Kås til Himmestrup og jomfru Lisbeth Krabbe anlangende Almind skov. dertil blev blandt andre stævnet Niels Mortensen i Stenborg og hans hustru Anne Pedersdatter sst. derefter blev afsagt, eftersom det af begge parters tilståelse og vidnesbyrds forklaring udtrykkeligt sluttes, at der imellem skoven og engen, som de sammenløber, ingen stabel eller sten findes og derfor synes fornøden at sandemænd der på åstederne, for al videre trætte at forekomme, vil opkræves, hvilket intet deri kunne gøre, førend vidner på begge sider bliver påkendt, og det nu ikke kan ske, formedelst vidner på den ene side ikke er tilstede, så er sagen opsat i 6 uger.

(121)

** Jens Jensen Guldsmed indvåner i Randers med en opsættelse af landstinget 14/8 sidst forleden havde stævnet Morten Unger Guldarbejder i Randers og hans hustru Kirsten Ibsdatter, anlangende Morten Unger på adskillige tider og steder skal have Jens Jensen utilbørlige ord påsagt og kaldt ham tyv og skælm, hvilket både Morten Riedtz og hans hustru Kirsten Ibsdatter benægtede. derefter blev afsagt, så eftersom det ikke bevises, at Morten Riedtz eller hans hustru har tilsagt Jens Jensen noget ærerørigt, som de benægter, da bør de for Jens Jensens tiltale fri at være.

(127)

** Albret Idtzen borger indvåner og handelsmand i København med en opsættelse af landstinget havde stævnet Niels Jensen byfoged i Randers for en dom, som han imellem ham og Mads Poulsen borgmester i Randers 4/5 1663 afsagt har for hvis gæld, hans salig søn Poul Madsen Ørn er ham skyldig blevet i Frankrig ifølge efterskrevne beviser. derefter blev afsagt, så efterdi sees at Poul Ørn har annammet ovennævnte penge, som ikke er betalt, og Mads Poulsen ikke heller har gået fra arv og gæld, da sees ikke byfogdens dom at kunne følges men magtesløs at være, og Mads Poulsen at betale Albret Idtzen omtalte gæld.

(143)

28/9 1664.

** Anne Tomasdatter salig Johan Utrecht, forrige hospitalsforstander i Århus, hans efterleverske på sine egne og børns vegne, nemlig Knud, Johan, Lucas og Henrik Johansen Utrecht deres vegne hendes fuldmægtig Johan Utrecht sst med en opsættelse af landstinget 11/5 sidst forleden havde stævnet Erik Nielsen i True, da herredsfoged i Hasle herred, for en dom han 26/5 1662 afsagt har imellem Anne Tomasdatter og hendes børn på den ene og Århus hospitals tjener Mogens Pedersen i Mollerupgård på den anden side, for han til Århus byting 6/2 1662 har sigtet afgangne Johan Utrecht, at han løgnagtigt skal have forhvervet et kongebrev, dateret København 6/10 1660, og derefter søgt og sat i rette, at Johan Utrecht burde at lide som vedbør, eftersom Mogens Pedersens ærerørige skælden er med samme tingsvidne at bevise, og herredsfogden Erik Nielsen i True som svoger og søsters mand Mogens Pedersen i Mollerupgård til vilje og venskab ikke egentlig i sagen har villet kende om Mogens Pedersens ærerørige og ubevislige skælden. så mødte Mogens Pedersen og fremlagde en dom af Hasle herredsting 26/5 1662, hvor blev fremlagt hans sigtelse, dateret Århus byting 6/2 1662, til salig Johan Utrechts arvinger, formedelst Johan Utrecht for han løgnagtigt skal have forhvervet efterskrevne kongebrev, dateret 6/10 1660, eftersom han har berettet, at han i 3 år har forsørget de fattige lemmer i hospitalet, uanseet han af de der tillagte indkomster i bemeldte ganske intet skal have nydt, så bedes og bydes al vedkommende adel og uadel, at de til hospitalet yder plovhavre og alt andet inden martini, hvorefter blev fremlagt salig Johan Utrechts supplikation, dateret 11/9 1660, og Johan Utrecht fremlagde efterskrevne fortegnelse på lemmer, som havde fået halv eller hel kost på hospitalet. derefter blev fremlagt adskillige tingsvidner, hvor efterskrevne bønder vidnede om hvis, de havde ydet til hospitalet 1657-1660, og da vidste fogden om samme sag ikke noget egentlig at kunne kende, før KM brev original i retten fremlægges. desligeste blev fremlagt efterskrevne register på hospitalets regnskab for hvis efter jordebogen er annammet og hvis til lemmerne er indkøbt samt Johan Utrechts indlæg, hvorefter blev afsagt, at eftersom Johan Utrechts søn Johan Utrecht vedgår at have set det omtvistede kongebrev, dateret 6/10 1660, hvori udtrykkeligt meddeles, at Johan Utrecht har ladet andrage og berettet, at han i 3 år har forsørget lemmerne, uanseet han af de tillagte indkomster intet har nydt, og Mogens Pedersen beviser med tingsvidner og Johan Utrechts egen hånd, at han en anselig sum af samme indkomst har bekommet, sees ikke Mogens Pedersen med nogen føje på sin ære eller som en løgner for denne sag af salig Johan Utrechts arvinger at kunne søges, mens for den tiltale fri at være.

(163)

** Peder Clemendsen i Brundby på Samsø, tilsat kirkeværge til Tranebjerg kirke på sine egne og på Tønnes Sørensen sst hans vegne havde stævnet Jens ---- i Kolby, birkefoged til Samsø birketing, for

en dom han 13/4 sidst forleden afsagt har imellem dem og forrige kirkeværge Oluf Pedersen i Tranebjerg, hvor han har fradømt kirken renten af 300 sletdaler, hr Bertel Jensen forrige sognepræst til Tranebjerg kirke var kirken skyldig, og fremlagde samme indstævnede dom samt Oluf Pedersens skriftlige indlæg, at hvis, som på kirkeregnskabet rester på hans vegne, har han for retten frembudt i rede penge, hvilket kirkeværgerne ikke ville annamme, hvorefter blev afsagt, at da det ikke bevises, kirken nogen rente til indtægt at være ført af de 200 rigsdaler kapital, hr Bertel Jensen skyldig er til Tranebjerg kirke for 1639, men kirkeregnskabet udviser, at Peder Clemendsen for samme rente fuldkommen er fornøjet, så de på kirkens vegne bliver holdt skadesløs, og birkefogdens dom ikke kommer bemeldte kirkeværger til nogen hinder, men birkefogden at give kirkeværgerne til kost og tæring 5 rigsdaler.

(173)

** Jep Rasmussen i ---- havde hidkaldt sandemændene af Nørherred for Søren Rasmussen Brun, som boede i Selkær by, hans bane at udlede, og fremlagde et tingsvidne af Mols herreds ting 1/9 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de var på Skærvads mark at høste, da så de at Jens Sørensen, ladegårdsfoged på Skærvad, tog mejen fra Søren Rasmussen Brun og slog to slag til ham, så hans blod løb ham af armen og faldt til jorden og blev død, hvorimod blev fremlagt Jens Sørensens indlæg, at da Søren Brun ikke kunne eller ville meje husbonden til gavns, tog han høleen fra ham, og da han gik fra ham, kom han efter ham og ville drage høleen fra ham, og af stor ulykke drog han selv høleen under hans arm, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov og udlagde Jens Sørensen ladefoged at være Søren Brun hans banemand og svor ham hans bane på og fra hans fred, eftersom han for slig gerning er rømt.

(175)

** Oluf Pedersen af Tranebjerg på Samsø, fordum kirkeværge til Tranebjerg kirke, hans fuldmægtig Hans Jørgensen, prokurator i Viborg, havde stævnet Anne, salig Rasmus Rasmussens i Mårup på Samsø og hendes børn og medarvinger for en dom, hendes salig mand Rasmus Rasmussen, forrige birkefoged til Samsø birketing, afsagt har 7/9 1662 imellem Oluf Pedersen på den ene og Jens Jensen snedker af Alstrup på Samsø på den anden side anlangende 75 daler, som Jens Jensen på sin formand salig Laurids Poulsens vegne som arving skal være salig fordum sognepræst hr Bertel Jensen pligtig på hans vegne hans part af en obligation, hvorpå blev fremlagt hr Bertel Jensen Galtens brev, dateret 1/5 1638 lydende på 300 sletdaler, og han havde ombedt hans svoger Laurids Poulsen i Alstrup som forlover for de 150 sletdaler, hvorefter blev afsagt, at eftersom Jens Jensen af Oluf Pedersen søges for den gæld, som Laurids Poulsens eftermand, som har fået hans hustru, og således er hans arving, og det ikke bevises, at Laurids Poulsen har forpligtet sig selv som en selvskyldner eller hans arvinger at svare til det forløfte, sees ikke Jens Jensen snedker at kunne tiltales, men bør for den tiltale fri at være.

(183)

** Antoni Medicke af Ålborg fremlagde sit indlæg, at eftersom Hans Friis til Clausholm og han har været i nogen iring og trætte efter hjemtings landstings og KM breve, så anmoder han, at der udnævnes efterskrevne to mænd for at gøre ham udlæg for hans fordring i Hans Friises løsøre og jordegods, og fremlagde en landstingsdom, hvor Hans Friis blev tildømt at betale Antoni Medicke for de 10 gevorbene ryttere, som KM selv har godtgjort obersten, og derefter blev fremlagt KM og Højesterets dom, at eftersom Hans Friis selv vedgår, at de omtvistede ryttere er kommet Hans Friis

under sit regiment til nytte, så bør landsdommen ved magt at blive, og nu blev afsagt, efterdi for os fremlægges KM og Højesterets dom, da tilfindes efterskrevne i herredsfogdens nærværelse at gøre Antoni Medicke indvisning og udlæg for den fordrede gælds tilkrav i Hans Friises løsøre eller jordegods.

(187)

** Maricke de From af Amsterdam hendes fuldmægtig havde stævnet Christian Lindenov Hansen for 147 rigsdaler efter hans efterskrevne obligations indhold, dateret 20/1 1664, og blev fremlagt en dom af Boller birketing 10/9 sidst forleden, hvor Christian Lindenov blev tildømt straks at betale gælden, eller lide indvisning, og nu blev afsagt, at der inden 6 uger bør gøres Maricke de From indvisning i det af kommissærerne afsatte gods til Christian Lindenovs udenlands kreditorer.

(191)

** Peder Clemendsen i Brundby på Samsø på sine egne og Tønnes Sørensens vegne sst havde stævnet Jørgen ----, birkefoged til Samsø birketing, for en dom han 27/4 1664 skal have dømt imellem dem på den ene og salig hr Jens Bertelsen, sognepræst til Tranebjerg kirke på den anden side belangende hvis anpart rente, som kunne restere på en kapital 300 sletdaler, fordum salig hr Bertel Jensen sst var kirken skyldig, som hans søn hr Jens Bertelsen som en arving tilkommer at betale, og fremlagde den indstævnede dom, og nu blev afsagt, da ikke bevises kirken noget til indtægt at være ført af de 200 rigsdaler kapital for 1639, så bør af hr Jens Bertelsens efterladte bo fuldkommen indlæg at ske for den halve part af samme rente, så kirken bliver holdt skadesløs, og birkefogdens dom ikke komme kirkeværgerne Tønne Sørensen og Peder Clemendsen til hinder i nogen måde.

(199)

** Otte Krag, KM rigsråd, hans fuldmægtig Niels Roland havde stævnet Henrik Thott til Boltinggård for 1000 rigsdaler efter hans obligation, og Otte Krag mange gange har gjort anfordring om rentepengenes fornøjelse, men af Henrik Thott henvist til Urupgård, der at tage sin betaling, som han efter salig fru Birgitte Brockenhuus var berettiget for det forløfte, han til fru Dorte Då for fru Birgitte Brockenhuuses arvinger skal have gjort, og ved Vor herredsting 9/9 sidst forleden har herredsfogden tilfundet Henrik Thott sin obligation til Otte Krag at betale eller at ske indvisning i det uvisse gods ved Urup hovedgård. Niels Roland fremlagde omtalte efterskrevne obligation, dateret København 11/6 1661, samt efterskrevne dom af Vor herreds ting 9/9 sidst forleden, om nu blev afsagt, at Otte Krag bør have indvisning og udlæg i det udviste gods ved Urup, og hvis det ikke kan tilstrække, da i andet Henrik Thotts løsøre eller jordegods.

(205)

** Hans Nissen, KM skibsløjtnant, på KM vegne gav til kende, hvorledes han skal være forårsaget med byfogdens hjemtingsdom dateret Ebeltoft 29/8 imellem Hans Nissen på den ene og Rasmus Troelsen, borger af Ebeltoft på den anden side at appellere anlangende en falsk seddel, han skal have udgivet, og Hans Nissen fremlagde efterskrevne dom af Ebeltoft byting 29/8 sidst forleden, at han havde stævnet Rasmus Troelsen for den seddel, han havde skrevet Poul Jensen i Hørning og Rasmus Jensen i Fregerslev til vilje og befrielse, at de i 5 dage havde været at age tømmer i Bjørnkær skov, skønt kannikketjenerne i KM brev ikke er befalet i 5 dage, men så længe fornøden

er at age tømmer og hugge i bemeldte skov, og fremlagde en skrivelse, har Poul Jensen i Hørning og Rasmus Jensen i Fregerslev været i KM tjeneste i Bjørnkær skov i 5 dage at hugge og age tømmer til stranden, 12/3 1664 HHS, og derefter fremlagde hr Esben Rasmussen i Blegind præstegård hans skriftlige kundskab anlangende Jens Poulsen i Hørning og Søren Iversen i Fregerslev Jens Rasmussen og Peder Mikkelsen i Blegind skal have bekendt, at de var med heste og vogn i Bjørnkær skov at age tømmer, og lå i logement hos Rasmus Troelsen, som gav dem lov at rejse hjem, og de bad ham skrive en seddel, og så satte Hans Hansen Søgård sin hånd under, hvorefter blev afsagt, at eftersom Jens Poulsen og Søren Iversen er vidner i deres egen sag, så henfinder fogden samme sag til sine overdommere. dernæst fremlagde Hans Nielsen efterskrevne KM brev, hvori kannikketjenerne under Århus kapitel tilsiges at age tømmer i Bjørnkær skov, dateret København 22/11 1663, hvorimod mødte Rasmus Troelsen og berettede, at han efter Hans Hansen savemesters begæring skrev samme breve for ham og benægtede ved ed de skrevne bogstaver HHS ikke at have skrevet, hvilket efterskrevne bevidnede, hvorpå nu blev afsagt, da det ikke bevises, at Rasmus Troelsen den omtvistede seddel har underskrevet med HHS, men det bevidnes, at Hans Hansen selv skrev bemeldte 3 bogstaver, så bør Rasmus Troelsen for den tiltale fri at være.

(212)

12/10 1664.

** Steen Bille til Kærsgård havde stævnet hans svoger Jørgen Kruse til Hjermeslevgård, som er hovedmand for et gældsbrev på 700 rigsdaler til Margrete salig doktor Jørgen Jørgensens i København, hvilket gældsbrev Steen Bille har indløst, og Jørgen Kruse skal have lovet samme 700 rigsdaler at betale sin svoger Steen Bille igen inden 2 års forløb, hvilket ikke er sket, og fremlagde samme efterskrevne gældsbrev, dateret 11/12 1662, samt en dom af Sønderhald herredsting 5/9 sidst forleden, hvor Jørgen Kruse er tildømt samme gæld at betale inden 15 dage eller have indvisning, og nu blev afsagt, at inden i dag 6 uger bør efterskrevne i fogdens nærværelse gøre Steen Bille udlæg og betaling for hans fordring i Jørgen Kruses løsøre og jordegods.

(216)

** Niels Parsberg til Eskær havde stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård for en dom, han til Hornum herredsting 13/6 sidst forleden skal have forhvervet, hvori Jørgen Marsvin er tildømt at betale ham efter hans brevs formelding 30 rigsdaler, som han ikke til nogen betaling har villet bekvemme, og fremlagde efterskrevne brev, hvormed Jens Jensen i Munkeslev i Halland afstår til Niels Parsberg Jørgen Marsvins gældsbrev på 30 rigsdaler, dateret 18/11 1647, og samme Jens Jensens brev er dateret 11/7 1653, og derefter fremlagde en dom af Hornum herredsting 13/7 sidst forleden, hvor Jørgen Marsvin er tildømt sin gæld at betale, og nu blev afsagt, at der bør gøres Niels Parsberg udlæg for sin fordring i Jørgen Marsvins løsøre og jordegods.

(220)

** mester Søren Hansen Bendtsen, sognepræst til sankt Mortens kirke i Randers, med en opsættelse her af landstinget i dag måned havde indstævnet en dom, han til Randers byting har forhvervet 10/8 sidst afvigte, hvori Mads Poulsen, borgmester i Randers, af byfogden er tildømt at kontentere ham for 240 tønder rug 70 tønder byg og malt og 13 tønder havre, som af hans hus og loft er blevet taget i de allierede krigsfolks og brandenborgske tid, hvorimod blev fremlagt KM brev, at da nogle af de

hos de allierede armeer i Jylland forordnede kommissærer skal have ladet visitere i Randers hvad forråd af korn på enhvers loft, og siden Mads Poulsen anbefalet at gøre inddeling af den forefundne kvantum, at den opsatte kvantum korn til de assignerede straks kunne blive leveret, som af deres egne rustvogne blev afhentet, og da en del af indbyggerne skal formene, at Mads Poulsen bør erstatte dem samme korn, så ville vi Mads Poulsen for hver mands tiltale befri, dateret København 27/7 1664, hvorefter blev afsagt, da eftersom fremlægges KM brev, dateret 27/7 1664, hvori Mads Poulsen befries for hver mands tiltale for erstatning af hvis korn, til de allierede armeer af Randers by er afhændet, da kunne han ikke i den sag noget tilfindes at betale.

(223)

** Mikkel Jensen i øster Sundby på sin søn Knud Mikkelsens vegne med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Maren Jensdatter i nør Tranders for et vidne, hun til Fleskum herredsting 8/1 forleden vidnet har, at Knud Mikkelsen nytårsaften er gået til Poul Sørensens jordhus med en vognkæp og spurgt, om der var nogen inde, og der har han fået hans skade. derimod blev fremlagt et tingsvidne af samme ting 21/2 sidst forleden, hvor efterskrevne vidnede, at de nytårsaften hørte, at Knud Mikkelsen skreg og råbte til Poul Sørensen, hvorfor slår du mig, jeg gjorde dig aldrig noget, og idet løb ham, og da havde han den skade i hans øje, og Poul Sørensen at skulle have stået i hans jordhusdør med en vognkæp i hånden, hvorefter blev afsagt, at da bevises, at Knud Mikkelsen har søgt Poul Sørensen på sin frelse, så hvis skade han derfor har bekommet, kan han ingen derfor påklage uden sig selv, og ikke Maren Jensdatters vidne at kunne svækkes.

(230)

** Jørgen Marsvin til Abildgård havde i rette stævnet Niels Parsberg til Restrup anlangende en sum penge, som han skal være tilkendt af KM kommissærer at betale efter doms indhold, og dog ikke efter samme dom har villet sig rette, hvorfor han har stævnet ham for Hornum herredsting, hvor han 8/8 er tildømt samme sum penge at betale, hvorefter blev fremlagt kommissærernes efterskrevne dom, og nu blev afsagt, at da kommissærernes dom i sin slutning tilfinder fru Sofie Rantzau og Niels Parsberg at betale Jørgen Marsvin enhver sin kvota af 1184 rigsdaler for hvis, han har betalt mere på Restrup gods end ham tilkom, men dersom de kan bevise, at Jørgen Marsvin har bekommet mere af Restrup efter de to lodders udregning nu er tillagt at betale, da Jørgen Marsvin ligeså efter kontrakten at fyldest gøre.

(237)

26/10 1664.

** Steen Bille til Kærsgård gav til kende, hvorledes han 15/8 1649 har lovet og godsagt for fru Ingeborg Arenfeldt, salig Ernst Normands til Selsø for 800 rigsdaler kapital, som Jochum Frederik Pentz til Palsgård som arving på sin kæreste fru Kirsten Normands vegne skal tilfalde at betale, som han har forbigået, hvorfor Steen Bille har forhvervet Højesterets dom over ham, hvor han er tildømt samme gæld at betale, hvorpå blev fremlagt fru Ingeborg Arenfeldts efterskrevne breve, og derefter blev afsagt, at man i herredsfogdens nærværelse efter Højesterets dom bør gøre Steen Bille udlæg for sin gælds tilkrav i Jochum Frederik Pentzes løsøre eller jordegods.

(243)

** Christen Christensen, KM forordnede stiftsskriver over Viborg stift, på Christian Fischer, KM vinskænk, hans vegne havde stævnet Peder Sørensen i Fogstrup, herredsfoged i Vrads herred, for en dom han 24/2 næst forleden afsagt har imellem Christian Fischer på den ene og hans bønder og tjenere, som ham til evindelig ejendom efter KM skøde er solgt og udlagt, belangende arbejdspenge, så vel som taksten på de varer, som i hans jordebog er nævnt, idet han kræver dem for arbejdspenge, nemlig 6 rigsdaler af hver helgård, så vel varerne efter den nu KM ordinerede renteri takst. så mødte Peder Sørensen herredsfoged og fremlagde samme efterskrevne indstævnede dom af Vrads herredsting 24/2, hvor blev fremlagt efterskrevne restants efter jordebogen for Christian Fischers gods, hvorimod mødte Christen Jensen i Brande og Jens Nielsen i Hjortsballe på deres og alle deres medtjeneres vegne og fremlagde et tingsvidne der af tinget 12/2 1662, hvor blev fremlagt efterskrevne KM brev på en del KM gods til Silkeborg liggende, som til Christian Fischer skødet og afhændet var, dateret 28/12 1661, og derefter fremlagde deres skriftlige indlæg, at da de tiltales af deres husbonds fuldmægtig for en del, som de ikke formener, de bør at udgive, og KM brev tilholder, at de skal give og gøre, som de plejer at gøre og give, og som de af Arilds tid givet og gjort har, hvorfor deres svar er, at de vil give og gøre, som de af Arilds tid gjort har, og dersom han vil have arbejdspenge for alt hoveri ægt og arbejde, da vil de af hver gård give ham 4 rigsdaler, som andre KM bønder giver her i lenet, og da har fogden derom således senteret, eftersom KM skøde tilsiger bønderne at give og gøre til Christian Fischer, som de plejer, da bør de give i arbejdspenge af hver gård 4 rigsdaler, eftersom KM bønder til Silkeborg giver også 4 rigsdaler. derefter blev fremlagt efterskrevne kopi af taksten, hvorefter for efterskrevne specier af det godses landgilde, som han af KM er til ejendom udlagt, årligt penge skal udlægges, blandet andet 1 tønde honning 12 rigsdaler, 1 tønde ål 8 rigsdaler, dateret Skanderborg 9/8 1662 Christian Fischer, og derefter blev afsagt, at da det befindes dem at have måttet gøre ægt og arbejde, lige som de blev tilsagt af øvrigheden, og ikke der var noget vist arbejde dem forelagt, hvor meget de skulle gøre og siden være fri, sees dem ikke at kunne forskånes, at de jo herefter i lige måde gøre hvis ægt og arbejde dem efter recessen bliver pålagt, og belangende de omtvistede varer, som jordebogen ommelder, da bør de enten levere nøjagtige gode varer i sig selv eller derfor at betale Christian Fischer med rede penge efter den sidste renteri takst.

(253)

** Hans Nielsen, borgmester i Mariager, hans fuldmægtig Rasmus Sørensen havde stævnet Jørgen Kruse til Hjermeslevgård for 1700 rigsdaler, som han efter en dom af Hald herredsting 15/8 sidst forleden er tildømt at betale, og fremlagde samme obligation, hvori Jørgen Kruse kendes at være skyldig fru Ide Lunge, salig Otte Skeels til Katholm, 300 rigsdaler, dateret Viborg 1/2 1649 Jørgen Kruse, og dernæst fremlagde Ebbe Gyldenstjernes brev, lydende på 1100 rigsdaler og udgivet til Hans Nielsen med Jørgen Kruse som tro forlover, dateret 29/1 1655, og derefter fremlagde en transport og overdragelse fra Henrik Thott til Boltinggård til Hans Nielsen, dateret 24/1 1661 Henrik Thott, og derefter fremlagde en dom af Sønderhald herredsting 15/8, hvor Jørgen Kruse blev tildømt samme gæld at betale eller lide indvisning, og nu blev afsagt, at der bør gøres Hans Nielsen indvisning i hans løsøre og jordegods.

(261)

** Christen Christensen, KM stiftsskriver over Viborg stift, på Christian Fischer, KM vinskænk, hans vegne havde stævnet Anders Simonsen i Sejl for en dom, han til Hids herredsting 28/8 nærværende år imellem Christian Fischer på den ene og to af hans bønder Søren Lauridsen og Sejer Lauridsen i Dalsgård på den anden side dømt og afsagt har, anlangende arbejdspenge, de er ham

skyldig. Jens Jørgensen, prokurator i Viborg, på Søren Lauridsen og Sejer Lauridsens vegne fremlagde en dom af Hids herredsting 23/8 1664, hvor Christian Fischer havde stævnet dem for oprør og klammeri, de imod KM højhed havde begået, da de skulle fyldestgøre sætfogedens dom for restants i deres bedste bo ved nam og vurdering, idet de blev overfaldet med hug og slag og af Sejer Lauridsens gård forjaget, og derefter fremlagde et tingsvidne der af tinget 3/5 dette år, hvor Christen Sørensen i Borup vidnede om, hvorledes de blev overfaldet, hvorefter blev afsagt, at efterdi ikke fremlægges dom, at de er tilfundet nogen arbejdspenge til husbonden at udgive, ikke heller derfor nam af deres bo at lide, da vidste fogden ikke dem for den sag til nogen skadeslidelse at lide tiltale men for den sag fri at være, og nu blev afsagt, eftersom Christen Sørensen og hans medfølgere selv vedstår, at de er kommet i bondens gård at tage udlæg og nam, dog ingen dom er gået, at de skulle lide nam i deres bo, da vidstes sætfogedens dom ikke at kunne fragåes, mens ved magt at blive, og Søren Lauridsen og Sejer Lauridsen for den tiltale fri at være.

(266)

9/11 1664.

** Knud Bille til Skerrildgård hans fuldmægtig Niels Roland med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Mortensen i Nøttrup, herredsfoged i Bjerre herred, for et vidne, han Rasmus Sørensen i Hornsild til bemeldte ting 30/7 sidst forleden skal have udstedt til hans uretmæssige sags bestyrkelse, eftersom Knud Bille skal have tiltale til Rasmus Sørensen for lejermålsbøder, hvortil han skal have forhvervet vidner, idet Peder Christensen vidnede, at han og Rasmus Sørensen tjente i Nebsager fra michaeli sidst forleden, og Christen Pedersen sst vidnede, at Rasmus Sørensen var sted og fæst til ham fra sidst forleden michaeli og til påske, hvorimod Knud Billes fuldmægtig Knud Pedersen formente, at Christen Pedersens vidne ikke burde at agtes til vidne efter recessen, eftersom han var en fordelt mand, og Niels Roland fremlagde et tingsvidne af Tirsbæk birketing 20/8 sidst, hvor Jørgen Madsen, ladefoged på Tirsbæk, vidnede, at Rasmus Sørensen forgangen vinter tjente Jens Rasmussen i Hornsild på Knud Billes gods og siden mikkelsdag havde han tilhold hos sin bror Jens Sørensen i Gramrode i Rårup sogn, og andre vidnede, at forleden søndag var 4 uger, da blev Mette Rasmusdatters barn kristnet i Nebsager kirke, hvorefter blev afsagt, at Rasmus Sørensen bør at betale til Knud Bille sine lejermålsbøder.

(272)

** Christen Christensen, KM stiftsskriver i Viborg stift, på Christian Fischer, KM vinskænk, hans vegne havde stævnet Christen Knudsen Nørgård, herredsfoged i Hids herred for en dom, som han 14/6 sidst forleden afsagt har imellem Christian Fischer og hans bønder og tjenere i Hids herred, som ham til evindelig ejendom efter KM skøde er solgt, belangende arbejdspenge af samme gods, så vel taksten på de varer, som i hans jordebog sig befinder, og fremlagde den indstævnede dom, hvor for fogden blev fremlagt efterskrevne takst på specerier, og efter restantsens indhold fordredes af hver helgård 6 rigsdaler arbejdspenge, hvorefter efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede om hvad de plejede at give, hvorefter blev afsagt, at enhver bør sin resterende landgilde at betale, og nu blev afsagt, at enhver af bønderne bør at gøre hvis arbejde dem efter recessen bliver pålagt, og belangende de omtvistede varer, så bør de levere gode nøjagtige varer eller betale Christian Fischer med rede penge efter den sidste renteri takst.

(280)

** Jacob Sørensen, forvalter på Havreballegård, på sin principal Jens Pedersen, borger i Århus, hans vegne med en opsættelse her af Tinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Nielsen, birkefoged til Bjørnsholms birketing, for han forsætligt skal have vægret ham retten og ikke måtte få et tilbudsvidne beskrevet anlangende en gård i ----, som Jens Christensen og salig Jens Mikkelsens enke påboer, hvilken KM har bevilget hans husbond at indfri, når han til hans husbond Erik Høg til Bjørnsholm erlægger hvis penge, den af KM af ham var taget i pant for, men han ville ikke tilstede hans breve og dokumenter at måtte få læst og påskrevet, mindre nogen penge at måtte annammes, hvorefter blev afsagt, at hvis Søren Nielsen ikke sig indstiller til i dag en måned, hvor der falder endelig dom på ham, så bør han at give Jacob Sørensen 10 rigsdaler kost og tæring, og belangende det tilbud, som er gjort Erik Høg, da eftersom pengene ikke i retten fremlægges, sees intet deri at kunne kendes, før sligt bliver efterkommet.

(286)

** borgmester, råd og overformyndere i Ebeltoft deres fuldmægtig efter en opsættelse af landstinget 12/10 sidst forleden havde stævnet Søren Andersen, borger sst, fordi han for rum tid forleden skal have tilegnet sig en skudepart, hvori nogle fattige børn for deres mødrene arv har en anpart for 64 sletdaler efter Søren Kabelslåers brevs formelding, hvilken skudepart han uden deres formynderes samtykke en tid lang skal have brugt, og siden samme deres skudepart solgt og afhændet, de fattige børn til største skade, og fremlagde et delevidne af Ebeltoft byting 9/2 1646, hvor Peder Christensen Kabelslåer stod for tingsdom på sine brorbørn deres vegne, som han er værge for, lod fordele sin bror Søren Christensen Kabelslåer for 50 sletdaler, hans børns mødrene arv, som han ikke fra sig har leveret, som han er tildømt, og derimod blev fremlagt et købebrev, dateret 22/2 1545, hvormed Christen Pedersen Splid og Søren Christensen Kabelslåer sælger til Søren Andersen deres anpart i en skude, hvorpå blev afsagt, at Søren Andersen bør betale Søren Kabelslåers to børn Anne Sørensdatter og Maren Sørensdatter førnævnte 50 sletdaler samt deres rente fra 9/2 1646.

(292)

** Jørgen Lykke til Søgård med en opsættelse i dag 6 uger havde stævnet Anders Christensen Skrædder i Bislev for et hjemmelsbrev, han til Jens Sørensen Remmer i Veggerby har udgivet på en rødblisset fol, han ham solgt har, og som han af Christen Jensen i Vittrup bekommet har for en tilfredsstillelse for en af hans brødre Niels Christensen, som til Christen Jensens i Vittrup er blevet ombragt, dateret Bjørnsholms hellemis marked 1661. efter opsættelse blev fremlagt et vidne, hvor efterskrevne vidnede, at Anders Christensen i Bislev Jacob Christensen i Nibe med flere ved høj middagstid at være kørt fra Vittrup, og Anders Christensen samme hest at have hos sig gående ved vognen, og Christen Jensen at have været hjemme og de skiltes ad med villig og venskab. derefter blev fremlagt efterskrevne hjemmelsbrev, indeholdende blandt andet, at Anders Christensen skrædder i Bislev havde solgt til Jens Sørensen Remmer i Veggerby en rødblisset fol, og samme fol havde han bekommet af Christen Jensen i Vittrup i Hornum herred for 20 sletdaler, som er for en tilfredsstillelse til Anders Christensen skrædder og hans søskende Jacob Christensen Mikkel Christensen Christen Christensen og Peder Christensen for deres salig bror Niels Christensen, som for nogen tid siden i Christen Jensens hus er ombragt blevet, dateret Bjørnsholms marked 1661, og derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hornum herredsting 6/7 1663, hvor Anders Christensen Skrædder i Bislev tog Jens Remmer i hånd og hjemlede ham en rødblisset hest, som han havde købt af ham, og havde med sig ført samme dag til tinget og stod for hans vogn tæt udenfor tingstokken, så at ethvert menneske næppe kunne trænge sig imellem vogn og tingstokken, og viste den frem, så

at enhver, som var på tinget og ville oplukke øjnene, kunne se samme hest, men formedelst Jens Remmer ikke ville lade hesten komme ind for retten efter begæring, derfor blev der ingen hjemmel stedet ham på den. derefter blev fremlagt et vidne af Hornum herredsting 14/12 1663, hvortil var stævnet Christen Jensen i Vittrup, hans hustru Anne Pedersdatter og to hans døtre Ellen Christensdatter og Dorte Christensdatter, og Anne Pedersdatter vidnede, at ved sankt mikkels dags tide for to år siden ved midnatstide kom Jens Christensen Skrædder i Bislev og Jacob Christensen Skrædder i Nibe til deres dør og kom ind hver med en dragen degen og truede og undsagde dem og gennede dem af gården, uden Christen Jensen, som lå på hans sygeseng benbrudt, og da blev der taget af deres skab 12 daler, og samme nat blev dem en hest borttaget, hvorpå blev blandt andet afsagt, at der ikke deri noget endeligt at kunne kendes, før Anders Christensen møder her ved landstinget og da at sværge til sin hjemmel, som han først skriftligt og dernæst mundtligt til tinge på den omtvistede hest skal have gjort.

(313)

** oberst Carl Abraham von Reichart i Horsens hans fuldmægtig Christen Knudsen i Testrup havde stævnet Henrik Bremmer, handelsmand i Lübeck, som har oprettet to kontrakter med obersten anlangende noget jordegods i Stjernholms len, og samme kontrakter er efterkommet med skøde, og derpå tilforn er sket indførsel af landstinget ved gode mænd, og siden er appelleret for KM og Højesteret til dom, at samme indførselsskøde ophæves, og dem ved kontrakten at forblive, og efter KM missive 20/8 1664 til en bestemt termin imellem dem måtte tillades, at dersom obersten ikke efter den dato inden 6 uger efter kontrakten blev med skøde efterkommet, da ham at være frit for at stå fra købet, og formente Henrik Bremmer selv omtvistede gods, som nu langt over den tid det er efter KM missive, det selv beholde, og Henrik Bremmer bør ham nu straks at betale førnævnte kapital med sin rente og anvendt bekostning, hvorimod Henrik Bremmer af Lübeck havde ladet stævne Carl Abraham von Reichart, nu sitzhaftig i Horsens, eftersom han skal have indladt sig i en købekontrakt med Bremmer om hans andel i det stjernholmske gods og en del på samme køb skal have betalt, og for resten givet revers i en skriftlig kontrakt til termin med sin rente at betale, hvilket obersten ikke har efterkommet. hvorefter blev fremlagt efterskrevne dokumenter, delvis på tysk, og der blev afsagt dom, at da KM brev af 20/8 1664 befaler, at Bremmer skal inden 6 uger efter brevets dato skaffe oberst Reichart fuldkommen adkomst og skøde, hvilket skøde han ikke obersten har tilbudt eller retten fremvist, da bør Henrik Bremmer straks have at betale oberst Reichart hvis, han ham skyldig er.

(342)

** jomfru Lisbeth Krabbe til ---- med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde ladet stævne Matias Sørensen i Vinkel, herredsfoged i Middelsom herred, for en tilfindelse, han 27/8 1663 skal have afsagt imellem på jomfru Mette Kås til Himmestrup på den ene og jomfru Lisbeth Krabbe på den anden side, i hvilken tilfindelse jomfru Lisbeth Krabbe formener sig storlig at være forurettet, idet Mette Kås skal være tillagt syn og vidne at forhverve KM pantegods og ejendom angående, og efter opsættelse blev blandt andet fremlagt et tingsvidne af Middelsom herredsting 27/8 1663, hvori efterskrevne, som mindes op til 60 år, vidnede at de omtvistede enge altid her været brugt til Kokholm og Meldgård, samt blev fremlagt et synsvidne af samme dato, hvorefter blev afsagt, at Mette Kåses vidner og syn bør ved magt at blive, og tilfindes parterne sandemænd til tinge inden 6 uger at lade opkræve til ret skel imellem Almindskov og Kokholms samt Meldgårds tilliggende ejendom.

(365)

** doktor Niels Bendtsen af Ålborg havde ladet stævne Jørgen Marsvin til Abildgård for 112 rigsdaler med sin rente, som skulle have været betalt 24/1 1663, hvilket ikke endnu sket er, og havde stævnet Peder Gundesen af Ellidshøj, herredsfoged i Hornum herred, eftersom han 4/10 sidst forleden imod doktor Niels Bendtsens vilje og minde sig har understået at opsætte bemeldte doktors sag i 6 uger, og nu blev fremlagt Jørgen Marsvins efterskrevne brev, dateret Ålborg 22/1 1662, og dernæst fremlagde efterskrevne opsættelse af Hornum herredsting 24/10 sidst forleden, hvorefter blev afsagt, at eftersom herredsfogden havde føje til sagen at opsætte, efterdi ingen genmæle i sagen for ham var, da den første gang var for ham indstævnet, sees ikke herredsfogden nogen uret at have gjort, og ikke heller Jørgen Marsvin her til landstinget at kunne søges, før hjemtingsdom er forhvervet.

(369)

** Steen Bille Henriksen til Ørumgård med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Søren Mortensen i Nøttrup, herredsfoged i Bjerre herred, for en dom, han 6/8 sidst forleden imellem Steen Bille på den ene og Jochum Wurger af Lübeck på den anden side afsagt har og tilfundet Steen Bille at tiende til Jochum Wurger af halvfjerde ødegårde i Davgård sogn, som Steen Bille lader pløje og så til og lader afgrøden føre til Ørumgård, og bemeldte gårde, som salig Henrik Bille til Tirsbæk har lagt til en gård, han i Davgård sogn har ladet opbygge, som kaldes Bryskeborg ladegård, de har årligt givet 12 skæpper rug 12 skæpper byg og 2 1/2 tønder havre til KM anpart korntiende. derefter blev afsagt, så efterdi det af kongelige skøde bevises, at Davgårds tiende er udlagt til Jochum Wurger, vidste dommerne ikke Steen Bille at kunne befries for hans anpart af førnævnte ødegårde hos Jochum Wurger at klarere.

(383)

** til Mikkel Hansen af Mariager hans opsættelse contra Christen Nielsen Prim. og nu her for retten påskød Mikkel Hansen på sine egne og medinteresseredes vegne vidnesbyrd til sagens videre oplysning deres vidner til hjemting at aflægge og derfor begærede sagen nogen til måtte blive opsat, hvorfor den blev opsat til snapslandsting førstkommende.

(384)

** Dorte Då, salig Gregers Krabbes til Torstedlund, havde stævnet Jørgen Kruse til Ryomgård for 1961 rigsdaler efter hans tre udgivne håndskrifter, som han til sit værneting sønder Hald herredsting 31/01 sidst forleden var blevet tildømt at betale inden 15 dage, hvilken dom hun formener ret at være dømt, og landstinget bør at udnævne to gode mænd, som kan gøre hende udlæg fra Jørgen Kruse efter doms indhold, hvilket skete.

(392)

** Erik Rosenkrantz til Rosenholm med en opsættelse af landstinget 28/9 sidst forleden, hvor han med en stævning af 29/12 1663 havde ladet citere Esben Nielsen i Skorup, foged til Torsager birketing, for en dom, han skal have afsagt til samme ting 9/8 1662 imellem Erik Rosenkrantz på den ene og jægermester Ulrik Frederik Gyldenløve på den anden side, og i samme sin dom skal have fradømt Erik Rosenkrantz 250 sletdaler, som Peder Andersen, forpagter på Lyngsbækgård, til

ham pligtig var efter deres derom oprettede kontrakt, forfalden til Philipi Jacobi dag 1662, og taget sig årsag af et for ham i rette lagte KM skøde til Ulrik Frederik Gyldenløve på Lyngsbækgård med andet mere gods, og formedelst samme skøde var dateret, førend pengenes termin var forfaldet, skal han have grundet sin dom, at førnævnte 250 sletdaler derfor tilkom Ulrik Frederik Gyldenløve, og nu blev afsagt, at da dommerne ikke tør sig understå at gøre nogen forklaring på KM skøde, hvad heller indkomsten skal til Philipi Jacobi dag 1662 følge Erik Rosenkrantz eller den fra 1/8 1661 skal følge Ulrik Frederik Gyldenløve, vidste de ikke i denne sag at kunne kende, men indstiller den aller nådigst til KM nådigste decision.

(397)

** Christian Fischer, KM vinskænk, efter en opsættelse af landstinget 26/10 sidst forleden havde stævnet en af afgangne Hans Pedersen i Holm, forrige herredsfoged i Hids herred, til Hids herreds ting 10/3 næst forleden afsagte dom imellem Christian Fischer på den ene og hans bønder og tjenere Anders Lauridsen i Resendal Laurids Andersen og Laurids Nielsens enke Anne Sørensdatter sst samt Christen Andersen i øster Kejlstrup på den anden side anlangende arbejdspenge af samme gods, eftersom KM skøde til ham på samme gods ikke melder om nogen frihed for ægt og arbejde, hvilket Hans Pedersen ikke har anseet men frikendt de indstævnede personer, hvilken dom Christian Fischer formener magtesløs være, hvorfor han har hid stævnet afgangne Hans Pedersens efterladte hustru Anne Nielsdatter i Holm samt hendes børn til samme dom på hendes afgangne husbonds vegne at svare. hvorimod de indstævnede mænd af Resendal fremlagde deres efterskrevne frihedsbrev, hvormed kong Hans til Danmark Norge Sverrig etc har undt og tilladt, at Niels Mikkelsen vor og kronens bonde i Resendal må bruge og beholde med hans medarvinger og siden deres arvinger efter dem til evig tid det bøndergods al Resendal med al sin rette tilliggelse mod at give årligt en fjerding smør og holde 12 heste til gæsteri, et skovsvin når olden er, og for sådan frihed har Niels Mikkelsen og hans medarvinger skødet os og kronen halvdelen af den ålegård, som ligger på hans og deres grund til midtstrøms fra Hids herred land og til evig tid, dateret Århus. derefter blev fremlagt et tingsvidne der af tinget 12/10 1641, hvori 12 mænd vidnede, at Resendal skove aldrig af forrige lensmænd på Silkeborg eller deres fogder været synet og takseret til skovhugst eller svin at indbrænde, men deres svin var ikke brændt med andre brænder end deres egen, men altid rådet for selv, hvad svin deres olden kan tåle. endnu for fogden var fremvist et samfrænders 12 mænds brev samt Peder Madsen, ridefoged på Silkeborg på sin husbond Jens Kåses vegne formeldende Resendal ikke at være uden een gård, dateret Resendal MDLXV. endnu blev fremlagt de fattige mænd i Resendal deres skriftlige rigtige og enfoldige svar imod Christian Fischers ridefoged Christen Christensen, som i sin restants angiver dem for 15 rigsdaler arbejdspenge af den selvejer bondegård Resendal og oldengæld 19 rigsdaler, uanseet den ålegård, som er skødet fra samme gård til kronen for frihed for ægt og arbejde og oldengæld, men skov og mark at nyde til evig tid, hvilken frihed de så vel som deres forfædre ind til denne dag nydt har, og da KM skøde til Christian Fischer udtrykkeligt formelder, bonden intet nyt pålæg end som af Arilds tid må pålægges, så formener de, at de deres forrige frihed bør nyde, dateret Resendal 10/3 1663 Anders Lauridsen egen hånd LAS ASD. samme restants videre medførte Christen Andersen i øster Kejlstrup arbejdspenge 4 rigsdaler, oldengæld 4 rigsdaler, hvorimod blev fremlagt et tingsvidne der af tinget 13/6 1626, hvor 12 mænd vidnede, at i op til 60 år har der aldrig gået trældom eller arbejde af den gård Laurids Sørensen i Kejlstrup påboer. restantsen indeholdt endvidere Dalsgård Sejer Lauridsen og Søren Lauridsen for arbejdspenge og Niels Jensen i Borup for byglandgilde, hvorimod for fogden blev fremvist kong Christian den fjerdes frihedsbrev, sandemændene i Hids herred fri og forskånet for ægt og arbejde, dateret 19/3 1631. hvorimod blev fremlagt KM skøde til Christian Fischer, dateret 28/12 1661, og der blev afsagt dom, at de indstævnede ikke kan tilfindes at udgive

videre, end de af Arilds tid til KM gjort og udgivet har. dernæst blev fremlagt et pergamentsbrev, hvormed Søren Pedersen i Kejlstrup Anders Mogensen i Farre Jens Lauridsen Erik Pedersen sst Christen Madsen i Sejling Peder Nielsen Søren Tygesen i Jernit Søren Bonde i Nisset Peder Bonde i Kragelund Christen Bonde i Lemming, Jens Eriksen i Sejling og Niels Skriver kundgør, at de MDLVII var forsamlede i Resendal med Søren Olufsen slotsskriver på Silkeborg på lensmand Frands Bildes vegne på den ene og Las Hase på sin og sande arvingers vegne på den anden side at granske, hvad skæppeskyld KM kunne tilfalde af forberørte forbrudte lod, som findes i den ejendom, som Las Hase i Resendal og hans forældre tilforn har haft i brug til Resendal, og medarvingerne samme lod tilhørte har forbrudt imod KM og riget, da fandtes at bonden, som på boelet boer, har den skyld på sig, som plejer at gå af samme lod til kronen, og efterdi så findes, kunne vi ikke rettere forefinde, at samme ejendom kunne videre tåle at give til skæppeskyld til kronen end som 5 skæpper rug og 5 skæpper byg både af skov og mark, foruden den anden skyld bonden af sin ejendom har på sig af anden tynge og efter den frihed, samme gård tilforn har haft og siden at nyde samme ejendom under førnævnte gift i rolighed, som han tilforn har haft efter KM brevs lydelse, som han og hans medarvinger derpå har. sammeledes fremlagt efterskrevne KM skøde til Christian Fischer, dateret 1661, hvorpå blev afsagt dom, at eftersom kong Hanses skøde ikke melder om nogen frihed for ægt og arbejde, som de i Resendal skulle nyde, men fast mere melder om hvis Niels Mikkelsen og hans efterkommere skulle give og gøre, da ses ikke samme brev at kan komme de indstævnede af Resendal enten til befrielse eller skade i denne sag, mens eftersom det af tingsvidner ses, at der af dem i Kejlstrup og Resendal ikke har været gjort nogen ægt eller arbejde i mands minde, og KM følgebrev givet Christian Fischer udtrykkeligt melder, at bønderne ham skulle give og gøre, som de plejer, da kunne de ikke tilfindes videre ægt og arbejde at kunne gøre til Christian Fischer.

(409)

** Oluf Tomasen i Hadsten med 14 dages opsættelse af landstinget havde stævnet Laurids Mikkelsen i Voldum, ridefoged til Clausholm, og Rasmus Christensen Ladefoged, boende i Hvalløs, for hans unge hoppe, de skal have opsøgt på Haldum hede, og samme tid tvunget hans bror Frands Tomasen af Hadsten at føre den til Hadsten mølle, og det uden lov og dom hjemmel og tilstand, hvorfor Oluf Tomasen formener, de bør at udlægge ham hans hoppe efter loven, eller den uskadt igen at levere, og stå til rette for hvis skade, han har haft og omkostning med rejser og brevpenge. dertil svarede Laurids Mikkelsen og fremlagde Hans Friises hjemmel, indeholdende at Oluf Tomasen i Hadsten var hans tjener, og hans far Tomas Frandsen så vel som han selv og hans bror Frands Tomasen var ham en stor restants skyldig, og da de imod hans vilje og minde bortførte fra gården fæmon boskab og andet, og de derefter ville have bortrømt og fragået ham hans rettighed, så havde han været forårsaget at søge efter deres gods, at han kunne komme til hans rettighed, og da de har antruffet broderen Frands Tomasen med samtlige deres øg, så har Frands Tomasen godvilligt selv leveret dem på restantsen en brun mærplag, som dog ikke kunne forslå til den tiende penge af hvis, de ham pligtig var, dateret Clausholm 7/11 1664. derefter blev afsagt, at efterdi ikke bevises, samme hoppe efter lovlig medfart at være taget, bør Laurids Mikkelsen at give Oluf Tomasen 20 rigsdaler både for hoppen samt for forsømmelse kost tæring og skadegæld.

(416)

** Henrik Jørgensen rådmand og Christen Olufsen, borger og indvåner i Viborg, havde stævnet Niels Parsberg til Restrup for en sum penge, han er dem skyldig efter efterskrevne obligation og regnskabsbog 365 sletdaler og 48 daler, som han til Hornum herredsting 9/5 sidst forleden var

blevet tildømt at betale, og nu blev der udnævnt to mænd til at gøre udlæg for deres fordring i Niels Parsbergs løsøre og jordegods.

(422)

** Claus Sidenborg, rådmand i Viborg, efter en opsættelse 20/9 sidst forleden havde ladet stævne Erik Kås til Restrup for gæld, som han til Jørgen Pors til Fredbjerggård efter hans gældsbrev skyldig var, som Jørgen Pors har overdraget til Claus Sidenborg, og som skulle have været betalt, hvorfor Claus Sidenborg har indstævnet Erik Kås til sit værneting Rinds herreds ting, hvor herredsfogden har tilfundet ham sin forpligt straks at betale, eller derfor ved gode mænd at lide indvisning, og nu blev udnævnt to mænd til at gøre Claus Sidenborg indvisning for 44 rigsdaler i Erik Kåses løsøre eller jordegods.

(437)

23/11 1664.

** Jochum von Debern, KM bestalter obrist i Kiel på hans hustru og hendes børns vegne med en opsættelse i dag 6 uger havde stævnet Mogens Sehesteds arvinger, nemlig jomfru Sofie Sehested og jomfru Margrete Sehested til Nøragergård anlangende adkomst på to gårde i Loldrup, som arveligt er tilfaldet de to jomfruer, skønt de Jochum von Deberns hustru og hendes børn af KM i fuld betaling er pantsat 8/11 1651 for hvis tjenester, hendes forrige salig husbond Abel Speis kongen og kronen gjort har, hvilket skøde Jochum von Debern formener ikke så kraftigt og fuldbyrdigt at være, at det imod KM pantebrev kan komme hans hustru og hendes børn til prejudice. sagen er opsat til næste landsting efter snapsting.

(443)

** Christen Knudsen Bhi i Testrup efter opsættelse 9/11 sidst forleden havde ladet stævne Jonas Hansen i Elling, herredsfoged i Vor herred, for en doms afsigelse over ham 30/9, hvor han er tilfundet lejermålsbøder at betale, skønt han ikke er udlagt af nogen kvindesperson, men skal have funderet hans dom på et sælsomt vidne, som hr Jens Jensen i Kattrup har aflagt efter nogen ord, som et besovet kvindfolk Anne Jørgensdatter til ham skulle have haft, efter hun gjorde barsel, hvilke ord hun ved højeste ed benægter og fragår. ligeledes er hans dom funderes på Hans Jørgensens vidne, som er hr Jenses svoger med ---- og tingskriven. dertil blev stævnet Rasmus Jensen i Kattrup og hans søn Mikkel Rasmussen, Anne Jørgensdatter i Testrup og hendes mor Maren Jørgens i Kattrup og hendes datter Sidsel Jørgensdatter, Morten Pedersen og hans hustru Maren Eskesdatter i Kattrup. derefter blev afsagt, så eftersom Jens Hansen Hjulmand i Testrup, som af Anne Jørgensdatter for barnefar har udlagt og selv for retten tilstår at have haft legemlig fællig med hende, endog han nægter ikke at være barnefar og ikke kan være det, eftersom det blev avlet, mens han var i Fredericia, da sees ikke Anne Jørgensdatters bekendelse for sandfærdig at kunne ansees, og da vidstes ikke efter slige omstændigheder Christen Knudsen at kunne befries han jo efter herredsfogdens dom bør at betale lejermålsbøder efter recessen. belangende den beskyldning som Maren Jørgens på hr Jens Jensen gjort har til Anne Jørgensdatter, at dersom hun ikke udlagde Christen Knudsen, da skulle bøddelen pine hende, så hendes fingre skulle blive så tykke som hans arm, hvilke ord hr Jens Jensen benægter og ikke i ringeste måder bevises, da bør hendes påsagn usandfærdigt og magtesløs at være. hvad sig Christen Knudsens beskyldning angår, at hr Jens skulle have kaldt ham et uophængt æsel og skælm, da efterdi ikke sees, hvad årsag præsten kunne have

haft til slig sælsom og usædvanlig skælden, som også sættes i tvivl af de fleste vidner, og skulle være underligt, at delefoged Mikkel Pedersen i Grumstrup og hans medfølgere skulle bedre have hørt disse ord end som mange af de andre sognemænd, hvilke ord af hr Jens Jensen benægtes, da vidste dommerne ikke samme Mikkel Pedersen og hans medfølgeres vidne så kraftigt at kunne ansees, at det hr Jens Jensen kan komme til nogen hinder eller skade i nogen måder men magtesløs at være.

(475)

** Claus Sterck KM velbestalter løjtnant med en opsættelse af landstinget havde stævnet Henrik Lauridsen i Kalbygård herredsfoged i Gern herred for en dom, han til Gern herreds ting 5/3 sidst forleden dømt har over Claus Sterck og Christen Jensen, nu boende i Riis i Vor herred og tilforn boende i Silkeborg kro, i hvilken dom han har tildømt Claus Sterck at betale Christen Jensen 500 rigsdaler eller derfor at lide rigens æskning, uanseet han ikke er sufficant at tildømme en adelsmand rigens æskning. dernæst blev fremlagt KM brev, hvori han har undt Mads Jensen, som em tid lang har været i KM tjeneste for en skytte, at han igen må bekomme og nyde Silkeborg kro, dateret København 11/9 1635. dernæst blev fremlagt et afståelsesbrev, hvormed Mads Jensen Skytte afstår til Anne Christensdatter salig Laurids Svendsens kaptajnløjtnant i Serup hans efterleverske samme kro og tiender for 450 rigsdaler, dateret 4/3 1647 Mads Jensen Skytte, hvorefter blev fremlagt Christen Jensens opdragelsesbrev til Claus Sterck og hans hustru Magdalene Prim dateret 1/7 1663. derefter blev afsagt, så eftersom bevises, at den gæld som i Claus Stercks obligation på 500 rigsdaler, dateret 23/7 1663 ommelder, rejser sig af den forhandling, som Christen Jensen har gjort med ham om Silkeborg kro samt tienden af Lemming og Gødvad sogne, og det befindes at Christen Jensen ikke kan holde Claus Sterck det, som han ham i samme forhandling lovet har, at Claus Sterck derefter sig samme kro og tiende så nyttig gør som Christen Jensen tilforn, hvortil dog Christen Jensen ingen ret havde, og Claus Sterck efter KM nådigste brev er dømt fra samme kro og tiende, da efterdi Christen Jensen ikke forskaffer ham det, han ham i kontrakten lovet har, bør kontrakten derfor magtesløs at være og den gæld, som af samme udygtige forhandling sig rejser, magtesløs at være og Christen Jensen at holde Claus Sterck skadesløs.

(489)

** Christian ---- af København med en opsættelse af landstinget 12/10 sidst forleden havde hidkaldt sandemænd af Lysgård herred Maren Lauridsdatter, som boede i Roe i Grønbæk sogn, hendes bane at udlede, og fremlagde et tingsvidne af Lysgård herreds ting 5/9 sidst forleden, hvor synsmænd afhjemlede deres syn på Peder Christensens hustru Maren Lauridsdatter, som lå død ved en kalvesti, og efterskrevne vidnede, at hun ikke havde haft hendes førlighed, siden hun gjorde barsel, og dagen før kom hende en besvimelse på, så hun nær havde faldet. dernæst blev fremlagt et kundskab af hr Niels Christensen sognepræst til Grønbæk med flere sognemænd, at Peder Christensen og hans hustru Maren Lauridsdatter havde omgåedes med hverandre kærligt venligt og vel, så vel som med deres forældre, som var i gården hos dem. dernæst gjorde sandemændene deres ed og udlagde Maren Lauridsdatter sig selv at have ombragt efter deres derom sandheds udspørgelse og derfor svor hende sin egen bane på.

(493)

7/12 1664.

** hr Axel Jensen Bjørn sognepræst til Børglum kirke på sine egne og på sin bror hr Laurids Jensen Bjørn sognepræst til Jerslev kirke hans vegne havde stævnet Jørgen Kruse til Hjermeslevgård for 380 rigsdaler, som de ham efter hans skadesløsbrev venligt lånt har, hvorpå de har fået dom til Jerslev herreds ting 24/11 sidst forleden, at han burde at betale samme gæld, hvilken dom de formener ret at være og til landstinget bør at konfirmeres og gode mænd at udnævnes udlæg at gøre i det pantsatte gods efter hans efterskrevne obligation, og nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre dem udlæg i det pantsatte gods.

(505)

** Morten Brøchner borger og indvåner i Randers havde stævnet Niels Jensen byfoged i Randers for en 15 dages dom, som han uden opsættelse i Morten Brøchners fraværelse hastigt har dømt imellem ham og David Junge af Hamborg og tildømt ham at betale David Junge en sum penge efter nogle obligationer udgivet af Morten Brøchner, der iblandt findes 3 obligationer, som Morten Brøchner har udgivet i et kompagni, som David Junge har holdt med hans bror Hans Junge og en mand Hans Eilers i Hamborg, så at den ganske obligation lyder på det ganske kompagni, og David Junge ingen ret at have at forfølge ham efter bemeldte kompagnis obligationer. derefter blev afsagt, så efterdi det bevises, ingen fuldmagt på KM forordnede papir fra David Junge har været i retten fremvist, og den ganske proces grunder sig på den udygtige fuldmagt, bør al den proces og byfogdens dom som ugjort at være, og Morten Brøchner straks denne sag til KM skatkammer anhængig at gøre, som han agter det at forsvare.

(513)

** Valdemar Då til Bonderup havde stævnet en herredsfogeds dom af Sønderhald herreds ting 28/11 sidst forleden imellem ham og Jørgen Kruse til Hjermeslevgård skadesløs pantebreve angående og kendt ham til indførsel i Jørgen Kruses til ham pantsatte gods efter hans efterskrevne forskrivning og begærede, at gode mænd måtte udnævnes, som ham forsvarlig indførsel gøre kunne i Jørgen Kruses jordegods, og nu blev tilfundet efterskrevne mænd til at gøre Valdemar Då indførsel i førnævnte pantsatte gods.

(521)

** (løst blad) eftersom Gud har bortkaldt salig hr Jens Bertelsen sognepræst til Tranebjerg sogn på Samsø, og den salig mands enke Bodil Hansdatter har frasagt sig arv og gæld, da indkaldes hans kreditorer at møde i Tranebjerg præstegård 12/5 førstkommende.

(522)

** (løst blad) indeholdende KM brev, dateret 29/8 1664, at den menige almue i Mårslet sogn i Ning herred for den korntiende, der er faldet i sidste krigstid, må være forskånet.

(523)

** hr Niels Nielsen Bøgvad i nør Stenderup havde stævnet Simon Andersen borgmester i Kolding og Søren Lauridsen Dansken rådmand sst for en dom, som de til Kolding byting 13/1 1664 over ham har forhvervet, hvilken dom hr Niels Bøgvad formener ikke så lovlig at være forhvervet. derefter blev afsagt, så eftersom her i rette lægges Iver Jacobsens kvittering dateret 17/12 1656,

hvori han kvitterer hr Niels Bøgvad for alt, hvis ham skyldig har været, som med andre tingsvidner bekræftes, så sees ikke hr Niels Bøgvad for den håndskrift dateret 28/1 1653 han i forløfte har udgivet at kunne søges men for den tiltale fri at være, og byfogdens dom ikke komme ham til nogen skade i nogen måder.

(529)

** Tomas Jensen ridefoged over Hagsholm og Løjstrup med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Niels Black underskriver på Silkeborg for en dom, han på Hids herreds ting 10/5 1663, som han da i forordnet dommersted sad, imellem ham og Didrik Uttermøhlen i Ebstrup dømt har anlangende efterskrevne afregning, de med hverandre 7/5 1663 gjort har om al hvis restants Didrik Uttermøhlen, da delefoged over KM gods og tjenere i Hids herred, var af Tomas Jensen forrige slotsskriver på Silkeborg overleveret at indfordre og da er Didrik Uttermøhlen skyldig blevet på samme restants 422 daler. derefter blev afsagt, så eftersom her beråbes på, at da Didrik Uttermøhlen ikke er mødt, idet han skal læge benbruddet, er dommerne forårsaget på rettens vegne sagen at opsætte til snapslandsting førstkommende.

(1)

20/1 1664.

** hr Niels Eskesen sognepræst til Sønderholm sogn havde stævnet Ove Rosenkrantz til Råkilde for en sum penge, han ham skyldig var efter sine efterskrevne obligationers indhold, som han til Hornum herreds ting var blevet tildømt at betale, eller sagen på sine tilbørlige steder at procederes, som det sig bør, og nu tilfandt dommerne efterskrevne gode mænd, som hr Niels Eskesen dertil har ladet nævne, til inden 6 uger i herredsfogdens nærværelse at gøre hr Niels Eskesen fuldkommeligt udlæg for samme sum penge.

(15)

** fru Karen Arenfeldt salig Frederik Urnes til Bregentved med en opsættelse af landstinget 11/11 sidst forleden havde stævnet Jochum Frederik Pentz til Palsgård, eftersom han har forbudt en bonde Niels Ankersen i Tostrup i Merløse herred ikke at måtte svare hende i ringeste måder, uanseet at samme gård skal være hendes salig mand Frederik Urne ved indførsel udlagt 13/11 1657. derefter blev afsagt, da eftersom det med ridemands forretning bevises, den omtvistede gård er udlagt til afdøde Frederik Urne, at han den skulle som sit eget arvegods nyde, indtil han fuldkommeligt blev betalt for det skadesløsbrev, hvorefter samme ridemands indførsel gjort er, hvilket gods er hendes søsterdatter jomfru Anne Cathrine Normands til Selsø forundt, hvorimod hun skulle betale den årlige rente, og dog ingen rente siden 11/6 1658 bevises at være betalt, og fru Karen Arenfeldt derfor holder sig nu efter ridemændenes forretning ---- og Jochum Frederik Pentzes forbud ikke komme hende til nogen hinder i nogen måder.

(26)

** Mourids Podebusk til Birkholm havde stævnet et beskyldt kvindfolk for trolddom Maren Lauridsdatter i Tørslev, for hun skal have forgjort Peder Jørgensens hustru Karen Christensdatter i Gesinggårds mølle med hendes spøgelse. derefter blev fremlagt tingsvidner at Nørhald og Gerlev herreds ting, hvori efterskrevne, der iblandt Jens Nielsen Udesen i Bjerregrav og hans hustru Dorte

Jensdatter og datter Maren Jensdatter vidnede om hendes trolddom og spøgelse. derefter blev afsagt, så efterdi det tingsvidne om Maren Lauridsdatters vedgåelse på tinget er såre forblommet, og hun benægter sig aldrig noget at have haft med sligt at gøre, og de andre vidner, som melder om, at hun skulle have sagt sig at have gjort parti med djævlen, melder om løse ord og tale, som hun benægter, da vidste dommerne ikke det kirkenævn at følge men magtesløs at være, men ikke des mindre efterdi det bevises, Maren Lauridsdatter i et slet rygte at have været både for trolddom og letfærdighed, som hun også selv for retten vedstår, og den formel for signen selv for retten oplæste, hvoraf sees at hun sligt har vidst og øvet, bør hun for slig hellige ords misbrug at stande åbenbar skrifte og straffes på sin formue så højt, den kan tåle, og for sligt forargeligt rygte bør hun straks derefter forvises både af både sognet og herredet og der ikke lade sig finde under tilbørlig straf.

(38)

** Niels Rosenkrantz til Holbækgård havde stævnet Clemend Jensen i Nielstrupgård for en henfindelsesdom, som han 7/8 næst forleden på Hevringholms birketing imellem ham og Estruplund sognemænd dømt og afsagt har angående Estruplund kirkes anpart korntiende, som Niels Rosenkrantzes svoger Otte Skeel lovligt sted og fæst skal have. dertil blev stævnet efterskrevne Estruplund sognemænd der iblandt salig Peder Madsens enke Bodil Pedersdatter i Sørup. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges Ove Juul til Lundbæk hans fæstebrev på KM vegne og det igenkaldelsesbrev, som Ove Juul siden på samme fæstebrev gjort har, er med visse vilkår, så længe det andet fæstebrev står ved magt, og dommerne ikke på bemeldte Ove Juuls fæstebrev kunne dømme, da indfindes sagen underdanigst for den højeste ret.

(48)

** mester Laurids Nielsen Fog sognepræst til Feldballe og Nødager sogne på sine egne vegne og på Christen Sejersen student og hans bror Rasmus Sejersen discipel i Horsens skole deres vegne havde stævnet Hans Friis til Clausholm for en sum penge 800 sletdaler, som han er dem skyldig efter birketingsdom af Clausholm birketing forleden år for en bondegård, han har sig tilforhandlet af salig Maren Sejersdatter. dertil blev stævnet Anders Rasmussen i Voldum i hans søn Anders Andersens nærværelse. derefter blev afsagt, så efterdi med endelig dom af landstinget bevises, Hans Friis at være tildømt den resterende sum penge til de interesserede arvinger for samme bondegård at betale, da tilfandt dommerne efterskrevne mænd til at gøre dem udlæg i Hans Friises løsøre eller jordegods.

(52)

** salig Oluf Jørgensen Grøn fordum borger i Horsens hans efterladte børn Hans Olufsen Grøn Bendt Olufsen Grøn og Daniel Davidsen på sin hustru Anne Olufsdatter hendes vegne havde stævnet samtlige borgmester og råd i Horsens, for de har angrebet dem med proces og trætte for 300 rigsdaler, som deres salig far Oluf Grøn skyldig skulle være byen efter hans forpligt, som han skulle have udgivet 10/2 1652, uanseet det ikke var bevist, at de noget efter deres salig far arvede eller befattede sig med bo gård og ejendom. dertil havde de bedt deres fætter Christen Knudsen Bhi i Testrup på deres vegne at gå i rette imod borgmester og råd. derefter blev afsagt, så eftersom ikke bevises børnene sig med godset at have befattet, og ingen lovværge af øvrigheden at være sat, da vidste dommerne ikke byfogdens dom at kunne følge, men den som udømt at være, og hvem påskader indkalder sig sagen på ny.

(58)

** Niels Andersen Roland prokurator i Viborg på Ove Juul til Lundbæk KM befalingsmand på Ålborghus hans vegne og Jens Pedersen i Nibe birkefoged sst på sine egne vegne med en opsættelse af landstinget 16/12 sidst forleden havde stævnet Christen Madsen, boende i Nibe, anlangende for han på Nibe birketing 25/7 sidst forleden for den siddende ret har skældt Jens Pedersen med mange ukvemsord. derefter blev afsagt, efterdi bevises Christen Madsen inden tinge Jens Pedersen på sit ærlige rygte og navn at have skældt og der foruden ulyd gjort retten til despekt, så har Jens Pedersen for dommernes forbøns skyld efterladt samme sag og tiltale til Christen Madsen, eftersom Christen Madsen nu her i dag for retten erklærede Jens Pedersen sig ikke at vide andet med ham uden alt hvis ærligt er.

(62)

** landsdommer Villum Lange havde stævnet afdøde Anders Nielsens arvinger og kreditorer, om nogen ville antage hans gods og gæld og kontentere landsdommeren for hvis, han har oppebåret af KM skatter og landgilde, imidlertid han har været foged på Asmildkloster. derefter blev afsagt, at eftersom befindes Anders Nielsen på Asmild kloster har oppebåret KM skatter så vel som af Villum Langes indkomst af bønderne efter jordebogen og derfor intet regnskab gjort, så birkefogden derfor ikke har vidst andet derom at kende, end landsdommer Villum Lange jo burde at have fuldkomment udlæg af Anders Nielsens gods for skatter og indkomst han har oppebåret, da vidste dommerne ikke imod birkefogdens dom at kunne sige men ved magt at blive.

(66)

** Jørgen Juul til Agersbøl havde stævnet Jørgen Kruse til Hjermeslevgård for 1500 rigsdaler hovedstol med 2 års rente, som han for Jørgen Kruse lovet og godsagt har til licentiat Peder Lauridsen i København, som han ved herredsting er tildømt at betale inden 15 dage eller og at have fyldest i hans bo gods og løsøre, og nu blev tilfundet efterskrevne gode mænd til at gøre Jørgen Juul udlæg i Jørgen Kruses løsøre og jordegods.

(72)

** Niels Parsberg til Eskilstrup gav til kende, hvorledes han har været forårsaget Jørgen Marsvin til Abildgård til Hornum herreds ting for dom at lade indstævne, hvor samme sag for sin tilbørlige dommer er indfundet anlangende en panteforskrivning, Jørgen Marsvin til Mogens Kruse til Spøttrup skal have udgivet på et stykke eng i Hornum herred. derefter blev afsagt, da efterdi samme sag nyligt til landstinget befindes at være i rette stævnet, og fru Anne Helvig Gyldenstjerne i sit indlæg til kende giver, at hendes husbond Jørgen Marsvin ikke endnu at være hjemkommet, hvorfor samme sag efter Niels Parsbergs bevilling blev opsat til i dag 6 uger, og imidlertid fru Anne Helvig Gyldenstjerne hendes husbond at tilskrive, at han sig til førnævnte tid på KM befaling erklærer, som det sig bør.

(77)

** Ebbe Gyldenstjerne KM befalingsmand på Hald slot på KM tjener Jens Christensen i Almind hans vegne med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet Jens Jørgensen Glerup i Gedsted for en vedkendelse, han skal have gjort på en hest, som Jens Christensen tilhørte,

som han har ladet ham fratage og indsætte i byfogdens gård i Viborg. derefter blev afsagt, så eftersom ikke bevises, at Jens Jørgensen Glerup på sine egne vegne har vedkendt sig samme hest ikke heller taget noget tagsmærke på hesten, men hesten er blevet stående til byfogdens, og derfra afhentet af den rette ejermand Jens Christensen, førend sagen til nogen proces kom, da sees ikke Jens Jørgensen Glerup heri noget at have gjort, hvorfor han kan søges enten på sin hjemmel eller i andre måder, men bør for den tiltale fri at være.

(84)

** mester Peder Villadsen biskop over Viborg stift havde stævnet Jochum Frederik Pentz til Palsgård for 1200 rigsdaler, som salig fru Ingeborg Arenfeldt salig Ernst Normands er blevet skyldig til mester Peder Villadsens hustrumor salig Mette salig doktor Niels Pedersens i København med forlover Adam Henrik Pentz, hvilken håndskrift er tilfaldet mester Peder Villadsen på hans hustrus vegne, hvilken gæld Jochum Frederik Pentz og hans frue Kirsten Normands til Bjerre herreds ting var blevet tildømt at betale eller derfor at lide indvisning i deres bo og jordegods, og nu blev tilfundet gode mænd til at gøre mester Peder Villadsen udlæg for sin betaling for sin gælds fordring i Jochum Frederik Pentz og fru Kirsten Normand deres løsøre eller jordegods.

(90)

3/2 1664.

** Jørgen Kås til Gudumlund havde stævnet fru Elsebeth Ulfeld salig Jesper Friises til Bjørnsholm for 500 rigsdaler efter hendes skadesløsbrev dateret 9/1 1654 til salig Mogens Kås til Støvringgård, hvorfor hun har pantsat ham en sin gård, hvilken forpligt skulle have været erlagt, hvorfor hun til Ål birketing 4/12 sidst forleden er tildømt samme gæld at betale eller Jørgen Kås derfor at have sin betaling i den pantsatte gård. derefter blev afsagt, så efterdi den pantsatte gård ikke her i Jylland er beliggende, da vidste dommerne ikke noget i den sag her ved landstinget at kunne forrettes men det på sine tilbørlige steder at søges.

(97)

** Lave Lambertsen KM toldbetjent i Hobro havde stævnet efterskrevne for et vidne, de 6/5 sidst forleden til Mariager byting vidnet har, at Lave Lambertsen samme dag på rådhuset skulle have sagt, at alle toldere og toldbetjente var skælme. derefter blev afsagt, så og eftersom disse skældsord, som Lave Lambertsen skulle have ladet for retten falde om toldere og toldbetjente, i ingen måder vedkommer Anders Jensen Ladefoged borger i Hobro og han ingen fuldmagt havde af dem, som det vedkom, så det sees af Anders Jensen at være gjort for at føre Lave Lambertsen i trætte og pengespild, da bør Anders Jensen give Lave Lambertsen til kost og tæring 10 rigsdaler.

(101)

** mester Søren Hansen sognepræst til sankt Mortens kirke i Randers med en opsættelse af landstinget 18/11 sidst forleden havde stævnet ransnævningene i Galten herred for en ransed, de til Galten herreds ting 13/10 sidst forleden imellem ham og efterskrevne Tebbestrup mænd, der iblandt Peder Kærsgård, som for år og dag siden har afstået hans gård til hans søn Christen Pedersen, svoret og gjort har, og deri dem for deres ransgerninger frikendt og ikke ville anse, at mester Søren Hansen efter KM benådning i sit embede er KM anpart korntiende af Haslund og Vorup sogne berettiget,

idet de ikke har afsat deres tiendekorn på ageren af hvis korn, de har sået i noget jord, som skal have ligget til Fruerlund ladegård. derefter blev afsagt, så eftersom det befindes, at for ransnævningene har været fremvist en herredsfogeds dom, hvori Anders Christensen med sine interesserede tilfindes den omtvistede tiende at betale, og samme dom stod usvækket, og de derfor den burde at følge, hvilket de ikke har gjort, bør deres nævningstov som ugjort at være og ikke at komme mester Søren Hansen til nogen hinder eller skade, og efterdi mester Søren Hansen ved denne ransnævnings forretning stor omkostning og pengespild er tilføjet, bør samtlige ransnævninge at give mester Søren Hansen 10 rigsdaler til kost og tæring.

(112)

** Ove Juul til Lundbæk KM befalingsmand over Ålborghus og Mariager klosters len med en opsættelse af landstinget 18/11 havde hidkaldt sandemænd af Gislum herred et spædt drengebarn bane at udlede, som blev dødfundet på Onsild kirkegård. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Gislum herreds ting 19/9 sidst forleden, hvori efterskrevne vidnede, at de fandt et dødt spædbarn svøbt i en gammel skindkjortel på kirkegården, og da de senere kom tilbage lå der en hund, der havde ædt arme og ben af samme lig, og andre vidnede, at de af præsten og delefogden var indkaldt for at malke de kvinder i Onsild sogn, som var indkaldt at skulle malkes formedelst det døde barn, og da kunne de malke hvid mælk af Kirsten Andersdatters bryst, og intet mælk de kunne malke af de andre, og andre vidnede, at de havde hørt rygte og tidende, at Kirsten Andersdatter skulle have fået et barn. derefter tilstod jordemoderen med flere kvinder ved deres ed, at de havde besigtiget Kirsten Andersdatter, og hun ikke for år siden og mere havde født barn. derefter blev afsagt, så og eftersom loven udtrykkeligt melder, at der skal dom gå, førend sandemænd skulle sværge, og det af erfarne kvinders edelige vedståelse her for retten noksom befindes, Kirsten Andersdatter ikke at have fået barn år og dag, så hun derfor ikke kan være barnemor til det spæde nyfødte barn, som blev fundet dødt 12/9 på Onsild kirkegård, og intet bevis fremføres, at hun samme barn skulle have myrdet, så sandemænd derfor ved ed vedstod sig ikke at kunne sværge Kirsten Andersdatter til bane, og enhver dog sig højeste flid at have gjort samme barns bane at udlede og intet kundskab i den sag har bekommet, så de ikke vidste hvem samme bane kunne påsværges, vidste dommerne ikke samme sandemænd at kunne tildømme om det at sværge, hvori de ingen kundskab har, og efterdi intet i loven findes beskrevet, hvorledes i slig tilfald holdes skal, indfandt dommerne sagen aller underdanigst til KMs nådigste decision.

(119)

** Hans Jørgensen borgmester i Bogense i Fyn havde stævnet Just Nielsen i Onsted herredsfoged i Hads herred, for han til Hads herreds ting 25/11 1661 har tildømt Hans Olufsen i Gylling, forrige skriver og ridefoged til Åkær, at indfri sin håndskrift og skadesløsbrev lydende på 208 rigsdaler eller derefter i hans bo gods og ejendom i at lide indvisning. derefter blev afsagt, så og eftersom det bevises med et skrift under Just Nielsens egen forsegling, at han efter rigtig håndskrift og sin egen udgivne dom har villet gøre udlæg til Hans Jørgensen, og dog for Laurids Brorsens forbud, som han skylder på, det ikke har gjort og således Hans Jørgensen retten forholdt og skade tilføjet, da bør herredsfoged Just Nielsen for kapital og rente samt påløbne omkostning betale tilsammen 340 rigsdaler nu straks til Hans Jørgensen, såfremt han ikke selv vil stå til rette, og siden stå Just Nielsen frit for sin betaling hos Hans Olufsen at søge.

(125)

** Tomas Poulsen borger af Randers fremlagde efterskrevne gældsbreve, udstedt af Henrik Thott til Boltinggård og fru Elsebeth Ulfeld salig Jesper Friises til Bjørnsholm. derefter blev afsagt, så efterdi Henrik Thott tilstår gælden rigtig at være og derfor tilbyder Tomas Poulsen indvisning i hans jordegods, da tilfandt dommerne efterskrevne to mænd, som Tomas Poulsen dertil nævnt har, til med herredsfogden inden i dag 6 uger at gøre ham indvisning og udlæg for sin gælds tilkrav.

(131)

17/2 1664.

** Mogens Arenfeldt til Rugård havde stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård, eftersom han har pantsat efterskrevne hans jordegods til Mogens Arenfeldt, og gode mænd er tilkendt af landstinget det imod gælden at likvidere, hvorfor Mogens Arenfeldt formener, at samme pantsatte jordegods efter takseringen og likvideringen bør ham som ejendom at følge. derefter blev afsagt, da efterdi fremlægges gode mænds taksering og likvidering i førnævnte pantsatte jordegods, da vidste dommerne ikke andet derom at sige, end samme pantsatte jordegods jo bør Mogens Arenfeldt for ejendom at følge.

(142)

** Peder Jensen Bering borger i Viborg havde stævnet efterskrevne vidner for et vidne, de til Nim herreds ting har vidnet 20/1 sidst forleden angående en forening, som Peder Bering ikke mener lovlig og ret at være gjort. dernæst blev fremlagt efterskrevne forpagtningsbrev, hvori Peder Jensen Bering kender sig at have forpagtet af fru Mette Grubbe hendes gård for 3 år og giver hende derfor årligt 850 rigsdaler, dateret Rask 10/5 1664, og et tingsvidne af Nim herreds ting 20/1 1663 angående en forening, som er gjort imellem fru Mette Grubbe og hendes forpagter Peder Jensen Bering, som har besværet sig over Rasks forpagtning. derimod lod fru Mette Grubbe fremlægge et andet efterskrevet forpagtningsbrev, hvormed hun forpagter hendes gård Rask til Peder Jensen Bering dateret Rask 10/5 1663. derefter blev afsagt, så eftersom Peder Bering intet fremlægger, hvorved han beviser, de indstævnedes vidner ikke sanddru at være vidnet, langt mindre til at korrumpere en underskrevet forening, og i samme forening aldeles intet meldes om at den seddel, Peder Bering har udgivet på 322 rigsdaler, hvorpå der står ubetalt 122 rigsdaler, skulle være kasseret, da bør førnævnte vidner i alle måder ved magt at stande.

(158)

** Jens Christensen rådmand i Horsens Peder Jensen i Årupgård og Mikkel Andersen i Hesselballe begærede af dommerne, at Peder Jensen Berings hans forhvervede stævning over dem for deres vidner måtte meddeles, hvilken stævning er lydende som følger, og er læst og påskrevet, hvilket bekræftedes med dommernes signeter.

(160)

** Jørgen Marsvin til Abildgård havde stævnet Peder Gundesen i Ellidshøj herredsfoged i Hornum herred for en dom han, har dømt 16/11 1663, at han ikke ville stede Jørgen Marsvin sine vidnesbyrd at føre men frakendt ham dem. derefter blev afsagt, så eftersom højesterets dom medfører, at Jørgen Marsvin skal ske fyldest for hvis ikke er anseet af ridemændene anlangende hvis betaling, Jørgen Marsvin har gjort på 1543 rigsdaler, og det ikke vidnes om de vidner, Jørgen Marsvin agter at føre,

kan henhøre til at bevise hvor vidt samme fyldestgørelse bør at ske, da sees ikke Jørgen Marsvin at kunne forbydes at lade føre vidner.

(163)

2/3 1664.

** Rasmus Madsen borger og handelsmand i Viborg havde stævnet Morten Bertelsen i Overlade foged til Ål birketing for en dom, han til bemeldte ting 22/1 sidst forleden imellem ham og fru Elsebeth Ulfeld salig Jesper Friises til Bjørnsholm dømt har, hvori han har tildømt bemeldte gode frue at holde og efterkomme hendes gældsbrev eller udlæg at ske af hendes løsøre, og nu blev tilfundet to gode mænd til at gøre Rasmus Madsen udlæg for sit krav i hendes løsøre og jordegods.

(165)

** Claus Sidenborg rådmand i Viborg havde stævnet Jørgen Pors til Fredbjerggård for 307 rigsdaler han er ham skyldig efter hans efterskrevne obligation, som han til Gislum herreds ting er tildømt at betale, eller ved gode mænd at have indvisning i hans bo, og nu blev tilnævnt to gode mænd til at gøre Claus Sidenborg udlæg og betaling i Jørgen Porses løsøre og jordegods.

(167)

** Børge Pedersen i Østrup havde stævnet Peder Poulsen i Hejring herredsfoged i Rinds herred for en dom, han til Rinds herreds ting 9/12 1662 imellem Børge Pedersen og hans far Peder Tomasen i Fjelsø dømt har og da har fradømt Børge Pedersen sin anpart arvelod efter hans salig mor Dorte Poulsdatter i den ejendomsgård i Fjelsø, hans far iboer efter et skøde dateret 23/7 1627. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Rinds herreds ting 19/9 1631 angående skifte efter salig Dorte Poulsdatter 5/9 og hvad, der tilfaldt Børge Pedersen i løsøre og hans anpart i den selvejer bondegård i Fjelsø, hans far iboer. dernæst blev fremlagt en kontrakt og forligelse imellem Peder Tomasen i Fjelsø og Eske Poulsen og Jacob Poulsen barnfødt sst angående hvis, de skulle give Peder Tomasen for hvis arv hans søn Børge Pedersen var tilfaldet efter hans salig oldefar Poul Sørensen, som døde i Fjelsø, og for hvis arvejord og andet, Eske Poulsen og Jacob Poulsen havde i gården. dernæst fremlagde Peder Tomasen et skøde 23/7 1627 som Tomas Pedersen i Spanggård med fuldmagt af hans søn Peder Tomasen, barnfødt i Spanggård, forhvervet havde, at Poul Sørensen i Fjelsø solgte til Peder Tomasen den selvejer bondegård i Fjelsø, han selv iboer. derefter blev afsagt, så og eftersom det bevises med skøde dateret 23/7 1627 at Peder Tomasen har afkøbt den selvejer bondegård han påboer af Poul Sørensen, og Peder Tomasen endda ikke var kommet i ægteskab med Dorte Poulsdatter, sees ikke samme skiftebrev, så vidt det bondeeje angår, at kunne komme Peder Tomasen til nogen forhindring på sit lovlige skøde på den gård, han påboer, særdeles det er så lang tid siden, dog bør han fyldestgøre sin søn Børge Pedersen derfor samt for hvis, han efter sin oldefar arveligt er tilfaldet.

(177)

** Niels Parsberg til Eskær med en opsættelse af landstinget 20/1 sidst forleden havde stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård for en dom, han til Hornum herreds ting forhvervet har, hvor herredsfogden Peder Gundesen har tilfundet Jørgen Marsvin at efterkomme KM til ham udgivne befaling anlangende Restrup brevkiste og deri indlagte breve, som han skulle levere til fru Helle

Gyldenstjerne, hvilket han ikke har fyldestgjort. derefter blev afsagt, så efterdi Jørgen Marsvin erbyder sig KM befaling samme brevkiste anlangende at efterkomme, da bevilgede han på sin side to mænd og Niels Parsberg på sin side to mænd KM befaling at efterkomme.

(184)

** Jørgen Marsvin til Abildgård fremlagde hans indlæg, eftersom han havde bekommet højesterets dom dateret 1/8 1662 hvori han er tilkendt 1543 rigsdaler af Niels Parsberg at ske fyldest, hvilke penge han engang til Peder Lauridsen licentiat i København havde erlagt, og Niels Parsberg tog dog igen nær dobbelt værd for samme pending. derefter blev afsagt, så efterdi fremlægges højesterets dom, hvori Niels Parsberg tilfindes at gøre Jørgen Marsvin fyldest for 1543 rigsdaler, da tilfandt dommerne gode mænd til at gøre Jørgen Marsvin udlæg og betaling for samme sum penge.

(190)

** hr Jens Block sognepræst i Borup med en opsættelse af landstinget havde stævnet Mads Pedersen Kattrup for et vidne, han skal have forhvervet til Støvring herreds ting 2/12 sidst forgangen, hvori efterskrevne havde vidnet, tvært imod deres forrige bekendelser og forpligt til samme ting, et vidne hr Jens deres sognepræst til stor despekt og sit ærlige rygte og navn til forringelse, hvilket vidne de har vidnet deres svoger Anders Madsen i Borup til befrielse for det kontribuerede korn, hr Jens betalte for ham til ritmesteren på heste, de til hobe som lægdsbrødre skulle holde, og Anders Madsen endnu undslår sig for igen at betale sin sognepræst. dertil blev stævnet Anders Madsen i Borup og hans brødre Søren Madsen i Helsted og Morten Madsen sst og hans datter Mette Andersdatter samt Christen Mogensen og Mogens Mogensen i Helsted Anders Madsens kones brødre, og Anders Madsens bror Laurids Madsen i Helsted og hans hustru Bodil Hansdatter og Anders Madsens bror Søren Madsens kone Anne Knudsdatter i Helsted samt Anders Madsens kones mor Maren Mogensdatter og hendes steddatter Anne Andersdatter sst. derefter blev fremlagt tingsvidner af Nørhald herreds ting 25/4 1661, hvori efterskrevne vidnede, at i svenskens tid kom hr Jenses skolemester Albret Hansen i Borup med en rytter til Helsted, og slog mange folk der og fik dem til at læsse deres vogne med ved og korn at føre til Borup til hr Jenses gård. dernæst blev fremlagt et tingsvidne af Støvring herreds ting 1/2 1664, hvor efterskrevne vidnede, hvorledes hr Jens i forleden fjendetid havde forholdt sig imod hans sognefolk og især imod KM tjener Anders Madsen i Borup, som han havde angivet for fjenderne ham til stor skade. derefter blev afsagt, så og eftersom den hårde klage og beskyldning imod hr Jens ikke bevises, men hr Jens den benægter, da bør samme klage ingen magt at have, og da de øvrige vidnesbyrd ikke bevises, da bør de ikke komme hr Jens til nogen hinder, og da det med tingsvidne bevises Anders Madsen at have været i lægd med hr Jens Block, sees ikke Anders Madsen at kunne forskånes, at han jo bør at betale hr Jens Block førnævnte korn.

(233)

** Mogens Arenfeldt til Rugård lod fremlægge sit indlæg, at eftersom Jørgen Kruse til Ryomgård havde udgivet til ham et skadesløsbrev og forskrivning anlangende for hvis løfter, Mogens Arenfeldt for ham til nogen sine kreditorer for adskillige summer gjort har, hvorimod Jørgen Kruse har sig for obligeret, at dersom Mogens Arenfeldt eller hans arvinger kom derfor i nogen skade, da han eller hans arvinger at lade gøre udlæg i Jørgen Kruses jordegods for alt hvis, han var i løfte for. derefter blev afsagt, da eftersom her fremlægges en maningsseddel, hvori Mogens Arenfeldt er manet for en sum penge, som han er forlover for Jørgen Kruse, sees ikke rettere, end Mogens

Arenfeldt efter Jørgen Kruses forskrivning straks at have indvisning i Jørgen Kruses gods og ejendom, og derfor tilfandt dommerne to gode mænd til på Mogens Arenfeldts vegne inden 6 ugers forløb i herredsfogdens nærværelse dette at forrette.

(238)

** mester Johan Rodius, konrektor i Århus domskole, med opsættelse 20/1 sidst forleden havde stævnet Niels Pedersen i Viby for en dom, som han imellem ham og menige Mårslet sognemænd afsagt har, men ikke endeligt har dem imellem dømt, anlangende deres sognetiender, som de 1657-59 imod mange påmindelser har indeholdt, hvilken tiende ham som 5.lektiehører til hans løn af KM har været forundt. til sagens bestyrkelse blev fremlagt den svenske øverste krigskommissær Siltmand hans udgivne hånd og segl, at der er KM til Sverrig hans befaling, at alle gejstlige hospitals kirke og skoletjenere proficio skulle nyde deres sædvanlige tiender, som hidindtil sket er, dateret Århus 6/9 1658. derefter blev fremlagt hr Rasmus Nielsen sognepræst i Mårslet hans missive, at de onde mennesker tog alt hans fæ bort, og bønderne havde fået bud at yde 3 tønder mel og korn af hver gård samt at levere rug på herregården, dateret Mårslet 26/10 1658. ydermere blev fremlagt hr Knud Christensen Friis sognepræst i Nordby sogn på Samsø og hører i Århus skole hans underskrevne kundskab angående KM anpart korntiende for 1657-58, som skolen ikke var blevet stillet tilfreds for. hvorimod at svare var mødt Eske Øvli i Langballe på menige Mårslet sognemænds vegne og fremlagde Anders Nielsen forrige ridefoged på Skumstrup hans kundskab om den bedrøvelige tilstand, både da fjenderne og de allierede polakker og brandenborgske lå her, var de stakkels folk udpresset med beskatning røveri og plyndring, mange fra hus og hjem og mistede gods og formue og tit livet. derefter blev afsagt, så efterdi det befindes, at Mårslet sognemænd har haft den omtvistede tiende i fæste, og ikke bevises dem lovligt samme tiende sig at have frasagt, så sees ikke birkefogdens dom, så vidt han Mårslet sognemænd tilfinder at svare for samme tiende, at kunne fragåes men ved magt at blive, men at birkefogden dømmer, at de skal komme til afligning med mester Johan Rodius, og enhver pro kvota efter billighed fornøjer ham hvis, de med rette af samme 3 års tiende kan med restere, dertil seer dommerne ikke ham nogen føje at have haft slig uendelig dom at udgive, hvorfor han bør samme sag for sig igen at tage og endeligt kende hvor meget, mester Rodius skal have af enhver.

(248)

** (her er indført dom i følgende sag) og nu tilfandt dommerne to gode mænd til at gøre Axel Juul udlæg og betaling i Jørgen Marsvins løsøre og jordegods hvor det findes kan.

(249)

30/3 1664.

** Axel Juul til Bjørnsholm hans fuldmægtig Niels Andersen Roland, prokurator i Viborg, havde i rette stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård, eftersom han for Jørgen Marsvin skal have lovet og godsagt til Kieler omslag for 1200 rigsdaler in specie, og Jørgen Marsvin i sit udgivne skadesløsbrev skal have sig obligeret på hans adelige ære og lovet at indløse samme Axel Juuls brev inden årets forløb, så det skulle blive Axel Juul uden skade, og tilmed skal Jørgen Marsvins skadesløsbrev formelde, at dersom det behager Axel Juul at tage noget af Jørgen Marsvins gods, skulle det stå ham frit for og det nyde og beholde, til Axel Juul bliver skadesløst betalt, hvorfor han formener sig nu her af landstinget at tilnævnes to gode mænd til at gøre ham annammelse i Jørgen

Friises jordegods for 1200 rigsdaler med rente og interesse, hvorefter Niels Roland fremlagde Jørgen Marsvins brev samt Axel Juuls opsigelse, dateret 29/1 1661, samt en fortegnelse på gæld med tilskrevne renter, som blev 1927 rigsdaler, og begærede endelig dom. (som er indført på blad 248)

(253)

** Antoni Medicke, boende i Ålborg, med en opsættelse her af tinget 2/3 sidst forleden havde i rette stævnet Anders Rasmussen i Voldum, birkefoged til Clausholm birketing, for en dom han 12/12 sidst forleden imellem Antoni Medicke på den ene og Hans Friis til Clausholm, KM oberst til hest og befalingsmand over Silkeborg len, på den anden side dømt og afsagt har, hvori han har frafundet Antoni Medicke vederlag for hvis skade, han har lidt ved den arrest, oberst Hans Friis har gjort på hans person 1660 uden nogen saggivelse eller årsag, og obersten for hans tiltale frikendt, og formener sig stor uret at være sket, og dommen bør magtesløs være, og obersten for samme ubillige arrest at betale hans skade. så mødte Laurids Mikkelsen i Voldum, ridefoged til Clausholm, på Hans Friises vegne og fremlagde den indstævnede dom, hvor var i rette lagt en dom af landstinget 7/10 1663, at efterdi Antoni Medicke har stævnet birkefogden for både arresten og omkostningen, som på sagen gjort er, da bør arresten igen for birkefogden at indkomme og han derpå endelig at kende, som han agter at forsvare, og Laurids Mikkelsen fremlagde efterskrevne kundskab på tysk, hvorefter blev af birkedommeren således senteret, at da Antoni Medicke ikke i ringeste måde beviser, at han uden årsag er taget i arrest, mens Hans Friis der tvært imod med andre officerers kundskab beviser føje årsag dertil, og han ikke beviser hvorved han har taget sådan skade og spot, som han pretenderer, så kan Hans Friis ikke tilkendes noget derfor at være pligtig, men for hans tiltale bør fri at være. derefter blev fremlagt et skriftligt kundskab, at Antoni Ritmester er ankommet til Boller 7/3 1660 med folk og heste og har været der i 4 dage og fået øl og mad og rug til hestene, og den tid Antoni Ritmester ankom, har han ikke nogen uddrevet eller forjaget, underskrevet Boller 6/11 1663 Oluf Byrgesen egen hånd, og han har givet hans søn Oluf Olufsen fuldmagt dette vidne for retten at fremlægge, og derefter fremlagde Antoni Medicke sit underskrevne indlæg, og der blev afsagt, at da Antoni Medicke ikke her for retten kan nævne hos hvilken anden oberst, han i tjeneste kunne komme, hvis han fra arresten havde været entlediget, hvorfor det ikke kan anderledes ansees end som ventende skade og ikke nogen betaling derfor hos Hans Friis at kunne søges, men ham for den tiltale fri at være og birkedommerens dom ved magt at blive.

(265)

** Jørgen Kruse til Hjermeslevgård og Hans Friis til Clausholm deres fuldmægtig Laurids Mikkelsen i Voldum, ridefoged til Clausholm, med en opsættelse her af landstinget 3/2 sidst forleden havde stævnet Rasmus Nielsen i Marie Magdalene med flere for et vidne, de til Rougsø herredsting 25/6 1663 vidnet har over Søren Jensen i Marie Magdalene og Niels Frandsen sst, anlangende at de skulle have hugget tre træer på Langlund i Holbækgårds skovpart, hvilke tre træer kroppene af endnu ligger på fælled jord og ejendom, som skal ligge til de tre gårde i Marie Magdalene, som ligger til henholdsvis Holbækgård Ryomgård og Hevringholm, som Hans Friis nu er udlagt, og de tre mænd og deres formænd før dem skal have haft i hævd og brug den jord og ejendom, som de tre træer ligger på over 40 år. derefter blev i rette lagt et tingsvidne af Rougsø herredsting 25/6 1663, hvor efterskrevne vidnede om skovhugsten, og derefter et tingsvidne af Sønderhald herredsting 29/6 1663, hvor efterskrevne vidnede om den ejendom, hvor træerne var hugget, hvorefter blev afsagt, at da det ikke er dommerne muligt at kende derom, før de som på åstederne har været, har givet udførlig kundskab om den ganske sags tilstand, da tilfindes de

interesserede jorddrotter hos KM deres underdanigste ansøgming at gøre om gode mænd, som på åstederne deres granskning kunne forrette, siden gåes derom, så vidt lov og ret er.

(273)

** Christen Skeel Jørgensen til Estrup, tilforordnet formynder og værge på jomfru Dorte von Gersdorffs vegne med en opsættelse af landstinget 3/2 sidst forleden havde stævnet Hieronimus Gylden, borger og indvåner i Århus, for et vidne, han til Mols herredsting 21/3 1663 vidnet har, at år 1629, midlertid han tjente på Isgård, blev hr Tue Pedersen kaldet til Tved sogn, og da var Ulrik Sandberg til Kvelstrup 1.kaldsmand, og at han havde det øverste og yderste stolestade i Tved kirke, og da skal Kvelstrup, som han foregiver, have været holdt for en hovedgård i Tved sogn, og efterskrevne vidnede, at adelen på Kvelstrup altid har haft den øverste og yderste stade i Tved kirke. Christen Skeel formente deres vidner at være vildige vidner, og at Isgård at være et gammelt fruesæde og hovedgård i Tved sogn, og der skal være dobbelt så mange tjenere i sognet til Isgård som til Kvelstrup, og det skal bevislig gøres, at Isgårds rette ejer og dets tjenere har været først benævnt i forrige præsters kaldsbreve, og han stævnede efterskrevne vidner, der iblandt Vibeke Jensdatter salig hr Christen Rasmussen i Tved hans efterleverske med hendes salig husbonds kaldsbrev, hvorimod blev fremlagt et gammelt kaldsbrev, hvoraf seglene var mesten borte, dateret Tved kirke søndagen næst efter michaelis 1561, som Anders Christensen til Kvelstrup Jens Terkildsen i Tved Søren Andersen sst med fire andre dannemænd havde udgivet og deri kaldet hr Gert Dominicusen til deres sjælesørger og sognepræst. Hieronimus Gylden, borger og indvåner i Århus, vidnede at 1629 da var han i tjeneste på Isgård, og blev hr Tue Pedersen kaldet til Tved sogn, og da var Ulrik Sandberg til Kvelstrup 1.kaldsmand, og Christen Tuesen i Ebeltoft vidnede, at for 14 år siden, da så han hans salig fars Tue Pedersens kaldsbrev og læste det, og da så han, at Ulrik Sandberg var 1.kaldsmand i samme kaldsbrev, og er det ham vitterligt, at til Kvelstrup har de altid haft det øverste og yderste stolestade i Tved kirke, og efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at Ulrik Sandberg havde det øverste og yderste stolestade i kirken, og i den næste stol næst ved adelens stol stod Kvelstrupgårds folk, og i den stol næst ved igen neden for stod Isgårds folk i. hvorefter blev fremlagt Anders Sandbergs skriftlige indlæg indeholdende blandt andet, at det kaldsbrev, som salig hr Tue Pedersen, forrige sognepræst til Tved kirke, havde, havde hans salig far Ulrik Sandberg til Kvelstrup været 1.kaldsmand og kaldt ham fra Vedersø i Bølling len og til Tved sogn, og den adel til Kvelstrup har altid været 1.kaldsmand og først underskrevet de kaldsbreve, som er underskrevet, før salig hr Tue Pedersen blev kaldet. dernæst blev fremlagt efterskrevne hr Christen Jensens kaldsbrev formeldende, at 23/3 1623 var efterskrevne kaldsmænd med menige sognefolk forsamlede i Tved kirke at kalde en sognepræst efter salig hr Jacob Pedersens død, og da har de hørt Christen Jensen Ålborg, nu skolemester i Ebeltoft, hvorefter de har kaldet og kåret ham som deres sognepræst og sjælesørger, og dernæst blev fremlagt hr Christen Rasmussen Gerns efterskrevne kaldsbrev, hvor Poul Nielsen, foged på Isgård, på sin husbond Peder von Gersdorff og jomfru von Gersdorff til Isgård deres vegne og Peder Jacobsen, fuldmægtig på Kvelstrup på Anders Sandberg til Kvelstrup hans vegne med flere gjorde vitterligt, at de 9/5 1647 havde hørt og kaldet hr Christen Rasmussen, født i Gern, som deres sognepræst. item også fremlagt efterskrevne opskrift på Isgårds og Kvelstrups bønder i Tved sogn 1663, hvorefter blev fremlagt Christen Skeels skriftlige indlæg indeholdende blandt andet, at da jomfru Dorte Gersdorff har moksen de to parter af sognet, og Isgård i alder ingenlunde kan regnes ringere end Kvelstrup, og da der til begge gårdene kun findes et stolestade, så kan dermed være forholdt efter samme raison. derefter blev afsagt, at da det har været holdt med stadet i kirken samt 1.sted i kaldsbrevet efter en rang og orden, som blandt adelsfolk over hele landet i andre samkvemme bevisligt er, bør det herefter ved samme skik at forblive.

(297)

** Morten Sørensen i Hårmark på Samsø hans fuldmægtig Hans Pedersen i Viborg med en opsættelse af landstinget 3/2 sidst forleden havde stævnet Anders Pedersen i Horsens og forrige byfoged sst for en dom der af bytinget 27/1 1663, hvori han er tildømt at betale Rasmus Jensen Krag af Horsens 14 sletdaler, med hvilken dom han formener sig stor uret at være sket, idet han imod birkerettens 3.artikel skal have draget ham fra sin rette værneting, som er Samsø birketing, hvor han har sin bopæl, og samme gæld, han er tildømt at betale, er et løst tilkrav uden håndskrift, hvilket Rasmus Krag alene ved egen opskrift skal anmelde, at en død person salig Oluf Sørensen, som skal have været Morten Sørensens bror, skulle blevet ham de penge skyldig 1658 til fragtpenge fra Korsør til Norge, og han fremlagde samme efterskrevne dom, hvorefter blev afsagt, at da Rasmus Krag ingen føje sees at have haft til denne ansøgning hos Morten Sørensen at gøre, langt mindre at drage ham fra sit værneting, da bør byfogdens dom som udømt at være, og Rasmus Jensen Krag at give Morten Sørensen for slig unødvendig trættes påførelse 10 rigsdaler til kost og tæring.

(301)

** Hans Friis til Clausholm hans fuldmægtig Laurids Mikkelsen i Voldum, ridefoged til Clausholm, havde stævnet Rasmus Balle i Sandby for en uendelig dom, han 24/12 sidst har afsagt imellem Hans Friis og en del efterskrevne Hadsten mænd anlangende deres resterende landgilde stedsmål lånekorn og oldengæld for 1659-1663, samt kontributioner, de er skyldig blevet til oberst Hans Friis, imidlertid de ham på sit regiment var assigneret, efter fremlagte restants, hvilken han skal have forbigået, men funderet sin dom på et indlæg, at Mogens Friis skal have købt samme bøndergårde og ejendom, men ikke er bevist deres restants, som de til deres forrige husbond har været skyldig, at have købt eller betalt, og Laurids Mikkelsen fremlagde den indstævnede dom af Sabro herredsting 24/12 1663, og Rasmus Nielsen på Mogens Friis til Favrskov hans vegne fremlagde efterskrevne skøde, dateret Clausholm 9/11 1662 lydende på blandt andet bønderne i Hadsten sogn by og mølle, hvorefter blev afsagt, at da der ikke i samme skøde meldes noget om restantser og andre fordringer hos bønderne, og der ikke vides nogen slig lands vedtægt, at hvo, som sælger noget gods, sælger derhos hvis, bønderne kan restere og være skyldig, da sees ikke herredsfogden at have haft noksom føje til den opskrivning at gøre, men bør sagen for sig igen at tage og endelig kende, hvor vidt den fordring, Hans Friis hos bønderne fordrer, bør og skal godtgøres.

(305)

** Niels Nielsen i Bøstrup samt Anders Sørensen i Ulstrup på sin mor Kirsten Sørensdatters og egne vegne havde stævnet Tomas Jensen i Drostrup for en gammel gældsfordring på det 18.år gammel efter breve af salig Peder Sørensen i Bøstrup og salig Søren Sørensen i Ulstrup skal være udgivet, som dog hverken kunne læse eller skrive, som til vitterlighed er underskrevet af Morten Nielsen med MN og et signet derhos, som ikke skal have været salig Søren Sørensens, hvorfor de bør kendes magtesløse. så mødte Tomas Jensen i Drostrup og fremlagde et forseglet brev, hvori Søren Sørensen i Ulstrup kendes at være Tomas Jensen, foged på Tøjstrup, skyldig 17 sletdaler, dateret Ulstrup 1/11 1646, til vitterlighed MN. og derefter fremlagde Tomas Jensen efterskrevne gældsbrev, hvormed Peder Sørensen i Bøstrup kendes at være skyldig Tomas Jensen, foged på Drostrup, halvtolvte sletdaler, dateret Bøstrup 1/11 1646 PSS til vitterlighed MN, og derefter fremlagde en dom af Hovlbjerg herreds ting 3/3 1664, hvor de indstævnede blev tildømt at betale

gældsbrevene, hvorefter blev afsagt, at da intet fremlægges, hvormed Peder Sørensens og Søren Sørensens håndskrifter kan svækkes, så bør Niels Nielsen på sin hustrus vegne, er Peder Pedersens og Anders Sørensen, som er Søren Sørensens arving, samme breve at indløse og indfri, dog har Tomas Jensen her for retten renten efterladt.

(309)

** oberst Hans Friis til Clausholm hans fuldmægtig Laurids Mikkelsen i Voldum med en opsættelse her af landstinget 3/2 sidst forleden at have stævnet Knud Jacobsen, indvåner i Nibe og tilforordnet dommer til birketinget, for en dom han 10/10 1663 imellem ham og Laurids Jensen, barnfødt i Horsens i Vendsyssel, afsagt har, hvor han henfinder Hans Friises irettesættelse på Laurids Jensens ære og liv til sine tilbørlige steder, formedelst ikke klarligt for ham skal være bevist, samme Laurids Jensen at være en svoren rytter under ritmester Krabbes kompagni, uanseet han i sit eget vidne selv består, og derhos ikke beviser sin rigtige afsked fra samme kompagnis ritmester, og Laurids Mikkelsen fremlagde den indstævnede dom indeholdende, at Tomas Jensen ikke har bekendt at være nogen svoren rytter under Tage Krabbes kompagni, mens aleneste under samme kompagni under løjtnant Antoni Medickes kommando for hans livknægt. derefter fremviste Laurids Jensen efterskrevne kundskab af Margrete Christensdatter salig Laurids Lauridsens efterleverske i Ålborg, at Laurids Jensen Vendsyssel har tjent hende troligt og vel fra april 1658 til årsdagen 1659, og hun har bedt hendes svoger kaptajn Peder Hybertsen med hende at underskrive, Ålborg 20/11 1663 Margrete Laurids Lauridsens egen hånd, Peder Hybertsen. derefter fremlagde Laurids Jensens indlæg angående hans tjeneste hos Antoni Medicke under træfningen i Fyn, hvorefter blev fremlagt Hans Friises underskrevne indlæg, indeholdende at Laurids Jensen i ritmester Krabbes rulle er antegnet som en overløber, hvorfor han bør lide på sin ære og liv, med mindre han fremviser rigtig afsked. derefter mødte Antoni Medicke og vidnede, at han aldrig havde kendt den anden Laurids Jensen, men den nærværende Laurids Jensen tjente ham som for knægt og var under regimentet mod fjenden, og aldrig i rullen på Tage Krabbes kompagni indskrevet, hvorefter blev afsagt, at efterdi ikke bevises, Laurids Jensen, som var i slaget i Fyn og Antoni Medicke hans knægt og ingen indrulleret rytter, at være den Laurids Jensen, som i Tage Krabbes rulle er antegnet, så bør han for den tiltale fri at være.

(318)

** mester Niels Jørgensen, residerende på Åbogård, havde ladet stævne Niels Pedersen, birkefoged i Havreballegårds len for en dom, han har afsagt imellem ham og Niels Madsen, tolder i Århus, og tildømt mester Niels at betale 8 daler, uanseet for ham ikke er bevist, mester Niels Jørgensen skyldig at være Niels Madsen nogen pending, men for nogen tid siden lånt af Niels Madsen 2 tønder rug, hvilket korn mester Niels godvilligt til indløsning erlagde penge, men des uanseet tildømt at betale 8 daler i hans fraværelse, så vel som nam og vurdering, og da borttaget en plovokse, mester Niels til største skade, hvorefter blev afsagt, at mester Niels Jørgensen og Niels Madsen er efter dommernes underhandling således forenet, at mester Niels Jørgensen lover inden tre uger at betale Niels Madsen for samme to tønder rug, hvorimod den fravurderede studnød igen skal være mester Niels Jørgensen igen følgagtig, når bemeldte penge betalt er.

(320)

** Just von der Wecke, KM wohlbestalter obristvagtmester, nu residerende i Nøvling, hans fuldmægtig Niels Beck, prokurator i Ålborg, med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger

havde stævnet Jørgen Justsen i Dal, herredsfoged i Fleskum herred, for en dom han 7/12 1663 dømt har imellem ham og Christen Sørensen i Nøvling, idet han har fridømt Christen Sørensen for hans tiltale uden alene 10 skilling og 2 album kopenge efter Ålborg slots jordebogs formelding, som han pligtig er af hans påboende gård årligt at betale, eftersom han efter KM brev, dateret 11/12 1661, er forlenet med bøndergods i Nøvling by, der iblandt Christen Sørensen, som årligt bør yde til ham samme kopenge samt herlighed og rettighed af samme gård. hvorimod at svare mødte Peder Vinter i Nøtten på lensherrens og mester Mourids Jensens vegne og fremlagde et tingsvidne, hvori efterskrevne, som mindes op til 50 år, vidnede, at præsterne i Gunderup sogn har nydt skyld og landgilde stedsmål med ægt og arbejde af den annekspræstegård i Nøvling, Christen Sørensen iboer, hvorefter blev afsagt, at efterdi intet fremlægges, hvormed herredsfogdens dom kan svækkes, sees den ikke at kunne fragåes mens ved magt at blive.

(327)

** Jens Pedersen i Flejsborg med en opsættelse her af landstinget i dag 6 uger at have stævnet Niels Christensen i Gandrup i Hindsted herred og Poul Christensen af Stenild, for de uærligt på skælmsk vis at have vogt den fattige mand fra hus og gård ud på marken og der foruden billig årsag skammeligt hugget og slået hans arme og ben i stykker samt hans legeme ilde skamferet, hvorfor han mener, de bør lide efter loven, og han fremlagde et tingsvidne af Ål birketing 1/3 1661, hvor efterskrevne vidnede, at den samme sommer, før svensken kom her i landet, da så de, at Niels Christensen og Poul Christensen, Christen Nielsens sønner i Flejsborg slog Jens Pedersen sønden for byen i marken og hørte, at han gav skrig af sig, og Anne Pedersdatter i Flejsborg, Jens Pedersens kone, vidnede, at hun kom kørende og sagde, nu har i handlet lige som i ville, da råbte Niels Christensen, lad ham nu løbe til slottet og klage og skrive os ud som soldater, og Niels Christensen havde en blodig spade i hænderne, og Poul Christensen havde en økse i hånden, som han stod med på akselen, og dernæst fremlagde et tingsvidne af Års herredsting 26/4 1661, hvor Jens Pedersen beskyldte Poul Christensen i Stenild, for han har gjort ham de sår og skade efter synsvidnes indhold, og synsmænd afhjemlede efterskrevne syn, hvorpå blev afsagt, at da det fuldkommen sees Jens Pedersen i Flejsborg af Niels Christensen og Poul Christensen største vold og overlast at være sket, hvorimod intet af vederparten fremlægges, så bør de for slig uhørlig og misdæderisk gerning samt omkostning til hjem og landsting at give Jens Pedersen 100 rigsdaler, såfremt de ikke derfor vil stå til rette.

(337)

** Just von der Wecke KM bestalter obristvagtmester residerende i Nøvling hans fuldmægtig Niels Beck, prokurator i Ålborg, med en opsættelse af landstinget i dag 6 uger havde stævnet Jørgen Justsen i Dal, herredsfoged i Fleskum herred for en dom, han 11/1 sidst forleden imellem ham og Laurids Brems i Finstrup dømt har anlangende en halv bondegård i Nøvling, som Laurids Sørensen Juel sst påboer, som årligt skulle skylde i bondeskyld til Laurids Brems et pund byg, som major von der Wecke af KM for hans troskab og tjeneste nådigst er benådet og med forlenet hans livstid, og samme sin dom grundet på et købebrev og et gammelt kongebrev, hvorefter Laurids Brems samme bondeskyld at skulle være berettiget, og tilkendt ham sligt at nyde. så mødte Laurids Brems og fremlagde samme indstævnede dom af Fleskum herredsting 11/1 sidst forleden, hvor først blev fremlagt efterskrevne KM benådningsbrev til Just von der Wecke, og efter opsættelse mødte Laurids Brems og fremlagde efterskrevne gamle forseglede pergaments skøde, hvormed Mads Lauridsen i Nøvling med sin kære moders Dorte Sørensdatter råd vilje og samtykke har solgt til Poul Ibsen i Dal halv hans bondegård, han nu iboer i Nøvling, som hans mor er arveligt tilfaldet

efter hendes far Anders Ørt, som hun har opladt ham i hendes levende live, og til stadfæstelse har han bedt andre dannemænd med han at besegle, som er Søren Ørt i Nøvling, Laurids Pedersen i Fjellerad Peder Pedersen i Oppelstrup og Peder Sørensen. skrevet under Guds år 1510 den mandag før sankt hansdag midsommer. nok for fogden at være fremlagt et skiftebrev 3/12 1585, hvor blandt andet findes indført Christen Poulsen i Nøvling for en broderlod tilskiftet halv Lundegård i Nøvling, som Rasmus Rod iboer, og en halv gård i Nøvling, som Peder Nielsen iboer, skylder årligt et pund byg, og derefter for fogden fremlagt efterskrevne gamle kong Christians brev, at efterdi Poul Ibsen i Dal, herredsfoged i Fleskum herred, med segl og brev beviser, hvorledes han i næst forleden fejdetid ikke var i flok og følge eller nogen råd eller dåd med de oprørske bønder, som skipper Clemend Tomas Riber og deres anhængere var tilfaldet, da har han undt og tilladt Peder Ibsen og hans arvinger skulle nyde sit bondegods, som han havde, før fejden begyndtes, fri for landgilde og tynge, dateret onsdag næst efter den fastesøndag MDXLIII. endnu for fogden at være fremlagt et tingsvidne der af tinget 1/11 næst forleden, hvormed bevises Laurids Brems for betaling efter dom at være indvist i en halv gård i Nøvling af sin morfars Poul Christensens bondegods, som Laurids Sørensen nu påboer. da har herredsfogden derom senteret, da Laurids Brems søges for han sig skulle tilholde rettighed af den gård i Nøvling, Niels Pedersen skulle have iboet og Laurids Sørensen Juel nu påboer, skylder et pund byg bondeskyld, hvilket er af forrige konge selvejerbønder der i herredet med mere deres bondegods nådigst for deres troskabs skyld har bevilget at nyde som tilforn, da kan Laurids Brems ikke frakendes den at nyde som tilforn af Arilds tid. hvorefter nu blev afsagt, at efterdi KM brev aldeles intet melder hos Niels Pedersens gårdskyld i Nøvling, som major von der Wecke nådigst forundt er, og Laurids Brems med så mange dokumenter beviser sin lovlige adkomst på samme bondeskyld af Niels Pedersens gård, sees ikke herredsfogdens dom at kunne fragåes, men Laurids Brems at nyde og beholde samme et pund bondeskyld.

(347)

** Anne Tomasdatter, salig Johan Utrecht, forrige hospitalsforstander i Århus, hans efterleverske hendes fuldmægtig Johan Utrecht sst efter opsættelse 3/2 sidst forleden havde stævnet Rasmus Knudsen, da tjenende Mogens Pedersen i Mollerupgård, og Peder Mogensen, Mogens Pedersens søn sst, for vidnesbyrd de til Århus byting 16/2 1662 vidnet har angående hendes restants og krav hos Mogens Pedersen for hans landgilde til hospitalet, som han af to adelsmænd kommissærer er tildømt at betale, og nu blev fremlagt en dom af Hasle herredsting 20/4 1662 hvor Mogens Pedersen saggives for sin restants af landgilde for 1660 at klarere, hvor for fogden blev fremlagt et tingsvidne af Århus byting 6/2 nærværende år, hvor Rasmus Knudsen og Peder Mogensen i Mollerupgård vidnede, at 1659 førte de 26 tønder havre ind i hospitalet i forvaring, og Anne Tomasdatter foreviste dem et sted på loftet, som det blev lagt, og nogen tid senere var de med Mogens Pedersen i hospitalet at affordre samme havre, da fik han ikke deraf uden 10 tønder, resten kunne de ikke bekomme. da har herredsfogden derom således senteret, at han kan ikke i den sag endeligt kende, før de med hverandre i dannemænds overværelse har gjort rigtigt regnskab og afregning. derefter blev nu afsagt, at eftersom Mogens Pedersen selv tilstår, at han er skyldig for landgilde for 1660 uden hvis, han har Anne Tomasdatters sedler på, så bør han efter kapitelskøb samme år at betale, hvis han ikke har betalt, og hvis korn, Mogens Pedersen beråber sig på at skulle have indleveret til Anne Tomasdatter for nogen rum tid siden, da må det hos Anne Tomasdatter søges.

(351)

** Axel Juul til Bjørnsholm hans fuldmægtig Niels Andersen Roland, prokurator i Viborg, havde stævnet Jochum Frederik Pentz til Palsgård, eftersom han for Jochum Frederik Pentzes hustrus mor,

nemlig fru Ingeborg Arenfeldt, salig Ernst Normands til Selsø, skal have godsagt til doktor Esper Nielsen i København for 800 rigsdaler in specie med sin tilbørlige rente, og Niels Roland fremlagde fru Ingeborg Arenfeldts brev, hvori hun kendes at være doktor Esper Nielsen skyldig 800 rigsdaler, og som forlover Axel Juul til Bjørnsholm, dateret 3/6 1646 Ingeborg Arenfeldt egen hånd, Axel Juul Nielsen egen hånd, og derefter fremlagde en højesterets dom 19/8 1662, hvor Axel Juul er tildømt at indfri hans hånd og segl, hvorefter blev afsagt, at Jochum Frederik Pentz bør den fordrede gæld at betale.

(357)

** Tomas Poulsen af Randers hans fuldmægtig Jens Jørgensen, prokurator i Viborg, havde i rette stævnet herredsfogeden i Gerlev herred Jens Jacobsen i Knejsted, for han efter sin obligations indhold er ham skyldig 100 rigsdaler, og fremlagde Jens Jacobsens efterskrevne obligation, dateret Randers 3/9 1654, hvorpå er kvitteret for renter betalt af Jens Jacobsen og hans hustru Mette Pedersdatter, og derefter fremlagde en dom af Gerlev herredsting 15/2 sidst forleden, hvor Jens Jacobsen blev tildømt at betale Tomas Poulsen førnævnte penge, hvorefter nu blev afsagt, at Jens Jacobsen bør at lide æskning.

(361)

** Laurids Nielsen, forpagter på Langholt, hans fuldmægtig Niels Lauridsen, prokurator i Ålborg, med en opsættelse her af tinget 17/2 sidst forleden at have stævnet Jens Nielsen Ålborg, indvåner i Nibe, for han til Nibe birketing 6/6 sidst forleden er voldsvoret, og ikke inden 6.ugers dag, efter han er blevet lovfældt på tinge, til ham sine 40 mark bøder ville betale eller også derfor at ville sætte borgen, og formener han derfor pligtig er efter denne dag at fare som en fredløs mand, og blev fremlagt en sandemandsed af Nibe birketing 6/6 1663, som indeholdt, at være i rette lagt en dom der af tinget 20/10 1655, hvor Jens Nielsen er tildømt sit fæste på Laurids Nielsens hus at have forbrudt, formedelst det ikke ved god hævd er holdt, og fremlagde en dom der af tinget 9/8 1662, hvor Jens Nielsen er tildømt bygfældighed på huset samt for 2 års husleje, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og svor, at da Jens Nielsen voldeligt imod forbud besidder Laurids Nielsens hus i Nibe, så svor de Jens Nielsen et fuldt vold over, så sandt Gud hjælpe dem og hans hellige ord, og nu blev afsagt, at da samme vold ikke findes af være bødet, som det sig burde, så bør Jens Nielsen at fare som andre fredløse mænd.

(365)

** Jens Jørgensen, prokurator i Viborg, på Christian Urne Jørgensen til Marsvinsholm hans vegne havde stævnet Gunde Rosenkrantz til Skårupgård anlangende en bondegård i vester Lisbjerg samt jus patronatus til kirken sst, som han til Christian Urne til underpant for 2000 rigsdaler har pantsat, hvilket pant for nogen tid siden af kommissærer er udlagt til Christian Urne, så han formener, det bør følge ham og hans arvinger for ejendom, og fremlagde efterskrevne gældsbrev, dateret København 11/12 1658, samt en dom af øster Lisbjerg herredsting 9/3 sidst forleden, hvor blev afsagt, at førnævnte pant bør at følge Christian Urne Jørgensen til eje og for brugeligt, indtil det ham lovligt fraløst bliver, og nu blev afsagt, at samme pantsatte ejendom bør Christian Urne og hans arvinger for ejendom at følge.

(371)

** Hans Knudsen i Klakring på hans dattersøn/søstersøn Iver Jensen sst, som han er værge for, hans vegne deres fuldmægtig Niels Andersen Roland, prokurator i Viborg, efter en opsættelse i dag 6 uger havde stævnet Antoni Reedtz til Barretskov anlangende vidner og dom til Bjerre herredsting 21/11 sidst forleden forhvervet over Iver Jensen, at han skal have forpligtet sig på hans gods at tjene, og Hans Knudsen mener, at Iver Knudsen ikke har magt nogen forpligt at indgå, efterdi han ikke er i hans myndige år. efter opsættelse fremlagde Niels Pedersen efterskrevne brev, hvori efterskrevne, deriblandt Iver Jensen, barnfødt i Klakring by, lover fremdeles at skal blive på deres husbond Antoni Reedtz til Barretskov hans gods og tjene hos hans bønder, og når de agter at tage for dem selv, da forpligter de dem at fæste på hans gods, dateret Barretskov 2/3 1663 og med bogstaver undertegnet. nu var tilstede mødt Iver Jensen, som på spørgsmål svarede, at Christen Pedersen, foged på Barretskov, holdt om hans hånd, der samme brev af ham blev undertegnet, formedelst han kunne undgå ikke at blive udskrevet til soldat og af ingen anden årsag, og tilmed tilstod han, at han ikke ville være på Antoni Reedtzes gods sig at bosætte, hvorpå han gjorde sin ed, hvorfor Niels Roland mente, at samme brev bør magtesløs kendes, hvorpå nu blev afsagt, at da KM forordning ikke fratager nogen bonde, som ikke er vornet, det bondegods han fæster at frastå, når han lovligt sig derfra siger, så ingen i så måder, uden den som vornet er, kan forpligtes mod sin vilje på noget gods at forblive, og da Iver Jensen ved ed tilstår af ingen anden årsag at have undertegnet de bogstaver under den udgivne forpligt, uden for at undgå ikke at blive udskrevet til soldat, så bør samme forpligt magtesløs at være.

(377)

13/4 1664.

** Anders Madsen, indvåner i Kolding, hans fuldmægtig Jørgen Jensen i Holm med en opsættelse af landstinget 2/3 sidst forleden havde stævnet Anders Rasmussen i Voldum, birkefoged til Clausholms birketing, for en dom han på bemeldte ting har dømt 9/1 næst forleden imellem ham og Hans Friis til Clausholm, og da fridømt Hans Friis nogen betaling til Anders Madsen, hvilken dom Anders Madsen formener at være Hans Friis til vilje af sin egen birkefoged dømt, endskønt Hans Friis har bekommet fyldest for samme 2000 rigsdaler, hans salig bror til Anders Madsen skyldig var, og dog ham ganske fridømt. så mødte Laurids Mikkelsen i Voldum på Hans Friises vegne og fremlagde samme indstævnede dom af Clausholms birketing 9/1 sidst forleden, hvor blev fremlagt efterskrevne brev, hvormed Christian Friis til Vår kendes at være Anders Madsen, forrige skriver på Kalø indvåner i Nyborg, skyldig 1100 rigsdaler, dateret Nyborg påskedag 1645, og derefter efterskrevne obligation, hvori Christian Friis til Lyngbygård kendes at være Anders Madsen, skriver på Rugård i Fyn, skyldig 500 rigsdaler, dateret København 11/12 1651, hvorefter blev fremlagt to missiver fra Hans Friis til Anders Madsen, at da hans bror Christian Friis er død, så anmoder han Anders Madsen på grund af de besværlige tider, at lade hovedstolen stå og nøjes med renten, dateret 6/2 1658. derefter blev fremlagt en missive til Anders Madsen fra Øllegård Gyldenstjerne, at eftersom hun har afstået Lyngbygård til hendes salig husbond Christian Friises brødre og svogre for 30.000 rigsdaler, hvorfor det tilkommer Hans Friis at betale Anders Madsen den gæld, hendes salig husbond var ham skyldig, dateret København 16/4 1658, og derefter blev fremlagt en kontrakt, hvori Jørgen Friis til Lindholm Hans Friis til Clausholm og Axel Juul til Volstrup og Tønne Juul til Søgård kendes at være forligt med deres kære søster Øllegård Gyldenstjerne til Lyngbygård om samme afståelse af Lyngbygård med dets jordegods, dateret 18/7 1658, og derefter blev fremlagt flere breve og indlæg om samme gæld, hvorefter birkefogden afsagde, at da Hans Friises missiver dateret 16/1 og 6/2 1658 ikke kan eragtes som nogen fuldkommen forløfte til Anders Madsen, så bør Hans Friis for hans tiltale fri at være. dernæst blev fremlagt Anders Madsens beretning,

hvorefter nu blev afsagt, at da Anders Madsen ikke har antaget det tilbud, som Hans Friis i sine sendebreve af 16/1 og 6/2 1658 ham gjort har, og han ikke har gjort sig nogen sikring for at bekomme sin betaling, og Hans Friis aldrig har lovet for, så bør han for Anders Madsens tiltale fri at være og birkefogdens dom ved magt at blive.

(398)

** mester Peder Villadsen, superintendant over Viborg stift, hans fuldmægtig Anders Nielsen fremlagde en landstings stævning med indhold, at mester Anders Villadsen har været forårsaget ved indførsel ved uvildige dannemænd i Jochum Frederik Pentz til Palsgård hans jordegods for en sum penge, han ham har skyldig været, og derfor agter sig samme gods til ejendom at beholde, og Anders Nielsen fremlagde efterskrevne indførsel efter landstingsdom 20/1 sidst forleden, lydende i sin slutning, da efterdi for os fremlægges salig fru Ingeborg Arenfeldt, salig Ernst Normands til Selsø hendes skadesløsbrev til Mette, afgangne doktor Pedersens efterleverske af København på bemeldte sum penge, som afgange Adam Henrik Pentz har været forlover for, og samme brev at være tilfaldet mester Peder Villadsen efter hans hustrus mor salig Mette, afgangne doktor Niels Pedersens, og ikke til sin forfaldne termins dato er blevet indført, da tilfindes efterskrevne at gøre mester Peder Villadsen udlæg til fuldkommen betaling i Jochum Frederik Pentz og hans frue Kirsten Normands deres løsøre eller jordegods, hvilken dom samt fru Ingeborg Arenfeldts efterskrevne brev, dateret København 18/6 1656 blev læst for vurderingsmændene, hvorefter de gjorde udlæg for 1496 rigsdaler i efterskrevne gods i Glud Skjold og Rårup sogne. derefter blev så afsagt, at da han ikke inden 6 ugers dagen efter recessen har indløst det udlagte jordegods, så bør det mester Peder Villadsen og hans arvinger for ejendom at følge.

(408)

** Ove Juul til Lundbæk hans fuldmægtig Hans Nielsen, borger i Mariager, med en opsættelse her af landstinget 2/3 sidst forleden havde stævnet Anders Nielsen Skov, herredsfoged i Støvring herred, for en henfindelsesdom, han 20/5 sidst forleden har afsagt imellem KM grund og ejendom i Randers og Mikkel Pedersen Østrup anlangende en laksegård, som Mikkel Østrup på sin egen bekostning har ladet opbygge for Mariager klosters grund. efter opsættelse til i dag mødte Hans Lang på fru Birgitte Urne salig Jens Kåses til Støvringgård, sine egne og herredsfogdens vegne og fremlagde den indstævnede dom, hvori er indført efterskrevne fæstebrev, hvormed Mogens Kås til Støvringgård har sted og fæst Mikkel Pedersen Østrup det fiskevand neden for hans enge, som ligger til Lindbjerg, som han og en hans næste arvinger skal nyde deres livstid, dateret Nyborg 1654. blev også fremvist en dom her af landstinget 24/9 1662, hvori er indført salig Mogens Kåses efterskrevne sendebrev til hans gode ven og svoger Christian Friis, som har tilskrevet ham om et laksefiskeri, som Mikkel Pedersen Østrup har bygget i fjorden for Randers, og han mener det at være Mariager klosters laksegård til skade, hvortil han svarer, så giver jeg Christian Friis at vide, at han samme fiskegård har bygget på sin egen omkostning, og siden kom han her over og berettede, at det stod på min grund, og derfor efter eders skrivelse skrev min foged til, at han skulle sige ham, han aldeles intet skal sig med samme fiskeri befatte, eftersom det skal være Mariager fiske og laksegård til skade, dateret Nyborg slot 17/10 1654 Mogens Kås. og besluttes herredsfogdens dom således, at da fremlægges Mogens Kåses fæstebrev at have sted og gæst Mikkel Østrup samme fiskeri i hans og hans næste arvings livstid, så og Mogens Kåses sendebrev, at Mikkel Østrup sig intet dermed skulle befatte, hvilke strider og er imod hinanden, og begge står ved sin fuld magt, da vidste fogden ikke at kunne være dommer i den sag, mens det at indkomme for sin overdommer, og nu blev afsagt, at da fremlægges Mogens Kåses fæstebrev og skrivelse, hvori han ikke vil vedstå sig

sit fæstebrev, så ses ikke herredsfogdens dom at kunne fragåes, men indfindes underdanigst for den højeste ret.

(412)

** Søren Madsen, forvalter på Palstrup, hans fuldmægtig Niels Roland i Viborg med en opsættelse af landstinget 2/3 sidst forleden havde stævnet Erik Eriksen i Bøgild, herredsfoged i Lysgård herred for en dom, han 21/12 1663 dømt og afsagt har, hvor han har tildømt Søren Madsen af betale til afgangne Tyge Sandbergs arvinger 93 rigsdaler efter et forløftebrev, den gode mand for Søren Madsen til en svensk regiments kvartermester Casper Prim, den tid liggende i Linå givet har, og ikke i agt taget, at Søren Madsen i sit indlæg skal have protesteret og fremæsket sit til Casper Prim udgivne gældsbrev at måtte fremlægges, at dersom Tyge Sandberg samme gældsbrev har indløst og derfor for hans skyld lidt nogen skade, var han overbødig dem igen at betale og uden skade at holde, men samme forløftebrev var ikke befundet at være indløst, så de ingen skade derover skal have udstået. Søren Madsen berettede, at samme sum penge af landets fjender at være tiltvunget at betale, som angik hans husbonds og andre gode mænds tjenere, som dem uden den ordinære kontribution af onde menneskers tilskyndelse er blevet påsat. efter opsættelse til i dag blev fremlagt Søren Madsens efterskrevne gældsbrev til Casper Prim, underskrevet Linå 11/7 1658 Søren Madsen egen hånd, samt efterskrevne kvitteringer for betalt kontribution til Casper Prim. hvorefter blev afsagt, da salig Tyge Sandbergs arvinger ingen skade for slig forløfte i nogen måde er tilføjet, da bør Søren Madsen for den tiltale kvit at være, og herredsfogdens dom som udømt være.

(416)

27/4 1664.

** Christen Pedersen, sitzhaftig i Vindekilde i Sjælland, hans fuldmægtig Niels Andersen Roland i Viborg havde stævnet KM byfoged Peder Jensen i Randers for en dom, han 5/5 1662 imellem Christen Pedersens fuldmægtig Jens Står på den ene og Mikkel Tygesen rådmand og sin bror Morten Tygesen begge i Randers på den anden side dømt og afsagt har, hvori han skal have tildømt Mikkel Tygesen og Morten Tygesen at dekorteres imod Christen Pedersens tiltale, hvis salig Jens Tomasen af dem bekommet har, og Morten Tygesen fordrede 10 rigsdaler fri at være. så mødte Mikkel Tygesen og Morten Tygesen og fremlagde samme indstævnede dom af Randers byting 5/5 1662, hvori Christen Pedersen havde stævnet Morten Tygesen og Mikkel Tygesen for 180 sletdaler efter salig Jens Tomasens regnskabsbogs indhold: 1657 i juli ankom Mikkel Tygesens døtre Anne Else og Karen, Søren Andersen og en pige, desligeste Sidsel Andersdatter Morten Tygesens steddatter, medførende en del deres gods, som de formedelst fjendernes indfald i Holsten førte in salvo i mit hus, indtil efter freden var gjort 1660, er hermed 3 år, foruden den ene datter Karen, som boede i Ringsted 1658 og inde havde de det stenhus bag i min gård, imidlertid de var der, deraf tilkommer mig om ugen af dem for husleje og umage med samt lofterne til det øvrige tøj penge 1 sletdaler, er tilsammen 156 sletdaler, for ved, de brændte den vinter, København blev først blev belagt, og veddet var helt dyrt, ved for penge 24 sletdaler, er tilsammen 180 sletdaler, og Mikkel Tygesen særdeles for 10 rigsdaler efter hans missive af 3/3 1660 til salig Jens Tomasen brygger i København. hvorefter blev fremlagt en skrivelse af Vindekilde 23/4 1662 til Jens Star, at han af hans brev fornemmer den udflugt, som af Morten Tygesen mod deres retmæssige fordring tilføjes for den store fortræd og besværing, hans hustrus salig far og hun har haft af de gode folks børn og tjenere den ganske krigstid igennem, de lå i deres hus og havde stenhuset inde bag i gården som den bedste våning der er, såvel som i de øvrige værelser med deres medførte gods tilhørende salig Niels

Hadstens hustru og andre godtfolk der i byen, og er huslejen skrevet på lidt op for gammelt venskab, som altid har været imellem dem, uanseet at andre godtfolk, som tillige med dem var herover flyet både af adel og andre fornemme folk af Holsten og Jylland, som med god betaling og største taksigelse foruden nogen utaknemmelighed eller proces eller rettergang begærede at måtte få førnævnte værelser i gården, men da de godtfolk ikke til nogen betaling vil bekvemme, så forårsages han at tage dom beskrevet, underskrevet Christen Pedersen. endnu blev for fogden fremlagt efterskrevne Mikkel Tygesens missive, dateret Randers 25/7 1657 indeholdende, at da de har så mange onde tidender og svenskens indfald, så forårsages han med Anders Rasmussens skude at sende tre af hans døtre over til København med noget lidet gods, dersom de besøger dig, så gør vel og lade dem huse en kort tid og fly dem råd at forvare hvis medhavende, de for ham har med sig, og han skal med taksigelse betale dig derfor, og derefter blev fremlagt efterskrevne missiver, der iblandt andet fra Mikkel Tygesen dateret 1658-59, indeholdende blandt andet, at Mikkel Tygesen vil sende Jens Tomasen en skudefuld brændeved med Terkild Tygesens skude. hvorimod Morten Tygesen på egne og brors vegne fremlagde hans efterskrevne regnskabsbog, hvoraf fremgår, at Jens Tomasen var ham skyldig 260 sletdaler, hvorefter byfogden afsagde, at Mikkel Tygesen og Morten Tygesen bør afkortes i bemeldte anfordring hvis salig Jens Tomasen af dem bekommet har. og nu blev afsagt, da der ikke en oprettet nogen kontrakt om deres børn og gods, som har været i Jens Tomasens hus, men tvært imod sees af samme skrivelser, at det på begge sider ansees som en sær venskab og tjenstvillighed, som med lige venskab og tjenstvillighed skulle betales, som også bevises at være sket, da kan Mikkel Tygesen og Morten Tygesen ikke tilfindes nogen betaling, mens den sag på begge sider ophævet at være.

(430)

** Christen Olufsen, borger og handelsmand i Viborg, på sine egne såvel som på sin svoger Henrik Jørgensens vegne sst havde stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård for 83 rigsdaler, han er dem skyldig, og fremlagde Jørgen Marsvins efterskrevne gældsbrev, dateret Viborg 21/2 1663, og derefter fremlagde en dom af Hornum herredsting 28/3 sidst forleden, hvori Jørgen Marsvin er tildømt straks at betale bemeldte sum penge, eller og sagen til udlæg på sine tilbørlige steder at procederes, og nu blev afsagt, at der inden 6 uger skal gøres Christen Olufsen og Henrik Jørgensen i Viborg udlæg i Jørgen Marsvins løsøre og jordegods.

(434)

** Anne Nielsdatter, afgangne Berent Klodts efterleverske i Århus, hendes fuldmægtig Anders Jensen i Århus havde stævnet Palle Nielsen i Herst, birkefoged til Lisbjerg birketing for en dom, han har dømt 11/3 1663 imellem hende og Anselmus von Pudevols til Lyngbygård Rasmus Eriksen Søren Rasmussen i Kasted Rasmus Pedersen i True af hvilke personer han efter kong Frederik dem andens fundats har tildømt Anselmus von Pudevols hans resterende plovhavre at betale og tvært imod de andre tre interesserede for deres anpart frikendt, hvorimod Anne Nielsdatter protesterede og formente, at Palle Nielsen mere har anseet Mourids Hansen på hans husbonds vegne til Kærbygård hans protest og Rasmus Pedersens tingsvidne i True imod omtalte fundats. item stævnede Jens Pedersen i Århus birkeskriver, som han har understået det 3.ark på simpelt papir imod KM forordning at skrive, og nu blev samme indstævnede dom fremlagt og derefter afsagt, da herredsfogdens dom ikke så fuldkommeligt efter KM forordning på trykt papir er skrevet, så kan den ikke her i retten ansees, men hovedsagen til hjemtinget igen henvises.

(436)

** Jørgen Reedtz til Vedø, KM befalingsmand på Tryggevælde, hans fuldmægtig Jens Simonsen på Vedø havde stævnet Jens Jensen i Svinbo, herredsfoged til øster Lisbjerg herred, for en dom han 23/3 sidst forleden har afsagt og tildømt hans tjenere Rasmus Rasmussen i Skarresø og Jørgen Nielsen i Åstrup en stor del landgilde med arbejdspenge og soldaterhold at betale til Erik Rosenkrantz til Rosenholm tvært imod Jørgen Reedtzes skøde, af salig her Ove Geddes arvinger udgivet. så mødte Jens Madsen, foged på Rosenholm og fremlagde tingsvidner af øster Lisbjerg herredsting 1/4 1663, hvori efterskrevne vidnede, at Rasmus Rasmussen i Skarresø bruger den 3.part af den selvejergårds jord eng og ejendom, som han og Søren Nielsen besidder og har udgivet den 3.part af gårdens landgilde, og Jørgen Nielsen i Åstrup vedgik at han årligt giver og udreder af den gård, han og Terkild Jensen påboer, de 3.parter af 3 skilling leding, og fremlagde en dom af øster Lisbjerg herredsting 23/3 sidst forleden, hvor de indstævnede blev tildømt deres resterende landgilde med videre til Erik Rosenkrantz at betale, og nu blev afsagt, eftersom det fornemmes, at herredsfogdens dom grunder sig på det tingsvidne 1/4 1663, som der ikke er gjort så lovligt varsel for hos Jørgen Reedtz, som det burde, da dog samme vidne ham angik, da sees ikke samme vidner at kunne af herredsfogden ansees så beskaffende, at han derpå sin dom kunne grunde, mens hans dom som udømt at være.

(442)

11/5 1664.

** hr Jørgen Jørgensen, sognepræst til Hatting kirke, på sine egne og medarvingers vegne hans fuldmægtig Niels Roland, prokurator i Viborg, med en opsættelse af landstinget 27/4 sidst forleden havde stævnet Eggert Abildgård til Lynderupgård for 933 rigsdaler, som er hans salig fars gæld, og fremlagde Mandrup Abildgård til Estrupgård hans brev, hvormed kan kender sig at være mester Henrik Eriksen, provst i Nørvang herred og sognepræst i Vejle, 50 enkende rigsdaler skyldig, dateret 2/11 1649, og fremlagde et lignende blev lydende på 600 rigsdaler med fru Ingeborg Arenfeldt som tro forlover, dateret Rugballegård 15/3 1647. hvorefter blev fremlagt en dom af Rinds herredsting 21/3 sidst forleden, hvor Eggert Abildgård blev tildømt samme gæld straks med rede penge at betale eller lide indvisning, og nu blev afsagt, at i fogdens nærværelse skal der gøres hr Jørgen Jørgensen udlæg i Eggert Abildgårds løsøre og jordegods.

(451)

** Niels Parsberg Frederiksen til Eskilstrup hans fuldmægtig Robert Tomasen, ridefoged til Nørlund, havde stævnet Jørgen Pors til Fredbjerggård angående gæld til hans salig far Mogens Kås efter hans efterskrevne brev, dateret 7/2 1654, hvorpå rester 100 rigsdaler, hvorefter nu blev afsagt, at der bør gøres Niels Parsberg udlæg i Jørgen Porses løsøre og jordegods.

(455)

** Gregers Hvid, indvåner i Viborg, havde stævnet Jørgen Marsvin til Abildgård for 99 sletdaler, som herredsfogden til Hornum herredsting har tildømt ham at betale eller lide indvisning i hans løsøre og jordegods, og Gregers Hvid fremlagde Jørgen Marsvins efterskrevne brev, dateret 25/5 1654, samt en dom af Hornum herredsting 7/12 1663, og nu blev afsagt, at efterskrevne mænd skal gøre Gregers Hvid udlæg for sit gælds tilkrav i Jørgen Marsvins løsøre og gods.

(458)

** Didrik Jacobsen, tolder i Kalundborg, fremlagde et indlæg, at da han 26/1 1664 har fået noget gods til indførsel hos Jørgen Høg til Skærsø, nemlig 14 tønder hartkorn i Siø mølle, og da samme gods ikke er indløst, formener han at det bør være ham følgagtig til ejendom, underskrevet Dederius Jacobsen, og nu fremlagde Didrik Jacobsen Jørgen Pors til Fredbjerggård og Laurids Munk til Havbrogård deres efterskrevne indførsel, hvori er indført Jørgen Høgs obligation, dateret 4/2 1662, og nu blev afsagt, at da godset ikke inden 6 ugers dagen er indløst, da bør det Didrik Jacobsen og hans arvinger for ejendom at følge.

(462)

** Ove Juul til Lundbæk hans fuldmægtig Christen Mortensen i Svenstrup, KM delefoged i Hornum herred, med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Niels Nielsen, født i Volstrup, hans bane at udlede, som for nogen tid siden der sst har været i parlament og slagsmål og derefter sin død og bane har bekommet, og straks derefter på den 3.dag er død blevet, og Christen Mortensen fremlagde et tingsvidne af Hornum herredsting 29/2 sidst forleden, hvor Bodil Mogensdatter i Lere, Christen Jensens hustru sst, med flere vidnede, at 20/1 kom en karl til Lere ved navn Niels Nielsen på alfarvejen, satte hest og vogn drog af sig kjortel og kastede den og hatten fra sig, og løb med en dragen degen omkring hujede og skældte og sagde, en skal miste sit liv, og noget derefter kom der nogle vogne kørende, og da løb han imellem dem, og de bad ham mange gange, de måtte køre med fred, og i det samme huggede han en af dem i hovedet, og blodet løb ham i ansigtet, og han råbte til de andre, mit hoved er sønderhugget, og så slog en af de andre Niels Nielsen i hans hoved i nødværge, så han faldt på vejen, så kørte samme vogne bort. derefter blev fremlagt et tingsvidne af Hornum herreds ting 29/2 sidst forleden, hvori synsmænd afhjemlede syn på hans sår og skade, og han havde et åbent hul oven i sit hoved, som var årsag til hans død, og derefter blev fremlagt efterskrevne tingsvidner om slagsmålet, og var tilstede for retten Søren Mogensen i Ålestrup, som vidnede, at han var i følgeskab med flere, da Niels Nielsen soldat huggede Byrial Christensen i Bygum i hovedet, og derefter gav Niels Nielsen sig straks til Peder Pedersen, salig Peder Jacobsens søn i Bygum, med samme blotte degen, og Peder Pedersen var nødt at værge sig og slog ham med en spids i hovedet, så han faldt omkuld, hvorefter sandemændene gjorde deres ed og tov, at Peder Pedersen af nødværge at have gjort Niels Nielsen soldat hans bane, og derfor svor ham hans bane på og til hans fred.

(470)

** Christen Olufsen, borger og indvåner i Viborg, havde stævnet Eggert Abildgård til Lynderupgård for 120 rigsdaler, som han til Rinds herreds ting 2/5 sidst forleden blev tilfundet at betale, og han fremlagde Eggert Abildgårds efterskrevne brev, dateret Viborg 7/10 1662, med påskrift, at deri er beregnet, som salig fru Dorte Abildgård var mig skyldig. derefter fremlagde et brev, hvori Dorte Lykke Eggert Abildgårds til Lynderupgård kendes at være skyldig fru Kirsten Normand Jochum Frederik Pentz til Palsgård 80 rigsdaler, dateret Viborg 26/1 1663, med påskrift, at samme obligation er overdraget til Christen Olufsen, borger i Viborg, dateret Viborg 27/1 1664 Karen Galde egen hånd, og nu blev afsagt, at der skal gøres Christen Olufsen udlæg i Eggert Abildgårds løsøre og jordegods.

(475)

** Didrik Nielsen i Nibe, KM salter, hans fuldmægtig havde stævnet Knud Jacobsen Sommer i Nibe, eftersom han 16/12 sidst forleden i retten skal have indlagt et tingsvidne af Jerslev herredsting 5/11 sidst forleden, hvorledes det var tilgået, da Didrik Nielsen var kommet for at afkøbe ham nogen svin og senere, da de var i Didrik Nielsens hus imod Didrik Nielsens forhvervede tingsvidne af Nibe ting, hvorledes Knud Jacobsen uden given årsag for Didrik Nielsen på sit mandmål at have angrebet. så mødte Niels Andersen Roland på Knud Jacobsen Sommers vegne og fremlagde efterskrevne vidne af Jerslev herredsting 5/11 1663, hvori Børge Hansen af København vidnede, at han 12/10 var i Knud Sommers hus i Nibe, og da kom der en gammel mand Didrik Nielsen, som de sagde var KM salter i Nibe, sammen med Gjødert Schmidt af Ålborg og en student Jens Pedersen og ville købe et svin af ham, og Knud Sommer tog venligt mod dem, men da Jens Pedersen lod falde nogle ufine ord, og Knud Sommer bad ham om ikke gøre ham despekt i hans eget hus, gik han med Gjødert Schmidt, men Didrik Nielsen blev siddende og drak med Knud Sommer. senere bad ham Knud Sommer følge ham hjem, og Knud Sommers hustru Karen Mogensdatter bad ham lade være, da han var halvdrukken, men de gik, og da hun klagede, at han ville være en fremmed blandt Didrik Nielsens svogerskab, så gik Børge Hansen efter ham til Didriks hus, hvor Knud Sommer spillede kort med de andre, indtil ham blev overfaldet af Jens Pedersen og nogle andre, som trak ham i håret og slog ham til jorden. til sidst slap han ud på gaden, og hans hustru fulgte ham hjem, og han havde ikke på nogen måde været årsag til deres overfald. derefter blev fremlagt Didrik Nielsens fuldmægtigs indlæg, og Niels Roland fremlagde en dom her af landstinget 16/12 1663, at da Knud Jacobsen beviser med vidner sig at være ombedet af Didrik Nielsen at gå med sig ind, og Knud Jacobsen meget hårdt i Didrik Nielsens hus er forurettet, da sees ikke Knud Jacobsen nogen voldsgerning at have gjort, mens for sandemænds tov fri at være, og deres tov her inden svoret, som ugjort at være, og ikke komme Knud Jacobsen på sin ære og gode navn til skade eller hinder i nogen måder, og mente Niels Roland, at Knud Sommer for Didrik Nielsens tiltale fri at være, og Didrik Nielsen for slig unødig trætte pligtig kost og tæring at betale, hvorefter blev afsagt, at der ikke kan andet erfares, end at Didrik Nielsen den proces uden årsag vil Knud Sommer påføre for at bringe ham i omkostning og pengespild, og hans klage mod Knud Sommer ikke så lovlig at være, at den her i nogen måde kan bifaldes, men Knud Sommer for hans tiltale fri at være, og Didrik Nielsen for slig unødig trætte at give Knud Sommer 4 rigsdaler kost og tæring.

(488)

17/8 1664.

** Erik Rosenkrantz til Rosenholm hans fuldmægtig Jacob Mikkelsen sst havde stævnet Esben Nielsen i Skårup, foged til Torsager birketing, for en dom han har afsagt 9/8 1662 imellem Erik Rosenkrantz og Ulrik Frederik Gyldenløve, rigets jægermester, hvori han har fradømt Erik Rosenkrantz 250 sletdaler, som Peder Andersen, forpagter på Lyngsbækgård, til ham pligtig var efter deres oprettede kontrakt forfaldet til philippi jacobi dag 1661, og taget sig årsag af et for ham i rette lagt KM skøde til Ulrik Frederik Gyldenløve på Lyngsbækgård, og formedelst samme skøde skulle være dateret før pengenes termin var forfaldet.

NAVNEREGISTER over de anvendte person og stednavne, dog undtaget de mest almindelige personnavne.

Abildgård
Abildskov
Abildstrup
Achim
Adamsen
Addit
Adser Adsersdatter Adsersen
Adserballe
Adslev
Agate
Agdrup
Agerkrog
Agersbæk
Agersbøl
Agerskov
Agger
Aggersborg
Aggersborggård
Aggersund
Agnete
Agri
Ahlefeldt
Aidt
Ajstrup
Akseltorv
Albret Albretsdatter Albretsen
Albæk
Albøge
Aldrup
Aldum
Allelev
Allestrup
Alling
Allinggård
Almind
Almindskov
Alrø
Alslev
Alstrup
Althalt
Ambrosius
Amdi Amdisen
Ammelhede
Amsing
Amsterdam
Amstrup
Anders Andersdatter Andersen
Andi

Andit
Andkær
Andrup
Angård
Ankersen
Anrep
Ans
Anselmus
Antoni
Antvorskov
Apelone
Aptrup
Ardengård
Ardrup
Arenfeldt
Arent
Arildsen
Arkin
Arnt
Arreskov
Asbjerg
Asferg
Ashoved
Askebjerghus
Askildrup
Askov
Asmild
Asmildgård
Asmildkloster
Assels
Assendrup
Assens
Assentoft
Astrup
Attrup
Augsburg
Augustinus
Avning
Avnsbjerg
Axel Axelsen
Baden
Badskærkvinde
Badskærs
Bagerkvinde
Bagge
Bagger
Baggesvogn
Bahus

Bajlumgård
Ballebo
Baltser Baltsersdatter Baltsersen
Banbjerg
Banckhuisen
Bangs
Barbara
Barmer
Barretskov
Barrit
Barsbøl
Barsebæk
Bartolomeus Bartolomeusdatter
Bartomeus
Bartskær
Bartum
Basballe
Basesen
Basti
Bastrup
Bastrupgård
Battrup
Bay
Beck
Begtrup
Belle
Below
Beltoft
Bendikt
Bendit Benditsen
Bendix Bendixen
Bendstrup
Bendt Bendtsdatter Bendtsen
Bennet
Berent Berentsen
Berg
Bergen
Bering
Bertel Bertelsdatter Bertelsen
Bhi
Bidstrup
Bigum
Bild Bildsen
Biltoft
Binderup
Birgitte
Birkholm
Bisballe

Bisgård
Bisholt
Bislev
Bjedstrup
Bjerager
Bjergby
Bjerggård
Bjerre
Bjerregrav
Bjerregård
Bjerring
Bjersgård
Bjertrup
Bjødstrup
Bjørnholm
Bjørnkær
Bjørnsen
Bjørnsholm
Bjørnskov
Black
Blakseng
Blankholm
Blegedy
Blegind
Bleld
Blenstrup
Block Blocksdatter
Blom
Blomesholm
Blåkær
Blæsborg
Bodalskrog
Bode
Bodel Bodelsen
Bodholt
Bodil
Bodsen
Boel
Boelsmark
Boesen
Boeslum
Boest
Bogense
Bogensholm
Boldrup
Boltinggård
Boltrup
Bolund

Bomand
Bomhoff
Bomholt
Bonde Bondesdatter Bondesen
Bonderup
Bonderupgård
Bordum
Borgergade
Borgsmed
Boringsgård
Bork
Borkersen
Borlund
Borre
Borreby
Borregård
Borrelund
Borum
Borup
Bottrup
Boudes
Boulstrup
Boumand
Brabrand
Bradsted
Brahe
Brakel
Bramstrup
Brandhede
Brandsholm
Brandstrup
Brandt
Brasted
Brastrup
Bratskov
Bredenkær
Bredow
Bredsted
Bredstrup
Bredtorup
Bredvad
Bregentved
Bregning
Breitenburg
Bremen
Bremerholm
Bremmer
Brendstrup

Bresen
Breslau
Bret
Brevkvinde
Brigsted
Brobjerg
Brock
Brockenhuus
Brodersen
Brogård
Broholm
Brohøj
Brommer
Brorsen
Brorstrup
Brovst
Brund Brundsen
Brundby
Brunecksen
Brunkhartsen
Brun
Brunsmut
Brunsvig
Brusgård
Bryskeborg
Bryske
Brå
Brårup
Brårupholm
Brøchner
Brøndbjerg
Brøndlund
Brøndum
Brøndumgård
Brørup
Buchwald
Buck
Budde
Buderup
Buderupholm
Budolfi
Budsier
Bugge
Buktrup
Burgård
Burgårde
Burisdatter
Busch

Busted
Bustrup
Buur
Bygballe
Bygholm
Bygsæk
Bygum
Byrge Byrgesen
Byrial Byrialsen
Byrsted
Byrumslet
Byskriver
Bysted
Bystrup
Bysvend
Büchmand
Båstrup
Bækmark
Bælum
Bøgballe
Bøgelund
Bøgild
Bøgsted
Bøgvad
Bøjstrup
Bølling
Bøllund
Børglum
Børkop
Bøstrup
Bøvling
Carl Carlsen
Carsten Carstensen
Casper
Cathrine
Christen Christensdatter Christensen Christenskone
Christence
Christianopel
Christina
Christoffer Christoffersdatter Christoffersen
Christum
Claus Clausdatter Clausen
Clausholm
Clemend Clemendsdatter Clemendsen
Clemens
Corfits
Dagnæs
Dalby

Dalbyneder
Dalbyover
Dallerup
Dallund
Dalsgård
Dalum
Dalumgård
Damsbo
Damsgård
Daniel Danielsen
Danstrup
Davding
Davgård
David Davidsen
Debern
Deberts
Dederius
Dejret
Demstrup
Desideriusdatter
Deuster
Didrik Didriksen
Diede
Dines Dinesen
Ditlev
Djørup
Doens
Doerhus
Dognig
Dokkedal
Dollerup
Dominicusen
Donnerup
Donneruplund
Donslund
Dorte
Dragsgård
Dragsholm
Dragslænke
Drammelstrup
Dronningborg
Drostrup
Drude
Dråby
Duelund
Duelundsgård
Durup
Dybdal

Dybvad
Dybvadgård
Dybæk
Dyngby
Dynstrup
Dyrby
Dyre
Dyrhule
Dyrkær
Dyrskytte
Dyrup
Dystrup
Dørup
Døssing
Døstrup
Ebbe Ebbesdatter Ebbesen
Ebdrup
Ebeltoft
Ebstrup
Eckernförde
Edderup
Edel
Edslev
Egebjerg
Egebjerggård
Egelund
Eggert
Egholm
Egidius
Egsmark
Egå
Eidsvold
Eilers
Ejesholt
Ejler Ejlersen
Ejstrup
Elbæk
Eldrup
Elev
Elgård
Elkær
Elkærgård
Ellekone
Ellensbjerg
Ellensborg
Ellerup
Ellidshøj
Elling

Ellinge
Elsborg
Else
Elsebeth
Elsegårde
Elsted
Embedsbo
Emborg
Emden
Emmerlev
Emmersen
Endelave
Enegård
Engelbret
Engelsholm
Engesvang
Engliken
Engum
Enner
Enslev
Envold Envoldsdatter Envoldsen
Eriklev
Eriknaur
Erik Eriksdatter Eriksen
Eriksholm
Erkilstrup
Ernst Ernstsen
Ersholt
Erslev
Ersted
Ertbølle
Ertmand
Esben Esbensdatter Esbensen
Esias
Eske Eskesdatter Eskesen
Eskerod
Eskild Eskildsdatter Eskildsen
Eskilstrup
Eskær
Eskærgård
Espen Espensen
Esper
Essenbæk
Essenbækgård
Essendrup
Estrup
Estrupgård
Estruplund

Estvadgård
Faddersbøl
Falentin Falentinsdatter Falentinsen
Falk Falksen
Falling
Falslev
Fandrup
Fannerup
Farre
Farstrup
Farsø
Fasti
Fastrup
Favrholt
Favrskov
Favsing
Felbereder
Feldballe
Feldborg
Felthus
Fensholt
Fensten
Ferslev
Filipus
Fillerup
Findelstrup
Finderup
Finsen
Finstrup
Firgårde
Fischer
Fiskekone
Fiskerstien
Fjallerslev
Fjellerad
Fjellerup
Fjelsted
Fjelsø
Fjends
Flamsted
Flejsborg
Flemming
Flensborg
Flensted
Fleskum
Floes
Flåris
Fløjgård

Fløjstrup
Foch
Fogedgården
Fogstrup
Folby
Folmer
Forlev
Formyre
Fovlum
Fragtrup
Frakær
Framlev
Frands Frandsdatter Frandsen
Fravsing
Fredbjerg
Fredbjerggård
Fredericia
Frederik Frederiksen
Frederiksborg
Fregerslev
Frejlev
Frendstrup
Friis
Fristrup
Fruergård
Fruering
Fruerlund
Fræer
Frøhlich
Frølling
Fugholm
Fuglsang
Fuglslev
Fuglsø
Fulden
Fuls
Fumeldgård
Fussing
Fussingø
Futting
Fynbos
Fårbæk
Fårdal
Fårebroen
Fåreholt
Fårup
Fægyden
Fælligkrog

Fævejle
Fævejlegård
Følle
Føvling
Føvting
Gabriel Gabrielsen
Galskyt
Gammelby
Gammelgård
Gammelholm
Gammelmor
Gammelmølle
Gammelstrup
Gandrup
Gangsted
Gans
Gardener
Gassum
Gatten
Geding
Gedsted
Gedved
Gejlund
Gellerup
Gelskov
Gelsted
Gelstrup
Gerber
Gerding
Gerholm
Gerlev
Germand Germandsdatter Germandsen
Gern
Gerrild
Gersdorff
Gert Gertsen
Gertrud
Gesing
Gesinggård
Gesingholm
Geske
Giise
Gimming
Ginding
Ginnerup
Gislum
Gissel
Gisselfeld

Gistrup
Gius
Givskud
Gjandrup
Gjord Gjordsdatter Gjordsen
Gjorslev
Gjødert
Glad
Glambek
Glasau
Glatved
Glenstrup
Glerup
Glesborg
Glewitz
Glibing
Glimminge
Glud
Gløsen
Godske
Godslev
Gosmer
Gramrode
Grarup
Gravballe
Graversen
Gravlev
Gregers Gregersdatter Gregersen
Greifswald
Greisdorff
Gremersen
Grensten
Grenå
Gribstrup
Griis
Groers Groersdatter Groersen
Grovehuse
Groves
Grubbe
Grumstrup
Grundet
Grundfør
Grydergård-Knud
Grydermand
Grydsted
Grynderup
Grågård
Grårup

Gråskov
Græstrup
Grættrup
Grølsted
Grølstedlund
Grønbæk
Grønfeld
Grønkær
Grønkærgård
Grønnen
Grønnerup
Grøn
Grøttrup
Gude
Gudenå
Gudiksen
Gudme
Gudrum
Gudum
Gudumkloster
Gudumlund
Gug
Guldager
Guldarbejder
Guldbæk
Guldhøj
Gullev
Gultentorp
Gunde Gundesdatter Gundesen
Gunder
Gundersted
Gunderstedgård
Gunderup
Gunderupgård
Gundestrup
Gundestrupgård
Gyldenløve
Gyldenstjerne
Gylling
Gyllingnæs
Günther
Gårdfoged
Gårslev
Gøde Gødesen
Gødvad
Gørup
Gøttrup
Gøye

Hadbjerg
Haderslev
Haderslevhus
Haderup
Hadsten
Hagsholm
Hald
Haldrup
Haldum
Halkær
Halkærholm
Halland
Hallendrup
Halling
Halmstad
Hals
Hamborg
Hamborger
Hammelev
Hammelmose
Hammergård
Hammersbæk
Hammershøj
Hammerum
Handerup
Handest
Handrup
Hanghede
Hanne
Hannerup
Hannibal
Hannæs
Hans Hansdatter Hansen
Hansted
Hanstedgård
Haraldskær
Harbou
Hareskov
Harken
Harlev
Harlevholm
Harre
Harreslev
Hartvig
Hasdorf
Hasing
Hasle
Haslev

Haslund
Hasselager
Hassens
Hassing
Hastrup
Hatstafferer
Hattemagersvend
Hatting
Hauge
Havbrogård
Havdal
Haverslev
Havgård
Havnø
Havreballe
Havreballegård
Havreløkke
Havrum
Havstrup
Hebelstrup
Hedegård
Hedehuset
Hedensted
Heftholm
Hegedal
Hegelund
Heidersdorff
Heitwinkel
Hejlskov
Hejring
Helberskov
Helbjerg
Heldekande
Helgenæs
Hellesdatter Hellesen
Hellested
Hellichen
Helliggejst
Hellum
Helsingborg
Helsted
Helstrup
Helvig
Hem
Hemlund
Hemmed
Hender
Hendrichs

Henning Henningsdatter Henningsen
Henrik Henriksdatter Henriksen
Herbendal
Herborcks
Herlov Herlovsdatter Herlovsen
Hermand Hermandsen
Herredskær
Herskind
Herst
Hersum
Hersumgård
Hertzen
Herup
Hesborg
Hessel
Hesselager
Hesselagergård
Hesselballe
Hesselholt
Hestlund
Hetterø
Hevringholm
Hieronimi Hieronimus Hieronimusdatter Hieronimusen
Hilleborg
Hillebrand Hillebrandsdatter Hillebrandsen
Hillerslev
Himmelstrup
Himmersyssel
Himmestrup
Hindbjerg
Hindsels
Hindsgavl
Hindsted
Hinge
Hjarbæk
Hjeds
Hjelmslev
Hjermeslevgård
Hjermind
Hjerresdal
Hjordbjerg
Hjorthede
Hjortkrog
Hjortsballe
Hjortshøj
Hjortshøjlund
Hjortsvang
Hjulhuset

Hjøllund
Hjørring
Hobro
Hocher
Hodal
Hoed
Hofmand
Holbæk
Holbækgård
Holck
Holdgård
Holevad
Holger Holgersen
Holk
Hollandsbjerg
Hollufgård
Holman
Holmgård
Holmmarkhus
Holmstol
Holst
Holstebro
Hommand (Hofmand)
Homå
Honum
Hopmand
Hornborg
Hornbæk
Horndrup
Hornsgård
Hornsild
Hornslet
Hornum
Horsens
Horslevgård
Horstved
Hortus
Hosby
Hosløsgård
Hostrup
Hovdal
Hovens
Hovesen
Hovgård
Hovlbjerg
Hovmand
Hovsgård
Hovstrups

Hovtved
Hugger
Humlegård
Humlehave
Humlemand
Hunderup
Hundshoved
Hundslund
Hurup
Husby
Hvalløs
Hvalpsund
Hvam
Hvanstrup
Hvas
Hverrestrup
Hviding
Hvidkilde
Hvid
Hvidstedgård
Hvidsten
Hvilsted
Hvilsum
Hvinningdal
Hvirring
Hvolbæk
Hvoldals
Hvolgård
Hvolris
Hvorslev
Hvorvarp
Hybertsen
Hylke
Hylkegård
Hyllebjerg
Hyllerød
Hyllested
Hyrdekone
Hyrdekvinde
Hyrup
Hüberts
Håls
Hårmark
Hårup
Hæsum
Høbjerg
Høgholt
Høgstedmark

Højbjerg
Højby
Højgård
Højholt
Højris
Højrup
Højslev
Hølken
Hørby
Hørlund
Hørning
Hørret
Hørslev
Hørslevbol
Hørslevgård
Hørup
Høstmark
Høver
Ib Ibsdatter Ibsen
Ibsgård
Idtzen
Ikast
Ilbjerggård
Iller
Illerup
Ilshøj
Ilved
Indrup
Ingeborg
Inger
Ingerslev
Ingildsen
Ingstrup
Ingvard Ingvardsen
Ingvorstrup
Irmgard
Irup
Isak Isaksen
Isgård
Iver Iversdatter Iversen
Iversnæs
Jacobi
Jacob Jacobsdatter Jacobsen Jacobskone
Javngyde
Jebjerg
Jegstrup
Jeksen
Jelling

Jello Jelovsen
Jelstrup
Jens Jensdatter Jensen
Jep Jeppes Jepsdatter Jepsen
Jernit
Jerslev
Jesper Jespersdatter Jespersen
Jestrup
Jesum
Jetsmark
Joachim
Jochim
Jochum
Johan Johansdatter Johansen
Jonas
Jon Jonsdatter Jonsen
Jonstrup
Juel
Juelsgård
Jungedgård
Just Justdatter Justsen
Juul
Jytte
Jämtland
Jørgen Jørgensdatter Jørgensen
Kabelslåer
Kalbygård
Kalhave
Kall
Kallestrup
Kals
Kalsbøl
Kalstrup
Kalundborg
Kalø
Kanne
Kannerup
Kannikkegade
Kapeldal
Kappelmand
Kare
Karlby
Karmark
Karstrup
Karup
Kastbjerg
Kasted
Kastrup

Katballe
Katholm
Kattrup
Kedelfører
Kedelslåer
Kedelsmed
Keitwert
Kejlstrup
Keld Keldsdatter Keldsen
Keldbjerggård
Keldgård
Kellerup
Kellinghusen
Kelstrup
Ketel
Kieberg
Kiel
Kielsgård
Kiil
Kildebrønde
Kirial
Kirketorp
Kirkholm
Kirstine
Kjær
Kjærende
Kjærulf
Kjønsdatters Kjønsen
Kjørt
Klakring
Klarup
Klattrup
Klein
Kleinsmed
Kleiwitz
Klejs
Klejtrup
Kley
Klim
Klinghale
Klintrup
Klitgård
Klitmøller
Klock
Klodt
Klosterskov
Klotrup
Klovborg

Klæstrup
Knabdrup
Knabe
Knaps
Knejsted
Kneus
Kni
Knubdrup
Knud Knudsdatter Knudsen
Knudshoved
Knudstrup
Kobberslåer
Kock
Kodallund
Koed
Kokborg
Kokholm
Kokkedal
Kolby
Koldbæk
Kolding
Koldinghus
Kolind
Kolindsund
Kolkærgård
Kollemorten
Kollerup
Kollerupgård
Kolpensig
Kolt
Kondrup
Kongegård
Kongelv
Kongensbro
Kongensgård
Kongerslev
Kongsgård
Kongsgårde
Kongstrup
Koppes
Korning
Kornmand
Kornmåler
Kornum
Kornumgård
Korshoved
Korsø
Korsøgård

Korsør
Korup
Kovdal
Kovsted
Kovtrup
Krabbesholm
Kragelund
Kragerup
Krag
Kragsø
Krannestrup
Kras
Krastrup
Krefting
Krekær
Krenkerup
Kristrup
Krogsager
Krogsgård
Krogstrup
Krollerup
Kröger
Krøbbel
Krøbbel-Maren
Krøldrup
Kuri
Kurt
Kvak
Kvelstrup
Kvelstrupgård
Kviding
Kvosted
Kvotrup
Kvottrup
Kyndbyholm
Kynde
Kysing
Kyvling
Kyø
Kyøholm
Kå
Kås
Kældersvend
Kællinghøl
Kællingtand
Kærby
Kærbygård
Kærbæk

Kærgård
Kærgårdsholm
Kærholm
Kærmand
Kærsgård
Kærsholm
Kødmand
Køge
Kølbygård
Kølholt
Kølskegård
Kølvrå
Kørbak
Kørup
Labing
Ladefoged
Ladegårdsfoged
Ladekarl
Lading
Lambertsen
Landskrona
Langballe
Langdal
Langdalsgårds
Langholt
Langlund
Langskov
Langå
Lauge Laugesdatter Laugesen
Laurids Lauridsdatter Lauridsen
Lave Lavesen
Lavrbjerg
Laxmand
Lee
Leipzig
Leira
Lembeck
Lemdrup
Lemmicke
Lemvig
Lendrup
Lerbjerg
Lerbæk
Lerdrup
Lere
Levring
Liborius
Lidemark

Liemand
Lillebonde
Lillefulden
Lillelund
Lillenor
Lillering
Lillerup
Lillevejle
Lillevejlebro
Lillevorde
Limbrænder
Lindbjerg
Lindenov
Linderup
Lindgård
Lindholm
Lindum
Lindved
Lintow
Linå
Lisbeth
Lisbjerg
Livland
Livlænder
Lodbrohoved
Loldrup
Loptrup
Lorents
Lottrup
Loumand
Loverstrup
Loverstrupgård
Lovmand
Lovns
Lucas Lucasdatter
Lucie
Lucifer
Ludvigsdatter
Lueskrædder
Lundbak
Lundbjerggård
Lundby
Lundbæk
Lundegård
Lundenæs
Lundergård
Lunderup
Lundforlund

Lundgård
Lundsgård
Lundum
Lundumskov
Lunov
Luther
Lutt
Lydik Lydiksen
Lykkegård
Lykkesholm
Lylicke
Lynderup
Lynderupgård
Lyngballe
Lyngbjerggård
Lyngby
Lyngbygård
Lynggård
Lyngholm
Lyngsbækgård
Lyngsø
Lyngå
Lyrings
Lysekloster
Lysgård
Lysholm
Lysholt
Lystrup
Lübeck
Lühe
Låsby
Låstrup
Læsø
Lø
Løgager
Løgborggade
Løgsted
Løgstør
Løgtved
Løjenkær
Løjstrup
Løkkegård
Lønborg
Løvel
Løvenbjerg
Løvskal
Mads Madsdatter Madsen
Magdalene

Magnus
Malling
Malmø
Malte Maltesen
Mammen
Mandrup
Marcus Marcusen
Margrete
Mariager
Maricke
Markdanner
Markor Markorsen
Marstrand
Marsvinsholm
Mastrup
Matias Matiasdatter
Mattrup
Mavsing
Medicke
Meier
Mejlby
Mejlgård
Mejlhede
Meldgård
Meldrup
Melkor Melkorsen
Mellerup
Merløse
Mesing
Middelhede
Middelsom
Midsersen
Midtgård
Mikkel Mikkelsdatter Mikkelsen
Mikkelstrup
Miller
Miltersdatter Miltersen
Mindstrup
Mistrup
Mjallerup
Mjels
Moedenstorp ?
Moesgård
Mogens Mogensdatter Mogensen
Mogensgård
Mogenstrup
Molbjerg
Molbo

Molbæk
Moldrup
Molgier
Mollerup
Mollerupgård
Moltesen
Morten Mortensdatter Mortensen
Morum
Morups
Mosekær
Moselund
Mosgård
Mourids Mouridsdatter Mouridsen
Mov
Mumgård
Mundelstrup
Munkdrup
Munkeport
Munkeslev
Munkgård
Munkholm
Munksjørup
Murmand
Murmester
Mustrup
Mygind
Myrhøj
Mårslet
Mårup
Møballe
Møgelby
Møgelgård
Møgelkær
Møgelkærgård
Møgelund
Møldrup
Mølgård
Mølhave
Mølholm
Møllendorf
Møllerkvinde
Møllerup
Mølleskov
Mølletoften
Mørkegård
Mørk
Mørs
Nandrupgård

Navl
Navndrup
Navnholt
Navntoft
Nebbelund
Nebel
Nebsager
Nederlund
Nejrup
Nibe
Niels Nielsdatter Nielsen Nielskone
Nielstrup
Nielstrupgård
Niemeier
Nim
Nimdrup
Nimtofte
Ning
Nipgård
Nisset
Nissetgård
Njær
Nonbo
Norby
Nordby
Nordland
Normand
Norring
Norsminde
Nortsee
Nortvig
Norup
Nyeng
Nygård
Nykøbing
Nyrup
Næsborg
Næsby
Nødager
Nøddelund
Nølev
Nørager
Nøragergård
Nørbeg
Nørbeggård
Nørby
Nørbæk
Nørgård

Nørhald
Nørherred
Nørholm
Nørhoved
Nørjylland
Nørkær
Nørlund
Nørlyng
Nørregade
Nørremølle
Nørreport
Nørreris
Nørresund
Nørskov
Nørskovlund
Nørtvedskov
Nørvang
Nøtten
Nøttrup
Nøvling
Obbe Obbesdatters
Obendorp
Obstrup
Oddersbøl
Odensegård
Odsgård
Odsgårde
Oens
Offersdatter Offersen
Offued
Olai
Oldrup
Oldrupbjerg
Olivia
Olpre
Oluf Olufsdatter Olufsen
Ommestrup
Ondrup
Onsild
Onsted
Opdrup
Oplev
Oppelstrup
Oregård
Ormslev
Ormstrup
Orning
Ortenburg

Ostenfeld
Otte Ottesdatter Ottesen
Ouserin
Ovdrup
Ove Ovesdatter Ovesen
Ovegård
Overbjerg
Overby
Overgård
Overgårds
Overlund
Overvad
Ovesholm
Ovsted
Ovstrup
Ovtrup
Paderup
Pallesbjerg
Palle Pallesdatter Pallesen
Pallesgård
Palsgård
Palstrup
Paludan
Paludanus
Pandum
Pandumgård
Pannerup
Papsøhus
Parsberg
Pathul
Pax
Peder Pedersdatter Pedersen
Pederstrup
Pentz
Pernille
Pilgård
Pipheiring
Pisforhårdt
Pismølle
Pisselhøj
Pjedsted
Plejlstrup
Plovhuse
Plovmandshave
Plovstrup
Podebusk
Podemand
Podemester

Pogwisch
Pohl
Pors
Poul Poulsdatter Poulsen
Povlstrup
Preben
Predbjørn
Prip
Præstebroen
Præstekrogen
Præstholm
Pudevols
Purup
Pårup
Qualen
Quist
Qvitzow
Ralden
Rammegård
Ramten
Randers
Randlev
Randrup
Randulf
Rantzau
Rantzausholm
Ranum
Rask Rasksdatter
Rasmus Rasmusdatter Rasmussen
Ravnholt
Ravnkilde
Ravnstrup
Ravnstrupgård
Ray
Rebild
Rebslår
Rebstrup
Rechersius
Reedtz
Regitze
Reichart
Reinholt Reinholtsdatter
Reinicke
Rejstrup
Remmer
Remmerslund
Remsnider
Resdal

Resen
Resendal
Restrup
Restrupkrog
Revshale
Revsnæs
Ribe
Riber
Riberhus
Riborg
Rickert
Riderlund
Riedtz
Rifgård
Rigtrup
Riis
Rimboldsdatter Rimboldsen
Rindelev
Rinds
Ringdegn
Ringgive
Ringkloster
Ringlefyr
Ringsbølle
Ringsted
Risgård
Riskrog
Ristrup
Robdrup
Rodegård
Roden
Rodius
Rodskov
Rodsted
Rodsteen
Roe
Roed
Roland
Rold
Rolpe
Rolse
Rolsegård
Romdrup
Rorup
Rosborg
Rosenberg
Rosendal
Rosenholm

Rosenholt
Rosenkrantz
Rosenvold
Rosmus
Rostrup
Rotkier
Rottbrog
Rougsing
Rougsø
Roum
Ru
Rud
Rudgård
Rudolf
Rudstrup
Rugballe
Rugballegård
Rugeng
Rugsæk
Rugtrup
Rugård
Rutlandene
Rygård
Ryhave
Ryomgård
Ryum
Rådved
Rådvedgård
Råe
Råkilde
Rårup
Råsted
Rævsgård
Rødby
Rødding
Rødemølle
Rødhoved
Rødkilde
Rødslet
Rønbjerg
Rønde
Rønge
Rønkilde
Rønnovsholm
Rørbæk
Rørbækgård
Rørkær
Røved

Sabro
Sael
Saksehøj
Saksild
Saldrup
Sall
Salling
Salmand Salmandsen
Salpeterhuset
Salpeterværket
Samuelsen
Sandager
Sandberg
Sandbjerglund
Sandby
Sandbygård
Sandenge
Sandersdatter
Saxe Saxesen
Saxehøj
Scharfenberg
Schieffuellens
Schiønning
Schmidt
Schmoel
Schröder
Schöneweide
Sebber
Sebbergård
Sebberkloster
Sebbersund
Seefeld
Seelfisch
Seem
Segalt
Segemand
Sehested
Sejermager
Sejer Sejersdatter Sejersen
Sejet
Sejlflod
Sejling
Sejlstrup
Selde
Seldrup
Selgen Selgensen
Selken
Selkær

Skibbygger
Skibhøj
Skibsgyden
Skibsted
Skibstedgård
Skiffard
Skindbjerg
Skivehus
Skivholme
Skivum
Skjoldelev
Skjørbæk
Skodborg
Skoleperson
Skorup
Skots
Skousen
Skovby
Skovbøl
Skove
Skovkrogen
Skovlkær
Skovlund
Skovsborg
Skovsbøl
Skovsgård
Skovstrup
Skram
Skravad
Skringstrup
Skriverdreng
Skræ
Skrødstrup
Skumstrup
Skumstrupgård
Skuster
Skyum
Skæring
Skyttegården
Skåde
Skårup
Skårupgård
Skærbæk
Skærsø
Skærup
Skærvad
Skævlund
Skødstrup

Skørbæk
Skørping
Skørring
Slagelse
Slavs
Slich
Smedebæk
Smedegade
Smedekone
Smedetoft
Smedrup
Smerup
Smidstrup
Sminge
Smorup
Snede
Sneptrup
Snerild
Snorup
Snåstrup
Snæbum
Solbjerg
Solskov
Sommerfeld
Sommersen
Sondrup
Sorring
Sortemose
Sorø
Sostrup
Spanggård
Speis
Spentrup
Spettrup
Splid
Sporup
Spørring
Spøttrup
Stabrand
Stack
Stadsegård
Stagshede
Stagsted
Stangerum
Star
Starup
Starupgård
Stavanger

Staverskov
Stavtrup
Steen Steensen
Stefans
Steffen Steffensdatter Steffensen
Steg
Stenalt
Stenborg
Stenderup
Stengård
Stenholt
Stenild
Stensballe
Stensballegård
Stensgård
Stensmark
Stenstrup
Stenvad
Stenå
Sterck
Sterup
Stevns
Stevnstrup
Stigsen
Stintie
Stistrup
Stjernholm
Stjert
Stjær
Stokbro
Stokbrogård
Stokholm
Storenor
Storgård
Storring
Storum
Storvorde
Stotting
Stovby
Stovgård
Stovrup
Stralsund
Strandby
Strandbygård
Strandkær
Strangesen
Strick
Stræt

Strømed Strømsen
Stubberup
Studstrup
Stygge Styggesen
Stålsen
Stånumgård
Stårupgård
Stöcken
Støttrup
Støvlemager
Støvring
Støvringgård
Suerto
Suldrup
Sundby
Sundstrup
Suodi
Surlænder
Susanne
Svanfolk
Svejgård
Svejstrup
Svend Svendsdatter Svendsen
Svenning Svenningsdatter Svenningsen
Svenstrup
Svenstrupgård
Sverrig
Svinballe
Svinbo
Svinbro
Svinding
Svinesund
Svingelbjerg
Svinsager
Svoldrup
Svolgård
Svorbæk
Svostrup
Swertfeger
Sälen
Såby
Såderup
Sæby
Sæbygård
Sæderup
Søballe
Søbo
Søby

Søbygård
Søbyvad
Sødal
Sødring
Sødringholm
Søften
Søgård
Søhale
Søholm
Søllemarksgård
Sømtøjet
Sønderbeg
Sønderbeggård
Sønderbro
Sønderby
Sønderbæk
Søndergård
Sønderhald
Sønderherred
Sønderholm
Sønderkær
Sønderlade
Sønderlund
Sønderlyng
Søndersthoved
Sønderup
Søndervang
Sørens Sørensdatter Sørensen
Sørup
Søskov
Søttrup
Søvind
Taffendorf
Tagemosegård
Tamdrup
Tammestrup
Tanderup
Tandrup
Tandskov
Tapdrup
Tarskov
Tebbestrup
Tebstrup
Teglgård
Tem
Terkild Terkildsdatter Terkildsen
Termestrup
Terndrup

Terpgård
Testrup
Testrupgård
Teus
Thale
Thebendorf
Theiste
Thenober
Thielsen
Thist
Thorlippe
Thott
Thy
Tidemand
Tidemandsholm
Tiedke
Tiim
Tiimgård
Tilst
Timme
Tindbæk
Tingbjerg
Tinning
Tirsbæk
Tirstrup
Tise
Tiselholt
Tiset
Tisted
Tjele
Tjelegård
Tjæreby
Tobberup
Tobias Tobiasen
Todbjerg
Todbøl
Todslev
Toftebjerg
Toftum
Tollerup
Tollesen
Tollund
Tolstrup
Tomas Tomasdatter Tomasen
Torben Torbensen
Tord Tordsdatter Tordsen
Torderup
Torlund

Tormandsen (Torbensen)
Torning
Tornsbjerg
Tornshoved
Torp
Torrild
Torsager
Torsgård
Torslev
Torsted
Torstedlund
Torsten Torstensdatter Torstensen
Torsø
Torsølund
Torup
Torupgård
Torvegade
Tostrup
Tovstrup
Tradsbjerg
Tranbjerg
Tranders
Tranebjerg
Tranekær
Tribbevitz
Trige
Trinderup
Trindhat
Troels Troelsen
Troelstrup
Trolholm
Trolle
Trondheim
Trudsen
Trudsholm
Truid
Trustrup
Truust
Tryggevælde
Træden
Træholt
Tue Tuesen
Tule Tulesen
Tulsted
Tulstrup
Tunbo
Tunglund
Turebygård

Tustrup
Tustrupgård
Tved
Tvenstrup
Tvilum
Tvilumgård
Tvingstrup
Tvis
Tybo
Tyge Tygesdatter Tygesen
Tygestrup
Tyklund
Tyndskæg
Tyra
Tyregård
Tyresen
Tyrrestrup
Tyrsted
Tyrsting
Tysk
Tyvehøjsvang
Tyvkær
Tåning
Tånum
Tårupgård
Tåstrup
Tøfting
Tøger Tøgersdatter Tøgersen
Tøjstrup
Tøldal
Tømmerby
Tønne Tønnesdatter
Tønning
Tønsberg
Tørslev
Tøste Tøstesdatter
Tøstrup
Tøttrup
Tøttrupgård
Udby
Udbyneder
Ude Udesen
Ugelbølle
Ugelbøllegård
Ulbjerg
Uldis
Uldum
Ulfborg

Ulfeld
Ullerup
Ullerupgård
Ullits
Ulrik Ulriksen
Ulstrup
Underup
Ungstrup
Urlev
Ursula
Urtegårdsdreng
Urup
Urupgård
Ustrup
Ut
Utrecht
Uttermøhlen
Uttrup
Vadskær
Vadsted
Vadum
Valdemar
Valentin
Vallerbæk
Vallø
Valsgård
Valsted
Vammen
Vangdal
Vannerup
Vasspyd
Vattrup
Vebbestrup
Veddum
Vedel
Vedersø
Vedslet
Vedø
Veggerby
Veggergård
Veggerslev
Veggersund
Vejby
Vejerslev
Vejkær
Vejlby
Vejrhøj
Vejrum

Vejrumholt
Velds
Vellev
Velling
Vellinggård
Vellum
Velstock
Vendel
Vendelbo
Vends
Vendsyssel
Veng
Vengegård
Verner
Vesløs
Vestbirk
Vesterby
Vesterfald
Vestergade
Vestergård
Vesterris
Vestervig
Vestrup
Vibeke
Viborg
Viby
Viderup
Vidstrup
Viffers
Viffert
Viffertsholm
Vigstrup
Vildbjerg
Vildfår
Vill Vilsen
Villads Villadsdatter Villadsen
Villersø
Villestrup
Villum Villumsdatter Villumsen
Vilsted
Vilstrup
Vindblæs
Vindbylund
Vindekilde
Vinderslev
Vinderslevgård
Vindum
Vingegård

Vinten
Vinterslev
Virklund
Virksund
Virring
Visborg
Visborggård
Visby
Visbæk
Viskum
Viskumgård
Vissing
Vissingkloster
Vistisen
Vistoft
Vistrup
Vitten
Vittrup
Vium
Viumgård
Vive
Viveterp
Vivild
Vodskov
Voel
Voer
Vogn Vognsdatter Vognsen
Vokslev
Volbertsen
Volborg
Voldby
Voldemar
Voldum
Volk
Volsted
Volstrup
Vonge
Vonsild
Vorbjerg
Vordingborg
Vore
Voregård
Vorfrue
Vorgård
Vork
Vorladegård
Vormstrup
Vorning

Vornuist
Vorre
Vorså
Vorsø
Vorup
Vosborg
Vosnæs
Vosnæsgård
Vrads
Vrangstrup
Vranum
Vridsted
Vrigsted
Vrinders
Vrold
Vrågård
Vrønding
Våbensholm
Vådrustorp
Vårst
Vårsø
Væreholm
Værum
Væt
Vævebro
Vævermand
Waltersen
Warmböch
Warnebeck
Wecke
Wichmand
Wickewort
Wildstock
Wisch
Witt
Wittenberg
Wolderpas
Wolff
Worm Wormsdatter Wormsen
Wulf
Wurger
Yding
Ystad
Zehepott
Zimmermann
Ødum
Ølby
Øllegård

udarbejdet 2001-2002 af Bjarne Nørgaard Pedersen Agernvej 95, DK-8330 Beder.